

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΘΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ
ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΚΕΝΤΡΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΜΕΛΕΤΩΝ
ΚΑΙ ΕΠΙΜΟΡΦΩΣΕΩΣ (ΚΕΜΕ)
ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

Πράξη 1/1979

Σήμερα, 4 Ιανουαρίου 1979, ημέρα Πέμπτη και ώρα 10.00 πρωί, το Τμήμα Δημοτικής Εκπαίδευσης του Κέντρου Επιμόρφωσης και Επιμερίσεως (ΚΕΜΕ) συνεδρίασε στην αίθουσα συνεδριάσεων του (Λεωχάρους 2, Αθήνα) με πρόεδρο τον Προεδρευόντα του Τμήματος κ. Βασίλειο Κονιδιτσιώτη.

Έλαβαν μέρος στη συνεδρίαση, αφού προσκληθήκαν σύμφωνα με τη νόμιμη διαδικασία από τον Προεδρευόντα του Τμήματος κ. Β. Κονιδιτσιώτη, Σύμβουλο Β', οί κ.κ. Δ. Ανδριόπουλος, Νικ. Βλουτίδης, Κων/νος Πασσάς, Νικ. Παπαδόπουλος, Σύμβουλοι Β', Ιωάν. Χριστιάδης, Μιχ. Μελάς, Εισηγητές του ΚΕΜΕ, Άριστείδης Βουγιούκας, Γεώργ. Μαραγκουδάκης και Άντ. Μπενέσιος Ειδικός Σύμβουλος παρά τῷ ΚΕΜΕ.

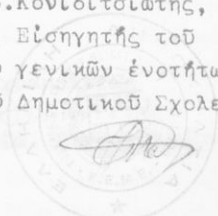
Χρήη Γραμματέα του Τμήματος έκανε ή διοικητική Στεφανίδου Σοφία, μέ βαθμό 5ο.

Θέματα ήμερήσιας διατάξεως

Γενικές ένδοτες του μαθήματος των Θρησκευτικών

Στην άρχή έπικυρώνεται τό πρακτικό της προηγούμενης συνεδρίας.

Οί άρμόδιοι για τό θέμα είσηγητές κ.κ. Β.Κονιδιτσιώτης, Ν.Παπαδόπουλος, Σύμβουλοι Β' Κων/νος Φουσάκας, Είσηγητής του ΚΕΜΕ, θέτουν ύπόψη του Τμήματος διάγραμμα των γενικών ένοτήτων των Θρησκευτικών για τίς Γ' και Δ' τάξεις του Δημοτικού Σχολείου, ως έξής:

Handwritten signature

Γενικές Ένδοτες Θρησκευτικών

Τάξη Γ'

1. 'Ο Θεός και ή δημιουργία του κόσμου	ώρες 6
2. Πατριάρχες, Οί φίλοι του Θεού	" 15
3. 'Ο Μωϋσής και ό πιστός λαός	" 8
4. 'Η ζωή του λαού στη γή της έπαγγελίας	" 13
5. Οί Προφήτες	" 8
6. Αίχμαλωση και λύτρωση	" 10

Τάξη Δ'

1. 'Ο 'Ιωάννης, ό Πρόδρομος του Χριστού	" 3
2. 'Η Παναγία, μητέρα του Χριστού	" 3
3. 'Η γέννηση του Χριστού	" 4
4. Τά παιδικά χρόνια του Χριστού	" 3
5. 'Η δημόσια εμφάνιση του Χριστού	" 5
6. 'Η διδασκαλία του Χριστού	" 12
7. Τά θαύματα του Χριστού	" 12
8. Τά Πάθη του Χριστού	" 12
9. 'Ο Θρόνμος του Χριστού	" 6

Τό Τμήμα, ύστερα από διεξοδική διευκρινιστική συζήτηση, αποφασίζει τό διάγραμμα των γενικών ένοτήτων των θρησκευτικών της Γ' τάξεως νά μένει όπως οί είσηγητές τό παρουσίασαν.

Γιά τίς γενικές ένότητες της Δ' τάξεως θά συνεχισθεί ή συζήτηση στην έπόμενη συνεδρία του Τμήματος.

"Επειτα από αυτά έληξε ή συνεδρία.

'Ο Προεδρεύων

Βασ. Κονιδουσιώτης

'Η γραμματέας

Σόφία Στεφανιδούου

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΘΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ
ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΚΕΝΤΡΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΜΕΛΕΤΩΝ
ΚΑΙ ΕΠΙΜΟΡΦΩΣΕΩΣ (ΚΕΜΕ)
ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΕΩΣ

Πράξη 2/1979

Σήμερα, 5 'Ιανουαρίου 1978, ημέρα Παρασκευή και ώρα 10.00' πρωΐνῃ, τὸ Τμήμα Δημοτικῆς 'Εκπαιδεύσεως τοῦ Κέντρου 'Εκπαιδευτικῶν Μελετῶν καὶ 'Επιμορφώσεως (ΚΕΜΕ) συνεδρίασε στὴν αἴθουσα συνεδριάσεών του (Λεωχάρους 2, 'Αθήνα) μὲ πρόεδρο τὸν Προεδρεύοντα τοῦ Τμήματος κ. Βασίλειο Κονιδιτσιώτη.

Ἐλαβαν μέρος στὴ συνεδρίαση, ἀφοῦ προσκληθῆσαν σύμφωνα μὲ τὴ νόμιμη διαδικασία ἀπὸ τὸν Προεδρεύοντα τοῦ Τμήματος κ. Β. Κονιδιτσιώτη, Σύμβουλο Β', οἱ κ.κ. Δ. 'Ανδριόπουλος, Νικ. Βλουτιδῆς, Κων. Πασσάνος, Νικ. Παπαδόπουλος, Σύμβουλοι Β' καὶ οἱ κ.κ. 'Ιωάν. Χριστιδᾶς καὶ Διον. Μελάς, Εἰσηγητὲς τοῦ ΚΕΜΕ.

Χρῆθ Γραμματέα τοῦ Τμήματος ἔκανε ἡ διοικητικὴ ὑπάλληλος Στεφανίδου Σοφία μὲ βαθμὸ 5ο.

Θέμα ἡμερησίας διατάξεως

Αἵτηση τῆς Δέδος 'Αναστασίας Παπαπροκοπλοῦ γιὰ διεξαγωγὴ ἔρευνας.

Στὴν ἀρχὴ ἐπισημαίνεται τὸ πρακτικὸ τῆς προηγούμενης συνεδρίας.

Ὁ εἰσηγητὴς γιὰ τὸ θέμα αὐτὸ κ. Νικ. Παπαδόπουλος, Σύμβουλος Β', θέτει ὑπόψη τοῦ Τμήματος τὸ ἔγγραφο ἀριθμ. 309.4/128/150648/15-12-78 τοῦ 'Υπουργείου Παιδείας μὲ τὸ ὁποῖο ζητεῖται νὰ ἐγκρίνει τὸ ΚΕΜΕ τὴ χορήγηση ἀδειας στὴν κ. 'Αναστασία Παπαπροκοπλοῦ γιὰ διεξαγωγὴ ἔρευνας.

Στὴ συνέχεια ὁ κ. Εἰσηγητὴς ἀναφέρεται στὰ ὑποβληθέντα στοιχεῖα γιὰ τὴ διεξαγωγὴ τῆς ἔρευνας καὶ ἐπισημαίνει ὀρισμένους ἑλλείψεις, ὅπως τὸ ὅτι "δὲν ἔχει ὑποβληθεῖ σχέδιο ἐπεξεργασίας τοῦ

[Handwritten signature]

[Handwritten signature]

ύλινου με αναφορά στα στοιχεία βάσει των οποίων θα εξετασθούν οι παράγοντες εκμαθήσεως της γλώσσας. Παρά τις έλλειψεις αυτές ο Έδιος δεν θα είχε αντίρρηση να εγκριθεί ή έρευνα, εφόσον υπάρχει ή βεβαίωση της καθηγήτριας STAMBAK ότι έποπτεύει την έρευνα.

Τό Τμήμα, ύστερα από συζήτηση, αποφασίζει όμοφωνα να αναβληθεί ή λήψη απόφασης και να ζητηθούν από την κ. Παπαπροκοπούλου περισσότερα στοιχεία που να δικαιολογούν τη σκοπιμότητα της έρευνας ως προς τα στοιχεία που θα έρευνηθούν.

Έπειτα από αυτά έληξε ή συνεδρία.

Ο. Προεδρεύων

Βασ. Κονιδισιώτης

Η γραμματέας

Σοφία Στεφανίδου

It

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΘΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ
ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΚΕΝΤΡΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΜΕΛΕΤΩΝ
ΚΑΙ ΕΠΙΜΟΡΦΩΣΕΩΣ (ΚΕΜΕ)
ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΕΩΣ

Πράξη 3/1979

Σήμερα, 9 'Ιανουαρίου 1979, ημέρα Τρίτη και ώρα 10.30 πρωινή, συνεδρίασε το Τμήμα Δημοτικής 'Ενπαιδεύσεως του Κέντρου 'Ενπαιδευτικών Μελετών και 'Επιμορφώσεως στην αίθουσα συνεδριάσεών του (Λεωφόρος 2, 'Αθήνα).

Έλαβαν μέρος στη συνεδρίαση, αφού προσκληθήθηκαν σύμφωνα με τη νόμιμη διαδικασία από τον Προεδρεύοντα του Τμήματος κ. Βασ. Κονιδιτσιώτη, Σύμβουλο Β', οι κ.κ. Δημ. 'Ανδριδπουλος, Νικ. Βλουτίδης, Κων/νος Πασσάκος, Νικ. Παπαδόπουλος, Σύμβουλοι Β', 'Αριστ. Βουγιούκας, Γεώργ. Μαραγκουδάκης, 'Αντών. Μπενέκος, Ειδικοί Σύμβουλοι παρά τῷ ΚΕΜΕ, 'Ιωάν. Χριστιάνς, Διον. Μελάς, Κων/νος Φούσικας, Εισηγητές του ΚΕΜΕ, καθώς και ἡ γραμματέας του Τμήματος Εὐρυδίκη Παπανικολάου με βαθμό 6ο.

Θέμα ἡμερησίας διατάξεως

Γενικές ἐνότητες τῶν θρησκευτικῶν (συνέχεια συζητήσεως)

Στὴν ἀρχὴ ἐπικυρώνεται τὸ πρακτικὸ τῆς προηγούμενης συνεδρίας.

Στὴ συνέχεια ὁ Προεδρεύων τοῦ Τμήματος κ. Βασ. Κονιδιτσιώτης, Σύμβουλος Β', καλεῖ τὰ μέλη νὰ συνεχίσουν τὴ συζήτηση γιὰ τὶς γενικές ἐνότητες τῶν θρησκευτικῶν τῆς Δ' τάξεως Δημοτικοῦ καὶ νὰ ἀποφασίσουν σχετικῶς.

Ὁ κ. Κων/νος Φούσικας ὡς εἰσηγητὴς τοῦ θέματος με βάση ὅσα συζητήθηκαν στὴ συνεδρία ἀριθμ. 1/1979 τοῦ Τμήματος (εἶχε διατυπωθεῖ ἡ ἀποφ. νὰ γίνῃ συμπύκνωση τῶν προτεινόμενων ἀπὸ τοὺς εἰσηγητὲς γενικῶν ἐνοτήτων) προτείνει ἡ ὁργάνωση τῶν γενικῶν ἐνοτήτων τῆς Δ' τάξεως νὰ γίνῃ ὡς ἑξῆς:

Οἱ τέσσερις πρῶτες γενικές ἐνότητες ποὺ πρότειναν οἱ εἰσηγητὲς ἀρχικῶς νὰ συμπυκνωθοῦν σὲ μία μετὰ τίτλο "Ὁ λυτρωτὴς στὴ γῆ". Οἱ ἐπόμενες τρεῖς (5,6,7) νὰ συμπυκνωθοῦν σὲ ἄλλη γενικὴ ἐνότητα με

τίτλο " 'Ο λυτρωτής στη δημόσια ζωή" και οι δύο τελευταίες (8,9) να συμπυχθούν σε τρίτη γενική ένδεητα με τίτλο "Η θυσία του λυτρωτή".

Αιολουθεϊ συζήτηση και ανταλλαγή απόψεων.

Οί κ.κ. Γ. Μααραγκουδάκης και Δ. Μελάς έχουν τη γνώμη ότι αν υιοθετηθεϊ από το Τμήμα το σχήμα των τριών γενικών ένδεητων θα συναντηθούν δυσκολίες οι εισηγητές στη δθατύπωση των επιδιώξεων των ένδεητων:

Τέλος, ό κ. Φοόσικας με βάση διάφορες προτάσεις που έγιναν κατά τη διεξαχθεϊσα συζήτηση, προτείνει τις έξης γενικές ένδεητες για τη Δ' τάξη:

1. 'Ο Χριστός στη γή
2. 'Ο Χριστός ως διδάσκαλος
3. 'Ο Χριστός ως θαυματουργός
4. 'Ο Χριστός στο σταυρό και τον θρίαμβο

Η πρόταση του αυτή γίνεται αποδεκτή από το Τμήμα κατά πλειοψηφία. Μειοψηφούν: α) οι κ.κ. Α. Βουγιούκας, Δ. Ανδριόπουλος και Ν. Βλουτίδης και προτείνουν οι γενικές ένδεητες με είναι τρεις σύμφωνα με τη δεύτερη πρόταση του Εισηγητού, β) Οί κ.κ. Μααραγκουδάκης και Δ. Μελάς και προτείνουν οι ένδεητες να μένουν όπως παρουσιάζονται στην αρχική εισήγηση των εισηγητών.

Αιολουθεϊ συζήτηση για τις γενικές ένδεητες της Ε' τάξεως. Το Τμήμα θα συνεχίσει τη συζήτηση και θα λάβει σχετική απόφαση σε μία από τις έπόμενες συνεδρίες του.

Ο Προεδρεΐων

Βασ. Κονιδιτσιώτης

Η Γραμματέας

Εύρυδ. Παπανικολάου

Π Ρ Α Ξ Η 4/1979

Σήμερα, 11 'Ιανουαρίου 1979 ημέρα Πέμπτη κατ' ώρα 10.30 πρωινή, συνεδρίασε τὸ Τμήμα Δημοτικής 'Εκπαιδευσεως τοῦ Κέντρου 'Εκπαιδευτικῶν Μελετῶν κατ' 'Επιμορφώσεως στήν αἴθουσα συνεδριάσεών του (Λεωχάρους 2, 'Αθήνα).

'Ελαβαν μέρος στή συνεδρία, ἀφοῦ προσκλήθησαν σύμφωνα μέ τή νόμιμη διαδικασία ἀπό τὸν Προεδρεύοντα τοῦ Τμήματος κ. Βασ. Κονιδιτσιώτη, Σύμβουλο Β', οἱ κ.κ. Δημ. 'Ανδριόπουλος, Νικ. Βλουτίδης, Κων/νος Πασσάνιος, Νικ. Παπαδόπουλος, Σύμβουλοι Β', 'Ιωάν. Χριστιᾶς, Διον. Μελάς, Ἐισηγητές τοῦ ΚΕΜΕ, καθὼς καὶ ἡ γραμματέας τοῦ Τμήματος Εὐρυδίκη Παπανικολάου μέ βαθμὸ 6ο.

ΘΕΜΑ ΗΜΕΡΗΣΙΑΣ ΔΙΑΤΑΞΕΩΣ

- 10.- 'Ανακοινώσεις
- 20.- 'Εγκριση Πράξεως τῆς 'Επιτροπῆς κρίσεως τῶν διδασκτικῶν βιβλίων τῶν 'Ερησιευτικῶν τῆς Δ' τάξεως Δημοτικοῦ.

Στὴν ἀρχὴ ἐπικυρώνεται τὸ Πρακτικὸ τῆς προηγούμενης συνεδρίας.

1. 'Ανακοινώσεις

'Ο Προεδρεύων τοῦ Τμήματος κ. Βασ. Κονιδιτσιώτης, Σύμβουλος Β', δέτει ὑπόψη τοῦ Τμήματος α) τὰ ἔγγραφα ἀριθμ. Φ. 309.71/293/149919/14-12-78, Φ. 309.71/288/149343/13-12-1978, Φ. 309.71/286/146641/13-12-78 καὶ Φ. 309.71/287/146642/13-12-1978 τοῦ 'Υπουργείου 'Εθνικῆς Παιδείας καὶ 'Ερησιευτικῶν ποὺ ἀναφέρονται σὲ γνωστοποιήσεις ἀποφάσεων τοῦ Τμήματος Δημοτικῆς στοὺς ἐνδιαφερομένους γιὰ τὰ βιβλία "'Ιστορία τῆς 'Ελληνικῆς Μουσικῆς", Λευτ. Παπάζογλου, "Προσαρμογὴ τῆς Φυσικῆς ἀγωγῆς στὶς ἀναπτυξιακὲς δυνατότητες παιδιῶν 6-12 χρό-

νων" 'Ιερ. Κουτσογιάννη, "Πόσα είναι", Τζέλας Σκούρα, "Ήλιε μου, ήλιε μου", Χρυσούλας Χατζηγιαννιού, αντίστοιχα, καί β) τό έγγραφο ἀριθμ. Φ. 350/60/151612/15-12-1978 τοῦ 'Υπουργείου 'Εθνικῆς Παιδείας καί Θρησκ/των, μέ θέμα τήν ἀπόσπαση στό ΚΕΜΕ τῶν 'Επιθεωρητῶν Β' Δημοτικῆς 'Εκπ/σεως Χρίστου Τσάνωνα καί Χαρίλαου Σακελλαρίου.

Θ έ μ α 2ο. "Εγκριση πράξεως τῆς 'Επιτροπῆς κρίσεως τῶν Θρησκευτικῶν τῆς Δ' τάξεως Δημοτικοῦ.

Οἱ ἀρμόδιοι γιά τό θέμα εἰσηγητές κ.κ. Β. Κονιδιτσιώτης, Σύμβουλος Β', Κων/νος Φούσιας, Εἰσηγητής τοῦ ΚΕΜΕ, θέτουν ὑπόψη τοῦ Τμήματος τό έγγραφο ἀριθμ. 134.319/8-11-1978 τοῦ 'Υπουργείου 'Εθν. Παιδείας καί Θρησκ/των, μέ τό ὅποιο διαβιβάζονται στό ΚΕΜΕ (Τμήμα Δημοτικῆς) 18 πράξεις τῆς 'Επιτροπῆς ποῦ συγκροτήθηκε μέ τήν 68186/12-6-1978 ἀπόφαση τοῦ κ. 'Υπουργοῦ γιά τήν κρίση τῶν διδασκτικῶν βιβλίων "Θρησκευτικά Δ' τάξεως Δημοτικοῦ", τά ὅποια γράφτηκαν κατόπιν διαγωνισμοῦ, τίς εἰσηγητικές ἐκθέσεις τῶν εἰσηγητῶν τῆς 'Επιτροπῆς κρίσεως καί τίς ἀπαντήσεις τῶν συγγραφέων σ' αὐτές, καθῶς καί τά 20 ἀντίτυπα τῶν βιβλίων ποῦ κρίθηκαν ἀπό τήν ὡς ἄνω 'Επιτροπή καί εἰσηγοῦνται σχετικά.

Τό Τμήμα, ἔπειτα ἀπό διεξοδική συζήτηση, ἐπιφυλλάσσεται νά ὁλοκληρώσει τό ἐν λόγῳ θέμα καί νά λάβει σχετική ἀπόφαση σέ ἐπόμενη συνεδρία του.

Ο Προεδρεύων

Ἡ Γραμματέας

Βασ. Κονιδιτσιώτης

Εὐρ. Παπανικολάου

Π Ρ Α Ξ Η 5/1979

Σήμερα, 12 'Ιανουαρίου 1979 ημέρα Παρασκευή κατ' ώρα 10.00 πρωινή, συνεδρίασε τὸ Τμήμα Δημοτικής 'Εκπαιδεύσεως τοῦ Κέντρου 'Εκπαιδευτικῶν Μελετῶν καὶ 'Επιμορφώσεως στὴν αἴθουσα συνεδριάσεών του (Λεωχάρους 2, 'Αθήνα).

Ἐλαβαν μέρος στὴ συνεδρίαση, ἀφοῦ προσιλήθησαν σύμφωνα μὲ τὴ νόμιμη διαδικασία ἀπὸ τὸν Προεδρεύοντα τοῦ Τμήματος κ. Βασ. Κονιδισιώτη, Σύμβουλο Β', οἱ κ.κ. Δημ. 'Ανδριδπούλης κ.κ. Βλουτίδης, Κων/νος Πασσάνος, Νικ. Παπαδόπουλος, Σύμβουλοι Β', 'Αριστ. Βουγιούκας, Γεώργ. Μαραγκουδάκης, 'Αντών. Μπενέκος, Εἰδικοί Σύμβουλοι παρὰ τῷ ΚΕΜΕ, 'Ιωάν. Χριστιᾶς, Διον. Μελάς, Κων/νος Φούσιας, Εἰσηγητὲς τοῦ ΚΕΜΕ, καθὼς καὶ ἡ γραμματέας τοῦ Τμήματος Εὐρυδίκη Παπανικολάου μὲ βαθμὸ 6ο.

Θέμα ἡμερήσιας διατάξεως

Γενικὲς ἐνότητες τῶν Ὑποθητικῶν (συνέχεια συζητήσεως).

Στὴν ἀρχὴ ἐπικυρώνεται τὸ πρακτικὸ τῆς προηγούμενης συνεδρίας.

Ὁ Προεδρεύων τοῦ Τμήματος κ. Βασ. Κονιδισιώτης, Σύμβουλος Β', καλεῖ τὰ μέλη νὰ συνεχίσουν τὴ συζήτηση γιὰ τὲς γενικὲς ἐνότητες τῆς Ε'τάξεως καὶ νὰ ἀποφασίσουν σχετικᾶ.

Ὁ κ. Βλουτίδης, Σύμβουλος Β', παίρνει τὸ λόγο καὶ προτείνει στὴ δεύτερη ἐνότητα "Οἱ Μάρτυρες καὶ οἱ 'Απολογητὲς τῆς 'Εκκλησίας" νὰ ἀντικατασταθεῖ ἡ λέξη "τῆς 'Εκκλησίας" μὲ τὴ λέξη "τοῦ Χριστιανισμοῦ" ἢ "τῆς Ὁρθοδοξίας".

Απαντώντας ο κ. Φούσιας, ως εισηγητής, λέγει ότι στην ύλη της Ε' τάξεως κυριαρχεί η έννοια της εκκλησίας και γι' αυτό τηρενται ο όρος. Κύρια επιδίωξη είναι να παρουσιασθεί η ζωή της εκκλησίας και όχι γενικά ο χριστιανισμός.

Ο κ. Ανδριόπουλος, Σύμβουλος Β', έχει τη γνώμη ότι πρέπει να δοθεί έμφαση σε πρόσωπα που είχαν ένυμνη και θρησκευτική δράση.

Επίσης ο κ. Βλουτίδης προτείνει να συμπτυχθούν οι δύο τελευταίες γενικές ενότητες "Η εκκλησία της Ελλάδος" και "Η Ορθόδοξη στην Οικουμένη" σε μία με τίτλο "Η Ορθόδοξη Εκκλησία σήμερα".

Υστερα από συζήτηση το Τμήμα αποφασίζει να μην συμπτυχθούν οι δύο αυτές ενότητες σε μία και η τελευταία γενική ένότητα να διατυπωθεί ως εξής: "Η Ορθόδοξη Εκκλησία στην Οικουμένη".

Στη συνέχεια ο εισηγητής κ. Φούσιας, επειδή από την δλη συζήτηση διαπιστώθηκε ότι η πλειοψηφία του σώματος θέλει τη σύμπτυξη των γενικών εννοτήτων που παρουσίασαν στην εισήγησή τους οι εισηγητές, προτείνει:

α) Οι ενότητες "Η ίδρυση της Εκκλησίας και η ζωή των πρώτων Χριστιανών", "Οι Μάρτυρες και οι Απολογητές της Εκκλησίας" να συμπτυχθούν σε μία με τίτλο "Ίδρυση και εξάπλωση της Εκκλησίας".

Η πρόταση γίνεται αποδεκτή κατά πλειοψηφία

Μειοψηφούν και θέλουν να παραμείνουν οι δύο ενότητες οι κ.κ. Γ. Μαραγιουδάκης, Ν. Βλουτίδης, Ν. Παπαδόπουλος και Δ. Μελάς.

β) Οι ενότητες "Η ένότητα στην Εκκλησία", "Οι πατέρες της Εκκλησίας" να συμπτυχθούν σε μία ως εξής:

"Η Εκκλησία των Πατέρων και των συνόδων".

Η πρόταση γίνεται αποδεκτή κατά πλειοψηφία από το Τμήμα. Μειοψηφούν οι κ.κ. Γ. Μαραγιουδάκης, Ν. Βλουτίδης και Ν. Παπαδόπουλος.

γ) Οι ενότητες "Η Εκκλησία κατά την Τουρκοκρατία", "Η Εκκλησία της Ελλάδος" να συμπτυχθούν σε μία με τίτλο "Η Εκκλησία και το Ελληνικό γένος".

Το Τμήμα συμφωνεί με τη πρόταση αυτή κατά πλειοψηφία. Μειοψηφούν οι κ.κ. Ν. Βλουτίδης και Δ. Μαραγιουδάκης, οι όποιοι γενικά θέλουν να παραμείνει η οργάνωση σε γενικές ενότητες της ύλης της Ε'.

τάξεως όπως την παρουσίασαν στην αρχική είσηγησή τους οι είσηγητές.

Έπειτα ο Προεδρεύων του Τμήματος κ. Β. Κονιδιτσιώτης, Σύμβουλος Β', καλεί τα μέλη να κάνουν τις παρατηρήσεις τους για τις γενικές ενότητες της ΣΤ' τάξεως.

Πρώτα παίρνει το λόγο ο κ. Φούσικας και παρατηρεί ότι οι ώρες που διατίθενται για τη λειτουργική είναι λίγες σε σχέση με την έλξη που πρέπει να διασχε^{ται} με τις ώρες που διατίθενται π.χ. για την Παλαιά Διαθήκη.

Απαντώντας ο κ. Βουγιούκας λέγει ότι οι ώρες αυτές είναι αρκετές, γιατί για πολλά κεφάλαια έγινε λόγος στις προηγούμενες τάξεις.

Ο κ. Ν. Βλουτίδης παρατηρεί ότι η τελευταία ένότητα της κατηχήσεως "Η προσευχή" θα μπορούσε να μην αποτελέσει ξεχωριστή ένότητα αλλά να συνεξετασθεί με την ένότητα "θεία λειτουργία" της λειτουργικής.

Απαντώντας ο κ. Φούσικας λέγει ότι η προσευχή έχει μπει στην Κατήχηση ως χωριστή ένότητα, διότι εξετάζεται από τη δογματική της πλευρά.

Ο κ. Πασσάκιος προτείνει α) να γίνει σύμπτυξη των της πρώτης και δεύτερης ενότητας σε μία με τίτλο "Θρησκεία-Χριστιανισμός-Όρθοδοξία" και β) να αυξηθούν οι ώρες που διατίθενται για τη θεία λειτουργία.

Με την πρώτη πρόταση του κ. Πασσάκιου συμφωνεί και ο κ. Βουγιούκας και με την δεύτερη πρότασή του ο κ. Ανδριόπουλος.

Το Τμήμα θα συνεχίσει τη συζήτηση και θα αποφασίσει στην επόμενη συνεδρία του.

Έπειτα από αυτά έληξε η συνεδρία.

Η Γραμματέας

Εύρ. Παπανικολάου

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΘΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ
ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΚΕΝΤΡΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΜΕΛΕΤΩΝ
ΚΑΙ ΕΠΙΜΟΡΦΩΣΕΩΣ (ΚΕΜΕ)
ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΕΩΣ

Πράξη 6/1979

Σήμερα, 16 'Ιανουαρίου 1979 ημέρα Τρίτη και ώρα 10.30 πρωινή, συνεδρίασε το Τμήμα Δημοτικής 'Ενπαιδεύσεως του Κέντρου 'Ενπαιδευτικών Μελετών και 'Επιμορφώσεως στην αΐθουσα συνεδριάσεών του (Λεω-
χάρους 2, 'Αθήνα).

'Ελαβαν μέρος στη συνεδρίαση, άφου προσκληθήθηκαν σύμφωνα με τη νόμιμη διαδικασία από τον Προεδρεύοντα του Τμήματος κ. Βασ. Κονιδι-
τσιώτη, Σύμβουλο Β*, οί κ.κ. Δημ. 'Ανδριδπουλος, Νικ. Βλουτίδης, Κων. Πασσασιος, Νικ. Παπαδόπουλος, Σύμβουλοι Β*, 'Ιωάν. Χριστιδς, Διον. Μελάς, Είσηγητές του ΚΕΜΕ, καθώς και ή γραμματέας του Τμήματος Εύρυδίκη Παπανικολάου με βαθμό 6ο.

Θέματα ήμερήσιας διατάξεως

- ΘΕΜΑ 1ο. 'Ανακοινώσεις
- ΘΕΜΑ 2ο. Αίτηση της κ. 'Αν. Παπαπροκοπίου για διεξαγωγή έρευνας.
- ΘΕΜΑ 3ο. Γνωμοδότηση για τη χρησιμότητα σειράς δίσκων για το μάθημα της Μουσικής στα Νηπιαγωγεία και τα Δημοτικά Σχολεία, της κ. Σ. 'Αντωνοπούλου.
- ΘΕΜΑ 4ο. Γνωμοδότηση για το βιβλίο "'Αριθμητική ΣΤ* Δημοτικού" Β. Κουγιόβλιου.
- ΘΕΜΑ 5ο. Γνωμοδότηση για τα βιβλία:
- "Πρός τη Βηθλεέμ", Σπύρ. Ράλλη
- "Τό σύγχρονο παιδί και έντυπο", Π. Βασιλάκη
- "Διαλυμένη Οικογένεια", Π. Βασιλάκη.

Στην αρχή επικυρώνεται το πρακτικό της προηγούμενης συνε-
δρίας.

ΘΕΜΑ 1ο. Ανακοινώσεις

Ο Προεδρεύων του Τμήματος κ. Βασ. Κονιδιτσιώτης, Σύμβουλος Β*, ανακοινώνει στο Τμήμα α) τα έγγραφα αριθμ. 134856/9-11-78 και 82962/13-11-78 του Υπουργείου Έθν. Παιδείας και Θρησκείων, που αναφέρονται στο διαχωρισμό των μαθητών σε Τμήματα και στην προσκόμηση πιστοποιητικού οδοντολογικής εξέτασεως ως προαιρετικού στοιχείου πρώτης έγγραφης μαθητών στο Δημοτικό Σχολείο και β) το έγγραφο αριθμ.Φ.350/9/136561/14-11-1978 του Υπουργείου της Παιδείας που αναφέρεται σε αίτηση του διδ/λου Θεοδώρου Έξάρχου με την οποία ανακαλεί την υποψηφιότητά του ως τακτικού αίρετου μέλους του ΑΚΥΣΔΕ.

.. / ..

Θέμα 2ο: Αίτηση της κ. Άν. Παπαπροκοπίου για διεξαγωγή Έρευνας.

Ο δρμόδιος για το θέμα εισηγητής κ. Νικ. Παπαδόπουλος, Σύμβουλος Β', εισηγείται στο Τμήμα τα ακόλουθα:

Η κ. Παπαπροκοπίου ζητεί με αίτηση της της 14-12-78 να συζητηθεί και στίς 5 Ιανουαρίου χορήγηση άδειας για διενέργεια Έρευνας σε δημοτ. σχολείο. Τήν αίτησή της διαβιβάζει το Υπουργείο (Δ/νση Έφ. Προγρ.) με έγγραφο αριθ. 9.309.4/128/150948/15-12-78 και τη συνοδεύουν τα εξής στοιχεία: 1) Υπόμνημα (1-7 σελ.) με τους σκοπούς, τη μέθοδο, το δείγμα της Έρευνας και τα σχολεία στα όποια προβλέπεται να διεξαχθεί η Έρευνα (σ.9) 2) Βεβαίωση της καθηγήτριας κ. Μ. ΣΤΑΜΒΑΚ ότι εποπτεύει τήν Έρευνά της αυτή ως το πρώτο μέρος της διδακτ. διατριβής 3ου κύκλου στο Παν/μιο Παρισίων V, 3) Έρωτηματολόγιο (σελ.6) που πρόκειται να δοθεί για συμπλήρωση στους δασκάλους και 4) Βιογραφικό σημείωμα (υποβλήθηκε κατά αίτησή μου άπειρας σε μένα) από το όποιο προκύπτει ότι η κ. Παπαπροκοπίου έχει 4ετείς σπουδές στο Παν/μιο Παρισίων V με πτυχίο (MAITRISE) στην Ψυχολογία και πτυχίο (έπσης MAITRISE) στίς Παιδαγ. έπιστήμες.

Η κ. Παπαπροκοπίου σκοπεύει να έρευνήσει τους παράγοντες που επηρεάζουν τήν εκμάθηση της γλώσσας (άνδγωση-γραφή) κατά τα δύο πρώτα χρόνια της σχολ. ζωής των παιδιών. Ξεκινάει από τήν υπόθεση ότι η εκμάθηση της γλώσσας δεν είναι θέμα μόνο μιας έμφυτης προδιάθεσης αλλά κάτι πιο σύνθετο που εξαρτάται από πολλούς παράγοντες όπως η ηλικία του παιδιού, το φύλο, τα αίτια γεν. περιβάλλον και η μέθοδος διδασκαλίας. Γι' αυτό και στο πρώτο στάδιο της Έρευνάς της θα συλλέξει σχετικά με τους παράγοντες αυτούς στοιχεία - παραθέτει πίνακα - δείγμα συλλογής στοιχείων - σε συνεργασία με τους δασκάλους των παιδιών στους όποιους θα θέσει προαιρετικά όποια για συζήτηση και συμπλήρωση. Το έρωτηματολόγιό της αυτό στήριζεται σε παρόμοιο του INIZAN. Οι άπαντήσεις των δασκάλων θα χρησιμοποιηθούν για τήν καλύτερη προσαρμογή της δοκιμασίας που θα εφαρμοσθεί στο β' στάδιο της Έρευνας και στο όποιο θα χρησιμοποιήσει ένα κριτήριο (τέστ) συμπληρώσεως φράσεων του INIZAN ή θα κάνει μία γλωσσολογική άνάλυση γραπτών στοιχείων (έκθέσεων) των

των παιδιών ή ένδυσση στοιχείων και των δυό. Θα ληφθούν υπόψη συχνότητες προ-
θέσεων, ρημάτων, επίρρημάτων κτλ.

Οι διαπιστώσεις θα θεθούν σε κλίμακα τελειότητας από Α-Δ κατηγορία και θα γίνει
στατιστική έπεξεργασία προφορικών και γραπτών στοιχείων επίδρασης (μέθοδος Χ²),
προφορικών και γραπτών για τις δύο ηλικίες (τέστ SPLOENT) κτλ. με βάση τις συ-
κρίσεις αυτές θα διαπιστωθεί ή σημαντικότητα των παραγόντων στην έκμείση της γλώσ-
σας. με βάση τις διαπιστώσεις αυτές ή ύποψηια θα κατευθύνει την τελική μορφή της
Έρευνάς της σε συνεργασία με την καθηγήτρια της ή ύποφα και ένδιαφέρεται για τις
διαπιστώσεις αυτής της Έρευνας δεδομένου ότι έρευνά τα αίτια ύποτυχίας στο σχο-
λείο γενικά.

Από τη μελέτη των στοιχείων που ύποβλήθηκαν και με βάση τα παραπάνω προτείνω να
δοθεί ή έδεια διεξαγωγής της Έρευνας στην κ.Παπαπρόκοψου στο σχολείο που ύναφέρει
και σε δύο στάδια (Ίαν. και Άπρίλιο-Μάιο), γιατί πρόκειται για μία συστηματική
προσπάθεια Έρευνας ένός θέματος του ύποφου τα έπιμέρους προβλήματα, έηλ. οι παρ-
γοντες έπηρεασμού της γλωσσικής μάθησης ένδιαφέρουν και έμεις όμεσα. Γι' αυτό και
είσπραγμαί σύγχρονα να ζητηθεί από την κ.Παπαπρόκοψου να ύποβάλει τα περίσματά
της στο ΚΕΜΕ και να παραμένει σε έπικοινωνία συνεργασίας με το Τμήμα".

Τό Τμήμα, έφού έλαβε έγνωση του: α) Τό Έγγραφο ύριθμ. 0.309.4/123/150649/15-12-1978
του Ύπουργού Εθν.Παιδείας και Θρησκευμάτων, β) Τήν αίτηση με ήμερομηνία 14-12-
1978 της κ. Άνταςτας Παπαπρόκοψου, γ) Τήν είσήγηση του κ. Ν.Παπαδόπουλου, Συμ-
βάλου Β*, και δ) τη διεξοδική συζήτηση μετωξύ των μελών

όμοφωνα ύποφαίνεται

Έγκρίνει τη χορήγηση έδειας στην κ. Άνταςτα Παπαπρόκοψου για διεξαγωγή Έρευ-
νας σε δύο στάδια (Ίανουάριο και Άπρίλιο - Μάιο) σε μαθητές των δημοτικών σχολεί-
ων, που ύναφέρει στο ύπόμνημά της, με την παρέκκλιση να ύποβάλει τα περίσματά της
Έρευνάς της στο Τμήμα Δημοτικής του ΚΕΜΕ.

ΘΕΜΑ 3ο. Γνωμοδότηση για τη χρησιμότητα στα Δημοτικά Σχολεία και Νηπιαγωγεία σειρών δίσκων (8 μεγάλοι δίσκοι και (18) μικροί δίσκοι) της κ. Σταματ. *Αντωνοπούλου.

Ο άρμόδιος για το θέμα εισηγητής κ. Διον. Μελάς, Εισηγητής του ΚΕΜΕ, εισηγείται τα ακόλουθα:

Με αίτηση της κ. Σταμ. *Αντωνοπούλου, που διαβιβάζεται στο ΚΕΜΕ με το έγγραφο αριθμ. 49750/13-5-78 του Υπουργείου Παιδείας, υποβάλλονται για κρίση 8 δίσκοι 33 στροφών και 18 δίσκοι 45 στροφών με την παράκληση το Τμήμα Δημοτικής να γνωματεύσει για τη χρησιμότητα τους στη διδασκαλία της μουσικής, των ρυθμικών ασκήσεων και του παραμυθιού στα δημοτικά και στο νηπιαγωγείο.

Οι δίσκοι περιέχουν παιδικά τραγούδια, προσευχές, δημοτικά τραγούδια, ρυθμικά τραγούδια, παραμύθια, έμβατήρια και έννησια-στικούς ύμνους. Τα περισσότερα από τα τραγούδια αυτά έτελοούνται από χορωδίες. Στις επόμενες σελίδες παρουσιάζονται αναλυτικά τα περιεχόμενα των δίσκων.

*Αρνετά από τα τραγούδια των δίσκων περιλαμβάνονται στο *Αναλυτικό Πρόγραμμα. *Από τα υπόλοιπα μπορεί να γίνει έπιλογή και σύνδεση με άλλα μαθήματα. Οι στίχοι πολλών τραγουδιών είναι γραμμένοι από δοκιμους ποιητές και το περιεχόμενό τους παρουσιάζει ένδιαφέρον.

Νομίζω ότι οι δίσκοι του κ. *Αντωνοπούλου μπορεί να βοηθήσουν το δάσκαλο και τη νηπιαγωγό στο έργο τους- διδασκαλίας μουσικής, γυμναστικής, παραμυθιού, όργάνωση μιάς γιορτής, έμπέδωση άλλων μαθημάτων- γιατί εισηγούμαι να κριθούν χρήσιμα για τα δημοτικά σχολεία και τα νηπιαγωγεία.

Το Τμήμα, αφού έλαβε υπόψη του: α) Το έγγραφο αριθμ. 49750/

13-5-1978 του Υπουργείου Έθν. Παιδείας και Θρησκ/των, β) την αίτηση της κ. Σταματ. Αντωνοπούλου, γ) την εισήγηση του κ. Δ. Μελά, Είσηγητού του ΚΕΜΕ, και δ) τη διεξοδική συζήτηση μεταξύ των μελών

όμοφωνα αποφαινεται

Οι δίσκοι 33 στροφών (No 1, No 2, No 3, No 4, No 5, No 6) και οι δίσκοι 45 στροφών (No 4, No 5, No 6, No 7, No 9, No 18, No 31, No 75, No 85, No 88, No 90, No 92, No 93, No 94, No 105, No 107, No 125, No 126) του Π. Αντωνοπούλου θεωρούνται χρήσιμοι για τη διδασκαλία της μουσικής, των ρυθμικών ασκήσεων της Γυμναστικής και του παραμυθιού στα Δημοτικά Σχολεία και τα Νηπιαγωγεία.

[Handwritten signature]

ΘΕΜΑ 4ο. Γνωμοδότηση για το βιβλίο "Αριθμητική Δημοτικού" του Βασιλείου Κουγκούλιου.

Ο Προεδρεύων του Τμήματος κ. Βασ. Κονιδισιώτης, Σύμβουλος Β', θέτει υπόψη του Τμήματος 1) το έγγραφο αριθμ.Φ.309.71/275/144115/4-12-1978 του Υπουργείου Έθν. Παιδείας και Θρησκευμάτων, με το οποίο διαβιβάζεται στο ΚΕΜΕ, για γνωμοδότηση το βιβλίο "Αριθμητική ΣΤ' Δημοτικού" του Β. Κουγκούλιου και 2) την εισήγηση για το βιβλίο αυτό του κ. Γ. Κιτσάρη, Ειδικού Συμβούλου παρά τῷ ΚΕΜΕ, που έχει ως εξής:

"1. Ο συγγραφέας με την από 28-11-1978 αίτηση του ζητεί τη σύσταση του συνημμένου ποιήματος του, για τη χρησιμοποίησή του από τους μαθητές της ΣΤ' τάξεως του δημοτικού σχολείου.

"Όπως γίνεται φανερό και από τον υπότιτλο "Νέα διδασκαλία λύσεως προβλημάτων" ή υπό κρίση συγγραφή αποσκοπεί στη βοήθεια του μαθητή με "τη διδασκαλία λύσεως προβλημάτων" κατά τρόπο νέο, απλό και κατανοητό (βλ. πρόλ. σελ. 5).

2. Το βιβλίο διαιρείται σε δέκα μέρη, κατά την ακόλουθη αρχιτεκτονική:

α. Πρόλογος, σελ. 5-6.

β. Μέρος πρώτο-τρίτο, σελ. 7-102 : Προβλήματα της απλής μεθόδου, ποσών ανάλογων και αντίστροφων, δεκαδικών και κλασματικών αριθμών, συνθέτου μεθόδου των τριών και ποσοστών.

γ. Μέρος τέταρτο-δέκατο, σελ. 103-155: Προβλήματα τίκτου, ύφαιρ-σεως, μέσου όρου, μερισμού, εταιρείας, μέξεως και κραμάτων.

δ. Λύσεις προβλημάτων και περιεχόμενα, σελ. 156-167.

ε. Στην σελ. 168 αναφέρονται έργα του ίδιου συγγραφέα, τα οποία εκδόθηκαν ή τελούν υπό έκδοσης.

3. Πρόκειται για μία αξιολογη έργασια, ή οποία έπαινετ τον συγγραφέα και μπορετ, πράγματι, νά είναι βοήθημα των μαθητών της ΣΤ' Δημοτικού, δεδομένου ότι τηρούνται τόσο οι γενικές όσο και οι ειδικές αρχές της Διδακτικής των Μαθηματικών και επωυγάνεται, κατά τὸ πλεϊστον, ὁ ἐπιδωκόμενος σιοπόδς. Ὡς τοσο δέν θεωρεΐται σκόπιμη σύσταση ἀπό τὸ ΚΕΜΕ τῶν βιβλίων τοῦ εἰδους αὐτοῦ και διδοτὶ ἡ δημοκρατικὴ ἀρχὴ ἐπιβάλλεται νά τηρεΐται, ἐπειδὴ πολλὰ βοηθήματα,

μερικώς ή ως επί το πλεόντων σπουδαία κυκλοφορούν και δεν πρέπει να παραβλέπεται το "επί ίσοις όροις", αλλά και επειδή υπάρχουν και σημεία αντιλεγόμενα, όπως είναι φυσικό, στην επιστήμη της Διδακτικής, όπου "πολλοί όδοι αγουσιν εις Ρώμην". Έξάλλου, η προμήθειά τους στην ελεύθερη αγορά είναι εύχερης".

Τό Τμήμα, αφού έλαβε υπόψη του: α) το Έγγραφο Αριθμ.Φ.309.71/275/144115/4-12-1978 του Υπουργείου Έθν. Παιδείας και Θρησκ/των, β) την αίτηση με ημερομηνία 28-11-1978 του κ. Β. Κουγιούλιου, γ) την εισήγηση του κ. Ι. Κιτορᾶ, Ειδικού Συμβούλου παρά τῷ ΚΕΜΕ, και δ) τη διεξοδική συζήτηση μεταξὺ τῶν μελῶν

ὁμόφωνα ἀποφαινεται

Τό βιβλίο "Αριθμητική ΣΤ' Δημοτικοῦ" τοῦ κ. Βασιλείου Κουγιοῦ-
λιου δέν θεωρεῖται χρήσιμο ὡς βοήθημα γιά τὸ μάθημα τῆς Ἀριθμη-
τικῆς τῆς ΣΤ' Δημοτικοῦ, διότι οἱ ἀνάγινες τῶν μαθητῶν καλοῦνται
ἀπὸ τὸ ἐγχειρισμένο βιβλίο τῆς Ἀριθμητικῆς τῆς ΣΤ' τάξεως.

Ἐπειτα ἀπὸ αὐτά ἔληξε ἡ συνεδρία.

Προεδρεύων

Προεδρεύων

Ἡ Γραμματέας

Εὐρυδ. Παπανικολάου

[Handwritten signature]

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΘΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ
ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΚΕΝΤΡΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΜΕΛΕΤΩΝ
ΚΑΙ ΕΠΙΜΟΡΦΩΣΗΣ (ΚΕΜΕ)
ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΕΩΣ

Πράξη 7/1979

Σήμερα, 16 Ιανουαρίου 1979 ημέρα Πέμπτη και ώρα 9.30 πρωί, συνεδρίασε το Τμήμα Δημοτικής Εκπαίδευσης του Κέντρου Εκπαιδευτικών Μελετών και Επιμορφώσεως στην αίθουσα συνεδριάσεών του (Λεωχάρους 2, Αθήνα).

Έλαβαν μέρος στη συνεδρίαση, αφού προσκλήθηκαν σύμφωνα με τη νόμιμη διαδικασία από τον Προεδρεύοντα του Τμήματος κ. Βασ. Κονιδισιώτη, Σύμβουλο Β', οι κ.κ. Δημ. Ανδριόπουλος, Νικ. Βλουτίδης, Κων/νος Πασσάκος, Νικ. Παπαδόπουλος, Σύμβουλοι Β', Ιωάν. Χριστιάδης, Διον. Μελάς, Κων/νος Φούσιος, Στέφ. Παπασημακόπουλος, Εισηγητές του ΚΕΜΕ, καθώς και η γραμματέας του Τμήματος Ευρυδίκη Παπανικολάου με βαθμό 6ο.

Θέματα ημερήσιας διατάξεως

ΘΕΜΑ 1ο. Έγκριση πράξεως της Επιτροπής κρίσεως του διδακτικού βιβλίου των Θρησκευτικών της Δ' τάξεως Δημοτικού.

ΘΕΜΑ 2ο. Έγκριση πράξεως της Επιτροπής κρίσεως του διδακτικού βιβλίου της Γεωγραφίας της Δ' τάξεως Δημοτικού.

Στην αρχή επιθυμείται το πρακτικό της προηγούμενης συνεδρίας.

26

ΘΕΜΑ 1ο. Ήγχιση πράξεως τῆς Ἐπιτροπῆς κρίσεως τοῦ διδακτικοῦ βιβλίου τῶν Ὑποκειμενικῶν τῆς Δ' τάξεως Δημοτικοῦ.

Οἱ ἀρμόδιοι γιά τὸ θέμα εἰσηγητές κ.κ. Βασ. Κονιδιτσιώτης, Σύμβουλος Β', καὶ Κων. Φουσιας Εἰσηγητής, εἰσηγοῦνται στό Τμήμα τῶ ἀνδλουθᾶ:

Με τὸ ἀρ. 134319/8-11-78 ἔγγραφο τῆς Δ/σεως Ἐφαρμογῆς Προγραμμάτων ΔΕΒΑ τοῦ ΥΠΕΠΘ διαβιβάζονται πρὸς τὸ ΚΕΜΕ:

- α) Δέια διτῶ(18) πράξεως τῆς Ἐπιτροπῆς κρίσεως, ποὺ συγκροτήθηκε μετὰ τὴν ἀρ. 68186/12-6-78 ἀπόφαση τοῦ κ. Ὑπουργοῦ "γιά τὴν κρίση τῶν διδακτικῶν βιβλίων Ὑποκειμενικῶν Δ' τάξεως Δημοτικοῦ". Ὁ διαγωνισμὸς τῆς συγγραφῆς προκηρύχθηκε μετὰ τὴν ἀρ. Φ.309/292/135137/16-11-77 ὑπουργικὴ ἀπόφαση.
- β) Οἱ εἰσηγητικὲς ἐκθέσεις τῶν Εἰσηγητῶν τῆς Ἐπιτροπῆς κρίσεως.
- γ) Οἱ ἀπαντήσεις τῶν συγγραφέων στὲς εἰσηγητ. ἐκθέσεις, καὶ
- δ) 20 ὄντετυπα τῶν βιβλίων ποὺ ὑποβλήθηκαν καὶ κρίθηκαν.

Ἀφοῦ λάβαμε ὑπόψη 1) τὲς διατάξεις τοῦ ἀρθροῦ 2 παρ. 5 τοῦ Ν.186/75 "περὶ ΚΕΜΕ", 2) τὲς διατάξεις τοῦ ἀρθροῦ 80 παρ. 4 τοῦ Ν.309/76 "Περὶ ὁργανώσεως καὶ διοικήσεως τῆς Γεν. Ἐκπ/σεως, 3) Τὲς διατάξεις τοῦ Ν.Δ.749/70 "Περὶ διδ. βιβλίων", 4) Τὲς διατάξεις τοῦ Π.Δ/τος 1034/4-11-77 "Περὶ τῶν διδασκομένων μαθημάτων καὶ τοῦ Ἀναλυτικοῦ καὶ Ὁρολογίου Προγράμματος τοῦ Δημοτ. Σχολείου" καὶ 5) τὴν ἀρ. Φ.309.22/292/135137/16-11-77 ἀπόφαση τοῦ κ. Ὑπουργοῦ Παιδείας "Περὶ προκηρύξεως διαγωνισμοῦ γιά τὴ συγγραφὴ διδ. βιβλίων τοῦ μαθήματος τῶν Ὑποκειμενικῶν γιά τὸ Δημοτ. Σχολεῖο, καὶ ἀφοῦ μελετήσαμε τὰ πρακτικὰ τῆς Ἐπιτροπῆς κρίσεως, τὲς εἰσηγητικὲς ἐκθέσεις τῶν Εἰσηγητῶν, τὲς ἀπαντήσεις τῶν συγγραφέων στὲς εἰσηγητικὲς ἐκθέσεις καὶ τὰ βιβλία ποὺ ὑποβλήθηκαν, καταλήξαμε στὲς ἑξῆς προτάσεις:

Handwritten signature

- 1) Σ υ μ φ ω ν ο ύ μ ε με την 'Επιτροπή κρίσεως ως προς την αξιολογική σειρά των βιβλίων που έχει κατατάξει, εντός από το βιβλίο του 'Αναστ. Κυριαζόπουλου, το όποιο από 3ο στη σειρά πρέπει να πάει 4ο, γιατί υπολείπεται σε αξία από το 4ο. Δηλαδή τρίτο στη σειρά τοποθετούμε το βιβλίο του Σωκράτη Νίκια και τέταρτο το βιβλίο του 'Αναστ. Κυριαζόπουλου.
- 2) Σ υ μ φ ω ν ο ύ μ ε με την 'Επιτροπή κρίσεως ότι τα πρώτα πέντε βιβλία του αξιολογικού πίνακα υπερέχουν αισθητά από τα άλλα, χωρίς να είναι έντελως όρτια. Συμφωνούμε επίσης ότι τα βιβλία 6-20 πρέπει να απορριφθούν.
- 3) Ε ί δ ι κ ή τ ε ρ α για τα πρώτα πέντε βιβλία του αξιολογικού πίνακα της 'Επιτροπής κρίσεως παρατηρούμε τα εξής:
- α. Το βιβλίο της Βασιλειῆς Στεφανίδου ανταποκρίνεται στο σκοπό του μαθήματος, έχει άριστα προτερήματα από άποψη επιστημονική, παιδαγωγική και φρονηματοστική και μπορεί να χρησιμεύσει ως διδακτικό βιβλίο. Όλα αυτά βέβαια όχι σε "εξαιρετικό βαθμό" όπως ισχυρίζεται η 'Επιτροπή, αλλά απλώς σε ικανοποιητικό σημεῖο. Βασικά μειονεκτήματα του βιβλίου είναι:
1. Σε πολλές περιπτώσεις οι διηγήσεις προσφέρονται σαν ένα άρατο "παράθυρο", χωρίς ιδιαίτερη προσπάθεια από τη συγγραφέα για έμβάθυνση ή ανάλυση των ιερών διηγήσεων και των συγκλονιστικών γεγονότων της ζωής του Χριστού ή στοιχειώδη έστω άναγωγή της ιερῆς ιστορίας στη σημερινή ζωή της 'Εκκλησίας ή του πιστού.
- II. Λάθη θεολογικά, έννοιολογικά, γλωσσικά και συντακτικά σκορπισμένα σε όλο το βιβλίο, που μπορούν όμως να διορθωθούν. Τα λάθη έχουν έπισημανθεί στο χειρόγραφο.
- III. Οι προσευχές και τα τραγούδια που βρίσκονται στο τέλος του βιβλίου είναι πολύ φτωχά. Παρόλα αυτά συμφωνούμε να δοθεί στο βιβλίο της Β. Στεφανίδου το Α' βραβείο του διαγωνισμού, γιατί και τα άλλα βιβλία δεν είναι τέλεια και γιατί είναι δυνατό να διορθωθούν οι έλλείψεις του βιβλίου αυτού σύμφωνα με τις υποδείξεις της 'Επιτροπής κρίσεως και τις οδηγίες του Τμήματος Δ.Ε. του ΚΕΜΕ. Έπίσης ή εικονογράφηση του βιβλίου σε πολλά σημεία ύστερεῖ και για το λόγο αυτό χρειάζεται συμπλήρωση
- . / .

ή και αντινακτάσαση. Τέλος, όλο τό κείμενο πρέπει νά τό δεΐ ένας ειλόλογος καί νά τό διορθώσει γλωσσικά, χωρίς όμως νά αλλάξει τό προσωπικό ύφος της συγγραφεί ή τήν ούσια του βιβλίου.

β. Τό βιβλίο του Νικ. Μπαρμπαγιάννη "άνταποκρίνεται σέ πολύ ίκανοποιητικό βαθμό στό σκοπό του μαθήματος καί του βιβλίου", όπως σημειώνει καί ή 'Επιτροπή κρίσεως, γιατί εΐναι εδβδοδο, εύχάριστο, πιστό στίς εύαγγελικές διηγήσεις καί τίς απαιτήσεις της προηροΰξεως καί γιατί εΐναι γραμμένο μέ ένθουσιασμό καί γνώση των παιδαγωγικών αρχών. Για τους λόγους αυτούς, αν καί έχει αρκετές έλλείψεις καί όρισμένα λάθη που τά υποδεικνύει ή 'Επιτροπή κρίσεως, προτείνουμε νά δοδεΐ τό δεύτερο βραβείο του διαγωνισμού στό βιβλίο του Νικ. Μπαρμπαγιάννη.

γ. Για τό βιβλίο του Σωμρ. Νίνα ή 'Επιτροπή κρίσεως λέγει: "Τό δοκίμιο άνταποκρίνεται ίκανοποιητικά στό σκοπό του μαθήματος καί του διδαντικού βιβλίου, βρίσκεται σέ συμφωνία μέ τό Α.Π. γίνεται σοβαρή προσπάθεια καί έπιτυχής για τήν καλλιέργεια του θρησκευτικού βιάματος καί τήν άνάπτυξη του συγκινησιακού στοιχείου, έπιτυγχάνεται μέτροπο άβίαστο ή σύνδεση του μαθητή-άνανώστη μέ τό θεάνθρωπο 'Ιησοΰ, δημιουργεί κίνητρα για τή συμμετοχή του μαθητή στη θρησκευτική ζωή, ή γλώσσα καί ή έκφραση εΐναι άπλή, αρκετά παραστατική, ενδιαφέρον παρουσιάζει ό διάλογος- αν καί κάπως πολύπλοκος σέ μερικές ένότητες- καί εΐναι άνάλογο μέ τό επίπεδο άνανΰξεως των μαθητών καί τήν αντιληπτική τους ικανότητα". Βρίσκουμε ότι οι διαπιστώσεις αυτές της 'Επαροής κρίσεως εΐναι άληθινές καί συνηγορούν στό χαρακτηρισμό του βιβλίου ως έπιτυχημένου, αν καί εΐναι έπίσης άληθινό ότι στό βιβλίο υπάρχουν "άβλεψεις, άστοχες λέξεις, άσάφειες κτλ". Για τους λόγους αυτούς καί για τό ότι τά θεολογικά λάθη του βιβλίου εΐναι έλάχιστα καί οι έλλείψεις του όχι τόσο σημαντικές, δέ δικαιολογούμε τήν απόρριψη του βιβλίου από τήν 'Επιτροπή. Άντίθετα, τό κείμενο κατόλληλο καί άξιο νά πάρει τό τρίτο βραβείο του διαγωνισμού. Εΐναι γεγονός ότι έλάχιστα ύστερεΐ από

- δ. Στο βιβλίο του Αναστ. Κυριαζόπουλου συμφωνούμε με την Έπι-
τροπή κρίσεως να δοθεί ο πρώτος έπαινος του διαγωνισμού,
γιατί αυτό εξυπηρετεί και υλοποιεί "σε ικανοποιητικό βαθμό
τους δρους" της προκηρύξεως. "Αν και με πολλές έλλειψεις, το
βιβλίο του Α. Κυριαζόπουλου είναι μία καλή προσπάθεια, που
αξιίζει να επαινεθεί.
- ε. Το βιβλίο του Κων. Γρηγοριάδη ή Έπιτροπή δέν τό προτείνει
ούτε για βραβείο ούτε για έπαινο και νομίζουμε ότι αντιφάσκει
άφου από τό ένα μέρος τό επαινεύ και από τό άλλο τό απορρί-
πτει. Συγκεκριμένα ή Έπιτροπή λέγει: "Τό δοκίμιο βρίσκεται σε
συμφωνία με τό Α.Π...., δημιουργεί με έπιτυχία ισχυρά κίνητρα
για τή βιωματική σύνδεση των μαθητών με τή ζωή τής Έκκλησίας
μας. Έιδιαίτερα γνωρίσματα του δοκιμίου είναι ή βαθειά θεολο-
γική του δομή, ή έπιστημονικά συστηματοποιημένη διάταξη τής
ύλης (άφόρμηση, έπλ μέρους ένότητες, συμπέρασμα και έξαγωγή
τής βασιικής αλήθειας), ένω οί έρωτήσεις-άσκήσεις και τά κει-
μενα που πό συνοδεύουν δείχνουν τήν ποιότητα τής συντελεσθεί-
σης έργασίας". Παρόλα αυτά ή Έπιτροπή καττάσσει μέν 5ο στήν
αξιολογική σειρά τό βιβλίο, του άφαιρεί όμως οποιοδήποτε βρα-
βείο ή έπαινο, γιατί "έχει έπιφυλάξεις για τό πόσο τό βιβλίο
είναι σύμφωνο με τήν αντιληπτική ικανότητα και τό επίπεδο
ανάπτυξης των μαθητών και αν μπορεί ικανοποιητικά να χρησι-
μοποιηθεί ως διδακτικό βιβλίο ή είναι πολύ χρήσιμο για τό
διδάσκοντα μόνο". Φρονούμε ότι ή ύψηλή στάθμη γραφής, που παρου-
σιάζει τό βιβλίο του Κων. Γρηγοριάδη, δέν άφρει τίς άναμφι-
σήτητες άρετές του, όπως τίς παρουσιάζει ή Έπιτροπή κρί-
σεως. Τό βιβλίο, αν δέν ήταν τόσο δυνατό και γιαυτό δυσκολο-
νόητο, θα έπρεπε μά πάρει τό Α' βραβείο. Για λόγους δικαιοσύ-
νης και ήθικής τάξεως τό προτείνουμε τουλάχιστο για τό Β'
έπαινον.

*Ακολουθεί διεξοδική συζήτηση και ανταλλαγή άπόψεων.
Ο κ. Α. Ανδριόπουλος, Σύμβουλος Β', έχει τή γνώμη ότι τό βιβλίο
του Αναστ. Κυριαζόπουλου και του Σωκράτη Νίκα είναι τής έδρας
περίπου αξίας και προτείνει να παραμείνει ή αξιολογική σειρά με
τήν όποία κατέταξε τά βιβλία αυτά ή Έπιτροπή κρίσεως. Κατά τά
άλλα συμφωνεί με τους κ.κ. Εισηγητές.

Η πρότασή του γίνεται αποδεκτή από το Τμήμα.

Το Τμήμα, αφού έλαβε υπόψη του: α) το έγγραφο αριθμ. 134319/Ε-11-78 του Υπουργείου Ήθν. Παιδείας και Θρησκευμάτων, β) τις πράξεις της Επιτροπής κρίσεως με όλα τα παραστατικά στοιχεία, γ) την εισήγηση των κ.κ. Β. Κονιδιτσιώτη, Συμβούλου Β', και Κων/νου Σούσια, Εισηγητού του ΚΕΜΕ, και δ) τη διεξοδική συζήτηση μεταξύ των μελών

όμοφωνα αποφασίνεται

1. Εγκρίνει την με αριθμ. 18/30-10-1978 Πράξη της Επιτροπής κρίσεως ως προς την αξιολογική σειρά με την οποία κατέταξε τα υποβληθέντα διδακτικά βιβλία των θρησκευτικών.
2. Συμφωνεί με την Επιτροπή κρίσεως να απονεμηθεί το Α' βραβείο στο βιβλίο της Βασιλικής Στεφανίδου.
3. Τροποποιεί την πράξη της Επιτροπής ως προς την απονομή των υπολοίπων βραβείων και Επαιών, ως εξής:
 - α. Απονέμει το Β' βραβείο στο βιβλίο του Ν.κ. Μπαρμπαγιάννη και το Γ' βραβείο στο βιβλίο του Αναστ. Κυριαζόπουλου.
 - β. Απονέμει τον Α' έπαινο στο βιβλίο του Σωμρ. Νίκα και τον Β' έπαινο στο βιβλίο του Κων/νου Ιρηγοριάδη.
4. Προτείνει για έκδοση το βιβλίο "Θρησκευτικά Δ' τάξεως" της Βασιλικής Στεφανίδου με την προϋπόθεση ότι η συγγραφέας, θα συνεργαστεί με το Τμήμα Δημοτικής Εκπαίδευσης του ΚΕΜΕ για τη διόρθωση και βελτίωση του βιβλίου της σύμφωνα με τις παρατηρήσεις της Επιτροπής κρίσεως (Κριτική έκθεση) και του Τμήματος Δημοτικής του ΚΕΜΕ.

AB

ΘΕΜΑ 2ο. "Εγκριση πράξεως της 'Επιτροπής κρίσεως του διδακτικού βιβλίου της Γεωγραφίας της Δ' τάξεως του Δημοτικού."

Οί αρμόδιοι για το θέμα εισηγητές κ.κ. Β. Κονιδιτσιώτης, Σύμβουλος Β', 'Ιωάν. Λριστιάν, Στεφ. Παπασημαινόπουλος, Εισηγητές του ΚΕΜΕ εισηγούνται στο Τμήμα τα ακόλουθα:

"Με το άρ. 130903/2-11-78 έγγραφο της Γενικής Δ/σεως Γεν. 'Ενπαιδεύσεως διαβιβάζονται στο ΚΕΜΕ για τη λήψη απόφασης σύμφωνα με το άρθρο 2 παρ. 5 του Ν.186/75 και το άρθρο 80 παρ. 4 του Ν.309/76 τα εξής:

1. Οί άρ. 1/22-6-78, 2/18-8-78 και 3/10-10-78 πράξεις της 'Επιτροπής που συγκροτήθηκε με την 68186/12-6-78 απόφαση του κ. 'Υπουργού Παιδείας για την κρίση των διδακτικών βιβλίων "Γεωγραφία Δ' τάξεως Δημοτικού," τα όποια γραφτηκαν κατόπιν διαγωνισμού που προκηρύχθηκε με την άριθμ. 309.22/291/135138/16-11-77 ύπουργική απόφαση.
2. Οί εισηγητικές ενδείξεις των εισηγητών της επιτροπής κρίσεως.
3. Οί απαντήσεις των συγγραφέων στις εισηγητικές ενδείξεις των εισηγητών, και
4. Τα έπτά(7) αντίτυπα των βιβλίων που κρίθηκαν, των συγγραφέων: α) Παν. 'Αντωνοπούλου, β) Κ.Κολοβοῦ-Βασ.Βάσσου, γ) 'Αποστ. Βορβή, δ) 'Αριστ. Κωστοπούλου-Βιντ. Κωστοπούλου -Κοτούλοπούλου, ε) 'Ελ. Βόζα- 'Αγγ. Παναρίτου- 'Ορφανουδάκη, στ) Κων. Κάλαιανίδα και ζ) Δημ. Καπάνη.

"Η 'Επιτροπή κρίσεως με την άρ. 3/10-10-78 όμόφωνη απόφαση της άπορρίπτει ως άκατάλληλα και "χωρίς περιθώρια βελτιώσεως" όλα τα βιβλία που ύποβλήθηκαν για κρίση.

'Αφοῦ λάβαμε ύπόψη:

1. Τίς διατάξεις του άρθρου 2 παρ. 5 του Ν.186/75 περί ΚΕΜΕ
2. Τίς διατάξεις του άρθρου 80 παρ. 4 του Ν.309/76 περί όργανώσεως και διοικήσεως της Γενικής 'Ενπαιδεύσεως.
3. Τίς διατάξεις του Ν.Δ.749/1970 περί διδακτικών βιβλίων.

4. Τίς διατάξεις του Π.Δ/τος 1034/4-11-77 περί των διδασκόμενων μαθημάτων και του 'Αναλυτικού και 'Ωρολογίου Προγράμματος του Δημοτ. Σχολείου

5. Την άρ. Φ.309.22/291/135138/16-11-77 απόφαση του 'Υπουργείου Παιδείας περί προκηρύξεως διαγωνισμού για τη συγγραφή διδασκτικών βιβλίων του μαθήματος της Γεωγραφίας, και

άφου μελετήσαμε διεξοδικά τις πράξεις της 'Επιτροπής, τις Εισηγήσεις των Εισηγητών, τις απαντήσεις των συγγραφέων σέ αυτές και τά υποβληθέντα για κρίση βιβλία, διαπιστώσαμε τά εξής:

1. 'Η 'Επιτροπή κρίσεως άπορρίπτοντας ώς "άκατάλληλα και χωρίς περιθώρια βελτιώσεως" όλα τά βιβλία, χωρίς προηγουμένως νά τά αξιολογήσει κατά σειρά, χρησιμοποιεί άπόλυτα κριτήρια και θέ λαμβάνει υπόψη την άνάγκη νά κυκλοφορήσει βιβλίο για χρήση των μαθητών της τάξεως αúτης, άφου και αúτό τό βιβλίο, πού κυκλοφορεί σήμερα στά σχολεία και τό όποίο έχει υποβληθεί συμπληρωμένο και βελτιωμένο, άπορρίπτεται.
2. Για τή λήψη της άποφάσεως της ή έπιτροπή υίοθετεί τά άρνητικά στοιχεία των εισηγήσεων των εισηγητών. Παραβλέπει όμως τά θετικά στοιχεία πού αναφέρονται για μερικά βιβλία στις εισηγήσεις των Εισηγητών και τίς απαντήσεις των συγγραφέων, πού σέ μερινές περιπτώσεις άνασκουάζουν τά έπιχειρήματα των εισηγητών.
3. 'Υστερα άπό διεξοδική μελέτη των βιβλίων καταλήξαμε στό συμπέρασμα ότι μπορεί νά καλυφθεί ή άνάγκη νά κυκλοφορήσει βιβλίο για τήν τάξη αúτη, άφου έπιλεγεί και βελτιωθεί τό καλότερο άπό τά βιβλία πού υποβλήθηκαν.

Συγκεκριμένα καταλήξαμε στά εξής:

1. Θεωρούμε άκατάλληλα, γιατί δέν ανταποκρίνονται άπό έπιστημονικής, παιδαγωγικής και διδασκτικής άπόψεως στις άπαιτήσεις της παρ. 5 της προκηρύξεως, τά βιβλία των συγγραφέων:
 1. "Γεωγραφία Δ' τάξεως Δημοτικού" Πάνου 'Αντωνόπουλου
 2. "Γεωγραφία Δ' τάξεως Δημοτικού" 'Απόστολ. Λ. Βορβή
 3. "Γεωγραφία Δ' τάξεως Δημοτικού" Κων. Δ. Κολοβού-Βασιλικής Ι. Βάσσου
 4. "Γεωγραφία Δ' τάξεως Δημοτικού" Δημητρίου Σπ. Καπώνη.

116

5. "Γεωγραφία Α' τάξεως Δημοτικού" Κώστα Καλαμάκης

2. Θεωρούμε ως κατάλληλα, γιατί ανταποκρίνονται γενικά στο σκοπό του μαθήματος, τα βιβλία των συγγραφέων:

1. "Γεωγραφία της Ελλάδας Δ' Δημοτικού" Έλένης Κ. Βόζα-Άγγε-

λινής Παναρίτου-Όρφανουδάκη.

2. "Γεωγραφία της Ελλάδας Δ' Δημοτικού" Άρ. Χρ. Κωστοπούλου-Βιητ. Κωτουλοπούλου-Κωστοπούλου.

Ειδικότερα για τα βιβλία αυτά έχουμε να παρατηρήσουμε:

- α. Το βιβλίο των συγγραφέων Έλ. Βόζα-Άγγ. Παναρίτου-Όρφανουδάκη αποτελεί μία αξιόλογη προσπάθεια. Διακρίνεται με την επιστημονική ακρίβεια των πληροφοριών που περιέχει και το σύγχρονο κατά τη διαπραγμάτευση των θεμάτων. Παρ' όλα αυτά το βιβλίο αυτό έχει δύο βασικά μειονεκτήματα σε σχέση με τους μαθητές της τάξεως για την οποία προορίζεται. Το έλλειψό του είναι ανώτερο από τις δυνατότητες των μαθητών της τάξεως αυτής ηλικίας $8\frac{1}{2}$ - 10 ετών. Εξάλλου η προσφορά της ύλης κατά ένα αυστηρά τυποποιημένο σύστημα, που χαρακτηρίζει το βιβλίο, δεν προσφέρεται από παιδαγωγικής και διδακτικής πλευράς για τα παιδιά της ηλικίας αυτής. Είναι ένα βιβλίο το οποίο θα μπορούσε να χρησιμοποιηθεί σε σχολείο ανώτερης βαθμίδας.
- β. Το βιβλίο των συγγραφέων Άριστ. Χρ. Κωστοπούλου-Βιητ. Κωτουλοπούλου-Κωστοπούλου διακρίνεται για την προσπάθεια των συγγραφέων, όχι πάντοτε επιτυχής, να προσαρμόσουν το βιβλίο από παιδαγωγικής και διδακτικής πλευράς στις απαιτήσεις του μαθήματος και τις δυνατότητες των μαθητών της τάξεως για την οποία προορίζεται το βιβλίο. Στο σημείο αυτό το βιβλίο αυτό ανταποκρίνεται περισσότερο από όλα τα υποβληθέντα βιβλία στις απαιτήσεις της σχετικής προκήρυξης. Για να ανταποκριθεί όμως το βιβλίο στο σκοπό του θα πρέπει να γίνουν όρισμένες διορθώσεις και βελτιώσεις. Οι διορθώσεις και οι βελτιώσεις αυτές μπορούν να γίνουν σε χρονικά πλαίσια που θα επιτρέψουν την έκδοση του βιβλίου για το προσεχές σχολικό έτος.

3. Αξιολογούμε τα παραπάνω κατάλληλα βιβλία με την έξης σειρά:

1. "Γεωγραφία της Ελλάδας Δ' Δημοτικού" Άριστ. Χρ. Κωστοπούλου-Βιητ. Κωτουλοπούλου-Κωστοπούλου.

2. "Γεωγραφία της 'Ελλάδας Δ' Δημοτικού" 'Ελ. Βύζα - Παναρίτου - 'Ορφανουδάκη.

4. Προτείνουμε:

1. Νά άπονεμηθεΐ στο βιβλίο τών συγγραφέων 'Αριστ.Χρ.Κωστοπούλου-Βιντ.Κωτουλοπούλου-Κωστοπούλου"Γεωγραφία της 'Ελλάδας Δ' Δημοτικού" τό Γ' βραβεΐο και νά έντυπωθεΐ τό βιβλίο αυτό για χρήση τών μαθητών της Δ' τάξεως Δημοτικού μέ τήν προϋπόθεση ότι οι συγγραφείς θα προβούν σέ συνεργασία μέ τό Τμήμα Δημοτικής τοΰ ΚΕΜΕ σέ όρισμένες διορθώσεις και βελτιώσεις τοΰ βιβλίου τους, ώστε:
 - α. Νά διορθωθούν όρισμένα έπιστημονικά σφάλματα τοΰ βιβλίου
 - β. Νά αφαιρεθεΐ σέ μερικά σημεία περιττή ύλη, ώστε τό βιβλίο νά γίνει περισσότερο λιτό. 'Αντίθετα νά προστεθεΐ ένα κεφάλαιο στο τέλος στο όποιο θα ένταχθούν συγκριτικά και στατιστικά στοιχεία και ή οικονομική εξέταση της 'Ελλάδας που βρίσκεται στην άρχή τοΰ βιβλίου.
 - γ. Νά γίνει γλωσσική διόρθωση τοΰ βιβλίου, ώστε νά απαλλαγεΐ αυτό από κάποιο λογοτεχνικό φόρτο που τό χαρακτηρίζει.
 - δ. Νά περιορισθούν οι άσκήσεις-δραστηριότητες στις πλέον άναγκαίες.
2. Νά άπονεμηθεΐ στο βιβλίο τών συγγραφέων 'Ελ. Βύζα - 'Αγγ. Παναρίτου - 'Ορφανουδάκη" Γεωγραφία της 'Ελλάδας Δ' Δημοτικού" ό Αος 'Επαινος"

Τό Τμήμα, άφοΰ έάβε ύπόψη του: α)τό έγγραφο άριθμ. 130903/2-11-1978 τοΰ 'Υπουργείου 'Εθν. Παιδείας και Θρησκ/των, β)τίς πράξεις της 'Επιτροπής κρίσεως και όλα τά παραστατικά στοιχεία, γ)τήν είσηγηση τών κ.κ. Β. Κονιδιτσιώτη, Συμβόλου Β', 'Ιωάν. Χριστιά και Στεφ. Παπασημακόπουλου, Εισηγητών, και δ)τή διεξοδική συζήτηση μεταξύ τών μελών

όμόφωνα αποφάινεται

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑΣ ΚΑΙ ΕΡΕΥΝΑΣ
ΕΚΔΟΣΗ ΤΡΟΠΟΠΟΙΕΣ ΤΗΝ ΑΡΙΘΜ. 3/10-10-1978 ΠΡΑΞΗ ΤΗΣ 'ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΚΡΙ-
ΣΕΩΣ ΤΩΝ ΔΙΔΑΚΤΙΚΩΝ ΒΙΒΛΙΩΝ ΓΙΑ ΤΗΝ ΓΕΩΓΡΑΦΙΑ ΤΗΣ Δ' ΤΑΞΕΩΣ ΤΟΥ
ΔΗΜΟΤΙΚΟΥ ΩΣ ΕΞΗΣ:

1. Θεωρεί κατάλληλο για το Γ' βραβείο της προκηρύξεως το βιβλίο των 'Αριστ. Χρ. Κωστοπούλου-Βικτ. Κωτουλοπούλου-Κωστοπούλου και για τον Α' έπαινο της προκηρύξεως το βιβλίο των συγγρα-
φέων 'Ελέν. Βύζα-Αγγ. Παναρίτου-Όρφανουδάκη.
2. Προτείνει να εκτυπωθεί το βιβλίο "Γεωγραφία της Ελλάδας Δ' Δημοτικού" των 'Αρ. Χρ. Κωστοπούλου-Βικτ. Κωτουλοπούλου-Κωστο-
πούλου για χρήση των μαθητών της Δ' τάξεως Δημοτικού, με την
προϋπόθεση ότι οι συγγραφείς θα συνεργασθούν με το Τμήμα Δημο-
τικής 'Εκπαίδευσης του ΚΕΜΕ για τις απαραίτητες διορθώσεις
και βελτιώσεις του βιβλίου τους, όπως αναφέρονται στην εισήγηση
της πράξεως και στην κριτική έκθεση της 'Επιτροπής.

Έπειτα από αυτά έληξε η συνεδρία.

Πρόεδρος

Δρ. Κονιδιτσιώτης

Η Γραμματέας

Εύρυδ. Παπανικολάου

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΘΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ
ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΚΕΝΤΡΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΜΕΛΕΤΩΝ
ΚΑΙ ΕΠΙΜΟΡΦΩΣΕΩΣ (ΚΕΜΕ)
ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΕΩΣ

Πράξη 8/1979

Σήμερα, 19 Ιανουαρίου 1979 ημέρα Παρασκευή και ώρα 10.30 πρωινή, συνεδρίασε το Τμήμα Δημοτικής Εκπαίδευσης του Κέντρου Εκπαιδευτικών Μελετών και Επιμορφώσεως στην αΐθουσα συνεδριάσεων του (Λεωφόρος 2, Αθήνα).

Έλαβαν μέρος στη συνεδρίαση, αφού προσκλήθηκαν σύμφωνα με τη νόμιμη διαδικασία από τον Προεδρεύοντα του Τμήματος κ. Βασ. Κονιδιτσιώτη, Σύμβουλο Β', οί κ.κ. Δημ. Ανδριόπουλος, Νικ. Βλουτίδης, Κων/νος Πασαλίκης, Νικ. Παπαδόπουλος, Σύμβουλοι Β', 'Αριστ. Βουγιούκας, Γεώργ. Μαραγκουδάκης, 'Αντών. Μπενέκος, Είδικοι Σύμβουλοι παρά τῷ ΚΕΜΕ, Κων/νος Φούσκας, Εισηγητής τοῦ ΚΕΜΕ, καθώς και ἡ γραμματέας τοῦ Τμήματος Εὐρυδίκη Παπανικολάου με βαθμό 60.

Δέν ἔλαβαν μέρος στη συνεδρία οί κ.κ. Δ.Μελάς, Εισηγητής, γιατί εἶχε ἄλλη ὑπηρεσιακή ἀπασχόληση καί ὁ κ. Χριστιάς, Εισηγητής, γιατί ἦταν ἀσθενής.

Θέματα ἡμερήσιας διατάξεως

Γενικές ἐνότητες τῶν Θρησκευτικῶν

Στήν ἀρχή ἐπισημαίνεται τό πρακτικό τῆς προηγούμενης συνεδρίας.

Ὁ Προεδρεύων τοῦ Τμήματος κ. Βασ. Κονιδιτσιώτης, Σύμβουλος Β', ἀναφέρεται σέ ὅσα συζητήθηκαν στήν προηγούμενη συνεδρία γιά τίς γενικές ἐνότητες τῆς ΣΤ' τάξεως καί καλεῖ τό Τμήμα νά ἀποφασίσει σχετικά.

Σχετικά μέ τήν πρόταση ποῦ διατυπώθηκε στήν προηγούμενη συνεδρία νά συμπτυχθοῦν οί δύο πρῶτες ἐνότητες σέ μία ὁ κ. Φούσκας λέγει ὅτι δέν εἶναι δυνατό νά συμπτυχθοῦν γιατί εἶναι ἀπό δύο ἐννοιολογικά χωριστές περιοχές.

Ἐπειδὴ ὅμως ἡ πλειοψηφία τοῦ Τμήματος ἐπέμεινε στήν ἀποψη νά

συμπτυχθούν οι ένότητες ό κ. Φοδόνας προτείνει νά διαγραφεί ή πρώτη ένότητα "Τό φαινόμενο τής θρησκείας" καί νά μπει ώς μία είσαγωγή τοῦ μαθήματος.

Η πρόταση του γίνεται αποδεκτή.

Σχετικά μέ τήν ένότητα "Η προσευχή" ό κ. Βουγιούνας, προτείνει νά ένταχθεῖ στήν προηγούμενη ένότητα ποῦ ἀναφέρεται στόν ήθιμό νόμοτοῦ Εὐαγγελίου, διότι ἀφορᾷ τίς σχέσεις τοῦ ἀνθρώπου μέ τό θεό.

Τό Τμήμα ἀποδέχεται τήν πρόταση τοῦ κ. Βουγιούνα καθώσ καί τήν πρόταση νά αὐξηθοῦν οἱ ὥρες ποῦ διατίθενται γιά τήν ένότητα "Η θεία Λειτουργία" κατὰ μία καί νά μειωθοῦν ἀντίστροφα οἱ ὥρες τής ένδοτητας "Οἱ θρησκευτικές ἐορτές κατὰ μία".

Τό Τμήμα, ὅστερα ἀπό τή διεξοδική συζήτηση στίς συνεδρίες 1/1979, 3/1979, 5/1979 καί 8/1979, κατὰ πλειοψηφία ἀποφασίζει ή ὀργάνωση τῶν γενιῶν πλαισίων τοῦ μαθήματος τῶν θρησκευτικῶν τῶν τάξεων Γ', Δ', Ε' καί ΣΤ' σέ γενινές ένότητες νά εἶναι ὡς ἐξῆς:

Γενινές ένότητες τῶν θρησκευτικῶν

Τάξη Γ'

1. Ὁ θεός καί ή δημιουργία τοῦ κόσμου	ὥρες 6
2. Πατριάρχες, οἱ φίλοι τοῦ θεοῦ	" 15
3. Ὁ Μωϋσῆς καί ὁ πιστός λαός	" 8
4. Η ζωή τοῦ λαοῦ στή γῆ τής ἐπαγγελίας	" 13
5. Οἱ Προφῆτες	" 8
6. Αἰχμαλωσία καί λύτρωση	" 10

Τάξη Δ'

1. Ὁ Χριστός στή γῆ	ὥρες 13
2. Ὁ Χριστός ὡς διδάσκαλος	" 19
3. Ὁ Χριστός ὡς θαυματουργός	" 10
4. Ὁ Χριστός)στό σταυρό καί τό θρίαμβο	" 18

Τάξη Ε'

1. Ἰδρυση καί ἐξάπλωση τής Ἐκκλησίας	" 20
--------------------------------------	------

2. 'Η 'Εκκλησία τῶν Πατέρων καὶ τῶν Συνόδων	ἔκρες 12
3. 'Η 'Εκκλησία στὸ Βυζάντιο καὶ στὴ Δύση	" 10
4. 'Η 'Εκκλησία καὶ τὸ ἐλληνικὸ ἔθνος	" 14
5. 'Η Ὁρθόδοξη 'Εκκλησία στὴν Οἰκουμένη	" 4

Τέξη ΣΤ'

ΚΑΤΗΧΗΣΗ

1. Χριστιανισμός - Ὁρθόδοξία	" 8
2. Τὸ Σύμβολο τῆς πίστεως	" 12
3. Ὁ Μωσαϊκὸς νόμος καὶ ὁ ἡθικὸς νόμος τοῦ Εὐαγγελίου	" 13

ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΗ

4. Ὁ Ναός	" 5
5. Τὰ Μυστήρια	" 6
6. Ἡ θεία Λειτουργία	" 6
7. Οἱ θρησκευτικὲς ἑορτές	" 6
8. Ἄλλες ἱερὲς ἀκολουθίες καὶ τελετές	" 4

Ἐπειτα ἀπὸ αὐτὰ ἔληξε ἡ συνεδρία.

Πρόεδρος

Βασ. Κονιδιτσιώτης

Ἡ Γραμματέας

Γεωργίου

Εὐρυδ. Παπανικολάου

16

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΘΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ
ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΚΕΝΤΡΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΜΕΛΕΤΩΝ
ΚΑΙ ΕΠΙΜΟΡΦΩΣΕΩΣ (ΚΕΜΕ)
ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΕΩΣ

Πράξη 9/1979

Σήμερα, 23 Ιανουαρίου 1979 ημέρα Τρίτη και ώρα 10.30 πρωινή, συνεδρίασε το Τμήμα Δημοτικής Έκπαιδευσεως του Κέντρου Έκπαιδευτικών Μελετών και Έπιμορφώσεως, στην αΐθουσα συνεδριάσεών του (Λεωχάρους 2, Αθήνα).

Έλαβαν μέρος στη συνεδρίαση, αφού προσκληθήθηκαν σύμφωνα με τη νόμιμη διαδικασία από τον Πρόεδρεύοντα του Τμήματος κ. Βασ. Κονιδιτσιώτη, Σύμβουλο Β', οι κ.κ. Δημ. Ανδριόπουλος, κ.κ. Βλουτίδης, Κων/νος Πασαδάκης, κ.κ. Παπαδόπουλος, Σύμβουλοι Β', Διον. Μελέας, Εισηγητής του ΚΕΜΕ, καθώς και η γραμματέας του Τμήματος Εύρυδίκη Παπανικολάου με βαθμό 6ο.

Δέν έλαβε μέρος στη συνεδρία ο κ. Ιωάν. Χριστιδής, Εισηγητής του ΚΕΜΕ, γιατί είχε άλλη υπηρεσιακή άπασχόληση.

Θέματα ημερησίας διατάξεως

ΘΕΜΑ 1ο. Άνακοινώσεις

ΘΕΜΑ 2ο. Γνωμοδότηση για τη διδασκαλία του μαθήματος της Φιλοσοφίας στους μετεμπαιδευομένους του Ν.227/75 (Ειδική Άγωγή).

ΘΕΜΑ 3ο. Γνωμοδότηση για τὰ βιβλία "Σύγχρονα Μαθηματικά" των κ.κ. Δ. Παπαυλία, Δ. Μαψσινδπούλου, Δ. Τσιαγνίη, Π. Σαραντιπούλου και Α. Κοντολοΰνα.

ΘΕΜΑ 4ο. Γνωμοδότηση για τὰ βιβλιάρια: "Μαθαίνω παίζοντας" (Τόμος Α', Β'), "Α.Β.Γ." και "1.2.3", Έκδόσεις Βαλαβανίδης Ο.Ε.

Στην άρχή έπικυρώνεται το πρακτικό της προηγούμενης συνεδρίας.

ΘΕΜΑ 1ο. Ανακοινώσεις

Ο Προεδρεύων του Τμήματος κ. Βασ. Κονιδιτσιώτης, Σύμβουλος Β*, ανακοινώνει στα μέλη α) την υπ' αριθμ. 135033/10-11-1978 απόφαση του κ. Υπουργού της Παιδείας που αναφέρεται στην στέγαση και συστέγαση σχολείων Γενικής και Επαγγελματικής Εκπαίδευσης, β) το έγγραφο αριθμ. Φ.814.131/31/2/230/10-1-1979 της Δ/νσεως ΕΕΕ και ΕΜΕΣ του Υπουργείου Παιδείας με θέμα την αποστολή βιβλίων μαθηματικών της Α' τάξεως του δημοτικού σχολείου του Οίκου WESTERMANN για να δοθούν στη Δ/ση Εφαρμογής Προγραμμάτων Δ.Ε και γ) τα έγγραφα αριθμ. Φ.309.71/310/154900/30-12-1978, Φ.309.71/311/155198/30-12-1978, Φ.309.71/312/155199/30-12-78, Φ.309.71/309/154731/30-12-78 του Υπουργείου Εθνικής Παιδείας και Θρησκ/των, που αναφέρονται σε γνωστοποιήσεις αποφάσεων του Τμήματος Δημοτικής του ΚΕΜΕ στους ενδιαφερομένους για τα βιβλία "Ολική μέθοδος και Πρώτη Αρίθμηση", Δ. Νταρβλλη, "Καλημέρα ήλιε", Α. Μουτάφη, "ΕΝΑ ΒΗΒΛΙΟ ΑΛΗΟΤΗΚΟ ΑΠ ΤΑΛΑ", Γεωργουλάνη-Ζάνη, "Τετράδιο Αριθμητικής Α' τάξεως" Δ. Νταρβλλη, αντίστοιχα.

. / .

[Handwritten signature]

[Handwritten signature]

ΘΕΜΑ 2ο. Γνωμοδότηση για τη διδασκαλία του μαθήματος της φιλοσοφίας στους μετεκπαιδευόμενους του Ν.227/75 (Ενδεική Αγωγή).

Ο άρμοδιος για το θέμα εισηγητής κ. Δ. Ανδριόπουλος, Σύμβουλος Β*, άφου έλαβε ύπόψη του το έγγραφο του Γεν. Γραμματέα του ΥΠΕΠΘ αριθμ. 131618/16-11-1978, το έγγραφο του Γεν. Δ/ντή του ΜΔΔΕ, αριθμ. 2387/30-10-1978, την αίτηση-παράκληση των 2ετών μετ/ιών διδασκάλων στην ειδική Αγωγή και την Υπουργική απόφαση, αριθμ. Φ.550.1/3/11305/31-1-1976 "Περί καθορισμού των διδανέσεων μαθημάτων εις την παρά τη Μαρσαλείφ Διδασκαλείφ Δημ. Έκπαιδεύσεως μετεκπαιδευσιν μελζονος διαρκείας εις την Ειδικήν Αγωγήν διδασκάλων και Νηπιαγωγών κατά εξάμηνα σπουδών", ελόγηετ αι τά εξής:

1) Το μάθημα της φιλοσοφίας είναι απαραίτητο για την πληρέστερη επί-
μόρφωση των εκπαιδευτικών της κατηγορίας αυτής. Η εξέιδνευση τους
πού επιτυγχάνεται με τά παρεχόμενα ειδικά μαθήματα, είναι αναγκαίο
νά συνδέεται οργάνικά, όχι μόνο με τά γενικά παιδαγωγικά και ψυ-
χολογικά μαθήματα, αλλά και με τη φιλοσοφία, ώστε να διασφαλίζεται
κάποια εξισορρόπηση μεταξύ ειδιεινέσεως και γενικής παιδείας.

Με τη φιλοσοφία αναπτύσσεται ή φιλοσοφική διάθεση, επιτυχα-
νεται ή συνολική θεώρηση των έπιστημών, έπιστημαίνονται οι άλλαλα εξαρ-
τήσεις τους και συνειδητοποιείται ή σημασία και ή θέση της Ειδικής
Αγωγής μέσα στον κόσμο των έπιστημών. Ο εκπαιδευτικός δέν άποια
μόνον την ικανότητα της συνθετικής και αναλυτικής θεώρησης που κό-
σμου και των έπιστημών, αλλά είναι σε θέση να εξετάζει και την ήθική,
θρησκευτική και αισθητική πλευρά των πραγμάτων, της ανθρωπίνης συμπε-
ριφορής και δημιουργίας, και ιδιαίτερα των ποικίλων δραστηριοτήτων
μέσα στον επαγγελματικό του χώρο. Αν μάλιστα τά διάφορα θέματα και
προβλήματα της φιλοσοφίας εξέτασθουν γενετικά, δηλ. μέσα στην ιστο-
ρική τους διάσταση το αποτέλεσμα θα ήταν πλουσιώτερο. Ένας έπιπλέον
λόγος για την εξέταση των προβλημάτων, έιδεων και συστημάτων της φιλο-
σοφίας κατά τρόπο ιστορικό είναι ή αναπλήρωση του κενού που δημιουρ-
γείται με τον (άδικαιολόγητο) έξοστρακισμό της ιστορίας της παιδείας
άπό τά προγράμματα σπουδών των Π. Αιαδημίων, Σχολών Νηπιαγωγών και
Μετεκπαιδεύσεως ως ένα βαθμό μπορεί να γίνει αναπλήρωση του κενού,
αν ο διδάσκων έπιδέξια κάμνει συσχετισμούς και προεκτάσεις στην πο-
λιτιστική και κοινωνική κατάσταση και υπογραμμίζει και τά ιδιαίτερα
παιδαγωγικά στοιχεία της κάθε περιόδου.

- 2) Νά περιληφθούν στο πρόγραμμα σπουδών της Ειδικής 'Αγωγής το μάθημα της 'Ιστορίας της Φιλοσοφίας με άναφορά και στις σύγχρονες φιλοσοφικές κατευθύνσεις, το όποιο νά διδάσκεται μία ώρα την εβδομάδα στά Γ' και Δ' ἀκαδημαϊκά έξάμηνα.

Τό Τμήμα, άφοϋ έλαβε ύπόψη του: α) Τό Έγγραφο άριθμ. 131618/16-11-1978 τοϋ 'Υπουργείου 'Εθν. Παιδείας και Θρησκευμάτων, β) Τήν αίτηση με ήμερομηνία 24-10-78 τών μετενταλδευομένων στην Ειδική 'Αγωγή, γ) Τήν είσήγηση τοϋ κ. Δ. 'Ανδριόπουλου, Συμβούλου Β', και δ) τή διεξοδική συζήτηση μεταξύ τών μελών

όμόφωνα άποφαίνεται

Νά περιληφθεϊ στο πρόγραμμα σπουδών της Ειδικής 'Αγωγής το μάθημα της 'Ιστορίας της Φιλοσοφίας με άναφορά και στις σύγχρονες φιλοσοφικές κατευθύνσεις και νά διδάσκηται μία ώρα την εβδομάδα στά Γ' και Δ' 'Ακαδημαϊκά έξάμηνα.

ΘΕΜΑ 3ο. Γνωμοδότηση για το βιβλίο "Σύγχρονα Μαθηματικά" των
κ.κ. Δ. Παποβλίας, Δ. Ματσινδπούλου, Δ. Τσιαγιλή, Π.
Σαραντόπουλου και Α. Κοντολούτα.

Ο αρμόδιος για το θέμα εισηγητής κ. Δ. Αθανασίου, Σύμβου-
λος Β*, εισηγείται στο Τμήμα τα ακόλουθα:

"Α* ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ"

Η έργασία "Σύγχρονα Μαθηματικά" των κ.κ. Δ. Ματσινδπούλου, Δ. Τσιαγιλή, Δ. Παποβλίας, Π. Σαραντόπουλου και της κ. Α. Κοντολούτα, αποτελείται από τρεις τόμους (σελ. 893) και καλύπτει την προβλεπόμενη από το Α.Π. ύλη όλων των τάξεων του Δημοτικού σχολείου. Ειδικότερα οι μαθητές της Α* τάξεως εισάγονται βαθμιαία και με επιδεικτικότητα στη θεωρία των συνόλων και σε μία σειρά από λογικές έννοιες, έτσι ώστε εξαρχής να αποκτήσουν την απαραίτητη υποδομή των μαθηματικών διαδικασιών και γνώσεων. Ταυτόχρονα με τα παρεχόμενα στοιχεία και την οργανωτική δομή τους οι μαθητές οδηγούνται να κατακτήσουν τις έννοιες των αριθμών 1-100, τις σχέσεις τους και τους μηχανισμούς των αριθμητικών πράξεων. Οι μαθητές της Β* τάξεως εισάγονται στους αριθμούς και στις πράξεις της πρώτης χιλιάδας, στις έννοιες των κλασμάτων και σε απλούς μηχανισμούς πράξεων και σε στοιχειώδεις γεωμετρικές έννοιες. Με την ύλη της Γ* τάξεως οι μαθητές μυούνται στις έννοιες, σχέσεις, μηχανισμούς πράξεων των αριθμών 1-2.000, στις μονάδες μετρήσεως και στα βασικά γεωμετρικά στοιχεία ενώ με την ύλη της Δ* τάξεως εισάγονται πλέον στους πολυψηφίους αριθμούς και τις πράξεις τους, στα κλάσματα, στους δεκαδικούς, στους μεικτούς και στους συμμιγεείς (με τις πράξεις τους) στις μονάδες μετρήσεως, σε γεωμετρικές έννοιες και άλλες χρήσιμες μαθηματικές γνώσεις. Η ύλη της Ε* τάξεως περιλαμβάνει, σε μία προχωρημένη και σύνθετη μορφή, άκεραίους, κλάσματα, δεκαδικούς, μεικτούς αριθμούς και τις πράξεις μεταξύ τους, καθώς και συμμιγεείς με ιδιαίτερη έμφαση στις σχέσεις τους με τους άκεραίους και τους δεκαδικούς. Τέλος με την ύλη της ΣΤ* τάξεως οι συγγραφείς με συνωμία επαναφέρουν τους μαθητές στη θεωρία των συνόλων και καθόπιν τους εισάγουν στα ποσά, στα ποσοστά, στα προβλήματα τόκου, ύφαιρέσεως, μερισμού, προβλήματα έταιρείας και τα κράματα.

2) Νά περιληφθούν στο πρόγραμμα σπουδών της Ειδικής 'Αγωγής το μάθημα της 'Ιστορίας της Φιλοσοφίας με άναφορά και στις σύγχρονες φιλοσοφικές κατευθύνσεις, το όποιο νά διδάσκεται μία ώρα την εβδομάδα στα Γ' και Δ' αναθημαϊκά έξάμηνα.

Τό Τμήμα, άφοϋ έλαβε ύπόψη του: α) Τό έγγραφο άριθμ. 131618/16-11-1978 τοϋ 'Υπουργείου 'Εθν. Παιδείας και Θρησκευμάτων, β) Τήν αίτηση με ήμερομηνία 24-10-78 τών μετενικαιδευομένων στην Ειδική 'Αγωγή, γ) Τήν είσήγηση τοϋ κ. Δ. 'Ανδριόπουλου, Συμβούλου Β', και δ) τή διεξοδική συζήτηση μεταξύ τών μελών

όμοφωνα αποφαινεται

Νά περιληφθεϊ στο πρόγραμμα σπουδών της Ειδικής 'Αγωγής το μάθημα της 'Ιστορίας της Φιλοσοφίας με άναφορά και στις σύγχρονες φιλοσοφικές κατευθύνσεις και νά διδάσκηται μία ώρα την εβδομάδα στα Γ' και Δ' αναθημαϊκά έξάμηνα.

[Handwritten signature]

ΘΕΜΑ 3ο. Γνωμοδότηση για το βιβλίο "Σύγχρονα Μαθηματικά" των
κ.κ. Δ. Παπούλια, Δ. Μαντισιόπουλου, Δ. Τσιαγλή, Π.
Σαραντιόπουλου και Α. Κοντολούτα.

Ο αρμόδιος για το θέμα εισηγητής κ. Δ. Ανδριανούκος, Σύμβου-
λος Β', εισηγείται στο Τμήμα τα ακόλουθα:

" Α* Ε Ν Η Μ Ε Ρ Ω Σ Η

Η έργο "Σύγχρονα Μαθηματικά" των κ.κ. Δ. Μαντισιόπουλου,
Δ. Τσιαγλή, Δ. Παπούλια, Π. Σαραντιόπουλου και της κ. Α. Κοντολούτα,
άποτελείται από τρεις τόμους (σελ. 893) και καλύπτει την προβλεπ-
μενη από το Α.Π. ύλη όλων των τάξεων του Δημοτικού σχολείου. Είδι-
κότερα οι μαθητές της Α* τάξεως εισάγονται βαθμιαία και με επιδε-
ξιότητα στη θεωρία των συνδών και σε μία σειρά από λογικές έννοιες,
έτσι ώστε εξαρχής να αποκτήσουν την απαραίτητη υποδομή των μαθημα-
τικών διαδικασιών και γνώσεων. Ταυτόχρονα με τα παρεχόμενα στοιχειώ-
στα και την οργανωτική δομή τους οι μαθητές οδηγούνται να κατακτήσουν
τις έννοιες των αριθμών 1-100, τις σχέσεις τους και τους μηχανι-
σμούς των αριθμητικών πράξεων. Οι μαθητές της Β* τάξεως εισάγονται
στος αριθμούς και στις πράξεις της πρώτης χιλιάδας, στις έννοιες
των κλασμάτων και σε απλούς μηχανισμούς πράξεων και σε στοιχειώδεις
γεωμετρικές έννοιες. Με την ύλη της Γ* τάξεως οι μαθητές μιλούν
στις έννοιες, σχέσεις, μηχανισμούς πράξεων των αριθμών 1-2.000,
στις μονάδες μέτρησης και στα βασικά γεωμετρικά στοιχεία ενώ με
την ύλη της Δ* τάξεως εισάγονται πλέον στους πολυψηφίους αριθμούς
και τις πράξεις τους, στα κλάσματα, στους δεκαδικούς, στους μεικτούς
και στους συμμιγεείς (με τις πράξεις τους) στις μονάδες μέτρησης, σε
γεωμετρικές έννοιες και άλλες χρήσιμες μαθηματικές γνώσεις. Η ύλη
της Ε* τάξεως περιλαμβάνει, σε μία προχωρημένη και σύνθετη μορφή,
άκρτους, κλάσματα, δεκαδικούς, μεικτούς αριθμούς και τις πράξεις
μεταξύ τους, καθώς και συμμιγεείς με ιδιαίτερη έμφαση στις σχέσεις
τους με τους άκρτους και τους δεκαδικούς. Τέλος με την ύλη της
ΣΤ* τάξεως οι συγγραφείς με συνοπτικά επαναφέρουν τους μαθητές στη
θεωρία των συνδών και καθόπιν τους εισάγουν στα ποσά, στα ποσοστά,
στα προβλήματα τόκου, ύφαιρέσεως, μερισμοῦ, προβλήματα εταιρείας
και τα κρήματα.

Β* Π Α Ρ Α Τ Η Ρ Η Σ Ε Ι Σ

1. Μὲ τὴν χρῆση πολλῶν παραδειγμάτων καὶ συχνὰ πρωτότυπων ἀσκήσεων, καὶ τὴν παράθεση καταλλήλων εἰκόνων καὶ σχημάτων, οἱ μαθητὲς ὑποβοηθοῦνται σὲ μεγάλο βαθμὸ καὶ μποροῦν μὲ ἄνεση νὰ ἐδρα-
ῶνουν τὲς ἀπαραίτητες γνώσεις καὶ μηχανισμοὺς.
2. Ἡ εἰκονογράφηση καὶ τῶν τριῶν τόμων εἶναι ἐξαιρετικὰ προσεγμέ-
νη, ἑναρμονισμένη μὲ τὰ κείμενα καὶ ἐλκυστικὴ.
3. Τὰ βασικὰ στοιχεῖα τῶν συνόλων εἶναι ἑνσωματωμένα στὴν ὑπόλοιπη
μαθηματικὴ ὅλη κατὰ τρόπο ὀργανικὸ, ἀποτελοῦν ὑποβοηθητικὸ "μέσο"
καὶ ὑπόδομή, καὶ ὄχι "αὐτοσκοπὸ".
4. Ἡ ὅλη μὲ τὸν τρόπο παρουσίας τῆς καλλιέργει τὲς μαθηματικῆς
ἐκπαιδευτικῆς καὶ τὴν κριτικὴ σκέψης, παρέχει εὐκαιρίες γιὰ ἀνάπτυ-
ξή τῆς πρωτοβουλίας καὶ τῆς δημιουργικῆς φαντασίας τῶν μαθητῶν.
5. Ἡ ἐργασία τοῦ συγγραφέα εἶναι προσαρμοσμένη στὸ πνεῦμα καὶ τὲς
ἀπαιτήσεις τῆς ἐποχῆς μας· σκοπεῖ, πέρα ἀπὸ τὸ συνηθὲ κῶλο
τῆς σχολικῆς γνώσης, στὴν κατάνκτηση γνώσεων καὶ μηχανισμῶν ποὺ
θὰ ἀξιοποιηθοῦν στὴν μετέπειτα ἐπαγγελματικὴ σταδιοδρομία.
6. Ἡ γλῶσσα ποὺ χρησιμοποιεῖται εἶναι στρωτὴ δημοτικὴ καὶ ἡ διατύ-
πωση γενικὰ χαρακτηρισίζεται ἀπὸ ἀπλότητα καὶ σαφήνεια.

Σ Υ Μ Π Ε Ρ Α Σ Μ Α

Ἡ τρίτομη ἐργασία "Σύγχρονα Μαθηματικά" ἀποτελεῖ σημαντικὴ προ-
σφορά στὰ μαθηματικά τοῦ Δημοτ. Σχολείου καὶ ἐπ'αὐτῇ μπορεῖ νὰ χαρα-
κτηρισθεῖ ὡς πᾶρα πολὺ χρήσιμη γιὰ τοὺς μαθητὲς τοῦ Δημοτ. Σχολείου,
τοὺς διδασκάλους καὶ τὲς σχολικὲς βιβλιοθήκες τῶν Δημοτ. Σχολείων
τῆς χώρας μας".

Τὸ Τμήμα, ἀφοῦ ἔλαβε ὑπόψη του: α) Τὸ ἔγγραφο ἀριθμ. Φ.309.71/

- 7 -

70/ΕΒΒ93/12-8-78 του Υπουργείου Παιδείας και Θρησκευμάτων,

β) την αίτηση με ημερομηνία 8-8-1978 του Ινστιτούτου διαδόσεως ελληνικού βιβλίου, Ίδιες Λ. Καλογήρου - Λ. Μήσσιος και Λία Ο.Ε, γ) την εισήγηση του κ. Δ. Ανδριόπουλου Συμβούλου Β', και δ) τη διεξοδική συζήτηση μεταξύ των μελών

όμοιως αποφασίζεται

Τέταρτο έργο "Δύσχρονα Μαθηματικά" των κ.κ. Δ. Κοτσινιόπουλου, Α. Τσιγλη, Λ. Παπούλια, Η. Ιωαννιδοπούλου και Α. Κοντολούτα θεωρείται πολύ χρήσιμο ^{ως ελεύθερο βοήθημα} για τους μαθητές του Δημοτ. Ιχολείου, τους διδασκάλους και τις σχολικές βιβλιοθήκες των Δημοτικών σχολείων της χώρας μας.

ση με τὰ χρώματα. Ασφαλῶς θὰ ταίριαζε καλύτερα στοὺς "Μαθαίνω παίζοντας". Ἀπαράδεκτο ἀνόμη γιὰ ἓνα βοήθημα, ποὺ φιλοδοξεῖ νὰ διδάξει στοὺς μαθητὲς γλωσσικὲς δεξιότητες, θεωρῶ τὸν τύπο τῆς προστακτικῆς "ἀντέγραψε" ποὺ βρίσκεται στὴν ἀρχὴ τοῦ βιβλιοτετραδίου.

Τὸ βιβλιοτετράδιο "1,2,3" περιλαμβάνει ἀσκήσεις γιὰ τὴ γραφὴ τῶν ἀριθμῶν 1-10 ὁλογράφως καὶ ἀριθμητικῶς, τὶς ἔννοιες μισοῦ καὶ διπλάσιου, τὶς τέσσερις πράξεις μέσα στὴν πρώτη δεκάδα, τὴν ἔννοια τῆς ἀντιστοίχησης καὶ ἀοικησὶ γιὰ τὴν ἐκμάθηση τῆς ὥρας. Τὸ κύριο μειονέκτημα αὐτοῦ τοῦ βιβλιοτετραδίου εἶναι ὅτι παρουσιάζει μόνον στατικὲς εἰκόνες γεγονότος ποὺ κἀνει δύσκολη τὴ σύλληψη ἀπὸ τὰ παιδιὰ τοῦ μηχανισμοῦ καὶ τῆς ἔννοιας τῶν τεσσάρων πράξεων. Οἱ ὑπόλοιπες ἐργασίες: χρωμάτισμα, γραφὴ τῶν ἀριθμῶν (ὁλογράφως καὶ ἀριθμητικῶς) καὶ ἐκτέλεση πράξεων θὰ εἶχαν νόημα, ἂν συνδέονταν μὲ ἐποπετεῖες.

Πρόταση: θεωρῶ χρήσιμα τὰ βιβλιοτετράδια "Μαθαίνω παίζοντας", γιὰτὶ, ἂν χρησιμοποιηθοῦν μὲ τὴν κατάλληλη καθοδήγησιν, βοηθοῦν στὴν προαγωγὴ πολλῶν δεξιοτήτων τῶν μαθητῶν στὶς τάξεις Α. καὶ Β'.

Ἀμφιβάλλω γιὰ τὴ χρησιμότητα τῶν βιβλιοτετραδίων "Α.Β.Γ" καὶ "1,2,3", γιὰτὶ δὲν παρουσιάζουν πρωτοτυπία καὶ δὲ βοηθοῦν οὐσιαστικὰ στὴν προαγωγὴ τῶν γλωσσικῶν καὶ μαθηματικῶν δεξιοτήτων τῶν μαθητῶν στὶς μικρὲς τάξεις.

Τὸ Τμήμα, ἀφοῦ ἔλαβε ὑπόψιν του: α) Τὸ ἔγγραφο ἀριθμ. Φ.309.71/59/61441/28-6-1978 ποῦ Ὑπουργεῖου Ἑθν. Παιδείας καὶ Θρησκ./των, β) τὴν αἴτηση μὲ ἡμερομηνία 31-5-78 τῆς ἐταιρείας Α καὶ Β Βαλαβανίδης Ο.Ε., γ) τὴν εἰσήγησιν τοῦ κ. Δ. Μελά, Εἰσηγητοῦ τοῦ ΚΕΜΕ, καὶ δ) τὴ διεξοδική συζήτηση μεταξὺ τῶν μελῶν

ὁμόφωνα ἀποφασίζεται

1. Τὰ βιβλιοτετράδια "Μαθαίνω παίζοντας" (Τόμοι Α*, Β*) θεωροῦνται χρήσιμα ^{ὡς ἐλεύθερα βοηθήματα} γιὰτὶ, ἂν χρησιμοποιηθοῦν μὲ τὴν κατάλληλη καθοδήγησιν, βοηθοῦν στὴν προαγωγὴ πολλῶν δεξιοτήτων τῶν μαθητῶν στὶς τάξεις Α' καὶ Β' Δημοτικοῦ.
2. Τὰ βιβλιοτετράδια "Α.Β.Γ" καὶ "1.2.3" δὲν θεωροῦνται χρήσιμα γιὰ τὸς μαθητὲς τῶν μικρῶν τάξεων τοῦ δημοτικοῦ σχολείου, γιὰτὶ δὲν παρουσιάζουν πρωτοτυπία καὶ δὲ βοηθοῦν οὐσιαστικὰ στὴν προαγωγὴ τῶν γλωσσικῶν καὶ μαθηματικῶν δεξιοτήτων τῶν μαθητῶν. Περὶ αὐτὰ ἔληξε ἡ συνεδρία. Ὁ Πρόεδρος τῆς Κομιτεσίου

ὁ Γραμματεὺς
ὁ Πρωτοκόλλου

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΘΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ
ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΚΕΝΤΡΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΜΕΛΕΤΩΝ
ΚΑΙ ΕΠΙΜΟΡΦΩΣΕΩΣ (ΚΕΜΕ)
ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΕΩΣ

Πρόξη 10/1979

Σήμερα, 29 Ιανουαρίου 1979 ημέρα Δευτέρα και ώρα 9.30 πρωινή, συνεδρίασε το Τμήμα Δημοτικής Εκπαίδευσης του Κέντρου Εκπαιδευτικών Μελετών και Επιμορφώσεως στην αΐθουσα συνεδριάσεών του (Λεωχάρους 2, Αθήνα).

Έλαβαν μέρος στη συνεδρίαση, αφού προσκλήθηκαν σύμφωνα με τη νόμιμη διαδικασία από τον Προεδρεύοντα του Τμήματος κ. Βασ. Κονιδιτσιώτη, Σύμβουλο Β*, οί κ.κ. Δημ. Ανδριόπουλος, Ν.κ. Βλουτίδης, Κων/νος Πασσάκος, Σύμβουλοι Β*, καθώς και ή γραμματέας του Τμήματος Εύρυδίκη Παπανικολάου με βαθμό 6ο.

Δέν έλαβαν μέρος στη συνεδρία οί κ.κ. Ν. Παπαδόπουλος, Σύμβουλος Β*, Ιωάν. Χριστιάνς, Εισηγητής του ΚΕΜΕ, λδγψ άσθενείας και Δ. Μελάς, Εισηγητής του ΚΕΜΕ, γιατί είχε άλλη ύπηρεσιακή άπασχόληση.

Θέματα ήμερήσιας διατάξεως

ΘΕΜΑ 1ο. Άνακοινώσεις

ΘΕΜΑ 2ο. Έγκριση πράξεως της Έπιτροπής κρίσεως της Φυσικής Γ^α τάξεως Δημοτικού.

ΘΕΜΑ 3ο. Έγκριση πρακτικού της Έπιτροπής κρίσεως της Φυσικής Πειραματικής και Χημείας Ε* τάξεως Δημοτικού.

Στήν άρχή έπικυρώθηκε τό πρακτικό της προηγούμενης συνεδρίας.

Έπειτα ό Προεδρεύων του Τμήματος κ. Βασ. Κονιδιτσιώτης, Σύμβουλος Β*, άνακοίνωσε στά μέλη τό περιεχόμενο των έγγραφων Γ/Φ.309.71/17/479/23-1-1979, Γ/Φ.309.71/9/273/17-1-1979, Γ/Φ.309.71/19/476/23-1-1979, Γ/Φ.309.71/14/431/22-1-79, Γ/Φ.309.71/15/432/22-1-79, Γ/Γ/Φ.309.71/16/478/23-1-79 του Έπουργείου Έθν. Παιδείας και Θρησκ/των ποδ άναφέρεται σέ γνωστοποιήσεις άποφάσεων του Τμήματος Δημοτικής στούς ένδιαφερομένους για τά βιβλία "Έλεύτερη ή κατευθυνόμενη Έργασία στο Νηπιαγωγείο και έπίδραση αυτής στη συμπεριφορά των Νη-

πλυν", "Βιογραφίες 'Αγωνιστών τοῦ 21 καὶ 'Αγίων τῆς 'Εκκλησίας
μας", "Πρωτεύουσα 'Αττινὴ", "Οἱ 'ἑκθέσεις μου", "Τὸ 'Αλφαβητά-
ριδ μου", "Ἡ χαρὰ καὶ ἡ ψυχολογία τῶν παιδιῶν", ἀντιστοιχα.

'Επισης συζητήθηκε τὸ δεῦτερο θέμα τῆς ἡμερησίας διατάξεως,
ποῦ ἀναφέρεται στὴν ἔγκριση πράξεως τῆς 'Επιτροπῆς ποῦ συγκροτή-
θηκε γιὰ τὴ κρήση τῶν διδασκτικῶν βιβλίων τῆς Φυσικῆς Γ' τάξεως Δημοτ.
νοῦ ποῦ γράφτηκαν κατόπιν διαγωνισμοῦ, ἀλλὰ τὸ Τμήμα, λόγῳ ἑλλείψεως
ἀπαρτίας, δὲν ἔλαβε σχετικὴ ἀπόφαση.

*Ἐπειτα ἀπὸ αὐτὰ ἔληξε ἡ συνεδρία.

Προεδρεῶν

Βασ. Κονιδιτσιώτης

*Ἡ Γραμματεὺς

Εὐρύδ. Παπανικολάου

Πράξη 11/1979

Σήμερα, 3 Φεβρουαρίου 1979, ημέρα Σάββατο κατ'ώρα 9.30 πρωινή, συνεδρίασε το Τμήμα Δημοτικής Έκπ/σεως του Κέντρου Εκπαιδευτικών Μελετών κατ'Επιμορφώσεως στην αΐθουσα συνεδριάσεών του (Λεωχάρους 2, Αθήνα).

Έλαβαν μέρος στη συνεδρίαση, αφού προσκλήθηκαν σύμφωνα με τη νόμιμη διαδικασία από τον Προεδρεύοντα του Τμήματος κ. Βασ. Κονιδι-τσιώτη, Σύμβουλο Β*, οί κ.κ. Δημ. Ανδριόπουλος, Νικ. Βλουτζής, Κων/νος Πασσάκος, Σύμβουλοι Β*, Διον. Μελάς, Εισηγητής του ΚΕΜΕ, καθώς κατ'ή γραμματέας του Τμήματος Εύρυδ. Παπανικολάου με βαθμό 6ο.

Στη συνεδρία έλαβε μέρος κατ'ό κ. Ι. Αρβανίτης, Σύμβουλος Β* του Τμήματος της Μέσης Έκπ/σεως, σε αντίκατάσταση του κ. Ν. Παπαδό-πουλου, Συμβούλου Β*, ό όποιος απουσιάζει με άναρρωτική άδεια.

Στη συνεδρία δέν έλαβε μέρος κατ'ό κ. Ι. Χριστιάνς, Εισηγητής του ΚΕΜΕ, γιατί απουσιάζει έπσης με άναρρωτική άδεια.

Θέματα ήμερήσιας διατάξεως

- Θ Ε Μ Α 1ο.- Άνάθεση συγγραφής διδακτικών βιβλίων Άγωγής του Πολίτη της Ε*τάξεως Δημοτικού Σχολείου.
- Θ Ε Μ Α 2ο.- Έγκριση πράξεως της Έπιτροπής κρίσεως των διδακτικών βιβλίων της Φυσικής Ιστορίας Γ*τάξεως Δημοτικού.
- Θ Ε Μ Α 3ο.- Γνωμοδότηση για την Εισαγωγή στα σχολεία έσωτερικού του βιβλίου "Μαθηματικά WESTERMANN Β*τάξεως Δημοτικού".
- Θ Ε Μ Α 4ο.- Γνωμοδότηση για τδ περιοδικό "Σύγχρονο Νηπιαγωγείο" (Τόμος 4ος, έτους 1977).
- Θ Ε Μ Α 5ο.- Γνωμοδότηση για τδ βιβλίο "Μαθαίνουμε Έλληνικά" του κ. Θ. Παπαλοΐζου.
- Θ Ε Μ Α 6ο.- Άτζηση του κ. Μ. Φουντόπουλου για επανεξέταση του βιβλίου του "Ευαγγελικές Περικοπές".
- Θ Ε Μ Α 7ο.- Άπάντηση σε άναφορά παραπόνων του συγγραφέα κ. Ιουλίου Διοιογιάννη για την κριτική του βιβλίου του "Αριθμητική - Γεωμετρία Δ*Δημοτικού".

Στην άρχή έπικυρώνεται τδ πρακτικό της προηγούμενης συνεδρίας.

ΘΕΜΑ 1ο. 'Ανάθεση συγγραφής διδακτικών βιβλίων της 'Αγωγής του Πολίτη της Ε' τάξεως Δημοτικού Σχολείου.

'Ο Προεδρεύων του Τμήματος κ. Βασ. Κονιδιτσιώτης, Σύμβουλος Β', θέτει υπόψη του Τμήματος το έγγραφο αριθμ. Γ 164/5-1-1979 του 'Υπουργείου Ήθν. παιδείας και Θρησκ/των, με το οποίο καλείται το Τμήμα Δημοτικής να υποδείξει πρόσωπα κατάλληλα για την κατ'ανάθεση συγγραφής του βιβλίου της 'Αγωγής του Πολίτη Ε' Δημοτικού.

Τό Τμήμα, ύστερα από διεξοδική συζήτηση,

όμοφωνα αποφασίζεται

Προτείνει να ανατεθεί η συγγραφή του βιβλίου της 'Αγωγής του Πολίτη της Ε' τάξεως Δημοτικού στους κ.κ. 'Αγγελο Σαφαρίνα (έχει διατελέσει δάσκαλος, 'Επιθεωρητής, Νομαρχιακός 'Επιθεωρητής, 'Επόπτης, 'Εμπ/νός Σύμβουλος και έχει γράψει πολλά βιβλία) και Ασωνίδα Βελιαρού-τη (Διδάσκαλο και συγγραφέα σχολικών βιβλίων, με μεταπτυχίωση και πτυχίο Νομικής).

Θεωρεί απαραίτητο οι συγγραφείς, να συνεργαστούν για τη συγγραφή, να λάβουν υπόψη τους τους όρους της προκηρύξεως και να συνεργάζονται με το Τμήμα Δημοτικής του ΚΕΜΕ.

[Handwritten signature]

ΘΕΜΑ 2ο. Έγκριση πράξεως της Έπιτροπής κρίσεως του διδακτικού βιβλίου της Φυσικής Ιστορίας Γ' τάξεως Δημοτικού.

Οί αρμόδιοι για το θέμα Εισηγητές κ.κ. Νικ. Βλουτίδης, Σόμβουλος Β' και Στεφ. Παπασημαϊδopoulos, Εισηγητής του ΚΕΜΕ, εισηγούνται στο Τμήμα τα εξής:

Με το άριθμ. 119887/11-10-78 Έγγραφο της Δ/σεως Έφαρμογής Προγραμμάτων του ΥΠΕΠΘ διαβιβάζονται στο ΚΕΜΕ:

- α) Οί πράξεις 1/17-7-78 και 3/27-9-78 της Έπιτροπής κρίσεως, που συζητήθηκε με την άριθμ. 68186/12-6-78 σε συνδυασμό με την άριθμ. 80146/13-7-78 άποφαση του Έφυπουργού Παιδείας για την κρίση του διδακτικού βιβλίου "Φυτά και Ζώα της Πατρίδας μας, Γ' Δημοτικού, που γράφτηκε κατόπιν διαγωνισμού που προκηρύχθηκε με την άριθμ. Φ.309.22/290/135139/16-11-77 ύπουργική άποφαση.
- β) Οί εισηγητικές ενθέσεις των Εισηγητών της Έπιτροπής κρίσεως.
- γ) Οί άπαντήσεις των συγγραφέων στις εισηγητικές ενθέσεις και
- δ) Πέντε (5) αντίτυπα των βιβλίων που ύποβλήθηκαν και κρίθηκαν.

Η Έπαροπή κρίσεως με την άριθμ. 3/27-9-78 άποφασή της προτείν-
ναι:

- α) Ν' άπονενμηθεί στο βιβλίο "Φυτά και Ζώα της Πατρίδας μας" Γ' Δημοτικού των συγγραφέων Ι.Κ. Γιαννέλη και Δ. Τσοπλάνη το δεύτερο Βραβείο και να έντυπωθεί το βιβλίο αυτό για τη χρήση των μαθητών της Γ' τάξεως με την προϋπόθεση "οί συγγραφείς να συμμορφωθούν άπόλυτα με όσα προτείνονται στην άναλυτική κριτική έκθεση των Εισηγητών".
- β) Ν' άπονενμηθεί ο πρώτος έπαινος στο βιβλίο των συγγραφέων Ν. Καραμέτου και Γ. Καραμέτου και ο δεύτερος έπαινος στο βιβλίο του συγγραφέα Ι. Δ. Κονετᾶ.
- γ) Ν' άπορριφθούν ως άκατάλληλα τα ύπόλοιπα δύο βιβλία, ήτοι το βιβλίο του Π. Άντωνόπουλου και το βιβλίο του Σπυρ. Κανελλου.

Άφοϋ λάβαμε ύπόψη το Ν.Δ. 749/70, τις διατάξεις του άρθρου 2, παρ. 5 του Ν. 186/75, τις διατάξεις του άρθρου 80 παράγρ. 4 του Ν. 309/1976, τη σχετική προκήρυξη συγγραφής του βιβλίου και άφοϋ μελετήσαμε διεξοδικά τις πράξεις της Έπιτροπής κρίσεως, τις εισηγητικές ενθέσεις των Εισηγητών, τις άπαντήσεις των συγγραφέων σ' αυτές και τα βιβλία, που ύποβλήθηκαν, εισηγούμαστε στο Τμήμα, τα εξής:

(Handwritten signature)

1. Δέν συμφωνοῦμε μὲ τὴν ἀπόφαση τῆς Ἐπιτροπῆς κρίσεως ποῦ προτείνει τὴν ἀπονομή τοῦ Β* βραβεῖου στοὺς συγγραφεῖς Ι.Κ.Γιαννέλη καὶ Δ.Τσοπλᾶκη, γιατί:

α) Τὸ βιβλίο δέν ἀσκεῖ τὴν παρατηρητικὴν ὁδὸν, δέν προβληματίζει, ἱκανοποιητικὰ οὔτε παρέχει εὐκαιρίες γιὰ αὐτενέργεια καὶ ἀνάπτυξη τῆς κρίσεως τῶν μαθητῶν.

β) Κατὰ τὴν διαπραγμάτευση τῶν θεμάτων ἀκολουθεῖται ἡ μηχανικὴ διαδοχὴ τῆς ὕλης καὶ γίνεται ἀπλὴ παράθεση γνώσεων μὲ τρόπο παραδοσιακὸ ὁ ὁποῖος δέν ἀνταποκρίνεται στὴ φύση τοῦ μαθήματος.

γ) Δέν γίνεται ἐπιλογή οὔτε ἀντιπροσώπευση τῆς φυσιογνωστικῆς ὕλης. Μόνο σὲ ὀρισμένες περιπτώσεις, ἀντὶ τῆς ἀντιπροσώπευσης τῶν πιὸ γνωστῶν καὶ τῶν πιὸ ἐνδιαφερόντων, ἐπιτυγχάνεται ἀπλὴ ὁμαδοποίηση τῶν ὁμοειδῶν.

δ) Τὸ βιβλίο παρουσιάζει ἐπιστημονικὲς ἀνακρίβειες. Ἐνδεικτικὰ σημειώνουμε τὲς ἐξῆς: 1) Ἡ ἀράχνη εἶναι ἔντομο (σ.85) ἐνῶ ἡ ἀράχνη ἀνήκει στὴν τάξη τῶν ἀραχνοειδῶν καὶ δέν εἶναι ἔντομο. 2) "Τὸ σκουλήκι τῆς γῆς ἂν κοπεῖ στὰ δυδ, πονεῖ καὶ τὸ κομμένο τμήμα του" (σ.140). Τὸ ἀκριβές καὶ ὀρθὸ εἶναι ὅτι ἂν τὸ σκουλήκι κοπεῖ στὰ δυδ, κἄθε κομμάτι γίνεται ἀπὸ ἓνα καινούριο σκουλήκι. 3) "Ἡ ἐντεριὼν, στὰ μεγάλα δέντρα, γίνεται τὸ πιὸ σκληρὸ ξύλο" (σ.11). Τὸ ὀρθὸ εἶναι ὅτι ἡ ἐντεριὼν συμπιέζεται ἀπὸ τοὺς ξυλῶδεις σωλῆνες τοῦ κεντρικοῦ κυλίνδρου καὶ ἡ διάμετρος τῆς γίνεται ἐλάχιστη.

ε) Ἀπὸ τὴν ἐπισταμένη μελέτη τοῦ βιβλίου ἀποδεικνύεται ὅτι ἡ βιβλιογραφία ποῦ χρησιμοποιοῦν οἱ συγγραφεῖς εἶναι παλιὰ. Ὁρισμένα ἐπιστημονικὰ δεδομένα ἀποδεικνύονται πρὶν ἀπὸ δεκαετίες ἀναφέρονται ὅτι ἰσχύουν σήμερα. Π.χ. "Μὲ τὴ βοήθεια, λοιπὸν τοῦ ἡλίου καὶ τῆς χλωροφύλλης τὸ ἀνθρακικὸ δξύ χωρίζεται στὰ σποικεῖτα, ἀπὸ τὰ ὁποῖα ἀποτελεῖται, δηλ. σὲ ἀνθρακα καὶ δευγόνο. Τὸ δευγόνο φεύγει ὡς ἀχρηστο πιά στὸ φυτὸ. (σ.17). Ἀντίθετα, κατὰ τὴν ἀφομοίωση τὸ δευγόνο ποῦ ἀποβάλλεται δέν προέρχεται ἀπὸ τὸ διοξειδίου τοῦ ἀνθρακα ἀλλὰ ἀπὸ τὸ νερό.

στ) Στὸ βιβλίο γίνεται ὑπερβολικὴ ὑπέρβαση ποῦ ἀριθμοῦ τῶν διδασκτικῶν ἐννοιῶν (90 διδασκ. ἐννοιῆς ἀπὸ 50-55 ποῦ ὀρίζονται

στη προκήρυξη). Πολλές ἀπ' αὐτές εἶναι πέρα πολὺ ἐντεταμένους σὲ σημεῖο ποὺ παρακινῶνται αἰσθητὰ ἢ ἡσυχάζονται καὶ ἀφομοίωση τῆς ὕλης ἀπὸ τοὺς μαθητές.

Ἀπὸ τὴς πρὶν πάντων διαπιστώσεις ἀποδεικνύεται ὅτι οἱ συγγραφεῖς δὲν ἀνταποκρίθηκαν στὴς παιδαγωγικὲς καὶ διδασκτικὲς ἀπαιτήσεις τοῦ μαθήματος, οὔτε στὸ σκοπὸ τοῦ βιβλίου καὶ τοὺς βασικοὺς ὅρους τῆς προκηρύξεως (κυρίως παρ. 2 καὶ ἐδάφ. α* καὶ δ* τῆς παρ. 3). Ἐπειδὴ ὅμως τὸ βιβλίο παρουσιάζει καὶ ὁρισμένα προτερήματα, ὅπως σαφήνεια καὶ λιτότητα στὴ διαπραγμάτευση τοῦ διδασκτικοῦ ὕλικου, προσεγμένη γλωσσικὴ διατύπωση (ἐλάχιστες γλωσσικὲς ἀβλεψίδες) καὶ εἰκονογράφηση μᾶλλον ἐπιμελημένη, καὶ ἐπειδὴ δὲν εἶναι δυνατὴ ἡ ἀλλαγή τῆς δομῆς τοῦ βιβλίου σύμφωνα μὲ τὴν προκήρυξη καὶ ἡ θεραπεία τῶν ἀδυναμιῶν καὶ παραλείψεων ποὺ ἐπισημάνθηκαν, π ρ ο τ ε λ ν ο υ μ ε ν' ἀπονεμηθεῖ στοὺς συγγραφεῖς, ὁ πρῶτος ἐπαινος.

2. Τὸ βιβλίο τοῦ Ι. Δ. Κονετᾶ ἀνταποκρίνεται σὲ ὑψηλὸ βαθμὸ στὸ σκοπὸ τοῦ διδασκτικοῦ βιβλίου, στὴς ἀπαιτήσεις τοῦ μαθήματος καὶ στοὺς βασικοὺς ὅρους τῆς προκηρύξεως, γιὰ τὸ:

- α) Προβληματίζει τὸ μαθητὴ σὲ μεγάλῳ βαθμῷ" (σ. 3 Πράξεως Ἐπιτροπῆς κρίσεως), ἀσκει τὴν παρατηρητικότητά καὶ παρουσιάζει πολλὰ εὐκαιρίες γιὰ νὰ ἀναπτυχθεῖ ἡ πρωτοβουλία, ἡ αὐτεξέργεια καὶ ἡ κρίση τῶν μαθητῶν.
- β) Ὁ συγγραφεὺς "ἐπιλέγει τὰ πρὶν ἀντιπροσωπευτικὰ, τὰ πρὶν γνωστὰ καὶ τὰ πρὶν ἐνδιαφέροντα" (παρ. 3 προκηρύξεως) καὶ προσφέρει στοὺς μαθητὲς τὴ φυσιογνωστικὴ ὕλη ὅχι μηχανικὰ ἀλλὰ μὲ τρόπο πρωτότυπο, ἀπλό καὶ ἐρευνητικόν.
- γ) Ἡ διαπραγμάτευση τῆς ὕλης γίνεται μὲ σαφήνεια καὶ ἀνταποκρίνεται στὴς διδασκτικὲς ἐνότητες ποὺ καθορίζεῖ ἡ προκήρυξη (50-55 ἐνότητες) καὶ στὴς ὥρες ποὺ προβλέπει τὸ ὠρολόγιον πρόγραμμα γιὰ τὴ διδασκαλίαν τοῦ μαθήματος.
- δ) Διεγείρει τὴν ἐρευνητικὴ διάθεση, τὰ διαφέροντα καὶ τὴν ἀγάπην τοῦ παιδιοῦ πρὸς τὴ φύσιν μὲ πρῶτον ἐπαγωγικὸν καὶ ἐποπτικόν καὶ μὲ γλῶσσαν ἀπλή χωρὶς λογοτεχνισμὸς καὶ ὑπερβολὰς.
- ε) Χαρακτηρίζεται ἀπὸ ἐπιστημονικὴ ἀκρίβεια καὶ πληρότητα καὶ εἶναι ἐνημερωμένο καὶ μὲ ξένη βιβλιογραφία ποὺ παρατίθεται στὸ τέλος τοῦ βιβλίου.

στ) Γενικά, ο συγγραφέας έλαβε υπόψη το πνευματικό επίπεδο και την αντίληπτική ικανότητα των μαθητών της Γ' τάξεως. Έχουμε τη γνώμη ότι το βιβλίο του κ. Κονετᾶ θα βοηθήσει δασκάλους και μαθητές ν' ανταποκριθούν στις απαιτήσεις του μαθήματος πρωτότυπα, μεθοδικά και έρευνητικά, όπως άλλωστε έρμδζει και στη φύση του.

Για τους πιο πάνω λόγους π ρ ο τ ε λ ν ο υ με την άπονομή του τρίτου Βραβείου στον κ. Ι.Δ.Κονετᾶ.

Ο συγγραφέας όφείλει νά συνεργαστεῖ με το Τμήμα Δημοτικής του ΚΕΜΕ και νά λάβει υπόψη τις υποδείξεις της Έπιτροπής κρισεως (είκονογράφηση, πραγματογνωστικά, γλωσσικά σφάλματα) και του Τμήματος για τη βελτίωση του βιβλίου πριν έντυπωθεῖ και κυκλοφορήσει.

3. Π ρ ο τ ε λ ν ο υ με την άπονομή του δεύτερου άπάλνου στο βιβλίο των Ν.Καραμέτου και Γ. Καραμέτου για τους λόγους που αναφέρονται στην πράξη της Έπιτροπής κρισεως.

4. Π ρ ο τ ε λ ν ο υ με ν' άπορριφθούν τα υπόλοιπα δύο βιβλία ως άνατάλληλα για τους λόγους που αναφέρονται στην πράξη της Έπιτροπής κρισεως.

Το Τμήμα άφού έλαβε υπόψη α) το έγγραφο άριθμ. 119887/11-1078 της Δ/σεως Έφαρμογής Προγραμμάτων του ΥΠΕΠΘ, β) τα παραστατικά στοιχεῖα, γ) την είσήγηση των κ.κ. Νικ. Βλουτζίη, Συμβούλου Β'μ Στέφ. Παπασημακόπουλου, Εισηγητή του ΚΕΜΕ, και δ) τη διεξοδική συζήτηση μεταξύ των μελών.

όμδφωνα άποφάινεται

" Τροποποιεῖ την με άριθμ. 3/27-9-78 πράξη της Έπιτροπής κρισεως των διδαιτικών βιβλίων της Φυσικής Ώστορίας της Γ' τάξεως Δημοτικού, ως έξης:

.. / .

Handwritten signature or initials.

1. Απονέμει το τρίτο βραβείο στο βιβλίο του κ. Ι. Δ. Κονετᾶ, γιατί ανταποκρίνεται σε ύψηλό βαθμό στις απαιτήσεις του μαθήματος, στο σινοπὸ τοῦ διδακτικοῦ βιβλίου καὶ στοὺς βασικοὺς δροὺς τῆς προκηρύξεως, ὅπως διεξοδικὰ ἀναφέρεται στὴν εἰσήγηση πρὸς τὸ Τμήμα Δημοτικῆς.
2. Απονέμει τὸν πρῶτο ἔπαινο στὸ βιβλίο τῶν Ι.Κ. Γιαννέλη καὶ Δ. Τσοπλάνη γιὰ τοὺς λόγους ποὺ ἀναφέρονται στὴν εἰσήγηση πρὸς τὸ Τμήμα Δημοτικῆς.
3. Απονέμει τὸ δεῦτερο ~~βραβείο~~ στὸ βιβλίο τῶν Ν. Καραμέτου καὶ Γ. Καραμέτου γιὰ τοὺς λόγους ποὺ ἀναφέρονται στὴν Πράξη τῆς Ἐπιτροπῆς κρίσεως.
4. Προτείνει γιὰ δημοσίευση τὸ βιβλίο τοῦ κ. Ι.Δ.Κονετᾶ, ἀφοῦ πρῶτα γίνουν οἱ διορθώσεις καὶ βελτιώσεις ποὺ ὑποδεικνύονται ἀπὸ τὴν Πράξη τῆς Ἐπιτροπῆς κρίσεως, τὴν κριτικὴ ἔκθεση τῶν Εἰσηγητῶν καὶ τὸ Τμήμα Δημοτικῆς.
5. Ὁ συγγραφέας τοῦ βιβλίου νὰ συνεργασθεῖ μὲ τὸ Τμήμα Δημοτικῆς τοῦ ΚΕΜΕ γιὰ τὴν ἐφαρμογὴ τῶν διορθώσεων καὶ τὴ βελτίωση τοῦ βιβλίου.
- Β. Συμφωνεῖ μὲ τὴν Ἐπιτροπὴ κρίσεως καὶ ἀπορρίπτει ὡς ἀνατάλληλα τὰ ὑπόλοιπα δύο βιβλία, ἤτοι τοῦ Π. Ἀντωνόπουλου καὶ Σπ.Κανελλοῦ, γιὰ τοὺς λόγους ποὺ ἀναφέρονται στὴν Πράξη τῆς Ἐπιτροπῆς.

Δ.Β.

ΘΕΜΑ 3ο. "Γνωμοδότηση για την εισαγωγή στα σχολεία του έσωτερινοῦ τοῦ βιβλίου "Μαθηματικά WESTERMANN Β' τάξεως Δημοτικοῦ".

Οἱ ἀρμόδιοι γιά τό θέμα εἰσηγητές κ.κ. Βασ. Κονιδιτσιώτης, Σύμβουλος Β', 'Ιωάν. Χριστιάς, Εἰσηγητής τοῦ ΚΕΜΕ, ἀναλύνουν τά σχε-
τικά μέ τό θέμα ἔγγραφα καί θέτουν ὑπόψη τοῦ Τμήματος τά ἑξῆς:

1. Μέ τό ἀριθμ. Φ.814.131/460/139867/12-12-78 ἔγγραφό του τό 'Υπουρ-
γεῖο Παιδείας ζητεῖ νά ἐξετασθεῖ ἀπό τό ΚΕΜΕ ἡ χρησιμότητα τῆς
εἰσαγωγῆς τοῦ βιβλίου "Μαθηματικά Β' τάξεως Δημοτικοῦ" τοῦ οἴκου
WESTERMANN, ποῦ ἔχει μεταφρασθεῖ ἀπό τά γερμανικά γιά χρήση τῶν
'Ελλήνων μαθητῶν στή Δ.Γερμανία, καί στά σχολεῖα ἐσωτερινοῦ.
2. Σχετικά μέ τό θέμα ὁ 'Ενπαιδευτικός Σύμβουλος-Ἐπόπτης Συμβούλων
'Ενπαιδεύσεως Ἑλληνοπαίδων Αὐτ. Εὐρώπης μέ τό ἀριθμ. 3278/13-11-78
ἔγγραφό του πρὸς τό 'Υπουργεῖο Παιδείας εἰσηγεῖται νά ἐξετασθεῖ
ἀπό τό ΚΕΜΕ ἡ χρησιμότητα τῆς εἰσαγωγῆς στα σχολεῖα τοῦ ἐσωτερινοῦ
τοῦ παραπάνω βιβλίου, καθὼς καί τῶν λοιπῶν βιβλίων τῆς ἰδίας σει-
ρᾶς, ποῦ ἔχουν μεταφρασθεῖ στα ἑλληνικά γιά τό σκοπὸ αὐτό, γιά τίς
ὑπόλοιπες τάξεις. Τὴν πρότασή του στηρίζει στήν ὑπόθεση ὅτι τὰ
νέα σύγχρονα ἀναλυτικά προγράμματα, ποῦ ἔκπνευε τό ΚΕΜΕ, δὲν θά
διαφέρουν οὐσιωδῶς ἀπὸ τὰ ἀντίστοιχα γερμανικά καί τὰ λοιπὰ Εὐρω-
παϊνά.
3. Τὸ Τμήμα Δημοτικῆς τοῦ ΚΕΜΕ μέ τίς ἀρ. 120/24-9-77 καί 68/18-4-78
πράξεις γνωμάτευσε θετικά γιά τὴν καταλληλότητα τῶν βιβλίων αὐ-
τῶν νά χρησιμοποιηθοῦν ἀπὸ τοὺς Ἑλληνες μαθητῆς τῆς Δ.Γερμανίας,
γιατὶ ἀνταποκρίνονται στὶς σύγχρονες ἀπαιτήσεις τῆς διδασκαλίας
τῶν μαθηματικῶν καί στὶς ἀνάγκες τῆς ἐνπαιδεύσεως τῶν μαθητῶν
αὐτῶν.

Σχετικά μέ τό θέμα ἔχω νά παρατηρήσω τά ἑξῆς: Τὸ βιβλίο αὐτὸ δὲν
μπορεῖ νά εἰσαχθεῖ σήμερα στα σχολεῖα μας, γιατί τὸ περιεχόμενό
του δὲν συμφωνεῖ μέ ὅσα προβλέπει τὸ ἀναλυτικὸ πρόγραμμα γιά τὴ
διδασκαλία τῶν Μαθηματικῶν στήν τάξη αὐτή. ^{ἔσχα} Τὸ ~~εἰσαχθέν ἀναλυτικὸ~~
~~πρόγραμμα δὲν προβλέπει τὴ διδασκαλία τῶν συγγραμμάτων στα ὁποῖα~~

βασίζεται ή συγγραφή του παραπάνω βιβλίου. Το όριστικό αναλυτικό πρόγραμμα που έκπονεύ το Τμήμα Δημοτικής του ΚΕΜΕ για το Δημοτικό σχολείο προβλέπει τη διδασκαλία των σύγχρονων Μαθηματικών, όπως συμβαίνει και σε άλλες χώρες. Αυτό όμως δεν σημαίνει ότι κατ'ανάγκη ταυτίζεται με το γερμανικό ή οιαδήποτε άλλο ξένο πρόγραμμα. Το νέο αναλυτικό πρόγραμμα ανταποκρίνεται στις σύγχρονες απαιτήσεις, αλλά και σε σχέση πάντοτε με την ελληνική πραγματικότητα. Στα πλαίσια του προγράμματος αυτού προβλέπεται ή συγγραφή νέων βιβλίων Μαθηματικών. Τα βιβλία αυτά δεν θα υστερούν σε σχέση με τα παραπάνω βιβλία και άκρως θα ανταποκρίνονται περισσότερο στις δυνατότητες και τις ανάγκες της 'Ελληνικής 'Εκπαίδευσης.

Το γεγονός έπσης ότι τα βιβλία αυτά είναι κατάλληλα με ίκανοποιήσουν τις συγκεκριμένες ανάγκες των 'Ελλήνων μαθητών στη Δ. Γερμανία, δε σημαίνει ότι είναι κατάλληλα και για τα σχολεία του έσωτερικού, γιατί ή εκπαίδευση των μαθητών αυτών γίνεται κάτω από ιδιαιτερότητες συνθήκες.

Για τους παραπάνω λόγους δεν μπορούμε να εισηγηθούμε την εισαγωγή του βιβλίου αυτού στα σχολεία του έσωτερικού.

Το Τμήμα, αφού έλαβε υπόψη του: α) Το έγγραφο αριθμ. Φ. 814.131/460/139867/12-12-1978 του 'Υπουργείου 'Εθν. 'Αιδείας και Θρησκ./των μαζί με όλα τα συνοδευτικά έγγραφα, β) Την εισήγηση των κ.κ. Β. Κονιδιτσιώτη, Συμβούλου Β*, 'Ιωάν. Χριστιάν, Εισηγητή του ΚΕΜΕ, και δ) τη διεξοδική συζήτηση μεταξύ των μελών

όμοφωνα αποφασίζεται

Γνωμοδοτεί να μην εισαχθεί το βιβλίο "Μαθηματικά WESTERMANN Β* τάξεως Δημοτικού" στα σχολεία μας του έσωτερικού για τους έξης λόγους:

Handwritten signature

1. Το ισχύον αναλυτικό πρόγραμμα δεν προβλέπει τη διδασκαλία των συνόλων, στα όποια στηρίζεται η συγγραφή του παραπάνω βιβλίου.
2. Το όριστικό αναλυτικό πρόγραμμα, που έκπονεϊ το Τμήμα Δημοτικής του ΚΕΜΕ για το δημοτικό σχολείο προβλέπει τη διδασκαλία των σύγχρονων Μαθηματικών, όπως συμβαίνει και σε άλλες χώρες. Αυτό όμως δεν σημαίνει ότι κατ'ανάγκη ταυτίζεται με το γερμανικό ή οποιοδήποτε άλλο ξένο πρόγραμμα.
3. Το νέο αναλυτικό πρόγραμμα ανταποκρίνεται στις σύγχρονες απαιτήσεις αλλά σε σχέση πάντοτε με την ελληνική πραγματικότητα. Στα πλαίσια του προγράμματος αυτού προβλέπεται η συγγραφή νέων ^{βιβλίων} μαθηματικών, που δεν θα ύστερουν σε σχέση με τα παραπάνω βιβλία και διότι θα ανταποκρίνονται στις δυνατότητες και τις ανάγκες της Ελληνικής Εκπαιδεύσεως.

[Handwritten signature]

ΘΕΜΑ 4ο. Γνωμοδότηση για το περιοδικό "Σύγχρονο Νηπιαγωγείο"
(Τόμος 4ος έτους 1977).

Ο άρμόδιος για το θέμα εισηγητής κ. Ν. Βλουτίδης, Σύμβουλος Β', θέτει υπόψη του Τμήματος το έγγραφο αριθμ. 514/35614/27-3-78 του κ. Γενικού Γραμματέα του Υπουργείου Παιδείας με το όποιο διαβιβάστηκε στο ΚΕΜΕ αίτηση του Γ.Α. Βασδέκη για γνωμοδότηση πάνω στη χρησιμότητα του περιοδικού "Σύγχρονο Νηπιαγωγείο" (Τόμ. 4ος, έτους 1977).

Ο κ. Εισηγητής στη συνέχεια παρατηρεί τα εξής:

Το "Σύγχρονο Νηπιαγωγείο" είναι μηνιαίο περιοδικό προσχολικής αγωγής και εκδίδεται από τον κ. Γ.Α. Βασδέκη. Ο τέταρτος τόμος του περιοδικού (έτους 1977), που υποβλήθηκε για κρίση, αποτελείται από 480 σελίδες και περιέχει αξιολογικά μελετήματα και άρθρα που αναφέρονται σε σύγχρονα θέματα ψυχολογίας της προσχολικής ηλικίας, της Παιδαγωγικής και Μεθοδολογίας του νηπιαγωγείου. Περιέχει άκρως κατάλληλα παραμύθια, ιστοριούλες, ποιήματα, μουσικοθέατρο, διάφορα παιχνίδια, χειρωνακτικές εργασίες και μουσική. Επίσης ενημερώνει τους εκπαιδευτικούς και ιδιαίτερα τις νηπιαγωγούς πάνω σε θέματα που έχουν σχέση με τη ψυχοκινητική και ρυθμική αγωγή και την προσχολική αγωγή στις ξένες χώρες. Τα περιεχόμενα του τόμου συμπληρώνονται από χρήσιμες εκπαιδευτικές ειδήσεις, ενδιαφέροντα κριτικά σημειώματα κ.ά. Συνεργάτες του περιοδικού είναι Έλληνες και ξένοι παιδαγωγοί, νηπιαγωγοί και δάσκαλοι.

Η ύλη που περιέχεται στον τόμο είναι αξιολογική, προβληματίζει και ενημερώνει τους ασχολούμενους με την προσχολική αγωγή, πάνω σε θέματα, κατά κύριο λόγο, επίκαιρα, συμπληρώνει τη θεωρητική και πρακτική κατάρτιση των νηπιαγωγών και γενικά υποβοηθεί το διδακτικό τους έργο.

[Handwritten signature]

Για τους παραπάνω λόγους θεωρώ τον 4ο τόμο (έτους 1977) του περιοδικού "Σύγχρονο Νηπιαγωγείο" χρήσιμο για τις σπουδάστριες των Σχολών Νηπιαγωγών και τις Νηπιαγωγούς".

Το Τμήμα, αφού έλαβε υπόψη του: α) το έγγραφο αριθμ. 4.514/35614/27-3-1978 του Υπουργείου Έθν. Αντιστάσεως και Παιδείας, β) την αίτηση με ημερομηνία 20-3-1978 του κ. Γ. Α. Βασιλείου, γ) την εισήγηση του κ. Ν. Βλαυτίδη, Συμβούλου Β', και δ) τη διεξοδική συζήτηση μεταξύ των μελών

όμοφωνα αποφασίζεται

θεωρεί τον τέταρτο τόμο (έτους 1977) του περιοδικού "Σύγχρονο Νηπιαγωγείο" χρήσιμο για τις σπουδάστριες των Σχολών Νηπιαγωγών και τις Νηπιαγωγούς, γιατί τις ενημερώνει κυρίως πάνω σε θέματα θεωρητικά και πρακτικά της προσχολικής αγωγής.

ΕΓΓΡΑΦΟ - ΠΡΩΤΟΚΟΛΛΟ ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΕΩΣ

1.- Το βιβλίο τυπώθηκε στη Λαμία το 1977, το οποίο είναι διαθέσιμο για τις σπουδάστριες και τις Νηπιαγωγούς. Το βιβλίο αυτό είναι σημαντικό για τις σπουδάστριες και τις Νηπιαγωγούς, γιατί τις ενημερώνει κυρίως πάνω σε θέματα θεωρητικά και πρακτικά της προσχολικής αγωγής.

2.- Στο βιβλίο περιέχονται πολλές φωτογραφίες, διαγράμματα, σχέδια, κλπ. που είναι πολύ χρήσιμα για τις σπουδάστριες και τις Νηπιαγωγούς.

Θ Ε Μ Α 50.- Γνωμοδότηση για τó βιβλίο "Μαθαίνουμε Έλληνικά" του κ. Θ. Παπαλοῦζου.

Ο Προεδρεύων του Τμήματος κ. Βασ. Κονιδιώτης, Σύμβουλος Β', θέτει ὑπόψη του Τμήματος α) τó ἔγγραφο ἀριθμ. Φ. 844.131/44/95514/2-12-1978 του Ὑπουργείου Ἐθνικῆς Παιδείας καὶ Θρησκ/των, μέ τó ὁποῖο διαβιβάστηκε στό ΚΕΜΕ φωτοτυπιό ἀντίγραφο του ἀριθμ. 51/14-8-78 ἔγγραφου του Συμβούλου Ἐμπ/σεως στήν Πρεσβεία τῆς Ἑλλάδος στήν Καμπέρα καὶ ἕνα ἀντίτυπο ἀναγνωστικοῦ βιβλίου του συγγραφέα Παπαλοῦζου μαζί μέ βιβλίο ἐργασίας, για νά γνωμοδοτήσει τó ΚΕΜΕ σχετινά, καὶ β) εἰσήγηση για τó θέμα αὐτό του κ. Δ. Κουτάλου, Εἰδικοῦ Συμβούλου παρὰ τῇ ΚΕΜΕ, πού ἔχει ὡς ἑξῆς:

Α. - ΓΕΝΙΚΑ - ΕΙΣΑΓΩΓΙΚΑ

1.- Ο Σύμβουλος Ἐμπαιδεύσεως τῆς Ἑλληνικῆς Πρεσβείας τῆς Καμπέρα μέ τó ὑπ' ἀριθμ. πρωτ. 51/14-8-1978 ἔγγραφο του θέτει τó πρόβλημα τῶν βοηθητικῶν βιβλίων για τά παιδιά τῶν ὁμογενῶν του ἑξωτερικοῦ: τά βιβλία πού στέλλονται ἀπό τήν Ἑλλάδα δέν εἶναι κατάλληλα, γιατί εἶναι ἐμφανῆς ἡ διαφορά στή γλωσσική κατάρτιση (ἐλληνομάθεια) ἀνάμεσα στό μαθητή μιᾶς τάξεως ἑλλαδικοῦ Δημοτικοῦ Σχολείου πού μιλάει τῇ ἑλληνικά ὡς μητρική του γλῶσσα καὶ στό μαθητή μιᾶς ἀντιστοιχῆς τάξεως ὁμογενειακοῦ σχολείου πού οἱ γνώσεις στήν ἑλληνική γλῶσσα εἶναι περιορισμένες. Στό ἐλεύθερο ἐμπόριο κυκλοφοροῦν βιβλία ὅπως π.χ. του κ. Θ. Παπαλοῦζου, για τó ὁποῖο ζητεῖται ἡ γνώμη του ΥΠΕΠΘ ἂν εἶναι κατάλληλο για τó σκοπό πού ἔχει γραφεῖ.

2.- Ἡ εἰσήγηση πού ἀκολουθεῖ, στηρίζεται στίς διατάξεις του Ν. 186/1975, ἀρθρ. 2 παρ. 5.-

Β. - ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΤΟΥ ΒΙΒΛΙΟΥ

1.- Τó βιβλίο τυπώθηκε στή Λευκωσία τῆς Κύπρου ἀπό τόν Ἐκδοτικό Οἶκο Ζαβάλλη στά 1977. Τó βασικό βιβλίο ἀποτελεῖται ἀπό 126 σελίδες 8ου σχήματος καὶ τó βιβλίο ἀσκήσεων ἀπό 88 σελίδες του ἴδιου σχήματος. Ἀνάμεσα στά δύο βιβλία ὑπάρχει ἀντιστοιχία: σέ κάθε μάθημα του βασικοῦ βιβλίου ἀντιστοιχεῖ ἕνα κεφάλαιο μέ ἀσκήσεις πάνω στήν ὅλη του μαθήματος.-

2.- Στό βασικό βιβλίο ὑπάρχει στήν ἀρχή πρόλογος, ἀκολουθοῦν δύο πλάναις, ἕνας πού δείχνει τί διδάσκει κάθε μάθημα καὶ ἕνας πλάναις μέ περιεχόμενα, πού δείχνει τόν τίτλο κάθε μαθήματος. Τó κύριο

μέρος του περιέχει 32 μαθήματα, ένα κατάλογο άνωμάτων ρημάτων κι έναν κατάλογο με νέες λέξεις που υπάρχουν σ' αυτό το βιβλίο.

Γ. - ΚΡΙΤΙΚΕΣ ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

Ι.- 'Η εμφάνιση του βιβλίου (έντυπωση, εικονογράφηση) είναι άριστα φροντισμένη.

2.- 'Η δομή του έργου δείχνει πώς ο συγγραφέας του κατέχει σε καλό βαθμό τη συγγραφική τεχνική.

3.- 'Από μεθοδολογική άποψη:

α.- 'Η κατανομή της ύλης σε κεφάλαια (μαθήματα) με τις διδασκτικές ενότητες που περιλαμβάνουν, κρίνεται επιτυχής, το ίδιο και η πορεία από ενότητα σε ενότητα.

β.- 'Η επεξεργασία της ύλης σε κάθε μάθημα είναι όρθη: παρουσία των νέων λέξεων και προτάσεων και έμφαση που τούς προσδίδεται με ειδική έντυπωση, αναγραφή των λέξεων με τη μετάφραση τους στα αγγλικά, το ίδιο και ρημάτων που πρέπει να μάθουν τα παιδιά να κλίνουν. Σε κάθε μάθημα υπάρχει εικόνα σε σιλτσο, που διασφαλίζει την εφαρμογή της άρχης της έποπτείας.

γ.- 'Η επιλογή των διδασκτικών εννοιών δείχνει την προσπάθεια του συγγραφέα - προσπάθεια επιτυχής - να άσκησει φρονηματιστική έπιδραση επί έθνικοῦ και θρησκευτικοῦ τομέως, ὥστε τὰ έλληνόπουλα τοῦ έξωτερικοῦ νά μυηθοῦν στο έλληνικό πνεῦμα και στίς έλληνικές παραδόσεις.

δ.- 'Η επιλογή των άσκήσεων κρίνεται επιτυχής, το ίδιο και η ταξιόδομή της σε κατηγορίες. 'Η μορφή των άσκήσεων είναι τέτοια ὥστε και η αυτενέργεια των μαθητῶν νά καλλιεργεῖται, ὅλλα και η έμπέδωση των γνώσεων νά διασφαλίζεται.

Δ.- ΠΟΡΙΣΜΑ ΚΑΙ ΠΡΟΤΑΣΗ

'Από τις παρατηρήσεις που προηγήθηκαν, βγαίνει η διαπίστωση ότι το βιβλίο είναι κατάλληλο για τη διδασκαλία της ελληνικής γλώσσας σε παιδιά ὁμογενειακῶν σχολείων περιοχῶν όπου μιλιέται η άγγλική γλώσσα.

'Η διαπίστωση αυτή άπορρέει από τη θεώρηση του περιεχομένου του βιβλίου με βάση τις άρχές της διδασκτικής επιστήμης προς τις ὁποῦς ανταποκρίνεται σε ικανοποιητικό βαθμό. Ὡστόσο, έπειδή οὐσιώδη ρόλο παίζουν και οι ειδικές συνθήκες λειτουργίας των ὁμογενειακῶν σχολείων αναφορικά με τις ὁποῦς ο γράφων δέν έχει προσωπική έμπειρία, καλό ἦταν το βιβλίο νά τεθεῖ ὑπόψη και ενός ειδικοῦ, που άσχολήθηκε με το πρόβλημα της εκπαιδέσεως των έλληνοπαίδων τοῦ έξωτερικοῦ.

- 4 -

Τό Τμήμα, άφοϋ έλαβε ύπόψη του: α) Τό έγγραφο άριθμ. Φ. 814.13/447/95514/2-12-1978 τοϋ 'Υπουργείου 'Εθνικης Παιδειας καί Θρησκευμάτων, β) Τήν είσήγηση τοϋ κ. Ν. Κουτάλου, Είδινοϋ Συμβούλου παρά τῷ ΚΕΜΕ, καί γ) τή διεξοδική συζήτηση μεταξύ τῶν μελῶν.

ὁ μ ὁ φ ω ν α ἀ π ο φ α ί ν ε τ α ι

Τό άναγνωστικό βιβλίο Γ' τάξεως μέ τίτλο "Μαθαίνομεν 'Ελληνικά" τοϋ κ. Θ. Παπαλοϋζου θεωρεῖται κατάλληλο γιά τή διδασκαλία τῆς έλληνικῆς γλώσσας σέ παιδιά όμογενειακῶν σχολείων περιοχῶν όπου μιλιέται ή άγγλική γλώσσα.

Τό Τμήμα θεωρεῖ άπαραίτητη τήν προσπάθεια τοϋ δασκάλου γιά ένημέρωση τῶν παιδιῶν στήν έπλήρη γραμματική ποϋ έχουν στή διάθεσή τους. 'Επίσης θεωρεῖ άναγκαῖο νά γίνει ή γλωσσική προσαρμογή τοϋ περιεχομένου τοϋ βιβλίου μέ τήν έπλήρη γραμματική τῆς Δημοτικῆς άπό τόν συγγραφέα τοϋ βιβλίου κ. Παπαλοϋζου.

Handwritten signature or initials.

Θ Ε Μ Α 6ο. Αίτηση τού κ. Μιχ. Φουντοπούλου για επανεξέταση του βιβλίου του "Ευαγγελινές Περιιοχές".

Ο Προεδρεύων του Τμήματος κ. Βασ. Κονιδιτσιώτης, Σύμβουλος Β', θέτει υπόψη του Τμήματος τὰ ἑξῆς:

Με ἔγγραφο ἀριθμ. Π/215/10-1-1979 τῆς Δ/σεως Ἐφαρμογῆς Προγραμμάτων Δ.Ε τοῦ Ὑπουργείου Παιδείας διαβιβάσθηκε στὸ ΚΕΜΕ α) τὸ με ἀριθμ. 13898/3-1-1979 ἔγγραφο ἀπὸ τὸ γραφεῖο τοῦ κ. Ὑπουργοῦ με τὸ ὁποῖο ζητεῖται νὰ επανεξετάσει τὸ ΚΕΜΕ τὸ βιβλίο τοῦ κ. Μ. Φουντοπούλου "Ευαγγελινές Περιιοχές" καὶ β) ἡ ἀπὸ 3-1-79 σχετικὴ αἴτηση τοῦ Μ. Φουντοπούλου πρὸς τὸ γραφεῖο τοῦ κ. Ὑπουργοῦ.

Ἐπειτα ὁ Προεδρεύων τοῦ Τμήματος καλεῖ τὸ Τμήμα νὰ συζητήσει τὸ θέμα καὶ νὰ ἀποφασίσει σχετικῶς.

Τὸ Τμήμα, ὕστερα ἀπὸ διεξοδική συζήτηση, ὁμόφωνα ἀποφαίνεται

α) ὅτι ἀποφάσισε ἤδη σὲ δευτεροβάθμια κρίση με τὴν πράξη του 149/24-10-78 γιὰ τὸ βιβλίο "Ευαγγελινές Περιιοχές" καὶ

β) ὅτι ἀπὸ τὸ Νόμο 186/75 δὲν παρέχεται τὸ δικαίωμα γιὰ επανεξέταση.

[Handwritten signature]

Θ Ε Μ Α 70.- 'Απάντηση σέ αναφορά παραπόνων τοῦ συγγραφέα κ.
'Ιουλίου Διακογιάννη γιά τήν κριτική τοῦ βιβλίου του
" 'Αριθμητική - Γεωμετρία Δ' Δημοτικοῦ".

'Ο Προεδρεύων τοῦ Τμήματος κ. Βασ. Κονιδιτσιώτης, Σύμβουλος Β',
θέτει ὑπόψη τοῦ Τμήματος τὰ ἔγγραφα ἀριθμ. 122141/19-10-1978 τῆς
Δ/νσεως 'Εφαρμ. Προγραμ/των Δ.Ε.Π.Α τοῦ 'Υπουργείου Παιδείας καί
11034/21-10-1978 ἀπὸ τό γραφεῖο τοῦ κ. 'Υπουργοῦ, μέ τὰ ὁποῖα δια-
βιβάζονται στὸ ΚΕΜΕ ἀντίστοιχα οἱ ἀπὸ 18-9-1978 καί 14-10-1978 ἀνα-
φορές παραπόνων τοῦ συγγραφέα κ. 'Ιουλίου Διακογιάννη γιά τήν κριτική
τοῦ βιβλίου του "'Αριθμητική - Γεωμετρία Δ' Δημοτικοῦ".

"Ἐπειτα ὁ Προεδρεύων καλεῖ τὸ Τμήμα νά ἐξετάσει τὸ ἐν λόγῳ θέμα
καί νά ἀπαντήσῃ σχετιῶς.

Τὸ Τμήμα, ὕστερα ἀπὸ συζήτηση,

ὁ μ ὁ φ ω ν α ἀ π ο φ α ζ ν ε τ α ι

Διατυπώνει τήν ἐξῆς ἀπάντηση γιά τὸν κ. 'Ιούλιο Διακογιάννη:

Τὸ Τμήμα Δημοτικῆς 'Εκπαιδεύσεως τοῦ Κέντρου 'Εκπαιδευτικῶν Μελετῶν
καί 'Επιμορφώσεως ἔκρινε ἤδη τὸ πρακτικὸ τῆς 'Επιτροπῆς κρίσεως τῶν
διδασκτικῶν βιβλίων "'Αριθμητική - Γεωμετρία" τῆς Δ' τάξεως Δημοτικοῦ
σὲ δευτεροβάθμια κρίση.

'Απὸ τὸ νομοθετικὸ διάταγμα 749/70 καί ἀπὸ τὸ Νόμο 186/75 δὲν
εἶναι δυνατό στὸ Τμήμα Δημοτικῆς τοῦ ΚΕΜΕ νά ικανοποιήσῃ τὸ αἴτη-
μά σας γιά προσωπικὴ ἐνημέρωση.

"Ἐπειτα ἀπὸ αὐτὰ ἔληξε ἡ συνεδρία.

Ὁ Προεδρεύων
Βασ. Κονιδιτσιώτης

'Η Γραμματέας

Εὐρ. Παπανικολάου

Εὐρ. Παπανικολάου

Εὐρ. Παπανικολάου

Πράξη 12/1979

Σήμερα, 6 Φεβρουαρίου 1979 ημέρα Τρίτη και ώρα 10.30 πρωινή, συνεδρίασε το Τμήμα Δημοτικής Εκπαίδευσης του Κέντρου Εκπαιδευτικών Μελετών και Επιμορφώσεως στην αΐθουσα συνεδριάσεών του (Λεω-
χάρους 2, Αθήνα).

Έλαβαν μέρος στη συνεδρίαση, αφού προσκληθήσαν σύμφωνα με τη νόμιμη διαδικασία από τον Προεδρεύοντα του Τμήματος κ. Βασ. Κονιδι-
τσιώτη, Σύμβουλο Β', οι κ.κ. Δημ. Ανδριόπουλος, Νικ. Βλουτίδης,
Νικ. Παπαδόπουλος, Σύμβουλοι Β', Διον. Μελάς, Χαρ. Κανελλόπουλος,
Στέφ. Παπασημακόπουλος, Εισηγητής του ΚΕΜΕ, καθώς και η γραμματέας
του Τμήματος Εύρυδίκη Παπανικολάου με βαθμό 6ο.

Στη συνεδρία έλαβε μέρος και ο κ. Ιωάν. Αρβανίτης, Σύμβου-
λος Β' της Μέσης Εκπ/σεως, σε αντινατάσταση του κ. Κ. Πασσόκου,
Συμβούλου Β', που σήμερα απουσιάζει.

Δεν έλαβε μέρος στη συνεδρία ο κ. Γ. Χριστιδής, Εισηγητής του
ΚΕΜΕ, γιατί απουσιάζει με αναρρωτική άδεια.

Θέματα ημερήσιας διατάξεως

ΘΕΜΑ 1ο. Έγκριση πρόξεως της Έπιτροπής κρίσεως του διδακτικού
βιβλίου της Φυσικής Ιστορίας Δ' τάξεως Δημοτικού.

ΘΕΜΑ 2ο. Έγκριση πρόξεως της Έπιτροπής κρίσεως του διδακτικού
βιβλίου της Φυσικής Πειραματικής και Χημείας Ε' τάξεως
Δημοτικού.

Στην αρχή επικυρώνεται το πρακτικό της προηγούμενης συνεδρίας.

ΘΕΜΑ 1ο. Έγκριση πράξεως της Έπιτροπής κρίσεως τοῦ διδαντικοῦ βιβλίου της Φυσικῆς 'Ιστορίας Δ'. τάξεως Δημοτικοῦ.

Οἱ ἀρμόδιοι γιά τὸ θέμα Εἰσηγητές κ.κ.Νικ. Βλουτίδης, Σύμβουλος Β' καὶ Στέφ. Παπασημακοπούλος, Εἰσηγητῆς τοῦ ΚΕΜΕ εἰσηγοῦνται στὸ Τμήμα τὰ ἑξῆς:

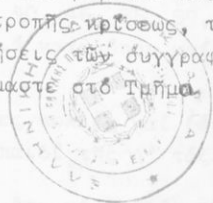
Μὲ τὸ ἀριθμ. 119887/11-10-78 ἔγγραφο τῆς Δ/νσεως Ἐφαρμογῆς Προγραμμάτων τοῦ ΥΠΕΠΘ διαβιβάζονται στὸ ΚΕΜΕ:

- α) Οἱ πράξεις 1/17-7-78 καὶ 4/2-10-1978 τῆς Ἐπιτροπῆς κρίσεως, ποὺ συγροτήθηκε μὲ τὴν ἀριθμ./68186/12-6-78 ἀπόφαση σὲ συνδυασμὸ μὲ τὴν ἀριθμ.80146/13-7-78 ὁμοῖα τοῦ Ὑφυπουργοῦ Παιδείας γιά τὴν κρίση τοῦ διδαντικοῦ βιβλίου "Φυτὰ καὶ Ζῶα τῆς Πατρίδας μας, Δ' Δημοτικοῦ, ποὺ γράφτηκε κατόπιν διαγωνισμοῦ ποὺ προκηρύχθηκε μὲ τὴν ἀριθμ. Φ.309.22/290/135139/16-11-77 ὑπουργικῇ ἀπόφαση.
- β) Οἱ εἰσηγητικὲς ἐκθέσεις τῶν Εἰσηγητῶν τῆς Ἐπιτροπῆς κρίσεως.
- γ) Οἱ ἀπαντήσεις τῶν συγγραφέων στὲς εἰσηγητικὲς ἐκθέσεις καὶ
- δ) Δύο (2) ἀντίτυπα τῶν βιβλίων ποὺ ὑποβλήθηκαν καὶ κρίθηκαν.

Ἡ ἐπιτροπὴ κρίσεως μὲ τὴν ἀριθμ. 4/2-10-1978 ἀπόφασή της προτείνει:

- α) Ν' ἀπονεμηθεῖ στὸ βιβλίο "Φυτὰ καὶ Ζῶα τῆς Πατρίδας μας" Δ' Δημοτικοῦ τῶν συγγραφέων Π.Νικόδημου καὶ Β. Στεφανίδου τὸ τρίτο βραβεῖο, καὶ
- β) Ν' ἀπονεμηθεῖ ὁ πρῶτος ἔπαινος στὸ βιβλίο τοῦ κ. Ι.Δ.Κονετᾶ.

Ἀφοῦ λάβαμε ὑπόψη τὸ Ν.Δ. 749/70, τὲς διατάξεις τοῦ ἀρθροῦ 2 παρὰγρ. 5 τοῦ Ν.186/75, τὲς διατάξεις τοῦ ἀρθροῦ 80 παρὰγρ. 4 τοῦ Ν.309/1976, τῇ σχετικῇ προκηρύξει συγγραφῆς τοῦ βιβλίου καὶ ἀφοῦ μελετήσαμε διεξοδικὰ τὲς πράξεις τῆς Ἐπιτροπῆς κρίσεως, τὲς εἰσηγητικὲς ἐκθέσεις τῶν Εἰσηγητῶν, τὲς ἀπαντήσεις τῶν συγγραφέων σ' αὐτὲς καὶ τὰ βιβλία, ποὺ ὑποβλήθηκαν, εἰσηγοῦμαστε στὸ Τμήμα τὰ ἑξῆς:

Handwritten signature or initials.

1. Δέν συμφωνούμε μέ τήν άπόφαση τής 'Επιτροπής' καίσεως ποδ προτείνει τήν άπονομή τοϋ Τρίτου βραβείου στοϋς συγγραφείς Π. Νικδδημο καί Β.Στεφανλδου, γιατί:

α) Η μηχανική διαδοχή τής ύλης καί ή τίλοθέτηση τής κατάρπαθεση προσφορής τών γνώσεων (τυπική παραδοσιακή μορφή) βρλσκονται σε βασιική άντίθεση πρδς τή Φύση καί τλς άπαιτήσεις τοϋ μαθήματος. (παραγρ.3 έδάρ.α* τής προκηρύξεως). 'Ο τρόπος αυτός τής διαπραγμάτευσης καί προσφορής τής φυσιογνωστικής ύλης δχι μόνο καταστέλλει τή φυσική περιέργεια τοϋ παιδιού γιά άύτενεργό δράση καί παραγωγή μάρηση αλλα καί περιορίζει σε μεγάλο βαθμό τήν άνάπτυξη τής κριτικής σιέφεως του ("άνεύρεση σχέσεων καί έξαρτήσεων") γιά κατανόηση καί άφομοίωση τής ύλης καί παράλληλα άμβλύνει τδ καλίσθητικό συναίσθημα καί τήν άγάπη τοϋ παιδιού πρδς τή Φύση(πάρ.γρ. 3, έδάρ. δ* τής προκηρύξεως).

β) Η άξιολόγηση καί προβολή όρισμένων γνώσεων ποδ έκριναν οί συγγραφείς ότι είναι πιδ ένδιαφέρουσες άπδ άλλες ή άνδμη ή όμαδοποίηση όμοειδών γνώσεων(σ.30,34, 40, 157 τοϋ βιβλίου) δέν άποτελετ προσάρπαδα άντιμετωπίσεως τοϋ προβλήματος τής έπιλογής καί άντιπροσωπεύσεως τής ύλης ποδ άποτελοϋν βασιικές άπαιτήσεις τής προκηρύξεως (πάρ.γρ.3, έδάρ. α* τής προκηρύξεως).

γ) Τδ βιβλίο δέν καλλιεργετ τήν έρευνητική διάθεση τοϋ παιδιού, δέν άσκει τήν παρατηρητηκότητά του, δέν προβληματίζει σε βαθμό ίκανοποιητικό, οϋτε δημιουργετ εύκαιρίες γιά άύτενεργεία καί άνάληψη πρωτοβουλιών (πάρ.γρ. 2 καί έδάρ. δ* τής παρ.γρ. 3 τής προκηρύξεως), ποδ άποτελοϋν έπίσης βασιικές άπαιτήσεις τής προκηρύξεως.

δ) Γίνεται ύπερβολική ύπέρβαση τοϋ άριθμού τών διδακτικών ένοτήτων (84 ένότητες άνω τών 50-55 ποδ όρλζονται στην παρ.γρ. 3, έδάρ. α* τής προκηρύξεως).Σε πολλές άπ'αύτές άνάπτύσσεται ή ύλη σε μεγάλη έκταση (μερικές άπαντοϋνται σίς σ. 18, 40, 46, 85, 89, 125, 182, 185) πράγμα ποδ δημιουργετ δυσχέρειες γιά κατανόηση καί άφομοίωση.

ε) Τά "Εισαγωγικά στοιχεία" περιέχουν έννοιες πολλές καί δάσκαλες ποδ δέν μποροϋν νά γίνουν προσιτές στο παιδί τής Δ' τάξεως).

Από τοϋς πιδ πάνω λόγους, άποδεικνύεται ότι τδ βιβλίο τών συγγρα-

Handwritten signature

φών Π. Νικηδόμου και Β. Στεφανίδου δεν ανταποκρίνεται στις παιδαγωγικές και διδακτικές απαιτήσεις του μαθήματος, ούτε στο σκοπό του διδακτικού βιβλίου και τους βασικούς όρους της προκηρύξεως (κυρίως παράγρ. 2 και έδáf. α* και δ* παράγρ. 3). Όμως, πρέπει να σημειώσουμε ότι το βιβλίο παρουσιάζει και όρισμένα προτερήματα, όπως έπιστημονική συγκρότηση σε ικανοποιητικό βαθμό, ουστημα, απλότητα και σαφήνεια κατά τη διαπραγμάτευση της ύλης δίχως γλωσσινές ακρότητες και υπερβολές (έλάχιστα τά γλωσσινά σφάλματα). Έπειδή δεν είναι δυνατή ή άλλαγή της δομής του βιβλίου σύμφωνα με τις βασικές απαιτήσεις της προκηρύξεως και ή διόρθωση των αδυναμιών και παραλείψεων που έπισημάνθηκαν, π ρ ο τ ε λ ν ο υ μ ε
ν'άπονεμηθεί στο βιβλίο ό πρώτος έπαινος.

2. Το βιβλίο του Ι.Δ. Κονετá ανταποκρίνεται σε μεγάλο βαθμό στο σκοπό του διδακτικού βιβλίου, στις απαιτήσεις του μαθήματος και στους βασικούς όρους της προκηρύξεως, γιατί:

α) Ο συγγραφέας υλοποιεί μεθοδικά, έποπτικά και συστηματικά ένα πρωτότυπο τρόπο προσφοράς και διαπραγμάτευσως της ύλης, ό όποιος ανταποκρίνεται στη φύση και τις απαιτήσεις του μαθήματος. Ο μαθητής προβληματίζεται σε μεγάλο βαθμό, παρατηρεί και ανακαλύπτει σχέσεις και έξαρτήσεις, αυτενεργεί έποικοδομητικά, προάγει τις πνευματικές του ικανότητες, διδάσκειται πώς να μαθαίνει από το βιβλίο της φύσεως και παράλληλα καλλιεργεί το συναίσθημα της αγάπης και του σεβασμού προς αυτή. Στο βιβλίο προσφέρονται πολλές ευκαιρίες για αυτενεργό και δημιουργική εργασία (παράγρ. 1,2 και έδáf. δ* της παραγρ. 3 της προκηρύξεως).

β) Ο συγγραφέας επιλέγει τά πιο αντιπροσωπευτικά, τά πιο γνωστά και τά πιο ενδιαφέροντα φυσιογνωστικά στοιχεία, διεγείρει τά διαφέροντα και την έρευνητική διάθεση των μαθητών με τρόπο απλό, έποπτικό και επαγωγικό χρησιμοποιώντας γλώσσα απλή δίχως ακρότητες, ιδιωτισμούς και υπερβολές (έδáf. α*, ε* και στ* της παραγρ. 3).

γ) Το βιβλίο έχει έπιστημονική συγκρότηση και πληρότητα και είναι ενημερωμένο με ξένη βιβλιογραφία (έδáf. α* παράγρ. 3).

δ) Η διαπραγμάτευση της ύλης γίνεται μέσα στα όρια που όρίζονται στην προκήρυξη (50-55 διδακτ. ένοτητες) δίχως "άσκοπες επαναλήψεις και επαναλύσεις" (έδáf. α* παράγρ. 3) και έντεταμένες περιγραφές.

ε) 'Ο συγγραφέας έλαβε υπόψη τὸ πνευματικὸ ἐπίπεδο καὶ τὴν ἀντιληπτικὴ ἱκανότητά των παιδιῶν τῆς τάξεως πρὸς τὰ ὁποῖα ἀπευθύνεται τὸ βιβλίο.

Γενικῶς, θεωροῦμε ὅτι τὸ βιβλίο τοῦ κ. Κονετᾶ, θὰ βοηθήσει δασκάλους καὶ μαθητὲς μὲ ἀντιμετωπίζουν τὶς ἀπαιτήσεις τοῦ μαθήματος μὲ τρόπο πρωτότυπο καὶ ἐρευνητικὸ. Βέβαια, ὁρισμένες παραλήψεις καὶ ἀδυναμίες, ποὺ ἐπισημαίνονται ἰδιαίτερα στὴν περιοχὴ τῶν Στοιχείων Ὑγιεινῆς, δὲν εἶναι τόσο σημαντικὲς (παρουσιάζονται τὰ βασικὰ στοιχεῖα) καὶ εἶναι δυνατόν νὰ θεραπευθοῦν εὐκολὰ ἀπὸ τὸν συγγραφέα.

Γιὰ τοὺς πρὸς πάνω λόγους π ρ ο τ ε λ ν ο υ μ ε τὴν ἀπονομὴ τοῦ τρίτου βραβεῖου στὸ βιβλίο τοῦ κ. Κονετᾶ. Ὁ συγγραφέας ὀφείλει νὰ συνεργασεῖ μὲ τὸ Τμῆμα Δημοτικῆς τοῦ ΚΕΜΕ καὶ νὰ λάβει ὑπόψη τὶς ὑποδείξεις τῆς Ἐπιτροπῆς κρίσεως καὶ τοῦ Τμήματος γιὰ τὴν βελτίωση τοῦ βιβλίου, πρὶν ἐκτυπωθεῖ καὶ κυκλοφορήσει.

Τὸ Τμῆμα ἀφοῦ ἔλαβε ὑπόψη : α) τὸ ἔγγραφο ἀριθμ. 119887/11-10-78 τοῦ ΥΠΕΠΘ, β) τὰ παραστατικὰ στοιχεῖα, γ) τὴν εἰσήγηση τῶν κ.κ. Νιν. Βλουτίδη, Συμβούλου Β', Στέφανου Παπασημανιδοπούλου, Εἰσηγητῆ τοῦ ΚΕΜΕ καὶ δ) τὴ διεξοδικὴ συζήτηση μεταξὺ τῶν μελῶν

ὁμόφωνα ἀποφαινεται

Τροποποιεῖ τὴν μὲ ἀριθμ. 4/2-10-1978 Πράξη τῆς Ἐπιτροπῆς κρίσεως τοῦ διδασκτικοῦ βιβλίου τῆς Φυσικῆς Ἱστορίας Δ' Δημοτικοῦ, ὡς ἑξῆς:

1. Ἀπονέμει τὸ τρίτο βραβεῖο στὸ βιβλίο τοῦ κ. Χ.Δ. Κονετᾶ, γιατί ἀνταποκρίνεται σὲ μεγάλο βαθμὸ στὶς ἀπαιτήσεις τοῦ μαθήματος, στὸ σκοπὸ τοῦ διδασκτικοῦ βιβλίου καὶ στοὺς βασικοὺς ὅρους τῆς προκηρύξεως, ὅπως διεξοδικὰ ἀναφέρεται στὴν εἰσήγηση πρὸς τὸ Τμῆμα Δημοτικῆς.

2. Προτείνει για δημοσίευση το βιβλίο του κ. Ι.Δ. Κονετᾶ, ἄφου πρώτα γίνουν οἱ διορθώσεις καὶ βελτιώσεις, ποὺ ὑποδεικνύονται ἀπὸ τὴν Πράξη τῆς Ἐπιτροπῆς κρίσεως, τὴν κριτικὴ ἐκθεση τῶν Εἰσηγητῶν καὶ τὸ Τμῆμα Δημοτικῆς.
3. Ὁ συγγραφεὺς τοῦ βιβλίου νὰ συνεργασθεῖ μὲ τὸ Τμῆμα Δημοτικῆς τοῦ ΚΕΜΕ γιὰ τὴν ἐφαρμογὴ τῶν διορθώσεων καὶ τῇ βελτίωσιν τοῦ βιβλίου.
4. Ἀπονέμει τὸν πρῶτον ἔπαινον εἰς τὸ βιβλίο τῶν Π. Νικιοδήμου καὶ Β. Στεφανίδου γιὰ τοὺς λόγους ποὺ ἀναφέρονται διεξοδικὰ στὴν εἰσήγηση πρὸς τὸ Τμῆμα Δημοτικῆς.

Στὴ συνέχεια ἔγινε συζήτηση γιὰ τὸ δεῦτερον θέμα τῆς ἡμερήσιας διατάξεως ποὺ ἀναφέρεται στὴν ἔγκριση πράξεως τῆς Ἐπιτροπῆς ποὺ συγκροτήθηκε γιὰ τὴν κρίσιν τοῦ διδαντικοῦ βιβλίου τῆς Φυσικῆς Παι-
ραματικῆς καὶ Χημείας τῆς Ε' τάξεως τοῦ δημοτικοῦ σχολείου.

Τὸ Τμῆμα θὰ ὁλοκληρώσει τὸ ἐν λόγω θέμα καὶ θὰ λάβει σχετικὴ ἀπόφαση σὲ ἐπόμενῃ συνεδρίᾳ του.

Ἐπειτα ἀπὸ αὐτὰ ἔληξε ἡ συνεδρία.

Ὁ Πρόεδρος

Βασ. Κονιδισιώτης

Ἡ Γραμματεὺς

Εὐρύδ. Παπανικολάου

Handwritten signature and date 9/10/1

Πράξη 13/1979

Σήμερα, 8 Φεβρουαρίου 1979, ημέρα Πέμπτη και ώρα 10.30 πρωινή, συνεδρίασε το Τμήμα Δημοτικής 'Εκπαίδευσης του Κέντρου 'Εκπαιδευτικών Μελετών και 'Επιμορφώσεως στην αίθουσα συνεδριάσεών του (Λεωφόρος 2, 'Αθήνα)

'Ελαβαν μέρος στη συνεδρίαση, αφού προσκληθήσαν σύμφωνα με τη νόμιμη διαδικασία από τον 'προεδρεύοντα του Τμήματος κ. Β. Κονιδιτσιώτη, Σύμβουλο Β', οι κ.κ. Δημ. 'Ανδριόπουλος, Νικ. Βλουτίδης, Κων/νος Παυσάνιος, Νικ. Παπαδόπουλος, Σύμβουλοι Β', Διον. Μελάς, Εισηγητής του ΚΕΚΕ, καθώς και η γραμματέας του Τμήματος Εύρυδίκη Παπανικολάου με βαθμό 6ο.

Δέν έλαβε μέρος στη συνεδρία ο κ. 'Ιωάν. Χριστιδής, Εισηγητής του ΚΕΚΕ, γιατί απουσιάζει με άναρρωτική άδεια.

Θέματα ήμερησίας διατάξεως

- ΘΕΜΑ 1ο. Χορήγηση άδειας για διεξαγωγή έρευνας στον κ. Κακαβούλη
ΘΕΜΑ 2ο. Χορήγηση άδειας για διεξαγωγή έρευνας στην κ. Πετμεξίδου
ΘΕΜΑ 3ο. Γνωμοδότηση για το βιβλίο "'Η θεία Γραμματική και η κυρία Γλώσσα" της κ. "Αννας 'Αρβανίτη.
ΘΕΜΑ 4ο. Γνωμοδότηση για τα βιβλία "Προς τη Βηθλέεμ" και "Προς τα 'Ιεροσόλυμα, τον Γολγοθά και την 'Ανάσταση" του κ. Σπυρ. Ράλλη.

Στην αρχή επιφυρώνεται το πρακτικό της προηγούμενης συνεδρίας.

Handwritten signature or initials.

ΘΕΜΑ 1ο. Χορήγηση άδειας για διεξαγωγή έρευνας στον κ. 'Αλέξανδρο Καναβούλη.

Ο άρμόδιος για το θέμα εισηγητής κ. Ν. Παπαδόπουλος, Σύμβουλος Β*, εισηγείται στο Τμήμα τα ακόλουθα:

"Ο κ. Καναβούλης ζητεί με αίτηση του της 13-12-79 άδεια διεξαγωγής έρευνας σε Δημοτ. και σε Γυμνάσια και Λθκεια της περιοχής 'Αθηνών. Τήν αίτησή του διαβιβάζει ο Διευθυντής της Μαρασλείου Παιδαγ. 'Ακαδημίας (1325/14-12-78) και στη συνέχεια ο Γενικός Διευθυντής Προϊστάμενος της 'Υπηρεσίας 'Εμπ/σεως του 'Υπουργείου (Φ.309.4/129/150664/15-12-78).

Ο κ. Καναβούλης είναι καθηγητής της Παιδαγ. 'Ακαδημίας Τριπόλεως και υπηρετεί με απόσπαση στη Μαρασλείο ΠΑ, είναι πτυχιούχος της Φιλοσφ. Σχολής 'Αθηνών και πτυχιούχος Παιδαγωγικών (Μ.ΕΔ.) του Παν/μιου 'Εδμβούργου και του Παν/μιου της Γλασκόβης. Θέμα της έρευνας που σκοπεύει να διενεργήσει είναι "ή εξέλιξη της ήθικης σκέψης στην παιδική και την έφηβική ηλικία" και μέθοδος που θα χρησιμοποιήσει ένα έρωτηματολόγιο που συνυποβάλλει. 'Από το "συνοπτικό σχέδιο έρευνας", που έπλεος συνυποβάλλει, προκύπτει ότι θα διενεργήσει την έρευνά του αυτή σε 1000 άτομα Δημοτικών Σχολείων, Γυμνασίων και Λυκείων της περιοχής των 'Αθηνών και αναφέρει στην αίτησή του τα συγκεκριμένα σχολεία. Τη συμπλήρωση του έρωτηματολογίου θα ζητήσει ομαδικά από τους μαθητές.

'Από τη μελέτη των έρωτήσεων διαπίστωσα ότι πρόκειται για άπλες και ενδιαφέρουσες έρωτήσεις, πολλές από τις οποίες αναφέρονται μάλιστα σε καθημερινά θέματα σχέσεων των μαθητών στις διαπροσωπικές συνδέσεις τους. Ο κ. Καναβούλης δεν αναφέρει όμως όλες οι έρωτήσεις θα τεθούν υπόψη των μαθητών όλων των ηλικιών που προβλέπει. Πάντως όρισμένες έρωτήσεις θα είναι μάλλον δύσκολες για μικρά παιδιά και όρισμένες πολύ άπλες για μεγάλα άτομα, δηλ. για μαθητές Λυκείου. Ούτε έπλεος αναφέρει για ποιο σκοπό θέλει να διενεργήσει την έρευνα.

Προσωπικά βρήκω το θέμα της έρευνας που ενδιαφέρον, και κρίνω σκόπιμο να έρευνηθεί, γιατί οι έρωτήσεις θα προβληματίσουν τους μα-

θητές και θα τους οδηγήσουν σε μία άσκηση της αυτοκριτικής^{ως} με μία κριτική των πράξεών τους και οι διαπιστώσεις της έρευνας θα είναι χρήσιμες στην εκπαιδευτική προσπάθεια. Για τους παραπάνω λόγους εισηγοῦμαι την έγκριση της άδειας διεξαγωγής της έρευνας του κ. Κακαβούλη σε ανάλογο αριθμό μαθητών στα σχολεία Δημοτικής και Μέσης Έκπ/σεως που αναφέρει (σύνολο 1000 μαθητές) στην αίτηση του με τη σύσταση να δώσει, αν δεν έχει γίνει, μία δοκιμαστική έρευνα σε λίγους πρώτα μαθητές των τριών σχολικών βαθμίδων και υπό τον όρο να υποβάλει στο ΚΕΜΕ (Τμήματα Δημοτ. και Μέσης ^{Εκπ/σης}) τα πορίσματα της τελικής έρευνας του.

Τό Τμήμα, αφού έλαβε υπόψη του: α) τό έγγραφο αριθμ. Φ.309.4/129/150664/15-12-1978 του Υπουργείου Έθν. Παιδείας και Θρησκ/των, β) Τήν αίτηση με ήμερομηνία 13-12-1978 του κ. Α. Κακαβούλη, γ) τήν εισήγηση του κ. Ν. Κακαβόπουλου, Συμβούλου Β', και δ) τή διεξοδική συζήτηση μεταξύ των μελών

όμοφωνα αποφαινεται

1. Έγκρινει τη χορήγηση άδειας στον κ. Αλέξανδρο Κακαβούλη για διεξαγωγή έρευνας με θέμα "Η εξέλιξη της ήθιμης σκέψης στην παιδική και την έφηβική ηλικία" στα σχολεία που αναφέρει στην αίτηση του, ήτοι:

1. Πρώτα δημοτικά σχολεία Μαρασλείου Παιδαγωγικής Αναδημίας.

2. Πρώτα δημοτικά σχολεία Ραλλείου Παιδαγωγικής Αναδημίας.

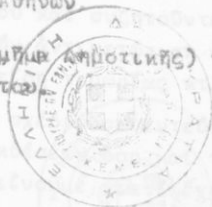
3. 1ο, 2ο και 3ο δημοτικά σχολεία Αγίας Παρασκευής

4. 15ο Δ.Σ. Πειραιώς της Α' Έκπ/νης Περιφέρειας

5. Πρώτο Σχολή Αναβρύτων

6. Πειραματικό σχολείο Πανεπιστημίου Αθηνών

2. Παρακαλεί να υποβληθούν στο ΚΕΜΕ (Τμήμα Δημοτικής) τα πορίσματα της παραπάνω έρευνας για ενημέρωσή του.

[Handwritten signature]

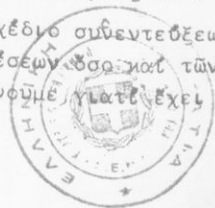
ΘΕΜΑ 2ο. Χορήγηση άδειας στην κ. Πετμεζίδου για διεξαγωγή έρευνας.

Ο άρμόδιος για τὸ θέμα εισηγητὴς κ. Ν. Παπαδόπουλος, Σύμβουλος Β', εισηγείται στὸ Τμήμα τὰ ἀκόλουθα:

"Ἡ Γενική Δ/ση τοῦ Ὑπουργείου, Δ/ση Ἐφαρμ. Προγραμ. ΔΕΠΑ, διαβιβάζει αἴτηση (Φ.309.4/130/150386/18-12-78) τῆς κ. Πετμεζίδου, ἡ ὁποία ζητεῖ ἄδεια διεξαγωγῆς ἔρευνας σὲ σχολεῖα καὶ παρακαλεῖ γιὰ τὴ γνωμοδότησή μας. Τὴν αἴτησή της διαβιβάζει στὸ Ὑπουργεῖο ἡ Ἐπιθ/ση Δημοτ. Ἐπιπ/σεως Ε' Περιφ. Θεσ/νίκης (12-12-78/2078). Τὴν αἴτηση τῆς κ. Πετμεζίδου συνοδεύουν μὴ βεβαίωση τοῦ Καθηγητῆ τῆς Πολυτεχνικῆς Σχολῆς τοῦ Πανεπιστημίου Θεσ/νίκης κ. Ἀργυροπούλου, ὁ ὁποῖος βεβαιώνει ὅτι ἡ κ. Πετμεζίδου εἶναι πτυχιούχος τῆς Ἀρχιτεκτονικῆς Σχολῆς τοῦ ΑΠΘ καὶ κάτοχος μεταπτυχιακοῦ διπλώματος στὴν Κοινωνικὴ Ἀνθρωπολογία τοῦ Παν/μίου τοῦ Λονδίνου καὶ ὑποψήφια γιὰ διδακτορικὸ στὸ Παν/μιο τῆς Ὁξφόρδης μὲ θέμα "Οὐνογένεια καὶ κατοικία" γιὰ τὸ ὁποῖο θὰ διεξαχθεῖ ἔρευνα στὴ Θεσ/νικὴ καὶ παρακαλεῖ νὰ τῆς προσφερθεῖ κἀδε δυνατὴ βοήθεια. Ὑποβάλλεται ἀκόμη βεβαίωση τοῦ ST. ANTINY'S COLLEGE τῆς Ὁξφόρδης σχετικὴ μὲ τὴν ἐκεῖ ἐγγραφὴ της καὶ τὴν ἔρευνά της στὴν Ἑλλάδα.

Ἡ κ. Πετμεζίδου-Τσουλουμῆ στὴν αἴτησή της ἀναφέρει ὅτι θὰ συγκεντρώσει ὁρισμένα στοιχεῖα ἀπὸ μαθητὲς Δημοτ. Σχολείων τῆς Ε' Ἐπιπ/κῆς περιφ. Θεσσαλονίκης σχετικὰ μὲ τὸ θέμα της "δομὴ τῆς Ἑλληνικῆς οἰνογένειας"- κατὰ τὴ διὴ τῆς διατύπωση- καὶ συγνηριμένα ζητεῖ νὰ τῆς ἐπιτραπῇ νὰ συγκεντρώσει ἀπὸ μαθητὲς τῆς Ε' καὶ ΣΤ' τάξεως ἐκθέσεις πᾶνω στὸ θέμα "ἡ οἰνογένειά μου κι ἐγώ", καὶ ἀκόμη νὰ ζητήσῃ ἀπὸ τοὺς γονεῖς τῶν μαθητῶν προαιρετικὴ συμμετοχὴ τους σὲ συνεντεύξεις ποὺ κάνει μὲ κατοίκους τῆς πόλεως, ὅπου καὶ συζητοῦνται θέματα ποὺ ἀφοροῦν τὲς σχέσεις γονέων-παιδιῶν, τὴν ἀντιμετώπιση ὁρισμένων περιπτώσεων συμπεριφορᾶς τῶν παιδιῶν, τὰ εἶδη τιμωρίας κτλ.

Ἡ κ. Πετμεζίδου δὲν ὑποβάλλει βέβαια σχέδιο συνεντεύξεως καὶ σχέδιο ἐπεξεργασίας τοῦ ὕλινου τόσο τῶν ἐκθέσεων ὅσο καὶ τῶν συνεντεύξεων, δὲν κρίνω πάντως σκόπιμο νὰ ἐπιμελυνόμεν, γιὰτὶ ἔχει τὴς προϋ-

[Handwritten signature]

ΘΕΜΑ 3ο. Γνωμοδότηση για το βιβλίο "Η θεία Γραμματική και η κυρία Γλώσσα" της κ. Άννας Άρβανίτη.

Ο Προεδρεύων του Τμήματος κ. Βασ. Κονιδιτσιώτης, Σύμβουλος Β*, δέτει υπόψη του Τμήματος εισήγηση για το θέμα αυτό του κ. Δημ. Κουτάλου, Ειδικού Συμβούλου παρά τῷ ΚΕΜΕ, που έχει ως εξής:

Α. ΓΕΝΙΚΑ - ΕΙΣΑΓΩΓΙΚΑ

"1. Οί Έκδοτικές Επιχειρήσεις "Λόχνος" (ΕΠΕ) με την από 25-11-1978 αίτηση τους ζητούν από το ΥΠΕΠΘ και το ΥΠΕΠΘ από το ΚΕΜΕ με το υπ' αριθμ. Φ.309.71/270/142968/28-11-1978 έγγραφό του να γνωμοδοτήσει για την καταλληλότητα του παραπάνω βιβλίου και την έγκρισή του ως βοηθήματος των μαθητών των Νηπιαγωγείων και των πρώτων Τάξεων των Δημοτικών Σχολείων.

2. Η εισήγηση που ακολουθεί, στηρίζεται στις διατάξεις του Νδμου 186/1975 (άρθρ. 2, παρ. 5).

Β. - ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΤΟΥ ΒΙΒΛΙΟΥ

Το βιβλίο εκδόθηκε στην Αθήνα στα 1978 από τις Έκδοτικές Επιχειρήσεις "Λόχνος" (ΕΠΕ) και αποτελείται από 32 σελίδες μεγάλου σχήματος. Σε ξεχωρό μονοσέλιδο φύλλο παρέχεται μια σύντομη ενημέρωση για το περιεχόμενο και τους σκοπούς του βιβλίου.

Γ. ΚΡΙΤΙΚΕΣ ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Η εμφάνιση του βιβλίου είναι άριστη: έντυπωση καλλιτεχνική και εικονογράφηση πολύ ικανοποιητική, γενικότερα δε, τεχνική επιμέλεια αξιόλογη.

2. Για τη δομή όμως του έργου, τους σκοπούς του και τη μεθόδευση για την πραγμάτωσή τους έχω τις ακόλουθες επιφυλάξεις.

α. Σκοπός του βιβλίου, όπως δηλώνεται, είναι να κάνει συμπαιγτική και επομένως πιο προσιτή τη Γραμματική στα μικρά παιδιά. Αν εξαιρέσει κανείς την πλούσια και καλλιτεχνικά άρτια εικονογράφηση, που με τα χρώματα και τις ζωγραφιές έλκει τα παιδιά, κατά τα άλλα το κείμενο δε φαίνεται να συντελεί αποτελεσματικά στην επίτυχία του πιο πάνω σκοπού. Η Γραμματική βρασιλά έχει να κάνει με τα μέρη του λόγου-άλλοιως δεν είναι Γραμματική-και η προσπάθεια της συγγραφέα για αίσθητοποίηση προς αυτήν την κατεύθυνση έπρεπε να στραφεί, δηλα-

δη νά κάνει συγκεκριμένη καί χτυπητή τή διακρίση ανάμεσα τους (δνομα, ρήμα κλπ). Αυτό δε σημαίνει ότι έπρεπε νά εισαγάγει τήν επίσημη επίσημονική ορολογία τής Γραμματικής σέ παιδιά του Νηπιαγωγείου καί τής Πρώτης Τάξεως του Δημοτικού Σχολείου, μπορούσε όμως νά προσδώσει έμφαση στό λειτουργικό ρόλο κάθε μέρους του λόγου στη δομή τής προτάσεως.

β. Η μεθοδολογική άρχή που διέπει τήν παρουσίαση του ύλικου χαρακτηρίζεται από υπερβολική άνάλυση καί γι' αυτό είναι αντίθετη προς τήν όλική άντίληψη του παιδιού τής ηλικίας αυτής. Σε βιβλίο που προορίζεται για παιδιά του Νηπιαγωγείου καί τής Πρώτης Τάξεως του Δημοτικού Σχολείου δεν έχει θέση παρουσίαση καί διδασκτική προσφορά έξχωρων γραμμάτων καί μάλιστα όχι μέ τό φθόγγο που παράγει τό καθένα τους, αλλά μέ τό όνομά τους (Άλφα, Κάπα κλπ). Ούτε πολύ ούτε λίγο, αυτό θυμίζει τήν παλαιά αλφαβητική μέθοδο διδασκαλίας τής πρώτης άναγνώσεως, που μόνο ιστορική σημασία έχει σήμερα. Έτσι, άνόμα καί παιγνίδια, που βασιζό σιοπο έχουν νά κάνουν πιο αίσθητο τό σχηματισμό των λέξεων, παρά τή φιλοδιμη προσπάθεια τής συγγραφέως, μοιραία καταντούν άτεχνα, άφύσινα καί χωρίς τήν παραμικρή δυνατότητα για πειθώ. Παραδείγματα : σελ. 25 (OTANI-BOTANI), σελ. 26 (KANEI ΔΕΝ ΚΡΥΟ) κλπ.

γ. Ο μύθος του βιβλίου, δηλαδή ή ιστορία τής θεάρας Γραμματικής καί τής κυρίας-Γλώσσας, δεν θεμελιώνεται σέ σωστή βάση. Υπάρχει μία βασική άντίφαση στό βιβλίο άνάμεσα στην προσπάθεια νά γίνει πιο προσφιλής στα παιδιά ή Γραμματική καί στη θεώρηση της ως λειτουργίας ξένης προς τή ζωή (σελ. 9): "Εγώ καλέ είμαι για τή ζωή, έσύ για τά βιβλία. Θεία-Σχολαστική έπρεπε νά σέ λένε". Η Γραμματική πρέπει νά θεωρείται καί νά παρουσιάζεται έξ έσου ζωντανή όπως καί ή γλώσσα τήν όποια διέπει ως νομοθεσία καί προς αυτήν τήν κατεύθυνση τείνουν κάθε φορά οί άνανειωτικές προσπάθειες των είδινών επίσημων. Έπειτα, σύμφωνα μέ τό μύθο του βιβλίου, τά γραμματα παρουσιάζονται σαν άνήφια τής Γραμματικής καί οί λέξεις σαν παιδιά τής Γλώσσας: στην πραγματικότητα, στη γλώσσα άνήκουν γραμματα (φθόγγοι), λέξεις καί φράσεις, ένω στη Γραμματική άνήκουν οί τύποι των λέξεων καί στό Συντακτικό ή γενετική (σύνθεση καί τρόποι της) των προτάσεων. Συνέπεια τής μη εϋστοχης χρησιμοποίησεως καί παρουσιάσεως του γραμματικού ύλικου (γράμματα μέ μορφή έξατομικευμένων όντων χωρίς όπο-

στασιακή πολλότητα) οδηγεί σε δυσχέρειες όπως π.χ. ένελην της σελ. 14: ή Γραμματική προσπαθεί να σχηματίσει τη λέξη ΜΑΡΙΑ. Μπαίνουν τα γράμματα Μ, Α, Ρ, Ι, στη σειρά. Έλα όμως που χρειάζεται κι άλλο Α; που να βρεθεί, αφού τα γράμματα-άνηφάνια του παραμυθού είναι μόνο 24; Άλλη λύση δεν χωρεί παρά να κληθεί το Α να ενεργήσει κάπως... Έκτοπλάσματινά για να σωθεί ή κατάσταση: το βραχιολάκι της πρωτανηφιάς Α δεν είναι ή ίδια ή πρωτανηφιά, δηλαδή το γράμμα Α και ό σχηματισμός της λέξεως ΜΑΡΙΑ παραμένει για το παιδί ένα πρόβλημα. Δεν ξέρω αν και πώς μπορεί να πείσει τα παιδιά ένα τέτοιο παραμύθι. Ζητώ συγγνώμην που έκφραζομαι έτσι, αλλά είμαι υποχρεωμένος να κατεβώ στο έπίπεδο των νηπίων, να χρησιμοποιήσω τη γλώσσα τους και να προλάβω τις άπορίες και τις αντίρρησης τους. Πολύ εύλογα ένα παιδί θα μπορούσε να πει: "Κυρία, δεν υπάρχει άλλο Α για τη λέξη ΜΑΡΙΑ. Το μουτί με τα 24 γράμματα δεν έχει άλλο Α". Ύστερα, κάτι άλλο στην περιοχή πάλι των λέξεων: το να έχουν γένος λέξεις όπως το ΜΗΛΟ, το ΤΟΠΙ, ό ΟΥΡΑΝΟΣ κλπ. το καταλαβαίνει κανείς, αλλά να συμβαίνει το ίδιο και με λέξεις όπως π.χ. ή ΣΑΣ (σελ. 21), ή ΠΕΡΝΑΣ (σελ. 22), ό ΜΟΣΚΟΒΟΛΕ (σ.26) ή ό ΤΡΕΧΑ (σελ. 28), δόσκολα μπορεί να γίνει δεκτό.

Δ. ΠΟΡΙΣΜΑ ΚΑΙ ΠΡΟΤΑΣΗ

"Ύστερα από τις παρατηρήσεις, που προηγήθηκαν, βγαίνει το συμπέρασμα ότι το βιβλίο, έξω από την αναμφισβήτητη τεχνική άρτιότητα του, στην ούσα δεν πετυχαίνει τους σκοπούς που έθεσε. Η παρουσίαση του ύλικού διέπεται από μεθοδολογικές άρχές αντίθετες προς την ψυχολογία του παιδιού για το όποιο προορίζεται. Συνεπώς, με την παρουσία μορφή του δεν μπορεί να προσφέρει υπηρεσία στην υπόθεση της Παιδείας. Κατόπιν τούτων, προτείνεται να μη χορηγηθεί ή ζητούμενη έγκριση για την κυκλοφορία του βιβλίου στά σχολεία".

[Handwritten signature]

Τό Τμήμα, αφού έλαβε υπόψη του: α) Τό Έγγραφο άριθμ. 9.309.71/270/142968/28-11-78 τοῦ Υπουργείου Έθν. Παιδείας καί Θρησκ/των, β) τήν από 25-11-1978 αίτηση τών Έκδοτικών Έπιχειρήσεων "Αόχνος" ΕΠΕ, γ) τήν εισήγηση τοῦ κ. Δ. Κουτάλου, Είδικοῦ Συμβόλου παρά τῷ ΚΕΜΕ, καί δ) τή διεξοδική συζήτηση μεταξύ τών μελῶν

ὁμόφωνα ἀποφασίζεται

Τό βιβλίο "Ἡ θεία Γραμματική καί ἡ κυρία Γλώσσα" τῆς κ. Άννας Ἀρβανίτη δέν θεωρεῖται χρήσιμο γιά τά παιδιά τών ἠπιαγωγείων καί τών πρώτων τάξεων τοῦ δημοτικοῦ σχολείου, διότι ἡ παρουσίαση τοῦ ὕλικοῦ διέπεται ἀπό μεθοδολογικές ἀρχές ἀντίθετες πρός τήν ψυχολογία τοῦ παιδιοῦ.

Handwritten signature

ΘΕΜΑ 4ο. Γνωμοδότηση για τα βιβλία : "Προς τη Βηθλέεμ" και "Προς τα Ίεροσολυμα, τον Γολγοθά και την 'Ανάσταση" του Ν. Σπυρ. Ράλλη.

Ο Προεδρεύων του Τμήματος κ. Βασ. Κονιδιτσιώτης, Σύμβουλος Β*, θέτει υπόψη του Τμήματος είσήγηση για τα βιβλία αυτά του κ. Αρ. Βουγιούνα, Είδινοῦ Συμβούλου παρά τῷ ΚΕΜΕ, πού ἔχει ὡς ἑξῆς:

Καί τά δυό βιβλία μποροῦν νά συνεξεταστοῦν, γιατί τῶ θέμα τους εἶναι ἑνιαῖο. Καί στά δυό ἔχουμε νά κάμουμε μέ "ποιητική" ἀπόδοση κορυφαίων στιγμῶν ἀπό τή τοῦ Χριστοῦ.

Θεωρῶ ἀμφισβητήσιμη τή χρησιμότητα τῶν βιβλίων αὐτῶν γιά παιδιά τοῦ δημοτικοῦ σχολείου γιά τοῦς ἑξῆς λόγους:

1. Ὁ συγγραφέας χρησιμοποιεῖ πάρα πολλές λέξεις στήν παλαιότερή του γραφή. Μαζί μέ ἄλλες ὀρθογραφικές ἀβλεψίες ὁ ἀριθμός τῶν λαθῶν φθάνει συνολικά σέ 48 σὲν 155= 203. (βλέπε τά συνημμένα βιβλία). Ἐνδεικτικά παραθέτω μερικά πολὺ χαρακτηριστικά: μοιῶθει, πρῶτ, τῆφαγε, σβῶσει, ἀντινῶσει, κολτουνται, νά γδρουν, καινοῦργιοι, βράδουα, καὺμός, κολῶνες, μυρωδῶτες, μετανιωμένη, δέν θέλουν, μέσ τῶ, μεσ'στός, ξαίρεις, ἀστήρευτη, ἀντριεῖται, συμπνοιας, προ-δοσει, ἦσαι.

Βιβλία ^{μέ} ὀρθογραφικά λάθη ὅπωςδήποτε δέν πρέπει νά φτάνουν στά χέρια τῶν παιδιῶν μέ τήν ἔγκριση μιᾶς ἐπίσημης ἀρχῆς.

2. Θέματα πού ἔχουν σχέση μέ τή θρησκεία θέτουν ἰδιαίτερα ὑψηλές ἀπαιτήσεις στήν καλλιτεχνική τους ἀξιοποίηση. Ὅταν μάλιστα, ὅπως στή συγκεκριμένη περίπτωση, ὑπάρχει μέτρο κρίσης ἢ ἀπέριττη ἀφήγηση τοῦ Εὐαγγελίου.

Ὁ κ. Ράλλης ἐπιχειρεῖ τήν "ποιητική" μετάπλαση τῆς ὅλης ἀπολου-θῶντας τήν τεχνική πού χρησιμοποίησε - ὅχι πάντα μέ ἐπιτυχία- ὁ Στέφανος Μπολέτης: ἐλεῦθερο στίχο, ἀκατάστατο κομματιασμένο καί μέ εὐκαιριακές ὁμοιοκαταληξίες. Μέσα σ'αὐτά τά πλαίσια συχνά πολυλογεῖ, πέφτει στήν ἐπιτιφθευση καί μετρίκι παραπείλει καί παραφωνεῖ.

[Handwritten signature]

3. Έχω την εντύπωση ότι ο συγγραφέας εισάγει στην μελέτη του και ορισμένα νέα στοιχεία που δεν περιέχονται στα Ευαγγέλια ή στην Ιερή παράδοση. Π.χ. 'Ο 'Ιωσήφ και η Παναγία οδηγούν προς τη Βηθλεέμ "μές στο λιοπύρι", χάρη σε κάποιο θαύμα "νά'ναι χειμώνας και τέτοια ζέστη". Στο άδελιό Σπήλαιο μετά τη Γέννηση έρχονται απ' έξω όλα τὰ ζώα και προσκυνούν. Τό βρέφος συνδιαλέγεται μέ τούς ανθρώπους που τό επισκέπτονται (τό παιδί δέν μπορεῖ νά καταλάβει τό πρωτότερο). Στόν κήπο τῆς Γεσθημανῆ ἄγγελος στέκει κοντά στό Χριστό και τοῦ μιλεῖ.

Ἄν όλα αὐτά εἶναι ἐπιβόηση τοῦ συγγραφέα- κάποιος εἰδιικός πρέπει νά ἀποφανθεῖ- τότε ὑπάρχει θέμα κατά πόσο μπορεῖ νά ἔχουν τήν ἐγκρίση τῆς Ἐκκλησίας».

Ὁ Κ. Φούσιας, Εἰσηγητής τοῦ ΚΕΜΕ, ὁ ὁποῖος ἐκλήθη στή συνεδρίαση γιά νά διατυπώσει τή γνώμη του, ὡς εἰδιικός, γιά τὰ βιβλία αὐτά, λέγει τὰ ἑξῆς:

« Καλή ἡ προσπάθεια και ἅγιος ὁ σκοπός τοῦ συγγραφέα, ἀλλά τὰ βιβλία ὑστεροῦν και στήν ποιητική τέχνη και στή θεολογική ἀκριβολογία.

Ἀξιοπρόσεκτη ἡ "φαντασία" τοῦ συγγραφέα, ἀλλά πολλές φορές δημιουργεῖ πράγματα ἐντελῶς φανταστικά, που μπορεῖ νά ὀδηγήσουν σέ ἀλλοίωση τῶν γεγονότων ἢ σέ ἐσφαλμένη ἐρμηνεία τους.

Τά βιβλία δέν μποροῦν νά χαρακτηρισθοῦν "χρήσιμα" κατά τήν ἐννοία τῆς παραγρ. 5 τοῦ ἄρθρου 2 τοῦ Ν.186/75 περί ΚΕΜΕ».

Τό Τμήμα, ἀφοῦ ἔλαβε ὑπόψη του : α) Τό ἔγγραφο ἀριθμ. Φ.309.71/276/145014/4-12-1978 τοῦ Ὑπουργείου Ἐθν. Παιδείας και Θρησκ/των, β) Τήν ἀπὸ 1-12-1978 αἴτηση τοῦ κ. Σπ. Ράλλη, γ) τήν εἰσήγηση τοῦ κ. Ἀ. Βουγιούνα, Εἰδικοῦ Συμβούλου παρὰ τῷ ΚΕΜΕ, και τίς ἀπόψεις τοῦ κ. Φούσια, Εἰσηγητῆ τοῦ ΚΕΜΕ, και δ) τή διεξοδική συζήτηση μεταξὺ τῶν μελῶν

ὁμόφωνα ἀποφάνεται

Τά βιβλία "Πρός τή Βηθλεέμ" και "Πρός τὰ Ἱεροσόλυμα, τόν Γολγοθᾶ και τήν Ἀνάσταση" τοῦ κ. Σπ. Ράλλη δέν θεωροῦνται χρήσιμα γιά τούς μαθητές τῶν δημοτικῶν σχολείων, γιατί ἔχουν πᾶρα πολλές λῆξεις (203) μέ τήν παλαιότερή τους γραφή, ὑστεροῦν στήν ποιητική τέχνη, δέν ἀκριβολογοῦν θεολογικά και μπορεῖ νά ὀδηγήσουν σέ ἀλλοίωση γεγο-

νότων ἢ ἐσφαλμένη ἐρμηνεία τους.

“Ἐπειτα ἀπὸ αὐτῶ ἔληξε ἡ συνεδρία.

Ο Πρόεδρος
Βασ. ΠΟΛΙΤΕΥΤΩΤΗΣ

• Η Γραμματέας
Εύρυδ. Παπανικολάου

Π Ρ Α Ξ Η 14/1979

Σήμερα, 9 Φεβρουαρίου 1979 ημέρα Παρασκευή καί ώρα 9.30 πρωινή, συνεδρίασε τό Τμήμα Δημοτικής 'Εκπαιδεύσεως τοῦ Κέντρου 'Εκπαιδευτικών Μελετών καί 'Επιμορφώσεως στήν αἰθούσα συνεδριάσεών του (Λεωχάρους 2, 'Αθήνα).

Ἐλαβαν μέρος στή συνεδρίαση, ἀφοῦ προσιλήθησαν σύμφωνα μέ τή νόμιμη διαδικασία ἀπό τόν Προεδρεύοντα τοῦ Τμήματος κ. Βασ. Κονιτισιώτη, Σύμβουλο Β', οἱ κ.κ. Δημ. 'Ανδριόπουλος, Νικ. Βλουτίδης, Κων/νος Πασσάνιος, Νικ. Παπαδόπουλος, Σύμβουλοι Β', 'Αριστ. Βουγιού-
νας, Γεώργ. Μαργαλιουδάκης, 'Αντών. Μπενέκος, Εἰδικοί Σύμβουλοι παρὰ τῷ ΚΕΜΕ, ~~οἱ κ.κ. Χρήστος Ελεφαντίνης καί Κωνσταντῖνος Καραγιάννης~~ καὶ ἡ γραμματέας τοῦ Τμήματος Εὐρεδίκη Παπανικολάου μέ βαθμό 60.-

Θέμα ἡμερήσιας διατάξεως

Κατάρτιση τῶν γενιῶν ἐνοτήτων τοῦ ὀριστικοῦ ἀναλυτικοῦ προγράμματος τοῦ μαθήματος τῶν 'Ελεύθερων δραστηριοτήτων

Στήν ἀρχή ἐπικυρώνεται τό πρακτικό τῆς προηγούμενης συνεδρίας.

Στήν συνέχεια ὁ ἀρμόδιος γιά τό θέμα εἰσηγητής κ. Δ. 'Ανδριόπουλος, Σύμβουλος Β', θέτει ὑπόψη τοῦ Τμήματος εἰσήγησή του, ποῦ περιλαμβάνει κατηγορίες δραστηριοτήτων τοῦ μαθήματος τῶν 'Ελεύθερων δραστηριοτήτων καί ἔχει ὡς ἑξῆς:

ΕΛΕΥΘΕΡΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ

Κατηγορίες δραστηριοτήτων

1. Μουσική
2. Ζωγραφική

Τάξεις

Γιά ὅλες τίς τάξεις

" " " "

: / .

3. Γλυπτική	Γιά όλες τις τάξεις
4. 'Αρχιτεκτονική	" " " "
5. Χορός	" " " "
6. Γλώσσα	" " " "
7. Γραφή	Γιά τις Γ', Δ', Ε' και ΣΤ' τάξεως
8. Λογοτεχνία	Γιά όλες τις τάξεις
9. Βιβλιοθήκες	Γιά τις Β', Γ', Δ', Ε' και ΣΤ' τά- ξεις
10. Θέατρο	Γιά όλες τις τάξεις
11. Τηλεόραση	" " " "
12. Τύπος	Γιά τις Γ', Δ', Ε' και ΣΤ' τάξεις
13. Κοινωνική ζωή	Γιά όλες τις τάξεις
14. Λαϊνός πολιτισμός	" " " "
15. 'Αρχαιολογικοί και 'Ιστορικοί χώροι	" " " "
16. Προσωπικότητες της περιοχής	Γιά τις Γ', Δ', Ε' και ΣΤ' τάξεις
17. Φιλοτελισμός	Γιά όλες τις τάξεις
18. Φωτογραφία	" " " "
19. Τεχνικά έργα, έργοστάσια, βιοτεχνίες	" " " "
20. 'Υπηρεσίες, 'Ιδρύματα	" " " "
21. Φυσικό περιβάλλον	" " " "
22. 'Επαγγέλματα	" " " "
23. Συλλογές διάφορες	" " " "
24. 'Αθλητισμός	" " " "
25. Διάφορες άλλες δραστηριότητες	" " " "

Π α ρ α τ η ρ ή σ ε ι ς :

Οι κατηγορίες δραστηριοτήτων ταυτίζονται με ευρύτερες περιοχές ή ένότητες που ή καθεμιά τους έχει δικές της επιδιώξεις, αποτελεί πηγή ιδιαίτερου περιεχομένου και χρησιμοποιεί ιδιαίτερα μέσα και διαδικασίες.

Οι δραστηριότητες κάθε τάξεως διαφοροποιούνται ανάλογα με τον τρόπο και το βαθμό συμμετοχής των μαθητών, που μπορεί να παρουσιάζεται άλλοτε ως άπλη παρακολούθηση και άλλοτε ως ένεργός συμμετοχή.

Δέν είναι υποχρεωτικό να καλυφθούν όλες οι κατηγορίες δραστηριοτήτων που καταγράφονται· οι μαθητές και ο δάσκαλος θα σταθμίσουν τα δεδομένα και τις δυνατότητες και θα αποφασίσουν την τελική οργάνωση και υλοποίηση δραστηριοτήτων που είναι πραγματοποιήσιμες κάτω από

[Handwritten signature]

συγκεκριμένες συνθήκες εργασίας του σχολείου τους.

Για την καλύτερη επίτευξη των σκοπών που επιδιώκει το πρόγραμμα των 'Ελευθέρων δραστηριοτήτων κρίνεται απαραίτητο να είναι ευκαμπτο και ως προς τις ώρες και τις ημέρες που θα γίνονται εξηλώσεις. Γενικά, ή ιδιαιτερότητα του σχολείου, τά ενδιαφέροντα των μαθητών και ή επικαιρότητα αποτελούν βασικούς καθοριστικούς παράγοντες του περιεχομένου των 'Ελευθέρων δραστηριοτήτων και του χρόνου που πρέπει να διατεθεί για τις επιμέρους κατηγορίες δραστηριοτήτων.

'Ακολουθεῖ διεξοδική διευκρινιστική συζήτηση και ανταλλαγή απόψεων.

'Ο κ. Μαραγιουδάκης, ~~Εδευικός~~ Σύμβουλος παρά τῷ ΚΕΜΕ, προτείνει:

α) Νά αντικατασταθεῖ ὁ τίτλος "κατηγορίες δραστηριοτήτων" μέ τή διατύπωση "περιοχή δραστηριοτήτων" καί β) ν' ἀποδοθεῖ στό ἐπίθετο "ἐλεύθερες" - ἀπό τόν τίτλο τοῦ μαθήματος "ἐλεύθερες δραστηριότητες"- τό νόημα τῆς ἐλευθερίας ὡς πρὸς τή λήψη ἀποφάσεων ἀπό τὰ παιδιά καί ἀπό τό δάσκαλο.

'Η πρόταση τοῦ κ. Μαραγιουδάκη δέν γίνεται ἀποδεκτή.

'Ο κ. Βουγιούκας προτείνει νά προστεθεῖ καί ἄλλη μία κατηγορία δραστηριότητας πού νά ἀναφέρεται στήν περιποίηση φυτῶν καί ζώων.

'Ο Εἰσηγητής τοῦ θέματος θά λάβει ὑπόψη τήν πρόταση τοῦ κ. Βουγιούκα.

Τό Τμήμα, ὕστερα ἀπό τή διεξοδική συζήτηση,

ὁμόφωνα ἀποφαινεται

Νά παραμείνει τό διάγραμμα μέ τίς κατηγορίες δραστηριοτήτων τοῦ μαθήματος τῶν 'Ελευθέρων δραστηριοτήτων, ὅπως τό πρότεινε ὁ κ. Εἰσηγητής.

*Ἐπειτα ἀπό αὐτά ἔληξε ἡ συνεδρία.

*Ἡ Γραμματέας

Ε. Παπανικολάου

Εὐρ. Παπανικολάου

Ε. Παπανικολάου

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΘΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ

ΚΑΙ ΘΕΤΙΚΩΝ ΜΑΘΗΜΑΤΩΝ

ΚΕΝΤΡΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΜΕΛΕΤΩΝ

ΚΑΙ ΕΠΙΜΟΡΦΩΣΕΩΣ (ΚΕΜΕ)

ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

Π Ι Α Δ Η 15/1979

Σήμερα, 12 Φεβρουαρίου 1979 ημέρα Δευτέρα και ώρα 9.30 πρωινή, συνεδρίασε το Τμήμα Δημοτικής Εκπαίδευσης του Κέντρου Εκπαιδευτικών Μελετών και Επιμορφώσεως στην αίθουσα συνεδριάσεών του (Λεωφόρος 2, Αθήνα).

Έλαβαν μέρος στη συνεδρίαση, αφού προσκλήθηκαν σύμφωνα με τη νόμιμη διαδικασία από τον Προεδρεύοντα του Τμήματος κ. Βασ. Κονι-δοιτσιώτη, Σύμβουλο Β', οι κ.κ. Δημ. Ανδριόπουλος, Νικ. Βλουτίσης, Κων/νος Πασσάκος, Νικ. Παπαδόπουλος, Σύμβουλοι Β', Διον. Μελάς, Καρ. Κανελλόπουλος, Στέφ. Παπασημαϊδόπουλος Εισηγητές του ΚΕΜΕ, καθώς και ή γραμματέας του Τμήματος Ευρυδίκη Παπανικολάου με βαθμό 60.-

Δέν έλαβε μέρος στη συνεδρία ο κ. Ιωάν. Χριστιδής, Εισηγητής του ΚΕΜΕ, γιατί είχε άλλη υπηρεσιακή απασχόληση.

Θέματα ημερήσιας διατάξεως

Θ Ε Μ Α 10.- Έγκριση πράξεως της Έπιτροπής κρίσεως του διδακτικού βιβλίου της Φυσικής Πειραματικής και Χημείας Ε'τάξεως Δημοτικού.

Θ Ε Μ Α 20.- Έγκριση πράξεως της Έπιτροπής κρίσεως του διδακτικού βιβλίου της Φυσικής Πειραματικής και Χημείας ΣΤ'τάξεως Δημοτικού.

Στην αρχή επισημαίνεται το Πρακτικό της προηγούμενης συνεδρίας.

./.

Θ Ε Μ Α 1ο.- Έγκριση πράξεως της Έπιτροπής κρίσεως του διδαντινίου βιβλίου της Φυσικής Πειραματικής και Χημείας Ε'τάξεως Δημοτικού.

Οι άρμόδιοι για το θέμα Εισηγητές κ.κ. Βασ. Κονιδιτσιώτης, Σύμβουλος Β', και Χαρ. Κανελλόπουλος, Εισηγητής του ΚΕΜΕ, εισηγούνται στο Τμήμα τα ακόλουθα:

Με το άρ. Πρωτ. 151649/16-12-78 έγγραφο της Διευθύνσεως Έφαρμογής Προγραμμάτων Δ.Ε.Π.Α. διαβιβάζονται στο ΚΕΜΕ: α) 16 Πράξεις της Έπιτροπής που συγκροτήθηκε με την 94979 της 25-8-78 Απόφαση του κ. Έπουργού, για την κρίση των διδαντινών βιβλίων "Φυσική Πειραματική και Χημεία Ε'τάξεως" και "Φυσική Πειραματική και Χημεία ΣΤ'τάξεως", που φράφτηκαν κατόπιν διαγωνισμού, που προκηρύχθηκε με την άρ. Φ.309.22/290/135139/16-11-77 Έπουργική Απόφαση, β) οι εισηγητικές ενθέσεις των εισηγητών της έπιτροπής κρίσεως, γ) οι απαντήσεις των συγγραφέων σ'αυτές, δ) 11 αντίτυπα των βιβλίων που κρίθηκαν από την ως άνω έπιτροπή, από τα όποια 5 της Ε'τάξεως και 6 της ΣΤ'τάξεως.

Αφού μελετήσαμε τα πρακτικά της Έπιτροπής κρίσεως, τις εισηγητικές ενθέσεις των εισηγητών, τις απαντήσεις των συγγραφέων στις εισηγητικές ενθέσεις και τα βιβλία που υποβλήθηκαν για την Ε'τάξη, καταλήξαμε στις έξης προτάσεις:

1) Συμφωνούμε με την Έπιτροπή κρίσεως ως προς την αξιολόγηση των βιβλίων Φυσικής Πειραματικής και Χημείας της Ε'τάξεως του Δημοτικού Σχολείου, που έχουν υποβληθεί:

- α) Α. Θεοδοσιάδη
- β) Ε. Καφεντζή
- γ) Ι. Τσιτουρίδη
- δ) Σ. Αλιβιζάτου και
- ε) Ν. Ν. Κονίδα - Ι. Παπαδριανού

2) Ειδικότερα: α) το βιβλίο "Φυσική Πειραματική και Χημεία" Ε'Δημοτικού του συγγραφέα Α. Θεοδοσιάδη το θεωρούμε κατάλληλο για δημοσίευση ως διδαντικό έγχειρίδιο, επειδή είναι εύληπτο από τους μαθητές, γλωσσικά απλό, επιστημονικά και παιδαγωγικά- διδαντικά ικανοποιητικό, ώστε να άπονεμηθεί στο συγγραφέα το Γ'Βραβείο. Ο συγγραφέας πρέπει

νά διορθώσει καί βελτιώσει τό κείμενο σέ συνεργασία μέ τό Τμήμα Δημοτικής τοῦ ΚΕΜΕ καί σύμφωνα μέ τίς ὑποδείξεις τῆς κριτικῆς Ἐπιτροπῆς καί τοῦ Τμήματος Δημοτικῆς τοῦ ΚΕΜΕ.

β) Τό βιβλίο τοῦ συγγραφέα Ε. Καφετζῆ θεωροῦμε ἀκατάλληλο, γιατί ὅστερεϊ ἐπιστημονικά καί δέν ἀκριβολογεῖ. Εἶναι δέ γραμμένο μέ κάποια σπουδή.

γ) Τό βιβλίο τοῦ συγγραφέα Ι. Τσιτουρίδη θεωροῦμε ἀκατάλληλο, γιατί εἶναι ἀνώτερο ἀπό τό ἐπίπεδο τῶν μαθητῶν, γιά τοὺς ὁποίους προορίζεται, καί δέν διατάσσει τήν ὕλη σωστά.

δ) Τό βιβλίο τοῦ συγγραφέα Σ. Ἀλιβιζάτου θεωροῦμε ἀκατάλληλο γιατί ἡ ὕλη εἶναι πολύ πέρα ἀπό τήν ἔκταση τῆς προκηρύξεως (192 σ. κείμενο καί 108 σ. εἰκονογράφηση, δηλ. 400 σελίδες).

ε) Τό βιβλίο τῶν συγγραφέων Ν. Κονίδα - Ι. Παπαδριανοῦ θεωροῦμε ἀκατάλληλο, γιατί παρουσιάζει ἐπιστημονικές ἀδυναμίες πέρα ἀπό τήν ἔκταση πού θά ἐπέτρεπε βράβευση ἢ ἔπαινό του.

Ἐπειτα ὁ κ. Στέφ. Παπασημακόπουλος, Εἰσηγητής τοῦ ΚΕΜΕ, παίρνει τό λόγο καί λέγει τά ἑξῆς:

« Σχετικά μέ τήν ἀπόφαση τῆς Ἐπιτροπῆς Κρίσεως γιά τά βιβλία τῆς Φυσικῆς τῆς Ε' Τάξεως τοῦ Δημοτικοῦ Σχολείου, ὅστερα ἀπό προσεκτική ἐξέταση τόσο τῶν παρατηρήσεων τῆς Ἐπιτροπῆς Κρίσεως καί τῶν ἀπαντήσεων τῶν συγγραφέων ὅσο καί τῶν βιβλίων πού ὑποβλήθηκαν, ἔχω νά παρατηρήσω καί νά εἰσηγηθῶ τά ἀκόλουθα:

1. Ὡς πρὸς τό βιβλίο τοῦ Σ. Ἀλεβιζάτου ἡ Ἐπιτροπὴ καλῶς τό ἔκρινε ἀκατάλληλο, διότι ἐξαιτίας τοῦ ὄγκου του ξέφυγε κατὰ πολὺ ἀπὸ τίς προδιαγραφές τῆς προκηρύξεως καί γιά νά ἐγκριθεῖ ἔπρεπε νά γραφεῖ ἀπὸ τήν ἀρχή. Ἀρα δέν μπορούσε νά τύχει διακρίσεως.

2. Ὡς πρὸς τό βιβλίο τοῦ Ε. Καφετζῆ ἡ ἐπιτροπὴ τοῦ πρότεινε ὁρῶν βελτιώσεις, τίς ὁποῖες ὁ συγγραφέας σέ πολλά σημεῖα ἀγνόησε ἢ προσπάθησε χωρὶς ἐπιτυχία νά βελτιώσει, πράγμα πού δείχνει τήν ἀδυναμία τοῦ συγγραφέα νά ἀνταποκριθεῖ στίς ἐπιστημονικές ἀπαιτήσεις τοῦ βιβλίου (π.χ. στὸ θέμα τῆς θερμότητας καί τῆς θερμοκρασίας σελ. 9 στ. 13).

Αὐτά φαίνονται ἀπὸ τὴν ἔγγραφη ἀπάντησή του. Ἀρα καλῶς δέν ἔτυχε ἀπὸ τὴν ἐπιτροπὴ ἐπαινετικῆς διακρίσεως.

3. Ός πρός τό βιβλίον τῶν Κονίδα - Παπαδριανοῦ βρῖσκω ὅτι σέ ὀρι-
σμένα θέματα παρουσιάζει ἀδυναμία (π.χ. στό θέμα τῆς πιέσεως). Όμως
οἱ παρατηρήσεις τῆς Ἐπιτροπῆς κρίσεως καί οἱ ἀπαντήσεις τῶν συγγρα-
φῶν βελτιώνουν τά ἀδύνατα σημεῖα τοῦ μέ ἐλάχιστες ἐξαιρέσεις πού
σίγουρα ὀφείλονται σέ ἀβλεψίες ἢ παρεξηγήσεις. Γιὰ τό λόγο αὐτό καί
σύμφωνα μέ τίς εὐνοϊκές παρατηρήσεις πού κάνει ἡ εἰσήγηση μελῶν τῆς
ἐπιτροπῆς κρίσεως προτείνω νά τῷ βιβλίῳ αὐτό τοῦ Β' ἐπαίνου.

4. Ός πρός τό βιβλίον τοῦ '1. Τσιτουρίδου προτείνω τό Α' Ἐπαινο γιά
τούς ἀνδελφούς λόγους: Σύμφωνα μέ τή γνώμη τῆς Ἐπιτροπῆς κρίσεως
εἶναι γιά μαθητές ἀνώτερης πνευματικῆς στάθμης. Θά μπορούσα νά προσ-
θέσω πῶς ἔχει καί αὐξημένες ἀπαιτήσεις τόσο ἀπό διδάσκοντες ὅσο καί
ἀπό διδασκόμενους. Όμως αὐτό θά μπορούσε νά τό κάνει πολύ χρήσιμο
γιά ἓνα πρότυπο δημοτικό σχολεῖο μέ διαλεγμένα παιδιά. Ἐπίσης, ἡ
πρόθεση τῆς μελέτης τῆς ὕλης ἀπό ἀπόψεως δομῆς ἀπό τήν ἀρχή τοῦ βι-
βλίου παρ' ὅλο πού δέν συμφωνεῖ μέ τά καθιερωμένα δέν παύει νά ἀπο-
τελεῖ ἓνα τρόπο διατάξεως πού, ὅπως τόν προσφέρει ὁ συγγραφέας, δέν
ἀποτελεῖ στήν οὐσία μειονέκτημα γιά τό βιβλίον.

Τό Τμήμα, ἀφοῦ ἔλαβε ὑπόψη του: α) Τό ἔγγραφο ἀριθμ. 151649/16-
12-1978 τοῦ Ὑπουργείου Ἐθνικῆς Παιδείας καί Θρησκ/των μέ ὅλα τά
παραστατικά στοιχεῖα, β) τήν εἰσήγηση τῶν κ.κ. Β. Κονιδισιῶτη, Συμ-
βούλου Β', Χαρ. Κανελλόπουλου, Εἰσηγητῆ τοῦ ΚΕΜΕ, καί τίς παρατηρήσεις
τοῦ Στεφ. Παπασημαϊόπουλου, Εἰσηγητῆ τοῦ ΚΕΜΕ, καί γ) τή διεξοδική
συζήτηση μεταξύ τῶν μελῶν

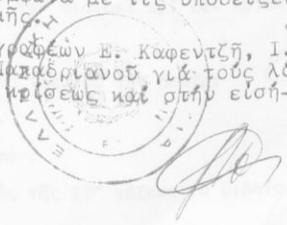
ὁμόφωνα ἀποφαινεται

Ἐγκρίνει τήν μέ ἀριθμ. 14/9-12-1978 Πράξη τῆς Ἐπιτροπῆς κρίσεως
τοῦ διδακτικοῦ βιβλίου "Φυσική Πειραματική καί Χημεῖα Ε' τάξεως", ὅπως
ἔχει, ἥτοι:

1. Ἐγκρίνει τήν ἀπονομή τοῦ τρίτου βραβεῖου στό βιβλίον "Φυσική Πειρα-
ματική καί Χημεῖα Ε' τάξεως" τοῦ Α. Θεοδοσιάδου, γιά τούς λόγους πού ἀνα-
φέρονται στήν πράξη τῆς Ἐπιτροπῆς κρίσεως καί στήν εἰσήγηση αὐτῆς
τῆς πράξεως.

2. Προτείνει γιά δημοσίευση τό βιβλίον τοῦ Α. Θεοδοσιάδου, μέ τήν προῦ-
πόθεση ὅτι ὁ συγγραφέας θά συνεργασθεῖ μέ τό Τμήμα Δημοτικῆς τοῦ ΚΕΜΕ
γιά τή διόρθωση καί βελτίωση τοῦ βιβλίου του, σύμφωνα μέ τίς ὑποδείξεις
τῆς Ἐπιτροπῆς κρίσεως καί τοῦ Τμήματος Δημοτικῆς.

3. Ἀπορρίπτει ὡς ἀκατάλληλα τά βιβλία τῶν συγγραφέων Ε. Καφεντζῆ, Ι.
Τσιτουρίδου, Σ. Ἀλιβιζάτου καί Ν. Κονίδα - Ι. Παπαδριανοῦ γιά τούς λό-
γους πού ἀναφέρονται στήν Πράξη τῆς Ἐπιτροπῆς κρίσεως καί στήν εἰσή-
γηση αὐτῆς τῆς Πράξεως.

- 5 -

Θέμα 2ο: "Έγκριση πράξεως της 'Επιτροπής κρίσεως του διδακτικού βιβλίου της φυσικής Πειραματικής και Χημείας ΣΤ' τάξεως Δημοτικού.

Οι άρμόδιοι για το θέμα εισηγητές κ.κ. Β.Κονιδισιώτης, Σύμβουλος Β', και Χαρ.Κανελλόπουλος, Εισηγητής του ΚΕΜΕ, εισηγούνται στο Τμήμα τα ακόλουθα: ΜΕ ΤΩΝ ΑΡΙΘ. ΕΓΓΡΑΦΩΝ 151649/16-12-78 το ΥΠΕΠΘ διαβιβάζει στο ΚΕΜΕ, Τμήμα Δ.Ε., 16 πράξεις της 'Επιτροπής που συγκροτήθηκε με την 94979/25-8-78 'Απόφαση του κ.'Υπουργού για την κρίση των βιβλίων "Φυσική Πειραματική και Χημεία ΣΤ' τάξεως", που γράφτηκαν/κατόπιν διαγωνισμού, οι εισηγητικές εκθέσεις των εισηγτών της επιτροπής, κρίσεως και οι απαντήσεις των συγγραφέων σ'αυτές καθώς και τέσσερα (4) αντίτυπα βιβλίων ΣΤ' τάξεως.

Σύμφωνα με το άρθρο 2, παρ.5 του Ν.186/75 και το άρθρο 80, παρ. 4 του Ν.309/76 μελετήσαμε:

- α) τα πρακτικά της 'Επιτροπής κρίσεως
- β) τις εισηγητικές κριτικές εκθέσεις
- γ) τις απαντήσεις των συγγραφέων και
- δ) τα τέσσερα (4) βιβλία που υποβλήθηκαν (Ζ.Νικολάου, Σ.'Αλιβιζάτου, Ε.Καφεντζή και 'Ι. Τσιτουριδής) καταλήξαμε

δ μ δ φ ω ν α σ τ ά έ ξ η ς :

1) Συμφωνούμε με την επιτροπή κρίσεως και θεωρούμε ως κατάλληλα τα βιβλία των συγγραφέων: α) Ζ. Νικολάου και β) Σ.'Αλιβιζάτου.

Τα βιβλία αυτά είναι ικανοποιητικά από επιστημονική, παιδαγωγική-διδασκική και γλωσσική άποψη.

Τό πρώτο από αυτά είναι και απλό και εύληπτο.

2) Θεωρούμε, όπως και η επιτροπή, κατάλληλα τα βιβλία: α) Ε.Καφεντζή, γιατί είναι επιστημονικά όχι άρκετα ακριβολόγο, παρουσιάζει κάποια σπουδή συγγραφής και ο τρόπος συγγραφής θα δημιουργήσει προβλήματα κατά τη διδασκαλία.

β) 'Ι.Τσιτουριδής, γιατί το θεωρούμε δυσνόητο και γιατί δεν διαιρεί και δεν κατανέμει όρθα την ύλη.

3) Συμφωνούμε με την επιτροπή και εγκρίνουμε την πράξη της, με την όποια:

α) 'Απονέμεται το Γ' βραβείο στο συγγραφέα Ζ.Νικολάου.

β) 'Απονέμεται ο Α' επαινος στο συγγραφέα Σ. 'Αλεβιζάτο .

4) Προτείνουμε να εκδοθεί και διανεμηθεί στους μαθητές της ΣΤ' τάξεως το βιβλίο

"φυσική Πειραματική και Χημεία ΣΤ΄ τάξεως" του συγγραφέα Ζ. Νικολάου με την προϋπόθεση, ότι ο συγγραφέας θα συμμορφωθεί με τις υποδείξεις των εισηγητών και της 'Επιτροπής κρίσεως, καθώς και του Τμήματος Δημοτικής του ΚΕΜΕ και του ειδικού συνεισηγητή κ. Χ. Κανελλόπουλου.

'Ακολουθεί συζήτηση και ανταλλαγή απόψεων.

'Ο κ. Ν. Βλουτίδης, Σύμβουλος Β΄, δεν συμφωνεί να απονεμηθεί ο πρώτος έπαινος στο βιβλίο του ΣΤ. 'Αλιβιζάτου, γιατί θεωρεί ότι το Τμήμα δεσμεύεται από την απόφαση που έλαβε για το βιβλίο αυτό στη συνεδρία του άριθμ. 99/22-8-1977. Συγκεκριμένα είχε εισηγηθεί για το βιβλίο αυτό ο κ. Βλουτίδης και το Τμήμα είχε αποφασίσει α) ότι δεν είναι χρήσιμο για τους μαθητές της ΣΤ΄ τάξεως Δημοτικού ως διδακτικό έγχειριδίο και β) ότι είναι χρήσιμο ως ελεύθερο βοηθήμα για το δάσκαλο.

'Ο Προεδρεύων του Τμήματος κ. Βασ. Κονιδιτσιώτης, Σύμβουλος Β΄, δεν συμφωνεί με τον κ. Βλουτίδη ότι δηλ. το Τμήμα δεσμεύεται από προηγούμενη απόφασή του για το βιβλίο του κ. 'Αλιβιζάτου, διότι έπαινος στην ουσία σημαίνει απόρριψη του βιβλίου ως διδακτικού έγχειριδίου. Δεν θεωρείται δηλ. χρήσιμο το βιβλίο για τους μαθητές ούτε προτείνεται ή έκτύπωσή του αλλά απλώς επαινείται μία καλή προσπάθεια του συγγραφέα.

Το Τμήμα, αφού έλαβε υπόψη του: α) Το έγγραφο άριθμ. 151649/16-12-1978 του 'Υπουργείου 'Εθν. Παιδείας και Θρησκευμάτων με όλα τα παραστατικά έγγραφα, β) την εισηγήση των κ. κ. Β. Κονιδιτσιώτη, Συμβούλου Β΄, Χαρ. Κανελλόπουλου, Εισηγητή του ΚΕΜΕ, και γ) τη διεξοδική συζήτηση μεταξύ των μελών

αποφάσισε να

Α. 'Ομόφωνα

1. Έγκρίνει την άπονομή του Γ΄ βραβείου στο βιβλίο του Ζ. Νικολάου
2. Προτείνει για δημοσίευση το βιβλίο "φυσική Πειραματική και Χημεία ΣΤ΄ Δημοτικού" του κ. Ζ. Νικολάου, με την προϋπόθεση ότι ο συγγραφέας θα συνεργασθεί με το Τμήμα Δημοτικής του ΚΕΜΕ για τη διόρθωση και βελτίωση του βιβλίου του, σύμφωνα με τις υποδείξεις της 'Επιτροπής κρίσεως (αναλυτική κριτική έκθεση) και του Τμήματος Δημοτικής.
3. 'Απορρίπτει ως άκατάλληλα τα βιβλία των κ. κ. Ε. Καφεντζή και 'Ι. Τσιτουρίδη

για τους λόγους που αναφέρονται στην Πράξη της 'Επιτροπής κρίσεως και στην
εισήγηση αυτής της πράξεως.

Β. Κατά πλειοψηφία

'Εγκρίνει την άποψη του Α' έπαινου στο βιβλίο του κ.ΣΤ.'Αλιβιζάτου.

Μειοψηφεί ο κ.Ν.Βλουτιδης, Σύμβουλος Β', ο οποίος δέχεται συμφωνεί να άπονη-
θεϊ ο Α' έπαινος στο βιβλίο του Σ.'Αλιβιζάτου, διότι θεωρεί ότι δεσμεύεται
από την άριθμ.99/1977 άπόφαση του Τμήματος με την όποια το βιβλίο του ΣΤ.
'Αλιβιζάτου, για το όποιο είχε εισηγηθεϊ, δέν θεωρήθηκε χρήσιμο για τους
μαθητές της ΣΤ' Δημοτικού ως διδακτικό έγχειρρίδιο.

"Επειτα από αυτά έληξε ή συνεδρία.

Πρόεδρος

Βασ. Κονιδισιώτης

Η Γραμματέας

Εύρ. Παπανικολάου

[Handwritten signature]

[Handwritten signature]

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΘΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ
ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΚΕΝΤΡΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΜΕΛΕΤΩΝ
ΚΑΙ ΕΠΙΜΟΡΦΩΣΕΩΣ (ΚΕΜΕ)
ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΕΩΣ

Πράξη 16/1979

Σήμερα, 14 Φεβρουαρίου 1979 ημέρα Τετάρτη και ώρα 9.30 πρωινή, συνεδρίασε το Τμήμα Δημοτικής 'Εκπαιδεύσεως του Κέντρου 'Εκπαιδευτικών Μελετών και 'Επιμορφώσεως στην αίθουσα συνεδριάσεών του (Λεωχάρους 2, 'Αθήνα).

Έλαβαν μέρος στη συνεδρίαση, αφού προσκληθήθηκαν σύμφωνα με τη νόμιμη διαδικασία από τον Προεδρεύοντα του Τμήματος κ. Βασ. Κονιδιτσιώτη Σύμβουλο Β', οι κ.κ. Δημ. 'Ανδριόπουλος, Νικ. Βλουτίδης, Κων/νος Πασσάνος, Νικ. Παπαδόπουλος, Σύμβουλοι Β', Διον. Μελάς, 'Ιωάν. Χριστιάνς, Εισηγητές του ΚΕΜΕ, καθώς και η γραμματέας του Τμήματος Εύρυδίκη Παπανικολάου με βαθμό 6ο.-

Θέμα ημερήσιας διατάξεως

"Έγκριση πράξεως της 'Επιτροπής κρίσεως των διδακτικών βιβλίων "Αναγνωστικό Γ'τάξεως" και "Αναγνωστικό Δ'τάξεως" του δημοτικού σχολείου.

Στην αρχή επικυρώνεται το Πρακτικό της προηγούμενης συνεδρίας.

Έπειτα οι αρμόδιοι για το θέμα εισηγητές κ.κ. Β. Κονιδιτσιώτης, Σύμβουλος Β', και Δ. Μελάς, Εισηγητής του ΚΕΜΕ, θέτουν υπόψη του Τμήματος το έγγραφο αριθμ. Π/745/30-1-1979 του 'Υπουργείου 'Εθνικής Παιδείας και Θρησκ/των, με το όποιο διαβιβάστηκαν στο ΚΕΜΕ: α) Οι πράξεις Πρ/8-11-78, 2/15-11-78 και 3/17-1-79 της 'Επιτροπής που συγκροτήθηκε με την αριθμ. 126977/24-10-78 απόφαση του κ. 'Υπουργού για την κρίση των διδακτικών βιβλίων "Αναγνωστικό Γ'τάξεως" και "Αναγνωστικό Δ'τάξεως", που γράφτηκαν κατόπιν διαγωνισμού, που προκηρύχθηκε με την αριθμ. Φ. 309.22/295/135141/16-11-77 υπουργική απόφαση, β) Οι Εισηγητικές εκθέσεις των εισηγητών της 'Επιτροπής

κρίσεως καὶ οἱ ἀπαντήσεις τῶν συγγραφέων σ' αὐτές καὶ γ) τὰ 5 ἀντί-
τυπα τῶν βιβλίων ποὺ κριθῆκαν, καὶ εἰσηγοῦνται στὸ Τμήμα τὰ ἀκόλου-
θα:

I. Ἀναγνωστικὰ Γ' τάξεως.

" Συμφωνοῦμε μὲ τὴ γνώμη τῆς Ἐπιτροπῆς κρίσεως γὰρ τὴν πρόκριση
τοῦ Ἀναγνωστικοῦ Γ' τάξεως τῆς κ. Βαρελλᾶ καὶ τὴν ἀπονομὴ σ' αὐτὸ
τοῦ δεύτερου Βραβείου γιὰ τοὺς ἐξῆς λόγους:

1. Τὸ βιβλίο ἀνταποκρίνεται στίς τυπικὲς προϋποθέσεις τῆς προκηρύ-
ξεως.
2. Εἶναι γραμμένο λογοτεχνικὰ μὲ ποικιλία θεμάτων δοσμένων μ' ἓναν
εὐχάριστο τρόπο. Τὸ περιεχόμενο ἀνταποκρίνεται στίς δυνατότητες καὶ
τὰ ἐνδιαφέροντα τῶν μαθητῶν τῆς Γ' τάξεως. Τὰ θέματα εἶναι κατανεμη-
μένα μεθοδικὰ σὲ τέσσερις μεγάλες ἐνότητες. Οἱ παρεχόμενες γνώσεις
εἶναι ἐπιστημονικὰ ὀρθές καὶ δίνονται ἐπαγωγικὰ. Οἱ ἀσκήσεις θὰ ἦταν
περισσότερο ἱκανοποιητικὲς ἂν εἶχαν μεγαλύτερη ποικιλία (ἀσκήσεις
γλωσσικῆς, μορφῆς καὶ κατανοήσεως τοῦ περιεχομένου).
3. Ἡ γλῶσσα τοῦ βιβλίου εἶναι ἡ καθιερωμένη νεοελληνικὴ, ὅπως προ-
βλέπεται ἀπὸ τὴν προκήρυξη. Τὸ ὄφος τῶν κειμένων ταιριάζει στὴν
ἡλικία τῶν παιδιῶν τῆς Γ' τάξεως καθὼς δίνονται μ' ἕνα τρόπο ἐξυπνο
καὶ χαριτωμένο καθημερινές ἐμπειρίες καὶ ἀπαραίτητες γνώσεις. Οἱ
εἰσηγητές τῆς Ἐπιτροπῆς κρίσεως ἐπισημαίνουν ὀρισμένες ἐκφράσεις
ποῦ, τουλάχιστον, δέν ἀποτελοῦν ὑπόδειγμα καθιερωμένης γλώσσας.
4. Ἡ προτεινόμενη εἰκονογράφηση εἶναι πολὺ ἱκανοποιητικὴ.
5. Τέλος τὸ δοκίμιο ἀνταποκρίνεται στὸ φρονηματιστικὸ σκοπὸ, καθὼς
οἱ ἡρώες του δροῦν, μιλοῦν καὶ κινοῦνται μέσα σ' ἓναν κόσμο ἀξιών
οἰκετο στὰ παιδιὰ.

Γενικὰ τὸ βιβλίο τῆς κ. Βαρελλᾶ βοηθᾷ στὴ διανοητικὴ καὶ
συναισθηματικὴ ἀνάπτυξη τῶν παιδιῶν. Ἐπειδὴ ὅμως εἶναι συνταγμένο
κατὰ τὸν παραδοσιακὸν τρόπο, ἡ καλλιέργεια τῶν ἀναγνωστικῶν καὶ τῶν
ἄλλων γλωσσικῶν δεξιοτήτων καὶ στὴ συνέχεια ἡ κατανοήση δὲ θὰ πετύ-
χει σὲ ἱκανοποιητικὸν βαθμὸ, ἂν τὸ βιβλίο δὲ δώσει ἓναν ἀριθμὸν κατὰ-
ληλων ἀσκήσεων- ἐργασιῶν γιὰ κάθε μάθημα. Εἶναι ἀπαραίτητο οἱ ἀσκή-
σεις- ἐργασίες νὰ βελτιωθοῦν καὶ νὰ ἐμπλουτιστοῦν σύμφωνα μὲ τίς

υποδείξεις που δίνονται παρακάτω και για το 'Αναγνωστικό της Δ' τάξεως.

'Επίσης θεωρούμε απαραίτητο να έρμηνεύονται οι ιδιωματικές ή δύσκολες λέξεις που από τη φύση του κειμένου δεν είναι δυνατό να γραφούν στην καθιερωμένη νεοελληνική. Το γλωσσάριο αυτό να υπάρχει ως υποσημείωση στη σελίδα που συναντούμε για πρώτη φορά τη λέξη.

Για να έκδοθετ το δοκίμιο της κ. Βαρελλά ως αναγνωστικό της Γ' τάξεως, η συγγραφέας οφείλει να κάνει τις διορθώσεις, που υποδεικνύει η 'Επιτροπή κρίσεως, και να συνεργαστεί με το Τμήμα Δημοτικής του ΚΕΜΕ για τυχόν άλλες βελτιώσεις καθώς επίσης και με την αρμόδια 'Επιτροπή για την εικονογράφηση του βιβλίου.

Ός προς το δοκίμιο του κ. Φ. Κολοβοῦ, συμφωνούμε με την απόφαση της 'Επιτροπής να μή λάβει καμία ειδικότητα για τους λόγους που αναφέρονται στην αναλυτική κριτική έκθεση των εισηγητών και στην τελική πράξη της 'Επιτροπής κρίσεως.

II. 'Αναγνωστικά Δ' τάξεως

Συμφωνούμε με την 'Επιτροπή Κρίσεως για την πρόκριση και την άπονομή του Γ' Βραβείου στο δοκίμιο της κ. Γ. Γρηγοριάδου-Σουρέλη για τους εξής λόγους:

1. Το βιβλίο ανταποκρίνεται στις τυπικές προϋποθέσεις της προκηρύξεως.
2. Λαβαίνει υπόψη τις αναγνωστικές ικανότητες και τα ενδιαφέροντα των μαθητών της Δ' τάξεως. Το περιεχόμενο του άντλείται από την καθημερινή ζωή, την πολιτιστική παράδοση και τα επιτεύγματα των επιστημών. Τα θέματά του εντάσσονται συμμετρικά σε τέσσερις περιοχές. Τα κεφάλαια έχουν κανονική έκταση εντός από λίγα που είναι μεγάλα. Οι αδυναμίες που παρουσιάζει το περιεχόμενο είναι διορθώσιμες και αναφέρονται ένδεικτικά από τους εισηγητές της 'Επιτροπής.
3. Η γλώσσα του βιβλίου είναι η καθιερωμένη νεοελληνική. Το ύφος των κειμένων είναι απλό, εύχριστο, με μικρές περιόδους και χωρίς επιτήδευση. Αυτό ισχύει γενικά τόσο για τα κείμενα της ίδιας της συγγραφέα όσο και για τα ανθολογημένα έργα από δοκιμους συγγραφείς και ποιητές. Η 'Επιτροπή επισημαίνει κι εδώ ένδεικτικά όρισμένα

φραστικά, γραμματικά και συντακτικά σφάλματα που μπορούν να διορθωθούν.

4. Η εικονογράφηση που προτείνει η συγγραφέας είναι γενικά ικανοποιητική, αν και παραλείπει να υποδείξει τις διαστάσεις και τη θέση της κάθε εικόνας. Για το θέμα της εικονογραφήσεως η συγγραφέας οφείλει να έρθει σε επαφή με την Επιτροπή Εικονογραφήσεως και να συνεργαστεί με τον καλλιτέχνη.

5. Το περιεχόμενο του βιβλίου συνδέει με κοινό αξίωμα.. όρισμένα βασικά πρόσωπα που πλάθονται από τη συγγραφέα με ζωντάνια και φυσικότητα. Τα ανυπολόγιστα κείμενα (που θα μπορούσαν σύμφωνα με την προκήρυξη να είναι περισσότερα) που εντάσσονται οργανικά μέσα στο κείμενο που δημιουργεί το βιβλίο σαν σύνολο.

Στη συνέχεια επισημαίνουμε όρισμένα μειονεκτήματα του δοκίμιου της κ. Σουρέλη:

1. Κυριαρχούν τα ποιήματα όρισμένων ποιητών, ενώ θα ήταν σκόπιμο να αναζητηθούν ποιήματα και άλλων δοκιμίων ποιητών.

2. Όρισμένα θέματα, όπως τα σχετικά με την 28η Οκτωβρίου και την κατοχή, καταλαμβάνουν πολλή έκταση μέσα στο βιβλίο, ενώ είναι λίγα τα πριν από την εθνική γιορτή θέματα.

3. Ιδιαίτερα επισημαίνουμε το γεγονός ότι για τις ασκήσεις- έργα- σίες πρέπει να καταβληθεί άρκετη άομη προσπάθεια να βελτιωθούν και να εμπλουτισθούν, ώστε το αναγνωστικό να ανταποκριθεί στους σκοπούς του μαθήματος που είναι κυρίως: να υποβοηθήσει τα παιδιά στη βαθμιαία ανάπτυξη της αναγνωστικής τους δεξιότητας με (α) την καλλιέργεια όρθων τρόπων έκφρασεως και διατυπώσεως· (β) τη συσχέτιση με τις άλλες περιοχές του γλωσσικού μαθήματος (προφορική και γραπτή έκφραση, ακρόαση, γραμματική, λεξιλόγιο κτλ). και (γ) την προαγωγή του καλαισθητικού τους συναισθήματος για επίτμηση και απόλαυση των γραπτών έργων.

Σύμφωνα με την προκήρυξη για τη συγγραφή των αναγνωστικών, "Οι έργασίες αυτές πρέπει να προβληματίζουν το παιδί πάνω στο περιεχόμενο και τη μορφή του κειμένου, να του παρέχουν τη δυνατότητα να απαντήσει σωστά και γενικά να κινητοποιήσουν τις δημιουργικές του

δυσάμεις". Οί συγγραφείς τῶν βιβλίων καί τῆς Γ' καί τῆς Δ' τάξεως δέν ἀνταποκρίθηκαν ἱκανοποιητικῶς στήν ἀπαίτηση αὐτῆς τῆς προκηρ-
ξεως. Θεωροῦμε οὐσιαστικῇ τῇ συμπλήρωση καί τὸν ἐμπλουτισμό ἢ τῇ
σύνταξη νέων ἀσκήσεων-ἐργασιῶν στά κεφάλαια ποῦ δέν ὑπάρχουν, γιατί
αὐτές θά ἀποτελέσουν τήν πηξίδα καί γιὰ τὸ δάσκαλο καί γιὰ τοὺς
μαθητές.

4. Δέ θεωροῦμε ἐπιτυχῇ τὸν τίτλο "Ὁρα γιὰ δουλειά", ποῦ βάζει ἡ
συγγραφέας γιὰ τίς ἀσκήσεις-ἐργασίες, γιατί, μπορεῖ νά δοθεῖ ἡ ἐντύ-
πωση στά παῖδια ὅτι μέχρι ἐκείνη τῇ στιγμῇ ἐτελοῦσαν κάποιο πά-
ρεργο.

5. Ἡ συγγραφέας πρέπει νά παραβάλλει τὰ ἀνθολογημένα κείμενα μέ
ἐκεῖνα τῶν Ἀνθολογιῶν καί νά ἀποφύγει τυχόν ἐπαναλήψεις.

Ὡς πρὸς τὰ βιογραφικὰ σημειώματα νομίζουμε ὅτι σκόπιμο θά ἦταν
νὰ παραμείνουν στό βιβλίο τῆς Δ' τάξεως, ἂν καί δέν προβλέπονται
ἀπό τήν προκήρυξη.

Γιὰ νά ἐκδοθεῖ τὸ δοκίμιο τῆς κ. Σουρέλη ὡς ἀναγνωστικὸ τῆς
Γ' τάξεως, ἡ συγγραφέας ὀφείλει νά κάνει τίς διορθώσεις ποῦ ὑπο-
δεικνύει ἡ Ἐπιτροπὴ κρίσεως καί νά συνεργαστεῖ μέ τὸ Τμῆμα Δημοτι-
κῆς Ἐκπαιδεύσεως τοῦ ΚΕΜΕ γιὰ τυχόν ἄλλες βελτιώσεις καί μέ τήν
ἀρμόδια Ἐπιτροπὴ γιὰ τήν εἰσιογράφηση τοῦ βιβλίου.

Γιὰ τὰ δοκίμια τῶν: (1) Ἰ. Μ. Χατζηφώτη καί Φ. Κολοβοῦ καί
(2) Γ. Κρόιου, συμφωνοῦμε μέ τήν Ἐπιτροπὴ κρίσεως νά μὴ λάβουν
καμία πρὸβριση γιὰ τοὺς λόγους ποῦ ἀναφέρονται στίς εἰσηγητικὲς
ἐκθέσεις καί στήν τελικὴ πράξη τῆς Ἐπιτροπῆς.

Τὸ Τμῆμα, ἀφοῦ ἔλαβε ὑπόψη του: α) Τὸ ἔγγραφο ἀριθμ. Π/745/
30-1-1979 τοῦ Ὑπουργείου Ἐθνικῆς Παιδείας καί Θρησκ/των μέ ὅλα
τὰ παραστατικὰ στοιχεῖα, β) τήν εἰσηγήση τῶν κ.κ. Β. Κονιδιτσιώτη,
Συμβούλου Β', καί Δ. Μελά, Εἰσηγητῆ τοῦ ΚΕΜΕ, καί δ) τῇ διεξοδικῇ
συζήτησιν μεταξύ τῶν μελῶν.

ὁ μ ὁ φ ω ν α ἀ π ο φ α ῖ ν ε τ α ι

Ἐγκρίνει τήν μέ ἀριθμ. 3/17-1-1979 Πράξη τῆς Ἐπιτροπῆς κρίσεως
τῶν Ἀναγνωστικῶν βιβλίων τῶν Γ' καί Δ' τάξεων τοῦ Δημοτικοῦ Σχο-
λείου, ὅπως ἔχει.

A. 'Αναγνωστικά Γ'τάξεως

1. 'Εγκρίνει τήν άπονομή του δευτέρου βραβείου στο βιβλίο της κ. Βαρελλά, για τους λόγους που αναφέρονται στην Πράξη της 'Επιτροπής Κρίσεως και στην εισήγηση της πράξεως.
2. Προτείνει για δημοσίευση το βιβλίο "'Αναγνωστικό Γ'τάξεως" της κ. Βαρελλά, με την προϋπόθεση ότι ή συγγραφέας θά συνεργαστεί με το Τμήμα Δημοτικής του ΚΕΜΕ για τη διδρθωση και βελτίωση του βιβλίου της, σύμφωνα με τις ύποδείξεις της 'Επιτροπής κρίσεως και του Τμήματος Δημοτικής.
3. Συμφωνεί με την 'Επιτροπή και απορρίπτει ως ανατάλληλο το βιβλίο του κ. Φ. Κολοβοῦ για τους λόγους που αναφέρονται στην αναλυτική κριτική έκθεση των εισηγητών και στην τελική πράξη της 'Επιτροπής κρίσεως.

B. 'Αναγνωστικά Δ'τάξεως

1. 'Εγκρίνει τήν άπονομή του τρίτου βραβείου στο βιβλίο της κ. Γ. Γρηγοριάδου-Σουρέλη για τους λόγους που αναφέρονται στην πράξη της 'Επιτροπής κρίσεως και στην εισήγηση της πράξεως.
2. Προτείνει για δημοσίευση το βιβλίο "'Αναγνωστικό Δ'τάξεως" της κ. Γρηγοριάδου-Σουρέλη, αφού πρώτα γίνουν οι διορθώσεις που ύποδεικνύει ή 'Επιτροπή κρίσεως και το Τμήμα Δημοτικής του ΚΕΜΕ.
- 'Η συγγραφέας του βιβλίου νά συνεργαστεί με το Τμήμα Δημοτικής για τη διδρθωση και βελτίωση του βιβλίου της.
4. Συμφωνεί με την 'Επιτροπή κρίσεως και απορρίπτει ως ανατάλληλα τα βιβλία των Ι.Μ. Χατζηφώτη- Φ. Κολοβοῦ και Γ. Κρόκου για τους λόγους που αναφέρονται στις εισηγητικές εκθέσεις και στην τελική Πράξη της 'Επιτροπής.

'Επειτα από αυτά έληξε ή συνεδρία.

Προεδρεύων

'Η Γραμματέας

κας. Κονιδισιώτης

Εὐρ. Παπανικολάου

Π Ρ Α Ξ Η 17/1979

Σήμερα, 15 Φεβρουαρίου 1979 ημέρα Πέμπτη κατ' ώρα 10.30 πρωινή, συνεδρίασε τό Τμήμα Δημοτικής 'Εκπαιδεύσεως τοῦ Κέντρου 'Εκπαιδευτικών Μελετών κατ' 'Επιμορφώσεως στήν αἰθούσα συνεδριάσεών του (Λεωχάρους 2 'Αθήνα).

Ἔλαβαν μέρος στή συνεδρίαση, ἀφοῦ προσκλήθησαν σύμφωνα μέ τή νόμιμη διαδικασία ἀπό τόν Ἀροεδρεῦοντα τοῦ Τμήματος κ. Βασ. Κονιδισιώτη, Σύμβουλο Β', οἱ κ.κ. Δημ. Ἀνδριδopoulos, Νικ. Βλουτσίης, Κων/νος Πασσάνος, Νικ. Παπαδόπουλος, Σύμβουλοι Β', Ἀριστ. Βουγιούκας, Γεώργ. Μαραγκουδάκης, Ἀντών. Μπενέκος, Εἰδικοί Σύμβουλοι παρὰ τῷ ΚΕΜΕ, Ἰωάν. Χριστιᾶς, Διον. Μελλάς, Εἰσηγητές τοῦ ΚΕΜΕ, καὶ ἡ γραμματεῖα τοῦ Τμήματος Εὐρυδίκη Παπανικολάου μέ βαθμό 60.

Θέμα ἡμερησίας διατάξεως

Γενικές ἐνότητες τοῦ μαθήματος τῆς Γεωγραφίας.

Στήν ἀρχή ἐπικυρώνεται τό Πρακτικό τῆς προηγούμενης συνεδρίας.

Ἐπειτα ὁ ἀρμοδίος γιά τό θέμα εἰσηγητής κ. Ἰ. Χριστιᾶς, Εἰσηγητής τοῦ ΚΕΜΕ, θέτει ὑπόψη τοῦ Τμήματος διάγραμμα τῶν γενικῶν ἐνοτήτων τοῦ μαθήματος τῆς Γεωγραφίας, πού ἔχει ὡς ἑξῆς:

Γενικές ἐνότητες Γεωγραφίας

Τάξη Ε'

1. Ἡ ὕδρoγειος
2. Ἡ Ἑλλάδα
3. Ἡ Βαλκανική

ὥρες	15
"	8
"	10

4. 'Η Ν. Εὐρώπη ('Ιταλική χερσόνησος- 'Ιβηρικὴ χερσόνησος)	ἔρες	6
5. 'Η Β. 'Αφρικὴ	"	8
6. 'Η Μέση 'Ανατολή	"	9
7. 'Η Κύπρος	"	2

Τάξη ΣΤ'

1. 'Η Γῆ καὶ τὸ Σύμπαν	ἔρες	8
2. 'Η Εὐρώπη	"	19
3. 'Η 'Ασία	"	9
4. 'Η 'Ωκεανία	"	3
5. 'Η 'Αφρικὴ	"	6
6. 'Η 'Αμερικὴ	"	9
7. 'Η 'Ελλάδα καὶ ὁ κόσμος	"	6

Στὴν ἐνότητα αὐτὴ θὰ ἐνταχθοῦν καὶ στοιχεῖα ἀπὸ τῆς Μαθηματικῆς Γεωγραφίας.

Στὴ συνέχεια ὁ κ. Χριστιὰς ἀναλύει τὴν εἰσήγησίν του καὶ δίνει τίς ἀπαραίτητες διευκρινίσεις.

'Ακολουθεῖ συζήτηση καὶ ἀνταλλαγὴ ἀποφῶων.

Εἰδιδιότερα, ἀπασχόλησε τὸ Τμῆμα ἡ πρώτη γενικὴ ἐνότητα τῆς Ε' τάξεως μέ τίτλο "'Η 'Υδρόγειος" καὶ ἡ πρώτη ἐνότητα τῆς ΣΤ' τάξεως μέ τίτλο "'Η Γῆ καὶ τὸ Σύμπαν".

'Επίσης ἔγινε συζήτηση γιὰ τίς δύο τελευταῖες ἐνότητες τῆς Ε' τάξεως μέ τίτλους "'Η Μέση 'Ανατολή" καὶ "'Η Κύπρος".
Γιὰ ὅλα τὰ παραπάνω τὸ Τμῆμα ἀποφάσισε τὰ ἑξῆς:

1. 'Η πρώτη γενικὴ ἐνότητα τῆς Ε' καὶ τῆς ΣΤ' τάξεως νὰ ἔχει τὸν τίτλο "'Η Γῆ".
2. 'Η ἐνότητα "'Η Κύπρος" νὰ ἐνσωματωθεῖ στὴ δεύτερη ἐνότητα μέ τίτλο "'Η 'Ελλάδα" ὡς ἑξῆς: "'Η 'Ελλάδα καὶ ἡ Κύπρος" καὶ
3. 'Η ἔκτη ἐνότητα νὰ ἔχει τὸν τίτλο "Μικρὰ 'Ασία- Μέση 'Ανατολή".

Τὸ Τμῆμα, ὕστερα ἀπὸ τὴ διεξοδικὴ συζήτηση καὶ τίς τροποποιήσεις, ποὺ ἐπέφερε στὸ διάγραμμα μέ τίς γενικὲς ἐνότητες ποὺ παρουσίασε ὁ κ. Εἰσηγητής, ἀποφασίζει ὁμόφωνα οἱ γενικὲς ἐνότητες τῶν τάξεων Ε' καὶ ΣΤ' Δημοτικοῦ τοῦ μαθήματος τῆς Γεωγραφίας νὰ εἶναι ὡς ἑξῆς:

Γενικές Ενότητες Γεωγραφίας

Τ & ξ η Ε'

1. 'Η Γῆ *	ῥρες	15
2. 'Η 'Ελλάδα καὶ ἡ Κύπρος	"	12
3. 'Η Βαλκανική	"	10
4. 'Η Ν. Εὐρώπη ('Ιταλική χερσόνησος- 'Ιβηρική χερσόνησος)	"	6
5. 'Η Β. 'Αφρική	"	8
6. Μικρὰ 'Ασία- Μέση 'Ανατολή	"	9

Τ & ξ η ΣΤ'

1. 'Η Γῆ	ῥρες	8
2. 'Η Εὐρώπη	"	19
3. 'Η 'Ασία	"	9
4. 'Η 'Ωκεανία	"	3
5. 'Η 'Αφρική	"	6
6. 'Η 'Αμερική	"	9
7. 'Η 'Ελλάδα καὶ ὁ κόσμος	"	6

* Στὴν ἐνότητα αὐτὴ θὰ ἐνταχθοῦν καὶ στοιχεῖα ἀπὸ τῆ Μαθηματικῆς Γεωγραφίας.

Ἐπειτα ἀπὸ αὐτὰ ἔληξε ἡ συνεδρία.

Ὁ Προεδρεύων

Ἡ Γραμματέας

Ε. Παπανικολάου
Εὐφρ. Παπανικολάου

Ε. Παπανικολάου

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΘΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ
ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΚΕΝΤΡΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΜΕΛΕΤΩΝ
ΚΑΙ ΕΠΙΜΟΡΦΩΣΕΩΣ (ΚΕΜΕ)
ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΕΩΣ

Πράξη 18/1979

Σήμερα, 19 Φεβρουαρίου 1979 ημέρα Δευτέρα και ώρα 9.30 πρωινή, συνεδρίασε το Τμήμα Δημοτικής 'Εκπαιδύσεως του Κέντρου 'Εκπαιδευτικών 'Μελετών και 'Επιμορφώσεως στην αβθουσα συνεδριάσεών του (Λεωχάρους 2, 'Αθήνα).

"Ελαβαν μέρος στη συνεδρία, άφου προσιλήθηκαν σύμφωνα με τη νόμιμη διαδικασία από τον Προεδρεύοντα του Τμήματος κ.Βασ. Κονιδιτσιώτη, Σύμβουλο Β*, οί κ.κ. Δημ. 'Ανδριδπουλος, Νικ. Βλουτλδης, Κων/νος Πασσά-νος, Νικ. Παπαδόπουλος, Σύμβουλοι Β*, Δ.Μελās, 'Ι.Χριστιās, Είσηγητές του ΚΕΜΕ, καθώς και ή γραμματέας του Τμήματος Εύρυδλκη Παπανιολάου με βαθμό 6ο.

Στη συνεδρία έλαβε μέρος και ή κ.Β.Παπαβασιλείου, καθηγήτρια του ΜΔΔΕ.

Θέμα ήμερησίας διατάξεως

Τά γενικά πλαίσια του αναλυτικού προγράμματος των Νηπιαγωγείων.
Είσηγητρια: κ. Β.Παπαβασιλείου.

Στην άρχή έπικυρώνεται το πρακτικό της προηγούμενης συνεδρίας.

"Επειτα ή κ. Β. Παπαβασιλείου, καθηγήτρια του Μ.Δ.Δ.Ε., θέτει ύπόψη του Τμήματος α)είσηγητικό σχέδιο με τά γενικά πλαίσια του Προγράμματος του Νηπιαγωγείου και β)Είσηγητική έκθεση για τά γενικά πλαίσια, ως έξής:

ΓΕΝΙΚΑ ΠΛΑΙΣΙΑ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΤΟΥ ΝΗΠΙΑΓΩΓΕΙΟΥ

Τά γενικά πλαίσια του προγράμματος του Νηπιαγωγείου είναι τα ακόλουθα:

1) ΑΓΩΓΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΤΗΤΟΣ

- α) Κοινωνικό Συναίσθημα (υπερμείωση του έγωκεντρισμού με την ενσωμάτωση στην ομάδα, ανταλλαγή προσωπικής πείρας, ανακάλυψη εμπειριών, προσπάθεια για μία κοινή αρμονική ζωή).
- β) Θρησκευτικό και Ήθικό Συναίσθημα (θρησκευτικά βιβλία, ήτοι: έορτασμός μεγάλων θρησκευτικών εορτών, σχετικά ποιήματα και ύμνοι, διηγήσεις, έκκλησιασμός, θεία Κοινωνία, αγάπη και σεβασμός προς τον άνθρωπο, ειλικρίνεια, έντιμότης, συναίσθημα ευθύνης, σεβασμός προς το περιβάλλον, ή αξία της προσπάθειας, ή αξία της εργασίας).
- γ) Αυτονομία (αυτοεξυπηρέτηση, τάξη, καθαριότητα, ευγένεια, κυκλοφορία).

2) ΑΓΩΓΗ ΤΗΣ ΑΝΤΙΛΗΨΗΣ

- α) Αντίληψη του σώματος (γνώση του σχήματος του σώματος, έννοιες δεξιά-αριστερά, τά μέρη του σώματος, οι διάφορες στάσεις, προσανατολισμός).
- β) Αντίληψη των αντικειμένων δια των αίσθήσεων (Σχήμα, μέγεθος, χρώμα, θέση, προσανατολισμός, βάρος, σύσταση, ύλη, θερμοκρασία, θόρυβοι και ήχοι, όσμη, γεύση).

3) ΑΓΩΓΗ ΤΗΣ ΝΟΗΣΕΩΣ

- α) Αγωγή του Λόγου (Ανάπτυξη του προφορικού λόγου με έλευθερη έκφραση, εμπλουτισμός του λεξιλογίου, σωστή άρθρωση, καλλιέργεια της μνήμης, της προσοχής, της παρατηρητικότητας, της αυτοσυγκέντρωσης, όμοιοτήτες και διαφορές).
- β) Αγωγή των Δεξιοτήτων (ακρίβεια, συντονισμός, ταχύτης κινήσεων, εξοικείωση με διάφορα όργανα γραφής, ήτοι: πινέλλα, μολύβια, μαρκαδόρους).
- γ) Μύηση στην αριθμητική σκέψη (γνώση του χώρου, γραμμές και γεωμετρικά σχήματα, έννοιες ίσο, περισσότερο, λιγώτερο, ένα, κανένα, μερικά, όλα, πολλά, λίγα, μικρό, μεγάλο, όμοιο, διαφορετικό, μέσα, έξω, σύνολα, κατατάξεις, συσχετισμός).

4) ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΚΗ ΑΓΩΓΗ

- α) Σχέδιο (έλεuthero, περίγραμμα, άτομνιο, ομαδνιο, πινέλλο, μολύβι, μαρμαδόρος, νερομπογιά).
- β) Χειροτεχνία (χαρτοδιπλωτική, χαρτοκόλλητική, χαρτοφάντινη, πηλός, πλαστίλινη, κατασκευές με δσπρια, κουμπιά, ζυμαρινά, ξηρούς καρπούς).

5) ΜΟΥΣΙΚΗ ΚΑΙ ΡΥΘΜΙΚΗ ΑΓΩΓΗ

Ώραγοθδι, άκρόδαση δέσων, βασιικές μουσικές έννοιες, ήτοι: χροιά ήχου, ύφος, διάρκεια, ένταση, μουσικό όργανο, όρχήστρα, ήχητικές άσκήσεις, μιμητικά παιχνίδια, ρυθμικές άσκήσεις, δραματοποίηση, χορός, κουκλό-όδατρο.

6) ΦΥΣΙΚΗ ΑΓΩΓΗ

Μελέτη του περιβάλλοντος, φυτά, ζώα, πετρώματα, φυσικά φαινόμενα, περίπατοι, έξδρομές, κηπουρική, παιχνίδια.

Στο Νηπιαγωγείο, όπως και σε κάθε οργανωμένη προσπάθεια, άπαραίτητη είναι ή ύπαρξη ένδς προγράμματος. Λόγω όμως της ιδιαιτέρας φύσεως του Νηπιαγωγείου, της είδικής άποστολής του, των είδικών δυσκολιών της νηπιακής ήλικας, το πρόγραμμα δέν μπορεί και δέν πρέπει νά είναι άκωμπτο. Οί λόγοι που έπιβάλλουν την έλαστικότητα στο πρόγραμμα του Νηπιαγωγείου είναι οί έξής:

- 1) Ο σεβασμός στην δραστηριότητα του παιδιού που όφείλεται σε έσω-τερική παρόρμηση. Είναι λάθος παιδαγωγικό νά άποσπάσμε το παιδί από κάτι που το ένδιαφέρει, για νά του δώσμε αυτό που λέει το πρόγραμμα.
- 2) Ο σεβασμός στην άυτοσυγκέντρωση του παιδιού. Όταν το ένδιαφέρον του παιδιού στραφεί σε ένα άντικείμενο, μπορεί νά μένει πολλή ώρα σ' αυτό. Η σοβαρότητα του παιδιού κατά την ώρα αυτή και ή άφοσίωση του, μαρτυρούν τη δύναμη της προσοχής και της άυτοσυγκεντρώσεώς του. Θα είναι σφάλμα νά το διακόψμε.
- 3) Το περιβάλλον από το όποιο προέρχεται το παιδί και το όποιο άνε-τεράστια έπίδραση έχει στη διαμόρφωση της προσωπικότητός του και συνεπώς διαφοροποιεί τά ένδιαφερόντά του.
- 4) Η ώριμότητα του παιδιού.

Για τους λόγους αυτούς, αντί ενός αναλυτικού προγράμματος, πο-
θό υποχρέωνε την Νηπιαγωγό να το τηρήσει έπακριβώς, δίδονται τὰ
Γενικά πλαίσια μέσα στα οποία θα κινηθεί το πρόγραμμα του Νηπιαγω-
γείου. Τὰ Γενικά αυτά πλαίσια, περιλαμβάνουν τους εξής τομείς:

1) ΑΓΩΓΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΤΗΤΟΣ

Το Νηπιαγωγείο είναι η γέφυρα δια της οποίας θα περάσει το παιδί
από την οίκογένεια στην κοινωνία. Συνεπώς είναι ανάγκη να καλλιεργηθεί
η κοινωνικότητα του παιδιού.

2) ΑΓΩΓΗ ΤΗΣ ΑΝΤΙΛΗΨΕΩΣ

Το παιδί πρέπει να γνωρίσει το άμεσον περιβάλλον του. Θα αρχίσει
από το σώμα του, που είναι γι' αυτό η πρωταρχική ουσιά της πραγματικό-
τητας και θα οδηγηθεί σε μία δημιουργική εξερεύνηση του γύρω χώρου για
να μπορέσει να τον γνωρίσει. Όλα αυτά θα επιτευχθούν με την καλλιέργεια
των αισθήσεων. Η καλλιέργεια των αισθήσεων αποτελεί το θεμέλιο για
κάθε μεταγενέστερη διανοητική καλλιέργεια. Έχει σινοπό να ξυμψήσει
και να άσκησει τις αντίληπτικές και κινητικές του ικανότητες. Αποβλέ-
πει στην ανάπτυξη της επιθεξιότητας του παιδιού και των ικανοτήτων
της προσοχής, παρατηρητικότητας, άπονημονεύσεως και έκφράσεως. Το
καθιστά ώριμο για την είσαγωγή του στο σχολείο.

3) ΑΓΩΓΗ ΤΗΣ ΝΟΗΣΕΩΣ

Περιλαμβάνει την 'Αγωγή του Λόγου, των δεξιοτήτων και τη μύηση
στην αριθμητική σκέψη.

Μέσον έκφράσεως και συνεννοήσεως ή γλώσσα, αναπτύσσεται στο παιδί
από τα πρώτα του χρόνια. Στο Νηπιαγωγείο καλλιεργείται η δυνατότητα
του παιδιού να εκφράζεται και να κατανοεί τον προφορικό λόγο και βοη-
θείται να ωριμάσει, ώστε να προχωρήσει αργότερα στο γραπτό λόγο. Έξαι-
τίας, ή εκμάθηση της γλώσσας άφ' ενός ένθαρρύνει το παιδί στην έπικοι-
νωσία, άφ' έτέρου το γυμνάζει στην αναάλυψη των μέσων έκφράσεως. Τέ-
λος, ή καλλιέργεια της γλώσσας εύνει την ανάπτυξη των δομών της δια-
νοίας του παιδιού και του δίνει την δυνατότητα να εκφρασθεί, να άνα-
καλύψει και να δεχθεί τις πρώτες άξιες της ήθικης, της αισθητικής, της
θρησκείας. Η νηπιαγωγός όφείλει να προσέξει ιδιαίτερα τη σωστή άρ-

θρωση, τήν ἐπιμελημένη ἔκφραση καί νά τῷ βοηθήσῃ νά μάθῃ νά ἀνοίξῃ προσειτινά τόν ἄλλον, νά τόν κατανοῇ καί νά ἀντιδρᾷ πολιτισμένα. Ἡ μύηση στήν ἀριθμητική σκέψη γίνεται μ' ἓνα τρόπο ἀβίαστο καί πηγαῖο ὅπως ἡ ἐνμάθηση τῆς γλώσσας. Ἀπό τήν πιό τρυφερή ἡλικία, ἀπό τῷ στενῷ οἰκογενειακῷ περιβάλλον, γεννιέται στό παιδί ἡ ἀνάγκη γιά τή μέτρηση, τή σύγκριση, τήν κατάταξη. Στό Νηπιαγωγεῖο θά ὁδηγήσουμε τῷ παιδί στήν ἀνακάλυψη τῶν ἀριθμῶν, ἀλλά ὅχι στήν ἐνμάθησή τους.

4) ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΚΗ ΑΓΩΓΗ

Ἡ καλλιτεχνική ἀγωγή καλλιεργεῖ αἰσθητικά τῷ παιδί. Τῷ βοηθεῖ νά εὐαίσθητοποιηθῇ στήν ἐκλογή τῶν χρωμάτων, τῶν σχημάτων, στήν ἐπιμελημένη ἐργασία, στό γούστο. Τοῦ δίνει τή χαρά τῆς δημιουργίας. Ἀναπτύσσει θέλος τῇ φαντασίᾳ του. Ἡ ἰδιαίτερη ὁμως ἀξία τῆς καλλιτεχνικῆς ἀγωγῆς στό Νηπιαγωγεῖο εἶναι ὅτι δίνει στό παιδί τήν δυνατότητα νά ἐκφράσῃ τόν ἐσωτερικόν του κόσμον, τοὺς φόβους του, τίς ἀγωνίες του, τίς χαρές του καί ἔτσι νά λυτρωθῇ.

5) ΜΟΥΣΙΚΗ ΚΑΙ ΡΥΘΜΙΚΗ ΑΓΩΓΗ

Ἐπιτρέπει στό παιδί νά ἐκφρασθῇ καί τῷ ὁδηγῇ σέ μιᾶ αὐτοσυγκίνη- τρωση καί πειθαρχία. Καλλιεργεῖ τήν εὐαίσθησίᾳ του, τή φαντασίᾳ του, τῷ ὡθεῖ στή δημιουργία καί συμβάλλει στήν πνευματική καί ψυχική ἰσορροπία του. Τῇ βάση τῆς μουσικῆς ἀγωγῆς ἀποτελεῖ τῷ τραγούδι. Εὐνοεῖ τήν ἀνάπτυξη τοῦ κοινωνικοῦ συναισθήματος μέ τήν ὁμαδική συμμετοχή.

6) ΦΥΣΙΚΗ ΑΓΩΓΗ

Ἡ φυσική ἀγωγή εἶναι μέρος τῆς γενικῆς ἀγωγῆς καί συμβάλλει στό σχηματισμό τῆς προσωπικότητος τοῦ παιδιοῦ. Τῷ βοηθεῖ νά ἀναπτύξῃ τίς φυσικές του ἱκανότητες καί θέτει τίς βάσεις γιά μιᾶ ὑγιή ἀνάπτυξη τοῦ σώματος. Ἡ μελέτη τοῦ περιβάλλοντος ἐξ ἑαυτοῦ, προσφέρει στό παιδί, μέ τήν ἔρευνα καί τήν παρατήρηση, μιᾶ γενική γνώση τοῦ χώρου στόν ὁποῖο κινεῖται. Ἡ γνώση αὕτη τῷ βοηθεῖ νά ἐνταχθῇ στό περιβάλλον, νά τῷ ἀγαπήσῃ καί νά τῷ σεβασθῇ.

"Επειτα ή κ. Παπαβασιλείου, άπαντώντας σέ έρωτήσεις μελών του Τμήματος, δίνει τες άπαραίτητες διευκρινίσεις.

"Ακολουθεϊ διεξοδική συζήτηση καί ανταλλάσσονται διάφορες άποφες.

Μεταξύ των άλλων διατυπώνεται ή άποψη καί γίνεται άποδεκτή άπό το Τμήμα ό έντος τομέας "Φυσική άγωγή" των γενικών πλαισίων να διαμορφωθεί ως εξής:

7) ΓΝΩΡΙΜΙΑ ΤΟΥ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ:

Φυτό, ζωά, πετρώματα, φυσικά φαινόμενα, κηπουρική.

Τό Τμήμα θα ολοκληρώσει τή συζήτηση για τα γενικά πλαίσια καί θα αποφασίσει σχετικά σε μία άπό τες έπόμενες συνεδρίες του.

Επειτα από αυτά έληξε ή συνεδρία.

Ο Πρόεδρος των

Βασ. Κοιτισιότης

Η Γραμματέας

Εύρυς. Παπανικολάου

Πράξη 19/1979

Σήμερα, 20 Φεβρουαρίου 1979 ημέρα Τρίτη και ώρα 10.30 πρωινή, συνεδρίασε το Τμήμα Δημοτικής Έκπαιδευσης του Κέντρου Έκπαιδευτικών Μελετών και Έπιμορφώσεως στην αίθουσα συνεδριάσεών του (Λεωχάρους 2, Αθήνα).

Έλαβαν μέρος στη συνεδρίαση, αφού προσκληθήκαν σύμφωνα με τη νόμιμη διαδικασία από τον Προεδρεύοντα του Τμήματος κ. Βασ. Κονιδιώτη, Σύμβουλο Β', οι κ.κ. Δημ. Ανδριδούπουλος, Νικ. Βλουτζίδης, Κων/νος Πασσάνιος, Νικ. Παπαδόπουλος, Σύμβουλοι Β', Διον. Μελάς, Ι. Χριστιάς, Κων/νος Φούσκας, Εισηγητές του ΚΕΜΕ, καθώς και η γραμματέας του Τμήματος Εύρυδίκη Παπανικολάου με βαθμό 6ο.

Θέματα ημερήσιας διατάξεως

- ΘΕΜΑ 1ο. Έγκριση πρακτικού της Έπιτροπής κρίσεως του διδακτικού βιβλίου της Ιστορίας της Ε' τάξεως Δημοτικού.
- ΘΕΜΑ 2ο. Έγκριση πρακτικού της Έπιτροπής κρίσεως του διδακτικού βιβλίου της Ιστορίας της ΣΤ' τάξεως Δημοτικού.
- ΘΕΜΑ 3ο. Διόρθωση ανακρίβειας για το νόσο του Χάνσεν στο βιβλίο "Καινή Διαθήκη Δ' τάξεως Δημοτικού".

Στην αρχή επικυρώνεται το πρακτικό της προηγούμενης συνεδρίας.

Στη συνέχεια γίνεται συζήτηση για το πρώτο θέμα της ημερήσιας διατάξεως, που αναφέρεται στην Έγκριση πρακτικού της Έπιτροπής, που συγκροτήθηκε για την κρίση του διδακτικού βιβλίου της Ιστορίας της Ε' τάξεως του Δημοτικού σχολείου, που γράφτηκε κατόπιν διαγωνισμού.

Το Τμήμα θα ολοκληρώσει τη συζήτηση για το βιβλίο αυτό και θα αποφασίσει σχετικά σε επόμενη συνεδρία του.

ΘΕΜΑ 2ο. Έγκριση πρακτικού της 'Επιτροπής κρίσεως του διδακτικού βιβλίου της 'Ιστορίας της ΣΤ' τάξεως Δημοτικού.

Ο αρμόδιος για το θέμα εισηγητής κ. Βασ. Κονιδιτσιώτης, Σύμβουλος Β', εισηγείται στο Τμήμα τα ακόλουθα:

Με το έγγραφο αρ. Γ/808 της 3-2-79 του ΥΠΕΠΘ διαβιβάζεται στο ΚΕΜΕ το ύλινό κρίσεως του βιβλίου " 'Ιστορία της ΣΤ' τάξεως Δημοτικού", που αποτελείται από : α) τέσσερα (4) πρακτικά της επιτροπής κρίσεως που συγκροτήθηκε με την 94979/25-8-78 Απόφαση του κ. Υπουργού για την κρίση των βιβλίων " 'Ιστορία ΣΤ' τάξεως Δημοτικού", τα όποια γράφτηκαν κατόπιν διαγωνισμού, που προκηρύχθηκε με την Απόφαση του κ. Υπουργού αρ. Φ.309.22/293/135136/16-11-77, β) τρεις εισηγητικές εκθέσεις της επιτροπής κρίσεως, γ) τρεις απαντήσεις των συγγραφέων σ' αυτές και δ) τα 11 αντίτυπα των βιβλίων που κρίθηκαν από την ως άνω επιτροπή.

Έπειτα από μελέτη: α) των εισηγητικών εκθέσεων των εισηγητών της επιτροπής κρίσεως, β) των απαντήσεων των συγγραφέων, γ) της τελικής πράξεως της επιτροπής και δ) των βιβλίων που υποβλήθηκαν εισηγούνται

να εγκριθεί ως έχει ή όμοφωνη απόφαση της επιτροπής κρίσεως των βιβλίων " 'Ιστορία ΣΤ' τάξεως Δημοτικού", δηλαδή:

- 1) Να απομειωστούν από την ουσιαστική κρίση τα βιβλία α) Μ. Μπίλια, γιατί δεν συμφωνεί με το 'Αναλυτικό Πρόγραμμα κ α β) -ΑΔ Βουγιούρα, γιατί ο συγγραφέας, ως ειδικός Σύμβουλος παρά τῷ ΚΕΜΕ, έμπλεει στις διατάξεις του άρθρου 15, παρ.2, του Π.Δ. 749/70, άνήκει δηλ. στην Κεντρική Υπηρεσία του ΥΠΕΠΘ και δέν επιτρέπεται ή υποβολή διδακτιών βιβλίων του για κρίση, σύμφωνα με τή διαδικασία του διαγωνισμού.
- 2) Να θεωρηθοῦν άνατάλληλα τα βιβλία: α) Σ. Βαγενά, γιατί παραλείπει κεφάλαια, δέν εξαίρει άξιόλογες ιστορικές προσωπιότητες, είναι γραμμένο με στόμφο, δέν είναι εδληπητή ή ύλη και λείπουν έργασίες που παρακινούν σέ αὐτενέργεια τό μαθητή, β) Ε. Καφεντζή, γιατί δίνει μεγάλη έμφαση στά πολεμικά γεγονότα, άγνοεί τήν πολιτιστική ιστορία, δέν τονίζει όρισμένα άξιόλογα γεγονότα,

Έχει γενικές έρωτήσεις, άδριστες και άσφαείς που δέν παρακινούν σε δημιουργική έργασία, γ) Α. Καστραντά, γιατί παραλείπει κεφάλαια, αντιφάσκει, παρουσιάζει την ύλη έπιγραμματινά ή έντεταμένα, δέν παρακινεί σε άυτενέργεια, οι έρωτήσεις-έργασίες είναι γενικές και άδριστες, δ) Ι. Γιαννέλη, γιατί διηγείται με ύφος έντονα ρητορικό, έχει άσάφειες, άνακρίβειες, αντιφάσεις, ό λόγος είναι μακροπερίοδος, έχει ύπερβολές, δόσκιολες έννοιες και δέν δίνει έρεθίσματα για δημιουργική έργασία, ε) Α. Κωστόπουλου-Β. Κωτούλοπούλου, γιατί χαρακτηρίζεται από ύφος ρητορικό, έπιναλύφεις, άσύμμετρη ανάπτυξη έννοτήτων, ύπερβολές, έρωτήσεις που άποκτούν μονολεκτινές άπαντήσεις, δόσκιολες έργασίες και δραστηριότητες, στ) Γ. Πισιμλή, γιατί παρουσιάζει ιστορικές άνακρίβειες, άσάφειες, ύπερβολές, ρητορικό ύφος, έλλειψη κυριολεξίας, άνισομερή κατανομή ύλης, άσυνταξίες, άδοκιμες λέξεις και έλάχιστες έργασίες-έρωτήσεις που νά ένθαρρύνουν σε δημιουργική έργασία.

3) Νά θεωρηθοούν κατάλληλα:

- α) Τό βιβλίό του Α. Βρεττού για τόν Α' Έπαινο, γιατί ή ύλη του άντλείται από ιστορικές πηγές, δίνει με έπιτυχία έργασίες με μορφή TESTS και έγράφη με βάση πλούσια βιβλιογραφία,
- β) Τό βιβλίό του Α. Άντωνίου για τό Β' Έπαινο, γιατί ή διαπραγμάτευση της ύλης γίνεται με τρόπο παραστατικό, χαρακτηρίζεται από ιστορική άκρίβεια, παραθέτει έπιτυχείς χρονολογικούς πίνακες και εύστοχες άοιήσεις έπαναλήψεως,
- γ) Τό βιβλίό των Ν. Διαμαντόπουλου-Α. Κυριαζόπουλου για τό Γ' βραβείο και δημοσλευση, άφοϋ οι συγγραφείς λάβουν ύπόψη τις κριτικές παρατηρήσεις της έπιτροπής κρίσεως και τις ύποδείξεις του Τμήματος Δημοτιικής. Τό βιβλίό αυτό θεωρείται κατάλληλο για βράβευση και δημοσλευση γιατί είναι άξιόλογο προσπάθεια, εύληπτο, φρονιματίζει με φυσικό τρόπο, εξαίρει με έπιτυχία τις κόντες ιστορικές προσωπικότητες και αναπτύσσει με έπιτυχία τά γεγονότα που φανερώνουν τις άρετές και τις άδυναμίες μας.

Έπειτα από την είσήγηση τό Τμήμα συζήτησε διεξοδικά τά προβλήματα που θεωρήθηκε άπαραίτητο νά διευκρινιστούν και

ό μ ο φ ω ν α ά π ο φ α σ ί ν ε τ α ι

1. Έγκρίνει ρήν τελική πράξη της Έπιτροπής κρίσεως του διδακτικού

βιβλίου της 'Ιστορίας της ΣΤ' τάξεως Δημοτικού, όπως έχει.

2. 'Εγερνείν τήν άπονομή τοῦ Γ' βραβεῖου στί βιβλίῳ τῶν Ν. Διαμαντίδου-Α. Κυριαζόπουλου, τοῦ Α' ἐπαίνου στί βιβλίῳ τοῦ Α. Βρεττοῦ καί τοῦ Β' 'Επαίνου στί βιβλίῳ τοῦ Α. 'Αντωνίου, γιά τοῦς λόγους ποῦ ἀναφέρονται στήν εἰσηγητική ἐκθεσὶ τῶν εἰσηγητῶν τῆς 'Επιτροπῆς κρίσεως καί στήν εἰσήγησιν πρὸς τό Τμήμα Δημοτικῆς.
3. Προτείνει γιά δημοσίευσιν τό βιβλίῳ τῶν Ν. Διαμαντίδου-Α. Κυριαζόπουλου, μέ τήν προϋπόθεσιν ὅτι οἱ συγγραφεῖς θά συνεργαστοῦν μέ τό Τμήμα Δημοτικῆς τοῦ Κ.Μ.Ε. γιά τή διόρθωσιν καί βελτίωσιν τοῦ βιβλίου τους, σύμφωνα μέ τίς ὑποδείξεις τῆς 'Επιτροπῆς κρίσεως καί τοῦ Τμήματος Δημοτικῆς.
4. 'Απορρίπτει ὡς ἀκατάλληλα τά βιβλία τῶν Σ. Φαγενᾶ, Β. Καφεντζῆ, Α. Καστραντζῆ, Γ. Γεαννέλη, Α. Καστόπουλου-Β. Κατούλοπούλου, Γ. Πισιμίσση γιά τοῦς λόγους ποῦ ἀναφέρονται στήν εἰσηγητική ἐκθεσὶ τῶν εἰσηγητῶν τῆς 'Επιτροπῆς κρίσεως καί στήν εἰσήγησιν πρὸς τό Τμήμα Δημοτικῆς.
5. Συμφωνεῖ μέ τήν 'Επιτροπὴ κρίσεως καί ἀποκλείει ἀπὸ τήν οὐσιαστικὴν κρίσιν τά βιβλία τῶν Μ. Μπίγνα καί 'Α. Βουγιούκα, γιά τοῦς λόγους ποῦ ἀναφέρονται στήν Πρόξιν τῆς 'Επιτροπῆς καί εἰσῆγῃσιν αὐτῆς τῆς πρόξεως.

20. Προτείνει για δημοσίευση το βιβλίο των Ν. Διαμαντέπουλου- Α. Κυριαζόπουλου, με την προϋπόθεση ότι οι συγγραφείς θα συνεργαστούν με το Τμήμα Δημοτικής του ΚΙΜΕ για τη διόρθωση και βελτίωση του βιβλίου τους, σύμφωνα με τις υποδείξεις της Έπιτροπής κρίσεως και του Τμήματος Δημοτικής.

4. Ἀπορρίπτεται ὡς ἀναικόλληλα τὰ βιβλία τῶν Σ. Παγενᾶ, Ε. Καφεντζῆ, Α. Καστραντᾶ, Ι. Γεαννέλη, Α. Καστόπουλου-Β. Κατούποδου, Γ. Πισιμίση γιὰ τοὺς λόγους καὶ ἀναφέρονται στὴν εἰσηγητικὴ ἐκθεσὶς τῶν εἰσηγητῶν τῆς Ἐπιτροπῆς κρίσεως καὶ στὴν εἰσαγγελίαν πρὸς τὸ Τμήμα Δημοτικῆς.

5. Συμφωνεῖ με τὴν Ἐπιτροπὴ κήρυξεως καὶ ἀποκλείει ἀπὸ τὴν οὐσιαστικὴν κήρυξιν τὰ βιβλία τῶν Μ. Μπίνγα καὶ Ἀ. Βουγιούκα, γιὰ τοὺς λόγους ποὺ ἀναφέρονται στὴν Πρόξ. τῆς Ἐπιτροπῆς καὶ εἰσήγηση αὐτῆς τῆς πράξεως.

ΘΕΜΑ 3ο. Διόρθωση ανακρίβειας για τη νόσο του Χάνσεν στο βιβλίο
"Καινή Διαθήκη Δ' τάξεως Δημοτικού".

Ο αρμόδιος για το θέμα εισηγητής κ. Κων/νος Φούσικας, εισηγητής του ΚΕΜΕ, εισηγείται στο Τμήμα τα ακόλουθα:

Με το άρ. 15271-7/19-12-78 έγγραφο του ΥΠΕΠΘ/Δ/υση Έφαρμογής Προγραμμάτων ΔΕΠΑ μως διαβιβάζεται αναφορά προς τον Υφυπουργό Παιδείας κ. Βασ. Κοντογιαννόπουλο της "Χριστιαν. Γωνιάς Χανσενικών". Θέμα της αναφοράς είναι "ή ανακρίβεια για τη νόσο του Χάνσεν στο βιβλίο Καινή Διαθήκη της Δ' τάξεως Δημοτικού".

Πράγματι, στο βιβλίο "Καινή Διαθήκη" της Δ' τάξεως Δημοτικού του κ. Άναστ. Κυριαζόπουλου, έκδοσεις ΟΕΔΒ 1978 και στη σελίδα 40, στλχ. 12-13, αναγράφεται: "Η λέπρα, παιδιά, είναι μία φοβερή αρρώστια και μεταδίδεται πολύ εύκολα". Η φράση αυτή, για την οποία διαμαρτύρεται ή "Χριστ. Γωνιά Χανσενικών του Νοσοκομείου Λοιμωδών Νοσών", έξεταζόμενη από Ιατρική άποψη, είναι ανακριβής και άδικοη για τους χανσενικούς, για τους έξής λόγους:

- 1) Η νόσος του Χάνσεν δε μεταδίδεται πολύ εύκολα, όπως αναγράφεται στο βιβλίο, άλλ' αντίθετα, όπως έχει διακηρύξει το 1961 ή Παγκόσμια Όργάνωση Ύγείας, "Η νόσος του Χάνσεν είναι ή λιγότερο μεταδοτική και ή πιο δυσκολομετάδοτη απ' όλες τις άλλες λοιμώδεις αρρώστιες", έπειδή για τη μετάδοσή της πρέπει να συντρέξουν πολλοί παράγοντες, ο όποιοι όμως δεν εξασφαλίζονται εύκολα.
- 2) Δεν είναι φοβερή αρρώστια ή νόσος του Χάνσεν, όπως ισχυρίζεται ο συγγραφέας του σχολικού βιβλίου, γιατί, όπως έχει διακηρύξει το Ε' Διεθνές Λεπτολογικό Συνέδριο το 1948 "ή μεγάλη δυσκολία με την οποία μεταδίδεται ή νόσος του Χάνσεν, άνομη και διά στενοῦ συγχρωτισμοῦ, την καθιστά άκίνδυνον διά τας συνήθεις κοινωνικές σχέσεις μεταξύ των ατόμων". Παρόμοια είχε διακηρύξει και το Δ' Διεθνές Λεπτολογικό Συνέδριο το 1938, διατυπώνοντας την άποψη ότι "ο κίνδυνος από τη λέπρα είναι άχυρένιος".

Ύστερα από όλα αυτά, προτείνω στο Τμήμα να δεχθεῖ την έξής διόρθωση της σχετικής φράσεως του βιβλίου:

"Η λέπρα, παιδιά, που σήμερα είναι γνωστή ως νόσος του Χάνσεν και μεταδίδεται πάρα πολύ δύσκολα, γιατί, χάρη στις προόδους της Έπιστήμης, κατάντησε μία από τις συνηθισμένες αρρώστιες, ήταν στα χρόνια του Χριστού φοβερή και μεταδιδόταν πολύ εύκολα".

Είσηγοῦμαι ἀκόμη νά κοινοποιηθεῖ ἡ διόρθωση αὐτῇ στή σχολεῖα μέ ἐγκύκλιο γιά τήν ἀποκατάσταση τῆς ἀλήθειας, καί νά γνωστοποιηθεῖ ἡ ἀπόφαση τοῦ Τμήματος στή "Χριστ. Γωνιά Ξανσενιῶν". Μέ τήν εὐκαιρία αὐτή ἐνημερώνω τό Τμήμα ὅτι ἡ προτεινόμενη διόρθωση ἔχει γίνεи καί στό νέο βιβλίο τῶν ἑρμηνευτικῶν τῆς Δ' τάξεως Δημοτικού τῆς κ. Γιαννέλη, γιατί καί αὐτοῦ τοῦ βιβλίου ἡ διατύπωση γιά τή νόσο τοῦ Χάνσεν δέν ἦταν σωστή.

Τό Τμήμα, ἀφοῦ ἔλαβε ὑπόψη του: α) Τό ἔγγραφο ἀριθμ. 152717/19-12-1978 τοῦ Ὑπουργείου Ἑθν. Παιδείας καί ἑρσην/των, β) τήν εἰσηγήσῃ τοῦ κ. Κων/νου Φούσκα, Εἰσηγητῇ τοῦ ΚΕΜΕ, καί γ) τή διεξοδική συζήτηση μεταξύ τῶν μελῶν

ὁμόφωνα ἀποφάνεται

Γνωμοδοτεῖ :

1. Νά γίνεи ἡ ἐξῆς διόρθωση στή σχετική μέ τή νόσο τοῦ Χάνσεν φράση τοῦ βιβλίου τῆς Καίνης Διαθήκης Δ' τάξεως Δημοτικού:

"Ἡ λέπρα, παιδιά, ποῦ σήμερα εἶναι γνωστή ὡς νόσος τοῦ Χάνσεν καί μεταδίδεται πάρα πολύ δύσκολα, γιατί, χάρη στίς προόδους τῆς Ἐπιστήμης, κατάντησε μιά ἀπό τίς συνηθισμένες ἀρρώστιες, ἦταν στή χροῖα τοῦ Χριστοῦ ἀρρώστια φοβερή καί μεταδιδόταν πολύ εὐκόλα".

2. Νά κοινοποιηθεῖ ἡ διόρθωση αὐτῇ στή σχολεῖα μέ ἐγκύκλιο γιά τήν ἀποκατάσταση τῆς ἀλήθειας.

Προεδρεῖων
Βασίλ. Κονιδισιαδης

Ἡ Γραμματέας
Εὐρυδ. Παπανικολάου

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΘΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ
ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΚΕΝΤΡΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΜΕΛΕΤΩΝ
ΚΑΙ ΕΠΙΜΟΡΦΩΣΕΩΣ (ΚΕΜΕ)
ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΕΩΣ

Πράξη 20/1979

Σήμερα, 23 Φεβρουαρίου 1979 ημέρα Παρασκευή και ώρα 10.30' πρωΐνῃ, συνεδρίασε τὸ Τμήμα Δημοτικής Ἑκπαίδευσεως τοῦ Κέντρου Ἑκπαιδευτικῶν Μελετῶν καὶ Ἐπιμορφώσεως στὴν αἴθουσα συνεδριάσεων τοῦ (Λεωχάρους 2, Ἀθήνα).

Ἐλαβαν μέρος ἀτὴ συνεδρίαση, ἀφοῦ προσκλήθηκαν σύμφωνα μὲ τὴ νόμιμη διαδικασία ἀπὸ τὸν Προεδρεύοντα τοῦ Τμήματος κ. Βασ. Κονιδιτσιώτη, Σύμβουλο Β', οἱ κ.κ. Δημ. Ἀνδριόπουλος, Νικ. Βλουτφίδης, Κων/νος Πασσάκος, Νικ. Παπαδόπουλος, Σύμβουλοι Β', Διον. Μελλάς, Ἰωάν. Χριστιᾶς, Εἰσηγητὲς τοῦ ΚΕΜΕ, καθὼς καὶ ἡ γραμματέας τοῦ Τμήματος Εὐρυδίκη Παπανικολάου μὲ βαθμὸν 6ο.

Θέμα ἡμερήσιας διατάξεως

Ἡ πορεία τῆς ἐγκρίσεως τῶν βιβλίων τοῦ διαγωνισμοῦ.

Στὴν ἀρχὴ ἐπικυρώνεται τὸ πρακτικὸ τῆς προηγούμενης συνεδρίας.

Ἐπειτα ὁ Προεδρεύων τοῦ Τμήματος κ. Βασ. Κονιδιτσιώτης, Σύμβουλος Β', ἀναφέρεται στὶς μέχρι τώρα ἐργασίες τοῦ Τμήματος καὶ ἐνημερώνει τὰ μέλη γιὰ τὴν πορεία τῆς ἐγκρίσεως τῶν διδακτικῶν βιβλίων τοῦ Δημοτικοῦ, ποὺ γράφτηκαν κατόπιν διαγωνισμοῦ.

Ἐπειτα ἀπὸ αὐτὰ ἔληξε ἡ συνεδρία.

Ὁ Προεδρεύων

Βασ. Κονιδιτσιώτης

Ἡ Γραμματέας

Ε. Παπανικολάου

Ε. Παπανικολάου

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΘΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ
ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΚΕΝΤΡΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΜΕΛΕΤΩΝ
ΚΑΙ ΕΠΙΜΟΡΦΩΣΕΩΣ (ΚΕΜΕ)
ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΕΩΣ

Πράξη 21/1979

Σήμερα, 26 Φεβρουαρίου 1979 ημέρα Δευτέρα και ώρα 10.30 πρωί, συνεδρίασε το Τμήμα Δημοτικής Έκπαιδευσης του Κέντρου Εκπαιδευτικών Μελετών και Επιμορφώσεως στην αίθουσα συνεδριάσεών του (Λεωχάρους 2, Αθήνα).

Έλαβαν μέρος στη συνεδρίαση, αφού προσκληθήκαν σύμφωνα με τη νόμιμη διαδικασία από τον Προεδρεύοντα του Τμήματος κ. Βασ. Κονιδιτσιώτη, Σύμβουλο Β', οι κ.κ. Δημ. Ανδριόπουλος, Νικ. Βλουτίδης, Κων/νος Πασσάνιος, Νικ. Παπαδόπουλος, Σύμβουλοι Β', Διον. Μελάς, Ίωάν. Χριστιάς, Εισηγητές του ΚΕΜΕ, καθώς και η γραμματέας του Τμήματος Εύρυδίκη Παπανικολάου με βαθμό 6ο.

Θέματα ημερήσιας διατάξεως

ΘΕΜΑ 1ο. Έγκριση πράξεως της Έπιτροπής κρίσεως του διδακτικού βιβλίου της Ιστορίας Ε' τάξεως Δημοτικού, Εισηγητές κ.κ. Β. Κονιδιτσιώτη και Δ. Μελάς.

ΘΕΜΑ 2ο. Ανατύπωση του βιβλίου της Ιστορίας Ε' τάξεως Δημοτικού. Εισηγητές κ.κ. Β. Κονιδιτσιώτης, Δ. Μελάς.

ΘΕΜΑ 3ο. Έγκριση πράξεως της Έπιτροπής κρίσεως του διδακτικού βιβλίου της Γραμματικής Δ' τάξεως Δημοτικού.

Στην αρχή επικυρώνεται το πρακτικό της προηγούμενης συνεδρίας.

ΘΕΜΑ 1ο. Έγκριση πράξεως της Έπιτροπής κρίσεως τοῦ διδαντινοῦ βιβλίου τῆς 'Ιστορίας Ε' τάξεως Δημοτινοῦ.
Εισηγητὲς κ.κ. Β. Κονιδιτσιώτης καὶ Δ. Μελάς.

Οἱ ἀρμόδιοι γιὰ τὸ θέμα εἰσηγητὲς κ.κ. Β. Κονιδιτσιώτης, Σὺμ-
βουλος Β', Δ. Μελάς, Εἰσηγητῆς τοῦ ΚΕΜΕ, θέτουν ὑπόψη τοῦ Τμήματος
τὸ ἑγγραφο ἀριθμ. Γ/418/19-1-1979 τοῦ Ὑπουργείου Ἐθν. Παιδείας
καὶ Ἐρευνῶν μὲ τὸ ὁποῖο διαβιβάστηκαν στὸ ΚΕΜΕ: α) Οἱ Πράξεις
ἀριθμ. 1/31-8-78, 2/10-10-78 καὶ τελικὴ Πράξη/15-1-79 τῆς Ἐπιτρο-
πῆς, ποὺ συγροτήθηκε μὲ τὴν 94979/25-8-78 ἀπόφαση τοῦ κ. Ὑπουργοῦ
γιὰ τὴν κρίση τοῦ διδαντινοῦ βιβλίου τῆς 'Ιστορίας Ε' τάξεως Δημο-
τινοῦ, β) Οἱ εἰσηγητικὲς ἐκθέσεις τῶν εἰσηγητῶν τῆς ἐπιτροπῆς κρίσε-
ως καὶ οἱ ἀπαντήσεις τῶν συγγραφέων σ' αὐτὲς καὶ γ) τρία ἀντίτυπα
τῶν βιβλίων τῆς 'Ιστορίας ποὺ κρίθηκαν ἀπὸ τὴν Ἐπιτροπὴ.

Ἐπειτα οἱ κ.κ. Εἰσηγητὲς εἰσηγοῦνται στὸ Τμήμα τὰ ἀκόλουθα:

Ἡ Ἐπιτροπὴ κρίσεως τῶν δοκιμῶν τοῦ μαθήματος τῆς 'Ιστορίας
τῆς Ε' τάξεως ἐργάστηκε μὲ πολὺ προσοχὴ καὶ διατύπωσε τὲς παρατηρή-
σεις καὶ τὴ γνώμη τῆς γιὰ τὰ βιβλία ποὺ ὑποβλήθηκαν.

Μὲ τὸ πρῶτο πρακτικὸ τῆς ἡ Ἐπιτροπὴ ἀποκλείει ἀπὸ τὴν κρίση
τὸ βιβλίο τοῦ κ. Μιχαὴλ Μπλιγιά, γιατί δέν πληρεῖ τὲς προϋποθέσεις
ποὺ ὀρίζει ἡ προκήρυξη" - εἶναι μικρότερο κατὰ δύο τυπογραφικὰ φύλ-
λα.

Μὲ τὸ δεῦτερο πρακτικὸ τῆς ἡ Ἐπιτροπὴ ἀποκλείει ἀπὸ τὴν οὐσια-
στικὴ κρίση τὸ βιβλίο τοῦ κ. Βουγιούνα, σύμφωνα μὲ τὲς διατάξεις τοῦ
ἔδαφ. 2, τοῦ ἀρθροῦ 15 τοῦ Ν.Δ.749/70. "Γιὰ τὴν ὑποχρεωτικὴ αὐτὴ
ἀπόφαση", ὅπως ἀναφέρει τὸ πρακτικὸ, "ὅλα τὰ μέλη τῆς ἐπιτροπῆς ἐξε-
φράσαν τὴ λύση τους, δεδομένου ὅτι τὸ βιβλίο τοῦ κ. Βουγιούνα βρέ-
θηκε ὁμόφωνα πολὺ ἀξιόλογο καὶ τὸ καλὺτερο ἀπ' ὅλα τὰ ἄλλα".

Ἡ Ἐπιτροπὴ θεωρεῖ τὸ βιβλίο τοῦ κ. Ἀνδρέα Σγούρου ἀνατάλληλο
ὡς ἐγχειρίδιο τῶν μαθητῶν τῆς Ε' τάξεως, γιατί εἶναι γράμμενο γιὰ
μαθητὲς γυμνασίου.

Τέλος, ἡ Ἐπιτροπὴ κρίνει κατάλληλο γιὰ διδαντικὸ ἐγχειρίδιο
καὶ προτείνει νὰ δοθεῖ τὸ τρίτο βραβεῖο στὸ δοκίμιο τοῦ κ. Κωνσταντί-
νου Συγγροῦ.

Τὰ προτερήματα ποὺ βρῖσκει ἡ Ἐπιτροπὴ σ' αὐτὸ τὸ βιβλίο εἶναι

τά εξής:

- 1) 'Η γλώσσα του, χωρίς να είναι εύκολη και απόλυτα κατανοητή από τους μαθητές, όπωςδήποτε όμως πιο εύκολα γίνεται αντιληπτή (Οι Εισηγητές το συγκρίνουν με το δοκίμιο του κ. Σγούρου).
- 2) Περιλαμβάνει σχετικούς μύθους και θρύλους στο τέλος των ενότητων.
- 3) Τα ιστορικά γεγονότα παρουσιάζονται με επιστημονικό και παράλληλα πιο απλό τρόπο (πάλι σε σύγκριση με το βιβλίο του κ. Σγούρου).
- 4) Πλησιάζει το πνευματικό επίπεδο των μαθητών... και μετά τις βελτιώσεις και διαρθρώσεις θα ανταποκρίνεται μερίκι στους παιδαγωγικούς όρους της διανοητικής.

Το δοκίμιο όμως του κ. Συγγραφέα παρουσιάζει και σοβαρά μειονεκτήματα τα περισσότερα από τα οποία επισημαίνει η εισηγητική έκθεση της 'Επιτροπής. Συγκεκριμένα:

- 1) 'Η γλώσσα: α) Δεν είναι ομοιομορφή, β) Δε χρησιμοποιείται όρθη στίξη, γ) 'Η κακή διατύπωση κάνει δυσνόητες ορισμένες προτάσεις.
- 2) 'Η επιστημονική πλευρά: α) 'Ορισμένα κεφάλαια είναι δυσνόητα για τους μαθητές της Ε' τάξεως, β) 'Υπάρχουν ορισμένες ιστορικές ανακρίβειες και έλλειψεις. γ) Οι έρωτήσεις είναι πολλές και πολλές από αυτές δόσολες ή ανακρίβειες, δ) Οι εργασίες είναι γενικά πάνω από τις δυνατότητες των μαθητών. ε) Οι χρονολογικοί πίνακες των δυναστειών είναι περιττοί.
- 3) 'Η παιδαγωγική πλευρά: 'Η παράθεση ενός πλήθους πληροφοριών, ονομάτων, γεγονότων και χρονολογιών κάνει το βιβλίο δόσολο και όχι άρκετά έλυστινό για τους μαθητές της Ε' τάξεως.

Το δοκίμιο έχει ανάγκη από "μια συστηματική γενική επεξεργασία του κειμένου του βιβλίου". 'Αλλά η εκ νέου επεξεργασία όλου του βιβλίου από το συγγραφέα θα απαιτούσε πολύ χρόνο και κατά τη γνώμη των εισηγητών της 'Επιτροπής το βιβλίο πάλι θα ανταποκρινόταν "μερίκι" στους παιδαγωγικούς όρους της προκηρύξεως.

'Επειδή η προσπάθεια του κ. Συγγραφέα αξίζει να αμειψθεί, συμφωνούμε με την απόφαση της 'Επιτροπής κρίσεως να πάρει το συγγραφέας το τρίτο βραβείο, προτείνουμε όμως το δοκίμιο να μην κυκλοφορήσει ως σχολικό έγχειρίδιο, γιατί παρουσιάζει τα εξής σοβαρά μειονεκτήματα:

- α) η παραθεση ενός πλήθους ονομάτων, χρονολογιών και πληροφοριών
κάνει το βιβλίο δισομολο και όχι άρνητα έλυστικιό για τους μαθητές·
β) οι έρωτησεις είναι πολλές και όρισμένες δισομολες ή άνατανόητες.
γ) οι έργασίες είναι γενικά έπάνω από τις δυνάτοητες των παιδιών·
δ) όρισμένα κεφάλαια είναι δυσνόητα για τους μαθητές της Ε' τάξεως·
ε) ύπάρχουν όρισμένες ιστορινές άνακρίβειες και έλλείψεις·
στ) η γλώσσα δέν είναι όμοιομορφη· ζ) δέ χρησιμοποιεΐται όρθή σιέξη·
και η) η κακή διατύπωση κάνει δυσνόητες όρισμένες προτάσεις·

Τό Τμήμα, άφοϋ έλαβε ύπόψητου: α) Τό έγγραφο άριθμ. Γ/418/19-1-79
του Υπουργείου Έθν. Παιδείας και Θρησκευμάτων με όλα τά παραστατικα
στοιχεΐα, β) την είσήγηση των κ.κ. Β. Κονιδιτσιώτη, Συμβούλου Β', Δ.
Μελά, Εισηγητή του ΚΕΜΕ, και δ) στη διεξοδική συζήτηση μεταξύ των
μελών

όμόφωνα άποφάνεται

1. Συμφωνεΐ με την Έπιτροπή κρίσεως και α) έγκρίνει την άπονομή του
Γ' βραβείου στο βιβλίο "Ρωμαΐνη και Βυζαντινή 'Ιστορία" Ε' τάξεως
του κ. Κ. Συγγραϋ και β) άπορρίπτει ως άνατάλληλο για τους μαθητές
του δημοτικου σχολείου το βιβλίο της 'Ιστορίας του κ. 'Α. Σγούρου,
για τους λόγους που άναφέρονται στην άναλυτική κριτική έκθεση των
εισηγητών της Έπιτροπής κρίσεως, στην τελική πράξη της Έπιτροπής
κρίσεως και στην είσήγηση προς τό Τμήμα Δημοτικής.
2. Προτείνει να μην έντυπωθεΐ για χρήση των μαθητών της Ε' τάξεως του
δημοτικου σχολείου το βιβλίο του κ. Συγγραϋ, για τους λόγους που
άναφέρονται στην άναλυτική κριτική έκθεση των Εισηγητών της Έπι-
τροπής κρίσεως και στην είσήγηση προς τό Τμήμα Δημοτικής.

ΘΕΜΑ 2ο. 'Ανατύπωση του βιβλίου της 'Ιστορίας Ε' τάξεως Δημοτικού.

Οί κ.κ. Β. Κονιδιτσιώτης, Σύμβουλος Β', Δ. Μελάς, Εισηγητής του ΚΕΜΕ, εισηγούνται για τὸ θέμα αὐτό στο Τμήμα τὰ ἀνδोलουα:

"Ἐπειτα ἀπὸ τὴν ὁμόφωνη ἀπόφαση τοῦ Τμήματος (ἀριθμ.21/1979) νὰ μὴν ἐκδοθεῖ τὸ δοκίμιο τῆς 'Ιστορίας Ε' τάξεως Δημοτικού τοῦ κ. Συγγραφοῦ, προτείνουμε τὴν ἀνατύπωση καὶ χρησιμοποίηση τοῦ σημερινοῦ διδακτικοῦ ἐγχειριδίου τῆς 'Ιστορίας τῆς Ε' τάξεως, τὸ ὁποῖο καὶ ἡ Ἐπιτροπὴ κρίσεως στὸ δεύτερο πρακτικὸ χαρακτηρίζει "ὁμόφωνα πολὺ ἀξιόλογο καὶ καλὺτερο ἀπὸ ὅλα τὰ ἄλλα" βιβλία ποὺ ὑποβλήθηκαν γιὰ κρίση. Ἀσφαλῶς, ἰσχύει καὶ ἐδῶ ἡ προϋπόθεση ὅτι ὁ συγγραφεὺς θὰ ἐπιφέρει τὲς ἀπαραίτητες διορθώσεις καὶ βελτιώσεις σύμφωνα μὲ τὲς ὑποδείξεις τοῦ Τμήματος Δημοτικῆς Ἐκπαιδεύσεως".

Τὸ Τμήμα, ὕστερα ἀπὸ διεξοδική συζήτηση μεταξὺ τῶν μελῶν του,
ὁ μ ὁ φ ω ν α ἀ π ο φ α σ ῖ ν ε τ α ι

Νὰ ἀνατυπωθεῖ ἀπὸ τὸν ΟΕΔΒ τὸ βιβλίο "Ρωμαϊκὴ καὶ Βυζαντινὴ 'Ιστορία" γιὰ τὴν Ε' τάξη τοῦ Δημοτικοῦ τοῦ κ. Ἀρ. Βουγιούνα μὲ τὴν προϋπόθεση ὅτι ὁ συγγραφεὺς θὰ ἐπιφέρει τὲς ἀπαραίτητες διορθώσεις καὶ βελτιώσεις, σύμφωνα μὲ τὲς ὑποδείξεις τοῦ Τμήματος Δημοτικῆς Ἐκπαιδεύσεως τοῦ ΚΕΜΕ.

Ἡ συζήτηση γιὰ τὸ τρίτο θέμα τῆς ἡμερήσιας διατάξεως ἀναβλήθηκε γιὰ μιὰ ἀπὸ τὲς ἐπόμενες συνεδρίες.

Ἐπειτα ἀπὸ αὐτὰ ἐληξε ἡ συνεδρία.

Ὁ Πρόεδρος

Βασίλειος Κονιδιτσιώτης

Ἡ Γραμματεὺς

Εὐρυδὴ Παπανικολάου

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΘΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ
ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΚΕΝΤΡΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΜΕΛΕΤΩΝ
ΚΑΙ ΕΠΙΜΟΡΦΩΣΕΩΣ (ΚΕΜΕ)
ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΕΩΣ

Πρόταση 22/1979

Σήμερα, 2 Μαρτίου 1979 ημέρα Παρασκευή κατ' ώρα 10.30 πρωινή, συνεδρίασε το Τμήμα Δημοτικής Έκπαιδευσης του Κέντρου Έκπαιδευτικών Μελετών κατ' Επιμορφώσεως στην αβθουσα συνεδριάσέων του (Λεω-
χάρους 2, Αθήνα).

Έλαβαν μέρος στη συνεδρίαση, άφου προσκλήθηκαν σύμφωνα με τή νόμιμη διαδικασία από τόν Προεδρεύοντα του Τμήματος κ. Βασ. Κονιδι-
τσιώτη, Σύμβουλο Β', οί κ.κ. Δημ. Άνδριόπουλος, Νικ. Βλουτίδης,
Κων/νος Πασσάνος, Νικ. Παπαδόπουλος, Σύμβουλοι Β', Διον. Μελάς,
Ιωάν. Χριστιάς, Εισηγητές του ΚΕΜΕ, καθώς κατ' ή γραμματέας του
Τμήματος Εύρυδίκη Παπανικολάου με βαθμό 6ο.

Θέματα ήμερήσιας διατάξεως

ΘΕΜΑ 1ο. Ανακοινώσεις

ΘΕΜΑ 2ο. Έγκριση πρακτικοῦ τῆς Έπιτροπῆς κρίσεως τοῦ διδαικτικοῦ
βιβλίου τῆς Γραμματικῆς Γ' τάξεως Δημοτικοῦ.

ΘΕΜΑ 3ο. Έγκριση πρακτικοῦ τῆς Έπιτροπῆς κρίσεως τοῦ διδαικτικοῦ
βιβλίου τῆς Γραμματικῆς Δ' τάξεως Δημοτικοῦ.

ΘΕΜΑ 4ο. Ανατυπωση τοῦ βιβλίου τῆς Γραμματικῆς τῆς Δ' τάξεως Δημο-
τικοῦ.

Στήν ἀρχή ἐπικυρώνεται τό πρακτικό τῆς προηγούμενης συνεδρίας.

[Handwritten signature]

ΘΕΜΑ 1ο. 'Ανακοινώσεις

Ο Προεδρεύων του Τμήματος κ. Βασ. Κονιδιτσιώτης, Σύμβουλος Β', ανακοινώνει στο Τμήμα:

α) Τά έγγραφα αριθμ. Φ.309.71/36/Γ.790/5-2-1979, Γ/Φ.309.71/51/976/14-2-1979 καί Γ/Φ.809.71/50/Γ977/14-2-1979 του 'Υπουργείου 'Εθνικής Παιδείας καί 'Ερσην/των, πού αναφέρονται σέ γνωστοποιήσεις αποφάσεων του Τμήματος Δημοτικής στούς ενδιαφερομένους γιά τά βιβλία "'Αριθμητική ΣΤ' Δημοτικού", "Σύγχρονα Μαθηματικά" καί γιά τά βιβλιότετρα δια "Μαθαίνω παίζοντας" (Τόμοι Α', Β') καί "Α.Β.Γ" καί "1.2.3", αντίστοιχα.

β) Τό έγγραφο αριθμ. 1213/5-2-1979 του Κέντρου Ψυχικής 'Υγιεινής, πού αναφέρεται στήν οργάνωση σεμιναρίου μέ θέμα τή μεθοδολογία τής έρευνας στίς κοινωνικές επιστήμες.

γ) Τό έγγραφο Φ. 815.3/Ζ/1225/14-2-1979 τής Δ/νσεως ΒΕΕ καί Ε.Μ.Σχ. του ΥΠΕΠΘ μέ θέμα τήν τροποποίηση 'Αποφάσεως συγροτήσεως 'Ελληνικής αντιπροσωπείας γιά τή συζήτηση του εκπαιδευτικού προβλήματος των 'Ελληνοπαίδων τής Σουηδίας μέ τή Σουηδική αντιπροσωπεία.

δ) Τό έγγραφο Γ1146/19-2-1979 του κ. 'Υπουργού 'Εθν. Παιδείας καί 'Ερσην/των, πού αναφέρεται σέ 'Επιμορφωτικά σεμινάρια έξωπηρεσιακής φύσεως.

ε) Τά έγγραφα Γ/1163/20-2-1979 καί Γ/1217/22-2-79 μέ τά όποια τό Τμήμα Διδακτινών βιβλίων του ΥΠΕΠΘ διαβιβάζει στόν ΟΕΔΒ γιά έντύπωση τά βιβλία "Γεωγραφία Γ' τάξεως Δημοτικού" των Μ.Κωστόνα-Ε.Μουλλά καί "Γεωγραφία Δ' τάξεως Δημοτικού" των Α.Κωστόπουλου καί Β. Κωτοπούλου -Κωστοπούλου .

στ) Το έγγραφο αριθμ. Γ/878/6-2-1979 του Υπουργείου Εθνικής Παι-
δείας και Θρησκευμάτων, που αναφέρεται στην παράταση του χρόνου
κρίσεως των Αναγωγιστικών όλων των τάξεων του Δημοτικού επί 15/8ήμερο.

ζ) Την απόφαση με αριθμ. πρωτ. Φ.557.1/Γ/970/19-2-1979 του κ. Υπουρ-
γου Εθν. Παιδείας για την εισαγωγή της διδασκαλίας του μαθήματος
της Φιλοσοφίας στους μετεκπαιδευμένους Διδασκάλους και Νηπιαγωγούς
στην Ειδική Αγωγή στο Μ.Α.Δ.Ε.

η) Την απόφαση Γ/1216/22-2-79 του κ. Υπουργού Εθν. Παιδείας, με την
όποια εγκρίνεται η αριθμ. 7/18-1-79 Πράξη του ΚΕΜΕ, που αναφέρεται
στο διδασκτικό βιβλίο των Θρησκευτικών της Δ' τάξεως Δημοτικού.

θ) Τις αποφάσεις αριθμ. Γ/1128/17-2-1979 και Γ/672/30-1-1979 του κ.
Υπουργού Εθνικής Παιδείας και Θρησκ/των με τις οποίες εγκρίνονται
αντίστοιχα οι Πράξεις αριθμ. 7/18-1-79 και 172/19-12-78 του ΚΕΜΕ,
που αναφέρονται στα διδασκτικά βιβλία της Γεωγραφίας Δ' τάξεως Δημο-
τικού και της Ιστορίας Γ' τάξεως Δημοτικού.

ι) Την απόφαση αριθμ. Γ/971/16-2-1979 του κ. Υφυπουργού Εθν. Παιδείας
ας, που αναφέρεται στην ανάπτυξη από τον ΟΕΔΒ του βιβλίου της Ιστο-
ρίας Δ' τάξεως Δημοτικού και

κ) Τις αποφάσεις αριθμ. Γ/1126/17-2-1979 και Γ/1127/17-2-1979 του
κ. Υπουργού της Παιδείας που αναφέρονται στην ανάθεση της εικονο-
γράφησης των βιβλίων της Αριθμητικής των τάξεων Γ' και Δ' Δημοτι-
κού στους καλλιτέχνες Ανακρέοντα Καναβίση και Ειρήνη Νομίου.

ΘΕΜΑ 2ο. "Εγκριση πρακτικού της 'Επιτροπής κρίσεως του διδακτικού βιβλίου της Γραμματικής της Γ' τάξεως Δημοτικού.

'Ο άρμόδιος για τὸ θέμα εισηγητῆς κ.Δ. 'Ανδριόπουλος, Σύμβουλος Β', εισηγεῖται στὸ Τμήμα τὰ ἀκόλουθα:

"Αφοῦ ἔλαβα ὑπόψη μου: α) Τὸ Ν.Δ. ἀριθμ. 749/70 "περὶ Διδακτικῶν Βιβλίων", β) Τὸ Π.Δ. 1034/12-22-1977" περὶ 'Αναλυτικοῦ Προγράμματος τοῦ Δ.Σχολεῖου (ΦΕΚ 347/12-22-1977, γ) Τὴν 'Απόφαση τοῦ 'Υπουργοῦ 'Εθνικῆς Παιδείας μετ' ἀριθμ. Φ.309.22/295/135141/16-11-77 "περὶ προκηρδξ-ως διαγωνισμοῦ συγγραφῆς διδακτικῶν βιβλίων τοῦ Δημοτικοῦ Σχολεῖου, δ) Τὴν ἀπόφαση τοῦ 'Υπουργοῦ 'Εθνικῆς Παιδείας, ἀριθμ. 94979/25-8-78, περὶ συγροτήσεως 'Επιτροπῆς κρίσεως βιβλίων τοῦ Δημοτικοῦ Σχολεῖου καὶ ἀφοῦ μελέτησα ε) Τίς πράξεις 1/5-10-78 καὶ 2/30-1-79 τῆς 'Επιτροπῆς κρίσεως τοῦ βιβλίου "Γραμματικὴ Γ' τάξεως Δημοτικοῦ", ζ) Τὰ "Σημειώματα Παρατηρήσεων" τῆς Δ/σεως 'Εφαρμ. τοῦ ΥΠΕΠΘ σχετικὰ μετ' τίς τυπικὰς προϋποθέσεις η) Τίς εἰσηγητικὰς ἐκθέσεις τῶν μελῶν τῆς 'Επιτροπῆς κρίσεως γιὰ τὰ βιβλία τῶν κ.κ. 'Ηλ. 'Υφαντίδη, Κ.Κολοβοῦ- 'Ανδρ. Παπανδρέου, Ν. Πρεῶρη, Κων. Καραστάθη-Νικ. Παπανικολάου, Στ. Φίλου, Τρυφ. Γάνη, Π. 'Αντωνόπουλου-Ο.Καρανιδά, Κ.Σιάτου, θ) Τίς ἀπαντήσεις τῶν συγγραφέων, η) Τὴν πράξη 2/30-1-1978 τῆς 'Επιτροπῆς κρίσεως καὶ ι) Τὸ περιεχόμενο τῶν βιβλίων ποῦ ὑποβλήθηκαν γιὰ κρίση, ἐπισημαίνω ὅτι:

1. Γενικὰ οἱ συγγραφεῖς καὶ τῶν ὀντῶ βιβλίων, ἔχουν καταβάλλει φιλότιμες προσπάθειες γιὰ νὰ ἀνταποκριθοῦν στὶς ἀπαιτήσεις τῆς προκηρδξ-σεως τοῦ 'Αναλυτικοῦ προγράμματος.
2. Οἱ περισσότεροι ἀπ' αὐτοὺς ἀκολοθήσαν τὸν παραδοσιακὸν τρόπο προ-σφορᾶς τῆς ὕλης, ἐνῶ ὀρισμένοι προσπάθησαν νὰ πρωτοτυπήσουν (Τρ. Γάνης, Κ.Σιάτος, Ν.Πρεῶρης),
3. Διαπιστώνεται ὅτι τέσσερις ἀπὸ τοὺς συγγραφεῖς δὲν προσάρμοσαν τὴν ὕλη ἔτσι ὥστε νὰ στοιχεῖ πρὸς τὸ 'Αναλυτικὸ Πρόγραμμα (Η. 'Υφαντίδης, Κ.Κολοβός, Α.Παπανδρέου, Τρ. Γάνης, Π. 'Αντωνόπουλος, 'Ολγα Καρανιδά). Ἀντίθετα οἱ ὑπόλοιποι ἐπιτυχάνουν τὴν εὐθυγράμμιση τῆς ὕλης μετ' τὸ 'Αναλυτ. Πρόγραμμα (Κ.Σιάτος, Σ.Φίλος, Ν.Πρεῶρης, Κ. Καραστά-θης, Ν.Παπανικολάου).

4. Σχετικά με την παρουσίαση και επεξεργασία της ύλης προκύπτει ότι τα περισσότερα βιβλία δεν ανταποκρίνονται σε ικανοποιητικό βαθμό στις προδιαγραφές της προκηρύξεως. Σε όρισμένες περιπτώσεις διαπιστώνεται ο δογματικός χαρακτήρας της παρουσίας και η άπουσα ή η περιορισμένη χρήση της επαγωγικής μεθόδου. Στα βιβλία των κ.κ. Κ. Σιάτου και Στ. Φίλου ωστόσο χρησιμοποιείται η επαγωγή άρτια και περιορίζεται η δογματική διατύπωση κανόνων και έννοιων. Περισσότερο επιτυχημένο ως προς την επαγωγική παρουσίαση της ύλης είναι το βιβλίο του κ. Ν. Πρεάρη. Το βιβλίο του κ. Γάνη, πολύ διαφορετικό από τα άλλα, βασίζεται στο διάλογο και διανθίζεται με χιούμορ. Ο κ. Γάνης προσπαθεί να ξεπεράσει τα αυστηρά σχήματα παρουσίας με σκοπό να εισάγει τα παιδιά των 7 και 8 ετών στα διάφορα γραμματικά φαινόμενα κατά τρόπο άνετο και ευχάριστο. Όμως παραγνωρίζει την έξιου σημαντική άπάλτηση: την έπιστημονική δόμηση και παρουσίαση της ύλης. Με περισσότερη επεξεργασία του κειμένου ο κ. Γάνης θά μπορούσε να δώσει ένα χρήσιμο, έλεθρο άναγνωσμα για τους μικρούς μαθητές.
5. Ως προς την άπάλτηση της προκηρύξεως για κείμενα που πρέπει να περιέχουν τα γραμματικά φαινόμενα κάθε ίδιας ένότητας, όρισμένοι συγγραφείς δεν ανταποκρίθηκαν σε ικανοποιητικό βαθμό είτε έπειδή δεν προτάσσουν κείμενα σε όλες τις ένότητες είτε έπειδή τα κείμενα που προτάσσουν δεν είναι άρτια κατάλληλα.
6. Δεν είναι ιδιαίτερα έπιτυχείς οι έμπεδωτικές άσκησης στα περισσότερα βιβλία (Η. Ύφαντης, Κ. Κολοβού, Α. Παπανδρέου, Σ. Φίλου, Τρ. Γάνη, Π. Άντωνόπουλου, Όλ. Καρανιδά) και μπορούν να χαρακτηριθούν άλλες ως κοινότυπες, άλλες ως στερεότυπες. Θά πρέπει να σημειωθεί ότι το βιβλίο του κ. Κ. Σιάτου έχει υπερβολικά έπιβαρυνθεί με άσκησης και η Έπιτροπή κρίσεως όρθα το χαρακτήρισε "βιβλιοτετράδιο". Έξάλλου στο βιβλίο του κ. Γάνη χρησιμοποιούνται κείμενα μαθητικών ενθέσεων, που δεν ύπηρετούν ικανοποιητικά το έμπεδωτικό σκοπό των άσκησης.
7. Γενικά η είνονογράφηση στα έπτα βιβλία (Η. Ύφαντης, Κ. Κολοβού, Α. Παπανδρέου, Σ. Φίλου, Τρ. Γάνη, Π. Άντωνόπουλου, Όλ. Καρανιδά και Κ. Σιάτου) παρουσιάζεται είτε έλλιπής είτε διακοσμητική, ώστε να μη συμβάλλει σε ικανοποιητικό βαθμό στην άποσαφήνιση διαφόρων έννοιών και της αίσθητοποίησης των γραμματικών φαινομένων.

8. Συμφωνώ με την Έπιτροπή Κρίσεως για την άπονομή του Β' βραβείου στον συγγραφέα κ. Νικ. Πρεάρη. Πρόκειται για ένα βιβλίο άρκετά καλό, που γενικά ανταποκρίνεται στις προδιαγραφές της προκηρύξεως και παρουσιάζει πολλά θετικά στοιχεία τα όποια έπιτρέπουν τη δημοσίευση του από το ΥΠΕΠΘ.

Ειδικότερα το βιβλίο: α) περιέχει την ύλη, που προβλέπεται από το Α.Π., μολονότι διαπιστώνονται όρισμένες υπερβάσεις, β) Οι έμπεδωτικές άσκήσεις δέν είναι άρκετές και ό συγγραφέας θα πρέπει νά καλύψει τα κενά που υπάρχουν, γ) ή είνονογράφηση του είναι πλούσια και κατάλληλη, δ) στις περισσότερες ένότητες προτάσσονται κείμενα που περιέχουν τα προς τη διδασκαλία γραμματικά φαινόμενα (κείμενα διαλεγμένα και κατάλληλα), ε) ή γλώσσα που χρησιμοποιεί ό συγγραφέας είναι στρωτή, άπλη δημοτική και κατάλληλη για τους μαθητές της Γ' τάξεως. Ένεόνο που ιδιαίτερα ξεχωρίζει την Γραμματική του κ. Πρεάρη είναι ή μεθοδική παρουσίαση της ύλης που, σε συνδυασμό με την έπιτυχημένη είνονογράφηση, θα εισάγει τους μαθητές στα γραμματικά φαινόμενα κατά τρόπο άποτελεσματικό και εύχάριστο. Γενικά, ό συγγραφέας ξεπερνά τα παραδοσιακά σχήματα και δίνει ένα βιβλίο ζωντανό και έλκυστικό.

Π ρ ο τ α σ η

Για τους παραπάνω λόγους προτείνω στο τμήμα Δ.Ε. νά έγκρίνει την πράξη της Έπιτροπής κρίσεως με την όποια: τα βιβλία των κ.κ. 'Ηλ. 'Υφαντίδη, Κ. Κολοβού, Α. Παπανδρέου, Ν. Παπανικολάου, Στ. Φίλου, Τρόφ. Γάνη, Π. 'Αντωνόπουλου, 'Ολ. Καρανιδά και Κ. Σιάτου κρίνονται άκατάλληλα και β) το βιβλίο του κ. Πρεάρη κρίνεται κατάλληλο για δημοσίευση από το ΥΠΕΠΘ και προτείνεται ή βράβευση του με Β' βραβείο.

Θεωρώ άπαραίτητη τη βελτίωση του δοκιμίου από τον συγγραφέα, σύμφωνα με τις παρατηρήσεις της Έπιτροπής Κρίσεως και τις ύποδείξεις του τμήματος Δ.Ε. του ΚΕΜΕ.

Τό Τμήμα, άφου έλαβε ύπόψη του: α) Το έγγραφο άριθμ. Γ/914/7-2-1979 του 'Υπουργείου Έθν. Παιδείας και Θρησκευμάτων με όλα τα παραστατικά στοιχεία, β) την είσήγηση του κ. Δ. 'Ανδριόπουλου, Συμβούλου Β', και γ) τη διεξοδική συζήτηση μεταξύ των μελών

σύμφωνα αποφασίζεται

1. Έγκρινει την με αριθμ. 2/30-1-1979 Πράξη της Έπιτροπής κρίσεως του διδακτικού βιβλίου της Γραμματικής Γ' τάξεως Δημοτικού, όπως έχει.
2. Έγκρινει την απόνομή του Β* βραβείου του διαγωνισμού στο βιβλίο του κ. Ν. Πρεάρη, για τους λόγους που αναφέρονται στην εισήγηση και στην Πράξη της Έπιτροπής κρίσεως.
3. Προτείνει για δημοσίευση το βιβλίο "Γραμματική Γ' τάξεως" του κ. Ν. Πρεάρη, με την προϋπόθεση / ότι ο συγγραφέας θα συνεργαστεί με το Τμήμα Δημοτικής του ΚΕΜΕ για τη διδρυση και βελτίωση του βιβλίου του, σύμφωνα με τις υποδείξεις της Έπιτροπής κρίσεως και του Τμήματος Δημοτικής.
4. Απορρίπτει ως ανατάλληλα τάβιβλία Γραμματικής Γ' τάξεως των συγγραφέων: 'Ηλ. 'Υφαντίδης, Κ. Κολοβοῦ-Α. Παπανδρέου, Ν. Παπανικολάου, Στ. Φίλου, Τρυφ. Γάνη, Π. 'Αντωνόπουλου- 'Ολ. Χαράνιδα, Κ. Σιάτου, για τους λόγους που αναφέρονται στην εισήγηση και στην Πράξη της Έπιτροπής κρίσεως.

ΘΕΜΑ 3ο. Έγκριση πρακτικού της Έπιτροπής κρίσεως του διδακτικού βιβλίου της Γραμματικής Δ' τάξεως του Δημοτικού.

Ο άρμδιος για το θέμα εισηγητής κ. Β. Κονιδιτσιώτης, Σύμβουλος Β*, εισηγείται στο Τμήμα τα ακόλουθα:

Με άρ. 5/914 της 7-2-79 διαβιβάστηκαν στο ΚΕΜΕ: α) οι πράξεις της έπιτροπής που συγκροτήθηκε με την 94979/25-8-78 Απόφαση του κ. Υπουργού για την κρίση των διδακτικών βιβλίων "Γραμματική Δ' τάξεως", τα όποια γραφτήκαν κατόπιν διαγωνισμού, που προκηρύχτηκε με την άρ. Φ.309.22/295/135141/16-11-77 Υπουργική Απόφαση, β) οι εισηγητικές ενθέσεις των εισηγητών της έπιτροπής κρίσεως, γ) οι απαντήσεις των συγγραφέων και δ) τα αντίτυπα των βιβλίων που κρίθηκαν από την έπιτροπή.

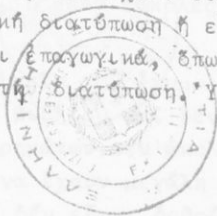
Έπειτα από μελέτη των πράξεων της έπιτροπής, των εισηγητικών ενθέσεων, των απαντήσεων των συγγραφέων και των βιβλίων που υποβλήθηκαν, σύμφωνα με το άρθρο 2, παρ. 5, του Ν.186/2-10-75 και το άρθρο 80, παρ. 4 του Ν.309/76,

εισηγούμαι

να έγκριθεϊ όπως έχει η πράξη 3η της 31 Ιανουαρίου 1979 της έπιτροπής κρίσεως της Γραμματικής Δ' τάξεως με την όποια κρίθηκαν ό μ ο φ ω ν α ανατάλληλα όλα τα βιβλία που υποβλήθηκαν για κρίση.

Οί λόγοι για τους όποιους εισηγούμαι να κριθούν ανατάλληλα τα βιβλία της Γραμματικής της Δ' τάξεως είναι οι έξης κατά βιβλίο:

1. Το βιβλίο του κ. Ή. Υφαντίδη: περιέχει ύλη πέρα από την προβλεπόμενη από το Α.Π. Η διάρθρωση κάθε ένδετης και η μέθοδος παρουσιάσεως δέν συμφωνούν με τις οδηγίες της προκηρύξεως. Συνήθως δέν προτάσσονται κείμενα και, όπου υπάρχουν, δέν έχουν έσωτερική ένδετη και γλωσσική πληρότητα, ή έχουν κακή διατύπωση ή είναι ανατάλληλα για παιδιά. Οί κανόνες δέν εξάγονται επαγωγικά, όπως όρίζει η προκήρυξη. Υπάρχουν σοβαρά σφάλματα στη διατύπωση. Υπάρχουν έπθεσης πολλά σφάλματα γραμματικά.

2. Τὸ βιβλίο τῶν κ. Κ. Κολοβοῦ καὶ Α. Παπανδρέου: Δὲν ἀκολουθήθησαν οἱ ὑποδείξεις τῆς προηρῶς γιὰ σύντομα κείμενα σὲ κάθε ἐνότητα. Ἀντὶ κειμένων δίνονται κάποτε λέξεις σὲ φράσεις μὲ ἀδέξια ἔκφραση. Ὅρισμοί ἢ κανόνες δίνονται λαμβασμένοι, ἢ ἀσαφείς. Ἡ διατύπωση σὲ ἄλλα σημεῖα δὲν γίνεται μὲ προσοχή. Παρατηροῦνται καὶ σφάλματα γραμματικά.
3. Τὸ βιβλίο τοῦ κ. Σ. Τσάνωνα: Ἄν καὶ ^{εἰ}ἐχειγραφεῖ μὲ ἐνθουσιασμό καὶ διάθεση γιὰ κάτι νέο, περιέχει ἀκαιρες ψιὰ τὸ μαθητὴ τῆς Δ' τάξεως ἀναφορὲς σὲ πολλὰ σημεῖα γιὰ τὴν γλωσσικὴν ἀλλαγὴν. Ἡ διάταξις τῆς ὕλης δὲν γίνεται μὲ προσοχή. Συνηθῶς δὲν δίνονται κείμενα καὶ δὲν ἐνθαρρύνεται ἡ αὐτενέργεια τοῦ μαθητοῦ. Ἡ μέθοδος παρουσιάσεως δὲν ἀκολουθεῖ τὴν προκήρυξιν. Ὑπάρχουν σφάλματα διατυπώσεως καὶ ἀσάφειες.
4. Τὸ βιβλίο τῶν κ. Ν. Παπανικολάου καὶ Κ. Καραστάθη: Τὸ κῆριο μειονέκτημα τοῦ βιβλίου ἔγκειται στὴ μέθοδο παρουσιάσεως τῶν γραμματικῶν φαινομένων: Ζητεῖται ἀπὸ τοὺς μαθητὲς νὰ ἀνακαλύψουν αὐτὸ ποῦ πρὸκειται νὰ διδαχθεῖ, χωρὶς νὰ τοὺς δίνεται ἡ ἀπαραίτητη βοήθεια. Γιαυτότῃν ἐρώτησις ἀκολουθεῖ ἀμέσως ἡ ἀπάντησις. Γιὰ τὴ διδασκαλίαν τῶν ρημάτων δὲν δίνονται κείμενα. Οἱ ἀσκήσεις εἶναι προσεγμένες, κάποτε ὅμως ἀπλοῦνές, δύσκολές, μηχανικές, μὲ παραδείγματα ἀστοχίης ἐπιλογῆς.
5. Τὸ βιβλίο τοῦ κ. Κ. Μάνου: Ἡ παρουσίασις τῶν ἐνοτήτων τῆς ὕλης δὲν γίνεται μεθοδικά, κυρίως στὰ ρήματα. Δὲν διασαφηνίζονται οἱ βασικαὶ ἔννοιες "ἀριθμοί" καὶ "πρόσωπα". Γενικότερα ἡ μέθοδος παρουσιάσεως τῆς ὕλης δὲν ἀκολουθεῖ τὴν ὁδηγίαν τῆς προηρῶς γιὰ τὴν προκήρυξιν. Ὅρισμοί ὅρισμοί δὲν εἶναι σωστοί (πρότασις, ἐξομοίωσις, οὐσιαστικόν, πρόθεσις, χρονικὸς προσδιορισμός). Συχνὰ ὑπάρχουν ταυτολογίαι. Τὰ ἔδια πράγματα ἐμφανίζονται ὡς παρατηρήσεις καὶ ὡς κανόνες. Ἀριετὲς ἀσκήσεις εἶναι μηχανικές, δύσκολές, ἢ πολὺ εὐκόλεις. Ἡ διατύπωσις εἶναι συχνὰ ἀστοχή.
6. Τὸ βιβλίο τοῦ κ. Στ. Φίλου: Τὰ στοιχεῖα τοῦ ἐτυμολογικοῦ καὶ τοῦ συντακτικοῦ δίνονται στὸ τέλος τοῦ βιβλίου καὶ δὲν συνδυάζονται μὲ τὴ διδασκαλίαν τῶν ὀνομάτων καὶ ρημάτων. Δὲν ἀκολουθεῖται ἐνιαυτὰ μέθοδος παρουσιάσεως. Ἀριετὰ κείμενα ἔχουν μεγάλη ἔκτασις ἢ εἶναι ἀκατάλληλα. Οἱ περισσότεροι ὅρισμοί δὲν εἶναι ὀρθοί ἢ εἶναι ἀκατάλληλοι. Πολλὰ ἀπὸ τὴν ἀσκήσεις ζητοῦν ἀντιγραφή κανόνων καὶ ὀρισμῶν.

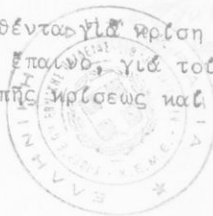
είναι μηχανικές, άπλοϊκές, νουραστινικές ή χωρίς ουσία και νόημα σε άρκετές περιπτώσεις. Σε πολλές περιπτώσεις υπάρχουν σοβαρά λάθη διατυπώσεως, όπως και σοβαρά λάθη ουσίας.

7. Τό βιβλίο του κ. Τραβάνη: Η μέθοδος που άκολουθείται δέν συμφωνεί με την προκήρυξη του διαγωνισμού. Σε πολλές περιπτώσεις δέν δίνεται ένα κείμενο. Οι άσκήσεις που δίνονται δέν συμφωνούν με τό πνεύμα της προκηρύξεως, ώστε να παρακινούν τους μαθητές σε αúτενέργεια. Σε πολλές περιπτώσεις κλένεται τό όνομα ή τό ρήμα και άκολουθούν παρατηρήσεις έτοιμες.
8. Τό βιβλίο των κ. 'Ι. 'Αντωνόπουλου και Κ. Στρούμπου. Δέν άκολουθούνται οι οδηγίες της προκηρύξεως. Δέν υπάρχουν κείμενα, από τά όποια να ξεινιá τό μάθημα. Κάποτε υπάρχουν ασύνδετες φράσεις, που χαρακτηρίζονται ως παραδείγματα. Για τη διδασκαλία των όνομάτων και των ρημάτων δέν χρησιμοποιούνται ως άφόρμηση ούτε καν ασύνδετες φράσεις. Η ύλη προσφέρεται έτοιμη και κατά τρόπο άνιαρό. Γίνεται σύγχυση κανόνων και όρισμών. Πολλές άσκήσεις είναι μηχανικές. Υπάρχουν σοβαρά σφάλματα και στη διατύπωση και στους όρισμούς".

Τό Τμήμα, άφου έλαβε υπόψη του: α) Τό έγγραφο άριθμ. Γ/914/7-2-79 του 'Υπουργείου Έθν. Παιδείας και Θρησκ/των με όλα τά παραστατικά στοιχεία, β) την είσήγηση του κ. Β. Κονιδισιώτη, Συμβούλου Β', και γ) τη διεξοδική συζήτηση μεταξύ των μελών

όμόφωνα αποφάινεται

1. Έγκρίνει την με άριθμ. 3/31-1-1979 Πράξη της 'Επιτροπής κρίσεως του διδακτικού βιβλίου της Γραμματικής της Δ' τάξεως Δημοτικού, όπως έχει.
2. Δέν θεωρεί κανένα από τά υποβληθέντα για κριση βιβλία της Γραμματικής κατάλληλο για βραβείο ή επάλο, για τους λόγους που αναφέρονται στην Πράξη της 'Επιτροπής κρίσεως και στην είσήγηση προς τό Τμήμα Δημοτικής.

ΘΕΜΑ 4ο. 'Ανατύπωση του βιβλίου της Γραμματικής της Δ' τάξεως Δημοτικού.

Ο κ. Β. Κονιδιτσιώτης, Σύμβουλος Β', εισηγείται για το θέμα αυτό στο Τμήμα τα ακόλουθα:

"Επειτα από την όμοφωνη έγκριση από το Τμήμα Δημοτικής της πράξεως της Επιτροπής κρίσεως του βιβλίου "Γραμματική Δ' τάξεως", με την οποία θεωρήθηκαν ανατάλληλα για βράβευση ή έπαινο όλα τα βιβλία που υποβλήθηκαν για κρίση, ε ί ο η γ ο υ μ α ι να ανατυπωθεί το βιβλίο "Γραμματική Γ' και Δ' τάξεως" της κ. 'Ελένης Χαραλαμποπούλου-Δαμιανού, ως βιβλίο "Γραμματικής Δ' τάξεως", αφού η συγγραφέας λάβει υπόψη της τις υποδείξεις του Τμήματος Δημοτικής για τη βελτίωση του βιβλίου και τη συμφωνία του με το 'Αναλυτικό πρόγραμμα του Δημοτικού Σχολείου".

Το Τμήμα, ύστερα από διεξοφική συζήτηση μεταξύ των μελών του,

ό μ ο φ ω ν α άποφασίζει

Να ανατυπωθεί από τον ΟΕΔΒ το βιβλίο "Γραμματική Γ' και Δ' τάξεως" της κ. 'Ελ. Χαραλαμποπούλου-Δαμιανού, ως βιβλίο "Γραμματικής Δ' τάξεως", αφού η συγγραφέας λάβει υπόψη της τις υποδείξεις του Τμήματος Δημοτικής του ΚΕΜΕ για τη βελτίωση του βιβλίου και τη συμφωνία του με το 'Αναλυτικό πρόγραμμα του Δημοτικού Σχολείου.

"Επειτα από αυτά έληξε η συνεδρία.

Ο Πρόεδρος των
Βαθ. Κονιδιτσιώτης

Η Γραμματέας
Εύρυδ. Παπανικολάου

Πράξη 23/1979

Σήμερα, 7 Μαρτίου 1979 ημέρα Τετάρτη και ώρα 12.00 πρωινή, συνεδράσε το Τμήμα Δημοτικής Έκπαιδεύσεως του Κέντρου Έκπαιδευτικών Μελετών και Έπιμορφώσεως στην αίθουσα συνεδριάσεών του (Λεωχάρους 2, Αθήνα).

Έλαβαν μέρος στη συνεδρίαση, άφου προσκληθήκαν σύμφωνα με τη νόμιμη διαδικασία από τον Προεδρεύοντα του Τμήματος κ. Βασ.Κονιδιτσιώτη, Σύμβουλο Β*, οι κ.κ. Δημ. Άνδριόπουλος, Νικ. Βλουτιδης, Κων/νος Πασσακιος, Νικ. Παπαδόπουλος, Σύμβουλοι Β*, Δ.Μελάς, Ί. Χριστιδς, Κων/νος Φούσκας, Εισηγητές του ΚΕΜΕ, καθώς και ή γραμματέας του Τμήματος Εύρυδελιη Παπανικολάου με βαθμό 6ο.

Θέματα ήμερησιας διατάξεως

ΘΕΜΑ 1ο. Έγκριση πράξεως της Έπιτροπής κρίσεως του διδακτικού βιβλίου των θρησκευτικών της Β* τάξεως Δημοτικού.

ΘΕΜΑ 2ο. Έγκριση πράξεως της Έπιτροπής κρίσεως του διδακτικού βιβλίου της Γεωγραφίας της Β* τάξεως Δημοτικού.

Στην άρχή έπικυρώνεται το πρακτικό της προηγούμενης συνεδρίας.

. / .

ΘΕΜΑ 1ο. Έγκριση πράξεως της Έπιτροπής κρίσεως του διδακτικού βιβλίου των Θρησκευτικών της Ε' τάξεως Δημοτικού.

Οί αρμόδιοι για τό θέμα εισηγητές κ.κ. Β. Κονιδιτσιώτης, Σύμβουλος Β', καί Κων/νος Φούσικας, Εισηγητής του ΚΕΜΕ, εισηγούνται στο Τμήμα τά ακόλουθα:

Με τό άρ. Πρωτ. Γ/507/20-1-79 έγγραφο της Δ/σεως Έφαρμογής Προγραμμάτων ΔΕΠΑ του ΥΠΕΠΘ διαβιβάζονται προς τό ΚΕΜΕ:

α) Πέντε (5) πράξεις της Έπιτροπής κρίσεως, που συγκροτήθηκε με την άρ. 94979/25-8-78 απόφαση του κ. Υπουργού Έθν. Παιδείας "για την κρίση του διδακτικού βιβλίου "Εκκλησιαστική Ιστορία Ε' τάξεως Δημοτικού". Ο διαγωνισμός της συγγραφής προκηρύχθηκε με την άρ. Φ.309.22/292/135137/16-11-77 υπουργική απόφαση.

β) Οί εισηγητικές έκθέσεις των Εισηγητών της Έπιτροπής κρίσεως

γ) Οί απαντήσεις των συγγραφέων στις εισηγητικές έκθέσεις, καί

δ) Οικτ(8) αντίτυπα των βιβλίων που υποβλήθηκαν καί κρίθηκαν.

Άφού λάβαμε υπόψη 1) τις διατάξεις του άρθρου 2 παραγρ. 5 του Ν.186/75 "Περί ΚΕΜΕ", 2) τις διατάξεις του άρθρου 80 παρ.4 του Ν.309/76 "Περί οργάνωσης καί διοικήσεως της Γεν. Έκπ/σεως", 3) τις διατάξεις του Π.Δ/τος 1034/4-11-77 "Περί των διδασκομένων μαθημάτων καί του Άναλυτικού καί Ωρολογίου Προγράμματος του Δημοτ. Σχολείου", 4) τις διατάξεις του Ν.Δ.749/70 "Περί διδακτικών βιβλίων" καί 5) την άριθμ.Φ.309.22/292/135137/16-11-77 απόφαση του κ. Υπουργού Έθν. Παιδείας "Περί προκηρύξεως διαγωνισμού για τη συγγραφή διδακτ. βιβλίων του μαθήματος των Θρησκευτικών για τό Δημοτικό Σχολείο", καί αφού μελετήσαμε 1) τά πρακτικά της Έπιτροπής κρίσεως, 2) τις εισηγητικές έκθέσεις των Εισηγητών, 3) τις απαντήσεις των συγγραφέων στις εισηγητικές έκθέσεις, καί 4) τά βιβλία που υποβλήθηκαν, καταλήξαμε στις εξής προτάσεις:

1) Συμφωνούμε με την Έπιτροπή κρίσεως ως προς την αξιολογική σειρά των βιβλίων που έχει κατατάξει καί ότι από τά οικτ(8) βιβλία που υποβλήθηκαν μόνο τά βιβλία των Βασ. Σκιαδά, καί 'Ιωάν. Κωστόκη-Άριστ. Άβαρινιώτη κρίνονται κατάλληλα, ενώ τά υπόλοιπα εξ(6) κρίνονται άκατάλληλα, είτε για τυπικούς λόγους (Τρ.Γάκη καί Σπυρ. Λυγιάνη-Ίω. Κιτσιολάμπρου) είτε για ουσιαστικούς (Μ. Μπίλια, Ε. Φέστη, Τ. Πεκλήρη, Ι. Γιανέλλη), σύμφωνα με τους λόγους που διεξοδικά αναφέρονται στις εισηγητικές έκθέσεις των μελών της Έπιτροπής κρίσεως.

2) Συμφωνούμε με την Έπιτροπή κρίσεως να άπονεμηθεΐ στο βιβλίο των Ίωάν. Κωστανή-Άριστ. Κ. Άβαριμιώτη ό Β΄ Έπαινος του διαγωνισμού, γιατί, ναλ μέν "σαφώς ύπολείπεται άπό τό βιβλίο του Β. Σνιαδά στην έπιστημονική άκριβολογία και παιδαγωγική πληρότητα", όπως γράφει ή Έπιτροπή κρίσεως, αλλά τό βιβλίο τους εΐναι εύμέθοδο, πιστό στην προκήρυξη, άπλό στην κατανόηση και προσεκτικό στη διατύπωση των νοημάτων και της εΐδινης θρησκευτικής όρολογίας.

3) Προτείνουμε να άπονεμηθεΐ στο βιβλίο του Βασ. Σνιαδά τό Γ΄ βραβεΐο του διαγωνισμού και όχι ό Α΄ Έπαινος, όπως εΐσηγεΐται ή Έπιτροπή κρίσεως, για τους έξής λόγους:

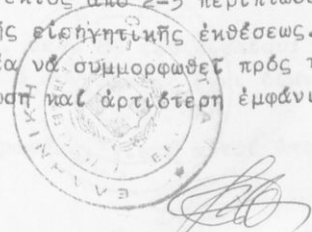
α) Εΐναι τό καλύτερο άπό τά βιβλία που ύποβλήθηκαν και κρήθηκαν και θα συμβάλει ούσιαστικά στην ύλοποίηση των σκοπών του μαθήματος και του Α.Π.

β) Οί έλλείψεις που παρουσιάζει μπορούν εύκολα να διορθωθούν. Στο σημεΐο αυτό συμφωνεί και ή Έπιτροπή κρίσεως.

γ) Εΐναι καλύτερο άπό τό βιβλίο του Σπυρ. Λυγώνη, που εΐναι σε χρήση τώρα στα σχολεία μας.

δ) Άν τό βιβλίο του Β. Σνιαδά δέ βραβευθεΐ έστω και με τό Γ΄ βραβεΐο, δέν ύπάρχει άπό τό Νόμο ή δυνατότητα μΐ έκδοθεΐ και να άντικαταστήσει αυτό που εΐναι τώρα σε χρήση και τό όποιο δέν άνταποκρίνεται πλήρως στο νέο Α.Π. και την προκήρυξη που δημοσιεύθηκε. Αυτό άποδεικνύεται και άπό τό γεγονός ότι ό Σπ. Λυγώνης που ύπέβαλε βιβλίο του για κρήση μαζί με τον Ίω. Κιτσολάμ-προ, τροποποιεί σε πολλά σημεΐα τό παλιό του βιβλίο και ή τροποποίηση του άναφέρεται κυρίως σε θέματα δομής.

4) Άν ή πρόταση μας για την άπονομή στο βιβλίο του Βασ. Σνιαδά του Γ΄ βραβεΐου και τη δημοσίευσή του γίνει δεκτή, θεωρούμε έντελώς άπαραΐτητη τη διορθωση άπό τό συγγραφέα του δοκιμίου του σε όλα τά σημεΐα που προτείνει ή Έπιτροπή κρίσεως, έντός άπό 2-3 περιπτώσεις, τις όποιες σημειώνουμε πάνω στο κείμενο της εΐσηγητικής έκθέσεως. Έπίσης θεωρούμε άπαραΐτητο για τό συγγραφέα να συμμορφωθεΐ προς τις ύποδείξεις του Τμήματος Δ.Ε. για τη βελτίωση και άρτιότερη εμφάνιση του βιβλίου.

Τό Τμήμα, αφού έλαβε υπόψη του: α)Τό έγγραφο αριθμ. Γ/507/20-1-79 τής Δ/νσεως Έφαρμογής Προγραμμάτων ΔΕΠΑ τοῦ ΥΠΕΠΘ μέ όλα τά παραστατικά στοιχεία, β)τήν είσηγηση τών κ.κ. Β.Κονιδιτσιώτη, Συμβούλου Β*, καί Κων/νου Φούσια, Είσηγητή τοῦ ΚΕΜΕ, καί γ)τή διεξοδική συζήτηση μεταξύ τών μελῶν

ὁμόφωνα ἀποφάνεται

1. Έγκρίνει τήν μέ αριθμ. 5/10-1-1979 πράξη τής Έπιτροπής κρίσεως ὡς πρός τήν αξιολογική σειρά μέ τήν ὁποία ἔχει κατατάξει τά ὑποβληθέντα διδακτικά βιβλία τών θρησκευτικών.
2. Τροποποιεῖ τήν Πράξη τής Έπιτροπής καί ἀπονέμει στό βιβλίο τοῦ Βασ. Σκιαδᾶ τό Γ* βραβεῖο τοῦ διαγωνισμοῦ καί ὀχι τόν Α* ἔπαινο, πού είσηγεῖται ἡ Έπιτροπή κρίσεως, γιά τοῦς λόγους πού ἀναφέρονται στήν είσηγηση.
3. Συμφωνεῖ μέ τήν Έπιτροπή κρίσεως νά ἀπονεμηθεῖ ὁ Β* ἔπαινος τοῦ διαγωνισμοῦ στό βιβλίο τών Ίωάν.Β.Κωστίκη-Άριστ.Κ.Άβαρινιώτη.
4. Συμφωνεῖ μέ τήν Έπιτροπή κρίσεως καί ἀπορρίπτει ὡς ἀκατάλληλα τά βιβλία τῶν συγγραφέων:ΜΗ.Μπίλια, Εὐγενίου Φέση, Τέλη Πειλάρη, Ι.Κ.Γιαννέλη, Τρ.Γάκη καί Σπυρ. Λυγώνη-Ι.Κιτσιολάμπρου, γιά τοῦς λόγους πού ἀναφέρονται στίς είσηγητικές ἐκθέσεις τῶν είσηγητῶν τής Έπιτροπής κρίσεως καί στήν ἀριθμ. 1/1978 Πράξη τής Έπιτροπής.
5. Προτείνει γιά ἐκτύπωση τό βιβλίο "Έκκλησιαστική Ίστορία Ε* τάξεως Δημοτικοῦ" τοῦ Βασ. Σκιαδᾶ, ἀφοῦ πρῶτα γίνουν οἱ διορθώσεις τοῦ βιβλίου σέ όλα τά σημεῖα πού προτείνει ἡ Έπιτροπή κρίσεως, ἐκτός ἀπό τίς ἐξῆς περιπτώσεις, πού τό Τμήμα ἔχει τή γνώμη ὅτι δέν πρέπει νά διορθωθοῦν:

α.παραγρ. ε τής είσηγητικῆς ἐκθέσεως, σελ. 37 παρ. 2 τοῦ βιβλίου: Τό ὄνομα τοῦ ἀνεψιοῦ τοῦ Παύλου, γιατί εἶναι λεπτομέρεια πού δέν προσφέρει οὐσιαστική γνώση.

β.Παράγρ. στ' τής είσηγητικῆς ἐκθέσεως, σελ. 39 τοῦ βιβλίου: "Ὁ Παῦλος στή Ρώμη", γιατί ἀναφέρεται σέ ἄλλο θέμα ἀπό ἐκεῖνο τῆς σελίδας 40.

γ.Παράγρ. ιγ' τής είσηγητικῆς ἐκθέσεως, σελ. 89 τοῦ βιβλίου: Τό ἔτος θανάτου τοῦ Γρηγορίου, γιατί ὁ συγγραφέας ἔχει ὀλνιο καί

δ.Οἱ ὑπότιτλοι πού χρησιμοποιεῖ ὁ συγγραφέας, γιατί αὐτοί ὑποβοη-

θοῦν στήν ἀπομνημόνευση καί τήν καλῶτερη κατανόηση τῶν ἀντικει-
μένων τῆς διδασκαλίας.

6. Ὁ συγγραφέας τοῦ βιβλίου νά συνεργαστεῖ μέ τὸ Τμήμα Δημοτικῆς
τοῦ ΚΕΜΕ καί νά συμμορφωθεῖ πρὸς τίς ὑποδείξεις του γιὰ τὴ βελ-
τίωση τοῦ βιβλίου του.

Στὴ συνέχεια γίνεται συζήτηση γιὰ τὸ δεύτερο θέμα τῆς ἡμερή-
σιας διατάξεως, ποὺ ἀναφέρεται στήν ἐγκριση πράξεως τῆς Ἐπαροπῆς
ποὺ σθγκρότηθηκε γιὰ τὴν κρση τοῦ διδακτικοῦ βιβλίου τῆς Γεωγραφίας
τῆς Ε' τάξεως Δημοτικοῦ.

Τὸ Τμήμα θά ὁλοκληρώσει τὴ συζήτηση γιὰ τὸ θέμα αὐτὸ καί θά
ἀποφασίσει σχετικὰ σὲ μιὰ ἀπὸ τίς ἐπόμενες συνεδρίες του.

Ἐπειτα ἀπὸ αὐτὰ ἔληξε ἡ συνεδρία.

Ὁ Πρόεδρος
Βασ. Κονιδιτσιώτης

Ἡ Γραμματέας
Εὐρυς Παπανικολάου

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΘΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ
ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΚΕΝΤΡΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΜΕΛΕΤΩΝ
ΚΑΙ ΕΠΙΜΟΡΦΩΣΕΩΣ (ΚΕΜΕ)
ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΕΩΣ

Πράξη 24/1979

Σήμερα, 12 Μαρτίου 1979 ημέρα Δευτέρα και ώρα 10.30 πρωινή, συνεδρίασε το Τμήμα Δημοτικής Έκπαιδευσης του Κέντρου Έκπαιδευτικών Μελετών και Έπιμορφώσεως στην αΐθουσα συνεδριάσεών του (Έω-χάρους 2, Αθήνα).

Έλαβαν μέρος στη συνεδρίαση, άφου προσκλήθηκαν σύμφωνα με τη νδμιμη διαδικασια άπό τόν Προεδρεύοντα του Τμήματος κ. Βασ. Κονιδι-τσιώτη, Σύμβουλο Β*, οί κ.κ. Δημ. Άνδριόπουλος, Νικ. Βλουτίδης, Κων. Πασσάκος, Νικ. Παπαδόπουλος, Σύμβουλοι Β*, Δ. Μελάς, Ίωάν. Χριστιάς, Έισηγητές του ΚΕΜΕ, καθώς καί ή γραμματέας του Τμήματος Εύρυδίκη Παπανικολάου με βαθμό 6ο.

Θέματα ήμερήσιας διαπάξεως

ΘΕΜΑ 1ο. Άνακοινώσεις

ΘΕΜΑ 2ο. Έγκριση πράξεως της Έπιτροπής κρίσεως του διδακτικού βι-βλίου της Γεωγραφίας της Ε' τάξεως Δημοτικού.

ΘΕΜΑ 3ο. Χορήγηση άποσπάσματος της πράξεως άριθμ. 171/16-12-78 του Τμήματος Δημοτικής του ΚΕΜΕ στους κ.κ. Μιχαήλ καί Ίωάννα Γαλανάκη.

ΘΕΜΑ 4ο. Χορήγηση άδειας για έρευνα στον κ. Μ. Παπαστεργίου.

ΘΕΜΑ 5ο. Χορήγηση άδειας για έρευνα στο Ίνστιτούτο Ύγείας του Παιδιού.

ΘΕΜΑ 6ο. Χορήγηση άδειας για έρευνα στον κ. Μ. Ρυμιή.

Στην άρχή έπικυρώνεται το πρακτικό της προηγούμενης συνεδρίας.

ΘΕΜΑ 1ο. Άνακοινώσεις

Ο Προεδρεύων του Τμήματος κ. Βασ. Κονιδιτσιώτης, Σύμβουλος Β*, άνακοινώνει στο Τμήμα τά έγγραφα άριθμ. Φ.309.71/58/Γ/1228/24-2-79 καί Φ.309.71/59/Γ/1225/24-2-1979 του Έπουργείου Έθνικής Παιδείας καί Θρησκ/των, που άναφέρονται σε γνωστοποιήσεις άποφάσεων του Τμήμα-τος Δημοτικής του ΚΕΜΕ στους ένδιαφερομένους για τά βιβλία "Η θεία Γραμματική καί ή Κυρία Γλώσσα" καί "Πρός τη Βηθλεέμ", "Πρός τά Έε-ροσόλυμα, τόν Γολγοθά καί την Άνάσταση", άντιστοιχα.

ΘΕΜΑ 2ο. Έγκριση πράξεως της Έπιτροπής κρίσεως τοῦ διδακτικοῦ βιβλίου
τῆς Γεωγραφίας τῆς Β' τάξεως Δημοτικοῦ.

Οἱ ἀρμόδιοι γιά τὸ θέμα εἰσηγητές κ.κ. Β. Κονιδιτσιώτης, Σύμβου-
λος Β' καὶ 'Ι. Χριστιᾶς, Εἰσηγητῆς τοῦ ΚΕΜΕ, εἰσηγοῦνται στὸ Τμήμα
τῆ ἀνδλουθᾶ:

"Με τὸ ἀρ. Γ/746/31-1-1979 ἔγγραφο τῆς Δ/νσεως Ἐφαρμογῆς Προγραμ-
μάτων ΔΕΠΑ τοῦ ΥΠΕΠΘ διαβιβάζονται πρὸς τὸ ΚΕΜΕ γιά τὴ λήψη ἀποφάσεως
σύμφωνα μὲ τὸ ἀρθρο 2 παρ. 5 τοῦ Ν.186/75 καὶ τὸ ἀρθρο 80 παρ. 4 τοῦ
Ν.309/76 τῆ ἐξῆς:

1. Ἡ τελικὴ πράξη μὲ ἡμερομηνία 18-12-1978 τῆς ἐπιτροπῆς κρίσεως τοῦ
συγκροτήθηκε μὲ τὴν ἀρ. 94979/25-8-78 ἀπόφαση τοῦ κ. Ἰπουργοῦ Παι-
δείας γιά τὴν κρίση τῶν διδακτικῶν βιβλίων "Γεωγραφία Β' τάξεως
Δημοτικοῦ", τῆ ὁποῖα γράφτηκαν κατόπιν διαγωνισμοῦ ποῦ προκηρύχτη-
κε μὲ τὴν ἀρ. 309.22/291/135138/16-11-77 ὑπουργικὴ ἀπόφαση.
2. Οἱ εἰσηγητικὲς ἐκθέσεις τῶν εἰσηγητῶν τῆς ἐπιτροπῆς κρίσεως
3. Οἱ ἀπαντήσεις τῶν συγγραφέων στὰς εἰσηγητικὲς ἐκθέσεις τῶν εἰση-
γητῶν, καὶ
4. Τὰ δύο(2) ἀντίτυπα τῶν βιβλίων ποῦ κριθῆκαν, ἦτοι:

α. "Γεωγραφία Εὐρώπης Β' Δημοτικοῦ" Πάνου Ἀντωνοπούλου

β. "Γεωγραφία Εὐρώπης Β' Δημοτικοῦ" Ἀριστ. Κωστοπούλου-Βιητ. Κωτουλο-
πούλου-Κωστοπούλου.

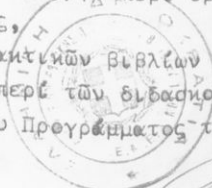
Ἡ Ἐπιτροπὴ κρίσεως μὲ τὴν ἀπὸ 18-12-78 ἀπόφαση τῆς ἀποφαινεται:

1. Ἀπορρίπτει ὁμόφωνα ὡς ἀκατάλληλο τὸ βιβλίο τοῦ συγγραφέα Π. Ἀντω-
νοπούλου, γιατί:

- α) Ἡ ὕλη δὲν ἔχει τὴ διάταξη καὶ τὴ διάρθρωση ποῦ προβλέπει ἡ προκη-
ρυξη συγγραφῆς
- β) ἡ ἐκθεση τῆς ὕλης σὲ κἀκε γεωγραφικὴ ἐνότητα δὲν διαρθρώνεται σύμ-
φωνα μὲ τίς ὑπάρχουσες ἀντιώδεις σχέσεις καὶ δὲν προσφέρει στοὺς
μαθητὲς μιὰ πλήρη καὶ σαφὴ εἰκόνα αὐτῆς.
- γ) τὸ περιεχόμενο παρουσιάζει σὲ πολλὰ σημεῖα ἔπιστημονικὲς ἀνακρί-
βειες
- δ) ἡ γλώσσα τοῦ βιβλίου εἶναι ἀδουμη: δὲν ἔχει σαφήνεια καὶ ἀπλότητα,
σὲ πολλὰ σημεῖα παρουσιάζει ἑλλειψη ἐσωτερικῆς ἀλληλουχίας, κυριο-

λεξίας και σωστής όρολογίας, πράγμα που δημιουργεί στους μαθητές σύγχυση και δυσκολίες κατανόησης του περιεχομένου, και

- 6) οι παρατηρήσεις του συγγραφέα κρίνονται άνίσχυρες να άποικτασθή-
σουν τς υπάρχουσες σοβαρές έλλείψεις!
2. Κρίνει όμωφωνα τó βιβλίο τών συγγραφέων 'Άριστ. Κωστοποδλου-Βιντ.
Κωτολουποδλου-Κωστοποδλου κατ'άλληλο και προτείνει τήν άπονομή του
Γ* βραβείου, γιατί:
- α) η διάταξη και η διάρθρωση τής ύλης, στις μεγάλες και στις μικρές
ένότητες είναι σύμφωνα με τήν πρόδηρυξη συγγραφής και τó έπλεγμα
'Αναλυτικό πρόγραμμα
- β) τó περιεχόμενο γενικά δέν στερεύται επιστημονικής άκρίβειας,
- γ) η ύλη εκτίθεται έτσι ώστε η κάθε γεωγραφική ένότητα να παρουσιάζ-
ζεται ως οργανικό σύνολο, σtó όποίο έρμηνεύονται και κατανοοούνται
"κατά τó μάλλον και ήττον" οι υπάρχουσες αίτιώδεις σχέσεις μεταξύ
τών διαφόρων γεωγραφικών στοιχείων. Έπίσης αυτή εκτίθεται κατά τó
πλεϊστον με βάση κυρίαρχα γεωγραφικά στοιχεία και με περιγραφικό
τρόπο,
- δ) η γλώσσα του βιβλίου παρουσιάζει σαφήνεια και απλότητα, άν εξαίρε-
σει κανείς τήν περιττή παράθεση των λογοτεχνικών άποσπασμάτων".
3. 'Αποφαίνεται κατά πλειοψηφία ότι τó βιβλίο αυτό μπορεί να ένδοθεϊ
και να διατεθεϊ στους μαθητές, με τήν προϋπόθεση ότι οι συγγρα-
φείς θα "επιφέρουν τς βελτιώσεις και διορθώσεις που άναφέρονται
στήν είσηγητική έκθεση". Μειοψηφεί ως προς τó σημείο αυτό από τά
μέλη τής έπιτροπής ό κ. Δ. Τουλοπούης, δέν άναγράφεται όμως σtó
πρακτικό ή αίτιολόγηση τής μειοψηφίας του.
- Αφοϋ λάβαμε υπόψη:
1. Τς διατάξεις του άρθρου παρ. 5 του Ν.186/75 περί ΚΕΜΕ
2. Τς διατάξεις του άρθρου 80 παρ. 4 του Ν.309/75 περί όργανώσεως
και διοίκησης τής Γενικής 'Εκπαίδεσης,
3. Τς διατάξεις του Ν.Δ.749/1970 περί διδακτικών βιβλίων
4. Τς διατάξεις του Π.Δ/τος 1034/4-11-77 περί των διδασκόμενων μαθη-
μάτων και του 'Αναλυτικού και 'Ορολογίου Προγράμματος του Δημοτι-
νού Σχολείου,

5. Την άρ. Φ.309.22/291/135138/16-11-77 απόφαση του Υπουργείου Παι-
δείας περί προκηρύξεως διαγωνισμού για τη συγγραφή διδακτινών
βιβλίων του μαθήματος της Γεωγραφίας, και
άφου μελετήσαμε διεξοδικά την πράξη της επιτροπής, τις εισηγήσεις
των εισηγητών, τις απαντήσεις των συγγραφέων σε αυτές και τα ύπο-
βληθέντα για κρίση βιβλία, καταλήξαμε στα εξής:

1. Συμφωνούμε με την απόφαση της επιτροπής και θεωρούμε άκατάλληλο
το βιβλίο του συγγραφέα Π. Άντωνοπούλου, γιατί το βιβλίο αυτό
δεν ανταποκρίνεται από επιστημονικής, γλωσσικής, διδακτικής και
παιδαγωγικής άποψews στις απαιτήσεις της προκηρύξεως,
2. Συμφωνούμε με την απόφαση της επιτροπής και θεωρούμε κατάλληλο το
βιβλίο των συγγραφέων Άριστ. Κωστοπούλου-Βιντ. Κωτολουπούλου-
Κωστοπούλου, γιατί το βιβλίο αυτό ανταποκρίνεται γενικά στο σκοπό
του μαθήματος.

Ειδικότερα όμως για το βιβλίο αυτό έχουμε να παρατηρήσουμε τα εξής:
Στις διδακτικές ένότητες συσσωρεύονται πολλή ύλη, περιττές και άσκο-
πες λεπτομέρειες και πολλά αριθμητικά στοιχεία, ώστε το βιβλίο να
γίνεται δύσκολο και να καταπονεί άσκοπα τους μαθητές. Οι άσκήσεις-
δραστηριότητες που προτάσσονται στις διδακτικές ένότητες είναι υπερβο-
λικά πολλές και οι περισσότερες άσκοπες και άστοχες. Το ίδιο ισχύει
και για τις γενικές παρατηρήσεις που ακολουθούν και τις όποιες ο
συγγραφέας άστοχα ταυτίζει με τις γενικεύσεις. Το βιβλίο περιέχει
έπσης πολλές επιστημονικές ανακρίβειες και πολλά γλωσσικά λάθη, πέρα
από τα ελάχιστα που επισημαίνει η επιτροπή. Για να κυκλοφορήσει λοιπόν
το βιβλίο, θα πρέπει να γίνουν βασικές διορθώσεις, και βελτιώσεις,
πέρα από αυτή που προτείνει η επιτροπή, ώστε να απαλλαγεί από τα σφάλ-
ματα και να γίνει απλό, λιτό και προσιτό στους μαθητές. Τις διορθώσεις
και τις βελτιώσεις αυτές έπισημαίνουμε πιο κάτω.

Προτείνουμε:

1. Να άπορριφθεί ως άκατάλληλο το βιβλίο του συγγραφέα Πάνου Άντω-
νοπούλου "Γεωγραφία Εύρώπης Ε' Δημοτικού" για τους προαναφερθέν-
τες λόγους.
2. Να άπονemηθεί στο βιβλίο των συγγραφέων Άριστ. Κωστοπούλου-Βιντ.
Κωτολουπούλου-Κωστοπούλου "Γεωγραφία Εύρώπης Ε' Δημοτικού" το Γ'
βραβείο και να έντυπωθεί το βιβλίο αυτό για χρήση των μαθητών της

Ε* τάξεως Δημοτικού, με την προϋπόθεση ότι οι συγγραφείς θα προβούν σε συνεργασία με το Τμήμα Δημοτικής του ΚΕΜΕ σε όρισμένες διορθώσεις και βελτιώσεις του βιβλίου τους, ώστε:

- α. Νά διορθωθούν οι επιστημονικές ανακρίβειες του βιβλίου
- β. Νά απαλλαγεί το βιβλίο από την περιττή ύλη και τις πολλές λεπτομέρειες.
- γ. Νά γίνει γλωσσική επεξεργασία του κειμένου
- δ. Νά περιορισθούν οι άσκησεις-δραστηριότητες στις πλέον άναγκαζες και
- ε. Νά τεθεί το κεφάλαιο "Γενική εξέταση της Εύρώπης" στην αρχή του βιβλίου".

Το Τμήμα, αφού έλαβε υπόψη του: α) Το έγγραφο αριθμ. Γ/746/31-1-79 του Υπουργείου Εθνικής Παιδείας και Θρησκείας με όλα τα παραστατικά στοιχεία, β) Τήν εισήγηση των κ.κ. Β.Κονιδιτωίωτη, Συμβούλου Β', και Ι.Χριστιά, Εισηγητή του ΚΕΜΕ, και γ) τη διεξοδική συζήτηση μεταξύ των μελών

όμοφωνα αποφαινεται

1. Έγκρίνει την πελινή Πράξη /18-12-1978 της Έπιτροπής κρίσεως του διδακτικού βιβλίου της Γεωγραφίας της Ε* τάξεως Δημοτικού, όπως έχει.
2. Έγκρίνει την άπονομή του Γ* βραβείου του διαγωνισμού στο βιβλίο των συγγραφέων Άριστ. Κωστοπούλου-Βικτ. Κωτουλοπούλου-Κωστοπούλου, για τους λόγους που αναφέρονται στην Πράξη της Έπιτροπής κρίσεως.
3. Προτείνει για έντύπωση το βιβλίο "Γεωγραφία Εύρώπης Ε* Δημοτικού" των συγγραφέων Άρ. Κωστοπούλου-Βικτ.Κωτουλοπούλου-Κωστοπούλου, με την προϋπόθεση ότι οι συγγραφείς θα συνεργασθούν με το Τμήμα Δημοτικής για τη διόρθωση και βελτίωση του βιβλίου τους, σύμφωνα με τις ύποδειξεις της Έπιτροπής κρίσεως και του Τμήματος Δημοτικής του ΚΕΜΕ.
4. Συμφωνεί με την Έπιτροπή και άπερρίπτει ως άκατάλληλο το βιβλίο "Γεωγραφία Εύρώπης Ε* Δημοτικού", του κ.Π. Αντωνοπούλου, για τους λόγους που αναφέρονται στην Πράξη της Έπιτροπής κρίσεως και στην εισήγηση προς το Τμήμα Δημοτικής.

[Handwritten signature]

ΘΕΜΑ 3ο. Χορήγηση άποσπάσματος τής πράξεως άριθμ. 171/16-12-78 του Τμήματος Δημοτικής του ΚΕΜΕ στους κ.κ. Μ.καλ 'Ι.Γαλανάκη.

Ο Προεδρεύων του Τμήματος κ. Βασ. Κονιδιτσιώτης, Σύμβουλος Β', θέτει ύπόψη του Τμήματος: α) Τό έγγραφο άριθμ. Φ.309.71/42/Γ/836/7-2-1979 τής Δ/νσεως Έφαρμογής Προγραμ. ΔΕΠΑ του ΥΠΕΠΘ, β) τήν αίτηση με ήμερομηνία 5-2-1979 των κ.κ. Μιχάλη καλ 'Ιωάννας Γαλανάκη, με τήν όποία ζητούν νά τους χορηγηθεϊ άποσπασμα τής Πράξεως 171/1978 του ΚΕΜΕ, πού άναφέρεται στη γνωμοδότηση για τό βιβλίο τους "Πρωτεύουσα 'Αττικής" καλ εισηγεϊται νά τους χορηγηθεϊ τό αίτούμενο άποσπασμα.

Τό Τμήμα, ύστερα από συζήτηση,

όμόφωνα αποφασίζει:

Νά χορηγηθεϊ στους κ.κ. Μιχαήλ καλ 'Ιωάννα Γαλανάκη άποσπασμα τής πράξεως 171/16-2-1978 του Τμήματος Δημοτικής του ΚΕΜΕ, πού άναφέρεται στο βιβλίο τους "Πρωτεύουσα 'Αττικής".

ΘΕΜΑ 4ο. Χορήγηση άδειας για έρευνα στον κ. Μ. Παπαστεργίου.

Ο άρμόδιος για το θέμα είσηγητής κ. Ν. Παπαδόπουλος, Σύμβουλος Β', είσηγείται στο Τμήμα τή άκιδουδα:

" ΜΕ Ξγγραφφ του ΄Υπουργείου τής 19-1-79/Φ.309.4/5/Γ.408 διαβιβάζεται αίτηση του κ.Μιλτιάδη Παπαστεργίου για χορήγηση άδειας διεξαγωγής έρευνας.

Ο κ. Παπαστεργίου είναι δάσκαλος που έχει μετεκπαιδευθεί στο ΜΔΔΕ και ύπηρετεί στο 3ο Δημोट. Σχολείο Κερατέας 'Αττικής τής ΙΑ' Ε.Δ.Ε.θέμα τής έρευνας του κ. Παπαστεργίου είναι ή εξέταση τής νοημοσύνης μέ βάση το TEST του RAVEN και έπιθυμεί να κάμει μία επένταση έρευνας του σχετικής κατά τή φοίτησή του στο ΜΔΔΕ.Τήν έρευνά του αυτή σιοπεύει να κάμει τους μήνες Μάρτιο-΄Απρίλιο-Μάιο σε διάφορα σχολεία τής Ε.Δ.Ε ΙΑ' του Δ.Α.Α. που άναφέρει στην αίτηση του.

Σε συνημμένο υπόμνημα του ό κ. Παπαστεργίου ένδειπει πολύ άναλυτικά τις θεωρητικές προϋποθέσεις του θέματος, τις σχετικές ύποθέσεις σχέσεων δείκτη νοημοσύνης και βαθμού κοινωνιομετρικής θέσεως, έπισημαίνει τή σημασία τής έρευνας του, και άκδη άναφέρει τις μεθόδους που θα χρησιμοποιήσει, δηλ. το τέστ του RAVEN και ένα τέστ κοινωνιομετρίας.

΄Από τή μελέτη των παραπάνω στοιχείων διαπίστωσα ότι ό κ. Παπαστεργίου γνωρίζει πολύ καλά τον τρόπο έρευνας του θέματός του και θεωρώ το θέμα άξιο να έρευνηθεί για να διαπιστωθεί, έστω και σε ένα μικρό δείγμα και όχι άντιπροσωπευτικό, άν ύάρχει συνάφεια μεταξύ κοινωνιομετρικής θέσεως και βαθμού νοημοσύνης. Ο κ. Παπαστεργίου θα χρησιμοποιήσει τις τιμές του τέστ του RAVEN από τή στήσηση του κ. Τσακρή και αξίζει να γνωρίσουμε τι θα διαπιστωθεί από τήν έρευνα αυτή.

Είσηγοῦμαι τὴν ἔγκριση τῆς ἀδείας διεξαγωγῆς τῆς ἔρευνας τοῦ κ. Παπαστεργίου στὰ σχολεῖα ποὺ ἀναφέρει στὴν αἴτησή του καὶ μὲ τὸν ἕρο νὰ ὑποβάλει σὲ δύο ἀντίτυπα τὰ πορίσματα τῆς μελέτης του στὸ ΚΕΜΕ, Τμήμα Δημοτικῆς Ἑνικαιδεύσεως".

Τὸ Τμήμα, ἀφοῦ ἔλαβε ὑπόψη του: α) Τὸ ἔγγραφο ἀριθμ.Φ.309.4/5/ Γ.408/19-1-1979 τοῦ Ὑπουργείου Ἑθν. Παιδείας καὶ Θρησκ/των, β) τὴν αἴτηση μὲ ἡμερομηνία 12-1-1979 τοῦ κ. Μ. Παπαστεργίου, γ) τὴν εἰσήγηση τοῦ κ. Ν. Παπαδόπουλου, Συμβούλου Β', καὶ δ) τὴ διεξοδική συζήτηση μεταξὺ τῶν μελῶν

ὁμόφωνα ἀποφαίνεται

1. Ἐγκρίνει τὴ χορήγηση ἀδείας στὸν κ. Μιλτιάδη Παπαστεργίου γιὰ διεξαγωγὴ ἔρευνας μὲ θέμα: "Νοσηροσύνη καὶ Κοινωνιομετρία" στὰ σχολεῖα ποὺ ἀναφέρει στὴν αἴτησή του, ἥτοι:

α. 1ο, 2ο, 3ο καὶ 4ο Δημοτ. Σχολ. Κορωπίου

β. 1ο, 2ο καὶ 3ο Μακροπούλου, Καλυβίων, Κουβαρά

γ. 1ο, 2ο καὶ 3ο δημοτ. σχολ. Κερατέας

δ. 1ο, 2ο, 3ο καὶ 4ο ^{Δ.Σ.} Λαυρίου, Ἀναβύσσου, Π.Φωκίας καὶ Πόρτο-Ράφτη τῆς ΙΑ* Ε.Δ.Ε -Δ.Α.Α.

2. Παρακαλεῖ νὰ ὑποβληθοῦν στὸ ΚΕΜΕ (Τμήμα Δημοτικῆς) τὰ πορίσματα τῆς παραπάνω ἔρευνας γιὰ ἐνημέρωσή του.

ΘΕΜΑ 5ο. Χορήγηση άδειας για έρευνα στο 'Ινστιτούτο 'Υγείας του Παιδιού.

'Ο άρμόδιος για τὸ θέμα εισηγητὴς κ.Ν.Παπαδόπουλος, Σύμβουλος Β', εισηγείται στὸ Τμήμα τὰ ἀκόλουθα:

"Τὸ 'Υπουργεῖο μὲ ἔγγραφο τῆς 2-2-79/Φ.309.4/8/Γ-437(Διεύθυνση ΕΦ.ΠΡ.ΔΕΠΑ) διαβιβάζει αἴτηση τῆς 17-1-79 τοῦ 'Ινστιτούτου 'Υγείας τοῦ Παιδιοῦ ποὺ ὑπογράφει ἡ παιδίατρος κ.Σ.Μησιού-Τσαγγαράκη, Διευθύντρια στὸ 'Ινστιτούτο 'Υγείας τοῦ Παιδιοῦ γιὰ ἔγκριση διεξαγωγῆς ἔρευνας στὰ δημοτικὰ σχολεῖα.Στὸ ἔγγραφο αὐτὸ ἐντὶθενταὶ οἱ σκοποὶ τῆς ἔρευνας καὶ συγκεκριμένα: Τὸ 'Ινστιτούτο 'Υγείας τοῦ Παιδιοῦ ἐπιθυμεῖ νὰ κάμει μιὰ πρώτη ἔρευνα στοὺς μαθητὲς Δημοτικοῦ ὅλης τῆς χώρας,περίπου 130.000 παιδιὰ, ἡλικίας 6-7 χρόνων.Θὰ μετρηθεῖ τὸ ὕψος καὶ τὸ βάρος τῶν παιδιῶν καὶ ἀκόμη θὰ συλλεγοῦν τὰ στοιχεῖα ποὺ ἀφοροῦν στὴν ἡμερομηνία γεννήσεώς τους,τὸπο γεννήσεώς τους καὶ φύλο, μὲ σκοπὸ τὴ δημιουργίαν τῶν καμπυλῶν ἀναπτύξεως, πράγμα στὸ ὁποῖο ἡ χώρα μας ἔχει καθυστερήσει. 'Ακόμη σκοπὸς τῆς ἔρευνας εἶναι ἡ ἐντόπιση τῶν αἰτίων τοῦ χρόνιου ὑποσιτισμοῦ. 'Η ἔρευνα πρόκειται νὰ γίνῃ μέσα σὲ ἓνα ^μῶν τῶν τὴν ἀνοίξη τοῦ 1979 καὶ οἱ κατὰ τὸπους ἰατρικὲς ὑπηρεσίες θὰ χρειασθοῦν ὄχι μόνον τὴν ἄδεια διεξαγωγῆς τῆς ἔρευνας στὰ σχολεῖα, ἀλλὰ καὶ τὴ συνδρομὴ τῶν 'Επιθεωρητῶν καὶ τῶν δασκάλων. 'Ακόμη θὰ χρειασθοῦν τὴ συνεργασία κάποιου ὑπεύθυνου προσώπου στὸ 'Υπουργεῖο ποὺ θὰ τοὺς βοηθήσει γιὰ τὴ διεξαγωγὴ τῆς ἔρευνας στὰ σχολεῖα 'Αθηνῶν καὶ Θεσ/νίκης. 'Απὸ τὴ μελέτη τοῦ ἐγγράφου τοῦ παραπάνω 'Ινστιτούτου καὶ μὲ βάση τὰ ὅσα ἀνέφερα νομίζω ὅτι ἡ ἔρευνα αὕτῃ ἔχει σημασία νὰ γίνῃ καὶ νὰ συνεχισθεῖ καὶ γιὰ τίς ἄλλες ἡλικίες, ὅπως ἄλλωστε προβλέπεται ἀπὸ τὸ ἐν λόγω 'Ινστιτούτο, καὶ εἰσηγοῦμαι τὴν ἔγκριση τῆς ἀδείας διεξαγωγῆς τῆς ἔρευνας στοὺς μαθητὲς τῶν Δημοτικῶν Σχολείων τῆς χώρας ἡλικίας 6-7 χρόνων καὶ μάλιστα μὲ τὴ συνδρομὴ τῶν 'Επιθεωρητῶν καὶ δασκάλων".

Τὸ Τμήμα, ἀφοῦ ἔλαβε ὑπόψη του: α) Τὸ ἔγγραφο ἀριθμ. Φ.309.4/8/Γ-437/2-2-1979 τοῦ Ὑπουργείου Ἑθνικῆς Παιδείας καὶ Θρησκευμάτων, β) Τὸ ἔγγραφο μετ' ἡμερομηνία 17-1-1979 τοῦ Ἰνστιτοῦτο Ὑγείας τοῦ Παιδιοῦ, γ) τὴν εἰσήγηση τοῦ κ. Ν. Παπαδόπουλου, Συμβούλου Β*, καὶ δ) τὴ διεξοδική συζήτηση μεταξύ τῶν μελῶν

ὁμόφωνα ἀποφασίζεται

1. Ἐγκρίνει τὴ χορήγηση ἀδείας στὸ Ἰνστιτοῦτο Ὑγείας τοῦ Παιδιοῦ γιὰ διεξαγωγή ἐρευνας σεξίμαθητές ἡλικίας 6-7 χρόνων τῶν Δημοτικῶν Σχολείων τῆς χώρας.
2. Προτείνει νὰ ὁρισθεῖ ἀπὸ τὴν ἀρμοδία διεύθυνση τοῦ Ὑπουργείου τῆς Παιδείας ὁ κ. Ν. Παπαδόπουλος, Σύμβουλος Β*, γιὰ νὰ συνεργασθεῖ γιὰ τὸ θέμα αὐτὸ μετ' ὁ Ἰνστιτοῦτο Ὑγείας τοῦ Παιδιοῦ.

Ἡ συζήτηση γιὰ τὸ ἔκτο θέμα τῆς ἡμερήσιας διατάξεως, ποὺ ἀναφέρεται σὲ χορήγηση ἀδείας γιὰ ἐρευνα στὸ κ. Μ. Ρυμινῆ, ἀναβάλλεται γιὰ μιὰ ἀπὸ τὶς ἐπόμενες συνεδρίες τοῦ Τμήματος.

Ἐπειτα ἀπὸ αὐτὰ ἔληξε ἡ συνεδρία.

Ο. Προεδρεῶν

Βασ. Κονιδισιώτης

Ἡ Γραμματέας

Εὐρύδ. Παπανικολάου

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΘΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ

ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ

ΚΕΝΤΡΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΜΕΛΕΤΩΝ

ΚΑΙ ΕΠΙΜΟΡΦΩΣΕΩΣ (ΚΕΜΕ)

ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΕΩΣ

Πράξη 25/1979

Σήμερα, 14 Μαρτίου 1979 ημέρα Τετάρτη και ώρα 9.30^α πρωΐνῃ, συνεδρίασε τὸ Τμήμα Δημοτικής Ἑκπαίδευσης τοῦ Κέντρου Ἑκπαιδευτικῶν Μελετῶν καὶ Ἐπιμορφώσεως στὴν αἴθουσα συνεδριάσεών του (Λεωχάρους 2, Ἀθήνα).

Ἐλαβαν μέρος στὴ συνεδρίαση, ἀφοῦ προσκλήθηκαν σύμφωνα μὲ τὴ νόμιμη διαδικασία ἀπὸ τὸν Προεδρεύοντα τοῦ Τμήματος κ.Βασ.Κωνιδितσιῶτη, Σύμβουλο Β', οἱ κ.κ. Δημ. Ἀνδριόπουλος, Νικ. Βλουτίδης, Κων/νος Πασσάκος, Νικ.Παπαδόπουλος, Σύμβουλοι Β', καθὼς καὶ ἡ γραμματέας τοῦ Τμήματος Εὐρυδίκη Παπανικολάου μὲ βαθμὸ βσ. ἀπὸ τὸν ἑαυτῶν ἐπὶ τῆς συνεδρίασης.

Θέματα ἡμερήσιας διατάξεως

1. Γνωμοδότηση γιὰ τὸ βιβλίο "Στὴ χώρα τῶν μαμούθ" τῆς κ. Κίρας Σίνου.
2. Γνωμοδότηση γιὰ τὸ βιβλίο "Τρίπαλις" τοῦ κ.Γεωργίου Μιχαλοπούλου.
3. Γνωμοδότηση γιὰ τὸ βιβλίο "'Η κοινωνικὴ καὶ ἐπαγγελματικὴ θέση τῆς σημερινῆς γυναίκας;" τῆς κ.Ντίνας Τάκαρη.
4. Χορήγηση ἀντιγράφου τῆς ἀριθμ. 149/1978 πράξεως τοῦ Τμήματος Δημοτικῆς Ἑκπ/σεως στὸν κ.Μ.Φουντούπουλο.

Στὴν ἀρχὴ ἐπικυρώνεται τὸ πρακτικὸ τῆς προηγουμένης συνεδρίας.

Θέμα 1ο: Γνωμοδότηση γιὰ τὸ βιβλίο "Στὴ χώρα τῶν μαμούθ" τῆς κ.Κίρας Σίνου.

Ὁ Προεδρεύων τοῦ Τμήματος κ.Βασ.Κωνιδितσιῶτης, Σύμβουλος Β', θέτει ὑπόψη τοῦ Τμήματος εἰσαγγελίαν τοῦ κ.Δ.Κουτάλου, Εἰδικοῦ Συμβούλου παρὰ τὸ ΚΕΜΕ, γιὰ τὸ θέμα αὐτό, ποῦ ἔχει ὡς ἐξῆς:

Α: ΓΕΝΙΚΑ - ΕΙΣΑΓΩΓΙΚΑ

1.- 'Η συγγραφέας του πιδό πάνω βιβλίου με την από 24-1-1979 αίτησή της ζητεί από το ΥΠΕΠΘ (καθ' το ΥΠΕΠΘ από το ΚΕΜΕ) να αποφασχθεί για τη χρησιμότητα του βιβλίου και την καταλληλότητά του σύμφωνα με την παρ.5 του άρθ. 2 του Ν.186/1975 (έγγραφο ΥΠΕΠΘ Γ/Φ.309.71/25/556/26-1-1979).

2.- 'Η εισήγηση που ακολουθεί, στηρίζεται στις διατάξεις του πιδό πάνω Νόμου.

Β: ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΤΟΥ ΒΙΒΛΙΟΥ

1.- Το βιβλίο εκδόθηκε στην 'Αθήνα, σε δεύτερη έκδοση, στα 1978 από τον 'Εκδοτικό Οίκο "Κέδρος" και αποτελείται από 207 σελίδες σχήματος 8ου.

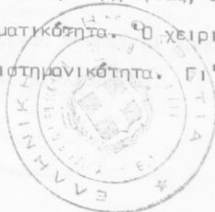
2.- Στο βιβλίο προτάσσεται πίνακας περιεχομένων, πίνακας βιβλιογραφίας και πρόλογος και ακολουθούν 26 ένότητες - κεφάλαια. 'Επίσης υπάρχουν και 10 ολοσέλιδες εικόνες εκτός κειμένου.

Γ: ΚΡΙΤΙΚΕΣ ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1.- 'Η εμφάνιση του βιβλίου (έκτύπωση, καλλιτεχνική παρουσίαση-εικονογράφηση) είναι άψογη.

2.- 'Ως μυθιστόρημα τέρπει, αλλά συγχρόνως διδάσκει. Το ύφος της συγγραφέας μαρτυρεί την ύπαρξη ισχυρού ταλέντου. Παρ'ότι πρόκειται για πράγματα και γεγονότα παρωχημένων προϊστορικών εποχών για τα οποία λίγα δείγματα υπάρχουν, όμως το ζωντάνεμά τους γίνεται κατά τρόπο που νομίζει κανείς ότι πρόκειται για ζώσα σήμερα πραγματικότητα. Το διάβασμα του βιβλίου όχι μόνο δεν κουράζει, αλλά και συναρπάζει.

3.- Το κρίνόμενο βιβλίο είναι προϊόν ισχυρής δημιουργικής φαντασίας, όχι όμως και φαντασιώσεως. Αυτό σημαίνει ότι έξω από την πλακή μιας ομολογουμένως πολύ διαφορετικής Ιστοριοσύλας, που χωρίς αυτήν δεν θα μπορούσε να γίνει λόγος για μυθιστόρημα, τα όντα και τα γεγονότα στα οποία αναφέρεται ή συγγραφέας, υπήρξαν, επομένως αποτελούν Ιστορική σε γενικότερη έννοια πραγματικότητα. Ο χειρισμός των θεμάτων γίνεται επιδέξια και διακρίνεται για άκρα επιστημονικότητα. Γι'αυτό και πολύ εύ-

στοχη κρίνεται ή παράθεση σημειώσεων, όπου γίνεται λόγος για εύρηματα, που απο-
τελούν βάσεις θεμελιώσεως των Ιστορουμένων γεγονότων.

4.- 'Από παιδαγωγική άποψη μπορούν να σημειωθούν τὰ ακόλουθα:

α.- Στο γνωστικό τομέα, είναι έξαιρετικά πολύτιμη ή έννημέρωση των παιδιών
(γιατί όχι και των μεγάλων;) για όσα υπήρξαν και συνέβησαν κατά την παλαιολιθι-
κή εποχή. Τὰ προϊστορικά ζώα και οι προϊστορικοί άνθρωποι περιγράφονται με σαφή-
νεια και με όση ακρίβεια δίνουν οι σχετικές πηγές. Τό ίδιο και οι τρόποι ζωής και
ή κοινωνική οργάνωση των ανθρώπων τής εποχής έκείνης.

β.- 'Από φρονηματοτική άποψη τό βιβλίο όφελει, γιατί δειχνει την ύπαρξη - ακόμα
και κατά την εποχή έκείνη - εύγενών κοινωνικών αισθημάτων (π.χ. φίλτα μεταξύ των πρώτο-
γωνιστών τής μικρής Ιστορίας, άλληλεγγύη ανάμεσα στους ανθρώπους του χωριού κλπ).
Φυσικά, αν παρολεγονταν έντελώς και οι αναπόφευκτες για τους ανθρώπους τής εποχής
έκείνης πράξεις όμής βίας σέ εποχή που ό άγώνας για την επιβίωσή ήταν τό μοναδικό
μέλημά των, τό βιβλίο δέν θα διακρινόταν για ρεαλισμό και άντικειμενικότητα.
Πάντως και σ' αυτές τις περιπτώσεις που ή συγγραφείας κάνει λόγο για τέτοια γεγονότα,
πολύ όρθά άποφεύγει έντονες και άδρές περιγραφές, που θα μπορούσαν να δημιουργήσουν
στά παιδιά ψυχολογικά προβλήματα με δυσμενείς επιπτώσεις.

Δ. ΠΟΡΙΣΜΑ

'Από όσα προηγήθηκαν, έξάγεται τό πόρισμα ότι τό βιβλίο είναι κατάλληλο ως έλεό-
θερο παιδικό άνάγνωσμα.

Τό τμήμα, όπου έλαβε ύπόψη του: α) τό έγγραφο άριθμ. Γ/Φ.309.71/25/556/26-1-
1979 του 'Υπουργείου 'Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων, β) Τήν αίτηση με ήμερομην-
ία 24-1-1979 τής Κίρας Σίνου, γ) Τήν είσήγηση του κ.Δ. Κουτάλου, Είδικου Συμβού-
λου παρά τῷ ΚΕΜΕ, και δ) τή διεξοδική συζήτηση μεταξύ των μελών

όμόφωνα αποφαινεται

Τό βιβλίο "Στή χώρα των μαμούθ" τής κ.Κίρας Σίνου θεωρείται χρήσιμο: α) ως έλεό-
θερο παιδικό άνάγνωσμα και β) για τις σχολικές βιβλιοθήκες.

Θέμα 2ο: Γνωμοδότηση για το βιβλίο "Τρίπολις" του κ. Γεωργίου Μιχαλόπουλου.

Ο Προεδρεύων του Τμήματος κ. Βασ. Κονιδιτσιδής, Σύμβουλος Β', θέτει υπόψη του Τμήματος εισήγηση για το θέμα αυτό του κ. Ί. Κιταρά, Ειδικού Συμβούλου παρά τῷ ΚΕΜΕ, που έχει ως εξής:

"Ο συγγραφέας, ύστερα από την έκδοση του "Οδηγοῦ Τριπόλεως", σὲν ὅποιο περιέχεται καὶ ὁδικὸς χάρτης τῆς πόλεως, παρέδωσε στὴ δημοσιότητα καὶ τὴν ἀνά χειρὰς ἐργασίαν του. Σκοπὸς τοῦ πονήματός του "ΤΡΙΠΟΛΙΣ - Ὀδοὶ καὶ ἱστορικὴ ἐρμηνεία αὐτῶν" εἶναι, πέραν τοῦ πρακτικοῦ καὶ, κυρίως ἐδῶ, ἡ ἱστορικὴ ἐρμηνεία τριακοσίων ὀκτώ ἐπτά ὁδῶν τῆς πρωτεύουσας τοῦ "Μωριά".

Ὅπως, φαίνεται, ἂν καὶ δέν εἶναι εὐκολὸς ὁ ἔλεγχος τῶν πηγῶν, πρόκειται γιὰ μιὰ ἐργασία γιὰ τὴν ὁποία δαπανήθηκε καὶ χρόνος καὶ κόπος πολὺς γιὰ τὴν προσφυγὴ στὶς πηγές τῆς μυθολογίας καὶ τῆς ἱστορίας, ἀλλὰ καὶ τοῦ "λαϊκοῦ πολιτισμοῦ" γενικότερα. Κατόπιν τῆς ἀναφορᾶς στὴν Τρίπολη γενικῶς (σελ. 7-10), ἡ ὁποία, ἂν καὶ σύντομη, εἶναι ὅμως πολὺ κατατοπιστικὴ, εἰσέρχεται ὁ συγγραφέας στὴν ἱστορικὴ ἐρμηνεία τῶν ὁδῶν κατ' ἀλφαριθμητικὴ σειρὰ (σελ. 11-114) καὶ κλείνει μὲ τὶς "Πλατείες" τῆς πόλεως (σελ. 115-118) καὶ τοὺς "συνοικισμοὺς" (σελ. 119).

Βεβαίως, ἡ ἐν λόγῳ συγγραφή, δέν πρέπει νὰ ἔχει ἐπιστημονικὲς ἀπαιτήσεις, οὔτε μπορεῖ νὰ κριθεῖ ὡς ἄρτια ἐν τῷ εἶδος τῆς, λόγῳ κενῶν ποὺ παρουσιάζει καὶ μάλιστα σὲ "λεπτομερεϊακὰ σημεῖα". Παρόλα αὐτὰ ὅμως ἡ φύση καὶ ὁ προορισμὸς τῆς "διὰ τοὺς μαθητὰς τῶν Δημοτικῶν Σχολείων τῆς Τριπόλεως καὶ μόνον" τὴν ἐνισχύουν στὴν πρωτοτυπία τῆς καὶ τὴν ἀπελιμνότητά τῆς, γιὰ τὰ ὅποια ὁ συγγραφέας τῆς εἶναι ἀξιέπαινος.

"Ἐχοντας ὑπόψην του ὁ ὑπογράφων αὐτὴ τὴν ἐργασία, τὸ σκοπὸς τῆς καὶ τὴν ἀνάγκην, ἔστω καὶ αὐτῆς τῆς στάθμης ἡμερωτικῶν βιβλίων, δέν διστάζει νὰ τὴ χαρακτηρίσει α) ὡς ἀφελίμη γιὰ τοὺς μαθητὰς τῶν Δημοτικῶν Σχολείων Τριπόλεως καὶ β) ὡς κίνητρο μεταξὺ τῶν ἐκπαιδευτικῶν γιὰ τὴ συγγραφή παρόμοιων ἐγχειριδίων, ἐφάσον μάλιστα πολὺς λόγος γίνεται γιὰ τὴν "Ἑλληνικὴν Παράδοσιν" στὸ χῶρο τῆς Ἑκπαιδεύσεως".

Τὸ Τμήμα, ἀφοῦ ἔλαβε ὑπόψην του: α) τὸ ἔγγραφο ἀριθμ. Φ. 309.74/257/138167/30-12-1978 τοῦ Ὑπουργείου Ἑθνικῆς Παιδείας καὶ Θρησκευμάτων, β) τὴν ἀίτηση μὲ ἡμερομηνία 15-11-1978 τοῦ κ. Γ. Μιχαλόπουλου, γ) τὴν εισήγηση τοῦ κ. Ί. Κιταρά, Ειδικοῦ Συμβούλου παρά τῷ ΚΕΜΕ, καὶ δ) τὴ διεξοδικὴ συζήτηση μεταξὺ τῶν μελῶν

ὁμόφωνα ἀποφαινεται

Τὸ βιβλίο "Τρίπολις" τοῦ κ. Γεωργ. Μιχαλόπουλου θεωρεῖται χρήσιμο καὶ ἐλεύθερο βοήθημα γιὰ τοὺς μαθητὰς τῶν Δημοτικῶν Σχολείων τῆς περιοχῆς Τριπόλεως.

Θέμα 3ο: Γνωμοδότηση για το βιβλίο "Η κοινωνική και επαγγελματική θέση της σημερινής γυναίκας" της κ.Ντίνας Τόκαρη.

Ο Προεδρεύων του Τμήματος κ.Βασ.Κωνιδισιώτης, Σύμβουλος Β', θέτει υπόψη του Τμήματος εισήγηση για το θέμα αυτό του κ.'Ι.Κιταρβά, Ειδικού Συμβούλου παρά τῷ ΚΕΜΕ, που έχει ως εξής:

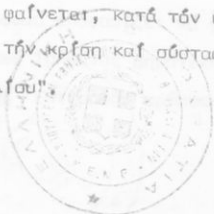
"Α. Πρόκειται για ιστορικοκοινωνιολογική μελέτη, η οποία διακρίνεται σε τέσσερα (4) μέρη. "Ητοι, μετά την εισαγωγή:

1. 'Ιστορική, βιολογική και νομική θεώρηση της προβληματικότητας σελ. (13-47).
2. Κοινωνικοεπαγγελματικές σχέσεις της γυναίκας από την οίκογένεια, την εργασία και το συνδικαλισμό μέχρι και της Πολιτικής (σελ. 62-218).
3. 'Η γυναίκα στην 'Ελλάδα και στο εξωτερικό (σελ. 224-244).
4. Θέση έναντι του προβλήματος (σελ. 248-270) με τα σχετικά συμπεράσματα, τη βιβλιογραφία και τον πίνακα των περιεχομένων.

Β. 'Η συγγραφέας με την επαινετήν της προσπάθεια για το πρόβλημα του αϊώνα μας σκοπεύει στο σεβασμό της μητρας της ζωής, στη λατρεία της γυναίκας, στην Ισότητα - Ισοτιμία - Ισότητα της γυναίκας. Το κεφάλαιο "Συμπεράσματα" παρουσιάζει το τέρμα της μεγάλης πράγματος πορείας της συγγραφέα μεταξύ των συμπληγδών πετρών της γυναικείας φύσεως και της αποστολής της, με άφετηρα τῶν Πατέρα Κοσμά τῶν Αἰ-τωλῶν και τέρμα τη νομική πλευρά του θέματος, όπως αυτή θεωρείται στο 'Ελληνικό Σύνταγμα και τῶν Ο.Η.Ε.

Γ. Παρά τη δυσκολία που παρουσιάζει το θέμα από τη φύση του και παρά το γεγονός ότι είναι ένα από τα πλέον αντιλεγόμενα, ἐν τούτοις, μπορεί να λεχθεῖ ότι διερευνᾶται σε βάθος και πλάτος ἀρκούντως.

Δ. Βεβαίως δὲν ἔχει ἐπιστημονικές ἀξιῶσεις και ἡ βιβλιογραφία, ἂν δὲν εἶναι ἀνύπαρκτη, εἶναι ἀσημαντή και μάλιστα ἡ 'Ελληνική. "Ὅμως, ἀξίζει νὰ διαβαστεῖ, διότι και προβληματίζει και ἐνημερώνει. 'Αλλά, μίαν "γνωμοδότηση" τοῦ ΚΕΜΕ ἀναφορικά με τὴ "χρησιμότητα" τοῦ ὑπὸ κρίση βιβλίου, δὲν φαίνεται, κατὰ τῶν ὑπογράφωντα ὠφέλιμη. "Ίσως δὲν θὰ ἔπρεπε κἂν νὰ ἐπιλαμβάνεται με τὴν κρίση και σύσταση τῶν βιβλίων τοῦ εἴδους αὐτοῦ και χάριν αὐτοῦ τούτου τοῦ βιβλίου".

"Επειτα παίρνει τὸ λόγο ὁ κ.Ν.Παπαδόπουλος, Σύμβουλος Β', καὶ εἰσηγεῖται γιὰ τὸ βιβλίο αὐτὸ τὰ ἀκόλουθα:

Τὸ βιβλίο "Ἡ κοινωνικὴ καὶ ἐπαγγελματικὴ θέση τῆς σημερινῆς γυναῖκας" τῆς κ. Τάκαρη, πέραν τοῦ ὅτι εἶναι τὸ μοναδικὸ σχεδὸν στὸ εἶδος του, ἔχει σύστημα καὶ ἀρκετὴ, κατὰ τὸ δυνατό, πληρότητα. Δὲν ἔχει βέβαια ὁπλута ἐπιστημονικὲς ἀξιῶσεις, ἀλλὰ ἡ διαπραγμάτευση γίνεται μὲ τρόπο ἐπιστημονικόν. (Ἀντικειμενικὴ θεώρηση τῶν προβλημάτων). Ἡ γλώσσα του εἶναι πολὺ στρωτὴ καὶ συνεπής. Ἐνημερώνει σχεδὸν σὲ ὅλες τῖς πτυχὲς τοῦ προβλήματος, ἔτσι ὥστε νὰ εἶναι χρῆσιμο γιὰ τῖς βιβλιοθηκὲς τῶν σχολείων.

Τὸ Τμήμα, ἀφοῦ ἔλαβε ὑπόψη του: α) τὸ ἔγγραφο ἀριθμ. Φ.309.71/239/125940/31-10-1978 τῆς Δ/νσεως Ἐφαρμ. Προγραμμ. ΔΕΠΑ τοῦ ΥΠΕΘ, β) τὴν αἴτηση μὲ ἡμερομηνία 23-10-78 τῆς κ.Νεῖκας Τάκαρη, γ) τῖς εἰσηγήσεις τῶν κ.κ. Ἰ.Κιτσαρᾶ, Εἰδικοῦ Συμβούλου παρὰ τῷ ΚΕΜΕ καὶ Ν.Παπαδόπουλου, Συμβούλου Β', καὶ δ) τὴ διεξοδική συζήτηση μεταξὺ τῶν μελῶν

ὁμόφωνα ἀποφαινεται

τὸ βιβλίο "Ἡ κοινωνικὴ καὶ ἐπαγγελματικὴ θέση τῆς σημερινῆς γυναῖκας" τῆς κ.ΝΤίνας Τάκαρη θεωρεῖται χρῆσιμο γιὰ τῖς βιβλιοθηκὲς τῶν Δημοτικῶν Σχολείων.

Θέμα 4ο: Χορήγηση ἀντιγράφου τῆς ἀριθμ. 149/1978 πράξεως τοῦ Τμήματος Δημοτικῆς Ἐκπαιδεύσεως τοῦ ΚΕΜΕ στὸν κ.Μ.Φουντόπουλο.

Ὁ Προεδρεύων τοῦ Τμήματος κ.Βασ.Κονιδισαῖτης, Σύμβουλος Β', θέτει ὑπόψη τοῦ Τμήματος α) τὸ ἔγγραφο ἀριθμ. Γ/1641/13-3-1979 τῆς Δ/νσεως Ἐφαρμογῆς Προγραμμάτων Δ.Ε. τοῦ ΥΠΕΘ β) τὴν ἀπὸ 12-3-79 αἴτηση τοῦ διδ/λου Μιχ. Φουντόπουλου μὲ τὴν ὁποία ζητεῖ νὰ τοῦ χορηγηθεῖ ἀντίγραφο τῆς ἀριθμ. 149/78 πράξεως τοῦ Τμήματος Δημοτικῆς καὶ εἰσηγεῖται τὴ χορήγηση τοῦ αἰτουμένου ἀντιγράφου τῆς πράξεως στὸν ἐνδιαφερόμενο. Τὸ Τμήμα, ὕστερα ἀπὸ διεξοδική συζήτηση, ὁμόφωνα ἀποφασίζει νὰ χορηγηθεῖ στὸν κ.Μ. Φουντόπουλο ἀντίγραφο τῆς Πράξεως 149/1978 τοῦ Τμήματος Δημοτικῆς Ἐκπαιδεύσεως τοῦ ΚΕΜΕ, ποῦ ἀναφέρεται στὴν ἔγκριση πράξεως τῆς Ἐπιτροπῆς κρίσεως τοῦ διδακτικοῦ βιβλίου "Εὐαγγελικὲς Περικοπές".

"Επειτα από αυτά έληξε ή συνεδρία.

Ο Πραεδρεδων

Βασ. Κονιδιτσιωτης

Η Γραμματέας

Εβραημωτου

Ευρ. Παπανικολάου

Handwritten signature or initials at the bottom right corner.

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΘΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ
ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΚΕΝΤΡΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΜΕΛΕΤΩΝ
ΚΑΙ ΕΠΙΜΟΡΦΩΣΕΩΣ (ΚΕΜΕ)
ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΕΩΣ

Πράξη 26/1979

Σήμερα, 17 Μαρτίου 1979 ημέρα Σάββατο και ώρα 9.30 πρωινή, συνεδρίασε το Τμήμα Δημοτικής 'Εκπαίδευσης του Κέντρου 'Εκπαιδευτικών Μελετών και 'Επιμορφώσεως στην αΐθουσα συνεδριάσεών του (Λεωχάρους 2, 'Αθήνα).

'Ελαβαν μέρος στη συνεδρίαση, αφού προσκληθήσαν σύμφωνα με τη νομιμη διαδικασία από τον Προεδρεύοντα του Τμήματος κ.Βασ. Κονιδισιώτη, Σύμβουλο Β*, π.κ.κ.Δημ. 'Ανδριόπουλος, Νικ. Βλουτίδης, Κων. Πασσάνιος, Νικ. Παπαδόπουλος, Σύμβουλοι Β*, Δ.Μελᾶς, 'Ι.Χριστιᾶς, Εισηγητές του ΚΕΜΕ, καθώς και ἡ γραμματέας του Τμήματος Εὐρυδίκη Παπανικολάου με βαθμὸ 6ο.

Θέματα ἡμερησίας διατάξεως

ΘΕΜΑ 1ο. Γνωμοδότηση γιὰ τὸ σχ.Προεδρ. Δ/τος "Περὶ καθορισμοῦ τῆς κατὰ φύλον συνθέσεως τῶν ὀργανικῶν θέσεων τοῦ διδακτικοῦ προσωπικοῦ τῶν Δημοτικῶν Σχολείων.
Εισηγητὴς κ.Δ. 'Ανδριόπουλος.

ΘΕΜΑ 2ο. Γνωμοδότηση γιὰ 12 βιβλία τοῦ 'Εκδοτικοῦ οἴκου NELSON EDUCATION Αὐστραλίας.

Στὴν ἀρχὴ ἐπικυρώνεται τὸ πρακτικὸ τῆς προηγούμενης συνεδρίας.

ΘΕΜΑ 1ο. Γνωμοδότηση για τὸ σχ. Προεδρ. Δ/τος "Περὶ καθορισμοῦ τῆς κατὰ φύλον συνθέσεως τῶν ὀργανικῶν θέσεων τοῦ διδακτικοῦ προσωπικοῦ τῶν Δημοτικῶν Σχολείων".

Ὁ Εἰσηγητὴς τοῦ θέματος κ. Δ.Ζ. Ἀνδριόπουλος, Σύμβουλος Β', θέτει ὑπόθεσι τῶν μελῶν τοῦ Τμήματος Δημοτ. Ἑκπαιδεύσεως, τὰ ἑξῆς:

1. Μὲ ἔγγραφο τοῦ κ. Ὑπουργοῦ Ἑθνικῆς Παιδείας καὶ Θρησκευμάτων, ἀριθμ. πρωτ. Φ.350/69/Δ.8816/28-2-79, διαβιβάζεται στὸ ΚΕΜΕ γιὰ γνωμοδότηση Σχέδιο Πρ. Διατάγματος "Περὶ καθορισμοῦ τῆς κατὰ φύλον συνθέσεως τῶν ὀργανικῶν θέσεων τοῦ διδακτικοῦ προσωπικοῦ τῶν Δημοτ. Σχολείων".
2. Ἐπειδὴ, σύμφωνα μὲ τὴν παράγρ. 2 τοῦ ἄρθρου 2 τοῦ Ν.186/1975, τὸ ΚΕΜΕ γνωμοδοτεῖ γιὰ κάθε πρότασι νόμου ποῦ ἀφορᾷ σὲ θέματα γενικῆς, ἐπαγγελματικῆς καὶ τεχνικῆς ἐκπαιδεύσεως, τὸ Σχέδιο Πρ. Διατάγματος ποῦ διαβιβάστηκε εἰσάγεται νομοτυπᾷ στὸ Τμήμα Δημοτ. Ἑκπαιδεύσεως γιὰ συζήτησι καὶ παροχὴ γνωματεύσεως σύμφωνα μὲ τὸ Νόμο.
3. Τὸ ὑπὸ συζήτησι Σχέδιο Πρ. Διατάγματος, ποῦ στηρίζεται στὸ ἄρθρο 12 παρ. 6 τοῦ Ν.309/76 "Περὶ ὀργανώσεως καὶ διοικήσεως τῆς Γεν. Ἑκπαιδεύσεως", ἀποτελεῖται ἀπὸ δύο ἄρθρα μὲ τὰ ὁποῖα καθορίζονται: α) ἡ κατὰ φύλο σύνθεσι τῶν ὀργανικῶν θέσεων τοῦ διδακτικοῦ προσωπικοῦ τῶν δημοτ. σχολείων, β) οἱ ἀπαιτούμενες προϋποθέσεις καὶ ὁ τρόπος πληρώσεώς τους, γ) ἡ τακτοποίηση προβλημάτων (ὑπεραριθμία κατὰ φύλο καὶ θέση) ποῦ τυχόν θά ἀναικῶνουν κατὰ τὴν ἐφαρμογὴ του, δ) ἡ προτίμησι θέσεων ἀρρένων, προκείμενου γιὰ Μελιονοτικὰ σχολεῖα, καὶ ε) ἡ κατάργησι τοῦ Π.Δ.424/76 ποῦ ἰσχύει σήμερα καὶ ἀφορᾷ στὸ ἴδιο θέμα.
4. Οἱ παράγρ. 1 καὶ 2 τοῦ ἄρθρου 1 ἐναρμονίζονται μὲ τῆς παραγρ. 1, 2 καὶ 3 τοῦ ἄρθρου 17 τοῦ Ν.309/76, ποῦ ἀναφέρονται στὴν ποποθέτησι διδασκάλων μὲ βαθμὶ Διευθυντοῦ Α' καὶ Διευθυντοῦ Β'.
5. Μὲ τὴν ἐφαρμογὴ τοῦ ὑπὸ συζήτησι Π.Δ. θά δημιουργηθοῦν σὲ ὁρισμένες περιπτώσεις ἀνισὴ κατὰ φύλο κατανομή τῶν ἐκπαιδευτικῶν (σὲ ὀκταθέσια, Π.χ., εἶναι δυνατό νά ὑπηρετοῦν 6 θῆλεις καὶ 2 ἄρρενες) καὶ ὑπεραριθμίες, καὶ αὐτὸ μπορεῖ νά ἔχει ἀρνητικὰς ἐπιπτώσεις στὴν ὁμαλὴ λειτουργία τῶν σχολείων.

Βέβαια, ό νομοθέτης μέ τής παραγρ. 7 καί 5 προβλέπει τήν πλήρωση "κενών ή έφ'έξής κενουμένων θέσεων" ή σέ περίπτωση υπεραριθμιών, τήν παραμονή τών υπεραριθμών στίς θέσεις πού κατέχουν μέχρι ταυτοποιήσεώς τους. Όπωσδήποτε πρέπει κατά τήν έφαρμογή τών διατάξεων τοῦ Π.Δ. νά καταβληθεῖ ιδιαίτερη προσπάθεια, ώστε ή άνιση κατανομή καί οί υπεραριθμίες νά άποφευχθοῦν ή νά περιοριστοῦν στίς ελάχιστο δυνατό.

6. Ό νομοθέτης προφανώς άποσκοπεῖ καί στήν θεραπεία τοῦ προβλήματος πού δημιουργήθηκε τελευταῖα μέ τίς προαγωγές εκπαιδευτικῶν στί βαθμό Διευθυντοῦ Β* καί πού είχε σάν άποτέλεσμα τήν άπομάκρυνση άρριτων άπό αὐτούς άπό τίς οίκογενειακές τους έστίες. Άπό τήν άποψη αὐτή τῷ ὑπό συζήτηση Π.Δ., έφάρμογον κατά τήν έφαρμογή του δέν δημιουργήσει περισσότερα προβλήματα άπό αὐτά πού έπιδιώκει νά λύσει-καί πιστεῶ ότι δέν θά δημιουργήσει, άν τά άρμόδια όργανα ένεργήσουν μέ έπιδεξιότητα καί καταβάλλουν ιδιαίτερη προσπάθεια- πρέπει νά αξιολογηθεῖ θετικά.

7. Είσηγοῦμαι στί Τμήμα Δ.Ε. νά γνωμοδοτήσει θετικά γιά τῷ ὑπό συζήτηση Π.Δ., μέ τήν παρατήρηση ότι κατά τήν έφαρμογή του νά λαμβάνεται πρόνοια καί νά καταβάλλεται ιδιαίτερη προσπάθεια άπό τά άρμόδια όργανα, ώστε νά άποφεύγεται ή νά περιορίζεται ή κατά φύλο καί θέση άνιση κατανομή καί οί υπεραριθμίες.

Τῷ Τμήμα, άφοῦ έλαβε ὑπόψη του: α)Τῷ έγγραφο άριθμ.Φ.350/69/Δ.8816/28-2-1979 τίς Δ/νσεως Προσωπικοῦ Δ.Ε. τοῦ ΥΠΕΠΘ, β)τήν είσήγηση τοῦ κ.Δ. Άνδριδπουλου, Συμβούλου Β*, καί γ) τή διεξοδική συζήτηση μεταξῷ τών μελῶν

όμόφωνα άποφάνεται

Γνωμοδοτεῖ τῷ σχ. Προεδρ. Δ/τος "Περί καθορισμοῦ τίς κατά φύλον συνθέσεως τών οργανικῶν θέσεων τοῦ διδακτικοῦ προσωπικοῦ τών Δημοτικῶν Σχολείων" νά μένει, όπως έχει.

ΘΕΜΑ 2ο. Γνωμοδότηση για 12 βιβλία του 'Ενδοτικού Οίκου NELSON EDUCATION Αυστραλίας.

Ο Προεδρεύων του Τμήματος κ. Βασ. Κονιδιτσιώτης, Σύμβουλος Β', θέτει υπόψη του Τμήματος εισήγηση για τδ θέμα αυτό του κ. Δ.Κουτάλου, Ειδικού Συμβούλου παρά τῷ ΚΕΜΕ, που έχει ως εξής:

Α. ΓΕΝΙΚΑ-ΕΙΣΑΓΩΓΙΚΑ

1. Ο Ειδικός Σύμβουλος του Υπουργείου Προεδρίας τῆς Κυβερνήσεως με τδ ὑπ'ἀριθμ. 43495/ΓΕΣ/929/13-12-1978 έγγραφο του πρὸς τδ ΥΠΕΠΘ ἀποστέλλει 12 βιβλία του 'Ενδοτικού Οίκου NELSON EDUCATION τῆς Αυστραλίας με τὴν πληροφορία ὅτι ἐπεσήμανε μερικὰ ὀρθογραφικὰ λάθη στὰ βιβλία αὐτά. Τδ ΥΠΕΠΘ με τδ ἀριθμ. Φ.814.131/76/151035 π.ε./19-2-1979 έγγραφο του ζητεῖ ἀπὸ τδ ΚΕΜΕ νὰ διατυπώσει τὴ γνώμη του για τὰ πὶδ πάνω ἀναφερόμενα βιβλία.

2. Ἡ εισήγηση ποὺ ἀκολουθεῖ, στηρίζεται στὶς διατάξεις τοῦ Ν.186/1975, ἀρθρ. 2, παρ. 5.

Β. ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΤΩΝ ΒΙΒΛΙΩΝ

1. Τὰ ὑπὸ κρῖση βιβλία, ὅπως ἀναγράφονται πὶδ πάνω, ἐνδόθησαν στὴ Μεμβορνη τῆς Αυστραλίας ἀπὸ τὸν 'Ενδοτικό Οἶκο NELSON EDUCATION. Συγγραφέας τῶν ἀναφέρεται ἡ LORRAINE WILSON καὶ με τὴ φιλοτέχνησή τῶν ἀσχολήθηκε ἡ MARINA M^C ALLAN.

2. Τδ καθένα ἀπὸ τὰ βιβλία αὐτά ἀποτελεῖται ἀπὸ 16 σελίδες μικροῦ σχήματος. Σελίδες καὶ ἐξώφυλλα φέρουν ἐγχρωμες εἰκόνες καὶ σέ εἰδικὴ θέση ὑπάρχουν μικρὰ κείμενα για τὴ διδασκαλιᾶς τῆς ἑλληνικῆς γλώσσας.

Γ. ΚΡΙΤΙΚΕΣ ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Ἡ ἐμφάνιση τῶν βιβλίων ἀπὸ τεχνικὴ καὶ καλαισθητικὴ ἀποψη εἶναι πολὺ καλὴ (ἐντόπωση ἐπιμελημένη, σκιτσογράφηση ἐπιτυχής).

2. Κάθε τεῦχος παρέχει καὶ μιὰ ξεχωρὴ διδαντικὴ ἐνδοτητα. Οἱ διόλογοι καὶ τὰ λοιπὰ κείμενα βρῶνται σέ πολὺ στενὴ σχέση με τὶς εἰκόνες. Ἔτσι τὰ παιδιὰ δημιουργοῦν σχετικὲς ἐμπειρίες καὶ ἡ ἀρχὴ τῆς ἐποπτείας βρῶναι καλὴ ἐφαρμογή.

3. Ἀπὸ γλωσσικὴ ἀποψη:

α. Χρησιμοποιεῖται ἡ δημοτικὴ γλῶσσα.

β. Ἀκολουθεῖται τδ μονοτονικό σύστημα (ὀξεῖα) στὶς τονιζόμενες λέξεις.

- γ. Κατάργηση τών τόνων στις μονοσύλλαβες λέξεις.
- δ. Κατάργηση τών πνευμάτων
- ε. Κάπου-κάπου ξεφεύγουν μερικά ὀρθογραφικά λάθη (ὄχι βέβαια πολύ σημαντικά), πού ἐπεσήμανε καί ὁ Εἰδικός Σύμβουλος τοῦ Ὑπουργείου Προεδρίας τῆς Κυβερνήσεως.

4. Ἡ πιδ ἄνω σημειοῦμενη ἀποκλίση ἀπό τήν ἰσχύουσα γραμματική τῆς ἐλληνικῆς γλώσσας θά μπορούσε νά δημιουργήσῃ προβλήματα στή γλωσσική κατάρτιση τών μαθητῶν γιά τούς ὁποίους προορίζονται τά κρινόμενα βιβλία. Πρέπει ὅμως νά παρατηρηθεῖ ὅτι τά προβλήματα αὐτά οὔτε σοβαρά εἶναι οὔτε δυσμενεῖς ἐπιπτώσεις μπορούν νά ἔχουν, γιατί τά παιδιά γιά τά ὁποῖα προορίζονται αὐτά τά βιβλία, θά μάθουν τήν ἐλληνική γλώσσα σάν δευτέρα γλώσσα, μιά πού ἡ ἰδία γλώσσα τῶν εἶναι ἡ ἀγγλική. Γιά τίς περιπτώσεις ἐνεῖνες τών παιδιῶν πού θά θελήσουν νά προχωρήσουν στή σπουδή τῆς ἐλληνικῆς γλώσσας, ἡ προσαρμογή στήν ἰσχύουσα γραμματική θά ναι πολύ εὐκολή, ἀλλά καί ὑπόθεση μικροῦ χρόνου. Ἐνεῖνο πού βασικά ἔχει σημασία, εἶναι ὅτι κατὰ τά ἄλλα τῇ διδασκόμενη μέ τά βιβλία αὐτά γλώσσα εἶναι ἡ καθιερωμένη νεοελληνική (δημοτική) γλώσσα καί καμμιά δυσχέρεια δέν δημιουργεῖ.

Δ. ΠΟΡΙΣΜΑ

Ἦστερα ἀπό ὅσα προηγήθησαν, ὡς συμπέρασμα βγαίνει ὅτι τά κρινόμενα βιβλία εἶναι κατάλληλα γιά ἐλεύθερα βοηθήματα γιά τή διδασκαλία τῆς ἐλληνικῆς γλώσσας στά παιδιά τών ἐλλήνων πού ζοῦν στήν Αὐστράλια. Τονίζεται ἰδιαίτερα ὅτι μπορούν νά χρησιμοποιηθοῦν ὡς ἐλεύθερα βοηθήματα, ἀφοῦ γιά τή διδασκαλία τῆς πρώτης ἀναγνώσεως καί γραφῆς θά πρέπει νά χρησιμοποιοῦνται ἀλφαβητάρια κι' ἂν εἶναι δυνατό, εἰδικά προσαρμοσμένα γιά τή διδασκαλία παιδιῶν πού ζοῦν στήν Αὐστράλια μέ βάση τίς εἰδικές συνθήκες πού ἐπικρατοῦν σ' αὐτή τή χώρα".

Τὸ Τμήμα, ἀφοῦ ἔλαβε ὑπόψη του: α) Τὸ ἔγγραφο ἀριθμ. Φ.814.131/
/76/1535 π.ἑ./19-2-1979 τοῦ ΥΠΕΠΘ μὲ συννημμένο τὸ ὑπ'ἀριθμ. 43495/
ΓΕΣ/929/13-12-1978 ἔγγραφο τοῦ Ἰπουργείου Προεδρίας Κυβερνήσεως
(Γραφεῖο Εἰδικοῦ Συμβούλου), β) Τὴν εἰσήγηση τοῦ κ. Δ.Κουτάλου, Εἰδι-
κοῦ Συμβούλου παρὰ τῷ ΚΕΜΕ, καὶ γ) τὴ διεξοδική συζήτηση μεταξύ τῶν
μελῶν

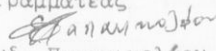
ὁμόφωνα ἀποφαινεται

Τὰ 12 βιβλία τοῦ Ἑκδοτικοῦ Οἴκου NELSON EDUCATION Αὐστραλίας,
μὲ τίτλους: 1) Τὸ σχολεῖο μας. 2) Τὸ Κολατσιό, 3) Μαστίχα, 4) Μαγειρι-
κή στὸ σχολεῖο, 5) Ἑμβόλια, 6) CON, 7) Κοτοπουλάκια στὸ σχολεῖο, 8) Τὰ παι-
διά στὸ σχολεῖο, 9) Γιό-γιό, 10) Βροχερές μέρες στὸ σχολεῖο, 11) Ἕνας
σκύλος στὴν αὐλὴ καὶ 12) Κρεατῶπιττα, θεωροῦνται χρήσιμα ὡς ἐλεῦθερα
βοηθήματα γιὰ τὰ Ἑλληνόπουλα τῶν Δημοτικῶν Σχολείων τῆς Αὐστραλίας,
ἀφοῦ διορθωθοῦν τὰ ὀρθογραφικὰ λάθη, ποὺ περιέχουν, σύμφωνα μὲ τὴν
ἐπίσημη Γραμματικὴ τῆς Νεοελληνικῆς γλώσσας.

Ἐπειτα ἀπὸ αὐτὰ ἔληξε ἡ συνεδρία.

Ὁ Προεδρεύων

Βασ. Κονιδιτσιώτης

Ἡ Γραμματέας

Εὐρυδ. Παπανικολάου

ΠΡΑΞΗ 27/1979
=====

Σήμερα, 22 Μαρτίου 1979, ημέρα Πέμπτη καί ώρα 10.30 πρωινή, συνεδρίασε τό Τμήμα Δημοτικής 'Εκπαίδευσεως τοῦ Κέντρου 'Εκπαιδευτικών Μελετών καί 'Επιμορφώσεως στήν αἴθουσα συνεδριάσεών του (Λεωχάρους 2, 'Αθήνα).

"Ελαβαν μέρος στή συνεδρίαση, ἀφοῦ προσκλήθηκαν σύμφωνα μέ τή νόμιμη διαδικασία ἀπό τόν Προεδρεύοντα τοῦ Τμήματος κ. Βασ. Κονιδιτσιώτη, Σύμβουλο Β', οἱ κ.κ. Δημ. 'Ανδριόπουλος, Νικ. Βλουτίδης, Κων/νος Πασσάκος, Νικ. Παπαδόπουλος, Σύμβουλοι Β', 'Ιωάν. Χριστιᾶς, Δ. Μελάς, Εἰσηγητές τοῦ ΚΕΜΕ, καθώς καί ἡ γραμματέας τοῦ Τμήματος Εὐρυδίκη Παπανικολάου μέ βαθμό 60.

ΘΕΜΑ ΗΜΕΡΗΣΙΑΣ ΔΙΑΤΑΞΕΩΣ
=====

"Εγκριση πρακτικοῦ τῆς 'Επιτροπῆς κρίσεως τῶν 'Αναγνωστικῶν Ε' τάξεως Δημοτικοῦ. Εἰσηγητής κ. Δ. 'Ανδριόπουλος.

Στήν ἀρχή ἐπικυρώνεται τό πρακτικό τῆς προηγούμενης συνεδρίας.

'Ο ἀρμόδιος γιά τό θέμα εἰσηγητής κ. Δ. 'Ανδριόπουλος, Σύμβουλος Β', θέτει ὑπόψη τοῦ Τμήματος τό ἔγγραφο ἀριθμ. Γ/1159/19-2-1979 τοῦ 'Υπουργείου 'Εθνικῆς Παιδείας καί Θρησκευμάτων μέ τό ὅποιο διαβιβάστηκαν στό ΚΕΜΕ α) οἱ πράξεις 1/30-10-78 καί 2/16-2-79 τῆς 'Επιτροπῆς κρίσεως τῶν διδακτικῶν βιβλίων " 'Αναγνωστικό Ε' τάξεως Δημοτικοῦ", β) οἱ εἰσηγητικές ἐκθέσεις τῶν εἰσηγητῶν τῆς 'Επιτροπῆς κρίσεως καί οἱ ἀπαντήσεις τῶν συγγραφέων σ' αὐτές καί γ) τά τρία ἀντίτυπα τῶν βιβλίων πού κρίθηκαν ἀπό τήν ὡς ἄνω ἐπιτροπή. Τό Τμήμα καλεῖται νά λάβει σχετική ἀπόφαση, σύμφωνα μέ τό ἄρθρο 2 παρ. 5 τοῦ Ν.186/75,

καί τό ἄρθρο 80 παρ. 4 τοῦ Ν.309/76.

"Ἐπειτα ὁ κ. Ἀνδριόπουλος εἰσηγεῖται σχετικά. Ἀκολουθεῖ συζήτηση καί ἀνταλλαγή ἀπόψεων.

Τό Τμήμα θά συνεχίσει τή συζήτηση καί θά ἀποφασίσαι σχετικά σέ μιά ἀπό τίς ἐπόμενες συνεδρίες του.

"Ἐπειτα ἀπό αὐτά ἔληξε ἡ συνεδρία.

Ὁ Πρόεδρος

δρ. Χονιδιτσιώτης

Ἡ Γραμματέας

Εὐρ. Παπανικολάου

Εὐρ. Παπανικολάου

Εὐρ. Παπανικολάου

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΘΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ
ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΚΕΝΤΡΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΜΕΛΕΤΩΝ
ΚΑΙ ΕΠΙΜΟΡΦΩΣΕΩΣ (ΚΕΜΕ)
ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΕΩΣ

Πράξη 28/1979

Σήμερα, 27 Μαρτίου 1979 ημέρα Τρίτη και ώρα 9.30 πρωινή, συνεδρίασε το Τμήμα Δημοτικής Έκπαιδευσης του Κέντρου Εκπαιδευτικών Μελετών και Επιμορφώσεως στην αίθουσα συνεδριάσεών του (Λεωχάρους 2, Αθήνα).

Έλαβαν μέρος στη συνεδρίαση, αφού προσκλήθηκαν σύμφωνα με τη νόμιμη διαδικασία από τον Προεδρεύοντα το Τμήματος κ. Βασ. Κονιδισιώτη, Σύμβουλο Β', οι κ.κ. Δημ. Ανδριόπουλος, Νικ. Βλουτίδης, Κων/νο Πασσάκος, Νικ. Παπαδόπουλος, Σύμβουλοι Β', Αριστ. Βουγιόβας, Γεώργ. Μαραγκιουδάκης, Αντών. Μπενέκος, Ι. Σκορδής, Ειδικοί Σύμβουλοι παρά τῷ ΚΕΜΕ, Δ. Μελάς, Ιωάν. Χριστιάνς, Εισηγητές τοῦ ΚΕΜΕ, καθώς και ἡ γραμματέας τοῦ Τμήματος Εὐρυδίκη Παπανικολάου με βαθμὸ 6ο.

Θέμα: ἡμερήσιας διατάξεως

Κατάρτιση γενικῶν ἐνοτήτων Φυσικῆς Ἀγωγῆς (Τάξεις Α' - ΣΤ')

Εισηγητῆς κ. Ι. Σκορδής.

Στὴν ἀρχὴ ἐπικυρῶνεται τὸ πρακτικὸ τῆς προηγούμενης συνεδρίας.

Ἐπειτα ὁ ἀρμόδιος γιὰ τὸ θέμα εἰσηγητῆς κ. Ι. Σκορδής, Εἰδικὸς Σύμβουλος παρά τῷ ΚΕΜΕ, θέτει ὑπὸφ τοῦ Τμήματος εἰσηγητικὸ σχέδιο, ποὺ περιλαμβάνει ἀνάλυση τῶν γενικῶν, πλαισίων τοῦ μαθήματος τῆς Φυσικῆς Ἀγωγῆς σὲ γενικὲς ἐνότητες, ὡς ἑξῆς:

.. / .

'Αναλυτικό πρόγραμμα Φυσικής 'Αγωγής Δημοτικού Σχολείου

'Ανάπτυξη έννοιών

Τάξεις Α* και Β*

- A) 'Ο προγραμματισμός της Φυσικής 'Αγωγής, εβδομαδιαίως, ημερησίως.
- B) 'Η ψυχασωματική προετοιμασία. Προακμήσεις.
- Γ) Οί γυμναστικές ασκήσεις του προγράμματος. Παιγνιώδεις, ελεύθερες, συνακμήσεις και ασκήσεις με φορητά ή σταθερά όργανα.
- Δ) Τά παιδαγωγικά παιγνίδια
- Ε) 'Η γνωριμία με τις άθλοπαιδιές
- Ζ) 'Η γνωριμία με τον κλασικό άθλητισμό
- Η) 'Η Είσαγωγή στην κολύμβηση
- Θ) 'Η γνωριμία με τη Φυσιολατρεία και τα αγωνίσματα της ύπαίθρου
- Ι) 'Η είσαγωγή στους έλληνικούς χορούς.

Τάξεις Γ* και Δ*

- A) 'Ο προγραμματισμός της Φυσικής 'Αγωγής, εβδομαδιαίως, ημερησίως.
- B) 'Η ψυχασωματική προετοιμασία. Προακμήσεις
- Γ) Οί γυμναστικές ασκήσεις του προγράμματος. Παιγνιώδεις, ελεύθερες, συνακμήσεις και ασκήσεις με φορητά ή σταθερά όργανα.
- Δ) Τά παιδαγωγικά παιγνίδια
- Ε) 'Η είσαγωγή στις άθλοπαιδιές
- Ζ) 'Η είσαγωγή στον κλασικό άθλητισμό
- Η) 'Η κολύμβηση
- Θ) 'Η Φυσιολατρεία και τα αγωνίσματα της ύπαίθρου
- Ι) Οί Έλληνικοί χοροί.

Τάξεις Ε' και ΣΤ'

- A) 'Ο προγραμματισμός του μαθήματος. Έτησιος, εβδομαδιαίος, ημερήσιος.
- B) 'Η ψυχασωματική προετοιμασία. Προασκήσεις.
- Γ) Οί γυμναστικές ασκήσεις του προγράμματος. Παιγνιώδεις, ελεύθερες, συνασκήσεις και ασκήσεις με φορητά ή σταθερά όργανα.
- Δ) Τά παιδαγωγικά παιχνίδια.
- Ε) Οί αθλοπαιδιές
- Ζ) 'Ο κλασικός αθλητισμός
- Η) 'Η κολύμβηση
- Θ) 'Η φυσιολατρεία και τά αγωνίσματα της ύπαιθρου
- Ι) Οί ελληνικοί χοροί.

Στή συνέχεια ό κ. Σκορδύλης αναφερόμενος στους λόγους, πού τόν όδήγησαν στό νά καθορίσει τίς γενικές ένότητες της φυσικής 'Αγωγής μέ τόν τρόπο πού τίς παρουσίασε στό Τμήμα, λέγει τά ακόλουθα:

«'Η φυσική 'Αγωγή στό Δημοτικό Σχολείο σέ αντίεναστολή πρός τά άλλα μαθήματα δέν έχει μορφωτική ύλη πού νά διαχωρίζεται σέ ένότητες, μερικότερες ένότητες και μαθήματα μέ επίμερους σκοπούς. 'Η φυσική 'Αγωγή, όπως είναι γνωστό, χρησιμοποιεί ποικίλες κινητικές δραστηριότητες, από τίς όποτες ό διδάσκαλος συνθέτει τό έτήσιο, τό έποχιακό και τό ήμερήσιο πρόγραμμα του χωρίς νά είναι υποχρεωμένος νά ακολουθήσει προκαθορισμένη σειρά.

'Η διαφορά αυτή μέ όδήγησε στόν καθορισμό των ενότητων πού σάς παρουσίασα και έχω βάσιμη τήν έπείδα, πώς μία σύντομη, άπλη και κατανοητή ανάπτυξη των ενότητων αυτών, πού θά γίνει στην προσεχή φάση της έργασίας μας, θά άποβεί πολύ χρήσιμη για τό διδάσκαλο και κυρίως για τήν όρθολογιότερη όργάνωση και τή λειτουργικότερη άπόδοση του μαθήματός του.

Σκόπιμο θεωρώ έπίσης νά σάς αναφέρω, γιατί ασφαλώς θά αναρωτιέστε βλέποντας τήν όμοιότητα της κατατάξεως των ενότητων στις διάφορες τάξεις, ότι ό καθορισμός των δραστηριοτήτων στις διάφορες τάξεις, ή ένταση, ή έκταση και ό βαθμός δυσκολίας τους είναι τά ουσιαστικά στοιχεία πού διαφοροποιούν τό μάθημα και πού τό καθιστούν άνάλογο και κατάλληλο μέ τή βιολογική εξέλιξη και τήν ήλικία των μαθητών κάθε τάξεως.

Στό επόμενο συνεπώς στάδιο τής εργασίας μας, στην ανάπτυξη των ενότητων αυτών, θα προσπαθήσουμε να γίνει κατανοητό από το διδάσκαλο, ότι μοιολομτι θα επιλέγει για τη σύνθεση του προγράμματος του δραστηριότητες από τις 8 αυτές ενότητες, τη διαφοροποίηση της έντασης του μαθήματος του την καθορίζει ο ίδιος.

Για παράδειγμα σās αναφέρω, πώς ο κλασικός αθλητισμός στις Α' και Β' τάξεις εισάγεται με δραστηριότητες γνωριμίας, με παιχνιδιές μορφές, με μικρή ένταση και σε ήπια ένταση. Η αγωνιστική στις Β' και ΣΤ' τάξεις αντιθέτως μπορεί να πάρει τη μορφή της ολοκληρωμένης προπονήσεως της τεχνικής των αγωνισμάτων ή τη μορφή των κανονικών αγώνων.

Παρ' ότι δηλαδή η επιλογή των δραστηριοτήτων γίνεται από την ίδια ένότητα, τον κλασικό αθλητισμό, ο καθορισμός της δυσκολίας του της διαφοροποιεί και τις κάνει ανάλογες και οιοπιδες με την τάξη των μαθητών, με την γυμναστική τους πρόοδο, με το σκοπό του μαθήματος και με τα λοιπά στοιχεία που λαβαίνονται υπόψη για την οργάνωση της φυσικής Αγωγής στο Δημοτικό Σχολείο.

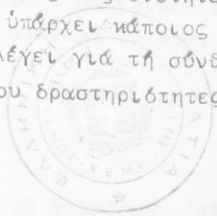
Ο Προεδρεύων του Τμήματος κ. Βασ. Κονιδιτιώτης, Σύμβουλος Β', ύστερα από τις διευκρινίσεις που έλαμε ο κ. Σιορόλλης, καλεί τα μέλη να κάνουν τις παρατηρήσεις τους.

Ο κ. Βλουτίδης, Σύμβουλος Β', παίρνει το λόγο και παρατηρεί ότι θα έπρεπε η ανάπτυξη των ενότητων να είναι περισσότερο αναλυτική.

Απαντώντας ο κ. Σιορόλλης λέγει ότι θα αναπτυχθούν οι ενότητες αυτές στο επόμενο στάδιο της εργασίας για την κατάρτιση του αναλυτικού προγράμματος.

Ο κ. Πασσάκος, Σύμβουλος Β', έρωτά τον κ. Βλσηγητή τι πρόκειται να περιληφθεί στην πρώτη γενική ένότητα.

Ο κ. Σιορόλλης λέγει ότι λόγω της ιδιότητας του μαθήματος της Φυσικής Αγωγής οδιδάσκαλος δεν έχει έτοιμες τις ενότητες που θα πρέπει να διδάξει κάθε μέρα. Γι' αυτό πρέπει να υπάρχει κάποιος προγραμματισμός. Ο δάσκαλος δηλ. θα πρέπει να επιλέγει για τη σύνθεση του ετήσιου εποχιακού και ήμερησιου προγράμματος του δραστηριότητες από όλες τις ενότητες του μαθήματος.

Ο κ. Αντ. Μπενέκος, Ειδικός Σύμβουλος παρά τῷ ΚΕΜΕ, πιστεύει ὅτι δὲν ἔχουν ξεπερασθεῖ οἱ δυσκολίες πού δημιουργεῖ ἡ πρώτη ἐνότητα, διότι ἐνότητα σημαίνει ὅτι ὑπάρχει μία ὀρισμένη ὕλη καὶ θά βγοῦν ἀπὸ αὐτὴν ὀρισμένοι στόχοι καὶ ἐρωτᾷ τί στόχους θά βάλει τὸ Τμήμα σ' αὐτὴ τὴν ἐνότητα.

Ἐπειτα ἀπὸ συζήτηση τὸ Τμήμα διαπιστώνει ὅτι δὲν μπορεῖ ἡ πρώτη ἐνότητα τῆς εἰσηγήσεως νὰ ἀποτελέσει ἐνότητα τοῦ προγράμματος. Θά παραμελίνει στὴν ἀρχὴ τοῦ προγράμματος ὄχι ὅμως ὡς ἐνότητα.

Ο κ. Βουγιούκας, Εἰδικός Σύμβουλος παρά τῷ ΚΕΜΕ, ἐρωτᾷ ἂν εἶναι δυνατό νὰ ἐνταχθεῖ ἡ κολύμβηση σὲ ἄλλη ἐνότητα, γιὰτὶ πιστεύει ὅτι δὲν εἶναι εὐκόλο νὰ ὑλοποιηθεῖ ἡ δραστηριότητα αὐτὴ στὰ σχολεῖα, δεδομένου ὅτι δὲν ὑπάρχουν οἱ κατάλληλες γι' αὐτὴ συνθῆκες στὰ περισσότερα σχολεῖα τῆς χώρας.

Ο κ. Σκορδύλης ἔχει τὴ γνώμη ὅτι πρέπει νὰ ἀποτελέσει ξεχωριστὴ ἐνότητα ἡ κολύμβηση, γιὰτὶ εἶναι μία ἀπὸ τίς καλύτερες ἀσκήσεις. Ἄλλωστε τῶρα τελευταῖα ἄρχισαν νὰ γίνονται κολυμβητήρια σ' ὅλη τὴ χώρα καὶ ἐπομένως θά εἶναι δυνατό σὲ λίγα χρόνια ἡ δραστηριότητα αὐτὴ νὰ μπορεῖ νὰ ὑλοποιηθεῖ σὲ πολὺ μεγάλο ἀριθμὸ σχολείων.

Τὸ Τμήμα, ὕστερα ἀπὸ διεξοδικὴ συζήτηση, ἀποφασίζει ὁμόφωνα τὸ διάγραμμα τῶν γενικῶν ἐνοτήτων τοῦ μαθήματος τῆς Φυσικῆς Ἀγωγῆς νὰ εἶναι ὡς ἐξῆς:

ΓΕΝΙΚΕΣ ΕΝΟΤΗΤΕΣ ΤΗΣ ΦΥΣΙΚΗΣ ΑΓΩΓΗΣ

Τάξεις Α' καὶ Β'

Προγραμματισμός τῆς Φυσικῆς Ἀγωγῆς. Ἑτήσιος, ἐβδομαδιαῖος, ἡμερήσιος.

Α. Ψυχοσωματικὴ προετοιμασία. Προασκήσεις.

Β. Οἱ γυμναστικὲς ἀσκήσεις τοῦ Προγράμματος. Παιγνιώδεις, ἐλεύθερες, συναντήσεις καὶ ἀσκήσεις μὲ φορητὰ ἢ σταθερά ὅργανα.

Γ. Παιδαγωγικὰ παιγνίδια.

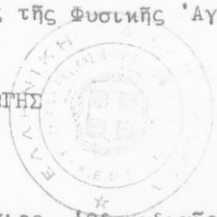
Δ. Γνωριμία μὲ τίς ἀθλοπαιδιές.

Ε. Γνωριμία μὲ τὸν κλασικὸ ἀθλητισμό.

ΣΤ. Εἰσαγωγή στὴν κολύμβηση

Ζ. Ἑπαφὴ μὲ τὴ Φύση (Φυσιολατρεία) καὶ τὰ ἀγωνίσματα τῆς ὑπάλθρου.

Η. Εἰσαγωγή ἐλληνικοῦ χοροῦ.

Τάξεις Γ' και Δ'

Προγραμματισμός της Φυσικής 'Αγωγής 'Ετήσιος, εβδομαδιαίτος, ημερήσιος.

- Α. Ψυχοσωματική προετοιμασία. Προασκήσεις.
- Β. Οί γυμναστικές ασκήσεις του Προγράμματος Παιγνιώδεις, ελεύθερες, συνασκήσεις και ασκήσεις με φορητά ή σταθερά όργανα.
- Γ. Παιδαγωγικά παιχνίδια
- Δ. Εισαγωγή στις άθλοπαιδιές
- Ε. Εισαγωγή στον κλασικό αθλητισμό.
- ΣΤ. Κολύμβηση.
- Ζ. Φυσιολατρεία και τά αγωνίσματα της ύπαλθρου.
- Η. 'Ελληνικοί χοροί.

Τάξεις Ε' και ΣΤ'

Προγραμματισμός του μαθήματος 'Ετήσιος, εβδομαδιαίτος, ημερήσιος.

- Α. Ψυχοσωματική προετοιμασία. Προασκήσεις.
- Β. Οί γυμναστικές ασκήσεις του προγράμματος Παιγνιώδεις, ελεύθερες, συνασκήσεις και ασκήσεις με φορητά ή σταθερά όργανα.
- Γ. Παιδαγωγικά παιχνίδια
- Δ. 'Αθλοπαιδιές.
- Ε. Κλασικός αθλητισμός.
- ΣΤ. Κολύμβηση.
- Ζ. Φυσιολατρεία και τά αγωνίσματα της ύπαλθρου.
- Η. 'Ελληνικοί χοροί.

"Επειτα από αυτά έληξε ή συνεδρία.

Α.Ο. Προεδρεύων

"Η Γραμματέας

Βασ. Κονιδισιώτης

Εύρ. Παπανικολάου

Πράξη 29/1979

Σήμερα, 28 Μαρτίου 1979, ημέρα Τετάρτη και ώρα 9.30 πρωινή, συνεδρίασε το Τμήμα Δημοτικής 'Ενπαιδεύσεως του Κέντρου 'Ενπαιδευτικών Μελετών και 'Επιμορφώσεως στην αίθουσα συνεδριάσεών του (Λεωχάρους 2, 'Αθήνα).

'Ελαβαν μέρος στη συνεδρία, αφού προσκληθήσαν σύμφωνα με τη νόμιμη διαδικασία από τον Προεδρεύοντα του Τμήματος κ.Βασ. Κονιδιτσιώτη, Σύμβουλο Β', οι κ.κ. Δημ. 'Ανδριόπουλος, Νικ. Βλουτίδης, Κων/νος Πασσάνος, Νικ. Παπαδόπουλος, Σύμβουλοι Β', Δ.Μελάς, 'Ι.Χριστιδής, Εισηγητές του ΚΕΜΕ, καθώς και η γραμματέας του Τμήματος Εύρυδίκη Παπανικολάου με βαθμό 6ο.

Θέματα ημερήσιας διατάξεως

ΘΕΜΑ 1ο. 'Εγκριση πρακτικού της 'Επιτροπής κρίσεως των 'Αναγνωστικών βιβλίων Ε' τάξεως Δημοτικού.Εισηγητής κ.Δ. 'Ανδριόπουλος.

ΘΕΜΑ 2ο. 'Εγκριση πράξεως της 'Επιτροπής κρίσεως του διδακτικού βιβλίου των Θρησκευτικών ΣΤ' τάξεως Δημοτικού.Εισηγητές κ.κ. Β. Κονιδιτσιώτης, Κ. Φούσας.

ΘΕΜΑ 3ο. Χορήγηση άδειας για έρευνα στην κ. Β.Τριάρχη. Εισηγητής κ.Ν.Παπαδόπουλος.

Στην αρχή επικυρώνεται το πρακτικό της προηγούμενης συνεδρίας.

ΘΕΜΑ 1ο. 'Εγκριση πρακτικού της 'Επιτροπής κρίσεως των 'Αναγνωστικών βιβλίων Ε' τάξεως Δημοτικού.Εισηγητής κ.Δ. 'Ανδριόπουλος.

Ο Προεδρεύων του Τμήματος κ.Βασ. Κονιδιτσιώτης, Σύμβουλος Β', καλεί τον κ. 'Ανδριόπουλο, Σύμβουλο Β', να συνοψίσει όσα εισηγήθηκε για τα 'Αναγνωστικά βιβλία σε προηγούμενη συνεδρία του Τμήματος (27/1979).

Αιολουθεῖ διεξοδική συζήτηση καὶ ανταλλάσσονται διάφορες ἀποφύσεις.

Τὸ Τμήμα ἐπιφυλλάσσεται νὰ συνεχίσει τὴ συζήτηση καὶ νὰ ἀποφασίσαι σὲ ἐπόμενη συνεδρία, γιὰτὶ οἱ κ.κ. Κ.Πασσάκος καὶ Ν.Βλουτζίδης, Σύμβουλοι Β', ζήτησαν νὰ διακοπεῖ ἡ συνεδρίαση γιὰ νὰ μελετήσουν περισσότερο τὰ ἀναγνωστικὰ βιβλία τῶν α) κ.κ.Γιαννόπουλου καὶ β)Γαλ.Γρηγοριάδου-Σουρέλη καὶ Γ.Σουρέλη, διότι ἔχουν ὁρισμένες ἐπιφυλάξεις ὡς πρὸς τὴν κρίση τῆς Ἐπιτροπῆς κρίσεως καὶ τοῦ εἰσηγητῆ γιὰ τὰ βιβλία αὐτά.

ΘΕΜΑ 20. Ἐγκριση πράξεως τῆς Ἐπιτροπῆς κρίσεως τοῦ διδακτικοῦ βιβλίου τῶν Ὀρθοπεδικῶν ΣΤ' τάξεως Δημοτικοῦ.

Ὁ Προεδρεύων τοῦ Τμήματος κ.Βασ. Κονιδιτσιώτης, Σύμβουλος Β', θέτει ὑπόψη τοῦ Τμήματος τὸ ἔγγραφο Γ/747/30-1-1979 τοῦ ΤΠΕΠΘ μὲ τὸ ὁποῖο φιαβιβάστηκαν στὸ ΚΕΜΕ γιὰ λήψη σχετικῆς ἀποφάσεως α)οἱ Πράξεις 1/11-11-78 καὶ 2/18-1-79 τῆς Ἐπιτροπῆς κρίσεως τοῦ διδακτικοῦ βιβλίου τῶν Ὀρθοπεδικῶν ΣΤ' Δημοτικοῦ, β)οἱ εἰσηγητικὲς ἐκθέσεις τῶν εἰσηγητῶν τῆς Ἐπιτροπῆς κρίσεως καὶ οἱ ἀπαιτήσεις τῶν συγγραφέων σ'αὐτές καὶ 3)τὰ 8 ἀντίτυπα τῶν βιβλίων ποὺ ὑποβλήθησαν καὶ κρίθηκαν ἀπὸ τὴν Ἐπιτροπὴ.

Ἐπειτα ὁ κ. Κονιδιτσιώτης διαβάζει εἰσήγηση γιὰ τὸ θέμα αὐτό, ποὺ κατάρτισε μαζὶ μὲ τὸν κ.Φούσια, ὁ ὁποῖος δὲν παρευρίσκεται, γιὰτὶ λείπει μὲ κανονικὴ ἄδεια.

Αιολουθεῖ συζήτηση καὶ ἀνταλλαγὴ ἀπόψεων.

Τὸ Τμήμα ἐπιφυλλάσσεται νὰ ἀποφασίσαι σὲ ἐπόμενη συνεδρία του, γιὰτὶ ὁ κ. Ἀνδριόπουλος ζήτησε νὰ ἀναβληθεῖ ἡ λήψη ἀποφάσεως γιὰ νὰ μελετήσῃ περισσότερο τὸ βιβλίο τοῦ κ. Παπαευαγγέλου, διότι ἔχει ὁρισμένες ἐπιφυλάξεις ὡς πρὸς τὴν κρίση τῆς Ἐπιτροπῆς γιὰ τὸ βιβλίο αὐτό.

[Handwritten signature]

ΘΕΜΑ 3ο. Χορήγηση άδειας για έρευνα στην κ. Β. Τριάρχη

Ο άρμόδιος για το θέμα εισηγητής κ. Ν. Παπαδόπουλος, Σύμβουλος Β', εισηγείται στο Τμήμα τα ακόλουθα:

Η Διεύθυνση Έφαρμογής Προγραμμάτων του ΥΠΕΠΘ με έγγραφό της της 2-2-1979/Φ.309.4/9/Γ.684 διαβιβάζει αίτηση της Β. Τριάρχη (23-1-1979) για άδεια διεξαγωγής έρευνας σε Νηπιαγωγεία και Δημοτικά Σχολεία με θέμα: Οι διαταραχές λόγου που παρουσιάζονται στην όμιλλα των Έλληνοπαίδων. Η έρευνα αυτή προβλέπεται να γίνει και σε δημοτικά Σχολεία του Μονάχου. Η έρευνήτρια είναι πτυχιούχος της Παιδαγωγικής Ακαδημίας και φοιτήτρια της Σχολής Ειδικής Παιδαγωγικής του Μονάχου. Με την έρευνά της αυτή σκοπεύει να εκπληρώσει την άπαιτηση του νόμου για σύνταξη έπιστημονικής μελέτης προκειμένου να προσέλθει στις εξετάσεις Πτυχίου Ειδικής Παιδαγωγικής MAGISTER). Την αίτησή της συνοδεύουν:

1. Έπιστολή-Υπόμνημα σχετικό με τους σκοπούς της έρευνας, μεθόδους, δείγμα κ.τ.λ.
2. Βεβαίωση της καθηγήτριας που έποπτεύει την έρευνα Δρ. Α. KOTTEN-SEDERQUIST σχετική με το θέμα και το σκοπό της έρευνας.
3. Γενικό Διάγραμμα της έρευνας και σχέδιο Έπεξεργασίας Ύλινου (Υποβλήθηκε άπευθείας κατά σύστασή μου).
4. Φωτοαντίγραφα είνδωνων και σχεδίων, τα όποια και άποτελούν τα μέσα (τή μέθοδο) διεξαγωγής της έρευνας σε συνάρτηση με κατάλογο από 7 σελίδες με τις αντίστοιχες λέξεις και στήλες στις όποιες θα συμπληρώνεται ή όρθή ή έσφαλμένη προσφορά των λέξεων που ταίριαζουν στην κάθε είνδωνα (Υποβλήθηκε έπλεσης άπευθείας κατά σύστασή μου).

Από τη μελέτη των παραπάνω στοιχείων διαπίστωσα ότι ή Β. Τριάρχη έχει τις προϋποθέσεις για μιá έπιτυχή διεξαγωγή της έρευνας που σκοπεύει να κάνει. Αυτό άλλωστε προόπτει και από την σχετική βεβαίωση της καθηγήτριας που έποπτεύει την έρευνα. Η έκθεση των σκοπών της έρευνας, ή μέθοδος και το σχέδιο έπεξεργασίας του ύλινου έχουν οδότημα και πληρότητα, πράγμα που έγγυάται την έπιτυχία του σκοπού της έρευνας. Βασικός σκοπός της διενέργειας της έρευνας είναι ή διαπίστωση της συχνότητας της λανθασμένης-διαπαραγμένης προφοράς όρισμένων φωνημάτων σύμφωνα με τον κατάλογο που άναφέρθηκε παραπάνω και ό ό-

ποῖος βασιλεύεται σὲ σχετινὲς μὲ τὸ θέμα ἔρευνες γερμανῶν εἰδιων.

Ἡ ἐρευνήτρια θὰ διεξαγάγει τὴν ἔρευνα σὲ ὀρισμένα σχολεῖα τῆς χῶρας μας, τὰ ὁποῖα καὶ ἀναφέρει καὶ σὲ 4 (τέσσερα) ἐλληνικὰ σχολεῖα τοῦ Μονάχου (σὺμολο δείγματος περίπου 300 ἄτομα). Ἐνῶς συναφῆς σκοπὸς τῆς εἶναι ἡ διαπίστωση τῆς συχνότητος λαμβασμένης-διαταραγμένης προφορᾶς διαφόρων φωνημάτων στὰ ἐλληνόπουλα μέσα στὴ χῶρα μας καὶ συγκριτικὰ στὰ ἐλληνόπουλα ποὺ μεγαλῶνουν σὲ διαφορετικὸ πολιτιστικὸ περιβάλλον καὶ κατὰ συνέπειαν ἀναγιγνίζονται στὴν ἐκμάθηση-χρῆση δύο γλωσσῶν. Ὑπὸ τὸ πρῶμα αὐτὸ ἡ ἔρευνα παίρνει ἕνα ἰδιαίτερο ἐνδιαφέρον. Μὲ βάση τὰ παραπάνω καὶ ἐπειδὴ στὸν τομέα τῆς εἰδικῆς ἀγωγῆς ἔρευνες καὶ ἐπιστημονικὲς μελέτες στὴν χῶρα μας εἶναι ἐλάχιστες ἢ καὶ ἀνπαρτίτες, θεωρῶ τὴν ἔρευνα ἀξιόλογη καὶ χρησιμη, παρὰ τὸ περιορισμένο δείγμα ποὺ θὰ χρησιμοποιηθεῖ. Γιαυτὸ καὶ εἰσηγοῦμαι τὴν ἔγκριση χορηγῆσεως τῆς ἀδείας διεξαγωγῆς τῆς ἔρευνας στὰ Σχολεῖα ποὺ ἀναφέρει στὴν αἵτησὶ τῆς μὲ τὴ σύσταση ὁ τίτλος τοῦ θέματος νὰ μὴ γενικευθεῖ (δηλ. νὰ γραφεῖ "Διαταραχὲς Λόγου στὴν ὁμιλία 'Ελληνοπαίδων") καὶ ὑπὸ τὸν ὅρο, ὅταν τελειώσῃ ἡ ἐργασία, νὰ υποβληθοῦν στὸ Τμήμα Δ.Ε. τοῦ ΚΕΜΕ δύο ἀντίτυπα τῆς μελέτης μὲ τὰ πορίσματα".

Τὸ Τμήμα, ἀφοῦ ἔλαβε ὑπόψη του: α) Τὸ ἔγγραφο ἀριθμ. Φ.309.4/9/Γ.684/2-2-1979 τοῦ Ὑπουργείου Ἑθνικῆς Παιδείας καὶ Θρησκ/των, β) τὴν αἵτηση μὲ ἡμερομηνία 23-1-1979 τῆς κ. Β. Τριάρχη, γ) τὴν εἰσηγήσιν τοῦ κ. Ν. Παπαδόπουλου, Συμβούλου Β*, καὶ δ) τὴ διεξοδικὴ συζήτηση μεταξὺ τῶν μελῶν

ὁμόφωνα ἀποφάνεται

1. Ἐγκρίνει τὴ χορήγηση ἀδείας στὴν κ. Β. Τριάρχη γιὰ διεξαγωγὴ ἔρευνας σὲ Νηπιαγωγεῖα καὶ Δημοτικὰ Σχολεῖα Θεσ/νίκης, Ἀθηνῶν, Ἀδριασας, Ρόδου καὶ Μονάχου, μὲ τὴ σύσταση : α) ὁ τίτλος τοῦ θέματος νὰ μὴ γενικευθεῖ (δηλ. νὰ γραφεῖ "Διαταραχὲς Λόγου στὴν ὁμιλία 'Ελληνοπαίδων") λόγῳ τοῦ ὅτι τὸ δείγμα δὲν εἶναι ἀντιπροσωπευτικόν, καὶ β) ἡ ἐρευνήτρια νὰ πάρει γιὰ τὴν ἔρευνά της παιδιὰ Ἑλλήνων τῆς Γερμανίας ποὺ ἔχουν τουλάχιστο ἕνα(1) χρόνον παραμονῆς ἐκεῖ, ὥστε νὰ ὑπάρξουν οἱ προϋποθέσεις συγκρίσεως, καὶ ἀριθμὸ σχολείων

καὶ μαθητῶν ἔσο μὲ αὐτὸν ποῦ θὰ πάρει στὴν Ἑλλάδα.

2. Παρακαλεῖ, ὅταν τελειώσει ἡ ἐργασία, νὰ υποβληθοῦν στὸ ΚΕΜΕ (Τμῆμα Δημοτικῆς) τὰ πορτρετά τῆς ἑρευνας γιὰ ἐνημέρωσή του.

Ἐπειτα ἀπὸ αὐτὰ ἔληξε ἡ συνεδρία.

Ὁ Προεδρεῶν

Βασ. Κονιδισιωνίτης

Ἡ Γραμματέας

Εὐρυδ. Παπανικολάου

Π Ρ Α Ξ Η 30/1979

Σήμερα, 30 Μαρτίου 1979 ημέρα Παρασκευή και ώρα 10.30 πρωινή συνεδρίασε το Τμήμα Δημοτικής Εκπαίδευσης του Κέντρου Εκπαιδευτικών Μελετών και Επιμορφώσεως στην αίθουσα συνεδριάσεών του (Λεωφόρος 2, Αθήνα).

Έλαβαν μέρος στη συνεδρίαση, αφού προσκλήθηκαν σύμφωνα με τη νόμιμη διαδικασία από τον Προεδρεύοντα του Τμήματος κ. Βασ. Κονιδιτσιώτη Σύμβουλο Β*, οι κ.κ. Δημ. Ανδριόπουλος, Νικ. Βλουτίδης, Κων/νος Πασσάκος, Νικ. Παπαδόπουλος, Σύμβουλοι Β*, 'Αρ. Βουγιούκας, Γεωργ. Μαραγκουδάκης, 'Αντών. Μπενέκας, Είδικοι Σύμβουλοι παρά τῷ ΚΕΜΕ, Δ. Μελάς, Στέφ. Παπασημακόπουλος, Εισηγητές του ΚΕΜΕ, καθώς και ἡ γραμματέας του Τμήματος Εὐρυδίκη Παπανικολάου με βαθμὶ Βο.

Θέμα ἡμερήσιας διατάξεως

Τὰ γενικά πλαίσια καὶ οἱ γενικές ἐνότητες τῶν φυσικῶν (Τάξεις Ε' καὶ ΣΤ').

Στὴν ὁρμὴ ἐπικυρώνεται τὸ πρακτικὸ τῆς προηγούμενης συνεδρίας.

Στὴ συνέχεια οἱ εἰσηγητές κ.κ. Ν. Βλουτίδης, Σύμβουλος Β*, καὶ Στέφ. Παπασημακόπουλος, Εἰσηγητὴς τοῦ ΚΕΜΕ, ἐνημερώνουν τὸ Τμήμα γιὰ ὁρισμένες τροποποιήσεις καὶ ἐπέφεραν στὰ γενικά πλαίσια τοῦ μαθήματος τῶν φυσικῶν στὴν προσπάθειά τους νὰ ὁργανώσουν σὲ γενικές ἐνότητες.

Τὸ κείμενο τῶν γενικῶν πλαισίων, ὅπως τὰ τροποποίησαν οἱ κ.κ. Εἰσηγητές, ἐπισυνάπτεται ὡς παραστατικὸ στοιχεῖο τῆς πράξεως.

Ἀκολουθεῖ συζήτηση καὶ ἀνταλλάσσονται διάφορες ἀπόψεις.

Εἰδικότερα ἀσχόλησε τὸ Τμήμα ἡ ἀντιγραφή τοῦ ὅρου "ἐνέργεια" μετὸν ὅρου "φαίνόμενο".

Οι εισηγητές είπαν ότι έκαναν αυτή την αντικατάσταση, γιατί θεωρείται από τους φυσικούς ότι η ενέργεια έμπεριέχεται στα φαινόμενα. Χωρίς ύλη και ενέργεια δεν υπάρχει φαινόμενο.

Ο κ. Μαργκουδάκης δεν συμφωνεί με αυτή την αντικατάσταση, γιατί νομίζει ότι βασική γενική ιδέα για μία διαπλοκή των γνώσεων από τη φυσική Πειραματική, τη Χημεία και τη βιολογία είναι η ιδέα της ενέργειας (στις ποικίλες μορφές της) και όχι η ιδέα του φαινομένου.

Ο κ. Ανδριόπουλος παρατηρεί ότι παρά τη φιλότιμη προσπάθεια για νέα ανανδράθωση των στοιχείων που θα διδασκοῦν, αυτό γίνεται σε βάρος της μεθοδικής παρουσιάσεως στο παιδί. π.χ. το νερό αναφέρεται σε 3 ή 4 διαφορετικές γενικές ένότητες, ο άερας το ίδιο.

Απαντώντας ο κ. Βλαυτίδης λέγει ότι ο κ. Ανδριόπουλος θίγει θέμα δομής της ύλης για το οποίο το Τμήμα έχει αποφασίσει. Έπσης ο κ. Ανδριόπουλος προτείνει ο "άνθρωπος" να διδασκεῖ σε μία γενική ένότητα συνολικά.

Η πρόταση του γίνεται αποδεκτή.

Το Τμήμα, ύστερα από τη συζήτηση και όρισμένες τροποποιήσεις που επέφερε στα γενικά πλαίσια, αποφασίζει κατά πλειοψηφία το διάγραμμα των γενικών πλαισίων του μαθήματος των φυσικών να είναι ως εξής:

. / .

ΕΥΣΕΙΣ
ΦΥΣΙΚΗ ΠΑΛΙΣΙΑ
ΤΑΞΗ Β'

Η ΎΛΗ ΚΑΙ ΕΝΕΡΓΕΙΑ

Τι ονομάζουμε ύλη. Καταστάσεις της ύλης. Τα ουστατικά της ύλης που μας περιβάλλει. 'Ο ατμοσφαιρικός αέρας. 'Η ούσταση του ατμοσφαιρικού αέρα στα κατώτερα στρώματα. Τό οξυγόνο. Τό άζωτο. 'Αλλά στοιχεία. Κόγμονα. Χημικές ενώσεις. Τό νερό. Τό μαγειρινό αλάτι. 'Αλλα άλατα. Τα ουστατικά του εδάφους. Τι ονομάζουμε ενέργεια. 'Η ύλη έχει δεσμευμένη ενέργεια.

ΘΕΡΜΙΚΑ ΦΑΙΝΟΜΕΝΑ

Θερμότητα, Θερμοκρασία, θερμοκρασιόμετρα. Διαστολές των σωμάτων. 'Εκπομπή ακτινοβολίας.

'Η Φωτεινή ενέργεια: Φωτεινή ακτινοβολία. Τό λευκό φως. 'Ανάλυση του λευκού φωτός με πρίσμα. Μετατροπή της φωτεινής ενέργειας σε μηχανική. 'Ο ήλιος καί τό ήλιακό φως. Αύτόφωτα καί έτερόφωτα σώματα. Διαφανή σώματα. Τό ήλιακό φως φθάνει στή γή διαμέσου του ατμοσφαιρικού αέρα.

'Η Θερμότητα καί τά φυτά: 'Η ήλιακή θερμότητα καί ή ενεργοποίηση της λανθάνουσας ζωής στα φυτά. Βλάστηση σπερμάτων, βολβών, κονδύλων.

'Η φωτεινή ενέργεια του ήλιου καί τά φυτά: Τα μέρη του φυτού (ρίζα, βλαστός, φύλλα, άνθη, καρποί) καί λειτουργίες αυτών. 'Εξέλιξη καί ταξινόμηση των φυτών. 'Αντιπροσωπευτικά φυτά ελληνικής χλωρίδας. Τα φυτά καί ή εξάρτησή τους από τό περιβάλλον. 'Αποθήκευση ενέργειας στα φυτά. 'Η γλυκόζη, τό άμυλο, τά λάδια καί τά λίπη. Μετατροπή μερικων ουσιων με ζυμώσεις: Τό κρασί (οινόπνευμα), τό ζύδι.

ΜΗΧΑΝΙΚΑ ΦΑΙΝΟΜΕΝΑ

Δυναμική καί κινητική ενέργεια. 'Η δύναμη καί τό έργο. 'Η κίνηση καί ή δύναμη. 'Η δύναμη καί ή παραμόρφωση. Μία δύναμη: ή βαρύτητα. Τό βάρος καί ή μάζα των σωμάτων. 'Η έλξη της γής προς τή σελήνη καί άντιστροφή. 'Αποτελέσματα. 'Η έλξη του ήλιου καί τό πλανητικό μας σύστημα. Τό πεδίο βαρύτητας της γής. 'Εξοδος από τό πεδίο βαρύτητας. 'Ο πό-

ραυλος, φυγόκεντρον καὶ κεντρομόλη δύναμις. Οἱ ἀπλές μηχανές: μοχλοί, ζυγοί, τροχαλίες, πεπιλεγμένο ἐπίπεδο.

ΤΑ ΗΛΕΚΤΡΙΚΑ-ΜΑΓΝΗΤΙΚΑ ΦΑΙΝΟΜΕΝΑ

Τὸ ἠλεκτρικὸ φορτίον καὶ οἱ ἰδιότητες του. Κίνηση τῶν ἠλεκτρικῶν φορτίων-καλοὶ καὶ κακοὶ ἀγωγοὶ τοῦ ἠλεκτρισμοῦ. Τὸ ἠλεκτρικὸ ρεῦμα καὶ ἡ μετατροπὴ τῆς ἐνέργειάς του σὲ θερμική. Πηγές ἠλεκτρικῆς ἐνέργειας. Κίνδυνοι ἀπὸ τὸ ἠλεκτρικὸ ρεῦμα. Ἀσφάλειες. Ἡ μαγνητικὴ βελόνη κοντὰ στὸ ἠλεκτρικὸ ρεῦμα. Μαγνήτες. Τὸ μαγνητικὸ πεδίο τῆς γῆς.

ΒΙΟΛΟΓΙΚΑ ΦΑΙΝΟΜΕΝΑ-ΕΜΒΙΟΙ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΙ

Ἡ χημικὴ ἐνέργεια καὶ οἱ μετατροπές της. Τὸ εἶναι καύση. Οἱ μετατροπές τῆς ἐνέργειας στὰ βιολογικὰ φαινόμενα. Τὸ κυτταρο: Μορφολογία καὶ οἱ λειτουργίες του. Φυτικὰ καὶ ζωϊκὰ κυττάρα. Οἱ πληρονομικὲς ἰδιότητες ἐδρεῦν στὸν πυρήνα τοῦ κυττάρου. Φαινόμενα πληρονομικότητας. Μερικοὶ κατώτεροι καὶ ἀπλοῦστεροι φυτικοὶ καὶ ζωϊκοὶ ὁργανισμοί. Σύνθετοι ὁργανισμοί. Ὁ ἄνθρωπος (συνολικά). Ὁ ἀνελκός τοῦ ἀνθρώπου. Τὸ μυϊκὸ σύστημα. Τὸ πεπτικὸ σύστημα. Ὑγιεινὴ τῶν πιδό πάνω συστημάτων. Παράλληλη συσχέτιση μὲ τὸ πεπτικὸ σύστημα ἄλλων θηλαστικῶν (φυτοφάγων, σαρκοφάγων) καὶ πτηνῶν (κοικοφάγων). Ἀπόκτηση ἐνέργειας μὲ τὴν τροφή καὶ μὲ ἄλλες οὐσίες. Βιταμίνες, ὁρμόνες. Τὸ νευρικὸ σύστημα καὶ ἡ ὑγιεινὴ του. Οἱ ἀίσθησεις. Τὰ νεῦρα, οἱ μῆνες καὶ οἱ λειτουργίες τους. Ἡ ἀλυσίδα τροφῶν καὶ ὁ ἄνθρωπος. Ἡ προσπάθεια τοῦ ἀνθρώπου νὰ παρασπεύσει χημικὲς ἐνώσεις ποῦ συνδέονται μὲ βιολογικὰ φαινόμενα.

ΜΗΧΑΝΙΚΑ ΦΑΙΝΟΜΕΝΑ ΣΤΑ ΡΕΥΣΤΑ

Τὰ ὑγρά εἶναι ἀσυμπέστα, τὰ ἀέρια εἶναι συμπέστα. Ὑδροστατική πίεση. Ἡ δύναμις στὰ τοιχώματα τῶν δοχείων ποῦ περιέχουν ὑγρὰ ἢ ἀέρια. Ἡ ἀτμοσφαιρική πίεση. Τὸ βαρόμετρο καὶ τὸ πείραμα τοῦ Τορινέλλι. Ἡ ἄνωση στὰ στερεὰ καὶ στὰ ἀέρια. Ἡ ροὴ τῶν ὑγρῶν. Ἡ ὑδατόπτωση καὶ ἡ ἐνέργεια ποῦ παράγεται ἀπ' αὐτή. Ὁ ὑδρόμυλος. Ἡ ροὴ τῶν ἀερῶν. Ὁ ἀνεμόμυλος. Οἱ ἀντλίες: ὕδραντλία, ἀεραντλία. Οἱ πνεύμονες, μιά ἀεραντλία. Τὸ ἀναπνευστικὸν σύστημα τοῦ ἀνθρώπου καὶ ἡ ὑγιεινὴ του. Σύγκρισή του μὲ τὸ ἀναπνευστικὸν σύστημα τῶν πουλιῶν καὶ τῶν φαριῶν. Ἡ κυκλοφορία τοῦ αἵματος. Ἡ καρδιά, μιά ὕδραντλία. Ἡ καρδιά στὸν ἄνθρωπο καὶ στὰ ποικιλόθερα ζῶα. Ὑγιεινὴ τοῦ κυκλοφοριακοῦ συστήματος.

ΣΥΣΤΑΣΗ ΤΟΥ ΥΠΕΔΑΦΟΥΣ ΚΑΙ ΕΚΜΕΤΑΛΛΕΥΣΗ

Εγκάρσια τομή της γής. Τά πετρώματα. Οί άσβεστολίθοι. Τά ήφαιστεία. Οί θερμές πηγές. Τά κοιτάσματα. Τό άλουμίνιο καί ό βωξίτης, ό γύψος. 'Ο άμβιαντος. Τά μεταλλεύα, τά μεταλλεύματα καί τά μέταλα. Τό νικέλιο ό μόλυβδος. Οί επιπτώσεις στό περιβάλλον άπό τήν ήμετάλλευση του ύπεδάφους καί τήν ανάπτυξη της βιομηχανίας.

ΤΑΣΗ ΣΤ'

ΥΛΗ ΚΑΙ ΕΝΕΡΓΕΙΑ

Τά άτομα. Τά άτομα μερικῶν στοιχείων. Δεσμοί άτόμων-μόρια. 'Ασταθεῖς πυρήνες μερικῶν στοιχείων. Σχάση πυρήνων-πυρηνική ενέργεια. 'Από τήν πυρηνική στή θεσμική ρνέργεια.

Τά θερμικά φαινόμενα: Μετάδοση της θερμικής ενέργειας με άγωγιμότητα, με μεταφορά, με ακτινοβολία. Μεταβολές της ενεργειακής καταστάσεως της ύλης. 'Η τήξη καί ή πήξη. 'Η εξαέρωση καί ή ύγροποίηση. 'Εξάτμιση, βρασμός. 'Η μετατροπή της θερμικής ενέργειας σε κινητική. 'Άτμος στρόβιλοι.

Τά ατμοσφαιρικά φαινόμενα: Οί άνεμοι, τά θαλάσσια ρεύματα, τά σύννεφα. Οί ατμοσφαιρικές μεταβολές καί ή πρόσληψή τους. 'Ο ατμοσφαιρικός ήλεκτρομοός. 'Η ήλεκτρική ενέργεια του κεραυνού. Τό άλεξινέραυνο. Τό μονοξείδιο του άζώτου. 'Ο έμπλουτισμός του έδάφους σε έξωτοϋχα λιπάσματα, ή χλωρή λίπανση.

'Η ήλιακή ενέργεια στά φυτά καί στά ζῶα: α) Στά φυτά: Τά σποριόφυτα. Τά φύκια, τά μανιτάρια, οί λειχήνες, οί φτέρες. β) Στά ζῶα: 'Ενδόλαφη αύγῶν. Τά φάρια: ή ρέγγα, ή καρδέλλα, τό λαυράκι, τό χέλι. Τά άμφίβια: ό βάτραχος. Τά έρπετά: ή χελώνα, τά φίδια, ό κροκόδειλος. 'Ενδόλαφη των αύγῶν άπό ζωική θερμότητα. Τά πτηνά: 'Η κότα, ό παπαγάλος. Τό ήλιακό φῶς καί τό πλαγκτόν. Μονοκύτταροι όργανισμοί.

ΓΕΩΛΟΓΙΚΑ ΦΑΙΝΟΜΕΝΑ-ΣΥΣΤΑΣΗ ΥΠΕΔΑΦΟΥΣ-ΕΚΜΕΤΑΛΛΕΥΣΗ

Ἡ κατάστασις τοῦ στερεοῦ φλοιοῦ τῆς γῆς. Οἱ γεωλογικαὶ ἀναστατώσεις. Οἱ σεισμοί. Τὰ ἀπολιθώματα. Τὸ πετρέλαιον καὶ ἡ προέλευσί του. Ἡ ἐνέργεια ποῦ παράγεται ἀπὸ τὸ πετρέλαιον. Οἱ ὕμντοι ἄνθρωποι καὶ ἡ προέλευσί τους. Ἡ ἐνέργεια ἀπὸ τοὺς ἄνθρωποις. Θερμικά ἐργαστᾶσι παραγωγῆς ἠλεκτρικῆς ἐνέργειας. Ὁ ἄνθρωπος καὶ τὰ σιδηρομεταλλεύματα (αἷμα-τίτης, μαγνήτης, σιδηροπυρίτης). Ἡ βιομηχανία. Ἡ ρύπανσις τῆς ἀτμόσφαιρας (Ἡ αἰθαλομίχλη. Τὸ θεῖον καὶ τὸ διοξειδίον τοῦ θεῖου).

ΜΗΧΑΝΙΚΑ ΦΑΙΝΟΜΕΝΑ

Μετάδοσις τῆς μηχανικῆς ἐνέργειας μέ κύματα. Ἐνέργεια ἐνός παλλομένου σώματος. Ὁ ἦχος. Ἡ ταχύτητα τοῦ ἤχου στὰ ἀέρια στὰ ὑγρά καὶ στὰ στερεά. Ἡ ἀνάκλασις τοῦ ἤχου. Χαρακτηριστικά τοῦ ἤχου. Ὑπόηχοι καὶ ὑπέρηχοι. Τὸ ὄργανον τῆς ἀκοῆς στὸν ἄνθρωπον καὶ σ' ἄλλα ζῶα. Ὑγιεινή. Ἀπώλειαι μηχανικῆς ἐνέργειας. κινουμένου σώματος. Ἡ τριβή. Ἡ ἀντίστασις τοῦ ἀέρος. Τὸ ἀλεξίπτωτον. Τὸ ἀεροπλάνον. Ὑπερηχητικαὶ ταχύτητες.

ΗΛΕΚΤΡΟΜΑΓΝΗΤΙΚΑ ΦΑΙΝΟΜΕΝΑ ΚΑΙ ΕΦΑΡΜΟΓΕΣ

Τὰ ἐπαγωγικά ρεύματα. Ἡ ἠλεκτρικὴ γεννήτρια. Ὁ ἠλεκτρικὸς κινητήρας. Τὸ ὑδροηλεκτρικὸν ἐργαστᾶσιον. Οἱ ἠλεκτρομαγνήτες. Τὸ ἠλεκτρικὸν ποῦδόν. Ἡ Εὐθύγραμμη διάδοσις τῶν φωτεινῶν κυμάτων. Σινιά, ἐκδόσεις. Ἀνάκλασις τοῦ φωτός, καθρέπτες. Διάδοσις τοῦ φωτός, φανοί. Εἶδη φωτῶν. Ραδιοφω-νικά κύματα. Μετάδοσις ραδιοφωνικῶν κυμάτων. Συσκευαὶ ποῦ ἀνιχνεύουν τὰ ἠλεκτρομαγνητικά κύματα. Ραδιόφωνον, τηλεόρασις, ραντάρ, φωτογραφικὴ μηχανή. Τὸ ὄργανον τῆς ὁράσεως στὸν ἄνθρωπον καὶ σ' ἄλλα ζῶα. Ἡ Ὑγιεινή του.

ΒΙΟΛΟΓΙΚΑ ΦΑΙΝΟΜΕΝΑ-ΕΜΒΙΟΙ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΙ

Οἱ καύσεις. Μετατροπὴ τῆς χημικῆς ἐνέργειας σὲ μηχανικὴν. Τὸ ἀναπνευστικὸν σύστημα τῶν ἐντόμων. Ἡ ἀντίδρασις. Ἡ λευκὴ πεταλούδα καὶ ἡ κάμπια της. Τὰ φυτοφάγα ζῶα. Μεγάλα φυτοφάγα ζῶα: Τὸ ἄλογο, ὁ ἐλέφας, ὁ ἵπποπόταμος. Τὰ σαρκιοφάγα ζῶα. Τὸ λιοντάρι, ἡ τίγρη. Ἀποθήκευσις χημικῆς ἐνέργειας σὲ μεγάλα ζῶα ὑπὸ μορφῇ λίπους. Ἡ καμήλα. Τὰ κήτη: Ἡ φάλακκα. Ἀντιπροσωπευτικὰ ζῶα-ταξινόμησις.

Ο ΑΝΕΡΩΤΟΣ ΚΑΙ ΤΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ

Βιοκοινωνίες και οίκουσυστήματα. Ἡ ἱσορροπία τῶν βιοκοινωνιῶν σέ με-
ρίκας περιοχές: στό δάσος, στό βάλτο, στό λειβάδι, στή λίμνη, στό πο-
τάμι, στή θάλασσα. Καταστροφή τῆς ἱσορροπίας ἀπό τόν ἄνθρωπο. Φυτοφάρ-
μακα, ἐντομοκτόνα, παρασιτοκτόνα. Μονοκαλλιέργεια γιά αὐξηση τῆς παρα-
γωγῆς. Ἐσταυλισμένη κτηνοτροφία. Ἀσθένειες φυτῶν καί ζῶων. Ἐπιδημίες,
καταπολέμηση ἀσθενειῶν. Ἡ προσαρμογή τῶν ὀργανισμῶν γιά τήν ἐπιβίω-
σιν τους. Ζῶα καί φυτά ποῦ ἐξαφανίστηκαν στήν πατρίδα μας καί ἄλλου.
Ο ἄνθρωπος καί ἡ θέση του, μέσα στή φύση. Προστασία τοῦ περιβάλλοντος.
Ἐξέλιξη τῶν ὀργανισμῶν.

Μεταψηφεΐ ο κ. Μαραγκουδάκης, Ειδικός Σύμβουλος παρά τῷ ΚΕΜΕ, ὡς πρὸς τὸν τρόπο μὲ
τὸν ὁποῖο διαπλέκονται οἱ γνώσεις ἀπὸ τῆ φυσικῆ Πειραματικῆ, τῆ Χημείας καὶ τῆ Βιολο-
γίας. Νομίζει ὅτι βασικὴ γενικὴ ἰδέα γιὰ μιὰ τέτοια διαπλοκὴ εἶναι ἡ ἰδέα τῆς ἐνέργειας
(στὶς ποικίλες μορφές της) καὶ ὅχι ἡ ἰδέα τοῦ φαινομένου.

"Επειτα ἀπὸ αὐτὰ ἔληξε ἡ σύνοδός τε.

Ο Πρόεδρος

Ἡ Γραμματεία

Βασ. Κανιδιτσιώτης

Εὐρυδίκη Παπανικόλαου

Πράξη 31/1979

Σήμερα, 31 Μαρτίου 1979 ημέρα Σάββατο και ώρα 9.30 πρωινή, συν-
δρίασε το Τμήμα Δημοτικής 'Εκπαιδεύσεως του Κέντρου 'Εκπαιδευτικών
Μελετών και 'Επιμορφώσεως στην αίθουσα συνεδριάσεών του (Λεωχάρους
2, 'Αθήνα).

Έλαβαν μέρος στη συνεδρίαση, αφού προσιλήθησαν σύμφωνα με τη
νόμιμη διαδικασία από τον Προεδρεύοντα του Τμήματος κ. Βασ. Κονιδι-
τσιώτη, Σύμβουλο Β', οι κ.κ. Δημ. 'Ανδριόπουλος, Νικ. Βλουτίδης, Κων.
Πασσάνης, Νικ. Παπαδόπουλος, Σύμβουλοι Β', Δ. Μελάς, 'Ιωάν. Χριστιαν-
όπουλος, Εισηγητές του ΚΕΜΕ, καθώς και η γραμματέας του Τμήματος Εύρυδίκη Πα-
νικολάου με βαθμό 60.

Θέματα ήμερήσιας διατάξεως

- ΘΕΜΑ 1ο. 'Ανακοινώσεις
- ΘΕΜΑ 2ο. Χορήγηση αντιγράφου της αριθμ. 161/29-11-1977 πράξεως
του Τμήματος Δ.Ε. του ΚΕΜΕ στον κ. 'Ι. Διακογιάννη.
- ΘΕΜΑ 3ο. Χορήγηση αντιγράφου της αριθμ. 160/28-11-1978 Πράξεως του
Τμήματος Δ.Ε. του ΚΕΜΕ στον κ. 'Ι. Γιάννο.
- ΘΕΜΑ 4ο. 'Εγκριση πρακτικού της 'Επιτροπής κρίσεως του διδακτικού
βιβλίου της Γεωγραφίας ΣΤ' τάξεως Δημοτικού.
Εισηγητής κ. Χριστιανόπουλος.
- ΘΕΜΑ 5ο. 'Εγκριση πρακτικού της 'Επιτροπής κρίσεως των 'Αναγνωστικών
Ε' τάξεως Δημοτικού.
Εισηγητής κ. 'Ανδριόπουλος.
- ΘΕΜΑ 6ο. 'Εγκριση πρακτικού της 'Επιτροπής κρίσεως του διδακτικού
βιβλίου των Θρησκευτικών ΣΤ' τάξεως Δημοτικού.
Εισηγητές κ.κ. Β. Κονιδιτσιώτης, Κ. Φούσκας.

Στην αρχή επισημαίνεται το πρακτικό της προηγούμενης συνεδρίας.

ΘΕΜΑ 1ο. 'Ανακοινώσεις

'Ο Προεδρεύων του Τμήματος κ. Βασ. Κονιδιτσιώτης Σύμβουλος Β',
ἀνακοινώνει στο Τμήμα:

1. Τό ξγγραφο Φ.309.4/23/Γ/1463/3-3-1979 τής Δ/νσεως 'Εφαρμογής Προ-
γραμ. ΔΕΠΑ του ΥΠΕΠΘ, ποδ ἀναφέρεται στήν ἀποστολή στο ΚΕΜΕ βιβλίων
μαθηματικῶν του ἐκδοτικοῦ οἴκου WESTERMANN, γιά νά ἐξετασθεῖ
ἀν ὅλη τῶν βιβλίων αὐτῶν εἶναι δυνατὸ νά περιληφθεῖ στο ἐκτινουμε-
νο ὀριστινὸ ἀναλυτικὸ πρόγραμμα τοῦ Δημοτικιοῦ Σχολείου.
2. Τό ξγγραφο Φ.309.4/26/2614/14-3-1979 τοῦ ΥΠΕΠΘ (Δ/νη 'Εφαρμ. Προγ-
γραμ. ΔΕΠΑ), μέ τό ὁποῖο δέν ἐγκρίνεται ἡ χορήγηση ἀδειας στήν κ.
Μαντᾶ γιά διδασκαλία μαθημάτων κατὰ παρέκκλιση ἀπὸ τό ἀναλυτικὸ
καὶ ὠρολόγιο πρόγραμμα τῶν Α', Β' καὶ Γ' τάξεων τοῦ δημοτικιοῦ
σχολείου τής.
3. Τό ξγγραφο Γ/1409/20-3-1979 τοῦ ΥΠΕΠΘ ποδ ἀναφέρεται στή γνωστο-
ποίηση τής πράξεως ἀριθμ. 11/1979 τοῦ ΚΕΜΕ στόν κ. 'Ιούλιο Δια-
κογιάννη.
4. Τό ξγγραφο ἀριθμ. Φ.350/60/151612/78/9-1-1979 μέ τό ὁποῖο ἡ Γεν.
Δ/νη Γ.Ε. τοῦ ΥΠΕΠΘ γνωστοποιεῖ ὅτι διαδέτει προσωρινά στο ΚΕΜΕ
γιά νά χρησιμοποιηθεῖ στήν κατάρτιση τοῦ ὀριστινιοῦ ἀναλυτικιοῦ
προγράμματος τοῦ Δημοτικιοῦ Σχολείου τόν κ. Γ.Μπαντῆ, 'Επιθ/τῆ
Δ.Ε. Μελιγαλᾶ καὶ
5. Τό ξγγραφο Φ.309.4/24/Γ/1579/7-3-1979 τοῦ ΥΠΕΠΘ, μέ τό ὁποῖο ἀπο-
στέλλονται στο ΚΕΜΕ φωτοαντίγραφο τοῦ ἀριθμ. 219/22-2-1979, ἐγγρά-
φου καὶ ὁδο βιβλία ἔρευνας τοῦ 'Επιθεωρητῆ Δ.Ε. Καβάλας κ. Θεοφι-
λου Κοτςμανλῆ, γιά ἐνημέρωσή του.

ΘΕΜΑ 2ο. Χορήγηση αντιγράφου της αριθμ. 161/29-11-1977 πράξεως του Τμήματος Δ.Ε. του ΚΕΜΕ στον κ. 'Ι. Διακογιάννη.

Ο Προεδρεύων του Τμήματος κ. Βασ. Κονιδιτσιώτης, Σύμβουλος Β', θέτει υπόψη του Τμήματος: α) Τό έγγραφο αριθμ. Φ.309.71/80/Γ.1973/23-3-1979 του ΥΠΕΠΘ (Δ/υση Έφαρμογ. Προγραμ. ΔΕΠΑ) και β) Τήν από 17-3-1979 αίτηση του κ. 'Ιουλίου Διακογιάννη, με τήν όποία ζητεί αντίγραφο της Πράξεως 161/1977 του Τμήματος Δ.Ε. του ΚΕΜΕ, πού αναφέρεται στη γνωμοδότηση για τό βιβλίο του "Νομοθεσία διδασκητρών και ακινήτου περιουσίας των σχολικών ταμείων" και εισηγείται νά χορηγηθεῖ τό αἰτούμενο αντίγραφο.

Τό Τμήμα, ύστερα από συζήτηση,

όμόφωνα αποφασίζει νά χορηγηθεῖ

στον κ. 'Ι. Διακογιάννη αντίγραφο της πράξεως 161/29-11-1977 του Τμήματος Δ.Ε. του ΚΕΜΕ, πού αναφέρεται στο βιβλίο του "Νομοθεσία διδασκητρών και ακινήτου περιουσίας των σχολικών ταμείων".

ΘΕΜΑ 3ο. Χορήγηση αντιγράφου της αριθμ. 160/28-11-1978 Πράξεως του Τμήματος Δ.Ε. του ΚΕΜΕ στον κ. 'Ι. Γιάννο.

Ο Προεδρεύων του Τμήματος κ. Βασ. Κονιδιτσιώτης, Σύμβουλος Β*, θέτει υπόψη του Τμήματος α) τὸ ἔγγραφο Γ/1845/22-3-1979 τοῦ ΥΠΕΠΘ καὶ β) τὴν ἀπὸ 26-6-1979 αἴτηση τοῦ κ. 'Ι. Γιάννου, μὲ τὴν ὁποία ζητεῖ ἀντίγραφο τῆς ἀριθμ. 160/28-11-78 πράξεως τοῦ Τμήματος Δ.Ε. τοῦ ΚΕΜΕ, τοῦ ἀναφέρεται στὴν ἔγκριση πράξεως τῆς 'Επιτροπῆς κρίσεως τοῦ διδαντικοῦ βιβλίου τῆς Γεωγραφίας Γ' τάξεως Δημοτικοῦ, καὶ εἰσηγεῖται νὰ χορηγηθεῖ τὸ αἰτούμενο ἀντίγραφο.

Τὸ Τμήμα, ὕστερα ἀπὸ συζήτηση, ἀποφασίζει ὁμόφωνα νὰ χορηγηθεῖ στον κ. 'Ι. Γιάννο ἀντίγραφο τῆς ἀριθμ. 160/28-11-78 πράξεως τοῦ Τμήματος Δ.Ε. τοῦ ΚΕΜΕ, τοῦ ἀναφέρεται στὸ διδαντικὸ βιβλίο τῆς Γεωγραφίας Γ' τάξεως Δημοτικοῦ.

ΘΕΜΑ 4ο. Ἐγκριση πρακτικοῦ τῆς 'Επιτροπῆς κρίσεως τοῦ διδαντικοῦ βιβλίου τῆς Γεωγραφίας ΣΤ' τάξεως Δημοτικοῦ.

Οἱ εἰσηγητές κ.κ. Β. Κονιδιτσιώτης, Σύμβουλος Β*, καὶ 'Ι. Χριστιδᾶς, Εἰσηγητῆς τοῦ ΚΕΜΕ, θέτουν ὑπόψη τοῦ Τμήματος τὸ ἔγγραφο Γ/746/31-1-79 τοῦ ΥΠΕΠΘ μὲ τὸ ὁποῖο διαβιβάστηκαν στὸ ΚΕΜΕ γιὰ ἔγκριση οἱ Πράξεις τῆς 'Επιτροπῆς κρίσεως τῶν διδαντικῶν βιβλίων τῆς Γεωγραφίας ΣΤ' Δημοτικοῦ, μὲ ὅλα τὰ παραστατικὰ στοιχεῖα καὶ εἰσηγοῦνται στὸ Τμήμα σχετικᾶ.

Ἐπειτα ἀπὸ τὴ συζήτηση, ποὺ ἀκολοῦθησε, τὸ Τμήμα ἀναβάλλει τὴ λήψη ἀποφάσεως, διότι ὁ κ. Ἀνδριόπουλος, Σύμβουλος Β*, προειμένου νὰ ἐμφέρει τὴ γνώμη του, ζήτησε νὰ μελετήσῃ περισσότερο τὰ βιβλία τῶν συγγραφέων Α. Κωστοπούλου-Βιντ. Κωτουλοπούλου καὶ Μιχαῆλη Γαλανάκη-Ἰωάννας Παπαδοπούλου -Γαλανάκη ποὺ ὑποβλήθηκαν γιὰ κρίση.

Γιὰ τὸ πέμπτο θέμα τῆς ἡμερήσιας διατάξεως ποὺ ἀναφέρεται στὴν ἔγκριση πρακτικοῦ τῆς 'Επιτροπῆς κρίσεως τῶν Ἀναγνωστικῶν Β' τάξεως ἀναβλήθηκε ἡ συζήτηση, γιατί ὁ κ. Παπαδόπουλος, Σύμβουλος ΒΧ, ζήτησε γιὰ πληρέστερη ἐνημέρωσή του, νὰ μελετήσῃ τὰ Ἀναγνωστικὰ βιβλία τῶν α) Γαλανοπούλου καὶ β) Γ. Σουρέλη ποὺ ὑποβλήθηκαν γιὰ κρίση.

ΘΕΜΑ 6ο. Έγκριση πρακτικού της Έπιτροπής κρίσεως του διδακτικού βιβλίου των θρησκευτικών ΣΤ' τάξεως Δημοτικού. Εισηγητές κ.κ. Β. Κονιδιτσιώτης, Σύμβουλος Β', καί Κ. Φουσκάς, Εισηγητής του ΚΕΜΕ.

Ο Προεδρεύων του Τμήματος κ. Β. Κονιδιτσιώτης, Σύμβουλος Β', διαβάζει στο Τμήμα την έξής για τδ θέμα είσηγηση, που κατάρτισε μαζί με τον κ. Φουσκά, δ όποτος δέν παρευρίσκεται στη συνέδριση, γιατί λείπει με κανονική άδεια:

Με τδ άρ. Πρωτ. Γ/747/30-1-1979 έγγραφο της Διευθύνσεως Έφαρμογής Προγραμμάτων ΔΕΠΑ του ΥΠΕΠΘ διαβιβάζονται πρδς τδ ΚΕΜΕ:

- α) Οι 1/11-11-78 καί 2/18-1-79 πράξεις της Έπιτροπής, που συγκροτήθηκε με τς άριθμ. 73828/28-6-78 καί 113298/29-9-78 αποφάσεις του κ. Έπουργού Έθν. Παιδείας "για την κρίση των διδακτικών βιβλίων "θρησκευτικά ΣΤ' τάξεως Δημοτικού", τά όποτα γράφτηκαν κατόπιν διαγωνισμού, που προκηρύχθηκε με την άριθμ. Φ.309/22/292/135137/16-11-77 ύπουργική απόφαση.
- β) Οι είσηγητικές ενθέσεις των Είσηγητών της Έπιτροπής κρίσεως.
- γ) Οι άπαντήσεις των συγγραφέων στις είσηγητικές ενθέσεις, καί
- δ) Οκτώ(8) αντίτυπα των βιβλίων που ύποβλήθηκαν καί κρίθηκαν από την Έπιτροπή.

Για νά προβοΰμε, σύμφωνα με την άνωτέρω παραγγελία του ΥΠΕΠΘ, σε ούσιαστική κρίση των βιβλίων "θρησκευτικά ΣΤ' τάξεως Δημοτικού", λάβαμε ύπόψη μας: 1) Τς διατάξεις του άρθρου 2 παρ. 5 του Ν.186/75 "Περí ΚΕΜΕ", 2) Τς διατάξεις του άρθρου 80 παρ. 4 του Ν.309/76 "Περí οργανώσεως καί διοικήσεως της Γεν. Έκπαιδεύσεως", 3) Τς διατάξεις του Π.Δ/τος 1034/4-11-77 "Περí των διδασκιομένων μαθημάτων καί του Αναλυτικού καί ώρολογίου Προγράμματος του Δημοτικού Σχολείου", 4) τς διατάξεις του Ν.Δ. 749/70 "Περí διδακτικών βιβλίων" καί 5) την άρ. Φ.309.22/292/135137/16-11-77 απόφαση του κ. Έπουργού Έθν. Παιδείας "Περí προκηρύξεως διαγωνισμού για τη συγγραφή διδακτικών βιβλίων του μαθήματος των θρησκευτικών για τδ Δημοτικό Σχολείο". Άνδμη, μελετήσαμε 1) τά πρακτικά 1/11-11-78 καί 2/18-1-79 της Έπιτροπής κρίσεως, 2) Τς είσηγητικές ενθέσεις των είσηγητών καί τς παρατηρήσεις τους σε ούσιαστικά καί τυπικά προβλήματα, 3) τς άπαντήσεις των συγγραφέων στις είσηγητικές ενθέσεις, καί 4) τά βιβλία που ύποβλήθηκαν.

Μετά από όσα λάβαμε υπόψη μας και μελετήσαμε, καταλήξαμε στις
έξης προτάσεις:

- 1) Συμφωνούμε με την Έπιτροπή κρίσεως η οποία αποκλείει τα βιβλία των 'Ι. Γιαμνέλη, Δ. Μπράνη, Α. Θεοφανόπουλου και Τρ. Γάκη, για τους λόγους που αναφέρονται στο αρ. 1/11-14-78 πρακτικό της Έπιτροπής κρίσεως και οι όποιοι συνοψίζονται στο ότι τα βιβλία αυτά δεν ανταποκρίνονται στις απαιτήσεις της προκηρύξεως.
- 2) Συμφωνούμε με την Έπιτροπή κρίσεως που απορρίπτει το βιβλίο του Χρ. Παπανικολάου, γιατί αυτό υστερεί σοβαρά και από άποψη ουσίας και στον τρόπο προσφοράς της ύλης.
- 3) Συμφωνούμε με την Έπιτροπή κρίσεως ότι το βιβλίο του Π. Παπαθεοδώρου, παρά τις έλλειψεις που παρουσιάζει και οι όποτες αναγράφονται στην εισηγητική έκθεση, μπορεί να πάρει το Β* έπαινο του διαγωνισμού, γιατί η διαπραγματέυση της ύλης γίνεται σε ικανοποιητικό βαθμό και υπάρχει πιστότητα στους όρους της προκηρύξεως.
- 4) Συμφωνούμε με την Έπιτροπή κρίσεως ότι το βιβλίο του Π. Παπαευαγγέλου είναι γραμμένο με σοβαρές επιστημονικές προϋποθέσεις, χαρακτηρίζεται για την ακριβολογία του και έχει καλή διάταξη και προσφορά της ύλης. Θεωρούμε μάλιστα ότι ο Α* έπαινος, τον όποιο η Έπιτροπή προτείνει για το βιβλίο, είναι λίγος, για να άμειφθεί ή φιλοτιμία του συγγραφέα. Δυνατό θά ήταν το βιβλίο να πάρει το Γ* βραβείο του διαγωνισμού, γιατί πράγματι έχει πολλά προτερήματα.
- 5) Συμφωνούμε με την Έπιτροπή κρίσεως ότι το βιβλίο του Βασιλείου Σκιαδά είναι το καλύτερο από όσα υποβλήθηκαν. Μαρτυρεί πλήρη γνώση της ύλης και ικανότητα προσφοράς της από το συγγραφέα. Είναι εύμεθοδο και εύκολονόητο. Συμφωνούμε να βραβευθεί με το Β' βραβείο του διαγωνισμού και να προωθηθεί για έκτπωση, άφου γίνουν οι διορθώσεις που προτείνει η Έπιτροπή με την εισηγητική έκθεση που υιοθέτησε, έκτος από τις έξης περιπτώσεις: α) σελ. 2° για τις κατακόμβες να μη γραφούν περισσότερα από 4-5 γραμμές. β) σελ. 3° όσα γράφει ο συγγραφέας για το είλητό και το αντιμήνιο είναι σωστά και άρα δεν πρέπει να διορθωθούν, γ) σελ 45° τα περί του Μικρού Εύχολογίου να αναδιατυπωθούν, αλλά να μη γραφεί ότι το Μικρό Εύχολόγιο είναι έπιτομή του Μεγάλου, γιατί δεν είναι σωστό. Έπίσης προτείνουμε τη συμμόρφωση του συγγραφέα στις παρατηρήσεις του

Τμήματος Δ.Ε. του ΚΕΜΕ, είτε αναφέρονται στην έκταση ορισμένων μαθημάτων είτε υποδεικνύουν βελτιώσεις λεκτικές ή ορολογίες και οι όποιες είναι σημειωμένες στο δοκίμιο. Έχουμε την πεποίθηση ότι το βιβλίο του Βασ. Σκιαδά μετά τις διορθώσεις και βελτιώσεις του θα εξυπηρετήσει σε ικανοποιητικό βαθμό τις διδακτικές ανάγκες των μαθητών της ΣΤ' τάξεως Δημοτικού.

Έπειτα ο κ. Ν. Παπαδόπουλος, Σύμβουλος Β*, πατρει το λόγο και προτείνει να αφαιρεθούν από το βιβλίο του κ. Σκιαδά-ορισμένα όχι απαραίτητα για τους μαθητές στοιχεία, όπως π.χ. α) να συντομευθούν τα λεγόμενα για το "Άγιο Πνεύμα (σελ. 52) και να φύγουν τα σχήματα και β) και τα λεγόμενα για το διανόριο (σελ. 39).

Η πρόταση του γίνεται αποδεκτή.

Ο κ. Δ. Ανδριόπουλος, Σύμβουλος Β*, έπειτα από προσετινή μελέτη των παραστατικών εγγράφων και του βιβλίου του κ. Π.Σ. Παπαευαγγέλου, προτείνει στο Τμήμα να δοθεί στο βιβλίο αυτό το Γ' βραβείο αντί του Α' έπαινου, που προτείνει η Έπιτροπή κρίσεως, συμφωνώντας με όσα αναφέρουν για το βιβλίο αυτό και οι κ.κ. Εισηγητές.

Τό Τμήμα, αφού έλαβε υπόψη του: α) Τό έγγραφο άριθμ. Γ/747/30-1-79 του ΥΠΕΠΘ με όλα τά παραστατικά στοιχεία, β) Τήν είσηγηση των κ.κ. Β. Κονιδιτσιώτη, Συμβούλου Β*, και Κ. Φούσια, Εισηγητή του ΚΕΜΕ, και γ) τη διεξοδική συζήτηση μεταξύ των μελών όμόφωνα αποφάνεται

1. Έγκρινει την με άριθμ. 2/18-1-1979 Πράξη της Έπιτροπής κρίσεως ως προς την αξιολογική σειρά με την όποιαν έχει κατατάξει τά ύποβληθέντα διδακτικά βιβλία των θρησκευτικών, όπως έχει.
2. Συμφωνεί με την Έπιτροπή κρίσεως να άπονεμηθεί τό Β' βραβείο στο βιβλίο του Βασιλείου Γ. Σκιαδά.
3. Τροποποιεί την Πράξη της Έπιτροπής και άπονέμει στο βιβλίο του Η. Παπαευαγγέλου τό Γ' βραβείο του διαγωνισμού και όχι τόν Α' έπαινο, που είσηγείται η Έπιτροπή κρίσεως, για τούς λόγους που αναφέρονται στην είσηγηση.
4. Συμφωνεί με την Έπιτροπή κρίσεως να άπονεμηθεί ό Β' έπαινος του διαγωνισμού στο βιβλίο του Π. Παπαθεοδώρου.
5. Συμφωνεί με την Έπιτροπή κρίσεως που α) άποκλείει από την ούσιαστική κρίση τά βιβλία των Ι. Γιαννέλη, Δ. Μπράνη, Α. Θεοφανόπουλου και Τρ. Γάκη, για τούς λόγους που αναφέρονται στο άριθμ.

1/11-11-78 πρακτικό της 'Επιτροπής κρίσεως και β) απορρίπτει ως ανατάλληλο το βιβλίο του Χρ. Παπανικολάου, για τους λόγους που αναφέρονται στην Πράξη 2/1979 της 'Επιτροπής.

5. Προτείνει για έκπτωση το βιβλίο του κ. Βασ. Σκιαδά, αφού πρώτα γίνουν οι διορθώσεις που προτείνει ή 'Επιτροπή κρίσεως, επόως από τις έξης περιπτώσεις, που το Τμήμα έχει τη γνώμη ότι δεν πρέπει να διορθωθούν:

α. σελ. 2* για τις κατακόμβες να μη γραφούν περισσότερα από 4-5 γραμμές.

β. σελ. 3* θα γράφει ο συγγραφέας για το είλητο και το αντί-μηνσιο είναι σωστά και άρα δεν πρέπει να διορθωθούν.

γ. σελ. 45* τα περί του Μικρού Εύχολογλου να αναδιατυπωθούν, αλλά να μη γραφεί ότι το Μικρό Εύχολογιο είναι έπιτομή του Μεγάλου, γιατί δεν είναι σωστό.

6. Ο συγγραφέας του βιβλίου, να συνεργαστεί με το Τμήμα Δημοτικής του ΚΕΜΕ και να συμμορφωθεί προς τις υποδείξεις του για τη βελτίωση του βιβλίου του.

Έπειτα από αυτά έληξε η συνεδρία.

Ο Πρόεδρος των

Βασ. Κονιδιτσιώτης

Η γραμματέας

Εύρυδ. Παπανικολάου

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΘΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ
ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΚΕΝΤΡΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΜΕΛΕΤΩΝ
ΚΑΙ ΕΠΙΜΟΡΦΩΣΕΩΣ (ΚΕΜΕ)
ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΕΩΣ

Π Ρ Α Ξ Η 32/1979

Σήμερα, 3 'Απριλίου 1979 ημέρα Τρίτη και ώρα 9.30 πρωινή, συνεδρίασε τό Τμήμα Δημοτικής 'Εκπαίδευσης τοῦ Κέντρου 'Εκπαιδευτικών Μελετών καί 'Επιμορφώσεως στήν αἰθούσα συνεδριάσεών του (Λεωχάρους 2, 'Αθήνα).

Ἐλαβαν μέρος στή συνεδρίαση, ἀφοῦ προσκληθῆκαν σύμφωνα μέ τή νόμιμη διαδικασία ἀπό τόν Προεδρεύοντα τοῦ Τμήματος κ. Βασ. Κονιδιτσιώτη, Σύμβουλο Β', οἱ κ.κ. Δημ. 'Ανδριδopoulos, Νικ. Βλουτίδης, Κων/νος Πασσάκος, Νικ. Παπαδόπουλος, Σύμβουλοι Β', Δ. Μελάς, 'Ι. Χριστιάς, Εἰσηγητές τοῦ ΚΕΜΕ, καθώς καί ἡ γραμματέας τοῦ Τμήματος Εὐρυδίκη Παπανικολάου μέ βαθμό 6ο.

Στή συνεδρία ἔλαβε μέρος καί ἡ κ. Β. Παπαβασιλείου, καθηγήτρια τοῦ Μ.Δ.Δ.Ε.

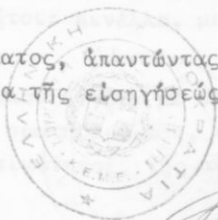
θέμα ἡμερήσιας διατάξεως

Κατάρτιση τῶν γενικῶν πλαισίων τοῦ 'Αναλυτικοῦ Προγράμματος τοῦ Νη-πλαγωγείου (συνέχεια συζητήσεως). Εἰσηγήτρια κ. Β. Παπαβασιλείου.

Στήν ἀρχή ἐπικυρώνεται τό πρακτικό τῆς προηγούμενης συνεδρίας.

Ἐπειτα ὁ Προεδρεύων τοῦ Τμήματος κ. Βασ. Κονιδιτσιώτης, Σύμβουλος Β', ἀναφέρεται σέ ὅσα συζητήθηκαν γιά τό θέμα αὐτό σέ προηγούμενη συνεδρία τοῦ Τμήματος (18/1979) καί καλεῖ τό Τμήμα νά συνεχίσει τή συζήτηση καί νά ἀποφασίσει σχετικά.

Ἡ κ. Παπαβασιλείου, εἰσηγήτρια τοῦ θέματος, ἀπαντώντας σέ σχετικές ἐρωτήσεις διευκρινίζει ὁρισμένα σημεῖα τῆς εἰσηγήσεώς της.

Τό Τμήμα, ύστερα από διεξοδική συζήτηση επιφέρει όρισμένες τροποποιήσεις στό σχέδιο τής εισηγήσεως καί αποφασίζει όμόφωνα τό διάγραμμα τών γενικών πλαισίων τοῦ προγράμματος τοῦ Νηπιαγωγείου νά εἶναι ὡς ἑξῆς:

ΓΕΝΙΚΑ ΠΛΑΙΣΙΑ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΤΟΥ ΝΗΠΙΑΓΩΓΕΙΟΥ

Τά γενικά πλαίσια τοῦ προγράμματος τοῦ Νηπιαγωγείου εἶναι τά ἀκόλουθα:

1. ΑΓΩΓΗ ΤΟΥ ΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΟΥ ΚΑΙ ΗΘΙΚΟΥ ΣΥΝΑΙΣΘΗΜΑΤΟΣ (Θρησκευτικά βιώματα, ἥτοι: ἑορτασμός μεγάλων θρησκευτικῶν ἑορτῶν, σχετικά ποιήματα καί ὕμνοι, διηγήσεις, ἐκκλησιασμός, Θεία Κοινωνία, ἀγάπη καί σεβασμός πρὸς τόν ἄνθρωπο, εἰλικρίνεια, ἐντιμότητα, συναίσθημα εὐθύνης, σεβασμός πρὸς τό περιβάλλον, ἡ ἀξία τῆς προσπάθειας, ἡ ἀξία τῆς ἐργασίας).

2. ΑΓΩΓΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΤΗΤΟΣ

- α) Κοινωνικό Συναίσθημα (βαθμιαία περιστολή τοῦ ἑγωκεντρισμοῦ μέ τήν ἐνσωμάτωση στήν ομάδα, ἀνταλλαγή προσωπικῆς πείρας, ἀνακάλυψη ἐμπειριῶν, προσπάθεια γιά μιὰ κοινὴ ἁρμονική ζωή).
- β) Αὐτονομία (αὐτοεξυπηρέτηση, τάξη, καθαριότητα, εὐγένεια, κυκλοφορία).

3. ΑΓΩΓΗ ΤΗΣ ΑΝΤΙΑΝΘΡΩΣ

- α) Ἀντίληψη τοῦ σώματος (γνώση τοῦ σχήματος τοῦ σώματος, ἐννοιες δεξιᾶ- ἀριστερά, τά μέρη τοῦ σώματος, οἱ διάφορες στάσεις, προσανατολισμός).
- β. Ἀντίληψη τῶν ἀντικειμένων διά τῶν αἰσθήσεων (Σχήμα, μέγεθος, χρῶμα, θέση, προσανατολισμός, βάρος, σύσταση, ὕλη, θερμοκρασία, ὀδυροὶ καί ἡχοί, ὄσμή, γεύση).

4. ΑΓΩΓΗ ΤΗΣ ΝΟΗΣΕΩΣ

- α) Ἀγωγή τῶν Δεξιοτήτων (ἀκρίβεια, συντονισμός, ταχύτης κινήσεων, ἐξοικείωση μέ διάφορα ὄργανα γραφῆς ἥτοι: πινέλλα, μολύβια, μαρμαδόρους).
- β) Ἀγωγή τοῦ Λόγου. Ἀνάπτυξη τοῦ προφορικοῦ λόγου μέ ἐλεῦθερη ἔκφραση, ἐμπλουτισμός τοῦ λεξιλογίου, σωστή ἀρθρωση, καλλιέργεια τῆς μνήμης, τῆς προσοχῆς, τῆς παρατηρητικότητος, τῆς αὐτοσυγκριτικῆς, ὁμοιοτήτες καί διαφορές).

Υ. Μύηση στην ἀριθμητική σκέψη (γνώση τοῦ χώρου, γραμμές καὶ γεωμετρικά σχήματα, ἔννοιες ἴσο, περισσότερο, λιγότερο, ἕνα, κανένα, μεριὰ, ὅλα, πολλὰ, λίγα, μικρό, μεγάλο, ὁμοιο, διαφορετικό, μέσα, ἔξω, σύνολο, κατατάξεις, συσχετισμός).

5. ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΚΗ ΑΓΩΓΗ

- α) Σχέδιο (ἐλεύθερο, περίγραμμα, ἀτομικό, ὁμαδικό, πινέλλο, μολύβι, μαρμαδόρος, νερομπογιά).
β) Χειροτεχνία (χαρτοδιπλωτική, χαρτοκολλητική, χαρτοϋφαντική, πηλός, πλαστίλινη, κατασκευές με ὄσπρια, κουμπιά, ζυμαρινά, ξηρούς καρπούς).

Υ) Κατασκευές

6. ΜΟΥΣΙΚΗ ΚΑΙ ΡΥΘΜΙΚΗ ΑΓΩΓΗ

Τραγούδι, ἀκρόαση δίσκων, βασικές μουσικές ἔννοιες, ἦτοι: ἤχους ἤχου, ὕψος, διάρκεια, ἔνταση, μουσικό ὄργανο, ὀρχήστρα, ἡχητικές ἀσκήσεις, μιμητικά παιχνίδια, ρυθμικές ἀσκήσεις, δραματοποίηση, χορδές, κουκλοθέατρο.

7. ΓΝΩΡΙΜΙΑ ΜΕ ΤΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ

Φυτά, ζῶα, πετρώματα, φυσικά φαινόμενα, κηπουρική.

Ύστερα ἀπὸ αὐτά τὸ Τμήμα ἀνέθεσε στὴν κ. Παπαβασιλείου νὰ ἀναπτύξει τὰ γενικά πλαίσια καὶ νὰ τὰ συσχετίσει μετὰ τὸ γιατί καὶ πῶς γίνεται ἡ ἀθε δραστηριότητα.

Ἐπειτα ἀπὸ αὐτά ἔληξε ἡ συνεδρία.

Ὁ Προεδρεύων

Ἡ Γραμματέας

Βασ. Κονιδισιώτης

Εὐρ. Παπανικολάου

ΠΡΑΞΗ 33/1979

Σήμερα, 4 'Απριλίου 1979, ημέρα Τετάρτη καί ώρα 9.30 πρωινή, συνεδρίασε τό Τμήμα Δημοτικής 'Εκπαιδεύσεως τοῦ Κέντρου 'Εκπαιδευτικών Μελετών καί 'Επιμορφώσεως στήν αἴθουσα συνεδριάσεών του (Λεωχάρους 2, 'Αθήνα).

"Ελαβαν μέρος στή συνεδρίαση, ἀφοῦ προσκλήθηκαν σύμφωνα μέ τή νόμιμη διαδικασία ἀπό τόν Προεδρεύοντα τοῦ Τμήματος κ. Βασ. Κονιδιώτη, Σύμβουλο Β', οἱ κ.κ. Δημ. 'Ανδριόπουλος, Νικ. Βλουτδῆς, Κων/νος Πασσάκος, Νικ. Παπαδόπουλος, Σύμβουλος Β', Δ. Μελάς, 'Ι. Χριστιᾶς, Εἰσηγητές τοῦ ΚΕΜΕ, καθώς καί ἡ γραμματέας τοῦ Τμήματος Εὐρυδίκη Παπανικολάου μέ βαθμό 6ο.

ΘΕΜΑΤΑ ΗΜΕΡΗΣΙΑΣ ΔΙΑΤΑΞΕΩΣ

- ΘΕΜΑ 1ο - "Εγκριση πράξεως τῆς 'Επιτροπῆς κρίσεως τοῦ διδακτικοῦ βιβλίου " 'Αναγνωστικό Ε' τάξεως Δημοτικοῦ".
- ΘΕΜΑ 2ο - "Εγκριση πράξεως τῆς 'Επιτροπῆς κρίσεως τοῦ διδακτικοῦ βιβλίου τῆς Γεωγραφίας ΣΤ' Δημοτικοῦ.
- ΘΕΜΑ 3ο - "Εγκριση πράξεως τῆς 'Επιτροπῆς κρίσεως τοῦ διδακτικοῦ βιβλίου τῆς 'Αριθμητικῆς-Γεωγραφίας ΣΤ' Δημοτικοῦ.

Στήν ἀρχή ἐπικυρώνεται τό πρακτικό τῆς προηγούμενης συνεδρίας.

./.

24/4

ΘΕΜΑ 1ο. "Εγκριση πράξεως της 'Επιτροπής κρίσεως του διδακτικού βιβλίου
"Αναγνωστικό Ε' Δημοτικού".

Ο αρμόδιος για το θέμα εισηγητής κ.Δ. Ανδριόπουλος, Σύμβουλος Β',
εισηγείται στο Τμήμα τα ακόλουθα:

Με έγγραφο της Διευθύνσεως 'Εφαρμογής Προγραμμάτων ΔΕΠΑ του 'Υπουρ-
γείου 'Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων, αριθμ. πρωτ.Γ/1159/9-2-1979,
διαβιβάζονται προς το ΚΕΜΕ:

1. Οε 1/30-10-78 και 2/16-2-79 πράξεις της 'Επιτροπής κρίσεως ή
όποια συγκροτήθηκε με απόφαση του κ. 'Υπουργού 'Εθνικής Παιδείας και
Θρησκευμάτων, αριθμ. 126977/24-10-1978, "γιά την κρίση του διδακτικού
βιβλίου" 'Αναγνωστικό Ε' τάξεως Δημοτικού.

2. Οί εισηγητικές εκθέσεις των εισηγητών της 'Επιτροπής κρίσεως,

3. Οί απαντήσεις των συγγραφέων στις εισηγητικές εκθέσεις και

4. Τρία (3) αντίτυπα των βιβλίων που υποβλήθηκαν και κρίθηκαν.

'Αφού έλαβα υπόψη α) τις διατάξεις του άρθρου 2 παρ. 5 του Ν.186/75
"Περί ΚΕΜΕ", β) τις διατάξεις του άρθρου 80 παρ. 4 του Ν.309/76 "Περί
δρργανώσεως και διοικήσεως της Γενικής 'Εκπαιδεύσεως", γ) το Π. Διάταγ-
μα 1034/4-11-77 "Περί των διδασκομένων μαθημάτων και του 'Αναλυτικού
και 'Ωρολογίου Προγράμματος του Δημοτικού Σχολείου, δ) τις διατάξεις
του Ν.Δ. 749/70 "Περί διδακτικών βιβλίων" και ε) την 'Απόφαση του κ.
'Υπουργού 'Εθν. Παιδείας και Θρησκ./των, αριθμ. Φ.309.22/292/135137/
16-11-77, "Περί προκηρύξεως διαγωνισμού γιά τη συγγραφή γιά το Δημοτικό
Σχολείο", και αφού μελέτησα α) τα πρακτικά της 'Επιτροπής κρίσεως,
β) τις εισηγητικές εκθέσεις των εισηγητών, γ) τις απαντήσεις των συγγρα-
φέων στις εισηγητικές εκθέσεις και δ) το περιεχόμενο των βιβλίων που
υποβλήθηκαν, κατέληξα στα εξής:

1. Συμφωνώ με την 'Επιτροπή κρίσεως ως προς την αξιολογική σειρά
των τριών βιβλίων που υποβλήθηκαν και κρίθηκαν: α) Θ. Γιαννοπούλου,
β) Γαλατείας Γρηγοριάδου-Σουρέλη και Γ.Σουρέλη, και γ) Σπ. Λυγιάνη-
Ι.Κιτσιολάμπρου.

2. Συμφωνώ με την 'Επιτροπή κρίσεως να άπονεμηθούν: α) στο βιβλίο
του Θ. Γιαννοπούλου Α' βραβεύο(τα κείμενα που περιέχει διακρίνονται
γιά την οργανική τους συνοχή, έχουν αναμφισβήτητη λογοτεχνική και μορ-

φωτιική αξία, αὐτοτέλεια περιεχομένου, ἄρτια γλωσσική μορφή, ἀναφέρονται σ' ὅλους τοὺς τομεῖς τῆς ἀνθρωπίνης ζωῆς καὶ τοῦ "Ἑλλήνα γεννιότερα", περιέχουν ἐπιτυχεῖς ἀσκήσεις οἱ ὁποῖες "προβληματίζουν τὸ μαθητὴ καὶ κινητοποιοῦν τὶς δημιουργικὰς δυνάμεις, ἐξυπηρετοῦν τοὺς σκοποὺς τῆς ἀναγνώσεως καὶ τῆς ἀγωγῆς γεννιότερα", συμπληρῶνονται ἀπὸ περιεκτικὰ καὶ χρήσιμα βιογραφικὰ σημεῖωματα, καὶ τέλος ἐπειδὴ ἡ προβλεπόμενη ἀπὸ τὸ συγγραφεὶα εἰκονογράφηση στοιχεῖ πρὸς τὰ ἐνδιαφέροντα καὶ τὴν πνευματικὴν ὀριμότητα τῶν μαθητῶν τῆς Β' τάξεως), β) στὸ βιβλίο τῶν Γαλάτειας Γρηγοριάδου-Σουρέλη καὶ Γ. Σουρέλη Γ' βραβεῖο (ἐνῶ περιέχει ἀρνητὰ κατὰλληλα (59) κείμενα, ταυτόχρονα περιέχει ἄλλα ἀκατάλληλα (49), εἴτε γιατί "ὕστερον ἀπὸ γλωσσική, παιδευτικὴ καὶ λογοτεχνικὴ ἀποψη, εἴτε δὲν ἀνταποκρίνονται στὴν ἀντιληπτικὴν τῶν μαθητῶν καὶ στὴν προβλεπόμενη ἀπὸ τὸ Α.Π. ὕλη τῶν ἄλλων μαθημάτων) καὶ γ) στὸ βιβλίο τῶν Σπ. Λυγιῶνη-Ι. Κιτσολάμπρου Β' ἔπαινο (παρὸτι περιέχει ἀρνητὰ κατὰλληλα κείμενα, στὸ σύνολό του... ὕστερετ' οὐσιαστικὰ ὡς πρὸς τὴν διδασκαλίαν τῆς ὕλης καὶ τὴν καταλληλότητα τῶν κειμένων).

3. Προτείνω: Τὸ Τμήμα Δ.Ε. νὰ ἐγκρίνῃ τὴν πράξιν τῆς Ἐπιτροπῆς κρίσεως καὶ εἰσηγηθεῖ στὸν κ. Ὑπουργὸ Ἑθνικῆς Παιδείας α) τὴν ἀπονομὴν τοῦ Α' βραβεῖου στὸ βιβλίο τοῦ Θ. Γιαννόπουλου, τοῦ Γ' βραβεῖου στὸ βιβλίο τῶν Γαλ. Γρηγοριάδου-Σουρέλη καὶ Γ. Σουρέλη, καὶ τοῦ Β' ἔπαινου στὸ βιβλίο τῶν Σπ. Λυγιῶνη-Ι. Κιτσολάμπρου, καὶ β) τὴν ἐκδόσιν τοῦ βιβλίου τοῦ Θ. Γιαννόπουλου, ἐπειδὴ τὸ βιβλίο αὐτὸ θὰ συμβάλῃ οὐσιαστικὰ στὴν πραγματοποίησιν τῶν σκοπῶν καὶ ἐπιδιώξεων τοῦ μαθήματος τῆς Ἀναγνώσεως καὶ γενικῶς τῆς ἀγωγῆς.

4. Ἐφόσον τὸ Τμήμα ἐγκρίνῃ, σύμφωνα μὲ τὴν πρότασίν μου, τὴν πράξιν τῆς Ἐπιτροπῆς κρίσεως καὶ ἀπονείμῃ τὸ Α' βραβεῖο στὸ βιβλίο τοῦ κ. Γιαννόπουλου, κρὶνῶ ἀναγκαῖον ὁ συγγραφεὺς νὰ λάβῃ ὑπόψιν τοὺς παρὰ τῆς Ἐπιτροπῆς κρίσεως καὶ τῆς ὑποδείξεως τοῦ Τμήματος Δημοτ. Ἑκπαιδεύσεως καὶ νὰ ἐπιφέρει τὶς ἀνάλογας διορθώσεις γιὰ τὴ βελτίωσιν καὶ ἀρτιότερην ἐμφάνισιν τοῦ βιβλίου.

Ἀκολουθεῖ διεξοδικὴ συζήτηση καὶ ἀνταλλάσσονται διάφορες ἀπόψεις.

Εἰδικότερα:

Οἱ Σύμβουλοι Β' κ.κ. Κ. Πασσάνος καὶ Ν. Βλουτίδης ὕστερα ἀπὸ μελέτη τῶν παραστατικῶν ἐγγράφων καὶ τῶν Ἀναγνωστικῶν βιβλίων Ε' Δημοτικοῦ,

του υποβλήθησαν για έγκριση, δέν συμφωνούν με το πρακτικό της Έπιτροπής κρίσεως για τους ακόλουθους, συνοπτικά, λόγους:

"1. Ο κ. Θ. Γιαννόπουλος παρουσιάζει γενικά μία αξιόλογη εργασία. Γιατί επέλεγει κατάλληλα κείμενα δοκιμών συγγραφέων, ανταποκρίνεται στο περιεχόμενο της προκηρύξεως και γιατί στο βιβλίο του χρησιμοποιείται ή δημοτική γλώσσα με απλότητα και σαφήνεια. Όμως, ο συγγραφέας κατά τη δόμηση του περιεχομένου χρησιμοποιεί το γνωστό παραδοσιακό τρόπο, γενικά δε στοιχεί με πληρότητα στη σύγχρονη ελληνική πραγματικότητα, δέν προβληματίζεται ικανοποιητικά τους μαθητές και παρουσιάζει τάσεις ευνόλου διδαστισμού. Έξάλλου, οι ασκήσεις του βιβλίου στο σύνολο τους δέν κρίνονται οι πιο κατάλληλες για να καλλιεργήσουν την κριτική σκέψη και να διεγείρουν τις δημιουργικές δυνάμεις των μαθητών.

2. Το βιβλίο των συγγραφέων Γαλάτεια Γρηγοριάδου-Σουρέλη-Γεωργίου Σουρέλη συγκρινόμενο με το βιβλίο του κ.Θ.Γιαννόπουλου, υπερέχει σε πολλά σημεία. Το διακρίνει ένα ανανεωτικό και προοδευτικό πνεύμα ως προς το περιεχόμενο και τη μορφή και ανταποκρίνεται με έπιτυχία στη σύγχρονη ελληνική πραγματικότητα.

3. Το περιεχόμενο του βιβλίου παρουσιάζει πρωτοτυπία στη δομή του. Οι κώκοι στους όποιους ταξινομείται ανάφέρονται σε ποικιλία σύγχρονων θεμάτων (ρύπανση περιβάλλοντος, τεχνικός πολιτισμός, ζωή των παιδιών κ.ά.). Στα διάφορα κεφάλαια αποφεύγει να επαναλαμβάνει ύλη άλλων μαθημάτων, ένω έμμεσα και ευστοχα αναφέρεται σ'αυτή.

4. Τα κείμενα του βιβλίου, πεζά και έμμετρα ανταποκρίνονται σε σημειωτικό βαθμό στα διαφέροντα των παιδιών, διακρίνονται από απλότητα και σαφήνεια, δίχως επιτηδευμένους λογοτεχνισμούς, αποκαλύπτουν μία λεπτή ευαισθησία που τά κάνει πολύ έλκυστικά στα παιδιά της ηλικίας που απευθύνεται το βιβλίο. Έπίσης ανταποκρίνονται στο έπιπεδο της διανοητικής και συναισθηματικής αναπτύξεως των μαθητών και στο έπιπεδο της αναγνωστικής τους ικανότητας.

5. Είναι ανάγκη να σημειώσουμε ότι 23 από τα κείμενα του βιβλίου έχει γράψει ή κ. Σουρέλη, ή όποια και είναι αναγνωρισμένη ως δοκιμος συγγραφέας (έχει λάβει έννιά πανελλήνια βραβεία και ένα πανευρωπαϊκό). Μία από τις βασικότερες άρετές του βιβλίου είναι οι ασκήσεις που συνοδεύουν τα κείμενα. Μ'αυτές κάθε άλλο παρά επιδιώκεται ή ξερη απομνημόνευση γνώσεων. Αντίθετα κατά κοινή όμολογία και των Εισηγητών αναφέρονται στη

κριτική σκέψη και τη δημιουργική ικανότητα των μαθητών. Βέβαια, όρισμένες συμπληρώσεις και διορθώσεις που είναι έπαισιώδεις, επιβάλλεται και είναι δυνατό να γίνουν από τους συγγραφείς. "Ας σημειωθεί, ότι οι δύο εισηγητές της 'Επιτροπής διχάστηκαν στις εισηγήσεις τους, με αποτέλεσμα να προτείνουν διαφορετικά βιβλία για έκδοση και χρησιμοποίηση στο σχολείο.

Για τους παραπάνω λόγους προτείνουμε ν' απομεμηθεύ τὸ Β* (δέυτερο) βραβεῖο στὸ βιβλίο τῶν Γαλάτειας Γρηγοριάδου-Σουρέλη-Γεωργίου Σουρέλη καὶ νὰ εἰσαχθεῖ στὸ Δημοτικὸ Σχολεῖο ὡς 'Αναγνωστικὸ τῶν μαθητῶν τῆς Β* τάξεως καὶ στὸ βιβλίο τοῦ κ.Θ. Γιαννόπουλου ν' ἀπονεμηθεῖ τὸ Γ* (τρίτο) βραβεῖο!"

Ὁ κ. Ν. Παπαδόπουλος, Σύμβουλος Β*, δὲν συμφωνεῖ ἐπίσης μὲ τὸ πρακτικὸ τῆς 'Επιτροπῆς κρίσεως γιὰ τοὺς ἀνδλουθούς λόγους:

"Μελέτησα ἀριετὰ κείμενα τῶν δύο βιβλίων, τοῦ κ. Γιαννόπουλου καὶ τῶν Σουρέλη. Καὶ καταρχὴν γιὰ τὸ 'Αναγνωστικὸ τῶν Σουρέλη σημειῶν παραδειγματικὰ τὰ ἑξῆς:

Εἶναι γεγονὸς ὅτι τὸ βιβλίο αὐτὸ παρουσιάζεται ἀριετὰ ἐκσυγχρονισμένο καὶ προσαρμοσμένο στὴν καθημερινὴ πραγματικότητα. "Ὅμως ἔχω σοβαρὲς ἐπιφυλάξεις γιὰ τὸν τρόπο ποὺ ἐπιχειρεῖται αὐτὸς ὁ ἐκσυγχρονισμὸς τῆς ὕλης. Καὶ συγκεκριμένα: Στὸ κείμενο "Ὁ κύνιος ζῶης" (σελ. 220 κ. ἑξ.) ποὺ ἀναφέρεται στὸ πρόβλημα τῆς ρυπάνσεως τοῦ περιβάλλοντος θίγεται μὲν ἓνα καυτὸ θέμα, ἀλλὰ ἡ κατάληξη τῆς συζητήσεως μεταξὺ τῶν μαθητῶν ποὺ εἶναι κατὰ τὰ ἄλλα πρωτότυπη καὶ πετυχημένη- δὲν εἶναι ὥστε παιδαγωγικὰ νὰ εἶναι ἐνεργη ποὺ ἀναφέρεται. "Αν λάβω ὑπόψη ὅτι συντάκτης τοῦ κειμένου αὐτοῦ εἶναι ἡ ἑδία ἡ συλλογέας, θὰ περίμενα νὰ κάμει τροποποιήσεις ἢ συμπληρώσεις τοῦ διαλόγου τέτοιες, ὥστε νὰ μὴ μένει στὴ συνέληξη τοῦ παιδιοῦ καὶ μάλιστα αὐτῆς τῆς ἡλικίας ὅτι τὸ 'Υπουργεῖο καταδύει μὲ τίς ἀποφάσεις του καθε προσπάθεια προστασίας τοῦ περιβάλλοντος, τῇ στιγμῇ μάλιστα ποὺ ἡ Κυβέρνηση ἀποφασίζει τὴ δημιουργία 'Υπουργείου χωροταξίας κτλ. Γενικὰ ἀπὸ τὸ κείμενο αὐτὸ μένει μιὰ ἀπογοήτευση στὴν ψυχὴ τοῦ παιδιοῦ ποὺ μπορεῖ μὲν νὰ περιγράψει μιὰ πραγματικότητα, ἀλλὰ δὲν ἐξυπηρετεῖ νομίζω τοὺς σκοποὺς τῆς ἀγωγῆς τοῦ παιδιοῦ αὐτῆς τῆς ἡλικίας. Διαπιστώνω μάλιστα κάποια ἀντίφαση στὴν κεντρικὴ ιδέα αὐτοῦ τοῦ κειμένου μὲ τὴν κεντρικὴ ιδέα τοῦ τελευταίου κειμένου "Ὁ ἀνὴρ ποὺ τὸ μέλλοντος" σελ. 279. "Ἡ συγγραφέας, ποὺ εἶναι ἡ ἑδία, φαίνεται νὰ εἶναι "ἐγγλωβισμένη" μέσα στὴν ἀντίφαση, ποὺ ἀπὸ τὴ μιὰ μερίδα μιλάει

για τὰ ποινικά δεινά τοῦ τεχνικοῦ πολιτισμοῦ (π.β. "ὁ κίνδυνος ζωῆς") καί ἀπό τήν ἄλλη ζητάει ἀπό τόν ἴδιο αὐτό τεχνικό πολιτισμό λύτρωση (π.β. "Ὁ ἄνθρωπος τοῦ μέλλοντος"). Τό τελευταῖο αὐτό κείμενο καλλιιεργεῖται ἐν τῇ φαντασίᾳ (πῶς θάναί ἡ ζωὴ τὸ 2 χιλ.), ἀλλὰ ἀπό πλευρᾶς περιεχομένου δημιουργεῖ ψευδαισθήσεις, γιατί ἔχουμε πρόσφατο παράδειγμα τὰ προβλήματα ποῦ δημιουργήσε ἡ πυρηνική ἐνέργεια στήν Πενσυλβανία.

Γενικά ἡ συγγραφέας μεταφέρει ἀνησυχίες τῶν μεγάλων καί τῇ σύγχυ- σή τους στά παιδιά. Καί μέ αὐτό νομίζω ὅτι τὰ πιά καλὰ κείμενα τῶν Σουρέλη εἶναι ὅσα δέν ταιριάζουν στήν ἡλικία αὐτή, π.χ. "Τό ρολόγι τῆς κουζίνας", "Ὁ ἄνθρωπος τοῦ μέλλοντος" κτλ. Δέ θά ἤθελα προβλημα- τισμοί καί νοσηρότητες τῶν μεγάλων νά διοχετευθοῦν καί στήν ψυχὴ τοῦ παιδιοῦ αὐτῆς μάλιστα τῆς ἡλικίας. Ἔτσι θά ἔλεγα ὅτι τὸ βιβλίο αὐτό εἶναι ἀνεπιτυχῶς προοδευτικό. Ἀκόμη ἔχει πολλὰ κείμενα ἀπό ἀδόκιμους συγγραφεῖς καί ἀκόμη ὁρισμένα κείμενα ποῦ ὑπάρχουν καί στά Ἀναγνωστι- κὰ ἄλλων τάξεων (π.χ. "Ὁ ὕμνος τοῦ Πηλίου", Γ. Δροσίνη καί σὲ Ἀναγνω- στικό τῆς Γ' τάξεως) καί ἄλλα κείμενα ποῦ δέν ἔχουν ὁῦτε σέ ἓνα Ἀναγνω- στικό, ἀλλὰ στήν Πολιτικὴ καί Κοινωνική Ἀγωγή, π.χ. τὰ περὶ ΟΗΕ, ΟΑΕΔΒ κτλ.

Παρά τίς παρατηρήσεις μου αὐτές δέν μπορῶ νά παραβλέψω καί τίς ἀρετές τοῦ βιβλίου αὐτοῦ στήν κατάταξη κυρίως τῆς ὕλης καί στήν ἐπιλο- γὴ ὁρισμένων κειμένων, σύμφωνα καί μέ τίς παρατηρήσεις τῆς Ἐπιτροπῆς. Τό βιβλίο τοῦ κ. Γιαννινοπούλου περιέχει ὁρισμένα πολὺ κατάλληλα γιά τήν ἡλικία αὐτῇ κείμενα, ὅπως τόν "αἰμοδότη", "Ὁ ἓνα κλωστοϋφαντουργεῖο τῆς Νάουσας", "Ἡ ἀξία τοῦ ἐλάχιστου" κτλ. Τό τελευταῖο αὐτό κείμενο προβληματίζει πιά ἄπλά καί στήν ἴδια κατεύθυνση ποῦ προβληματίζει καί τὸ τελευταῖο κείμενο τῶν Σουρέλη, ὅμως βρίσκεται πιά κοντά στήν ψυχὴ τοῦ παιδιοῦ αὐτῆς τῆς ἡλικίας. Θά μπορούσε κανεὶς νά θεωρήσει ὡς μειο- νήκημα τοῦ βιβλίου τὸ ὅτι δέν παρουσιάζει κατὰ νῆο σέ θέματα ὁρμηκευ- τικά καί ἐθνικά, γιατί παραμένει σέ κείμενα παλαιὰ καί γνωστά, π.χ. στοῦ Παντελ. Φωστίνη. Κάτι περιμένει κανεὶς νά δεῖ καί ἀπό νέους συγγρα- φεῖς. Βέβαια δέν μπορῶ νά παραβλέψω καί ὁρισμένα καλὰ κείμενα ὅπως τὸ κείμενο τοῦ Π. Παλαιολόγου, ποῦ εἶναι πράγματι πολὺ καλό.

Καί οἱ δύο συλλογεῖς καί συγγραφεῖς τῶν βιβλίων τὰ θέματα τῆς ρυθμίσεως τοῦ περιβάλλοντος περιορίζονται σέ κείμενα τῶν 1960, ὅχι πάντοτε πετυχημένα καί κατάλληλα γιά τήν ἡλικία αὐτή καί ἀγνοοῦν ἄλ- λους συγγραφεῖς, δοκιμότερους, προβάλλοντες κυρίως τὸν αὐτό τους. Κατά-

φεύγουν σε πολύ γνωστά κείμενα, ενώ χρειάζεται ανανέωση του άλλωστε προσφέρεται και υπάρχει. Και στους δύο απουσιάζουν οι προβληματισμοί ως προς τις διάνθρωπινες σχέσεις, λείπουν κείμενα με χαρακτηρισμούς και κρίσεις ως προς τις ανθρωπινες εκδηλώσεις, π.χ. ήθιογραφικά διηγήματα.

Γενικά έχω τη γνώμη ότι στο βιβλίο των Σουρέλη γίνεται μία προσπάθεια αλλαγής και παρουσιάσεως νέων στοιχείων και προβληματισμών, αλλά όχι με επιτυχία σε σχέση με την αντιληπτικότητα των παιδιών αυτής της ηλικίας και με τους σκοπούς της αγωγής τους, ενώ στο βιβλίο του Γιαννιπούλου είναι φανερό ή παραμονή σε γνωστά μοτίβα με παραδοσιακό πνεύμα και άπλους προβληματισμούς. Θα προτιμούσα το βιβλίο των Σουρέλη, αν τα κείμενα που πρέπει να αφαιρεθούν ως ακατάλληλα, όπως άλλωστε σημειώνει και η επιτροπή, δεν ήταν τόσα πολλά. Γι' αυτό προτείνω να δοθεί το Β' βραβείο στο βιβλίο του κ. Γιαννιπούλου και αυτό να εκδοθεί για τους μαθητές, αφού γίνουν οι τροποποιήσεις που προτείνει η επιτροπή, και να δοθεί το Γ' βραβείο στους Σουρέλη, γιατί τα δύο βιβλία έχουν εξίσου προτερήματα και όρισμένα μειονεκτήματα.

Υστερα από αυτά ο εισηγητής του θέματος κ. Αμδριόπουλος ζητεί το λόγο από τον κ. Πρόεδρο και, ειδικότερα για τα βιβλία των κ.κ. Γαλάτειο Γρηγοριάδου-Σουρέλη, επισημαίνει τα ακόλουθα:

α) Κατά την προκήρυξη, η εικονογράφηση του βιβλίου πρέπει να είναι ανάλογη με την παιδική νοοτροπία και αντιληπτικότητα και όσο είναι δυνατόν να περιλαμβάνει και αντίγραφα κλασικών πινάκων.

Οι εικόνες θ' αναφέρονται στο περιεχόμενο του κειμένου και θα εξάγουν ένα ιδιαίτερο σημείο του... Ο συγγραφέας έχει υποχρέωση να σημειώσει στο δοκίμιο -έντός από τ' άλλα- το περιεχόμενο, την έκταση και τη θέση κάθε εικόνας. Η λέξη "περιεχόμενο" τησ εικόνας σημαίνει "περιγραφή" της εικόνας με έξαρση του ιδιαίτερου σημείου του κειμένου.

β) Το δυνητικό όρο της προκήρυξης "η εικονογράφηση να περιλαμβάνει όσο είναι δυνατό και αντίγραφα κλασικών πινάκων" οι συγγραφείς τον έχουν αναγάγει σε γενικό κανόνα και ολόκληρη η εικονογράφηση του βιβλίου τους αποτελείται αποκλειστικά από ζωγραφικούς πίνακες (συνθέσεις, προσωπογραφίες κλπ). Έτσι όμως σημειώθηκε παρανόηση τόσο στο γράμμα, όσο και στο πνεύμα της προκήρυξης ως προς το είδος της εικονογράφησης. Η προκήρυξη ρητά και κατηγορηματικά τονίζει, ότι η εικονογράφηση του βιβλίου, πρέπει να γίνει βασικά από καλλιτέχνη συνεργασία με το

συγγραφέα, με την προϋπόθεση, ότι οι εικόνες που θα φιλοτεχνηθούν θα είναι ανάλογες με την παιδική νοοτροπία και αντιληπτικότητα. Είναι όμως φανερό, ότι σχεδόν όλοι οι προτεινόμενοι από τους συγγραφείς ζωγραφικοί πίνακες δεν είναι ανάλογοι με την παιδική νοοτροπία και αντιληπτικότητα, γι' αυτό δεν έξυπηρετούν καθόλου το σκοπό που επιδιώκεται με την εικονογράφηση, την πληρέστερη δηλ. κατανόηση του κειμένου και την ανάπτυξη του καλαισθητικού συναισθήματος στο παιδί.

Επιπλέον οι ζωγραφικοί πίνακες, σαν γενικές συνθέσεις, δεν εξαίρουν το ιδιαίτερο σημείο του κειμένου, όπως ρητά όρίζει η προκήρυξη, αλλά αναφέρεται άδριστα σ' ένα θέμα, ώστε και από την άποψη αυτή πάλι δεν έξυπηρετούν το σκοπό που επιδιώκεται με την εικονογράφηση των βιβλίων. Μπορεί άριστα να πει κανείς, ότι το μόνο κοινό σημείο, στο οποίο ίσως συμπίπτουν οι ζωγραφικοί πίνακες εδώ με τα κείμενα, είναι η άδριστη αναφορά τους στην επικεφαλίδα των κειμένων. Και αυτή όχι πάντοτε, γιατί, όπως παρατηρείται και η εισηγήτρια της επιτροπής κρίσεως του βιβλίου υπάρχουν και πίνακες που δεν ανταποκρίνονται πάντα στα κείμενα που πρέπει να αναφέρονται (βλ. εισηγήση-νεφ. "Ως προς το τυπικό μέρος").

γ) Στις 92 εικόνες-πίνακες που περιλαμβάνονται στο βιβλίο δεν όρίζεται το περιεχόμενο, δεν γίνεται δηλ. περιγραφή κάθε εικόνας, ώστε να εξαίρεται το ιδιαίτερο σημείο του κειμένου, ενώ στις 61 που περιλαμβάνονται μέσα στο κείμενο δεν όρίζεται τίτλος ούτε η ένταση, ούτε η θέση καθεμιάς. Μια από τις παραλείψεις αυτές έδωσε το δικαίωμα "έν των ύστερων" στη μέν εισηγήτρια να όρίσει "οίκοις βουλήσει" την ένταση των εικόνων σε μισή σελίδα καθεμιά, στους δε συγγραφείς να υπολογίσουν καλύτερα τα πράγματα και να όρίσουν την ένταση κάθε εικόνας στο 1/4 της σελίδας.

δ) Από τις 92 συνολικά εικόνες-πίνακες που περιλαμβάνονται στο βιβλίο, οι 61 αναφέρονται μέσα στα κείμενα και οι 31 σαν "συμπληρωματική ζωγραφική". Υπογραμμίζεται ότι, όλες οι εικόνες είναι του αυτού είδους, δηλ. αντίγραφα ζωγραφικών πινάκων. Στις πρώτες 61 εικόνες δεν όρίζεται η ένταση καθεμιάς, ενώ στις δεύτερες 31 σημειώνεται, ότι πρέπει να είναι όλοσέλιδες. Λογικό τώρα είναι να δεχθούμε, ότι έφθουν οι εικόνες είναι του αυτού είδους, και οι διαστάσεις όλων πρέπει να είναι ίδιες, δηλ. όλες οι εικόνες να είναι όλοσέλιδες. Αυτό άλλωστε είναι και το σωστό, αν θέλουμε, έστω και υπό σμίκρυνση, να διακρίνεται στο βιβλίο κάπως το περιεχόμενο κάθε εικόνας. Γιατί αν δεχθούμε

τις διαστάσεις, που υποδειχνούν ἐν τῶν ὑστέρων οἱ συγγραφεῖς, τῶν 4,5X10,5 περίπου ἐνιατ. γιὰ καθε εἰκόνα, τότεστὸ βιβλίο δὲν θά ἐμφανίζετο εἰκόνα ἀλλὰ μᾶλλον μουντζούρα, στὴν ὁποία θὰ εἶναι μέσα σὲ μιὰ ἀκαθορίστη σιγὰ καὶ ἀσάφεια.

ε) Συμφωνῶ μὲ τὴν ἀπόφαση τῆς ἐπιτροπῆς κρίσεως, κατὰ τὴν ὁποία ὑπάρχουν ἀρνετὰ ἀξιόλογα κείμενα στὸ βιβλίο, ταυτοχρόνα ὅμως κρίνονται τὰ μισὰ σχεδόν (49) ἀκατάλληλα γιὰ τοὺς λόγους ποὺ στὴν ἀπόφαση αὐτῇ ἐνθέτονται.

Ἐνδεῆ σημειώνεται ὅτι, μερικὰ ποιήματα, ποὺ ἀποτελοῦνται ἀπὸ πολλοὺς στίχους(τετράστιχες καὶ ἄνω) στροφές, τὰ ἐμφανίζουν σὰν λαϊνὰ δίστιχα. Ἔτσι ὅμως ἀλλοιώνεται ἡ καὶ καταστρέφεται ἡ ἐσωτερικὴ δομὴ τῶν ποιημάτων αὐτῶν καὶ ταυτοχρόνα διασπᾶται καὶ τὸ ὁλοκληρωμένο νόημα, ποὺ κατὰ κανόνα, σὲ καθε στροφή τῶν ποιημάτων περιλαμβάνεται.

στ) Γενικὰ γλῶσσα τοῦ βιβλίου εἶναι ἡ δημοτικὴ καὶ ὁ λόγος στὰ περιόδια κείμενα μειοπερίδοτος. Ὑπάρχει ὅμως καὶ γλωσσικὴ καὶ γραμματικὴ ἀταξία καὶ πολυτυπία. Σημειώνονται ἀρνετὰ λάθη στὴ στίξη(βλ. ἐνθεση εἰσηγήτριας τῆς Ἐπιτροπῆς κρίσεως). Ὑπάρχουν λέξεις-οὐσιαστικὰ ἢ ἐπίθετα- ποὺ στὴν αἰτιατικὴ διατηροῦν τὸ τελικὸ ν (βλ. ἐνθεση τῆς ἑδίας ἐπιτροπῆς). Δὲν νομίζω ὅτι πρόκειται γιὰ λάθη τῆς γραφομηχανῆς.

Ὑπάρχει ἐπίσης ἀσυνέπεια στὴν αὐξηση τῶν ρημάτων καὶ ἀντίθεση πρὸς τὴν ἐπίσημη νεοελληνικὴ γραμματικὴ. Ἐνδεικτικὰ ἀναφέρω τοὺς τύπους: ἐπεδίωξαν, ἐνέπνευσε, ἐρήμαξα, ἐσκότωσα, ἀλλὰ καὶ διακρίνε....

Σὲ πολλὰ ἀνδεῆ σημεία ὑπάρχουν γραμματικοὶ τύποι τῆς καθαρῆς οὐρας, ὅπως "πρὸς βορρᾶν", "ἀνατολὰς", "βασιλεὺς" (βλ. ἐνθεση εἰσηγήτριας), παράλληλα ὅμως καὶ γλωσσινεῖς ἀνρότητες, ὅπως "ἐχτέλεση"(νεφ. Μεσολόγγι) ἢ "χαραχτῆρες" (νεφ. τῶν Τριῶν Ἱεραρχῶν) κ.ἄ.

Ἀπὸ τὸ βιβλίο αὐτὸ δὲ λείπουν δυστυχῶς καὶ χρηρητοὶ -ἄς ἐπιτραπῇ ἡ ἐκφραση- ἰδιωματισμοί. Ἐνδεικτικὰ ἀναφέρω: ἰδιοστιγμῆς, ἀποδέλοιπος, κουζουλός, διχαλιάζεται κλπ.

Τέλος, ο Προεδρεύων του Τμήματος κ. Β. Κονιδιτσιώτης, Σύμβουλος Β', παρατηρεί ότι η Έπιτροπή κρίσεως των Άναγνωστικών της Β' τάξεως εργάστηκε εύσυνεπιστα, συντονισμένα και αποδοτικά. Έχει τη γνώμη ότι τα πρακτικά της έπιτροπής κρίσεως πρέπει να έγινρθούν όπως είναι, χωρίς τροποποίηση.

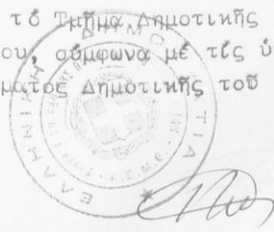
Είδινα τό βιβλίο του κ. Θ. Γιαννόπουλου υπερέχει κατάδηλα όλων των άλλων και άρθά η έπιτροπή του άπονέμει τό Α' βραβείο. Η κάπως συντηρητική-παραδοσιακή ποιότητα όρισμένων κειμένων του δικαιολογείται από τό γεγονός ότι τό σχολείο είναι θεσμός όπωςσδήποτε συντηρητικός, με την έννοια ότι πρωταρχική άποστολή του είναι να γνωρίσει στους μαθητές τον κόσμο των γενικά άναγνωρισμένων στον τόπο μας σήμερα θεσμών και αξιών.

Τό βιβλίο της κ. Γαλ. Σουρέλη αξιολογήθηκε από την έπιτροπή κρίσεως έπθσης άντικειμενικά. Ύστερεί από τό βιβλίο του κ. Θ. Γιαννόπουλου σημαντικά. Όρθά η Έπιτροπή έκρινε τά μισόσχεδον κεφάλαια του βιβλίου της άνατάλληλα για την Β' τάξη.

Τό Τμήμα, άφού έλαβε ύπόψη του: α) Τό έγγραφο αριθμ. Γ/1159/9-2-1979 του Ύπουργείου Έθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων με όλα τά παραστατικά στοιχεία, β) την είσήγηση του κ. Δ. Άνδριόπουλου, Συμβούλου Β', τίς παρατηρήσεις και προτάσεις των κ.κ. Β.Κονιδιτσιώτη, Κ. Πασοάκιου, Ν.Βλουτίδη, Ν. Παπαδόπουλου, Συμβούλων Β', και γ) τη διεξοδική συζήτηση μεταξύ των μελών

κατά πλειοψηφία αποφασίζει

1. Έγκρίνει την τελική Πράξη ¹⁶⁻²⁻¹⁹⁷⁹ της Έπιτροπής κρίσεως, όπως έχει, ως προς την αξιολογική σειρά με την όποια έχει κατατάξει τά ύποβληθέντα διδακτικά βιβλία των Άναγνωστικών Β' Δημοτικού.
2. Προτείνει να έκτυπώδετ για χρήση των μαθητών της Β' Δημοτικού τό Άναγνωστικό βιβλίο του κ. Θεόδωρου Γιαννόπουλου, με την προ-ύπόθεση ότι ο συγγραφέας θά συνεργαστεί με τό Τμήμα Δημοτικής για τη διόρθωση και βελτίωση του βιβλίου του, σύμφωνα με τίς ύποδείξεις της Έπιτροπής κρίσεως και του Τμήματος Δημοτικής ΚΕΜΕ.

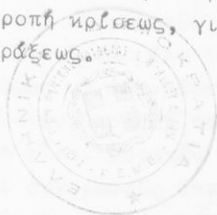
Μειοψηφούν οί κ.κ. Κ. Πασσάνιος καί Ν. Βλουτίδης, Σύμβουλοι Β',
γιά τούς λόγους που αναφέρονται στο σκεπτικό τής πράξεως.

3. Ως προς τήν απονομή τῶν βραβείων καί ἐπαίνων τοῦ διαγωνισμοῦ:

α. Ὁ Προεδρεύων τοῦ Τμήματος κ. Βασ. Κονιδισιώτης, Σύμβουλος Β',
καί ὁ εἰσηγητής τοῦ θέματος κ. Δ. Ἀνδριόπουλος, Σύμβουλος Β',
συμφωνώντας μέ τήν ὁμόφωνη ἀπόφαση τῆς Ἐπιτροπῆς κρίσεως, προ-
τείνουν νά ἀπονεμηθεῖ τὸ Α' βραβεῖο στοῦ βιβλίου τοῦ Θ. Γιαννόπου-
λου, τὸ Γ' βραβεῖο στοῦ βιβλίου τῶν Γαλ. Γρηγοριάδου-Σουρέλη καί
Γεωργ. Σουρέλη καί ὁ Β' ἐπαινος στοῦ βιβλίου τῶν Σπ. Λυγιάνη-Ἰ.
Κιτσολάμπρου, γιά τούς λόγους που ἀναφέρονται στήν Πράξη τῆς
Ἐπιτροπῆς καί στήν εἰσήγηση.

β. Οἱ κ.κ. Κ. Πασσάνιος καί Ν. Βλουτίδης, Σύμβουλοι Β', προτείνουν
τροποποίηση τοῦ πρακτικοῦ τῆς Ἐπιτροπῆς ὡς πρὸς τὰ βιβλία
τῶν συγγραφέων Θ. Γιαννόπουλου καί Γαλ. Σουρέλη-Γεωργ. Σουρέλη.
Συγκεκριμένα προτείνουν νά ἀπονεμηθεῖ στοῦ βιβλίου τῶν Ἰ. Ἀλάτ. Γρη-
γοριάδου Σουρέλη-Γεωργ. Σουρέλη τὸ Β' βραβεῖο, ἀντὶ τοῦ Γ' βρα-
βεῖου τοῦ εἰσηγετῆ τῆς Ἐπιτροπῆς, καί τὸ Γ' βραβεῖο στοῦ βιβλίου
τοῦ Θ. Γιαννόπουλου, ἀντὶ τοῦ Α' βραβεῖου τοῦ προτείνει ἡ Ἐπι-
τροπή, γιά τούς λόγους που ἀναφέρονται στοῦ σκεπτικό τῆς πράξεως.

γ. Ὁ κ. Παπαδόπουλος, Σύμβουλος Β', προτείνει τροποποίηση τοῦ πρα-
κτικοῦ τῆς Ἐπιτροπῆς μόνο ὡς πρὸς τὸ βραβεῖο τοῦ βιβλίου τοῦ
Θ. Γιαννόπουλου. Συγκεκριμένα προτείνει νά ἀπονεμηθεῖ στοῦ βιβλίου
τοῦ κ. Θ. Γιαννόπουλου τὸ Β' βραβεῖο τοῦ διαγωνισμοῦ, ἀντὶ τοῦ
Α' βραβεῖου τοῦ εἰσηγετῆ τῆς Ἐπιτροπῆς κρίσεως, γιά τούς λόγους
που ἀναφέρονται στοῦ σκεπτικό τῆς Πράξεως.

ΘΕΜΑ 2ο. Έγκριση πρακτικού της 'Επιτροπής κρίσεως του διδακτικού βιβλίου της Γεωγραφίας ΣΤ' τάξεως Δημοτικού.

Οί αρμόδιοι για τὸ θέμα εισηγητές κ.κ. Β.Κονιδιτσιώτης, Σύμβουλος Β', καὶ 'Ιωάν.Χριστιᾶς, Εισηγητής του ΚΕΜΕ, εισηγοῦνται στὸ Τμήμα τὰ ἀκόλουθα:

Με τὸ ἀρ.Γ/746/31-1-79 ἔγγραφο τῆς Δ/νσεως *Εφαρμογῆς Προγραμμάτων ΔΕΠΑ τοῦ ΥΠΕΠΘ διαβιβάζονται πρὸς τὸ ΚΕΜΕ, γιὰ τὴ λήψη ἀποφάσεως σύμφωνα με τὸ ἀρθρο 2 παρ. 5 τοῦ Ν.186/75 καὶ τὸ ἀρθρο 80 παρ.4 τοῦ Ν.309/76, τὰ ἑξῆς:

1. Ἡ τελικὴ πρόξι με ἡμερομηνία 15-1-1979 τῆς 'Επιτροπῆς κρίσεως τοῦ συγκροτήθηκε με τὴν 94979/25-8-78 ἀπόφαση τοῦ κ.'Υπουργοῦ Παιδείας γιὰ τὴν κρίση τῶν διδακτικῶν βιβλίων "Γεωγραφία ΣΤ" τάξεως Δημοτικού", τὰ ὁ ποῖα γράφτηκαν κατόπιν διαγωνισμοῦ τοῦ προκηρύχθηκε με τὴν ἀρ. 309.22/291/135138/26-11-77 ὑπουργικὴ ἀπόφαση.
2. Οἱ εισηγητικὲς ἐκθέσεις τῶν εισηγητῶν τῆς ἐπιτροπῆς κρίσεως
3. Οἱ ἀπαντήσεις τῶν συγγραφέων στὶς εισηγητικὲς ἐκθέσεις τῶν εισηγητῶν, καὶ
4. Τὰ τρεῖς(3) ἀντίτυπα τῶν βιβλίων ποῦ ὑποβλήθηκαν καὶ κρίθηκαν

Ἡ 'Επιτροπὴ κρίσεως με τὸ ἀπὸ 15-1-1979 πρακτικὸ της ἀποφαινεται:

1. Κρίνει ὁμόφωνα τὸ βιβλίο τοῦ κ. Πάνου 'Αντωνοπούλου ἀκατάλληλο καὶ ἀπορριπτέο
2. Κρίνει ὁμόφωνα τὸ βιβλίο τῶν κ.κ. Μιχάλη Παλανάκη-'Ιωάννας Παπαδοπούλου -Γαλανάκη κατὰ πλειοψηφία νὰ ἀπονεμηθεῖ στὸ βιβλίο αὐτὸ τὸ Γ' βραβεῖο.Μειοψηφεῖ ἀπὸ τὰ μέλη τῆς ἐπιτροπῆς ὁ κ. Δ.Τουλοῦνης ποῦ προτείνει-χωρὶς ὅμως νὰ ἀναγράφεται στὸ πρακτικὸ ἡ αἰτιολόγηση τῆς μειοψηφίας του-τὴν ἀπονομή τοῦ Β' βραβεῖου. Ἀποφαινεται ὁμόφωνα ὅτι τὸ βιβλίο αὐτὸ εἶναι δυνατόν νὰ ἐκδοθεῖ καὶ νὰ διατεθεῖστους μαθητές, ἐφόσον οἱ συγγραφεῖς ἐπιφέρουν ὀρισμένες διορθώσεις καὶ βελτιώσεις ποῦ ὑποδεικνύονται στὴν εισηγητικὴ ἐκθεση.
3. Κρίνει ὁμόφωνα τὸ βιβλίο τῶν κ.κ. 'Αριστοτέλη Κωστοπούλου-Βιτωρίας Κωστοπούλου-Κωστοπούλου κατὰλληλο καὶ προτείνει τὴν ἀπονομή τοῦ Α' ἐπαίνου στὸ βιβλίο αὐτό.

'Αφοῦ λάβαμε ὑπόψη:

1. Τὶς διατάξεις τοῦ ἀρθρου 2 παρ. 5 τοῦ Ν.186/75 περὶ ΚΕΜΕ

(Handwritten signature)

2. Τίς διατάξεις του άρθρου 80 παρ. 4 του Ν.309/76 περί οργανώσεως και διοικήσεως της Γενικής 'Εκπαιδεύσεως.
3. Τίς διατάξεις του Ν.Δ.749/1970 περί διδασκτικῶν βιβλίων
4. Τίς διατάξεις του Π.Δ/τος 1034/4-11-77 περί τῶν διδασκιομένων μαθημάτων και του 'Αναλυτικοῦ και 'Ωρολογίου Προγράμματος του Δημοτικού Σχολείου.
5. Τὴν ἀρ. Φ.309.22/29/135138/26-11-77 ἀπόφαση του 'Υπουργείου Παιδείας περί προκηρύξεως διαγωνισμοῦ γιὰ τὴ συγγραφή διδασκτικῶν βιβλίων του μαθήματος τῆς Γεωγραφίας, και ἀφοῦ μελετήσαμε διεξοδικά τὴν Πράξη τῆς 'Επιτροπῆς, τίς εἰσηγήσεις τῶν εισηγητῶν, τίς ἀπαντήσεις τῶν συγγραφέων σὲ αὐτὴ και τὰ ὑποβληθέντα γιὰ κρίση βιβλία, καταλήξαμε στὰ ἑξῆς:

1. Συμφωνοῦμε μὲ τὴν ἀπόφαση τῆς ἐπιτροπῆς και θεωροῦμε τὸ βιβλίο του κ. Πάγου 'Αντωνόπουλου ἀναιτάλληλο, γιατί δὲν ἀνταποκρίνεται σὲ καμιά περίπτωση στὶς προδιαγραφές τῆς σχετικῆς προκηρύξεως συγγραφῆς τῶν βιβλίων Γεωγραφίας Δημοτικοῦ.
2. Δέ συμφωνοῦμε μὲ τὴν ἀπόφαση τῆς ἐπιτροπῆς ὡς πρὸς τὴν κρίση και τὴν σειρά ἀξιολογήσεως τῶν ὑπόλοιπων βιβλίων γιὰ τοὺς παρακάτω λόγους:

Α. "Γεωγραφία 'Ηπείρων Στ' Δημοτικοῦ" τῶν κ.κ. Μιχάλη Γαλανάνη- 'Ιωάν-
νας Παπαδοπούλου-Γαλανάνη.

α. Τὸ παραπάνω βιβλίο περιέχει τόση πληθώρα ὕλης και τέτοιες λεπτομέρειες, ὥστε νὰ εἶναι πολὺ βαρὺ και πολὺ δύσκολο γιὰ τοὺς μαθητὲς του Δημοτικοῦ σχολείου. "Υπάρχουν στὸ βιβλίο ἀσκοπες λεπτομέρειες ποὺ καταπονοῦν τὸ μαθητὴ, δὲν προσφέρουν εἰδικὴ βοήθεια γιὰ τὴν ἀνάπτυξη τῆς κριτικῆς σκέψης και τυποποιοῦν τὴ γεωγραφικὴ ὕλη σὲ μιὰ ξηρὴ παράθεση στοιχείων ποὺ γίνεται ἀνιάρη γιὰ τὰ παιδιὰ" (εἰσηγητικὴ ἐκθεση). 'Αρκετὸ νὰ σημειωθεῖ ὅτι τὸ βιβλίο αὐτὸ συγκρινόμενο μὲ αὐτὸ τῆς Γ' Γυμνασίου εἶναι κατὰ πολὺ βαρύτερο και δυσκολότερο. 'Επομένως ἡ εἰσαγωγή του στὸ σχολεῖο ὀχι μόνον δὲν θὰ ἐξυπηρετοῦσε τὸ σκοπὸ του μαθήματος, ἀλλὰ θὰ καταπονοῦσε χωρὶς λόγο και σὲ ἀπαράδεκτο βαθμὸ τοὺς μαθητὲς.

β) Η επιτροπή, καθώς και οι εισηγητές, δέν επισημαίνουν βασικά επιστημονικά λάθη στο βιβλίο. Ένδεικτικά αναφέρουμε: Τό όρος 'Αραράτ δέν είναι προέκταση τοῦ Ταύρου καί τοῦ 'Αντίταυρου, τό βόρειο τμήμα τῆς κοιλάδας τοῦ 'Ιορδάνη δέν διασχίζεται ἀπό τόν 'Ορόντη ποταμό, τό Παικίσαν δέν ἀνήκει στή Νέση 'Ανατολή, οἱ 'Ινδίες δέν ἀνήκουν στήν νοτιοανατολική 'Ασία, ἀλλά στή νότια, ἡ 'Αφρική δέν βρίσκεται περίπου στή ἴδια γεωγραφικά πλάτη μέ τήν Εὐρώπη, κ.κ. Τά λάθη αὐτά ἐπηρεάζουν τό σχηματισμό τῶν ἐνικῶν ἐνοτήτων. "Αν σέ αὐτές προστεθοῦν οἱ ἐνότητες τοῦ ἀκολουθοῦν καί οἱ ὁποῖες κατά κανόνα ^{εἶναι} τυπική καί ^{ἐν} γήρη παρὰθεση καί τῶν πιδ μικρῶν κρατῶν μέ ἐπυσιασμένη γεωγραφικά στοιχεῖα, ὅπως ἔκταση, πληθυσμός, πυκνότητα, προῖδντα, ἡ ἀξία τοῦ βιβλίου μειώνεται σημαντικά. Σημειώνουμε ἀκόμη ὅτι οἱ εἰσηγητές στήν εἰσηγητική ἔκθεση παρατηροῦν στούς συγγραφείς ὅτι αὐνοεῖται ἡ Αὐστραλία ὡς ἡπειρος καί ἀντί τῆς Αὐστραλίας - ἀναγράφεται ἡ 'Λιμενία». Ἀκόμη οἱ εἰσηγητές δέν ἠλεγξαν τά ἀριθμητικά δεδομένα τοῦ ὑπάρχουν στά ὑπό κρίση βιβλία.

γ) Τό καίμενο παρουσιάζει γλωσσικάς ὁδυναμίες, ὅπως ἀσάφειες, ἀσυντάξεις, ἀσυνδέτες προτάσεις, χάσματα καί ὕφος δύσκολο γιά τά παιδιά.

δ) Οἱ ἀσκήσεις τοῦ βιβλίου γενικά εἶναι καλές. "Έχουν ὅμως τήν ἀδυναμία πόλλές φορές νά μήν εἶναι συστηματοποιημένες καί νά ζητοῦν ἀπό τά παιδιά τήν ἀπομνημόνευση ἀσκόπων λεπτομερειῶν.

ε) Τό βιβλίο ἐν τούτοις ἔχει καί ὀρισμένα θετικά στοιχεῖα. Αὐτά συνοψίζονται ἰσότην προσπάθεια τῶν συγγραφέων νά δώσουν τέτοια δομή στό βιβλίο τους, ὥστε ἂν δέν ὑπῆρχαν τά παραπάνω μειονεκτήματα, θά μπορούσε νά ανταποκριθεῖ στό σκοπό τοῦ μαθήματος. Οἱ συγγραφεῖς καταβάλλουν ἀκόμη προσπάθεια νά συνεξετάζουν μέ ἐπιστημονικό τρόπο, ὅχι ὅμως πάντοτε ἐπιτυχῇ, τά διάφορα γεωγραφικά στοιχεῖα καί νά ἀνευρίσκουν τίς ἀπαιτήσεις σχέσεις τους.

Συμπερασματικά καταλήγουμε στή διαπίστωση ὅτι τό παραπάνω βιβλίο δέν μπορεῖ νά ἐκδοθῇ γιά χρήση τῶν μαθητῶν. Γιά τό σκοπό αὐτό δέν ὑπάρχουν ἐπίσης περιθώρια γιά τή διόρθωση καί τή βελτίωσή του. "Εντιμώντας ὅμως τήν δυσκολία τῆς συγγραφῆς του, γιατί σέ λίγες ἐνότητες θά πρέπει νά περιληφθῇ ὅλη πού ἀναφέρεται σέ πέντε ἡπείρους - πράγμα πού μαρτυρεῖ ἄλλωστε ἡ ἐλάχιστη συμμετοχή συγγραφέων στό διαγωνισμό- ὀρισμένες ἀρετές τοῦ βιβλίου καί τήν ὅπως φιλότιμη προσπάθεια τῶν συγγραφέων, νομίζουμε ὅτι πρέπει νά βραβευτεῖ.

2 " ΓΕΩΓΡΑΦΙΑ 'Ηπείρων ΣΤ' Δημοτικό" τῶν κ.κ. 'Αριστοτέλη Κωστοπούλου - Βικτωρίας Κωτολοπούλου - Κωστοπούλου

Τό βιβλίο τῶν παραπάνω συγγραφέων πλεονεκτηῖ αὐσιαστικά ὡς σχέση μέ τό προηγούμενο, ἦτοι:

α) Είναι απλό, λιτό και κατανοητό από τους μαθητές. Περιορίζεται στα οθινώδη και στα πλέον απαραίτητα γεωγραφικά στοιχεία. Δεν περιέχει και ^{περίτελες} άσκοπες λεπτομέρειες και "πολλά αριθμητικά δεδομένα. Όσα αριθμητικά δεδομένα περιέχονται, είναι διατυπωμένα έτσι, ώστε να μπορούν να τεθούν εντός κειμένου ή να μετατραπούν ενδεχομένως σε γραφικές παρατάσεις για συγκρίσεις κτλ.

β) Η διαπραγμάτευση της ύλης γίνεται με απλό και ~~επαιγωγικό~~ τρόπο και με τρόπο που προκαλεί σε ικανοποιητικό βαθμό το ενδιαφέρον των μαθητών. Ενδεικτικά αναφέρουμε συγκριτικά με το άλλο βιβλίο τό μέρος που αναφέρεται στη μαθηματική Γεωγραφία. Ακόμη γίνεται σε ικανοποιητικό βαθμό συνεξέταση και συσχέτιση των διαφόρων γεωγραφικών στοιχείων, καθώς και ανεύρεση των αίτιων σχέσεων, γεγονός που καλλιεργεί τη γεωγραφική σκέψη στους μαθητές.

γ) Ο κατά κανόνα επιτυχής χωρισμός του περιεχομένου του βιβλίου σε γενικές και μερικότερες ενότητες, καθώς επίσης και η ταυτόχρονα ανθρωπομετρική θεώρηση της γεωγραφικής ύλης, είναι από τα προτερήματα του βιβλίου. Ο ισχυρισμός των εισηγητών ότι "στην έκθεση του περιεχομένου κάθε ενότητας ακολουθείται από μία τυποποιημένη διάθρωση της ύλης με βάση τον επιστημονικό τρόπο (θέση-όρια-μορφολογία - κλίμα - οικονομία - πολιτικές εξέταση και πολιτιστικά στοιχεία" δεν ευσταθεί. Τέτοια τυποποίηση δεν υπάρχει στο βιβλίο. Αντίθετα σε κάθε ενότητα συνεξετάζονται όχι βέβαια πάντοτε με πολλή επιτυχία τα στοιχεία αυτά, χωρίς ταυτόχρονα από να γίνεται σε βάρος της επιστημονικότητας. Η ανθρωποκεντρική θεώρηση της γεωγραφικής ύλης δεν δίνει επίσης εγκυκλοπαιδικό χαρακτήρα στο βιβλίο, όπως υποστηρίζουν οι εισηγητές. Ακριβώς η ανθρωποκεντρική θεώρηση, όπως άλλωστε απαιτεί η προκήρυξη, είναι απαραίτητη στο μάθημα της Γεωγραφίας και πολύ ενδιαφέρουσα για τους μαθητές. (Αναφέραμε τις παρατηρήσεις αυτές των εισηγητών, γιατί στην απόφαση της Επιτροπής δεν υπάρχουν άρνητικά στοιχεία για το βιβλίο ούτε στην εισηγητική έκθεσή άλλες οθινώδεις παρατηρήσεις).

δ) Το βιβλίο έχει ελάχιστα επιστημονικά σφάλματα, τα οποία μπορούν εύκολα να διορθωθούν.

ε) Οι ασκήσεις- δραστηριότητες που περιέχονται στο βιβλίο, είναι αρκετά καλές. Δραστηριοποιούν τους μαθητές και καλλιεργούν την αυτενέργεια και την πρωτοβουλία τους. Σε αρκετές περιπτώσεις είναι εντότοις υπερβολικά πολλές και μερικές από αυτές άστοχες. Είναι εύκολο όμως να διορθωθούν και να περιοριστούν.

στ) "Η γλώσσα του βιβλίου, όπως και η επιτροπή διαπιστώνει, παρουσιάζει σαφήνεια και απλότητα," αν εξαιρέσει κανείς την περιττή παράθεση λογοτεχνικών αποσπασμάτων". "Όμως πολλά από τα αποσπάσματα αυτά, αν τεθούν εκτός κειμένου, καθιστούν το βιβλίο εύχρηστο στους μαθητές και εξυπηρετούν το σκοπό του μαθήματος.

Συμπερασματικά διαπιστώνουμε ότι το βιβλίο αυτό μπορεί να τυπωθεί για χρήση των μαθητών, γιατί εξυπηρετεί σε ικανοποιητικό βαθμό το σκοπό του μαθήματος, υπό τον όρο ότι οι συγγραφείς θα προβούν σε ορισμένες διορθώσεις και βελτιώσεις του βιβλίου τους, "Η διόρθωση και η βελτίωση του βιβλίου μπορεί να γίνει σε πολύ σύντομο χρονικό διάστημα.

3.- "Υστερα από όσα αναφέραμε πιο πάνω, προτείνουμε:

α) "Να απορριφθεί ως κατάλληλο το βιβλίο του κ. Πάνου 'Αντωνοπούλου, γιατί το βιβλίο αυτό δεν ανταποκρίνεται στις προδιαγραφές της προκηρύξεως.

β) "Να κριθεί κατάλληλο το βιβλίο των κ.κ. Μιχάλη Γαλανάκη - Ιωάννας Παπαδοπούλου - Γαλανάκη, γιατί ανταποκρίνεται ως ένα βαθμό στο σκοπό του μαθήματος και να απονεμηθεί σε αυτό το βραβείο.

γ) "Να κριθεί κατάλληλο το βιβλίο των κ.κ. 'Αριστοτέλη Κωστοπούλου - Βικτωρίας Κωτουλοπούλου - Κωστοπούλου. Να απονεμηθεί στο βιβλίο αυτό το βραβείο και να εκτυπωθεί για χρήση των μαθητών της ΣΤ' Δημοτικού υπό τον όρο ότι οι συγγραφείς να προβούν σε συνεργασία με το τμήμα Δημοτικής του ΚΕΜΕ σε ορισμένες διορθώσεις και βελτιώσεις του βιβλίου τους.

Τό Τμήμα, αφού έλαβε υπόψη του: α) Τό έγγραφο αρθ.Γ/746/31.Ι.79 της Δ/σεως 'Εφαρμ. Προγραμ. Δ Ε Π Α του Υ Π Ε Π Θ με όλα τα παραστατικά στοιχεία, β) την εισήγηση των κ.κ. Β. Κονιδιτσιώτη, Συμβούλου Β' και 'Ι. Χριστιάν, εισηγητή του ΚΕΜΕ, και γ) τη διεξοδική συζήτηση μεταξύ των μελών, όμοφωνα αποφαινεται.

Ι.- Τροποποιεί την τελική πράξη /15.Ι.1979 της 'Επιτροπής κρίσεως ως εξής:

α) 'Απονέμει στο βιβλίο των κ.κ. 'Αριστ. Κωστοπούλου, Βικτωρίας Κωτουλοπούλου - Κωστοπούλου, τό βραβείο του διαγωνισμού, αντί του 'Α' έπαινου που εισηγείται η 'Επιτροπή, για τούς λόγους περί αναφέρονται στην εισήγηση.

β) Προτείνει να εκτυπωθεί για χρήση των μαθητών της ΣΤ' τάξεως Δημοτικού τό βιβλίο των κ.κ. 'Αρ. Κωστοπούλου - Βικτ. Κωτουλοπούλου Κωστοπούλου, με την προϋπόθεση ότι οι συγγραφείς θα συνεργασθούν

μέ το Τμήμα Δημοτικής και θα συμμορφωθῇ ὡν μέ τίς ὑποδείξεις του, γιά τήν διόρθωση καί βελτίωση τοῦ βιβλίου του.

2.- Συμφωνεῖ μέ τήν Ἐπιτροπή κρίσεως: νά ἀπονεμηθεῖ τό Γ' βραβεῖο τοῦ διαγωνισμοῦ στό βιβλίο τῶν κ.κ. Μ. Γαλανάκη - Γ. Παπαδοπούλου Γαλανάκη, γιά τοῦς λόγους πού ἀναφέρονται στήν Πράξη τῆς Ἐπιτροπῆς καί στήν εἰσήγηση.

3.- Συμφωνεῖ μέ τήν Ἐπιτροπή κρίσεως καί ἀπορρίπτει ὡς ἀνιάτλληλο γιά τοῦς μαθητές τό βιβλίο τοῦ κ. Πάνου Ἀντωνοπούλου, γιά τοῦς λόγους πού ἀναφέρονται στήν Πράξη τῆς Ἐπιτροπῆς καί στήν εἰσήγηση.

Στή συνέχεια γίνεται συζήτηση γιά τό τρίτο θέμα τῆς ἡμερησίας Διατάξεως πού ἀναφέρεται στήν ἔγκριση πράξεως τῆς Ἐπιτροπῆς κρίσεως τοῦ Διδακτικοῦ βιβλίου τῆς Ἀριθμητικῆς - Γεωμετρίας ΣΤ' Δημοτικοῦ.

Ὁ εἰσηγητής κ. Πασσάκος, Σύμβουλος Β', ἐνημέρωσε λεπτομερειακά τό τμήμα ἐπὶ τοῦ θέματος, ἀλλά δέν ἐλήφθη σχετική ἀπόφαση, διότι δ κ. Ἀνδριόπουλος, Σύμβουλος Β', ζήτησε νά ἀναβληθεῖ ἡ λήψη ἀποφάσεως γιά ἄλλη συνεδρίαση, γιά νά μελετήσῃ, προκειμένου νά ἐκφέρει τήν γνώμη του, περισσότερο τά ὑποβληθέντα διδακτικά βιβλία τῆς Ἀριθμητικῆς.

Ἐπειτα ἀπό αὐτά ἔληξε ἡ συνεδρίαση

Ἡ Γραμματέας

Εὐρυδ. Παπανικολάου

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΘΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ
ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΚΕΝΤΡΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΜΕΛΕΤΩΝ
ΚΑΙ ΕΠΙΜΟΡΦΩΣΕΩΣ (ΚΕΜΕ)
ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΕΩΣ

Π Ρ Α Ξ Η 34/1979

Σήμερα, 6 'Απριλίου 1979 ημέρα Παρασκευή καί ώρα 10.30 πρωινή, συνεδρίασε τό Τμήμα Δημοτικής 'Εκπαίδευσης τοῦ Κέντρου 'Εκπαιδευτικῶν Μελετῶν καί 'Επιμορφώσεως στήν αἴθουσα συνεδριάσεών του (Λεωχάρους 2, 'Αθήνα).

Ἐλαβαν μέρος στή συνεδρίαση, ἀφοῦ προσιλήθησαν σύμφωνα μέ τή νόμιμη διαδικασία ἀπό τόν Προεδρεύοντα τοῦ Τμήματος κ. Βασ. Κονιδιτσιώτη, Σύμβουλο Β', οἱ κ.κ. Δημ. 'Ανδριόπουλος, Νικ. Βλουτίδης, Κων/νος Πασσάκος, Νικ. Παπαδόπουλος, Σύμβουλοι Β', Δ. Μελάς, 'Ιωάν. Χριστιῶς, Εἰσηγητές τοῦ ΚΕΜΕ, καθώς καί ἡ γραμματέας τοῦ Τμήματος, Εὐρυδίκη Παπανικολάου μέ βαρμό 60.

Θέματα ἡμερήσιας διατάξεως

Θ Ε Μ Α 1ο.- 'Ανακοινώσεις

Θ Ε Μ Α 2ο.- Γνωμοδότηση γιά τήν ἐγκριση τοῦ Α' τεύχους τοῦ 'Αλφαριθμητικοῦ γιά τᾶ 'Ελληνόπουλα τῆς Δ. Γερμανίας. Εἰσηγητής κ. Β. Κονιδιτσιώτης.

Στήν ἀρχή ἐπικυρώνεται τό Πρακτικό τῆς προηγούμενης συνεδρίας.

2. 'Ανακοινώσεις

'Ο Προεδρεύων τοῦ Τμήματος κ. Βασ. Κονιδιτσιώτης, Σύμβουλος Β', ἀνακοινώνει στό Τμήμα α) τίς ἀριθμ. Γ/1873/29-3-1979 καί Γ/2034/29-3-1979 τοῦ κ. Ὑπουργοῦ 'Εθνικῆς Παιδείας καί Θρησκευμάτων, μέ τίς ὁποῖες ἐγκρίνονται οἱ ἀριθμ. 11/16-3-79 καί 15/12-2-79 Πράξεις τοῦ ΚΕΜΕ, ποῦ ἀναφέρονται στήν κρίση τῶν διδακτικῶν βιβλίων "Γραμματική Δ' τάξεως Δημοτικοῦ" καί "Φυσική Πειραματική καί Χημεία ΣΤ' τάξεως Δημοτικοῦ", ἀντίστοιχα καί β) τό ἔγγραφο ἀριθμ. Φ. 30971/88/Γ2079/30-3-1979 τοῦ ΥΠΕΠΘ, μέ τό ὁποῖο γνωστοποιεῖται στήν κ. Ντίνα Τάκαρη ἡ γνωμοδότηση τοῦ Τμήματος Δ.Ε τοῦ ΚΕΜΕ γιά τή χρησιμότητα τοῦ βιβλίου τῆς "Ἡ κοινωνική καί ἐπαγγελματική θέση τῆς σημερινῆς γυναίκας".

Θ έ μ α 20.- Γνωμοδότηση για την έγκριση του Α' τεύχους του 'Αλφαβηταρίου για τα 'Ελληνόπουλα της Δ. Γερμανίας.

'Ο αρμόδιος για τό θέμα είσηγητής κ. Β. Κονιδιτσιώτης, Σύμβουλος Β', είσηγεύται στο Τμήμα τά ακόλουθα:

Μέ αρ. πρωτ. Φ. 814 131/473/152149 αποστέλλεται στο ΚΕΜΕ έξαιρετικώς 'Επεύγον έγγραφο του κ. Γεν. Γραμματέα του ΥΠΕΠΘ μέ τό όποιο ζητείται γνωμοδότηση καί έγκριση του Α' τεύχους του 'Αλφαβηταρίου για τά 'Ελληνόπουλα της Δυτινής Γερμανίας.

Συνοδευτικά αποστέλλεται μέ αρ. πρωτ. 3599/8-12-78 έγγραφο του 'Εκπαιδευτικού Συμβούλου - 'Επόπτη Συμβούλων 'Εκπαιδεύσεως 'Ελληνοπαίδων Δυτινής Εύρώπης κ. Κ. Χάρη μέ τό όποιο γνωρίζεται στο ΥΠΕΠΘ ότι τό Α' τεύχος του 'Αλφαβηταρίου γράφτηκε από ομάδα εκπαιδευτικών για τά 'ΕΛληνόπουλα της Δυτινής Γερμανίας μέ την 'Εποπτεία του κ. Κ. Χάρη. Οι εκπαιδευτικοί που έγραψαν τά κείμενα καί τίς ασκήσεις είναι οι θάνος Μπλούνας, Τάσος Σιλήρης καί Νικόλας 'Αφεντινός. Την είκονογράφηση έκανε ό Νικόλας 'Αφεντινός.

Θά ακολουθήσει ή ύποβολή του Β' τεύχους, τό όποιο επεξεργάζεται ή ίδια ομάδα εκπαιδευτικών.

Σύμφωνα μέ τό έγγραφο του κ. 'Επόπτη Συμβούλων Δ. Εύρώπης για τη συγγραφή του Α' τεύχους του 'Αλφαβηταρίου μελετήθηκαν πολλά έλληνόγλωσσα καί ξενόγλωσσα 'Αλφαβητάρια καί έλήφθησαν ύπόψη οι ιδιαίτερες συνθήκες εκπαιδεύσεως των 'Ελλήνων μαθητών στη Δ. Γερμανία.

Τό τεύχος αυτό δοικιμάστηκε για πρώτη φορά κατά τό σχολικό έτος 1977-78 σε μία πειραματική τάξη μέ 'Ελληνες μαθητές στο SIEGBURG της Β. Γερμανίας - Βεστφαλίας. 'Η αξιολόγηση των αποτελεσμάτων, που έγινε στο τέλος της χρονιάς, έδειξε πώς οι μαθητές που τό χρησιμοποίησαν, σε σύγκριση μέ τους μαθητές δύο (2) άλλων τμημάτων Α' τάξεως που χρησιμοποίησαν τό 'Αλφαβητάριο του ΟΕΔΒ, είχαν, στατιστικά, σημαντική ύπεροχή, τόσο στην κατανόηση του προφορικού καί γραπτού λόγου, όσο καί στους τομείς της γραμματικής καί του συντακτικού και της γραπτής έκφράσεως.

Μέ βάση τίς παρατηρήσεις που έγιναν κατά την πρώτη εφαρμογή του τεύχους αυτού, έγιναν οι αναγκαίες διορθώσεις καί προσαρμογές καί στη σημερινή του μορφή χρησιμοποιείται φέτος από τους μαθητές τριών (3) τμημάτων Α' τάξεως, μέ πολύ ικανοποιητικά ως τίς αρχές Δεκεμβρίου του τρέχοντος σχολικού έτους αποτελέσματα.

Από κοινωνιολογική έποψη το Α' τεύχος λαβαίνει σοβαρά υπόψη την νέα πραγματικότητα, στην οποία ζούν και διδάσκονται τα Έλληνόπουλα, τόσο στην εικονογράφηση, που μπορεί να θεωρηθεί ως ευχάριστη και ανάλογη της παιδικής ηλικίας, όσο και στα κείμενα.

Οι εικόνες και τα κείμενα έχουν στενή σχέση με το άμεσο τοπικό - φυσικό και κοινωνικό περιβάλλον των παιδιών.

Από διδακτική έποψη:

- 1) Τα κείμενα έχουν επιλεγεί με προσοχή, ώστε να αρχίζουν και να προχωρούν, κατά την Αναλυτισοσυνθετική μέθοδο, με βάση την αρχή της ευκολίας της γραφής του κάθε φορά νέου για αρχική διδασκαλία γραμματος (Ιι, Οο, Ππ, Ττ, Νυ, Εε, Αλ, Μμ, Ηη, Κι κ.τ.λ.).
- Δίνεται κάθε φορά ένα άγνωστο σύμβολο για διδασκαλία, εντός από τρεις περιπτώσεις που δίνονται από τέσσερα (4) άγνωστα, αλλά ευκολα και προσεγμένα διαλεγμένα συμπλέγματα: 1) σκ, σχ, σπ, στ, 2) ρκ, ρμ, ρν, ρτ, 3) γλ, γρ, ργ, ρμ, έννέα (9) περιπτώσεις που δύνονται από τρία (3) άγνωστα συμπλέγματα: 1) πρ, χρ, δρ, 2) φτ, φρ, κρ, 3) βλ, βρ, βδ, 4) θλ, θρ, ρθ, 5) υο, ιω, ιε, 6) θμ, σμ, ρχ, 7) οιο, οια, ή, 8) λμ, λφ, ειά, 9) μπλ, γκρ, πω και επτά (7) φορές από δύο άγνωστα συμπλέγματα: 1) κλ, κτ, 2) ια, ιο, 3) γν, γν, 4) τζ, τσ, 5) αϊ, άι, 6) στρ, σπρ, 7) ντρ, μπρ.

Οι Άσκήσεις:

- Μετά από κάθε μάθημα υπάρχουν μελετημένες και ικανοποιητικές ασκήσεις για την έμπέδωση των διδασκομένων νέων στοιχείων.

Το Α' τεύχος χωρίζεται σε πενήντα τέσσερα (54) μαθήματα και απομένουν για το Β' τεύχος εξήντα έξι (66), με σύνολο χρόνου διδασκαλίας του μαθήματος των Έλληνικών στην Α' τάξη ένατόν εικοσι (120).

Για τις ασκήσεις του Α' τεύχους υπάρχουν στα πρώτα μαθήματα είκοσι προσώπων ή αντικειμένων και μισογραμμένες λέξεις με το καινούριο και άλλα γνωστά γράμματα που αναφέρονται στην εικόνα. Οι μαθητές καλούνται να διαβάσουν "κατά συμπερασμό" τη λέξη, χωρίς να τη γράφουν, γιατί τα υπόλοιπα γράμματα είναι άγνωστα.

Υπάρχουν ακόμη ασκήσεις συμπληρώσεως με λέξεις ή φράσεις από τις οποίες λείπουν γνωστά γράμματα ή λέξεις. Έδώ οι μαθητές διαβάζουν τη λέξη ή φράση αλλά και συμπληρώνουν γραπτά τα στοιχεία που λείπουν.

Οι άσκήσεις είναι ένδεικτικές και όχι υποχρεωτικές, όπως σημειώνεται στον πρόλογο του Α' τεύχους.

- 3) Άσκήσεις γραμματικής: Δίνονται σέ είκοσι μία (21) ένότητες άσκήσεως γραμματικής άπλές που άρχίζουν από τίς λέξεις, συλλαβές, φθόγγους και προχωρουν μέ άπλό τρόπο στη διάκριση του όριστικοϋ άρθρου, τή διαφορά σ και Σ, τή διάκριση άνάμεσα στα άρθρα ό, ή, τό, τή χρήση κεφαλαίων, τελείας και έρωτηματιου στήν πρόταση, τό συλλαβισμό, τόν τόνο και τό πνεϋμα, τήν προσωπική άντωνυμία, έγώ, έσύ, τό βοηθητικό ρήμα έχω στον ένικό, τήν προσωπική άντωνυμία έμεϊς, έσεϊς και τό βοηθητικό ρήμα στον πληθυντιικό, τίς αντίστες λέξεις, τήν προσωπική άντωνυμία αυτός, αυτή, αυτό και τό ρήμα είμαι στον ένικό, τίς συνηθέστερες καταλήξεις των υποοριστιών, τή χρήση των διαλυτιών, τή χρήση του κόμματος και τό βοηθητικό ρήμα είμαι στον ένικό και πληθυντιικό άριθμό.

Οι άσκήσεις γραμματικής είναι λειτουργικά και όργανικά δεμένες μέ τά κείμενα, ώστε νά συνειδητοποιουνται τά γραμματικά φαινόμενα, χωρίς νά γίνεται συστηματική διδασκαλία τους.

- 4) Από παιδαγωγική έποψη:

Τά κείμενα που δίνονται στο Α' τεϋχος έχουν επιλεγεί μέ επιτυχία, είναι άνάλογα τής ηλικίας για τήν όποία προορίζονται, εύχάριστα και κουτά στήν ένεί ζωή του παιδιού, τήν οίκογενειακή, τή θρησκευτική και τήν ένική. Αποφεύγεται ό άφελής και φορτιικός διδασκισμός.

Υπάρχουν μειονετήματα τρίτης σειράς σημασίας, και πιθανότατα άμφιλεγόμενα, όπως ή χρησιμοποίηση γερμανικών επιγραφών ή όνομάτων σε έλληνικό Αλφαβητάριο ή ή τυποποίηση μιās, επιτυχημένης, όπωσδήποτε, μεθοδεύσεως τής διαγραφής κάθε φορά των νέων άγνώστων γραμμάτων που δίνονται μέσα σε άλλα. Αυτό γίνεται για τήν πιο καλή συνειδητοποίηση των κάθε φορά νέων στοιχείων και τήν έμπέδωσή τους.

Έπειτα από τίς διαπιστώσεις αυτές προτείνω στο Τμήμα νά γνωμοδοτήσει θετικά για τήν έγκριση του Α' τεύχους του Αλφαβηταρίου για τους μαθητές και τίς μαθήτριες τής Α' τάξεως των ελληνικών σχολείων τής Δυτ. Γερμανίας, αντί του έλλσημου Αλφαβηταρίου που χρησιμοποιείται στήν Α' τάξη στα ελληνικά σχολεία του Έσωτερικού.

Handwritten signature or initials.

Τό Τμήμα, αφού έλαβε υπόψη του: α) Τό Έγγραφο άριθμ. Φ. 814.131/473/152149/23-12-1978 τοϋ κ. Γενικοϋ Γραμματέα τοϋ ΥΠΕΠΘ, β) τήν είσήγηση τοϋ κ. Β. Κονιδιτσιώτη, Συμβούλου Β*, καί γ) τή διεξοδική συζήτηση μεταξύ τών μελών

όμοφωνα αποφάινεται

Γνωμοδοτεῖ θετικά γιά τήν έγκριση τοϋ Α* τεύχους τοϋ *Αλφαβηταρίου γιά τούς μαθητές καί τίς μαθήτριες τής Α' τάξεως τών έλληνικων σχολείων τής Δ. Γερμανίας.

*Έπειτα από αυτά έληξε ή συνεδρία

Ο Προεδρεύων

*Η Γραμματέας

Βασ. Κονιδιτσιώτης

Εϋρ. Παπανικολάου

Ευρ. Παπανικολάου

Α.Κ.

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΘΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ
ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΚΕΝΤΡΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΜΕΛΕΤΩΝ
ΚΑΙ ΕΠΙΜΟΡΦΩΣΕΩΣ (ΚΕΜΕ)
ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΕΩΣ

Π Ρ Α Ξ Η 35/1979

Σήμερα, 9 'Απριλίου 1979 ημέρα Δευτέρα κατ' ώρα 10.30 πρωινή, συνεδρίασε τὸ Τμήμα Δημοτικής 'Εκπαιδύσεως τοῦ Κέντρου 'Εκπαιδευτικῶν Μελετῶν κατ' 'Επιμορφώσεως στὴν αἴθουσα συνεδριάσεών του (Λεωχάρους 2, 'Αθήνα).

Ἐλαβαν μέρος στή συνεδρίαση, ἀφοῦ προσκληθῆσαν σύμφωνα μέ τή νόμιμη, διαδικασία ἀπὸ τὸν Προεδρεύοντα τοῦ Τμήματος κ. Βασ. Κονιδιτσιώτη, Σύμβουλο Β', οἱ κ.κ. Δημ. 'Ανδριόπουλος, Νικ. Βλουτίδης, Κων/νος Πασσάκος, Νικ. Παπαδόπουλος, Σύμβουλος Β', Δ. Μελάς, 'Ι. Χριστιᾶς, Εἰσηγητὲς τοῦ ΚΕΜΕ, καθὼς καὶ ἡ γραμματέας τοῦ Τμήματος Εὐρυδίκη Παπανικολάου μέ βαθμὸ 6ο.

ΘΕΜΑΤΑ ΗΜΕΡΗΣΙΑΣ ΔΙΑΤΑΞΕΩΣ

- ΘΕΜΑ 1ο. Γνωμοδότηση γιὰ τὴ λειτουργία ΣΕΛΔΕ κατὰ τὸ ἀκαδημαϊκὸ ἔτος 1979-1980. Εἰσηγητὴς κ. Β. Κονιδιτσιώτης.
- ΘΕΜΑ 2ο. Ἐγκριση πρακτικοῦ τῆς 'Επιτροπῆς κρίσεως τοῦ διδακτικοῦ βιβλίου τῆς 'Αριθμητικῆς-Γεωμετρίας ΣΤ' τάξεως Δημοτικοῦ. Εἰσηγητὴς κ. Κ. Πασσάκος.
- ΘΕΜΑ 3ο. Γνωμοδότηση γιὰ τὸ βιβλίο τῆς κ. Τριάδας Καραγεωργίου ΓΑΛΑΖΙΑ ΠΑΡΕΝΘΕΣΗ. Εἰσηγητὴς κ. Κ. Πασσάκος.

Στὴν ἀρχὴ ἐπισημαίνεται τὸ πρακτικὸ τῆς προηγούμενης συνεδρίας.

[Handwritten signature]

Θέμα 1ο. - Γνωμοδότηση για τη λειτουργία ΣΕΛΔΕ κατά το ακαδημαϊκό έτος 1979-1980.

Ο αρμόδιος για το θέμα εισηγητής κ. Βασ. Κονιδιτσιώτης, Σύμβουλος Β', θέτει υπόψη του Τμήματος το έγγραφο αριθμ. Γ/2565/3-4-1979 του ΥΠΕΠΘ, με το οποίο καλείται το ΚΕΜΕ να γνωμοδοτήσει πάνω στα εξής:

Σε ποιές από τις πόλεις: 'Αθήνα, Θεσ/νίκη, 'Αλεξανδρούπολη, Τρίπολη, 'Ιωάννινα και 'Ηράκλειο μπορούν να οργανωθούν και να λειτουργήσουν κατά το έτος 1979-80 ΣΕΛΔΕ για την επιμόρφωση μονοετούς διάρκειας εκπαιδευτικών λειτουργών Δ.Ε.

Ποιος πρέπει να είναι ο αριθμός διδασκάλων και νηπιαγωγών που θα ιληθούν, έπειτα από επιλογή, να φοιτήσουν και

Από ποιές ανώτερες 'Εκπ. Περιφέρειες Δημοτικής 'Εκπαίδευσως θα πρέπει να επιλεγούν οι εκπαιδευτικοί για κάθε μία ΣΕΛΔΕ.

Έπειτα ο κ. Εισηγητής εισηγείται τα ακόλουθα:

1. Προτείνει να λειτουργήσουν κατά το ακαδημαϊκό έτος 1979-1980 μόνο στην 'Αθήνα και στη Θεσσαλονίκη ΣΕΛΔΕ, έπειδή είναι το πρώτο έτος εφαρμογής και πρέπει να αποκτηθούν οι απαραίτητες εμπειρίες για την ίδρυση και άλλων ΣΕΛΔΕ μονοετούς διάρκειας.

2. Ο αριθμός των διδασκάλων και νηπιαγωγών, που πρέπει να ιληθούν κατά το πρώτο έτος εφαρμογής, προτείνει να είναι ο εξής:

α. 'Αθήνα: διδάσκαλοι 120, νηπιαγωγοί 40

β. Θεσσαλονίκη: διδάσκαλοι 80, νηπιαγωγοί 40

με κατανομή σε τμήματα των 40 προσώπων.

3. Οι ανώτερες 'Εκπαιδευτικές Περιφέρειες από τις οποίες πρέπει να επιλεγούν οι εκπαιδευτικοί για κάθε μία ΣΕΛΔΕ προτείνει να είναι οι εξής:

α. 'Αθήνα: 1. Α', Β', Γ', Δ' 'Αθηνών

2. Ε' Λαμίας

3. ΣΤ' Πατρών

4. Ζ' Τριπόλεως

5. Η' 'Ιωαννίνων

6. ΙΕ' 'Ηρακλείου.

- β. Θεσσαλονίκη: 1. ΙΑ' Θεσσαλονίκης
2. ΙΒ' Κατερίνης
3. ΙΓ' Καβάλας
4. ΙΔ' Κομοτινής
5. Ι' Κοζάνης
6. Θ' Λαρίσης

Ο αριθμός για τη ΣΕΛΔΕ Αθηνών προτείνεται μεγαλύτερος, επειδή και ο αριθμός των υπηρετούντων στην περιοχή Πρωτευούσης είναι σημαντικά πιο μεγάλος.

Το Τμήμα, ύστερα από διεξοδική συζήτηση,

δμόφωνα αποφαινεται

Αποδέχεται την εισήγηση, όπως έχει.

ΘΕΜΑ 2ο. Έγκριση πρακτικού της Έπιτροπής κρίσεως του διδακτικού βιβλίου της Αριθμητικής-Γεωμετρίας ΣΤ' Δημοτικού.

Ο αρμόδιος για το θέμα εισηγητής κ. Κ. Πασσάνος, Σύμβουλος Β', εισηγαζεται στο Τμήμα τα ακόλουθα:

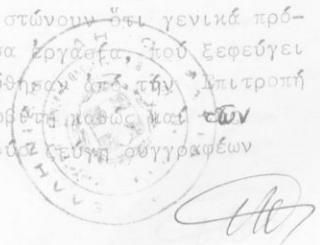
"Το Υπουργείο Παιδείας με το αριθμ. Π/1108/16-2-79 έγγραφό του διαβιβάζει τις εισηγητικές ενθέσεις των εισηγητών της έπιτροπής κρίσεως και τις απαντήσεις των συγγραφέων σ' αυτές, τα 9 αντίτυπα των βιβλίων που κρίθηκαν και τις πράξεις της έπιτροπής κρίσεως, που συγκροτήθηκε με σχετική υπουργική απόφαση, για την κρίση των διδακτικών βιβλίων Αριθμητική - Γεωμετρία ΣΤ' τάξεως Δημοτικού Σχολείου και παρακαλεί για τη λήψη απόφασης από το Τμήμα Δ.Ε.

Μελέτησα προσεκτικά τις αναλυτικές κριτικές ενθέσεις των

είσηγητών της επιτροπής για τὰ ἰσόριθμα βιβλία ποῦ ὑποβλήθηκαν' ἀπὸ τοὺς συγγραφεῖς. Μελέτησα ἐπίσης καὶ τίς ἐκθέσεις παρατηρήσεων τῶν συγγραφέων τῶν βιβλίων καθὼς καὶ τίς δύο πράξεις τῆς ἐπιτροπῆς κρίσεως ἀποτελουμένης ἀπὸ: Τὸν κ. Κων/νον Παπαδόπουλον, Πρόεδρον, Δολώνην Δημήτριον, Φιλιππίδην Δημήτριον, Καλογιάννην Ἀργύριον καὶ Ζέρβαν Κων/νον ὡς μέλη. Διεξήλθα ἐπίσης μέ τὴν ἀπαιτουμένην προσοχή τὰ ὑποβληθέντα βιβλία. Ἡ ἐπιτροπὴ ἀπέρριψε γιὰ λόγους τυπικοὺς τὸ βιβλίο τοῦ Τσιρδούλου Βασιλείου, διότι ὑπολείπεται κατὰ τρία τυπογραφικὰ φύλλα ἢ ἔκτασή του ἀπὸ τὴν ὁρισμένη ἀπὸ τὴν Προκήρυξη. Ἡ ἐπιτροπὴ ἔκρινε ἀνατάρλληλα τὰ βιβλία τῶν Γ. Ὁραιοπούλου, Μ. Δράκου, Π. Μαλεβίτη, Θ. Στάθη-Π. Τσαμάτου-Σ. Ντούγια, Μ. Σμαραγδάκη, Δ. Μπάνια. Ἀπὸ τὴν σχετικὴ μελέτη ποῦ ἔγινε διαπίστωσα ὅτι ὁρθὰ ἡ ἐπιτροπὴ ἀποφάσισε γιὰ τὰ τέσσερα πρῶτα κατὰ σειρᾶν βιβλία γιατί, παρὰ τὴν φιλότιμη προσπάθεια τῶν συγγραφέων, αὐτὰ ὑστεροῦν ἀπὸ διάφορες ἀπόψεις, ὥστε νὰ μὴν εἶναι δυνατόν νὰ βραβευθοῦν. Δέν συμφωνῶ ὅμως μέ τὴν ἀπόφαση τῆς ἐπιτροπῆς ὡς πρὸς τὰ τελευταῖα δύο βιβλία, ὕστερα ἀπὸ προσεκτικὴ μελέτη καὶ τῶν ἐκθέσεων τῶν εἰσηγητῶν καὶ τῶν ἀπαντήσεων τῶν συγγραφέων σ' αὐτές καὶ τὴν παρατήρηση τῶν ἴδιων τῶν βιβλίων. Ἔτσι, ὁ Μ. Σμαραγδάκης τηρεῖ μέ ἐκρίβεια τὸ ἀναλυτικὸ Πρόγραμμα. Χρησιμοποιεῖ ἐπαγωγικὸ τρόπο στὴν ἐκθεση τῶν ἀντικειμένων. Παρουσιάζει καλαίσθητη εἰκονογράφηση, πρᾶγμα ποῦ παραδέχεται καὶ ἡ ἐπιτροπὴ καὶ μάλιστα χρησιμοποιεῖ πολλοὺς τρόπους στὴν λύση τοῦ ἴδιου προβλήματος, πρᾶγμα ποῦ ὠθεῖ τὸν τρόπον στὴν λύση τῆς δημιουργικῆς του σκέψης. Γενικὰ ἡ ὕλη μαθητὴ νὰ χρησιμοποιεῖ τὴ δημιουργικὴ του σκέψη. Γενικὰ ἡ ὕλη στὸ βιβλίο προσφέρεται ἀπλά, προσφέρει πολλὰ ἀσκήσεις καὶ ἀπὸ μνήμης καὶ γραπτῶς γιὰ τὴ λύση τους καὶ δίδει τὴν εἰκόνα μιᾶς συστηματικῆς προσπάθειας.

Ἐξάλλου ὁ συγγραφέας Δ. Μπάνιας προσπάθησε νὰ δώσει μιὰ ἐργασία στὸν τομέα αὐτὸν, ὅπου προσφέρεται κάτι τὸ νέο ἀπὸ ἀπόψεως γενικῆς δομῆς τῆς ὕλης καὶ παρουσιάσεώς της. Δυνατόν νὰ παρουσιάσει ὁρισμένες ἐλλείψεις ἀπὸ ἐπιστημονικὴ ἀποψη ἀλλ' ἀπὸ πλευρᾶς μεθοδολογικῆς παρουσιάζεται ὡς μιὰ ἀξιολογητὴ ἐργασία. Ἄλλωστε καὶ οἱ ἴδιοι οἱ εἰσηγητὲς διαπιστώνουν ὅτι γενικὰ πρόκειται γιὰ μιὰ πρωτότυπη καὶ ἐνδιαφέρουσα ἐργασία, ποῦ ξεφεύγει ἀπὸ τὰ παραδοσιακὰ βιβλία. Καλῶς ἐβραβεύθηκαν ἀπὸ τὴν ἐπιτροπὴ τὰ βιβλία τῶν Ν. Διαμαντοπούλου-Ἰ. Ἀραχωβίτη καθὼς καὶ τῶν Α. Σιάνια-Κ. Τριανταφύλλου, γιατί καὶ τὰ δύο τούτα συγγραφῆν

πέτυχαν σέ άρκετό βαθμό νά προσφέρουν άπό ένα άρκετά ικανοποιητικό διδασκτικό βιβλίο.

Τό βιβλίο τοῦ Π.Μέγα σαφώς ξεχωρίζει άπό όλα τά άλλα ποῦ ὑποβλήθηκαν. Ἀπό ἐπιστημονικῆς ἀπόψεως εἶναι σχεδόν ἀφογο. Ἀπό πλευρᾶς παιδαγωγικῆς εἶναι πάρα πολύ καλό, λαμβανομένου μάλιστα ὑπόψη πῶς οἱ μαθητές στήν τάξη αὐτή ἔχουν πλέον στό σύνολό τους εἰσέλθει στό στάδιο τῶν τυπικῶν λειτουργιῶν κατὰ PIAGET καί κατὰ συνέπεια δέν δικαιολογεῖται πλήρως ἡ ἐπιφύλαξη τῶν εἰσηγητῶν ὅτι "...δέν ἀνταποκρίνεται πλήρως στήν ἀντιληπτική ικανότητα τῶν μαθητῶν τῆς ΣΤ΄ τάξεως". Χρησιμοποιεῖ ὀρθό μαθηματικά καί παιδαγωγικά τρόπο παρουσιάσεως τῆς ὕλης ἀπό τό πρόβλημα, στή διαπίστωση τῆς διαδικασίας καί ἀπ' ἐκεῖ στό συμπέρασμα καί τόν κανόνα. Δέν ὑπάρχει διόλου περιττολογία ἀλλά πλήρης ἀκρίβεια στήν ἔκφραση, γενικά δέ πρόκειται νά προαγάγει τήν μαθηματική σκέψη τῶν μαθητῶν. Γιά όλα τά παραπάνω συμφωνῶ μέ τήν Ἐπιτροπή πῶς αὐτό τό βιβλίο πρέπει νά εἰσαχθεῖ ὡς διδασκτικό βιβλίο στό σχολεῖο παίρνοντας τό Α΄ βραβεῖο. Συμφωνῶ ἐπίσης μέ τήν ἀπόφαση τῆς Ἐπιτροπῆς σχετικά μέ τά βιβλία τῶν Ν.Διαμαντοπούλου-Ι. Ἀραχωβίτη καί Α.Σιδάνα-Κ.Τριανταφύλλου. Τέλος προτείνω ὡς 6^ο βιβλίο τοῦ Δ.Μπάν^{ου} δοθεῖ ὁ Α΄ ἔπαινος καί ὡς 6^ο βιβλίο τοῦ Μ.Σμαραγδάκη ὁ Β΄ ἔπαινος γιά τοὺς λόγους ποῦ ἀναφέρονται στήν εἰσήγηση. Βλεποῦμαι ἐπίσης ὅπως ὁ Π.Μέγας προβεῖ σέ ὅσες διορθώσεις καί βελτιώσεις γιά τό βιβλίο του ἔχουν προταθεῖ ἀπό τοὺς εἰσηγητές τῆς Ἐπιτροπῆς καί σέ ὅσες πρόκειται τυχόν νά γίνουν ἀπό τό Τμήμα Δ.Ε. τοῦ Κ.Ε.Μ.Ε>>

Ἀκολουθεῖ συζήτηση καί ἀνταλλάσσονται διάφορες ἀπόψεις. Εἰδικότερα ὁ κ. Α. Ἀγδριόπουλος, Σύμβουλος Β΄ δέν συμφωνεῖ μέ τόν κ.Εἰσηγητή, ἐπειδή "τό βιβλίο τοῦ κ.Μέγα, κατὰ τή γνώμη του, παρουσιάζει μειονεκτήματα τέτοια ποῦ δέν δικαιολογοῦν τή βράβευσή του μέ Α΄ βραβεῖο.

Συγκεκριμένα τό βιβλίο: 1) Περιέχει ἐνότητες - "ἔσοι καί ἄνισοι ἀριθμοί (σελ. 13), βασικές ἰδιότητες καί ἰσότητα ἀκεραίων κλπ. (σ.16), ἰδιότητες διαγραφῆς (σ.17), λόγοι πρὸς ὁμοειδῶν μεγεθῶν (σ.44), μερισμός (σ.48) - ποῦ δέν προβλέπονται ἀπό τό ἐπίσημο Ἀναλυτικό Πρόγραμμα τῆς Πολιτείας. Περὶ γίνονται προσπάθειες νά αἰτιολογηθοῦν οἱ ὑπερβάσεις αὐτῆς, μέ τό χαρακτηρισμό τῶν ἐπιπλέον ἐνοτήτων ὡς "ἀπαραίτητων συμπληρωμάτων"

άλλων ένοτήτων, ή ύτέρβαση, τυπική καί ούσιαστική, παραμένει καί τό βιβλίό επιβαρύνεται δυσανάλογα σέ σχέση μέ τό πνευματικό επίπεδο των μαθητών. Κατά τή γνώμη του μειοψηφούντος οί ένόητες μπορούν νά θεωρηθούν συμπληρώματα άλλων ένοτήτων - όπως αυτό μπορεί νά λεχθεί καί γιά άλλη ύλη πού περιέχεται στό 'Αναλ. Πρόγραμμα ή στό βιβλίό του ύποψηφίου -, αλλά όχι "άπαραίτητα".

2) Περιέχει ένόητες ρί όποτες δέν βρίσκονται στή θέση πού πρέπει, δέν έχουν δηλ. τήν όργανική σύνδεση μέ περισσότερο συγγενείς μέ αυτές ένόητες π.χ. ή ένόητη "Σχέδιο ύπό κλίμακα" δέν βρίσκεται όπως θά έπρεπε στό τέλος του κεφ. "Γραφικές παραστάσεις (ό ίδιος ό συγγραφέας στή γραπτή άπάντησή του δέχεται τήν άνεπιτυχή τοποθέτηση τής ένόητας αυτής).

3) Παρουσιάζει τή σοβαρή άδυναμία ότι είναι δυσανάλογο πρds τίς νοητικές ικανότητες καί γενικά τήν πνευματική ώριμότητα των μαθητών τής ΣΤ. τάξεως του Δημ.Σχ. Τό ότι τά παιδιά των ΙΙ-Ι2 έτών εισέρχονται στό στάδιο των τυπικών λειτουργιών αυτό δέν σημαίνει ότι μπορούν νά ανταποκριθούν στις απαιτήσεις καί τίς δυσκολίες πού θά προκύβουν κατά τή διδασκαλία τής ύλης ενός τέτριου βιβλίου, πού ένδεχομένως είναι κατάλληλο γιά τό Γυμνάσιο. Δέν πρέπει νά παραγνωρίζεται τό γεγονός ότι τό στάδιο των τυπικών λειτουργιών έντείνεται χρονικά πέρα του ΙΙου έτους τής ήλικίας καί ότι τό παιδί τής ΣΤ. τάξεως (ΙΙ-Ι2 έτών) μόλις καί εισέρχεται στό κυκλικό ύποστάδιο των τυπικών λειτουργιών.

Σημειώνεται ότι ή ίδια ή 'Επιτροπή κρίσεως διαπιστώνει ότι τό βιβλίό αυτό "δέν ανταποκρίνεται πλήρως στήν άντιληπτική ικανότητα των μαθητών τής ΣΤ. τάξεως". Ακόμη όρθά έπισημαίνουν οί δύο εισηγητές κ.κ. Φιλιππίδης καί Καλογιάννης ότι "οί κανόνες τής σύνθεσης μεθόδου των τριών είναι "δυσπορόνητοι" (ύπογράμμιση του μειοψηφούντος), όπως παρουσιάζονται από τό συγγραφέα, ό όποτος παρά τίς διορθώσεις των κανόνων, πού έπιχειρεί στις σ.64, 66 καί 67 (καί έτσι δέχεται τήν διαπίστωση των εισηγητών), καί τήν αίτιολόγησή πού προβάλλει δέν είναι πειστικός. Βιδικότερα, ή άπάντηση πού δίνει καί ό Ισχυρισμός του ότι όταν παρουσιάζει μέ μορφή προβλήματος τό γινόμενο πολλών παραγόντων καί τίς δυνάμεις των άκεραίων άριθμών, τίς άπλές έξισώσεις α. βαθμού, τής άναλογίας, τά ποσοστά κλπ. οί δυσκολίες ελαττώνονται, ούσιαστικά δέν λύνουν τό πρόβλημα.

4) Από άπόψεως γλωσσικής, μολονότι σέ καλή νεοελληνική γλώσσα,

τό βιβλίο είναι υπεράνω του γλωσσικού επιπέδου των μαθητών (π.χ. χρησιμοποιούνται όροι "μεταβλητές" και "συμεταβλητές" (υπογράμμιση του μειοψηφούντος). Γενικά, τό βιβλίο του κ. Μέγα, παρά την πολύ καλή επιστημονική του ποιότητα, παρουσιάζει (τό μεγάλο από παιδαγωγικής και διδακτικής άποψως μειονέκτημα ότι είναι δυσανάλογο προς τις ικανότητες και τό πνευματικό επίπεδο των παιδιών της ηλικίας των 11-12 έτων.

Γιά τούς παραπάνω λόγους διαφωνώ μέ τήν κ. εισηγητή και προτείνω νά δοθεϊ στό βιβλίο του κ.Μέγα μόνον ό Α΄ Έπαινος, κι'αυτό έπειδή ό συγγραφέας εργάστηκε εύσυνείδητα και μ'ς παρουσίασε ένα πολύ καλό από άποψως επιστημονικής βιβλίο.

Κατά τά άλλα συμφωνώ μέ τήν έπιτροπή κρίσεως, δηλ. νά βραβευσθουν μέ Γ΄ βραβεϊο τό βιβλίο των Σιάνα-Τριανταφύλλου και μέ Β΄ Βραβεϊο τό βιβλίο των Διαμαντοπούλου - 'Αραχωβίτη. Τό βιβλίο των Διαμαντοπούλου-'Αραχωβίτη, ύστερα από όρισμένες διορθώσεις, μπορεί νά εκδοθεϊ και χρησιμοποιηθεϊ από τούς μαθητές της ΣΤ΄ τάξεως. 'Εξυπακούεται, ότι δέν συμφωνώ για τήν άπονομή βραβείων ή έπαινων σέ άλλα βιβλία που υποβλήθηκαν για κρίση".

Τό Τμήμα, άφού έλαβε ύπόψη του α) Τό έγγραφο άριθμ. Γ/1108/16.2.1979 του 'Υπουργείου. 'Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων, β) Τό άρθρ.2, παρ.5 του Ν. 186/75 και τό άρθρ. 80 παρ.4 του Ν.309/76, γ)Τήν εισηγήση του κ. Κ.Πασσάκου, Συμβούλου Β΄ και δ) τήν διεξοδική συζήτηση μεταξύ των μελών κατά πλειοψηφία, αποφαινεται

Ι.- 'Εγκρίνει τήν μέ άριθμ. 2/8.2.1979 Πράξη της 'Επιτροπής κρίσεως του διδακτικού βιβλίου "Αριθμητική-Γεωμετρία ΣΤ΄ Δημοτικού" όπως έχει.

α) 'Εγκρίνει τήν άπονομή: α) Του Α΄ βραβείου του διαγωνισμού στό βιβλίο του Π.Μέγα, του Β΄ βραβείου στό βιβλίο των Ν.Διαμαντοπούλου-'Ι. 'Αραχωβίτη και του Γ΄ Βραβείου του διαγωνισμού στό βιβλίο των Α.Σιάνα-Κ.Τριανταφύλλου, για τούς λόγους που αναφέρονται στην Πράξη της 'Επιτροπής κρίσεως (2/1979) και στην εισηγήση.

β) Προτείνει για έκτύπωση τό βιβλίο "Αριθμητική-Γεωμετρία ΣΤ΄ τάξεως Δημοτικού" του Παναγιώτη Μέγα, μέ τήν προϋπόθεση ό συγγραφέας νά συνεργασθεϊ μέ τό Τμήμα Δημοτικής του ΚΕΕΒ για

τῇ διδρῶσῃ καὶ βελτίωσῃ τοῦ βιβλίου του, σύμφωνα μέ τίς ὑποδείξεις τῆς Ἐπιτροπῆς Κρίσεως καὶ τοῦ Τμήματος Δημοτικῆς τοῦ ΚΕΜΕ.

Μειοφηεῖ ὁ κ. Α. Ἀνδριόπουλος, Σύμβουλος Β', μόνο ὡς πρὸς τὸ βιβλίο τοῦ κ. Π. Μέγα, γιὰ τὸ ὁποῖο προτείνει νά δοθεῖ ὁ Α' ἔπαινος, ἀντὶ τοῦ Α' βραβεῖου ποῦ εἰσηγεῖται ἡ Ἐπιτροπὴ κρίσεως καὶ οἱ εἰσηγητῆς, καὶ κατὰ συνέπεια νά μὴν ἐκτυπωθεῖ γιὰ χρῆσιν τῶν μαθητῶν τῆς ΣΤ' Δημοτικῆς, γιὰ τοὺς λόγους ποῦ ἀναφέρονται στὸ σκεπτικὸ τῆς πράξεως.

2.- Τροποποιεῖ τὴν πράξιν τῆς Ἐπιτροπῆς Κρίσεως καὶ ἐγκρίνει τὴν ἀπονομὴ τοῦ Α' ἐπαύριου στὸ βιβλίο τοῦ Δ. Μπάια καὶ τοῦ Β' ἐπαύριου στὸ βιβλίο τοῦ Μ. Σμαραγδῆ, ἐνῶ ἡ Ἐπιτροπὴ ἀπορρίπτει καὶ τὰ δύο βιβλία ὡς ἀκατάλληλα, γιὰ τοὺς λόγους ποῦ ἀναφέρονται στὴν εἰσῆγησιν.

Μειοφηεῖ ὁ Σύμβουλος Β' κ. Α. Ἀνδριόπουλος ὁ ὁποῖος συμφωνῶντας μέ τὴν ἐπιτροπὴ κρίσεως τὰ ἀπορρίπτει ὡς ἀκατάλληλα γιὰ βράβευσιν ἢ ἔπαινο.

3.- Συμφωνεῖ μέ τὴν Ἐπιτροπὴ κρίσεως καὶ ἀπορρίπτει ὡς ἀκατάλληλα τὰ βιβλία τῶν α) Γ. Φραιόπουλου, β) Μιχ. Δράκου, γ) Π. Μαλεβρίτη, δ) Θ. Στάθη-Π. Τσαμάτου-Σ. Ντοῦγια, γιὰ τοὺς λόγους ποῦ ἀναφέρονται στὴν πράξιν τῆς Ἐπιτροπῆς Κρίσεως καὶ στὴν εἰσῆγησιν.

Ἐπίσης συμφωνεῖ μέ τὴν Ἐπιτροπὴ κρίσεως ποῦ ἀπέρριψε γιὰ τυπικοὺς λόγους τὸ βιβλίο τοῦ Βασ. Τσιρόπουλου.

Γιὰ τὸ τρίτο θέμα τῆς ἡμερήσιας διατάξεως ἀναβλήθηκε ἡ συζήτηση γιὰ μιὰ ἀπὸ τίς ἐπόμενες συνεδρίες τοῦ Τμήματος.

Ἐπειτα ἀπὸ αὐτὰ ἔληξε ἡ συνεδρία.

Προεδρεύων

Ἡ Γραμματέας

Κονιδιώκης

[Signature]

Εὐρ. Παπακωνσταντίνου

[Signature]

Πράξη 36/1979

Σήμερα, 11 'Απριλίου 1979 ημέρα Τετάρτη και ώρα 10.00 πρωινή, συνεδρίασε το Τμήμα Δημοτικής 'Εκπαιδεύσεως του Κέντρου 'Εκπαιδευτικών Μελετών και 'Επιμορφώσεως στην αίθουσα συνεδριάσεών του (Λεω-
χάρους 2, 'Αθήνα).

'Ελαβαν μέρος στη συνεδρίαση, αφού προσκληθήσαν σύμφωνα με τη νόμιμη διαδικασία από τον Προεδρεύοντα του Τμήματος κ. Βασ. Κονιδι-
τσιώτη, Σύμβουλο Β', οι κ.κ. Δημ. 'Ανδριόπουλος, Νικ. Βλουτίδης,
Κων/νος Πασσάνος, Νικ. Μαπαδόπουλος, Σύμβουλοι Β', 'Αρ. Βουγιούκας,
Γεώργ. Μαραγκουδάκης, 'Αντών. Μπενέσιος, Είδινοι Σύμβουλοι παρά τῷ
ΚΕΜΕ, Δ.Μελᾶς, 'Ι. Χριστιᾶς, Εισηγητές του ΚΕΜΕ, καθώς και ἡ γραμ-
ματέας του Τμήματος Εὐρυδίκη Παπανικολάου με βαθμό 60.

Θέμα: ἡμερήσιας διατάξεως

Γενικές ἐνότητες τῶν Φυσικῶν.

Εισηγητές κ.κ. Ν.Βλουτίδης και Στέφ. Παπασημαδιόπουλος

Στην ἀρχὴ ἐπικυρώνεται τὸ πρακτικὸ τῆς προηγούμενης συνεδρίας.

'Ο Προεδρεύων του Τμήματος κ.Βασ. Κονιδιτσιώτης, Σύμβουλος Β', ἀναφέρεται στὶς τροποποιήσεις ποὺ ἔλαμε τὸ Τμήμα στὰ γενικά πλαι-
σια τοῦ μαθήματος τῶν Φυσικῶν (συνεδρ. 30/1979) και στὴ συνέχεια
καλεῖ τοὺς κ.κ. Εἰσηγητές νὰ εἰσηγηθοῦν γιὰ τὶς γενικὲς ἐνότητες
τῶν Φυσικῶν.

Οἱ κ.κ. Ν. Βλουτίδης, Σύμβουλος Β', και Στεφ. Παπασημαδιόπουλος,
Εἰσηγητὴς τοῦ ΚΕΜΕ, θέτουν ὑπόψη τοῦ Τμήματος διάγραμμα με τὶς γενι-
κὲς ἐνότητες, ποὺ ἐπισυνάπτεται ὡς παραστατικὸ στοιχεῖο τῆς πράξεως.

'Επειτα ὁ κ. Βλουτίδης, ἐμφράζοντας τὶς ἀπόψεις και τοῦ κ.Παπα-
σημαδιόπουλου, διευκρινιστικὰ λέγει τὰ ἐξῆς:

1. 'Η ὕλη εἶναι περίπου ἡ ἴδια και στὶς δύο τάξεις, ἀλλὰ σὲ ἄλλη διά-

διάσταση και βάθος.

2. Δεν υπάρχει αντιστοίχιση των γενικών έννοιών ένα προς ένα με τα γενικά πλαίσια και
3. Έχουν γίνει ορισμένες αλλαγές όπως π.χ. η ένδεκτη 6 της Β' τάξεως που διαμορφώθηκε ως εξής: "Στατική και δυναμική μορφή υγρών και αερίων.

Ακολουθεί συζήτηση και ανταλλαγή απόψεων.

Ο κ. Μαραγκουδάκης, Ειδικός Σύμβουλος παρά τῷ ΚΕΜΕ, δὲν συμφωνεῖ μὲ τὴν ὀργάνωση σὲ γενικὲς ἐνδεκτης, ποὺ πρότειναν οἱ εἰσηγητὲς, γιὰτὶ νομίζει ὅτι "οἱ εἰσηγητὲς θὰ ἔπρεπε νὰ ἔχουν βασίσει τὴν ὀργάνωση τους στὴν ἰδέα τοῦ φαινομένου, ἀφοῦ οἱ γενικὲς ἐνδεκτης εἶναι πλησιέστερα πρὸς ὅσα συμβαίνουν στὴ σχολικὴ τάξη.

"Ὅς σημειωθεῖ ὅτι οἱ ἰδιοὶ εἰσηγητὲς ἔχουν θεμελιώσει τὴν ὀργάνωση τοῦ Γενικοῦ Πλαισίου Ἀναλυτικοῦ Προγράμματος στὴν ἰδέα τοῦ φαινομένου καὶ ὄχι τῆς ἐνέργειας. Μία ὁμως καὶ τὸ γενικὸ πλαίσιο Ἀναλ. Προγράμματος εἶναι κάτι γενικότερο καὶ πιὸ ἀφηρημένο (ἀπομακρυσμένο ἀπὸ τὴ διδακτικὴ πράξη), θὰ μπορούσε νὰ εἶχε ὀργανωθεῖ μὲ βάση τὴν ἰδέα τῆς ἐνέργειας καὶ ὄχι τοῦ φαινομένου".

Ο κ. Βουγιούκας, Εἰδικός Σύμβουλος παρά τῷ ΚΕΜΕ, ἔχει τὴ γνώμη ὅτι θὰ ἔπρεπε νὰ ἐνταχθοῦν στὶς γενικὲς ἐνδεκτης ὅσα περιλαμβάνονται στὰ γενικά πλαίσια. Παρατηρεῖ ὅτι δὲν γίνεται λόγος γιὰ τὰ γεωλογικὰ φαινόμενα ἐνῶ ὑπάρχουν στὰ πλαίσια καὶ προτείνει νὰ περιληφθοῦν καὶ στὶς ἐνδεκτης.

Ἡ πρότασή του γίνεται ἀποδεκτὴ.

Διατυπῶνεται ἐπίσης ἡ ἀποψη νὰ μποῦν οἱ τομεῖς (Φυσικὴ-Χημεια-Βιολογία-Γεωλογία) ἀπὸ ὅπου ἀντλεῖται ἡ ὕλη, ὥστε νὰ φαίνεται τί ἀντιστοιχεῖ σὲ καθε ἐνδεκτη.

Τὸ Τμήμα, ὕστερα ἀπὸ συζήτηση

κατὰ πλειοψηφία ἀποφασίζει

ἡ ὀργάνωση τῶν γενικῶν πλαισίων τοῦ μαθήματος τῶν Φυσικῶν τῶν τάξεων Β' καὶ ΣΤ' σὲ γενικὲς ἐνδεκτης νὰ εἶναι ὡς ἐξῆς:

Π Ρ Α Ξ Η 37/1979

Σήμερα, 13 'Απριλίου 1979, ημέρα Παρασκευή καί ώρα 10.30 πρωινή, συνεδρίασε τό Τμήμα Δημοτικής 'Εκπαιδεύσεως τοῦ Κέντρου 'Εκπαιδευτικών Μελετών καί 'Επιμορφώσεως στήν αἴθουσα συνεδριάσεών του (Λεωχάρους 2, 'Αθήνα).

'Ελαβαν μέρος στή συνεδρίαση, ἀφοῦ προσλήθησαν σύμφωνα μέ τή νόμιμη διαδικασία ἀπό τόν Προεδρεύοντα τοῦ Τμήματος κ. Βασ. Κονιδισιῶτη, Σύμβουλο Β', οἱ κ.κ. Δημ. 'Ανδριδπούλος, Νικ. Βλουτιδής, Κων/νος Πασσάκιος, Νικ. Παπαδόπουλος, Σύμβουλοι Β', Δ. Μελλάς, 'Ιωαν. Χριστιᾶς, Εἰσηγητές τοῦ ΚΕΜΕ, καθώς καί ἡ γραμματέας τοῦ Τμήματος Εὐρυδίκη Παπανικολάου μέ βαθμό 60.-

Θέματα ἡμερήσιας διατάξεως

1. 'Ανακοινώσεις
2. "Εγκριση Πράξεως τῆς 'Επιτροπῆς κρίσεως τοῦ διδακτικοῦ βιβλίου "Ἀναγνωστικό Β' Δημοτικοῦ" εἰσηγητές κ.κ. Β. Κονιδισιῶτης 'Ι. Χριστιᾶς.
3. "Εγκριση Πράξεως τῆς 'Επιτροπῆς κρίσεως τοῦ διδακτικοῦ βιβλίου "Ἀναγνωστικό Στ' Δημοτικοῦ", Εἰσηγητές κ.κ. Β. Κονιδισιῶτης καί Δ. Μελλάς.

Στήν ἀρχή ἐπικυρώνεται τό πρακτικό τῆς προηγουμένης συνεδρίας.

Θ έ μ α 1ο.- 'Ανακοινώσεις 'Ο Προεδρεύων του Τμήματος κ. Β. Κονιδι-
τσιώτης, Σύμβουλος Β', ανακοινώνει στό Τμήμα:

α) Τά Έγγραφα άριθμ. Φ. 309.71/99/Γ/2347/7-4-1979 καί Φ. 309.71/98/
Γ. 2348/7-4-1979 του ΥΠΕΠΘ που αναφέρονται σε αποφάσεις του Τμήματος
Δ.Ε. του ΚΕΜΕ για τά βιβλία "Τρίπολις " του κ. Γ. Μιχαλόπουλου καί
"Στή χώρα των μαμούθ" τής κ. Κίρας Σίνου.

β) Τά Έγγραφα άριθμ. Γ/2161/30-3-1979, Γ/2324/4-4-1979 καί Γ/2325/
4-4-1979 τής Δ/νσεως Έφαρμογής Προγραμμάτων ΔΕΠΑ του ΥΠΕΠΘ με τά
όποια διαβιβάζονται στον Ο.ΕΔΒ για έκτύπωση για τό σχολικό έτος 1979-
80 τά διδακτικά βιβλία: α) "Φυσική Πειραματική καί Χημεία ΣΤ' Δημοτι-
κού" των Ν. Διαμαντόπουλου- Α. Κυριαζόπουλου, β) "Αναγνωστικό Γ'
τάξεως Δημοτικού" τής 'Αγγελικής Βαρελλά καί γ) "Ιστορία ΣΤ'τάξεως
Δημοτικού " των Ν. Διαμαντόπουλου - Α. Κυριαζόπουλου, γ) Τήν Έγγραφο
άριθμ. Γ. 2080/7-4-1979 του ΥΠΕΠΘ, με τήν όποια έγκρίνεται ή άριθμ.
24/12-3-79 Πράξη του Τμήματος Δημοτικής του ΚΕΜΕ, που αναφέρεται στο
διδακτικό βιβλίο τής Γεωγραφίας Ε' Δημοτικού των συγγραφέων 'Αριστ.
Κωστοπούλου- Βικ. Κωτουλοπούλου- Κωστοπούλου.

δ) Τήν άριθμ. Γ. 2448/7-4-1979 του κ. 'Υπουργού τής 'Εθνικής Παιδείας
καί Θρησκ/των, που αναφέρεται στην τροποποίηση τής 131996/20-11-78
αποφάσεως καί στην ανασυγκρότηση τής τριμελούς επιτροπής για τήν κρίση
τής εικονογραφήσεως των νέων βιβλίων του Δημοτικού Σχολείου.

ε) Τήν άριθμ. Γ/2145/7-4-1979 του κ. 'Υπουργού τής Παιδείας που αναφέ-
ρεται στην έγκριση τής ανατυπώσεως από τον ΟΕΔΒ του βιβλίου "Ιστορία
Ε'τάξεως Δημοτικού" του 'Αρ. Βουγιούκα για τό έτος 1979-80.

στ) Τήν άριθμ. Γ/2125/7-4-1979 του κ. 'Υπουργού τής Παιδείας με τήν
όποια ανατίθεται στον κ. 'Αγγελο Σαφαρλίνα ή συγγραφή του διδακτικού
βιβλίου τής 'Αγωγής του Πολίτη Ε'τάξεως Δημοτικού.

ΘΕΜΑ 2ο. Έγκριση πράξεως της Έπιτροπής κρίσεως τοῦ διδακτικοῦ βιβλίου
"Αναγνωστικὸ Β' τάξεως Δημοτικοῦ".

Οἱ ἀρμόδιοι γιὰ τὸ θέμα εἰσηγητές κ.κ. Β. Κονιδιτσιώτης, Σύμβουλος Β', καὶ 'Ι. Χριστιάς, Εἰσηγητὴς τοῦ ΚΕΜΕ, εἰσηγοῦνται στὸ Τμήμα τὰ ἀνέ-
λουθα:

Μὲ τὸ ἀρ. Γ/1357/27-2 -1979 ἔγγραφο τῆς Δ/νσεως Ἐφαρμογῆς Προγραμ-
μάτων ΔΕΠΑ τοῦ ΥΠΕΠΘ διαβιβάζονται πρὸς τὸ ΚΕΜΕ γιὰ τὴ λήψη ἀποφάσεως
σύμφωνα μὲ τὸ ἀρθρο 2 παρ. 5 τοῦ Ν.186/75 καὶ τὸ ἀρθρο 80 παρ. 4 τοῦ
Ν.309/76 τὰ ἑξῆς:

1. Οἱ ἀριθμοὶ 1/1-11-78 καὶ 2/15-2-79 πράξεις τῆς ἐπιτροπῆς κρίσεως
ποῦ συγκροτήθηκε μὲ τὴν ἀριθμ. 126977/24-10-78 ὑπουργικὴ ἀπόφαση γιὰ
τὴν κρίση τῶν Ἀναγνωστικῶν βιβλίων τῆς Β' τάξεως Δημοτικοῦ, τὰ ὁ-
ποῖα γράφτηκαν κατόπιν διαγωνισμοῦ ποῦ προκηρύχθηκε μὲ πτὴν ἀρ. Φ.
309.22/295/135141/26-11-77 ὑπουργικὴ ἀπόφαση.
2. Οἱ εἰσηγητικὲς ἐκθέσεις τῶν εἰσηγητῶν τῆς ἐπιτροπῆς κρίσεως
3. Οἱ ἀπαντήσεις τῶν συγγραφέων στὲς εἰσηγητικὲς ἐκθέσεις τῶν εἰσηγητῶν,
καὶ
4. Τὰ δέξια(10) ἀντίτυπα τῶν βιβλίων ποῦ ὑποβλήθηκαν γιὰ κρίση

Ἀπὸ τὰ δέξια βιβλία ποῦ ὑποβλήθηκαν, τὸ βιβλίο τῆς Μαλοῦκου-Μουστα-
κίδου Ἐλένης δὲν τέθηκε σὲ οὐσιαστικὴ κρίση, γιὰτὶ δὲν πληροῦσε τοὺς
τυπικοὺς ὁρους τῆς προκηρύξεως (1/1-11-78 πράξη τῆς ἐπιτροπῆς).

Ἡ Ἐπιτροπὴ κρίσεως μὲ τὴν ἀρ. 2/15-2-1979 πράξη της ἀποφαινεται:

Α. Κρίνει ὁμόφωνα ἀνατάλληλα τὰ βιβλία τῶν παρακάτω συγγραφέων:

1. Λαμπρινίδη Ἀμτ.
2. Μαυρομματῆ Π.-Μ. Βενίουα
3. Σιανδάλη Χρ.-Π. Κοντογιάννη-Σιανδάλη
4. Κοῦτρα Ἰωάν.
5. Χατζηφώτη Ἰωάν.-Φ. Κολοβοῦ
6. Χατζησταμοῦλου Μ.

Β. Κρίνει ὁμόφωνα κατόλληλα, ἀξιολογεῖ κατὰ σειρὰ καὶ ἀπονέμει ἐπαινούς
καὶ βραβεῖα στὰ βιβλία τῶν ἑξῆς συγγραφέων:

1. 'Αγγ. Βαρελλᾶ-Φ. Σταθάτου, Γο βραβεῖο
2. Γρηγοριάδου-Σουρέλη Γαλάτειας, Αος ἔπαινος
3. Κ. Κολοβοῦ - 'Α. Παπανδρέου-Δ. Ντούζου-Χ. Ξανελλαρίου, Βος ἔπαινος.

'Αφοῦ λάβαμε ὑπόψη:

1. Τίς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 2 παρ. 5 τοῦ Ν. 186/75 περὶ ΚΕΜΕ
2. Τίς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 80 παρ. 4 τοῦ Ν. 309.76 περὶ ὀργανώσεως καὶ διοικήσεως τῆς Γενιῆς 'Εκπαιδεύσεως.
3. Τίς διατάξεις τοῦ Ν. Δ/τος 749/70 περὶ διδασκτικῶν βιβλίων
4. Τίς διατάξεις τοῦ Π. Δ/τος 1034/4-11-77 περὶ τῶν διδασκομένων μαθημάτων καὶ τοῦ ἀναλυτικοῦ καὶ ὁρολογίου προγράμματος τοῦ Δημοτ. Σχολείου οὐ.
5. Τὴν ἀρ. Φ. 309.22/295/135141/26-11-77 ὑπουργικὴ ἀπόφαση περὶ προηρη-
ξεως διαγωνισμοῦ γιὰ τὴ συγγραφὴ 'Αναγνωστικῶν βιβλίων τοῦ Δημοτικοῦ
Σχολείου, καὶ ἀφοῦ μελετήσαμε διεξοδικὰ τίς πράξεις τῆς ἐπιτροπῆς
κρίσεως, τίς εἰσηγήσεις τῶν εἰσηγητῶν, τίς ἀπαντήσεις τῶν συγγραφέ-
ων καὶ τὰ ὑποβληθέντα γιὰ κρίση βιβλία, καταλήξαμε στὰ ἑξῆς:
1. Συμφωνοῦμε μὲ τὴν ἀπόφαση τῆς ἐπιτροπῆς γιὰ τὰ βιβλία ἐνεῖνα τὰ
ὅποια κριθῆσαν ἀπὸ αὐτὴ ὡς ἀνατάλληλα. Τὰ βιβλία αὐτὰ στὸ σύνολό
τους δὲν ἀνταποκρίνονται στὶς προδιαγραφές τῆς προηρηξέως καὶ στὸ
σκοπὸ τοῦ μαθήματος γιὰ τοὺς λόγους οἱ ὅποιοι ἀναφέρονται πολὺ ἀνα-
λυτικὰ στὸ πρακτικὸ τῆς ἐπιτροπῆς. Γενικὰ τὸ περιεχόμενό τους δὲν
παρουσιάζει πρωτοτυπία. Εἶναι μονομερές ἢ δὲν καλύπτει ἐπαρκῶς ὅλες
τίς περιοχές. Συνήθως δὲν καλύπτει τὴ σύγχρονη πραγματικότητά ἢ χα-
κτηρίζεται ἀπὸ τὴ σύγχυση τοῦ περιβάλλοντος χωρὶς-πόλη. Ἡ γλώσσα
τους παρουσιάζει σοβαρές ἀδυναμίες καὶ δὲν καλλιεργεῖ τὸ γλωσσικὸ
αἶσθημα τῶν μαθητῶν. 'Ανατάλληλες εἶναι κατὰ κανόνα καὶ οἱ ἀσκήσεις
ποῦ ἀκολουθοῦν στὰ κείμενα. Γιὰ καθένα ἀπὸ τὰ βιβλία αὐτὰ ὑπάρχουν
γενικὲς καὶ εἰδικὲς παρατηρήσεις στὸ πρακτικὸ τῆς ἐπιτροπῆς, οἱ ὁποῖες
θεμελιώνουν τὴν αἰτιολόγησιν τῆς ἀπορρίψεώς τους.
2. Συμφωνοῦμε μὲ τὴν ἀπόφαση τῆς ἐπιτροπῆς, γιὰ τοὺς λόγους τοῦ ἀναφέ-
ρονται ἀναλυτικὰ στὴν πράξη της, ὡς πρὸς τὴν καταλληλότητά καὶ τὴν
σειρὰ ἀξιολογήσεως τῶν βιβλίων τῶν παρακάτω συγγραφέων:
1. 'Αγγ. Βαρελλᾶ-Φ. Σταθάτου
2. Γρηγοριάδου-Σουρέλη Γαλάτειας
3. Κ. Κολοβοῦ - 'Α. Παπανδρέου-Δ. Ντούζου-Χ. Ξανελλαρίου

Εἰδιότερα γιὰ τὰ βιβλία, αὐτὰ ἔχουμε νὰ παρατηρήσουμε τὰ ἑξῆς:

470

-

καὶ τὸ περιεχόμενο, τόσο τῶν πεζῶν ὅσο καὶ τῶν ποιημάτων, καλύπτει γενικὰ ὅλες τῖς περιοχὲς τοῦ προδιαγράφει ἡ προκήρυξη συγγραφῆς. Τὸ περιεχόμενο τοῦ βιβλίου κινεῖται στὰ πλαίσια τῶν ἐνδιαφερόντων τῶν παιδιῶν, εἶναι εὐχάριστο καὶ συγινεῖ τοὺς μαθητές. Ἐντούτοις τὸ βιβλίο ἔχει καὶ ἀδυναμίες. Τὸ χιούμορ πολλὰς φορές εἶναι ὑπερβολικὸ. Ὑπάρχουν σὲ μερικὲς ἐνότητες παιδαγωγικὰ ἀτοπήματα, ἐνῶ ὁρισμένες εἶναι ἀκατάλληλες καὶ πρέπει νὰ ἀφαιρεθοῦν. Ὑπάρχουν ἀκόμη μερικὲς παραλείψεις στὴν κάλυψη τοῦ περιεχομένου, ἐνῶ οἱ ἀσκήσεις, παρόλο ὅτι εἶναι ἐκπαιδευτικὲς γιὰ τὰ παιδιά, καλύπτουν σχεδὸν μόνο γραμματικὰ φαινόμενα.

Ἡ εἰκονογράφηση εἶναι σχετικὰ καλὴ.

Τὸ βιβλίο τῶν παραπάνω συγγραφέων ὑπερτερεῖ καταφανῶς σὲ σχέση μὲ τὰ ὅσα ἄλλα προκηρυσσόμενα βιβλία καὶ μπορεῖ νὰ ἐκδοθεῖ γιὰ χρῆση τῶν μαθητῶν, ὑπὸ τὸν ὅρο ὅμως ὅτι θὰ γίνουν ὁρισμένες διορθώσεις καὶ βελτιώσεις, ὅπως ἀναλυτικὰ ἀναφέρουμε πιὸ κάτω.

Ὑστερα ἀπὸ τῖς παραπάνω διαπιστώσεις π ρ ο τ ε ῖ ν ο υ μ ε ν ἄ ἐγινε-
θεῖ ἡ πράξη τῆς ἐπιτροπῆς ὡς ἔχει, ἥτοι:

Α. Νὰ ἀπορριφθοῦν ὡς ἀκατάλληλα τὰ βιβλία τῶν συγγραφέων:

1. Λαμπρινίδης Ἀντ.
2. Μαυρομάτη Π.-Μ. Βενζινοῦ
3. Σκανδάλη Χρ.-Ε. Κοντογιάννη-Σκανδάλη
4. Κούτρα Ἰ.
5. Χατζηφώτη Ἰ.-Φ. Κολοβοῦ
6. Χατζησταμούλου Μ.

Β. Νὰ κριθοῦν κατὰλληλα καὶ νὰ ἀπονεμηθοῦν τὰ ἐξῆς βραβεῖα καὶ ἔπαινοι
στὰ ἐξῆς βιβλία:

1. Ἀναγνωστικὸ Β' τάξεως Δημοτικοῦ Ἀγγ. Βαρελλᾶ-Φ. Σταθάτου τὸ Γ' βραβεῖο.
2. Ἀναγνωστικὸ Β' τάξεως Δημοτικοῦ Γρηγοριάδου-Σουρέλη Γαλάτειας ὁ Αὐτὸς ἔπαινος.
3. Ἀναγνωστικὸ Β' τάξεως Δημοτικοῦ Κ. Κολοβοῦ-Α. Παπανδρέου-Δ. Ντοῦζου-Χ. Σακελλαρίου ὁ Β' ἔπαινος.

Γ. Νὰ ἐκδοθεῖ γιὰ χρῆση τῶν μαθητῶν τὸ βιβλίο τῶν συγγραφέων Ἀγγ. Βαρελλᾶ-Φ. Σταθάτου "Ἀναγνωστικὸ Β' τάξεως Δημοτικοῦ", μὲ τὴν προ-
πόθεση ὅτι οἱ συγγραφεῖς θὰ προβοῦν σὲ συνεργασία μὲ τὸ Τμήμα Δημο-
τικῆς τοῦ ΚΕΜΕ στὴ διόρθωση καὶ βελτίωση τοῦ βιβλίου τους βάσει τῶν

100

δωσιν προτείνει ή έπιτροπή καί δωσιν θά προτείνει τό Τμήμα, ώστε:

- 1.Νά γίνει γλωσσική διόρθωση τοῦ κειμένου
- 2.Νά μετριασθεῖ τό χιουμοριστικό πνεῦμα τοῦ βιβλίου
- 3.Νά ένισχυθεῖ ὁ παιδαγωγικός του χαρακτήρας μέ τήν ἀφαίρεση ὀρισμένων ἀναπάλληλων στοιχείων.
- 4.Νά ἀντικατασταθοῦν ὀρισμένα ἀνατάλληλα κείμενα.
- 5.Νά συμπληρωθεῖ τό περιεχόμενο τοῦ βιβλίου μέ ὀρισμένες ἐνότητες ποῦ θά ἀναφέρονται στίς ἐποχές, τήν ἀγροτική ζωή καί τίς ἀσχολίες τῶν κατοίκων.
- 6.Νά προσαρμοθοῦν οἱ ἀσκήσεις στό πνεῦμα τῆς προηηρῶξεως(παρ. Γ').

Ἀκολουθεῖ συζήτηση καί ἀνταλλάσσονται ἀπόψεις.

Εἰδιωότερα ὁ κ. Πασσάκος, Σύμβουλος Β', παρατήρεῖ ὅτι δέν ὑπάρχει κανένα κεφάλαιο γιά τήν 28η Ὀκτωβρίου καί ὅτι ὅσα ἀναφέρονται στή γιορτή τῶν Χριστουγέννων εἶναι ἀπογυμνωμένα ἀπό θρησκευτική πνοή.

Στή συνέχεια ὁ κ. Πασσάκος προτείνει νά διαγραφεῖ τό κεφάλαιο "Πα-
γανά", γιατί δέν βλέπει καμία παιδαγωγική σινοπιμότητα, καί νά δοθεῖ
περισσότερο θρησκευτικό πνεῦμα στά κεφάλαια τά σχετικά μέ τή γιορτή
τῶν Χριστουγέννων.

Ἐπίσης νά συμπεριληφθεῖ στά περιεχόμενα τοῦ βιβλίου καί κείμενο
ποῦ νά ἀναφέρεται στήν 28η Ὀκτωβρίου.

Τό Τμήμα ἀποδέχεται τίς προτάσεις τοῦ κ.Πασσάκου.

Τό Τμήμα, ἀφ'οὔ ἔλαβε ὑπόψη του: α) Τό ἔγγραφο ἀρ.δμ. Γ/1357/27-2-79
τῆς Δ/νσεως Ἐφαρμογ.Πρπγρ. Δ.Ε. τοῦ ΥΠΕΠΘ μέ ὅλα τά διαβιβασθέντα παρα-
στατικά στοιχεία, β)τὴν εἰσήγηση τῶν κ.κ. Β.Κονιδιτσιώτη, Συμβούλου Β',
καί Ἱ.Χριστιᾶ,Εἰσηγητῆ τοῦ ΚΕΜΕΒ,γ)Τό ἀριθμ. 2 παρ.5 τοῦ Ν.186/75 καί
τό ἀρ.δρ 80 παρ. 4 τοῦ Ν.309/76 καί δ) τή διεξοδική συζήτηση μεταξύ τῶν
μελῶν

ὁμόφωνα ἀποφάνεται

- 1.Ἐγκρίνει τήν μέ ἀριθμ. 2/15-2-1979 Πράξη τῆς Ἐπιτροπῆς κρίσεως τοῦ
διδασκικοῦ βιβλίου, "Ἀναγνωστικό Β' Δημοτικοῦ", ὅπως ἔχει.
- 2.Ἐγκρίνει τήν ἀπονομή:
α)Τοῦ Γ' βραβεῖου τοῦ διαγωνισμοῦ στό Ἀναγνωστικό Β' Δημοτικοῦ τῶν
Ἀγγ. Βαρελλᾶ-Θ.Σταθάτου.
β)Τοῦ Α' ἐπαίνου στό Ἀναγνωστικό Β' Δημοτικοῦ τῆς Γαλάτειας Ἱρηγοριά-

δου-Σουρέλη και

- Υ) Τοῦ Β* ἐπαινοῦ στὸ 'Αναγνωστικὸ Β' Δημοτικοῦ τῶν Κ.Κολοβοῦ-Α.Παπαν-
δρέου -Δ.Ντοῦζου-Χ.Σακελλαρίου, γιὰ τοὺς λόγους ποὺ ἀναφέρονται
στὴν Πράξη 2/1979 τῆς 'Επιτροπῆς κρίσεως καὶ στὴν εἰσήγηση πρὸς
τὸ Τμήμα Δημοτικῆς.
3. Προτείνει γιὰ ἐκτύπωση τὸ βιβλίο "'Αναγνωστικὸ Β' τάξεως Δημοτικοῦ"
τῶν κ.κ. 'Αγγελικῆς Βαρελλᾶ-Φ.Σταθάτου, μὲ τὴν προϋπόθεση ὅτι οἱ
συγγραφεῖς θὰ προβοῦν σὲ συνεργασία μὲ τὸ Τμήμα Δημοτικῆς τοῦ ΚΕΜΕ
στὴ διόρθωση καὶ βελτίωση τοῦ βιβλίου τους, σύμφωνα μὲ τὶς ὑποδεί-
ξεις τῆς 'Επιτροπῆς κρίσεως καὶ τοῦ Τμήματος Δημοτικῆς τοῦ ΚΕΜΕ.
4. Συμφωνεῖ μὲ τὴν 'Επιτροπὴ κρίσεως καὶ ἀπορρίπτει ὡς ἀνατάλληλα γιὰ
τοὺς λόγους ποὺ ἀναφέρονται στὴν πράξη 2/1979 τῆς 'Επιτροπῆς καὶ
στὴν εἰσήγηση τὰ βιβλία τῶν συγγραφέων:
1. 'Αντώνη Δαμπρινίδη
 2. Π.Μαυρομμάτη-Μ.Βενίκουα
 3. Χρ. Σιανδάλη-Ε.Κοντογιάννη-Σιανδάλη
 4. 'Ιωάν. Κοῦτρα
 5. 'Ιωάν. Χατζηφώτη-Φ.Κολοβοῦ
 6. Μ.Χατζησταμοῦλου

'Επίσης συμφωνεῖ μὲ τὴν 'Επιτροπὴ κρίσεως ποὺ δὲν ἔθεσε σὲ οὐσιαστι-
κὴ κρίση τὸ βιβλίο τῆς Μαλούκου-Μουσταλίδου 'Ελένης γιὰ τυπικοὺς λόγους
(Πράξη 1/1979).

Handwritten signature

Θ έ μ α 3ο.- Έγκριση πράξεως τής Έπιτροπής κρίσεως τοῦ διδαντικοῦ βιβλίου "Αναγνωστικό ΣΤ' Δημοτικού".

Οἱ ἀρμόδιοι γιά τό θέμα εἰσηγητές κ.κ. Β. Κονιδιτσιώτης, Σύμβουλος Β', καί Δ. Μελάς, Εἰσηγητής τοῦ ΚΕΜΕ, εἰσηγοῦνται στό Τμήμα τά ἀδελφούς:

"Έχοντας ὑπόψη: α) Τίς διατάξεις τοῦ Ν.Δ. 749/70 "Περί διδαντικῶν βιβλίων", β) τό περιεχόμενο τής Προιηρύξεως συγγραφῆς τῶν "Αναγνωστικῶν βιβλίων (ΦΕΚ. 1269/77), γ) Τό προσωρινά ἀναμορφωμένο "Αναλυτικό Πρόγραμμα, δ) τίς ἐκθέσεις τῶν εἰσηγητῶν τῶν δοκιμῶν καί τήν Πράξη 3/5-2-79 τής Έπιτροπῆς Κρίσεως, ε) Τίς ἀπαντήσεις τῶν συγγραφέων στίς κριτικές ἐκθέσεις τῶν εἰσηγητῶν καί ἀφοῦ μελετήσαμε τό περιεχόμενο τῶν δοκιμῶν ποῦ ὑποβλήθηκαν εἰσηγοῦμαστε τά ἑξῆς:

"Η τελική πράξη τής Έπιτροπῆς Κρίσεως καί οἱ εἰσηγητικές ἐκθέσεις ποῦ τή συνοδεύουν δέν ἦταν καθόλου διαφωτιστικές γιά τή μόρφωση γνώμης ὡς πρός τήν καταλληλότητα τῶν δοκιμῶν ποῦ ὑποβλήθηκαν. Οἱ σχετικές εἰσηγήσεις γιά τό κάθε βιβλίο ἀναφέρονται κατὰ τό μεγαλύτερο μέρος σέ λεπτομέρειες, περιέχουν ἐπουσιώδεις παρατηρήσεις καί παραλείπουν νά δώσουν μιᾶ συνολική εἰκόνα τοῦ δοκιμίου. Οἱ παρατηρήσεις εἶναι πολὺ περιορισμένες σέ ἀριθμό, ὥστε νά μένει κανεῖς μέ τήν ἐντύπωση ὅτι ὅλα ἔχουν καλῶς ἢ ὅτι ὅλα εἶναι ἄσχημα - ἀνάλογα ἂν οἱ παρατηρήσεις ἀνήκουν στό σιέλος τῶν "πλεονεκτημάτων" ἢ τῶν "μειονεκτημάτων" τῶν εἰσηγήσεων. Στήν προσπάθειά τους, φαίνεται, νά εἶναι συνοπτικοί οἱ εἰσηγητές βλέπουν σέ ὀρισμένα δοκίμια "πλεονεκτήματα" ἢ "μειονεκτήματα", τά ὅποια ἀποσιωποῦν ἀπό ἄλλα, ἂν καί πρόκειται γιά τό ἴδιο ἀκριβῶς θέμα.

"Η πενταμελής Έπιτροπή προφανῶς ἔχει στηρίζει τήν τελική τῆς κρίση ἀποικλειστικά στίς προτάσεις τῶν εἰσηγητῶν τῆς γι' αὐτό καί τά πορίσματά τῆς εἶναι πολὺ γενικά καί κατὰ συνέπεια ὀχι κατατοπιστικά γιά τήν ποιότητα τῶν κρινόμενων δοκιμῶν.

Εἰδικότερα, γιά τά ἐπιμέρους δοκίμια παρατηροῦμε τά ἑξῆς:

1. Στό δοκίμιο τῶν Λιγινῶνη καί Κιτσιολάμπρου οἱ κῶδικοι τῶν θεμάτων περιορίζονται σέ ἑξί. "Από τίς 269 σελίδες τοῦ βιβλίου "Ο ἔθνικός βίος" καταλαμβάνει 119 σελίδες καί ἀπολοοῦσιν "Η οἰκογενειακή ζωή"

μέ 50 σελίδες καί "Ἡ θρησκευτική ζωή" μέ 41 σελίδες. Οἱ τρεῖς αὐτοὶ κύριοι καταλαμβάνουν τὰ 4/5 τοῦ δοκιμίου, ἐνῶ τὸ ὑπόλοιπο μέρος τὸ μοιράζονται οἱ ἄλλοι τρεῖς κύριοι. Οἱ ἐισηγητὲς τῆς Ἐπιτροπῆς κρίσεως ἐπισημαίνουν ἀκόμη ὅτι: 1) τὸ βιβλίον αὐτὸ περιέχει κείμενα πού τὸ περιεχόμενό τους δέ δίνει στὰ παιδιὰ εὐκαιρίες γιὰ πνευματικὴ διεργασία ἢ καλλιτεχνικὴ ἀπόλαυση, 2) ὀρισμένα θέματα ἀντιπροσωπεύονται μέ πολλὰ κείμενα, ὀρισμένα ἀπὸ τὰ ὅποια δέν εἶναι τοῦ ἐπιπέδου τῶν μαθητῶν τῆς ἔκτης, 3) οἱ ἀσκήσεις δέν προβληματίζουν ἱκανοποιητικὰ καί δέν κινητοποιοῦν τίς δημιουργικὲς δυνάμεις τῶν παιδιῶν. Οἱ ἄρετεις πού παρουσιάζει τὸ δοκίμιο, ὅπως ἡ ποιικιλία καί ἡ κανονικὴ ἔκταση τῶν κειμένων, δέν ἀντισταθμίζουν τὰ μειονεκτήματά του γι' αὐτὸ συμφωνοῦμε μέ τὴν Ἐπιτροπὴ κρίσεως καί* προτείνουμε νά κριθεῖ τὸ δοκίμιο ἀκατάλληλον γιὰ ὁποιαδήποτε πρόκριση καί νά ἀπορριφθεῖ.

2. Τὸ βιβλίον τῶν κ.κ. Δ. Σέττα, Γ. Παπαστάμου καί Π. Ἀντωνόπουλου εἶναι γραμμένον στὴν νεοελληνικὴ γλῶσσα, μέ συναισθηματικὸ τόνον καί λαβαίνει ὑπόψη τὴν ἀντιληπτικὴν ἱκανότητα τῶν μαθητῶν. Παρουσιάζει ὅμως καί σοβαρὰ μειονεκτήματα, ὅπως εἶναι ἡ ἔκταση τῆς ὕλης, ἡ Ἑλλειψὺς Εἰκονογράφηση, ἡ ἀνυπαρξία σχεδόν ἀσκήσεων στὸ πρωτότυπο, ἡ παράθεση πολλῶν ποιημάτων μὲς τεχνοτροπίας (δημοτικὰ) καί ἡ παράθεση πολλῶν κειμένων γραμμένων ἀπὸ τοὺς ἴδιους τοὺς συγγραφεῖς- συλλέκτες.

Γιὰ τοὺς λόγους αὐτοὺς συμφωνοῦμε μέ τὴν Ἐπιτροπὴ Κρίσεως ὡς πρὸς τὸ βιβλίον τῶν κ.κ. Σέττα, Παπαστάμου καί Ἀντωνόπουλου καί προτείνουμε νά κριθεῖ ὡς ἀκατάλληλον γιὰ ὁποιαδήποτε διάκριση καί νά ἀπορριφθεῖ.

3. Τὸ βιβλίον τῶν κ.κ. Κ. Ζησοπούλου καί Ἀθ. Καραῖσιου δέν ἀνταποκρίνεται ἐπαρκῶς στὸ σκοπὸ τοῦ μαθήματος. Ἡ διαπραγμάτευση πολλῶν κειμένων γίνεται μ' ἓνα ξηρὸ διδασκισμὸ ἢ εἶναι προχειρογράμματα καί ἄχρωμα. Τὰ πλεονεκτήματα τοῦ δοκιμίου δέν ἀντισταθμίζουν τὰ μειονεκτήματά του. Γι' αὐτὸ προτείνουμε νά κριθεῖ ὡς ἀκατάλληλον γιὰ ὁποιαδήποτε διάκριση καί νά ἀπορριφθεῖ.

4. Τὸ βιβλίον τοῦ κ. Ἐλ. Περυσινάκη περιλαμβάνει κείμενα κατανητά μέ ζωντάνια καί ποιικιλία καί εἶναι ἀνάλογα μέ τὰ ἐνδιαφέροντα καί

τις γνώσεις των μαθητών της Στ' τάξης.

Πολλά όμως από τα κείμενά του είναι έπιτεταμένα και όρισμένα χωρίς φυσικότητα και έλκυστικότητα. Οί έργασίες δέν προβληματίζουν έπαρκώς τούς μαθητές.

Έπειδή παρουσιάζει όρισμένα μειονετήματα και στην κλίμακα αξιολογήσεως τοποθετήθηκε μετά τό δοκίμιο πού παίρνει τό δεύτερο έπαινο συμφωνούμε μέ τή γνώμη τής Έπιτροπής και προτείνουμε νά κριθεϊ ώς ~~απατάλληλο~~ για νάθε διάκριση και νά απορριφθεϊ.

5. Τό βιβλίο των κ.κ. 'Ι. Χατζηφώτη και Φ. Κολοβοΰ: α) είναι στό έπίπεδο πνευματικής ώριμότητας των παιδιών β) ανταποκρίνεται στό ενδιαφέροντα και τις γνώσεις των μαθητών τής Στ' τάξεως, γ) αναφέρεται στους τομείς πού προβλέπει ή προκήρυξη συγγραφής των άναγνωστικών, δ) περιλαμβάνει κείμενα δοκιμίων συγγραφέων, ε) περιέχει κατατοπιστικά έρμηνευτικά σχόλια για όρισμένες ένότητες.

Τό δοκίμιο παρουσιάζει και όρισμένα μειονετήματα: α) υπάρχουν όρισμένα ιδιαίτερα ακρισοκλεη κείμενα, β) οί έργασίες γενικά δέν ανταποκρίνονται στις απαιτήσεις τής προκηρύξεως, γ) σέ όρισμένα κείμενα υπάρχουν φράσεις όχι κατάλληλες για τό φρονηματισμό των μαθητών. Συμφωνούμε μέ τήν Έπιτροπή και προτείνουμε τό βιβλίο των κ.κ. Χατζηφώτη και Κολοβοΰ νά κριθεϊ κατάλληλο και νά απονεμηθεϊ σ' αυτό ό Β' έπαινος.

6. Τό βιβλίο τοΰ κ. Χάρη Σακελλαρίου: α) ανταποκρίνεται στό σκοπό τοΰ μαθήματος και στό ενδιαφέροντα και τις γνώσεις των μαθητών τής Στ' τάξεως, β) περιέχει κείμενα από τούς διάφορους τομείς πού προβλέπει ή προκήρυξη συγγραφής άναγνωστικών μέ ποιικιλία θεμάτων, γ) περιλαμβάνει κείμενα δοκιμίων συγγραφέων και πολλά γραμμένα από τόν ίδιο, δ) οί έργασίες του είναι γενικά ίκανοποιητικές, αν και πολλές απ' αυτές είναι γενικές και δέν παρέχουν τή δυνατότητα στό μαθητή νά απαντήσει σωστά, όπως προβλέπει ή προκήρυξη, ε) οί κύριοι "Έθνική ζωή" και "Θρησκευτική ζωή" είναι δυσανάλογα μεγάλοι σέ σύγκριση μέ τούς υπόλοιπους. Γενικά πō δοκίμιο τοΰ κ. Σακελλαρίου είναι γραμμένο στο παραδοσιακό στυλ.

407

Γιὰ τοὺς λόγους αὐτοὺς συμφωνοῦμε μὲ τὴν Ἐπιτροπὴ καὶ προτείνουμε τὸ βιβλίο τοῦ κ. Χάρη Σακελλαρίου νὰ κριθεῖ κατ'ἀλλῆλο, νὰ ἀπονεμηθεῖ σ'αὐτό ὁ ἀΐπαινος καὶ ὀρισμένα κείμενά του νὰ ἐνσωματωθοῦν στὸ Ἀναγνωστικὸ ποῦ θὰ ἐκδοθεῖ.

7. Τὸ βιβλίο τῶν Ἀγγελικῆς Βαρελλᾶ καὶ Ἰ. Θεοχάρη:

Τόσο ἡ εἰσηγητικὴ ἐκθεση ὅσο καὶ ἡ τελικὴ πράξη τῆς Ἐπιτροπῆς εἶναι πολὺ γενικὰ διατυπωμένες καὶ δὲ δίνουν σαφὴ εἰκόνα τοῦ δοκίμιου καὶ τὸ κυριότερο, ἐλάχιστα βοηθοῦν τοὺς συγγραφεῖς νὰ βελτιώσουν τὸ βιβλίο σὲ ἐνδεχόμενη πρόβριση.

Πρόκειται πράγματι γιὰ μιὰ ἀξιόλογη συλλογὴ, ποῦ ξεχωρίζει μὲ μιὰ πρώτη ματιὰ ἀπὸ τὰ περισσότερα τοὺς εἶδους τῆς. Ὅπως καὶ ἡ Ἐπιτροπὴ ἀναφέρει: Τὸ βιβλίο ἔχει καλὴ δομὴ καθὼς καὶ ποιικιλία καὶ εὐρύτητα θεμάτων. Τὸ περιεχόμενό του εἶναι καταληπτό, εὐχάριστο καὶ ἐνδιαφέρον. Γενικὰ ἐγγίζει τὸ συναισθηματικὸ κόσμο τῶν παιδιῶν σὲ ἐκानοποιητικὸ βαθμὸ καὶ τὰ μορφώνει χωρὶς νὰ τὰ κουράζει. Σ'αὐτὰ τὰ πλεονεκτήματα θὰ προσθέσουμε ἀκόμη ὅτι οἱ διάφοροι θεματικοὶ κύκλοι καλύπτουν πολλοὺς τομεῖς τῆς σύγχρονης ζωῆς καὶ ὅτι τὰ κείμενα ἀντικαλύπτουν πολλοὺς τομεῖς τῆς νεώτερης ἐλληνικῆς λογοτεχνίας. Θετικὸ προσωπεύουν μεγάλον φάσμα τῆς ἐλλήνωνικῆς λογοτεχνίας. Θετικὸ στοιχεῖο ἐπίσης σ'αὐτὸ τὸ δοκίμιο εἶναι τὰ εἰσαγωγικὰ σημειώματα, τὰ ὅποια γενικὰ κατατοπίζουν τὸν ἀναγνώστη σχετικὰ μὲ τὸ κείμενο ποῦ θὰ ἀναβᾷσει. Ἐδῶ θὰ πρέπει νὰ σημειώσουμε ὅτι ὀρισμένα εἰσαγωγικὰ σημειώματα εἶναι περιττὰ εἴτε γιὰ τὰ κείμενα εἶναι προσετὰ στὰ παιδιὰ (π.χ. σ. 127, 170, 180) εἴτε γιὰ τὴν προαφβάνου καὶ ποῦ θὰ μπορούσε νὰ κάνει ὁ μαθητὴς ἢ ἡ τάξη στὴν ἐπεξεργασία τοῦ κειμένου (π.χ. σ. 31, 85, 184, 198). Σὲ πολλὰς περιπτώσεις τὰ εἰσαγωγικὰ σημειώματα ἀποτελοῦν περίληψη τοῦ κειμένου ποῦ θὰ ἀκολουθήσει. Σὲ μερικές ἄλλες περιπτώσεις ἡ εἰσαγωγή εἴτε δὲν ἀνταποκρίνεται στὸ περιεχόμενο τοῦ κειμένου (π.χ. σ. 8) εἴτε περιέχει πολλὰς ἀφηρημένες ἐννοιες καὶ γενικεύσεις ποῦ στὴν ἀρχὴ τοῦ κειμένου τοὐλάχιστον θὰ δυσκολέφουν τὰ παιδιὰ ἀντὶ νὰ τὰ διευκολύνουν (π.χ. σ. 67, 31, 76).

Πέρα ὅμως ἀπὸ τὰ ἀναμφισβήτητα πλεονεκτήματα τοῦ δοκίμιου θὰ ἐπισημάνουμε καὶ ὀρισμένα μειονεκτήματα ποῦ πρὸς ἐκδοὺνται:

1. Στο εισαγωγικό σημείωμα, που οι συγγραφείς άπευθύνουν στην 'Επιτροπή κρίσεως, φαίνεται να παρερμηνεύεται ο σκοπός του μαθήματος της 'Αναγνώσεως που διατυπώνεται στο 'Αναλυτικό Πρόγραμμα και στην Προκήρυξη συγγραφής των 'Αναγνωστικών βιβλίων. 'Ασφαλώς ή 'Ανάγνωση περιλαμβάνει τη διδασκαλία της Λογοτεχνίας, αλλά είναι έννοια ευρύτερη απ'αυτή.
2. "Αν και οι έρωτήσεις - εργασίες κατά μεγάλο μέρος ανταποκρίνονται στο σκοπό του μαθήματος, πολλές απ'αυτές: (1) είναι πάνω από τις δυνάμεις των μαθητών (π.χ. σ. 23, 190, 259), (2) είναι γενικές και δέν παρέχουν τη δυνατότητα στο παιδί να απαντήσει σωστά (π.χ. σ. 40 "ποιά είναι τα καλογογινά στοιχεία, " και 51, 89, 105, 135, 108), (3) δέν είναι επιτυχείς (π.χ. σ. 161, 169, 228, 256, 276).
3. α) 'Ορισμένα κείμενα είναι δύσκολα για τους μαθητές της Στ' δημοτικού. Στη σ. 3, για παράδειγμα, ή μεταφορά είναι πάνω από την αντίληπτινότητα κι έξω από τα ενδιαφέροντά τους. 'Επίσης, σ. 32-33 ο έσωτερικός μοχόλογος είναι πολύ έντεταμένος, σ. 162-163 υπάρχουν πολλές άφηρημένες έννοιες, σ. 189-190 τό κείμενο είναι φιλοσοφικό, σ. 203-205 δύσκολο στην κατανόηση. β) "Αλλα κείμενα δέν ανταποκρίνονται στο γενικότερο σκοπό του σχολείου, που είναι ή γενική καλλιέργεια του παιδιού και όχι ο έγκυλιοπαιδισμός. π.χ. τό διήγημα "Ο δάσκαλος της έκτης" (σ. 16-19) και ως κείμενο και ως περιεχόμενο είναι άτυχές. γ) 'Ορισμένα κείμενα θά ήταν καταλληλότερα για μικρότερη τάξη (π.χ. σ. 34-40, 44, 143). δ) Τό ποίημα της σελίδας 71 δέν έχει ξεκάθαρα νοήματα και παρουσιάζει ασάφειες. 'Επίσης όχι άξιόλογο για άναγνωστικό της Στ' τό ποίημα της σ. 75. Νοηмотικές άτέλειες (ποιός μιλάει;) έχει και τό ποίημα της σ. 84. Τέλος, για τό ποίημα της σ. 135 ή έρώτηση που γεννιέται μετά την άνάγνωση του είναι: "Τί λέει; ". ε) Σέ όρισμένα κείμενα παρουσιάζονται δλοκληρα νομάτια από τη Βίβλο ή άλλες πηγές μέ γλώσσα δυσνόητη άν όχι άκατάληπτη για τά παιδιά, χωρίς να παρατίθενται ή έρμηνεία. π.χ. σ. 83, 92, 107. 'Επίσης όρισμένα κείμενα είναι σε διάλειτο (211-215) ή περιέχουν πολλές ιδιωματικές λέξεις (225-227, 233-236). στ) Τέλος, όρισμένες φράσεις δέν είναι επιτυχείς ή σκοπιμές. π.χ. σ. 82-83, 165, 281.

Γιά τους λόγους αυτούς συμφωνούμε μέ την 'Επιτροπή κρίσεως να δοθεί στο δοκίμιο των Βαρελλά - Θεοχάρη τό γ' βραβείο, προτείνουμε όμως να επιλεγούν όρισμένα ένλεκτά κείμενά του και να ένσωματωθούν στο 'Αναγνωστικό που θά ένδοθεί.

463

Τό βιβλίο τοῦ κ. Π. Νικόδημου,

"Ὅπως παρατηροῦν ἀίεισηγητές καί ἡ 'Επιτροπή στήν τελειή της πρᾶξη, ἔχει καλή δομή καί ἐπιτυχάνει σέ ἀριετιά ἱκανοποιητικῶ βαθμῶ τό σιοπὶ τοῦ μαθήματος. Τό μεγαλύτερο μέρος τῶν κειμένων εἶναι πρόσφορο στήν ἀντιληπτικὴ ἱκανότητα τῶν μαθητῶν. Τά κείμενα εἶναι γραμμένα στή νεοελληνικὴ γλῶσσα.

Στὴ συνέχεια ἡ 'Επιτροπή ἰσχυρίζεται ὅτι τό βιβλίο παρουσιάζει "Πολλά" μειονεκτήματα. Ὡς μειονεκτήματα ἀναφέρουν ὅτι ὁ συγγραφέας γιά τήν παράθεση ἐργασιῶν βασίζεται στήν προειήρυξη, ποῦ ἀναφέρει: "Στό τέλος ὁρισμένων κεφαλαίων μποροῦν νά δοθοῦν μερικῆς ἐργασίες", καί ὅχι στό Ν.Δ. 749/70, ἀρθ. 2, παραγρ. ι' ποῦ θέλει ἐργασίες σέ κάθε ἐνότητα. Σύμφωνα μέ τήν προειήρυξη ἐργάστηκαν καί οἱ ἄλλοι συγγραφεῖς καί μέχρι τώρα δέ δημιουργήθηκε πρόβλημα. Πάντως οἱ συγγραφεῖς γενικά δέν ἔχουν ἀντίληψη νά προσθέσουν ἐργασίες, ὅταν τοῦς γίνεται σχετικὴ ὑπόδειξη. Γιά τήν περίπτωσι τοῦ κ. Νικόδημου θά πρέπει νά ἐξάρουμε ιδιαίτερα τήν ἐπιτυχημένη παρουσίαση τῶν ἐργασιῶν σύμφωνα μέ τό πνεῦμα τῆς προειήρυξης, ποῦ θέλει τίς ἐργασίες "νά προβληματίζουν τὸ παιδί πάνω στό περιεχόμενο καί τῇ μορφῇ τοῦ κειμένου, νά τοῦ παρέχουν τὴ δυνατότητα νά ἀπαντήσῃ σωστά καί γενικά νά κινητοποιήσουν τίς δημιουργικὲς ~~των~~ δυνάμεις του". Ἐνα παράδειγμα τέτοιων ἐργασιῶν εἶναι στίς σελ. 133-134.

Ἡ διὰταξη τῆς ὕλης τοῦ βιβλίου εἶναι παιδαγωγικὰ ὀρθή. Ἡ ὅλη χωρίζεται σέ ἐννιά κύκλους διαρθρωμένους μεταξύ τους σέ μιὰ ὀργανικὴ ἐνότητα, ἡ ὁποία πετυχαίνει νά δώσει μιὰ συνολικὴ εἰκόνα τοῦ ἀνθρώπου, τοῦ περιβάλλοντός του καί τοῦ πολιτισμοῦ του.

Ἀλλὰ καί μέσα στόν κάθε κύκλο τά κείμενα ἔχουν μιὰ ὀργανικὴ διὰταξη, ὥστε νά δίνουν μιὰ ὅλην εἰκόνα τῆς περιοχῆς ποῦ ἀναφέρονται. Γιά παράδειγμα, στόν πρῶτο κύκλο ("Ὁ τόπος ποῦ κατοικοῦμε") μέ τήν παράθεση κειμένων ἐκλεκτῶν συγγραφέων καί ποιητῶν τὸ παιδί θά πάρει μιὰ ἀδρὴ εἰκόνα διάφορων τόπων τῆς Πατρίδας μας, σέ διάφορα γεωγραφικά διαμερίσματα: Συγκεκριμένα: Μ' ἓνα κείμενο τοῦ Φώτη Κόντογλου δίνει μιὰ χαρακτηριστικὴ εἰκόνα ἑλληνικοῦ τοπίου (βουνό, κάμπος, θάλασσα καί μέσα σ' αὐτὰ τὸν ἀνθρώπο, τὸν Ἕλληνα).

Ἐνα ποίημα τοῦ Ἐλύτη συμπληρώνει μέ τὴ χαρακτηριστικὴ του εἰκόνα τὸν πλῆκτα τοῦ Κόντογλου.

Τό τρίτο κείμενο εἶναι ἓνα ὁδοιπορικὸ στόν Πάρωνα, ποῦ δίνει ἀδρὰ τίς ὁμορφιές τῶν ἑλληνικῶν βουνῶν.

Τό ποίημα τοῦ Μήτσου Λυγίζου, "Ἀναρρίχηση", δένεται μέ τό προηγούμενο.

Τό ἑπόμενο κείμενο τοῦ Μ. Καραγάτση περιγράφει μέ μοναδικό τρόπο τό θεσσαλικό κάμπο.

Ὁ Στράτης Μυριβήλης περιγράφει τὰ αἰγαιοπελαγίτικα νησιά, ἐνῶ τό ποιῆμα τοῦ Σινελιανοῦ "Τρεχαντήρα" ἀρκετῇ δύσκολο ὁμο-λογουμένως παρά τίς ἀξιόλογες ἐργασίες ποῦ ἀκολουθοῦν- δίνει μιὰ ἱκδομα ὠραία εἰκόνα τῆς θάλασσας.

Τό πρῶτελευταῖο κείμενο τοῦ Δροσίνη δίνει τίς ὁμορφιές τῆς ἀκρογιαλιάς ποῦ Πηλίου καί ὁ κύκλος κλείνει μέ τό γνωστό ποιῆμα τοῦ Στ. Σπεράντζα " Ὁ κάβος "

Ὁ ἑπόμενος κύκλος, " Ἀδιάσπαστη συνέχεια τοῦ " ἔθνους μας " περιλαμβάνει κείμενα ὅπου φαίνεται ἡ συνέχεια τῆς φυλῆς μας ἀπό τόν Φίλιππο, τόν Ἀλέξανδρο, τοὺς τραγικούς ποιητές, τοὺς Ἀκρίτες καί τό Βυζάντιο, τήν Ἑλληνική Ἐπανάσταση, τήν Κρη-τική Ἐπανάσταση, τὰ κινήματα διάφορων περιοχῶν γιά τήν ἀπελευ-θέρωσή τους, τήν ἀντίσταση στή γερμανική κατοχή καί φτάνοντας μέχρι τήν Κύπρο καί τοὺς ἀγῶνες τῆς μέχρι σήμερα. Ἴσως φανοῦν πολλά πέντε κείμενα γιά τήν Κύπρο, ἀλλά πρέπει νά συμφωνήσουμε ὅτι αὐτῇ εἶναι ἡ πληγή ποῦ μάς πονάει σήμερα. Πολύ χαρακτηριστικά καί πρωτότυπα εἶναι τὰ ποιήματα σ' αὐτόν τόν κύκλο.

Ἐνα τετράστιχο τοῦ Σολωμοῦ, ἡ Ναυμαχία στή Σαλαμίνα, τοῦ Αἰσχύλου, Ἀκριτινὸ δημοτικὸ, ὁ Κ. Παλαιολόγος τοῦ Ν. Κα-ζαντζάκη, ἡ Κρήτη τοῦ Π. Νιρβάνα, ἡ Πεῖνα τοῦ Στέφανου Μπολέψση, δύο τετράστιχα σέ κυπριώτικη διάλεκτο μέ μεταγλώτισση στή νεοελληνική καί τέλος δύο ποιήματα γιά τοὺς ἀγῶνες τῶν Κυπρίων καί τήν Τουρκική Εἰσβολή.

Καί οἱ ὑπόλοιποι κύκλοι παρουσιάζουν ἀνάλογη ὁργανική ἐνότητα, ποῦ ἐνῶ πρόκειται γιά συλλογή, καί ἔχουν γι' αὐτό τὴ σφραγίδα τοῦ ἔργου δοκίμων συγγραφέων καί ποιητῶν, φαίνονται σὰν νά εἶναι βγαλμένο ἀπὸ τό χέρι ἑνὸς συγγραφέα.

Τό ἰδιαίτερα ἀξιοπρόσεκτο στοιχεῖο αὐτοῦ τοῦ δοκιμίου εἶναι ὁ συνδυασμὸς τοῦ παραδοσιακοῦ μέ τό σύγχρονο πνεῦμα, τῆς ἱστορίας, τῆς πίστεως, τῆς παράδοσης, τοῦ λαϊκοῦ πολιτισμοῦ μέ τίς σύγχρονες ἀνάγκες, προβλήματα. ἀνησυχίες, καταπιήσεις καί βλέψεις τοῦ ἀνθρώπου. Κι ὅλα αὐτὰ εἶναι δοσμένα στήν ἀπλή νεοελ-ληνική ὥπως διδάσκεται στό σχολεῖο μας, δοσμένα ἀπὸ ἄξιους

χειριστές του λόγου, είναι μέσα στα ενδιαφέροντα των μαθητών για τους οποίους προορίζεται, είναι στο επίπεδο των σημερινών και των αύριανών παιδιών της ηλικίας των ΙΙ και ΙΖ χρόνων και τέλος ψυχαγωγούν, μορφώνουν και διδάσκουν.

Για τους λόγους αυτούς δε συμφωνούμε με την 'Επιτροπή Κρίσεως και προτείνουμε να θεωρηθεί το βιβλίο του κ. Νι κόδημου κατάλληλο, να απονεμηθεί στον συγγραφέα του τό Β' βραβείο και να κυκλοφορήσει ως 'Αναγνωστικό της ΣΤ' τάξης με πούες έξης όρους :

1.- Να περιληφθούν σ' αυτό έκλεκτά κείμενα, πού θα επιλεγούν από τό βιβλίο των Βαρελά και Θεοχάρη και μερικά έκλεκτά από τό βιβλίο του κ. Σακελλαρίου με ανάλογη βέβαια μείωση των κειμένων του.

2.- 'Ο συγγραφέας να προσθέσει όρισμένες ακόμη έργασίες σέ ένότητες πού θα κριθεί τυχόν ότι χρειάζονται επεξεργασία.

3.- Για την όμοιομορφία και την καλύτερη κατανόηση των κειμένων να προσθέσει ό συγγραφέας εισαγωγικά σημειώματα όπου κριθεί απαραίτητο.

4.- 'Ο συγγραφέας να συμμορφωθεί με τίς τυχόν άλλες ύποδείξεις του Τμήματος Δημοτικής 'Εκπαιδεύσεως για τή βελτίωση του βιβλίου.

'Ακολουθεί διεξοδική συζήτηση και απαλλάσσονται διάφορες απόψεις.

Ειδικότερα,

'Ο κ. Ν. Βλοντίσης, Σύμβουλος Β', λέγει τά έξης:

" Συμφωνώ να χρησιμοποιηθεί ό συνδυαστικός τρόπος επιλογής κειμένων, πεζών και έμμέτρων από τά πιό κατάλληλα 'Αναγνωστικά βιβλία της ΣΤ' τάξεως, πού ύποβλήθηκαν για έγκριση. Όμως δέν συμφωνώ με τή σειρά καταλληλότητας των 'Αναγνωστικών βιβλίων πού προτείνουν οι κ.κ. Εισηγητές προς τό Τμήμα Δημοτικής. Προτείνω να επιλεγούν τά πιό κατάλληλα κείμενα από τά παρακάτω κατά σειρά προτεραιότητας.

1.- 'Αναγνωστικά Βαρελλά και 'Ιωάν. Θεοχάρη, γιατί έντός από τά ελάχιστα " άρνητικά στοιχεία" του βιβλίου, οι συγγραφείς κάνουν πιό επιτυχημένες επιλογές κειμένων και καλύπτουν μία μεγάλη ποικιλία σύγχρονων θεμάτων. Τό περιεχόμενό τους είναι εύχάριστο, στοιχεί με τά ενδιαφέροντα των παιδιών της τάξεως αυτής και ανταποκρίνεται στο επίπεδο της αντιληπτικής τους ικανότητας. Επίσης, οι περισσότερες από τίς άσκήσεις, πού συνοδεύουν τά κείμενα προβληματίζουν τους μαθητές, αναπτύσσουν τήν κρίση τους, και καλλιεργούν τίς δημιουργικές τους ικανότητες.

Handwritten signature or initials.

2.- Συμφωνεῖ μέ τήν 'Επιτροπή Κρίσεως καί ἐγκρίνει

α) Τήν ἀπονομή τοῦ Γ' Βραβείου στό βιβλίο τῆς κ. "Αγγ. Βαρελά καί τοῦ κ. 'Ι. Θεοχάρη καί

β) Τήν ἀπονομή τοῦ Α' Ἐπαίνου στό βιβλίο τοῦ κ. Χ. Σακελλαρίου καί τοῦ Β' Ἐπαίνου στό βιβλίο τῶν κ.κ. 'Ιωάννη Χατζηφώτη καί Φιλίππου Κολοβοῦ, γιά τούς λόγους πού ἀναφέρονται στήν Πράξη τῆς 'Επιτροπῆς (3/1979) καί στήν εἰσήγηση πρὸς τό τμήμα Δημοτικῆς.

Μειοψηφοῦν .

α) 'Ο κ. Ν. Βλουτίδης, Σύμβουλος Β', ὁ ὁποῖος προτείνει νά ἀπονεμηθεῖ στό βιβλίο τῶν συγγραφέων "Αγγ. Βαρελά καί 'Ι. Θεοχάρη τό Β' βραβεῖο τοῦ διαγωνισμοῦ, ἀντί τοῦ Γ' βραβείου, καί στό βιβλίο τοῦ κ. Χ. Σακελλαρίου τό Γ' βραβεῖο, ἀντί τοῦ Α' Ἐπαίνου, πού εἰσηγεῖται ἡ 'Επιτροπή κρίσεως καί οἱ εἰσηγητές, γιά τούς λόγους πού ἀναφέρονται στό σκεπτικό τῆς Πράξεως

β) 'Ο κ. Κ. Πασσάκος, Σύμβουλος Β', ὁ ὁποῖος προτείνει νά δοθεῖ τό Γ' βραβεῖο στό βιβλίο τοῦ κ. Χ. Σακελλαρίου, ἀντί τοῦ Α' Ἐπαίνου πού εἰσηγεῖται ἡ 'Επιτροπή κρίσεως, καί ὁ Α' Ἐπαινος στό βιβλίο τῆς κ. "Αγγ. Βαρελά καί κ. 'Ιωάν. Θεοχάρη, γιά τούς λόγους πού ἀναφέρονται στό σκεπτικό τῆς Πράξεως.

3.- Προτείνει νά ἐκτυπωθεῖ καί νά κυκλοφορήσει ὡς 'Αναγνωστικό τῆς ΣΤ' τάξεως τό βιβλίο τοῦ κ. Π. Νικοδήμου μέ τούς ἐξῆς ὅρους.

α) Νά περιληφθοῦν σ' αὐτό ἐκλεκτά κείμενα, πού θά ἐπιλεγθοῦν ἀπό τό βιβλίο τῶν Βαρελά καί Θεοχάρη καί μερικά ἐκλεκτά ἀπό τό βιβλίο τοῦ κ. Σακελλαρίου μέ ἀνάλογη βέβαια μείωση τῶν κειμένων του.

β) 'Ο συγγραφέας νά συνεργασθεῖ μέ τό Τμήμα Δημοτικῆς 'Εκπαίδευσως τοῦ ΚΕΜΕ καί νά συμμορφωθεῖ μέ τίς ὑποδείξεις του γιά τή βελτίωση τοῦ βιβλίου.

Μειοψηφοῦν οἱ κ.κ. Κ. Πασσάκος καί Ν. Βλουτίδης, Σύμβουλοι Β', γιά τούς λόγους πού ἀναφέρονται στό σκεπτικό τῆς Πράξεως.

4.- Συμφωνεῖ μέ τήν 'Επιτροπή Κρίσεως καί ἀπορρίπτει ὡς ἀκατάλληλο γιά τούς λόγους πού ἀναφέρονται στήν Πράξη τῆς 'Επιτροπῆς (3/1979) καί στήν εἰσήγηση πρὸς τό Τμήμα Δημοτικῆς, τά βιβλία τῶν συγγραφέων:

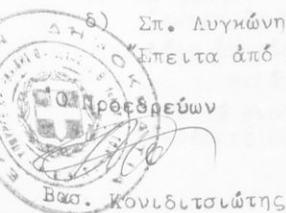
α) 'Ελευθερίου Περυσινάκη

β) Κων. 'Αθ. Ζησοπούλου καί 'Αθ. Κ. Καραϊσκού

γ) Δ. Σέττα - Γιώργου Παπαστάμου - Πάνου 'Αντωνόπουλου

δ) Σπ. Αυγκώνη - 'Ιωάν. Κιτσολάμπρου.

Ἐπειτα ἀπό αὐτά ἔληξε ἡ συνεδρία.

'Η Γραμματέας

Εὐρ. Παπανικολάου

Πράξη 38/ 1979

Σήμερα, 14 'Απριλίου 1979 ήμερα Σάββατο καὶ ὥρα 11,30 πρωΐνῃ, συνεδρίασε τὸ Τμήμα Δημοτικῆς 'Επαιδεύσεως τοῦ Κέντρου 'Επαιδευτικῶν Μελετῶν καὶ 'Επιμορφώσεως στὴν αἴθουσα συνεδριάσεών του (Λεωχάρους 2, 'Αθήνα).

"Ελαβαν μέρος στὴ συνεδρίαση, ἀφοῦ προσελήθησαν σύμφωνα μὲ τὴ νόμιμη διαδικασία ἀπὸ τὸν Προεδρεύοντα τοῦ Τμήματος κ. Βασ. Κονιδιτσιώτῃ, Σύμβουλο Β', οἱ κ.κ. Δημ. 'Ανδριόπουλος, Ν. Βολουτζίδης, Κων/νος Πασσάκος, Νικ. Παπαδόπουλος, Σύμβουλοι Β' Δ. Μελλάς, 'Ι. Χριστιάνς, Εἰσηγητὲς τοῦ ΚΕΜΕ, καθὼς καὶ ἡ γραμματεὰς τοῦ Τμήματος Εὐρυδίκη Παπανικολάου μὲ βαθμὸ βο.

Θέματα ἡμερήσιας διατάξεως

1.- "Ἐγκριση πράξεως τῆς 'Επιτροπῆς κρίσεως τοῦ διδακτικοῦ βιβλίου τῆς 'Αριθμητικῆς-Γεωμετρίας Β' Δημοτικοῦ. Εἰσηγητὴς κ. Κ. Πασσάκος.

2.- "Ἐγκριση πράξεως τῆς 'Επιτροπῆς κρίσεως τοῦ διδακτικοῦ βιβλίου τῆς Φυσικῆς 'Ιστορίας ΣΤ' Δημοτικοῦ. Εἰσηγητὴς κ. Βλουτίδης.

Στὴν ἀρχὴ ἐπικυρώνεται τὸ πρακτικὸ τῆς προηγούμενης συνεδρίας.

Θέμα 1ο.- "Ἐγκριση πράξεως τῆς 'Επιτροπῆς Κρίσεως τοῦ διδακτικοῦ βιβλίου τῆς 'Αριθμητικῆς-Γεωμετρίας Β' Δημοτικοῦ.

'Ο εἰσηγητὴς τοῦ θέματος κ. Κ. Πασσάκος Σύμβουλος Β', εἰσηγεῖται στὸ Τμήμα τὰ ἀκόλουθα:

"Τὸ 'Υπουργεῖο Παιδείας μὲ τὸ ὑπ' ἀριθ. Γ/2207/31.3.1979 ἔγγραφο του διαβιβάζει τὶς εἰσηγητικὰς ἐκθέσεις τῶν εἰσηγητῶν τῆς ἐπιτροπῆς κρίσεως καὶ τὶς ἀπαντήσεις τῶν συγγραφέων σ' αὐτές, τὰ 9 ἀντίτυπα τῶν βιβλίων ποὺ κρίθηκαν καὶ τὶς πράξεις τῆς ἐπιτροπῆς κρίσεως ποὺ συγκροτήθηκε μὲ σχετικὴ 'Υπουργικὴ ἀπόφαση, γιὰ τὴν κρίση τῶν διδακτικῶν βιβλίων "Αριθμητικῆς-Γεωμετρίας Β' τάξεως Δημοτικοῦ Σχολείου καὶ παρακαλεῖ γιὰ τὴ λήψη ἀποφάσεως ἀπὸ τὸ Τμήμα Δ. Ε.

Μελέτησα μὲ προσοχὴ τὶς ἀναλυτικὰς ἐκθέσεις τῶν εἰσηγητῶν γιὰ τὰ βιβλία ποὺ ὑποβλήθηκαν γιὰ ἔγκριση καθὼς ἐπίσης καὶ τὶς ἐκθέσεις μὲ παρατηρήσεις ποὺ ὑπέβαλαν οἱ συγγραφεῖς ἀπαντώντας

στις εισηγήσεις των εισηγητών της Επιτροπής. Ήμελετήθησαν επίσης προσεκτικά οι πράξεις της Επιτροπής 17 συνολικά. Μία γενική μου παρατήρηση είναι πως η Επιτροπή έχει πράγματι εργασθεί κατά τρόπον αξιόπαινον και πραγματοποιήσε έργο γόνιμο και θετικό. Η Επιτροπή κρίσεως αποτελείται από τὰ ακόλουθα πρόσωπα: Πνευματικός Νικόλαος Πρόεδρος, Άνδρουτσός Παναγιώτης, Ευρίγος Νικόλαος, Κυριακίδης Θεοχάρης και Δημητρίου Παθός, μέλη. Ήχρηβλήθησαν και έγκριθησαν από την Επιτροπή τὰ ακόλουθα 13 βιβλία των συγγραφέων: 1) Π. Άντωνοπούλου, 2) Μ. Γαλανόκη, 3) Σπ. Κανέλλου, 4) Δ. Παλιάτσου, 5) Γ. Ωραιόπουλου, 6) Α. Λεοντάρη, 7) Α. Παπαδημητρίου, 8) Κ. Πάτρου, 9) Π. Ρακοβάλη, 10) Η. Σαμαρά, 11) Γ. Δροβία, 12) Γ. Τζούφλα-Μ. Τζούφλα, 13) Α. Καρφοπούλου-Β. Χαλκιαδάκη. Η Επιτροπή απέρριψε τὰ ένδεκα πρώτα από τὰ αναφερόμενα βιβλία καθώς και πολλά απ' αυτά αποτελούν καλές προσπάθειες, όπως διαπίστωσα και ό ίδιος με τη σχετική γνώση που πήρα απ' αυτά, όμως δέν ανταποκρίνονται με σχετική έστω πληρότητα στους σκοπούς που έθεσε ή προκήρυξη και σχετική έστω πληρότητα στους σκοπούς που έθεσε ή προκήρυξη και που επιδιώκει τό αντίστοιχο αναλυτικό πρόγραμμα. Οι γνώμες της Επιτροπής είναι με έπάρκεια αιτιολογημένες για τό καθένα από τὰ βιβλία αυτά. Η Επιτροπή έδωσε δύο βραβεία και κανένα έπαινο. Τό Β' βραβείο απενεμήθη για τό βιβλίο των Καρφοπούλου-Χαλκιαδάκη και τό Γ' βραβείο για τό βιβλίο των Τζούφλα-Τζούφλα. Η προσεκτική μελέτη του πρώτου από τὰ δύο αυτά βιβλία μής έπεισε για την ορθότητα της απόφασής της Επιτροπής να τό βραβεύει και ακόμη περισσότερο να τό προτείνει ως τό διδακτικό βιβλίο των μαθητών της Ε' τάξεως. Πρόκειται για μία εργασία που έγινε με εξαιρετική προσοχή, δέν παρουσιάζει γενικά επιστημονικές ανακρίβειες, εκθέτει την ύλη του μαθήματος με τρόπο επαγωγικό, περιλαμβάνει κατάλληλες από όλες τις απόψεις ασκήσεις και προβλήματα καθώς και σχήματα και παραστάσεις, βοηθεύει εις την κατά τό δυνατόν πλήρη διασαφήνιση των μαθηματικών έννοιών, καλλιεργεί την μαθηματική σκέψη των μαθητών και γενικά είναι μία αξιόλογη εργασία που με την κατάλληλη εργασία του διδασκάλου θα συμβάλει αποφασιστικά στην επιτυχία του σκοπού του μαθήματος για τους μαθητές της τάξεως αυτής. Πολύ έπαινετικά εκφράζεται επίσης ή Επιτροπή και για τό βιβλίο των Τζούφλα-Τζούφλα, και δικαίως. Είς ένα σημείο ή Επιτροπή παρατηρεί ότι "οι περισσότεροι των πλεονεκτημάτων αυτών πέφτει περισσότερο πάνω στο β' μέρος του βιβλίου,

δηλαδή στην Γεωμετρία, για την οποία έχει την γνώμη, ότι υπερτερεί κατά τι εκείνης των συγγραφέων κ.κ. Καρφοπούλου Αίμιλλου και Χαλκιαδάκη Έμμανουήλ. Υπό τον όρον αυτόν ή επιτροπή εκφράζει την εύχή "Εφ' ὅσον εἶναι δυνατόν συνεισδο-
θούν ή σαφώς υπερέχουσα Ἀριθμητική των τελευταίων (ένν. Καρφο-
πούλου-Χαλκιαδάκη) με την υπόψη Γεωμετρία, γιατί έτσι ἴσως θά
δινόνταν ὅχι καλύτερο θά μπορούσε νά δοθεῖ στους μαθητές της
Β' τάξεως τοῦ Δημοτικοῦ Σχολείου". Στή τελική πράξη της ή επι-
τροπή μεταξύ ἄλλων σημειώνει σχετικῶς: "Σημειώνεται, ὅτι τό βάρος
τῶν ἀνωτέρω πλεονεκτημάτων πέφτει περισσότερο ἐπάνω στό α' μέρος τοῦ βιβλίου (Καρφοπούλου-Χαλκιαδάκη), δηλαδή στήν Ἀριθμη-
τική δεδομένου ὅτι στή Γεωμετρία, ὅπως ἤδη ἀναφέρεται στήν
ἀμέσως προηγούμενη πράξη μας, υπερτερεί ὅχι καί σημαντικῶς
βέβαια, ἀλλά κατὰ τι - ἐκείνη των συγγραφέων κ.κ. Τζούφλα Ἰωάννου
καί Τζούφλα Μαρίας, γεγονόςς γιά τό ὅποιο διαπιστώθηκε καί
ή εύχή γιά μία συνένδοση τῆς Ἀριθμητικῆς τῶν μέν καί τῆς Γεω-
μετρίας τῶν δέ".

Τοῦτο μέ ἀπασχόλησε ιδιαίτερα. Ἀπό τή συγκριτική μελέτη
τῶν δύο βιβλίων πού ἔκανα σέ ἀναφορά μέ τό Β' μέρος τοῦ τῆς
Γεωμετρίας κατέληξα τελικά στό συμπέρασμα ὅτι ή Γεωμετρία τῶν
Τζούφλα-Τζούφλα, υπερέχει ὅχι ἀπλῶς "κατά τι" ἀλλά ἐέ βαθμῶ
διδόλου ἀμελητέο. "Ἔτσι τό δεύτερο αὐτό βιβλίο ἐφαρμόζει τήν
"προβληματικήν μέθοδον" ἥτοι θέτει τό μαθητή ἀρχικά σέ μία
κατάσταση προβληματισμοῦ. "Ἐπειτα ὁ μαθητής ὁδηγεῖται μέ τέτοιον
τρόπο, ὥστε νά ἀνακαλύπτει μόνος του κατὰ τό δυνατόν τή γνώση
τοῦ νέου ἀντικειμένου. Οἱ κατασκευές εἶναι πολύ ἐπιτυχεῖς.
Χωρίς νά ὑπάρχουν πλατυασμοί μέ λίγα καί οὐσιώδη λόγια
παρουσιάζεται τό κάθε ιδιαίτερο ἀντικείμενο. Γίνεται ή ἀφετηρία
ἀπό τό σημεῖο, προχωρεῖ στή γραμμή, κατόπιν στήν ἐπιφάνεια καί
τέλος στόν ὄγκο. Γιά κάθε ιδιαίτερο σχῆμα προηγείται ή περιγραφή
του, ἀκολουθεῖ ή κατασκευή του καί ὑπολογίζεται τελικά ή περι-
μετρος καί τό ἐμβαδόν του. Τέλος τό βιβλίον εἰσάγει καί τήν πρω-
τοτυπία τῆς "ταινίας". Πρόκειται γιά ἕνα νέο τρόπο προσεγγίσεως
τῶν σχημάτων πού λαμβάνεται μάλιστα ἀπό τήν πραγματικότητα τῆς
καθημερινῆς ζωῆς τῶν ἀνθρώπων. Ἔτσι, χωρίς φυσικά νά μειώνεται
ή ἀξία τῆς ἀντιστοιχίας ἐργασίας τῶν Καρφοπούλου-Χαλκιαδάκη, δια-
πιστώνεται ὅτι τό περιεχόμενο τῆς ἐργασίας τῶν Τζούφλα-Τζούφλα
θά συμβάλει ἀποτελεσματικότερα στή γνώση τῆς Γεωμετρίας ἀπό

τους μαθητές. 'Επεισθην ότι ή άποψη της 'Επιτροπής για "συνέκδοση" είναι πλήρως δικαιολογημένη. 'Από όλα τα παραπάνω καταλήγω και

ΕΙΣΗΓΗΣΗ

Νά συνεκδοθούν τα δύο βραβευμένα βιβλία, τό μέν των Καρφοπούλου-Χαλκιαδάκη ως προς τό Α' μέρος της 'Αριθμητικής τό δέ των Τζούφλα-Τζούφλα ως προς τό Β' μέρος της Γεωμετρίας και νά αποτελέσουν έτσι από κοινού τό νέο βιβλίο των μαθητών της Β' τάξεως, άφοϋ βεβαίως γίνουν όλες οι διορθώσεις και βελτιώσεις που προτείνει ή 'Επιτροπή και που τυχόν θά προτείνει επίσης και τό Τμήμα της Δ.Ε. του ΚΕΜΕ.

'Ακολουθεϊ συζήτηση και άνταλλάσσονται διάφορες απόψεις.

Οί κ.κ. Δ. 'Ανδριόπουλος, Ν. Παπαδόπουλος Σύμβουλοι Β', σχετικά μέ τήν πρόταση του κ. εισηγητή για σύνθεση και συνέκδοση των δύο από τήν 'Επιτροπή βραβευσθέντων βιβλίων λέγουν τά εξής:

"Συμφωνούμε μέ τήν 'Επιτροπή κρίσεως ότι: α) τό βιβλίο των Αίμ. Καρφοπούλου και 'Εμ. Χαλκιαδάκη είναι άξιο για βράβευση μέ Β' βραβεϊο και κατάλληλο για έκδοση και χρήση των μαθητών "ύπό τήν ένιαία του μορφή" (Πράξη Ι7, σελ. 4) και β) τό βιβλίο των Ι. Τζούφλα-Μ. Τζούφλα άξιο για βράβευση μέ Γ' βραβεϊο, για τους λόγους που αναφέρονται στήν ίδια πράξη.

Δέν συμφωνούμε μέ τήν πρόταση του εισηγητή κ. Κ. Πασσάκου ότι πρέπει νά γίνει σύνθεση και συνέκδοση του Α' μέρους ('Αριθμητική) του βιβλίου των Αίμ. Καρφοπούλου-'Εμ. Χαλκιαδάκη και του Β' μέρους (Γεωμετρία) του βιβλίου των Ι. Τζούφλα - Μ. Τζούφλα, επειδή: α) δέν θεωρούμε ως σοβαρό λόγο - και άν έκδομη τόν δεχτούμε - ότι τό μέρος που αναφέρεται στη Γεωμετρία του βιβλίου των τελευταίων (Τζούφλα-Τζούφλα) υπερτερεί "κατά τι" του αντίστοιχου μέρους του βιβλίου των πρώτων (Καρφοπούλου-Χαλκιαδάκη). σημειώνουμε ότι ή ίδια ή 'Επιτροπή κρίσεως (πράξη Ι7, σελ. 4), παρά τήν εύχή της για "συνέκδοση" αναφέρει ότι μέρος του βιβλίου (Γεωμετρία) "υπερτερεί όχι σημαντικά βέβαια, αλλά κατά τι" (υπογραμμισεις δικές μας) β) ή δομή και γενικά ό μεθοδικός τρόπος παρουσίσεως της ύλης έχει τήν ιδιαιτερότητά του και θεμελιώνεται επάνω στις ψυχολογικές και παιδαγωγικο-διδασκινές αντιλήψεις των συγγραφέων του κάθε βιβλίου, που κατά ένιαο τρόπο των χρησιμεύουν σε όλόκληρο τό βιβλίο τους ('Αριθμητική και Γεωμετρία).

Τοῦτο σημαίνει ὅτι ἡ ὑλοποίηση τῆς προτεινόμενης συνθέσεως τῶν δύο βιβλίων, μέ τις διαφορετικές δομές παρουσιάσεως τῆς ὕλης τους, θά ὑποχρεώνει τρὺς μαθητές, κατὰ τρόπο ψυχολογικά καὶ παιδαγωγικά ἀπαράδεκτο, νά μεταπηδοῦν ἀπὸ τὴν ἰδιαίτερη κατηγορία τῶν νοητικῶν δομῶν τοῦ ἑνὸς βιβλίου στὴν διαφορετικὴν κατηγορία τῶν νοητικῶν δομῶν τοῦ ἄλλου· πράγμα τὸ ὁποῖο εἶναι δυνατό νά ἔχει ὀρισμένες ἀρνητικὲς ἐπιπτώσεις στὴ μάθηση, ἀλλὰ καὶ τὴν προσωπικότητα τῶν μαθητῶν καὶ μάλιστα αὐτῆς τῆς ἡλικίας ὅπως καταπόνηση, ἀπογοήτευση κτλ. καὶ αὐτὸ θά ἰσχύει ἰδιαίτερα γιὰ μαθητές μέτριας ἀποδόσεως. Ἐπομένως, θεωροῦμε ψυχολογικά καὶ παιδαγωγικο-διδασκινὰ ἀσύμφορη μιὰ τέτοια "σύζευξη".

γ) τις αὐτές ἀρνητικὲς ἐπιπτώσεις θά ἔχει καὶ τὸ γεγονός ὅτι μέ τὴν προτεινόμενη σύζευξη ἀναγκαστικά τὸ βιβλίο τοῦ θά προκύψει θά παρουσιάζει ἀνομοιομορφία στὸ γλωσσικὸ ὕφος·

δ) ὁλόκληρο τὸ βιβλίο (Ἀριθμητικὴ καὶ Γεωμετρία) τῶν Καρφόπουλου -Χαλκιαδάκη κρίνεται ἀνεπιφύλακτα ἀπὸ τὴν ἐπιτροπὴ κρίσεως, μέ τὴν ὁποία συμφωνοῦμε ἀπόλυτα, ὡς "ἀξιοπρόσεκτο καὶ ἀποδεκτὸ ἀπὸ "παιδαγωγικῆς ἀπόψεως" (Πράξη Ι7, σελ. 4) (ὑπογράμμιση δική μας), ἐνῶ ἀντίθετα τὸ βιβλίο τῶν Τζούφλα-Τζούφλα, σύμφωνα μέ τὰ ὅσα ἐπισημαίνουν οἱ εἰσηγητές στὴν ἐκθέσὶ τους (Πράξη Ι4) μοιολογία χαρακτηρίζεται ὡς "ἀξιοπρόσεκτο", παρουσιάζει "ὀρισμέ-
νες ἐπιστημονικὲς ἀσάφειες καὶ ἑνακρίβειες καὶ ἀπὸ παιδαγωγικο-
διδασκινῆς πλευρᾶς δὲν ἱκανοποιεῖ πλήρως" (Πράξη Ι7 σελ.2), γιατὶ "μερικὰ κεφάλαια τοῦ βιβλίου, δὲν ἐκτίθενται κατὰ τρόπο
ἀπλό, μέ ἀποτέλεσμα ἡ ἐνασχόληση μέ αὐτὰ νά μὴ γίνεταί πηγὴ
χαρῶς καὶ ἱκανοποιήσεως γιὰ τοὺς μαθητές..." (Πράξη Ι4, Παρατήρηση 3 - ὑπογράμμιση δική μας). Ἀρκετὰ κεφάλαια τοῦ βιβλίου αὐτοῦ, ἐπομένως, ὄχι μόνον δὲν στοιχοῦν, πρὸς τις ἀντιληπτικὲς ἱκανότητες καὶ τὴν ἀφομοιωτικὴ δύναμη τῶν παιδιῶν τῆς ἡλικίας αὐτῆς, ἀλλὰ καὶ δὲν ἀνταποκρίνονται πρὸς τὰ ἐνδιαφέροντά τους."

Τὸ Τμήμα, ἀφοῦ "εἰλαβε ὑπόψη του: α) Τὸ ἔγγραφο ἀριθμ. Γ/2207/3Ι.3.Ι979 τοῦ Ὑπουργείου Ἐθν.Παιδείας καὶ Θρησκευμάτων μέ ὅλα τὰ διαβιβασθέντα παραστατικά στοιχεία, β) Τὸ ἄρθρ. 2 παρ. 5 τοῦ Ν. Ι86/75 καὶ τὸ ἄρθρ. 8/παρ. 4 τοῦ Ν. 309/76, γ) Τὴν εἰσήγηση τοῦ κ. Κ.Πασσάνου, Συμβούλου Β' καὶ δ) τὴν διεξοδικὴν συζήτηση μεταξύ τῶν μελῶν

κατὰ πλειοψηφία ἀποφασίζει

1. Έγκρίνει τις με αριθμ. 15/9.3.79, 16/22.3.79 και 17/24.3.79. Πράξεις της 'Επιτροπής κρίσεως του διδακτικού βιβλίου "Αριθμητική-Γεωμετρία Β' Δημοτικού", όπως έχουν.
2. - Έγκρίνει την άποψη του Β' βραβείου στο βιβλίο των Αίμ. Καρφόπουλου - Έμ. Χαλκιαδάκη και του Γ' βραβείου στο βιβλίο των 'Ι.Τζούφλα - Μ.Τζούφλα, για τους λόγους που αναφέρονται στην πράξη αριθμ. 17/24.3.79 της 'Επιτροπής και στην εισήγηση προς το Τμήμα Δημοτικής.
3. - Απορρίπτεται ως ανατράπηλα τα βιβλία των συγγραφέων:
1) Π. Αντωνόπουλου, 2) Μ. Γαλανή, 3) Σπ. Κανελλου, 4) Α. Παλιάτσου, 5) Γ. Ωραιόπουλου, 6) Α. Αερντάρη και Φ. Τουλούπη, 7) Α. Παπαδημητρίου, 8) Κ. Πάτρου, 9) Π. Ρακοβάλη, 10) Η. Σαμαρά, 11) Γ. Δρούλια, για τους λόγους που αναφέρονται στις πράξεις αριθμ. 15/1979, 16/1979 και 17/1979 της 'Επιτροπής Κρίσεως και στην εισήγηση.
4. - Προτείνει να γίνει σύνθεση και συνέδοση του Α' μέρους ('Αριθμητική) του βιβλίου των Αίμ. Καρφόπουλου - Έμ. Χαλκιαδάκη και του Β' μέρους (Γεωμετρία) του βιβλίου των 'Ι.Τζούφλα - Μ.Τζούφλα και έτσι να κυκλοφορήσει για χρήση των μαθητών της ΣΤ' τάξεως Δημοτικού.

Οι συγγραφείς των βιβλίων να συνεργασθούν με το Τμήμα Δημοτικής για τη διόρθωση και βελτίωση του βιβλίου, σύμφωνα με τις υποδείξεις της 'Επιτροπής κρίσεως και του Τμήματος Δημοτικής του ΚΕΜΕ.

Μειοφηφούν οι κ.κ. Δ. Ανδριόπουλος, Ν. Παπαδόπουλος Σύμβουλοι Β', για τους λόγους που αναφέρονται στο σκεπτικό της πράξεως.

Για το δεύτερο θέμα της ημερήσιας διατάξεως αναβλήθηκε η συζήτηση για μία από τις επόμενες συνεδρίες του Τμήματος. Έπειτα από αυτά έληξε η συνεδρία.

Ο Προβλεπόμενος
Βασ. Γενιδιτσιώτης

Η Γραμματέας
Εύρυδ. Παπανικολάου

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΘΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ
ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΚΕΝΤΡΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΜΕΛΕΤΩΝ
ΚΑΙ ΕΠΙΜΟΡΦΩΣΕΩΣ (ΚΕΜΕ)
ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΕΩΣ

Πράξη 39/1979

Σήμερα, 16 'Απριλίου 1979 ημέρα Δευτέρα και ώρα 10,30 πρωινή, συνεδρίασε το Τμήμα Δημοτικής 'Εκπαίδευσης του Κέντρου 'Εκπαιδευτικών Μελετών και 'Επιμορφώσεως στην αίθουσα συνεδριάσεών του (Λεωχάρους 2, 'Αθήνα).

'Ελαβαν μέρος στη συνεδρίαση, αφού προσιλήθησαν σύμφωνα με τη νόμιμη διαδικασία από τον Προεδρεύοντα του Τμήματος κ. Βασ. Κονιδιτσιώτη, Σύμβουλο Β', οι κ.κ. Δημ. 'Ανδριόπουλος, Νικ. Βλουτίδης, Κων/νος Πασσάκος, Νικ. Παπαδόπουλος, Σύμβουλοι Β', καθώς και ή γραμματέας του Τμήματος Εύρυδ. Παπανικολάου με βαθμό 6ο.

Θέματα ήμερησίας διατάξεως

- ΘΕΜΑ 1ο. 'Εγκριση πράξεως της 'Επιτροπής κρίσεως του διδακτικού βιβλίου Φυσιογνωστικά Β' τάξεως Δημοτικού.
- ΘΕΜΑ 2ο. 'Ανατύπωση του βιβλίου της Φυσικής 'Ιστορίας Ε' Δημοτικού.
- ΘΕΜΑ 3ο. 'Εγκριση πράξεως της 'Επιτροπής κρίσεως του διδακτικού βιβλίου Φυσιογνωστικά ΣΤ' τάξεως Δημοτικού.
- ΘΕΜΑ 4ο. 'Ανατύπωση του βιβλίου της Φυσικής 'Ιστορίας ΣΤ' Δημοτικού.

Στην αρχή επικυρώνεται το πρακτικό της προηγούμενης συνεδρίας.

ΘΕΜΑ 1ο. Έγκριση Πρόξεως της 'Επιτροπής κρίσεως του διδακτικού βιβλίου "Φυσιολογιστικά Μαθήματα" Ε' τάξεως Δημοτικού Σχολείου.

Οι αρμόδιοι για το θέμα Εισηγητές κ.κ. Νικ. Βλουτίδης, Σύμβουλος Β' κατ' Στέφ. Παπασημαδόπουλος, Εισηγητής του ΚΕΜΕ, εισηγοῦνται στο Τμήμα τα ακόλουθα:

Με το αριθμ. Γ/2039/23-3-1979 Έγγραφο της Δ/νσεως 'Εφαρμογής Προγράμμάτων ΔΕΠΑ του ΥΠΕΠΘ διαβιβάζονται στο ΚΕΜΕ:

α) Τα πρακτικά 1/2-9-1978, 2/11-10-1978 κατ' 3/23-2-1979 της 'Επιτροπής κρίσεως, που συγκροτήθηκε με την αριθμ. 94979/25-8-78 απόφαση του Υπουργού 'Εθνικής Παιδείας κατ' Θρονησμάτων για την κρίση του διδακτικού βιβλίου "Φυσιολογιστικά Μαθήματα" Ε' τάξεως που γράφτηκε κατ' όπιν διαγωνισμού που προκηρύχθηκε με την αριθμ. Φ.309.22/290/135139/16-11-1977 υπουργική απόφαση.

β) Την εισηγητική έκθεση των Εισηγητών της 'Επιτροπής κρίσεως

γ) Την απάντηση του συγγραφέα στηβ εισηγητική έκθεση κατ'

δ) Δύο(2) αντίτυπα των βιβλίων που υποβλήθηκαν.

'Η 'Επιτροπή κρίσεως α) με την αριθμ. 1/2-9-1978 απόφαση της άπορριπτει το βιβλίο Ε' τάξεως Δημοτικού Σχολείου του συγγραφέα Πάνου 'Αντωνίου, β) με την αριθμ. 3/23-2-79 απόφαση της κρίνει κατ' πλειοψηφία (3 προς 2) κατάλληλο να κυκλοφορήσει προσωρινά το βιβλίο του κ. 'Αθαν. Δερβίση κατ' προτείνει την άπονομή του Α' επαίνου/ στο συγγραφέα, για τους λόγους που αναφέρονται στο σχετικό πρακτικό της 'Επιτροπής.

'Αφού λάβαμε υπόψη το Ν.Δ. 749/70, τις διατάξεις του άρθρου 2, παράγρ. 5 του Ν. 186/75, τις διατάξεις του άρθρου 80 παράγρ. 4 του Ν.309/1976, τη σχετική προκήρυξη συγγραφής του βιβλίου κατ' αφού μελετήσαμε διεξοδικά τα πρακτικά της 'Επιτροπής κρίσεως, την εισηγητική έκθεση των Εισηγητών, την απάντηση του συγγραφέα σ' αυτή κατ' τα βιβλία που υποβλήθηκαν, εισηγοῦμαστε στο Τμήμα, τα ἑξῆς:

1. Δέν συμφωνοῦμε με την πλειοψηφία των μελῶν της 'Επιτροπής κρίσεως που βρίσκει "το βιβλίο κατάλληλο να κυκλοφορήσει προσωρινά ὡς σχολικό ἔγχειρῖδιο" γιατί:

α) Δέν ἐξυπηρετεῖ σέ ἱκανοποιητικό βαθμό τὸ συνδυασμὸς τῆς περιγραφῆς κατ' βιολογικῆς μεθόδου κατ' παρακωλύει τὴν ἀνάπτυξη αἰτιωδῶν σχέσεων.

β) Δέν καλλιεργεῖ τὴν ἐρευνητικὴ διάθεση τῶν μαθητῶν, δέν προβληματίζει

- ιανοποιητικά, δεν άσκει τήν παρατηρητικότητα ούτε παρέχει εύκαι-
ρες για άυτενέργεια και ανάπτυξη τής κρίσεως.
- Υ) Η διαδοχή τής ύλης είναι μηχανική και όρισμένες ένότητες έχουν με-
γάλη ξιταση πράγμα ποδ δυσχεραίνει τήν κατανόηση και άφομοίωση τής
ύλης.
- δ) Παρουσιάζει έπιστημονικές ανακρίβειες και όρισμένες γλωσσικές άτέ-
λειες.
- ε) Οί έργασίες ποδ συνοδεύουν τς ένότητες είναι πολλές, δύσκολες,
κουραστικές και άμβλύνουν τά διαφέροντα τών παιδιών για τδ μάθημα.
- στ) Γενικά, τδ βιβλίο ύστερεϊ από έπιστημονική, παιδαγωγική και διδα-
κτική ^(ακρίβεια) και δεν ανταποκρίνεται στις άπαιτήσεις τοδ μαθήματος, ούτε
στο σκοποδ τοδ βιβλίου.

Για τοús παραπάνω λόγους θεωρούμε ότι τδ βιβλίο δεν είναι κατάλληλο
να κυκλοφορήσει ως σχολικό έγχειρίδιο. Έπειδή όμως ό συγγραφέας αντα-
ποκρίνεται στην ξιταση τοδ βιβλίου ποδ προβλέπει ή προκήρυξη, διαπραγ-
ματεύεται τήν ύλη με τρόπο άπλο και γενικά ανταποκρίνεται στο γλωσσικό
έπίπεδο τών μαθητών τής Β' τάξεως,

π ρ ο τ ε ί ν ο υ μ ε

όπως και ή πλειοψηφία τών μελών τής Έπιτροπής κρίσεως, τήν άπονομή
τοδ Α* έπαινου στον κ. 'Αθ. Δερβίση.

9. Προτείνουμε να άπορριφθεϊ ως άκατάλληλο τδ βιβλίο τοδ κ.Π. 'Αντωνό-
πουλου για τοús λόγους ποδ αναφέρονται στο πρακτικό τής Έπιτροπής
κρίσεως.

Τδ Τμήμα άφου έλαβε υπόψη του: α) τδ έγγραφο άριθμ. Γ/2039/23-3-
1979 τής Δ/σεως Έφαρμογής Προγραμμάτων ΔΕΠΑ τοδ ΥΠΕΠΘ, β) τά παρα-
στατικά στοιχεϊα, γ) τήν είσήγηση τών κ.κ. Νικ. Βλουτίδη, Συμβούλου Β',
Στέφ. Πάπασημανόπουλου, Εισηγητή τοδ ΚΕΜΕ, και όλη διεξοδική συζήτηση
μεταξύ τών μελών

όμόφωνα αποφασίζει.

16

1. Δεν θεωρεῖ κατάλληλο νὰ κυκλοφορήσει ὡς σχολικὸ ἐγχειρίδιο τὸ βιβλίο "ΦΥΣΙΟΓΝΩΣΤΙΚΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ" Ε' τάξεως Δημοτικοῦ Σχολείου τοῦ συγγραφέα κ. Ἀθαν. Δερβίση, γιὰ τοὺς λόγους, ποὺ ἀναφέρονται στὸ πρακτικὸ τῆς Ἐπιτροπῆς κρίσεως καὶ πτὴν εἰσήγηση πρὸς τὸ Τμῆμα Δημοτικῆς.
2. Ἐγκρίνει τὴν ἀπονομὴ τοῦ Α' ἐπαίνου στὸ συγγραφέα κ. Ἀθαν. Δερβίση.
3. Ἀπορρῶπει ὡς ἀκατάλληλὸ τὸ βιβλίο τοῦ κ. Π. Ἀντωνόπουλου γιὰ τοὺς λόγους ποὺ ἀναγράφονται στὸ πρακτικὸ τῆς Ἐπιτροπῆς κρίσεως.

[Handwritten signature]

ΘΕΜΑ 2ο. 'Ανατύπωση του βιβλίου της Φυσικής 'Ιστορίας Ε' Δημοτικού

Οί κ.κ.Ν.Βλουτλίδης, Σύμβουλος Β' και Στ. Παπασημακόπουλος, Εισηγητής του ΚΕΜΕ, εισηγούνται στο Τμήμα τὰ ἑξῆς:

(39/1979)
"Ἐπειτα ἀπὸ τὴν ὁμόφωνη ἀπόφαση τοῦ Τμήματος νὰ μὴ κυκλοφορήσῃ τὸ βιβλίο "ΦΥΣΙΟΓΝΩΣΤΙΚΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ" τῆς Ε' τάξεως Δημοτικοῦ τοῦ κ. Ἀθαν. Δερβίση, προτείνουμε νὰ ἀνατυπωθεῖ καὶ χρησιμοποιηθεῖ τὸ σημερινὸ διδακτικὸ ἔγχειρίδιο τῆς Φυσικῆς 'Ιστορίας Ε' Δημοτικοῦ μετὰ τὴν προϋπόθεση οἱ συγγραφεῖς νὰ ἐπιφέρουν ὁρισμένες βελτιώσεις σύμφωνα μετὰ τὸ Α.Π., καὶ τὲς ὑποδείξεις τοῦ Τμήματος Δημοτικῆς Ἑκπαιδεύσεως.

Τὸ Τμήμα, ὕστερα ἀπὸ διεξοδική συζήτηση μεταξὺ τῶν μελῶν του

ὁμόφωνα ἀποφασίζει

Νὰ ἀνατυπωθεῖ ἀπὸ τὸν ΟΕΔΒ τὸ ἐγκριρισμένο βιβλίο τῆς Φυσικῆς 'Ιστορίας Ε' Δημοτικοῦ, ἀφοῦ προηγουμένως ἐπιφέρουν οἱ συγγραφεῖς ὁρισμένες βελτιώσεις σύμφωνα μετὰ τὸ Α.Π. καὶ τὲς ὑποδείξεις τοῦ Τμήματος Δημοτικῆς Ἑκπ/σεως τοῦ ΚΕΜΕ.

(Handwritten signature)

Θέμα 3ο: "Εγκριση πράξεως της 'Επιτροπής κρίσεως του διδακτικού βιβλίου "Φυσιογνωστικά Μαθήματα" ΣΤ' τάξεως Δημοτ.σχολείου.

Οι άρμόδιοι για τό θέμα εισηγητές κ.κ. Νικ.Βλουτίδης, Σύμβουλος Β'καί Στεφ.Παπασημακόπουλος, εισηγητής του ΚΕΜΕ, εισηγούνται στό Τμήμα τό ακόλουθο: ΜΕ τό άριθμ.Γ/2039/23-3-1979 έγγραφο της Δ/νσεως 'Εφαρμογής Προγραμμάτων ΔΕΠΑ του ΥΠΕΠΘ διαβιβάζονται στό ΚΕΜΕ:

- (α) Τά πρακτικά 1/2-9-78 καί 2/22-2-79 της 'Επιτροπής κρίσεως, που συγκροτήθηκε με την άριθ. 94979/25-8-78 απόφαση του 'Υπουργού 'Εθνικής Παιδείας καί Θρησκευμάτων για την κρίση του διδακτικού βιβλίου "Φυσιογνωστικά Μαθήματα" ΣΤ' τάξεως, που γράφτηκε κατόπιν διαγωνισμού που προκηρύχθηκε με την άριθ. Φ.309.22/290/135139/16-11-1977 υπουργική απόφαση.
- (β) 'Η εισηγητική έκθεση των εισηγητών της 'Επιτροπής κρίσεως.
- (γ) ~~Η~~ απάντηση του συγγραφέα στην εισηγητική έκθεση καί
- (δ) 'Ενα (1) αντίτυπο του βιβλίου που υποβλήθηκε καί κρίθηκε.

'Η 'Επιτροπή κρίσεως με την άριθ.2/22-2-79 απόφαση της, κρίνει κατά πλειοψηφία (3 μέλη ύπέρ, 2 κατά) κατάλληλο νά κυκλοφορήσει προσωρινά τό βιβλίο του κ.Παναγιώτη Καρπούζα καί προτείνει την άποναμή του Α' έπαίνου στό συγγραφέα για τους λόγους που άναφέρονται στό σχετικό πρακτικό της 'Επιτροπής.

'Αφοϋ λάβαμε ύπόψη τό Ν.Δ. 749/70, τις διατάξεις του άρθρου 2, παράγρ. 5 του Ν.186/75, τις διατάξεις του άρθρου 80 παράγρ. 4 του Ν.309/1976, τη σχετική προκήρυξη συγγραφής του βιβλίου καί αφοϋ μελετήσαμε διεξοδικά τά πρακτικά της 'Επιτροπής κρίσεως, την εισηγητική έκθεση των εισηγητών, την απάντηση του συγγραφέα σ'αυτή καί τό βιβλίο που υποβλήθηκε, εισηγούμαστε στό Τμήμα, τά εξής:

1. Δέν συμφωνούμε με την πλειοψηφία των μελών της 'Επιτροπής κρίσεως που βρίσκει "τό βιβλίο κατάλληλο νά κυκλοφορήσει προσωρινά" γιατί:

α) Παρουσιάζει έπιστημονικές ατέλειες καί άνακρίβειες καί ύστερεϊ από παιδαγωγικής καί γλωσσικής άπόψεως.

β) Δέν προβληματίζει ούτε καλλιιεργεί την κρίση καί αϋτενέργεια των μαθητών καί δέν τους υποβοηθεϊ στην άνεύρεση αίτιωδών σχέσεων. Κατά τη διαπραγμάτευση της ύλης πολλές ένόητες παίρνουν μεγάλη έκταση περιέχουν δυσνόητες έννοιες καί τό περιεχόμενο όρισμένων δέν ανταποκρίνεται στό τίτλο.

Handwritten signature

Επίσης η διαδοχή της ύλης είναι μηχανική.

γ) Οι έμπεδωτικές εργασίες έχουν μορφή ερωτήσεων, όν ανταποκρίνονται στις απαιτήσεις της προκηρύξεως και καλλιεργούν περισσότερο τη μνήμη παρά την κρίση των μαθητών. Με τώ τρόπο αυτό καταπονούνται οι μαθητές, όν άφομοιώνεται τώ διδακτικό υλικό και καταστέλλεται ή έρευνητική τους διάθεση. Στο τρίτο μέρος τού βιβλίου παραλείπονται τελείως οι έμπεδωτικές εργασίες.

δ) Γενικά, τώ βιβλίο ελάχιστα ανταποκρίνεται στις απαιτήσεις τού μαθήματος και στο σκοπό τού διδακτικού βιβλίου.

Γιά τούς παραπάνω λόγους θεωρούμε ότι τώ βιβλίο τού κ. Παν. Καρπούζα όν είναι κατάλληλο νά κυκλοφορήσει ως σχολικό έγχειρτίδιο.

2. Προτείνουμε, όπως και ή πλειοψηφία τών μελών τής Έπιτροπής ν' άπονεμηθεϊ στο συγγραφέα τού βιβλίου ό Α' έπαινος, γιατί ή έκταση τού βιβλίου ανταποκρίνεται στούς σχετικούς όρους τής προκηρύξεως, ή διαπραγμάτευση τού υλικού γίνεται μέ απλότητα και γιατί παρά τίς γλωσσικές παραλείψεις ό συγγραφέας, γενικά, ανταποκρίνεται στο γλωσσικό επίπεδο τών παιδιών πρós τώ όποία άπευθύνεται τώ βιβλίο.

Τώ Τμήμα, άφού έλαβε υπόψη του α) τώ έγγραφο άριθ. Γ/2039/23-3-1979 τής Δ/νσεως Έφαρμογής Προγραμμάτων τού ΥΠΕΠΘ, β) τά παραστατικά στοιχεία, γ) τήν είσήγηση τών κ.κ. Ν. Βλουτίδη, Συμβούλου Β' και Στέφ. Παπασημακόπουλου, είσηγητή τού ΚΕΜΕ και δ) τή διεξοδική συζήτηση μεταξύ τών μελών,

Ο μ ό φ ω ν α ά π ο φ α σ ί ζ ε ι

1. Δέν θεωρεϊ κατάλληλο νά κυκλοφορήσει ως σχολικό έγχειρτίδιο τώ βιβλίο "ΦΥΣΙΟΓΝΩΣΤΙΚΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ" ΣΤ' τάξεως Δημοτικού σχολείου τού συγγραφέα κ. Παν. Καρπούζα, γιά τούς λόγους πού αναφέρονται στο πρακτικό τής Έπιτροπής κρίσεως και στήν είσήγηση πρós τώ Τμήμα Δημοτικής.

2. Έγκρίνει τήν άπονομή τού Α' έπαινου στο συγγραφέα κ. Παν. Καρπούζα.

[Handwritten signature]

Θέμα 4ο: 'Ανατύπωση τοῦ βιβλίου τῆς φυσικῆς 'Ιστορίας ΣΤ' Δημοτικοῦ.

ΟΙ κ.κ. Νικ. Βλουτίδης, Σύμβουλος Β' καὶ Στέφ. Παπασημακόπουλος, Εἰσηγητῆς τοῦ ΚΕΜΕ, εἰσηγοῦνται στὸ Τμήμα, τὰ ἑξῆς: (39/1979)
"Ἐπειτα ἀπὸ τὴν ἡμόφωνη ἀπόφαση τοῦ Τμήματος νὰ μὴ κυκλοφορήσει τὸ βιβλίο "Φυσιογνωστικὰ Μαθήματα ΣΤ' τάξεως Δημοτικοῦ Σχολείου τοῦ κ. Παν. Καρπούζα προτείνουμε ν' ἀνατυπωθεῖ καὶ κυκλοφορήσει τὸ διδακτικὸ ἔγχειρτίδιο τῆς φυσικῆς 'Ιστορίας ποὺ χρησιμοποιεῖται σήμερα ἀπὸ τοὺς μαθητὲς τῆς ΣΤ' τάξεως Δημοτικοῦ Σχολείου, μὲ τὴν προϋπόθεση οἱ συγγραφεῖς νὰ ἐπιφέρουν ὁρισμένους βελτιώσεις ποὺ εἶναι δυνατό νὰ γίνουν σύμφωνα μὲ τὸ Α.Π. καὶ τίς ὑποδείξεις τοῦ Τμήματος Δημοτικῆς τοῦ ΚΕΜΕ.

Τὸ Τμήμα ὕστερα ἀπὸ διεξοδική συζήτηση μεταξὺ τῶν μελῶν του

δ μ δ φ ω ν α ἀ π ο φ α σ ῖ ζ ε ι

Ν' ἀνατυπωθεῖ ἀπὸ τὸν ΟΕΔΒ τὸ ἐγκεκριμένο βιβλίο τῆς φυσικῆς 'Ιστορίας ΣΤ' Δημοτικοῦ, ἀφοῦ προηγουμένως οἱ συγγραφεῖς ἐπιφέρουν ὁρισμένους βελτιώσεις ποὺ εἶναι δυνατό νὰ γίνουν σύμφωνα μὲ τὸ Α.Π. καὶ τίς ὑποδείξεις τοῦ Τμήματος Δημοτικῆς τοῦ ΚΕΜΕ.

Μετὰ ἀπὸ αὐτὰ τερατφότηκε ἡ συνεδρία.

Ἡ Γραμματεὺς

Γ. Παπανικολάου
Εὐρ. Παπανικολάου

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΘΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ
ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΚΕΝΤΡΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΜΕΛΕΤΩΝ
ΚΑΙ ΕΠΙΜΟΡΦΩΣΕΩΣ (ΚΕΜΕ)
ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΕΩΣ

Πράξη 40/1979

Σήμερα, 17 'Απριλίου 1979 ημέρα Τρίτη κατ' ώρα 10.30 πρωινή, συνεδρίασε τὸ Τμήμα Δημοτικής 'Εκπαιδεύσεως τοῦ Κέντρου 'Εκπαιδευτικών Μελετῶν κατ' 'Επιμορφώσεως, στήν αἴθουσα συνεδριάσεών του (Λεωχάρους 2, 'Αθήνα).

'Ελαβαν μέρος στή συνεδρίαση, ἀφοῦ προσελήθησαν σύμφωνα μέ τή νόμιμη διαδικασία ἀπό τόν Προεδρεύοντα τοῦ Τμήματος κ.Βασ. Κονιδιτσιώτη, Σὺμβουλο Β', οἱ κ.κ. Δημ. 'Ανδριόπουλος, Νικ. Βλουτίδης, Κων/νος Πασσάνιος, Νικ. Παπαδόπουλος, Σὺμβουλοι Β', καθὼς καί ἡ γραμματέας τοῦ Τμήματος Εὐρυδίκη Παπανικολάου μέ βαθμὸ 60.

Θέμα ἡμερησίας διατάξεως

"'Εγκριση πράξεως τῆς 'Επιτροπῆς κρίσεως τοῦ διδακτικοῦ βιβλίου "Αλφαβητάριο".

Στήν ἀρχή ἐπικυρώνεται τὸ πρακτικὸ τῆς προηγουμένης συνεδρίας.

ΘΕΜΑ: "Εγκριση πράξεως τῆς 'Επιτροπῆς κρίσεως τοῦ διδακτικοῦ βιβλίου "Αλφαβητάριο".

'Ο Προεδρεύων τοῦ Τμήματος κ. Βασ. Κονιδιτσιώτης, Σὺμβουλος Β', εἰσηγέται γιὰ τὸ θέμα αὐτὸ τὰ ἀκόλουθα:

Μέ ἀριθμ. πρωτ.Γ/2654/16-4-79 τοῦ ΥΠΕΠΘ διαβιβάζεται στό ΚΕΜΕ ἔγγραφο τοῦ Προέδρου τῆς ἐπιτροπῆς κρίσεως 'Αλφαβηταρίου κ.Ν.Πετρούλακη, δ.φ.ἐ.τ. Εἰδικοῦ Συμβούλου τοῦ ΚΕΜΕ, πού συγκροτήθηκε μέ τήν 'Απόφαση ΥΠΕΠΘ ἀρ.126977/24-10-78.Τὸ ἔγγραφο ἔχει ἡμερομηνία 13-4-79.Ταυτόχρονα διαβιβάζονται: α)Τὰ πρακτικὰ τῆς ἐπιτροπῆς κρίσεως, β)οἱ εἰσηγητικὲς ἐκθέσεις κρίσεως, γ) οἱ ἀπαντήσεις τῶν συγγραφέων, δ) Τὰ σάματα τῶν 'Αλφαβηταρίων πού ὑποβλήθησαν (31).

'Ελαβα ὑπόψη: α) τὸ Ν.Δ. 749/1970 περὶ διδακτικῶν βιβλίων, β) τὸ Ν.186/75 περὶ τοῦ ΚΕΜΕ, γ)τὸ Ν.309/76, δ) τήν 'Απόφαση ἀρ. Φ.309.22/

πού αναγράφονται για τὸ καθένα στὴ σχετικὴ ἔκθεση (πρακτικὸ), ὡς ἑξῆς:

Κέσιου Σ.-'Ανδριτσοπούλου Κ. 2) Μαισινοπούλου Γ. 3) Μπαῦραντάρη Β.Πορφύ-
ρη Μ. 4) Σακελλαρίου Χ. 5) Ααμπρινέδη Α. 6) Γιαννέλη Ι. 7) Γόννη Τρ.
8) Σολωμοῦ 'Αλ. 9) Κούτρα Ι. 10) Φίλου Στ. 11) Στεφανίδου Β. 12)Μαλοῦνιου
Κ. 13) Μάνου Κ.-Γαλίδη Ν. 14) Ραῦμόνδου Α. 15)'Αντωνόπουλου Π. 16)Γεμενῆ
Αἰκατερ. 17) Διονυσοπούλου Τρ. 18) Πλάγου 'Αγγ. 19) Στεργίου Γ. 20) 'Ασλα-
νίδη Γ. 21) Χατζηγιαννιοῦ Χρ. 22) Κολοβοῦ Φ. καὶ 23)Καζῶ Γ.-Σαπουντζῆνη Χ.

Ε) Νά τροποποιηθεῖ ἡ ἀπόφαση τῆς ἐπιτροπῆς κρίσεως (ἀρ.πραξ.3/9-4-79)
ὡς πρὸς τὴ σειρά ἀξιολογήσεως τῶν τεσσάρων(4) πρώτων βιβλίων, ὡς ἑξῆς:

1) Τὴν πρώτη θέση στὴ σειρά ἀξιολογήσεως νά καταλάβει τὸ 'Αλφαβητάριο
τῶν Βαλαβάνη Ε.-Τσουρένη Ι., πού ἡ ἐπιτροπὴ κρίσεως κατέταξε στὴν
τρίτη θέση.2)Τὴν δευτέρη θέση νά καταλάβει τὸ 'Αλφαβητάριο τοῦ Μπλοῦνα
Θ., ὅπως τὸ κατέταξε καὶ ἡ ἐπιτροπὴ κρίσεως, 3) τὴν τρίτη θέση νά κατα-
λάβει τὸ 'Αλφαβητάριο τῶν Πραπαβέση Θ.-Μιχαηλίδη Β., πού ἡ ἐπιτροπὴ
κρίσεως κατέταξε στὴν πρώτη θέση καὶ 4) τὴν τέταρτη θέση νά καταλάβει
τὸ βιβλίο τῶν Κολοβοῦ Κ.-Παπανδρέου Α., ὅπως τὸ κατέταξε καὶ ἡ ἐπιτρο-
πὴ κρίσεως.

Οἱ λόγοι γιὰ τοὺς ὁποίους τὰ 'Αλφαβητάρια τῶν Μπλοῦνα Θ. καὶ Κολο-
βοῦ Κ.-Παπανδρέου Α. διατηροῦν τὴν ἴδια θέση στὴν ὁποία τὰ κατέταξε
καὶ ἡ ἐπιτροπὴ κρίσεως εἶναι ἐνεῖνοι πού ἀναφέρονται γιὰ τὸ καθένα
στὴ σχετικὴ εἰσηγητικὴ ἔκθεση καὶ τὸ σχετικὸ πρακτικὸ (ἀρ.3/9-4-79).

Οἱ λόγοι γιὰ τοὺς ὁποίους τὴν πρώτη θέση καταλαμβάνει τὸ 'Αλφαβη-
τάριο τῶν Βαλαβάνη Ε.-Τσουρένη Ι. εἶναι οἱ ἑξῆς:

Ἡ μέθοδος πού ἀνολοιθεῖται γιὰ τὴν προοδευτικὴ σύνεργη τοποθέτηση στὰ
παιδιά τῶν νέων κάθε φορά καὶ ἀγνώστων γλωσσικῶν συμβόλων εἶναι ἡ καθιε-
ρωμένη 'Αναλυτικοσυνθετικὴ, συνδυασμένη μέ τὴν 'Ιδεοπτικὴ μέθοδο στὰ
τέσσερα(4) πρῶτα μαθήματα.Εἶναι μέθοδος πού ἀνολοιθεῖται καὶ σέ σχολεῖα
προοδευμένων ἐκπαιδευτικῶν χωρῶν, παράλληλα μέ ἄλλες ἐκλεκτικὲς μεθόδους
πρώτης ἀναγνώσεως.

Τὸ 'Αλφαβητάριο εἶναι πρωτότυπο γιὰ τὴ χώρα μας καὶ ἐπιτυχημένο.'Ορθὰ
ἡ ἐπιτροπὴ κρίσεως διαπιστώνει ὅτ' εἶναι δυνατόν νά τοποθετηθεῖ "ἄνετα...
στὴν κορυφὴ τῆς σειράς", ὅν γίνονται ὁρισμένους μεταβολές καὶ βελτιώσεις.Τὸ
τελευταῖο, ὅπως ἤδη εἶναι γνωστὸ,ἀποτελεῖ κανόνα γιὰ κάθε βιβλίο,πού ἐπι-
λέγεται γιὰ νά ἐκτυπωθεῖ καὶ χορηγηθεῖ στὰ παιδιά .Εἶναι 'Αλφαβητάριο
πού παρουσιάζει φυσιοδότηα/ ζωῆς τῶν παιδιῶν, δραστηριότητα, ἀγροτικὴ

και αστική ζωή και κοινωνικότητα στις σχέσεις των προσώπων που χρησιμοποιεί.

Δίνεται για συνειδητοποίηση κάθε φορά μόνο ένα άγνωστο στοιχείο, αλλά δίνονται ταυτόχρονα με τρόπο φυσικό ολόκληρες λέξεις, που περιέχουν το νέο γράμμα, που πρέπει να συνειδητοποιηθεί, σε δύο(2) μαθήματα, το 30 ή το 40. "Όσοι μαθητές θέλουν και μπορούν είναι δυνατόν να διαβάζουν ή και να γράφουν ολόκληρες τις λέξεις ή και φράσεις, όπως στην 'Ιδεοπτική μέθοδο. Δίνονται πολλές φορές ασκήσεις αναγνωρίσεως γραμμάτων και συλλαβών σε λέξεις ή προτάσεις. Όρθα εξοικονομείται χρόνος, αφού πολλά συμπλέγματα συμφώνων δεν διδάσκονται χωριστά, αλλά ενσωματώνονται σε κείμενα. Αυτό δεν παρουσιάζει δυσκολίες. Η προσοχή των μαθητών συγκεντρώνεται σ' αυτά με την έντοπυσή τους με πράσινο χρώμα.

Δίνονται σε ιδιαίτερο τεύχος μεθοδικές ιστορίες για να τις συμβουλευθούν οι διδάσκαλοι. Δεν είναι όμως απαραίτητες. Από την παρατήρηση των εικόνων του βιβλίου οι μαθητές είναι δυνατόν να αρχίσουν συζήτηση, που θα φέρει το άγνωστο στοιχείο κάθε φορά στο κέντρο της ζωής και του ενδιαφέροντος της τάξεως.

Απαραίτητη είναι η σύνταξη και πρόταξη στο βιβλίο σύντομων οδηγίων χρήσεως του βιβλίου για το διδάσκαλο.

Τα μειονεκτήματα του βιβλίου, επισημάνθηκαν με πρόεχρή από τους εισηγητές σε έξι σελίδες και την επιτροπή και οι συγγραφείς έχουν ήδη έτοιμες όλες τις διορθώσεις και βελτιώσεις στην προβλεπόμενη απάντησή τους στην επιτροπή, εντάσεως 27 σελίδων.

Όποσδήποτε οι συγγραφείς θα είναι υποχρεωμένοι να συνεργαστούν με το Τμήμα Δημοτικής του ΚΕΜΕ για τις διορθώσεις και βελτιώσεις που προτείνει ή επιτροπή και εκείνων που θα υποδείξει ο υπεύθυνος εισηγητής-πρόεδρος.

Οό λόγοι για τους όποιους την τρίτη θέση πρέπει να καταλάβει το Αλφαριθμητικό των Θ. Πραπαρέση και Β. Μιχαηλίδου-Πραπαρέση είναι οι εξής:

Είναι εργασία που παρουσιάζει στο Α' μέρος μία σειρά πενήντα(50) ολόκληρων προτύπων λέξεων - μία λέξη σε κάθε μάθημα- με ένα σύμβολο γραμμένο στην αρχή με διαφορετικό χρώμα. Η μεθόδευση αυτή της διδασκαλίας της Α' Αναγνώσεως υποχρεώνει τον μαθητή να περιορίζεται κάθε φορά στην παρατήρηση ενός γλωσσικού συνόλου μονολεπτικού για άφύσικα μακρό χρονικό διάστημα. Το Β' μέρος, έπειτα από πενήντα(50) μονολεπτικά "κείμενα", αρχίζει με πολύ άπλοϊκά κείμενα για τα παιδιά, τουλάχιστον ως προς την έντα-

1109

σή τους, σέ σχέση μέ τήν έποχή.Στό Β' μέρος περιέχονται όμως καί κείμενα άξιόλογα, μέ σύγχρονο πνεύμα, σωστές άνθρώπινες σχέσεις καί ευχάριστα. Αύτά δικαιολογούν, κατά τήν κριτική έπιτροπή, τήν άξιολόγησή του στήν πρώτη σειρά.Αυτό όμως θεωρεΐται άπό τόν εισηγούμενο υπερβολική έπίδειξη έντιμήςσεως καί γιά τό λόγο αυτό θεωρώ τήν τρίτη θέση ως θέση άξιολογήσεως τοῦ βιβλίου αυτού. 'Η έπιτροπή κρίσεως, άλλωστε, δέν θεώρησε τό Α' μέρος κατάλληλο γιά δημοσίευση,παρά τό ότι άπένειμε στό βιβλίο αυτό τό Β' βραβεΐο.

ΣΤ) Νά μή γίνει δεκτή ή εύχή τής έπιτροπής γιά έπιμερισμό τών βραβείων καί επαίνων μεταξύ πλειόνων βιβλίων, γιατί αυτό ρητά άποκλείεται άπό τήν παράγραφο 2 τοῦ άρθρου 5 τοῦ Ν.Δ.749/70.

Ζ) Νά άπονεμηθοῦν τά εξής βραβεΐα καί έπαινοι:

1) Β' βραβεΐο στό 'Αλφαβητάριο Ε. Βαλαβάνη-Ι.Τσουρέκη.

2) Γ' βραβεΐο στό 'Αλφαβητάριο Θ.Μπλούνα.

3) Α' έπαινος στό 'Αλφαβητάριο Θ.Πραπαβέση-Β.Μιχαηλίδου καί

4) Β' έπαινος στό 'Αλφαβητάριο Κ.Κολοβοῦ-Α.Παπανδρέου

Η) Νά έκδοθεΐ τό 'Αλφαβητάριο Ε.Βαλαβάνη- Ι.Τσουρέκη καί νά χορηγηθεΐ στους μαθητές, άφοῦ οί συγγραφείς διορθώσουν καί βελτιώσουν δύο άπό τά άντίτυπα πού έχουν υποβάλλει σύμφωνα μέ τες υποδείξεις τών εισηγητῶν καί τής 'Επιτροπής κρίσεως καί τοῦ άρμόδιου εισηγητή-Συμβούλου τοῦ Τμήματος Δημοτιικής τοῦ ΚΕΜΕ.

Θ) Νά έκτυπωθεΐ τό 'Αλφαβητάριο σέ δύο(2) χωριστά τεύχη, πού θά δοθοῦν ταυτόχρονα στά σχολεία μέ τήν έναρξη τοῦ νέου σχολικοῦ έτους. 'Η έκτύπωση σέ δύο χωριστά τεύχη έχει πραγματοποιηθεΐ καί στό παρελθόν στή χώρα μας καί δικαιολογεΐται, άπό τήν πρακτική μέν πλευρά, άπό τό ότι τό βιβλίο εΐται δέν φθείρεται, άπό τήν ψυχολογική καί παιδαγωγική δέ, άπό τό ότι στό μέσον τοῦ σχολικοῦ έτους τό παιδί συνειδητοποιεΐ ότι τελείωσε ήδη ένα βιβλίο καί παίρνει στά χέρια του ένα νέο βιβλίο.Τό γεγονός αυτό ένισχύει τό αὐτοσυναίσθημα καί τήν αὐτοπεπρόληψη τοῦ μικροῦ παιδιοῦ-μαθητοῦ.

Τό Τμήμα, άφοῦ έλαβε υπόψη του:α)Τό έγγραφο άριθμ.Γ/2654/Γ6-4-1979 τοῦ 'Υπουργείου 'Εθν. Παιδείας καί Θρησκ/των μέ όλα τά διαβιβασθέντα παραστατικά στοιχεΐα, β)Τήν εΐσήγηση τοῦ κ.Β.Κονιδιτσιώτη,Συμβούλου Β', γ) Τό άρ. 2 παρ. 5 τοῦ Ν.186/75 καί τό άρθρ.80 παρ.4 τοῦ Ν.309/76, δ)τό Ν.Δ.

749/1970 περί διδακτινῶν βιβλίων καὶ ε) τῇ διεξοδικῇ συζήτησιν μεταξύ τῶν μελῶν

ὁμόφωνα ἀποφαινεται

Ἀποδέχεται τὴν εἰσήγηση, ὅπως ἔχει, ἥτοι:

1. Ἐγκρίνει τὴν ἀριθμ. 3/9-4-1979 πράξιν τῆς Ἐπιτροπῆς κρίσεως, ὅπως ἔχει, ὡς πρὸς τὸ σημεῖο ποὺ ἀποδέχεται καὶ ὑποβάλλει σὲ οὐσιαστικὴν κρίσιν ὅλα τὰ Ἀλφαβητάρια (31) ποὺ ὑποβλήθησαν γιὰ κρίσιν.
2. Ἐγκρίνει τὴν Πράξιν τῆς Ἐπιτροπῆς (3/1979) ὡς πρὸς τὸ σημεῖο ποὺ κρίνει ἀνατάλληλα τὰ βιβλία τῶν συγγραφέων 1) Λαζάρου Ἀνδρέα, 2) Τζιάλλα Ἐλευ-
θέριου, 3) Τσακίρη Πασχάλη καὶ 4) Τσοῦνα Ἀλεξάνδρου, γιὰ τυπικοὺς λό-
γους ποὺ ἀναγράφονται στὴ σχετικὴ γιὰ τὸ καθένα ἐκθεση, καὶ στὸ πρα-
κτικόν.
3. Συμφωνεῖ μετὰ τὴν Ἐπιτροπὴ κρίσεως καὶ κρίνει κατὰλληλα ὅλα τὰ ὑπόλοιπα
ἐκτοσεῖς ἐπὶ βιβλία, γιὰ τοὺς λόγους ποὺ ἀναγράφονται στὴ σχετικὴ γιὰ
τὸ καθένα ἐκθεση καὶ στὸ πρακτικόν.
4. Τροποποιεῖ τὴν Πράξιν τῆς Ἐπιτροπῆς κρίσεως (3/1979) ὡς πρὸς τὴν σειρά
ἀξιολογήσεως τῶν τεσσάρων (4) πρώτων βιβλίων, γιὰ τοὺς λόγους ποὺ ἀνα-
φέρονται στὴν εἰσήγηση, ὡς ἑξῆς: 1) Τὴν πρώτη θέσιν στὴν σειρά ἀξιολογή-
σεως καταλαμβάνει τὸ Ἀλφαβητάριον τῶν Βαλαβάνη Ε.-Τσουρένη Ἰ., ποὺ
ἡ Ἐπιτροπὴ κρίσεως κατέταξε στὴν τρίτη θέσιν. 2) Τὴν δευτέρην θέσιν κατα-
λαμβάνει τὸ Ἀλφαβητάριον τοῦ Μπλουνα Θ., ὅπως καὶ ἡ Ἐπιτροπὴ τὸ κατέ-
ταξε, 3) Τὴν τρίτην θέσιν καταλαμβάνει τὸ Ἀλφαβητάριον τῶν Πραπαβέση Θ.-
Μιχαηλίδου Β., ποὺ ἡ Ἐπιτροπὴ κατέταξε στὴν πρώτην θέσιν, καὶ 4) τὴν
τέταρτην θέσιν καταλαμβάνει τὸ βιβλίον τῶν Ἀλοβοῦ Κ.-Παπανδρέου Α.,
ὅπως τὸ κατέταξε καὶ ἡ Ἐπιτροπὴ κρίσεως.
5. Γιὰ τὴν ἀξιολογικὴν σειράν τῶν ὑπολοίπων βιβλίων, ποὺ κρίνονται κατὰλ-
ληλα, συμφωνεῖ μετὰ τὴν Ἐπιτροπὴ κρίσεως, ἡ ὁποία τὰ ἔχει κατατάξει
ὡς ἑξῆς:
1) Κέσιου Σ.-Ἀνδριτσόπουλου Κ. 2) Μαντισινοπούλου Γ. 3) Μπαϊραντάρη Β.-
Πορφύρη Μ. 4) Σακελλαρίου Χ. 5) Λαμπρινίδου Α. 6) Γιαννέλη Ἰ., 7) Γάκη Τρ.
8) Σολωμοῦ Ἀλ. 9) Κούτρα Ἰ. 10) Φέλου Στ. 11) Στεφανίδου Β. 12) Μαλού-
κου Κ. 13) Μάνου Κ.-Γαλίδου Ν. 14) Ραῦμόνδου Α. 15) Ἀντωνόπουλου Π. 16)
Γεμενῆ Αἰνιόπουλου. 17) Διονυσόπουλου Τρ. 18) Πλάγου

20) 'Ασλανζδη Γ. 21) Χατζηγιαννιού Χρ. 22) Κολοβοῦ Φ. καὶ 23) Καζῆ Γ.-
Σαπουντζῆκη Χ. γιὰ τοὺς λόγους πού ἀναφέρονται στὴν εἰσήγηση καὶ
στὸ πρακτικόν.

6. Προτείνει νά μὴ γίνεи δειτὴ ἡ εὐχὴ τῆς 'Επιτροπῆς γιὰ ἐπιμερισμὸ
τῶν βραβείων καὶ ἐπαίνων μεταξὺ πλειόνων βιβλίων, γιὰτὶ αὐτὸ ρητῶ
ἀποκλείεται ἀπὸ τὴν παράγραφο 2 τοῦ ἀρθροῦ 5 τοῦ Ν.Δ. 749/70.
7. Ὡς πρὸς τὴν ἀπονομὴ τῶν βραβείων καὶ ἐπαίνων τοῦ διαγωνισμοῦ
α) Τροποποιεῖ τὴν Πράξη τῆς 'Επιτροπῆς καὶ ἀπονέμει τὸ Β' βραβεῖο
τοῦ διαγωνισμοῦ στὸ 'Αλφαβητᾶριο τῶν Ε.Βαλαβάνη-Ι.Τσουρέκη, ἀντὶ
τοῦ Α' ἐπαίνου πού εἰσηγεῖται ἡ 'Επιτροπὴ κρίσεως, καὶ τὸν Α' ἐπαί-
νο στὸ 'Αλφαβητᾶριο τῶν Θ.Παραβέση-Β.Μιχαηλίδου, ἀντὶ τοῦ Β' Βρα-
βείου πού προτείνει ἡ 'Επιτροπὴ κρίσεως γιὰ τοὺς λόγους πού ἀναφέ-
ρονται στὴν εἰσήγηση.
- β) Συμφωνεῖ μὲ τὴν 'Επιτροπὴ κρίσεως καὶ ἀπονέμει τὸ Γ' βραβεῖο τοῦ
διαγωνισμοῦ στὸ 'Αλφαβητᾶριο τοῦ Θ.Μπλούνα καὶ τὸ Β' ἐπαινο στὸ 'Αλ-
φαβητᾶριο Κ.Κολοβοῦ-Α.Παπανδρέου.
8. Προτείνει νά ἐκδοθεῖ τὸ 'Αλφαβητᾶριο τῶν Ε.Βαλαβάνη-Ι.Τσουρέκη καὶ
νά χορηγηθεῖ στοὺς μαθητὲς τῆς Α' τάξεως τῶν Δημοτικῶν Σχολείων,
ἀφοῦ οἱ συγγραφεῖς διορθώσουν καὶ βελτιώσουν δύο ἀπὸ τὰ ἀντίτυπα
πού ἔχουν ὑποβάλει, σύμφωνα μὲ τὶς ὑποδείξεις τῶν εἰσηγητῶν καὶ τῆς
'Επιτροπῆς κρίσεως καὶ τοῦ ἀρμόδιου Τμήματος Δημοτικῆς τοῦ ΚΕΜΕ.
9. Νά ἐκτυπωθεῖ τὸ 'Αλφαβητᾶριο σὲ δύο (2) χωριστὰ τεύχη, πού θὰ δοθοῦν
ταυτόχρονα στὰ σχολεῖα μὲ τὴν ἐναρξὴ τοῦ νέου σχολικοῦ ἔτους, γιὰ
τοὺς λόγους πού ἀναφέρονται στὴν εἰσήγηση.

Ἐπειδὴ ἀπὸ αὐτὰ ἔληξε ἡ συνεδρία.

Ἡ Γραμματέας

Εὐρυδ. Παπανικολάου
Εὐρυδ. Παπανικολάου

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΘΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ
ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΚΕΝΤΡΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΜΕΛΕΤΩΝ
ΚΑΙ ΕΠΙΜΟΡΦΩΣΕΩΣ (ΚΕΜΕ)
ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΕΩΣ

ΠΡΑΞΗ 41/1979

Σήμερα, 18 'Απριλίου 1979, ημέρα Τετάρτη καί ώρα 9.30 πρωινή, συνεδρίασε τό Τμήμα Δημοτικής 'Εκπαιδύσεως τοῦ Κέντρου 'Εκπαιδευτικών Μελετών καί 'Επιμορφώσεως στήν αἴθουσα συνεδριάσεών του (Λεω-
χάρους 2, 'Αθήνα).

"Ελαβαν μέρος στή συνεδρίαση, ἀφοῦ προσκλήθηκαν σύμφωνα μέ τή νόμιμη διαδικασία ἀπό τόν Προεδρεύοντα τοῦ Τμήματος κ. Βασ. Κονι-
διτσιώτη, Σύμβουλο Β', οἱ κ.κ. Δημ. 'Ανδριόπουλος, Νικ. Βλουτίδης,
Κων/νος Πασσάκος, Νικ. Παπαδόπουλος, Σύμβουλοι Β', καθώς καί ἡ γραμ-
ματεῖα τοῦ Τμήματος Εὐρυδίκη Παπανικολάου μέ βαθμό 6ο.

ΘΕΜΑΤΑ ΗΜΕΡΗΣΙΑΣ ΔΙΑΤΑΞΕΩΣ

- ΘΕΜΑ 1ο - Γνωμοδότηση γιά τό σχ. Π.Δ/τος "Περί ιδρύσεως καί προα-
γωγῆς Δημοτικῶν Σχολείων". Εἰσηγητής κ. Κ. Πασσάκος.
- ΘΕΜΑ 2ο - Γνωμοδότηση γιά τό σχ. Π.Δ/τος "Περί ιδρύσεως καί προα-
γωγῆς Νηπιαγωγείων". Εἰσηγητής κ. Δ. 'Ανδριόπουλος.
- ΘΕΜΑ 3ο - Γνωμοδότηση γιά τό σχ. Π.Δ/τος "Περί καταργήσεως, υποβι-
ασμοῦ, συγχωνεύσεως καί διαιρέσεως Νηπιαγωγείων". Εἰση-
γητής κ. Ν. Παπαδόπουλος.
- ΘΕΜΑ 4ο - Γνωμοδότηση γιά τό σχ. Π.Δ/τος "Περί καταργήσεως, υποβι-
ασμοῦ, συγχωνεύσεως καί διαιρέσεως Δημοτικῶν Σχολείων.
Εἰσηγητής κ. Ν. Βλουτίδης.

Στήν ἀρχή ἐπικυρώνεται τό πρακτικό τῆς προηγουμένης συνεδρίας.

ΘΕΜΑ 10 - Γνωμοδότηση για τὸ σχ. Προεδρ. Δ/τος "Περὶ ἰδρύσεως καὶ προαγωγῆς Δημοτικῶν Σχολείων".

Ὁ εἰσηγητὴς τοῦ θέματος κ. Κ. Πασσάκος, Σύμβουλος Β', θέτει ὑπόψη τοῦ Τμήματος τὸ ἔγγραφο ἀριθμ. Φ.311/Δ/ΟΔ11127/17-3-1979 τοῦ ΥΠΕΠΘ, μὲ τὸ ὁποῖο διαβιβάστηκε στὸ ΚΕΜΕ γιὰ γνωμοδότηση τὸ σχ. Προεδρ. Δ/τος "Περὶ ἰδρύσεως καὶ προαγωγῆς Δημοτικῶν Σχολείων".

Ἐπειτα ὁ κ. Εἰσηγητὴς προτείνει νὰ ἐπανεξετασθεῖ ἡ δυνατότητα αὐξήσεως ἀπὸ 12/θέσιο σὲ 14/θέσιο τοῦ Δημοτικοῦ Σχολείου Α' Μενεμένης Ζ' Περιφ. Θεσσαλονίκης, λόγω οἰκοδομικῆς δραστηριότητος στὴν περιοχὴ καὶ ἐπομένως αὐξήσεως τοῦ πληθυσμοῦ. Κατὰ τὰ ἄλλα προτείνει τὸ σχ. Προεδρ. Δ/τος νὰ παραμείνει ὅπως ἔχει.

Τὸ Τμήμα, ἀφοῦ ἔλαβε ὑπόψη του:

- α) Τὸ ἔγγραφο ἀριθμ. Φ.311/Δ/ΟΔ11127/17-3-1979 τοῦ Ὑπουργείου Ἑθνικῆς Παιδείας καὶ Θρησκευμάτων,
- β) Τὴν εἰσήγηση τοῦ κ. Κ. Πασσάκου, Συμβούλου Β', καὶ
- γ) Τὴ διεξοδική συζήτηση μεταξὺ τῶν μελῶν,

ὁμόφωνα ἀποφαίνεται

Γνωμοδοτεῖ θετικά γιὰ τὴν ἱδρυση καὶ προαγωγή Δημοτικῶν Σχολείων, ὅπως προτείνονται στὸ σχ. Προεδρ. Δ/τος, μὲ τὴν πρόταση νὰ ἐπανεξετασθεῖ ἡ δυνατότητα αὐξήσεως ἀπὸ 12/θέσιο σὲ 14/θέσιο τοῦ Α' Δημοτ. Σχολ. Μενεμένης Ζ' Περιφερείας Θεσσαλονίκης.

ΘΕΜΑ 2ο - Γνωμοδότηση για τὸ σχ. Προεδρ. Δ/τος "Περὶ ἰδρύσεως καὶ προαγωγῆς Νηπιαγωγείων".

Ὁ εἰσηγητὴς κ. Δ. Ἀνδριόπουλος, Σύμβουλος Β', θέτει ὑπόψη τοῦ Τμήματος τὸ ἔγγραφο ἀριθμ. Φ.311/Δ/ΟΔ11127/17-3-1979 τοῦ Ὑπουργείου Ἑθνικῆς Παιδείας καὶ Θρησκευμάτων, μὲ τὸ ὁποῖο διαβιβάστηκε στὸ ΚΕΜΕ γιατὶ γνωμοδότηση τὸ σχ. Προεδρ. Δ/τος "Περὶ ἰδρύσεως καὶ Προαγωγῆς Νηπιαγωγείων" καὶ προτείνει νὰ παραμείνει τὸ σχ. Προεδρ. Δ/τος, ὅπως ἔχει.

Τὸ Τμήμα, ὕστερα ἀπὸ διεξοδική συζήτηση,

ὁμόφωνα ἀποφαίνεται

Γνωμοδοτεῖ θετικά γιὰ τὴν ἔδρυση καὶ προαγωγή Νηπιαγωγείων, ὅπως προτείνονται στὸ σχ. Προεδρ. Δ/τος.

./.

ΘΕΜΑ 3ο - Περί καταργήσεως, υποβιβασμού, συγχωνεύσεως και διαιρέσεως Νηπιαγωγείων.

Ο εισηγητής κ. Ν. Παπαδόπουλος, Σύμβουλος Β', θέτει υπόψη του Τμήματος το Έγγραφο αριθμ. Φ.311/Δ/ΟΔ11127/17-3-1979 του ΥΠΕΠΘ, με το οποίο διαβιβάστηκε στο ΚΕΜΕ για γνωμοδότηση το σχ. Προεδρ. Δ/τος "Περί καταργήσεως, υποβιβασμού, συγχωνεύσεως και διαιρέσεως Νηπιαγωγείων" και προτείνει να επανεξετασθεί η κατάργηση του Νηπιαγωγείου Μελισσοτόπου Καστοριάς, δεδομένου ότι δλος δ νομός θα πρέπει να θεωρείται ως παραμεθόριος περιοχή. Κατά τα άλλα προτείνει να μείνει το σχ. Προεδρ. Δ/τος, όπως έχει.

Το Τμήμα, ύστερα από διεξοδική συζήτηση,

δμόφωνα αποφαινεται

Γνωμοδοτεί θετικά για την κατάργηση, υποβιβασμό, συγχώνευση και διαίρεση Νηπιαγωγείων, όπως προτείνονται στο σχ. Προεδρ. Δ/τος, με την έπισημανση της ανάγκης να επανεξετασθεί η κατάργηση του Νηπιαγωγείου Μελισσοτόπου Καστοριάς, γιατί δλος δ νομός θα πρέπει να θεωρείται ως παραμεθόριος περιοχή.

[Handwritten signature]

./.

ΘΕΜΑ 4ο - Περί καταργήσεως, υποβιβασμού, συγχωνεύσεως και διαιρέσεως Δημοτικών Σχολείων.

Ο εισηγητής κ. Ν. Βλουτίδης, Σύμβουλος Β', θέτει υπόψη του Τμήματος τό Έγγραφο αριθμ. Φ.311/Δ/ΟΔ11127/17-3-1979 του Υπουργείου Έθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων, με τό οποιο διαβιβάστηκε στο ΚΕΜΕ για γνωμοδότηση τό σχ. Προεδρ. Δ/τος "Περί καταργήσεως, υποβιβασμού, συγχωνεύσεως και διαιρέσεως Δημοτικών Σχολείων" και προτείνει νά επανεξετασθούν οι παρακάτω περιπτώσεις:

Α' ΚΑΤΑΡΓΗΣΕΙΣ

- 1.- Εκπαιδευτική περιφέρεια Δ.Ε. Μεσσήνης
Τό 1/θ Δημοτικό Σχολείο Ανατολικής Μηλίτσας, γιατί:
- α) ό Μ.Ο. 3/ετίας είναι 10 μαθητές,
 - β) γράφτηκαν 8 μαθητές κατά τό σχολ. Έτος 1978-79 και
 - γ) Άλλα 1/θ Δ.Ε. γειτονικής Έκπ. Περιφ. με λιγότερους μαθητές, δέν καταργούνται.

2.- Α' Εκπαιδευτική Περιφ. Δ.Ε. Κοζάνης

Τό 1/θ Δ.Ε. Κηπαρίου (μαθ. 3), για τους λόγους που αναφέρονται στην Έκθεση του οίκελου Έπόπτη και γιατί δέν καταργούνται Άλλα 1/θ σχολεία όπως τό 1/θ Πλακίδας και Μόρφης με 2 και 1 μαθητές, αντίστοιχα.

3.- Έκπ/κή Περιφ. Δ.Ε. Φυλλίδας

Τό 1/θ Δ.Ε. Ν. Φυλής (μαθ. 4) γιατί δέν καταργούνται Άλλα 1/θ σχολεία γειτονικών Έκπ/κών Περιφερειών, με λιγότερους μαθητές, όπως τά Δ.Ε. Άχλαδιās και Μικρομηλιās.

Β' ΥΠΟΒΙΒΑΣΜΟΙ

Δύο (2) θέσεις από τον υποβιβασμό 2 Δ.Ε. (Δ.Ε. Ροδοπέλεως, Έκπαιδευτικής Περ. Σιντικής και Δ.Ε. Καταφύτου, Έκπ/κής Περιφ. Δ.Ε.Κ. Νευροκοπίου) δέν έχουν υπολογισθού στο σύνολο της βέλ. 19 και 24 του Εχ. Π.Δ.

Νά διορθωθού: τό 15 σέ 17 (σ. 19) και τό 326 σέ 328 (σ. 24).

"Επειτα από αυτά έληξε ή συνεδρία.

Προεδρεύον

Συνεδιτσιώτης

Η Γραμματέας

Ευ. Παπανικολάου

Ευρ. Παπανικολάου

Ευ. Παπανικολάου

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΘΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ
ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΚΕΝΤΡΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΜΕΛΕΤΩΝ
ΚΑΙ ΕΠΙΜΟΡΦΩΣΕΩΣ (ΚΕΜΕ)
ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΕΩΣ

Πράξη 42/1979

Σήμερα, 3 Μαΐου 1979 ημέρα Πέμπτη και ώρα 10.30 πρωινή, συνεδρίασε το Τμήμα Δημοτικής Έκπαιδευσης του Κέντρου Έκπαιδευτικών Μελετών και Έπιμορφώσεως στην αίθουσα συνεδριάσεών του (Λεωφόρος 2, Αθήνα).

Έλαβαν μέρος στη συνεδρίαση, αφού προσκλήθηκαν σύμφωνα με τη νομιμη διαδικασία από τον Προεδρεύοντα του Τμήματος κ. Βασ. Κονιδισιώτη, Σύμβουλο Β', οί κ.κ. Δημ. Άνδριόπουλος, Νικ. Βλουτίδης, Κων/νος Πασσάνιος, Νικ. Παπαδόπουλος, Σύμβουλοι Β', Δ.Μελάς, Ίωάν. Χριστιδής, Εισηγητές του ΚΕΜΕ, καθώς και ή γραμματέας του Τμήματος Εύρυδ. Παπα-νικολάου με βαθμό 6ο.

Θέματα ημερήσιας διατάξεως

ΘΕΜΑ 1ο. Άνακοινώσεις

ΘΕΜΑ 2ο. Χορήγηση αντιγράφου της αριθμ. 13/8-2-79 πράξεως του Τμήματος Δημοτικής του ΚΕΜΕ στον κ. Σπυρ. Ράλλη.

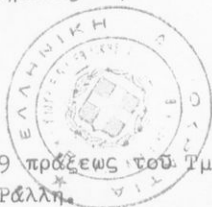
ΘΕΜΑ 3ο. Χορήγηση αντιγράφου της αριθμ. 149/α1978 πράξεως του Τμήματος Δημοτικής του ΚΕΜΕ στον κ. Εύαγ. Φέτη.

Στην αρχή έπιυρδώνεται το πρακτικό της προηγούμενης συνεδρίας.

ΘΕΜΑ 1ο. Άνακοινώσεις

Ο Προεδρεύων του Τμήματος κ.Βασ. Κονιδισιώτης, Σύμβουλος Β', ανακοινώνει στο Τμήμα:

α) Το έγγραφο αριθμ. 439/7-4-1979 της Ε' Περιφ.Δημοτ. Έκπ/σεως Διαμ/τος Αθηνών με θέμα την παρακολούθηση 2/ωρης άπασχολήσεως νηπίων στο Νηπιαγ/γετο "Σχολή Γονναράκη" από όλες τις νηπιαγωγούς της περιφέρειας, β) Τήν αριθμ. Γ/2252/7-4-1979 άπόφαση του κ. Υπουργού του ΥΠΕΠΘ με την όποια έγκρίνεται ή αριθμ. 22/2-3-1979 Πράξη του ΚΕΜΕ, που άφορά το βι-

[Handwritten signature]

Βλ. το τῆς Γραμματικῆς Γ' τάξεως Δημοτικοῦ".

- Υ) Τὴν ἀριθμ. Γ/2589/13-4-1979 ἀπόφαση τοῦ κ. Ὑπουργοῦ τοῦ ΥΠΕΠΘ
μέ θέμα τὴν ἀνάθεση τῆς εἰκονογραφῆσεως τοῦ βιβλίου "Γραμματικὴ
Γ' Δημοτικοῦ" στὴν καλλιτέχνηδα Νίκη Ἀρχοντίδου καὶ
- δ) Τὸ ἐγγράφο ἀριθμ. Γ/2666/17-4-79 τοῦ ΥΠΕΠΘ μέ θέμα τὴν ἐκτύπωση
ἀπὸ τὸν ΟΕΔΒ γιὰ τὸ σχ. ἔτος 1979-80 τοῦ βιβλίου "Ἀναγνωστικὸ
Δ' τάξεως Δημοτικοῦ".

• / •

ΘΕΜΑ 3ο. Χορήγηση αντίγραφου της αριθμ. 149/1978 Πράξεως του Τμήματος Δημοτικής του ΚΕΜΕ στον κ. Εύαγγ. Φέτση.

Ο Προεδρεύων του Τμήματος κ. Βασ. Κονιδιτσιώτης, Σύμβουλος Β', θέτει υπόψη του Τμήματος: α) Τό ξγγραφο αριθμ. Γ/1756/20-3-1979 της Δ/νσεως Έφαρμογ. Προγρ. Δ.Ε του ΥΠΕΠΘ, β) Τήν από 15-3-1979 αίτηση του κ. Ε. Φέτση με την όποια ζητεϊ αντίγραφο της αριθμ. 149/1978 πράξεως του ΚΕΜΕ, που αναφέρεται στην έγκριση Πράξεως της Έπιτροπής κρίσεως του διδακτικού βιβλίου "Εύαγγελινές Περιιοπές ΣΤ" Δημοτικού" καί είσηγεϊται νά χορηγηθεϊ τό αίτομένο αντίγραφο.

Τό Τμήμα, ύστερα από συζήτηση

άποφασίζει όμóφωνα

νά χορηγηθεϊ στον κ. Εύαγγ. Φέτση αντίγραφο της αριθμ. 149/24-10-78 πράξεως του Τμήματος Δ.Ε. του ΚΕΜΕ, που αναφέρεται στο διδακτικό βιβλίο "Εύαγγελινές Περιιοπές ΣΤ" τάξεως Δημοτικού".

Έπειτα από αυτά έληξε ή συνεδρία.

Ο Προεδρεύων

Βασ. Κονιδιτσιώτης

Η Γραμματέας

Εύρυδ. Παπανικολάου

Π Ρ Α Ξ Η 43/1979

Σήμερα, 7 Μαΐου 1979 ημέρα Δευτέρα καὶ ὥρα 11.00 πρωΐνῃ, συνεδρίασε τὸ Τμήμα Δημοτικῆς Ἑκπαιδεύσεως τοῦ Κέντρου Ἑκπαιδευτικῶν Μελετῶν καὶ Ἑπιμορφώσεως στὴν αἴθουσα συνεδριάσεών του (Λεωχάρους 2, Ἀθήνα).

Ἐλαβαν μέρος στὴ συνεδρίαση, ἀφοῦ προσκλήθηκαν σύμφωνα μὲ τὴ νόμιμη διαδικασία ἀπὸ τὸν Προεδρεύοντα τοῦ Τμήματος κ. Βασ. Κονιδιτσιώτη, Σύμβουλο Β', οἱ κ.κ. Δημ. Ἀνδριδπουλος, Νικ. Βλουτίδης, Κων/νος Πασσάκος, Νικ. Παπαδόπουλος, Σύμβουλοι Β', Δ. Μελάς, Ἰ. Χριστιᾶς, Εἰσηγητὲς τοῦ ΚΕΜΕ, καθὼς καὶ ἡ γραμματέας τοῦ Τμήματος Εὐρυδίκη Παπανικολάου μὲ βαθμὸ 60.

Θέματα ἡμερήσιας διατάξεως

Θ έ μ α 1ο.- Γνωμοδότηση γιὰ τὸ φυλλάδιο "Τί εἶναι ρύπανση" Ἑκδοση τοῦ Ἰνστιτούτου Ὑγείας τοῦ Παιδιοῦ.

Θ έ μ α 2ο.- Γνωμοδότηση γιὰ τὸ βιβλίο "Ἡ Ἑλληνίδα Νηπιαγωγός" τῆς κ. Ἀγγελικῆς Σακελλαρίου.

Στὴν ἀρχὴ ἐπικυρώνεται τὸ Πρακτικὸ τῆς προηγούμενης συνεδρίας.

Θέμα 1ο. Γνωμοδότηση για τό φυλλάδιο "Τί είναι ρύπανση", "Έκδοση του 'Ινστιτούτου 'Υγείας του Παιδιού.

Ο Προεδρεύων του Τμήματος κ. Βασ. Κονιδιτσιώτης, Σύμβουλος Β', θέτει υπόψη του Τμήματος α) τό φυλλάδιο "Τί είναι ρύπανση" που έστάλη από τό γραφείο του κ. 'Υφυπουργού μέ αριθμ. πρωτ. 1055/10-3-79 στο ΚΕΜΕ για γνωμοδότηση καί β) εισήγηση γι' αυτό του κ. 'Α. Μπενέιου, Ειδικού Συμβούλου παρά τῷ ΚΕΜΕ, που έχει ως εξής:

"Τί είναι ρύπανση", "Έκδοση 'Ινστιτούτου 'Υγείας του Παιδιού, 1979 ('Απόδοση από τό γαλλικά).

1. Θέμα του φυλλαδίου είναι ή ρύπανση του πλανήτη μας καί ιδιαίτερα του νερού.
2. Τό θέμα αναπτύσσεται μέ τρόπο απλό, επαγωγικό, χαριτωμένο που δεσμεύει τό ενδιαφέρον του αναγνώστη καί κάνει προσιτές δύσκολες επιστημονικές έννοιες.
3. Είναι γι' αυτό χρησιμδιατό για κάθε άνθρωπο καί για τίς ανώτερες τάξεις του δημοτικού σχολείου.

Τό Τμήμα, αφού έλαβε υπόψη τήν εισήγηση του κ. Μπενέιου καί τή διεξοδική συζήτηση παύ άκολούθησε,

όμόφωνα αποφαινεται

Τό φυλλάδιο "Τί είναι ρύπανση" του 'Ινστιτούτου 'Υγείας του Παιδιού θεωρείται χρήσιμο ως ελεύθερο ανάγνωσμα για τίς ανώτερες τάξεις του Δημοτικού Σχολείου.

Θ έ μ α 2ο.- Γνωμοδότηση για τό βιβλίο "Η Έλληνίδα Νηπιαγωγός"
της κ. 'Αγγελικης Σακελλαρίου.

"Ο Προεδρεύων του Τμήματος κ. Βασ. Κονιδισιωτης, Σύμβουλος Β",
θέτει υπόψη του Τμήματος Εισήγηση για τό θέμα αυτό του κ. Κουτάλου,
Ειδικού Συμβούλου παρά τῷ ΚΕΜΕ, που έχει ως εξής:

Α.- ΓΕΝΙΚΑ- ΕΙΣΑΓΩΓΙΚΑ

1.- 'Η συγγραφέας του πιο πάνω βιβλίου μέ την από 30-Ι-1979 αἴτη-
σή της ζητεῖ από τό ΥΠΕΠΘ (καί τό ΥΠΕΠΘ από τό ΚΕΜΕ μέ τό υπ'ἀριθ.
Φ. 309.7137/Γ778/5-2-1979 έγγραφό του) νά γνωμοδοτήσει "για τή χρη-
σιμότητά του καί τή διάθεσή του στίς νηπιαγωγούς, τίς σπουδάστριες
των Σχολών Νηπιαγωγών καί τίς σχολικές βιβλιοθήκες".

2.- 'Η εισήγηση που ἀκολουθεῖ, στηρίζεται στίς διατάξεις του Ν.186/
1975, ἀρθ. 2, παρ. 5.-

Β.- ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΤΟΥ ΒΙΒΛΙΟΥ

1.- Τό βιβλίο ἐνδόθηκε στήν 'Αθήνα, στά 1978, από τόν 'Εκδοτικό
Όλιο "Δίπτυχο" καί ἀποτελεῖται από 99 σελίδες μικροῦ σχήματος.-

2.- Τό βιβλίο ἀποτελεῖται από Πρόλογο (σελ. 7-8), Εἰσαγωγή (σελ.
9-15), ὀκτώ κεφάλαια (σελ. 17-95), πίνακα βιβλιογραφίας (σελ. 97)
καί πίνακα περιεχομένων (σελ. 99).-

Γ.- ΚΡΙΤΙΚΕΣ ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1.- 'Η ἐμφάνιση του βιβλίου από τεχνική ἄποψη (ἐκτύπωση κλπ.) κρι-
νεται ἐκπαινετική.-

2.- 'Η γλώσσα που χρησιμοποιεῖ ἡ συγγραφέας εἶναι καλή δημοτική,
σύμφωνη μέ τή νέα γραμματική.

3.- 'Από τήν πλευρά της συγγραφικῆς τεχνικῆς, ἡ συγγραφέας ἀκολου-
θεῖ τοῦς βασικούς κανόνες της, μόνο που στήν ἔκταση μερικῶν κεφαλαίων
ἐπρεπε νά δώσει μεγαλύτερη προσοχή καί νά τηρήσει μέ σχετική ἀνα-
λογία ἔτσι που νά μή παρουσιάζεται τό φαινόμενο κεφαλαίων μονοσελίδων
καί δισελίδων καί ἄλλων μέ ἔκταση συγκριτικῶς δυσμενέστερη.

4.- Ειδικότερα, πάνω στον τρόπο παρουσιάσεως της έρευνας:

α.- 'Η σειρά των μερικῶν ἐνοτήτων ποὺ παρουσιάζει ἀε̄ κἀθε κεφάλαιο εἶναι σωστή.-

β.- Γίνεται ὑπόδειξη στὴν συγγραφέα ὅτι ἀποτελεῖ μεθοδικό σφάλμα ἡ ἀναγραφή τοῦ πορίσματος στὸν Πρόλογο (σελ. 7). 'Ο ἀναγνώστης προκαταλαμβάνεται καὶ τὸ βιβλίο χάνει ἀρνητὸ ἀπὸ τὸ ἐνδιαφέρον ποὺ ἔχει. Στὸν Πρόλογο ἀναφέρονται συνήθως αἷτια ἢ ἀφορμὲς ποὺ ἔδωσαν ὥθηση στὴν ἀνάληψη μιᾶς ἔρευνας ἢ τῇ συγγραφῇ ἐνὸς βιβλίου (π.χ. περιστασιακοὶ ἐξωτερικοὶ παράγοντες, ἐσωτερικὲς παρορμήσεις κλπ).-

γ.- Στὴν Εἰσαγωγή καλὸ θάταν νά προσέξει περισσότερο ἡ συγγραφέα τὴν εὐθυγράμμιση τῆς σ' ὅτι ἀφορᾷ ἐνέργειες ποὺ ἀναφέρονται στὴ μελέτη. Μ' ἄλλα λόγια, πρέπει νά ἀναφέρει τὶ θὰ κάνει ἢ τὶ ἐκάνε κατὰ τὴ διάρκεια τῆς ἔρευνας καὶ νά μὴ παρουσιάζεται χρονικὴ ἀσυμφωνία, ὅπως π.χ. αὐτὴ ἀνάμεσα στίς παρ. β' καὶ 3 (μᾶλλον ἔπρεπε νά εἶναι γ') τῶν σελ. 13-14 καὶ στὴν παράγρ. (χωρὶς ἀρίθμηση) τῆς σελ. 14 ὅπου γράφεται : "... οἱ γονεῖς ἀπάντησαν " κλπ.) Τὸ καλότερο ποὺ θὰ εἶχε νά κάνει, μιὰ ποὺ βρῖσκεται στὴν Εἰσαγωγή ὅπου κατατοπίζει τὸν ἀναγνώστη πάνω στὸ τὶ σχεδιάζει νά κάνει, θάταν νά κρατηθεῖ σταθερὰ στὸν μέλλοντα σ' ὅτι ἀφορᾷ προβλεπόμενες ἐνέργειες τῆς καὶ νά περιορίσθεῖ στὰ πλαίσια εἰσασίας σ' ὅτι ἀφορᾷ ἀντιδράσεις ἀντικειμενικῶν παραγόντων (π.χ. ἀπάντηση γονέων στὰ ἐρωτηματολόγια κλπ).-

δ.- Κἀτι ἄλλο ποὺ θὰ μπορούσε νά βοηθήσει ἀποτελεσματικὰ τὴ συγγραφέα σ' ἄλλη ἐργασία τῆς: σ' ἓνα κεφάλαιο (τὸ I^ο τοῦ κρινομένου βιβλίου) ὅπου ἐκτίθενται ἀπόψεις, εἰδιῶν, καλὸ θάταν οἱ ἀπόψεις αὐτὲς νά εἶναι ὀργανικὰ τοποθετημένες ἀνάλογα μὲ τὴ θέση ποὺ ὑποστηρίζει ἢ κἀθε μιὰ τῶν. Καὶ πιδ συγκεικρινμένα: τὴ στιγμή ποὺ ἡ συγγραφέα πολὺ ὀρθὰ θέτει τὸ δῖλημα "αὐταρχικὴ ἢ ἀντιαυταρχικὴ νη-παγωγός", οἱ ἀπόψεις τῶν εἰδιῶν ἔπρεπε νά εἶναι ταξινομημένες σὲ δύο κατηγορίες μὲ βάση τὸ πιδ πάνω κριτήριο διακρίσεως. Λυποῦμαι πολὺ ποὺ ἐπισημαίνω αὐτὴ τὴν ἀδυναμία, ἀλλὰ ἡ συγγραφέα ἀπλῶς - καὶ ὀάλεγα μηχανικῶς- παραθέτει τίς ἀπόψεις τῇ μιᾷ μετὰ τὴν ἄλλη. Βέβαια, σὲ περίπτωση ποὺ μιὰ θέση δέν εἶναι πολὺ καλὰ ξεκαθαρισμένη ἢ ἂν μιὰ ἄλλη θέση περιέχει συγκερασμὸ ἀντιθετικῶν στοιχείων, χρέος

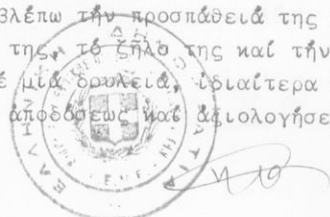
της συγγραφείας είναι να δίνει ένα διπλό της εισαγωγικό, έστω περιγραφικό σχόλιο έτσι που να φαίνεται ότι υπάρχει προσωπική συμβολή στη διεξαγόμενη έρευνα.

ε.- Έπειτα, κάτι που θα έπρεπε να αποφύγει η συγγραφείας, είναι η παραθεση μακροσκελών χωρίων (π.χ. στίς σελ. 17-19, 27-30 και 30-31 τα παρατιθέμενα χωρία είναι τρισέλιδα και τετρασέλιδα). "Αν ένα χωρίο κρινόταν πολύ σπουδαίο, ως αποδιδόταν περιγραφικά από την ίδια κι' ως παρετίθετο αυτόουσιο τό πιο αξιόλογο μέρος του.

στ.- Έχω τη γνώμη ότι κατ'έπιταγήν του αιτήματος της λογικής ακολουθίας μετά την έκθεση του τρόπου με τον οποίο έγινε η έρευνα και πριν από την έκθεση των συμπερασμάτων έπρεπε να ένταχθεί τό αποδεικτικό ύλικό, που αποτελείται από τό έρωτηματολόγια και τους πίνακες με τίς αναλύσεις τους. Ζητώ συγγνώμην αν τυχόν μία τεχνοκρατική επί του προκειμένου αντίληψη καθιέρωσε άλλοιως τό πράγματα, θεωρώ όμως εύλογη την απαίτηση του αναγνώστη να πορεύεται επαγωγικά προς τό συμπεράσματα με βάση τό ύλικό των παρατηρήσεων των μετρήσεων και των λοιπών τεχνικοστατιστικών έργσιων. "Αλλωστε, αν - κι' όπως είναι πράγματι, - τό συμφέρον του συγγραφείας είναι να πείσει τον αναγνώστη του, άλλος τρόπος καλύτερος από του να ακολουθεί μία τέτοια επαγωγική πορεία, δέν υπάρχει.

ζ.- Τέλος, θα θέλα να παρατηρήσω και τουτο: στίς προτάσεις της η συγγραφείας δανείζεται και παραθέτει μία γνώμη - συγκεντρωμένα του καθηγητού κ. Μελανίτου - που αναφέρεται σ'ένα γενικότερο θέμα άγωγής. Η γνώμη αυτή μπορεί νά'ναι - κι' όπως είναι - όρθή, δέν σχετίζεται όμως άμεσα με τό θέμα της έρευνας. Έντός του ότι η πρόταση ύστερα από μία έρευνα πρέπει νά'ναι καθαρά προσωπική, πρέπει να βγαίνει και σάν φυσική συνέπεια από την ίδια την εργασία και να συνίσταται στη λήψη μέτρων ή την άποφυγή τυχόν άκολουθούμενης παραδοσιακής τακτικής για τη λύση του τιθεμένου προβλήματος.

η.- Με όσα πιο πάνω αναφέρω, δέν έχω σκοπό να υποτιμήσω την αξία της εργασίας της συγγραφείας. Αντίθετα, βλέπω την προσπάθειά της με πολλή συμπάθεια, έντιμω την πρωτοβουλία της, τό έργο της και την έπιμονή της να μās δώσει όσα μπορούσε με μία δουλειά, ιδιαίτερα στον τομέα των δεδομένων και της στατιστικής άποδόσεως και αξιολογήσεώς τους, πραγματικά αξιοζήλευτη.

Δ. - ΠΟΡΙΣΜΑ ΚΑΙ ΠΡΟΤΑΣΗ

1.- Παρά τις άδυναμίες που επισημάνθηκαν και που σκοπός μας ήταν ή υπόδειξή τους για μελλοντική άποφυγή κι' όχι ή διάθεση για άρνηση, τό βιβλίο δέν παύει νά έχει αξία και νά άποτελεϊ θετική συμβολή στη διεξαγωγή έρευνών επί θεμάτων που άναφέρονται σέ παιδιά προσχολικής ήλικίας. "Αν ληφθεϊ υπόψη ότι οί σπουδές των θεμάτων αυτών δέν χρονολογούνται από μακρού χρόνου, ότι ή βιβλιογραφία είναι σχετικώς περιορισμένη, κάθε προσπάθεια αντιμετώπισεως παρομοίων προβλημάτων πρέπει νά βλέπεται μέ κατανόηση και στοργή.

2.- Για τούς παραπάνω λόγους προτείνεται νά διασφαλισθοῦν θετικές προϋποθέσεις για την κυκλοφορία του βιβλίου στους χώρους που ζητεϊ ή συγγραφείας του μέ την αίτησή της.

Τό Τμήμα, αφού έλαβε υπόψη του: α) Τό Έγγραφο άριθμ. Φ. 309.71/37/Γ778/5-2-1979 του "Υπουργείου "Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων, β) την από 30-1-1979 αίτηση της κ. "Αγγ. Σακελλαρίου, γ) την είσήγησή του κ. Δ. Κουτάλου, Ειδικού Συμβούλου παρά τῷ ΚΕΜΕ, και δ) τη διεξοδική συζήτηση μεταξύ των μελών

όμοφωνα αποφαινεται

Τό βιβλίο "Η "Ελληνίδα νηπιαγωγός" της κ. "Αγγελικής Σακελλαρίου θεωρεϊται χρήσιμο α) για τις σχολικές βιβλιοθήκες και β) ως ελεύθερο βοήθημα για τις νηπιαγωγούς και τις σπουδάστριες των Σχολών Νηπιαγωγών.

"Επειτα από αυτά έληξε ή συνεδρία.

Ο Πρόεδρος

Η Γραμματέας

Βασ. Κονιδισιώτης

Ε. Παπανικολάου

Εύρ. Παπανικολάου

Handwritten signature.

Πράξη 44/1979

Σήμερα, 9 Μαΐου 1979 ημέρα Τετάρτη και ώρα 10.30 πρωινή, συνεδρί-
ασε το Τμήμα Δημοτικής Έκπαιδευσης του Κέντρου Έκπαιδευτικών Μελε-
τών και Έπιμορφώσεως στην αίθουσα συνεδριάσεών του (Λεωφόρος 2,
Αθήνα).

Έλαβαν μέρος στη συνεδρίαση, αφού προσιλήθηκαν σύμφωνα με τη
νόμιμη διαδικασία από τον Προεδρεύοντα του Τμήματος κ. Βασ.Κονιδιτσιώ-
τη, Σύμβουλο Β', οι κ.κ. Δημ. Ανδριόπουλος, Νικ. Βλουτίδης, Κων/νος
Πασσάσιος, Νικ. Παπαδόπουλος, Σύμβουλοι Β', 'Αρ.Βουγιούκας, Φεώργ.
Μαραγκουδάκης, 'Αντών. Μπενέσιος, Είδικοι Σύμβουλοι παρά τῷ ΚΕΜΕ,
Δ.Μελᾶς, 'Ι. Χριστιᾶς, Εισηγητές του ΚΕΜΕ, καθώς και ἡ γραμματέας
του Τμήματος Εὐρυδίκη Χαπανικολάου. με βαθμό 6ο.

Θέμα ἡμερησίας διατάξεως

Καθορισμός ἐπιδιώξεων τῶν γενικῶν ἐνοτήτων τοῦ μαθήματος τῆς Νεοελ-
ληνικῆς γλώσσας (Τάξεις Α'- ΣΤ').

Στὴν ἀρχὴ ἐπικυρώνεται τὸ πρακτικὸ τῆς προηγουμένης συνεδρίας.

Στὴ συνέχεια οἱ ἀρμόδιοι γιὰ τὸ θέμα εἰσηγητές κ.κ. 'Αρ.Βουγιού-
κας, Εἰδικὸς Σύμβουλος παρά τῷ ΚΕΜΕ, καὶ Δ.Μελᾶς, Εἰσηγητὴς τοῦ ΚΕΜΕ
θέτουν ὑπόφῃ τοῦ Τμήματος εἰσηγητικὸ σχέδιο μετὰ τὶς ἐπιδιώξεις τῶν
γενικῶν ἐνοτήτων ὧν τῶν τάξεων τοῦ μαθήματος τῆς Νεοελληνικῆς
γλώσσας, ποὺ ἐπ'ὸ συνάπτεται ὡς παραστατικὸ στοιχεῖο τῆς πράξεως.

Ἐπειτα ὁ κ. Μελᾶς ὑπεθυμίζει ὅτι οἱ περιοχές τοῦ μαθήματος
τῆς Νεοελληνικῆς γλώσσας δὲν συμπίπτουν ἀκριβῶς μετὰ τὶς γενικὲς ἐνό-
τητες ἢ μᾶλλον δὲν εἶναι γενικὲς ἐνότητες μετὰ τὴν ἐννοία τῶν γενικῶν
ἐνοτήτων τῶν ἄλλων μαθημάτων.

Σχετικὰ μετὰ τὶς ἐπιδιώξεις λέγει ὅτι δὲν εἶναι πολλές ἀν ἀναλο-
γισθεῖ κανεὶς πόσο μεγάλες εἶναι οἱ περιοχές τοῦ μαθήματος καὶ ὅτι

δέν μπορούσαν νά γίνουν περισσότερο συνοπτικές, γιατί τότε θά συνέπιπταν μέ τούς γενικούς σκοπούς τού μαθήματος.

‘Ο κ. Βουγιούκας συμφωνεί μέ όσα είπε ό κ. Μελάς καί προσθέτει ότι στήν τελική φάση “θά συμπλέξουμε στόχους από διάφορες περιοχές γιά νά κάνουμε μαθήματα”.

‘Ο κ. Μπενέκος, Ειδικός Σύμβουλος παρά τῷ ΚΕΜΕ, λέγει τά εξῆς:

“Ὡς πρός τό θέμα ἄν πρέπει νά εἶναι ἀναλυτικές οἱ ἐπιδιώξεις πιστεύω ὅτι πρέπει νά εἶναι συνοπτικές. Ἐδῶ δέν νομίζω ὅτι εἶναι ἀναλυτικές, δεδομένου ὅτι εἶναι μεγάλες οἱ περιοχές τού μαθήματος. Ἀλλωστε τό κείμενο ἔχει καθαρότητα καί σαφήνεια στόχων.”

‘Ο κ. Βλουτίδης, Σύμβουλος Β*, ἐρωτᾷ τούς κ.κ. Εἰσηγητές πᾶνω σέ ποιές ἀρχές στηρίχθηκαν γιά νά κάνουν αὐτές τίς ἐπιδιώξεις καί ἄν οἱ τόσο λεπτομερεῖς, κατὰ τή γνώμη του, ἐπιδιώξεις τοποθετοῦνται μέσα στήν ἔννοια τῶν γενικῶν ἐπιδιώξεων τῶν γενικῶν ἐνοτήτων καί ἄν εἶναι δυνατό νά ἀποτελέσουν ἀντικείμενο στόχων. Πιστεύει ὅτι οἱ ἐπιδιώξεις ἔπρεπε νά εἶναι περισσότερο συνοπτικές καί ὄχι τόσο συγκεκριμένες.

Ἀπαντώντας ό κ. Βουγιούκας λέγει τά εξῆς:

Τίθεται θέμα ἀρχῶν, γιά τό ὅποιο τό Τμήμα ἔχει συζητήσει ἀλλά δέν ἔχει λάβει ἀποφάσεις. Ἐῖχαμε ὑπόψη τούς σκοπούς, τήν ὕλη, ὅσα συζητήθηκαν στό Τμήμα γιά τίς ἐπιδιώξεις καί μέ βάση τήν ὕλη κᾶναμε τίς ἐπιδιώξεις, ὥστε νά ἐξυπηρετοῦνται οἱ στόχοι. Ἐπίσης ἀκολουθώντας τίς ταξινομιές τού BLOOM προσπαθήσαμε νά εἶναι πλεῖς συγκεκριμένα αὐτά ποῦ λέμε στίς ἐπιδιώξεις.

Στή συνέχεια, μέ ἀφορμή σχετική παρατήρηση τού κ. Πασσάνου, γίνεται συζήτηση γιά τή διάκριση ποῦ γίνεται ἀνάμεσα στούς σκοπούς, τίς ἐπιδιώξεις καί τούς στόχους.

‘Ο κ. Βουγιούκας πιστεύει ὅτι ἡ διάκριση ἐπιδιώξεων καί στόχων εἶναι θέμα βαθμοῦ. ‘Ο στόχος μερικοποιεῖ ἕνα μέρος τῆς ἐπιδιώξεως.

‘Ο κ. Μαργκουδάκης γιά τό ἴδιο θέμα ἐπισημαίνει τά εξῆς: “Βασικό κριτήριο γιά μιᾶ τέτοια διάκριση ἀποτελεῖ ἡ ἔνταση (τό εὖρος) τού μέρους τῆς συμπεριφορᾶς τῶν παιδιῶν πρὸς ἐπιδίωξη νά ἐπηρεάσει ἡ σχολική ἀγωγή σέ κάθε περίπτωση.” Ἐτσι, οἱ σκοποὶ ἀναφέρονται συνήθως σέ βασιικά χαρακτηριστικά τῆς προσωπικότητας, οἱ ἐπιδιώξεις σέ

βασικές ψυχολογικές διαδικασίες και οι στόχοι σε μερικότερες διαδικασίες και ικανότητες.

Τό Τμήμα, ύστερα από τη διεξοδική συζήτηση και την ανταλλαγή απόψεων,

ομόφωνα αποφασίζει

Αποδέχεται το κείμενο με τις επιδιώξεις του μαθήματος της Νεοελληνικής γλώσσας, όπως το παρουσίασαν οι κ.κ. Εισηγητές, ήτοι:

ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ

ΕΠΙΔΙΩΞΕΙΣ

ΑΚΡΟΑΣΗ

Με τη βοήθειά μας τα παιδιά:

- Αποκτούν καλές συνήθειες ως ακροατές :...Τάξεις Α,Β,Γ,Δ,Ε, ΣΤ'.
- Αναγνωρίζουν ομοιότητες και διαφορές, ήχη-
τικές και έννοιολογικές " Α,Β,Γ,Δ,Ε, ΣΤ'.
- Ακολουθούν προφορικές οδηγίες " Α,Β,Γ,Δ,Ε, ΣΤ'.
- Γράφουν με ταχύτητα και ακρίβεια κείμενο
που τους υπαγορεύεται " Α,Β,Γ,Δ,Ε, ΣΤ'.
- Κρατούν σημειώσεις, διαγράμματα και περι-
λήψεις ανακοινώσεων " Γ,Δ,Ε, ΣΤ'.
- Κάνουν συσχετίσεις και γενικεύσεις, συνά-
γουν συμπεράσματα, προβλέπουν αποτελέσματα. " Α,Β,Γ,Δ,Ε, ΣΤ'.
- Αποτιμούν και θέτουν σε κριτικό έλεγχο αυτά
που ακούν " Α,Β,Γ,Δ,Ε, ΣΤ'.
- Αναγνωρίζουν και ερμηνεύουν διαθέσεις
(συναίσθημα, χιούμορ) κτλ. " Α,Β,Γ,Δ,Ε, ΣΤ'.
- Απολαμβάνουν την αισθητικά καταξιωμένη έκφρα-
ση σε περιπτώσεις άπαγγελίας, αφήγησης, δρα-
ματοποίησης κτλ " Α,Β,Γ,Δ,Ε, ΣΤ'.

ΠΡΟΦΟΡΙΚΗ ΕΚΦΡΑΣΗ

Με τη βοήθειά μας τα παιδιά:

- Αρθρώνουν, προφέρουν και τονίζουν σωστά " Α,Β,Γ,Δ,Ε, ΣΤ'.
- Έκφράζουν τις σκέψεις, τις επιθυμίες και τα

- αίσθηματά τους με σαφήνεια, φυσιοδότητα
καί ευγένεια Α,Β,Γ,Δ,Ε, ΣΤ'
- Συμμετέχουν έποικοδομητικά σέ συζητή-
σεις Α,Β,Γ,Δ,Ε, ΣΤ'
- Περιγράφουν σικηρές, από τή φύση, έξι ιστοροϋν
γεγονότα από τή ζωή καί τήν ιστορία, άφη-
γούνται τό περιεχόμενο άναγνωσμάτων καί Α,Β,Γ,Δ,Ε, ΣΤ'
- Απαγγέλλουν μέ έκφραστινότητα λογοτεχνικά κείμενα
καί παίρνουν μέρος σέ δραματοποιήσεις καί
θεατρικές παραστάσεις Α,Β,Γ,Δ,Ε,ΣΤ'.

ΑΝΑΓΝΩΣΗ

Μέ τή βοήθειά μας τά παιδιά:

- Κατανοοϋν τό βασικό μηχανισμό τής άναγνώσεως Α,Β'
- Διαβάζουν φωναχτά μέ άνεση καί έκφραστινό-
τητα , έτσι πού νά φαίνεται ότι μετέχει όλος
ό πνευματικός καθ συναισθηματικός τους κόσμος Α,Β,Γ,Δ,Ε,ΣΤ'.
- Διαβάζουν σιωπηρά μέ εύχέρεια, προσήλωση καί
στοχαστινότητα Α,Β,Γ,Δ,Ε,ΣΤ'.
- Κατανοοϋν τά κείμενα πού διαβάζουν, στά βα-
σιικά καί στά δευτερεύοντα σημεία τους Α,Β,Γ,Δ,Ε,ΣΤ'.
- Οργανώνουν τίς πληροφορίες πού παίρνουν από
τά κείμενα (σημειώσεις, περιλήψεις καί) Γ,Δ,Ε,ΣΤ'.
- Αποτιμοϋν τά κείμενα πού διαβάζουν, από τήν
άποψη τοϋ περιεχομένου καί τής μορφής Α,Β,Γ,Δ,Ε,ΣΤ'.
- Απομνημονεύουν μέ σωστό τρόπο μικρά κείμενα
πού χρειάζεται νά συγκρατήσουν στή μνήμη τους Α,Β,Γ,Δ,Ε,ΣΤ'.
- Κάνουν χρήση πρόσθετων πηγών πληροφοριών
(έγκυκλιο παιδειών, λεξιων, καταλόγων, πινάκων
περιεχομένων καί) Α,Β,Γ,Δ,Ε,ΣΤ'.
- Αναγνωρίζουν καί αποδίδουν μέ τόν προσφο-
τερο τρόπο κείμενα από διάφορα είδη τοϋ λόγου
(πεζογραφία, ποίηση, θέατρο) Α,Β,Γ,Δ,Ε,ΣΤ'.

- Απολαμβάνουν τὰ καλογραμμένα κείμενα, κάνουν μία πρώτη γνωριμία με τὴ νεοελληνικὴ λογοτεχνία καὶ γίνονται φίλοι τοῦ καλοῦ βιβλίου Α',Β',Γ',Δ',Ε',ΣΤ'

ΓΡΑΠΤΗ ΕΚΦΡΑΣΗ

Με τὴ βοήθειά μας τὰ παιδιά:

- Χρησιμοποιοῦν σωστά τὰ γραπτὰ σύμβολα γιὰ τὴν ἀπόδοση τοῦ προφορικοῦ λόγου Α',Β',Γ',Δ',Ε', ΣΤ'
- Γράφουν εἰσάγωνα, γρήγορα καὶ ὀρθογραφήμενα . . Α',Β',Γ',Δ',Ε', ΣΤ'
- Χρησιμοποιοῦν σωστά τὰ κεφαλαῖα καὶ τὴ στίξη καὶ διευθετοῦν τὸ κείμενο σὲ παραγράφους . . . Α',Β',Γ',Δ',Ε', ΣΤ'
- Γράφουν, ἀτομικά καὶ ὁμαδικά, λογικὲς προτάσεις, τὲς διευθετοῦν σὲ ὀρισμένη σειρά καὶ τὲς ὁργανώνουν σὲ εὐρύτερες συνθέσεις με βάση ἓνα σκοπὸ καὶ ἓνα σχέδιο Α',Β',Γ',Δ',Ε',ΣΤ'
- Ἰσχυρίζονται τὲς αἰσθήσεις, τὴ λογικὴ καὶ τὴ φαντασία, γιὰ νὰ γράφουν παραστατικὰ αὐτὰ ποὺ ἔχουν νὰ ποῦν Α',Β',Γ',Δ',Ε',ΣΤ'
- Ἀσκοῦν κριτικὸ ἔλεγχο σ' αὐτὰ ποὺ γράφουν, βῆμα πρὸς βῆμα καὶ μετὰ τὴν ὁλοκληρώση τοῦ γραπτοῦ . . Α',Β',Γ',Δ',Ε',ΣΤ'
- Βγάζουν σημειώσεις, περιλήψεις καὶ διαγράμματα . . . Γ',Δ',Ε',ΣΤ'
- Ἐξοικειώνονται με ὀρισμένες τυποποιημένες χρήσεις τοῦ γραπτοῦ λόγου (τηλεγραφήματα, αἰτήσεις, δηλώσεις, πρακτικὰ κτλ) Ε',ΣΤ'
- Ἀσκοῦνται στὴ δημιουργικὴ γραπτὴ ἔκφραση (ήμερο-λόγιο, σημειώματα, ἐνχετήρια, ἀνακρινώσεις, περιγραφές, ἱστορίες, βιογραφίες, ἡμερίδα, θέατρο κτλ) . . Α',Β',Γ',Δ',Ε',ΣΤ'
- Χρησιμοποιοῦν πάντοτε τὴ γλώσσα στὴν καθιερωμένη τῆς μορφή, σύμφωνα με τὰ πρότυπα τῆς γραμματικῆς καὶ τοῦ συντακτικοῦ καὶ ἀνάλογα με τὲς ἀπαιτήσεις τοῦ συγκεκριμένου κάθε φορά εἰδους λόγου . . Α',Β',Γ',Δ',Ε',ΣΤ'

. / .

ΛΕΞΙΛΟΓΙΟ

Μέ τη βοήθειά μας τὰ παιδιά:

- Αποσαφηνίζουν καὶ σταθεροποιοῦν τὸ λεξιλόγιό τῆς προσχολικῆς τους ἡλικίας Α',Β'
- Εμπλουτίζουν τὸ λεξιλόγιό τους μέ λέξεις καὶ ἐκφράσεις ἐννοιολογικά ἀπαράτητες γιὰ τὴς ἀνάγκες τῆς καθημερινῆς ἐπικοινωνίας καὶ γιὰ τὴ γλωσσικὴ καὶ τὴν εὐρύτερη πνευματικὴ τους καλλιέργεια Α',Β',Γ',Δ',Ε',ΣΤ'
- Ταυτίζουν τὴν ἀκουστικὴ μέ τὴν ὀπτικὴ εἰκόνα τῶν λέξεων Α',Β',Γ',Δ',Ε',ΣΤ'
- Ὁμαδοποιοῦν τὴς λέξεις μέ βάση σημασιολογικὲς συνδέσεις (συνώνυμα, ἀντίθετα, ὁμόνυμα, ταυτόσημα, παράγωγα, μέρη τοῦ λόγου, οἰκογένειες λέξεων, ὁμοιοκατάληκτες λέξεις κτλ) Α',Β',Γ',Δ',Ε',ΣΤ'
- Καταρτίζουν ἀλφαβητικὰ λεξιλόγια, γενικά καὶ εἰδικὰ Α',Β',Γ',Δ',Ε',ΣΤ'
- Κάνουν χρῆση λέξιων (ὀρθογραφικῶν, ἐρμηνευτικῶν, ἐτυμολογικῶν, εἰδικῶν) Α',Β',Γ',Δ',Ε',ΣΤ'
- Χρησιμοποιοῦν βασικὲς λέξεις στὸν προφορικὸ καὶ τὸ γραπτὸ τους λόγο Α',Β',Γ',Δ',Ε',ΣΤ'

ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΗ

Μέ τη βοήθειά μας τὰ παιδιά:

- Σπουδάζουν τὴ δομὴ καὶ τὴ λειτουργία τῆς πρότασης στὴς διάφορες μορφές καὶ τοὺς μετασχηματισμοὺς της Α',Β',Γ',Δ',Ε',ΣΤ'
- Ἀσχοῦνται στὴ χρῆση τῶν σημείων στίξης γιὰ τὴ σωστὴ σήμανση τῶν προτάσεων Α',Β',Γ',Δ',Ε',ΣΤ'
- Σπουδάζουν τὰ μέρη τοῦ λόγου σὲ συσχετισμὸν μέ τὸ λειτουργικὸ τους ρόλο μέσα στὴν πρόταση Α',Β',Γ',Δ',Ε',ΣΤ'
- Συλλαμβάνουν τὴ σημασία τῶν λέξεων μέ τὸν τοῦς δυνατοὺς τρόπους (σύνδεση τῶν λέξεων μέ τὰ πράγματα, συγκριτικὴ συσχέτιση συνώνυμων καὶ ἀντίθετων, παραγωγή καὶ σύνδεση, καταληκτικὲς ἐνδείξεις, κυριολεξικὴ καὶ μεταφορικὴ χρῆση, συμφρα-

- ζόμενα κτλ) - - - - - Α,Β,Γ,Δ,Ε,ΣΤ'
- 'Ασχοιούνται στην ορθογραφία λέξεων με βάση τους
κανόνες που διέπουν το θεματικό και το κατα-
ληκτικό τους μέρος Α,Β,Γ,Δ,Ε,ΣΤ'
 - 'Αναγνωρίζουν, συνθέτουν και σπουδάζουν
εύρύτερα σύνολα λέξεων Α,Β,Γ,Δ,Ε,ΣΤ'
 - 'Αποκτούν γνήσιο γλωσσικό αίσθημα με τη
χρήση της καθιερωμένης γλώσσας κατά τα
πρότυπα που πρέπει να έναρμόνιζε ο προφο-
ρικός λόγος του δασκάλου και τα σχολικά
βιβλία Α,Β,Γ,Δ,Ε,ΣΤ'

*Έπειτα από αυτά έληξε ή συνεδρία.

Ο Πρόεδρος

Βασ. Κονιδιτσιώτης

Η Γραμματέας

Εύρυδίκη Παπανικολάου

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΘΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ
ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΚΕΝΤΡΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΜΕΛΕΤΩΝ
ΚΑΙ ΕΠΙΜΟΡΦΩΣΕΩΣ (ΚΕΜΕ)
ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΕΩΣ

Πράξη 45/1979

Σήμερα, 15 Μαΐου 1979 ημέρα Τρίτη και ώρα 9.30 πρωινή, συνεδρίασε το Τμήμα Δημοτικής Έκπαιδευσης του Κέντρου Έκπαιδευτικών και Επιμορφώσεως στην αίθουσα συνεδριάσεών του (Λεωφόρος 2, Αθήνα).

Έλαβαν μέρος στη συνεδρίαση, αφού προσκλήθηκαν σύμφωνα με τη νόμιμη διαδικασία από τον Προεδρεύοντα του Τμήματος κ. Βασ.Κονιδιτσιώτη, Σύμβουλο Β', οι κ.κ. Δημ. Άνδριόπουλος, Νικ. Βλουτίσης, Κων/νος Πασσάκος, Νικ. Παπαδόπουλος, Σύμβουλοι Β', Δ.Μελάς, Ίωάν. Χριστιάς, Εισηγητές του ΚΕΜΕ, καθώς και η γραμματέας του Τμήματος Εύρυδ. Παπα-νικολάου με βαθμό 6ο.

Θέματα ημερήσιας διατάξεως

ΘΕΜΑ 1ο. Ανακοινώσεις

ΘΕΜΑ 2ο. Γνωμοδότηση για το θεματολόγιο γραμματικής για τους Έλληνες μαθητές της Δ.Ευρώπης.

ΘΕΜΑ 3ο. Γνωμοδότηση για το βιβλίο του Γ.Μπάμπη "Οι ένδεσείς μου".

ΘΕΜΑ 4ο. Γνωμοδότηση για το βιβλίο του Π.Β.Κουγιούλιου "Αριθμητική Α', Β', Γ', Δ' τάξεων".

Στην αρχή επικυρώνεται το πρακτικό της προηγούμενης συνεδρίας.

ΘΕΜΑ 1ο. Ανακοινώσεις

Ο Προεδρεύων του Τμήματος κ.Βασ.Κονιδιτσιώτης, Σύμβουλος Β', ανακοινώνει στο Τμήμα: α)Τό έγγραφο αριθμ.693/12-3-79 του ΚΕΜΕ που αναφέρεται σε υπόμνημα του κ.Ι.Κ.Γιαννέλη πάνω στην "Αναλυτική Κριτική Έκθεση" για το βιβλίο του: "Αλφαβητάρι". β)Τό έγγραφο αριθμ.Φ.309.4/19/Γ/1238/17-4-79 του ΥΠΕΠΘ με το οποίο γνωστοποιείται στην κ.Μαρία Πετμεζίδου-Τσουλουβή απόφαση του ΚΕΜΕ πάνω σε αίτηση της για διεξαγωγή έρευνας, γ) Τήν απόφαση αριθμ.Γ/2848/28-4-79 του ΥΠΕΠΘ που αναφέρεται στη λειτουργία ΣΕΛΛΕ στην Αθήνα και θεσπίζει κατά το άναδημ. έτος 1979-1980 και δ)Τό έγγραφο αριθμ.Γ/2848/28-4-79 του ΥΠΕΠΘ, με το οποίο διαβιβάζεται στο ΚΕΜΕ υπόμνημα των συγγραφέα Μιχάλη Γαλανάκη, σχετικό με το βιβλίο του "Αριθμητική-Γεωμετρία Ε' τάξεως Δημοτικού".

ΘΕΜΑ 26. Γνωμοδότηση για το θεματολόγιο Γραμματικής για τους Έλληνες μαθητές της Δυτικής Ευρώπης.

Ο Προεδρεύων του Τμήματος κ. Βασ. Κονιδιτσιώτης, Σύμβουλος Β', θέτει υπόψη του Τμήματος εισήγηση για το θέμα αυτό του κ. Δ.Κουτάλου, Ειδικού Συμβούλου παρά τῷ ΚΕΜΕ, που έχει ως εξής:

A. ΓΕΝΙΚΑ-ΕΙΣΑΓΩΓΙΚΑ

"1. Ο Έκπαιδευτικός Σύμβουλος-Επόπτης Συμβούλων Εκπαιδεύσεως Έλληνοπαίδων της Δυτικής Ευρώπης με το υπ'άρθρμ. 584/22-2-1979 έγγραφο του ζητεί από το ΥΠΕΠΘ (καί το ΥΠΕΠΘ από το ΚΕΜΕ με το υπ'άρθρμ. Φ.814.131/89/Ζ/2010/8-3-1979 έγγραφό του) γνωμοδότηση για το "θεματολόγιο Γραμματικής" για τη διδασκαλία των Ελλήνων μαθητών του Δημοτικού Σχολείου στη Δυτική Ευρώπη.

2. Η εισήγηση που ακολουθεί, στηρίζεται στις διατάξεις του Ν.186, 1975, άρθρ.2, παρ. 5.

B. ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΤΟΥ ΘΕΜΑΤΟΛΟΓΙΟΥ

1. Το πιο πάνω αναφερόμενο θεματολόγιο φέρει χρονολογία συντάξεως το σχολικό έτος 1978-79 καί αποτελείται από 13 πολυγραφημένες σελίδες.

2. Το θεματολόγιο περιέχει α) Σκοπό (σελ. 1), β) Γενικές μεθοδικές οδηγίες (σελ. 1-3) καί δ) Διδακτέα ύλη των Τάξεων Α'-ΣΤ' του Δημοτικού Σχολείου (σελ. 3-13).

Γ. ΚΡΙΤΙΚΕΣ ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Στο "θεματολόγιο Γραμματικής", αφού πρώτα αναφέρεται ο σκοπός της διδασκαλίας της Γραμματικής, δίνονται μεθοδικές οδηγίες για τη χρησιμοποίησή του. Βασικό γνώρισμα των μεθοδικών αυτών οδηγιών είναι το πνεύμα ένδεξης, που πρέπει να διέπει τη γλωσσική διδασκαλία στο Δημοτικό Σχολείο με άμεση πρακτική συνέπεια την ένοποιηση των διαφόρων κλάδων της (γραμματικής, συντακτικού, ορθογραφίας, εκθέσεως κλπ.). Η θέσπιση μιᾶς τέτοιας άρχης είναι όρθή, γιατί σέβεται, στον τομέα της διδασκαλίας, μιᾶ πραγματικότητα, δηλαδή την ένδεξη, που υπάρχει στη γλώσσα.

2. Επίσης όρθή κρίνεται καί ἡ ὀργάνωση τῆς ὕλης καί ἡ κατανόμῃ της ὄχι σέ διδακτικές ὥρες, ἀλλά σέ ἐβδομάδες. Τοῦτο ἐπιδέχεται ἀπό

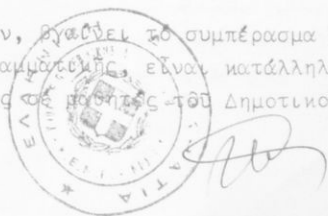
τή φύση και τή δομή του συστήματος εκπαιδεύσεως των έλληνοπαίδων που ζούν στη Δυτική Εύρώπη με τήν ιδιομορφία που υπάρχει εκεί από πλευράς μαθητιών τμημάτων και ώρολογίων προγραμμάτων.

3. Οί άναφερόμενες στίς σελ. 2-3 διδαντικές άρχές είναι θεμελιωμένες πάνω σε έπιστημονικές, παιδαγωγικο-διδαντικοϋ χαρακτήρα βάσεις και γι' αυτό ή εφαρμογή τους έξυπηρετετ τή διδασκαλία του γλωσσικοϋ μαθήματος. Άνάμεσα στίς άρχές αυτές ιδιαίτερη θέση έχουν οί ακόλουθες: α) Συσχετισμός των κάθε φορά διδασκομένων τμημάτων όλης με τόν υπάρχοντα από προηγούμενη έργασία γραμματικό έξοπλισμό των μαθητών. β) Έπαγωγική πορεία στη διδασκαλία και συνεπώς άφομοίωση των γραμματικών φαινομένων χωρίς άναδρομή στην άπομνημόνευση γραμματικών κανόνων. γ) Θεώρηση τής προτάσεως ως βάσεως στην όλη δομή του λόγου και συνεπώς χρησιμοποίησή της ως άξονος που γύρω του περιστρέφεται ή γλωσσική διδασκαλία. δ) Θεώρηση τής όρθογραφίας όχι ως ιδιαίτερου μαθηματος, άλλ' ως ιδιαίτερης μέριμνας κατά τή διδαντική έργασία γενικά και πιο ποιοτικά κατά τή διδασκαλία τής γλώσσας. ε) 'Η έργασία στην περιοχή τής γραμματικής και του συντακτικοϋ πρέπει να αξιολογεύεται ως έργασια τής διδαντικής και του συντακτικοϋ κάθε ένδετητας χωρίς όμως να όλα συνόλου όστερα από τή διαπραγμάτευση κάθε ένδετητας χωρίς να διαφαίνεται άνειμετάλλευτη κάθε εύκαιρία, που θα συντελοϋσε στην έδραση των μαθητών σ' ότι άφορά γνώσεις και ικανότητες πάνω στην προφορική και τή γραπτή έκφραση.

4. Στην κατανομή τής όλης καταβάλλεται συστηματική προσπάθεια για τήν ένταξη, σε κάθε Τάξη, ένδετητων παρμένων από τήν ίδια γραμματική περιοχή. 'Η έπιλογή των στοιχείων που συγκροτούν κάθε ένδετητα γίνεται έτσι ώστε από Τάξη σε Τάξη ό κύκλος να διευρύνεται χωρίς να διασπάζεται ή συνοχή τής όλης και ή συνέχεια της κατά τή διαδρομή του χρόνου.

Δ. ΠΟΡΙΣΜΑ

'Από τή σειρά σκέψεων που προηγήθηκαν, βγαίνει το συμπέρασμα ότι όπως είναι διαρθρωμένο το θεματολόγιο Γραμματικής, είναι κατάλληλο για τή διδασκαλία του γλωσσικοϋ μαθήματος σε πόλεις του Δημοτικοϋ Σχολείου που ζούν στη Δυτική Εύρώπη.

Ακολουθεῖ συζήτηση καὶ ἀνταλλαγή ἀπόψεων.

Εἰδιδιότερα ὁ κ. Μελάς, Εἰσηγητὴς τοῦ ΚΕΜΕ, λέγει τὰ ἑξῆς: "Τὸ θεματολόγιο εἶναι παρμένο ἀπὸ τὴν ὅλη τῆς ἐγκειριμένης γραμματικῆς τοῦ Δημοτικοῦ Σχολείου καὶ σύμφωνα μὲ τὸ σημερινὸ ἀναλυτικὸ πρόγραμμα"

Τὸ Τμήμα, ἀφοῦ ἔλαβε ὑπόψιν του : α) Τὸ ἔγγραφο ἀριθμ. Φ.814.131/89/Ζ/2010/Β-3-79 τοῦ Ὑπουργείου Ἐθνικῆς Παιδείας καὶ Θρησκευμάτων, β) Τὸ ἀριθμ. 584/22-2-79 ἔγγραφο Ἐμπ. Συμβούλου-Ἐπὶ τῇ Συμβούλων Ἐκπαιδεύσεως Ἑλληνοπαίδων Δυτικῆς Εὐρώπης, γ) Τὴν εἰσήγησιν τοῦ κ. Δ. Κουτάλου, Εἰδιδικοῦ Συμβούλου παρὰ τῷ ΚΕΜΕ, καὶ δ) τῇ διεξοδικῇ συζήτησιν μεταξύ τῶν μελῶν

ὁμόφωνα ἀποφάσζεται

Τὸ θεματολόγιο γραμματικῆς γιὰ τὴν διδασκαλίαν τῶν Ἑλλήνων μαθητῶν τοῦ Δημοτικοῦ Σχολείου στὴ Δυτικὴ Εὐρώπη εἶναι σύμφωνα μὲ τὸ ἐπίσημον ἀναλυτικὸν πρόγραμμα καὶ μὲ βάση αὐτὸ εἶναι δυνατόν νὰ γίνῃ ἡ συγγραφὴ βιβλίων γλωσσικῆς διδασκαλίας γιὰ τοὺς Ἑλλήνες μαθητὰς τῆς Δυτικῆς Εὐρώπης.

ΘΕΜΑ 3ο. Γνωμοδότηση για τὸ βιβλίο τοῦ κ. Γ. Μπαῦμπα "Οἱ 100 ἐκθέσεις μου".

Ὁ Προεδρεύων τοῦ Τμήματος κ. Βασ. Κονιδιτσιώτης, Σύμβουλος Β', θέτει ὑπόψη τοῦ Τμήματος εἰσήγηση γιὰ τὸ θέμα αὐτὸ τοῦ κ. Δ. Κουτάλου, Εἰδικοῦ Συμβούλου παρὰ τῇ ΚΕΜΕ, ποὺ ἔχει ὡς ἑξῆς:

Α'. ΓΕΝΙΚΑ-ΕΙΣΑΓΩΓΙΚΑ

"1. Ὁ συγγραφέας τοῦ βιβλίου ποὺ ἀναφέρεται πρὶν πάνω κ.Γ.Β. Μπαῦμπας μὲ τὴν ἀπὸ 12-1-1978 αἴτησή του ζητεῖ ἀπὸ τὸ ΥΠΕΠΘ (καὶ τὸ ΥΠΕΠΘ ἀπὸ τὸ ΚΕΜΕ μὲ τὸ ὑπ'ἀριθμ. Φ.309.71/256/137551/30-12-1978 ἑγγράφου) νὰ ἀποφανεῖ ἂν τὸ βιβλίο εἶναι χρήσιμο "γιὰ τοὺς μαθητὲς τοῦ Δημοτικοῦ Σχολείου (τάξεων Β' καὶ ΣΤ')".

2. Ἡ εἰσήγηση ποὺ ἀκολουθεῖ, στηρίζεται στὲς διατάξεις τοῦ Νόμου 186/1975 (ἀρθρ. 2, παρ. 5).

Β'. ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΤΟΥ ΒΙΒΛΙΟΥ

1. Τὸ βιβλίο ἐκδόθηκε στὰ 1978 στὴν Ἀθήνα μὲ εὐθύνη τοῦ συγγραφέα καὶ ἀποτὰλεῖται ἀπὸ 192 σελίδες σχήματος 8ου.

2. Στὸ βιβλίο μπορεῖ νὰ διακρίνεται κανεῖς δύο μέρη, ἓνα εἰσαγωγικὸ (σελ. 3-26) καὶ ἓνα κύριο(σελ. 27-192).

(α) Στὸ εἰσαγωγικὸ μέρος, ἐντὸς ἀπὸ ἓνα σύντομο πρόλογο καὶ μιὰ ἐπίσης σύντομη εἰσαγωγή ὅπου ὁ συγγραφέας δίνει ἐξηγήσεις γιὰ τὸ σκοπὸ τοῦ βιβλίου, παρέχονται ὁδηγίες γραφῆς τῶν ἐκθέσεων, τὰ εἶδη τοῦ πεζοῦ λόγου καὶ τὰ στοιχεῖα ποὺ πρέπει νὰ ἔχει μιὰ καλὴ ἐκθεση. Συνοπτικὰ ἐπίσης δίνονται μερικὰ βασικὰ στοιχεῖα τοῦ συντακτικοῦ καὶ δυὸ εὐρετήρια, ἓνα λέξεων ποὺ συχνὰ γράφονται λαθεμένα καὶ ἓνα ἄλλο ὁμοίων λέξεων.

(β) Στὸ κύριο μέρος ὁ συγγραφέας ἀναπτύσσει θέματα ἐκθέσεων παρμένα ἀπὸ εἰσφορὰς τομεῖς τῆς ζωῆς, ταξινομημένα κατὰ κεφάλαια σύμφωνα μὲ ὁρισμένα κριτήρια (ἐποχικά, τομῶν θρησκευτικῆς, ἐθνικῆς κλπ ζωῆς κ.ἄ.).

Γ'. ΚΡΙΤΙΚΕΣ ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Ἀπὸ τεχνικὴ ἀποψη ἡ ἐμφάνιση τοῦ βιβλίου εἶναι ἀπογοη: ἐντόπω-

ση φροντισμένη, με πλούτο στοιχείων που εξυπηρετούν την εύχερη ανά-
γνωση και τον τονισμό λέξεων και φράσεων, όπου ο συγγραφέας θέλει
να δώσει ιδιαίτερη έμφαση. Γενικότερα, παρουσίαση που ικανοποιεί αιτή-
ματα αισθητικής ανωτέρου επιπέδου,

2. Η γλώσσα του βιβλίου, δημοτική σύμφωνη με τους κανόνες και
τις προδιαγραφές της νέας Γραμματικής, δίνει στον συγγραφέα τη δυνα-
τότητα για μία επιτυχή παρουσίαση της ύλης ώστε να είναι προσιτή σε
παιδιά του Δημοτικού Σχολείου.

3. Η χρησιμοποίηση των όρων είναι επιτυχής, το ίδιο και η λεπτή
πολλές φορές διάκριση των έννοιών.

4. Η κατανομή-ταξινόμηση της ύλης είναι επιτυχής και τα κριτή-
ρια που χρησιμοποιεί ο συγγραφέας, συντελούν στην οργανική ένταξη
των μερικών εννοιών σε εύρύτερες ανάλογα με την περιοχή του πραγμα-
τικού, όπου αναφέρεται ή κάθε μία τους.

5. Οι οδηγίες για τη γραφή των ενθέσεων, καθώς κι ένευες που
αναφέρονται στη χρησιμοποίηση των βασιικών κανόνων της συντάξεως, είναι
σύντομες, αλλά σαφείς, κατατοπιστικές και με κατάλληλα παραδείγματα
σε κάθε περίπτωση. Η συντομία και η σαφήνεια αποτελούν, γενικότερα,
ουσιώδη γνωρίσματα μιας καλής συγγραφικής εργασίας και πολύ περισσό-
τερο, όταν αυτή προορίζεται για παιδιά του Δημοτικού Σχολείου.

6. Η ανάπτυξη των θεμάτων γίνεται έτσι ώστε να είναι δυνατή ή
πραγμάτωση σκοπών γνωστικής και φρονηματιστικής χροιάς με τη δημιουρ-
γία καταλλήλων σε κάθε περίπτωση βιωμάτων. Η ασκούμενη κάθε φορά
έπιδραση, άμεση ή έμμεση, είναι ιδιαίτερα αισθητή.

7. Γενικά, το κρινόμενο βιβλίο πληροί τους όρους της συγγραφικής
τεχνικής και ανταποκρίνεται πλήρως στο σκοπό για τον οποίο γράφτηκε.
Το πρόβλημα όμως δεν είναι ένετ, αλλά στον τύπο και στην μορφή του
βιβλίου. Σ' ό,τι άφορά τις μεθοδικές οδηγίες και τους πίνακες λέξεων
και θεμάτων δεν χωρεί καμιά επιφύλαξη, όπως δεν χωρεί επιφύλαξη και
για τον τρόπο ανάπτυξεως των θεμάτων, στον οποίο έγιναν πιο πάνω εύ-
μενεις κριτικές παρατηρήσεις. Ένετ όπου δημιουργείται δυσχέρεια, είναι
οι καλογραμμένες, όπως είναι πράγματι, ενθέσεις που μπορούν να βοηθή-
σουν το μαθητή ή μήπως επιφέρουν δέσμευση της ελευθερίας του κατά την

ανάπτυξη παρόμοιων θεμάτων. Ξιφράζεται φόβος μήπως ό μαθητής στην προσπάθειά του νά γράφει καλή έκθεση, μιμηθεϊ τίσ ένθέσεις του βιβλίου μέ αποτέλεσμα νά τυποποιηθεϊ ή σιέψη του καί νά δεσμευθεϊ ή προσωπικότητά του. Μ'άλλα λόγια μπορεί νά συμβεϊ καί παρόμοιο πού συμβάλνει μέ τό άσκησιολόγιο των μαθηματικών στά φροντιστήρια: ό μαθητής κατάρνει μέ τήν άποτίτηση μιās τεχνικής νά λύνει άσκήσεις, αλλά μαθηματική σιέψη δέν άποικτᾷ. Καί παρόμοιο μπορεί νά συμβεϊ κι έδώ: ό μαθητής, μιμοόμενος τίσ ένθέσεις του βιβλίου, μπορεί νά πετύχει γράφοντας ένθέσεις μεταξύ μετρίου καί καλού, δέν θά πετύχει όμως ούτε διατύπωση έλεύτερη, φυσική καί άβίαστη, δικών του σιέσεων, ούτε έκφραση τής διηής του προσωπικότητας.

Δ. ΠΟΡΙΣΜΑ

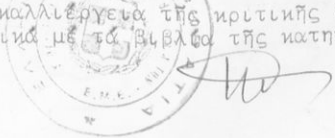
Έπειδή τό κρινόμενο βιβλίο έχει όσα καλά στοιχεῖα διατυπώθηκαν πύό πάνω κι έπειδή όμως υπάρχουν κι άλλα πού παρέχουν βάση γιά τήν έπιφύλαξη πού διατυπώθηκε, ή είσήγηση φρονεϊ

- (α) ότι από τήν άποψη των μεθοδικών όδηγιών, πινάκων, λέξεων κλπ. τό βιβλίο είναι χρήσιμο στους μαθητές των Ε' καί ΣΤ' τάξεων του Δημοτικού Σχολείου καί
- (β) ότι τά άναπτυγμένα θέματα των ένθέσεων μπορούν νά ώφελήσουν μόνον έφόσον χρησιμοποιηθούν ως έλεύτερα άναγνώσματα,

Τό Τμήμα, άφού έλαβε ύπόψη του: α) Τό έγγραφο άριθμ.Φ.309.71/256/137551/30-12-1978 του Έπουργείου Έθν. Παιδείας καί Θρησκ/των, β) Τήν αίτηση μέ ήμερομηνία 12-11-78 του κ. Γ. Μπάιμπα, γ) Τήν είσήγηση του κ. Δ. Κουτάλου, Ειδικού Συμβούλου παρά τῷ ΚΕΜΕ, καί δ) τή διεξοδική συζήτηση μεταξύ των μελών,

όμόφωνα άποφαίνεται

Τό βιβλίο "Οί 100 ένθέσεις μου" του κ. Γ. Μπάιμπα δέν θεωρεϊται χρήσιμο ως έλεύτερο βοήθημα γιά τους μαθητές των τάξεων Ε' καί ΣΤ' του Δημοτικού Σχολείου, διότι δεσμεύει τήν έλεύτερη δημιουργική έκφραση του μαθητή καί δέν συμβάλλει στην καλλιέργεια τής κριτικής σιέψης του, όπως άλλωστε συμβάλνει καί γενικά μέ τό βιβλίο τής κατηγορίας αυτής.

ΘΕΜΑ 4ο. Γνωμοδότηση για το βιβλίο "Αριθμητική Α', Β', Γ', Δ' Δημο-
τικού" του κ. Β. Κουγιούλιου.

Ο Προεδρεύων του Τμήματος κ. Βασ. Κονιδιταλάκης, Σύμβουλος Β',
θέτει υπόψη του Τμήματος εισήγηση για το θέμα αυτό του κ. 'Ι. Κιτσα-
ρά, Ειδικού Συμβούλου παρά τῷ ΚΕΜΕ, που έχει ως εξής:

"Βασ. Κουγιούλιου,"Αριθμητική Α', Β', Γ', Δ' Δημοτικού"

Νέα διδασκαλία 'Αριθμητικής, Τ. πρώτος, 'Αθήνα 1978 σελ. 104.

Με την από 28-11-1978 αίτησή του ο Ιερέας-Πτυχιούχος Θεολογίας
συγγραφέας του συνημμένου βιβλίου "Αριθμητική Α', Β', Γ', Δ' Δημο-
τικού" ζητεί την έγκρισή του από το ΚΕΜΕ για τη χρησιμοποίησή του
από "τούς μαθητές Α', Β', Γ', Δ' τάξεων Δημοτικού".

1. Ο συγγραφέας είναι γνωστός και από το υποβληθέν στο ΚΕΜΕ βιβλίο
του "Αριθμητική ΣΤ' Δημοτικού" και επιδιώκει με το υπό κρίση
βιβλίο του "νά διδάξει την αριθμητική με ένα νέο τρόπο, που νά
είναι απλός και κατανοητός από τους μαθητές" με τρόπο ώστε ή αριθ-
μητική νά "γίνεται ένα μάθημα...παιγνίδι, που εύχαριστεί, ψυχαγω-
γεύ, ξεκουράζει και χαρίζει στο μαθητή τη βεβαιότητα για την πνευ-
ματική του ικανότητα"(βλ. προλ. σελ. 5).
2. Το νέο αυτό βιβλίο διακρίνεται σε έξι (6) κύρια μέρη(βιβλικά). Έτσι:
α. Πρόλογος, σελ. 5-6
β. Βιβλίο πρώτο, σελ. 7-30; διδασκαλία προσθέσεως
γ. " δευτερο, σελ. 31-51: " αφαίρέσεως
δ. " τρίτο, σελ. 52-69: " πολλαπλασιασμού
ε. " τέταρτο, σελ. 70-98: " διαιρέσεως

Στο τέλος του βιβλίου υπάρχει πλάνιας περιεχομένου (σελ. 99-101)
και πλάνιας έργων του (σελ. 102).

3. Πρόκειται πράγματι για επιμελημένη εργασία που επαινεύ τον ένθου-
σιώδη συγγραφέα και μπορεί νά αποβεί σχετικώς βοηθημα για τους
μαθητές. Πλὴν, όμως, δέν φαίνεται έπωφελής μία "έγκριση" του ΚΕΜΕ
τῆς σειράς τῶν βιβλίων του είδους αυτού, τόσο από παιδαγωγική, όσο
και από γενικότερη επιστημονική θέση".

Τὸ Τμήμα, ἀφοῦ ἔλαβε ὑπόψη του: α) Τὸ ἔγγραφο ἀριθμ. Φ.309.71/274/144116/4-12-1978 τοῦ Ὑπουργείου Ἑθν. Παιδείας καὶ Θρησκ./των, β) Τὴν ἀπὸ 18-11-1978 αἴτηση τοῦ κ. Β. Κουγκιούλιου, γ) Τὴν εἰσήγηση τοῦ κ. Ἰ. Κιτσαρά, Εἰδικοῦ Συμβούλου παρὰ τῆς ΚΕΜΕ, καὶ δ) τὴ διεξοδική συζήτηση μεταξὺ τῶν μελῶν

ὁμόφωνα ἀποφαινεται

Τὸ βιβλίο "Ἀριθμητική Α', Β', Γ', Δ' Δημοτικοῦ" τοῦ κ. Βασ. Κουγκιούλιου δὲν θεωρεῖται χρησιμο ὡς ἐλεύθερο βοήθημα γιὰ τοὺς μαθητὲς τῶν Α', Β', Γ' καὶ Δ' τάξεων τοῦ Δημοτικοῦ, γιατί ὁ πρόπος παρουσιάζεως καὶ ἀναλύσεως τοῦ διδαντικοῦ ὕλικου μᾶλλον δυσκολεύει τὴν ἀριθμητική σκέψη τοῦ παιδιοῦ (ἐννοιες, πράξεις) καὶ γεννιότερα σὲ πολλὰ σημεῖα εἶναι δυνατὸ νὰ ἐπιφέρει σύγχυση παρὰ βοήθεια στοὺς μαθητὲς.

Ἐπειτα ἀπὸ αὐτὰ ἔληξε ἡ συνεδρία.

Ὑποχρ. δυν.

Κωνσταντίνου

Ἡ Γραμματέας

Εὐρ. Παπανικολάου

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΘΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ
ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΚΕΝΤΡΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΜΕΛΕΤΩΝ
ΚΑΙ ΕΠΙΜΟΡΦΩΣΕΩΣ (ΚΕΜΕ)
ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΕΩΣ

Π Ρ Α Ξ Η 46/1979

Σήμερα, 18 Μαΐου 1979, ημέρα Παρασκευή καί ώρα 9.30 πρωινή, συνεδρίασε τὸ Τμήμα Δημοτικής 'Εκπαίδευσης τοῦ Κέντρου 'Εκπαιδευτικῶν Μελετῶν καί 'Επιμορφώσεως στήν αἴθουσα συνεδριάσεών του (Λεωχάρους 2, 'Αθήνα).

Ἐλαβαν μέρος στή συνεδρίαση, ἀφοῦ προσκληθῆσαν σύμφωνα μέ τή νόμιμη διαδικασία ἀπό τόν "προεδρεύοντα τοῦ Τμήματος κ. Βασ. Κονιδιτσιώτη, Σύμβουλο Β', οἱ κ.κ. Δημ. 'Ανδριόπουλος, Νικ. Βλουτίδης, Κων/νος Πασσάνιος, Νικ. Παπαδόπουλος, Σύμβουλοι Β', Δ. Μελλάς, 'Ιωάν. Χριστιᾶς, Εἰσηγητές τοῦ ΚΕΜΕ, καθώς καί ἡ γραμματέας τοῦ Τμήματος Εὐρυδίκη Παπανικολάου μέ βαθμό 6ο.

Θέματα ἡμερήσιας διατάξεως

- Θ Ε Μ Α 1ο.- 'Ανακοινώσεις
Θ Ε Μ Α 2ο.- 'Ανατύπωση τῶν διδακτικῶν βιβλίων:
α) 'Αναγνωστικό Β'τάξεως Δημοτικοῦ
β) 'Αναγνωστικό ΣΤ'τάξεως Δημοτικοῦ
γ) 'Αριθμητική- Γεωμετρία Ε'τάξεως Δημοτικοῦ
Θ Ε Μ Α 3ο.- Γνωμοδότηση γιά τά βιβλία α) "Πραξιλόγημα καί Εἰσβολή" καί β) "Μέσα συγκοινωνίας στή Στεριά" τοῦ κ. Γεωργίου Μιχαήλ.
Θ Ε Μ Α 4ο.- Γνωμοδότηση γιά 21 κασσέτες μέ ὕλη ἀπό τὸ ἀναλυτικό Πρόγραμμα τοῦ Δημοτικοῦ Σχολείου τῆς "ΦΩΣ" ΕΠΕ.
Θ Ε Μ Α 5ο.- Αἴτηση τῆς κ. Τριανταφυλ. Διονυσιοπούλου γιά ἐπανεξέταση τοῦ βιβλίου της "Ἀλφαβητάριο".

Στήν ἀρχή ἐπικυρώνεται τὸ Πρακτικό τῆς προηγούμενης συνεδρίας.

1. 'Ανακοινώσεις.
Ο Προεδρεύων τοῦ Τμήματος κ. Βασ. Κονιδιτσιώτης Σύμβουλος Β', ἀνακοινώνει στό Τμήμα:
α) Τήν ἀριθμ. Π/2561/9-5-79 ἀπόφαση τοῦ κ. 'Υπουργοῦ 'Εθνικῆς Παιδείας καί Θρησκευμάτων πού ἀναφέρεται στήν ἐγίγριση τῆς ἀριθμ. 31/31-3-79 Πράξεως τοῦ ΚΕΜΕ.
β) Τήν ἀριθμ. Π/2750, 2752/11-5-79 ἀπόφαση τοῦ ὑφυπουργοῦ τοῦ ΥΠΕΠΘ κ. Κοντογιαννιδοπούλου, πού ἀναφέρεται στήν ἀνατύπωση ἀπό τόν ΟΕΔΒ τῶν Διδακτικῶν βιβλίων τῆς Φυσικῆς 'Ιστορίας Ε' Δημοτικοῦ καί Φυσικῆς 'Ιστορίας ΣΤ' Δημοτικοῦ γιά τὸ ἔτος 1979-80 καί

Υ) Τό έγγραφο ἀριθμ. Π/3081/12-5-79 μέ θέμα τήν ἐντύπωση ἀπό τόν ΟΕΔΒ γιά τό σχολ. έτος 1979-80 τοῦ βιβλίου "Θρησκευτικά ΣΤ' Δημοτικοῦ" τοῦ κ. Βασιλείου Σκιαδᾶ.
Θέμα 2ο.- 'Ανατύπωση τῶν διδασκτικῶν βιβλίων:
α) 'Αναγνωστικό Β' τάξεως Δημοτικοῦ, β) 'Αναγνωστικό ΣΤ' τάξεως Δημοτικοῦ
γ) 'Αριθμητική - Γεωμετρία Β' τάξεως Δημοτικοῦ.

Ο ἀρμόδιος γιά τό θέμα εισηγητής κ. Βασ. Κονιδιτσιώτης, Σύμβου-

λος Β', εἰσφεύγει στό Τμήμα τά ἀνδλουθα:

α) Μέ τήν πράξη του 37/13-4-79, τό Τμήμα ἀποφάνθηκε ὁμόφωνα γιά τήν ἀπονομή τοῦ Γ' βραβεῖου τοῦ διαγωνισμοῦ συγγραφῆς διδασκτικῶν βιβλίων στό 'Αναγνωστικό Β' τάξεως Δημοτικοῦ" τῶν 'Αγγ. Βαρελᾶ καί Φ. Σταθᾶτου καί πρότεινε τό βιβλίο αὐτό γιά ἐντύπωση.

β) Μέ τήν ἑδία πράξη του, 37/13-4-79, τό Τμήμα ἀποφάνθηκε κατὰ πλειοψηφία γιά τήν ἀπονομή τοῦ Β' βραβεῖου τοῦ διαγωνισμοῦ στό βιβλίο τοῦ κ. Π. Νικόδημου "Αναγνωστικό ΣΤ' Δημοτικοῦ" καί πρότεινε τό βιβλίο αὐτό γιά ἐντύπωση.

γ) Μέ τήν πράξη του 38/14-4-79 τό Τμήμα ἀποφάνθηκε κατὰ πλειοψηφία γιά τήν ἀπονομή τοῦ Β' βραβεῖου τοῦ διαγωνισμοῦ στό βιβλίο τῶν Αἰμ. Καρφοπούλου καί 'Εμ. Χαλκιαδάκη καί τοῦ Γ' βραβεῖου στό βιβλίο τῶν 'Ι. Τζούφλα καί Μ. Τζούφλα γιά τά βιβλία τους "Αριθμητική-Γεωμετρία Ε' Δημοτικοῦ" καί πρότεινε νά τυπωθεῖ ὡς διδασκτικό βιβλίο 'Αριθμητικῆς -Γεωμετρίας Ε' Δημοτικοῦ τό μέρος τῆς 'Αριθμητικῆς τῶν Αἰμ. Καρφοπούλου καί 'Εμ. Χαλκιαδάκη καί τό μέρος τῆς Γεωμετρίας τῶν 'Ι. Τζούφλα καί Μ. Τζούφλα, ὡς ἓνα ἑνιαῖο βιβλίο.

'Επειδή ἡ ἐντύπωση καί ἀποστολή στά σχολεῖα τῶν τριῶν (3) αὐτῶν βιβλίων, κατὰ τῆς ἐντιμήσεις τοῦ Ο.Ε.Δ.Β., δέν θά ἔχει περατωθεῖ, κατὰ τό διάστημα τῶν πέντε (5) μηνῶν ποῦ μεσολαβεῖ ὡς τήν ἔναρξη τοῦ ἐρχομένου σχολικοῦ ἔτους π ρ ο τ ε ῖ ν ω τήν ἀνατύπωση γιά τό σχολικό έτος 1979-1980 τῶν ἀντιστοιχῶν βιβλίων ποῦ χρησιμοποιοῦνται σήμερα στά σχολεῖα καί εἶναι τά ἑξῆς:

- α) 'Αναγνωστικό Β' τάξεως, Β. Οἰκονομίδου
- β) 'Αναγνωστικό ΣΤ' τάξεως, Ε. Φωτιάδη κ.ᾶ.
- γ) 'Αριθμητική-Γεωμετρία Ε' τάξεως, Η. Σαμαρᾶ.

Τό Τμήμα ἔπειτα ἀπό ἀνταλλαγῇ ἀπόψεων ἐπὶ τῶν προβλημάτων ποῦ δημιουργοῦνται ἀπό τήν ἐντύπωση τῶν σημερινῶν βιβλίων καί ὅχι τῶν νέων καί πολύ ἀνώτερης ποιότητος βιβλίων ποῦ ἀπέδωσε ὁ δ ι α γ ω ν ι σ μ ο ς.

ὁμόφωνα ἀποφάνεται

Ἐπειδὴ τὰ ἐγκριθέντα νέα διδακτιὰ βιβλία "Ἀναγνωστικὸ Β' Δημο-
τικοῦ", "Ἀναγνωστικὸ ΣΤ' Δημοτικοῦ" καὶ "Ἀριθμητικὴ-Γεωμετρία Ε'
Δημοτικοῦ" ὑπέρεχουν ποιοτικὰ κατὰ πολὺ ἀπὸ τὰ ἀντίστοιχα βιβλία τοῦ
χρησιμοποιοῦνται σήμερα, προτείνει νὰ γίνῃ ἡ ἐκτύπωση τῶν βιβλίων
αὐτῶν γιὰ τὸ σχολ. ἔτος 1979-80, ὅπως προτείνεται καὶ στὶς Πράξεις
37/13-4-79 καὶ 38/14-4-79 τοῦ Τμήματος.

Ἐάν ὅμως, κατὰ τὶς ἐκτιμήσεις τοῦ ΟΕΔΒ, τὸ διάστημα τῶν πέντε(5)
μηνῶν τοῦ μεσολαβεῖ ἀπὸ τὴν ἐγκριση τῶν νέων βιβλίων ὡς τὴν ἐναρξή
τοῦ νέου σχολικοῦ ἔτους, δὲν ἐπαρκεῖ γιὰ τὴν ἐκτύπωση καὶ τὴν ἀποστο-
λὴν τοὺς στὰ σχολεῖα, τότε νὰ ἀνατυπωθοῦν γιὰ τὸ σχολικὸ ἔτος 1979-
1980 τὰ ἀμτίστοιχα βιβλία τοῦ χρησιμοποιοῦνται σήμερα καὶ εἶναι τὰ
ἑξῆς:

- α) Ἀναγνωστικὸ Β' τάξεως, Β. Οἰκονομίδου
- β) Ἀναγνωστικὸ ΣΤ' τάξεως, Ε. Φωτιάδης κ. ἄ.
- γ) Ἀριθμητικὴ - Γεωμετρία Ε' τάξεως, Ἡ. Σαμαρᾶ.

Θ έ μ α 3ο. Γνωμοδότηση για τά βιβλία: α) Πραξινοδπημα καλ Είσβολή
" καλ β) "Μέσα συγκοινωνίας στη Στεριά" του Γιώργου
Μιχαήλ.

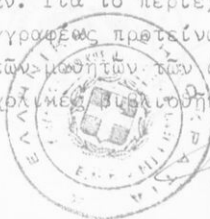
Ο άρμόδιος για τό θέμα είσηγητής κ. Δ. Μελάς, Είσηγητής του
ΚΕΜΕ, θέτει υπόψη του Τμήματος τό έγγραφο άριθμ. Φ. 309.71/19/24575/6-
6-1978 του Υπουργείου Έθνικης Παιδείας καλ Θρησκευμάτων, μέ τό
όποτο διαβιβάστηκαν στό ΚΕΜΕ για γνωμοδότηση τά βιβλία "Πραξινοδπημα
καλ Είσβολή" καλ "Μέσα συγκοινωνίας στη Στεριά" του Γιώργου Μιχαήλ
καλ είσηγείται τά ακόλουθα:
α. Α. ΠΡΑΞΙΝΟΠΗΜΑ ΚΑΙ ΕΙΣΒΟΛΗ, Άνωαία 1977 σελ 127
Τό βιβλίό αυτό του κ. Μιχαήλ προορίζεται για τούς μαθητές της
Ε' καλ Στ' δημοτικού καλ έχει έγριθετ από τό Υπουργείο Παιδείας για
τά δημοτικά σχολεία της Κύπρου.

Πρόκειται για μιá συλλογή ντοκουμέντων, μέ τά όποτα ό συγγραφέας
δίνει στά παιδιά είόνες των τραγικών γεγονότων του πραξινοπήματος
έναντίον του Προέδρου Μακαρίου καλ της είσβολής των Τούρκων. Τά κεί-
μενα του βιβλίου άπευθύνονται στους μαθητές του δημοτικού σχολείου
καλ τούς διαφωτίζουν ότι τά μίση καλ ή διχόνοια είναι τό ίδιο έπι-
κίνδυνα μέ τούς άσπονδους έχθρούς καλ άκδη ότι οι έξωτερικοί έχθροι
έημεταλλεύονται αυτή τήν έσωτερική διχόνοια, για νά πετύχουν τούς
διούς τους σκοπούς.

Μέ τίς έρωτήσεις καλ έργασίες που παραύεται στό τέλος κάθε
κεφαλαίου ό συγγραφέας βοηθάει τούς μαθητές στην κατανόηση καλ τήν
έμπέδοση του κειμένου.

Νομίζω ότι ιστορικά γεγονότα, όπως τό πραξινοδπημα καλ ή είσβολή
των Τούρκων στην Κύπρο σημαδεύουν τή ζωή όλόκληρου του Έθνους μας.
Αυτές τίς κρίσιμες ιστορικές στιγμές πρέπει νά τίς γνωρίζουν τά παι-
διά καλ νά διδάσκονται άπ' αυτές.

Τό βιβλίό "Πραξινοδπημα- Είσβολή" είναι ένα ζωντανό χρονικό του
μοιραίου καλθκαιριού του 1974, που έπιτρέπει στά παιδιά νά ζήσουν
τά τραγικά ιστορικά γεγονότα που έγιναν. Για τό περιεχόμενό του καλ
για τόν τρόπο που τό παρουσιάζει ό συγγραφέας προτείνω τό βιβλίό νά
κρίθετ χρήσιμο ως έλεύθερο άνάγνωσμα των μαθητών των άνωτέρων τάξεων
του δημοτικού καλ κατάλληλο για τίς σχολικές βιβλιοθήκες.

Β. ΜΕΣΑ ΣΥΓΚΟΙΝΩΝΙΑΣ ΣΤΗ ΣΤΕΡΕΙΑ

Λευκωσία 1977, σελίδες 112

Πρόκειται βασικά για μία ιστορική επισκόπηση της εξέλιξης των μέσων συγκοινωνίας στην ξηρά. Το βιβλίο περιλαμβάνει επίσης και θέματα κυκλοφοριακής αγωγής και σε παράρτημα σήματα και κανονισμούς της τροχαίας της Κύπρου.

Στό βιβλίο του αυτό ο κ. Μιχαήλ επιχειρεί μία ενιαιοποίηση όρισμένων μαθημάτων, που διδάσκονται στη δημοτικό, με άξονα τα μέσα συγκοινωνίας. Αυτή η προσπάθεια αποτελεί μία μορφή ενιαίας διδασκαλίας, με την οποία ο συγγραφέας επιχειρεί να συγιοήσει ανάμικτα πράγματα. Αυτό γίνεται φανερό από τις εργασίες που παραθέτει στο τέλος κάθε κεφαλαίου. Έτσι στην ενότητα "Η ιστορία του αλόγου" οι εργασίες που ακολουθούν άφορουν (Α) το κείμενο (ανάγνωση), (Β) τη ζωολογία, (Γ) τη γραμματική και ορθογραφία και (Δ) τα τεχνικά.

Σε άλλα κείμενα οι εργασίες επεκτείνονται και σε θέματα γεωγραφίας, θρησκευτικών, ιστορίας κτλ.

Ενώ όμως το σύστημα αυτό παροχής γνώσεως είναι καταρχήν ελπιόσυντο, καταντά επισφαλές, γιατί το κέντρο βάρους των γνώσεων αμβλύνεται με αποτέλεσμα να μη γίνεται έμβάθυνση των γνώσεων σε έναν τομέα, κι έδω σ' ότι άφορᾷ τα μέσα συγκοινωνίας.

Από τα κείμενα τα παιδιά βοηθούνται να κατανοήσουν τη σημασία των μέσων συγκοινωνίας και της τήρησης των κανόνων οδικής κυκλοφορίας. Αν οι εργασίες περιορίζονταν μόνο σ' ότι άφορᾷ το περιεχόμενο του κειμένου, θα θεωρούσα ότι το βιβλίο του κ. Μιχαήλ είναι πολύ χρήσιμο για τους μαθητές των τριών μεγαλύτερων τάξεων του δημοτικού. Με τη μορφή που κυκλοφορεί τώρα φοβάμαι αποπροσανατολισμό των αναγνωστών από το κύριο αντικείμενο του βιβλίου και το σχηματισμό έσφαλμένης εντύπωσης για τη σκοπιμότητα της ενιαίας διδασκαλίας.

Για τούς παραπάνω λόγους προτείνω να μὴν κριθεῖ ὡς χρήσιμο κατὰ τὴν ἔννοια τοῦ ἄρθρου 2, παρ. 5 τοῦ Ν. 186/75".

Τὸ Τμήμα, ἀφοῦ ἔλαβε ὑπόψη του: α) τὸ ἔγγραφο ἀριθμ. Φ. 309.71/19/24575/6-6-1978 τοῦ ΥΠΕΠΘ, β) τὴν ἀπὸ 15-2-1978 αἴτηση τοῦ κ. Γεωργ. Μιχαήλ, γ) τὴν εἰσήγηση τοῦ κ. Δ. Μελά, Εἰσηγητῆ τοῦ ΚΕΜΕ, καὶ δ) τὴ διεξοδική συζήτηση μεταξύ τῶν μελῶν

ὁμόφωνα ἀποφάνεται

Α. Τὸ βιβλίο "Πραξινοπηνια καὶ Εἰσβολή" τοῦ κ. Γεωργίου Μιχαήλ θεωρεῖται χρήσιμο γιὰ τούς διδασκάλους καὶ ^{καθηγητὰς} τὰς σχολικὰς βιβλιοθηκὰς.

Β. Τὸ βιβλίο "Μέσα Συγκοινωνίας ἀτὴ στεριά" τοῦ Γεωργ. Μιχαήλ δὲν θεωρεῖται χρήσιμο κατὰ τὴν ἔννοια τοῦ ἄρθρ. 2, παρ. 5 τοῦ Ν. 186/75, γιὰ τούς λόγους πού ἀναφέρονται στὴν εἰσήγηση.

"Υστερα από προσωπική επίσκεψή μου, ο υπεύθυνος της 'Εταιρείας
δέχεται ή να μεταθέσει την άργη έντέλεση ή να την έξαλείψει. θεωρώ
σχοπιμότερο το δεύτερο, γιατί ή άργη έντέλεση θα έπιφέρει μάλλον
σύγχυση στην ένμάθηση του τραγουδιού.

Στήν έντέλεση μέ το πιάνο στο τραγούδι χελιδόνη (F-2) ό πιανί-
στας κάνει "πετάγματα" μιας όντάβας πού δέν είναι εύκολο να άκολου-
θήσουν οι μαθητές. 'Αντί για το τραγούδι Πασχαλιά ή κασέτα B-3 γρά-
φει Χριστούγεννα. Νά ύποδειχθεϊ στην 'Εταιρία να τά διορθώσει.

Π ρ ό τ ι α σ η: Είσηγομαι να κριθεϊ χρήσιμη για τά δημοτικά σχολεία
ή σειρά των 21 κασετών της Φωνογραφικής 'Εταιρίας "ΦΩΣ", έφόσον οι
ύπεύθυνοι άπαλείψουν την άργη μορφή για κάθε τραγούδι".

Τό Τμήμα, άφοϋ έλαβε ύπόψη του: α) Τό έγγραφο του 'Υφυπουργού
'Εθνικής Παιδείας και Θρησκ/των κ. Β. Κοντογιαννιδου με άριθμ.
Πρωτ: 1670/11-4-1979, β) Τήν από 7-4-1979 αίτηση της Φωνογραφικής
και 'Εκδοτικής 'Εταιρίας "ΦΩΣ" Ε.Π.Ε., γ) την είσήγηση του κ. Δ.
Μελά, Είσηγητή του ΚΕΜΕ, και δ) τή διεξοδική συζήτηση μεταξύ των με-
λών,

όμοφωνα άποφαίνεται

θεωρεϊ χρήσιμη τή σειρά των 21 κασετών της Φωνογραφικής 'Εταιρίας
"ΦΩΣ" για τά δημοτικά σχολεία, έφόσον οι ύπεύθυνοι άπαλείψουν την
άργη μορφή για κάθε τραγούδι.

Θ έ μα 50.- Αίτηση τής κ. Τριανταφύλ. Διονυσοπούλου για έπανεξέταση του βιβλίου τής "Αλφαβητάριο".

Ο Προεδρεύων του Τμήματος κ. Βασ. Κονιδιτσιώτης, Σύμβουλος Β', θέτει υπόψη του Τμήματος τό έγγραφο αριθμ. Π/2924/8-5-1979 τής Δ/νσεως Έφαρμ. Προγραμ. ΔΕΠΑ του ΥΠΕΠΘ με τό όποτο διαβιβάστηκε στό ΚΕΜΕ Έφαρμ. Προγραμ. ΔΕΠΑ του ΥΠΕΠΘ με τό όποτο διαβιβάστηκε στό ΚΕΜΕ ή από 12-3-1979 αίτηση τής κ. Τριανταφυλλιδς Διονυσοπούλου προς τόν κ. Υφυπουργό του ΥΠΕΠΘ κ. Β. Κοντογιαννόπουλο για έπανάκριση του βιβλίου της "Αλφαβητάριο" καί καλεϊ τό Τμήμα νά αποφασίσει σχετινά.

Τό Τμήμα, ύστερα από διεξοδική συζήτηση,

όμόφωνα αποφαινέται

Τό Τμήμα Δημοτικής Έπι/σεως του ΚΕΜΕ έκρινε σέ δευτεροβάθμια κρίση με τήν πράξη του 40/17-4-1979 τό πρακτικό τής Έπιτροπής κρίσεως του διδακτικού βιβλίου "Αλφαβητάριο", με τήν απόφαση τής όποιας συμφώνησε ως προς τήν αξιολόγηση του βιβλίου τής Τρ. Διονυσοπούλου Συγκεκριμένα ή Έπιτροπή καί τό Τμήμα θεώρησαν τό βιβλίο τής κ. Διονυσοπούλου κατάλληλο καί τό κατέταξαν αξιολογικά στην 17η σειρά.

Έπειτα από αυτά έληξε ή συνεδρία.

Η Γραμματέας

Ευρ. Παπανικολάου

Πράξη 47/1979

Σήμερα, 22 Μαΐου 1979 ημέρα Τρίτη και ώρα 9.30 πρωινή, συνεδρί-
ασε το Τμήμα Δημοτικής Έκπαιδευσης του Κέντρου Έκπαιδευτικών Μελε-
τών και Έπιμορφώσεως στην αίθουσα συνεδριάσεών του (Λεωχάρους 2,
Αθήνα).

Έλαβαν μέρος στη συνεδρίαση, αφού προσκληθήσαν σύμφωνα με τη
νόμιμη διαδικασία από τον Προεδρεύοντα του Τμήματος κ. Βασ. Κονι-
νιδιώτη, Σύμβουλο Β', οί κ.κ. Δημ. Ανδριόπουλος, Νικ. Βλουτίδης,
Κων/νος Πασσάκης, Νικ. Παπαδόπουλος, Σύμβουλοι Β', Ι.Χριστιδής,
Δ.Μελάς, Εισηγητές του ΚΕΜΕ, καθώς και ή γραμματέας του Τμήματος
Εύρυδίκη Παπανικολάου με βαθμό 60.

Θέματα ήμερήσιας διατάξεως

- ΘΕΜΑ 10. Γνωμοδότηση για το "βιβλίο διδασιομένης ύλης με τυπωμένους
τούς τίτλους των διδακτινών ένότητων Ε' τάξεως" του κ. Θ.
Νούνη.
- ΘΕΜΑ 20. Γνωμοδότηση για το βιβλίο "Τι φτάλει; Τι φτάλει και δε γρά-
φουν καλές ένθέσεις τά παιδιά μας" του Κων/νου Ιωαννίδη.
- ΘΕΜΑ 30. Γνωμοδότηση για τά βιβλία "Διαβάζω και μαθαίνω", "Δές πώς
γίνεται", "Ιστορίες ζώων", της Α.Ε. Άγροτινές Συνεται-
ριστινές Ένδόσεις.
- ΘΕΜΑ 40. Γνωμοδότηση για τά βιβλία : α) "365 παραμύθια, παραδόσεις,
ποιήματα" και β) "365 παιγνίδια, 365 ήμέρες", Ένδόσεις
"ΟΡΟΣΗΜΟ" Ε.Π.Ε.
- ΘΕΜΑ 50. Γνωμοδότηση για το βιβλίο "Γλωσσινές και λεξιλογινές άσκη-
σεις", Γιάννη Λαμπράκη.

Στην άρχή έπικυρώνεται το πρακτικό της προηγούμενης συνεδρίας.

ΘΕΜΑ 1ο. Γνωμοδότηση για το "Βιβλίο διδασκομένης ύλης με τυπωμένους τούς τίτλους των διδακτινῶν ἐνοτήτων Ε' τάξεως" τοῦ κ. Θεοδ. Νούνη.

Ὁ Προεδρεύων τοῦ Τμήματος κ.Βασ. Κονιδιτσιώτης, Σύμβουλος Β', δέτει ὑπόψη τοῦ Τμήματος εἰσήγηση γιὰ τὸ θέμα αὐτὸ τοῦ κ.Δ.Κουτάλου, Εἰδικοῦ Συμβούλου παρὰ τῆς ΚΕΜΕ, ποὺ ἔχει ὡς ἑξῆς:

"Α.ΓΕΝΙΚΑ- ΕΙΣΑΓΩΓΙΚΑ

1. Ὁ συγγραφέας τοῦ πιδ πάνω βιβλίου με τὴν ἀπὸ 20-2-1979 αἵτηση του ζητεῖ ἀπὸ τὸ ΥΠΕΠΘ (καὶ τὸ ΥΠΕΠΘ ἀπὸ τὸ ΚΕΜΕ με τὸ ὑπ'ἀριθμ. Φ.309.71/62/Γ/1359/28-2-1979 ἔγγραφοῦ του) νὰ ἀποφανθεῖ γιὰ τὴν καταλληλότητά του.
2. Ἡ εἰσήγηση ποὺ ἀκολουθεῖ, στηρίζεται στὶς διατάξεις τοῦ Ν.186/75, ἀρθρ. 2, παρ. 5.

Β. ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΤΟΥ ΒΙΒΛΙΟΥ

1. Τὸ βιβλίο γράφτηκε στὸ Ν. Ἡράκλειο Ἀττικῆς στὰ 1978 καὶ ἀποτελεῖται ἀπὸ 46 δακτυλογραφημένες σελίδες σχήματος γραφομηχανῆς.
2. Τὸ βιβλίο περιέχει Πρόλογο(σελ. 7-8), πλῆθος περιεχομένων(σελ.9), ὁδηγίες χρησιμοποίησης(σελ.10-11), ὑπόδειγμα συμπληρώσεως τῶν πινάκων διδασκομένης ὕλης(σελ.12) καὶ 13 πλῆθεις μαθημάτων με τὴ διδακτέα ὕλη καθε μαθήματος χωρισμένη σὲ τρὶμηνα.

Γ. ΚΡΙΤΙΚΕΣ ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Ὅπως εἶναι φυσικὸ, ἐφόσον πρόκειται γιὰ βιβλίο δακτυλογραφημένο, δὲν ἱκανοποιεῖ αἰτήματα αἰσθητικῆς φύσεως καὶ πρέπει μᾶλλον νὰ θεωρηθεῖ σὰν σχέδιο, ποὺ θὰ πᾶρει τὴν ὀριστικὴ του μορφή με κανονικὴ ἐκτύπωση.
2. Ὡς πραγμάτωση τῆς ιδέας ἀπὸ τὴν ὁποία ξεκίνησε ὁ συγγραφέας, τὸ κρινόμενο βιβλίο βρῖσκεται στὰ πλαίσια μιᾶς φυσικῆς συνεπείας, ἀφοῦ δὲν πρόκειται παρὰ γιὰ τὴν καταχώριση τῆς διδακτέας ὕλης, ὅπως εἶναι διατυπωμένη στὸ Ἀναλυτικὸ Πρόγραμμα. Ἐπομένως, σ'αὐτὸ τὸ σημεῖο καμιά ἀξιολόγηση δὲν χωρεῖ, ἀφοῦ ἡ ὕλη τοῦ βιβλίου δὲν εἶναι παρὰ ἡ ὕλη τοῦ Ἀναλυτικοῦ Προγράμματος.
3. Ὅσο γιὰ τὶς "ὁδηγίες χρησιμοποίησης"(σελ.10-11) καὶ τὸ "Υπό-

δειγμα"(σελ. 12), κείμενα που άνηκουν στον συγγραφέα, αν γίνει δεκτὴ ἡ άρχή που διέπει τὴ σύνταξη τοῦ βιβλίου, γίνονται δεκτά καί τὰ κείμενα που τὴν ὑπηρετοῦν.

4. Τὸ πρόβλημα ὅμως δὲν βρίσκεται στὴ σχέση αὐτὴ μιᾶς λογικῆς καί κατὰ φύσιν ἀναγκαιότητα ἀπορρέουσας ἀκολουθίας. Τὸ πρόβλημα ἀνάγεται στὴν ιδέα τῆς συντάξεως τοῦ βιβλίου, που δὲν ἀντέχει στὴν κριτικὴ που μπορεῖ νὰ ἀσκηθεῖ σ' αὐτὴ ἀφορὰ τὴ σκοπιμότητά της καί τὴν παιδαγωγικὴ της ἀξία καί σημασία.

- α. Ὁ συγγραφέας τοῦ βιβλίου τοποθετεῖ τὴν ἐνασχόληση μὲ τὸ βιβλίο διδασκόμενης ὕλης στὰ πλαίσια μιᾶς ρουτίνας, που ἐνοχλεῖ καί νομίζει τὸν διδάσκοντα. Ἡ ἀποψη αὐτὴ δὲν μὲ βρísκει σύμφωνο: τὸ βιβλίο διδασκόμενης ὕλης εἶναι ὁ καθρέπτης τῆς συντελοῦμενης ἐργασίας στὴν τάξη. Μπορεῖ νὰ ἀναγράφεται ὁ τίτλος καὶ διδακτικῆς ἐνότητος, αὐτὸ ὅμως καί μόνο δὲν ἀρνεῖται. "Αν ἦταν ἔτσι, καὶ διδάσκων θάπαιρνε ἕνα ἀπόκομμα τοῦ "Αναλυτικοῦ Προγράμματος σὲ φωτοτυπία καί θά καταχώριζε τίς ἡμερομηνίες διδασκαλίας τῶν ἐνοτήτων. Αὐτὸ ὅμως θάταν μιὰ μηχανικὴ πέρα γιὰ πέρα ἐνέργεια, που θά στεροῦσε καί τὸν ἴδιο τὸν διδάσκοντα ἀπὸ τὴ διατήρηση τῆς ἀκριβοῦς καί πραγματικῆς εἰκόνας τῆς ἐργασίας που ἔκανε, ἀλλὰ καί τὴν προϋσταμένη-ἐποπτεύουσα ἀρχή, που θά ἤθελε μὲ ἰδεεὶ καί περισσότερο ἀπὸ μιὰ ἀπλὴ καταχώριση τῶν ἐνοτήτων τοῦ "Αναλυτικοῦ Προγράμματος.

- β. Τὸ ἀκολουθοῦμενο σόστημα ἐγγραφῆς τῶν ἐνοτήτων δὲν ἐπιτρέπει τὴν τήρηση τῆς πορείας, που ἀκολουθήθηκετὸ διάβα τοῦ βιβλίου κατὰ τὴν ἐπεξεργασία-πραγμάτωσή του. Ὅπως πολὺ ὀρθὰ ἀναφέρει ὁ συγγραφέας, ὁ διδάσκων δὲν εἶναι ὑποχρεωμένος νὰ τηρήσει τὴ σειρά που εἶναι γραμμένες οἱ ἐνότητες. Σ' αὐτὴν ὅμως τὴν περίπτωσιν ὁ ἴδιος ὁ διδάσκων, ἀλλὰ καί ἡ ἐποπτεύουσα ἀρχή στὴ θεώρηση (ἢ καί ἐλεγχο) τῆς ὕλης που διδάχθηκε, πρέπει νὰ κάνουν στὴ στήλη τῆς χρονολογίας συνεχῶς ἐνέργηματα ὑπερβάσεως καί ἐπανόδου γιὰ νὰ ἀποκαταστήσουν τὴ χρονικὴ σειρά που ἀκολουθήθηκε κατὰ τὴ διδασκαλία τῶν ἐνοτήτων.

Δ. ΠΟΡΙΣΜΑ

"Υστερα από όσα προηγήθηκαν, βγάλει το συμπέρασμα ότι το υπόψη βιβλίο, άκριβως για το λόγο ότι ή άρχή ποθ το διέπει δέν φαίνεται να έξυπηρετεί ούσιαστικούς παιδαγωγικούς και διδακτικούς σκοπούς, άλλ'άπλως μία λειτουργική διαδικασία, ποθ κι αυτή άσκοπα τοποθετείται στα πλαίσια της τυπικής ένέργειας, δέν συμπληρώνει τίς προϋποθέσεις για να κριθεί κατάλληλο».

'Ακολουθετ συζήτηση και ανταλλάσσονται διάφορες άποψεις.

1. Είδιοτερα ό κ. 'Ανδριδπουλος, Δύμβουλος Β', παρατηρεί τά εξής: Το βιβλίο ύλης, όπως είναι και τηρείται σήμερα, άποτελεί άναχρονισμό και ή συμβολή του από παιδαγωγική-διφαντική άποψη στο σχολικό έργο είναι άμφισβητήσιμη. Η σημερινή ένπαιδευτική πραγματικότητα, και πολύ περισσότερο αυτή ποθ θα διαμορφωθεί μελλοντικά, άπαιτεί την καθιέρωση "Σχεδίων έργαςίας", τά όποια πρέπει έν των προτέρων να έφοιμάζει για την κάλυψη κάθε σχολικής τριμήνου ό κάθε δάσκαλος με βάση το 'Αναλυτικό Πρόγραμμα, τη διδακτική μέθοδο ποθ εφαρμόζει και τίς ιδιαίτερες συνθήκες του σχολείου.
2. Έχω σοβαρές έπιφυλάξεις ως προς τον τρόπο ποθ χρησιμοποιείται σήμερα από τους ένπαιδευτικούς το βιβλίο ύλης. Κατά κανόνα ή καταγραφή της ύλης έχει χαρακτηρήα μηχανικό, γίνεται ύπόθεση ρουτίνας, ποθ συνήθως καταλήγει στην άκριβή αντίγραφή των τίτλων των ένοτήτων είτε από το 'Αναλυτικό Πρόγραμμα είτε από το διδακτικό έγχειρίδιο· σε όρισμένες περιπτώσεις γίνεται παράφραση των τίτλων· σε άλλες, δέν καταχωρούνται καν οι τίτλοι. Περαιτό να σημειωθεί ότι σε πολλές περιπτώσεις άκόμη και ή τυποποιημένη αυτή καταγραφή των τίτλων των ένοτήτων δέν γίνεται άμέσως μετά τη διδασκαλία, αλλά ύστερα από πολλές ήμέρες, άκόμη και έβδομάδες ή μήνες.
3. Έφθσον όμως, δέν έχει καθιερωθεί άκόμη άλλος παιδαγωγικός και διδακτικός κατάλληλος τρόπος (π.χ. ή ένπόνηση σχεδίων έργαςίας για κάθε τρίμηνο), και ή τυποποιημένη αυτή ένέργεια της καταγραφής των τίτλων συνεχίζεται (πολλές φορές δέν γίνεται όπως πρέπει ή και καθόλου), το "Βιβλίο της Διδασκόμενης "Υλης" του κ. Νοδνη, όπως είναι, με τυπωμένους τους τίτλους των διδακτι-

νών ένότητων, τή στήλη τών παρατηρήσεων καί τή στήλη τών ήμε-
ρομηνιών, νομίζω είναι πρακτικά χρήσιμο καί θά διευκολύνει τούς
δασκάλους άρκετά. Βέβαια, καί έδω ή τυποποίηση δέν άποφεύγεται
άλλά α) άντιμετωπίζεται τό πρόβλημα τής καθολοκληρίαν παραλει-
ψεως καταγραφής τής ύλης, ποό άρκετές φορές παρατηρείται, καί
β) κερδίζεται χρόνος ό όποτος μπορεί νά αξιοποιηθεϊ δημιουργικά
σέ άλλες σχολικές δραστηριότητες. Ίδιαίτερα τό βιβλίο τοϋ κ.
Νούνη θά διευκολύνει τούς δασκάλους τών 1/θεσίων δημοτικών scho-
λων. Όπως είναι γνωστό οί δάσκαλοι τών σχολείων αυτών διαθέ-
τουν άρκετό χρόνο προκειμένου νά καταγράψουν όλα τά μαθήματα
ποϋ διδάσκονται καθημερινά καί στίς έξη τάξεις τοϋ δημοτικού
σχολείου. Άλλωστε ή θετική γνωμοδότηση δέν σημαίνει καί τήν
άναγκάια έπιβολή καί άγορά άπό τούς δασκάλους ή χρήση του είναι
προαιρετική.

Τό Τμήμα, άφοϋ έλαβε ύπόψη του: Τό έγγραφο άριθμ. Φ.309/71/62/
Γ/1359/28-2-1979 τοϋ 'υπουργείου Έθν. Παιδείας καί Θρησκ/των, β)
τήν άπό 20-2-79 άίτηση τοϋ κ. Θεοδ. Νούνη, γ) τήν είσήγηση τοϋ κ.
Δ. Κουτάλου, Είδικοϋ Συμβούλου παρά τῷ ΚΕΜΕ, καί δ) τή διεξοδική
συζήτηση μεταξύ τών μελών

κατά πλειοψηφία αποφάινεται

"Τό βιβλίο διδασκομένης ύλης μέ τυπωμένους τούς τίτλους τών διδα-
κτιών ένότητων Ε* τάξεως Δημοτικού" τοϋ κ. Θεοδ. Νούνη δέν θεωρείται
χρήσιμο, γιατί ούτε διευκολύνει σημαντικά αλλά καί προβλήματα δημιουρ-
γεϊ στοϋς δασκάλους ποϋ εργάζονται παιδαγωγικά καί διδακτικά σωστά.

Μειοψηφεϊ ό κ. Δ. Άνδριόπουλος, Σύμβουλος Β*, γιά τούς λόγους
ποϋ αναφέρονται στην είσήγηση.

ΘΕΜΑ 2ο. Γνωμοδότηση για το βιβλίο "Τί φταίει; Τί φταίει και δέ γρά-
φουν καλές εκθέσεις τα παιδιά μας" του κ. Κων/νου 'Ιωαννίδη.

Ο Προεδρεύων του Τμήματος κ. Βασ. Κονιδιτσιώτης, Σύμβουλος Β',
θέτει υπόψη του Τμήματος εισήγηση για το θέμα αυτό του κ.Δ.Κουτάλου,
Ειδικού Συμβούλου παρά τῇ ΚΕΜΕ, που έχει ως εξής:

" Α.ΓΕΝΙΚΑ-ΕΙΣΑΓΩΓΙΚΑ

1. Ο συγγραφέας του πιο πάνω βιβλίου, με την από 13-12-1979 αλλητοση
του προς το ΚΕΜΕ, ζητεί να γνωμοδοτήσει για τη χρησιμότητά του.
2. Η εισήγηση που ακολουθεί, στηρίζεται στις διατάξεις του Ν.186/
1975, άρθρ. 2, παρ. 5.

Β. ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΤΟΥ ΒΙΒΛΙΟΥ

1. Το βιβλίο εκδόθηκε στη Θεσσαλονίκη στα 1978 με την εκδοτική ευθύ-
νη του συγγραφέα και αποτελείται από 208 σελίδες 8ου σχήματος.
2. Στο βιβλίο προτάσσεται αφιέρωμα και ακολουθούν έξι μέρη, όπου έν-
τάσσονται κεφάλαια με ένδοτες και υπο-ένδοτες ανάλογα με τα
έπι μέρους αντιτινείμενα με τα όποια ασχολείται ο συγγραφέας. Στα
τέσσερα πρώτα μέρη (σελ. 5-154) ο συγγραφέας ασχολείται με το πρό-
βλημα των εκθέσεων, δίνει κατάλογο θεμάτων εκθέσεων και στα δυό
τελευταία μέρη (σελ. 155-202) ασχολείται με το πρόβλημα του βι-
βλίου και ιδιαίτερα του παιδικού βιβλίου παρέχοντας και κατάλο-
γο των πιο αξιόλογων παιδικών βιβλίων. Τέλος, παρατίθεται βιβλιο-
γραφία, κατάλογος έργων του ίδιου συγγραφέα και μία σελίδα με
παροράματα.

Γ. ΚΡΙΤΙΚΕΣ ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Η εμφάνιση του βιβλίου είναι πολύ καλή. Εντύπωση καλλιτεχνική,
εικονογράφηση του εξωφύλλου άφογη.
2. Η γλώσσα του βιβλίου είναι καλή δημοτική και ο συγγραφέας τη χειρί-
ζεται με άνεση και δεξιοτεχνία. Θα μπορούσε να πει κανείς ότι έχει
προσωπικό ύφος σε βαθμό αξιοζήλευτο. Μόνο που καλό θα ήταν να απο-
φεύγει τη χρησιμοποίηση φτιαχτών λέξεων, όταν στο υπάρχον λεξιλό-
γιο μπορεί να βρει τις λέξεις που χρειάζεται (π.χ. βιώνει, σελ. 41).
Τό ίδιο και σ' ότι άφορά ξένες λέξεις και μικρές φράσεις-συνθήμα-
τα. Πρώτα-πρώτα, πολλές άπ' αυτές, άγνωστες στο εύρο κοινό, θα πρεπε

νά συνοδεύονται από μετάφραση, σε παρένθεση .ή σε υποσημείωση.Μά-
νι αν παραλείπονταν τελείως ή έστω αν δεν γινόνταν υπερβολική χρη-
ση τους όπως γίνεται, όχι μόνο δεν θά έβλαπτε τó βιβλίο, αλλά και
θά τó ώφελούσε πολύ.Πρέπει νά τονίσω ότι οι λέξεις αυτές-μάλιστα
πως είναι τυπωμένες με υπερμεγέθη κεφαλαία γράμματα- φαίνονται
σαν ξένα σώματα μέσα σ'ένα κείμενο, που κατά τά άλλα είναι αξιό-
λογο.Οι λέξεις αυτές άδικοούν και τó κείμενο και τó συγγραφέα του.

3. Στο τέλος του βιβλίου ó συγγραφέας παραθέτει ένα βιβλιογραφικό πλ-
νακ και μπορεί νά πει κανείς ότι για τó θέμα του είναι μάλλον άρ-
τιος. Έπρεπε όμως με τή βιβλιογραφία αυτή νά τή χρησιμοποιήσει
πιο άποτελεσματικά για τή στήριξη των θέσεών του: π.χ. συγκερι-
μένα άναφορά σε συγγράμματα, παράθεση χωρίων με ένδειξεις βιβλιο-
γραφικές κλπ.Και μία που ó λόγος για βιβλιογραφία, καλό θάταν κάθε
βιβλίο νά άκολουθείται από ένδειξεις τόπου και χρόνου έκδόσεως, έκ-
δοτικού οίκου κλπ. Αυτό θά βοηθούσε πολύ τόν άναγνώστη στην εύχερέ-
στερη έξεύρεση των βιβλίων κατά τήν ένασχόλησή του με τó έξεταζόμε-
νο.πρόβλημα.
4. Σε συνάρτηση με τά παραπάνω είναι και ή συγγραφική τεχνική: ó συγ-
γραφέας κατέχει από τήν άποψη αυτή άναμφισβήτητη δεξιότητα, μόνο
που θά μπορούσε νά κάνει κατάλληλη έκμετάλλευση των ύπαρχόντων
έπιστημονικών άποθεμάτων σχετικών με τó θέμα έτσι ώστε τó βιβλίο
νά παρουσιάζει τή μορφή μιας καθ'όλα άρτιας έπιστημονικής συγγρα-
φής κι όχι σύνολο ύποκειμενικών θεωρήσεων, όπως θά μπορούσε νά τó
θεωρήσει ένας πιο άυστηρός κριτής.
5. Πέρα όμως άπ'όλα αυτά που άναφέρθηκαν και που έχουν σημασία,πιο
πολύ, από τεχνική άποψη, στον τομέα τής ούσιας, δηλαδή τής άντιμε-
τωπίσεως του προβλήματός του, ó συγγραφέας πέτυχε τούς άντικειμε-
νικούς του σκοπούς.
- α. 'Η θεμελίωση του προβλήματος των ένθέσεων γίνεται πάνω σε βάση
ψυχολογική χωρίς όμως νά παραλείπεται και θεωρητική πρακτικής
φύσεως με βάση τίς άνάγνεις τής ζωής.
- β. 'Αντιτίθεται στην τυποποίηση τής διαδικασίας κατά τή σύνταξη
τής ένθέσεως και δέχεται τήν άρχή τής παροχής έλευθερίας στο
μαθητή για τήν άνάπτυξη των δημιουργικών του ικανοτήτων με τή
συμπάροταση πάντοτε του διδακτικού.

[Handwritten signature]

- γ. 'Αντιμετωπίζει ὀρθά ἐπὶ μέρους θέματα ὅπως εἶναι ἡ διδρῶση τῶν ἐκθέσεων, ἡ κριτικὴ τους, ἡ ἀντιγραφὴ τους κλπ.
- δ. Δίνει ὀρθές ὁδηγίες στοὺς δασκάλους, στοὺς γονεῖς ^{καὶ τοὺς μαθητὲς} καὶ στοὺς μαθητὲς γιὰ τὴν ὀρθὴ ἀντιμετώπιση τοῦ προβλήματος, ^{ὅσον ἐμφανίζεται} ποὺ ἔχει τόσο κεφαλαϊώδη σημασία.
6. Δὲν πρέπει μὰ παραλειφθεῖ ἡ σημασία καὶ ἡ συμβολὴ τοῦ πέμπτου καὶ ἔκτου μέρους τοῦ κρινόμενου βιβλίου, ποὺ ἀναφέρεται στὸ πρόβλημα τοῦ βιβλίου γενικὰ καὶ ἰδιαίτερα τοῦ παιδικοῦ βιβλίου. *Ἐντὸς ἀπὸ τοῦ βιβλίου γενικὰ καὶ ἰδιαίτερα τοῦ παιδικοῦ βιβλίου, τῇ θεωρητικῇ τους σημασίᾳ, ἡ πρακτικὴ τους ἀξία εἶναι μεγάλη, πρῶτα γιὰτὶ δίνονται ὁδηγίες γιὰ τὴν ἀνάγνωση κλπ. καὶ ὕστερα γιὰτὶ παρέχονται κατὰλογοι βιβλίων, ποὺ εἶναι ὠφέλιμα γιὰ παιδιὰ ὅχι μόνον τοῦ Δημοτικοῦ Σχολείου, ἀλλὰ καὶ τοῦ Γυμνασίου.

Δ. ΠΟΡΙΣΜΑ

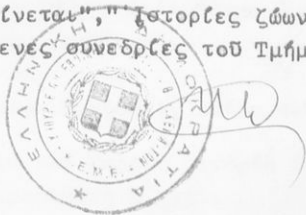
"Ὑστερα ἀπὸ ὅσα προηγήθηκαν, σὰν πόρισμα βγαίνει ὅτι τὸ κρινόμενο βιβλίο εἶναι χρήσιμο γιὰ γονεῖς, μαθητὲς καὶ δασκάλους καὶ ὅτι μπορεῖ νὰ παρασχεθεῖ καὶ διευκόλυνση γιὰ τὴν κυκλοφορίαν του".

Τὸ Τμήμα, ἀφοῦ ἔλαβε ὑπόψη του: α) Τὸ ἔγγραφο ἀριθμ. Φ.309.71/97/Γ/2358/7-4-1979 τοῦ Ὑπουργείου Ἐθν. Παιδείας καὶ Θρησκ. τῶν, β) Τὸ ἔγγραφο ἀριθμ. 413/2-4-1979 τῆς Β' Δημοτ. Ἐμπ/σεως Κάτω Νευροκοπίου μὲ τὸ ὅποιο διαβιβάστηκε ἡ ἀπὸ 31-3-1979 αἴτηση τοῦ κ. Κων/νου Ἰωαννίδη, γ) Τὴν εἰσήγηση τοῦ κ. Δ. Κουτάλου, Εἰδικοῦ Συμβούλου παρὰ τῷ ΚΕΜΕ, καὶ δ) τὴ διεξοδική συζήτηση μεταξὺ τῶν μελῶν

ὁμῶς ἀποφάνεται

Τὸ βιβλίο "Τὶ φταίνει; Τὶ φταίνει καὶ δὲ γράφουν καλὲς ἐκθέσεις τὰ παιδιὰ μας;" τοῦ κ. Κων/νου Ἰωαννίδη θεωρεῖται κατὰλληλόν γιὰ τὶς σχολικὰς βιβλιοθήκας.

Γιὰ τὸ τρίτο θέμα τῆς ἡμερήσιας διατάξεως "Ἐνυμοδότηση γιὰ τὰ βιβλία "Διαβάζω καὶ μαθαίνω", "Δὲς πῶς γίνεται", "Ἱστορίες ζώων", ἀναβλήθη ἡ συζήτηση γιὰ μιά ἀπὸ τὶς ἐπόμενες συνεδρίες τοῦ Τμήματος.

ΘΕΜΑ 4ο. Γνωμοδότηση για τὰ βιβλία : α) "365 παραμύθια, παραδόσεις, ποιήματα" καὶ β) "365 παιχνίδια, 365 ἡμέρες", 'Εκδόσεις "ΟΡΟΣΗΜΟ" Ε.Π.Ε.

Ὁ Προεδρεύων τοῦ Τμήματος κ. Βασ. Κονιδιτσιώτης, Σύμβουλος Β', θέτει ὑπόψη τοῦ Τμήματος εἰσήγηση γιὰ τὸ θέμα τοῦ κ. 'Ι.Κιτσαρά, Ἐξ-δικικοῦ Συμβούλου παρὰ τῆς ΚΕΜΕ, ποὺ ἔχει ὡς ῥῆξις:

Α) Μπροῦσαλη Μαρίας, 365 Παραμύθια, Παραδόσεις, Ποιήματα-Παροιμίες-Γιὰ κάθε μέρα τοῦ χρόνου ἓνα παραμῦθι-Ἀθήνα 1978, σελ.166:
'Υποβάλλεται στὸ ΚΕΜΕ ἀπὸ τὸν ἐκδότη Ἀνδρέα Ζυρμπᾶ "γιὰ νὰ γνωμοδοτήσει (τὸ ΚΕΜΕ) γιὰ τὴ χρησιμότητά του.

Πρόκειται γιὰ μιά μετὰ προσοχῆς καὶ ἐπιμελείας ἐπιλογῆς ἀπὸ τὴν ἑλληνικὴ καὶ ξένη λαογραφικὴ βιβλιογραφία παραμυθιῶν, παραδόσεων, ποιημάτων καὶ παροιμιῶν, τὰ ὁποῖα διασυνέσθησαν καὶ παρουσιάζονται γλωσσικά ἀπηλλαγμένα, σχεδόν, ἀπὸ τοπικοὺς ἰδιωματισμοὺς.

Ἡ πρωτοτυπία τῆς συγγραφῆς, "γιὰ κάθε μέρα τοῦ χρόνου ἓνα παραμῦθι...ἓνα ποίημα..." καὶ ἡ ἐπιτυχία στὴν προσαρμογὴ, ἀπὸ ψυχολογικῆς πλευρᾶς, ἀποτελοῦν τὸ βασικὸ κριτήριό τῆς κατὰλληλότητάς της. Μαζὶ δὲ ἡ λαωνικότητά καὶ ἡ ἐλαστικότητά σὲ πλαστικότητα τῶν νειμένων ἀποτελοῦν στοιχεῖα θετικὰ τῆς ἐπιδιώξεως τῆς συγγραφῆς, προστιθεμένης σ' αὐτὰ καὶ τῆς ἐπιτυχοῦς αἰσθητικῆς παρουσιάσεως τοῦ βιβλίου σὲ σχῆμα, γραφῇ, εἰκόνες καὶ χαρτὶ.

Εἶναι ἀπὸ τὰ ὀλίγα βιβλία, τοῦ εἶδους αὐτοῦ, τῶν ὁποίων ἡ χρησιμότης εἶναι ὀλιγότερον προσβλητῇ. Ἀξιζει ὁ δίκαιος ἔπαινος στὴ συγγραφέα.

Πλὴν ὅμως, ἡ γνώμη τοῦ ὑπογράφοντος, εἶναι, ὅτι τοῦ εἶδους αὐτοῦ τὰ βιβλία, καλλίτερα εἶναι νὰ κυκλοφοροῦν στὸ ἐλεύθερο ἐμπόριο, ἄνευ τῆς αἰτουμένης συστάσεως τοῦ ἀρμοδίου ὀργάνου".

Β) JAC REMISE, 365 μέρες παιχνίδια, μεταφρ.Τ.Βεδαλή, Ἀθήνα, σελ.156.

Καὶ ἡ ἐν λόγῳ ἐργασία ὑποβάλλεται ἀπὸ τὸν ἐκδότη Ἀνδρέα Ζυρμπᾶ, ὁ ὁποῖος ζητεῖ τὴ γνωμοδότηση "γιὰ τὴ χρησιμότητά της".

Καὶ αὐτὴ ἡ ἐργασία εἶναι, στὸ εἶδος της, ἀξιόλογος. Ἀπὸ κάθε πλευρᾶς

ρά ἔτυχε τῆς δεοῦσης προσοχῆς, πρᾶγμα ποῦ δυσκολεύει σέ ἀντιρρήσεις.

Ἐν τούτοις ὁ ὑπογράφων δέν δύναται νά εἰσηγηθεῖ, ὅπως καί στήν προηγουμένη ἐργασία, τήν ὕπὸ τοῦ ἀρμοδίου ὀργάνου σύσταση προμηθείας τῆς ἀπὸ τᾶ σχολεῖα καί τούς μαθητές, ἐπειδὴ πιστεύει, ὅτι καί γιὰ τὰ βιβλία τοῦ εἰδους αὐτοῦ καί γιὰ τούς συγγραφεῖς τους, ἀλλὰ καί γιὰ τὸ Ὑπουργεῖο Παιδείας, καλλίτερα εἶναι νά προμηθεύονται ἀπὸ τὸ ἐλεύθερο ἐμπόριο".

Τὸ Τμήμα, ἀφοῦ ἔλαβε ὑπόψη του: α) Τὸ ἔγγραφο ἀριθμ. Γ/Φ.309.71/13/449/22-141979 τοῦ Ὑπουργείου Ἐθν. Παιδείας καί Θρησκ./των, β) Τὴν ἀπὸ 17-1-1979 αἵτηση τοῦ Ἐκδότη κ. Ἀνδρέα Ζυρμπᾶ, γ) Τὴν εἰσήγηση τοῦ κ. Ἰ.Κιτσαρᾶ, Εἰδικοῦ Συμβούλου παρὰ τῷ ΚΕΜΕ, καί δ) τὴ διεξοδική συζήτηση μετὰ τῶν μελῶν

ὁμόφωνα ἀποφαινεται

Τὰ βιβλία α)"365 παραμῦθια, παραδόσεις, ποιήματα" τῆς Μ.Μπροῦσαλη καί β)"365 παιγνίδια, 365 ἡμέρες", JAC REMISE-Μετάφραση Τ.Βιδάλη, θεωροῦνται χρήσιμα γιὰ παιδιὰ τῆς ἡλικίας τῶν μαθητῶν τοῦ Δημοτικοῦ Σχολείου.

ΘΕΜΑ 5ο. Γνωμοδότηση για τὸ βιβλὸ "Γλωσσινές καὶ λεξιλογινές ἀσκήσεις", Γιδάννη Λαμπράκη.

Ὁ ἀρμόδιος γιὰ τὸ θέμα εἰσηγητῆς κ.Δ. Μελάς, Εἰσηγητῆς τοῦ ΚΕΜΕ, θέτει ὑπόψη τοῦ Τμήματος τὸ ἔγγραφο ἀριθμ. 124079/25-10-1978 τοῦ Ὑπουργείου Ἑθνικῆς Παιδείας καὶ Θρησκ/των, μὲ τὸ ὁποῖο διαβιβάστηκε στὸ ΚΕΜΕ γιὰ γνωμοδότηση, σύμφωνα μὲ τὴν παρ. 5 τοῦ ἀρθρ.2 τοῦ Ν.186/1975, τὸ βιβλὸ "Γλωσσινές καὶ Λεξιλογινές Ἀσκήσεις" τοῦ Γιδάννη Λαμπράκη καὶ εἰσηγεῖται τὰ ἀκόλουθα:

Τὸ βιβλὸ τοῦ κ. Λαμπράκη περιέχει 177 κείμενα καὶ ἰσάριθμες ἀσκήσεις. Τὶς ἀσκήσεις τὶς χαρακτηρίζει ὁ συγγραφέας "ὑποδειγματικές γιὰ τὸ δημοτικὸ σχολεῖο".

Οἱ διδακτικὲς ἐνότητες παρουσιάζονται στὸ βιβλὸ μὲ σειρά λεξιμογραφική (ὅπως στὸ χρηστικὸ λεξικὸ) καὶ ἔτσι μένουν μεταξὺ τοὺς ἀσυνδετες καὶ δὲ συντελοῦν στὴν προοδευτικὴ οἰκοδόμησι τῆς γνώσης. Δὲ φαίνεται ἐδῶ νὰ λαβάνει ὑπόψη του ὁ συγγραφέας τὴν ἀρχή: "Ἀπὸ τὸ γνωστὸ πρὸς τὸ ἄγνωστο, ἀπὸ τὸ εὐκόλο πρὸς τὸ δύσκολο".

Αὐτοῦ τοῦ εἴδους βιβλία εἶναι πράγματι χρήσιμα, μὲ τὴν προϋπόθεση ὅτι θὰ στηρίζονται στὴν πείρα τῆς ἐλληνικῆς καὶ τῆς ξένης βιβλιογραφίας.

Τὸ βιβλὸ τοῦ κ. Λαμπράκη εἶναι γεμάτο σφάλματα γραμματικὰ, σημασιολογικὰ, φρασολογικὰ, ὀρθογραφικὰ καὶ τυπογραφικὰ. Ἐνδεικτικὰ ἀναφέρω μερικὰ ἀπὸ κἀθε κατηγορία:

α) Γραμματικὰ

Τὸ σέδρο σ.17, "τὴ λέξη αἶσχος τὴ βρίσκουμε καὶ σὰν οὐσιαστικὸ καὶ σὰν ἐπίρρημα, π.χ. Αὐτὸ ἦταν αἶσχος" σελ. 22

- Ἡ λέξη αἰδῶς ἔμεινε σὰν σύνθετη, σελ. 33

- Ἡ λέξη ἀνατομία γίνεται ἀπὸ τὸ ρ. ἀνατέμνω, σελ. 35

- ἐνθιτινῶδινα, ἐνθουσιῶδινα, πυρετῶδινα

- πλουτισθῶν, ἀναγινῶσθη, ἀκουσθεῖ κτλ

β) Σημασιολογικὰ

- Ἀντίβαρο λέγεται αὐτὸ πού δίνεται σὰν ἀνταμειβὴ γιὰ μιὰ υπηρεσία, ἓνα νόπο, σὰν ἀποζημίωση γιὰ μιὰ ζημιὰ, σ. 37

- Τὴ λέξη βάζω τὴ βρίσκουμε μὲ τὴ σημασία τὸν τυλίγω, τὸν ἀνακατεῶ.

π.χ. μέ ξβαλες σέ πειρασμό, Μέ ξβαλε στα έξοδα, σ.51.

γ) Φρασεολογικά

- "Ο γεωργός έτοιμάζει τά σπλάχνα τής γής, γιά νά μάς δώσουν καρπό, σ.16.
- Μέ τς λέξεις βελόνι, βελονάκι, βελονιά πολλές φράσεις μέ μεταφο- ρική σημασία σχηματίζουμε, σ.56.
- "Ελληνική γλώσσα λέμε όλες τς λέξεις πού έχουμε έμεϊς οί "Ελλη- νες..., σ.69.

δ) Ορθογραφικά

- στον μέλλοντα, σ.57
- "Ένα καλδ ..δεντρόκηπο, σελ. 59
- χρησιμοποιείτε, προσπαθείτε, έξηγεϊτε καί νά πητε
- ομάδες-ομάδες, λίγο-πολύ, πλάι-πλάι
- γενατός, πηγαίναν, πλατειά, μπάρμπα-Κώστα, πορτογάλλια, πολύ ώρα.

ε) Τυπογραφικά

παραδείγματα(38), γερμανός (39,92), έλληνες(95), χτυπά(67), έδιχνε (83), τουφινιές(149).

"Έπειδή τό βιβλίο, πού προορίζεται γιά γλωσσική διδασκαλία, είναι γεμάτο σφάλματα, όπως αυτά πού αναφέρονται παραπάνω, προτείνω νά μήν κριθεϊ χρησιμο κατά τήν έννοια τοϋ άρθρου 2, παρ. 5 τοϋ Ν.186/75".

Τό Τμήμα, άφού έλαβε ύπόψη του: α)Τό έγγραφο άρθμ.124079/25-10-78 τοϋ ΥΠΕΠΘ, β)τήν αίτηση τών "Ενδόσεων Παιδικών καί Βοηθητικών Βιβλί- ων Ε.Π.Ε., γ)τήν είσήγηση τοϋ κ. Δ.Μελά, Είσηγητή τοϋ ΚΕΜΕ, καί δ) τή διεξοδική συζήτηση μεταξύ τών μελών

όμόφωνα αποφάνεται

Τό βιβλίο "Γλωσσικές καί Λεξιλογικές "Ασκήσεις" τοϋ Γιάννη Λαμπρά- νη δέν κρίνεται χρησιμο κατά τήν έννοια τοϋ άρθρου 2, παρ.5 τοϋ Ν.186/ 75, γιά τούς λόγους πού αναφέρονται στην είσήγηση.

Επειτα από αυτά έληξε ή συνεδρία.

Ο Πρόεδρος

Βασ. Κονιδισιώτης

"Η Βραμματέας

Εύρυδ. Παπαμιχαήλ

Π Ρ Α Ξ Η 48/1979

Σήμερα, 25 Μαΐου 1979 ημέρα Παρασκευή καὶ ὥρα 10.30 πρωΐνῃ, συνεδρίασε τὸ Τμήμα Δημοτικῆς Ἑκπαίδευσεως τοῦ Κέντρου Ἑκπαιδευτικῶν Μελετῶν καὶ Ἑπιμορφώσεως στὴν αἴθουσα συνεδριάσεών του (Λεωχάρους 2, Ἀθήνα).

Ἐλαβαν μέρος στὴ συνεδρίαση, ἀφοῦ προσκληθῆσαν σύμφωνα μὲ τὴ νόμιμη διαδικασία ἀπὸ τὸν Προεδρεύοντα τοῦ Τμήματος κ. Βασ. Κονιδισιώτη, Σύμβουλο Β', οἱ κ.κ. Δημ. Ἀνδριόπουλος, Νικ. Βλουτίδης, Κων/νος Πασσάκος, Νικ. Παπαδόπουλος, Σύμβουλοι Β', Δ. Μελάς, Εἰσηγητὴς τοῦ ΚΕΜΕ, καθὼς καὶ ἡ γραμματέας τοῦ Τμήματος, Εὐαγγελία Παπανικολάου μὲ βαθμὸ βο.

Θέματα ἡμερήσιας διατάξεως

Θ έ μ α 1ο.- Ἀνακοινώσεις

Θ έ μ α 2ο.- Εἰσηγήση τοῦ Αἵρετοῦ Συμβούλου τοῦ Α.Π.Υ.Σ.Δ.Ε. Ἀθηνῶν κ. Π. Ἀντωνόπουλου μὲ θέμα γιὰ τὴ μεθόδευση καὶ τρόπον διδ/λίας σὲ ὀρισμένα πολυθέσια Σχολεῖα κατὰ Ἑπι/κὴ Περι/ρεια (Πειραματικῶς).....".

Θ έ μ α 3ο.- Γνωμοδότηση γιὰ τὴ χρησιμότητα τῶν βιβλίων:

α) Διαβάζω καὶ μαθαίνω

β) Δέξ πῶς γίνεται καὶ

γ) Ἱστορίες ζῶν, τῆς Α.Ε. Ἀγροτικῆς Συντ/κῆς ἐκδόσεις

Στὴν ἀρχὴ ἐπιθυμῶνται τὸ πρακτικὸ τῆς προηγούμενης συνεδρίας.

1. Ἀνακοινώσεις

Ὁ Προεδρεύων τοῦ Τμήματος κ. Βασ. Κονιδισιώτης, Σύμβουλος Β',

ἀνακοινῶναι στὸ Τμήμα:

α) Τίς ἀριθμ. Π/2748/16-5-79 καὶ Π/2749/16-5-79 ἀποφάσεις τοῦ κ.

Ἑπουργοῦ τοῦ ΥΠΕΠΘ κ. Γ. Βαρβιτσιώτη, μὲ τίς ὁποῖες ἐγερνεται

ἡ ἀριθμ. 39/1979 Πράξη τοῦ ΚΕΜΕ πού ἀφορᾷ τὰ διδασκτικὰ βιβλία

"Φυσιολογιστικά Ε' Δημοτικού" και "Φυσιολογιστικά ΣΤ' Δημοτικού".

- β) Τό ξγγραφο αριθμ. Φ. 5571/ΓΥ 3232/17-5-1979 της Δ/νσεως 'Εφαρμογ.
Προγραμ. ΣΕΔΠ του ΥΠΕΠΘ με τό όποιο έστάλησαν στό Τμήμα Δημοτικής
5 φωτοαντίγραφα της Φ. 550.1/3/11305/31-1-1976/ΦΕΚ 195/16-2-76 τ.
β) άποφάσεως, για έννημέρωση και γ) τήν αριθμ. ΓΥ 3203/18-5-1979 άπόφαση
του ύπουργού του ΥΠΕΠΘ κ. Ι. Βαρβιτσιώτη, με τήν όποια έγινρίνεται
ή 33/1979 Πράξη του ΚΕΜΕ, που άφορά τά διδαιτινά βιβλία "Αναγνω-
στικό Ε' Δημοτικού".

Θ έ μ α 20. Εισήγηση του Αίρετου Συμβούλου του Α.Π.Υ. Σ.Δ.Ε. 'Αθηνών
κ. Π. 'Αντωνοπούλου με θέμα "Μεθόδευση και τρόπος δι-
δασκαλίας σε όρισμένα πολυθέσια Σχολεία κατά 'Εκπ/κή Περιφέρεια
(πειραματικός).....".

Ό αρμόδιος για τό θέμα εισήγητής κ. Κ. Πασάκος, Σύμβουλος Β',
εισηγεύται στό Τμήμα τά ακόλουθα:

"Τό 'Υπουργείο Παιδείας με τό αριθμ. Φ. 309.4/43/ΓΥ 2380/10-4-1979
διαβιβάζει προς τό ΚΕΜΕ, Τμήμα Δ.Ε., εισήγηση του παραπάνω αίρετου
έκπαιδευτικού ΑΠΥΣΔΕ ΑΘΗΝΩΝ με θέμα "μεθόδευση και τρόπος διδασκαλίας
σε όρισμένα πολυθέσια Σχολεία κατά 'Εκπαιδ. Περιφέρεια (Πειραματι-
κός)..." που έστειλε ό ίδιος στόν 'Υπουργό 'Εθνικής Παιδείας και
Θρησκευμάτων.

Τό περιεχόμενο της εισήγησης αναφέρεται στην ίδρυση προτύπων
σχολείων, δύο πολυθέσιων σε κάθε εκπαιδευτική περιφέρεια, όπου νά
διδάσκονται τά μαθήματα από διαφορετικούς διδασκάλους "κατά κλάδους".
'Ακόμα έντός του θέματος περιλαμβάνονται και άλλα ζητήματα όπως
σχετικά με τήν εκπαίδευση διδασκάλων, τό αναλυτικό πρόγραμμα, τίς
γυμναστικές επιδείξεις κ.ά. Τό ΑΠΥΣΔΕ 'Αθηνών, όπου παρουσιάστηκε
ή εισήγηση αυτή έκρινε έαυτό άναρμόδιο για τό θέμα, κατά τόν εισή-
γητή. Τουτό είναι όρθόν καθόσον, σύμφωνα με τό Προεδρικό Διάταγμα
15/1977 "περί συστάσεως και συνθέσεως υπηρεσιακών και πειθαρχικών
Συμβουλίων προσωπικού Γενικής 'Εκπαιδευσεως" και ειδικότερα σύμφωνα
με τό άρθρο 7, οι άρμοδιότητες του Συμβουλίου αυτού είναι κατά βάση
φύσεως διοικητικής και πειθαρχικής επί του διδαιτικού προσωπικού.
'Οπωσδήποτε ή εισήγηση κατ'ούσίαν αναφέρεται σε εφαρμογή νόμου, όπως
άλλωστε αποκαλύπτεται και από τήν τελευταία παράγραφο της (11) όπου
αναγράφεται: "Πιστεύω ότι θα πρέπει νά τεθεί έδώ και τώρα σε εφαρ-
μογή ή παραπάνω διάταξη του Νόμου 309/76 (Άρθρο 24, παρ. 2)" Πράγμα-
τι στη μνημονευόμενη διάταξη αναφέρεται ότι ού έπείτας "... σφινβάλ-
...

λουν εις την επί επισημονιῆς βάσεως ὁργάνωσιν τῶν προτύπων Σχο-
λείων τῆς περιφερείας καὶ συντονίζουν καὶ παρακολουθοῦν τὸ ἔργον
τῆς ἐπιμορφώσεως τοῦ διδακτικοῦ προσωπικοῦ ". Ἡ διαπίστωση αὐτῇ
σέ συνδυασμὸ μέ τὸ Ν. 186/1975 ἄρθρο 2 περὶ τῶν ἀρμοδιοτήτων τοῦ
ΚΕΜΕ ὁδηγεῖ εἰς τὴν

Ε ἰ σ ῆ γ η σ ῆ μ α ς

περὶ ἀναρμοδιότητος τοῦ Τμήματος στοῦ θέμα τῆς "εἰσηγήσεως τοῦ
Ἀντωνοπούλου, καθόσον αὐτῇ ἀναφέρεται σέ ἐφαρμογὴ ἐπὶ ὑπάρχοντος
νόμου, - γὰρ γιὰ τὴν ὁποία ἀρμοδία εἶναι ἡ Διοίκηση καθὼς καὶ οἱ
ἐπόπτες".

Τὸ Τμήμα, ἀφοῦ ἔλαβε ὑπόψη του: α) τὸ ἔγγραφο ἀριθμ. Φ. 309.4/
43/Π/2380/10-4-1979 τῆς Ἀ/νσεως Ἐφαρμ. Προγράμ. ΔΕΠΑ τοῦ ΥΠΕΠΘ,
β) τὴν εἰσήγησιν τοῦ Αἵρετοῦ Συμβούλου τοῦ ΑΠΥΣΔΕ Ἀθηνῶν κ. Π.
Ἀντωνοπούλου πρὸς τὸν κ. Ὑπουργό τοῦ ΥΠΕΠΘ, γ) τὴν εἰσήγησιν τοῦ
κ. Κ. Πασσαίου, Συμβούλου Β', καὶ δ) τὴ διεξοδική συζήτησιν μεταξὺ
τῶν μελῶν,

ἁρμόφωνα ἀποφαίνεται

Ἡ εἰσήγησιν τοῦ Αἵρετοῦ Συμβούλου τοῦ ΑΠΥΣΔΕ Ἀθηνῶν κ. Π. Ἀντω-
νόπουλου στὴν οὐσία ἀναφέρεται σέ ἐφαρμογὴ ὑπάρχοντος νόμου (Ν. 309/
76, ἀρθ. 24, παρ. 2), γιὰ τὴν ὁποία ἀρμόδιοι εἶναι οἱ κ. Ἐπόπτες.

Σχετικὰ μέ τὰ σημεῖα τῆς εἰσηγήσεως ποῦ ἀναφέρονται στοῦ ἀναλυ-
τικοῦ πρόγραμμα τὸ Τμήμα μελετᾷ αὐτὰ τὰ θέματα κατὰ τὴν κατάρτιση
τοῦ νέου καὶ ὀριστικοῦ Ἀναλυτικοῦ Προγράμματος τῶν Δημοτικῶν Σχολείων.

Θέμα 3ο. Γνωμοδότηση για τη χρησιμότητα των βιβλίων:

- α) Δεσφάζω και μαθαίνω
β) Δές πώς γίνεται
γ) Ιστορίες ζωών, της Α.Ε. 'Αγροτικές Συνεταιριστικές Έκδόσεις.

Ο Προεδρεύων του Τμήματος κ. Βασ. Κονιδισιιώτης, Σύμβουλος Β', θέτει υπόψη του Τμήματος εισήγηση για το θέμα αυτό του κ. 'Ι. Κιτσαρά, Επίδικου Συμβούλου παρά τῷ ΚΕΜΕ, που έχει ως εξής:

"Α*. Πρόκειται για μία σειρά παιδικών εκδόσεων με "μορφωτικό - εκπαιδευτικό .. χαρακτήρα" που προορίζονται "για τους μαθητές των Δημοτικών Σχολείων" (βλ. Αίτηση 848/31-1-1979). Συγκεκριμένα:

1. ΔΙΑΒΑΖΩ ΚΑΙ ΜΑΘΑΙΝΩ μεταφρ. Λέοναρντ Σίλβερ κλπ.: ΑΣΕ, Α.Ε.

α. Ένδοξης:

- 1) 'Η αποδημία,
- 2) 'Ο άνθρωπος στο φεγγάρι,
- 3) Τα δελφίνια,
- 4) Πιλότοι δοκιμαστές

β. Ένδοξης:

- 1) Ρολόγια,
- 2) Διασχίζοντας τον ωκεανό,
- 3) Βατραχάνθρωποι,
- 4) 'Ο καιρός

γ. Ένδοξης:

- 1) Μηνύματα,
- 2) Σεισμοί,
- 3) Κοιτάζοντας τον ουρανό
- 4) 'Επιπομπή

2. ΔΕΣ ΠΩΣ ΓΙΝΕΤΑΙ, είς τά 'ΕΛΛ. ΑΣΕ, Α.Ε.

α. Ένδοξης:

- 1) 'Η γυάλη και η νανάτα,
- 2) Το φλυτζάνι και το πιατάκι,
- 3) Το πιρούνι και το μαχαίρι,
- 4) 'Η σοκολάτα,

- 5) Τό πρόγραμμα τῆς τηλεδρασης
- 6) Ὁ αὐτοκινητόδρομος

β. Ἑνότης:

- 1) Τό φωμί,
- 2) Τό πλοῦτο,
- 3) Τό αὐτοκίνητο,
- 4) Τό βιβλίο,
- 5) Τό σπῆτι,
- 6) Τό φόρεμα.

3. ΙΣΤΟΡΙΕΣ ΖΩΩΝ, εἰς τὰ ἑλλ. ΑΣΕ, Α.Ε.

α. Ἡ ἱστορία τοῦ τυφλοπόντινα ΤΑΛΠΑ, Κ. ΜΕΛΑΝΜΠΙ

β. Ἡ ἱστορία τῆς ἀλεπούς ΒΟΥΛΠΙΝΑ, Ν. ΜΑΚΝΤΟΝΑΛΝΤ

Τὰ 24 πρῶτα εἶναι εἰκονογραφημένα 16 ἐλίδα, τὰ δέ 2 τελευταῖα " παρα-
μῦθια- ἱστορίες".

Β*. 1. Στήν μορφή καί στό περιεχόμενο εἶναι ἀπό τῆς πλεον κατ'ἀλληλῆς
ἐκδόσεις τοῦ εἵδους αὐτοῦ. Ἐξυπηρετοῦν, ἀναλόγως εἰς γνώσεις
καί ἐπαγγελματιῶν προσανατολισμόν.

2. Ὅμως, ἐπεὶ διὲς κυκλοφοροῦν στό ἐμπόριο πλῆθος ἀπὸ ἐκδόσεις
τοῦ εἵδους αὐτοῦ, ποὺ δέν ἀπέχουν μεταξύ τῶν σέ ἐκτίμηση, δέν
θεωρεῖται φρόνιμο νά τυχόν συστάσεως ἀπὸ τὸ Ὑπουργεῖο Παιδείας.

Τὸ Τμήμα, ἀφοῦ ἔλαβε ὑπόψη του: α) Τὸ ἔγγραφο ἀριθμ. Φ.309.71/
43/Γ848/7-2-1979 τοῦ Ὑπουργείου Ἐθνικῆς Παιδείας καί Θρησκ/των,
β) Τὴν ἀπὸ 31-3-1979 αἴτηση τῆς Α.Ε. Ἀγροτικῆς Συνεταιριστικῆς
ἐκδόσεις, γ) Τὴν εἰσήγηση τοῦ κ. Ἰ. Κιτσαρᾶ, Εἰδικοῦ Συμβούλου
παρὰ τῷ ΚΕΜΕ, καί δ) τῇ διεξοδικῇ συζήτηση μεταξύ τῶν μελῶν.

ὁμόφωνα ἀποφαίνεται

Τὰ βιβλία α) "Διαβάζω καί μαθαίνω", β) "Δές πῶς γίνεται" καί γ)
"Ἱστορίες ζώων" τῆς Α.Ε. Ἀγροτικῆς Συνεταιριστικῆς ἐκδόσεις θεω-
ροῦνται χρήσιμα ὡς ἐλεῦθερα βοηθήματα γιὰ τοὺς μαθητὲς τῶν κατωτέ-
ρων κυρίως τάξεων τοῦ Δημοτικοῦ Σχολείου.

Ἐπειτα ἀπὸ αὐτὰ ἔληξε ἡ συνεδρία.

Ὁ Πρόεδρος

Ἡ Γραμματέας

Παπανικολάου

Εὐρ. Παπανικολάου

Βασ. Κονιδιτσιώτης

Πράξη 49/1979

Σήμερα, 29 Μαΐου 1979 ημέρα Τρίτη και ώρα 9.30 πρωινή, συνεδρίασε το Τμήμα Δημοτικής 'Ενπαιδεύσεως του Κέντρου 'Ενπαιδευτικών Μελετών και 'Επιμορφώσεως στην αΐθουσα σθνεδριάσεών του (Λεωχάρους 2, Αθήνα).

'Ελαβαν μέρος στη συνεδρίαση, αφού προσκληθήσαν σύμφωνα με τη νόμιμη διαδικασία από τον Προεδρεύοντα του Τμήματος κ. Βασ. Κονιδιτσιώτη, Σύμβουλο Β' οι κ.κ. Δημ. 'Ανδριόπουλος, Νικ. Βλουτίδης, Κων/νος Πασσάκος, Νικ. Παπαδόπουλος, Σύμβουλοι Β', Δ. Μελάς, Είσηγητής του ΚΕΜΕ, καθώς και η γραμματέας του Τμήματος Εύρυδ. Παπανικολάου με βαθμό 6ο.

Δέν έλαβε μέρος στη συνεδρία ο κ. Χριστιάς, Είσηγητής του ΚΕΜΕ, γιατί άπουσιάζει με άναρρωτική άδεια.

Θέματα ήμερήσιας διατάξεως

ΘΕΜΑ 1ο. 'Επανεξέταση αποφάσεως της άριθμ. 33/1979 πράξεως του ΚΕΜΕ, μόνον ως προς το σημείο που άφορά στο άπονεμόμενο βραβείο στο συγγραφέα Θ. Γιαννόπουλο.

ΘΕΜΑ 2ο. 'Αναθεώρηση πράξεων άριθμ. 156/13-11-78 και 21/26-2-79 του ΚΕΜΕ μόνον ως προς τα σημεία που άφορούν στα βραβεία α) της 'Αγωγής του Πολίτη ΣΤ' τάξεως Δημοτικού και β) της 'Ιστορίας Ε' τάξεως Δημοτικού.

ΘΕΜΑ 3ο. Αίτηση της Διευθόντριας 'Ιδιωτικού Σχολείου κ. Χατζηστεφάνου-Βαφέα για παρένληθση από το 'Επλήρη 'Αναλυτικό Πρόγραμμα των Δημοτικών Σχολείων.

ΘΕΜΑ 4ο. Γνωμοδότηση για το βιβλίο "Χαμόγελα ειρήνης" της κ. 'Ελευθερίας Τζαβάρα.

ΘΕΜΑ 5ο. Γνωμοδότηση για το βιβλίο "'Η άθλητική πειθαρχία κλειδί επιτυχίας για τον ποδοσφαιριστή και το ποδόσφαιρο", του κ. Νικολάου Ταρζάκη.

Στην άρχή έπικυρώνεται το πρακτικό της προηγούμενης συνεδρίας.

ΘΕΜΑ 1ο. Έπανεξέταση απόφασης της αριθμ. 33/1979 πράξεως του ΚΕΜΕ, μόνον ως προς το σημείο που αφορά το άπανεμόμενο βραβείο στο συγγραφέα Θ. Γιαννόπουλο.

Ο εισηγητής του θέματος κ. Β. Κονιδιτσιώτης, Σύμβουλος Β* του ΚΕΜΕ, θέτει υπόψη του Τμήματος τὰ ἑξῆς:

Με αριθμ. πρωτ. Γ/3607/8-5-79, ὁ κ. Γεν. Γραμματέας τοῦ ΥΠΕΠΘ παρακαλεῖ τὸ Τμήμα νὰ ἐπανεξετάσῃ τὴν πράξη τοῦ ἀρ. 33/4-3-79 (θέμα 1ο), με τὴν ὁποία κατὰ πλειοψηφία προτείνεται νὰ ἐντυπωθεῖ τὸ βιβλίο "Ἀναγνωστικό Β* τᾶξεως Δημοτικοῦ" τοῦ συγγραφέα Θ. Γιαννόπουλου, στὸ σημεῖο μόνον ποῦ ἀφορᾷ στὸ ἀπανεμόμενο σ' αὐτόν βραβεῖο καὶ νὰ λάβῃ κατὰ πλειοψηφία ἀπόφαση, σύμφωνα με τὴν παράγραφο 8 τοῦ ἀρθροῦ 11 τῆς ὑπουργικῆς ἀποφάσεως 64.682/76 "Περὶ κανονισμοῦ λειτουργίας τοῦ ΚΕΜΕ" (ΦΕΚ 874/76 τ. Β*).

Ἡ παράγραφος αὐτὴ ἔχει ὡς ἑξῆς:

8. Αἱ γνωμοδοτήσεις καὶ αἱ ἀποφάσεις λαμβάνονται κατὰ πλειοψηφίαν. Ἐν ἰσοψηφίᾳ νικᾷ ἡ ψήφος τοῦ Προέδρου. Εἰς περίπτωσιν ὑπάρξεως πλειόνων γνωμῶν, αἱ ἀσθενέστεραι ὑποχωροῦν εἰς μίαν τῶν ἐπικρατεστέρων.

Στὴν πράξη ἀρ. 33/4-3-79 (θέμα 1ο) ἡ κατὰ πλειοψηφία ἀπόφαση ὡς ὡς πρὸς τὴν ἀπονομὴν τῶν βραβείων καὶ ἐπαίνων ἔχει ὡς ἑξῆς: α) Ὁ Πρόεδρος τοῦ Τμήματος κ. Β. Κονιδιτσιώτης καὶ ὁ εισηγητής τοῦ θέματος κ. Δ. Ἀνδριδopoulos προτείνουν νὰ ἀπονεμηθεῖ τὸ Α' βραβεῖο στὸ βιβλίο τοῦ Θ. Γιαννόπουλου, τὸ Γ' βραβεῖο στὸ βιβλίο τῶν Γαλ. Γρηγοριάδου-Σουρέλη καὶ Β. Σουρέλη καὶ ὁ Β' ἐπαινος στὸ βιβλίο τῶν Σπ. Λυγιῶν-Ἰ. Κιτσολάμπρου. β) Οἱ κ.κ. Κ. Πασσάνιος καὶ ΝΒΝουτίδης προτείνουν νὰ ἀπονεμηθεῖ τὸ Β' βραβεῖο στὸ βιβλίο τῶν Γαλ. Γρηγοριάδου-Σουρέλη καὶ Γ. Σουρέλη καὶ τὸ Γ' βραβεῖο στὸ βιβλίο τοῦ Θ. Γιαννόπουλου, γ) Ὁ κ. Ν. Παπαδόπουλος προτείνει νὰ ἀπονεμηθεῖ στὸ βιβλίο τοῦ Θ. Γιαννόπουλου τὸ Β' βραβεῖο.

Σύμφωνα με τὸν κανονισμό λειτουργίας τοῦ ΚΕΜΕ ἀσθενέστερη γνώμη εἶναι ἡ τῆς μιᾶς (1) ψήφου τοῦ κ. Ν. Παπαδόπουλου.

Ὁ Πρόεδρος τοῦ Τμήματος κ. Βασ. Κονιδιτσιώτης καλεῖ τὸν κ. Ν. Παπαδόπουλο, σύμφωνα με τὸν κανονισμό νὰ προσχωρήσῃ σὲ μίαν ἀπὸ τῆς ἐπικρατεστέρας δύο ἀποφείας. Ἐπειδὴ ὅμως ὁ κ. Ν. Παπαδόπουλος συμφώνη-σε ὅτι τὸ βιβλίο τοῦ κ. Θ. Γιαννόπουλου εἶναι ποιοτικᾶ ἀνώτερο ἀπὸ τὸ

βιβλίο των κ. Γαλ. Γρηγοριάδου - Σουρέλη και Γ. Σουρέλη, θα ήταν σε αντίφαση με τον έαυτό του, αν ψήφισε την άποψη ανώτερου βραβείου (Β*) στο βιβλίο που θεωρεί κατώτερο ποιοτικά (των Γαλ. Γρηγοριάδου - Σουρέλη και Γ. Σουρέλη), όπως προτείνουν οι κ. Ν. Βλουτίδης και Κ. Μασσάνιος. Για το λόγο αυτό ο Προεδρεύων καλεί τον κ. Ν. Παπαδόπουλο να προσχωρήσει στην άποψη ένεκεν που προτείνει την άποψη στο βιβλίο του κ. Θ. Γιαννόπουλου του Α* βραβείου, ώστε να άπονεμηθεί το Γ* βραβείο στο βιβλίο των Γαλ. Γρηγοριάδου - Σουρέλη και Γεωργ. Σουρέλη και ο Β* έπαινος στο βιβλίο των Σπ. Αυγινών - Ι. Κιτσολάμπρου, για τους λόγους που αναφέρονται στην Πράξη της Έπιτροπής και στην είσήγηση.

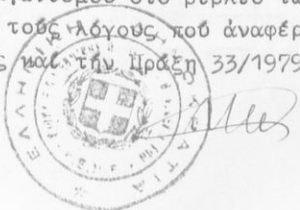
Ο κ. Ν. Παπαδόπουλος, Σύμβουλος Β*, έπειτα από την είσήγηση και άφου έλαβε ύπόψη την παρ. 8 του άρθρ. 11 της 64.682/1976 'Υπουργικής απόφασης "Περί κανονισμού λειτουργίας του ΚΕΜΕ, δηλώνει ότι προσχωρεί στην άποψη του είσηγητού του θέματος και του Προεδρεύοντος του Τμήματος, που προτείνει την άποψη του Α* βραβείου στο βιβλίο του κ. Γιαννόπουλου, του Γ* βραβείου στο βιβλίο των κ.κ. Γαλ. Γρηγοριάδου - Σουρέλη και Γεωργ. Σουρέλη και του Β* έπαινου στο βιβλίο των κ.κ. Σπ. Αυγινών - Ι. Κιτσολάμπρου.

Το Τμήμα, άφου έλαβε ύπόψη: α) Τό έγγραφο Γ/3007/8-5-1979 του ΥΠΕΠΘ, β) Τήν παρ. 8 του άρθρου 11 της 64.682/1976 ύπουργικής απόφασης "Περί κανονισμού λειτουργίας του ΚΕΜΕ" (ΦΕΚ 874/76 τ. Β*), γ) Τήν είσήγηση του κ. Β. Κονιδιτσιώτη, Συμβούλου Β*, και δ) τή συζήτηση μεταξό των μελών

κατά πλειοψηφία αποφασίζει

Διαμορφώνει ως έξης την Πράξη 33/1979 του Τμήματος μόνο ως προς το σημείο που άφορά τό άπονεμώμενο βραβείο στο συγγραφέα κ. Θ. Γιαννόπουλο:

Απονέμει τό Α* βραβείο του διαγωνισμού στο βιβλίο του κ. Θ. Γιαννόπουλου, τό Γ* βραβείο στο βιβλίο των κ.κ. Γαλ. Γρηγοριάδου - Σουρέλη και Γεωργ. Σουρέλη και τό Β* έπαινο του διαγωνισμού στο βιβλίο των κ.κ. Σπ. Αυγινών και Ι. Κιτσολάμπρου, για τους λόγους που αναφέρονται στην είσήγηση, την Πράξη της Έπιτροπής και την Πράξη 33/1979 του Τμήματος.

Μειοψηφοῦν οἱ κ.κ. Κ.Πασσάκος, Ν. Βλουτίδης, Σύμβουλοι Β', οἱ ὅποιοι προτείνουν τὴν ἀπονομὴ τοῦ Β' βραβεῖου στὸ βιβλίο τῶν Γαλ. Γρηγοριάδου-Σουρέλη καὶ Γεωργ. Σουρέλη καὶ τὸ Γ' βραβεῖο στὸ βιβλίο τοῦ Θ. Γιαννδπουλου, γιὰ τοὺς λόγους ποὺ ἀναφέρονται στὴν Πράξη 33/1979 τοῦ Τμήματος.

[Handwritten signature]

ΘΕΜΑ 2ο. Αναθεώρηση πράξεων αριθμ. 156/13-11-78 και 21/26-2-79 του ΚΕΜΕ μόνον ως προς τα σημεία που αφορούν τα βραβεία α) της Αγωγής του Πολίτη Στ' τάξεως Δημοτικού και β) της Ιστορίας Β' τάξεως Δημοτικού.

Ο εισηγητής του θέματος κ. Β. Κονιδιτσιώτης, Σύμβουλος Β' του ΚΕΜΕ, θέτει υπόψη του Τμήματος τα εξής:

Ο κ. Γεν. Γραμματέας του ΥΠΕΠΘ με το άρ. Γ/2402 της 7-4-79 έγγραφου του διαβιβάζει στο ΚΕΜΕ γνωμοδότηση του Νομικού Συμβούλου του Φότου διαβιβάζει στο ΚΕΜΕ γνωμοδότηση του Νομικού Συμβούλου του Κράτους (Τμ. Α') σε φωτοαντίγραφο με άρ. γνωμοδότησεως 190/79 που έγινε δεκτή από τον κ. Υπουργό και παρακαλεί να προβούμε βάσει αυτής στην αναθεώρηση των πράξεών μας 156/13-11-78 και 21/26-2-79.

Η πράξη άρ. 156 αναφέρεται στην έγκριση του βιβλίου "Αγωγή του Πολίτη ΣΤ' Δημοτικού" και η πράξη άρ. 21 αναφέρεται στην έγκριση του βιβλίου "Ιστορία Β' Δημοτικού".

Η γνωμοδότηση του Ν.Σ.Κ. με άφορμή τις όμοιες αποφάσεις του Τμήματος αναφέρει ότι "...άπονομή βραβείων εις βιβλίον μη κρινόμενον κατάλληλον προς έκδοσιν και χρήσιν του υπό των μαθητών δέν εύρίσκει έρεισμα εις τό νόμον".

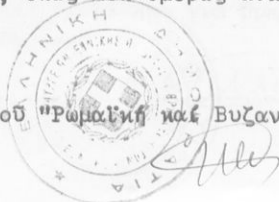
Σύμφωνα με τη γνωμοδότηση του Ν.Σ.Κ./ ο εισηγητής προτείνει την αναθεώρηση των πράξεων αυτών ως εξής:

Α) Πράξη 156/13-11-78:

- 1) Νά άπονεμηθεΐ στο βιβλίον "Αγωγή του Πολίτη" του Ν. Γακίδου Α' έπαινος, άντί του Γ' βραβείου, έπειδή δέν θεωρήθηκε κατάλληλον γιά έκδοση,
- 2) Νά άπονεμηθεΐ στο βιβλίον των Άν. Φιλιπποπούλου-Άνδρ. Μπούτσινα Β' έπαινος, άντί του Α' έπαινου,
- 3) Νά μήν άπονεμηθεΐ έπαινος στο βιβλίον της Π. Παιδινάκη, έπειδή αυτή είναι ή αξιολογική του σειρά (3ο), όπως λεπτομερώς αναφέρεται στην πράξη του Τμήματος.

Β) Πράξη 21/26-2-1979

Νά άπονεμηθεΐ στο βιβλίον του κ. Συγγρού "Ρωμαϊκή και Βυζαντινή

"Ιστορία" Ε' τάξεως ό Α' Έπαινος, έπειδή αυτό ήταν τό καλλίτερο ποιотικά από όσα ύποβλήθηκαν και τό μόνο ποό προτάθηκε για βραβεύο ή Έπαινο και δέν θεωρήθηκε κατάλληλο για έκδοση".

"Έπειτα από τήν είσήγηση έγινε διεξοδική κατ'αποπιστινή συζήτηση.

Τό Τμήμα, άφοϋ έλαβε ύπόψη του: α) Τό Έγγραφο Γ/2402/7-4-1979 τής Δ/νσεως Έφαρμ. Προγραμ. ΔΕΠΑ τοϋ ΥΠΕΠΘ, β) Τήν άριθμ. Πρωτ. 190/79 γνωμοδότηση τοϋ Νομικοϋ Συμβοϋλου τοϋ Κράτους, γ) Τήν είσήγηση τοϋ κ. Κονιδιτσιώτη, Συμβοϋλου Β', και δ) τή διεξοδική συζήτηση μεταξό τών μελών

όμόφωνα άποφασίζει

"Αναθεωρεί τός πράξεις του 156/13-11-1978 και 21/26-2-1979 μόνον ός πρός τά σημεία ποό άφοροϋν τήν άπονομή τών βραβείων και έπαίνων στό βιβλία:

α) Τής "Αγωγής τοϋ Πολίτη ΣΤ" τάξεως Δημοτικοϋ και β) τής "Ιστορίας Ε' τάξεως Δημοτικοϋ ός έξής:

Α. Πράξη 156/13-11-1978:

1. "Απονέμει στό βιβλίο "Αγωγή τοϋ Πολίτη" τοϋ Ν. Γαλίδη τόν Α' Έπαινο, άντί τοϋ Γ' βραβείου, έπειδή δέν θεωρήθηκε κατάλληλο για έκδοση και στό βιβλίο τών "Αν. Φιλιππόπουλου-Ανδρ. Μποϋτσινα τόν Β' Έπαινο, άντί τοϋ Α' έπαίνου .
2. Δέν άπονέμει Έπαινο στό βιβλίο τής Π. Παιδινάκη, έπειδή αυτή είναι ή άξιολογική του σειρά (τρίτο), όπως λεπτομερώς άναφέρεται στην Πράξη τοϋ Τμήματος.

Β. Πράξη 21/26-2-1979:

"Απονέμει στό βιβλίο τοϋ Κ. Συγγροϋ-"Ρωμαϊκή και Βυζαντινή "Ιστορία Ε' τάξεως Δημοτικοϋ" τόν Α' Έπαινο, έπειδή αυτό ήταν τό καλύτερο ποιотικά από όσα ύποβλήθηκαν και τό μόνο ποό προτάθηκε για βραβεύο ή Έπαινο και δέν θεωρήθηκε κατάλληλο για έκδοση.

ΘΕΜΑ 3ο. Αίτηση της Δ/ντριας 'Ιδιωτικού Σχολείου κ. Χατζηστεφάνου-Βαφέα για παρένκλιση από το έπλοσηο αναλυτικό Πρόγραμμα των Δημοτικών Σχολείων.

'Ο άρμόδιος για το θέμα είσηγητής κ.Ν.Παπαδόπουλος, Σύμβουλος Β, θρτει υπόψη του Τμήματος τά εξής:

Με έγγραφο αριθμ. Φ.309/4/53/Γ/3103/18-5-1979 της Δ/νσεως 'Εφαρμ. Προγραμ. ΔΕΠΑ του ΥΠΕΠΘ διαβιβάζονται στο ΚΕΜΕ το άρτθμ.Δ.Ε.116668/11-5-1979 έγγραφο της ΕΔΕ ΙΕ'Περιφ. Πειραιά με τή συνημμένη αίτηση της Διευθύντριας καλ 'Ιδιωτικήτριας του 'Ιδιωτικού Δημοτικού Σχολείου "Τό 'Εργαστήρι" κ. 'Αναστασίας Χατζηστεφάνου-Βαφέα.

'Η κ. Χατζηστεφάνου με τήν αίτησή της ζητεί νά έγριλνει το ΚΕΜΕ τήν έφαρμογή των εξής από το ^{των}σχολ. έτος 1979-80:
α) Τήν κατά εξαμηνια διδασκαλία/μαθημάτων των θρησκευτικών, της 'Ιστορίας, των φυσικών καλ της Γεωγραφίας για τίς Γ', Ε' καλ ΣΤ' τάξεις καλ β) Τήν λειτουργία, κάθε Σάββατο, όμίλων (άπό μαθητές όλων των τάξεων) ζωγραφικής, χειροτεχνίας, μουσικής, θεάτρου, κουκλοθεάτρου, φωτογραφίας καλ λογοτεχνίας.

Στή συνέχεια ό κ. είσηγητής διαβάζει το έγγραφο του 'Επιθ/του ΙΕ' Περιφ. Πειραιά κ. 'Ηλ.Σαμαρά, με το όποιο ό κ. 'Επιθεωρητής είσηγεται νά μή γίνουν δεκτές οι προτάσεις της κ. Χατζηστεφάνου, αναφέρεται στο Ν.682 άρθρ. 3 παρ. 3 "Περί 'Ιδιωτικής 'Εκπ/σεως" καλ καταλήγει ώς εξής:

"Με βάση τά παραπάνω δέν μπορώ νά είσηγηθώ τήν ίκανοποίηση του αίτηματος της κ. Χατζηστεφάνου, γιατί τόσο άπό Παιδαγωγική-Ψυχολογική άποψη όσο καλ άπό άποψη προϋποθέσεων, που προβλέπει ό Νόμος με βάση τίς διαπιστώσεις του υπεύθυνου 'Επιθεωρητή, ή παρένκλιση άπό έπλοσηο αναλυτικό πρόγραμμα δέν δικαιολογείται".

Τό Τμήμα, άφού έλαβε υπόψη του: α) Τό έγγραφο αριθμ.Φ.309.4/53/Γ/3103/18-5-79 του 'Υπουργείου 'Εθνικής Παιδείας καλ Θρησκ/των,

- β) Τό έγγραφο Δ.Ε. 116668/11-5-1979 τής ΕΔΕ ΙΕ' Περιφ. Πειραιᾶ,
γ) Τήν ἀριθμ. 60/7-5-79 αἴτηση τής κ. Χατζηστεφάνου-Βαφέα,
δ) Τήν εἰσήγηση τοῦ κ. Ν. Παπαδόπουλου, Συμβούλου Β', καί
ε) τή διεξοδική συζήτηση μεταξύ τῶν μελῶν

ὁμόφωνα ἀποφάνεται

Δέν ἐγκρίνει τίς προτάσεις, ποῦ ἀναφέρει στήν αἴτησή της,
ἡ Διευθύντρια Ἰδιωτικοῦ Σχολείου κ. Χατζηστεφάνου-Βαφέα γιά
παρέκκλιση ἀπό τό ἐπίσημο ἀναλυτικό πρόγραμμα λειτουργίας
τῶν Δημοτικῶν Σχολείων, γιάτι α) ἀπό παιδαγωγική-ψυχολογική
ἀποψη δέν δικαιολογεῖται ἡ παρέκκλιση ἀπό τό Ε.Α.Π. καί
β) δέν πληροῦνται οἱ προϋποθέσεις τοῦ Ν.682 ἄρθρ. 3 παρ. 3
"Περί ἰδιωτικῆς Ἑνπ/σεως".

ΘΕΜΑ 4ο. Γνωμοδότηση για τὸ βιβλίο "Χαμόγελα εἰρήνης" τῆς κ. 'Ελευθερίας Τζαβάρα.

Ὁ Προεδρεύων τοῦ Τμήματος κ. Βασ. Κονιδιτσιώτης, Σύμβουλος Β', θέτει ὑπόψη τοῦ Τμήματος εἰσήγηση γιὰ τὸ θέμα αὐτὸ τοῦ κ. Δ.Κουτάλου, Εἰδικοῦ Συμβούλου παρὰ τῇ ΚΕΜΕ, ποὺ ἔχει ὡς ἑξῆς:

A. ΓΕΝΙΚΑ-ΕΙΣΑΓΩΓΙΚΑ

1. Ἡ συγγραφέας τοῦ πιδ πάνω βιβλίου με τὴν ἀπὸ 9-5-1979 αἵτησὴ τῆς ζητεῖ ἀπὸ τῷ ΥΠΕΠΘ (καὶ τὸ ΥΠΕΠΘ ἀπὸ τὸ ΚΕΜΕ) νὰ διατυπώσῃ τὴ γνώμη του γιὰ τὴ χρησιμότητά του γιὰ τοὺς μαθητὲς τοῦ Δημοτικοῦ Σχολεῖου καὶ τοῦ Νηπιαγωγείου.
2. Ἡ εἰσήγηση ποὺ ἀκολουθεῖ, στηρίζεται στὲς διατάξεις τοῦ Ν.186/1975, ἀρθρ. 2, παρ. 5.

B. ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΤΟΥ ΒΙΒΛΙΟΥ

1. Τὸ βιβλίο ἐκδόθηκε στὴν Ἀθήνα, στὰ 1979, με τὴν ἐκδοτικὴ εὐθύνη τῆς συγγραφέας καὶ ἀποτελεῖται ἀπὸ 48 σελίδες ὄρου σχήματος, μὴ ἀριθμημένες.
2. Στὸ βιβλίο προτάσσεται ἀφιέρωμα καὶ ἀκολουθοῦν 24 ποιήματα, ποὺ προορίζονται γιὰ μικρὰ παιδιὰ Νηπιαγωγείου καὶ Δημοτικοῦ Σχολεῖου. Ὑπάρχει ἐπίσης πλούσια εἰκονογράφηση σὲ ὁλοσέλιδα, φιλοτεχνημένα ἀπὸ τὴν Ἀννα Παλτεράκη.

Γ. ΚΡΙΤΙΚΕΣ ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Ἡ ἐμφάνιση τοῦ βιβλίου εἶναι πολὺ καλὴ. Ἐντόπιση καὶ εἰκονογράφηση ἐκσυγχρονίζουν αἰσθητικὴς καὶ ἐπιδροῦν εὐεργετικὰ στὴ σὺλληψη καὶ καλλιέργεια τῆς ἰδέας τοῦ καλοῦ ἀπὸ τὰ παιδιὰ.
2. Ἐντὸς ἀπὸ τὴν καλλιτεχνικὴ ἀξία τῆς εἰκονογραφήσεως, ὑπάρχει πλήρης συνάφεια, ἀπὸ ἀποψη περιεχομένου, μεταξὺ αὐτῆς καὶ τῶν ποιημάτων στὰ ὁποῖα ἀναφέρεται.
3. Τὰ χρώματα εἶναι πολὺ καλὰ διαλεγμένα.
4. Σ' ὅ,τι ἀφορᾷ τὲς παραστάσεις τῆς εἰκονογραφήσεως, ἡ λιτότητα καὶ ἡ ἀπλότητά των συμβαδίζουν με τὴν ὁμορφιά. Ἐκεῖνο ποὺ σὲ καθε εἰκόνα προέχει, εἶναι ὁ τονισμὸς τοῦ πιδ οὐσιώδους στοιχείου τοῦ ποιήματος στὸ ὁποῖο ἀναφέρεται.

5. 'Η ιδέα της χρησιμοποίησεως ἐγχρώμων ὁλοσέλιδων, ἔστω κι ἂν δέν ὑπάρχει ζωγραφιά ἢ κι ἂν ὑπάρχουν ἐλάχιστες λέξεις, εἶναι πολὺ ἐπιτυχής, δεδομένου ὅτι τὸ βιβλίο προορίζεται γιὰ μικρὰ παιδιὰ.
6. Σ'ὅτι ἀφορᾷ τὰ ποιήματα:
- α. 'Η γενικὴ ἐντύπωση εἶναι ὅτι πρόκειται γιὰ ποιήματα πολὺ πετυχημένα, ποὺ ἀνταποκρίνονται στὸ σκοπὸ τῆς ποιήτριας νὰ χαρίσει στὰ παιδιὰ χαμόγελα εἰρήνης μέ τῇ μορφῇ τοῦ ἐντεχνου ποιητικοῦ λόγου.
- β. 'Ανάμεσα στὸν τίτλο τοῦ βιβλίου καὶ στὰ ποιήματα ποὺ περιέχει, ὑπάρχει στενὴ συνάφεια, ἀφοῦ κάθε ποίημα εἶναι διαποτισμένο ἀπὸ τὸ πνεῦμα καὶ τὴν ἀγάπη τῆς εἰρήνης, ἀλλὰ καὶ πιδ συγκριμένα ἀφοῦ στίχοι καὶ στροφές μιλοῦν γι' αὐτήν.
- γ. 'Η αἰσθητικὴ ἐπέδραση τῶν ποιημάτων εἶναι ἐκδηλῆ, ἀλλὰ καὶ ὁ φρονηματισμὸς γεννιότερα ποὺ ἀσκεῖται στὸ παιδί ποὺ τὰ διαβάζει, εἶναι ἄξιος ἰδιαίτερης μνείας.
- δ. 'Η ιδέα τῆς ποιήτριας νὰ ἀναγράψει τὴν κυριώτερη στροφή πολλῶν ἀπὸ τὰ ποιήματα σὲ ὁλόκληρη ἐγχρωμῇ σελίδα, εἶναι πολὺ καλὴ, γιὰ-τὸ τὰ ποιήματα σὲ ὁλόκληρη τὴν παιδικὴ ψυχὴ τὸ πιδ οὐσιαστικὸ τί ἔτσι ἐντυπώνεται καλότερα στὴν παιδικὴ ψυχὴ τὸ πιδ οὐσιαστικὸ νόημά τους.

Δ': ΠΟΡΙΣΜΑ

'Απὸ ὅσα προηγήθησαν σὰν συμπέρασμα βγαίνει ὅτι τὸ βιβλίο εἶναι χρήσιμο καὶ ὠφέλιμο γιὰ παιδιὰ τοῦ Νηπιαγωγείου καὶ τοῦ Δημοτικοῦ Σχολείου.

Τὸ Τμήμα, ἀφοῦ ἔλαβε ὑπόψη του: α) Τὸ ἔγγραφο ἀριθμ.Φ.309.71/119/Γ.3020/11-5-1979 τῆς Δ/νσεως Ἐφαρμ. Προγράμ. ΔΕΠΑ τοῦ ΥΠΕΠΘ, β) Τὴν ἀπὸ 9-5-79 αἵτηση τῆς κ. Ἐλευθ. Τζαβάρα, γ) τὴν εἰσήγηση τοῦ κ. Δ. Κουτάλου, Εἰδικοῦ Συμβούλου παρὰ τῷ ΚΕΜΕ, καὶ δ) τὴ διεξοδικὴ συζήτηση μεταξὺ τῶν μελῶν

ὁμόφωνα ἀποφασίζεται

Τὸ βιβλίο "Χαμόγελα εἰρήνης" τῆς κ. Ἐλευθερίας Τζαβάρα θεωρεῖται χρήσιμο ὡς ἐλευθέρου ἀνάγνωσμα γιὰ τὰ παιδιὰ τοῦ Νηπιαγωγείου καὶ τῶν δύο πρώτων τάξεων τοῦ Δημοτικοῦ Σχολείου.

ΘΕΜΑ 5ο. Γνωμοδότηση για τὸ βιβλίο "Ἡ ἀθλητικὴ πειθαρχία, κλειδὸς ἐπιτυχίας γιὰ τὸν ποδοσφαιριστὴ καὶ τὸ ποδόσφαιρο".

Ὁ Προεδρεύων τοῦ Τμήματος κ. Βασ. Κονιδιτσιώτης, Σύμβουλος Β', θέτει ὑπόψη τοῦ Τμήματος εἰσήγηση γιὰ τὸ θέμα τοῦ κ. Δ.Κουτάλου, Εἰδικοῦ Συμβούλου παρὰ τῷ ΚΕΜΕ, ποῦ ἔχει ὡς ἑξῆς:

Α. ΓΕΝΙΚΑ-ΕΙΣΑΓΩΓΙΚΑ

1. Ο συγγραφέας του πιο πάνω βιβλίου με την από 2-5-1979 αλτησή του ζητεί από το ΥΠΕΠΘ (και το ΥΠΕΠΘ από το ΚΕΜΕ) να διατυπώσει τη γνώμη του για τη χρησιμότητά του για τους μαθητές της Γενικής Εκπαιδεύσεως.
2. Η εισήγηση που ακολουθεί, στηρίζεται στις διατάξεις του Ν.185/1975, άρθρ. 2, παρ. 5.

B. ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΤΟΥ ΒΙΒΛΙΟΥ

1. Το βιβλίο εκδόθηκε στην Αθήνα με την εκδοτική εὐθύνη του συγγραφέα, δεν φέρει χρονολογία εκδόσεως καὶ ἀποτελεῖται ἀπὸ 64 σελίδες μικροῦ σχήματος.
2. Το βιβλίο ἀποτελεῖται ἀπὸ α) Πρόλογο (σελ. 5-8), β) Εἰσαγωγή (σελ. 9-10), γ) ὄcho μέρη (σελ. 11-62) διαίρεμένα σὲ ἐνότητες ὅπου ἀνα-λθονται διάφορα εἰδικὰ θέματα, δ) Πέντα περιεχόμενα (σελ. 63) καὶ ε) Πέντα βιβλιογραφίας (σελ. 64).

Γ.ΚΡΙΤΙΚΕΣ ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Ἡ ἐμφάνιση τοῦ βιβλίου εἶναι ἱκανοποιητική: ἐπιτόπωση καλῆ, ἐξω-
φυλλο εἰδικὰ καὶ εὐστοχα φιλοτεχνημένο.
2. Ἡ γλώσσα τοῦ βιβλίου εἶναι καλὴ δημοτικὴ καὶ ὁ συγγραφεὺς φαί-
νεται νὰ κατέχει ἀνεση σ' αὐτόν τὸν τομέα. Τὸ ἴδιο, μὲ ἀνεση κι-
νεῖται στὸ χῶρο εἰδικῆς ὁρολογίας, ποὺ ἀπὸ τὴ φύση τοῦ θέματος
ἔχει εἰδικὴ μορφή. Κάπου-κἀπου, σποραδικὰ καὶ μόνο, παρουσιάζον-
ται σχετικὰ ἀδόκιμες φράσεις, ὀφειλόμενες κυρίως στὴν ἀστοχὴ ἐ-
πανάληψη τῶν ἴδιων λέξεων (π.χ. σελ. 23. "ἐὰν ἀκολοιούθησόμε τῇ μέ-
θοδο τῆς αὐταρχικῆς μεθόδου ἐπιβολῆς... ἢ λπ").
3. Στὸν τομέα τῆς συγγραφικῆς τεχνικῆς τὸ βιβλίο θὰ εἶχε καλότερες
ἀξιώσεις ἀπὸ ἐπιστημονικὴ ἀποψη ἂν γινόταν καλότερη χρῆση τῆς
βιβλιογραφίας. Ἡ ἀναφορὰ σὲ συγγραφεῖς, ἀκόμα δὲ καὶ ἡ αὐτοῦσια

άλλά και κάθε νέου, που φιλοδοξεί να αναπτύξει δραστηριότητα στον εϊδικό αυτό αθλητικό χώρο.

Δ. ΠΟΡΙΣΜΑ

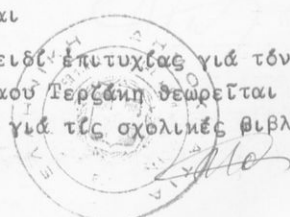
Έδω δέν θά περιορισθώ σέ μία συνοπτική και μόνο απόδοση του πορίσματος για τή χρησιμότητα ή μή του βιβλίου. Χρειάζεται, πρώτα-πρώτα, να γίνει αναδρομή σέ ένα άλλο θέμα: άν έχει θέση ένα βιβλίο για τήν πειθαρχία του ποδοσφαιριστού στα χέρια μαθητών Γενικής Έκ- για τήν πειθαρχία του ποδοσφαιριστού στα χέρια μαθητών Γενικής Έκ- παιδεύσεως, όπως θέλει ο συγγραφέας. "Αν ληφθεί υπ' όψη ότι τό ποδό- παιδεύσεως, όπως θέλει ο συγγραφέας. "Αν ληφθεί υπ' όψη ότι τό ποδό- σφαιρο έχει μπει στη ζωή του σύγχρονου ανθρώπου και κατέχει μεγάλο μέρος στη δραστηριότητά του, είτε αθλητής είναι ή φιλαθλος θεατής, θάταν έντελώς εξωπραγματική μία θέση που δέν θά δεχόταν τήν ένασχό- ληση μέ τήν εϊδική έρευνα που αναπτύσσεται και τή φιλολογία που δη- μιουργείται μέ άντιτιθέμενο αυτό τό άθλημα. Έπομένως, αφού ή γενική αυτή προϋπόθεση διασφαλίζεται κι' αφού μέ κάποια διεύθυνση του θέμα- τος, όπως πολύ εύστοχα κάνει ο συγγραφέας, αντιμετωπίζεται ή πειθαρχία και στο χώρο του γενικού αθλητισμού, βιβλίο σαν τό κρινόμενο έ- χει θέση στα χέρια μαθητών από τους όποιους θά βγούν οι αύριανοί ά- θλητές στο στίβο του κλασικού αθλητισμού και στα γήπεδα του ποδοσφα- λου. Τα σημεία που επισημάνθηκαν στις προηγούμενες παραγράφους άποτε- ρούν παρατηρήσεις και συμβουλές προς τόν συγγραφέα και δέν δημιουρ- γούν πρόβλημα για τήν άξία του βιβλίου. Κατά συνέπεια, σέ τελική ανά- λυση τό βιβλίο κρίνεται χρήσιμο για τόν καθένα που ενδιαφέρεται για θέματα αθλητικής άγωγής και έπομένως ώφέλιμο για μαθητές όχι μόνο της Γενικής Έκπαιδεύσεως, αλλά και όλων των κλάδων και των βαθμί- δων της Έκπαιδεύσεως.

Τό Τμήμα, αφού έλαβε υπόψη του: α) Τό Έγγραφο άριθμ. Φ.309.71/112/ Γ2889/7-5-1979 του Έθν. Παιδείας και Θρησκ/των, β) τήν από 2-5-1979 αίτηση του κ. Νινόλαου Τερζάκη, γ) τήν είσήγηση του κ. Δ. Κου- τάλου, Εϊδικού Συμβούλου παρά τω ΚΕΜΕ, και δ) τή διεξοδική συζήτηση μεταξύ των μελών

όμόφωνα αποφάνεται

Τό βιβλίο "Η αθλητική πειθαρχία κλειδί επιτυχίας για τόν ποδο- σφαιριστή και τό ποδόσφαιρο" του κ. Νινόλαου Τερζάκη θεωρείται χρήσι- μο για τους εκπαιδευτικούς και κατάλληλο για τις σχολικές βιβλιοθή- κες.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΔΕΛΤΑ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΣ

-148-

“Επειτα από αυτά εληξε ή συνεδρία.

Ο Προεδρεύων

Βασ. Κονιδιτσιώτης

Η Γραμματέας

Εύρυδ. Παπανικολάου

[Handwritten signature]

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΘΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ
ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΚΕΝΤΡΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΜΕΛΕΤΩΝ
ΚΑΙ ΕΠΙΜΟΡΦΩΣΕΩΣ (ΚΕΜΕ)
ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΕΩΣ

Πρῶξη 50/1979

Σήμερα, 1 'Ιουνίου 1979 ημέρα Παρασκευή καὶ ὥρα 10.30 πρωινῇ, συνεδρίασε τὸ Τμήμα Δημοτικῆς 'Εκπαιδεύσεως τοῦ Κέντρου 'Εκπαιδευτικῶν Μελετῶν καὶ 'Επιμορφώσεως στὴν αἰθουσα συνεδριάσεών του (Λεωφόρος 2, 'Αθήνα).

'Ελαβαν μέρος στὴ συνεδρίαση, ἀφοῦ προσκλήθηκαν σύμφωνα μὲ τὴ νόμιμη διαδικασία ἀπὸ τὸν Προεδρεύοντα τοῦ Τμήματος κ. Βασ. Κονιδι-τοιῶτη, Σύμβουλο Β', οἱ κ.κ. Δημ. 'Ανδριόπουλος, Ν. Βλουτίδης, Κων/νος Πασσάκης, Νικ. Παπαδόπουλος, Σύμβουλοι Β', Δ. Μελάς, Εἰσηγητὴς τοῦ ΚΕΜΕ, καθὼς καὶ ἡ γραμματέας τοῦ Τμήματος Εὐρυδίκη Παπανικολάου μὲ βαθμὸ 60.

Δὲν ἔλαβε μέρος στὴ συνεδρία ὁ κ. 'Ι. Χριστιᾶς, Εἰσηγητὴς τοῦ ΚΕΜΕ, γιὰτὶ ἀπουσιάζει μὲ ἀναρρωτικὴ ἀδεια.

Θέματα ἡμερησίας διατάξεως

ΘΕΜΑ 1ο. Γνωμοδότηση γιὰ σχέδιο 'Αναλυτικοῦ Προγράμματος διδασκαλίας γλώσσας καὶ πολιτισμοῦ στὰ δημοτικὰ σχολεῖα τῶν ἑλληνικῶν κοινοτήτων τῆς Νότιας καὶ Δυτικῆς Αὐστραλίας.
Εἰσηγητὴς κ. Βλουτίδης.

ΘΕΜΑ 2ο. Γνωμοδότηση γιὰ σχέδιο 'Αναλυτικοῦ Προγράμματος διδασκαλίας τοῦ μαθήματος τῶν 'Ελληνικῶν στὰ δημοτικὰ σχολεῖα τῆς Βι-κτωρίας. Εἰσηγητὴς κ. Βλουτίδης.

ΘΕΜΑ 3ο. 'Εγγραφο τοῦ 'Ιδρύματος "Η ΘΕΟΤΟΚΟΣ" γιὰ ἔγκριση ἐφαρμογῆς προγράμματος πενθήμερης λειτουργίας του.
Εἰσηγητὴς κ. Παπαδόπουλος.

Στὴν ἀρχὴ ἐπικυρώνεται τὸ πρακτικὸ τῆς προηγουμένης συνεδρίας.

. / .

ΘΕΜΑ 1ο. Γνωμοδότηση για σχέδιο 'Αναλυτικού Προγράμματος διδασκαλίας γλώσσας και πολιτισμού στα δημοτικά σχολεία των 'Ελληνικών κοινοτήτων της Νότιας και Δυτικής Αυστραλίας.

'Ο άρμόδιος για το θέμα εισηγητής κ.Ν.Βλουτίδης, Σύμβουλος Β', παρατηρείται εξής:

Τό αναλυτικό πρόγραμμα διδ/λίας γλώσσας και πολιτισμού, που διαβιβάστηκε στο ΚΕΜΕ για γνωμοδότηση με το άριθμ. Φ.815.1/Ζ/2972/7-4-1979 έγγραφο του ΥΠΕΠΘ, αποτελεί σχέδιο που πρόκειται να εφαρμοσθεί δοκιμαστικά στα δημοτικά σχολεία Νότιας και Δυτικής Αυστραλίας με σκοπό να συναχθούν συμπεράσματα για τροποποιήσεις και βελτιώσεις. 'Ως βάση του σχεδίου χρησιμοποιήθηκε το Α.Π. της ήμεδαπής και ένα ανάλογο που καταρτίστηκε από δασκάλους της Πολιτείας της Βιττώριας. 'Ο γενικός σκοπός που επιδιώκουν τα σχολεία αυτά και οι ειδίκευσις και σκοποί των μαθημάτων που διδάσκονται, διατυπώνονται με άκριτη σαφήνεια. 'Η ύλη των μαθημάτων είναι δομημένη κατά τάξεις και συμπληρώνεται ιδιαίτερα στο γλωσσικό μάθημα με μεθοδικές οδηγίες περισσότερο αναλυτικές. 'Η ιδιόζουσα μορφή λειτουργίας των δημοτικών σχολείων και ο περιορισμένος χρόνος διδ/λίας των μαθημάτων άνάγκασαν τους συντάκτες του προγράμματος να κάνουν όρισμένες επιλογές από τα έγκειριμένα (ΟΕΔΒ) 'Αναγνωστικά βιβλία, τα 'Ανθολόγια και τα διδασκαλικά έγχειρίδια.

Στη συνέχεια ο κ. Εισηγητής προτείνει στο Τμήμα να γνωμοδοτήσει θετικά για τη δοκιμαστική εφαρμογή του σχεδίου Α.Π. των δημοτικών σχολείων των έλληνικών κοινοτήτων Νότιας και Δυτικής Αυστραλίας, με την προϋπόθεση να γίνουν από τους συντάκτες οι παρακάτω τροποποιήσεις και συμπληρώσεις για τη βελτίωσή του:

- 1) Σκοπός: (σ.2). Μετά τη λέξη "πολιτισμός" να γραφεί "και να καλλιεργήσουν και έδραιώσουν τις έλληνικές μορφωτικές άξίες, που αποτελούν το πνευματικό υπόβαθρο της άμεσης καταγωγής τους". Τό υπόλοιπο της δευτέρας παραγράφου να διαγραφεί.
- 2) ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ (σ.2, έδαφ. β) 'Η λέξη "'Ελληνικής" να γίνει "Νεοελληνικής".
- 3) ΠΡΟΦΟΡΙΚΗ ΕΚΦΡΑΣΗ-ΣΠΟΥΔΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ Τάξη Α', σελ. 4. παρ.27. Να διαγραφεί Μαθαίνω -εις-ει-ουμε.
- 4) ΑΝΑΓΝΩΣΗ ΓΕΝΙΚΑ (σ.6-7). Τα έδαφια 2α-3 έπειδή άναφέρονται στην

Είδινη Διδακτική του μαθήματος, ν' αποδοθούν περιληπτικά και σε μορφή μεθοδικών οδηγιών. Έπλσης πριν από την "ΠΡΩΤΗ ΑΝΑΓΝΩΣΗ" να γραφεί με κεφαλαία ο τίτλος Μεθοδικές Οδηγίες γιατί και στις δυο σελίδες (6 και 7) δίδονται μεθοδικές οδηγίες για το μάθημα της πρώτης και κύριας Ανάγνωσης.

- 5) ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΗ (σ.10) Μετά τη διατύπωση του σκοπού του μαθήματος ν' ακολουθήσει ή βλη όλων των τάξεων (σ.11-14) και άμεσα μετά οι μεθοδικές οδηγίες της σελ. 10 από τις λέξεις "Στις Α' και Β' τάξεις.... κατάρτιση μαθητών".
- 6) Τα έδαφια α-ε της σελίδας 15 του σχεδίου έπειδή άφορούν την Ειδινη Διδακτική του μαθήματος, ν' αποδοθούν σε μορφή μεθοδικών οδηγιών.
- 7) ΙΣΤΟΡΙΑ -ΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΑ: Για τα μαθήματα Ιστορίας και Θρησκευτικών των τάξεων Γ-ΣΤ' να καθορισθούν τα γενικά πλαίσια της ιστορικής και θρησκευτικής βλης, αντίστοιχα, για κάθε τάξη που θα περιλαμβάνουν τις χαρακτηριστικότερες ένότητες των μαθημάτων αυτών, σύμφωνα πάντοτε με τις ύποδειξεις του Α.Π. της ήμεδαφής. Οι παράγραφοι 1-4 (σ.16) μπορούν ν' αποτελέσουν μεθοδικές οδηγίες του μαθήματος των θρησκευτικών.
- 8) ΓΕΩΓΡΑΦΙΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ: Ένοπος. Να διαγραφούν οι λέξεις "να έξι-κλεισθεί ο μαθητής με την Έλληνική Γεωγραφική ονοματολογία". Έπλσης ή τελευταία πρόταση του "Ένοπου" ν' αποδοθεί ως έξης: "Παράλληλα ο μαθητής πρέπει να ένημερωθεί σωστά για τον Έλλη-σμο της Αυστραλίας...ζετ".
- 9) Αντί "ΓΕΝΙΚΕΣ ΕΙΣΗΓΗΣΕΙΣ" να γραφεί "ΓΕΝΙΚΕΣ ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ" (σ.18).

Τό Τμήμα, άφου έλαβε ύπόψη του: α) Τό έγγραφο άριθμ. Φ.815.1/Ζ/2972/7-4-1979 της Δ/νσεως Ε.Ε.Ε. του ΥΠΕΠΘ, β) Τό άριθμ. 87/20-3-1979 έγγραφο του Συμβούλου Ένπ/σεως στό Γενικό Μοξενείο της Έλλάδος στην Άδελαΐδα, γ) Τήν είσήγηση του κ.Ν.Βλουτίδη, Συμβούλου Β', και δ) τη διε ξοδική συζήτηση μεταξύ των μελών

όμοφωνα αποφάινεται

Γνωμοδοτεί θετικά για τη δοκιμαστική έφαρμογή του σχεδίου ε' Αναλυτικού Προγράμματος διδασκαλίας γλώσσας και πολιτισμού στα δημοτικά σχολεία των έλληνικών κοινοτήτων Νότιας και Δυτικής Αυστραλίας, με την προϋπόθεση να γίνουν από τους συντάκτες οι έξης τροποποιήσεις και συμπληρώσεις για τη βελτίωση του:

- 1) Σημopsis: (σ.2). μετά τη λέξη "πολιτισμός" να γραφεί "και να καλλιερ-
γίσουν και εδραιώσουν τις ελληνικές μορφωτικές αξίες, που άποτε-
λούν το πνεύματινό ύποβαθρο της άμεσης καταγωγής τους".
Τό ύπόλοιπο της δευτέρας παραγράφου να διαγραφεί.
- 2) Έλληνική γλώσσα(σ.2, έδάφ.β). 'Η λέξη "Έλληνικής" να γίνει "Νεοελ-
ληνικής".
- 3) Προφορική Έκφραση-Σπουδή περιβάλλοντος. Τάξη Α*, σελ. 4, παρ.27.
Νά διαγραφεί μαθαίνω -εις-ει-ουμε.
- 4) Ανάγνωση Γενικά (σελ. 6-7) Τά έδάφια 2α-η, έπειδή αναφέρονται
στην Είδική Διδακτική του μαθήματος, να άποδοθούν περιληπτικά
σέ μορφή μεθοδικών οδηγίων. Έπίσης πριν από την "ΠΡΩΤΗ ΑΝΑ-
και σέ μορφή μεθοδικών οδηγίων. Έπίσης πριν από την "ΠΡΩΤΗ ΑΝΑ-
ΓΝΩΣΗ" να γραφεί με κεφαλαία ό τίτλος Μεθοδικές Όδηγίες, γιατί
και στις δύο σελίδες (6και 7) δίνονται μεθοδικές οδηγίες για τό
μάθημα της πρώτης και κύριας Ανάγνωσης.
- 5) Γραμματική (σελ. 10). μετά τη διατύπωση του σκοπού του μαθήματος
ν' άκολουθήσει ή ύλη όλων των τάξεων (σελ.11-14) και άμέσως μετά
οί μεθοδικές οδηγίες της σελ. 10 άπό τις λέξεις "Στις Α* και Β*
τάξεις,.. κατάρτιση μαθητών".
- 6) Τά έδάφια α-ε της σελίδας 15 του σχεδίου έπειδή άφορούν την Εί-
δική Διδακτική του μαθήματος, ν' άποδοθούν σέ μορφή μεθοδικών
οδηγίων.
- 7) Ιστορία-Θρησκευτικά: Για τά μαθήματα Ιστορίας και Θρησκευτικών
των τάξεων Γ-ΣΤ* να καθορισθούν τά γενικά πλαίσια της ιστορικής
και θρησκευτικής ύλης, αντίστοιχα, για κάθε τάξη που θά περιλαμ-
βάνουν τις χαρακτηριστικότερες ένότητες των μαθημάτων αυτών, σύμ-
φωνα πάντοτε με τις ύποδείξεις του Α.Π. της ήμεδαπής. Οί παράγρα-
φοι 1-4 (σελ. 16) μπορούν ν' άποτελέσουν μεθοδικές οδηγίες του
μαθήματος των θρησκευτικών.
- 8) Γεωγραφία της Έλλάδας: Σημopsis: Νά διαγραφούν οί λέξεις "να έξοι-
κειωθεί ό μαθητής με την Έλληνική Γεωγραφική όνοματολογία". Έ-
πίσης ή τελευταία πρόταση του "Σκοπού" ν' άποδοθεί ως έξης: "Παράλ-
ληλα ό μαθητής πρέπει να ένημερωθεί σωστά για τον Έλληνισμό της
Αυστραλίας... ζεί".
- 9) Αντί "ΓΕΝΙΚΕΣ ΕΙΣΗΓΗΣΕΙΣ" να γραφεί "ΓΕΝΙΚΕΣ ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ"(σελ.18).

ΘΕΜΑ 2ο. Γνωμοδότηση για σχέδιο 'Αναλυτικού Προγράμματος διδασκαλίας του μαθήματος των 'Ελληνικών στα δημοτικά σχολεία της Βι-
ντωρίας.

'Ο άρμόδιος για το θέμα εισηγητής κ.Ν.Βλουτίδης, Σύμβουλος Β', θέτει υπόψη του Τμήματος το έγγραφο αριθμ. Φ.815.1/Ζ/2967/7-4-1979 του ΥΠΕΠΘ, με το οποίο διαβιβάστηκε στο ΚΕΜΕ για γνωμοδότηση σχέδιο 'Αναλυτικού Προγράμματος για τη διδασκαλία των 'Ελληνικών στα δημοτι-
κά σχολεία της Βιντώριας.

"Επειτα ό κ. εισηγητής παρατηρεί τα εξής:

'Ο σκοπός των δημοτικών σχολείων της Αυστραλίας, οι σκοποί των επί μέρους μαθημάτων που διδάσκονται σ'αυτά (θρησκευτικά, 'Ελληνική γλώσσα, 'Ελληνική 'Ιστορία, Γεωγραφία), το διδακτικό ύλινό, οι διάφο-
ρες μεθοδικές υποδελξεις, γενικά, διατυπώνονται με έπιτυχία, στην έ-
ξουσία πάνω στις βασικές αρχές που διέπουν τη σύνταξη και δομή του Α.Π. της ήμεδαπής και γενικά, ανταποκρίνονται στις ιδιαίστες συνθή-
κες (άπαιτήσεις) της ένετ' εκπαιδευτικής πραγματικότητας. Παράλληλα, οι συντάκτες του σχεδίου λαμβάνουν υπόψη τους διάφορους τύπους και την ιδιομορφία λειτουργίας των σχολείων, τον περιορισμένο χρόνο δ/λίας των μαθημάτων και αναφέρονται σ'ένα ποικίλο και εύρο πλαίσιο παιδε-
υτικής προσπάθειας. 'Επίσης κάνουν άπαραίτητες έπιλογές από τα έγκυρι-
μένα (ΟΕΔΒ) 'Αναγνωστικά βιβλία, τα 'Ανθολόγια και τα διδακτικά έφχει-
ρίδια.

Στη συνέχεια ό κ. Εισηγητής προτείνει στο Τμήμα να γνωμοδοτήσει θετικά για τη δοκιμαστική έφαρμογή του σχεδίου Α.Π. των δημοτικών σχολείων της Βιντώριας, με την προϋπόθεση να γίνουν από τους συντά-
κτες οι ακόλουθες τροποποιήσεις:

- α) ΔΗΜΟΤΙΚΑ ΣΧΟΛΕΙΑ : (σ. 1) 'Από το σκοπό των δημοτικών σχολείων της Αυστραλίας, ή προτελευταία παράγραφος να τροποποιηθεί ως εξής: Μετά τη λέξη "πολιτισμός" να γραφεί "και να καλλιεργήσουν και έδραιώσουν τις έλληνικές μορφωτικές αξίες που αποτελούν το πνευμα-
τικό υπόβαθρο της καταγωγής τους". Το υπόλοιπο τμήμα της τελευταίας παραγράφου να διαγραφεί.
- β) Σκοπός του γλωσσικού μαθήματος (σ.7- παράγρ. 4 έδαφ. β). "Ελληνικής" να γίνει "Νεοελληνικής".
- γ) 'Αντί "ΓΕΝΙΚΕΣ ΕΙΣΗΓΗΣΕΙΣ" να γραφεί "ΓΕΝΙΚΕΣ ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ".

Τό Τμήμα, αφού έλαβε υπόψη του: α) Τό Έγγραφο άριθμ. Φ.815.1/Ζ/2967/7-4-1979 τής Δ/νσεως Ε.Ε.Ε. του ΥΠΕΠΘ, β) τό άριθμ. 278/14-3-1979 Έγγραφο του Συμβούλου Έμπ/σεως στο Έλληνικό Γενικό Προξενείο τής Μεμβούρνης, γ) Τήν είσήγηση του κ. Ν.Βλουτίδη, Σθμ-Βούλου Β*, καί δ) τή διεξοδική συζήτηση μεταξύ των μελών

όμόφωνα αποφάινεται

Γνωμοδοτεί θετικά για τή δοκιμαστική εφαρμογή του σχεδίου 'Αναλυτικού Προγράμματος για τή διδασκαλία των Έλληνικών στα δημοτικά σχολεία τής Βιεννής, μέ τήν προϋπόθεση νά γίνουν από τους συντάκτες οί ακόλουθες τροποποιήσεις:

1. Δημοτικά Σχολεία: (σελ.1). 'Από τό σινοπό των δημοτικών σχολείων τής Αυστραλίας, ή προτελευταία παράγραφος νά τροποποιηθεί ως εξής: Μετά τή λέξη "πολιτισμό" νά γραφεί "καί νά καλλιεργήσουν καί έδραιώσουν τίς ελληνικές μορφωτικές άξίες που άποτελούν τό πνευματικό υπόβαθρο τής καταγωγής τους". Τό υπόλοιπο τμήμα τής τελευταίας παραγράφου νά διαγραφεί.
2. Σινοπό του γλωσσικού μαθήματος (σελ. 7 παρ. 1 έδάφ. β)
'Η λέξη "Έλληνική" νά γίνει "Νεοελληνική".
3. 'Αντί "ΓΕΝΙΚΕΣ ΕΙΣΗΓΗΣΕΙΣ" νά γραφεί "ΓΕΝΙΚΕΣ ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ"

ΘΕΜΑ 3ο. Έγγραφο του Ίδρύματος "Η ΘΕΟΤΟΚΟΣ" για έγκριση εφαρμογής προγράμματος πενθήμερης λειτουργίας.

Ο αρμόδιος για το θέμα εισηγητής κ. Ν. Απαδόπουλος, Σύμβουλος Β', εισηγείται τα ακόλουθα:

Ο κ. Γενικός Γραμματέας του Υπουργείου διαβιβάζει (9-1-79) στο ΚΕΜΕ έγγραφο αριθμ. 186/21-12-78 του Βιιδινοῦ Δημοτινοῦ Σχολείου του Ίδρύματος "Η ΘΕΟΤΟΚΟΣ", με το οποίο ζητείται ή έγκριση εφαρμογής προγράμματος πενθήμερης λειτουργίας καλ παρακαλεῖ για τή γνωμοδότησή μας σύμφωνα με το Ν.682/77, άρθρ. 4, παρ. 2.

Ο παραπάνω νόμος στο σχετικό άρθρο προβλέπει τή δυνατότητα παρεκκλίσεως στο πρόγραμμα διδασκαλίας τών ιδιωτινών σχολείων καλ ή σχετιική απόφαση του κ. Υπουργού χορηγείται μετά σύμφωνα γνῶμην του ΚΕΜΕ.

Από τή μελέτη του εγγράφου διαπλίστωσα ότι υπάρχουν ὀρισμένες δυσκολίες που ἄφορουν τήν έσωτερική λειτουργία του Ίδρύματος, γιατί, ὅπως σημειώνει ή Διευθόντρια, τά ἄλλα τμήματα του Ίδρύματος δέν ἐργάζονται κατά το Σάββατο, πράγμα που έχει ἄσχημες ἐπιπτώσεις στα παιδιά, το προσωπικό του σχολείου καλ τους γονεῖς τών παιδιών. Οἱ τελευταῖοι, κατά το έγγραφο τῆς Διευθόντριας, ἐκφράζουν παράπονα για τήν ἀλλαγὴ τῆς λειτουργίας του σχολείου ἀπό 5ήμερη σε 6ήμερη διάρκεια καλ ἀντιδρουν στο μέτρο αυτό με το να μη στέλνουν καθόλου το Σάββατο τά παιδιά στο σχολείο. Πέραν αὐτῶν ή Διευθόντρια ἐπινα-λεῖται τις ἰδιαίτερες δυσκολίες προσαρμογῆς τών παιδιῶν ἐνός εἰδι-νου σχολείου.

. / .

Είναι γεγονός ότι η ψυχολογία του Παιδιού με καθυστερήσεις και δυσκολίες ειδικές ή ιδιαίτερες επιβάλλει και ιδιαίτερη μεταχείριση και άγωγή γενικά των παιδιών της κατηγορίας αυτής. Καί συγκεκριμένα η παραμονή των παιδιών αυτών στο πλήρεις ημέρες στην οίκογένειά τους και υπό την άμεση φροντίδα των οίκων θα αποτελέσει παράλληλα και με την ειδική προσπάθεια των άλλων ημερών καλό συνδυαστικό ένισχυτικό παράγοντα βελτιώσεως της καταστάσεώς τους γενικά και κυρίως της ψυχικής συναισθηματικής πλευράς της προσωπικότητάς τους. Γι' αυτό και εισηγούμαι να επιτραπεί η παρέκκλιση για πενθήμερη λειτουργία του ειδικού αυτού σχολείου".

Τό Τμήμα, αφού έλαβε υπόψη του: α) Τό έγγραφο αριθμ. Γ/173/9-1-1979 της Δ/σεως Ειδικής Άγωγής του ΥΠΕΠΘ, β) Τό αριθμ. 186/21-12-78 έγγραφο του Ειδικού Δημοτικού Σχολείου του 'Ιδρύματος "Η ΘΕΟΤΟΚΟΣ", γ) την εισήγηση του κ. Ν. Παπαδόπουλου, Συμβούλου Β', και δ) τη διεξοδική συζήτηση μεταξύ των μελών

όμοφωνα αποφάνεται

Γνωμοδοτεί θετικά για την έγκριση εφαρμογής προγράμματος πενθήμερης λειτουργίας του Ειδικού Δημοτικού Σχολείου του 'Ιδρύματος "Η ΘΕΟΤΟΚΟΣ", για τούς λόγους που αναφέρονται στην εισήγηση.

Επειτα από αυτά έληξε ή συνεδρία.

Ο Πρόεδρος

Βασ. Κονιδισιώτης

Η Γραμματέας

Εύρυδ. Παπανικολάου

Π Ρ Α Ξ Η 51/1979

Σήμερα, 5 Ιουνίου 1979 ημέρα Τρίτη και ώρα 9.30 πρωινή, συνεδρίασε το Τμήμα Δημοτικής Έκπαιδευσης του Κέντρου Εκπαιδευτικών Μελετών και Επιμορφώσεως στην αίθουσα συνεδριάσεών του (Λεωχάρους 2, Αθήνα).

Έλαβαν μέρος στη συνεδρίαση, αφού προσιλήθησαν σύμφωνα με τη νόμιμη διαδικασία από τον Προεδρεύοντα του Τμήματος κ. Βασ. Κονιδιτσιώτη, Σύμβουλο Β', οι κ.κ. Δημ. Ανδριόπουλος, Νικ. Βλουτιδής, Κων/νος Πασσακός, Νικ. Παπαδόπουλος, Σύμβουλοι Β', Δ. Μελάς, Εισηγητής του ΚΕΜΕ, καθώς και η γραμματέας του Τμήματος Εύρυδίκη Παπανικολάου με βαθμό 60.-

Δεν έλαβε μέρος στη συνεδρία ο κ. Ι. Χριστιδής, Εισηγητής του ΚΕΜΕ, γιατί απουσιάζει με άναρρωτική άδεια.

Θέματα ημερήσιας διατάξεως

- Θ Ε Μ Α 10.- Τελική θεώρηση των κειμένων των βιβλίων των Μαθηματικών Γ' και Β' τάξεων Δημοτικού Σχολείου του Οίκου WESTSRMANN για τα Έλληνικά σχολεία της Δ. Ευρώπης και έγκρισή τους για έντύπωση. Εισηγητής κ. Β. Κονιδιτσιώτης.
- Θ Ε Μ Α 20.- Θεώρηση και διόρθωση των μεταφράσεων των βιβλίων των Μαθηματικών Δ' και ΣΤ' τάξεων του δημοτικού σχολείου του Οίκου WESTSRMANN και έγκρισή τους για έντύπωση και χορήγηση στους μαθητές των σχολείων της Δ. Γερμανίας. Εισηγητής κ. Β. Κονιδιτσιώτης.
- Θ Ε Μ Α 30.- Γνωμοδότηση για σχ. Αποφάσεως "περί των κλάδων των διδασκόμενων μαθημάτων, των ώρων εβδομαδιαίας διδ/λίας, των περιγραμμάτων της διδασκείας ύλης και λοιπών λεπτομερειών που αφορούν στη μετεκπαίδευση "μείζονος διάρκειας" διδασκάλων και Νηπιαγωγών στο Μ.Α.Δ.Ε.". Εισηγητής κ. Δ. Ανδριόπουλος.

Στην αρχή επικυρώνεται το Πρακτικό της προηγούμενης συνεδρίας.

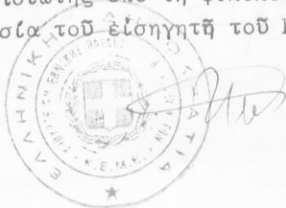
Θέμα 1ο.- Τελική θεώρηση των κειμένων των βιβλίων των Μαθηματικών Γ' και Ε' τάξεων Δημοτικού σχολείου του οίκου WESTERMANN για τα ελληνικά σχολεία της Δ. Ευρώπης και εγγραφή τους για έντυπωση.

Ο αρμόδιος για το θέμα εισηγητής κ. Β. Κονιδιτσιώτης, Σύμβουλος Β', εισηγείται στο Τμήμα τα ακόλουθα:

Με το έγγραφο αρ. Φ. 814.13/328/Ζ/1430, 2379 διαβιβάζονται στο ΚΕΜΕ από το ΥΠΕΠΘ: α) Φωτοτυπικό αντίγραφο του εγγράφου αριθ. 469/15-2-79 του κ. 'Εμπαιδευτικού Συμβούλου 'Ενπαιδεύσεως 'Ελληνοπαίδων Δυτ. Ευρώπης, β) μεταφράσεις των δύο (2) βιβλίων μαθηματικών του οίκου WESTERMANN Γ' και Ε' τάξεων του Δημοτικού σχολείου με την παράκληση: α) ομάδα από μαθηματικό και φιλόλογο να επιφέρει διορθώσεις τις όποιες υπέδειξε το ΚΕΜΕ και β) να κάνει την τελική θεώρηση των κειμένων.

Το Τμήμα Δημοτικής του ΚΕΜΕ με την πράξη του αριθ. 68/18-4-78 γνωμοδότησε για τα βιβλία αυτά και ομόφωνα αποφάσισε ότι τα βιβλία των μαθηματικών Γ' και Ε' τάξεων των δημοτικών σχολείων της Δ. Γερμανίας είναι κατάλληλα για το σκοπό που προρίζονται με τον όρο όμως ότι: α) θα γίνει τελική επεξεργασία της μεταφράσεως και γλωσσική διόρθωση του κειμένου από επιτροπή ή όποια να αποτελείται από ένα μαθηματικό γερμανομάθ, ένα παιδαγωγό, επίσης γερμανομάθ, και ένα φιλόλογο, β) θα υποβληθούν στο ΚΕΜΕ για τελική, γνωμοδότηση και γ) να ληφθεί μέριμνα, ώστε να επιμορφωθούν στα Μαθηματικά οι 'Ελληνες διδάσκαλοι, που θα διδάξουν στις δίγλωσσες τάξεις.

Η πρώτη από τις προϋποθέσεις αυτές έχει ήδη εκπληρωθεί. 'Επιτροπή υπό την προεδρία του κ. Ν. Παπαδόπουλου, Συμβούλου Β' του ΚΕΜΕ με τον μαθηματικό κ. ~~Πρεσβυτάκη~~ και το φιλόλογο κ. ^{Κονιδιτσιώτη} επεξεργάστηκε και διόρθωσε τη μετάφραση των δύο αυτών βιβλίων. Τη μετάφραση θεώρησε τελικά και έκανε τις τελευταίες διορθώσεις και ο προεδρεύων του τμήματος Δημοτικής του ΚΕΜΕ κ. Β. Κονιδιτσιώτης υπό τη φιλολογική, αλλά και τη μαθηματική άποψη με τη συνεργασία του εισηγητή του ΚΕΜΕ κ. Λ. Αδαμόπουλου.

Έπειτα από αυτά εισηγούμαι στο Τμήμα να γνωμοδοτήσει θετικά και να εγκρίνει τα βιβλία των Μαθηματικών Γ' και Ε' τάξεων του οίκου WESTERMANN, όπως διαμορφώθηκαν στις μεταφράσεις, ως κατάλληλα για έκδοση και χορήγηση στους Έλληνόπαιδες, που φοιτούν στα δημοτικά σχολεία της Δ. Γερμανίας.

Ακολούθησε διεξοδική συζήτηση

Το Τμήμα, αφού έλαβε υπόψη του: α) το Έγγραφο αριθμ. Φ.814.131/328/2/1430/2379/27-4-1979 της Δ/σεως Ε.Ε.Ε. του Υπουργείου Έθνικης Παιδείας και Θρησκ/των, β) φωτοτυπικό αντίγραφο του αρ. 469/15-2-1979 έγγραφου του Έκπ. Συμβούλου Έπλοτη Συμβούλων Έκπ/σεως Έλ-ληνοπαίδων Δυτ. Ευρώπης, γ) την εισήγηση του κ. Β. Κονιδιτσιώτη, Συμβούλου Β', και δ) τη διεξοδική συζήτηση μεταξύ των μελών,

ομόφωνα αποφασίνεται

Εγκρίνει τα βιβλία των Μαθηματικών Γ' και Ε' τάξεων Δημοτικού του οίκου WESTERMANN, όπως διαμορφώθηκαν στις μεταφράσεις, ως κατάλληλα για έκδοση και χορήγηση στους Έλληνόπαιδες, που φοιτούν στα Δημοτικά Σχολεία της Δυτ. Γερμανίας.

[Handwritten signature]

Θ έ μα 2ο.- Θεώρηση καί διόρθωση τών μεταφράσεων τών βιβλίων τών Μαθηματικών Δ' καί ΣΤ' τάξεων τοῦ δημοτικοῦ σχολείου τοῦ οἴκου WESTERMAUN καί ἐγκριση τους γιά ἐκτύπωση καί χορήγηση τους στούς μαθητές τών σχολείων τῆς Δ. Γερμανίας.

Ὁ ἀρμόδιος γιά τό θέμα εἰσηγητής κ. Β. Κονιδιτσιώτης, θέτει ὑπόψη τοῦ Τμήματος τά ἀκόλουθα:

1) Μέ τό ἔγγραφο ἀρ. 814.131/327/2/3199/27-4-79 διαβιβάζονται στό ΚΕΜΕ ἀπό τό ΥΠΕΠΘ

α) φωτοτυπιό ἀντίγραφο τοῦ ἔγγραφου ἀρ. 955/29-3-79 τοῦ Ἐμπ. Συμβούλου Ἐπὸκτη Συμβούλων Ἐκπαιδευσεως Ἑλληνοπαίδων Δυτ.

Εὐρώπης,)

β) Δύο (2) γερμανικά βιβλία Μαθηματικῶν Δ' καί ΣΤ' τάξεων

γ) μεταφράσεις σέ δύο (2) ἀντίγραφα γιά κάθε βιβλίο καί παραναλεῖται τό Τμήμα γιά γνωμοδότηση, ἀφοῦ πρὶν ὁμάδα ἀπὸ ἓνα μαθηματικό καί ἓνα φιλόλογο κάνει τόν ἔλεγχο κυρίως τῆς ὁρθῆς ἀποδόσεως τῶν ὀρων, ἀλλά καί τίς πιθανές γλωσσικές διορθώσεις.

2) Ἐπειδὴ ἀπὸ τῆ διερεύνηση ποῦ ἔκανε, ὡς ἠροεδρεῶν τοῦ Τμήματος Δημοτικῆς γιά τὴν ἀνέυρεση φιλολόγου καί μαθηματικοῦ ποῦ νά γνωρίζουν τὴν γερμανικὴ γλῶσσα δέν ἔγινε δυνατὴ ἡ ἀνέυρεση καταλλήλων προσώπων καί ἐπειδὴ τό θέμα εἶναι ἐξαιρετικὰ ἐπείγον, ὁ ἔλεγχος τῆς μεταφράσεως ἔγινε ἀπὸ τόν ἴδιο τόν εἰσηγητὴ κ. Β. Κονιδιτσιώτη, μέ τὴν συνεργασία τοῦ κ. Α. Ἀδαμόπουλου εἰσηγητῆ τοῦ Σὺμβουλο Β' μέ τὴ συνεργασία τοῦ κ. Α. Ἀδαμόπουλου εἰσηγητῆ τοῦ ΚΕΜΕ, μαθηματικοῦ, ὡς πρὸς τὴν ὁρθὴ ἀπόδοση τῶν μαθηματικῶν ὀρων.

3) Τά βιβλία τῶν Μαθηματικῶν Δ' καί ΣΤ' τάξεων τοῦ οἴκου WESTERMAUN ἐντάσσονται στή σειρά τῶν βιβλίων τῶν Μαθηματικῶν Α' ἕως καί ΣΤ' τάξεων. Ἦδη τό Τμήμα γνωμοδότησε θετικά καί ἐνέκρινε τά βιβλία Α' καί Β' τάξεων μέ τὴν πράξη τοῦ ἀρ. 120/24-9-77 καί τά βιβλία Γ' καί Ε' τάξεων μέ τὴν πράξη τοῦ ἀρ. 68/18-4-78. Οἱ λόγοι γιά τοὺς ὁποίους τό Τμήμα γνωμοδότησε θετικά καί ἐνέκρινε τὴν ἐκτύπωση καί δημοσίευση τῶν Μαθηματικῶν τοῦ οἴκου WESTERMAUN γιά τίς Α', Β', Γ' καί Ε' τάξεις τῶν δημοτικῶν σχολείων τῆς Δυτ. Γερμανίας εἶναι οἱ ἑξῆς: Ἡ ὅλη τῶν βιβλίων ἔχει διαρθρωθεῖ μέ τρόπο συστηματικό, παραστατικό καί μεθοδικό, ὥστε οἱ μαθητές νά εἰσάγονται μέ μεγάλη ἀνεση στίς μαθηματικές ἐννοιες. Ἀξιολογώμελο εἶναι ὅτι σ' αὐτὰ γίνεται συνδυασμός τῆς

διδασκαλίας τῶν μοντέρνων καὶ τῶν παραδοσιακῶν μαθηματικῶν. Τὸ γεγονός αὐτὸ διευκολύνει τὸν Ἑλληνα διδάσκαλο, ποὺ θὰ διδάξει Μαθηματικά. Ἰδιαίτερα ὁμως διευκολύνει τὸν μαθητὴ, ἐφ' ὅσον παραμένει στὴ Γερμανία, νὰ ἐνσωματωθεῖ στὸ γερμανικὸ ἐκπαιδευτικὸ σύστημα καὶ νὰ παρακολουθήσει ἀνετα τὴ διδασκαλία τῶν νέων Μαθηματικῶν, ἀλλὰ καὶ σὲ περίπτωση ποὺ ἐπιστρέψει στὴν Ἑλλάδα νὰ εἶναι σὲ θέση νὰ παρακολουθήσει τὴ διδασκαλία τῶν Μαθηματικῶν στὰ ἑλληνικὰ σχολεῖα. Γιὰ νὰ κατορθώσει ὁμως ὁ Ἑλληνας διδάσκαλος νὰ ἀνταποκριθεῖ ἀρτια στὶς ἀπαιτήσεις τῆς διδασκαλίας μὲ βάση τὰ βιβλία αὐτὰ θὰ ἦταν χρήσιμο νὰ τῷ χεῖ κάποιες ἐπιμορφώσεως.

Γιὰ τοὺς λόγους αὐτοὺς ἐῖσηγοῦμαι:

- α) νὰ γνωμοδοτήσει τὸ Τμήμα θετικὰ γιὰ τὴν ἔγκριση καὶ ἐντύπωση τῶν Μαθηματικῶν τοῦ οἴκου WESTERMANN Δ' καὶ ΣΤ' τάξεων καὶ τὴ χορήγηση τους στοὺς μαθητὲς τῶν ἑλληνικῶν σχολείων τῆς Δ' Γερμανίας καὶ
- β) νὰ ληφθεῖ μέριμνα, ὥστε νὰ ἐπιμορφωθοῦν στὰ Μαθηματικά οἱ Ἕλληνες διδάσκαλοι ποὺ θὰ διδάξουν στὶς διγλωσσες τάξεις.

Τὸ Τμήμα ἀφοῦ ἔλαβε ὑπόψη του:

- α) Τὸ ἔγγραφο ἀριθμ. Φ. 814.13/327/Ζ/3199/27-4-1979 τῆς Δ/σεως Ε.ΕΕ τοῦ ΥΠΕΠΘ, β) φωτοτυπικὸ ἀντίγραφο τοῦ ἀριθμ. 955/29-3-79 ἔγγράφου τοῦ Ἐκπ. Συμβούλου Ἐπὶ τῇ Συμβούλων Ἐκπ/σεως Ἑλληνοπαίδων Δυτ. Εὐρώπης, γ) τὴν εἰσήγησιν τοῦ κ. Β. Κονιδιτσιώτη, Συμβούλου Β', καὶ δ) τὴ διεξοδική συζήτηση μεταξύ τῶν μελῶν.

δμόφωνα ἀποφαινεται

1. Γνωμοδοτεῖ θετικὰ γιὰ τὴν ἔγκριση καὶ ἐντύπωση τῶν Μαθηματικῶν τοῦ οἴκου WESTERMANN τῶν Δ' καὶ ΣΤ' τάξεων τοῦ Δημοτικοῦ καὶ τὴ χορήγηση τους στοὺς μαθητὲς τῶν ἑλληνικῶν σχολείων τῆς Δυτ. Γερμανίας.
2. Προτείνει νὰ ληφθεῖ μέριμνα, ὥστε νὰ ἐπιμορφωθοῦν στὰ Μαθηματικά οἱ Ἕλληνες διδάσκαλοι ποὺ θὰ διδάξουν στὶς διγλωσσες τάξεις.

Για τὸ τρίτο θέμα τῆς ἡμερήσιας διατάξεως ποῦ ἀναφέρεται σέ
γνώμοδότηση γιὰ σχ. "Αποφάσεως "Περὶ τῶν κλάδων τῶν διδασκομένων
μαθημάτων, τῶν ὥρῶν ἐβδομαδιαίας διδασκαλίας, τῶν περιγραμμάτων
τῆς διδαντέας ὕλης καὶ λοιπῶν λεπτομερειῶν ποῦ ἀφοροῦν στὴ μετεκπαί-
δευση "μελίζονος διαρρείας" διδασκάλων καὶ Νηπιαγωγῶν στὸ Μ.Δ.Δ. Ε"
γίνεται μία κατ'ἀρχὴν συζήτηση κατὰ τὴν ὁποία ὁ εἰσηγητὴς τοῦ θέ-
ματος κ. Ἀνδριόπουλος ἀναπτύσσει τὸ θέμα καὶ κάνει γενικὲς παρα-
τηρήσεις.

Τὸ Τμῆμα θά συνεχίσει τὴ συζήτηση καὶ θά ἀποφασίσαι σχετικὰ
σὲ ἐπόμενη συνεδρία του.

Ἐπειτα ἀπὸ αὐτὰ ἔληξε ἡ συνεδρία.

Ἡ Γραμματείας

Ε. Παπανικολάου

Εὐρ. Παπανικολάου

Το

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΘΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ
ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΚΕΝΤΡΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΜΕΛΕΤΩΝ
ΚΑΙ ΕΠΙΜΟΡΦΩΣΕΩΣ (ΚΕΜΕ)
ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΕΩΣ

Πράξη 52/1979

Σήμερα, 8 'Ιουνίου 1979 ημέρα Παρασκευή και ώρα 10.30 πρωινή, συνεδρίασε το Τμήμα Δημοτικής 'Εκπαιδεύσεως του Κέντρου 'Εκπαιδευτικών Μελετών και 'Επιμορφώσεως στην αίθουσα συνεδριάσεών του (Λεωφόρος 2, 'Αθήνα).

"Ελαβαν μέρος στη συνεδρίαση, αφού προσιλήθησαν σύμφωνα με τη νόμιμη διαδικασία από τον Προεδρεύοντα του Τμήματος κ. Βασ. Κονιδιώτη, Σύμβουλο Β', οί κ.κ. Δημ. 'Ανδριόπουλος, Νικ. Βλουτίδης, Κων/νος Πασσάκης, Νικ. Παπαδόπουλος, Σύμβουλοι Β', 'Αριστ. Βουγιούκας, Γεώργ. Μαραγκουδάκης, 'Αντών. Μπενέσιος, Ειδικοί Σύμβουλοι παρά τῷ ΚΕΜΕ, Δ. Μελλάς, Κ. Φούσικας, Εισηγητές τοῦ ΚΕΜΕ, καθώς και ἡ γραμματέας τοῦ Τμήματος Εὐρυδίκη Παπανικολάου με βαθμό 60.

Θέμα ἡμερήσιας διατάξεως

Κατάρτιση αναλυτικοῦ προγράμματος ('Επιδιώξεις γενικῶν ἐνοτήτων τῶν Ὁρθοκεντιῶν Γ', Δ', Ε' καὶ ΣΤ' τάξεων).
Εισηγητές κ.κ. Ν. Παπαδόπουλος, Κ. Φούσικας.

Στὴν ἀρχὴ ἐπικυρώνεται τὸ πρακτικὸ τῆς προηγούμενης συνεδρίας.

Στὴ συνέχεια οἱ εἰσηγητὲς τοῦ θέματος κ.κ. Ν. Παπαδόπουλος, Σύμβουλος Β', Κ. Φούσικας, Εἰσηγητὴς τοῦ ΚΕΜΕ, θέτουν ὑπόψη τοῦ Τμήματος εἰσηγητικὸ σχέδιο μετὰ τίς ἐπιδιώξεις τῶν γενικῶν ἐνοτήτων τοῦ μαθημάτων τῶν Ὁρθοκεντιῶν τῶν τάξεων Γ', Δ', Ε' καὶ ΣΤ' τοῦ Δημοτικοῦ, ποὺ ἔχει ὡς ἑξῆς:

Γ' ΕΠΙΔΙΩΞΕΙΣ ΓΕΝΙΚΩΝ ΕΝΟΤΗΤΩΝ

Τάξη Γ' : ΠΑΛΑΙΑ ΔΙΑΘΗΚΗ

1. Ἡ παρουσίαση τοῦ θεοῦ ὡς πάνσοφου Δημιουργοῦ καὶ ὑποργνοῦ Πατέρα τοῦ κόσμου, στὸν ὁποῖο ὑπάρχει τάξη, σκοπιμότητα καὶ μεγαλεῖο.

2. Ἡ συλλαβὴ τῆς προσωπικότητος τῶν Πατριαρχῶν, οἱ ὅποιοι, ἔν καὶ ἔζησαν σέ μιᾷ ἐποχῇ πού ἡ Θ. Ἀποκάλυψις δέν εἶχε δοθεῖ ὀλόκληρη, ἀγάπησαν τόν ἀληθινόν Θεόν καὶ τόν ὑπηρετήσαν μέ τῆ ζωῇ καὶ τό ἔργο τους.

3. Ὁ τονισμός τοῦ ἡγετικοῦ ρόλου τοῦ Μαῦσῃ καὶ ἡ πορεία τοῦ λαοῦ ἀπὸ τὴν Αἴγυπτο ὡς τὴν ἐγκατάστασίν του στὴ γῆ τῆς ἐπαγγελίας.

4. Ἡ ἱστορία τῆς ἐγκαταστάσεως τοῦ λαοῦ στὴ γῆ τῆς ἐπαγγελίας, τῆς συγκροτήσεως τῶν κοινωνικῶν δομῶν στὴ νέα κατάσταση καὶ τῆς ζωῆς τοῦ λαοῦ.

5. Ἡ παράσταση τῶν Προφητῶν ὡς θρησκευτικῶν καὶ κοινωνικῶν ἡγετῶν, οἱ ὅποιοι δέ διδάσκουν μόνο τὴν ὁρθή πίστι, ἀλλὰ ἐνδιαφέρονται ἑξῆς γιὰ τὴν πνευματικὴ πρόοδο, στὴν ἡθικὴ συγκρότηση καὶ τὴ δικαιοσύνη τοῦ λαοῦ.

6. Ἡ υπογράμμιση τῆς αἰχμαλωσίας, τοῦ λαοῦ ὡς συνέπειας τῆς διαίρεσεως, τῶν μικροτήτων καὶ τῆς ἀπειθαρχίας τοῦ λαοῦ κατὰ τοῦ Θεοῦ καὶ ἡ παρουσίαση τῆς λυτρώσεως τοῦ λαοῦ ὡς βραβεῖου γιὰ τὴν ἐνότητά του καὶ τὴν ἀφοσίωσή του στό Θεό.

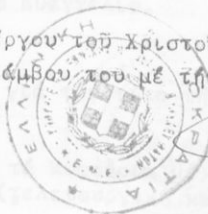
Τέση Δ': ΚΑΙΝΗ ΔΙΑΘΗΚΗ

1. Ἡ φανέρωση τοῦ ρόλου τοῦ Προδρόμου καὶ τῆς Παναγίας στὴν ἔλευση τοῦ Χριστοῦ, ἡ παρουσίαση τῆς γεννήσεως τοῦ Χ. ὡς γεγονότος κοσμοϊστορικοῦ καὶ τῶν συνθηκῶν κατὰ τὴν ὁποῖαν πέρασε τὰ παιδικὰ του χρόνια ὁ Χ.

2. Ἡ παρουσίαση τῆς δημόσιας ἐμφανίσεως τοῦ Χριστοῦ ὡς θρησκευτικοῦ ἡγέτη καὶ ἐναρμονωτῆ καὶ ἡ υπογράμμιση τῶν κύριων σημείων τῆς ἀνυπέρβλητης διδασκαλίας του.

3. Ἡ ἱστορία τῆς ἐκπληκτικῆς θαυματουργίας τοῦ Χριστοῦ, ἡ ὁποία τόν ἀποδεικνύει κύριο καὶ ἐξουσιαστή τῆς φύσεως, τῶν δαιμόνων, τῆς ζωῆς καὶ τοῦ θανάτου.

4. Ὁ τονισμός τῆς ὁλοκληρώσεως τοῦ ἔργου τοῦ Χριστοῦ μέ τὴ λυτρωτικὴ του θυσία πάνω στό Σταυρό καὶ τοῦ θριάμβου του μέ τὴν ἀνάσταση καὶ τὴν ἀνάληψή του.

Τάξη Ε: ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΗ ΙΣΤΟΡΙΑ

1. Ἡ παρουσίαση τῆς ἰδρύσεως τῆς Ἐκκλησίας, τῆς ζωῆς τῶν πρώτων Χριστιανῶν καὶ τῶν πρώτων προσπαθειῶν γιὰ τὴν ἐξάπλωση καὶ ἡ ὁργάνωση τῆς Ἐκκλησίας.
2. Ἡ ἱστορία τῆς συγκροτήσεως καὶ ἐνότητος τῆς Ἐκκλησίας μετὰ τὴ βοήθεια τῶν Συνόδων καὶ τῆς ἐδραλώσεώς της μετὰ τοὺς ἀγῶνες καὶ τὴ διδασκαλίαν τῶν Πατέρων.
3. Ἡ παρουσίαση τῆς ζωῆς καὶ δράσεως τῆς Ἐκκλησίας στὸ Βυζάντιον καὶ τὴ Δύση καὶ τῆς συμβολῆς της στὶς ἐκδηλώσεις τοῦ κοινωνικοῦ βίου τῶν λαῶν.
4. Ὁ τόνισμός τοῦ ἱστορικοῦ ρόλου τῆς Ἐκκλησίας στὴ διατήρηση τῆς ἐνότητος τοῦ ἑλληνικοῦ ἔθνους κατὰ τὴν περίοδο τῆς τουρκοκρατίας καὶ τὴν Ἐπανάσταση τοῦ 1821, τῆς ἀνακηρύξεώς της ὡς αὐτοῦξέφαλης καὶ τῆς ζωῆς καὶ δράσεως τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδας.
5. Ἡ ὑπογράμμιση τῆς θέσεως τῆς Ὁρθοδοξίας στὸ Χριστιανικὸ νόμο καὶ γενικὰ στὴν οἰκουμένη καὶ τοῦ ρόλου ποὺ καλεῖται νὰ καίξει στὴ σύγχρονη ἐποχὴ.

Τάξη ΣΤ': ΚΑΤΗΧΗΣΗ ΚΑΙ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΗ

α) Κατὰ τὴν ἡσυχία :

1. Ἡ παρουσίαση τοῦ φαινομένου τῆς ὁρητικῆς ὡς ἐκφράσεως τῆς ἐσώτερης μεταφυσικῆς ἀνάζητήσεως τοῦ ἀνθρώπου καὶ ἰδιαίτερα τοῦ Χριστιανισμοῦ ὡς τῆς τέλει ὁρητικῆς, τοῦ ὁποῦ ὁλοκληρωμένη καὶ τέλεια ἔκφραση εἶναι ἡ Ὁρθοδοξία.
2. Ἡ ἀνάληψη τῶν βασιμῶν ἀληθειῶν τοῦ Χριστιανισμοῦ μετὰ τὴν Σόμβολο τῆς πίστεως.
3. Ἡ διδασκαλία τῶν κυριότερων σημείων τοῦ Μωσαϊκοῦ Νόμου καὶ ἡ ἐκδοὺς τοῦ ἡθικοῦ Νόμου ποὺ περιέχεται στὸ Εὐαγγέλιον.

β) Λειτουργικὴ

- 4) Ἡ ἱστορικὴ καὶ θεολογικὴ ἐκδοὺς γιὰ τὸν τόπο τῆς δημόσιας προσευχῆς καὶ λατρείας.
- 5) Ἡ ἐκδοὺς τῆς διδασκαλίας γύρω ἀπὸ τὰ μυστήρια μετὰ τὰ ὁποῖα παρέχεται ἡ θέλα Χάρη καὶ λυτρώνεται ὁ πιστός (τελετουργικὴ καὶ δογματικὴ ἐκδοὺς).

6) Η παρόσταση της θ. Λειτουργίας ως του κέντρου της Λατρείας, ή έρμηνεία της και ή μόηση των μαθητών για μία εύσυνείδητη συμμετοχή τους σ'αυτήν.

7) Η παρουσίαση του χρόνου της Λατρείας όπως φαίνεται στις εορτές και ή έκθεση στοιχείων ύμνογραφίας.

8) Η επισημάνση των ειδικών ακολουθιών της Έκκλησίας για κάθε έκδηλωση και ανάγνηση του πιστού από τη γέννηση ως το θάνατό του, πράγμα που δείχνει ότι "ή ευσέβεια προς πάντα ώφελιμός έστι, έπαγγελίαν έχουσα ζωής της νυν και της μελλούσης".

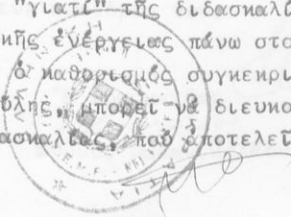
Έπειτα ο εισηγητής κ. Φούσας διευκρινιστικά λέγει ότι οι επιδιώξεις, όπως διατυπώθηκαν, βασικά ανταποκρίνονται στις θεολογικές απόψεις. Πιστεύει ότι το κείμενο των επιδιώξεων έχει πληρότητα και ανταποκρίνεται και στην απόφαση του Τμήματος τη σχετική με τη διατύπωση των επιδιώξεων.

Ακολουθετ διεξοδική συζήτηση και ανταλλάσσονται διάφορες απόψεις.

Ο κ. Μελάς, Εισηγητής του ΚΕΜΕ, παρατηρεί ότι το κείμενο των επιδιώξεων των γενικών ενότητων των θρησκευτικών, που παρουσίασαν στο Τμήμα οι εισηγητές, είναι περιγραφή της ύλης του μαθήματος και όχι επιδιώξεις, γιατί οι επιδιώξεις και οι στόχοι θα πρέπει να λένε τις ικανότητες και δεξιότητες που θα αποκτήσει ο μαθητής μετά τη διδασκαλία.

Με τον κ. Μελά συμφωνεί και ο κ. Μαργαλιουδάκης, Βιθικός Σύμβουλος παρά τῷ ΚΕΜΕ.

Ο κ. Βλουτίδης, Σύμβουλος Β', λέγει τὰ εξής:

"Ολοκληρη ή εισήγηση που έχει θέμα "Επιδιώξεις Γενικών Ένοτήτων" του μαθήματος των θρησκευτικών του Δημοτικού αποτελεί άπλή και μόνο περιγραφή της θρησκευτικής ύλης, δηλαδή αναφέρεται στο "τί" της διδασκαλίας, πράγμα που για το λόγο αυτό δεν είναι δυνατό ν'αποτελέσει αντικείμενο άλλ'όχι και περιεχόμενο των επιδιώξεων των γενικών διδασκντικών ενότητων. Μ'αυτές αναζητούμε πάντοτε το "γιατί" της διδασκαλίας και όρίζουμε γενικά τ'αποτελέσματα της διδασκντικής ενέργειας πάνω στους μαθητές. Ακόμα, πρέπει να σημειωθεί ότι μόνο ο καθορισμός συγκεκριμένων επιδιώξεων και όχι άπλών περιγραφών της ύλης, μπορεί να διευκολύνει το δύσκολο έργο της αξιολόγησης της διδασκαλίας, που αποτελεί φάση του νέου Α.Π.".

Στή συνέχεια ο κ. Βλουτίδης δηλώνει ότι θα μειοψηφίσει αν οι επιδιώξεις δεν διατυπωθούν σύμφωνα μ'αυτά που ανέπτυξε.

Ο κ. Βουγιούκας, Ειδικός Σύμβουλος παρά τῷ ΚΕΜΕ, νομίζει ότι, όπως είναι διατυπωμένες οι επιδιώξεις, είναι επιδιώξεις έννοτητων και όχι διδασκαλίας τῶν έννοτήτων. Έχουν δηλ. σχέση με τό περιέχο-μενο τοῦ μαθήματος και τό βασικό του σημεῖα και αυτό, κατά τή γνώμη του, είναι χρήσιμο γιά τή συγγραφή τοῦ διδακτικοῦ ἔγχειριδίου. Διατυπώνει τήν ἄποψη ότι οἱ επιδιώξεις θα πρέπει νά διατυπωθοῦν ἔτσι ὥστε χωρίς νά ἀγνοοῦνται τά κύρια σημεῖα τοῦ περιεχομένου νά φαίνεται και τό ἀποτέλεσμα θά ἔχει ἡ διδακτική ἐνέργεια πάνω στοὺς μαθητές.

Στό σημεῖο αὐτό ο κ. Φούσιας παίρνει τό λόγο και τονίζει ότι στό στάδιο αὐτό ἐνδιαφέρει ἡ ἐπιδίωξη τῆς ὕλης. Τί δηλαδή θέλουμε νά διδάξουμε μ'αὐτή τήν ὕλη.

Μέ τήν ἄποψη αὐτή τοῦ κ. Φούσιας δέν συμφωνεῖ ο κ. Πασσάνος, Σύμβουλος Β', ὁ ὁποῖος λέγει τά ἑξῆς:
"Νομίζω ότι στό ἐπίπεδο αὐτό δέν λέμε τί θέλουμε νά διδάξουμε μ'αὐτή τήν ὕλη. Αὐτό ἔγινε στό προηγούμενο στάδιο. Τό ἐρώτημα ἔδω είναι γιατί θέλουμε νά διδάξουμε αὐτή τήν ὕλη, τί δηλ. ἐπιδιδάσκουμε νά γίνει πάνω στό μαθητή μέ τή διδασκαλία".

Στή συνέχεια ο κ. Πασσάνος προτείνει νά χρησιμοποιηθοῦν ἀντί τῶν οὐσιαστικῶν πού κατά κανόνα προτάσσονται τῶν ἐπιδιώξεων, τά ἀντίστοιχα ρήματα.

Τέλος, ο κ. Κονιδιτσιώτης, Σύμβουλος Β', διατυπώνει τήν ἄποψη ότι αὐτή τή φάση τοῦ προγράμματος πρέπει νά διαλευκανθεῖ τί κυρίως ἐπιδιδάσκει ὁ δάσκαλος μ'αὐτή τή συγκεκριμένη ὕλη. Οἱ ἐπιδιώξεις τοῦ μαθήματος θά πρέπει νά εἶναι σωστά διατυπωμένες και στηριγμένες στό κύρια σημεῖα τῆς ὕλης.

Στή συνέχεια προτείνει οἱ εἰσηγητές νά διατυπώσουν τίς ἐπιδιώξεις τοῦ μαθήματος τῶν θρησκευτικῶν σύμφωνα μέ τό πνεῦμα τῆς συζήτησεως.

Τό Τμήμα θά συνεχίσει τή συζήτηση σέ ἐπόμενη συνεδρία του.

Ἐπειτα ἀπό αὐτά ἔληξε ἡ συνεδρία.

Ο Προεδρεύων

Βασ. Κονιδιτσιώτης

Ἡ Γραμματέας

Εὐρύδ. Παπανικολάου

Πράξη 53/1979

Σήμερα, 12 'Ιουνίου 1979 ημέρα Τρίτη και ώρα 9.30 πρωΐνῃ, συνεδρίασε τὸ Τμήμα Δημοτικῆς Ἑνπαιδεύσεως τοῦ Κέντρου Ἑνπαιδευτικῶν Μελετῶν καὶ Ἑπιμορφώσεως στὴν αἴθουσα συνεδριάσεών του (Λεωχάρους 2, Ἀθήνα).

Ἐλαβαν μέρος στὴ συνεδρίαση, ἀφοῦ προσιλήθησαν σύμφωνα μὲ τὴ νόμιμη διαδικασία ἀπὸ τὸν Προεδρεύοντα τοῦ Τμήματος κ. Βασ.Κονιδιτσιώτη, Σύμβουλο Β', οἱ κ.κ. Δημ. Ἀνδριόπουλος, Νικ. Βλουτίδης, Κων/νος Πασσάκος, Νικ. Παπαδόπουλος, Σύμβουλοι Β', Δ.Μελάς, Ἰωάν. Χριστιᾶς, Εἰσηγητὲς τοῦ ΚΕΜΕ, καθὼς καὶ ἡ γραμματέας τοῦ Τμήματος Εὐρ. Παπανικολάου μὲ βαθμὸ 6ο.

Θέματα ἡμερήσιας διατάξεως

- ΘΕΜΑ 1ο. Θεματολόγιο Σπουδῆς τοῦ Περιβάλλοντος τῶν Α', Β', Γ' καὶ Δ' τάξεων γιὰ τοὺς Ἑλληνες μαθητὲς τῆς Δυτ. Γερμανίας.
- ΘΕΜΑ 2ο. Διατύπωση γνώμης πάνω σὲ σχέδιο ἀποφάσεως διδαιτῶν, κατὰ ἐξάμηνα, μαθημάτων στοὺς μετενπαιδευόμενους διδασκάλους καὶ νηπιαγωγούς "μελίζονος διαρκείας" στὸ Μ.Δ.Δ.Ε.Εἰσηγητῆς κ. Α. Ἀνδριόπουλος.
- ΘΕΜΑ 3ο. Σχέδια ὠρολογίων προγραμμάτων γιὰ τὰ εἰδιναὰ σχολεῖα. Εἰσηγητῆς κ. Παπαδόπουλος.
- ΘΕΜΑ 4ο. Γνωμοδότηση γιὰ τὰ βιβλία: α) "Διαλυμένη Οἰκογένεια" καὶ β) "Σύγχρονο παιδιὸ ἔντυπο" τῆς κ. Βασιλᾶνη.

Στὴν ἀρχὴ ἐπικυρφνεται τὸ πραντινὸ τῆς προηγουμένης συνεδρίας. Ἡ συζήτηση γιὰ τὸ πρῶτο θέμα τῆς ἡμερήσιας διατάξεως ἀναβλήθηκε γιὰ μιὰ ἀπὸ τῆς ἐπόμενες συνεδρίες.

ΘΕΜΑ 20. Διατύπωση γνώμης πάνω σέ σχέδιο απόφασεως διδαντέων, κατά
έξαμηνια, μαθημάτων στους μετεμπαιδευομένους διδ/λους και
νηπιαγωγούς " μελζονος διαρκειας" στο Μ.Δ.Δ.Ε.

Ο αρμόδιος για τό θέμα εισηγητής κ.Δ. Ανδριόπουλος, Σύμβουλος
Β', εισηγείται στο Τμήμα τά ακόλουθα:

"Η Διεύθυνση Έφαρμογής Προγραμμάτων ΣΕΔΠ με τό έγγραφο αριθμ.
Φ.557.1/Γ/2644/17-4-1979 απέστειλε στο ΚΕΜΕ α) σχέδιο ύπουργινης απο-
φάσεως "περί των κλάδων των διδασκομένων μαθημάτων στους μετεμπαιδευο-
μένους στο Μ.Δ.Δ.Ε. διδασκάλους και νηπιαγωγούς "μελζονος διαρκειας"
και β) σχέδιο ύπουργινης απόφασεως (έχει συνταχθεί τό 1972) σχετικό με
τό περίγραμμα της διδαντέας ύλης των μαθημάτων, για γνωμοδότηση σύμφω-
να με τό άρθρο 2 του Ν.186/1975.

ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ

1. Τό Ν.Διάταγμα 1222/72, άρθρο 4, καθορίζει τον αριθμό και τους τί-
τλους των μαθημάτων ως έξης: 1) Φιλοσοφικά, 2) Ψυχολογικά, 3) Παιδα-
γωγικά, 3) Παιδαγωγικά, 4) Έλληνικά, 5) Ίστορικά, 6) Θρησκευτικά,
7) Μαθηματικά, 8) Φυσικές Έπιστήμες, 9) Κοινωνικές και Πολιτικές
Έπιστήμες, 10) Οργάνωση και Διοίκηση της Έκπαίδευσως, 11) Ψυχολογικά
και Έπαγγελματικές Προσανατολισμός, 12) Ξένη Γλώσσα, 13) Ρυθμική-Κινη-
σιοθεραπεία-Άθλοπαιδιές και 14) Πρακτικές Άσκήσεις-Φροντιστήρια-Έρ-
γαστήρια-Υποδειγματικές Διδασκαλίες. Τό άρθρο 6, παρ. 85 του ατόυ
Ν.Διατάγματος προβλέπει την έκδοση ύπουργινης Απόφασεως, ποδ ρυθμί-
ζει τά σχετικά με τους κλάδους, τίς ώρες, τά περιγράμματα της διδαντέας
ύλης, την κατανομή των θεωρητικών μαθημάτων και των άσκήσεων κατά άνα-
δοματικά έξάμηνια, καθώς και άλλες λεπτομέρειες.

2. Τό υπό γνωμοδότηση σχέδιο της ύπουργινης απόφασεως, τό όποιο βασί-
ζεται στο Ν.Δ.1222/72 και τό Π.Δ. 54/73, έντός του άρθρου 3, δέν έχει
έκπληρηθεί έξ ύπαρχης, αλλά είναι αντίγραφο προγενέστερης ύπουργινης
απόφασεως-τουλάχιστον όσον άφορά στα άρθρα 1 και 2- ποδ σήμερα ισχύει
και καθορίζει τους κλάδους των διδασκομένων μαθημάτων, τίς ώρες της
και καθορίζει τους κλάδους των διδασκομένων μαθημάτων, τίς ώρες της
έβδομαδιαίας διδ/σίας και άλλες σχετικές λεπτομέρειες. Έπομένως, απο-
τέλλεται για μία νέα θεώρηση και, άν κριθεί άκόπιμο, βελτίωση του.
Η άνάγκη άναθεωρήσεως και προσαρμογής του στη νέα εκπαιδευτική/πραγμα-

τινότητα, που ήδη έχει διαμορφωθεί κατά τα τελευταία έτη, είναι, χωρίς αμφιβολία, επιτακτική. Βέβαια, οι προσαρμογές, που πιστεύεται ότι πρέπει να γίνουν, περιορίζονται αίσθητά από τα αναφερθέντα νομικά κείμενα* π.χ. δεν είναι δυνατό να αφαιρεθούν ή να προστεθούν νέα μαθήματα στον κατάλογο γο των κύριων μαθημάτων που όρίζει το Ν.Δ. 1222/72* όρισμένες αλλαγές μπορούν να γίνουν μόνο στους επί μέρους κλάδους των μαθημάτων. Γενικά, τα νομικά πλαίσια των διαταγμάτων που ισχύουν επιτρέπουν τροποποιήσεις μέχρις ενός βαθμού μόνον, αφού το περιεχόμενο των ύπουργιων αποφάσεων πρέπει να παρουσιάζει συνέπεια προς τη γενική φιλοσοφία και τις επιδι- ώξεις των διαταγμάτων αυτών. Με την ευκαιρία αυτή, διατυπώνεται ή εύχή, άντλ να αναθεωρούνται έτσι περιορισμένα και κατά καιρούς όρισμένα τμή- ματα του γενικού θεσμικού πλαισίου, να έκπονηθετ νέο βασικό νομικό πλαίσιο, ώστε να καθοριστούν έξυπαρχής τδσον ή φιλοσοφία, οι σκοποι και οι επιδιώξεις, όσο και ή δομή και οι τρόποι λειτουργίας γενικά της σχολής αυτής* πιστεύεται ότι έτσι ή σχολή, που άλλωστε ιδρύθηκε περίπου πριν από μία δεκαετία και κάτω από διαφορετικές εκπαιδευτικές συνθήκες, θα μπορέσει να ανταποκριθετ στις σύγχρονες παιδευτικές και μορφωτικές ανάγκες, που, άπορρέουν από τη νέα εκπαιδευτική πραγματι- τητα, θα άποδώσει περισσότερο και θα δικαιώσει την ύπαρξή της στο μέ- λον.

3. Το σχέδιο περιέχει τρία άρθρα, που αναφέρονται: στα διδακτέα μαθή- μετα των μετεμπαιδευόμενων δασκάλων (άρθρο 1), των μετ/ων νηπιαγωγών (άρθρο 2) και στα περιγράμματα της διδακτέας ύλης των μαθημάτων (άρθρο 3).

4. Από την εξέταση των δύο πρώτων (και σπουδαιότερων) άρθρων του σχε- δίου προκύπτουν τα εξής: α) Οι κλάδοι των μαθημάτων που δίδασκονται στούς δασκάλους είναι 26 και στις νηπιαγωγούς φθάνει τις 23 ώρες ανά Α*, σκαλίας τους για δασκάλους και νηπιαγωγούς φθάνει τις 23 ώρες ανά Α*, Β*, και Γ* άναδημαίνα εξαμήνα και 21 ώρες ανά Δ* εξαμήνο. β) Για τους δασκά- λους. Οι κλάδοι των 'Επιστημών της 'Αγωγής (Φιλοσοφία, Παιδαγωγικά και Ψυχολογία) που δίδασκονται είναι 16 (61% του συνόλου των κλάδων) και ε- καλύπτονται με 54 ώρες (61% του συνολικού άριθμού των διδακτινών ώρων), ενώ οι διάφοροι κλάδοι των ειδιων μαθημάτων είναι 10 (39%) και καλύπτο- νται με 36 ώρες (39%). 'Αναλυτικότερα, ό έβδομαδιατός διδακτινός χρόνος που διατίθεται ανά Α* και Β* εξαμήνα για τις 'Επιστήμες της 'Αγωγής είναι 12 ώρες (52%) και για τα ειδινα μαθήματα 11 ώρες (48%). Στά Γ* και Δ* εξαμήνα για τις 'Επιστήμες της 'Αγωγής 15 ώρες (69%) και για τα

είδινά μαθημάτων 7 ώρες (31%). γ) Γιά τὴν νηπιαγωγὸς: Γενικά οἱ κλάδοι τῶν μαθημάτων τῶν ἐπιστημῶν τῆς ἀγωγῆς εἶναι 16 καὶ καλύπτονται μὲ 52 ὥρες, ἐνῶ οἱ κλάδοι τῶν εἰδικῶν μαθημάτων εἶναι 10 καὶ καλύπτονται μὲ 36 ὥρες. Ἀναλυτικότερα, ὁ ἐβδομαδιαῖος διδακτικὸς χρόνος ποὺ διατίθεται στὰ Α' καὶ Β' ἐξάμηνα κατὰ προσέγγιση εἶναι 15 ὥρες (71%) γιὰ τοὺς κλάδους τῶν ἐπιστημῶν τῆς ἀγωγῆς καὶ 8 ὥρες (29%) γιὰ τοὺς κλάδους τῶν εἰδικῶν μαθημάτων· στὸ Γ' ἐξάμηνο 13 ὥρες (56,5%) γιὰ τὴν ἐπιστήμης τῆς ἀγωγῆς καὶ 10 ὥρες (43,5%) γιὰ τοὺς κλάδους τῶν εἰδικῶν μαθημάτων· στὸ Δ' ἐξάμηνο 11 ὥρες (52,5%) γιὰ τὴν ἐπιστήμης τῆς ἀγωγῆς καὶ 10 ὥρες (47,5%) γιὰ τὰ εἰδικά μαθηματα.

5. Σχετικὰ μὲ τὴν κατανομὴ τῶν κλάδων τῶν ἐπιστημῶν τῆς ἀγωγῆς καὶ τῶν ὥρῶν διδ/λίας τους, διαπιστώνονται τὰ ἑξῆς: α) ἀπὸ τὰ φιλοσοφικά διδάσκονται μόνον ἓνας κλάδος, ἡ Ἱστορία τῆς Φιλοσοφίας, ποὺ καλύπτεται μὲ μιὰ ὥρα ἐβδομαδιαίως σὲ δύο ἐξάμηνα, β) ἀπὸ τὰ Παιδαγωγικά (στὰ παιδαγωγικά κατὰτάσσονται καὶ τὰ διδακτικά Προβλήματα, ἐπειδὴ ὁ Ν. 1222/72 δὲν ἀναφέρεται σὲ ἰδιαίτερο κῆριο μάθημα διδακτικῆς), διδάσκονται 7 κλάδοι - Προβλήματα Γενικῆς Παιδαγωγικῆς, Πειραματικὴ Παιδαγωγικὴ - Ἐφαρμογές, Σύγχρονα Παιδαγωγικά θέματα, Συγριτικὴ Παιδαγωγικὴ, διδακτικὰ Προβλήματα καὶ Στατιστικὴ στὴν Παιδαγωγικὴ - ποὺ καλύπτονται συνολικά μὲ 26 ὥρες καὶ ἀναλυτικὰ μὲ 7 ὥρες ἐβδομαδιαίως στὰ Α' καὶ Β' ἐξάμηνα καὶ 6 ὥρες στὰ Γ' καὶ Δ' καὶ γ) ἀπὸ τὰ ψυχολογικά διδάσκονται 6 κλάδοι - Ψυχολογία τοῦ Παιδιοῦ, Ψυχολογία τῆς Προσωπικότητος, Ψυχολογία τῶν Ἀτομικῶν Διαφορῶν, Κοινωνικὴ Ψυχολογία, Παιδαγωγικὴ Ψυχολογία - Ψυχολογία Μάθησως, Ψυχολογία τῆς Προσαρμογῆς - ποὺ καλύπτονται συνολικά μὲ 14 ὥρες καὶ ἀναλυτικὰ μὲ 3 ὥρες ἐβδομαδιαίως στὰ Α' καὶ Β' ἐξάμηνα καὶ 4 ὥρες ἐβδομαδιαίως στὰ Γ' καὶ Δ'.

6. Τὰ στοιχεῖα ποὺ ἀναφέρονται στὴν παραπάνω παραγράφου, ὁδηγοῦν στὴν διαπιστώσεις: α) Τὸ πλῆθος τῶν κλάδων τῶν διαφόρων μαθημάτων ποὺ διδάσκονται καὶ ὁ ἐξαιρετικὰ μεγάλος ἀριθμὸς ὥρῶν δὲν ἐξασφαλίζει τὴν κατὰ πλῆτος καὶ βάθος σπουδὴ τῶν φιδακτέων ἀντικειμένων, β) ἡ ποιότητα τοῦ ἰδρύματος αὐτοῦ ὑποβιβάζεται καὶ εἶναι ἀμφίβολο ἂν ἀνταποκρίνεται στὸ σηοπὸ γιὰ τὸν ὅποιο ἰδρύθηκε (βλέπε Ν.Δ. 1222/72, καὶ ἰδιαίτερα τὸ ἀρθρ. 4 παρ. 1: "σηοποῦσα εἰς τὴν κατάρτισιν στελεχῶν διὰ τὰς ἀνωτέρας θέσεις τῆς ἐκπαιδεύσεως"), γ) δὲν ὑπάρχει ὀρθολογικὴ κατανομὴ μεταξὺ τῶν μαθημάτων τῶν Ἐπιστημῶν τῆς ἀγωγῆς καὶ τῶν εἰδικῶν μαθημάτων, ὅτε καὶ ὁ μεταξὺ τῶν διαφόρων κλάδων τοῦ αὐτοῦ μαθήματος (κατὰ τὴν ἐννοία τοῦ

N.Δ.1222/72) και του απαιτούμενου χρόνου για τη διδασκαλία τους.

7. Για την κατά το δυνατό και μέσα στα όρια που επιτρέπει το Ν.Δ. 1222/72, βελτίωση του σχεδίου γενικά προτείνονται: α) ο περιορισμός του αριθμού των διαφόρων κλάδων που διδάσκονται σε δασκάλους και νηπιαγωγούς και του χρόνου διδασκαλίας τους επειδή έτσι (1) επιτυγχάνεται περισσότερο ή κατά βάθος και πλάτος σπουδής των διδαντέων αντίκειμένων και (2) ο διαθέσιμος χρόνος μπορεί να χρησιμοποιηθεί από τους μετ/νους για την παρακολούθηση διαφόρων πολιτιστινών εκδηλώσεων στην πρωτεύουσα, πράγμα που θα συμβάλλει στην πληρέστερη καλλιέργεια και σφαιρική μόρφωσή τους και β) σύμπτυξη, έμφαση ή προσθήκη νέων κλάδων, σύμφωνα με όρισμένες απαιτήσεις που απορρέουν από τις τελευταίες θεσμικές αλλαγές και το νέο πνεύμα στην εκπαίδευση, την ένταξη της χώρας μας στην Ευρωπαϊκή Κοινότητα και τις επικείμενες αλλαγές στο θεσμό των παιδαγωγικών Αναδημιών.

Ειδικότερα, προτείνονται οι εξής τροποποιήσεις στα επιμέρους άρθρα του σχεδίου:

"Άρθρο 1ο

1) Μάθημα αριθμ. 1. 'Αλλαγή του τίτλου από "Ιστορία της Φιλοσοφίας" σε "Σταθμοί της 'Ιστορίας της Φιλοσοφίας", επειδή κρίνεται σκόπιμο να διδάσκονται μόνον οι σπουδαιότεροι σταθμοί της φιλοσοφικής σκέψης, ώστε να επιτυγχάνεται διεξοδική ανάλυση των φιλοσοφικών θεωριών και ώστε να αναλυθούν οι σημαντικότερες φιλοσοφίες. Για την κάλυψη των σημαντικότερων φιλοσοφιών και σχολών από την περίοδο των Προσωκρατικών μέχρι και τον 'Εγελο θεωρείται απαραίτητη η αύξηση του χρόνου διδασκαλίας από 1 ώρα σε δύο ώρες στα Α* και Β* αναθηματικά έξάμηνα. Σημειώνεται ότι με τις προτεινόμενες αλλαγές οι μετ/νοι θα έχουν την ευκαιρία να γνωρίσουν περισσότερο τον αρχαίο κλασικό πολιτισμό - αφού όπως είναι γνωστό η σωστή παρουσίαση και ανάλυση της φιλοσοφικής σκέψης αναγκαία απαιτείται αναφορά στο κοινωνικοπολιτικό και πολιτιστικό περιβάλλον της αντίστοιχης περιόδου - και θα αναπληρώσουν σε ικανό βαθμό το κενό που δημιουργείται από την απουσία της διδ/ρίας του μαθήματος της 'Ιστορίας της Παιδείας από τις Παιδαγωγικές Αναδημιές και το ΜΑΕΕ.

2) Να προστεθεί με αριθμ. 2 νέο μάθημα με τίτλο "Εύχρονες Φιλοσοφικές Κατευθύνσεις" και για την διδασκαλία του να διατεθούν από 1 ώρα στα Γ* και Δ* έξάμηνα. Κρίνεται αναγκαία η εισαγωγή του στο πρόγραμμα, επειδή

μέ τη διδασκαλία σπουδαίων σταθμών της μετά τον "Έγελο φιλοσοφικής σκέψης (Ψαινομενολογία, Ύπαρξισμός, Δογική 'Ανάλυση, Νεοϋτικισμός, Πραγματισμός κλπ) ή φιλοσοφική παιδεία των εκπαιδευτικών αυτών θα είναι πληρέστερη.

3) Μάθημα αριθμ. 3. Νά γίνει σύμπτυξη με το μάθημα αριθμ. 14, έπειδή υπάρχουν έπιναλΰψεις μεταξύ 3 και 14 και διότι το νέο μετά τη σύμπτυξη μάθημα έπαρκει για τήν κατάρτιση των μετεκπαιδευομένων στον τομέα αυτό.

4) Μάθημα αριθμ. 4. Νά γίνει αλλαγή του τίτλου του από "Σύγχρονα Ηαγωγικά Ρεΰματα" σε "Σύγχρονες Ηαγωγικές Κατευΰσεις", έπειδή ο τίτλος αυτός θεωρείται ότι εκφράζει άκριβέστερα το περιεχόμενο του μαθήματος και διότι γενικά διατηρείται ή όμοιομορφία των τίτλων στο πρόγραμμα (βλέπε μάθημα αριθμ. 2).

5) Μάθημα αριθμ. 5. Στο τέλος του τίτλου και μέσα σε παρένθεση: νά προστεθεί "Με έμφαση στα εκπαιδευτικά συστήματα των Εϋρωπαϊκών χωρών), έπειδή κρίνεται χρήσιμο για τους "Έλληνες εκπαιδευτικούς, με τήν εϋκωρία της εντάξεως της χώρας μας στην Ε.Ο.Κ., νά έμβασθούν τους σιόπος, τη δομή και τη λειτουργία των εκπαιδευτικών συστημάτων των χωρών της Εϋρώπης. Οι ΰρες διδασκαλίας του μαθήματος νά μεταφερθούν στο Δ° έξάμηνο.

6) Μάθημα αριθμ. 6. Νά γίνει αλλαγή του τίτλου από "Ψυχολογία του Ηαί-διοΰ" σε "Ψυχολογία του 'Αναπτυσσόμενου 'Ατόμου και κυρίως του Παι-διοΰ", έπειδή οι μετ/νοι πρέπει νά έχουν μία γενιότερη θεώρηση και ψυχολογική γνώση της εξέλιξεως του ατόμου.

7) Μάθημα αριθμ. 7. Νά διαγραφεί, έπειδή τά περισσότερα και σπουδαιότερα κεφάλαιά του είτε έπιναλΰπτονται από άλλα ψυχολογικά μαθήματα είτε μπορούν νά ένσωματωθούν σ' αυτά.

8) Μάθημα αριθμ. 8. Οι 2 ΰρες διδασκαλίας του νά μεταφερθούν από τά Γ° και Δ° έξάμηνα στο Α° έξάμηνο. Πιστεύεται ότι ή συγέντρωση των ΰρων διδασκαλίας στο ίδιο έξάμηνο γενικά έπιτρέπει τον περιορισμό του αριθ-μοΰ των διδασκομένων μαθημάτων σε κάθε έξάμηνο έτσι ώστε ο μετ/νος νά συγκλίνει τίς πνευματικές του δυνάμεις σε λιγότερα αντικείμενα και νά έπιτυγχάνει τήν πληρέστερη έπιστημονική τους προσέλαση.

9) Μάθημα άριθμ. 9. Νά διαγραφεί, έπειδή ή κοινωνική εξέλιξη του παι-
διού ποδ βασιλιά ένδιαφέρει τον έπαιδευτικό επικαλύπτεται από άλλα
μαθήματα (Ψυχολ. του 'Αναπτυσσομένου 'Ατόμου κλπ). Εξάλλου τό μάθη-
μα "Κοινωνιολογία της 'Αγωγής" θεραπεύει την ανάγκη του έπαιδευτι-
κού για την απόκτηση απαραίτητων γνώσεων που άφορούν στην κοινωνικο-
ποίηση του παιδιού κλπ. 'Η "Κοινωνική Ψυχολογία", μολονότι θεωρείται
χρήσιμο, μάθημα, δέν μπορεί ώστόσο να θεωρηθεί από τά πλέον απαραίτητα.

10) Μάθημα άριθμ. 10. Νά διαγραφεί τό β' μέρος του τίτλου: "Ψυχολογία
Μαθήσεως", έπειδή θεωρείται περιττό άφού ή μάθηση είναι μέρος της Ηαι-
δαγωγικής Ψυχολογίας. Νά προστεθεί 1 ώρα διδασκαλίας στο δ' έξάμηνο,
έπειδή, λόγω της σπουδαιότητας του μαθήματος καί της έντάσεως της ύλης
του, άπαιτείται περισσότερος χρόνος για την άποτελεσματική διδασκαλία
του.

11) Μάθημα άριθμ. 11. Νά διαγραφεί, έπειδή ή "Ψυχολογία" της Προσαρμο-
γής" δέν θεωρείται σημαντικός κλάδος της Ψυχολογίας.

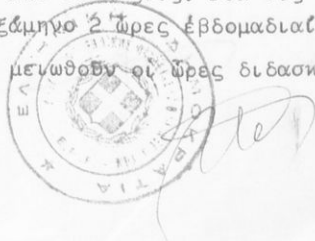
12) Μάθημα άριθμ. 13. Νά γίνει άλλαγή του τίτλου από "Κοινωνιολογία-
Κοινωνιολογία της Έκπ/σεως" σε "Κοινωνιολογία της 'Αγωγής", έπειδή
κρίνεται σιόπιμο ότι έτσι θα δοθεί άποικλειστική έμφαση σε άπόψεις
καί προβλήματα που έχουν άμεση σχέση με την άγωγή. Οί 2 ώρες διδασκα-
λίας του να μεταφερθούν από τά Α' καί Β' έξάμηνα στο Γ' έξάμηνο.

13) Μάθημα άριθμ. 15. Οί 2 ώρες διδασκαλίας του να μεταφερθούν από τά
Γ' καί Δ' έξάμηνα στο Δ' έξάμηνο.

14) Μάθημα άριθμ. 16. Οί 2 ώρες διδασκαλίας του να μεταφερθούν από τά
Γ' καί Δ' έξάμηνα στο Δ' έξάμηνο.

- 15) Μάθημα αριθμ. 17. Νά περιοριστούν οι ώρες διδασκαλίας του σέ 2. Ο χρόνος αυτός θεωρείται έπαρκής για τη διδασκαλία των σπουδαιοτέρων συγγραφέων και ποιητών της αρχαίας ελληνικής κλασσικής περιόδου. Σημειώνεται ότι η διδασκαλία του Α' μέρους της Ιστορίας της Φιλοσοφίας και μέρους της Ιστορίας του Έλληνικού Πολιτισμού θα συμπληρώσει σημαντικά τη μόρφωση των μετ/νων στο αντίκειμενο αυτό.
- 16) Μάθημα αριθμ. 18. Νά γίνει αλλαγή του τίτλου από "Νεοελληνική Γραμματεία" σε "Νεοελληνική Γλώσσα-Νεοελληνική Γραμματεία (Νεοελληνική Γραμματική- Παιδική Λογοτεχνία κλπ), >^επειδή πρέπει να δοθεί έμφαση α) στη διδασκαλία της γλώσσας και της γραμματικής και β) στην παιδική λογοτεχνία. Πιστεύεται ότι μετεκπαιδευόμενοι θα κατάρτισθούν πληρέστερα και θα μπορέσουν να ανταποκριθούν καλύτερα στις απαιτήσεις που άπορρέουν από τις τελευταίες αλλαγές σχετικά με τη γλώσσα. Για τη συστηματική διδασκαλία του μαθήματος θεωρείται άπαραίτητο να προστεθούν 2 ακόμη ώρες στο β' έξάμηνο.
- 17) Μάθημα αριθμ. 20. Νά μεταφερθεί 1 ώρα διδασκαλίας από τό Γ' στο Δ' έξάμηνο.
- 18) Μάθημα αριθμ. 21. Νά μεταφερθεί 1 ώρα διδασκαλίας από τό Β' στο Α' έξάμηνο.
- 19) Μάθημα αριθμ. 22. Νά γίνει αλλαγή του τίτλου από "Είσαγωγή στη θεωρία των Συνόλων" σε "Σύγχρονα Μαθηματικά". Οι 2 ώρες διδασκαλίας του στά Α' και Β' έξάμηνα να μεταφερθούν στο Γ' έξάμηνο.
- 20) Μάθημα αριθμ. 23. Νά διαγραφεί, έπειδή τό μήνα Σεπτέμβριο οι μετ/νοι παρακολουθούν άποκλειστικά και για 5 ώρες καθημερινώς είδει Σεμινάριο Φυσικής που συνδυάζει τη θεωρία με την έντέλεση Πειραμάτων Φυσικής.
- 21) Μάθημα αριθμ. 24. Νά ληφθεί πρόνοια ώστε τα σοβαρότερα θέματα στο χώρο της σύγχρονης βιολογίας να καλυφθούν από διαλέξεις. Για τις "Διαλέξεις" προτείνεται να διατεθούν στο Δ' έξάμηνο 2 ώρες εβδομαδιαίως.
- 22) Μάθημα αριθμ. 25. Κρίνεται σκόπιμο να μειωθούν οι ώρες διδασκαλίας

κατά 1 ώρα στά Α' και Β' εξαμήνα και 2 ώρες στά Γ' και Δ' εξαμήνα.

23) Μάθημα αριθμ. 26. Οι 2 ώρες διδασκαλίας του να μεταφερθούν από τά Γ' και Δ' εξαμήνα στο Β' εξάμηνο.

24) Να προστεθεί μάθημα με τίτλο "Στοιχεῖα Συνταγματικοῦ Δικαίου και Δημοκρατικοῦ Πολιτεύματος", τὸ ὁποῖο νὰ διδάσκεται ἀπὸ 1 ὥρα στά Α' και Β' εξαμήνα. Σημειώνεται ὅτι τὸ Ν.Δ. 1222/72 προβλέπει τὴ διδασκαλία τοῦ μαθήματος στὸ ἄρθρο 4: "Κοινωνικὰ και Πολιτικὰ Ἐπιστή-μαι".

Τέλος, ὁ κἀθε μετεγκαιδευόμενος ὀφείλει νὰ ἀναλάβει ἐρευνητικὴ ἐργασία στὴν Ψυχολογία ἢ Παιδαγωγική, τὴν ὁποία θὰ παραδίδει στὴ Διεῶθυνση τοῦ Διδασκαλείου δυὸ μῆνες πρὶν ἀπὸ τὴς τελικὲς ἐξετάσεις. Οἱ προτάσεις συνοφλίζονται στὸν πλῆνα Α' τοῦ ἀκολουθεῖ.

. / .

Μ Α Θ Η Μ Α Τ Α		ΩΡΕΣ ΕΒΔΟΜ.ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ ΕΞΑΜΗΝΑ				Δ. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ
		Α	Β	Γ	Δ	
1	ΣΤΑΘΜΟΙ ΤΗΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ ΤΗΣ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑΣ	2	2			
2	ΣΥΓΧΡΟΝΕΣ ΦΙΛΟΣΟΦΙΚΕΣ ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΕΙΣ			1	1	
4	ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ ΓΕΝ. ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗΣ	2	2			
5	ΚΟΙΝΩΝΙΟΛΟΓΙΑ ΤΗΣ ΑΓΩΓΗΣ			2		
6	ΣΥΓΧΡΟΝΕΣ ΠΑΙΔΑΓΩΓ. ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΕΙΣ			2	2	
7	ΣΥΓΚΡΙΤΙΚΗ ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗ (έμφαση στὰ έναι δυστινά συστήματα τών Εύρ. χωρών)				2	
8	ΨΥΧΟΛΟΓΙΑ ΤΟΥ ΑΝΑΠΤΥΣΣΟΜΕΝΟΥ ΑΤΟΜΟΥ ΚΑΙ ΚΥΡΙΩΣ ΤΟΥ ΠΑΙΔΙΟΥ	2	2			
9	ΨΥΧΟΛΟΓΙΑ ΤΩΝ ΑΤΟΜΙΚΩΝ ΔΙΑΦΟΡΩΝ	2				
10	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗ ΨΥΧΟΛΟΓΙΑ			1	2	
11	ΔΙΔΑΚΤΙΚΑ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ ΚΑΙ ΠΡΑΚΤΙΚΕΣ ΑΣΚΗΣΕΙΣ-ΥΠΟΔΕΙΓΜ.ΔΙΔ/ΔΙΕΣ	2	2	4	4	
12	ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ ΚΑΙ ΕΡΕΥΝΑ ΣΤΗΝ ΨΥΧΟΛΟΓΙΑ ΚΑΙ ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗ	2	2	2		
13	ΨΥΧΟΤΕΧΝΙΚΗ		2			
14	ΣΧΟΛ.ΚΑΙ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΟΣ ΠΡΟΣΑΝΑΤΟΛΙΣΜΟΣ			2		
15	ΟΡΓΑΝΩΣΗ,ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΚΑΙ ΕΠΟΠΤΕΙΑ ΤΗΣ ΕΚΠ/ΣΣ		2			
16	ΑΡΧΑΙΑ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ	2				
17	ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ-ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑ- ΤΕΙΑ(Γραμματ.-Παιδ.Λογοτεχνία)		2	2	2	
18	ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΗΝ ΕΠΙΣΤΗΜΗ ΤΗΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ	1	1			
19	ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΣΥΓΧΡΟΝΑ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ	2				
20	ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΟΥ ΕΛΛΗΝ.ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ				2	
21	ΣΥΓΧΡΟΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΙΚΑ			2		
22	ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΣΥΝΤΑΓΜΑΤΙΚΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ ΚΑΙ ΔΗΜΟ- ΚΡΑΤΙΚΟΥ ΠΟΛΙΤΕΥΜΑΤΟΣ	1	1			
23	ΞΕΝΗ ΓΛΩΣΣΑ	3	3	2	2	
	ΔΙΔΑΣΚΕΙΣ (θέματα από τη σύγχρονη φυσική, χημεία καί βιολογία-Εισαγωγή στην Τεχνο- λογία-Οικονομική της Έκπ/σεως-Εκπ/κή Τηλεδραση-Πολιτιστινές Ξυδηλώσεις-ΕΟΚ- Προστασία του Περιβάλλοντος κ.α.					
	ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ ΣΕ ΘΕΜΑ ΤΗΣ ΠΑΙΔΑ- ΓΩΓΙΑΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΨΥΧΟΛΟΓΙΑΣ					

Άρθρο 2ο

1. Στα μαθήματα 1, 4, 7, 3 και 11, 17, 18, 22, 23 και 24 να γίνουν αντίστοιχα οι ίδιες αλλαγές που έγιναν στα μαθήματα αριθμ. 1,5,10,3 και 14,17,18,22,16 και 25, στο 1ο άρθρο του σχεδίου.
 2. Να προστεθούν (α) "Σύγχρονες Φιλοσοφικές Κατευθύνσεις", όπως και στο 1ο άρθρο, (β) "Σύγχρονες Κατευθύνσεις της Προσχολικής Αγωγής", με 2 ώρες διδασκαλίας στο Γ' έξάμηνο, (γ) "Κοινωνιολογία της Αγωγής", όπως και στο 1ο άρθρο, (δ) "Στοιχεία Συνπαγαμιακού Δικαίου και Δημοκρατικού Πολιτεύματος", όπως και στο 1ο άρθρο και (ε) "Διαλέξεις", όπως και στο 1ο άρθρο.
 3. Κρίνεται σκόπεμο: (α) Να γίνει αλλαγή του τίτλου του μαθήματος αριθμ. 5 από "Ψυχολογία της Νηπιακής Ήλικίας" σε "Ψυχολογία του Αναπτυσσόμενου Ατόμου και κυρίως του Νηπίου", έπειδή θεωρείται απαραίτητο οι νηπιαγωγοί να έχουν μια ευρύτερη θεώρηση και γνώση της εξέλιξης του ατόμου, και (β) Να διαγραφούν οι 2 διδακτικές ώρες στο Β' έξάμηνο του μαθήματος "Ψυχοπαθολογία της Νηπιακής Ήλικίας", έπειδή ο διδακτικός χρόνος των 2 ωρών που απομένει στο Α' έξάμηνο θεωρείται έπαρκής για την διδασκαλία του μαθήματος.
- Οι προτάσεις συνοψίζονται στον Πίνακα Β* που ακολουθεί.

ΠΙΝΑΚΑΣ Β'

ΜΑΘΗΜΑΤΑ	ΩΡΕΣ ΕΒΔΟΜ. ΔΙΔ/ΛΙΑΣ ΕΞΑΜΗΝΑ				ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ
	Α'	Β'	Γ'	Δ'	
ΣΤΑΘΜΟΙ ΤΗΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ ΤΗΣ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑΣ	2	2			
ΣΥΓΧΡΟΝΕΣ ΦΙΛΟΣΟΦ. ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΕΙΣ			1	1	
ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ ΓΕΝ. ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗΣ	2	2			
ΣΥΓΧΡΟΝΕΣ ΚΑΤΕΥΘ. ΤΗΣ ΠΡΟΣΧΟΛ. ΑΓΩΓΗΣ			2		
ΣΥΓΚΡΙΤΙΚΗ ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗ (Έμφαση στα εκπ. συστήματα των χωρών της Ευρώπης)			2		
ΚΟΙΝΩΝΙΟΛΟΓΙΑ ΤΗΣ ΑΓΩΓΗΣ			2		
ΨΥΧΟΛΟΓΙΑ ΤΟΥ ΑΝΑΠΤΥΣΣΟΜΕΝΟΥ ΑΤΟΜΟΥ ΚΑΙ ΚΥΡΙΩΣ ΤΟΥ ΝΗΠΙΟΥ	2	2			
ΨΥΧΟΛΟΓΙΑ ΤΩΝ ΑΤΟΜΙΚΩΝ ΔΙΑΦΟΡΩΝ	2				
ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗ ΨΥΧΟΛΟΓΙΑ				2	
ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΚΑ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ (μὲ ἐφαρμογή)		4	4	4	
ΣΤΑΤΙΣΤ. ΜΕΘΟΔΟΙ ΚΑΙ ΕΡΕΥΝΑ ΣΤΗΝ ΨΥΧΟΛΟΓΙΑ ΚΑΙ ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗ	2	2	2		
ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΑ ΜΕΣΑ (κατασκευή κ.λ.ε.)	2				
ΑΡΧΑΙΑ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ			2		
ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ - ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ (Γραμματ. - Παιδ. Λογοτεχνία)		2	2	2	
ΣΥΓΧΡΟΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΙΚΑ				2	
ΓΕΝΕΤΙΚΗ ΤΟΥ ΑΝΘΡΩΠΟΥ	2				
ΟΡΓΑΝΩΣΗ, ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΚΑΙ ΕΠΟΠΤΕΙΑ ΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ		2			
ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΣΥΝΤΑΓΜ. ΔΙΚΑΙΟΥ				2	
ΚΑΙ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΚΟΥ ΠΟΛΙΤΕΥΜΑΤΟΣ					
ΜΟΥΣΙΚΗ ΑΓΩΓΗ	2	2			
ΕΝΟΡΓΑΝΗ ΜΟΥΣΙΚΗ - ΦΛΟΪΤΕΡΑ			2		
ΡΥΘΜΙΚΗ				2	
ΨΥΧΟΠΑΘΟΛΟΓΙΑ ΤΗΣ ΝΗΠΙΑΚ. ΗΛΙΚΙΑΣ	2				
ΞΕΝΗ ΓΛΩΣΣΑ	3	3	2	2	
ΔΙΑΛΕΞΕΙΣ				2	
ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ ΣΕ ΘΕΜΑ ΤΗΣ ΝΗΠΙΑΓΩΓΙΚΗΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΨΥΧΟΛΟΓΙΑΣ					

Άρθρο 3ο

Μολονότι τὰ περιγράμματα τῆς διδαντέας ὕλης θεωροῦνται χρήσιμα τόσο γιὰ τοὺς μετεπαιδευομένους ὅσο καὶ γιὰ τοὺς διδασκάλους, ὥστόσο δὲν κρίνεται σιδηρὴ ἡ ἐνσωμάτωσή τους στὸ κείμενο τῆς Ὑπουργικῆς ἀποφάσεως, ἐπειδὴ ὁ διδάσκων πρέπει νὰ ἔχει τὴν εὐχέρεια νὰ δίδει ἐναλλακτικὰ κατὰ τὰ διάφορα ἀναδοχμαῖνα ἔτη ἔμφαση σὲ ὁρισμένες πλευρὲς τοῦ μαθήματος κατὰ τὴν κρίση του.

Ἐξάλλου, τὰ πλαίσια τοῦ κάθε μαθήματος γενικὰ εἶναι διεθνῶς καθιερωμένα καὶ γνωστὰ· πρᾶγμα ποῦ, σὲ συνδυασμὸ μὲ τὸ ἐπιστημονικὸ κῆρος καὶ τὴν εὐσυνειδησία τῶν διδασκόντων στὴ σχολή, ἐπιτρέπει διαφορετικὴ ἀντιμετώπιση τοῦ θέματος.

Εἰδιωότερα, προτείνονται τὰ ἑξῆς:
Δὺ ἐβδομάδες πρὶν ἀπὸ τὴν ἔναρξη τῶν μαθημάτων τοῦ Μ.Δ.Δ.Ε., οἱ διδάσκοντες ὑποβάλλουν στὸν Διευθυντὴ (ἢ στὸ Σθλλογο τῶν Καθηγητῶν) γιὰ ἔγκριση τὸ Περιγράμμα ὕλης τοῦ μαθήματος τους. Τὸ Περιγράμμα, ἐντός ἀπὸ τὸ γενικὸ πλαίσιο τῆς ὕλης, θὰ περιέχει τὸ σκοπὸ τῆς διδασκαλίας τοῦ μαθήματος, ὁδηγίες πρὸς τοὺς φοιτοῦντες, τρόπο ἐξετάσεως τῆς ὕλης, γενικὴ καὶ εἰδικὴ βιβλιογραφία καὶ κατάλληλη ἐνδειξη στὰ κεφάλαια στὰ ὅποια πρέπει νὰ δοθεῖ ἰδιαίτερη ἔμφαση. Ἡ σχολὴ προνοεῖ γιὰ τὴν πολυγραφώση (ἢ ἐντύπωση) καὶ τὴ δωρεὰν διανομὴ τους στοὺς μετ/νους πρὶν ἀπὸ τὴν ἔναρξη τῶν μαθημάτων. Τὰ ἐπιμέρους περιγράμματα μποροῦν νὰ ἀποτελέσουν ἐνιαῖο μικρὸ τόμο, ὅπως γενικὰ γίνεται σὲ παρόμοιες σχολές ξένων χωρῶν, στὸν ὅποιο νὰ προστεθοῦν ἄλλα χρήσιμα στοιχεῖα καὶ πληροφορίες γιὰ τοὺς μετεπαιδ/νους καὶ καθεστὴς ἐνδιαφερόμενο.

Τὰ ἀνωτέρω νὰ διατυπωθοῦν σὲ νομικὸ κείμενο καὶ νὰ ἀντικαταστή-
σουν τὸ 3ο ἄρθρο τοῦ σχεδίου.

Ἀκολουθεῖ διεξοδικὴ συζήτηση καὶ ἀνταλλάσσονται διαφορεσ. ἀπόψεις.

Εἰδιωότερα:

Σχετικὰ μὲ τὸ μάθημα "Ἱστορία τῆς Φιλοσοφίας" ὁ κ. Ν. Βλουτίδης, Σύμβουλος Β', δὲν συμφωνεῖ μὲ ὅσα πρότεινε ὁ κ. Εἰσηγητής. Ἀντὶ τοῦ μαθήματος "Ἱστορία τῆς Φιλοσοφίας" ἐισηγεῖται "νὰ διδασχεῖ στοὺς μετεπαιδευομένους δασκάλους καὶ νηπιαγωγούς τὸ μάθημα "Σύγχρονα φιλοσοφικά προβλήματα" (ἀναφορά στοὺς κυριότερους σταθμούς τῆς Ἱστορίας τῆς Φιλοσοφίας) μὲ 4 ὥρες διδασκαλίας, δύο (2) ὥρες γιὰ τὸ πρῶτο ἑξάμηνο καὶ δύο (2) ὥρες γιὰ τὸ δεῦτερο, γιατί ἡ ἀναζήτησις ἀπαντήσεων στοὺς σύγχρονους φιλοσοφικοὺς προβληματισμοὺς μέσα ἀπὸ τίς πρὸ ἀντιπροσωπευτικὲς περιόδους τῆς Ἱστορίας τῆς Φιλοσοφίας, θὰ κεντρίσκει τὸ διαφέρον

καὶ θὰ δώσει ἐρεθίσματα στὸ μετεκπαιδευόμενο νὰ ἀξιοποιήσει τὲς φιλοσοφικὲς γνώσεις τῶν κατὰ καιροὺς διάφορων βασιγιῶν φιλοσόφων, ὥστε ὁ ἑίδιος νὰ διαμορφώσει γενικὰ μὲ προσωπικὴ θεώρηση, μὲ σκοπὸ νὰ ἐπιλύει σύγχρονα (καθημερινὰ) προβλήματα μὲ βάση τὴ σωστὴ μεθοδολογία καὶ τεχνικὴ".

Ὁ κ. Παπαδόπουλος, Σύμβουλος Β', δὲν συμφωνεῖ μὲ τὸν ἀριθμὸ τῶν ὥρων ποὺ πρότεινε ὁ κ. Εἰσηγητὴς νὰ διδάσκει τὸ μάθημα τῆς Φιλοσοφίας στοὺς μετεκπαιδευόμενους νηπιαγωγούς. Προτείνει (καὶ ἐπιμένει στὴν πρότασή του) "νὰ διδάσκει ἡ φιλοσοφία τὸ πολὺ μέχρι 4 ὥρες συνολικὰ στὲς μετεκπαιδευόμενες νηπιαγωγούς, γιατί ἐδῶ χρειάζεται ὅπωςδήποτε κάποια διαφοροποίηση τοῦ προγράμματος ἀπὸ τὸ τῶν δασκάλων. Εἶναι γεγονός ὅτι τὰ ἐνδιαφέροντα τῶν γυναικῶν γιὰ τὸν τομέα αὐτὸν εἶναι ἀποθνεύστερα σὲ σύγκριση μὲ τὰ τῶν ἀνδρῶν (μὲ βάση βέβαια τὸ μέσο ὄρο). Ἀκόμη, ἂν κάθε διδασκαλία ἀποβλέπει στὴν ἀτομικὴ κατάρτιση τοῦ διδασκόμενου καθ'αυτὸν καὶ σύγχρονα στὴν προετοιμασία του γιὰ τὸ ἔργο του, ὁ δεύτερος αὐτὸς σκοπὸς δὲν ὑπάρχει στὴν ἐπιμόρφωση τῶν Νηπιαγῶγών, ὅπως ἀσφαλῶς καὶ στὴ βασικὴ μόρφωση, ποὺ ἐπὶσης δὲ διδάσκει ἡ φιλοσοφία, χωρὶς αὐτὸ νὰ σημαίνει ὅτι καλῶς δὲ διδάσκειται ἡ φιλοσοφία. Ὅμως χρειάζεται κάποια ἐνημέρωση τῶν Νηπιαγῶγών στὸ στάδιο καθόλου. Ὅμως χρειάζεται κάποια ἐνημέρωση τῶν Νηπιαγῶγών στὸ στάδιο τῆς ἐπιμορφώσεώς τους καὶ στὸν κλάδο τῆς Φιλοσοφίας καὶ αὐτὴ μπορεῖ νὰ γίνῃ μὲ τὲς 4 ὥρες".

Σχετικὰ μὲ τὸ μάθημα τῆς Ἀρχαίας Ἑλληνικῆς Γραμματείας οἱ κ.κ. Ν. Παπαδόπουλος καὶ Κ. Πασσάνος, Σύμβουλοι Β', δὲν συμφωνοῦν μὲ τὴν πρόταση τοῦ κ. Εἰσηγητῆ νὰ περιοριστοῦν οἱ ὥρες διδασκαλίας τοῦ μαθήματος αὐτοῦ ἀπὸ 4 τῆς σχετικῆς Ὑπουργ. ἀποφάσεως σὲ 2.

Συγκεκριμένα:

Ὁ κ. Παπαδόπουλος προτείνει "νὰ διδάσκει ἡ Ἀρχαία Ἑλληνικὴ Γραμματεία 2 ὥρες σὲ δύο ἐξάμηνα, ὥστε νὰ δοθεῖ ἡ δυνατότητα οἱ μετεκπαιδευόμενοι νὰ γνωρίσουν περισσότερο τὴν ἀρχαία ἑλληνικὴ κλασικὴ οὐκ ὀλίγη καὶ, κατὰ συνέπεια, τὸν κλασικὸ ἀνθρώπινον προβληματισμό. Πέρα τοῦ ὅτι κάθε νεώτερη ἐπιστημονικὴ διακρίσιμη καὶ οὐκ ὀλίγη ἔχει τὴν ἀπώτερη πρώτη ἀφετηρία της στὴν Ἀρχαία Ἑλληνικὴ Γραμματεία καὶ εἶναι ἀπαραίτητο οἱ Νεοέλληνες νὰ γνωρίζουμε συγκεκριμένα τὰ πράγματα αὐτά, στὴ Γραμματεία αὐτὴ διδάσκονται κατὰ τρόπο ἀπαραμίλλο οἱ πνευματικὲς καὶ ἠθικὲς ἀξίες ἀπὸ τῆς ὁποῦς χρειάζεται νὰ διακρίνονται ὅπωςδήποτε οἱ ἐκπαιδευτικοὶ τῆς ἐποχῆς μας καὶ μάλιστα ὅταν αὐτοὶ προορίζονται γιὰ θέσεις ὑπευθυνότερες μὲ βάση τὴ μετεκπαιδευομένη τους Νομίζω λοιπὸν ὅτι ἡ αὐξηση αὐτῆς τῶν ὥρων, ὅπως ἄλλωστε, συνέβαινε καὶ ὡς τώρα, θὰ ἀποτελέσει μὲ μὲν μὲν ἔστω συμβολὴ στὸν παραπάνω σκοπὸ".

Ο κ. Πασσαλός προτείνει "να παραμείνουν οι ώρες όπως είχαν έως τώρα ήτοι 2 ώρες στο Α* και Β* εξάμηνα τόσο για τη μείζονα μετεπαίδευση όσο και για αυτή των Νηπιαγωγών. Οι εκπαιδευτικοί θα έχουν πολλά να ωφεληθούν κατά τρόπο ούσιαστικό από τη σοφία γενικά των Ελλήνων ιλασικών με την επαφή τους με τα κείμενα εκείνων.

Εξάλλου και ειδικότερα οι άρχαίοι Έλληνες συγγραφείς μας προσφέρουν και πολύτιμη παιδαγωγική σοφία που αναγνωρίζεται ήδη και αξιοποιείται κατάλληλα από διαφόρους σύγχρονους μελετητές. Η μείωση της διδασκαλίας του μαθήματος αυτού σε 2 ώρες ^{ή να μείνει εξαμηνίο} θα περιορίσει σε πολύ μεγάλο βαθμό την άγαθη επίδραση που προσδοκούμε από αυτό χάριν των εκπαιδευτικών μας".

Σχετικά με τα μαθήματα:

α) Ψυχολογία της προσωπικότητας:

Ο κ. Βλουτίδης, Σύμβουλος Β*, συμφωνεί με την πρόταση του εισηγητή "να διαγραφεί το μάθημα αυτό, επειδή τα περισσότερα και σπουδαιότερα κεφάλαιά του είτε επαναλαμβάνονται από άλλα ψυχολογικά μαθήματα είτε μπορούν να ενσωματωθούν σ' αυτά".

Το Τμήμα, ύστερα από συζήτηση, αποφασίζει κατά πλειοψηφία να παραμείνει η ψυχολογία της προσωπικότητας και να διδάσκεται 2 ώρες στο Δ* εξάμηνο.

β) Ψυχολογία των ατομικών διαφορών:

Το Τμήμα κατά πλειοψηφία αποδέχεται την πρόταση του εισηγητή να διδάσκεται το μάθημα αυτό 2 ώρες στο Α* εξάμηνο.

Δέν συμφωνεί ο κ. Παπαδόπουλος, Σύμβουλος Β*, και προτείνει τα ακόλουθα:

Η Ψυχολογία των ατομικών διαφορών να διδάσκεται 2 ώρες στο Β* εξάμηνο και να προηγείται ή διδασκαλία της ψυχολογίας της προσωπικότητας στο Α* εξάμηνο. Είναι σκόπιμο να προηγείται η ψυχολογία της προσωπικότητας για το λόγο ότι αναφέρεται στα κοινά γνωρίσματα και τη δομή του συνόλου ανθρώπου ως προσώπου. Οι σχετικές προς αυτά τα θέματα γνώσεις πρέπει να προηγηθούν για να κατανοηθούν οι ατομικές διαφορές, οι δομικές ιδιαιτερότητες ως προς την ποικιλία της ανθρώπινης προσωπικότητας.

τητας. Δέν εἶναι σωστό νά γίνεται ἀνάλυση τῶν ἐπιμέρους στοιχείων τῶν ἐπιμέρους προσώπων γιά νά διαπιστωθεῖ ὁ βαθμός καί οἱ πτυχές τῶν διαφορῶν τους καί νά ἀγνοεῖται ἡ νά μήν εἶναι σαφής ἡ ἐννοια τῆς προσωπικότητας. Μὲ ἄλλα λόγια ἡ ψυχολογία τῆς προσωπικότητας ἀποτελεῖ γνῶση-κριτήριο γιά τίς ἀτομικές διαφορές. Τό ἐπιχείρημα ὅτι οἱ μετεκπαιδευόμενοι γνωρίζουν βασικά τά πράγματα ἀπό τίς βασικές σπουδές τους δέν ἰσχυροποιεῖ τήν ἀντίθετη ἀποψη, γιατί τό θέμα σχετίζεται ἐδῶ μέ τήν κατὰ οἶον (ἀπό ἀποψη ἐπιστημολογικῆς δεοντολογίας) ρύθμιση τῶν ἐπὶ μέρους αὐτῶν τομέων. "Ἀλλωστε ἡ Ψυχολογία τῆς προσωπικότητας διδάσκεται καί μαζι μέ τή "Γενική Ψυχολογία", ἡ ὁποία πάντοτε προηγεῖται".

Τό Τμήμα ὁμόφωνα ἀποδέχεται τήν πρόταση τοῦ κ. Εἰσηγητῆ νά διαγραφεῖ τό μάθημα "Νεώτερες καταντήσεις τῆς Φυσιολογίας καί Χημείας".

Ἐπίσης ἀποφασίζει νά διαγραφεῖ τό μάθημα "Γενική τοῦ ἀνθρώπου" καί νά ἐνταχθεῖ στήν "Ψυχολογία τῶν ἀτομικῶν διαφορῶν".

Τό Τμήμα ἐπιφυλάσσεται νά ἀποφασίσαι σχετικά σέ ἐπόμενη συνεδρία του.

Γιά τό τρίτο καί τέταρτο θέμα τῆς ἡμερήσιας διατάξεως ἀναβλήθηκε ἡ συζήτηση γιά μιά ἀπό τίς ἐπόμενες συνεδρίες τοῦ Τμήματος.

Ο Πρόεδρος

Βασ. Κονιδιτσιώτης

Ἡ Γραμματέας

Εὐρυδ. Παπανικολάου

Εὐρυδ. Παπανικολάου

(Signature)

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΘΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ
ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΚΕΝΤΡΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΜΕΛΕΤΩΝ
ΚΑΙ ΕΠΙΜΟΡΦΩΣΕΩΣ (ΚΕΜΕ)
ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΕΩΣ

Π Ρ Α Ξ Η 54/1979

Σήμερα, 15 'Ιουνίου 1979 ημέρα Παρασκευή και ώρα 9.00 πρωινή συνεδρίασε το Τμήμα Δημοτικής 'Εκπαίδευσης του Κέντρου 'Εκπαιδευτικών Μελετών και 'Επιμορφώσεως στην αίθουσα συνεδριάσεών του (Λεωχάρους 25 'Αθήνα).

"Έλαβαν μέρος στη συνεδρίαση, αφού προσκλήθηκαν σύμφωνα με τη νόμιμη διαδικασία από τον Προεδρεύοντα του Τμήματος κ. Βασ. Κονιδιτσιώτη, Σύμβουλο Β', οι κ.κ. Δημ. 'Ανδριόπουλος, Νικ. Βλουτιδής, Κων/νος Πασσάκος, Νικ. Παπαδόπουλος, Σύμβουλοι Β', 'Ι. Χριστιάς, Δ. Μελλάς, Εισηγητές του ΚΕΜΕ, καθώς και η γραμματέας του Τμήματος Εύρυδίκη Παπανικολάου με βαθμό 6ο.-

Θέματα ημερήσιας διατάξεως

Θ Ε Μ Α 1ο.- Διατύπωση γνώμης πάνω σέ σχ. απόφασης διδακτέων, κατά εξάμηνα, μαθημάτων στους μετεκπαιδευμένους διδασκάλους και νηπιαγωγούς "μερίζονας διαρκείας" στο Μ.Δ.Δ.Ε. (συνέχεια συζητήσεως). Εισηγητής κ. 'Ανδριόπουλος.

Θ Ε Μ Α 2ο.- Σχέδια βρολογίων Προγραμμάτων για τα ειδικά σχολεία. Εισηγητής κ. Παπαδόπουλος.

Θ Ε Μ Α 3ο.- Διατύπωση γνώμης πάνω σέ απόφαση "Περί καθορισμού των διδακτέων μαθημάτων εις την παρά τῶν Μαρσαλίων Διδασκαλείω Δημ. Εκπαιδευτικῶν μετεκπαιδευσιν μερίζονας διαρκείας εις την Ειδικήν 'Αγωγήν διδασκάλων και νηπιαγωγῶν κατά εξάμηνα σπουδῶν". Εισηγητής κ. Πασσάκος.

Θ Ε Μ Α 4ο.- 'Ανακοινώσεις

Στήν ὄρχη ἐπικυρώνεται τὸ Πρακτικὸ τῆς προηγούμενης συνεδρίας.

Θέμα 1ο. - Διατύπωση γνώμης πάνω σέ σχεδ. υποφώσεως διδασκῶν, κατὰ ἐξάμηναν μαθημάτων στούς μετεκπαιδευομένους διδ/λους καί νηπιαγωγούς "μερίζονος διαρκείας" στού Μ.Δ.Δ.Ε (συνέχεια συζητήσεως).

Ὁ Προεδρεύων τοῦ Τμήματος κ. Βασ. Κονιδιτσιώτης, Σύμβουλος Β', ἀναφέρεται σέ ὅσα συζητήθηκαν γιά τό θέμα αὐτό σέ προηγούμενη συνεδρία τοῦ Τμήματος (53/1979) καί καλεῖ τό Τμήμα νά λάβει σχετική ἀπόφαση.

Τό Τμήμα, ἀφοῦ ἔλαβε ὑπόψη του: α) τό ἔγγραφο ἀριθμ. Φ. 557.1/Γ/2644/17-4-1979 τῆς Δ/σεως Ἐφαρμ. Προγραμ. ΣΕΔΠ τοῦ ΥΠΕΠΘ, β) τό σχ. ἀποφώσεως "Περί τῶν κλάδων τῶν διδασκομένων μαθημάτων, τῶν ὥρῶν ἐβδομαδιαίας διδ/λίας, τῶν περιγραμμάτων τῆς διδασκείας ὕλης καί λοιπῶν λεπτομερειῶν ποῦ ἀφοροῦν στή μετεκπαιδευση "μερίζονος διαρκείας", διδασκάλων καί νηπιαγωγῶν, στού Μαρμάλειο Διδασκαλεῖο Δημ. Ἐκπ/σεως (Μ.Δ.Δ.Ε.)", γ) τήν εἰσήγηση τοῦ κ. Ἀνδριόπουλου, Συμβούλου Β', καί τίς διατυπωθεῖσες ἀπόψεις τῶν μελῶν τοῦ Τμήματος (συνεδρία 53/1979) καί δ) τή διεξοδική συζήτηση.

κατά πλειοψηφία ἀποφαίνεται

Γνωμοδοτεῖ: Α) Τά διδασκεία μαθήματα στούς μετεκπαιδευομένους στού Μαρμάλειο Διδασκαλεῖο Δημ. Ἐκπ/σεως διδ/λους "μερίζονος διαρκείας" κατὰ ἐξάμηναν σπουδῶν, νά εἶναι τὰ ἀκόλουθα:

ΠΡΕΣ ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΑΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ

ΕΞΑΜΗΝΑ

<u>ΜΑΘΗΜΑΤΑ</u>		Α'	Β'	Γ'	Δ'
1.	Σταθμοί τῆς Ἱστορίας τῆς Φιλοσοφίας	2	2		
2.	Σύγχρονες φιλοσοφικές κατευθύνσεις	-	-	1	1
3.	Προβλήματα Γενικῆς Παιδαγωγικῆς	2	2	-	-
4.	Κοινωνιολογία τῆς Ἀγωγῆς			2	
5.	Σύγχρονες Παιδαγωγικές κατευθύνσεις			2	2
6.	Συγκριτική Παιδαγωγική (ἔμφαση στός ἐκπαιδευτικά συστήματα τῶν Εὐρ. χωρῶν).				2
7.	Ψυχολογία τοῦ ἀναπτυσσομένου ἀτόμου καί κυρίως τοῦ παιδιοῦ.				

8.	Ψυχολογία τής Προσωπικότητας	—	—	—	2
9.	Ψυχολογία τών Ατομικών Διαφορών	2			
10.	Παιδαγωγική Ψυχολογία			1	2
11.	Διδακτικά προβλήματα καί πρακτικές ασκήσεις- Υποδειγματικές Διδασκαλίες	2	2	4	4
12.	Στατιστικές μέθοδοι καί έρευνα στην Ψυχολογία καί Παιδαγωγική	2	2	2	
13.	Ψυχοτεχνική		2		
14.	Σχολικός καί Έπαγγελματικός Προσανατ.	—	—	2	—
15.	Όργάνωση, Διοίκηση καί Έποπτεία τής Έκπ/σεως	—	2	—	—
16.	Άρχαία Έλληνική Γραμμάτεια	2			
17.	Νεοελληνική γλώσσα- Βυζαντινή καί Νεοελληνική γραμμάτεια (Γραμματ. Παιδα.Λογος.)	—	2	2	2
18.	Κοινωνιολογία τής Θρησκείας (Χριστιανισμός καί σύγχρονα προβλήματα)	2			2
19.	Ίστορία τοῦ Έλληνικοῦ Πολιτισμοῦ			2	
20.	Σύγχρονα Μαθηματικά				
21.	Στοιχεῖα συνταγματικοῦ δικαίου καί δημοκρατικοῦ Πολιτεύματος.	1	1		
22.	Ξένη γλώσσα	3	3	2	2
23.	Διαλέξεις (θέματα ἀπὸ τῆ σύγχρονη φυσική, Χημεία καί Βιολογία - Εἰσαγωγή στήν Τεχνολογία- Οἰκονομική τῆς Έκπ/σεως- Έκπ/κή Τηλεδραση - Πολιτιστικές Έκδηλώσεις- ΕΟΚ- Προστασία τοῦ Περιβάλλοντος κ.ά.). Έρευνητική ἔργασια σέ θέμα τῆς Παιδαγωγικῆς ἢ τῆς Ψυχολογίας.				2

Σύνολο ὥρῶν Διδ/λίας

20

20

20

21

Τό μάθημα "Νεότερες κατακτήσεις τῆς φυσικῆς καί Χημείας" διαγράφεται ἐπειδὴ τὸ μῆνα Σεπτέμβριο οἱ μετεκπαιδευόμενοι παρακολουθοῦν ἀποκλειστικά καί γιὰ 5 ὥρες καθημερινῶς εἰδικό Σεμινάριο φυσικῆς, ποῦ συνδυάζει τῇ θεωρίᾳ μέ τήν ἐκτέλεση πειραμάτων φυσικῆς.

Μειωθηφοῦν:

1. Ὁ κ. Βλουτιδῆς, Σύμβουλος Β', ὁ ὁποῖος προτείνει ἀντὶ τοῦ μαθήματος "Ἱστορία τῆς Φιλοσοφίας" τοῦ σχ. τῆς ἀποφάσεως νὰ διδαχθεῖ τὸ μάθημα " Σύγχρονα φιλοσοφικά πρᾶβλήματα" (ἀναφορά στοὺς κυριότερους σταθμούς τῆς Ἱστορίας τῆς Φιλοσοφίας) μέ 4 ὥρες διδασκαλίας, γιὰ τοὺς λόγους ποῦ ἀναφέρονται στὴν Πράξη 53/1979 τοῦ Τμήματος.
2. Ὁ εἰσηγητὴς τοῦ θέματος κ. Δ. Ἀνδριόπουλος, Σύμβουλος Β', καί ὁ κ. Βλουτιδῆς, Σύμβουλος Β', οἱ ὁποῖοι προτείνουν νὰ διαγραφεῖ τὸ μάθημα "Ψυχολογία τῆς Προσωπικότητας", γιὰ τοὺς λόγους ποῦ ἀναφέρονται στὴν εἰσήγηση (Πράξη 53/1979).
3. Ὁ κ. Πασσικός καί Ν. Παπαδόπουλος, Σύμβουλοι Β', οἱ ὁποῖοι προτείνουν τὸ μάθημα "Ἀρχαία Ἑλληνικὴ Γραμματεία" νὰ διδάσκεται 2 ὥρες στὸ Α' καί 2 ὥρες στὸ Β' ἐξάμηνο, ὅπως ἔλλαστε προτείνεται καί στὸ σχ. τῆς ἀποφάσεως, γιὰ τοὺς λόγους ποῦ ἀναφέρονται στὴν Πράξη 53/1979 τοῦ Τμήματος.
4. Ὁ κ. Παπαδόπουλος, Σύμβουλος Β', ὁ ὁποῖος προτείνει ἡ "Ψυχολογία τῶν ἀτομικῶν διαφορῶν" νὰ διδάσκεται 2 ὥρες στὸ Β' ἐξάμηνο καί νὰ προηγεῖται ἡ διδασκαλία τῆς ψυχολογίας τῆς προσωπικότητος στὸ Α' ἐξάμηνο, γιὰ τοὺς λόγους ποῦ ἀναφέρονται στὴν Πράξη 53/1979 τοῦ Τμήματος.

Β. Τὰ διδακτέα μαθήματα στὶς μετεκπαιδευόμενες στὸ Μαθήσειο Διδασκαλεῖο Δ.Ε νηπ/γούς "μερίζοντα διαρκείας", κατὰ ἐξάμηνα σπουδῶν, νὰ εἶναι τὰ ἀκόλουθα:

Μ Α Θ Η Μ Α Τ Α

Ε Ξ Α Μ Η Ν Α

	Α°	Β°	Γ°	Δ°
1. Σταθμοί τής 'Ιστορίας τής Φιλοσοφίας	2	2	1	1
2. Σύγχρονες φιλοσοφικές κατευθύνσεις	2	2		
3. Προβλήματα Γενικής Παιδαγωγικής				
4. Σύγχρονες κατευθύνσεις τής Προσχολικής αγωγής			2	
5. Συγκριτική Παιδαγωγική (Έμφαση στα έκπαι- δευτικά συστήματα τών χωρών τής Εύρώπης)			2 2	
6. Κοινωνιολογία τής 'Αγωγής				
7. Ψυχολογία τοῦ ἀναπτυσσομένου ἀτόμου καί κυρίως τοῦ νηπίου.	2 2	2		
8. Ψυχολογία τών ἀτομικῶν διαφορῶν				2
9. Παιδαγωγική ψυχολογία		4	4	4
10. Μεθοδολογικά προβλήματα (μέ εφαρμογή)				
11. Στατιστικές μέθοδοι καί ἔρευνα στήν ψυχολο- γία καί Παιδαγωγική.	2 2	2	2	
12. Διδακτικά μέσα (κατασκευές κ.ά.).			2	
13. Αρχαία *Ελληνική Γραμματεία				
14. Νεοελληνική γλῶσσα- Βυζαντινὴ καί Νεοελ- ληνική γραμματεία (Γραμματ.-Παιδικ.Λογοτεχνία)		2	2	2 2
15. Σύγχρονα Μαθηματικά		2		
16. 'Οργάνωση, Διοίκηση καί 'Εποπτεία τής 'Εκπ/σεως				
17. Στοιχεῖα Συνταγματικοῦ Δικαίου καί δημο- κρατικοῦ Πολιτεύματος	2	2		2
18. Μουσική 'Αγωγή			2	
19. 'Ενδργανη Μουσική- Φλογέρα				2
20. Ρυθμική				
21. Ψυχοπαθολογία τής νηπιακῆς ἡλικίας				

22. Ξένη γλώσσα	3	3	2	2
23. Διαλέξεις				2

Ερευνητική εργασία σε θέμα της νηπιαγωγικής ή της ψυχολογίας.

Σύνολο ώρων Διδασκαλίας	19	21	21	19
-------------------------	----	----	----	----

Το μάθημα "Γενετική του Ανθρώπου" διαφράσσεται. Θα ένταχθεϊ στη ψυχολογία τών άτομικών διαφορών.

Μειοψηφούν:

1. Ο κ. Βλουτιδης, Σύμβουλος Β', ό όποϊός προτείνει άντf τοϋ μαθήματος "Ίστορία της Φιλοσοφίας" τοϋ σχεδ. της άποφάσεως νά διδαχθεϊ τδ μάθημα "Σύγχρονα φιλοσοφικά προβλήματα" (άναφορά στοϋς κυριότερους σταθμούς της Ίστορίας της Φιλοσοφίας) με 4 ώρες διδ/λίας, γιά τοϋς λόγους που άναφέρονται στην Πράξη 53/1979 τοϋ Τμήματος.
2. Ο κ. Παπαδόπουλος, Σύμβουλος Β', ό όποϊός προτείνει τδ μάθημα της Φιλοσοφίας νά διδαχθεϊ 4 ώρες, γιά τοϋς λόγους που άναφέρονται στην Πράξη 53/1979.
3. ΟΙ κ.κ. Κ. Πασσάκος καί Παπαδόπουλος, Σύμβουλοι Β', οί όποϊοί προτείνουν τδ μάθημα "Αρχαία Έλληνική Γραμματαία" νά διδαχθεϊ 2 ώρες στο Α' και 2 ώρες στο Β' έξάμηνο, όπως έλλωστε προτείνεται καί στο σχ. της άποφάσεως, γιά τοϋς λόγους που άναφέρονται στην Πράξη 53/1979 τοϋ Τμήματος.

Γ. *Σχετικά με το άρθρο 3 του 6χ ου άποφάσεως το Τμήμα άπευδύεται στην ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ (Πράξη 53/1979) έχει*
Γιά τδ δεύτερο θέμα της ημερήσιας διατάξεως άναβλήθηκε ή συνεδρίαση γιά μία

άπό τfς έπόμενες συνεδρίες τοϋ Τμήματος.

. / .

Θ έεμ α 3ο.- Διατύπωση γνώμης σέ απόφαση "Περί καθορισμοῦ τῶν διδασκτέων μαθη-
μάτων εἰς τήν παρά τῷ Μαρασεῖφ Διδασκαλεῖφ Δημ. Ἐκπ/σεως μετεκ-
παίδευσιν μετ'αυτοῦ διαρκείας εἰς τήν Εἰδικήν Ἀγωγήν διδασκάλων
καί νηπιαγωγῶν κατ' ἑξάμηνα σπουδῶν".

Ὁ κ. Κ. Ποσσάκος, Σύμβουλος Β', εἰσηγεῖται γιά τῶ θέμα τῶ ἀκόλουθοι:
"Ὁ Υπουργεῖο Παιδείας μέ τῶ ἀριθμ. Φ. 557.1/Γ/3232/17-5-79 ^{ἔγγραφο} τῆς Γενικῆς Διευθύνσεως
Γ.Ε., Διευθύνσεις Ἐφ. Προγρ. ΣΕΔΠ, διαβιβάζει πρὸς τῶ ΚΕΜΕ, Τμήμα Δ.Ε., τῶ Πρό-
γραμμα μαθημάτων Εἰδικῆς Ἀγωγῆς στὸ Μ.Δ.Δ.Ε. γιά γνωμοδότηση. Ὑστερα ἀπὸ προσε-
κτικὴ μελέτη τοῦ προγράμματος αὐτοῦ προτείνουμε τίς ἀκόλουθες μεταβολές:

1. Κατάργηση τοῦ μαθήματος βασικαί παιδικαί νόσοι ποῦ εἶναι φύσεως ἱατρικῆς καί
ἀφορᾷ ἄλλωστε σέ ἕλα τῶ παιδιᾷ καί ὅχι ἀποκλειστικῶς στοὺς μαθητές τῶν εἰδικῶν σχο-
λεῖων.
2. Κατάργηση τοῦ μαθήματος τῆς Ἱστορίας τῆς θεραπευτικῆς Παιδαγωγικῆς καθόσον
καί τέτοιοις εἰδικῶς κλάδοις ὅν ὑπάρχει καί τῶ βασικά στοιχεῖα ἀπὸ τῶν τῶν αὐτῶν
μποροῦν νά περιληφθοῦν στὸ μάθημα τῆς θεραπευτικῆς Παιδαγωγικῆς ποῦ διδάσκεται σέ
ἄρκετῶ χρόνῳ.
3. Ἀλλαγὴ τοῦ τίτλου τοῦ μαθήματος "Γενετικὴ ψυχολογία (Ἐξελικτικὴ) σέ ψυχολο-
γία τοῦ ἀναπτυσσομένου ἀνθρώπου (καί μάλιστα τοῦ νηπίου καί τοῦ παιδιοῦ ποῦ εἶναι
ἕως ἐπικρατέστερος καί διδασκαλίας του ἐπὶ δύο ὥρες στὸ Α' ἑξάμηνο.
4. Ἀπὸ τῶ μάθημα "ψυχολογία καί ψυχοδιαγνωστικὴ τῶν μειονεκτοῦντων Παιδῶν- Πρα-
κτικαί ἐφαρμογαί ψυχομετρικῆς" ἀφαιρεῖται ἡ λέξις "ψυχολογία" καθόσον δέν εἶναι
δυνατὸν νά γίνεταί λόγος περὶ εἰδικῆς ψυχολογίας γιά τῶ μειονεκτοῦνται Παιδιᾷ.
Ἀντὶ τούτου ἀπαντᾷται ἄλλωστε πούθενά στῇ διεθνῇ βιβλιογραφίᾳ. Τῶ μάθημα αὐτὸ νά διδά-
σκεται ἀνὰ δύο ὥρες στὰ Α', Β' καί Γ' ἑξάμηνα.
5. Προστίθεται ἡ διδασκαλία τοῦ μαθήματος ψυχολογία Ἀτομικῶν Διαφορῶν καθόσον
εὐρεῖται εἶναι οἱ ψυχικὲς διαφορὲς καί μεταξὺ τῶν ὑπερουνόντων μαθητῶν καί δέν ἀπο-
τελοῦν μίαν ὁμοιογενῆ ὁμάδα. Τῶ μάθημα θά διδάσκεται, ὡς ἔνδεον, στὸ Α' ἑξάμηνο.

6. Το μάθημα "Σύγχρονος Ψυχολογία μαθησεως και γνωσεως" μετατρέπεται σε "Παιδαγωγική Ψυχολογία", που είναι δ καθιερωμένος συναφής κλάδος έπιστήμης και θα διδάσκειται επί μία (1) ώρα στο Γ' έξάμηνο και 2 ώρες στο Δ' έξάμηνο.
7. Το μάθημα "Θεραπευτική Παιδαγωγική" θα διδάσκεται ανά δύο ώρες στα Α', Β' και Δ' έξάμηνα.
8. 'Η "Ειδική διδακτική τών Ειδικών Νηπιαγωγείων και Σχολείων- Πρακτικά Άσκήσεις" θα διδάσκεται ανά 4 ώρες στα Α', Β' και Γ' έξάμηνα.
9. 'Η "Ψυχοπαιδαγωγική Έρευνα και Στατιστική", αντί Έρευνα και στατιστική θα διδάσκεται ανά δύο ώρες στα Α', Β' και Γ' έξάμηνα.
10. Το μάθημα "Διαταραχές του Λόγου" θα διδάσκεται στα Β' και Γ' έξάμηνα ανά δύο (2) ώρες στο καθένα.
11. Το μάθημα "Διδακτικά μέσα και υλικά (κατασκευασ)" θα διδάσκεται ανά 2 ώρες κατά το Δ' έξάμηνο.
12. Το μάθημα "'Οργάνωση και Διοίκηση Έκπαιδεύσεως - Σχολική Νομοθεσία" θα διδάσκεται ανά δύο (2) ώρες κατά το Β' έξάμηνο.
13. Οι "Ξένες γλώσσες" θα διδάσκονται ανά (3) ώρες στα Α' και Β' έξάμηνα και ανά (2) ώρες στα Γ' και Δ' έξάμηνα.

Τέλος προστίθενται στο πρόγραμμα και ειδικές διαλέξεις για τις όποιες διατίθενται 2 ώρες κάθε εβδομάδα στο Δ' έξάμηνο. Έτσι συνολικά οι ώρες διδασκαλίας κατά εβδομάδα έχουν ως εξής: Α' έξάμηνο 22, Β' έξάμηνο 22, Γ' έξάμηνο 21 και Δ' έξάμηνο 19 >>>.

Το Τμήμα, αφού έλαβε όψη του α) το έγγραφο αριθμ. Φ. 557 1/3232/17-5-1979 της Δ/σεως Έφαρμ. Προγραμ. ΣΕΔΠ του ΥΠΕΠΘ, β) την αριθμ. Φ. 550.1/3/11305/31-1-1976 (ΦΕΚ 195/16-2-76 τ. Β) απόφαση του κ. Έγυπουργοϋ, γ) την εισήγηση του κ. Κ. Πασσάκου, Συμβούλου Β', και δ) τη διεξοδική συζήτηση μεταξύ τών μελών.

όμοφωνα αποφανεται

Αποδέχεται την εισήγηση όπως έχει.

Ανακοινώσεις 'Ο Προεδρεύων του Τμήματος κ. Βασ. Κονιδιτσιώτης, Σύμβουλος Β',
ἀνακοινώνει στο Τμήμα τὰ ἔγγραφα ἀριθμ. Φ. 309.71/137/Γ.3392/31-5-79, Φ. 309.71/136/Γ.3393/31-5-79 καὶ Φ. 309.71/138/Γ.3391/31-5-1979 τοῦ ΥΠΕΠΘ, ποὺ ἀναφέρονται σὲ
γνωστοποιήσεις ἀποφάσεων τοῦ Τμήματος Δ.Ε τοῦ ΚΕΜΕ στοὺς ἐνδιαφερομένους γιὰ
τὰ βιβλία .''ΟΙ 100 Ἐκθέσεις μου'', Γ. Μπαῦμπα, ''Ἡ Ἑλληνίδα νηπιαγωγός'', Ἀγγε-
λικῆς Σακελλαρίου καὶ ''Ἀριθμητικὴ Α', Β', Γ', Δ' Δημοτικοῦ, Β. Κουγκούλιου, ἀντί-
στοιχα.

Ἐπειτα ἀπὸ αὐτὰ ἔληξε ἡ συνεδρία.

Ὁ Προεδρεύων

Βασ. Κονιδιτσιώτης

Ἡ Γραμματεὺς

Εὐρ. Παπανικολάου

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΘΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ

ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ

ΚΕΝΤΡΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΜΕΛΕΤΩΝ

ΚΑΙ ΕΠΙΜΟΡΦΩΣΗΣ (ΚΕΜΕ)

ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

Α Π Ο Σ Φ Α Σ Μ Α

Π Ρ Α Ξ Η 55/1979

Σήμερα, 16 'Ιουνίου 1979 ημέρα Σάββατο και ώρα 9.000 πρωινή, συνεδρίασε το Τμήμα Δημοτικής 'Εκπαιδεύσεως του Κέντρου 'Εκπαιδευτικών Μελετών και 'Επιμορφώσεως στην αίθουσα συνεδριάσεών του (Λεωφόρος 2, 'Αθήνα).

"Ελαβαν μέρος στη συνεδρίαση, αφού προσκλήθηκαν σύμφωνα με τη νόμιμη διαδικασία από τον Προεδρεύοντα του Τμήματος κ. Βασ. Κονιδισιώτη, Σύμβουλο Β', οι κκ Δημ. 'Ανδριδopoulos, Ντκ. Βλουτιδης, Κων/νος Πασσάκος, Νικ. Παπαδόπουλος, Σύμβουλοι Β', Δ. Μελάς, Είσηγητής του ΚΕΜΕ, καθώς και η γραμματέας του Τμήματος Εύρυδικη Παπανικολάου με βαθμό 6ο.-

Δέν έλαβε μέρος στη συνεδρία ο κ. 'Ι. Χριστιδς, γιατί απουσιάζει με άναρρωτική άδεια.

θέματα ήμερήσιας διατάξεως

Θ Ε Μ Α 1ο.- χορήγηση άντιγράφου τής άριθμ. 22/1979 Πράξεως του ΚΕΜΕ στον κ.

Σπράτη Τσάκωνα.

Θ Ε Μ Α 2ο.- χορήγηση άντιγράφου τής άριθμ. 40/1979 Πράξεως του ΚΕΜΕ στην κ. Σοφία Κέσκου.

Θ Ε Μ Α 3ο.- Γνωμοδότηση γιά σχ. ώρολογίων Προγραμμάτων εβδομαδιαίας έργαςας γιά τά είδικά σχολεία.

Θ Ε Μ Α 4ο.- Γνωμοδότηση γιά τό βιβλίο "τό σύγχρονο παιδικό έντύπο και τά έξασχολικά άμωγνάματα τών παιδιών". Π. Βασιλάκη.

Θ Ε Μ Α 5ο.- Γνωμοδότηση γιά τό βιβλίο "Διολυμένη Οίκόγένεια και έπίδραση αυτής στη ψυχική υγεία τών νηπίων".

Θ Ε Μ Α 6ο.- 'Ανακοινώσεις.

Στήν άρχή έπικυρώνεται τό πρακτικό τής προηγούμενης συνεδρίας.

ΘΕΜΑ 1ο. Χορήγηση αντίγραφου της αριθμ. 99/1979 πράξεως του ΚΕΜΕ στον κ. Στράτη Τσάκωνα.

Ο Προεδρεύων του Τμήματος κ. Βασ. Κονιδιτσιώτης, Σύμβουλος Β', δέτει υπόψη του Τμήματος: α) Τό έγγραφο αριθμ. Γ/3584/8-6-1979 της Δ/σεως Έφαρμ. Προγραμ. ΔΕΠΑ του ΥΠΕΠΘ, β) τήν από 5-6-79 αίτηση του κ. Στράτη Τσάκωνα με τήν όποια ζητεῖ αντίγραφο της αριθμ. 22/1979 Πράξεως του ΚΕΜΕ, που αναφέρεται στην έγκριση πράξεως της Έπιτροπής κρίσεως των διδακτικών βιβλίων της Γραμματικής Δ' τάξεως Δημοτικού και εισηγείται να χορηγηθεῖ τό αἰτούμενο αντίγραφο.

Τό Τμήμα, ύστερα από συζήτηση

όμοφωνα αποφασίζει

να χορηγηθεῖ στον κ. Στράτη Τσάκωνα αντίγραφο της αριθμ. 22/23-1979 Πράξεως του Τμήματος Δ.Ε. του ΚΕΜΕ, που αναφέρεται στο διδακτικό βιβλίο της Γραμματικής Δ' τάξεως Δημοτικού.

ΘΕΜΑ 2ο. Χορήγηση αντιγράφου της άριθμ. 40/1979 πράξεως του ΚΕΜΕ στην κ. Σοφία Κέσιου.

Ο προεδρεύων του Τμήματος κ. Βασ. Κονιδιτσιώτης, Σύμβουλος Β', θέτει υπόψη του Τμήματος: α) Τό ξγγραφο άριθμ. Γ/3589/8-6-1979 της Δ/ύσεως Έφαρμογ. Προγραμ. ΔΕΠΑ του ΥΠΕΠΘ καί β) την άπό 5-6-1979 αίτηση της κ. Σοφίας Κέσιου, μέ την όποία ζητεί άντί-γραφο της άριθμ. 40/1979 πράξεως του ΚΕΜΕ, που άναφέρεται στην έγκριση πράξεως της Έπιτροπής κρίσεως του διδακτικοφ βιβλίου "Άλφαβητάριο" καί είσηγείται νά χορηγηθεί τό αίτούμενο άντίγραφο.

Τό Τμήμα, ύστερα άπό συζήτηση, όμοφωνα άποφασίζει νά χορηγη-θεί άντίγραφο της άριθμ. 40/17-4-1979 πράξεως του Τμήματος Δ.Ε. του ΚΕΜΕ, που άναφέρεται στο διδακτικό βιβλίο "Άλφαβητάριο" του Δημο-τικοφ.

ΘΕΜΑ 3ο. Γνωμοδότηση για σχέδιο ωρολογίων προγραμμάτων εβδομαδιαίας εργασίας για τὰ ειδικά σχολεία.

Ο αρμόδιος για τὸ θέμα εισηγητὴς κ.Ν.Παπαδόπουλος, Σύμβουλος Β', εισηγεῖται στὸ Τμήμα τὰ ακόλουθα:

"Ἡ Διεύθυνση Εἰδικῆς Ἀγωγῆς σὲ ἔγγραφὸ τῆς τῆς 29-3-79 ποῦ ὑπογράφει ὁ Γεν.Γραμματέας τοῦ ΥΠΕΠΘ μᾶς στέλλει Σχέδια Ὁρολογίων Προγραμμάτων εβδομαδιαίας εργασίας για τὰ Εἰδικά Σχολεῖα μὲ τὴν παράκληση νὰ γνωμοδοτήσουμε.

Τὰ συνημμένα Σχέδια Ὁρολογίων Προγραμμάτων ἀναφέρονται στὲς ἐξῆς κατηγορίες μαθητῶν Εἰδικῆς Ἀγωγῆς: 1) Εἰδικά Σχολεῖα Νοητικὰ Καθυστερημένων Μαθητῶν, 2) Εἰδικά Σχολεῖα Μαθητῶν μὲ Κινητικὴς Διαταραχές καὶ Σωματικὴς Ἀναπηρίες, 3) Εἰδικά Σχολεῖα Τυφλῶν Μαθητῶν καὶ 4) Εἰδικά Σχολεῖα Κωφῶν Μαθητῶν. Ἀκολουθοῦν δύο σελίδες μὲ παρατηρήσεις ποῦ ἐπεξηγοῦν ὁρισμένα σημεῖα τῶν παραπάνω σχεδίων Ὁρολογίων Προγραμμάτων.

Στὸ Σχέδιο για τοὺς Νοητικὰ Καθυστερημένους Μαθητὲς προτείνω ἡ "Περιοχὴ Γνώσεων" (μάθημα) μὲ τὸν χαρακτηρισμὸ "Ἀσφάλεια" νὰ γίνῃ: "Θέματα Ἀτομικῆς Ἀσφάλειας" καὶ ἡ "Υγεία" νὰ τροποποιηθεῖ σὲ "Θέματα Ὑγείας".

Στὸ Σχέδιο για τοὺς Μαθητὲς μὲ Κινητικὴς Διαταραχές καὶ Σωματικὴς Ἀναπηρίες προτείνω οἱ ἀναφερόμενες στὲς παρατηρήσεις 6 ὥρες ἀντὶ τῶν Τεχνικῶν καὶ τῆς Γυμναστικῆς ὡς Ἐργασιοθεραπεία, Φυσιοθεραπεία νὰ ἀναφέρονται συγνευριμένα στὸ Πρόγραμμα καὶ μὲ τὲς ὥρες οἱ ὁποῖες καὶ νὰ γίνονται κανονικά, γιατί ἀποτελοῦν βασικὴ πτυχὴ τῆς ἐνπαιδεύσεως τῶν παιδιῶν αὐτῶν αὐτῶν, ὡς ἐξῆς:

Τεχνικά (Ἐργασιοθεραπεία) 2 ὥρες στὴν κάθε τάξη
Γυμναστικὴ (Φυσιοθεραπεία) 2 ὥρες στὴν κάθε τάξη

Δὲ θὰ πρέπει τὰ παιδιά αὐτά νὰ ἐπιβαρύνονται μὲ περισσότερες ἀπὸ 25 ὥρες στὴν Α' καὶ Β' τάξη καὶ 28 ὥρες στὴν Γ', Δ', Ε' καὶ ΣΤ' τάξη.

Ἡ Λογοθεραπεία νὰ προβλέπεται μόνο για τοὺς μαθητὲς ἐκείνους οἱ ὁποῖοι καὶ παρουσιάζουν κάποια διαταραχὴ στὴν περιοχὴ τῆς ὁμιλίας (τραυλισμὸ κτλ) καὶ νὰ ἀναφέρεται ἐπίσης συγνευριμένα στὸ

πρόγραμμα. Νά προβλέπεται μάλιστα τὰ τρία αὐτὰ ἀντικείμενα νά γίνονται κατὰ τὸ δυνατό ἀπὸ εἰδικευμένους στὰ σχετικὰ προβλήματα δασκάλους.

Τέλος προτείνω οἱ μαθητές τῆς μέσης καὶ ἀνώτερης βαθμίδας τῶν Εἰδικῶν Σχολείων τῶν νοητικῶν καθυστερημένων νά ἀπασχολοῦνται ὅπωςδὴ-ποτε σὲ ἐπαγγελματικὰ ἐργαστήρια, τὰ ὁποῖα καὶ νά δημιουργηθοῦν στὰ σχολεῖα αὐτά, καὶ οἱ ὥρες νά ἀφαιρεθοῦν συγνευριμένα ἀπὸ τὰ θρησκευτικὰ καὶ τὰ Μαθηματικὰ ἀνὰ μίαν ὥρα. Κατὰ τὰ ἄλλα προτείνω τὰ σχέδια νά μείνουν ὅπως ἔχουν".

Τὸ Τμήμα ἄφοῦ ἔλαβε ὑπόψη του: α) τὸ ἔγγραφο ἀριθμ. ΓΥ/2256/29-3-1979 τῆς Δ/νσεως Εἰδικῆς Ἀγωγῆς τοῦ ΥΠΕΠΘ, β) τὴν εἰσήγηση τοῦ κ. Ν. Παπαδόπουλου, Συμβούλου Β', καὶ γ) τὴ διεξοδική συζήτηση μεταξὺ τῶν μελῶν

ὁμόφωνα ἀποφαίνεται

Γνωμοδοτεῖ:

1. Γιά τὰ εἰδικὰ Σχολεῖα νοητικῶν καθυστερημένων μαθητῶν:

α. Οἱ τίτλοι "Ἀσφάλεια" καὶ "Υγεία" τῶν ἀντίστοιχων μαθημάτων νά ἀντικατασταθοῦν ὡς ἐξῆς: "Θέματα Ἀτομικῆς Ἀσφάλειας" καὶ "Θέματα Ὑγείας".

β. Οἱ μαθητές τῆς μέσης καὶ ἀνώτερης βαθμίδας νά ἀπασχολοῦνται ὅπωςδὴποτε σὲ ἐπαγγελματικὰ ἐργαστήρια, τὰ ὁποῖα νά δημιουργηθοῦν στὰ σχολεῖα αὐτά, καὶ οἱ ὥρες νά ἀφαιρεθοῦν συγνευριμένα ἀπὸ τὰ θρησκευτικὰ καὶ τὰ Μαθηματικὰ ἀνὰ μίαν ὥρα.

2. Γιά τὰ Εἰδικὰ Σχολεῖα μαθητῶν μέ κινήτικες διαταραχές καὶ σωματικὲς ἀναπηρίες:

Τὰ μαθήματα Τεχνικὰ καὶ Γυμναστικῇ, πού δὲν περιλαμβάνονται στὸ ὡρολόγιο πρόγραμμα ἀλλὰ γίνονται μέ τὴν μορφή ἐργασιοθεραπείας καὶ φυσιοθεραπείας καὶ καλύπτουν μαζὶ μέ τὴ Λογοθεραπεία 6 ὥρες τὴν ἐβδομάδα, νά ἀναφέρονται συγνευριμένα στὸ πρόγραμμα καὶ μέ τίς ὥρες οἱ ὁποῖες καὶ νά γίνονται κανονικά, γιατί ἀποτελοῦν βασικὴ πτυχὴ τῆς ἐκπαιδεύσεως τῶν παιδιῶν αὐτῶν, ὡς ἐξῆς:

Τεχνικὰ (Ἐργασιοθεραπεία) 2 ὥρες στὴν κἀθε τάξη

Γυμναστικῇ (Φυσιοθεραπεία) 2 ὥρες στὴν κἀθε τάξη

Δέν θά πρέπει τά παιδιά αὐτά νά ἐπιβαρύνονται μέ περισσότερες ἀπὸ 25 ὥρες στήν Α' καί Β' τάξη καί 28 ὥρες στή Γ', Δ', Ε' καί ΣΤ' τάξη.

Ἡ λογοθεραπεία νά προβλέπεται μόνο γιά τοὺς μαθητὲς ἐκείνους οἱ ὁποῖοι καί παρουσιάζουν κάποια διαταραχή στήν περιοχή τῆς ὁμιλίας (τραυλισμός κτλ) καί νά ἀναφέρεται ἐπίσης συγκεκριμένα στό πρόγραμμα. Νά προβλέπεται μάλιστα τά τρία αὐτά ἀντικείμενα νά γίνονται κατὰ τὸ δυνατό ἀπὸ εἰδικευμένους στά σχετῆ προβλήματα δασκάλους.

[Handwritten signature]

Θ έ μ α 40. Γνωμοδότηση για τó βιβλίο "Τó σύγχρονο παιδικό έντυπο
καί τά έξωσχολικά άναγνώσματα τών παιδιών" τής κ. Παναγ.
Βασιλάκη.

Ο Προεδρεύων του Τμήματος κ. Βασ. Κονδιδισιώτης, Σύμβουλος Β',
θέτει υπόψη του Τμήματος Είσηγηση για τó θέμα αυτό του κ. 'Αρ. Βου-
λουδία, Ειδικού Συμβούλου παρά τῷ ΚΕΜΕ, που έχει ως έξής:
Παναγιώτας 'Α. Βασιλάκη, νηπιαγωγού, άριστούχου Σχολής Νηπ/γών Καλ-
λιθέας, άριστούχου μετεω/σεως μερίζονος διαρκειας Μαρασλείου Διδ/λείου
Δημ/κῆς 'Επι/σεως:
Τó σύγχρονο παιδικό έντυπο καί τά έξωσχολικά άναγνώσματα τών παιδιών
(μιά έρευνα), 'Αθήνα 1978.

'Εργασίες σάν αυτή μέ κανέναν τρόπο δέν μπορεί νά θεωρηθοῦν στο
ένεργητικό τής διπλά "άριστούχου" νηπιαγωγού, που έχει μάλιστα καί
μετεπαιδευση μερίζονος ("μερίζονος", όπως τó θέλει) διαρκειας, τά
έδια τά άριστετά της αφήνουν πολλές άμφιβολίες, όταν δέν τή βοήθησαν
νά καταλάβει ότι όφείλει νά σέβεται αυτούς που θά τή διαβάσουν. 'Η
έλλειψη αυτή στοιχειώδους σεβασμού προς τόν άναγνώστη είναι χτυπητά
φανερή από τήν άρχή ως τó τέλος του "βιβλίου" της:

1. Τó "βιβλίο" της δέν είναι στην πραγματικότητα βιβλίο παρά ένα πολύ-
γραφημένο έντυπο, καί δέν είναι βέβαιος άν σ'αυτή τή μορφή υπόκειται
σέ κριση.

2. 'Η συγγραφέας έχει παραλείψει νά βάλει περιεχόμενα.

3. Οι σελίδες του είναι γεμάτες τυπογραφικές άβλεψές, αλλά καί όρ-
θογραφικά σφάλματα καί λέξεις σέ παλαιότερη γραφή (Π.χ. το, γυρεύει,
νηλίων, στομα, μορφώνουν, βέρν, ύποβοηθήσει, καό, προφαντως- άπαγ-
γείλλει, ποινίλει, είκονογράφιση- ώδήγησε, έγωϊσμός, νοιώσει, δυσκο-
λότερα, έπιβλαβή, νά μνηθῇ, καλλίτερα, γλῶσσα, θρύλι, άπλη, χειμῶνα,
τόν παραμυθά, καινούργιο, ένόμιζαν, τήν δολοφονία).

4. Τó "βιβλίο" χαρακτηρίζεται "μιά έρευνα" - αλλά δέν είναι έρευνα.
'Η συγγραφέας παραθέτει τά άποτελέσματα τών έρευνών δυό εκπαιδευτι-
κῶν, αλλά ή έδια δέν κάνει έρευνα παρά άρνεϊται σέ μια πρόχειρη καί
χαλαρά όργανωμένη έπισκόπηση του θέματος που πραγματεύεται, μέ άσυ-
στηματοποίητες άναφορές σέ σχετική βιβλιογραφία.

5. Τó άποδεικτικό ύλινό που προσκομίζει είναι λειφό καί μεροληπι-
κό. Αυτό ισχύει τόσο για τίς φωτοτυπίες από τά έντυπα για παιδιά
(νόμους καί είκονογραφημένο βιβλίο) όσο καί για τούς πέντες τών

παιδικῶν βιβλίων πού κυκλοφοροῦν.

"Ἔτσι, ἀπομονώνει τὰ πιδ σιληρά ἀπὸ τὰ νόμους, ἐνῶ τὸ καλὸ εἶναι-
γραφημένο βιβλίο πού ἀντιπαραθέτει, καὶ ὑποτίθεται ὅτι εἶναι ἀντι-
προσωπευτικὸ τοῦ εἴδους του, εἶναι ἀπὸ τὰ πιδ σαχλά.

'Ατυχής ἐπίσης εἶναι ἡ ἀναφορά σὲ δυὸ ἐκδοτικoὺς οἴκους (ἐν ἑκτῷ)
("Ἀτλαντίς" καὶ "Ἀγκυρα") πού διάλεξε γιὰ νὰ ἀντιπροσωπεύσουν τὴν
ἐλληνικὴ παραγωγή σὲ παιδικὰ βιβλία.

6. 'Υπάρχει στὸ τέλος τοῦ "βιβλίου" ἓνα κεφάλαιο 15 σελίδων μὲ τίτλο
ΓΛΩΣΣΑ- LANGUAGE, πού ὄχι μόνο εἶναι ἀντιγραφή - ὁμολογημένη- ἀπὸ
τὸ "Διεθνὲς Κοινωνικῶν Ἐπιστημῶν" τῆς ΟΥΝΕΣΚΟ, ἀλλὰ δὲν ἔχει καὶ
καμιὰ σχέση ἢ σύνδεση μὲ τὰ προηγούμενα.

7. 'Ἡ συγγραφέας ἔχει μιὰ εὐχέρεια στὸ γράψιμο, ἀλλὰ σὲ ἀριετές περι-
πτώσεις πιάνεται νὰ μὴν κυβερνάει τὶς σκέψεις καὶ τὰ λόγια της.
(π.χ. Στὸ τόλμημα αὐτῆς τῆς μελέτης μὲ ὠδήγησε ἓνα θλιβερό κοινωνικὸ
φαινόμενο πού λανσάρεται ἀσύστολα στὰ βιβλιοπωλεῖα καὶ στὰ περίπτερα
(σ.7) "Ὅπως τὸ συναίσθημα τοῦ καλοῦ, ἔτσι καὶ τὸ συναίσθημα τοῦ
ἁμορφου καὶ τοῦ ἄσκημου εἶναι ζήτημα συνήθειας, πού ἀποιτᾶται μὲ τὴ
συνεχῆ παρατήρηση ἀρμονικῶν καὶ ἢ ὄχι χρωμάτων (σ. 108).

Γιὰ νὰ ἀποφύγουμε παρεξηγήσεις, πρέπει νὰ διαστέλλουμε τὴν ἐπιζήμια
στὸ παιδί πληθωρικὴ εἰκονογράφηση, ἀπὸ τὴν ἀρέσκειά του στὸ "χρωμα-
τιστὸ σχέδιο". (σ. 109).

Στὸ ἐνεργητικὸ τῆς νηπιαγωγοῦ εἶναι τὰ εὐρύτερα ἐνδιαφέροντα
καὶ οἱ ἀνησυχίες της, καθὼς καὶ οἱ ἐποικοδομητικὲς "μικρὲς προτάσεις"
της (σ. 134-141) γιὰ τὴν προώθηση τοῦ καλοῦ παιδιοῦ ἐντόπου.

'Ακολουθεῖ συζήτηση καὶ ἀνταλλάσσονται διάφορες ἀπόψεις.

Εἰδιόθετα ὁ κ. Ν. Παπαδόπουλος, Σύμβουλος Β', λέγει τὰ ἑξῆς:

'Απὸ τὴν ἐξέταση τῆς ἐργασίας αὐτῆς σχημάτισα τὴ γνώμη ὅτι ἡ
ἐργασία δὲν μπορεῖ νὰ χαρακτηρισθεῖ στὸ σύνολό της ὡς χρήσιμη γιὰ
τοὺς ἑξῆς λόγους:

1. Δὲν πρόκειται γιὰ βιβλίο γραμμένο μὲ σύστημα καὶ προσοχή, ἀλλὰ
πρόκειται γιὰ πολυγραφημένο ἐντυπο, τὸ ὁποῖο δὲν ἔχει πλῆρεια περιε-
χομένων καὶ περιέχει ἀριετές ἀβλεψίες (π.χ. σελ. 9, 1237, 46 κτλ),
χομένων καὶ περιέχει ἀριετές ἀβλεψίες (π.χ. σελ. 7, 32, 108), ὀρθογραφικὰ λάθη καὶ γλώσσα ἀπρο-
ῶσφειες (π.χ. σελ. 10, 32, 33, σάρμοστη στὴν καθερωμένη νεοελληνικὴ μορφή της (π.χ. σελ. 10, 32, 33,
53, 88, 90,) καὶ ἀκόμη ἀνεπιτυχεῖς καὶ ἀδόκιμες ἐκφράσεις (π.χ. σελ.
87 "κατέστρωσε σχετικὴ ἐρευνα....").

2. Χαρακτηρίζεται ως έρευνα και μάλιστα στον τίτλο του εξώφυλλου, αλλά είναι έκθεση και ανάπτυξη συμπερασμάτων δύο άλλων έρευνών άλλων ατόμων το 1960 και 1975. Είναι πολύ αμφισβητήσιμο αν θα πρέπει να γράφεται ένα ολόκληρο βιβλίο κατά τον τρόπο αυτό και να προβάλεται ως έρευνα με αξιώσεις να χαρακτηρισθεί σε γενικότερο επίπεδο χρήσιμο, χωρίς δηλ. σύστημα και επιστημονική δομή.

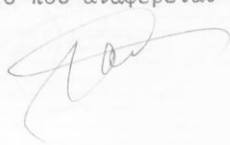
3. Η βιβλιογραφία της είναι πτωχή και σε πολλά γενική. Ακόμη γίνονται παραπομπές στο κείμενο της σε έργα ξένων συγγραφέων στην ξένη γλώσσα χωρίς να αναφέρονται σελίδες των έργων και χωρίς να μνημονεύονται τα έργα αυτά στο τέλος στη βιβλιογραφία, που είναι αποκλειστικά ελληνική. Η συντάκτρια της μελέτης δε γνωρίζει μάλλον ξένες γλώσσες και κάνει τις παραπομπές βασιζόμενη σε έργα Έλλήνων συγγραφέων ή σε ξένα μεταφρασμένα έργα και δεν έχει την ευαισθησία να παραπέμψει σε αυτούς όπως επιβάλλεται. Έτσι όμως δεν μπορεί να δημιουργήσει έντυπωση σε σοβαρούς αναγνώστες της, και να αποσπάσει εύμενη κριτική.

Για τους παραπάνω λόγους εισηγούμαι να μη χαρακτηρισθεί γενικά ή έργασία της ως χρήσιμη από το Τμήμα παρά τα όρισμένα χρήσιμα στοιχεία που περιέχει".

Σχετικά ο κ. Βλουτίδης, Σύμβουλος Β', παρατηρεί ότι, έπειδή πρόκειται για έρευνα, πρέπει να θέμα να έξεταστεί από το αρμόδιο Τμήμα Έρευνών του ΚΕΜΕ.

Το Τμήμα, αφού έλαβε υπόψη του: α) Το έγγραφο αριθμ. Φ.309/71/279/144986/5-12-1978 του Υπουργείου Έθνικής Παιδείας και Θρησκείων, β) Την από 1-12-1978 αίτηση της κ. Παναγ. Βασιλάκη, γ) Τις εισηγήσεις των κ.κ. Άριστ. Βουγιούκα, Είδινοϋ Συμβούλου παρά τῷ ΚΕΜΕ, και Ν. Παπαδόπουλου, Συμβούλου Β', και δ) τη διεξοδική συζήτηση μεταξύ των μελών.

κατά πλειοψηφία αποφαινεται
Τό βιβλίο "Τό σύγχρονο παιδικό έντυπο και τά έξωσχολικά ανάγνώσματα των παιδιών " (Έρευνα) της κ. Παναγιώτας Βασιλάκη δέν κρίνεται χρήσιμο, για τούς λόγους που αναφέρονται στην εισηγήση.
Μειοψηφεύ ο κ. Βλουτίδης Σύμβουλος Β' για τό λόγο που αναφέρεται στό σημειτικό της πράξεως.

Θ έ μ α 5ο.- Γνωμοδότηση γιά τό βιβλίο "Διαλυμένη Οίκογένεια καί έπίδραση αὐτῆς
στή ψυχική υγεία τῶν νηπίων" τῆς κ. Παναγ. Βασιλάκη.

Ὁ Προεδρεύων τοῦ Τμήματος κ. Βασ. Κονιδισιῶτης, Σύμβουλος Β', θέτει ὑπόψη
τοῦ Τμήματος εἰσήγηση γιά τό θέμα αὐτό τοῦ Ἀντῶν. Μπενέκου, Εἰδικοῦ Συμβούλου
παρά τῷ ΚΕΜΕ, ποῦ ἔχει ὡς ἐξῆς:

1. Ἡ συγγραφέας ἐργάστηκε μέ κέφι, μεθοδικότητα καί μέν πολλή γνώση. Πιστεύω ὅμως
ὅτι τό Θ έ μ α ποῦ ἀνέλαβε νά ἐρευνήσει ἐπιστημονικά εἶναι τόσο ἐδῶ, πολυ-
διάστατο καί πολυσήμαντο ποῦ δέν ἀνήκει στίς δυνατότητες καί τόν ἐξοπλισμό (θά
ἔλεγα καί τήν ἀρμοδιότητά) μιᾶς νηπιαγωγοῦ ἢ ἑλλου ἀτόμου (ἔσα "ἀριστεία" κι'
ἂν παραθέτει ὡς τίτλους φερεγγυότητος) ἀλλά συλλαγικῶν ἐπιστημονικῶν ὀργάνων καί
σέ κλίμακα ἐθνική.

2. Τίς ἀντιρρήσεις μὲν αὐτές ἐπιβεβαιῶνουν ἡ ἐμφάνιση, ἡ δομή καί ἡ ποιότητα τοῦ
περιεχομένου τῆς ἐργασίας. θά ἀναφερθῶ ἐνδεικτικά σέ ὁρισμένα μόνο σημεῖα γενικῆς
φύσεως:

- Ἡ βιβλιογραφική θεμελίωση εἶναι λειψή καί μονομερής. Εἶναι λ.χ. ἀποκλειστικά
ἑλληνική* ἡ μισή περίπου ἀναφέρεται σέ ἓνα συγγραφέα ὁρισμένης κατεύθυνσης ποῦ
δέν εἶναι καθαυτό "ἐρευνητής", μέ τήν ἔννοια ποῦ θά ἐννοοῦσε καί ἡ ἴδια ἡ συγγρα-
φέας* ἀναφέρεται ἐπίσης σέ γενικά θέματα, στό μεγαλύτερό της μέρος, πάνω στό εἰ-
δικότερο θέμα ὁ ἀμαγνώστης μένει ἀνημέρωτος σχετικά μέ τά πορίσματα, στό διεθνῆ
χῶρο, τῆς παιδαγωγικῆς ἐπιστήμης.

- Πλατειάζει ἀπαράδεκτα παραθέτοντας γνώμες διαφόρων συγγραφέων, σχετικῶν καί
ἄσχετων, λογοτεχνίζει ἀντιεπιστημονικά προβαίνοντας σέ γενικεύσεις καί αἰσθηματο-
λογίες καί καταχωρῶντας ὁλόκληρες σελίδες ἀπό κείμενα συγγραφέων, ποῦ θυμίζουν
ἀνθαλόγιο διηγημάτων.

- Προχωρεῖ σέ ἀμφιλεγόμενους ὁρισμούς, αὐθαίρετους ἢ ποῦ δέν μποροῦν νά ἀπατε-
λέσουν ἐπιστημονικά κ ρ ι τ ῆ ρ ι α γιά ἔρευνα (ἀξιολογήσιμα ποσοτικά), ὅπως
λ.χ. εἶναι οἱ νεφελῶδεις ὁρισμοί γιά τήν ἔννοια τοῦ "ἀγίου" καί τῆς "προσωπικότη-
τας (σελ. 30 - 38), γιά τήν "προσαρμογή" καί τό "ὕγιές παιδί" (σελ. 23 καί 17)
κλπ. καί κάνουν, γι' αὐτό, τό θέμα πιό δύσκολο.

- Τό ίδιο τó 'Ερωτηματολόγιο, μέ τήν άναφερóμενη προσαρμογή, τó θεωρώ σέ πολλά σημεία άπαράδεκτο, γιατί περιέχει πρότυπα συμπεριφοράς άστάθμητα, άμφισβητούμενα γιά τήν καθολικότητά τους, άναχρονιστικά.

- 'Εκτρέπεται σέ λυρικές εξάρσεις πού δέν δικαιολογούνται άπό καμιά έπιστημονική θεωματολογία καί άπευθύνει μέ ύφος υπέρτατου κριτή, άνεύθυνα, άμελίκτα κατηγορώ έναντίον παιδιών ή άδελφών άνθρώπων πού ξεπερνούν τά όρια τής άντικειμενικής κρίσης, αλλά καί τίς προκλητικές της δυνατότητες.

3. Σέ είδικότερα θέματα ή συγγραφή γίνεται περισσότερο έπιζήμια, ως πρότυπο έρευνας, παρά χρήσιμη. Παραδείγματα:

- Σέ πολλά σημεία λείπουν οί βιβλιογραφικές παραπομπές. Σέ άλλα σημεία κάνει λά-
θεμένη παραπομπή σέ βαθμό πού ό μεταφραστής (Κ. Τσιμπούκης) περναί γιά συγγραφέας (σελ. 41).

- Οί πίνακες δέν άριθμούνται σωστά- ύπάρχει κενό στα πρώτα κεφάλαια.
Τά ίδια τά κεφάλαια δέν άντιπροσωπεύουν τίς ύποτιθέμενες κατηγορίες θεμάτων, π.χ. τó κεφ. Β.Ι., όπου άπό άνασκόπηση έρευνών μεταβάλλεται σέ ψυχολογική θεωρία, κ.ά.

- Παντού εΐναι έμφανής ή λυρική διάθεση, ή τάση γιά άφορισμούς καί, άκόμα, προβάλ-
λουν άναχρονιστικές άντιλήψεις (σελ. 53, γιά τή θέση τοϋ πατέρα), άσβαίρετες προ-
τάσεις (π.χ. ό κώδικας δικαιωμάτων τοϋ παιδιού, σελ. 67) καί θεωρίες (σελ. 37 γιά
τό έργο τής ψυχολογίας).

- 'Ιδιαίτερα ένδιαφέρον άπό τήν άποψη αύτή καταντά τό κεφάλαιο μέ τά "μηνύματα"
στο τέλος τής έργασίας, όπου μάλιστα κοινότατες έλληνικές λέξεις έξηγοΰνται στα
άγγλικά:..., όπως: άγάπη = LOVE, οίκογένεια = FAMILY κ.τ.θ.

4. Σ υ μ π ε ρ α σ μ α τ ι κ ά, ή έργασία μπορεί νά παρουσιάζει ένδιαφέρον γιά
όσους θά ήθελαν νά καταπιαστοΰν μέ όποιοδήποτε τρόπο μέ σχετικά θέματα, αλλά δέν
μπορεί νά άποτελέσει βοήθημα γιά σπουδαστές Παιδ/κών 'Ακαδημιών κλπ., όπως ζητεί
ή συγγραφέας>>>.

'Ακολουθεΐ συζήτηση καί άνταλλάσσονται διάφορες άπόψεις.

Εΐδικότερα ό κ. Ν. Παπαδόπουλος, Σύμβουλος Β', λέγει τά εξής:

"Από τη μελέτη του έργου της Π. Βασιλόκη, Νηπιαγωγού, διαπίστωσα τα εξής:
Πρόκειται για μία μελέτη που δέχνει το ζήλο και την εργατικότητα της συντάκτριας
και παρέχει μερικές ενδιαφέρουσες πληροφορίες. Στο σύνολό της όμως η εργασία αυτή
δεν μπορεί να δημιουργήσει στον αναγνώστη της θετική γνώμη για τους έκδοτους
λόγους:

1. 'Η έπιστημονική της δομή είναι σχεδόν σέ βλη την εργασία "πρωτόγονη" και πρόχειρη.

Και συγκεκριμένα στη σελ. 9 έχει στο κείμενο, σειρά 3, παραπομπή χωρίς να έχει
και αντίστοιχα πρὸς την παραπομπή στοιχεία στο κάτω μέρος της σελίδας. Και ακόμη
στην επόμενη σελ. παραπέμπει πρὸς την ένδειξη "ένθ. άντ." , και έννοει στον ίδιο
συγγραφέα που δεν παρέπεμψε καν. Παρόμοιες προχειρότητες και στίς σελ. 14, 15, 16,
28, 29, 30 κτλ. "Έχει ακόμη παραπομπές χωρίς σύνδεση αντίστοιχη στο κείμενο, π.χ.
σελ. 69. -Παραπέμπει συχνά στη Μεγάλη Παιδαγ. 'Εγκυκλ. άπλως κι όχι στο συντάκτη
των σχετικών άρθρων, όπως είναι σωστό (π.χ. σελ. 43, 56 κτλ.).

- Παραθέτει στο κείμενό της πολλά αὐτοῦσια κομμάτια ἀπὸ διάφορα βιβλία στὰ ὁποῖα
και παραπέμπει όχι πάντοτε σωστά και μέ ἀκρίβεια ὡς πρὸς τή θέση τῶν εἰσαγωγικῶν,
πράγμα πού δημιουργεῖ μερικές φορές τήν ἐντύπωση ὅτι μερικά εἶναι δικά της, ἀλλά
προδίδεται ἀπὸ τή γλωσσική μορφή, ἔν τῷ ἐπεδίῳ, "Έτσι δέν μπορεῖ νά γραφεῖ μιά
ἐπιστημονική μελέτη χωρίς δηλ. τήν ἀφομαιωμένη παρουσίαση τῶν ὑποψεων τῶν ἄλλων,
και μέ τήν παράθεση ὁλόκληρων σελίδων σέ διαρκεῖς συνδέχεις (βλ. σελ. 19-26, 31-33,
43-46, 48-49, 54-60, 62-66 κτλ.).

- Περιέχει πράγματα περιττά και βαρετά σέ μιά τέτοια εργασία, π.χ. σελ. 35, 36 κτλ.

- "Έχει ὕψος γενικά δεοντολογικό και κριτικό, ἔξω ὅμως ἀπὸ τὰ πλαίσια ἐπιστημονι-
κῶν διατυπώσεων ἢ διαπιστώσεων, ἀλλά σέ μορφή ὑποκειμενικῶν ἀφορισμῶν (σελ. 37, 53,
67, 106, και κυρίως σελ. 115 κ. ἔξ. στὸ κεφάλ. "Μηνύματα").

2. 'Η γλώσσα της δέν εἶναι ὁμοιόμορφη οὔτε και πάντοτε στρωτή ἀπὸ ὕψος. Π.χ.
στὴ σελ. 38 τὰ 2/3 τῆς σελ. εἶναι μιά χωρίς καλή σύνταξη πρόταση.

3. Μεθοδολογικά, τέλος, τὸ ἐρωτηματολόγιο πού χρησιμοποιήθηκε οὔτε ἐπαρκές μπορεῖ
νά θεωρηθεῖ ἀλλά οὔτε σταθμισμένα εἶναι τὰ ἐπιμέρους στοιχεῖα του, ὥστε νά δώσει
κανεῖς τήν πρέπουσα ἐγκυρότητα στίς διαπιστώσεις τῆς ἐρευνας αὐτῆς. Πολύ περισσότερο

-16-

β) Τήν ἀριθμ. Γ/3101/5-~~6~~1979 ἀπόφαση τοῦ κ. Ὑπουργοῦ Ἑθνικῆς Παιδείας καὶ Θρη-
σκευμάτων, μετ' τήν ὁποία ἐγκρίνεται ἡ ἀριθμ. 37/13-4-79 Πράξη τοῦ ΚΕΜΕ ποῦ ἀνα-
φέρεται σὲ βιβλίο "Ἀναγνωστικὸ ΣΤ' τάξεως Δημοτικοῦ.

"Ἐπειτα ἀπὸ αὐτὰ ἔληξε ἡ συνεδρία.

Ὁ Προεδρεύων

Βασ. Κωνιδισιῶτης

Ἡ Γραμματεὺς

Εὐρ. Παπανικολάου

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΘΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ
ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΚΕΝΤΡΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΜΕΛΕΤΩΝ
ΚΑΙ ΕΠΙΜΟΡΦΩΣΕΩΣ (ΚΕΜΕ)
ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΕΩΣ

Πράξη 56/1979

Σήμερα, 19 'Ιουνίου 1979 ημέρα Τρίτη κατ' ώρα 9.30 πρωινή, συνεδρίασε τὸ Τμήμα Δημοτικῆς 'Εκπαιδεύσεως τοῦ Κέντρου 'Εκπαιδευτικῶν Μελετῶν καὶ 'Επιμορφώσεως στὴν αἴθουσα συνεδριάσεών του (Λεω-
χάρους 2, 'Αθήνα).

'Ελαβαν μέρος στὴ συνεδρίαση, ἀφοῦ προσκληθῆσαν σύμφωνα μὲ τὴ νόμιμη διαδικασία ἀπὸ τὸν Προεδρεύοντα τοῦ Τμήματος κ. Βασ. Κονιδισιώτη, Σύμβουλο Β', οἱ κ.κ. Δημ. 'Ανδριόπουλος, Νικ. Βλουτίδης, Κων/νος Πασσάκος, Νικ. Παπαδόπουλος, Σύμβουλοι Β', Δ. Μελάς, 'Ι. Χριστιδῆς, Εἰσηγητὲς τοῦ ΚΕΜΕ, καθὼς καὶ ἡ γραμματέας τοῦ Τμήματος Εὐρυδίκη Παπανικολάου μὲ βαθμὸ 60.

Θέματα ἡμερησίας διατάξεως

ΘΕΜΑ 1ο. 'Εγκριση πράξεων τῆς 'Επιτροπῆς κρίσεως τῆς εἰκονογραφῆσεως τῶν διδασκτικῶν βιβλίων βιβλίων α) τῆς Φυσικῆς 'Ιστορίας τῶν Γ' καὶ Δ' τάξεων τοῦ Δημοτικοῦ καὶ β) τῆς 'Αριθμητικῆς τῶν Γ' καὶ Δ' τάξεων τοῦ Δημοτικοῦ.

ΘΕΜΑ 2ο. 'Εγκριση θεματολογίου Μελέτης τοῦ Περιβάλλοντος γιὰ τοὺς 'Ελληνες μαθητὲς τῆς Δ.Γερμανίας.

Στὴν ἀρχὴ ἐπικυρώνεται τὸ πρακτικὸ τῆς προηγούμενης συνεδρίας.

.. / ..

ΘΕΜΑ 1ο. "Έγκριση πράξεων της 'Επιτροπής κρίσεως της εικονογραφήσεως των διδακτικών βιβλίων α) της Φυσικής 'Ιστορίας Γ' και Δ' τάξεων και β) της 'Αριθμητικής Γ' και Δ' τάξεων του Δημοτικού.

'Ο Προεδρεύων του Τμήματος κ. Βασ. Κονιδιτσιώτης, Σύμβουλος Β', θέτει υπόψη του Τμήματος τὰ ἑξῆς:

Μὲ τὰ ἔγγραφα ἀριθμ. Γ/3495/1-6-1979 καὶ Γ/3702/9-6-1979 τῆς Δ/νσεως 'Εφαρμογ. Προγραμ. ΔΕΠΑ τοῦ ΥΠΕΠΘ διαβιβάστηκαν στὸ ΚΕΜΕ γιὰ ἔγκριση, σύμφωνα μὲ τὸ ἀρθρ. 2 παράγρ. 5 τοῦ Ν.186/75 καὶ τὸ ἀρθρ. 80 παρ. 4 τοῦ Ν.309/76, οἱ πράξεις τῆς 'Επιτροπῆς ποὺ συνηρο- τήθηκε μὲ τὴν ἀριθμ. 131996/20-11-78 καὶ Γ/2448/7-4-79 ἀποφάσεις ποῦ κ. 'Υπουργοῦ γιὰ τὴν κρίση τῆς εἰκονογραφήσεως τῶν πᾶνω βιβλίων.

'Η 'Επιτροπὴ θεωρεῖ ὅτι οἱ εἰκονογραφήσεις τῶν βιβλίων τῆς 'Α- ριθμητικῆς τῶν Γ' καὶ Δ' τάξεων καὶ τῆς Φυσικῆς 'Ιστορίας τῶν Γ' καὶ Δ' τάξεων, ποὺ ἔγιναν κατόπιν ἀναθέσεως μὲ τὴν ἀριθμ. Γ/1126/17-2-79, Γ/1127/17-2-79, Γ/1852/19-3-1979 καὶ Γ/1851/19-3-1979 ἀπο- φάσεις τοῦ κ. 'Υπουργοῦ ἀντιστοιχοῦν ἀπὸ τοὺς καλλιτέχνες 'Αν. Κανα- βᾶκη, Εἰρ. Νομικοῦ, Χρόνη Μπότσογλου καὶ 'Ολγα Μαρμαρίδου, ἀνταπο- κρίνονται στὸ σκοπὸ ποὺ ἐπιδιώκουν καὶ προτείνει τὴν ἔγκρισή τους.

"Ἐπειτα ἀπὸ αὐτὰ ὁ κ. Κονιδιτσιώτης εἰσηγεῖται στὸ Τμήμα νὰ ἐγκρί- νει τὴν πράξιν τῆς 'Επιτροπῆς, ὅπως ἔχουν.

'Ακολουθεῖ συζήτηση καὶ ἀνταλλάσσονται διάφορες ἀπόψεις.

Εἰδικνότερα οἱ κ.κ. Ν. Βλουτίδης καὶ Κ. Πασσάκος, Σύμβουλοι Β', παρατηροῦν τὰ ἑξῆς:

"Ὅπως συνέβη καὶ στὴν περίπτωση ἐγκρίσεως τῶν πρακτικῶν τῶν διδακτικῶν βιβλίων σὲ συνάρτηση μὲ τὰ περιεχόμενα αὐτῶν (διδ. βιβλίων) ἔτσι καὶ στὴν περίπτωση τῆς εἰκονογραφήσεως θὰ ἔπρεπε νὰ ὑποβληθοῦν μαζὶ μὲ τὴν πράξιν τῆς ἀρμόδιας 'Επιτροπῆς καὶ οἱ σχετικὲς εἰκονο- γραφήσεις τῶν βιβλίων".

Τό Τμήμα, άφοϋ έλαβε ύπόψη του: α) Τά Έγγραφα άριθμ. Γ/3495/
1-6-1979 καί Γ/3702/9-6-1979 τοϋ ΥΠΕΠΘ, β) Τίς πράξεις τίς 'Επι-
τροπής είκονογραφήσεως τών διδαντικων βιβλίων τοϋ Δημοτικου, γ)
τροπής είκονογραφήσεως τών διδαντικων βιβλίων τοϋ Δημοτικου, γ)
Τήν είσηγήσημτοϋ κ. Κονιδιταώτη, Συμβολου Β*, καί δ) τί συζήτηση
μεταξϋ τών μελων

όμόφωνα άποφάνεται

'Εγινρίνει τίς πράξεις τίς 'Επιτροπής κρίσεως τίς είκονογραφή-
σεως τών διδαντικων βιβλίων: 1) 'Αριθμητική Γ' τάξεως, 2) 'Αριθ-
μητική Δ' τάξεως, 3) Φυσική 'Ιστορία Γ' τάξεως καί 4) Φυσική 'Ι-
στορία Δ' τάξεως Δημοτικου, όπως έχουν.

'Η συζήτηση γιά τό δεύτερο θέμα τίς ήμερήσιας διατάξεως "Εγινρί-
ση θεματολογίου Μελέτης τοϋ Περιβάλλοντος γιά τοϋς Έλληνες μαθητές
τίς Δ.Γερμανίας" άναβλήθηκε γιά μία από τίς έπόμενες συνεδρίες τοϋ
Τμήματος.

"Επειτα από αυτά έληξε ή συνεδρία.

Ο Προεδρεύων

Βασ. Κονιδιτσιώτης

'Η Γραμματέας

Εύρυδ. Παπανικολάου

Πράξη 57/1979

Σήμερα, 22 'Ιουνίου 1979 ημέρα Παρασκευή και ώρα 10.30 πρωινή, συνεδρίασε το Τμήμα Δημοτικής 'Εκπαίδευσης του Κέντρου 'Εκπαιδευτικών Μελετών και 'Επιμορφώσεως στην αίθουσα συνεδριάσεών του (Λεωχάρους 2, 'Αθήνα).

'Ελαβαν μέρος στη συνεδρίαση, αφού προσκληθήσαν σύμφωνα με τη νόμιμη διαδικασία από τον Προεδρεύοντα του Τμήματος κ. Βασ. Κονιδι-τοιώτη, Σύμβουλο Β', οι κ.κ. Δημ. 'Ανδριόπουλος, Νικ. Βλουτίδης, Κων/νος Πασσάκος, Νικ. Παπαδόπουλος, Σύμβουλοι Β', Γεώργ. Μαραγιουδάκης, 'Αντών. Μπενέκος, Ειδικοί Σύμβουλοι παρά τῷ ΚΕΜΕ, 'Ι. Χριστιᾶς, Δ. Μελάς, Εισηγητές τοῦ ΚΕΜΕ, καθώς και ἡ γραμματέας τοῦ Τμήματος Εὐρυδίκη Παπανικολάου με βαθμό 6ο.

Δέν ἔλαβε μέρος στη συνεδρία ὁ κ. 'Αριστ. Βουγιούκας, Εἰδικός Σύμβουλος παρά τῷ ΚΕΜΕ, γιατί ἀπουσιάζει με κανονική ἀδεια.

Θέματα ἡμερήσιας διατάξεως

'Επιδιώξεις γενικῶν ἐνοτήτων τοῦ μαθήματος τῆς Μελέτης τοῦ Περιβάλλοντος. Εἰσηγητές κ.κ. 'Αν. Μπενέκος, 'Ι. Χριστιᾶς.

Στήν ἀρχή ἐπισηρῶνεται τό πρακτικό τῆς προηγούμενης συνεδρίας.

Οἱ εἰσηγητές τοῦ θέματος κ.κ. 'Αντών. Μπενέκος, Εἰδικός Σύμβουλος παρά τῷ ΚΕΜΕ, καί 'Ι. Χριστιᾶς, Εἰσηγητής τοῦ ΚΕΜΕ, θέτουν ὑπόψη τοῦ Τμήματος εἰσηγητικό σχέδιο με τίς ἐπιδιώξεις τῶν γενικῶν ἐνοτήτων τοῦ μαθήματος τῆς Μελέτης τοῦ Περιβάλλοντος, πού ἐπισημαίνεται ὡς παραστα-
τικό τῆς πράξεως.

"Επειτα ό κ. Χριστιανός κατατοπιστινά λέγει τά έξής:

"Όλα όσα έγιναν άντικατοπτρίζουν αυτό που συμφώνησε τό Τμήμα. Οί έπι-
διώξεις δέν είναι πολλές, άν λάβει κανείς υπόψη του πόσο εύρύ είναι
τό άντιειλμένο του μαθήματος καθώς και τίς ώρες και τάξεις στις όποι-
ες θα διδαχτεί τό μάθημα. Οί έπιδιώξεις ύπάρχουναι στους γενικούς σκο-
πούς του μαθήματος, όπως είναι διατυπωμένοι στα γενικά πλαίσια. Άνά-
μεσα στους γενικούς σκοπούς και τίς έπιδιώξεις ύπάρχει διαφορά. Οί
έπιδιώξεις είναι πιο συγκεκριμένες και ύποδηλώνουν τί θα κάνουν οί
μαθητές. Είναι όμως έτσι διατυπωμένες, ώστε να μπορούν να ύπαχθουν σ'
αυτές οί στόχοι των μερινοτέρων ένότητων, χωρίς να ύπάρχει δέσμευση
άπό πριν πόσο θα άναλυθούν αυτός".

Συμπληρωματινά ό κ. Μπενέκος λέγει τά έξής:

"Προσπαθήσαμε να άποφύγουμε δυνατότητες και άφηρημένα σχήματα και αυτό-
τό συνεπάγεται μία άναλυτική παρουσίαση. Έπίσης πρόθεσή μας ήταν να
διδασκιοποιησούμε τίς ένότητες. Να ξέρει ό δάσκαλος τί θα μάθουν για
κάθε ένότητα οί μαθητές".

"Ακολουθετ συζήτηση και άνταλλάσσονται διάφορες άπόψεις.

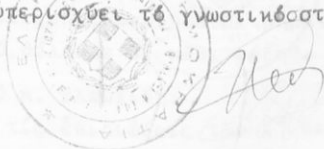
"Ο κ. Μελάς, Εισηγητής του ΚΕΜΕ, έμφράζει την ίκανοποίησή του για
τήν παρουσίαση των έπιδιώξεων. Παρατηρετ ότι, ενώ γενικά χρησιμοποιούν-
ται ρήματα που δείχνουν τί συμπεριφορά του μαθητή μετά τί διδασκαλία,
σε όρισμένες περιπτώσεις δέν άναφέρονται τέτοια ρήματα όπως π.χ. στη
Α' τάξη τά ρήματα "μελετούν" και "συνειδητοποιούν".

"Ο κ. Πασσάκος, Σύμβουλος Β', παρατηρετ ότι στις έπιδιώξεις του
μαθήματος κυριαρχετ τό γνωστινό στοιχείο σε βάρος του συναισθηματινού.

"Απαντώντας στην παρατήρηση του κ. Πασσάκου ό κ. Μπενέκος λέγει
τά ακόλουθα:

"Από πρώτη άποψη δίνεται ή έντύπωση ότι τό βάρος πέφτει στο γνωστι-
νό στοιχείο.

Στις Α' και Β' τάξεις άν γινόταν αυτό θα ήταν σύμφωνο με τίς έπιδι-
ώξεις των τάξεων αυτών, που είναι ή γνωριμία με τον κόσμο, ή διερευνηση
του περιβάλλοντος. Στις άλλες τάξεις δέν ύπερισχύει τό γνωστινό στοιχείο.

Ο κ. Μαργαριουδάκης, Ειδικός Σύμβουλος, παρά τῃ ΚΕΜΕ, στό σχέδιο τοῦ κ. Παροσίου ὅτι στίς ἐπιδιώξεις τοῦ μαθήματος κυριαρχεῖ τό γνωστικό στοιχεῖο σέ βάρος τοῦ συγκινησιακοῦ (συναισθηματικοῦ) παρατηρεῖ τή ἑξῆς: "Εἶναι καιρός νά ὀρίσουμε τί ἐννοοῦμε μέ τόν ὅρο συγκινησιακό (AFFECTIVE), γιατί στό παρελθόν πολλές φορές ἀποφύγαμε νά τό κάνουμε αὐτό, γεγονός πού μᾶς δημιουργεῖ συνεχῶς προβλήματα.

Στήν καθυπό διδακτική πράξη τό συγκινησιακό στοιχεῖο ἐνηλώνεται συνήθως ὡς ἐνδιαφέρον ἀπό τήν πλευρά τῶν μαθητῶν γιά τό ἀντικείμενο μελέτης, τό ὁποῖο ποικίλει στίς διάφορες περιπτώσεις ἀπό τό πολύ ἀπλό ὡς τό πολύ ἐντονό. Ἀκόμη ἡ ἐκδήλωση πραγματικοῦ ἐνδιαφέροντος συνδέεται πολύ στενά μέ τίς γνωστικές διαδικασίες, διαφορετικά ἀποτελεῖ φευγάλο ἐνδιαφέρον χωρίς ἀξιόλογη παιδαγωγική σημασία. Ἐπειδή, πάλι, οἱ γνωστικές διαδικασίες συνδέονται μέ τίς καθυπό γνώσεις, μέ τό ψυχικό (πνευματικό) μέρος τῆς ψυχολογικῆς συμπεριφορᾶς καθῶς καί μέ τήν κατανόηση τῶν ἀξιών, εἶναι λογικό στίς ἐπιδιώξεις μαθημάτων ὅπως ἡ Μελέτη τοῦ Περιβάλλοντος νά ἐπικρατεῖ τό γνωστικό στοιχεῖο".

Ο κ. Βλουτίδης, Σύμβουλος Β', παρατηρεῖ τά ἀκόλουθα:

- 1) Τά ρήματα δέν εἶναι τοποθετημένα πάντοτε κατὰ σειρά δυσκολίας.
- 2) Ὅρισμένα στοιχεῖα εἶναι γενικά σέ ὁρισμένες τάξεις καί ἐνῶ εἶναι γενικά δέν ἐπαναλαμβάνονται στίς ἄλλες τάξεις. Στό σημεῖο αὐτό ὁ κ. Βλουτίδης ἀνέφερε ἐνδεικτικά ὁρισμένα παραδείγματα.
- 3) Τό θέμα τῶν στοιχείων τῆς φυσικῆς εἶναι ἀποδυναμωμένο. Δέν ὑπάρχει ἐξελικτική διαδοχή στή δομή τῆς ὕλης. Γιά ὁρισμένα βασικά στοιχεῖα τῆς φυσικῆς, πού θά διδασχτοῦν στίς Β' καί ΣΤ' τάξεις, ἔπρεπε νά γίνεταί λόγος γι' αὐτά στίς Γ' καί Δ' τάξεις στό πλαίσιο τοῦ μαθήματος τῆς Μελέτης τοῦ Περιβάλλοντος, ὥστε νά βοηθηθεῖ τό παιδί.

Ἀπαντώντας ὁ κ. Μπενέσιος στίς παρατηρήσεις τοῦ κ. Βλουτίδη λέγει τά ἑξῆς:

Σχετικά μέ τήν πρώτη παρατήρηση τοῦ κ. Βλουτίδη ὅτι τά ρήματα δέν εἶναι τοποθετημένα πάντοτε κατὰ σειρά δυσκολίας: "Στίς ἐπιδιώξεις θέλουμε νά τονίσουμε ὁρισμένα κεντρικά σημεῖα. Δέν γίνεταί διδακτική διάταξη. Προσπαθήσαμε μόνο νά χρησιμοποιήσουμε ρήματα πού νά ἐπιδιώκουν τό ἐπιπλέον μαθήσεως πού θέλουμε σέ κάθε τάξη".

Σχετικά μέ τή δευτέρα παρατήρηση τοῦ κ. Βλουτίδη: "Θελήσαμε νά διευκρινίσουμε τί ἐκτός ἀπό τίς ἐπιδιώξεις τῶν Α' καί

B* τάξεων θα έπισημανθούν επί πλέον στις άλλες τάξεις και γι' αυτό
δέν επαναλάβουμε τις επιδιώξεις".

Τέλος, σχετιικά μέ την παρατήρηση ότι τό θέμα των στοιχείων τής
Φυσικής είναι αποδυναμωμένο ό η. Μπενέκος λέγει ότι στις Γ* και Δ*
τάξεις έχουν μπει άριετα στοιχεία Φυσικής, πού άλλοτε δέν ύπήρχαν
στο πρόγραμμα τής Μελέτης του Περιβάλλοντος. Άλλωστε στο Τμήμα
γίνεται συζήτηση γιά τις επιδιώξεις των γενιιών ένότητων και όχι
γιά τό περιεχόμενο του μαθήματος.

Τό Τμήμα, ύστερα από τή διεξοδική συζήτηση και τήν ανταλλαγή
έπιδεων, άποφασίζει όμόφωνα οι επιδιώξεις των Γενιιών ένότητων του
μαθήματος τής Μελέτης του Περιβάλλοντος νά είναι ως έξης:

ΜΕΛΕΤΗ ΤΟΥ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ
*Επιδιώξεις των γενιιών ένότητων

A* και B* ΤΑΞΕΙΣ

ΕΝΟΤΗΤΕΣ

- A -

Ο άνθρωπος άνά-
μεσα στους συναν-
θρώπους του

Δίνονται εύκαιρές στους μαθητές:

- νά διερευνήσουν και νά συνειδητοποιήσουν
προοδευτικά τις σχέσεις τους μέσα στην ομάδα
- νά μάθουν πώς λειτουργεί μία κοινότητα
- νά άντιληφθούν τήν άναγκαιότητα τής ομαδικής ζωής
- νά άναπτύξουν τρόπους σκέψης και συμπεριφοράς
πού θα υλοποιούν κοινώς παραδεκτούς κινδύνες
κοινωνικής ζωής.

- B *

Πώς ικανοποιεί
ό άνθρωπος τις
ανάγκες του

Οι μαθητές διερευνούν τις δραστηριότητες των
άνθρώπων πής περιοχής τους μέ σκοπό:

- νά έπισημάνουν τις κοινές άνάγκες των ανθρώπων
καθώς και τούς τρόπους και τά μέσα πού χρησι-
μοποιούν γιά τήν ικανοποίησή τους
- νά γνωρίσουν τις πηγές άγκων τής περιοχής και
νά εξοικειωθούν μέ άπλές και συγκεκριμένες δια-
δικασίες έκμετάλλευσής τους*
- νά έκτιμήσουν τόν άνθρώπινο μόχθο και τήν άνά-
γκη συνεργασίας, άλληλοσεβασμού και άλληλεγγύης.

ΕΝΟΤΗΤΕΣ

- Γ -

Ο άνθρωπος στο
γεωφυσικό του
περιβάλλον

- Οί μαθητές εξερευνούν το άμεσο περιβάλλον, ώστε:
να αποσκηφίσουν και να συμπληρώσουν τον παραστα-
τικό τους κόσμο άναφορικά με την έννοια και την
άντληψη του χώρου με άμεση έποπτεία και με άσκηση
σε στοιχειώδεις γραφικές παραστάσεις και άπει-
κονίσεις.
- να ξεχωρίσουν τα άνθρωπογενή στοιχεία και να δια-
κρίνουν τις προσιτότερες γι' αυτούς άλληλεξαρτήσεις
του φυσικού χώρου και της άνθρώπινης δραστηριότη-
τας.
- να άποκτήσουν θετικές στάσεις και άνεργό ένδιαφέρον
για την προστασία και έξανθρώπιση του φυσικού το-
πίου.

- Δ -

Πώς έπικοινωνούν
οί άνθρωποι
μεταξύ τους

- Οί μαθητές :
γνωρίζουν άπό κοντά τα κυριότερα μέσα συκινωνίας
και έπικοινωνίας, έξοικειώνονται με τους άναγκαι-
ότερους σχετικούς συμβολισμούς και έθίζονται στη
σωστή χρήση τους, για άποτελεσματικότερη έπικοι-
νωνία και άποφυγή άτυχημάτων.
- κατανοούν την άναγκαιότητα και της διαδικασίες
έπικοινωνίας του τόπου τους.
- άποκτούν διαθέσεις ειλικρινούς έπαφής και έπικοι-
νωνίας με τους συνανθρώπους τους.

- Ε -

- ΣΤ -

Ο άνθρωπος και
τα φυτά. Ο άνθρω-
πος και τα ζώα

- Δίνονται εύκαιρες στούς μαθητές:
να γνωρίσουν άπό άμεση παρατήρηση το φυτικό και
ζωικό κόσμο της περιοχής.
- να άσκηθούν στη διακρίση άπλών σχέσεων μεταξύ φυ-
τών και ζώων και στοιχειωδών άλληλεξαρτήσεων με
τόν άνθρωπο.
- να έθιστούν στην έξερεύνηση του φυσικού κόσμου
και να έπιβεβαιώνουν τις άτομικές τους άνακαλύ-
ψεις.
- να χαίρονται τη φύση και να άποκτήσουν ένδιαφέ-
ρον για την όμορφιά της και τό μεγαλείο της.

- Z -

Ο άνθρωπος
και οι μηχανές

- Οι μαθητές εξοικειώνονται με τα επιτεύγματα της τεχνολογίας έτσι, ώστε:
- να γνωρίσουν από κοντά τα πιο κοινά έργα της που χρησιμοποιεί ο άνθρωπος για τις ανάγκες του·
 - να αποσαφηνίσουν ορισμένες απλές επιστημονικές έννοιες μέσω συγκεκριμένων μηχανικών λειτουργιών·
 - να άσκηθούν στη χρήση απλών εργαλείων και μηχανών·
 - να αξιολογήσουν συγκεκριμένα επιτεύγματα της επιστήμης σε συγκεκριμένες εφαρμογές τους.

- H -

Ο άνθρωπος
και ο χρόνος

- Οι μαθητές εξοικειώνονται με τα γεγονότα και τα φαινόμενα της χρονικής ροής έτσι, ώστε:
- να προσεγγίσουν τις έννοιες της χρονικής διαδοχής και των μεταβολών των πραγμάτων·
 - να αναπτύξουν δεξιότητες παρατήρησης, καταγραφής και υπολογισμού περιοδικών φαινομένων·
 - να μάθουν να αναζητούν μαρτυρίες σχετικές με την εξέλιξη του ανθρώπου και να τις αποτιμούν ανάλογα.

Γ* Τ Α Ξ Η

- A -

Ο άνθρωπος
έναντα στους
συνανθρώπους
του.

- Οι επιδιώξεις των Α* και Β* τάξεων με έμφαση:
- στην συστηματικότερη διερεύνηση των ανθρώπινων σχέσεων και αλληλεξαρτήσεων μέσα στην κοινότητα·
 - στην επισήμανση των διαφορών και μεταβολών που παρουσιάζουν οι κοινότητες στο χώρο και στο χρόνο·
 - στην προώθηση αξιολογικών κριτηρίων συμμετοχής τους στην κοινωνική ζωή.

- B -

Πώς επικοινωνούν
οι άνθρωποι
μεταξύ τους

- Με βάση τις μαθήσεις στις προηγούμενες τάξεις οι μαθητές:
- συμπληρώνουν τις γνώσεις τους σχετικά με τα σύγχρονα μέσα κοινωνικής, πληροφόρησης και ψυχαγωγίας και μελετούν ειδικά προβλήματα της περιοχής·
 - αποτιμούν τα μέσα αυτά ως μεγάλες επινοήσεις της ανθρώπινης διάνοιας που πρέπει να χρησιμοποιούνται αποκλειστικά για την ανύψωση της ποιότητας της ζωής.

- Γ -

Ο άνθρωπος στο
γεωφυσικό του
περιβάλλον

- Οι επιδιώξεις των Α* και Β* τάξεων σε συστηματικότερες διαδικασίες, ώστε οι μαθητές:
- να ολοκληρώσουν τη σπουδή του γεωγραφικού χώρου και των αντίστοιχων έννοιών*
 - να μπορούν να παρατηρούν, να καταγράφουν τις παρατηρήσεις τους με κάποιο σύστημα, χρησιμοποιώντας και συμβολικές παραστάσεις, και να ερμηνεύουν στοιχειώδεις συνεκκρίσεις*
 - να ανασυνθέτουν τη σταδιακή δράση του ανθρώπου πάνω στο περιβάλλον από σχετικές μαρτυρίες*
 - να αξιολογούν τις επεμβάσεις αυτές.

- Δ -

Πώς ικανοποιεί
ο άνθρωπος τις
ανάγκες του.

- Οι επιδιώξεις των Α* και Β* τάξεων με έμφαση:
- στη συσχέτιση των αναγκών του ανθρώπου με τη σύγχρονη επιστημονική και τεχνολογική εξέλιξη.
 - στη μελέτη των τρόπων που οι κοινωνίες καλύπτουν συλλογικές και ατομικές ανάγκες των κατοίκων*
 - στην αξιολόγηση των μέσων βελτίωσης της ζωής για όλους τους ανθρώπους και των συναφών οικολογικών προβλημάτων.

- Ε -

Πηγές άγαθων
Παραγωγή και κατα-
νάλωση

- Μέσα από τις παραγωγικές διαδικασίες της κοινωνίας οι μαθητές:
- αποκοτούν σαφέστερη αντίληψη ορισμένων εξαρτήσεων της παραγωγής και κατανάλωσης από τις τοπικές συνθήκες και την πολιτιστική πρόοδο του ανθρώπου*
 - προσεγγίζουν βασικά προβλήματα που σχετίζονται με την ευθύνη του ανθρώπου για την προστασία των πηγών, καθώς και για τη διηθή του ποιότητας τροφής, εργασίας και υγείας.

- ΣΤ -

Φυτά και ζώα
σε έλληνικούς
και άλλους βιό-
τοπους

- Με βάση τις προηγούμενες μαθήσεις οι μαθητές:
 - άσκουν τις ικανότητες τους για συστηματική παρατήρηση, συσχέτισμό, πειραματική δοκιμή και εφαρμογή*
 - διευρύνουν τη γνωστική τους ύποδομή στη διερεύνηση των λειτουργιών φυτών και ζώων σε συνάρτηση με τη ζωή τους σε όρισμένο τόπο*
 - ένδυναμώνουν το ενδιαφέρον και την έφεση για έξερεύνηση της φύσης και ανακάλυψη και για άρμονική συνύπαρξη.

- Ζ -

Ο άνθρωπος και
οι μηχανές

- Με βάση προηγούμενες μαθήσεις οι μαθητές:
 - συστηματοποιούν τις τεχνολογικές τους γνώσεις και τις αντίστοιχες έπιστημονικές έννοιες*
 - μαθαίνουν τη λειτουργία και τους τρόπους άποφυγής άτυχημάτων των κυριότερων οικιακών συσκευών*
 - άσκούνται στην κατασκευή απλών συσκευών και στη χρήση άνάλογων μέσων διδασκαλίας και μάθησης*
 - άποτιμούν σωστά το ρόλο των ανθρώπινων έφευρέσεων στον έξανθρωπισμό του ανθρώπου.

- Η -

Πολιτιστικές δρα-
στηριότητες του
ανθρώπου

- Οί έπιδιώξεις έπεκτείνονται στις ικανότητες των μαθητών/
 - να άποσαφηνίζουν χρονικά τά φαινόμενα και τά γεγονότα (άδρομερως)*
 - να έρευνούν ιστορικές μαρτυρίες και άλλα κατάλοιπα και να άνασυνθέτουν το ιστορικό της κοινότητας*
 - να άνασυνθέτουν τη ζωή των προϊστοριών ανθρώπων και να σταθμίζουν όρισμένες όριακές έφευρέσεις.

Δ° ΤΑΞΗ

Στο έπίπεδο αυτό οι μαθητές:

- διερευνούν τη ζωή του λαού μας από εύρύτερο

- Α - Η ζωή του λαού μας. Σύγχρονα προβλήματα και οργάνωση του κράτους	πλαίσιο του ελληνικού κράτους· μελετούν τὰ επιτεύγματα του ελληνικού λαού, στην ιστορική τους ύψη, και φρονηματίζονται από τους άγῶνες του· συνειδητοποιούν ότι ή πρόοδος και ή δημοκρατική ζωή είναι στοιχεῖα ἀλληλένδετα και ἀποτελούν εὐ-θύνη όλων τῶν πολιτῶν.
- Β - Ο ἑλλαδικός και ὁ γειτο-νικός γεωπολι-τικός χώρος	Με βάση τήν ἀποκτημένη ἐμπειρία και γνώση οἱ μαθητές· ὁλοκληρώνουν και παγιώνουν τίς γεωγραφικές ἔννοιες και ἐνισχύουν τίς συμβολιστικές τους ικανότητες· διευρύνουν τή γνώση τους σχετικά μέ τή γεωγραφική και ιστορική διαμόρφωση του ἑλλαδικού χώρου, σέ συνάρτηση μέ ἀντίστοιχες ἐξελίξεις στοῦς ὁμογενεῖς μεσογειακοῦς χώρους· ταυτίζονται μέ τή μότρα του τόπου τους και του λαού τους και, παράλληλα, συνειδητοποιούν τήν ἀλληλεξάρτηση τῶν λαῶν.
- Γ - Βασικοί βιότοποι στον ἑλλαδικό χώρο	Οἱ μαθητές μελετούν τόν ἑλλαδικό χώρο ἀπό τήν ἀποψη τῶν οἰκοσυστημάτων μέ σκοπό· νά κατανοήσουν καλύτερα τοῦς ὅρους ζωῆς του ἑλ-ληνικοῦ λαοῦ· νά ἐντιμῆσουν σωστότερα τίς ιστορικές και πολι-τιστικές του προσαρμογές· νά ἀσκηθοῦν στή σπουδή συνθετότερων συνεξαρτήσεων χώρου, ζωῆς και πολιτισμοῦ.
- Δ - Πηγές ἀγαθῶν Παραγωγή και κατανάλωση	Με βάση τίς μαθήσεις στίς προηγούμενες τάξεις οἱ μαθητές· ὁλοκληρώνουν τίς γνώσεις τους σχετικά μέ τίς πη-γές, και μέ τὰ μέσα και τοῦς τρόπους παραγωγῆς και κατανάλωσης και τίς συγκεκριμενοποιούν στό ἐπίπε-δο τῆς κοινοτινῆς και κρατινῆς μέριμνας· μαθαίνουν νά ἐπισημαίνουν και νά ἀποτιμῶν τίς σχετικές οἰκονομικές ἀλληλεξαρτήσεις τῶν λαῶν.

- συμμετέχουν στις διαδικασίες προστασίας του κοινού από καταχρήσεις εργασίας, κέρδους, διαφήμισης και κατανάλωσης.

- Ε -

Πολιτιστική δραστη-
ριότητα του ελληνι-
κού λαού.

- Οι μαθητές συνεχίζουν τη σπουδή τους στον πολιτιστικό χώρο έτσι, ώστε:
- να μπορούν να ερμηνεύουν μαρτυρίες και άλλα κατάλοιπα σε συνάρτηση με την ιστορική πορεία του ελληνικού λαού.
- να επισημαίνουν τα σύγχρονα επιτεύγματα του ελληνικού λαού σε όλα τα επίπεδα της εθνικής τους ζωής.
- να εντιμώσουν γενικότερα τους όρους κάτω από τους οποίους οι άνθρωποι κατάφεραν, σε διάφο-
ρους τόπους και καιρούς, να αλλάζουν τον κόσμο.

- ΣΤ' -

Υλη και Ενέργεια

- Δίνονται ευκαιρίες στους μαθητές:
- να έλθουν σε επαφή με φυσικά αντικείμενα και φαινόμενα και να γνωρίσουν ορισμένες μορφές ενέργειας που παράγεται από αυτά και που έχει εφαρμογή σε καθημερινές ανάγκες και στην άτο-
μική τους συμπεριφορά:
- να εξοικειωθούν με αντίστοιχες τεχνολογικές εφαρμογές και να συγκεκριμενοποιήσουν βασικές επιστημονικές έννοιες.
- να αναπτύξουν έφεση και δεξιότητες για έρευνα και ανακάλυψη.
- να αποκτήσουν μιάν αίσθηση των ανθρώπινων δυ-
νατοτήτων, του μέτρου και της ανθρωπιάς, ανα-
φορικά με τη χρήση των ανακαλύψεων.

- Ζ -

Βασικές ανάγκες
και λειτουργίες
των ζωντανών όργα-
νισμών

- Με βάση την αποκτημένη εμπειρία και γνώση οι μαθητές:
- μελετούν την εξωτερική και εσωτερική δομή των φυτών και των ζώων σε συνάρτηση με τη συμπερι-
φορά τους.
- σπουδάζουν τη συμπεριφορά τους σε σχέση με τις

διαφορετινές συνθήκες ζωής σε διαφορετικά περιβάλλοντα*

- αποτιμούν τα προβλήματα εκμετάλλευσης και διατήρησης της ζωντανής φύσης από τον άνθρωπο και δείχνουν ενεργό ενδιαφέρον για αυτή.

ΕΥΚΑΙΡΙΑΚΕΣ ΕΝΟΤΗΤΕΣ

Οι ευκαιριακές ενότητες παρέχουν στο δάσκαλο τη δυνατότητα να οργανώσει την εσωσχολική και την εξωσχολική ζωή με τρόπο που θα βοηθήσει τους μαθητές:

α. Στην περίπτωση των έποχινων ενότητων:

- να συλλάβουν με τρόπο άμεσοτερο τις έννοιες της χρονικής διαδοχής και των περιδοικών αλλαγών*
- να προσεγγίσουν το νόημα των αλλαγών αυτών μέσα από πραγματικές καταστάσεις της ζωής*
- να ζήσουν τον αναγεννητικό παλμό της φύσης μέσα σ' αυτή και μέσα από δημιουργικές τους εκδηλώσεις.

β. Στην περίπτωση των επίκαιρων ενότητων:

- να συνδέουν τη σχολική μάθηση με την πραγματική ζωή, την τοπική και την ευρύτερη*
- να προβληματίζονται, συμμετέχοντας ενεργά, πάνω σε πραγματικά και τρέχοντα γεγονότα της κοινότητας*
- να αποκτήσουν βαθύτερη αίσθηση της κοινωνικής τους ύποστασης και του κοινωνικού τους χρέους, ως μέλη όχι μόνον της τοπικής, αλλά και της εθνικής και της πανανθρώπινης κοινότητας.

γ. Στην περίπτωση των έαρταστικών εκδηλώσεων:

- να γνωρίσουν τα πρόσωπα και τα γεγονότα που διαμόρφωσαν την εθνική μας κληρονομιά (ιστορική, θρησκευτική κ.λ.π)*

μας φρονηματούν από τους άγωνες και τις θυσίες και να ένδυναμώσουν μέσα τους τη θέληση για συνέχιση της πολιτιστικής άνδου.

Επειτα από αυτά έληξε η συνεδρία.

Ο Πρόεδρος

Δρ. Κονιδισιώτης

*Η Γραμματέας

Εύρυδ. Παπανικολάου

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΘΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ
ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΚΕΝΤΡΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΜΕΛΕΤΩΝ
ΚΑΙ ΕΠΙΜΟΡΦΩΣΕΩΣ (ΚΕΜΕ)
ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΕΩΣ

Πράξη 58/1979

Σήμερα, 25 'Ιουνίου 1979 ημέρα Δευτέρα και ώρα 9.30 πρωινή, συνε-
δρίασε τὸ Τμήμα Δημοτικής 'Εκπαιδεύσεως τοῦ Κέντρου 'Εκπαιδευτικῶν Με-
λετῶν καὶ 'Επιμορφώσεως στὴν αἴθουσα συνεδριάσεών του (Λεωχάρους 2,
'Αθήνα).

'Ελαβαν μέρος στὴ συνεδρίαση, ἀφοῦ προσκλήθησαν σύμφωνα μὲ τὴ νό-
μιμη διαδικασία ἀπὸ τὸν Προεδρεύοντα τοῦ Τμήματος κ. Βασ. Κονιδιτσιώ-
τη, Σύμβουλο Β', οἱ κ.κ. Δημ. 'Ανδριόπουλος, Νικ. Βλουτίδης, Κων/νος
Πασσαῖος, Νικ. Παπαδόπουλος, Σύμβουλοι Β', 'Αντών. Μπενέσιος, Εἰσιγι-
νός, Σύμβουλος παρὰ τῆς ΚΕΜΕ, Δ. Μελάς, 'Ιωάν. Χριστιᾶς, Εἰσηγητὲς τοῦ ΚΕΜΕ,
καθὼς καὶ ἡ γραμματέας τοῦ Τμήματος Εὐρυδίκη Παπανικολάου μὲ βαθμὸ 6ο.

Θέματα ἡμερήσιας διατάξεως

ΘΕΜΑ 1ο. Γνωμοδότηση γιὰ τὸ θεματολόγιο σπουδῆς περιβάλλοντος Α', Β',
Γ', Δ' τάξεων τοῦ δημοτικοῦ σχολείου γιὰ τὶς ἀνάγκες τῶν
σχολείων τῆς Δυτ. Γερμανίας.
Εἰσηγητὲς: κ.κ. Κονιδιτσιώτης, 'Α. Μπενέσιος.

ΘΕΜΑ 2ο. Γνωμοδότηση γιὰ βιβλία γλωσσικῆς διδασκαλίας καὶ σπουδῆς περι-
βάλλοντος γιὰ τοὺς Ἑλληνες μαθητὲς στὴ Δυτ. Γερμανία.
Εἰσηγητὲς κ.κ. 'Ι. Χριστιᾶς, Δ. Μελάς.

Στὴν ἀρχὴ ἐπικυρῶνεται τὸ πρακτικὸ τῆς προηγούμενης συνεδρίας.

.. / ..

ΘΕΜΑ 10. Γνωμοδότηση για τὸ θεματολόγιο σπουδῆς περιβάλλοντος Α', Β', Γ', Δ' τάξεων τοῦ δημοτικοῦ σχολείου για τὶς ἀνάγνεις τῶν σχολείων τῆς Δυτ. Γερμανίας.
Εἰσηγητὲς κ.κ. Β. Κονιδιτσιώτης, Ἀντῶν. Μπενέκος.

Ὁ Προεδρεῶν τοῦ Τμήματος κ. Βασ. Κονιδιτσιώτης, Σύμβουλος Β', σχετικὰ μετὰ τὸ θέμα αὐτὸ θέτει ὑπόψη τοῦ Τμήματος τὰ ἀκόλουθα:

Μετὰ ἀριθμ. Πρωτ. Φ.814.131/157/Ζ/2121 τῆς 14-3-79 διαβιβάζεται στὸ ΚΕΜΕ ἔγγραφο τοῦ Ἑνικαιδευτικοῦ Συμβούλου-Ἐπόπτη Συμβούλων Ἑνικαιδεύσεως Ἑλληνοπαίδων Δυτ. Εὐρώπης μετὰ ἀρ. 583/22-2-79, καθὼς καὶ θεματολόγιο σπουδῆς περιβάλλοντος για τὶς ἀνάγνεις διδασκαλίας τοῦ μαθήματος αὐτοῦ στοὺς Ἑλληνες μαθητὲς στῇ Δυτ. Γερμανίᾳ, ποὺ φοιτοῦν στὶς τάξεις Α', Β', Γ' καὶ Δ' δημοτικοῦ σχολείου καὶ παρακαλεῖται τὸ ΚΕΜΕ για τὴν κατὰ νόμο γνωμοδότηση για τὴ χρησιμότητα καὶ ἀρτιότητα τοῦ ὑποβαλλομένου θεματολογίου σπουδῆς περιβάλλοντος.

Τὸ θεματολόγιο αὐτὸ συντάχθηκε στὸ Γραφεῖο Μελετῶν τοῦ Τμήματος Ἑνικαιδεύσεως τῆς Ἑλληνικῆς Πρεσβείας τῆς Βόννης μετὰ βάση τὸ ἐπίσημο ἑλληνικὸ Ἀναλυτικὸ Πρόγραμμα ἀπὸ ομάδα ἐνικαιδευτικῶν, ποὺ ἔλαβε ὑπόψη τὶς ἰδιαίτερες συνθῆκες ἐνικαιδεύσεως τῶν Ἑλληνοπαίδων στῇ Δυτ. Γερμανίᾳ, ἀλλὰ καὶ τὰ ἀντίστοιχα Ἀναλυτικὰ Προγράμματα τῶν ὁμοσπονδῶν κρατιδίων τῆς χώρας αὐτῆς, ὥστε νὰ μὴν ὑπάρξουν δυσνοήσεις ἀπὸ γερμανικῆς πλευρᾶς για τὴν ἐφαρμογὴ του καὶ στὰ τμήματα τῶν Ἑλλήνων μαθητῶν ποὺ ἀκολουθοῦν δόγλωσσο πρόγραμμα.

Τὸ θεματολόγιο τῶν Α' καὶ Β' τάξεων εἶναι ἤδη διαμορφωμένο σὲ κανονικὸ Α.Π. καὶ ἔχει διανεμηθεῖ καὶ ἐφαρμοστεῖ δοκιμαστικὰ σὲ τὰς ἑλλήνων μαθητῶν τῆς Δ. Γερμανίας μετὰ ἀποτελέσματα ἱκανοποιητικὰ σύμφωνα μετὰ τὸ ἔγγραφο τοῦ Ἑνικαιδευτικοῦ Συμβούλου κ.Κ.Χάρη.

Τὸ θεματολόγιο τῶν Γ' καὶ Δ' τάξεων διαμορφώνεται τῶρα ἀπὸ τὴν ἑδρα ὑπηρεσίας καὶ ὅταν ὁλοκληρωθεῖ θὰ ὑποβληθεῖ γιατὴν προβλεπόμενη διαδικασία ἐγκρίσεως. Τῶρα ὑποβάλλονται μόνο τὰ θέματα, χωρὶς στοχοὺς καὶ ὁδηγίες.

Ἐπειτα ὁ κ. Ἀντῶν. Μπενέκος, Εἰδικὸς Σύμβουλος παρὰ τῷ ΚΕΜΕ, εἰσηγεῖται για τὸ θεματολόγιο τὰ ἀκόλουθα:

"

A* ΓΕΝΙΚΑ

1. Το "θεματολόγιο" είναι σχέδιο προγράμματος και χωρίζεται σε δύο μέρη, στην ύλη των Α* και Β* τάξεων και στην ύλη των Γ* και Δ* τάξεων.
 2. Το πρώτο μέρος πάλι χωρίζεται: στο συνοπτικό θεματολόγιο, που περιέχει τις ένότητες και τα θέματα διδασκαλίας, για κάθε ένότητα, καθώς και τον πιθανό χρόνο που θα διατεθεί για κάθε ένότητα, ανάλογα με τις συνθήκες εργασίας των σχολείων (τέσσερις περιπτώσεις)* και στο καθαυτό πρόγραμμα, δηλαδή την ανάλυση του περιεχομένου των επιμέρους θεμάτων, τους στόχους των ενότητων και τις μεθοδικές οδηγίες στο τέλος κάθε ένότητας.
 3. Το δεύτερο μέρος περιέχει τις ένότητες με τα θέματα (κάπως αναλυμένα) και τις πιθανές ώρες που θα διατεθούν για καθεμία.
 4. Γενικά πρόκειται για μία αξιολογία προσπάθειας, σε πολλά νεωτερικά, χωρίς συνάμα να ξενοβείται από την ελληνική παράδοση και δοκιμασμένες ιδέες.
- Τα δύο όμως μέρη παρουσιάζουν μεταξύ τους οργανωτικές και μεθοδολογικές διαφορές, που πρέπει να μελετηθούν με προσοχή.

B* ΠΡΩΤΟ ΜΕΡΟΣ

1. Το Πρόγραμμα των Α* και Β* τάξεων (θεματολόγιο και ανάλυσή του) πολύ λίγο διαφέρει από αυτό που συντάσσει εδώ το ΚΕΜΕ και γίνεται, ως σύνολο, αποδεκτό.
 2. Μία εμφανής διαφορά είναι ότι παρεμβάλλεται ως ιδιαίτερη περιοχή μάθησης ή ύλη των φυσικών 'Επιστημών, για το θεματολόγιο της οποίας δεν έχουμε πλήρη ανάλυση, όπως συμβαίνει με το λοιπό Πρόγραμμα.
- *Η γνώμη μου είναι ότι, για τις Α* και Β* τάξεις, οι ένότητες αυτές να συγχωνευθούν στα ευρύτερα έννοιολογικά πλαίσια του Προγράμματος, όπως και οι ίδιοι οι συντάκτες το επισημαίνουν, για να γίνεται παντού φανερή η ολολογική αλληλεξάρτηση ζωτανής και μη ύλης και του ανθρώπου.
- *Επίσης, πριν δοθεί για έγκριση σε οποιαδήποτε αρχή, να συμπληρωθούν κατά το πρότυπο των άλλων ενότητων, για να υπάρχει συνέπεια και να βοηθηθούν αποτελεσματικότερα οι συγγραφείς των βοηθητικών βιβλίων.

3. Βασικό πρόβλημα του Προγράμματος (πού δε διαφεύγει από τους συντάκτες) είναι ο διατιθέμενος χρόνος, πού είναι σε πολλές περιπτώσεις ανεπαρκέστατος: απαιτητικό περιεχόμενο συνταιριάζεται με απaráδεκτα μικρό χρονικό περιθώριο, π.χ. στις ένότητες Α.4, Β.1, Β.2, Β.3, Γ.1, ιδιαίτερα ή Γ.1 της Β' τάξης (σελ. 10) κ.ά.

Νομίζω πώς πρέπει να δοθούν λεπτομερέστερες και ορθολογιότερες οδηγίες σχετικά με τον τρόπο εξοικονόμησης χρόνου, όπως είναι: α) ή σύντμηση του περιεχομένου ορισμένων ενότητων ή ή συγχώνευση, β) διαφορετική έκμετάλλευση των ευκαιριακών ενότητων, π.χ. να μην καταναλώνεται ο χρόνος μόνον από τη Σπουδή του περιβάλλοντος (υπό δοχή πρωτοετών μαθητών, ημέρα αποταμιεύσεως κ.ά.), γ) επισήμανση σε ορισμένες ένότητες των κλίριων σημείων ή των ελάχιστων δυνατών σημείων συσχέτισης με άλλες ένότητες όμοειδεῖς κ.τ.δ.

4. Πιο κάτω επισημαίνονται ορισμένες ειδικότερες αδυναμίες του θεματολογίου, με τρόπο πού οι σχετικές παρατηρήσεις να αποτελούν οδηγό για γενικότερη βελτίωση του Προγράμματος, σε άλλη φάση.

ΠΡΩΤΗ ΤΑΞΗ

4. 1. 'Η ένότητα Α.2.6 να γίνει "Η οίκογένεια και ή έκκλησία".
4. 2. Πρίν από τό σχέδιο της γειτονιάς, να προηγηθεί άσκηση στο σχέδιο για τό σπίτι και τό σχολείο.
- 4.3. Με τη μετατόπιση του θέματος Β.1.1. ("Πού ζούμε") στην ένότητα Α.3.16 έμεινε ή ένότητα χωρίς έννοιολογικό πυρήνα. Και πώς θα γραφτεί τό βιβλίο; Όπωςδήποτε πρέπει να γίνει σύνθεση, τουλάχιστο με επαναφορά ορισμένης ύλης.
- 4.4. Τα θέματα Ε.1.2 έως Ε.1.4 δέν εμφανίζονται στο αναλυτικό σχέδιο, ούτε άλλου, ενώ οι "έποχινές αλλαγές" λείπουν από τό συνοπτικό θεματολόγιο.
- 4.5. Από τίς ευκαιριακές ένότητες του αναλυτικού σχεδίου οι Ε.2.43 και Ε.4 να διατυπωθούν όπως είναι στο θεματολόγιο.
- 4.6. Γενικότερα είναι ανάγκη να γίνουν οι έξής βελτιώσεις:
 - Να γίνει (για τίς δύο τάξεις) καλύτερη επεξεργασία του περιεχομένου (οργανωτική διεύθετηση, λιγότερη διατύπωση, απαλειψη επαναλήψεων ή επίκαιλυπτομένων θεμάτων κλπ) και καλύτερη στοίχιση του πρὸς τούς στόχους, και αντίστροφα.

- Νά αποφευχθούν στόχοι σέ μορφή παραινήσεων ή διδαγμάτων καί καί κηρυγμάτων ή νά διατυπωθούν λιτότερα καί πιό συγκεκριμέ-
να , π.χ. ό γ* τής Α.13, οί α* καί β* τής Α.1.7 -ό πρώτος
μπορεῖ νά απαλειφθεῖ έντελώς-ν.ά.
- Νά συμπληρωθούν στόχοι, όπως ό Α.3.16(είσαγωγή στίς γεωγρα-
φικές έννοιες), όπου όριοθετεῖται τό περιεχόμενο, αλλά δέν
άντιστοιχεῖ σέ στόχο.
- Τό θεματικό περιεχόμενο νά οργανωθεῖ μέ γνώμονα τή συμπύνω-
ση παρά τήν ἀνάλυση, όπως π.χ. στίς ένδοτες 1.1.4(ή πγρ.3
λ.χ. μπορεῖ νά διατυπωθεῖ πιό ἀπλά:"πώς ἐργαζόμαστε στό σχο-
λεῖο"), Α.2.11, Α.3.13, Β.1.21, Γ.1.28 (νά μένει μόνο ή πρῶ-
τη παράγραφος).

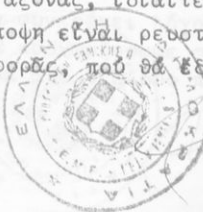
ΔΕΥΤΕΡΗ ΤΑΞΗ

- 4.8. Ἡ τελευταία παρατήρηση ἰσχύει καί γι'αὐτή τήν τάξη.Παραδείγμα-
τα:Οἱ στόχοι τής Α.1.1 , τής Α.2.9, Α.3.5, Α.4.20, Β.1.23 θέ-
λουν ξαναγράψιμο(γιά σαφήνεια καί συμπλήρωση).Τό θεματικό πε-
ριεχόμενο τῶν ένότητων Α.1.2, Α.28, Α.2.11, Α.4.20, Γ.2.37,
Γ.3.41 χρειάζονται ἐπίσης έννοιολογική ἐπεξεργασία.
- 4.9. Ἡ γραφική παράσταση (σχέδιο) καί οἱ ἀναπαράστάσεις γενικά
πρέπει ἀπό τά πρῶτα μαθήματα νά πάρουν σημαντική θέση στό
Πρόγραμμα.
- 4.10 Στήν Α.1.2 νά διασαφηνιστοῦν οἱ στόχοι ἰδιαίτερα γιά τή Β*
τάξη, π.χ. "ἐμφαση στήν ὁμαδική ἐργασία", "τό σχολεῖο σέ πα-
λιότερες ἐποχές".Τό στοιχεῖο Α.1.4 τοῦ συνοπτικοῦ θεματολο-
γίου δέν ἀναπτύσσεται στό ἀναλυτικό πρόγραμμα.
- 4.11. Ἡ ένδοτητα Α2 εἶναι πολύ ἀναλυτική.Νά συγχωνευτοῦν τά θέματα
καί νά γίνει ἀναδιάρθρωση, π.χ. τό Α.2.4(πού δέν ὑπάρχει στό
συνοπτικό θεματολόγιο) νά συγχωνευτεῖ μέ τό ἐπόμενο,ή Α.2.8
νά πάει πρώτη...
- 4.12. Δεῖπουν οἱ μενοδικές οδηγίες ἀπό τίς ένδοτες Α.3 καί Α.4.
- 4.13. Νά προταχθεῖ τής Β.1.22 ή Β.1.23(βλ. καί παρατήρηση 4.3 γιά
τήν Α τάξη).Ἐπίσης νά προστεθοῦν ἀναπαράστασεις συνοικίας
ή κοινότητας ή τοῦ γειτονικοῦ χώρου, καί περίπτωση(χωριοῦ,
οἰκισμοῦ, πόλης).
- 4.14. Νά γίνει ἀντιμετάθεση τῶν ένότητων Γ.1.35 καί Γ.1.36.

- 4.15. Οι οδηγίες, όπως και οι στόχοι, για τις ένδοτες Γ.1. και Γ.2 συντάχθηκαν με την προϋπόθεση ότι οι κοινότητες (και στην 'Ελλάδα) έχουν πλήρη διοικητική και οικονομική αυτοτέλεια. Έτσι άγνοείται ο ρόλος της κεντρικής (κρατικής) εξουσίας στην κάλυψη των αναγκών των κατοίκων.

Γ* ΔΕΥΤΕΡΟ ΜΕΡΟΣ

1. Όπως αναφέρεται και στο σχετικό έγγραφο, το θεματολόγιο των Γ* και Δ* τάξεων "δεν έχει άνομη οργανωθεί σε άρτιο αναλυτικό πρόγραμμα". Τα θέματα έχουν απλώς αναπτυχθεί κάπως, έντελως οδηγητικά, χωρίς στόχους και οδηγίες, που δίνουν συνήθως το έννοιολογικό βάρος και το διδακτικό προσανατολισμό. Γι' αυτό είναι κάπως παρακινδυνευμένη κάθε προοιμίου προέγερση, εν όψει μάλιστα απομακρύνσεως του υπεύθυνου Συμβούλου.
2. Έξάλλου έχω τη γνώμη ότι, πριν συνταχθεί το αντίστοιχο όριστικό (στη δοκιμαστική του μορφή, τουλάχιστο) Πρόγραμμα από το ΚΕΜΕ, κάθε κριση μας θα είναι πρόωγη και όχι τόσο συνετή, όταν μάλιστα πρόκειται για μισοτελειωμένο σχέδιο και όταν αυτό το σχέδιο προορίζεται για παιδιά με ειδικές συνθήκες ζωής και μάθησης.
3. Για τον τελευταίο λόγο, και για το λόγο ότι στις τάξεις αυτές έχουν προσθέσει νέα ύλη (ιδιαίτερα από τις φυσικές 'Επιστήμες), για να γίνει ευθυγράμμιση με τη διδασκόμενη ύλη στα γερμανικά σχολεία, επιβάλλεται να ερευνηθεί το θέμα διεξοδικότερα από όσους γνωρίζουν τη σχολική πραγματικότητα στη Δ. Γερμανία και να αποφανθούν ιδιαίτερα, αν και σε ποιο βαθμό είναι άφομοιώσιμη ή ύλη από τα 'Ελληνόπουλα που ζουν στη χώρα αυτή.
4. Πέρα από αυτά, έχω ορισμένες αμφιβολίες για την ορθότητα της δομικής βάσης του Προγράμματος. Ειδικότερα:
- 4.1. Δε διακρίνεται ο βασικός συνεντικτός άξονας, ιδιαίτερα στην Γ* τάξη, όπου η περιοχή από θεματική άποψη είναι ρευστή. Λείπει με άλλα λόγια ένα σαφές πλαίσιο αναφοράς, που θα έδινε στο περιεχόμενο συνοχή και συνέχεια.

Έχουμε έτσι ένα διαχωρισμό της βλης σε περιοχές και μία αντίστοιχη παρθεση θεμάτων που δεν εντάσσονται λειτουργικά σε καμιά άξονική ιδέα, π.χ. "οίκογένεια", "σχολείο", "κοινότητα", "άνδρες" κ.τ.δ.
Άλλωστε και η βασική περιοχή μάθησης, ή κοινωνική ζωή, εξαιτίας αυτής της τακτικής, παρουσιάζεται ξενομένη από τις λοιπές περιοχές.

4.2. Από τις χαρακτηριστικές συνέπειες αυτής της αδυναμίας είναι ή σιελήτωση των διδακτικών ενότητων σε μορφή έπιστημονικής πραγματείας. Η ένότητα Α.5. (η εργασία) αποτελεί χτυπητό παράδειγμα, για να αναφερθώ σε μία καθαρά κοινωνική περιοχή που προσφέρεται σε πολλές άλλες ψονιμότερες-παιδοκεντρικότερες αντιμετώψεις. Ούτε θεωρώ την βλη της ένότητας ανάγνωση ως ύποδομή για τις τάξεις αυτές. Στη Δ' τάξη μάλιστα είναι ένδεχόμενο ή μάθηση να προωθηεί σε θεωρητικό κουβεντολδι.

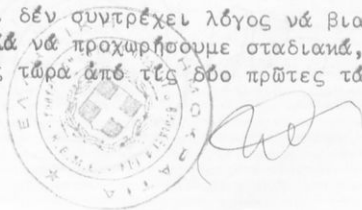
Το ίδιο φιλοδοξο είναι και το πρόγραμμα για τον έλεύθερο χρόνο (ένότητα 2.3.5).

4.3. Η λύση που δόθηκε στο θέμα της Γεωγραφίας της Γ' τάξης δεν είναι ικανοποιητική* είναι άνεδαφική και δασκαλοκεντρική. Πόσα παιδιά θυμούνται την πατρίδα τους-άπαράτητος όρος, για να διδαχθεί ή βλη; Πόσα γεννήθηκαν στην Ελλάδα και πόσα είναι νεοφερμένα στη Δ. Γερμανία, για να δώσουν περιγραφές ή; Πώς θα γίνει ή σύνδεση έμπειριών, παιδιών από διαφορετικά διαμερίσματα της Ελλάδας και θα στοιχηθεί με την κοινή έμπειρία από μία συγκεκριμένη γερμανική περιοχή;

Το θέμα "ή Γη και ο κοσμικός χώρος" σε τί αναφέρεται;

4.4. Ένδιαφέρουσα είναι ή βλη της Γεωγραφίας και της Φυσικής για την Δ' τάξη.

Συμπερασματικά: νομίζω ότι δεν συντρέχει λόγος να βιαστούμε, αλλά να προχωρήσουμε σταδιακά, αρχίζοντας τώρα από τις δύο πρώτες τάξεις

ΘΕΜΑ 2ο. Γνωμοδότηση για βιβλία γλωσσικής διδασκαλίας και σπουδής περιβάλλοντος για τους Έλληνες μαθητές στη Δυτ. Γερμανία. Εισηγητές κ.κ. Χριστιάς, Δ.Μελάς.

Ο κ. Ι. Χριστιάς, Εισηγητής του ΚΕΜΕ, θέτει υπόψη του Τμήματος τα εξής:

"Με το άριθμ. Φ.814.131/337/2/3746/12-5-79 έγγραφο του ΥΠΕΠΘ διαβιβάζονται προς το ΚΕΜΕ το άρ. 1184/14-4-79 έγγραφο του Έμπ.Συμβούλου - Έπόπτη Συμβούλων Έκπαιδ. Έλληνοπαίδων Δυτ. Εύρώπης, καθώς και 25 αιτήσεις ενδιαφερομένων για τη συγγραφή βιβλίων γλωσσικής διδασκαλίας ή για τη μετάφραση και οιασδήποτε βιβλίων σπουδής περιβάλλοντος μαζί με τα συνημμένα σ'αυτές δικαιολογητικά για την κατά νόμο γνωμοδότηση.

- Λόγω έγγραφο του Έμπ. Συμβούλου-Έπόπτη Συμβούλων Έκπ/σεως Έλληνοπαίδων Δυτ. Εύρώπης αναφέρονται σχετικά με το θέμα τα εξής:
1. Κατά τη σύσκεψη της 18-12-78 στο ΥΠΕΠΘ δόθηκε από τον Υφυπουργό Παιδείας κ.Β.Κοντογιαννόπουλο προφορική εντολή για την ανάθεση συγγραφής διδακτικών βιβλίων για τους Έλληνες μαθητές στη Δυτ. Γερμανία.
 2. Μετά από την εντολή αυτή, η αρμόδια υπηρεσία της ελληνικής πρεσβείας της Βόννης συνέταξε πρόσκληση έκδηλωσης ενδιαφέροντος, για να ανατεθούν σε γερμανομαθείς εκπαιδευτικούς κάθε βαθμίδας, που υπηρετούν ή υπηρέτησαν στη Δυτ. Γερμανία, οι παρακάτω εργασίες:
α. Συγγραφή βιβλίων γλωσσικής διδασκαλίας με κείμενα και ασκήσεις για τις τάξεις Β, Γ' και Δ' του δημοτικού σχολείου.
β. Μετάφραση σειράς γερμανικών βιβλίων σπουδής περιβάλλοντος για τις τάξεις Α, Β, Γ' και Δ' του δημοτικού και διασκευή ή συμπλήρωση όρισμένων ενότητων τους με θέματα ελληνικού ενδιαφέροντος.
 3. Σύμφωνα με την πρόσκληση, στην αίτηση κάθε ενδιαφερομένου έπρεπε να επισυναφεί υπεύθυνη δήλωση για το βιβλίο ή τα βιβλία που προτίθεται να συγγράφει ή να μεταφράσει και να διασυνεπεί, καθώς και δύο ιδιόγραφα κείμενα γλωσσικής διδασκαλίας με κατάλληλες ασκήσεις ή (προκειμένου για βιβλίο σπουδής περιβάλλοντος) μετάφραση δύο τουλάχιστο ενότητων από οποιαδήποτε σειρά γερμανικών βιβλίων SACHUNTERRICHT και ένα τουλάχιστο ιδιόγραφο κείμενο ελληνικού ενδιαφέροντος για το ίδιο μάθημα.

ΘΕΜΑ 2ο. Γνωμοδότηση για βιβλία γλωσσικής διδασκαλίας και σπουδής περιβάλλοντος για τους Έλληνες μαθητές στη Δυτ. Γερμανία. Εισηγητές κ.κ. Χριστιάνς, Δ.Μελᾶς.

Ο κ. 'Ι. Χριστιάνς, Εισηγητής του ΚΕΜΕ, θέτει υπόψη του Τμήματος τὰ ἑξῆς:

"Με τὸ ἀριθμ. Φ.814.131/337/Ζ/3746/12-5-79 ἔγγραφο τοῦ ΥΠΕΠΘ διαβιβάζονται πρὸς τὸ ΚΕΜΕ τὸ ἀρ. 1184/14-4-79 ἔγγραφο τοῦ 'Εμπ.Συμβούλου -'Επόπτη Συμβούλων 'Ενπαιδ. 'Ελληνοπαίδων Δυτ. Εὐρώπης, καθὼς καὶ 25 αἰτήσεις ἐνδιαφερομένων γιὰ τὴ συγγραφὴ βιβλίων γλωσσικῆς διδασκαλίας ἢ γιὰ τὴ μετάφραση καὶ διασκευὴ βιβλίων σπουδῆς περιβάλλοντος καὶ μετὰ τὰ συνημμένα σ'αὐτὲς δικαιολογητικὰ γιὰ τὴν κατὰ νόμο γνωμοδότηση.

- τὸ ἔγγραφο τοῦ 'Εμπ. Συμβούλου-'Επόπτη Συμβούλων 'Ενπ/σεως 'Ελληνοπαίδων Δυτ. Εὐρώπης ἀναφέρονται σχετικὰ μετὰ τὸ θέμα τὰ ἑξῆς:
1. Κατὰ τὴ σύσκεψη τῆς 18-12-78 στὸ ΥΠΕΠΘ δόθηκε ἀπὸ τὸν 'Υφυπουργὸ Παιδείας κ.Β.Κοντογιαννῶπουλο προφορικὴ ἐντολὴ γιὰ τὴν ἀνάθεση συγγραφῆς διδακτικῶν βιβλίων γιὰ τοὺς "Ἕλληνες μαθητὲς στὴ Δυτ. Γερμανία.
 2. Μετὰ ἀπὸ τὴν ἐντολὴ αὐτὴ, ἡ ἀρμόδια ὑπηρεσία τῆς ἐλληνικῆς πρεσβείας τῆς Βόννης συνέταξε πρόσκλησιν ἐνδιαφέροντος, γιὰ νὰ ἀνατεθῇ ἐντέλλουσιν σὲ γερμανομαθεῖς ἐκπαιδευτικοὺς καὶ ἑκαστὸν βαθμίδα, ποὺ ὑπηρετοῦν ἢ ὑπηρετήσαν στὴ Δυτ. Γερμανία, οἱ παρακάτω ἐργασίες:
α. Συγγραφὴ βιβλίων γλωσσικῆς διδασκαλίας μετὰ κείμενα καὶ ἀσκήσεις γιὰ τὰς τάξεις Β', Γ' καὶ Δ' τοῦ δημοτικοῦ σχολείου.
β. Μετάφραση σειρᾶς γερμανικῶν βιβλίων σπουδῆς περιβάλλοντος γιὰ τὰς τάξεις Α', Β', Γ' καὶ Δ' τοῦ δημοτικοῦ καὶ διασκευὴ ἢ συμπλήρωση ὀρισμένων ἐνοτήτων τους μετὰ θέματα ἐλληνικοῦ ἐνδιαφέροντος.
 3. Σύμφωνα μετὰ τὴν πρόσκλησιν, τὴν αἴτηση καὶ ἐνδιαφερομένου ἔπρεπε νὰ ἐπισυναφθεῖ ὑπεύθυνη δῆλωση γιὰ τὸ βιβλίο ἢ τὰ βιβλία ποὺ προτίθεται νὰ συγγράφει ἢ νὰ μεταφράσει καὶ νὰ διασκευάσει, καθὼς καὶ δύο ἰδιόγραφα κείμενα γλωσσικῆς διδασκαλίας μετὰ ἀλλήλας ἀσκήσεις ἢ (προκειμένου γιὰ βιβλίο σπουδῆς περιβάλλοντος) μετάφραση δύο τουλάχιστο ἐνοτήτων ἀπὸ ὁποιαδήποτε σειρὰ γερμανικῶν βιβλίων SACHUNTERRICHT καὶ ἓνα τουλάχιστο ἰδιόγραφο κείμενο ἐλληνικοῦ ἐνδιαφέροντος γιὰ τὸ ἴδιο μάθημα.

5. Οι αλλαγές των ενδιαφερομένων με τα συνημμένα σ'αυτές δείγματα μαζί με δύο που υποβλήθηκαν απευθείας στο ΥΠΕΠΘ διαβιβάζονται στο ΚΕΜΕ, για να κριθούν και για να συνταχθούν οι οδηγίες με βάση τις οποίες θα γίνει η ανάθεση.

[illegible]

γλωσσινιῆς διδασκαλίας θά εἰσηγηθεῖ ὁ συνάδελφος κ. ΜΕΛΑΣ.

Γιὰ τὴ μεταφράσῃ ἡλὰ διασιουὴ τῶν τεσσάρων(4) βιβλίων σπουδῆς περι-
βάλλοντος (τάξεις Α', Β', Γ', Δ') ὑποβλήθησαν 14 αἰτήσεις, οἱ 13 στὸ 'Εν-
παιδευτικὸ Τμῆμα τῆς Πρεσβείας τῆς Βόωνης καὶ μία στὸ ΥΠΕΠΘ. Ἀπὸ τοὺς
ἐνδιαφερομένους ἐπὶ εἶναι δάσκαλοι, ποὺ ἐργάζονται σὲ σχολεῖα τῆς Δυτ.
Γερμανίας, τέσσερις φιλόλογοι, ἓνας θεολόγος, μία χημικός μηχανικός καὶ
ἓνας δὲ δηλώνει ἰδιότητα. Τρεῖς ἀπὸ τοὺς ἐνδιαφερομένους δὲν ὑπέβαλαν
μετάφραση καὶ ἰδιογράφο κείμενο.

Σχετικά με το θέμα έχω να πω τους εξής :

1. Η μετάφραση κατά κανόνα δεν ικανοποιεί, είτε γιατί οι ενδιαφερόμε-
μοι δεν κατέχουν καλὰ τῇ γερμανικῇ γλώσσᾳ είτε γιατί γίνεται με τέτοιον
τρόπο, ὥστε ἡ ἀπόδοση στὰ ἑλληνικά νὰ εἶναι δύσκολη γιὰ τοὺς μικροὺς
μαθητὲς τοῦ δημοτικοῦ σχολείου. Τὸ κείμενο στὰ ἑλληνικά παρουσιάζει στίς
περισσότερες περιπτώσεις τῶν ἐνδιαφερομένων γλωσσικὰς ἀδυναμίας.

2. Μερικὲς ἀπὸ τοὺς ἐνδιαφερομένους, πού ἐνδεχομένως εἶναι ἡ βέση νὰ

• / •

κάνουν καλή μετάφραση, δεν είναι σέ θέση νά συμπληρώσουν τά βιβλία μέ κείμενα έλληνικοῦ ενδιαφέροντος, γιατί οὔτε τὸ ἀντικείμενο εἶναι στὰ πλαίσια τῆς εἰδικότητάς τους οὔτε εκπαιδευτικὴ πείρα διαθέτουν. Γενικὰ ὅλοι οἱ ενδιαφερόμενοι δὲν φαίνεται νά ἔχουν ἀσχοληθεῖ μέ τὸ ἀντικείμενο τοῦ μαθήματος τῆς σπουδῆς τοῦ περιβάλλοντος καὶ περισσότερο ὅπως αὐτὸ παρουσιάζεται γιὰ τοὺς Ἕλληνες μαθητές στῇ Δυτ. Γερμανίᾳ. Ἀκόμη δὲν διαθέτουν ἰδιαίτερα προσόντα, τὰ ὅποια θὰ ἀποτελοῦσαν ἐγγύηση γιὰ τὴν ἀνάθεση μεταφράσεως καὶ διασκευῆς τῶν βιβλίων. Αὐτὸ φαίνεται καθαρά ἀπὸ τὰ ἰδιόγραφα κείμενα ἑλληνικοῦ ενδιαφέροντος, τὰ ὅποια κατὰ κανόνα εἶναι ἀνατάλληλα.

Εἰδιότερα γιὰ κάθε ἓνα ἀπὸ τοὺς ενδιαφερομένους ἔχουμε νά παρατή-
ρῆσουμε τὰ ἑξῆς:

1. Βασιλείου Ρίζος, δάσκαλος ἀποσπασμένος στὰ σχολεῖα τῆς Δυτ. Γερμανίας
α. Μετάφραση γερμανικοῦ κειμένου ὅχι ἱκανοποιητικὴ
β. Ἰδιόγραφο κείμενο ἑλληνικοῦ ενδιαφέροντος ἀνατάλληλο καθεαυτὸ
καὶ γιὰ τὴν τάξη γιὰ τὴν ὁποία προορίζεται.
2. Κ. Δήμας-Ἰωάννη Ντίνη-Ἀλέξ. Χρηστάκος, δάσκαλοι ἀποσπασμένοι σέ σχο-
λεῖα τῆς Δυτ. Γερμανίας.
α. Μετάφραση-διασκευή ὅχι ἱκανοποιητικὴ
β. Δὲν δίνουν ἰδιόγραφο κείμενο ἑλληνικοῦ ενδιαφέροντος
3. Ἰωαννίδης Ἀντώνιος. Δέ δηλώνει ἰδιότητα.
α. Τὸ κείμενο ποὺ μεταφράζει δὲν εἶναι γιὰ παιδιὰ τῆς Δ' Δημοτικοῦ
οὔτε ἡ μετάφραση καλὴ.
β. Ἡ διαπραγμάτευση τοῦ θέματος ἑλληνικοῦ ενδιαφέροντος δὲν εἶναι
ἐπιλογῆς. Ὁ ενδιαφερόμενος δὲν φαίνεται νά ἔχει σχέση μέ τὸ ἀντι-
κείμενο.
4. Μαρία Καζάλη-Πατηνιώτη. Ἀπόφοιτος ἑλληνικῆς καὶ γαλλικῆς φιλολογίας
τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν. Διπλωματοῦχος Παιδαγωγικῆς τοῦ Πανεπιστη-
μίου τῆς Φρανκφούρτης. Ἐργάζεται ἐκεῖ ὡς βοηθός.
α. Εἶναι σέ θέση νά κάνει καλὴ μετάφραση. Ὅμως ἡ ἀπόδοση στὰ ἑλληνικά
εἶναι ἀκριτὰ δύσκολη γιὰ τοὺς μαθητές τῆς Γ' Δημοτικοῦ.
β. Τὸ ἰδιόγραφο κείμενο ἑλληνικοῦ ενδιαφέροντος σχετικὰ καλὸ.
5. Μιχαὴλ Καναβάνης. Θεολόγος, διπλωματοῦχος χριστιανικῆς Κοινωνιολογίας,
MAGISTER Παιδαγωγικῶν. Διδάσκει γερμανικά στὸ Λύκειο τοῦ Μονάχου.
α. Μετάφραση σχετικὰ καλὴ
β. Τὸ ἰδιόγραφο κείμενο ἑλληνικοῦ ενδιαφέροντος εἶναι ἀνατάλληλο.

Στό κείμενο υπάρχουν απaráδεκτα όρθογραφικά λάθη. Δέν φαίνεται νά έχει σχέση μέ τό άντικείμενο.

6. Εύάγγελος Καρανιώστας, δάσκαλος άποσπασμένος στά σχολεία τής Δυτ. Γερμανίας.
α. Μετάφραση σχετινά καλή
β. Δέ δίνει ιδιόγραφο κείμενο έλληνικοϋ ένδιαφέροντος
7. Καίτη DORFMÜLLER-Καρτετούζα. Φιλόλογος. Διδάσκει Νεοελληνικά στό Πανεπιστήμιο τοϋ BIELEFELD.
α. Δέν υπέβαλε μετάφραση καί ιδιόγραφο κείμενο
β. Πρέπει νά είναι ικανή για τή μετάφραση τών βιβλίων
8. Εύρωπίδης Μακρής-Ζήσιμος Κωνσταντόπουλος. Δάσκαλοι άποσπασμένοι σέ σχολεία τής Δυτ. Γερμανίας.
α. Μετάφραση σχετινά καλή αλλά καί μέ πολλές έλλείψεις.
β. Τά ιδιόγραφα κείμενα έλληνικοϋ ένδιαφέροντος δέν μπορεί νά θεωρη-
θοϋν ικανοποιητικά. Είναι γραμμένα κατά πιστή άπομίμηση άντίστοι-
χων γερμανικών ένοτήτων καί τά θέματα εθιολογ. Γι' αυτό δέν είναι
ένδεικτικά για τίς δυνατότητες τών ένδιαφερομένων.
9. Μπίνας Μάριος. Έργάζεται ως ιδιωτικός δάσκαλος σέ ελληνικές τάξεις σ
στή Δυτ. Γερμανία.
α. Μετάφραση όχι ικανοποιητική
β. 'Ιδιόγραφο κείμενο έλληνικοϋ ένδιαφέροντος, άνατάλληλο.
10. Παπαθανασίου 'Αθανάσιος, δάσκαλος άποσπασμένος στά σχολεία τής Δυτ. Γερμανίας.
Δέν υπέβαλε δείγματα μεταφράσεως ούτε ιδιόγραφο κείμενο.
11. Παυλίδης Παύλος, καθηγητής Γερμανικής Φιλολογίας (5)
α. Μετάφραση σχετινά καλή
β. Δέν υπέβαλε δείγμα ιδιόγραφου κειμένου
γ. 'Ισως είναι κατάλληλος για τή μετάφραση, όχι όμως καί για τή δια-
συνή-σμπλήρωση τών βιβλίων αύτών, γιατί όπως φαίνεται δέν έχει
σχέση μέ τό άντικείμενο.
12. Χασάπης Βασίλειος-Καραγεώργος Γεώργιος, δάσκαλοι άποσπασμένοι.
α. Μετάφραση σχετινά καλή, αλλά τό κείμενο πού μεταφράστηκε πολύ
περιορισμένο.
β. Τό ιδιόγραφο κείμενο μέ ελληνικό περιεχόμενο ακολουθεί πινά τό
πρότυπο τών φύλλων εργασίας πού χρησιμοποιούνται στα γερμανικά

αχολεῖται καὶ δὲν εἶναι ἐνδεικτικὸ γιὰ τὶς δυνατότητες τῶν ἐνδιαφε-
ρομένων.

13. Πολίτου Μαρικάνθη-Εὐαγγελία. Καθηγήτρια γερμανικῆς Φιλολογίας.
Συνεχίζει σπουδές στὴ Βιέννη. Ἡ αἵτηση ὑποβλήθηκε στὴν Ἑλλάδα.
Δὲν ὑπέβαλε δεῦγμα μεταφράσεως οὔτε ἰδιογράφο κείμενο ἐλληνικοῦ
ἐνδιαφέροντος.

14. Βιργινία Γκρεέν, χημικὸς μηχανικὸς

α. Μετάφραση σχετικῆ καλῇ

β. Δὲν ὑπέβαλε κείμενο ἐλληνικοῦ ἐνδιαφέροντος. Εἶναι ἀσχετὴ μὲ τὸ
ἀντικείμενο.

Γιὰ τοὺς λόγους ποὺ ἀναφέραμε πρὶ πάντων καὶ ἐπειδὴ μόνο ἀπὸ τὰ ὑπο-
βληθέντα δείγματα δὲν μπορεῖ νὰ σχηματίσει κανεὶς σαφὴ γνώμη γιὰ τὶς
δυνατότητες τῶν ἐνδιαφερομένων, δὲν μποροῦμε νὰ προτείνουμε συγγραφέ-
μενα πρόσωπα ποὺ νὰ εἶναι σὲ θέση νὰ ἀναλάβουν τὴ μετάφραση καὶ τὴ δια-
σκευὴ τῶν παραπάνω βιβλίων.

Προτείνουμε : Ὁ ἑμπ. Σύμβουλος-Ἐπόπτης Ἑκπαιδεύσεως Ἑλληνοπαίδων
Δυτ. Εὐρώπης, ὁ ὁποῖος εἶναι περισσότερο κοντὰ σὲ πρόσωπα καὶ πράγματα,
νὰ προτείνει στὸ ΥΠΕΠΘ μὲ βάση τὴν παραπάνω περιγραφὴ ἐκείνους ἀπὸ τοὺς
ἐνδιαφερομένους ποὺ θεωρεῖ ἐνδεχομένως κατάλληλους ὡς άτομα ἢ ὁμάδες
γιὰ τὴ μετάφραση καὶ διασκευὴ τῶν βιβλίων ἢ καὶ ἄλλους ἐκπαιδευτικοὺς
ποὺ ὑπηρετοῦν στὴ Δυτ. Γερμανία, οἱ ὁποῖοι δὲν ὑπέβαλαν αἵτηση, εἶναι
ὅμως κατὰ τὴν κρίση τοῦ κατάλληλοι γιὰ τὸ ἔργο αὐτό".

Στὴ συνέχεια ὁ κ. Δ. Μελάς, εἰσηγητῆς τοῦ ΚΕΜΕ, εἰσηγεῖται γιὰ
τὰ βιβλία γλωσσικῆς διδασκαλίας τὰ ἀκόλουθα:

"Μὲ τὸ ἔγγραφο Φ.814.131/337/Ζ/3746/12-5-1979 τὸ Ὑπουργεῖο Παιδείας
ἔστειλε στὸ ΚΕΜΕ γιὰ τὴν κατὰ νόμο γνωμοδότηση ἔγγραφο τοῦ ἐμπ. συμβού-
λου-ἐπόπτη συμβούλων ἐκπαιδεύσεως Ἑλληνοπαίδων Δυτ. Εὐρώπης μὲ 12 αἰ-
τήσεις ἐνδιαφερομένων γιὰ τὴ συγγραφὴ βιβλίων γλωσσικῆς διδασκαλίας. Τὰ
βιβλία αὐτὰ προορίζονται γιὰ τοὺς μαθητὲς τῶν τάξεων Β', Γ' καὶ Δ' τῶν σχο-
λείων τῆς Δυτ. Γερμανίας.

Σύμφωνα μὲ τοὺς ὅρους τῆς προκηρύξεως, οἱ ἐνδιαφερόμενοι ὑπέβαλαν
δείγματα συγγραφῆς βιβλίου, τὰ περισσότερα ἀπὸ τὰ ὁποῖα εἶναι ὀχι ἰκα-
νοποιητικὰ.

Μὲ βάση τὰ δείγματα ποὺ ὑποβλήθηκαν ἔκανα μιά ἀξιολογικὴ κατάταξη

των ενδιαφερομένων. Αυτή η κατάσταση είναι έντελως ένδεικτική και δεν πρέπει να δεσμεύσει καθόλου τον αρμόδιο εκπαιδευτικό σύμβουλο, ο οποίος με τη γνώση που έχει για πρόσωπα και πράγματα στην εκπαίδευση των Ελληνόπουλων στη Δυτική Γερμανία, είναι δυνατόν να επιλέξει για τη συγγραφή τα κατάλληλα πρόσωπα ή ομάδες προσώπων.

*Ακολουθεί ένας πίνακας των δειγμάτων των ενδιαφερομένων κατά αξιο-λογική σειρά:

1. Σιλήρης Α., Σχίζας Η. 'Επιθυμούν να συγράφουν βιβλίο γλωσσικής διδασκαλίας για την Γ' ή Δ' τάξη. Εάν ομάδα θα μπορούσαν να συγ-γράψουν ένα άρτιο βιβλίο. Ειδικότερα: Τα κείμενα του κ. Σιλήρη είναι στο επίπεδο των μαθητών των τάξεων Γ' και Δ' και οι άσκησεις που διοργανούν είναι πλούσιες και μοντέρνες. Ο κ. Σχίζας δίνει ένα έν-διαφέρον κείμενο, αν και κάπως απειρητικό για τους μαθητές των τά-ξεων Γ' και Δ'. Οι άσκησεις του είναι πιο παραδοσιακές από του κ. Σιλήρη. Η τεχνολογία λέξεων είναι αναχρονισμός.
2. Μπουνας Θ., Αφαντενός Ν. 'Επιθυμούν να συγράφουν αναγνωστικό της Β' δημοτικού. Οι άσκησεις στο δείγμα του πρώτου μέρους είναι ικανοποιητικές για το επίπεδο της Α' τάξεως. Στο δεύτερο μέρος οι άσκησεις περιορίζονται σε έναν τομέα της γλωσσικής διδασκαλίας.
3. Παπαχρίστος Ι. 'Επιθυμεί να συγράφει βιβλίο γλώσσας για τη Β' τάξη. Οι άσκησεις του είναι πλούσιες. Οι εισαγωγικές παρατηρήσεις ενδιαφέρουσες. Λείπουν όμως τα κείμενα από τα οποία θα παίρναμε μια καλύτερη εικόνα.
4. Δαμανάκης Μ., Μανιάτης Α. κ.ά. 'Επιθυμούν να συγράφουν βιβλίο γλώσσας για την Γ' τάξη. Τα κείμενα είναι απλά. Οι άσκησεις παρου-σιάζουν ποικιλία, αλλά δεν είναι όλες επιτυχείς. Υπάρχουν και όρι-σμένα ορθογραφικά σφάλματα.
5. Πασαμέρας Ι. 'Επιθυμεί να συγράφει βιβλίο γλώσσας για τη Β' ή Γ' τάξη. Υποβάλλει δύο δείγματα, από τα οποία το "Παίζοντας γράφω και διαβάζω" παρουσιάζει ενδιαφέρον με τις καλές του άσκησεις και την πρωτοτυπία του. Το άλλο δείγμα όμως δείχνει ότι η προσαρμογή από ξένα πρότυπα δεν είναι ικανοποιητική. Το περιεχόμενο του δείγματος, ή αίτηση και η σχετική δήλωση δείχνουν ότι ο ενδιαφερόμενος δεν κατέχει σε ικανο-ποιητικό βαθμό τα ελληνικά.

6. Μπούρμπουλας Β. 'Υποβάλλει δεύγμα γραμματικής Β' τάξεως. Τό γραψίμο είναι παραδοσιακό, δέν παρουσιάζει τίποτε καινούριο καί ενδιαφέρον. Έχει λάθη.
7. Νταντάνας Γ., Πλουμίδου-Νταντάνα Μ. 'Επιθυμούν νά συγγράφουν βιβλίο γλώσσας γιά τήν Γ' τάξη. Τά έλληνικά τους δέν είναι ικανοποιητικά. Οι έργασίες-άσκήσεις φτωχές καί καθόλου πρωτότυπες.
8. Παρσέλιας 'Αν. Δέ στέλνει δεύγμα συγγραφής, αλλά περιορίζεται σέ υποδείξεις.
9. Παπαδόπουλος Δημ. Δέν κατέχει τά έλληνικά σέ ικανοποιητικό βαθμό.
10. Κάρις Ευαγγελία. Ζητεῖ νά κάνει μεταφράσεις. Δέ στέλνει δεύγμα συγγραφής. 'Από τήν αίτησή της φαίνεται ότι δέν κατέχει τή νεοελληνική.
11. Μπουζάνης 'Ιωσήφ. Ζητεῖ νά κάνει μεταφράσεις. Δέν υποβάλλει σχετικό δεύγμα.

Πρόταση. Μέ βάση τήν παραπάνω κατάταξη καί μέ ό,τι άλλο σχετικό έχει έμφση του ό έμπ. σύμβουλος-έπόπτης έμπ/σεως 'Ελληνοπαίδων Δυτ. Εύρώπης θα μπορούσε νά προτείνει στο ΥΠΕΠΘ μεμονωμένα άτομα ή ομάδες πού κατά τήν κρίση του θα ανταποκριθούν στο έργο τής συγγραφής βιβλίων γλώσσας.

Οι είσηγέςεις τών κ.κ. Χριστιά καί Μελά γίνονται όμόφωνα άποδεκτές.

Τό Τμήμα, άφοῦ έλαβε έμφση του: α) Τό έγγραφο αριθμ. Φ.184.131/337/Ζ/3746/12-5-1979 τής Δ/σεως Ε.Ε.Ε. τοῦ 'Ιπουργείου 'Εθν. Παιδείας καί 'Ερσην/των, β) Τό αριθμ. 1184/14-4-1979 έγγραφο τοῦ 'Εμπ/νοῦ Συμβούλου-Επόπτη Συμβούλων 'Ενπαιδ. 'Ελληνοπαίδων Δυτ. Εύρώπης κ. Χάρη, γ) τς είσηγέςεις τών κ.κ. 'Ι. Χριστιά καί Δ. Μελά, Είσηγητῶν τοῦ ΚΕΜΕ, καί δ) τή διεξοδική συζήτηση μεταξύ τών μελῶν

Προτείνει:

όμόφωνα αποφαινεται

Προτείνει:

- Α. Γιά τή μετάφραση καί διασκευή βιβλίων σπουδής περιβάλλοντος γιά τς Α*, Β*, Γ* καί Δ* τάξεις τοῦ Δημοτικού:

'Ο 'Ενπαιδευτικός Σύμβουλος-Επόπτης 'Ενπαιδευσεως 'Ελληνοπαίδων Δυτ. Εύρώπης, ό όποτος είναι περισσότερο κοντά σέ πρόσωπα καί πράγματα, νά προτείνει στο ΥΠΕΠΘ, μέ βάση τς παρατηρήσεις τοῦ κ. Είσηγητή, ένει-
νους από τούς ενδιαφερομένους πού θεωρεῖ ένδεχομένως κατάλληλους, ως
άτομα ή ομάδες γιά τή μετάφραση καί διασκευή τών βιβλίων καί άλλ-

λους, εκπαιδευτικούς που υπηρετούν στη Δυτ. Γερμανία, οι οποίοι δεν υπέβαλαν αίτηση, είναι όμως κατά την κρίση του κατάλληλοι για το έργο αυτό, για τους λόγους που αναφέρονται στην εισήγηση.

Β. Στη συγγραφή βιβλίων γλωσσικής διδασκαλίας με κείμενα και ασκήσεις για τις Β', Γ' και Δ' τάξεις του Δημοτικού:

Ο Έμπ/κός Σύμβουλος-Επόπτης Έμπ/σεως Έλληνοπαίδων Δυτ. Ευρώπης με βάση την κατάταξη που ξικαμε ο κ. Εισηγητής και με ό,τι άλλο σχετικό έχει υπόψη του να προτείνει στο ΥΠΕΠΘ μεμονωμένα άτομα ή ομάδες που κατά την κρίση του θα ανταποκριθούν στο έργο της συγγραφής βιβλίων γλώσσας.

Επειτα από αυτά έληξε η συνεδρία.

Ο Πρόεδρος

Βασίλειος Κονιδισιώτης

Η Γραμματέας

Εύρυς Παπανικολάου

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΘΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ
ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΚΕΝΤΡΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΜΕΛΕΤΩΝ
ΚΑΙ ΕΠΙΜΟΡΦΩΣΕΩΣ (ΚΕΜΕ)
ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΕΩΣ

Πράξη 59/1979

Σήμερα, Τετάρτη 27 'Ιουνίου και ώρα 9η πρωινή, συνεδρίασε το Τμήμα Δημοτικής 'Εκπαιδεύσεως του Κέντρου 'Εκπαιδευτικών Μελετών και 'Επιμορφώσεως (ΚΕΜΕ) στο γραφείο του κ. Προεδρεύοντος του Τμήματος (Λεωχάρους 2, 'Αθήνα).

'Ελαβαν μέρος στη συνεδρίαση, αφού προσιλήθησαν σύμφωνα με τη νόμιμη διαδικασία από τον Προεδρεύοντα του Τμήματος κ.Β.Κονιδιτσιώτη, Σύμβουλο Β', οι κ.κ. Δ. 'Ανδριόπουλος, Ν.Βλουτίδης, Ν.Παπαδόπουλος και Κ.Πασσάκος, Σύμβουλοι Β', Δ.Μελάς και 'Ι. Χριστιάνς, Εισηγητές, καθώς και η γραμματέας του Τμήματος κ. Εύρυδ. Παπανικολάου, με βαθμό 60.

Θέμα ημερήσιας διάταξης

'Επιλογή διδακτικών βιβλίων για τους σπουδαστές των Παιδαγωγικών 'Αναδημιών και των Σχολών Νηπιαγωγών.

Στην αρχή επικυρώνεται το πρακτικό της προηγούμενης συνεδρίας.

'Επειτα ο εισηγητής κ.Β.Κονιδιτσιώτης, Σύμβουλος Β', θέτει υπόψη

του Τμήματος τα εξής:

1) Το έγγραφο του κ. Προϊσταμένου της 'Υπηρεσίας 'Εκπαιδεύσεως της Γενικής Διευθύνσεως Γενικής 'Εκπαιδεύσεως κ. 'Ι.Χαραλαμπίδη με αρ. Γενικής Διευθύνσεως Γενικής 'Εκπαιδεύσεως 25-5-79, με το οποίο αποστέλλονται στο Φ.514.1/δ και ήμερομηνία 25-5-79, με το οποίο αποστέλλονται στο ΚΕΜΕ τα βιβλία που υπέβαλαν συγγραφείς και ενδότες και παρακαλείται να επιλεγούν τα πιο κατάλληλα προκειμένου το 'Υπουργείο να τα αγοράσει και να τα χορηγήσει δωρεάν στους σπουδαστές και τις σπουδάστριες Α' και Β' έτους των Παιδαγωγικών 'Αναδημιών και των Σχολών Νηπιαγωγών. Σύμφωνα με το έγγραφο, για κάθε διδασκόμενο μάθημα θα επιλεγεί ένα βιβλίο, 2) Την κατάσταση των βιβλίων που υπέβαλαν οι συγγραφείς και οι ενδότες, 3) Τα αποσταλέντα στο ΚΕΜΕ αντίτυπα των αντίστοιχων συγγραμμάτων από ένα (1) αντίτυπο, 4) 'Υπηρεσιακόν ση-

μελῶμα τοῦ Δ/ντοῦ 'Εφ. Προγράμ. ΣΕΔΠ, Τμ. Β' τῆς 22-6-79 μὲ τὸ ὁποῖο
στέλλονται πέντε βιβλία τῶν κ.κ. Κ.Κίτσου, Δ.Κουφογιάννη καὶ Κ.

Φιλίππου,

5) Τὸ βιβλίο ἀρ.Φ.514.2/Γ 4054/22-6-79 τοῦ Προέσταμένου τῆς Γ.Δ.
'Εφ.Προγράμ.Γ.Ε. μὲ τὸ ὁποῖο ἀποστέλλεται τὸ βιβλίο τοῦ Κ.Κίτσου
"Εἰδικὴ Διδακτικὴ", 6) Τὰ σχετικὰ βιβλία ποὺ κυκλοφοροῦν ἐλεύθερα
καὶ εἶναι δυνατόν νὰ ἐπιλεγοῦν καὶ καλεῖ τὰ μέλη τοῦ Τμήματος νὰ
διατυπώσουν τίς γνώμες τους.

Τὸ Τμήμα ἀφοῦ ἔλαβε ὑπόψη: 1) Τὸ βιβλίο ἀρ.Φ.514.Ι/Γ τῆς
25-5-79, 2) Τὸ ἀρθρο 23 τοῦ Ν.Δ. 842/71, 3) τὸ ἀρθρο 2 τοῦ Ν.Δ.1037/71
4) Τὸ ἀρθρο 1, παρ.2, καὶ τὸ ἀρθρο 2, παρ. 5 τοῦ Ν.186/75, 5) Τίς
κατὰ μάθημα ἀπαιτήσεις τοῦ ἰσχύοντος 'Αναλυτικοῦ Προγράμματος τῶν
μαθημάτων 'Αναδημιῶν καὶ τῶν Σχολῶν Νηπιαγωγῶν καὶ ἐξήτασε μὲ
προσοχὴ τὰ διδακτικὰ βιβλία ποὺ ὑποβλήθησαν στὸ Τμήμα ἢ κυκλοφοροῦν
ἐλεύθερα, ὅστερα ἀπὸ διεξοδική συζήτηση

ὁμόφωνα ἀποφάνεται

Γνωματεῖται νὰ ἐπιλεγοῦν, ὡς πλέον κατάλληλα καὶ ἀπαραίτητα γιὰ τὴ
διδασκαλία, αὐτὰ ποὺ ἀναγράφονται στὴν κατάσταση ποὺ ἀκολουθεῖ κατὰ
Σχολές, κατηγορίες καὶ ἔτη σπουδῶν βιβλία:

Ι. ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΕΣ ΑΚΑΔΗΜΙΕΣ

Α. ΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΑ

ΕΤΟΣ
Β'

1. 'Αθανασόπουλου Κ., 'Ορθόδοξος Λειτουργικὴ

Β. ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΙΣΤΟΡΙΑ ΚΑΙ ΕΛΛΗΝΙΚΟΣ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ

2. Παπαζογλου 'Ι., 'Επίτομη 'Ιστορία τοῦ 'Ελληνικοῦ Πολιτισμοῦ,
τ.Α' καὶ τ. Β'. Κατὰ πλειοψηφία. Μειοψηφεῖ ὁ κ. Κ.Πασάκος,
Σύμβουλος Β', διότι θεωρεῖ πρὸς κατάλληλο τὸ βιβλίο τοῦ Α.
'Ισηγόνη "'Ιστορία τοῦ Πολιτισμοῦ".

Α' Β'
Α' Β'

3. Μέγα Γ., Εἰσαγωγή εἰς τὴν Λαογραφίαν

Γ. ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ ΚΑΙ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ

4. 'Αργυριάδη Γ., Μαθήματα γλωσσολογίας καὶ ἀγωγῆς τοῦ ἁπ-
λοῦ λόγου

Α' Β'

5. Πολίτη Α.,	Ίστορία της Νεοελληνικής Λογοτεχνίας	A'	B'
6. Δ. Γιάννου,	Ίστορία της Έλληνικής Παιδικής Λογοτεχνίας (ως απαραίτητο συμπλήρωμα για την παιδική λογοτεχνία)	A'	B'

Δ. ΜΑΘΗΜΑΤΙΚΑ

7. Μέγα Π.,	Μαθηματικά	A'	B'
8. Τζιόλη Ι.,	Γεωμετρία	A'	B'

Ε. ΦΥΣΙΚΗ

9. Σαραντοπούλου Η.,	Γενική Φυσική και πειράματα με απλά μέσα	A'	B'

ΣΤ. ΟΙΚΙΑΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ

10. Παπαηλιού Α.,	Επιβίωση, τ. Α' και τ. Β'	A'	B'

Ζ. ΣΧΟΛΙΚΗ ΝΟΜΟΘΕΣΙΑ

11. Παλυβού Δ.,	Η νέα σχολική Νομοθεσία		B'

Η. ΤΕΧΝΙΚΑ

12. Εθρυγένη Κ.,	Ίχνογραφία-Χειροτεχνία	A'	B'
13. Καραμπάτη Ι.,	Προοπτική, τ. Α' και Β'	A'	B'

Θ. ΜΟΥΣΙΚΑ

14. Κουτούγκου Μ.,	Βάσεις για τη Μουσική, τ. Α' και τ. Β'	A'	B'
15. Καψάση Α.,	Τά πρώτα μου τραγούδια (για τις Α, Β, Γ τάξεις)	A'	B'
16. Παναγιωτόπουλου	Αλ., "Ελλάδα" τραγούδια για τις Δ, Ε, ΣΤ' τάξεις	A'	B'

Ι. ΦΥΣΙΚΗ ΑΓΩΓΗ

17. Μαρινόπουλου Χ.,	Η φυσική άγωγή του παιδιού	A'	B'

ΙΑ. ΣΩΜΑΤΟΛΟΓΙΑ ΤΟΥ ΠΑΙΔΙΟΥ

18. Χαραλαμπίδου Ι.,	Σωματολογία του παιδιού		B'

ΙΒ. ΥΓΙΕΙΝΗ

19. Στεφάνου Δ.,	Υγιεινή μετά στοιχείων Σωματολογίας	A'	

ΙΓ. ΦΙΛΟΣΟΦΙΑ

20. Σπανού Μ.,	Εισαγωγή εις την Φιλοσοφία	A'	

[Handwritten signature]

18. ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗ Α*
21. Τσερμπά 'Αντ., Γενική Παιδαγωγική Α*
- ΙΕ. ΓΕΝΙΚΗ ΔΙΔΑΚΤΙΚΗ Α*
22. Γιαννούλη Ν., Εισαγωγή στη Γενική Διδακτική Α*
- ΙΣΤ. ΕΙΔΙΚΗ ΔΙΔΑΚΤΙΚΗ Α* Β*
23. Κίτσου Κ., Ειδική Διδακτική Α*
- ΙΖ. ΓΕΝΙΚΗ ΨΥΧΟΛΟΓΙΑ Α*
24. Σπ. Παγιατάκη, Παιδαγωγική Ψυχολογία, με την παρατήρηση να αφαιρεθεί το κεφάλαιο περί μαθησεως και να αντικατασταθεί ο τίτλος του βιβλίου ως εξής: "Γενική ψυχολογία μετά παιδαγωγικών εφαρμογών", διότι κατά το κύριο περιεχόμενο είναι γενική και όχι παιδαγωγική ψυχολογία. Κατά πλειοψηφία. Μειοψηφούν οι κ.κ. Β. Κονιδιτσιώτης, Δ. 'Ανδριόπουλος, Σδμβουλοι Β', έπειδή θεωρούν ότι ή "Ψυχολογία" του Γ. Παπαγεωργίου ως γενική ψυχολογία είναι πιο κατάλληλη έπειδή προσφέρει περισσότερα στοιχεία άπαραίτητα στους σπουδαστές.
- ΙΗ. ΨΥΧΟΛΟΓΙΑ ΑΝΑΠΤΥΣΣΟΜΕΝΟΥ ΑΝΘΡΩΠΟΥ Α*
25. Στυλιαρά Εύθ., Ψυχολογία του άναπτυσσομένου ανθρώπου Κατά πλειοψηφία. Μειοψηφούν οι κ.κ. Δ. 'Ανδριόπουλος και Ν. Παπαδόπουλος, Σδμβουλοι Β', και προτείνουν ως πιο κατάλληλο το βιβλίο του Σ. Πολίτη .
- ΙΘ. ΨΥΧΟΛΟΓΙΑ ΑΤΟΜΙΚΩΝ ΔΙΑΦΟΡΩΝ ΚΑΙ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΗΣ Β*
26. Παρασκευόπουλου 'Ι.-Χαραλαμπίδου 'Ι., Ψυχολογία άτομικών διαφορών, τ. Α' Β*
27. Τσάκαλου Π., Στοιχεία στατιστικής Β*
- Κ. ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗ ΨΥΧΟΛΟΓΙΑ Β*
28. 'Ιφάννηδη 'Ι., Παιδαγωγική Ψυχολογία Κατά πλειοψηφία. Μειοψηφεί ο κ. Παπαδόπουλος, Σδμβουλος Β', ό όποιος δέν κρίνει κατάλληλο, τό προτεινόμενο από την πλειοψηφία βιβλίο, έπειδή συγχέει τους κλάδους και τις

κατευθύνσεις της Ψυχολογίας, έχει ασφάλειες, παραλείπει θέματα και αναπτύσσει άλλα που δεν ανήκουν στον κλάδο και γενικά είναι εσφαλμένη ή δομή στην ανάπτυξη των θεμάτων, ή όποια μάλιστα γίνεται συχνά με τρόπο όχι επιστημονικό. Προτείνει να μη δοθεί στο μάθημα αυτό κανένα βιβλίο και ο διδάσκων να κάνει επιλογή από την υπάρχουσα βιβλιογραφία.

ΚΑ. ΑΓΩΓΗ ΚΑΘΥΣΤΕΡΗΜΕΝΩΝ

29. EGG M. 'Η άγωγή του καθυστερημένου παιδιού
Κατά πλειοψηφία. Μειοψηφούν οι κ.κ. Β. Κονιδιτσιώ-
της και Κ. Πασσόκης, Σύμβουλοι Β', διότι θεωρούν
ως πλέον κατάλληλο το βιβλίο του 'Ι. Παρασκευά-
πουλου "Η άγωγή των νοητινώς καθυστερημένων".

B'

ΙΙ. ΣΧΟΛΕΣ ΝΗΠΙΑΓΩΓΩΝ

Α. ΑΓΩΓΗ ΤΟΥ ΛΟΓΟΥ

1. 'Αργυριάδη Γ., Μαθήματα γλωσσολογίας και άγωγής
του προφορικού λόγου

ΕΤΟΣ

A'

Β. ΓΕΝΙΚΗ ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗ

2. Χαράλαμπδουλου 'Ι., Γενική Παιδαγωγική
Κατά πλειοψηφία. Μειοψηφεί ο κ. Ν. Βλουτζίδης,
Σύμβουλος Β', ο όποιος θεωρεί ως πιο κατάλληλο
και συνοπτικό το βιβλίο του Α. Τσίριμπα "Γενική
Παιδαγωγική".

A'

Γ. ΓΕΝΙΚΗ ΔΙΔΑΚΤΙΚΗ

3. Γθαννούλη Ν.-Μπάρδη Π., 'Η διδασκαλία στα πλαίσια
του Νηπιαγωγείου (ΓΕΝΙΚΗ ΔΙΔΑΚΤΙΚΗ)

A'

Δ. ΕΙΔΙΚΗ ΔΙΔΑΚΤΙΚΗ

4. Βαληνάκη Π., Νηπιαγωγική (τ. 2, 3)

A'

B'

Ε. ΙΣΤΟΡΙΑ ΠΡΟΣΧΟΛΙΚΗ ΑΓΩΓΗ

5. Βαληνάκη Π., Νηπιαγωγική (τ. 1)

A'

ΣΤ. ΓΕΝΙΚΗ ΨΥΧΟΛΟΓΙΑ

A'

6. Παντζάρη Ε., Ψυχολογία

Ζ. ΨΥΧΟΛΟΓΙΑ ΑΝΑΠΤΥΣΣΟΜΕΝΟΥ ΑΝΘΡΩΠΟΥ

A'

7. Σπ. Πολίτη, Ψυχολογία του αναπτυσσόμενου ανθρώπου. Κατά πλειοψηφία. Μειοψηφεί ό κ. Ν. Παπαδόπουλος, Σύμβουλος Β', και προτείνει ως πιδ κατάλληλο τό βιβλίο του Ε. Κασσιώλα "Εξελικτική ψυχολογία".

Η. ΨΥΧΟΠΑΘΟΛΟΓΙΑ ΤΟΥ ΠΑΙΔΙΟΥ

8. Χασάπη Γ., Ψυχοπαθολογία της νηπιακής ηλικίας

B'

Θ. ΣΩΜΑΤΟΛΟΓΙΑ ΤΟΥ ΠΑΙΔΙΟΥ

9. Νιρδδημου Στ., 'Εξελικτική Σωματολογία του παιδιού A'

Ι. ΤΕΧΝΙΚΑ

10. Τσουμάτου Ν., Αισθητική άγωγή της προσχολικής ηλικίας A' B'

ΙΑ. ΦΥΣΙΚΗ ΑΓΩΓΗ

11. Μαρινόπουλου Χ., 'Η φυσική άγωγή του παιδιού A' B'

ΙΒ. ΜΟΥΣΙΚΗ

12. Κουτούγκου Μ., Βάσεις για τη Μουσική (τ. Α, Β) A' B'

13. Καφάση Α., Τά πρώτα μου τραγούδια A' B'

ΙΓ. ΟΙΚΙΑΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ

14. Παπαηλιοῦ Α., 'Επιβίωση, τ. Α, Β' A' B'

ΙΔ. ΥΓΙΕΙΝΗ

15. Στεφάνου Δ., 'Υγιεινή μετά στοιχείων Σωματολογίας B'

Τό Τμήμα δέν προβάλλει στην επιλογή βιβλίων για τά εξής μαθή-

ματα:

- 1) Κοινωνική και πολιτική άγωγή 2) Ξένη γλώσσα 3) Στοιχεῖα Γεωπονίας και γεωργικής οίκονομίας 4) Θρησκευτική, έθνική, κοινωνική και πολιτική άγωγή, 5) Ψυχολογία Προσαρμογής 6) Βρεφονομία-Πρώτες βοήθειες, διότι: α) αυτά που περιέχονται στην κατάσταση δέν πληρούν τις απαιτούμενες προϋποθέσεις και β) τά σχετικά που συλλοφορούν ελεύθερα στο έμπόριο δέν ανταποκρίνονται στις απαιτήσεις του Αναλυτικού Προγράμματος.

Επειτα από αυτά εληξε η συνεδρία.

Ο Προεδρεύων

Βασ. Κονιδιτσιώτης

Η Γραμματέας

Εύρυδ. Παπανικολάου

Π ρ ὧ ξ η 60/1979

Σήμερα, 3 'Ιουλίου 1979 ημέρα Τρίτη καί ὥρα 9.30 πρωινή, συνεδρίασε τὸ Τμήμα Δημοτικῆς 'Εκπαιδεύσεως τοῦ Κέντρου 'Εκπαιδευτικῶν Μελετῶν καὶ 'Επιμορφώσεως στὴν αἴθουσα συνεδριάσεών του (Λεωχάρους 2, 'Αθήνα).

Ἐλαβαν μέρος στὴ συνεδρίαση, ἀφοῦ προσιλήθησαν σύμφωνα μέ τὴ νόμιμη διαδικασία ἀπὸ τὸν Προεδρεύοντα τοῦ Τμήματος κ. Βασ. Κονιδιώτη, Σύμβουλο Β', οἱ κκ Ν. Βλουτίδης, Κων/νος Πασσάνιος, Νικ. Παπαδόπουλος, Σύμβουλοι Β', Δ. Μελάς, 'Ιωάν. Χριστιᾶς, Εἰσηγητὲς τοῦ ΚΕΜΕ, καθὼς καὶ ἡ γραμματέας τοῦ Τμήματος Εὐρυδίκη Παπαγιαννολοῦ μέ βαθμὶ 60.-

Στὴ συνεδρία ἔλαβε μέρος καὶ ὁ κ. 'Ι. 'Αρβανίτης, Σύμβουλος Β' τῆς Μέσης 'Εκπ/σεως τοῦ ΚΕΜΕ, σὲ ἀντιπαράσταση τοῦ κ. 'Ανδριόπουλου, Συμβούλου Β', ὁ ὁποῖος ἀπουσιάζει γιὰ ὑπηρεσιακοὺς λόγους.

Θέματα ἡμερήσιας διατάξεως

- Θ έ μ α 10.- Χορήγηση ἀντιγράφου τῆς ἀριθμ. 40/1979 Πράξεως τοῦ ΚΕΜΕ στὴν κ. Τριανταφ. Διονυσιοπούλου.
- Θ έ μ α 20.- Χορήγηση ἀντιγράφου τῆς ἀριθμ. 44/16-3-78 Πράξεως τοῦ ΚΕΜΕ στὸν κ. Στράτη Τσιώωνα.
- Θ έ μ α 30.- Χορήγηση ἀντιγράφου τῆς ἀριθμ. 121/1978 Πράξεως τοῦ ΚΕΜΕ στὴν κ. Εὐδοξία Τσιούνη.
- Θ έ μ α 40.- Γνωμοδότηση γιὰ τὸ βιβλίο "Γεωγραφία καὶ Χάρτης τῆς Ἑλλάδας", ἔκδοση Μπούφη καὶ ΣΙΑ Ο.Ε.
- Θ έ μ α 50.- Γνωμοδότηση γιὰ τὸ βιβλίο "Ἡ σχέση τῶν σχολικῶν ἀποτυχιῶν μέ τὰ σχολικά προβλήματα τῆς προσωπικότητος τῶν μαθητῶν", Λάξου καὶ Λάμπρου. Εἰσηγητὴς κ. Παπαδόπουλος.
- Θ έ μ α 60.- Γνωμοδότηση γιὰ τὸ βιβλίο "Ἡ ἀξιολόγηση τοῦ μαθητῆ", Στεργίου Τσιούνη. Εἰσηγητὴς κ. Παπαδόπουλος.
- Θ έ μ α 70.- Αἵτηση τῆς κ. Βαλιανῆ- Μαρούδα γιὰ ἀδεία ἰδρύσεως πειραματικοῦ 'Ιδιωτικοῦ Σχολείου.
- Θ έ μ α 80.- Αἵτηση τῆς κ. Δολιανίτου-Ψαράκη γιὰ ἀδεία ἰδρύσεως ἰδιωτικοῦ πειραματικοῦ νηπιαγωγείου.

Στὴν ἀρχὴ ἐπικυρῶνεται τὸ Πρακτικὸ τῆς προηγούμενης συνεδρίας.

Θέμα 1ο - Χορήγηση αντίγραφου της αριθμ. 40/1979 πράξεως του ΚΕΜΕ
στην κ. Τριανταφ. Διονυσοπούλου.

Ο Προεδρεύων του Τμήματος κ. Βασ. Κονιδιτσιώτης, Σύμβουλος Β',
θέτει υπόψη του Τμήματος:

α) τό ξγγραφο αριθμ. Γ/3982/26-6-1979 της Διεύθυνσεως 'Εφαρμο-
γής Προγραμμάτων ΔΕΠΑ του ΥΠΕΠΘ, καί

β) τήν από 20-6-1979 αίτηση της κ. Τριανταφ. Διονυσοπούλου,
μέ τήν όποία ζητεί αντίγραφο της αριθμ. 40/17-4-1979 πράξεως του
Τμήματος Δ.Ε. του ΚΕΜΕ, πού αναφέρεται στην Έγκριση πράξεως της 'Επι-
τροπής κρίσεως του διδακτικού βιβλίου "Αλφαβητάριο" καί εισηγείται
νά χορηγηθεί τό αίτούμενο αντίγραφο.

Τό Τμήμα, ύστερα από συζήτηση,

όμόφωνα αποφαινεται

νά χορηγηθεί στην κ. Τριανταφυλλιά Διονυσοπούλου αντίγραφο της αριθμ.
40/17-4-1979 πράξεως του Τμήματος Δημοτικής 'Εκπαίδευσεως του ΚΕΜΕ,
πού αναφέρεται στο διδακτικό βιβλίο του Δημοτικού "Αλφαβητάριο".

Θέμα 2ο: Χορήγηση Αντιγράφου τής άριθμ. 44/16-3-78 πράξεως του ΚΕΜΕ στον κ. Στράτη Τσάκωνα.

Ο Προεδρεύων του Τμήματος κ.Βασ. Κονιδιτσιώτης, Σύμβουλος Β', θέτει υπόψη του Τμήματος α) τό έγγραφο άριθμ. Φ.309/71/133/Γ 3317/1-6-1979 του Υπουργείου Έθν.Παιδείας και Θρησκευμάτων και β) τήν από 24-5-1979 αίτηση του κ. Στράτη Τσάκωνα με τήν όποια ζητεϊ αντίγραφο τής άριθμ. 44/16-3-78 πράξεως του Τμήματος Δημοτικής Έκπ/σεως του ΚΕΜΕ, που αναφέρεται στή γνωμοδότηση γιά τό βιβλίο του "Βασική Γραμματική Δημοτικής, χωρίς κανόνες" και εισηγείται νά χορηγηθεϊ τό αιτούμενο αντίγραφο.

Τό Τμήμα, ύστερα από συζήτηση,

ό μ έ ψ ο ν α ά π ο φ α σ ι ν ε τ α ι

νά χορηγηθεϊ στον κ.Στράτη Τσάκωνα αντίγραφο τής άριθμ. 44/16-3-78 Πράξεως του Τμήματος Δημοτικής Έκπ/σεως του ΚΕΜΕ, που αναφέρεται στέ β.βλίο του "Βασική Γραμματική Δημοτικής, χωρίς κανόνες".

Θέμα 3ο - Χορήγηση αντιγράφου της αριθμ. 121/1978 πράξεως του ΚΕΜΕ στην κ. Εύδοξία Τσιούνη.

Ο Προεδρεύων του Τμήματος κ. Βασ. Κονιδιτσιώτης, Σύμβουλος Β, θέτει υπόψη του Τμήματος:

α) το έγγραφο αριθμ. Φ.309.71/140/Γ/3446/1-6-1979 της Διευθύνσεως Έφαρμογής Προγραμμάτων ΔΕΠΑ του ΥΠΕΠΘ, καί

β) την από 29-5-1979 αίτηση της κ. Εύδοξίας Τσιούνη, με την οποία ζητεί αντίγραφο της αριθμ. 121/22-8-1978 πράξεως του Τμήματος Δημοτικής Εκπαιδεύσεως του ΚΕΜΕ, που αναφέρεται στο βιβλίο της "Σχολικός θησαυρός - Παγκόσμιος έγκυκλοπαίδεια" καί εισηγείται να χορηγηθεί τό αιτούμενο αντίγραφο.

Τό Τμήμα, ύστερα από συζήτηση,

όμοφωνα αποφαινεται

να χορηγηθεί στην κ. Εύδοξία Τσιούνη αντίγραφο της αριθμ. 121/22-8-78 πράξεως του Τμήματος Δ.Ε. του ΚΕΜΕ, που αναφέρεται στο βιβλίο της "Σχολικός θησαυρός - Παγκόσμιος έγκυκλοπαίδεια".

Θέμα 40. - Γνωμοδότηση γιά τό βιβλίο "Γεωγραφία καί Χάρτης τῆς
"Ελλάδας", ἔκδοση Μπαώη καί ΣΙΑ Ο.Ε.

Ὁ Προεδρεύων τοῦ Τμήματος κ. Βασ. Κονιδισιιώτης, Σύμβουλος Β',
θέτει ὑπόψη τοῦ Τμήματος εἰσήγηση γιά τό θέμα αὐτό τοῦ κ. Γ. Κιτσαρῆ,
ἐκτελεστοῦ Συμβούλου παρ' τῇ ΝΕΜΕ, ποῦ ἔχει ὡς ἑξῆς:

1.- Πρόκειται γιά ἕνα βιβλίο, ποῦ ἀναφέρεται στήν Ἑλλάδα, καί
δύο χάρτες τῆς Ἑλλάδας. Τό βιβλίο, ἀπό 96 σελίδες, ἔχει στήν 5 σελίδα
μία γενική εἰκόνα τῆς Ἑλλάδας καί στίς ὑπόλοιπες σελίδες τοὺς νομούς
τῆς Ἑλλάδας, ἕνα ἕνα σελίδα, δόν ἀφορᾷ εἰς τό σχῆμα του καί μέ κεί-
μενοι: τήν ἐκτασή του, τόν πληθυσμό, τήν πρωτεύουσα, τά βουνά, τοὺς
ποταμούς, τίς λίμνες, τά προϊόντα καί τίς πόλεις του. Στήν τελευταία
σελίδα του εἰσάγονται ὁδηγίες ἀναφορικά μέ τή χρήση τῶν δύο χαρτῶν.
Ἀπὸ πρώτη σελίδα εἰσιονίζεται σχηματικῶς ἡ Ἑλλάς μέ δύο παιδάκια τά
ὁποῦα ζωγραφίζουν, καί στήν τρίτη σελίδα γίνεται λόγος γιά ἕνα διαγω-
νισμό, τόν ὁποῦο προτίθενται νά διενεργήσουν οἱ παιδικές ἐκδόσεις
"Γιγαντοζωγραφική". Ἀπό τοὺς δύο χάρτες, ὁ πρῶτος εἶναι γεωφυσικός
καί ὁ δεύτερος πολιτικός.

2.- Σκοπός τοῦ βιβλίου καί τῶν χαρτῶν εἶναι νά καλλιεργηθεῖ ἡ
χαρά τῆς δημιουργίας στό παιδί διὰ τῆς ζωγραφικῆς καί τῆς ἐπινοήσεως,
ἀλλά συγχρόνως καί ἡ ἐπιδίωξη ἀποστήσεως γνώσεων γιά τήν πατρίδα του
Ἑλλάδα.

3.- Αἶτημα τοῦ συγγραφέα εἶναι: ἡ ἐγκριση τοῦ βιβλίου "ἀν ἐλευθε-
ρο ἀνέγνωμα" - βοηθητικῶς στήν διδασκαλία τοῦ μαθήματος τῆς Γεωγρα-
φίας τῆς Ἑλλάδας στό Δημοτικό Σχολεῖο.

4.- α) Ἄν καί εἰς ἀναφέρεται τό βιβλίο, ὅπως οὐ ἔπρεπε, καί
πρωτίστως, κατὰ τίς ἀπαιτήσεις τῆς διδακτικῆς, στόν ἀνθρώπο, τήν
ἱστορία, τή θρησκεία καί τόν πολιτισμό του γενικῶς.

β) Ἄν καί ἡ σειρά τῶν Νομῶν ἔπρεπε νά ἀρχίζει ἀπό τόν Νομό
Ἀττικῆς, τό κέντρο τῆς Ἑλλάδας.

γ) Ἄν καί ἡ γλώσσα ἔπρεπε νά εἶχε τῆς μεγαλυτέρας προ-
σοχῆς, ἐν τούτοις:

Ο δ μ α Σα.— Γνωμοδότηση γιὰ τὸ βιβλίο "Ἡ σχέση τῶν σχολικῶν ἀποτυχῶν μὲ τὰ
ψυχολογικὰ προβλήματα τῆς προσωπικότητος τῶν μαθητῶν" τῶν κ.κ.

*Ελευθερίου Αἰῶου καὶ Αἰμπρου Εὐθυμίου.

*Ο ὁρμώδης γιὰ τὸ θέμα εἰσηγητὴς κ. Ν. Παπαδόπουλος, Σύμβουλος Β", εἰσηγεῖται
στὸ Τμήμα τὰ ἀκόλουθα:

"Ἡ αἵτηση τῶν κ.κ. *Ελ. Αἰῶου καὶ Εὐθ. Αἰμπρου (27-6-78) διαβιβάστηκε ἀπὸ τὸν
κ. Γεν. Γραμματέα τοῦ ΥΠΕΠΘ (11-7-78) μὲ τὴν παράκληση νὰ γνωμοδοτήσουμε σύμφωνα
μὲ τὸν νόμο 186/75, ἔρ. 2 παρ. 5, σχετικὰ μὲ τὸ βιβλίο τους μὲ τὸν τίτλο "Ἡ σχέση
τῶν σχολικῶν ἀποτυχῶν μὲ τὰ ψυχολογικὰ προβλήματα τῆς προσωπικότητος τῶν
μαθητῶν" Ἀθήνα 1978, σελ.

Ἡ ἔργασία αὕτη δὲν εἶναι ἔκδοση κανονικῆ βιβλίου, ἀλλὰ πολυγραφημένο ἔντυπο.
Περιέχει ἄρχικα πρόλογον τοῦ καθηγητῆ τοῦ Παιδαγωγικοῦ Δ.Ε. Κ. Τσιμπούκη, πρόλογον
τῶν δύο συγγραφέων καὶ ἓνα θεωρητικὸ μέρος πολὺ ἐκτεταμένο, τελικὰ τῆς διαπιστώ-
σεως ἀπὸ μιὰ ἐμπειρικὴ ἔρευνα πῶσο στὸ παραπάνω θέμα μὲ μεθοδὸ τὰ τέσσερα προσωπι-
κότητος τῆς Καλλιφώνιας, μεταφρασμένο ἀπὸ τὸν *ΑΒ. Παπακωνσταντίνου, καὶ ἄκομμη
κρίσεις καὶ συμπεράσματα στὸν ἐπίλογον.

Πρὸς τὰ χρήσιμα σὲ γενικὲς γραμμὰς πορίσματα τῆς ἔρευνας αὐτῆς, ἡ μελέτη
αὕτη δὲν μπορεῖ στὴ σημερινή μορφή, νὰ χαρακτηριθεῖ ὡς χρήσιμο βιβλίο ὑπὸς ζη-
τοῦν οἱ παραπάνω συγγραφεῖς στὴν αἵτησή τους, γιὰ τοὺς βιכαιδευτικούς καὶ τῆς
σχολικῆς βιβλιοθήκης, γιὰ τοὺς ἐξῆς λόγους:

Ι. Ἀπὸ τοὺς δύο πρόλογους ποὺ ἀναφῆθηκαν ὃ ἀναγνώστης διαπιστώνει κιόλας μιὰ
τάση φανερὴ καὶ σὲ ἄλλα μέρη τοῦ βιβλίου, νὰ ὑπερικτιμθεῖ ἡ ὅλη ἐρευνητικὴ προ-
σπάθεια φανερὴ καὶ σὲ ἄλλα μέρη τοῦ βιβλίου, νὰ ὑπερικτιμθεῖ ἡ ὅλη ἐρευνητικὴ προ-
σπάθεια τους, ἐνῶ ἀντίθετα περιμένει κανεὶς σὲ μιὰ σοβαρὴ ἐπιστημονικὴ ἔρευνα νὰ
διαπιστώσει ἀσέση καὶ ἐπιφυλακτικότητα στὶς κρίσεις καὶ στὰ συμπεράσματα, ὅπου
ἀντίθετα ἐνδεῶς ἐπιδείκνεται ὅτι ἀπορρίπτεται ἡ ἀποδοτικότητα τοῦ ἐγνασμέ-
νου, καὶ ἡ ἐπαρση τῆς κατοχῆς του, ἀλλὰ ἡ συνειδητὴ τῆς ἀπειριότητος τοῦ ἀγνώστου
ἀκόμμη.

Συγκεκριμένα στὴ σελ. 15 ἀναφέρεται: "εἶναι καιρὸς πιά νὰ πάρουμε νὰ τρεφ-
μαστε μὲ τ'ὄχιμα καὶ τὰ ξεσκλῖδια τῆς ξενικῆς σοδειᾶς". Σημειῶναι ὅτι τὸ νὰ
κάνουμε ἐμεῖς ἔρευνα δὲν σημαίνει ὅτι μποροῦμε ν'ὑποβιβάζουμε καὶ τὸν οἱ ἄλλοι
διαπιστώνουν.

Θεορδὸ ὑποχρέωσή μου νὰ ἐπισημάνω πὸ σημεῖον αὐτό, γιὰτὶ οἱ συγγραφεῖς ἐπιτίδ-
...

ΘΕΜΑ 6ο. Γνωμοδότηση για το βιβλίο "Η αξιολόγηση του μαθητή", Σπεργίου Τσιούνα. Εισηγητής κ. Παπαδόπουλος.

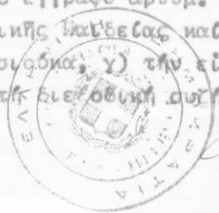
Ο αρμόδιος για το θέμα εισηγητής κ. Ν. Παπαδόπουλος, Σύμβουλος Β', θέτει υπόψη του Τμήματος:

"Η αίτηση του κ. Σ. Τσιούνα (25-10-78) διαβιβάστηκε από το ΥΠΕΠΘ (4-11-78), Δ/υση Έφαρμ. Πρ. ΔΕΠΑ, με την παράκληση να γνωμοδοτήσουμε σύμφωνα με το Νόμο για το βιβλίο του κ. Σ. Τσιούνα "Η αξιολόγηση του μαθητή". Το αίτημα του κ. Τσιούνα είναι να δοθεί ή γνώμη μας κατά πόσο το βιβλίο του είναι χρήσιμο και κατάλληλο γενικά.

Από τη μελέτη του βιβλίου διαπιστώσα τα εξής: Το βιβλίο αυτό είναι μία άπλη, μικρή εργασία (σελ. 62 συνολικά) και στηρίζεται απομνημονιακά σε έλληνική βιβλιογραφία και σε ελάχιστη ξένης από μετάφραση. Έχει κάποιο σύστημα και καλή δομή. Είναι πάντως γενικά και δεν έχει πάντοτε γλωσσική ομοιομορφία ούτε και διατύπωση προσαρμοσμένη στην καθιερωμένη μορφή. Περιέχει υποδείγματα συνθέσεως τέστ γνώσεων διαφόρων τομέων και δορισμένα ψυχολογικά τέστ. Δεν έχει πληρότητα θεμάτων ούτε και κριτική ανάπτυξη με γνώμες και προτάσεις πρωτότυπες. Είναι ένα απλό συμπέλημα. Δεν προσφέρει τίποτε ιδιαίτερο, απ'ό,τι θα μπορούσε να βρει κανείς στην υπάρχουσα σχετική βιβλιογραφία. Ως συγκεκριμένα μειονεκτήματα θεωρώ ορισμένες γενικεύσεις στη σελ. 58 σχετικά με τη νοημοσύνη και διαφωνώ προσωπικά με την ονομασία των πρώτων βαθμίδων κλίμακας χαρακτηρισμού του Δελτίου "Ατομικότητας που παραθέτει, όπως σημαίνει και στο βιβλίο μου "Ψυχολ. Ατομ. διαφορών", γιατί θεωρώ τους χαρακτηρισμούς αυτούς απαράδεκτους παιδαγωγικά και ψυχολογικά για την ηλικία αυτή κυρίως.

Εισηγοῦμαι να χαρακτηριστεί ως χρήσιμη μελέτη μόνοι για μία γενική ενημέρωση πάνω στο θέμα".

Το Τμήμα, αφού έλαβε υπόψη του: α) το έγγραφο αριθμ. Φ. 308.71/245/130649/4-11-1978 του Υπουργείου Παιδείας και Θρησκείας, β) την από 25-10-1978 αίτηση του κ. Στ. Τσιούνα, γ) την εισηγήση του κ. Ν. Παπαδόπουλου, Συμβούλου Β', και δ) τη διεξοδική συζήτηση μεταξύ των μελών,

Τό βιβλίο "Ἡ ἀξιολόγηση τοῦ μαθητῆ" τοῦ κ. Στεργίου Τσιούλια θεωρεῖται χρήσιμο μόνο γιά μιᾶ γενική ἐνημέρωση πάνω στό θέμα.

Ἡ Γραμματέας

Pravino Lhon

Εὐρ. Παπανικολάου

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΤΕΛΕΣΗ

ΕΒΟΥΣ. ΚΟΝΙΔΙΤΣΙΩΤΗΣ

Π Ρ Α Ξ Η 6V/1979

Σήμερα, 5 'Ιουλίου 1979 ημέρα Πέμπτη και ώρα 10.30 πρωινή, συνεδρίασε τό Τμήμα Δημοτικής 'Εκπαιδεύσεως τοῦ Κέντρου 'Εκπαιδευτικών Μελετών και 'Επιμορφώσεως στήν αἴθουσα συνεδριάσεών του (Λεωχάρους 2, 'Αθήνα).

Ἔλαβαν μέρος στή συνεδρίαση, ἀφοῦ προσκλήθησαν σύμφωνα μέ τή νόμιμη διαδικασία ἀπό τόν Προεδρεύοντα τοῦ Τμήματος κ. Β. Κονιδιτσιώ-τη, Σύμβουλο Β', οἱ κ.κ. Νικ. Βλουτίσης, Κων/νος Πασσάκος, Ν. Παπα-δόπουλος, Σύμβουλοι Β', Δ. Μελλάς, 'Ιωαν. Χριστιᾶς, Εἰσηγητές τοῦ ΚΕΜΕ, καθώς και ἡ γραμματέας τοῦ Τμήματος Εὐρυδίκη Παπανικολάου μέ βαθμό 60.-

Στή συνεδρία ἔλαβε μέρος και ὁ κ. 'Ι. 'Αρβανίτης, Σύμβουλος Β' τοῦ Τμήματος Μέσης 'Εκπ/σεως τοῦ ΚΕΜΕ σέ ἀντιπατάσταση τοῦ κ. Δ. 'Ανδριόπουλου, Συμβούλου Β', πού ἀπουσίαζει γιά ὑπηρεσιακοῦς λόγους.

ΘΕΜΑΤΑ ΗΜΕΡΗΣΙΑΣ ΔΙΑΤΑΞΕΩΣ

- Θ έ μ α 10.- Γνωμοδότηση γιά τό βιβλίο "Τά ἐξωσχολικά ἀναγνώσματα τῶν παιδιῶν 11-13 χρόνων, σέ σχέση μέ τό ἐπάγγελμα τοῦ πατέρα, Ν. Σαλπαδήμου, Εὐρ. Τσάπαρη και Θεοδώρου Σταθοπούλου.
- Θ έ μ α 20.- Γνωμοδότηση γιά τό βιβλίο "Γαλάζια παρένθεση" τῆς κ. Τριάδας Καραγεωργίου.
- Θ έ μ α 30.- Αἵτηση τῆς κ. Α. Βαλιανᾶ - Μαρούδα γιά ἄδεια ἰδρύσεως ἰδιωτικοῦ πειραματικοῦ δημοτικοῦ Σχολείου Εἰσηγητής κ. Παπαδόπουλος.
- Θ έ μ α 40.- Αἵτηση τῆς κ. Δολιανίτου- Ψαράκη γιά χορήγηση ἄδειας ἰδρύσεως πειραματικοῦ τύπου ἰδιωτικοῦ νηπιαγωγείου. Εἰσηγητής κ. Παπαδόπουλος.
- Θ έ μ α 50.- Μαθήματα συνεργατισμοῦ στή Δημοτική 'Εκπαιδευτική Εἰσηγη- τῆς κ. Παπαδόπουλος.

Στήν ἀρχή ἐπικυρώνεται τό Πρακτικό τῆς προηγούμενης συνεδρίας.

3. Οι πιο χρονητές και καλύτερες άδυναμίες της εργασίας (στις όσες περιορίζονται) συγκεντρώνονται σε 4 σημεία:

α. Ιστορική επίσημοποίηση του λογοτεχνικού βιβλίου στην Ελλάδα
(νεφ. 9 σελ. 33)

Είναι έλλειπτότατο, περιέχει ανακρίβειες, διοριστολογίες και επιπλέον κλίσεις. Μια άσημη μαρτυρία για το πόση λίγη γνώση έχουμε πάνω στο θέμα αυτό.

"Άλλωστε η παρεμβολή αυτή ήταν έρευνητική περιττή.

β. Καταλληλότητα έδωσχολησίου βιβλίου (νεφ. 2, β. μέρους, σελ. 60)

Οι όροι συγχέονται ή απογυμνώνονται από το πραγματικό τους περιεχόμενο: π.χ. ο αισθητικός και ο λογοτεχνικός παράγοντας, όπως διαχωρίζονται και με το περιεχόμενο που τους αποδίδεται.

Εξάλλου, ενώ περισσεύουν οι γλαφυρές γενικεύσεις και επαναλήψεις, τους λείπει η πληρότητα.

γ. Επιλογή βιβλίων κατά ήλικίες (νεφ. - σελ. 110)

Οι τέτοιες άδυναμίες κι' έδω. μου φαίνεται πως είναι το άτυχέστερο μέρος του βιβλίου- σχεδόν διαστρεβλωτικό:

- Κακή βιβλιογράφηση, χωρίς λ.χ. όνόματα συγγραφέων κλπ.
- Περιορισμένη και μονομερής παρουσίαση ενδόσεων, όπου αγνοούνται άγνωστης επιδόσεις των δύο τελευταίων δεκαετιών.

- Κακή κατηγοριοποίηση.
- Γεφυρώνουσα χρονολογική- ψυχολογική διαστρωμάτωση, για να αποδοθούν σε κάθε διαστρωμάτωση (τάξη) βιβλία με μεγάλο άγνωστο εἶδος- που πιθανόν να μας είναι άγνωστα...

δ. Μεθόδευση και επέκταση της έρευνας (μέρος Γ', σελ. 67)

Πάνω σ' αυτό έχω μερικές σοβαρές επιφυλάξεις.

- "Η "τυχοποίηση" του βεγματος σε φαίνεται να έγινε πραγματικά.
- Αντίθετα, φαίνεται ότι τα σχολεία είναι, κατά κάποιον τρόπο, επιλεγμένα, αφού όλα είναι σχολεία πόλεων (εντός από ένα), δύο μόνο μοναστήρια και τα άλλα κοινότητες, και πολλά είναι "ελληνικά" (πρότυπα Ιωαννίνων, Ραλλείου, Μαρασλείου κ.τ.ο.)

- Οι περιοχές επίσης όχι αντιπροσωπευτικές και με δυσανάλογη συμμετοχή (55,48% από την 'Αττική).

- Δόθηκαν επιλεγμένα βιβλία παραδοσιακά - καθιερωμένα, σε μικρό αριθμό και όλα σχεδόν (έκτός από δύο) ξένα.

- Το έρωτηματολόγιο πάσχει σε τρία τουλάχιστο σημεία: 1) η έρώτηση 6 περιττή· 2) η έρώτηση 9 παραπλανητική ή άοριστη περιλαμβάνεται ή κοινή βιβλιοθήκη της οίκογένειας;· 3) Δεν είναι πάντα ξεγυρεσ οί απαντήσεις των παιδιών σχετικά με το επάγγελμα του πατέρα- έγινε έλεγχος; Καθόλου λοιπόν παράξενο που τα συμπεράσματα για τη φιλα- ναγνωσία των παιδιών μας και τη (μεγάλη) δαδωση του βιβλίου είναι τόσο αϊσιόδοξα, σε αντίθεση (όπως παραδέχονται και οι ίδιοι οι συγγραφείς) με άλλες σχετικές έρευνες.

Τέλος δεν ξέρω αν όλα αυτά έχουν σχέση μόνο με το επάγγελμα του πατέρα- αν δηλαδή η έρευνα τό απέδωξε αυτό, αν μπόρεσε να απομονώσει τον παράγοντα αυτό; και σε ποιο βαθμό μπορεί να απομονωθεί.

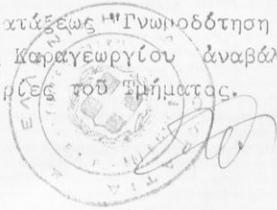
4. Έντιμη έργασια, αλλά τίποτε περισσότερη από μια πετυχημένη σπουδαστική έσσηση)

Τό Τμήμα, αφού έλαβε υπόψη του: α) τό έγγραφο αριθμ. Φ. 309.74/57/71483/28-6-1978 του 'Υπουργείου Έθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων, β) την από 22-6-1978 αίτηση των κκ Νίκης Σαλπαδήμου, Είρήνης Τσάπαρη και Θεοδώρου Σταθόπουλου, γ) την είσήγηση του κ. 'Α. Μπενέκου, Εί- κνου Συμβούλου παρά τῷ ΚΕΜΕ, και δ) τη διεξοδική συζήτηση μεταξύ των μελών,

ομόφωνα αποφάνεται

Τό βιβλίο "Τά έξωσχολικά αναγνώσματα των παιδιών, ηλικίας 11-13 χρό- νων, σε σχέση με τό επάγγελμα του πατέρα", (έρευνα) των κκ Νίκης Σαλπαδήμου, Είρήνης Τσάπαρη και Θεοδώρου Σταθόπουλου, παρά τό γεγο- νός ότι δεν είναι δυνατό να χαρακτηριστεί ως έρευνα αξιώσεων, εν τούτοις περιέχει δρισμένα στοιχεία χρήσιμα για την ενημέρωση των δασκάλων.

Για τό δεύτερο θέμα της ημερήσιας διατάξεως "Γνωμοδότηση για τό βιβλίο "Γαλάζια παρένθεση" της Τριάδας Καραγεωργίου αναβάλλεται η συζήτηση για μία από τίς επόμενες συνεδρίες του Τμήματος.

Θ έ μ α 30.- Αίτηση της κ. Βαλιανώ - Μαρούδα για χορήγηση άδειας ιδρύσεως ιδιωτικού Πειραματικού δημοτικού σχολείου.

Ο αρμόδιος για το θέμα εισηγητής κ. Ν. Παπαδόπουλος, Σύμβουλος Β', εισηγείται στο Τμήμα τα ακόλουθα:

"Τό ΥΠΕΠΘ με έγγραφό του αρ. 156327/15-1-79 διαβιβάζει αίτηση της κ. Αϊθρας Βαλιανώ - Μαρούδα της 23-12-1978 με την οποία ζητεί να της εγερθεί ή μετατροπή του ιδιωτικού δημοτικού σχολείου της σε πειραματικό, σύμφωνα με τό Ν. 682/77, αρθ. 3, παρ. 3. Η αίτησή της υποβλήθηκε μέσω του Έπιθ/τ ή Δ.Ε. Δ' περιφέρειας στις 23-12-78, ό όποτος άλλως τ ή διαβιβάζει χωρίς καμιά θετική ή άρνητική θέση.

Τήν αίτησή της συνοδεύουν: 1) Παράβολο τών 500 ερχ., 2) αντίγραφο διορισμού της με σύμβαση καλ 3) αντίγραφο άνανέωσως της άδειας λειτουργίας του σχολείου της.

Έπειτα από τ ή μελέτη της αίτήσεως καλ τών παραπάνω στοιχείων της κ. Βαλιανώ - Μαρούδα καλ σε συνάρτηση με τό Ν. 682, αρθ 3, παρ. 3 του 1977, εισηγούμαι να άναβληθεί ή συζήτηση καλ ή λήψη αποφάσεως σχετικά με τήν αίτησή της μέχρι να υποβληθούν συμπληρωματικά τό ακόλουθα στοιχεία σύμφωνα με πάγια σχετική τακτική του Τμήματος:

1) Αποδεικτικά στοιχεία για τό πρόσθετα είδινά προσόντα της έδρας καλ του διδακτικού προσωπικού του σχολείου της που απαιτούνται κατá Νόμο, καλ

2) Ένδειξη ή σχέδιο πειραματισμού στο όποτο θά προσδιορίζονται οι σκοποι που επιδιώκονται με τήν αϊτούμενη μετατροπή του σχολείου της σε πειραματικό, τό αντιτεινόμενα πειραματισμού καλ οι μέθοδοι που θά χρησιμοποιηθούν για τήν πραγμάτωση τών σκοπών".

Τό Τμήμα, αφού έλαβε υπόψη του: α) Τό έγγραφο αρ. 156327/15-1-1979 του Έπουργείου Έθνικής Παιδείας καλ Θρησκ/των, β) τήν από 22-12-78 αίτηση της κ. Μαρούδα με όλα τό συνημμένα έγγραφα, γ) τήν εισήγηση του κ. Ν. Παπαδόπουλου, Συμβούλου Β', καλ δ) τ ή διεξοδική συζήτηση μεταξύ τών μελών

όμοφωνα αποφάινεται

Αναβάλλει τ ή λήψη αποφάσεως σχετικά με τ ή χορήγηση άδειας στην κ. Βαλιανώ - Μαρούδα για ίδρυση ιδιωτικού πειραματικού δημοτικού σχολείου

μέχρις ότου ή ενδιαφερομένη υποβάλλει στο ΚΕΜΕ τή εξέως συμπληρωμα-
τικά στοιχεία:

- 1) 'Αποδεικτικά στοιχεία για τή πρόσθετα είδική προσόντα τής ίδιας
καί τοῦ διδαντινοῦ προσωπικοῦ τοῦ σχολείου τής, πού απαιτοῦνται
κατά τό Νόμο καί
- 2) 'Ενδεση ή σχέδιο πειραματισμοῦ, στό όποιο θά προσδιορίζονται οί
σκοποί πού επιδιώκονται μέ τή μετατροπή τοῦ σχολείου τής σέ
πειραματικό, τή ἀντινείμενα πειραματισμοῦ καί οί μέθοδοι πού
θά χρησιμοποιηθοῦν για τήν πραγμάτωση τῶν σκοπῶν.

Θ έ μ α 4ο.- Αίτηση τής κ. Δολιανίτου- Ψαράκη για χορήγηση άδειας
ιδρύσεως πειραματικοῦ τύπου ιδιωτικοῦ νηπιαγωγείου.

Ο άρμόδιος για τό θέμα εισηγητής κ. Ν. Παπαδόπουλος Σύμβουλος
Β', εισηγεῖται στό Τμήμα τή ακόλουθα:

" Τό ΥΠΕΠΘ μέ έγγραφο άριθμ. Δ/6205/20-2-79 πού υπογράφει ό κ. Γεν.
Γραμματέας διαβιβάζει αίτηση τής κ. Μ. Δολιανίτου- Ψαράκη (χωρίς
ήμερομηνία), πού υποβλήθηκε στήν 'Επιθ. τής ΙΔ' περιφέρειας στίς
6-2-79 για άναγνώριση τοῦ νηπιαγωγείου τής ως σχολείου πειραματικοῦ
τύπου, σύμφωνα μέ τίς διατάξεις τοῦ άρθρ. 3 παρ. 3 τοῦ Ν. 682/77.
Τήν αίτησή τής, πού εἶναι σύγχρονα καί ένα είδος ἐκθέσεως τῶν προ-
σόντων τοῦ προσωπικοῦ καί τῶν σκοπῶν πού θέτει καί ἀποτελεῖται ἀπό
6 χειρόγραφες σελίδες, συνοδεῦουν: 1) 'Αντίγραφο "διπλώματος για
ψυχολογία" τής 'Ενώσεως 'Ελβετῶν Ψυχολόγων τοῦ 1964, 2) 'Αντίγραφο
διπλώματος τής 'Ακαδημίας για 'Εφαρμοσμένη Ψυχολογία τής Ζυρίχης
τοῦ 1964, 3) 'Αντίγραφο διπλώματος (LICENCE) τής Σχολῆς τῶν γραμ-
μάτων καί τῶν ἀνθρωπιστικῶν ἐπιστημῶν τοῦ Παν/μίου τῶν Παρισίων τοῦ
1966 μέ εἰδίκευση στήν Παιδαγωγική καί σέ 3 ψυχολογικούς κλάδους
καί 4) 'Αντίγραφο διδακτορικοῦ 3ου κύβλου τοῦ Παν/μίου τής Τούρ
τοῦ 1972. Ἡ κ. Δολιανίτου- Ψαράκη ἀναφέρει στήν αίτησή τής ότι ἔχει
συνεργάτριες τήν κ. Μ. Σδοῦκου, νηπιαγωγό, καί πτυχιόχο Παιδαγω-
γικοῦ Πανεπιστημίου τής Πολωνίας καί τίς κυρίες Ε. Κλεοβοῦλου,
νηπιαγωγό, καί Α. Χατζοπούλου, ἀπόφοιτο τοῦ 'Αμερικανικοῦ Κολλεγίου
ὡς νηπιαγωγό. 'Επίσης ἀναφέρει τή δυνάμει δύο ἀκόμη ψυχολόγων.
Στή συνέχεια ἀναφέρει ότι συνυποβάλλει φάκελο ψυχολογικῶν ἐξετάσεων,
ό όποτος ὁμως δέ φαίνεται νά ἔχει νάν υποβληθεῖ.

Μέ βάση τά παραπάνω καί από τήν εξέταση τῶν στοιχείων πού ὑποβλήθησαν θεωρῶ σικοπιμο καί εἰσηγοῦμαι νά ἀναβληθεῖ ἡ λήψη ἀποφάσεως πάνω στήν αἴτηση τῆς κ. Δολιανίτου- Ψαράνη μέχρι νά ὑποβληθοῦν: 1) Στοιχεῖτα πού βεβαιώνουν τά εἰδικά καί πρόσθετα προσόντα τοῦ προσωπικοῦ πού ἀναφέρει καί 2) τό φάκελο μέ τίς ψυχολογικές ἐξετάσεις πού ἀναφέρει στήν αἴτησή της".

Τό Τμήμα, ἀφοῦ ἔλαβε ὑπόψη του: α) Τό ἔγγραφο ἀριθμ. Δ/6205/20-2-1979 τοῦ Ὑπουργείου Ἑθνικῆς Παιδείας καί Θρησκ/των (Δ/ νση Ἰδιωτικῆς), β) τήν ἀπό 5-2-1979 αἴτηση τῆς κ. Δολιανίτου- Ψαράνη μέ ὅλα τά συνοδευτικά ἔγγραφα, γ) τήν εἰσήγηση τοῦ κ. Ν. Παπαδόπουλου, Συμβούλου Β', καί δ) τή διεξοδική συζήτηση μεταξύ τῶν μελῶν

ὁμόφωνα ἀποφάνεται

Ἀναβάλλει τή λήψη ἀποφάσεως σχετικά μέ τή χορήγηση ἀδειας στήν Δολιανίτου - Ψαράνη γιά ἔδρυση πειραματικοῦ τύπου ἰδιωτικοῦ νηπιαγωγείου, μέχρις ὅτου ἡ ἐνδιαφερομένη ὑποβάλλει συμπληρωματικά τά ἑξῆς:

1. Στοιχεῖτα πού νά βεβαιώνουν τά εἰδικά καί πρόσθετα προσόντα τοῦ προσωπικοῦ πού ἀναφέρει καί
2. Τό φάκελο μέ τίς ψυχολογικές ἐξετάσεις πού ἀναφέρει στήν αἴτησή της.

Τό Τμήμα, ἄφου ἔλαβε ὑπόψη του: α) Τό ἔγγραφο ἀριθμ. 149650/12-12-78 τοῦ Ὑπουργείου Ἑθνικῆς Παιδείας καί Θρησκ/των, β) τήν εἰσήγηση τοῦ κ. Ν. Παπαδόπουλου, Συμβούλου Β', καί δ) τή διεξοδική συζήτηση μεταξύ τῶν μελῶν,

δμοφωνα αποφαινεται

1. Δέν κρίνει σιδηρή τήν είσαγωγή τής συνεταιριστινής ιδέας ως αὐτοτελοῦς μαθήματος στά Δημοτικά Σχολεῖα καί τίς Παιδαγωγικές Ἀναδημίες.
2. Στοιχεῖα τοῦ Προγράμματος πού ὑποβάλλεται θά ληθοῦν ὑπόψη κατὰ τή σύνταξη τοῦ νέου ἀναλυτικοῦ Προγράμματος στά μαθήματα α) "Κοινωνική καί Πολιτική Ἀγωγή" καί β) "Πολιτιστινές δραστηριότητες".
3. Στό ἀναλυτικό πρόγραμμα πού ἰσχύει ὑπάρχουν στοιχεῖα τοῦ προγράμματος στό μάθημα τῆς Ἀγωγῆς τοῦ Πολίτη Ε' Δημοτικοῦ.

Ἐπειτα ἀπὸ αὐτῶ ἐληξε ἡ συνεδρία.

Ο Προεδρεύων

Βασ. Κονιδιτσιώτης

Ἡ Γραμματείας

Εὐρ. Παπανικολάου

ΘΕΜΑ 1ο. Χορήγηση αντίγραφου της αριθμ. 22/1979 πράξεως του ΚΕΜΕ στον κ. Κων/νο Σιάτο.

Ο Προεδρεύων του Τμήματος κ. Βασ. Κονιδιτσιώτης, Σύμβουλος Β', θέτει υπόψη του Τμήματος α) Τό ξγγραφο Γ/4014/26-6-1979 της Δ/σεως Εφαρμ. Προγραμ. ΔΕΠΑ του ΥΠΕΠΘ καί β) τήν από 21-6-1979 αίτηση του, κ. Κων/νου Σιάτου, με τήν οποίαν ζητεῖ αντίγραφο της αριθμ. 22/2-3-79 πράξεως του Τμήματος Δημοτινῆς Ἐπι/σεως του ΚΕΜΕ, πού ἀναφέρεται στήν ἔγκριση πράξεως της Ἐπιτροπῆς κρίσεως του διδαικτινοῦ βιβλίου της Γραμματινῆς Γ' τάξεως Δημοτινοῦ, καί εἰσηγεῖται νά χορηγηθεῖ τό αἰτούμενο αντίγραφο.

Τό Τμήμα, ὕστερα ἀπό συζήτηση,

ὁμόφωνα ἀποφαίνεται

νά χορηγηθεῖ στον κ. Κων/νο Σιάτο αντίγραφο της αριθμ. 22/2-3-1979 πράξεως του Τμήματος Δ.Ε. του ΚΕΜΕ, πού ἀναφέρεται στο διδαικτινὸ βιβλίο "Γραμματινὴ Γ' τάξεως Δημοτινοῦ".

[Handwritten signature]

ΘΕΜΑ 2ο. Το αναλυτικό πρόγραμμα του Νηπιαγωγείου: Η οργάνωση της ζωής του νηπιαγωγείου (ο χώρος, ο ρόλος της νηπιαγωγού, οι ένασχυρες και δραστηριότητες των νηπίων).
Εισηγητές : κ.κ. Β. Κονιδιτσιώτης, Φ. Λαυρεντιάκη

Οι εισηγητές του θέματος κ.κ. Β. Κονιδιτσιώτης, Σύμβουλος Β*, και Φ. Λαυρεντιάκη, καθηγήτρια της Σχολής Νηπιαγωγών Χανίων, θέτουν υπόψη του Τμήματος εισηγητικό κείμενο, σχετικό με την οργάνωση της ζωής του Νηπιαγωγείου, και έχει ως εξής:

Η ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΤΗΣ ΖΩΗΣ ΤΟΥ ΝΗΠΙΑΓΩΓΕΙΟΥ

Α. Ο ΧΩΡΟΣ ΤΟΥ ΝΗΠ/ΓΕΙΟΥ ΚΑΙ Η ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΤΟΥ

Ο αριθμός των νηπίων, ή ηλικία τους, το κοινωνικό τους περιβάλλον, το κτίριο είναι παράγοντες που πρέπει να λαμβάνονται σοβαρά υπόψη, για την άρτια οργάνωση της ζωής και της εργασίας του Νηπ/γείου.

Ο χώρος του Νηπ/γείου πρέπει να διαμορφώνεται σε γωνιές, έτσι ώστε η βλα οργάνωσή του να ανταποκρίνεται στις πνευματικές, κινητικές, συναισθηματικές και κοινωνικές ανάγκες των νηπίων και να διευκολύνει την ατομική και ομαδική εργασία.

Οι γωνιές πρέπει να ξεχωρίζουν μεταξύ τους και να είναι τέλεια εξοπλισμένες. Ιδιαίτερη σημασία πρέπει να δίνεται στη γωνιά του παιδαγωγικού υλικού με μία πλούσια συλλογή παιδαγωγικού παιγνιδιού.

Το νήπιο πρέπει να μάθει να προσανατολίζεται στο κτίριο του Νηπ/γείου, να γνωρίζει τους χώρους, την ιδιαίτερη ομοιομορφία κάθε χώρου και να μπορεί να κατευθύνει κι άλλα νήπια. Επίσης να γνωρίζει την ξεχωριστή σημασία κάθε γωνιάς, τις ιδιαίτερες αρχές και κανονισμούς που διέπουν τις δραστηριότητες κάθε γωνιάς, να μάθει να χειρίζεται σωστά τα μέσα εργασίας (πινέλλα, φαλίδια κ.λ.π.), να καθοδηγείται στην τεχνική ορισμένων δραστηριοτήτων, να συνθέτει να εντιμά την οικονομία των υλικών εργασίας (χαρτιά-ύφραχρώματα κ.λ.π.), να σέβεται την τάξη και να τακτοποιεί κάθε πράγμα καθαρό και στη θέση που ανήκει.

[Handwritten signature]

διαμόρφωση της αλδουσας) και η διάρκεια των ένασχολήσεων θα εξαρτη-
θετ από τα κίνητρα και τα διαφέροντα των νηπίων.

Στην εργασία του Νηπ/γείου είναι απαραίτητα η ενεργητική συμ-
μετοχή των γονέων, που πρέπει να ενημερώνονται για το σκοπό των δρα-
στηριοτήτων και ένασχολήσεων των νηπίων. Έτσι μπορούν να συμμετέχουν
στην οργάνωση επισκέψεων, να συνοδεύουν τη Νηπιαγωγό και τα νήπια
κατά τη διάρκεια μιας επισκέψεως και να βοηθούν στη συγκέντρωση έπο-
πτιών μέσων.

Εάν μάλιστα υπάρχουν γονείς ειφινοί σε ώριμα θέματα, μπορούν
να συμμετάσχουν ενεργητικά σε μία συζήτηση ή σε άλλες δραστηριότητες
(πχ κουκλοθέατρο, παραμύθι ή σε χειροτεχνικές κατασκευές κ.λ.π.).

Οι περισσότερες δραστηριότητες των νηπίων θα πρέπει να συντε-
λούνται σε μικρές ομάδες, έτσι ώστε να εκπληρώνεται καλύτερα ο σκο-
πός της κάθε δραστηριότητας και να διευκολύνεται η κοινωνικοποίηση
των νηπίων.

Απαραίτητη θα πρέπει να είναι η οργάνωση γιορτών και εκδηλώσεων
ανταποκρινόμενων στις ανάγκες και τα διαφέροντα των νηπίων.

Στη συνέχεια η κ. Δαυρεντάκη αναπτύσσει την εισήγηση και δίνει
τις απαραίτητες διευκρινίσεις.

Ακολουθεί συζήτηση και ανταλλάσσονται διάφορες απόψεις.

Ο κ. Βλουτίδης, Σύμβουλος Β', έχει τη γνώμη ότι η περιοχή "Όρ-
γάνωση της ζωής του Νηπιαγωγείου" δεν πρέπει να αποτελέσει τμήμα
του προγράμματος αλλά να είναι πάντοτε υπόψη της Νηπιαγωγού.

Ο κ. Χριστιάς, Εισηγητής του ΚΕΜΕ, θεωρεί πολύ φυσικό μετά τα
γενικά πλαίσια να μπει στο πρόγραμμα η οργάνωση της ζωής του Νηπια-
γωγείου.

Τέλος, ο κ. Κονιδιτσιώτης λέγει ότι για το θέμα που έθιξε ο
κ. Βλουτίδης το Τμήμα έχει αποφασίσει σε προγενέστερη συνεδρία του.

Ο κ. Πασιάνος, Σύμβουλος Β', παρατηρεί ότι το κείμενο της εισή-
γησης παρουσιάζει ορισμένα πράγματα κάπως κοινά και ακόμη ότι είναι
προσαρμοσμένο σε μία ορισμένη μεθοδολογία (γωνίες, κέντρα διαφέρον-
τος), γεγονός που αποκλείει την εφαρμογή άλλων συστημάτων. Έχει τη
γνώμη ότι πρέπει η διατύπωση του κειμένου να γίνει με τέτοιο τρό-
πο, ώστε να αποκλείεται το δεοντολογικό στοιχείο (πρέπει) που υπάρχει

στο κείμενο καθώς έπλσης και ή έπιβολή μιός όρισμένης μεθόδου.
Τό Τμήμα, ύστερα από ή διεξοδική συζήτηση,άποφασίζει οι είση-
γητές να κώνουν ή διατύπωση του κειμένου, που θα περιλαμβάνει ήν
όργάνωση ής ζωής του νηπιαγωγείου, σύμφωνα μέ τό πνεύμα ής συζη-
τήσεως.

Έπειτα από αυτά έληξε ή συνεδρία.

Ο Πρόεδρος

Βασ. Κονιδισιούτης

Η Γραμματέας

Εύρυδ. Παπανικολάου

Αριθμός αντίγραφου

21-8-73

Η Γραμματέας

[Signature]

[Signature]

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΘΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ
ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΚΕΝΤΡΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΜΕΛΕΤΩΝ
ΚΑΙ ΕΠΙΜΟΡΦΩΣΕΩΣ (ΚΕΜΕ)
ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΕΩΣ

ΠΡΑΞΗ 63/1979

Σήμερα, 12 'Ιουλίου 1979, ημέρα Πέμπτη καί ώρα 9.30 πρωινή, συνεδρίασε τὸ Τμήμα Δημοτικής 'Εκπαιδεύσεως τοῦ Κέντρου 'Εκπαιδευτικῶν Μελετῶν καί 'Επιμορφώσεως στήν αἴθουσα συνεδριάσεών του (Λεωχάρους 2, Ἀθήνα).

'Ελαβαν μέρος στή συνεδρίαση ἀφοῦ προσκλήθηκαν σύμφωνα μέ τή νόμιμη διαδικασία ἀπό τόν Προεδρεύοντα τοῦ Τμήματος κ. Βασ. Κονιδιτσιώτη, Σύμβουλο Β', οἱ κ.κ. Δ. Ἀνδριδπουλος, Νικ. Βλουπιδης, Κων/νος Πασοσάκος, Σύμβουλοι Β', Δ. Μελάς, Ἐισηγητής τοῦ ΚΕΜΕ, καθώς καί ἡ γραμματέας τοῦ Τμήματος Εὐρυδίκη Παπανικολάου μέ βαθμὸ 60.

ΘΕΜΑΤΑ ΗΜΕΡΗΣΙΑΣ ΔΙΑΤΑΞΕΩΣ

Γνωμοδότηση γιὰ τή χρησιμότητα βιβλίων ὡς ἐλεύθερων ἀναγνωσμάτων:

- ΘΕΜΑ 1ο - Γαλᾶζια παρένθεση, Τριάδας Καραγεωργίου
- ΘΕΜΑ 2ο - Στοιχεῖα Μαθηματικῶν ΣΤ' Δημοτικοῦ, Μ. Κοντονίκα.
- ΘΕΜΑ 3ο - Λεξιλογικὲς ἀσκήσεις, 'Εκθέσεις Ε' καί ΣΤ' τάξεων, Φ. Χατζηθωμᾶ.
- ΘΕΜΑ 4ο - Ποιὸς λερώνει τή θάλασσά μας, Κ. Δημάκου.
- ΘΕΜΑ 5ο - Χορήγηση ἀντιγράφου τῆς ἀρ. 35/1979 πράξεως τοῦ ΚΕΜΕ στόν κ. Μ. Σμαραγδάκη.
- ΘΕΜΑ 6ο - Γνωμοδότηση γιὰ τὰ βιβλία α) "Παιδική γὰρ, ποιήματα", 'Αγγελικῆς Νιωτάκη-Κολιοῦ καί β) "Παίζοντας γράφω καί διαβάζω", "Παίζοντας μαθαίνω τή γλῶσσα μας" τοῦ κ. Γ. Πασαμέρη

Ἡ συζήτηση γιὰ τὰ θέματα τῆς ἡμερήσιας διατάξεως ἀναβάλλεται γιὰ μιὰ ἀπὸ τίς ἐπόμενες συνεδρίες, ἐπειδὴ δέν ὑπάρχει ἀπάρτια.

Ἀπουσιάζει ὁ κ. Παπαδόπουλος, Σύμβουλος Β', ὁ ὁποῖος βρίσκεται
μέ ἄδεια στοῦ ἐξωτερικοῦ, καί ὁ κ. Ἀρβανίτης, Σύμβουλος Β', ὁ ὁποῖος
δέν μπορεῖ νά παραυρεθεῖ στή συνεδρίαση, γιατί εἶναι εἰσηγητής θέμα-
τος στοῦ Τμήμα Μ.Ε. τοῦ ΚΕΜΕ.

Ἐπειτα ἀπό αὐτά ἔληξε ἡ συνεδρία.

Ἡ Γραμματέας

Εὐρ. Παπανικολάου
Εὐρ. Παπανικολάου

Παπ

Π Ρ Α Ξ Η 64/7-8-1979

Σήμερα, 7 Αυγούστου 1979 ημέρα Τρίτη και ώρα 9.30 πρωΐνη, συνεδρίασε το Τμήμα Δημοτικής Εκπαίδευσης του Κέντρου Εκπαιδευτικών Μελετών και Επιμορφώσεως στην αίθουσα συνεδριάσεών του (Λεωχάρους 2, Αθήνα).

Έλαβαν μέρος στη συνεδρίαση, αφού προσκλήθηκαν σύμφωνα με τη νόμιμη διαδικασία από τον Προεδρεύοντα του Τμήματος κ. Βασ. Κονιδισιιώτης, Σύμβουλο Β', οι κ.κ. Δημ. Ανδριόπουλος, Νικ. Βλουτίδης, Κων/νός Πασσάκος, Νικ. Παπαδόπουλος, Σύμβουλοι Β', Δ. Μελάς, Ί. Χριστιάνς, Είσηγητές του ΚΕΜΕ, καθώς και η γραμματέας του Τμήματος Εύρυδίκη Παπανικολάου με βαθμό 60.-

Θέματα ημερήσιας διατάξεως

- Θ έ μ α 1ο.- Χορήγηση αντιγράφου τής αριθμ. 40/1979 Πράξεως του ΚΕΜΕ στον κ. Τρύφ. Γάκη.
- Θ έ μ α 2ο.- Χορήγηση αντιγράφου τής αριθμ. 40/1979 Πράξεως του ΚΕΜΕ στον κ. Άλ. Σολωμό.
- Θ έ μ α 3ο- Χορήγηση αντιγράφου τής αριθμ 38/1979 Πράξεως του ΚΕΜΕ στον κ. Φάνη Τουλαούπη.
- Θ έ μ α 4ο.- Όδηγίες προς τους διδασκάλους για την εφαρμογή του αναλυτικού προγράμματος κατά το σχολικό έτος 1979-80.
- Θ έ μ α 5ο.- Γνωμοδότηση για το χειροτεχνικό έργο με την ονομασία "ΑΡΧΗ" τής κ. Στέλλας Κωστή.
- Θ έ μ α 6ο.- Ανακοινώσεις.

Στην αρχή επικυρώνεται το Πρακτικό τής προηγούμενης συνεδρίας

Θ έ μ α 1ο.- Χρηρήγηση άντιγρδφου τής άριθμ. 40/1979 Πρδξεως τοϋ ΚΕΜΕ στδν κ. Τρύφ.
Γάκη.

Ο Προεδρεύων τοϋ Τμήματος κ. Βασ. Κονιδιτσιδτης, Σύμβουλος Β', θέτει ύπόψη
τοϋ Τμήματος: α) τό έγγραφο άριθμ. Γ.4339/9-7-1979 τοϋ ΥΠΕΠΘ καί β) τήν άπό 6-7-79
αίτηση τοϋ κ. Τρυφ. Γάκη, μέ τήν όποία ζητεϊ άντιγραφο τής άριθμ. 40/1979 Πρδξεως
τοϋ Τμήματος Δ.Ε τοϋ ΚΕΜΕ, ποϋ άναφέρεται στην έγκριση Πρδξεως τής 'Επιτροπής κρι-
σεως τοϋ διδακτικοϋ βιβλίου "Αλφαβητάριο" καί εισηγεϊται νά χορηγηθεϊ τό αϊτούμενο
άντιγραφο.

Τό Τμήμα, ύστερα άπό συζήτηση,

άποφασίζει όμδφωνα

νά χορηγηθεϊ στδν κ. Τρύφ. Γάκη άντιγραφο τής Πρδξεως άρ. 40/1979 τοϋ Τμήματος
όλημοτικής 'Εκπαιδεύσεως τοϋ ΚΕΜΕ, ποϋ άναφέρεται στδ διδακτικό βιβλίο "Αλφαβητά-
ριο".

Θέμα 2ο. - Χορήγηση αντιγράφου της άριθμ. 40/1979 Πράξεως του ΚΕΜΕ στον κ. 'Αλ. Σολωμό.

Ο Προεδρεύων του Τμήματος κ. Βασ. Κανιδιτσιώτης, Σύμβουλος Β', θέτει υπόψη του Τμήματος α) το έγγραφο άριθμ. Γ/4166/7-7-1979 του Υπουργείου 'Εθνικής Παιδείας και Θρησκ/των και β) την από 28-6-79 αίτηση του κ. 'Αλέξ. Σολωμού με την οποία ζητάει αντίγραφο της άριθμ. 40/1979 Πράξεως του Τμήματος Δ.Ε του ΚΕΜΕ, που αναφέρεται στην έγκριση Πράξεως της 'Επιτροπής κρίσεως του διδακτικού βιβλίου "'Αλφαβητάριο" και εισηγείται να χορηγηθεί το αίτούμενο αντίγραφο.

Το Τμήμα, ύστερα από συζήτηση,

υπόφωνα αποφαινεται

να χορηγηθεί στον κ. 'Αλέξ. Σολωμό αντίγραφο της άριθμ. 40/1979 Πράξεως του Τμήματος Δημοτικής 'Εκπαίδευσης του ΚΕΜΕ, που αναφέρεται στο διδακτικό βιβλίο "'Αλφαβητάριο".

Θ έ μ α 3ο.- χορήγηση άντιγράφου τής άριθμ. 38/1979 Πράξεως του ΚΕΜΕ στόν κ. φάνη Τουλούπη.

Ο Προεδρεύων του Τμήματος κ. Βασ. Κονιδιτσιδής, Σύμβουλος Β*, θέτει ύπόψη του Τμήματος α) τό έγγραφο άριθμ. Γ/4153/7-7-1979 του Έπουργείου Έθνικής Παιδείας καί Θρησκ/των καί β) τήν άπό 28-6-1979 αίτηση του κ. φάνη Τουλούπη, μέ τήν όποία ζητεϊ άντιγραφο τής άριθμ. 38/14-4-1979 Πράξεως του Τμήματος Δ.Ε. του ΚΕΜΕ, πού άναφέρεται στήν έγκριση πράξεως τής Έπιτροπής κρίσεως του διδακτικού βιβλίου "Αριθμητική - Γεωμετρία Ε' Δημοτικού" καί εισηγείται νά χορηγηθεϊ τό αί- τομένο άντιγραφο.

Τό Τμήμα, ύστερα άπό συζήτηση,

όμόφωνα άποφαίνεται

Νά χορηγηθεϊ στό κ. φάνη Τουλούπη άντιγραφο τής άριθμ. 38/14-4-1979 Πράξεως του Τμήματος Δημοτικής Έκπ/σεως του Κ ΕΜΕ, πού άναφέρεται στό διδακτικό βιβλίο "Αριθμητική - Γεωμετρία Ε' Δημοτικού".

Θέμα 4ο.- 'Οδηγίες προς τούς διδασκάλους για την εφαρμογή του αναλυτικού Προγράμματος κατά το σχολικό έτος 1979-80.

'Ο Προεδρεύων του Τμήματος κ. Βασ. Κονιδισιώτης, Σύμβουλος Β', εισηγείται σχε-
τικά με το θέμα.

'Ακολουθεί συζήτηση κατά την οποία τα μέλη αναπτύσσουν τις απόψεις τους.

Το Τμήμα, ύστερα από τη διεξοδική συζήτηση,

όμοφωνα αποφαινεται

Προβαίνει στη σύνταξη των εξής οδηγιών για το ακόλουθα μαθήματα:

ΠΡΩΤΗ ΑΝΑΓΝΩΣΗ - ΓΡΑΦΗ - ΠΡΩΤΗ ΑΡΙΘΜΗΣΗ

Α* ΤΑΣΗ

'Η συστηματική διδασκαλία Πρώτης 'Αναγνώσεως, Γραφής και Πρώτης 'Αριθμήσεως σκόπι-
μο είναι να μην αρχίζει άμέσως με την έναρξη του διδακτικού έτους. Πρέπει να προηγη-
θεί ένα διδασμα δύο (2) ή τριών (3) εβδομάδων για την ομαλή προσαρμογή των
μαθητών στη σχολική ζωή. Κατά το διδασμα αυτό είναι δυνατόν να οργανωθεί εύχρηστη
παραμονή και ζωή των νέων μαθητών στο σχολείο με παράλληλη προεργασία για τη δι-
δασκαλία αυτών των μαθημάτων. Αυτό θα συντελέσει στη θετική στάση των μαθητών από-
νanti στο σχολείο και στο διδασκαλο.

ΑΝΑΓΝΩΣΗ ΓΕΝΙΚΑ

Β* - Γ* - Δ* - Ε* - ΣΤ* ΤΑΞΕΙΣ

Σχετικά με την ανάγνωση γενικά παραπέμπουμε το δασκαλο στις μεθοδικές οδηγίες
που περιλαμβάνονται στο προσωρινό αναλυτικό πρόγραμμα. Πέρα όμως απ' αυτές, θέλουμε
να επισημάνουμε την προσοχή του και στα εξής:

1. Το αναγνωστικό είναι βιβλίο γλωσσικής διδασκαλίας. Δεν επιτρέπεται να μεταβάλ-
εται σε πηγή άντλησεως πληροφοριών ή άφτηρητα άποκτήσεων γνώσεων που άφορουν άλλα
μαθήματα. Οι έγκυκλοπαιδικές γνώσεις και πληροφορίες θα περιόριστούν μόνο στις βα-
σικές, που είναι απαραίτητες για την κατανόηση του κειμένου.

2. 'Η εξέταση τῆς προηγούμενης ἐνότητος νά μὴν παίρνει περισσότερα ἀπὸ λίγα λεπτά τῆς ὥριας διδασκαλίας, ὥστε νά μένει ἄρκετὸς χρόνος γιὰ τὴν προσφορά καὶ τὴν ἐπεξεργασία τῆς νέας ἐνότητος. 'Η ἐκ περιτροπῆς φωνητὴ ἀνύγνωση ἀπὸ ὅλους τοὺς μαθητὲς καθημερινῶς εἶναι περιττὴ καὶ καταντᾷ μιὰ μηχανικὴ πρᾶξη.

3. Οἱ ἐργασίες ποὺ ἀκολουθοῦν ὁρισμένα κείμενα τῶν νέων ἀναγνωστικῶν, ὥπως καὶ τῶν ἄλλων ἐγχειριδίων, δὲν εἶναι ὑποχρεωτικὲς ἢ ἀποκλειστικὲς, ἀλλὰ μᾶλλον ἐνδείκνυται. 'Ελπίζουμε ὅτι ὁ δάσκαλος θὰ τὶς διαφοροποιήσῃ, θὰ τὶς προσαρμόσῃ καὶ κτικέες. 'Ελπίζουμε ὅτι ὁ δάσκαλος θὰ τὶς διαφοροποιήσῃ, θὰ τὶς προσαρμόσῃ καὶ θὰ ἐπινοήσῃ σχετικὲς δραστηριότητες πάντοτε μέσα στὸ πνεῦμα τοῦ κειμένου. Οἱ ἐργασίες τῶν νέων ἀναγνωστικῶν στὸ σύνολό τους βασίζονται σὲ μιὰ γενικὴ θεώρηση τῶν δεξιοτήτων ποὺ παρουσιάζονται σὲ μιὰ προοδευτικὴ κλιμάκωση ἀπὸ τὰξη σὲ τὰξη. Οἱ κυριότερες ἀπὸ τὶς ἀναγνωστικὲς δεξιότητες ποὺ ἐπισημαίνονται καὶ πρέπει νά ἀσχοῦνται μὲ ἐπιμέλεια καὶ σύστημα εἶναι ἡ ἀποκρυπτογράφηση τῶν λέξεων, ἡ ἀπόκτηση λεξιλογίου, ἡ κριτικὴ καὶ ἐρμηνευτικὴ ἀνάγνωση, οἱ δεξιότητες μελέτης καὶ πᾶνω ἀπ' ὅλα ἡ κατανόηση. Στὰ λογοτεχνικὰ κείμενα, πέρα ἀπ' αὐτὲς τὶς δεξιότητες, πρέπει τὰ παιδιὰ νά ἀσχοῦνται στὴν ἐρμηνεία τῶν ἐκφραστικῶν μέσων ποὺ χρησιμοποιεῖ ὁ συγγραφέας.

Γ Ρ Α Μ Μ Α Τ Ι Κ Η

Ε' καὶ ΣΤ' ΤΑΞΕΙΣ

Γιὰ τὴν καλύτερη χρῆση τοῦ ἐγχειριδίου τῆς Γραμματικῆς οἱ δάσκαλοι ἄς ἔχουν ὑπόψη καὶ τὰ ἑξῆς:

'Η "Νεοελληνικὴ Γραμματικὴ τῆς Ε' καὶ ΣΤ' δημοτικοῦ" περιέχει, ὥπως εἶναι γνωστὸ, τὰ γραμματικὰ φαινόμενα τῆς νέας ἐλληνικῆς γλώσσας κατὰ συστηματικὸ τρόπο. Εἶναι εὐνόητο ὅτι ὁ δάσκαλος δὲ θὰ δεσμευεῖ ἀπὸ τὴν κατάταξη αὐτῆς καὶ ὅτι στὴ διδασκαλία του θὰ ἀκολουθήσῃ τὴ σειρά ἐκείνη ποὺ ἀνταποκρίνεται στὶς ἀπαιτήσεις καὶ τὰ ἐνδιαφέροντα τῆς τάξεως.

'Ενδεικτικὰ ἀναφέρουμε ὅτι τὸ πρῶτο μέρος τῆς Γραμματικῆς (σελ. 17-57) εἶναι ἀκόμῃ νά διδασκεται εὐκαιριακᾶ, ἐκτὸς ἀπὸ τὸ κεφάλαιό γιὰ τὴν στίξη, τὸ ὁποῖο ἀπὸ τὴν ἀνάγνωση τῶν ἐγχειριδίων ποὺ παρουσιάζει, πρέπει νά διδαχθεῖ συστηματικᾶ.

Η διδασκαλία της γραμματικής της Νεοελληνικής γλώσσας δεν αποβλέπει στην απόκτηση νέων γνώσεων, αλλά στην επέκταση και συστηματοποίηση του γλωσσικού θησαυρού των παιδιών.

Η ύλη του έγχειριδίου της Γραμματικής δεν πρέπει να διδαχθεί στην τάξη από έξωφύλλο σε έξωφύλλο. Οδηγός του δασκάλου θα είναι το 'Αναλυτικό Πρόγραμμα και οι γνώσεις των μαθητών του. Τα παιδιά πρέπει να εθισθούν να χρησιμοποιούν τα βιβλία της Γραμματικής και πέρα από τη συστηματική διδασκαλία, όταν αισθάνονται την ανάγκη να βρουν τη λύση σε άπορτα τους. Έννοείται ότι θέματα, όπως Ομόνυμα, Πανόνομα, Συνώνυμα, Ταυτόσημα ή Μόρια, που δεν προβλέπονται από το Α.Π., δε θα διδασκούνται συστηματικά* θα παραπέμψουμε όμως τους μαθητές στο έγχειρίδιο, όταν στη Λογοτεχνία π.χ. θα αναφέρουμε τα συνώνυμα. Κρίνουμε σκόπιμο να υπογραμμίσουμε εδώ ότι οι όρθογραφικοί κανόνες του επιμέτρου καθώς και οι διάφοροι πίνακες σε καμιά περίπτωση δε θα δίνονται στους μαθητές για απομνημόνευση. Τα παιδιά θα μάθουν να ανατρέχουν εκεί για τη λύση τυχόν άποριών τους.

ΑΓΩΓΗ ΤΟΥ ΠΟΛΙΤΗ

Ε* ΤΑΞΗ

- Μέχρις ότου χορηγηθεί το νέο βιβλίο που ετοιμάζεται, το μάθημα είναι δυνατό να διδάσκεται και χωρίς βιβλίο, από πηγές: αρχικά βασικά κείμενα σχετικά με τις ένδοτες διδασκαλίας, ώστε να μη λέγονται στους μαθητές κοινοτοπίες, γεγονότα κοινωνικά από τη σύγχρονη ζωή, προσita μνημεία μικρής ή μεγάλης τέχνης και βοηθήματα: κυρίως, μονογραφίες σχετικές με την ύλη διδασκαλίας, που γράφτηκαν για το μάθημα αυτό ειδικά, προσιτές στο διδασκαλό.
- Με βάση το 'Αναλυτικό Πρόγραμμα και τις μεθοδικές οδηγίες ο διδάσκαλος θα διδάσκει το μάθημα έτσι, ώστε να γίνεται κατανοητό από τους μαθητές και κατά την εξέταση θα περιορίζεται στα ούσιώδη.

Δ* Φ Υ Σ Ι Κ Η

Ε* ΤΑΞΗ

- Εκπαιφεία και Μελισσοκομία, που προβλέπονται από το 'Αναλυτικό Πρόγραμμα να διδασκούνται από διδακτικές πηγές και βοηθήματα.

- β) Φυτά και άνθρωπος, που περιέχονται στο έγχειρίδιο να διδαχθεί μόνο ή ύλη που προβλέπει το Α.Π.
- γ) 'Ορυκτολογία. Να διδαχθεί μόνο ό,τι προβλέπει το Α.Π. από διδακτικές πηγές και βοηθήματα.

ΣΤ* ΤΑΞΗ

- α) 'Η όντολογία και ή ζωολογία του Α.Π. να διδαχθεί από κατάλληλες πηγές και βοηθήματα.
- β) 'Η 'Ανθρωπολογία του έγχειριδίου: έρειστικό (στηριχτικό) σύστημα, μυϊκό και νευρικό σύστημα και τα αίσθητήρια όργανα και ή λειτουργία τους να διδασκούν συνολτικά, σύμφωνα με το Α.Π. Το άλλο διδακτικό υλικό του έγχειριδίου να διδασχθεί σύμφωνα με τις απαιτήσεις του Α.Π.
- γ) Τα Στοιχεία 'Υγιεινής, που προβλέπει το Α.Π., να διδάσκονται εύκαιριακά μετά την εξάντληση της ύλης της 'Ανθρωπολογίας.
- δ) 'Η Προστασία του Περιβάλλοντος να διδάσκεται σύμφωνα με το Α.Π. από πηγές ή βοηθήματα.

Ε' ΑΡΙΘΜΗΤΙΚΗ

Ε* ΤΑΞΗ

Όσες διδακτικές ενότητες του Α.Π. δεν υπάρχουν στο διδακτικό έγχειρίδιο, να διδασκούν συστηματικά, ώστε να απομειωθούν από τους μαθητές.

ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΕΣ ΕΚΔΗΛΩΣΕΙΣ ΚΑΙ ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΣ

1. 'Απαραίτητη προϋπόθεση για μία έπιτυχή όργάνωση και έκτέλεση ενός προγράμματος Πολιτιστικών εκδηλώσεων και άθλητισμού είναι να πιστέψει ό δσκαλος πρώτος στη χρησιμότητα του θεσμού.
2. Με το πλαίσιο θεμάτων δεν εξαντλείται ασφαλώς το περιεχόμενο των Π.Ε.Α. 'Ο δσκαλος μπορεί να συμπληρώσει το θεματολόγιο αυτό και με άλλα θέματα τοπικού ενδιαφέροντος και επικαιρότητας. Είναι αυτονόητο ότι ό δσκαλος δεν είναι ύπο-

χρεωμένος να εξαντλήσει τα θέματα όλων των περιοχών, που έχουν επισημανθεί. 'Αντι-
θετα θα σταθμίσει με τους μαθητές τα δεδομένα και τις δυνατότητες και θα προχω-
ρήσει στην οργάνωση ενός προγράμματος Π.Ε.Α, που θα είναι πραγματοποιήσιμο κάτω
από τις συγκεκριμένες συνθήκες εργασίας του σχολείου του.

3. Για την καλύτερη επίτευξη των σκοπών, που επιδιώκει, το πρόγραμμα των Π.Ε.Α.
κρίνεται απαραίτητο να είναι εύκαμπτο και ως προς τις ώρες και τις ημέρες που
θα γίνονται οι εκδηλώσεις. Συνιστάται το κάθε σχολείο να προγραμματίζει τις εκδη-
λώσεις του ανάλογα με την ιδιαιτερότητά του. Είναι δυνατό οι εκδηλώσεις να γί-
νονται σε χωριστές ώρες π.χ. την πρώτη και την τελευταία ώρα της εβδομάδας, τις
δύο τελευταίες ώρες της εβδομάδας ή κάθε δεύτερη εβδομάδα επί τέσσερις ώρες,
ανάλογα με τις απαιτήσεις των απασχολήσεων ή δραστηριοτήτων.

4. Οι πολιτιστικές εκδηλώσεις μπορούν, ανάλογα με το αντικείμενό τους, να λάβουν
μια ή και περισσότερες από τις ακόλουθες μορφές:

α) 'Ακρόασης ή παρακολουθήσεως π.χ. τηλεοπτικών ή ραδιοφωνικών εκπομπών, μου-
σικών εκδηλώσεων, θεατρικών, παραστάσεων, εορταστικών εκδηλώσεων, αγώνων,
άθλοπαιδιών κλπ.

β) Συζήτησεως π.χ. για επίκαιρα θέματα ή γεγονότα, λογοτεχνικά κείμενα κλπ.

γ) 'Επισκέψεως μουσείων, ιστορικών τόπων, αρχιτεκτονικών μνημείων, βιοτεχνικών,
φιλανθρωπικών κλπ. ιδρυμάτων κλπ.

δ) Δραστηριότητας π.χ. για την οργάνωση μαθητικής βιβλιοθήκης, σχολικών συλλο-
γων, εκθέσεων έργων των μαθητών, θεατρικών παραστάσεων, μουσικών εκδηλώσεων,
κοινωνικών έργων κτλ.

5. Για την οργάνωση του έτήσιου προγράμματος Π.Ε.Α, θεωρούνται απαραίτητα.

α) 'Η προκαταρκτική συζήτηση με τους μαθητές σχετικά με τις πολιτιστικές δρα-
στηριότητες και την ανάγκη κατάρτισμού ενός προγράμματος με θέματα, που οι
Ίδιοι θα μπορούσαν να προτείνουν.

β) 'Ο έγκαιρος κατάρτισμός του καταλόγου των θεμάτων των πολιτιστικών εκδηλώσεων
και άθλητισμού, του χρονοδιαγράμματος πραγματοποίησε αυτών και της κατανο-
μής των έργων και των ρόλων των παιδιών. Αυτό πρέπει να γίνεται από την αρχή

φωτογραφίας) να καταβάλλεται προσπάθεια να αποκομίζονται οι μαθητές πλούσιες εμπειρίες και να δέχονται τέτοιες επιδράσεις, οι οποίες να εξευγενίζουν το πνεύμα και να παράγουν τη δεκτικότητα και ευαισθησία τους για τα έργα του ανθρώπινου πολιτισμού. Από το άλλο μέρος, σε μία δική τους δραστηριότητα (θεατρική παράσταση, χορού κτλ) να καταβάλλεται προσπάθεια, ώστε να συμμετέχουν απόλυτα, να αποκτούν σχετικές γνώσεις στο μεγαλύτερο δυνατό βαθμό, να εκφράζουν τον εσωτερικό τους κόσμο χωρίς περιορισμούς και γενικά να αξιοποιούν τις δημιουργικές τους δυνάμεις.

ε. Συζήτηση σάν τελικό στάδιο, που πρέπει να αναφέρεται κυρίως σε ανακοινώσεις έντυπων, αποτιμήσεις και συσχετίσεις.

Ακολουθεί ταξινόμηση του υλικού, που τυχόν συγκεντρώθηκε κατά την επεξεργασία κάθε θέματος, σε ειδικούς φακέλους.

Χρήσιμη θα ήταν η τήρηση σχετικού ημερολογίου τόσο εκ μέρους του δασκάλου όσο και των μαθητών, κατά τρόπο ομαδικό ή ατομικό.

ΓΕΝΙΚΕΣ ΟΔΗΓΙΕΣ

1. Οι διδάσκαλοι πρέπει να μελετήσουν με προσοχή τη δομή των νέων διδακτικών βιβλίων, ώστε να είναι σε θέση να βοηθήσουν τους μαθητές στην όρθη και επωφεληγή χρησιμοποίησή τους κατά τη μελέτη.

Η ανάθεση εργασιών στο σπίτι πρέπει να αποφεύγεται. Όποιαδήποτε πρέπει οι εργασίες που θα δίνονται να μην είναι πολλές, δύσκολες ή εργασίες απομνημόνευσης. Ενδεικνύεται η ανάθεση προεργασίας για τη διδασκαλία, όπου αυτό κρίνεται από το δάσκαλο σκόπιμο, με την προϋπόθεση όμως ότι η προεργασία αυτή σε καμιά περίπτωση δεν θα καταπονεί τους μαθητές. Γενικά τα κυριότερα κριτήρια για την ανάθεση εργασιών στο σπίτι θα είναι: α) ότι οι εργασίες αυτές θα απαιτούν πολύ μικρότερο χρόνο από ότι η εργασία στο σχολείο και β) ότι θα είναι δυνατόν να ελεγχθούν από το δάσκαλο.

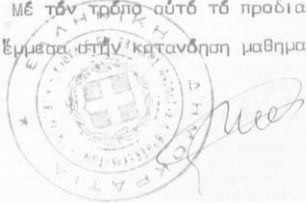
Θ έ μ α 5ο.- Γνωμοδότηση γιά τó χειροτεχνικό έργο μέ τήν όνομασία "ΑΡΑΧΝΗ" τής κ.-
Στέλλας Κωστής.

“Ο όρμόδιος γιά τó θέμα είσηγητής κ. ‘Ι. Χριστιάς, Είσηγητής τοῦ ΚΕΜΕ, είσηγεΐ-
ται στό Τμήμα τά άκόλουθα:

" Μέ τó άρ. Φ. 309.7/73/Γ/1663/16-3-79 έγγραφο τής Γενικής Δ/σεως Γενικής Έκπαι-
δεύσεως τοῦ ΥΠΕΠΘ διαβιβάζονται πρós τó ΚΕΜΕ αίτηση τής κ. Στέλλας Κωστής καί όκτώ
(8) δείγματα τοῦ χειροτεχνικού έργου της μέ τήν όνομασία ΑΡΑΧΝΗ γιά γνωμοδότηση
σύμφωνα μέ τó άρθρο 2 παρ. 5 τοῦ Ν. 186/1975. Μέ τήν αίτησή της ή ένδιαφεραμένη ζη-
τάει νά διατυπώσει γνώμη τó ΚΕΜΕ γιά τή χρησιμότητα τοῦ έργου της γιά τούς μαθητές
τοῦ Δημοτικού σχολείου καί τής Α'τάξεως τοῦ γυμνασίου.

Τό έργο τής κ. Κωστής άπότελεΐται άπό τρεΐς πίνακες άπό τοόχα, πάνω στούς ό-
ποίους μποροῦν νά παρασταθοῦν μέ τρόν τρόπο πού περιγράφεται πιδ κάτω, Ένας άνεμό-
μυλος, μία βάρκα καί μία βεντάλια σέ γραμμικό σχέδιο. Γιά τó σκοπό αύτό ύπάρχουν
μέσα σέ κάθε κουτί τυπωμένες οδηγίες πρós τó παιδί γιά τó πώς θά έκτελέσει τó έργο,
ό πίνακας, κλωστές καί καρφίτσες. Τό παιδί, σύμφωνα μέ τó σχέδιο πού ύπάρχει στίς
όδηγίες, καρφώνει στόν πίνακα τίς καρφίτσες καί όκολουθώντας τίς οδηγίες προσδένει
σέ αύτές τήν κλωστή μέ μιά όρισμένη σειρά, έτσι ώστε στό τέλος νά σχηματισθεΐ τó
άντίστοιχο γραμμικό σχέδιο (βάρκα, μύλος, βεντάλια). Τό κάρτο έτοιμο μπορεΐ νά άναβ-
τηθεΐ.

Τό παραπάνω χειροτεχνικό έργο στηρίζεται στήν άρχή τής γραμμικής παραστάσεως
στερεών σωμάτων. Τέτοια έργα καλλιεργοῦν τίς χειροτεχνικές Ικανότητες καί τó κα-
λαισθητικό συναίσθημα τοῦ παιδιοῦ καί άσκοῦν τή φαντασία καί τή δημιουργικότητά του.
Στό σκοπό αύτό συνάδουν πολλών ειδών κατασκευές. Στήν προκειμένη όμως περίπτωση
ή γραμμική παράσταση στερεών σωμάτων βοηθάει άκόμα τó παιδί νά άντιληφθεΐ γεωμε-
τρικές σχέσεις καί τήν όμορφιά πού ύπάρχει σέ αύτές. Μέ τόν τρόπο αύτό τó προδια-
θέτει εύνοϊκά έναντι τών Μαθηματικῶν καί τó βοηθάει έμμεσα στήν κητανόηση μαθηματι-
κῶν έννοιῶν.

Για όλους αυτούς τους λόγους εισηγούμαι να κριθεί το χειροτεχνικό αυτό έργο χρήσιμο για τους μαθητές των μεσαίων και άνωτέρων τάξεων του δημοτικού σχολείου κατά την έννοια της παρ. 5 του άρθρου 2 του Ν. 186/75.

Τό Τμήμα, αφού έλαβε υπόψη του: α) τό έγγραφο αριθμ. Φ. 309.71/73/Γ/1663/16-3-1979 του 'Υπουργείου 'Εθνικής Παιδείας και Θρησκ/των, β) την από 12-3-79 αίτηση της κ. Στέλλας Κωστή, γ) την εισηγήση του κ. Χριστιδ, Εισηγητή του ΚΕΜΕ, και δ) τη διεξοδική συζήτηση μεταξύ των μελών

όμοφωνα αποφαινεται

Τό χειροτεχνικό έργο με την όνομασία "ΑΡΑΧΝΗ" της κ. Στέλλας Κωστή στα πλαίσια των άλλων χειροτεχνικών δραστηριοτήτων να χρησιμοποιηθεί από μαθητές των δύο άνωτέρων τάξεων του Δημοτικού Σχολείου, που θα έδειχναν σχετικό ένδιαφέρον.

Θ έ μ α δ α.- 'Ανακοινώσεις

'Ο Προεδρεύων του Τμήματος κ. Βασ. Κονιδισιώτης, Σύμβουλος Β', ανακοινώνει στο Τμήμα α) την αριθμ. Γ/3985/5-7-79 απόφαση του κ. 'Υπουργού 'Εθνικής Παιδείας και Θρησκ/των, με την οποία έγκρίνεται ή 49/29-5-1979 πράξη του ΚΕΜΕ, β) την αριθμ. Φ. 557.1/4349/6-7-1979 απόφαση του κ. 'Υπουργού 'Εθνικής Παιδείας και Θρησκ/των που αναφέρεται στην άναβολή του χρόνου διεξαγωγής διαγωνισμού για τό Δ.Μ.Ε.

'Επειτα από αυτά έληξε ή συνεδρία.

'Η Γραμματέας

Γαλανωλάου

Εύρ. Παπανικολάου

Βασ. Κονιδισιώτης

Παπ

Πράξη 65/1979

Σήμερα, 10 Αυγούστου 1979 ημέρα Παρασκευή και ώρα 9.30 πρωινή, συνεδρίασε το Τμήμα Δημοτικής 'Εκπαιδεύσεως του Κέντρου 'Εκπαιδευτικών Μελετών και 'Επιμορφώσεως στην αίθουσα συνεδριάσεών του (Λεω-
χάρους 2, 'Αθήνα).

'Ελαβαν μέρος στη συνεδρίαση, αφού προσιλήθησαν σύμφωνα με τη νόμιμη διαδικασία από τον Προεδρεύοντα του Τμήματος κ. Βασ. Κονιδιτσιώ-
τη, Σύμβουλο Β', οι κ.κ. Δημ. 'Ανδριόπουλος, Νικ. Βλουτίδης, Κων/νος
Πασσαλός, Ν. Μαπαδόπουλος, Σύμβουλοι Β', καθώς και η γραμματέας του
Τμήματος Εύρυδίκη Παπανικολάου με βαθμό 6ο.

Θέμα ημερήσιας διατάξεως

Προκήρυξη νέου διαγωνισμού ή ανάθεση συγγραφής των διδακτινών
βιβλίων στα μαθήματα που δεν απέδωσε ο τελευταίος διαγωνισμός (α)
Γραμματική Δ', β) 'Ιστορία Δ', γ) 'Ιστορία Ε', δ) Φυσιогνωστικά Ε',
ε) Φυσιогνωστικά ΣΤ' και στ) 'Αγωγή του Πολίτη ΣΤ' τάξεως.
Εισηγητής κ. Β. Κονιδιτσιώτης, Σύμβουλος Β'

Στην αρχή επικυρώνεται το πρακτικό της προηγούμενης συνεδρίας.

Στη συνέχεια ο Προεδρεύων του Τμήματος κ. Βασ. Κονιδιτσιώτης,
Σύμβουλος Β', εισηγείται για το θέμα τα ακόλουθα:

Ο διαγωνισμός συγγραφής των νέων διδακτινών βιβλίων, όπως είναι
γνωστό, απέδωσε ικανοποιητικά αποτελέσματα στις περιπτώσεις είνοσι
ξι (26) βιβλίων, ενώ δεν απέδωσε βιβλία κατάλληλα σέ ξξι (6) περι-
πτώσεις, που αναφέρονται στο θέμα μας.

'Από ανάγκη χρησιμοποιούνται και κατά το σχολικό έτος 1979-80 τα
παλαιά βιβλία. 'Από αυτά τα τρία πρώτα, όπως αναγράφονται στο θέμα,
διορθώθηκαν και συμπληρώθηκαν. Τα τρία τελευταία διορθώθηκαν όπως
ήταν.

Γενικά όμως και τα ξξι (6) βιβλία δεν είναι δυνατόν να θεωρηθεί ότι
επιτρέπεται να χρησιμοποιηθούν πέρα από το προσεχές σχολικό έτος.

Είναι επομένως ανάγκη να γίνει ότι είναι δυνατόν, ώστε από το έπο-

μενο σχολικό έτος (1980-81) να δοθούν στους μαθητές νέα διδακτικά βιβλία και στα έξι (6) αυτά μαθήματα.

Η προκήρυξη διαγωνισμού είναι ή συνηθισμένη και άντικειμενικότερη μέθοδος συγγραφής βιβλίων. Κάθε συγγραφέας έχει τη δυνατότητα της συμμετοχής και της ευγενικής άμιλλας, έτσι ώστε για κάθε μάθημα να είναι δυνατόν να παρουσιαστούν άνιδη και δεινάδες βιβλία για κρίση.

Στις περιπτώσεις είδινα των έξι (6) βιβλίων που μάς ενδιαφέρουν ή συμμετοχή ήταν ή έξης: 'Υποβλήθηκαν: 1) Γραμματική Δ' 8 βιβλία, 2) 'Ιστορία Δ' 10 βιβλία, 3) 'Ιστορία Ε' 2 βιβλία, 4) Φυσιогνωστικά Ε' 1 βιβλίο, 5) Φυσιогνωστικά ΣΤ' 2 βιβλία και 6) 'Αγωγή του Πολίτη ΣΤ' 8 βιβλία.

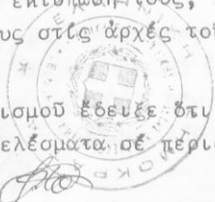
Οί διαιρέσεις που δόθηκαν ήταν: 1) Γραμματική Δ' καμία διάκριση σέ βραβεύο ή έπαινο, 2) 'Ιστορία Δ' καμία διάκριση, 3) 'Ιστορία Ε' μόνο Γ' βραβεύο, 4) Φυσιогνωστικά Ε' μόνο Α' έπαινος, 5) Φυσιогνωστικά ΣΤ' μόνο Α' έπαινος και 6) 'Αγωγή του Πολίτη ΣΤ' Γ' βραβεύο και Α' έπαινος.

Αν προηρυχτεί διαγωνισμός είναι φυσικό να επανέλθουν όλοι οί συγγραφείς που έτυχαν βραβείου ή έπαινου στόν προηγούμενο διαγωνισμό, μέ τά ίδια βιβλία ή έστω βελτιωμένα κάπως και είναι πιθανό ή βελτίωση να είναι άσημαντη, γιατί, αν μπορούσαν, θα είχαν δώσει από την άρχή καλύτερα βιβλία.

Ο διαγωνισμός θα δώσει όπωσδήποτε την εύκαιρία να προσέλθουν και νέοι συγγραφείς. Τά προβλεπόμενα όμως να προσέλθουν νέα πρόσωπα είναι ζήτημα αν είναι άρριετα ή άξιόλογα, αφού μόλις πριν λίγους μήνες δέν προσήλθαν.

Οί προθεσμίες του διαγωνισμού στόν προηγούμενο διαγωνισμό ήταν: 1) Γραμματική Δ' 8 μήνες, 2) 'Ιστορία Δ' 6 μήνες, 3) 'Ιστορία Ε' 8 μήνες, 4) Φυσιогνωστικά Ε' 8 μήνες, 5) Φυσιогνωστικά ΣΤ' 8 μήνες και 6) 'Αγωγή του Πολίτη 6 μήνες. Αν υπολογίσουμε 3 μήνες για την κρίση των βιβλίων από τίς έπιτροπές, 1 μήνα για την έγκριση τους από τό Τμήμα, όπως και τό χρόνο που θα χρειαστεί για τη δημοσίευση της προηρύμα, έως καθώς και τους 4-5 μήνες για την έντύπωση τους, γίνεται φανερό ότι δέ θα γίνει δυνατή ή χορήγηση τους στίς άρχές του σχολικού έτους 1980-81.

δέ
Η έμπειρία του τελευταίου διαγωνισμού έδειξε ότι είναι δυνατόν και πάλι να μην έχουμε ικανοποιητικά άποτελέσματα σέ περισσότερες ή λιγότε-

ΡΕΣ ΠΕΡΙΠΤΩΣΕΙΣ, ΟΠΟΤΕ ΔΙΑΙΩΝΙΖΕΤΑΙ ΜΕΛΑ ΑΠΑΡΑΔΕΙΚΤΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ.

Ἡ ἀνάθεση συγγραφῆς σὲ ἓνα, δύο ἢ καὶ περισσότερα πρόσωπα
κτινοῦ βιβλίου εἶναι ἡ ὀλιγότερο συνηθισμένη καὶ ὀλιγότερο ἀντικειμενι-
κὴ διαδικασία.

*Έχει όμως το βασικό πλεονέκτημα ότι είναι δυνατόν να αποδεχτούν την ανάθεση συγγραφής αξιολογήσιμων προσώπων που συνήθως δέχονται να υποστούν τη δοκιμασία της κρίσεως. Έτσι τα αποτελέσματα είναι σχεδόν βεβαία. Ο χρόνος συγγραφής και κρίσεως είναι δυνατόν να συντομευτεί κατά πολύ, επειδή οι συγγραφείς στους οποίους θα γίνει η ανάθεση θα είναι οξεία θέση να γράφουν τα βιβλία σε αίσθητά βραχυτέρο χρονικό διάστημα, ή επιτροπή κρίσεως θα έχει κάθε φορά να κρίνει ένα(1) βιβλίο και θα τρέχει πολύ πιο σύντομα από τους τρεις(3) μήνες και το Τμήμα δε θα χρειαστεί σχεδόν καθόλου, ή ελάχιστο χρόνο, επειδή ο συγγραφέας θα συνεργάζεται με ένα ή και δύο μέλη του τμήματος κατά τη διάρκεια της συγγραφής του βιβλίου του.

*Ἐπειτα ἀπὸ τῶν σιέφεις αὐτές

π ρ ο τ ε ς ν ω

να γνωμοδοτήσει τὸ Τμήμα γιὰ τὴν ἀνάθεση συγγραφῆς τῶν ἐξ(6) βιβλίων
στὰ μαθήματα ποὺ δέν ἀπέδωσε ὁ τελευταῖος διαγωνισμός".

Ακολουθεῖ συζήτηση καὶ ἀνταλλάσσονται διάφορες ἀπόψεις.

Ο κ. Πασσάνος, Σύμβουλος Β', δέ συμφωνεί με τόν κ. Βίσηγητή να γίνει ανάθεση συγγραφής τῶν (6) βιβλίων στά μαθήματα πού δέν απέδωσε ο διαγωνισμός, διότι, κατά τή γνώμη του, εἶναι δύσκολη ἡ ἐπιλογή ἀξιόλογων προσώπων γιά τό ἔργο αὐτό καί ἀκόμη δέν εἶναι βέβαιο ὅτι ὅπωςδήποτε τά βιβλία πού θά γραφοῦν θά εἶναι καλά.

Σχετικά με τη γνώμη του εισηγητή ότι αξιολογία πρόσωπα δε δέχονται να υποστούν τη δοκιμασία της κρίσεως, ενώ δέχονται εύχαρίστως την ανύψωση, λέγει ότι το Τμήμα θα πρέπει να ενθαρρύνει τα πρόσωπα αυτά να λάβουν μέρος σε διαγωνισμό.

θεωρεῖ σκόπιμη τὴν προκήρυξη νέου διαγωνισμοῦ γιὰ τὴ συγγραφή
τῶν 6 βιβλίων, διότι:

των 6 βιβλίων, διότι:

- 1) Είναι ο περισσότερο αντικειμενικός και αδιάβλητος τρόπος.
- 2) Ο προηγούμενος διαγωνισμός απέδωσε ικανοποιητικά αποτελέσματα στις περιπτώσεις 26 βιβλίων και μόνο 6 περιπτώσεις δεν απέδωσε κατάλληλα βιβλία. Καλό θά ήταν πρ Τμήμα να δοκιμάσει την εμπειρία ενός δευτέρου διαγωνισμού.

- 3) Στο νέο διαγωνισμό είναι δυνατόν να επανέλθουν όλοι οι συγγραφείς αλλά όποσδήποτε θα προσέλθουν και άλλα νέα αξιολογικά πρόσωπα και
- 4) Αν το Τμήμα μειώσει το χρόνο προθεσμίας συγγραφής των βιβλίων είναι δυνατό/τά παιδιά να έχουν νέα διδακτικά βιβλία στα μαθήματα αυτά το σχολικό έτος 1980-81.

Επίσης ο κ. Πασσάκος έχει τη γνώμη ότι πρέπει να γίνεται καλύτερη ενημέρωση, ώστε όλοι εκείνοι που ενδιαφέρονται για τη συγγραφή διδακτικών βιβλίων να πληροφορούνται εγκαίρως την προκήρυξη διαγωνισμού.

Το Τμήμα, αφού έλαβε υπόψη του: α) το έγγραφο αριθμ. Γ/4600/18-7-79 της Δ/σεως Έφαρμ. Προγραμ. Δ.Ε. του ΥΠΕΠΘ, β) την εισήγηση του κ.Β. Κονιδιτσιώτη, Συμβούλου Β', και γ) τη διεξοδική συζήτηση μεταξύ των μελών

κατά πλειοψηφία αποφασίζεται

Γνωμοδοτεί να γίνει ανάθεση για την συγγραφή των εξι (6) διδακτικών βιβλίων στα μαθήματα που δέν απέδωσε ο τελευταίος διαγωνισμός, ήτοι:

- 1) Γραμματική Δ' Δημοτικού, 2) Ιστορία Δ' Δημοτικού, 3) Ιστορία Ε' Δημοτικού, 4) Φυσιογνωστικά Ε' Δημοτικού, 5) Φυσιογνωστικά ΣΤ' Δημοτικού και 6) Αγωγή του Πολίτη ΣΤ' Δημοτικού.

Μειοψηφεί ο κ. Πασσάκος, Σύμβουλος Β', ο οποίος προτείνει να γίνει προκήρυξη νέου διαγωνισμού, για τους λόγους που αναφέρονται στο σκεπτικό της πράξεως.

Επειτα από αυτά έληξε η συνεδρία.

Προεδρεύων
Βαρ. Κονιδιτσιώτης

Η Γραμματέας
Εύρυς. Παπανικολάου

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΘΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ
ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΚΕΝΤΡΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΜΕΛΕΤΩΝ
ΚΑΙ ΕΠΙΜΟΡΦΩΣΕΩΣ (ΚΕΜΕ)
ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΕΩΣ

Πράξη 66/1979

Σήμερα, 14 Αυγούστου 1979 ημέρα Τρίτη και ώρα 9.30 πρωινή, συνεδρίασε το Τμήμα Δημοτικής 'Εκπαιδεύσεως του Κέντρου 'Εκπαιδευ-
τικών Μελετών και 'Επιμορφώσεως στην αΐθουσα συνεδριάσεών του (Λεω-
φόρου 2, 'Αθήνα).

Ήλθαν μέρος στη συνεδρίαση, αφού προσιλήθησαν σύμφωνα με τη νόμιμη διαδικασία από τον Προεδρεύοντα του Τμήματος κ. Βασ. Κονι-
δισιώτη, Σύμβουλο Β', οί κ.κ. Δημ. 'Ανδριόπουλος, Νικ. Βλουτίδης,
Κων/νος Πασσάνιος, Νικ. Παπαδόπουλος, Σύμβουλοι Β', 'Ι. Χριστοῦς,
Δ. Μελάς, Εισηγητές του ΚΕΜΕ, καθώς και ἡ γραμματέας του Τμήματος
Εύρυςση Παπανικολάου με βαθμό 60.

Θέματα ἡμερήσιας διατάξεως

- ΘΕΜΑ 1ο. Έγκριση στο σύνολο και ἀποστολή του νέου αναλυτικοῦ προ-
γράμματος τῶν Νηπιαγωγείων γιά διατύπωση γνώμης στις Σχο-
λές Νηπιαγωγῶν, τό Μ.Δ.Δ.Ε και τίς νηπιαγωγούς.
Εισηγητής κ. Β. Κονιδισιώτης.
- ΘΕΜΑ 2ο. Χορήγηση ἀντιγράφου τῆς ἀριθμ. 40/1979 πράξεως του ΚΕΜΕ
στήν κ. Βασιλική Στεφανίδου.
- ΘΕΜΑ 3ο. Χορήγηση ἀντιγράφου τῆς ἀριθμ. 40/1979 πράξεως του ΚΕΜΕ
στόν κ. 'Ι. Γιαννέλη.
- ΘΕΜΑ 4ο. Χορήγηση ἀντιγράφου τῆς ἀριθμ. 40/1979 πράξεως του ΚΕΜΕ
στόν κ. Γεωργ. Μαισινόπουλο.
- ΘΕΜΑ 5ο. Χορήγηση ἀντιγράφου τῆς ἀριθμ. 35/9-4-79 πράξεως του ΚΕΜΕ
στόν κ. Μ. Σμαραγδάκη.
- ΘΕΜΑ 6ο. Γνωμοδότηση γιά τά βιβλία "Παίζοντας γράφω και διαβάζω"
και "Παίζοντας μαθαίνω τῇ γλώσσᾱ μας" του κ. 'Ι. Πασαμέρα.
- ΘΕΜΑ 7ο. Γνωμοδότηση γιά τό βιβλίο "Παιδική χαρά" τῆς κ. 'Αγγελι-
κῆς Κολιοῦ.

Στήν ἀρχή ἐπικυρώνεται τό πρακτικό τῆς προηγούμενης συνεδρίας.

Θέμα 1ο - Έγκριση στο σύνολο και αποστολή του νέου αναλυτικού προγράμματος του Νηπιαγωγείου για διατύπωση γνώμης στις Σχολές Νηπιαγωγών, το Μ.Δ.Δ.Ε. και τις νηπιαγωγούς. Εισηγητής κ. Β. Κονιδιτσιώτης.

Ο εισηγητής θέτει υπόψη του Τμήματος τάξεως: Μέ τη συνεργασία ειδικών παιδαγωγών το Τμήμα μερίμνησε για την έκδοση νέου 'Αναλυτικού Προγράμματος του Νηπιαγωγείου. Σε συνεδρίες που έγιναν κατά αιρούς συζητήθηκαν και έγιναν τα τμήματα του νέου προγράμματος. Τα τμήματα αυτά ενώθηκαν και επεξεργάστηκαν από τον ίδιο τον εισηγητή Β. Κονιδιτσιώτη, ώστε να αποτελούν ήδη ένα πλήρες πρόγραμμα που προβλέπει την οργάνωση της ζωής και των δραστηριοτήτων του Νηπιαγωγείου κατά τρόπο ελαστικό και ενδεικτικό.

Παρακαλείται το Τμήμα, αφού συζητήσει γενικά και στις λεπτομέρειες, να εγκρίνει το Α.Π. και στο σύνολο και να αποφασίσει να προτείνει στο Υπουργείο την αποστολή του Α.Π. στις Σχολές Νηπιαγωγών, στο Μ.Δ.Δ.Ε. (Τμήμα Νηπιαγωγών) και στις νηπιαγωγούς για διατύπωση γνώμης.

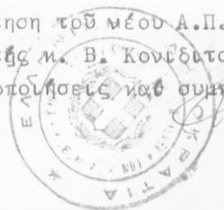
Έπειτα από την εισήγηση ακολουθήσε διεξοδική συζήτηση του νέου Α.Π. γενικά και στις λεπτομέρειες ως εξής:

Ο κ. Ν. Βλουτίδης, Σύμβουλος Β', παρατηρεί ότι το νέο Α.Π. είναι δυνατό να θεωρηθεί βαρύ. Στην παρατήρηση αυτή ο Προεδρεύων του Τμήματος κ. Β. Κονιδιτσιώτης, Σύμβουλος Β', απαντά ότι είναι προτιμότερο να είναι βαρύ, γιατί έπειτα και από τυχόν συμφωνες παρατηρήσεις θα είναι εύκολο, αν χρειαστεί, να καταρτιστεί ένα Α.Π. πιο ελαφρύ.

Ο κ. Κ. Πασάκος, Σύμβουλος Β', παρατηρεί ότι θα ήταν πιο όρθο να αντικατασταθεί στη σελ. 15 ή λέξη "ΟΔΗΓΙΕΣ" με τη λέξη "ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ". Τοῦτο γίνεται αποδεκτό.

Ο κ. Ν. Παπαδόπουλος, Σύμβουλος Β', καθώς και οι Εισηγητές κ. Δ. Μελάς και Ι. Χριστιάνης παρατηρούν ότι το νέο Α.Π. στο σύνολό του είναι άρτιο. Ο κ. Δ. Ανδριόπουλος παρατηρεί ότι πρέπει να γίνουν συμπόσεις σε ορισμένα σημεία του Α.Π.

Έπειτα το Τμήμα εισέρχεται στη συζήτηση του νέου Α.Π. στις λεπτομέρειες του και παρακαλείται ο εισηγητής κ. Β. Κονιδιτσιώτης, Σύμβουλος Β', να επιφέρει τις σχετικές τροποποιήσεις και συμπόσεις στο τελικό κείμενο.

Έπειτα από αυτά το Τμήμα,

όμοφωνα αποφασίζεται

Έγκρίνει στο σύνολο το νέο Α.Π. του Νηπιαγωγείου και προτείνει να σταλεί από το Υπουργείο για γνωμοδότηση: α) στις Σχολές Νηπιαγωγών, β) στο Μ.Δ.Δ.Ε., Τμήμα Νηπιαγωγών, και γ) στους κ. Επόπτες Δ.Ε. με την παράκληση να το αποστείλουν σε τρεις (3) επιθεωρητές ο καθένας για να το συζητήσουν με τις έμπειρες και καταρτισμένες νηπιαγωγούς της περιφέρειας τους και να διατυπώσουν τις παρατηρήσεις τους.

Οι παρατηρήσεις από κάθε Σχολή Νηπιαγωγών, από το Μ.Δ.Δ.Ε. και από κάθε Επιθεώρηση (συνολικά από 50 αποδέκτες) να σταλούν στο Τμήμα Δημοτικής του ΚΕΜΕ συγκεντρωτικά, έπεξεργασμένες σε ένα σώμα, με την εύθυνη ενός προσώπου, που θα όρλουν οι Διευθυντές των Σχολών και οι Επιθεωρητές.

Ως προθεσμία είναι δυνατόν να όριστετ ή χρονική διάρκεια ενός (1) μήνα από την ήμερομηνία της παραλαβής του Σχεδίου του νέου Α.Π. από τις Σχολές και τις Επιθεωρήσεις.

Handwritten signature

ΘΕΜΑ 2ο. Χορήγηση αντίγραφου της αριθμ. 40/1979 πράξεως του ΚΕΜΕ στην κ. Βασιλική Στεφανίδου.

Ο Προεδρεύων του Τμήματος κ. Γεώργιος Κονιδιτσιώτης, Σύμβουλος Β', θέτει υπόψη του Τμήματος α) τό έγγραφο αριθμ. Γ/4553/25-7-1979 του Υπουργείου Έθν. Αιδείας και Θρησκευμάτων, β) την από 16-7-1979 αίτηση της κ. Βασιλικής Στεφανίδου, με την οποία ζητεί αντίγραφο της αριθμ. 40/1979 πράξεως του Τμήματος Δημοτικής Εκπαίδευσης της Επιτροπής κρι- του ΚΕΜΕ, που αναφέρεται στην έγκριση πράξεως της Έπιτροπής κρι- σεως του διδακτικού βιβλίου "Αλφαβητάριο" και εισηγείται να χορη- γηθεί τό αίτομένο αντίγραφο.

Τό Τμήμα, ύστερα από συζήτηση,

όμοφωνα αποφαινεται

να χορηγηθεί στην κ. Βασιλική Στεφανίδου αντίγραφο της πράξεως αριθμ. 40/17-4-1979 του Τμήματος Δημοτικής Εκπαίδευσης του ΚΕΜΕ, που ανα- φέρεται στο διδακτικό βιβλίο "Αλφαβητάριο".

(Handwritten signature)

ΘΕΜΑ 3ο. Χορήγηση αντιγράφου της αριθμ. 40/1979 πράξεως του ΚΕΜΕ στον κ. 'Ι. Γιαννέλη.

'Ο Προεδρεύων του Τμήματος κ. Βασ.Κονιδιτσιώτης, Σύμβουλος Β', θέτει υπόψη του Τμήματος α) τό έγγραφο αριθμ. Γ/4554/25-7-1979 του ΥΠΕΠΘ καί β) την από 16-7-1979 αίτηση του κ. 'Ι. Γιαννέλη, μέ την όποία ζητεῖ ἀντίγραφο τῆς ἀριθμ. 40/1979 Πράξεως τοῦ Τμήματος Δ.Ε. τοῦ ΚΕΜΕ, πού ἀναφέρεται στήν ἔγκριση πράξεως τῆς Ἐπιτροπῆς κρισεως τοῦ διδακτικοῦ βιβλίου "Ἀλφαβητάριο" καί εἰσηγεῖται νά χορηγηθεῖ τό αἰτούμενο ἀντίγραφο.

Τό Τμήμα, ὕστερα ἀπό συζήτηση
ὁμόφωνα ἀποφαίνεται

νά χορηγηθεῖ στό κ. 'Ιωάννη Γιαννέλη ἀντίγραφο τῆς ἀριθμ. 40/17-4-1979 πράξεως τοῦ Τμήματος Δημοτινῆς Ἐκπαιδεύσεως τοῦ ΚΕΜΕ, πού ἀναφέρεται στό διδακτινὸ βιβλίο "Ἀλφαβητάριο".

Handwritten signature

ΘΕΜΑ 4ο. Χορήγηση αντιγράφου της άριθμ. 40/1979 πράξεως του ΚΕΜΕ στον κ. Γεώργιο Ματσινδópουλο.

Ο Προεδρεύων του Τμήματος κ. Βασ. Κονιδιτσιώτης, Σύμβουλος Β*, θέτει υπόψη του Τμήματος α) τὸ ἔγγραφο ἀριθμ. Γ/4410/21-7-1979 τοῦ Ὑπουργείου Ἑθνικῆς Παιδείας καὶ Θρησκ/των καὶ β) τὴν ἀπὸ 9-7-1979 ἀῖτηση τοῦ κ. Γεωργ. Ματσινδópουλου, μὲ τὴν ὁποία ζητεῖ ἀντίγραφο τῆς ἀριθμ. 40/1979 πράξεως τοῦ Τμήματος Δ.Ε. τοῦ ΚΕΜΕ, ποῦ ἀναφέρεται στὴν ἔγκριση πράξεως τῆς Ἐπιτροπῆς κρῖσεως τοῦ διδαντινοῦ βιβλίου "Ἀλφαβητάριο" καὶ εἰσηγεῖται νὰ χορηγηθεῖ τὸ αἰτούμενο ἀντίγραφο.

Τὸ Τμήμα, ὑστερα ἀπὸ συζήτηση,

ὁμόφωνα ἀποφάνεται

νὰ χορηγηθεῖ στὸν κ. Γεώργιο Ματσινδópουλο ἀντίγραφο τῆς ἀριθμ. 40/17-4-1979 πράξεως τοῦ Τμήματος Δημοτικῆς Ἑκπαιδεύσεως τοῦ ΚΕΜΕ, ποῦ ἀναφέρεται στὴ διδαντινὴ βιβλίο "Ἀλφαβητάριο".

[Handwritten signature]

ΘΕΜΑ 5ο. Χορήγηση αντίγραφου της αριθμ. 35/9-4-1979 πράξεως του ΚΕΜΕ στον κ. Μ. Σμαραγδάκη.

Ο Προεδρεύων του Τμήματος κ. Βασ. Κονιδιτσιώτης, Σύμβουλος Β', θέτει υπόψη του Τμήματος α) το έγγραφο αριθμ. Γ/4098/2-7-1979 του Υπουργείου Ήθν. Παιδείας και Θρησκευμάτων και β) την από 26-6-1979 αίτηση του συγγραφέα Μιχαήλ Σμαραγδάκη με την οποία ζητεί αντίγραφο της αριθμ. 35/1979 πράξεως του Τμήματος Δ.Ε. του ΚΕΜΕ, που αναφέρεται στην ξγίριση πράξεως της Επιτροπής κρίσεως του διδακτικού βιβλίου "Αριθμητική-Γεωμετρία ΣΤ' Δημοτικού" και εισηγείται να χορηγηθεί το αίτομένο αντίγραφο.

Το Τμήμα, ύστερα από συζήτηση,

όμοφωνα αποφαινεται

να χορηγηθεί στον κ. *Μ. Σμαραγδάκη* αντίγραφο της αριθμ. 35/9-4-1979 πράξεως του Τμήματος Δημοτικής Εκπαίδευσης του ΚΕΜΕ, που αναφέρεται στο διδακτικό βιβλίο "Αριθμητική-Γεωμετρία ΣΤ' Δημοτικού".

ΘΕΜΑ 6ο. Γνωμοδότηση για τὰ βιβλία: "Παίζοντας γράφω και διαβάζω"
και "Παίζοντας μαθαίνω τη γλώσσα μας" του 'Ι. Πασαμέρα.

Ο αρμόδιος για τὸ θέμα εισηγητής κ. Δ. Μελάς, Εισηγητής του
ΚΕΜΕ, εισηγείται τὰ ακόλουθα:

"Πρόκειται για δύο φωτοτυπημένα χειρόγραφα 67 και 23 σελίδων αντίστοι-
χα, για τὰ ὅποια ὁ κ. Πασαμέρας ζητεῖ νὰ διατυπώσει γνώμη τὸ ΚΕΜΕ
για τὴ χρησιμότητά τους.

Σύμφωνα μέ τὸ νόμο 186/1975, ἄρθρο 2, παρ. 5 τὸ ΚΕΜΕ γνωματεύει
για τὴ χρησιμότητα κυκλοφορούντων βιβλίων. Τὸ χειρόγραφο δοῦναι τοῦ
κ. Πασαμέρα δὲν ἐμπίπτει στὴν ἀπαίτηση αὐτή. Ὁ ἐνδιαφερόμενος ἐξάλλου
ἔχει ὑποβάλει τὰ ἔδια αὐτὰ δοκίμια, ὡς δείγμα συγγραφῆς βιβλίων γλώσ-
σας για τὰ 'Ελληνόπουλα τῆς Δυτ. Γερμανίας, μετὰ τὴ σχετικὴ προκήρυ-
ξη τοῦ συμβούλου ἐκπαιδεύσεως τῆς 'Ελληνικῆς Πρεσβείας στὴ Βόνη.

Ἐπειδὴ τὰ δοκίμια ποὺ ὑποβλήθηκαν δὲν μποροῦν νὰ χαρακτηριστοῦν
ὡς βιβλία καὶ ἐπειδὴ ἐνικρεμὲτ ἡ λήψη ἀποφάσεως για τὴν ἀνάθεση συγγρα-
φῆς βιβλίων γλῶσσας για τὰ 'Ελληνόπουλα στὴ Δ. Γερμανία, προτείνω
νὰ μὴν προχωρήσει τὸ Τμῆμα στὴν οὐσιαστικὴ κρίση τῶν χειρογράφων για
λόγους τυπικοῦς.

Τὸ Τμῆμα, ἀφοῦ ἔλαβε ὑπόψη του: α) Τὸ ἔγγραφο ἀριθμ. Φ. 184.131/
337/2/3746/12-5-79 τῆς Δ/νσεως Ε.Ε.Ε. τοῦ 'Υπουργείου 'Εθν. Παιδείας
καὶ Θρησκ./των, β) τὴν ἀπὸ 10-4-79 αἴτηση τοῦ κ. 'Ι. Πασαμέρα, γ) τὴν
εἰσήγηση τοῦ κ. Μελά, Εισηγητῆ τοῦ ΚΕΜΕ, καὶ δ) τὴ διεξοδικὴ συζή-
τηση μεταξὺ τῶν μελῶν

ὁμόφωνα ἀποφαινεται

Δὲν εἰσέρχεται στὴν οὐσιαστικὴ κρίση τῶν χειρογράφων τοῦ κ.
Πασαμέρα, ἐπειδὴ τὰ δοκίμια ποὺ ὑποβλήθηκαν δὲν μποροῦν νὰ χαρακτη-
ριστοῦν ὡς βιβλία καὶ ἐπειδὴ ἐνικρεμὲτ ἡ λήψη ἀποφάσεως για τὴν ἀνά-
θεση συγγραφῆς βιβλίων γλῶσσας για τὰ 'Ελληνόπουλα στὴ Δ. Γερμανία,

Πράξη 67

Σήμερα 17 Αυγούστου 1979, ημέρα Παρασκευή και ώρα 10.30 πρωινή, το Τμήμα Δημοτικής Ένπαιδεύσεως του Κέντρου Ένπαιδευτικών Μελετών και Έπιμορφώσεως (ΚΕΜΕ) συνεδρίασε στην αίθουσα συνεδριάσεών του (Δε-
κάρ 2, Αθήνα) με προεδρεύοντα τον κ. Βασ. Κονιδιτσιώτη, Σύμβουλο Β'.

Στή συνεδρίαση έλαβαν μέρος οι κ.κ. Κων. Πασσάκος, Δημ. Άνδριό-
πουλος, Νιν. Βλουτίδης, Νιν. Παπαδόπουλος, Σύμβουλοι Β', Άριστ. Βου-
γιούκας, Γεώργ. Παραγιουδάκης, Άντ. Μπενέος, Ειδικοί Σύμβουλοι του
ΚΕΜΕ, Διον. Μελάς και Ίωάν. Χριστιάνς, Εισηγητές του ΚΕΜΕ. Χρέη γραμ-
ματέα έκανε ή φιλόλογος Παρασκευή Παπαδημητρίου, που ύπηρετεί με από-
σπαση στο ΚΕΜΕ.

Άπουσίαζε ό κ. Στ. Παπασημαϊόπουλος, συνεισηγητής του θέματος της
ήμερήσιας διατάξεως, γιατί είχε άπασχόληση στον Ο Σ Κ .

ΘΕΜΑ ΗΜΕΡΗΣΙΑΣ ΔΙΑΤΑΞΕΩΣ

Έπιδιδάξεις γενικών ένοτήτων Φυσικής.
Εισηγητές οι κ.κ.: Νιν. Βλουτίδης, Σύμβουλος Β', και Στεφ. Παπασημαϊό-
πουλος, Εισηγητής του ΚΕΜΕ.

Άφού διαπιστώθηκε άπαρτία και έπικυρώθηκε ή προηγούμενη πράξη το
Τμήμα άρχισε την εξέταση του θέματος της ήμερήσιας διατάξεως.

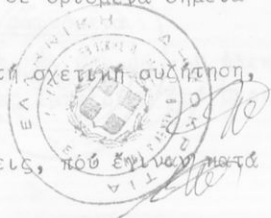
Ό εισηγητής του θέματος κ. Νιν. Βλουτίδης, Σύμβουλος Β', έθεσε
ύπόψη των μελών του Τμήματος γραπτή εισήγηση, προΐδν συνεργασίας του
με τον κ. Στεφ. Παπασημαϊόπουλο, Εισηγητή του ΚΕΜΕ.

Άκολούθησε διεξοδική συζήτηση κατά την όποια έγινε ανταλλαγή γνω-
μών και προτάσεις για τη βελτίωση της εισήγησης σε όρισμένα σημεία
της.

Τό Τμήμα, άφού έλαβε ύπόψη την εισήγηση και τη σχετική συζήτηση,

αποφάσισε να :

Δέχεται όμόφωνα την εισήγηση με τις βελτιώσεις, που έγιναν κατά

τή συζήτηση, και ή όποια έχει ως εξής:

Φ Υ Σ Ι Κ Α

Ε Π Ι Δ Ι Ω Ξ Ε Ι Σ Γ Ε Ν Ι Κ Ω Ν Ε Ν Ο Τ Η Τ Ω Ν

Σύμφωνα με όσα αναφέρονται στη παραγρ. 1 του σκοπού του μαθήματος, οι μαθητές νά γίνουν ικανοί:

Ε' ΤΑΞΗ

1. Υλη και ενέργεια

- (α) Νά γνωρίσουν τίσ διάφορες μορφές και διάφορα είδη τής ύλης και νά κατανοήσουν τήν έννοια τής ενέργειας.
- (β) Νά κατανοήσουν τίσ ιδιότητες και τίσ σχέσεις τών συστατικῶν τής ύλης.
- (γ) Νά γνωρίσουν όρισμένες εφαρμογές τών ιδιοτήτων και σχέσεων τών συστατικῶν τής ύλης και νά ἐντιμήςουν τή χρησιμότητά τους.

2. Η θερμότητα και οι επιδράσεις της στην άνδργανη και ζωντανή ύλη.

- (α) Νά κατανοήσουν τά φαινόμενα τής θερμότητας γενικά και είδινά τής ήλιακῆς ακτινοβολίας και νά ἐντιμήςουν τίσ διάφορες επιδράσεις τους στην άνδργανη ύλη και τά βιολογικά φαινόμενα.
- (β) Νά κατανοήσουν και νά αξιολογήσουν τή σημασία τής θερμότητας και τής φωτεινῆς ενέργειας στά φυτά και νά ἐπισημάνουν τό ρόλο του περιβάλλοντος για τήν ἐπιβίωσή τους.

3. Μηχανική ενέργεια και δυνάμεις

- (α) Νά κατανοήσουν τή δυναμική και κινητική ενέργεια ως μηχανικό φαινόμενο.
- (β) Νά κατανοήσουν και νά ἐντιμήςουν τίσ διάφορες εφαρμογές τής μηχανικής ενέργειας και γενικά τήν πρόοδο τής ἐπιστήμης στο τομέα αυτό.

4. Βασικές αρχές για τά ηλεκτρικά και μαγνητικά φαινόμενα

- N'άποκτήσουν γενικές γνώσεις για τά στοιχειώδη φαινόμενα του ήλεκτρισμού και μαγνητισμού ως και τίσ απαραίτητες ἐμπειρίες από πειρικές εφαρμογές.

5. Βιολογικά φαινόμενα-Φυτικοί και ζωικοί οργανισμοί.

- (α) Νά κατανοήσουν τις μετατροπές της χημικής ενέργειας και νά τις συσχετίσουν κατὰ τήν εξέταση των βιολογικών φαινομένων.
- (β) Νά γνωρίσουν τή δομή και τις λειτουργίες του κυττάρου.
- (γ) Νά γνωρίσουν τό ανθρώπινο σώμα, τά διάφορα οργανικά συστήματα και νά πληροφορηθούν σύγχρονους τρόπους ύγιεινής τους.

6. Στατική και δυναμική θεώρηση υγρών και αερίων

- (α) Νά γνωρίσουν τά ρευστά από στατική και δυναμική άποψη και νά κατανοήσουν τις εφαρμογές τους.
- (β) Νά επισημάνουν και νά κατανοήσουν τις αναλογίες που υπάρχουν ανάμεσα στις λειτουργίες όρισμένων όργάνων του ανθρώπινου σώματος και στις λειτουργίες όρισμένων μηχανικών κατασκευών.

7. Σύσταση και έμμετάλλευση του ύπεδάφους

- (α) Νά γνωρίσουν όρισμένα συστατικά του ύπεδάφους και νά έπιτιμήσουν τή σπουδαιότητά τους για τήν ανάπτυξη της έθνικής οίονομίας.
- (β) Νά κατανοήσουν και νά αξιολογήσουν τις διάφορες έπιπτώσεις που έχει ή έμμετάλλευση του ύπεδάφους στο περιβάλλον.

ΣΤ* ΤΑΞΗ

1. "Υλη και ενέργεια

Νά αποκτήσουν γενικές γνώσεις για τή δομή της ύλης και τή θερμοπυρηνική ενέργεια.

2. Επιδράσεις και αποτελέσματα της θερμικής ενέργειας

- (α) Νά κατανοήσουν μερικά φαινόμενα της άνδóργανης ύλης που είναι αποτελέσματα της θερμικής ενέργειας.
- (β) Νά κατανοήσουν τις σχέσεις των άτμοσφαιρικών φαινομένων με τήν ήλιακή θερμότητα.
- (γ) Νά γνωρίσουν και έπιτιμήσουν τις επιδράσεις της θερμικής ενέργειας στην ανάπτυξη φυτών και ζώων.

3. Γεωλογικά φαινόμενα - Σύσταση και έμετάλλευση του υπεδάφους

- (α) Ν' αποκτήσουν γενικές γνώσεις για την κατάσταση και εξέλιξη του στερεού φλοιού της γης.
- (β) Νά εκτιμήσουν την οίκονομική σημασία του υπεδάφους και νά πληροφορηθούν τρόπους έμεταλλεύσεώς του.
- (γ) Νά επισημάνουν τά όφέλη και τούς κινδύνους από την έμετάλλευση του υπεδάφους.

4. Μεταφορά ενέργειας και κίνηση σωμάτων σε συνεχή μέσα

- (α) Νά κατανοήσουν τή μετάδοση της μηχανικής ενέργειας μέ κύματα.
- (β) Νά κατανοήσουν τήν κίνηση ύλινών σωμάτων σε συγκεκριμένες περιπτώσεις (τριβή).

5. Ηλεκτρομαγνητικά φαινόμενα και εφαρμογές

- (α) Νά κατανοήσουν τά ηλεκτρομαγνητικά φαινόμενα από τά απλούστερα μέχρις εκείνα που είναι γνωστά από τήν εφαρμογή τους στη σύγχρονη τεχνολογία.
- (β) Νά συσχετίσουν όρισμένα ηλεκτρομαγνητικά φαινόμενα μέ ανάλογες λειτουργίες έμβιων όργανισμών.

6. Ο ρόλος της χημικής ενέργειας στην έπιβίωση των ζώων

- (α) Νά κατανοήσουν και αξιολογήσουν τόν ρόλο της μετατροπής της ενέργειας στα έμβια όντα και τήν ενεργειακή άποταμίευση και άποδέσμευση σε διάφορα είδη ζώων.
- (β) Νά συγκρίνουν τήν άπόδοση αυτής της άποταμιεύσεως στα έντομα και θηλαστικά.

7. Ο άνθρωπος και τό περιβάλλον

- (α) Νά κατανοήσουν τήν άλληλεπίδραση συνθηκών περιβάλλοντος και έμβιων όργανισμών.
- (β) Νά κατανοήσουν και αξιολογήσουν τόν ρόλο του ανθρώπου στην άσρροπία

τῆς φύσεως.

(Υ) Να καλλιιεργήσουν τήν αγάπη πρὸς τή φύση καί νά συνειδητοποιήσουν τήν ἀνάγκη τῆς προστασίας τοῦ φυσικοῦ περιβάλλοντος.

Στο σημείο αυτό έληξε η συνεδρίαση.

Ἡ Γραμματέας

Μαυραδρυφείο

Παρασι. Παπαδημητρίου

Ο Προεδρεύων

Βασ. Κουλιδισιώτης

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΘΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ
ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΚΕΝΤΡΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΜΕΛΕΤΩΝ
ΚΑΙ ΕΠΙΜΟΡΦΩΣΕΩΣ (ΚΕΜΕ)
ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΕΩΣ

Πράξη 68/1979

Σήμερα 21 Αυγούστου 1979, ημέρα Τρίτη και ώρα 11 πρωινή, το Τμήμα της Δημοτικής Έκπαιδευσης του Κέντρου Έκπαιδευτικών Μελετών και Επιμορφώσεως (ΚΕΜΕ) συνεδρίασε στην αίθουσα συνεδριάσεών του (Λεωχάρους 2-Αθήνα) με προεδρεύοντα τον κ. Βασ. Κονιδιτσιώτη, Σύμβουλο Β'.

Στή συνεδρίαση έλαβαν μέρος οι κ.κ.: Κων. Πασσάκιος, Δημ. Ανδριόπουλος, Νικ. Βλουτίδης, Νικ. Παπαδόπουλος, Σύμβουλοι Β', και Διον. Μελάς, Εισηγητής του ΚΕΜΕ. Χρήη γραμματέα έκανε ή φιλόλογος Παρασιευή Παπαδημητρίου, που ύπηρετετ με άποσπαση στο ΚΕΜΕ.

Δέν παραβρέθηκε στή συνεδρίαση ό κ. 'Ι. Χριστιάνς, γιατί είχε άδεια.

Θέματα ήμερήσιας διατάξεως

ΘΕΜΑ 1ο. Έγκριση πράξεων της Έπιτροπής κρίσεως για την ειςινοογράφηση των βιβλίων : 1) 'Αναγνωστινοϋ Γ' τάξ. Δημοτ. , 2) 'Αναγνωστινοϋ Δ' τάξεως Δημοτ. και 3) Γραμματινης Γ' τάξ. Δημοτ. Είσηγητής κ. Βασ. Κονιδιτσιώτης, Σύμβουλος Β'.

ΘΕΜΑ 2ο. Χορήγηση άντιγράφου της πράξεως άριθμ. 40/1979 του Τμήματος Δ.Ε. του ΚΕΜΕ στον Γεώργ. 'Ασανλδή.

ΘΕΜΑ 3ο. Χορήγηση άντιγράφου της πράξ. άριθμ. 40/1979 του Τμήματος Δ.Ε. του ΚΕΜΕ στους Πραπαβέση Θεοφάνη και Μιχαήλ λίδου-Πραπαβέση Βιολέτα.

'Αφοϋ διαπιστώθηκε άπαρτία και έπικυρώθηκε ή προηγούμενη πράξη, το Τμήμα άρχισε την εξέταση των θεμάτων της ήμερήσιας διατάξεως.

. / .

ΘΕΜΑ 1ο. Έγκριση πράξεων της Έπιτροπής κρίσεως για την είκονογρά-
φηση των βιβλίων: 1) 'Αναγνωστικοῦ Γ* τάξεως, 2) 'Αναγνω-
στικοῦ Δ* τάξεως καὶ 3) Γραμματιῆς Γ* τάξεως.

Ὁ Προεδρεύων τοῦ Τμήματος κ. Βασ. Κονιδιτσιώτης, Σύμβουλος Β*,
Εἰσηγητὴς τοῦ θέματος, εἶπε τὰ ἑξῆς:

Με τὸ ἔγγραφο τῆς Δ/νσεως Ἐφαρμογ. Προγραμ. Δ.Ε. τοῦ ΥΠΕΠΘ
ἀριθμ. Γ/4661/21-7-79 διαβιβάσθηκαν στὸ ΚΕΜΕ γιὰ ἔγκριση, σύμφωνα
με τὸ ἀρθρο 2 παραγρ. 5 τοῦ Ν.186/75 καὶ τὸ ἀρθρο 80 παραγρ. 4 τοῦ
Ν.309/76, οἱ πράξεις τῆς Ἐπιτροπῆς ποὺ συγκροτήθηκε με τὴν ἀριθμ.
Γ/2448/7-4-1979 ἀπόφαση τοῦ κ. Ὑπουργοῦ Ἐθν. Παιδείας καὶ Θρησκ./των
γιὰ τὴν κρίση τῆς εἰκονογραφήσεως τῶν πιὸ πάνω βιβλίων. Ἡ Ἐπιτροπὴ
θεωρεῖ ὅτι οἱ εἰκονογραφήσεις τῶν βιβλίων: 1) 'Αναγνωστικοῦ Γ* τάξ. ,
2) 'Αναγνωστικοῦ Δ* τάξ. καὶ 3) Γραμματιῆς Γ* τάξεως, ποὺ ἔγιναν
κατόπιν ἀναθέσεως με τὴν ἀριθμ. Γ/1938/21-3-79, Γ/1939/21-3-79 καὶ
Γ/2589/13-4-79 ἀποφάσεις τοῦ κ. Ὑπουργοῦ, ἀντίστοιχα, στοὺς καλλι-
τέχνες Ἐλ. Μωραΐτου-Παπαδοπούλου, Νότα Σιοτρόπου-Γεωργίου καὶ Νίκη
Ἀρχοντίδου, ἀνταποκρίνονται στὸ σιοπὸ ποὺ ἐπιδιώκουν καὶ προτείνει
τὴν ἔγκρισή τους.

Ὁ κ. Βασ. Κονιδιτσιώτης εἰσηγεῖται στὸ Τμήμα νὰ ἐγκρίνει τὶς πρά-
ξεις τῆς Ἐπιτροπῆς, ὅπως ἔχουν.

Ἀκολούθησε συζήτηση καὶ ἀνταλλάχθηκαν διάφορες ἀπόψεις.

Οἱ Σύμβουλοι Β* κ. Κων. Πασσάνιος καὶ Ν. Βλουτίδης διαπιστώνουν ὅτι
δὲν ὑπῆρξε δυνατότητα νὰ ἐξετασθεῖ καὶ νὰ μελετηθεῖ ἡ οὐσία τοῦ θέμα-
τος.

Τὸ Τμήμα, ἀφοῦ ἔλαβε ὑπόψη:

α) Τὸ ἔγγραφο ἀριθμ. Γ/4661/21-7-1979 τῆς Δ/νσεως Ἐφαρμογ. Προγραμ. Δ.Ε.
τοῦ ΥΠΕΠΘ, 2) τὶς πράξεις τῆς Ἐπιτροπῆς εἰκονογραφήσεως τῶν διδα-
κτικῶν βιβλίων τοῦ θέματος, 3) τὴν εἰσήγηση τοῦ κ. Βασ. Κονιδιτσιώ-
τη, Συμβούλου Β* καὶ 4) τὴν συζήτηση ποὺ ἀκολούθησε,

ἀποφασίζεται

Ἐγκρίνει ὁμόφωνα τὰ πρακτικὰ τῆς Ἐπιτροπῆς κρίσεως γιὰ τὴν εἰκονο-
γράφηση τῶν βιβλίων:

- 1) 'Αναγνωστικοῦ Γ' τάξεως Δημοτ. τῆς 'Αγγελ. Βαρελᾶ, ποῦ ἔγινε ἀπὸ τὴν καλλιτέχνηδα 'Ελένη Μωραΐτου-Παπαδοπούλου, 2) 'Αναγνωστικοῦ Δ' τάξ. Δημοτ. τῆς Γαλάτριάς Γρηγοριάδου-Σουρέλη, ποῦ ἔγινε ἀπὸ τὴν καλλιτέχνηδα Νότα Σιοτρόπου-Γεωργίου καὶ 3) Γραμματικῆς Γ' τάξεως Δημοτ. τοῦ Ν. Πρεάρη, ποῦ ἔγινε ἀπὸ τὴν καλλιτέχνηδα Νίγη 'Αρχοντίδου.

(Signature)

ΘΕΜΑ 3ο. Χορήγηση αντιγράφου της πράξης 40/1979 Δημοτ. Έμπ/σεως του ΚΕΜΕ στους Θεοφ. Πραπαβέση και Βιολέτα Μιχαηλίδου-Πραπαβέση.

Ο Προεδρεύων κ. Βασ. Κονιδιτσιώτης, Σύμβουλος Β', θέτει υπόψη του Τμήματος: 1) Τό έγγραφο αριθμ. Γ/4484/6-8-1979 της Δ/νσεως Έφαρμογ. Προγρ. ΔΕΠΑ του ΥΠΕΠΘ και 2) Τήν από 12-7-79 αίτηση των Θεοφ. Πραπαβέση και Βιολέτας Μιχαηλίδου Πραπαβέση με την οποία ζητούν αντίγραφο της πράξης αριθμ. 40/1979 του Τμήματος Δ.Ε. του ΚΕΜΕ, που αναφέρεται στην Έγκριση πράξεως της Έπιτροπής κρίσεως του διδαιτινίου βιβλίου "Αλφαβητάριο" και εισηγείται να τους χορηγηθεί τό αντίγραφο αυτό.

Τό Τμήμα, ύστερα από συζήτηση :

άποφάσινε ται όμόφωνα να χορηγηθεί στους : Θεοφ. Πραπαβέση και Βιολέτα Μιχαηλίδου-Πραπαβέση τό αντίγραφο της πράξης αριθμ. 40/1979 του Τμήματος Δημοτ. Έμπ/σεως του ΚΕΜΕ, που αναφέρεται στο διδαιτινίο βιβλίο "Αλφαβητάριο".

Έπειτα από αυτά έληξε ή συνεδρίαση.

Προεδρεύων
Βασ. Κονιδιτσιώτης

Η Γραμματέας

Μαυραδάκη Γεωργία

Παραση. Παπαδημητρίου

Π Ρ Α Ξ Η 69/1979

Σήμερα 23 Αυγούστου 1979, ημέρα Πέμπτη και ώρα 11 πρωινή, το Τμήμα Δημοτικής Έκπαιδευσης του Κέντρου Έκπαιδευτικών Μελετών και Έπι-
μορφώσεως (ΚΕΜΕ) συνεδρίασε στην αίθουσα συνεδριάσεών του (Λεωφόρος
2, Αθήνα) με προεδρεύοντα τον κ. Βασ. Κονιδισιώτη, Σύμβουλο Β'.

Στή συνεδρίαση έλαβαν μέρος οί κ.κ. Κων. Πασσόςκος, Δημ. Άνδρι-
πουλος, Ν.κ. Βλουτίδης, Ν.κ. Παπαδόπουλος, Σύμβουλοι Β', Γεωργ. Μαραγ-
κουδάκης, Είδιός Σύμβουλος του ΚΕΜΕ, καί Διον. Μελλάς, Εισηγητής του
ΚΕΜΕ. Χρή γραμματέα έκανε ή φιλόλογος Παρασκευή Παπαδημητρίου υπό ύπη-
ρετεί με άποσπαση στό ΚΕΜΕ.

Προσλήθηκε καί έλαβε μέρος στή συνεδρίαση καί ό κ. Α. Άδαμόπου-
λος, Εισηγητής του ΚΕΜΕ.

Δέν παραβρέθηκε στή συνεδρίαση ό κ. Ίωάν. Χριστιάς, Εισηγητής
του ΚΕΜΕ, γιατί είχε άδεια.

ΘΕΜΑΤΑ ΗΜΕΡΗΣΙΑΣ ΔΙΑΤΑΞΕΩΣ

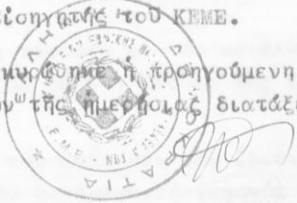
ΘΕΜΑ 1ο.- Γνωμοδότηση γιά τό βιβλίό του Ματθαίου Κοντονίνα "Στοιχεία
Μαθηματικών".

Εισηγητές: κ. Γεωργ. Μαραγκουδάκης, Είδιός Σύμβουλος του
ΚΕΜΕ, καί Α. Άδαμόπουλος, Εισηγητής του ΚΕΜΕ.

ΘΕΜΑ 2ο.- Γνωμοδότηση γιά τό βιβλίό του Στέφανου Βιτζηλαίου "Μαθηματι-
κά του καιρού μας".

Εισηγητές: κ. Γεωργ. Μαραγκουδάκης, Είδιός Σύμβουλος του
ΚΕΜΕ, καί Α. Άδαμόπουλος, Εισηγητής του ΚΕΜΕ.

Άφού διαπιστώθηκε ύπαρξία καί επληρώθηκε ή προηγούμενη συνεδρία
τό Τμήμα άρχισε την εξέταση των θεμάτων της ημερήσιας διατάξεως.

ΘΕΜΑ 1ο. Γνωμοδότηση για το βιβλίο του Ματθαίου Κοντονίνα "Στοιχεῖα Μαθηματικῶν".

Οἱ εἰσηγητὲς τοῦ θέματος κ. Γεωργ. Μαραγκουδάκης καὶ Λ. Ἀδαμόπουλος εἶπαν τὰ ἑξῆς:

Ὁ κ. Μαραγκουδάκης Γ. :

Εἰσήγηση γιὰ τὴ χρησιμότητα τῆς ἐργασίας τοῦ ΜΑΤΘΟΥ ΚΟΝΤΟΝΙΚΑ "Στοιχεῖα ΜΑΘΗΜΑΤΙΚΩΝ ΣΤ' ΔΗΜΟΤΙΚΟΥ", σύμφωνα μὲ τὴν παρ. 5 τοῦ ἄρθρ. 2 τοῦ Ν.186/1975.

Σχετ. ἔγγρ. Φ.3097171/Τ1559

- Ἐπαναφέρω τὴ σχετικὴ ἀλληλογραφία μὲ τὶς παρακάτω παρατηρήσεις:
1. Ἡ μαθηματικὴ ὕλη εἶναι νέα καὶ ἀξιόλογη. Παρόμοια ὕλη ἔχει προγραμματιστεῖ στὸ συντασσόμενο ἀπὸ τὴν ὁμάδα τοῦ ΚΕΜΕΝΕΟ Ἀνολυτικὸ πρόγραμμα γιὰ τὰ Μαθηματικά (Δυνάμεις, λόγοι καὶ ἀναλογίες, ἰσοότητες, γράμματα γιὰ τὰ Μαθηματικά (Δυνάμεις, λόγοι καὶ ἀναλογίες, ἰσοότητες, ἔξισώσεις, γραφικὲς παραστάσεις κ.ἄ.).
 2. Ὁ τρόπος παρουσιάσεως τῆς ὕλης εἶναι ἀριετὰ μεθοδικός. Γίνεται ἀνολυτικὴ παρουσίαση τῶν νέων στοιχείων, μὲ ὁρὰ ἐπιλεγμένα-καὶ διαβαθμισμένα ὡς πρὸς τὴ δυσκολία-παραδείγματα.
 3. Ἡ γλῶσσα εἶναι σχεδὸν ἀφοψή. Ὑπάρχουν, βέβαια, ἐλάχιστες ἀβλεψίες γλωσσικὲς καὶ περιεχομένου (π.χ. τέσσερεις, 307 2.2.3.5, $0,5^6 = 0,6 \cdot 0,6 \cdot 0,6 \cdot 0,6 \cdot 0,6 \cdot 0,6$ κ.ἄ.), οἱ ὁποῖες ὅμως εὐκόλα μποροῦν νὰ διορθωθοῦν ἀπὸ τὸ συγγραφεῖα.

Συμπέρασμα: Τὸ βιβλίο κρίνεται χρήσιμο καὶ γιὰ τὸ διδασκαλὸ καὶ γιὰ τοὺς μαθητὲς.

Σημείωση: Προτείνεται ἡ μελέτη τοῦ βιβλίου καὶ ἀπὸ εἰδικὸ μαθηματικὸ.

Ὁ κ. Λ. Ἀδαμόπουλος:

Σχετικὰ μὲ τὸ βιβλίο "Στοιχεῖα Μαθηματικῶν" τοῦ Μ. Κοντονίνα ἔχω νὰ παρατηρήσω τὰ ἑξῆς.

1. Οἱ διάφορες ἔννοιες δὲν εἰσάγονται πάντοτε μὲ τὸν κατάλληλο παιδαγωγικὸ τρόπο. Βλέπε π.χ. τὰ σχετικὰ μὲ τὴν ἔννοια τῆς ἰσοτικῆς δύο ἀριθμῶν σελ. 78-86.
2. Διατίθεται τὸ $1/3$ τοῦ βιβλίου γιὰ τὴν ἀνάπτυξη τῶν ἰδιοτήτων τοῦ γινομένου πολλῶν παραγόντων καὶ τῶν δυνάμεων. Τὸ γεγονός αὐτὸ εἶναι

ένδεχόμενο να παραπλανήσει τον αναγνώστη του βιβλίου αναφορικά με τη σπουδαιότητα της ένδεκτης "γινόμενου πολλών παραγόντων" εν σχέσει με τη σπουδαιότητα των άλλων ένδεκτης που περιέχονται στο βιβλίο και προβλέπονται από το ισχύον αναλυτικό πρόγραμμα.

3. 'Υπάρχουν έπιστημονικά λάθη. Βλέπε π.χ. τον όρισμό της διαιρέσεως, σελ. 59, και τα σχετικά με τα όμοια εύθυγραμμα σχήματα σελ. 118.

Για τους παραπάνω λόγους και για τον πρόσθετο λόγο ότι υπάρχει έγκυριμένο βιβλίο γραμμένο σύμφωνα με το ισχύον αναλυτικό πρόγραμμα δεν μπορώ να εισηγηθώ ότι το βιβλίο "Τοιχεύα Μαθηματικών" του Ματθ. Κοντονίνα είναι χρήσιμο για τους μαθητές και τους δασκάλους.

'Ακολούθησε συζήτηση κατά την οποία τα μέλη του Τμήματος διατύπωσαν διάφορες γνώμες.

Τελικά το Τμήμα, αφού έλαβε υπόψη:

- α) Το έγγραφο αριθμ. Φ.309.7171/Γ 1559/10-3-79 της Δ/νσεως 'Εφαρμογής Προγραμμάτων ΔΕΠΑ του ΥΠΕΠΘ.
β) Την αίτηση και το βιβλίο του Ματθαίου Κοντονίνα.
γ) Τις εισηγήσεις των κ. Γ. Μαραγκουδάκη και Α. 'Αδαμόπουλου και
δ) Τις γνώμες των μελών του Τμήματος,

άποφαίνεται ο μ ό φ ω ν α :

ότι το βιβλίο του Ματθαίου Κοντονίνα δεν είναι χρήσιμο για τους μαθητές και κατά πλειοψηφία: ότι είναι χρήσιμο μόνο για το δάσκαλο, ο όποιος μπορεί να ανατρέξει σε όρισμένες ένδεκτης του βιβλίου. Μειοψηφισέ: ο κ. Ν. Βλουτίδης, Σύμβουλος Β'.

Handwritten signature.

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΘΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ
ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΚΕΝΤΡΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΜΕΛΕΤΩΝ
ΚΑΙ ΕΠΙΜΟΡΦΩΣΕΩΣ (ΚΕΜΕ)
ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΕΩΣ

Π Ρ Α Ξ Η 70/1979

Σήμερα 24 Αυγούστου 1979, ημέρα Παρασκευή καί ώρα 11 πρωινή, τό Τμήμα Δημοτικής 'Εκπαιδεύσεως τοῦ Κέντρου 'Εκπαιδευτικῶν Μελετῶν καί 'Επιμορφώσεως (ΚΕΜΕ) συνεδρίασε στήν αἴθουσα συνεδριάσεών του (Λεωχάρους 2 - 'Αθήνα), μέ προεδρεύοντα τόν κ. Βασ. Κονιδιτσιώτη, Σύμβουλο Β'.

Στή συνεδρίαση ἔλαβαν μέρος οἱ κ. Κων. Πασσάκος, Δημ. 'Ανδριόπουλος, Νικ. Βλουτίδης, Νικ. Παπαδόπουλος, Σύμβουλοι Β', 'Αριστ. Βουγιούκας, Γεωργ. Μαραγκουδάκης, Εἰδικοί Σύμβουλοι τοῦ ΚΕΜΕ, καί Διόν. Μελάς, Γεωργ. Μαραγκουδάκης, Εἰδικοί Σύμβουλοι τοῦ ΚΕΜΕ, καί Διόν. Μελάς, Εἰσηγητής τοῦ ΚΕΜΕ. Χρήη γραμματέα ἔκανε ἡ φιλόλογος Παρασκευή Παπαδημητρίου καί ὑπηρετεῖ μέ ἀπόσπαση στό ΚΕΜΕ. Προσκλήθηκε καί ἔλαβε μέρος ὁ κ. Κων. Φούσκας, Εἰσηγητής τοῦ ΚΕΜΕ.

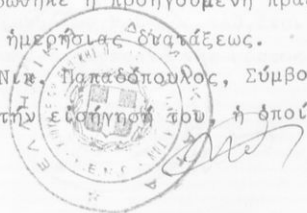
Δέν παραβρέθηκαν στή συνεδρίαση οἱ κ. 'Αντ. Μπενέκος, Εἰδικός Σύμβουλος τοῦ ΚΕΜΕ καί 'Ι. Χριστιᾶς, Εἰσηγητής τοῦ ΚΕΜΕ, γιατί εἶχαν ἄδεια.

ΘΕΜΑ ΗΜΕΡΗΣΙΑΣ ΔΙΑΤΑΞΕΩΣ

'Επιδιώξεις γενικῶν ἐνοτήτων Θρησκευτικῶν Εἰσηγητές οἱ κ. Ν. Παπαδόπουλος καί Κ. Φούσκας.

'Αφοῦ διαπιστώθηκε ἀπαρτία καί ἐπικυρώθηκε ἡ προηγούμενη πράξη, τό Τμήμα ἄρχισε τήν ἐξέταση τοῦ θέματος τῆς ἡμερησίας ἀνατάξεως.

Ὁ πρῶτος εἰσηγητής τοῦ θέματος κ. Νικ. Παπαδόπουλος, Σύμβουλος Β', ἔθεσε ὑπόψη τῶν μελῶν τοῦ Τμήματος τήν εἰσήγησή του, ἡ ὁποία ἔχει ὡς ἑξῆς:

1^η ΕΠΙΣΤΟΛΗ

* Εκπαιδεύεται οι μαθητές:

* Ενότητα 1η: Η Αντίληψη του Θεού ως πανόφρου δημιουργού και στοργικού πατέρα του κόσμου και να κατανοήσουν την τάξη, σκοπιμότητα και το μεγαλείο της δημιουργίας.

* Ενότητα 2η: Η γνώση της προσωπικότητας και δράση των πατριαρχών και να αντιληφθούν ότι έιν και έβησαν σε μια έποχή που ή θ. αποκάλυψη δέν είχε δοθεί έλλιληρη, έγάπησαν τόν έληθινό θεό και τόν έπη έησαν με τή ζωή και τό έργο τους.

* Ενότητα 3η: Η γνώση τόν ήγαικό ρόλο του Ιησού και τήν πορεία του λαού έκ το έγγυτο ως τήν έγκατάστασή του στή γή της επαγγελίας.

* Ενότητα 4η: Η γνώση τά γεγονότα της έγκαταστάσεως του λαού στή γή της επαγγελίας, τή συγκρότηση των κοινωνικών δομών στή νέα κατάσταση και τή ζωή του λαού.

* Ενότητα 5η: Η γνώση τους προφήτες ως θερηκευτικούς και κοινωνικούς ήγέτες και να αντιληφθούν τό ένδοξο έργο τους και τήν έρή πείση, έλλά και για τήν πνευματική/συγκρότηση και τή διαίονη του λαού.

* Ενότητα 6η: Η γνώση τά γεγονότα της είχμαλωσίας του λαού και τά αίτια της που ήταν ή διαίρεση, οι μικρότητες και ή έπειθαρία του λαού κατ' ένοχ του Θεού και να έπιστημόνουν τή λύτρωση του λαού ως βραβείο τήν ένότητά του και τήν έρσίωσή του στο θεό.

Δ' ΕΠΙΣΤΟΛΗ

* Ενότητα 1η: Η γνώση τό ρόλο του Προφήτη και της Παναγίας τήν έλευση του Χριστού, τή γέννηση του Χριστού ως γεγονός έμφοτιστικό και τή συνθήκη κατό έκ τις όποιες έέρσε τά παιδικά του χρόνια ό Χριστός.

* Ενότητα 2η: Η γνώση τή σημασία εμφάνιση του Χριστού ως θερηκευτικού ήγέτη και τά κύρια σημά της άνυπέρβλητης διδασκαλίας του.

* Ενότητα 3η: Η γνώση τά γεγονότα των θαυμάτων του Χριστού, έτσι ώστε να τόν έναγνωρίσουν ως κύριο και έμφοτιστικό της έρσεως των δαιμόνων, της ζωής και του θανάτου.

* Ενότητα 4η: Η γνώση τήν ολολήρωση του έργου του Χριστού με τή λύ-

πρωτοβουλία του θυσία πάνω στο σταυρό, το θρίαμβο της αναστάσεως και την ανάληψή του και να βιώσουν την υπεργουσιική προσωπικότητά του.

Β' τάξη

Ενότητα 1η: Ηά γνωρίζουν τα γεγονότα της ίδρύσεως της 'Εκκλησίας, της ζωής των πρώτων Χριστιανών και τις πρώτες προσπάθειες για την εξάπλωση και διακόνηση της 'Εκκλησίας και να επιτιμήσουν τη σημασία των αγόνων στην εδραίωση της Χριστιανικής πίστεως.

Ενότητα 2η: Ηά γνωρίζουν τα γεγονότα της συγκροτήσεως και ενότητος της 'Εκκλησίας με τη βοήθεια των Συνόδων και τη διδασκαλία των Πατέρων και να επιτιμήσουν την προσφορά της αντίστοιχης παραδόσεως.

Ενότητα 3η: Ηά γνωρίζουν τη ζωή και δράση της 'Εκκλησίας στο Βυζάντιο και τη Δύση και τη συμβολή της στις επιπτώσεις του κοινωνικού βίου των λαών, δωστε να συνειδητοποιήσουν κατά το δυνατό την προσφορά του Χριστού κατά την περίοδο αυτή στην εξέλιξη της Εθρόνης και στον πολιτισμό.

Ενότητα 4η: Ηά γνωρίζουν τα γεγονότα και να επιτιμήσουν το ρόλο της 'Εκκλησίας σε σχέση με τη διατήρηση της ενότητος του 'Ελληνικού Έθνους κατά την περίοδο της Τουρκοκρατίας και την 'Επανάσταση του 1821, τα γεγονότα της ανακηρύξεώς της σε αυτοκέφαλη 'Εκκλησία και τη δράση της, δωστε να κατασταεί δυνατή η συνειδητοποίηση της προσφοράς της στη ζωή του 'Ελληνικού λαού.

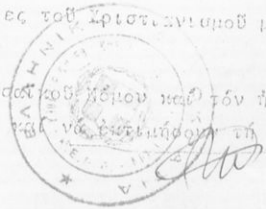
Ενότητα 5η: Ηά γνωρίζουν και επιτιμήσουν τη θέση της 'Ορθοδόξης ^{Αναρχής} στο Χριστιανικό κόσμο και γενικά στην Οικουμένη και το ρόλο που καλείται να παίξει στη σύγχρονη ζωή.

ΓΤ' τάξη

Ενότητα 1η: Ηά κατανοήσουν το φαινόμενο της θρησκείας ως έκφραση της εσωτερικής μεταφυσικής αναζητήσεως του ανθρώπου και ιδιαίτερα του Χριστιανισμού ως την τέλεια θρησκεία και να αναγνωρίσουν την 'Ορθοδοξία ως ολοκληρωμένη και τέλεια έκφραση του Χρισ/ισμού.

Ενότητα 2η: Ηά κατανοήσουν τις βασικές αλήθειες του Χριστιανισμού με βάση το σύμβολο της Πίστεως.

Ενότητα 3η: Ηά γνωρίζουν τη διδασκαλία του Πάσχα του Χριστού και τον ηθικό νόμο που περιέχεται στο Ευαγγέλιο και να επιτιμήσουν τη σημασία του στη ζωή τους.

- Ενότητα 4η: Πά ἀποκτήσουν βασικὲς γνώσεις γιὰ τὴν ἱστορίαν καὶ τὴν θεολογικὴν σημασίαν τοῦ τόπου τῆς δημοσίας προσευχῆς καὶ λατρείας.
- Ενότητα 5η: Πά ἀποκτήσουν βασικὲς γνώσεις σχετικὰ μὲ τὴν σύσταση, τὰ στοιχεῖα καὶ τὴν σημασίαν τῶν μυστηρίων καὶ νὰ τὰ ἀναγνωρίσουν ὡς τρόπους μὲ τοὺς ὁποίους ἡ θεία χάρις παρέχεται καὶ λυτῶνεται ὁ πιστός (τελετουργικὴ καὶ δογματικὴ ἐκέλευση).
- Ενότητα 6η: Πά γνωρίσουν τὴ δομὴν, τὰ στοιχεῖα καὶ τὴν σημασίαν τῆς Ο. Λειτουργίας ὡς τοῦ κέντρου τῆς λατρείας καὶ νὰ μυηθοῦν σ' αὐτή ἔτσι ὥστε νὰ συμμετέχουν σ' αὐτὴ ἐκνευρώμενα.
- Ενότητα 7η: Πά γνωρίσουν τοὺς βασικοὺς χρονικοὺς σταθμοὺς τῆς λατρείας καὶ ἀποτελοῦν οἱ ἑορτές καὶ ἀκόμη τὰ σχετικὰ στοιχεῖα ὕμνων, γραφίας, καὶ θὰ τοὺς βοηθήσουν στὴν πληρέστερὴ γνώσιν τῆς λειτουργικῆς ζωῆς.
- Ενότητα 8η: Πά εἰσαχθοῦν στὶς εἰδικὲς ἀκολουθίας τῆς Ἑσπέριας καὶ νὰ ἐπισημάνουν τὴν ἀναφορὰν τοὺς στὶς βασικὲς ἐκκλήσεις καὶ ἀνάγκας τοῦ λαοῦ ἀπὸ τὴ γέννησιν ὡς τὸ θάνατόν του, ἔτσι ὥστε νὰ ἐκτιμῇσιν τὴν σημασίαν τῆς εὐδόκειας καὶ τῆς λατρείας τοῦ Θεοῦ στὴ ζωὴν τοῦ καὶ γενικὰ στὴ ζωὴν τοῦ Χριστιανοῦ.

ΑΩ

Ο δεύτερος εισηγητής του θέματος κ. Κων. Φούσκας, Εισηγητής του

ΚΕΜΕ, είπε τα εξής:

Σχετικά με το "σχέδιο" των "Επιδιώξεων Γενικών Ένοτήτων" του μα-
θηματος των Εργαστηριακών στο Δημοτικό που υπέβαλε ο Σύμβουλος Β' κ. Ν.

1) Επίς 8-6-79 (Πράξη 52/79 του Τμήματος Α.Π.) εισηγήθη, α στο Τμήμα
του στο ίδιο θέμα το "σχέδιο" που υπέβαλα (και το όποιο εν δυνάμει καταχωρή-
θηκε παρακαλώ να καταχωριοθετ στα Πρωτοδικά, έστω εκ των υστέρων), ίκανο-
ποίησε κατά τη γνώμη μου τη θεολογική πλευρά του θέματος και απέβλεπε
να καθορίσει άριθμώς ποιά μέρος από την απέραντη Εργαστηριακή ύλη
θα διδαχθεί. Το Τμήμα, χωρίς να εξετάσει τις επί μέρους απόψεις
του "σχεδίου" μου, υπέριψε κατά πλειοψηφία την εισήγησή μου, τονίζοντας
ότι είναι που ενδιαφέρει στη φάση αυτή δεν είναι η ανάλυση των γενικών
ενοτήτων, αλλά το τί και πως οι μαθητές πρέπει να οικειοποιηθούν.

2) Το νέο "σχέδιο" του κ. Παπαδόπουλου που έχουμε μπροστά μας, είναι
επιγραφή του δικού μου κατά ποσοστό 80%. Το υπόλοιπο 20% καταλαμβάνεται
από ιδέες του να φορμάρει την ούσια του σχεδίου μου σύμφωνα με τη
θέση που το Τμήμα ζήτησε. Το νέο "σχέδιο" είναι, κατά τη γνώμη μου, λιγό-
τερο επιτυχές από το πρώτο και φυσικά δε με βρίσκει σύμφωνο, γιατί εί-
ναι πολύ χαλαρό ως κείμενο, επικαλεσθήναι κατά κόρον μερικά κ. ονόματα
και θέματα, τονίζει υπερβολικά τέ γνωσιολογικά χαρακτηριστικά του μαθήματος και
είναι ένα-δυό λανθ θεολογικού περιεχομένου (Α' τάξη, ένότητα 4, Β' τάξη,
ένότητες 7η και 8η) είναι επίσης άνω ότι οι δυνάμεις αυτές του "σχεδίου"

3) Επὶ τὴν τελευταία ἀνάλυση, ὅλα ὅσα γίνονται ἔξω μὲν στὸ θέμα τοῦ
ΚΕΜΕ καὶ τῶν βιβλίων, ἀλλὰ καὶ βλεπ οἱ ἐνέργειες τοῦ ΚΕΜΕ καὶ τοῦ ΥΠΕΠΘ
στὸ ἀντίτυπο στὸ μαθητὴ καὶ τὸν ἐνδιαφέρουν ἀμεσα, ἀλλὰ αὐτὸ οὐ ση-
μαίνει ὅτι ὅλα υποτίθενται ἢ καὶ ἐξαφανίζονται γιὰ νὰ προβληθεῖ παντοῦ
πάντα ὁ μαθητὴς. Ἐποὶ, ἀπὸ πλειοψηφίας βουλῆς τοῦ Α.Π., δὲ συμφωνοῦ μετὰ τὴν
θέση ὅτι στίς "Επιδιώξεις Γενικῶν Ἑνοτήτων" πρέπει νὰ θεωρηθεῖ ὅρος
ἐκπαιδευτικὸς τὸ ὅτι, μετὰ τὸ Α.Π. οἱ μαθητὲς ἐπιδιώκονται νὰ ἀντιληφθοῦν, νὰ γνω-
ρίσουν, νὰ κατανοήσουν κλπ.. Ἐδῶ συντάσσουμε τὸ "Ἀνὰ ἑξῆς ὁ
μαθητὴς τοῦ μαθήματος τῶν Εργαστηριακῶν καὶ δὲ καίτοι διδά-
σκει τὸν μαθητὴς ἢ, πολὺ περισσότερο, Γενικὴ Διδακτική."

4) Η απαίτηση του Τμήματος να φανεῖ καθαρά ποῖός εἶναι ὁ σιόχος κάθε γενικής ἐνότητος μετὰ ἀπὸ τὸ γλωσσολογικὸ μέρος της καὶ τί πρέπει νὰ οἰκειωθοῦν τελικὰ οἱ μαθητὲς, θεραπεύεται πολὺ καλύτερα ἀπὸ τὴν τοιοῦτην ποσῆτην πρὸ τῆς ὕλης τοῦ Α.Π. ἐνὸς γενικοῦ σκοποῦ. "ἡ ἴσως καὶ μερικότερων ἀκόμη σκοπῶν," ὥστε νὰ μὴ ἐκπνευλαμβάνονται σὲ κάθε γενικὴ ἐνότητα τὰ ἴδια πράγματα, τὰ ὁποῖα καὶ κουραστικὰ εἶναι καὶ ἀντιὰ ἀποβαίνουν καὶ τὸ ὅλο κείμενο τὸ κατεβάζουν σὲ χαμηλὰ ἐπίπεδα ἀπὸ τὴν κεντρὰ τῶν ἀπαιτήσεων τῆς γλώσσας.

5) Φοβοῦμαι ὅτι ἡ τακτικὴ νὰ περιγράφουμε μὲ τόσες λεπτομέρειες πολλὰ ἀντικείμενα, θὰ μᾶς ὀδηγήσει σὲ ἀδιέξοδο ἢ σὲ ἓνα κείμενο μὴ δημοσιεύσιμο, ἀφοῦ θὰ καλύπτει δεκάδες σελίδες γιὰ κάθε μάθημα. Ἀφίνω "ὅτι πρακτικὰ "εἰς τέτοιο κείμενο θὰ εἶναι σχεδὸν ἄχρηστὸ γιὰ τὸ διδάσκοντα, ἀφοῦ ποτὲ δὲ θὰ τὸ δεῖ ἢ καὶ ἂν τὸ δεῖ δὲ θὰ τὸ ἀκολουθήσει, ἀκούμενος νὰ χρησιμοποιεῖ τὸ διδακτικὸ ἐγχειρίδιο, τὸ ὁποῖο ὑλοποιεῖ τὸ Α.Π., στέλλεται ἐπίσημα ἀπὸ τὸ ΥΠΕΠΘ καὶ εἶναι εὐχρηστο.

6) Προτείνω νὰ συζητηθεῖ σήμερον τὸ "σχέδιο" ποὺ ὑποβλήθηκε στὴν 8-6-79 ὑπὲρ τοῦ συμφωνίου καὶ συμφωνίας τῶν Συμβούλων κ. κ. Β. Κονιδί-τσιώτη καὶ Ν. Παπαδόπουλου καὶ ἐμοῦ, γιὰτὶ οὐσιαστικὰ τότε δὲ συζητήθηκε, καὶ γιὰτὶ πιστεύω ὅτι σκοπεῖ νὰ συμπληρωθεῖ καὶ νὰ βελτιωθεῖ μὲ τὴν συμβολὴ ὅλων καὶ νὰ ἔρθῃ περίπου στὴ μορφή ποὺ πολλὰ μέλη τοῦ Τμήματος ζήτησαν. Ἄν ἡ πρόταση αὐτὴ δὲ γίνῃ δεκτὴ καὶ ἂν τὸ νέο "σχέδιο" τοῦ κ. Παπαδόπουλου ἐπίσης ἀπορριφθεῖ, τότε ἐναλλακτικὰ προτείνω νὰ ἀναλάβῃ τὴ σύνταξη ἄλλου σχεδίου ἓνας παιδαγωγὸς ποὺ οἶδαξε σὲ δημοτικὴ Σχολεῖο, καὶ ὁ ὁποῖος συμφωνεῖ μὲ τὴν ἀρχὴν ποὺ ἔθεσαν τὰ περισσότερα μέλη τοῦ Τμήματος σχετικὰ μὲ τὰς ἐπιδιώξεις γενικῶν ἐνοτήτων. Στὴν περίπτωσιν αὕτη ἀναλαμβάνω πρόθυμα νὰ κρῖνω τὸ "ἄλλο" σχέδιο μόνον ἐπὶ τῇ θεολογικῇ του πλευρᾷ, πράγμα τὸ ὁποῖο καὶ μόνον, ἴσως, ἔπρεπε νὰ ζητηθεῖ τὸ Τμήμα ἀπὸ τὸν ὑποφαινόμενον.

Μετά τόν κ. Κων. Φούσκα έλαβε τό λόγο ό κ. Νικ. Παπαδόπουλος καί
είπε:

"Έκανα άπλώς μιά προσπάθεια φραστικής προσαρμογής τοῦ κειμένου
πού υπέβαλε στό Τμήμα στίς 8-6-79 ό κ. Φούσκας έπειτα από σχετική
συνεργασία του μαζί μου καί μέ τόν κ. Κονιδιτσιώτη. 'Η προσπάθεια αὐτή
θεωρήθηκε από μέρος μου σκόπιμη έπειτα από τή συζήτηση τοῦ κειμένου τότε
στό Τμήμα κατά τήν όποία όλοι άποκλειστικά οί συνάδελφοι δήλωσαν ότι
τό κείμενο πρέπει νά τονίσει τίς διεργασίες στή συνείδηση τῶν μαθητῶν
καί νά άναφέρεται σ'αὐτές κι όχι τόσο στήν ὕλη. Πρίν νά παραδώσω τό φρα-
στικά καί από άποψη άναφορᾶς κυρίως τροποποιημένο αὐτό κείμενο στόν κ.
Κονιδιτσιώτη, προεδρεύοντα τοῦ Τμήματος, τό έθεσα ὕοψη καί τοῦ κ.
Φούσκα, ό όποῖος μοῦ εἶπε ἐπὶλέξει ότι δέν διαπιστώνει καμμιά διαφωνία
μέ τό άλλο κείμενο καί ότι συμφωνεῖ, μόνο πού σέ όρισμένα σημεία εὑρι-
σκε χαλαρή τή διατύπωση. Γιά τό τελευταῖο τόν διαβεβαίωσα άμέσως ότι
γνώρίζω ό ἴδιος τή χαλαρότητα διατυπώσεως σέ 2-3 σημεία στά όποια θά
εἶχαμε τή δυνατότητα νά επανέλθουμε κατά τή συνεδρία, ἄν δέ θά εὑρισκα
πρωύτερα ό ἴδιος τό χρόνο. Μέ βάση τά παραπάνω δηλώνω ότι μέ ξένισε
ή παρουσία τοῦ σημειώματός του, 1 ὥρα πρίν από τή συζήτηση στό όποῖο
δηλώνει ότι διαφωνεῖ κατηγορηματικά. Δέν μπορῶ όμως νά τοῦ άφαιρέσω
τό δικαίωμα νά ἔλλαζε γνώμη έπειτα από προσεκτικότερη μελέτη τοῦ τρο-
ποποιημένου από μένα κειμένου, γι'αὐτό καί προχωρῶ στήν οὐσία τοῦ πρό-
γματος. Δέ διεκδικῶ μέ κανένα τρόπο τελειότητα στό κείμενο αὐτό, ἀπλῶς
νομίζω ότι προσήρμοσα τά θέματα στήν τάση καί άπόφαση τοῦ Τμήματος νά
ἔχει στίς ἐπιδιώξεις σημείο άναφορᾶς τό μαθητή κι'όχι τόσο, ἡ καθόλου,
τὴν ὕλη. Αὐτό νομίζω ἔκαναν στήν εἰσήγησή τούς καί οί συνάδελφοι γιά
τά φυσικά γιά τά όποια στό μεταξύ καταλήξαμε. Νοηματικές άπλές ἀλλαγές
ἔκανα μόνο σέ 2-3 σημεία μέ σκοπό τήν ἀπλοποίηση καί κυρίως στήν τε-
λευταία ένότητα, ὥστε νά μήν τό θεωρῶ κἄν νέα σχέδια άφού ό ἴδιος συμ-
φωνοῖσά μέ τό παλιό. Δέ βλέπω γιατί χαρακτηρίστηκε από τόν κ. Φούσκα

νέο σχέδιο. Σημειώνω ότι δεν μπόρεσα να αποφύγω την συχνή επανάληψη του ρήματος "γνωρίζουν" (οι μαθητές), και τώρα όμως με μια κοινή σπάθια μπορούμε να αντιμετωπίσουμε το θέμα αυτό. Θέλω πάντως να τονίσω σχετικά και με το σημείωμα του κ. Φούσκα ότι με αυτό δε σημαίνει ότι παίρνει "υπερβολικά γνωσιολογικό χαρακτήρα" το μάθημα, όπως γράφει, γιατί πιστεύω ότι και στο μάθημα αυτό θα δοθούν συγκεκριμένα ιστορικά και λοιπά στοιχεία και η ιδιοτυπία του μαθήματος, που δε θα πρέπει να αγνοήσουμε, θα πραγματοποιηθεί και με αυτές και με τον κατάλληλο τρόπο προσφοράς, να τονισθεί δηλ. και η συναισθηματική πλευρά των πραγμάτων. Το τονίζω αυτό γιατί η άπλη "εϋσεβολογία" δεν φέρνει κανένα, μόνιμο τουλάχιστο, αποτέλεσμα. Και απόδειξη αυτού έχουμε τις συχνά κριτικές στάσεις των παιδιών ξαντι του μαθήματος".

Ακολούθησε συζήτηση κατά την οποία τα μέλη του Τμήματος είπαν τα ακόλουθα:

Ο κ. Πασσάκος:

Να γίνει αναμόρφωση του περιεχομένου του κειμένου της εισήγησης, ώστε να μην αποτελεεί συνοπτική ανάλυση των γενικών έννοιων αλλά διατύπωση επιδιώξεων για το μαθητή και επίσης αντικατάσταση του ρήματος "να γνω-ρίσουν", που υποδηλώνει μονολιθική και αυτονόητη έλλωστε επιδίωξη, με διατύπωση μιας ποικιλίας επιδιώξεων, ανάλογα με το περιεχόμενο της κα-θεμιάς γενικής έννοιας.

Ο κ. Νικ. Βλουτίδης:

1) Η εισήγηση ελάχιστα αναφέρεται στο σκοπό και τις ειδικότερες επι-διώξεις του μαθήματος. Υπερτονίζεται ο γνωσιολογικός χαρακτήρας, πράγμα που δεν ανταποκρίνεται στην ιδιαίτερη φύση του μαθήματος. Άλλωστε στη προηγούμενη φάση έχουν διατυπωθεί οι γενικές έννοιες της ύλης του μαθήματος και κατά συνέπεια δεν κρίνεται σκόπιμο και στη φάση αυτή να επαναληφθούν γνωστικά στοιχεία.

2) Η εισήγηση αναφέρεται περισσότερο στο "τι" της διδασκαλίας, πράγμα που έγινε αίτια να απορριφθεί το προηγούμενο σχέδιο (συνεδρίαση Τμήματος)

8/6/79) και ελάχιστα στο "γιατί" και στα αποτελέσματα της διδακτικής ενέργειας.

3) Προτείνω να ανασυνταχθούν οι επιδιώξεις των Γενικών Ένοτήτων του μαθήματος με τη συνεργασία του κ. Πασσάκου που ήταν ο εισηγητής του σκοπού και των ειδικότερων επιδιώξεων του μαθήματος των θρησκευτικών.
Ο κ. Δημ. Ανδριόπουλος:

Φρονώ ότι η φύση του μαθήματος υπαγορεύει την ανάγκη μιας προεκτάσεως των επιδιώξεων από τα γνωστικά στοιχεΐα στα συναισθηματικά (AFFECTIVE) και αξιολογικά (VALUES) στοιχεΐα, που πραγματικά έδω άνευρίσκονται πλούσια σχεδόν σε κάθε ένότητα. Ο δ/λος δεν πρέπει να αποσκοπεύει στην κατάκτηση των γνωστικών στοιχείων από το μαθητή πέρα απ' αυτό να καταβάλλει προσπάθεια για την αξιοποίησή τους έτσι ώστε ο μαθητής να βιώνει ορισμένα συναισθήματα και αξίες και ταυτόχρονα να γίνεται ικανός, στο βαθμό που η νοημοσύνη στην ηλικία αυτή επιτρέπει, "τόν λογιζόμαστε", στο βαθμό που η νοημοσύνη στην ηλικία αυτή επιτρέπει, "τόν λογίζομαστε", στο βαθμό που η νοημοσύνη στην ηλικία αυτή επιτρέπει, "τόν λογίζομαστε" για αυτά. Έτσι η θρησκευτικότητα του θα είναι φωτισμένη και πιο στέρεη. Επομένως προτείνω την αναδιατύπωση των επιδιώξεων ώστε να περιλαμβάνουν δυο σκέλη: γνωστικό και συναισθηματικό-αξιολογικό. Ακόμη, προτείνω τη χρήση και άλλων ρημάτων εκτός του "γνωρίζω" που σχεδόν αποκλειστικά χρησιμοποιήθηκε στο κείμενο της εισηγήσεως.

Ο κ. Άριστ. Βδουγιούκας:

Επισημαίνει τις δυσκολίες που συναντά το Τμήμα - και όχι μόνο στο μάθημα των θρησκευτικών - στην προσπάθειά του να διατυπώσει τις επιδιώξεις των γενικών ενοτήτων σύμφωνα με τις νεώτερες απόψεις για το αναλυτικό πρόγραμμα που υποστηρίζεται στο εξωτερικό. Η μεγαλύτερη δυσκολία, κατά τη γνώμη του, βρίσκεται στην ανεύρεση ρημάτων που να είναι τόσο γενικά ώστε να καλύπτουν το εύρος της γενικής ένδεσης και συγκεκριμένα τόσο ειδικά ώστε να αποδίδουν την ιδιαιτερότητα της. Στην περίπτωση των θρησκευτικών παρατηρεί ότι η νέα διατύπωση, χωρίς να ευσχυνείται για αυτό ο συντάκτης της, μάλλον αδυνατίζει το αρχικό κείμενο, γιατί με τα αποκλειστικά ρήματα που χρησιμοποιεί ίσως στενεύει το φάσμα των επιδιώξεων που εκεί άφηνονταν ανοιχτό. Αυτά δεν σημαίνουν ότι συμφωνεί με τον κ.

πράγματα θά εἶναι πολύ ἔντονος ἕνας "δεοντολογισμός" καί μιά πίεση τῶν πραγμάτων πού ὅπως εἶπα καί προηγούμενα ἔχουν βλάψει τό μάθημα. Ὁ μαθητής δηλ. ἀντιδρᾷ πιά ἔντονα ὅσο πιά συγκεκριμένα καί ἐπίμονα θέλουμε ἐξηγηθοῦν τά πράγματα. Προσωπικά πιστεύω ὅτι τό μάθημα τῶν θρησκευτικῶν εἶναι πρῶτα γνώσεις καί διακρίνεται ἀπό τό κατηχητικό ἀκριβῶς σ' αὐτό. "Ἔτσι διαφωνῶ καί μέ τήν ἄποψη (τοῦ κ. Βλουτίδη) ὅτι δέ διδάσκουμε γνώσεις στά θρησκευτικά στό Δημοτικό. Ἐπίσης βρίσκω ἄδικο τό χαρακτηρισμό τῆς προσπάθειάς μου νά τροποποιήσουν ἀπό ἄποψη ἀναφορᾶς τό πρῶτο κείμενο ὡς ἀποτυχημένης καί μάλιστα πλήρως. Δέ νομίζω ὅτι στά Φυσικά ἔχει γίῃ καί καλύτερο καί διαφορετικώτερο ἀπ' ὅ, τι, ἔκαμα γιά τό κείμενο αὐτό, ἡ φραστική δομή εἶναι σχεδόν ἡ ἴδια. Συμφωνῶ μέ τήν ἄποψη (τοῦ κ. Ἀνδριόπουλου) ὅτι χρειάζεται καί ἕνα δεύτερο σκέλος στήν κάθε ἐπιδίωξη, ἀλλά ὅπωςδήποτε δέν εἶναι σέ ὅλος ἀπαραίτητο ἢ δυνατό. Γενικά δέν μποροῦμε χωρίς ἀναφορά στήν ὕλη νά διατυπώσουμε ἐπιδιώξεις, χρειάζεται νά τονισθεῖ μέ λίγα λόγια τό βασικό νόημα (ὅπως τόνισε κι' ὁ κ. Βουγιούκας) καί νά προχωρήσουμε στήν ἀναφορά τοῦ τί ἐπιδιώκουμε μέ αὐτό τό νόημα, ἄν ἐπιδιώκουμε κάτι ἰδιαίτερο, καί δέν πρόκειται γιά γνώσεις ὑποδομῆς ὅπως θά τίς ὀνόμαζα".

Τό Τμήμα, ἀφοῦ ἔλαβε ὑπόψη τίς εἰσηγήσεις καί τή συζήτηση πού ἔγινε,

ἀποφασίζεται ὁ μὲν ὡς:

Νά διατυπώσει ὁ κ. Νικ. Παπαδόπουλος τίς ἐπιδιώξεις τῶν Γενικῶν ἐνοτήτων τοῦ μαθήματος τῶν θρησκευτικῶν σέ συνεργασία μέ τοὺς κ. Κων. Πασσάκο καί Κων. Φούσκα.

Στό σημεῖο αὐτό ἔληξε ἡ συνεδρίαση.

Ἡ Γραμματέας

Παπαδημητρίου

Παρ. Παπαδημητρίου

Βαγ. Κονιδιτσιώτης

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΘΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ
ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΚΕΝΤΡΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΜΕΛΕΤΩΝ
ΚΑΙ ΕΠΙΜΟΡΦΩΣΕΩΣ (ΚΕΜΕ)
ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠ/ΣΕΩΣ

ΓΡΑΦΗ 71/1979

Σήμερα, 30 Αυγούστου 1979 ημέρα Πέμπτη και ώρα 11.30 πρωινή, συνεδρίασε το τμήμα Δημοτικής Εκπ/σεως του Κέντρου Εκπαιδευτικών Μελετών και Επιμορφώσεως στην αίθουσα συνεδριάσεων του (Λεωφόρος 2, Αθήνα).
Έλαβαν μέρος στη συνεδρίαση, όπου πραγματοποιήθηκαν σύμφωνα με τη νόμιμη διαδικασία από τον Προεδρεύοντα του Τμήματος κ.Βασ.Κονιδιτσιώτη, Σύμβουλος Β', οι κ.κ. Δημ. Ανδριόπουλος, Νικ. Βλουτφίδης, Κων/νος Ποταδάκης, Ν.Παυλίδης, Σύμβουλοι Β', Δ.Μελής, Ί.Χριστιδής, Εισηγητές του ΚΕΜΕ.
Χρέη Γραμματέα έκανε η διοικητική υπάλληλος του ΥΠΕΠΘ Σοφία Στεφανίδου με έμβολο Εο.
Στη συνεδρίαση έλαβε μέρος, κατόπιν προσκλήσεως ο κ. Αλέξανδρος Προβατόρης, τμήσης Έφορουγής Προγραμμάτων (ΔΕΠΑ).

Θέματα ημερήσιας διατάξεως.

- Α. Θρόριο εργασίας στα δημοτικά σχολεία.
Β. Γνωμοδότηση για τη χρησιμότητα των βιβλίων:
1. Θ. Σκαβούνου, Μαθητικοί άντ'αλοι.
 2. Ε. Χατζηβασιλά, Λεξιλογικές Ασκήσεις.
 3. Κ. Δημάκου. Ποιός λερώνει τη βόλассά μας.

Στην αρχή επικυρώνεται το πρακτικό της προηγούμενης συνεδρίασης.

Θέμα 1ο: 'Ορόρια εργασίας στα δημοτικά σχολεία. Εισηγητής κ.Ν.Βλουτφόης.

'Ο Εισηγητής θέτει υπόψη του Τμήματος τα εξής:
'Οπως όριζει ο Ν.309/76, άρθρο 17, παρ.7 οι Δ/ντές Α' και Β' πρέπει να διδά-
σκουν 20 και 24 ώρες αντίστοιχα. Όμως, το Π.Δ. 1034/1977 άρθρο 4 προβλέπει
29 ώρες δ/λίας για το 6/θέσιο και 5/θέσιο και για τις τάξεις Ε' και ΣΤ', 31
ώρες για το 4/θέσιο και 3/θέσιο και για τις τάξεις Ε' και ΣΤ' και 30 1/2 ώρες
για το 2/θέσιο σχολείο για τις ίδιες τάξεις. Το πρόβλημα που προκύπτει από
την ανάγκη να καλυφθούν οι επί πλέον διδακτικές ώρες είναι δυνατό ν'αντιμετω-
πισθεί όταν οι τάξεις Α' ή Β' διδάσκονται 5 ώρες για μία μόνο ημέρα την εβδο-
μάδα (ιδιαίτερα για το 5/θέσιο και το 4/θέσιο σχολεία όπου το πρόβλημα παρου-
σιάζεται ιδιαίτερα έντονο) όταν δεν είναι δυνατό να εδρευεί άλλη λύση από τους
Δ/ντές των σχολείων.

Σχετικά με τη διαφορά μιας (1) διδακτικής ώρας που προκύπτει από τις απαι-
τήσεις του άρθρου 17 παρ.7. ο του Ν.309/76 που προβλέπει για τους δασκάλους
28-34 ώρες εβδομαδιαίας εργασίας και του άρθρου 4 του Π.Δ. 1034/77 που όριζει
35 ώρες διδασκαλίας για το δέκαλο του 1/θέσιου σχολείου, ο κ.Εισηγητής αν και
αναγνωρίζει ότι είναι εξαιρετικά περιορισμένα τα χρονικά όρια δ/λίας όλων των
μαθημάτων όλων των τάξεων του 1/θέσιου, προτείνει να μειωθεί κατά μία ώρα το
δ/λίο δ/λίας. 'Η μείωση θα προέλθει από την αφαίρεση ενός ημιώρου (1/2) από
τις Πολιτιστικές 'Εκδηλώσεις για τις οποίες το πρόγραμμα προβλέπει 2 ώρες και
από την αφαίρεση ενός ημιώρου (1/2) από την 'Ελληνική Γλώσσα για την οποία
προβλέπεται 3 1/2 ώρες δ/λίας. 'Ορισμένες από τις απαιτήσεις του μαθήματος αυ-
τού είναι δυνατό ν'αντιμετωπισθούν στη διάρκεια των Σιωπηρών 'Εργασιών των μα-
θητών.

Στα συνέχεια ο κ.'Αλέξ. Προβατόπουλος Δ/ντής 'Εφορμ. Προγραμμάτων (ΔΕΠΑ)
διευκρίνησε ορισμένες απόψεις της Δ/σεως πάνω στο θέμα.

Το Τμήμα, μετά την εισήγηση του κ.Ν.Βλουτφόη και τη σχετική συζήτηση,

δ μ δ φ ο ν α ά πο φ α ν ο τ ν α ν

'Ο Διευθυντής είναι δυνατόν να κατανέμει τις ώρες εργασίας, έτσι ώστε να κα-

λύπεται ὁ ἀριθμὸς τῶν υποχρεωτικῶν ὁρῶν διδ/λίας τοῦ ἴδου καὶ τῶν διδα-
σκέων, σύμφωνα με τὴν παιδαγωγικὴς καὶ ψυχολογικὴς ὁπαιτήσεις τοῦ προγράμ-
ματος γιὰ τὴν εἰρυσμὴ λειτουργία τοῦ σχολείου, ἀναθέτοντας μὴ πέμπτη ὥρα
διδασκαλίας τὴν ἐβδομάδα τὸ πολὺ γιὰ τὴν Α' καὶ Β' τάξη.

Ἐπειδὴ οἱ ὥρες δι/λίας στὸ ^{1/2} σχολεῖν εἶναι σὲ σύγκριση με τοὺς ἄλλους τό-
πους σχολείων πολὺ λιγότερες, ^{μετὰ μὲν τὴν ἐξέταση} τὸ τμήμα ἔχει ντὴ γνώμη ὅτι δὲν εἶναι δυνατὴ ἡ

περαιτέρω μείωση τῶν 25 ὁρῶν ποὺ προβλέπει τὸ Π.Δ. 1034/77.

Ἡ συζήτηση γιὰ τὰ θέματα 1, 2 καὶ 3 τῆς ἡμερήσιας διατάξεως ἀναβάλλεται γιὰ μιά ἀπ-
ὸ τὴν ἐπόμενες συνεδρίες.

Ἐπειτα ἀπὸ αὐτὰ ἔληξε ἡ συνεδρία.

Ἡ Γραμματεὺς

Σ. Στεφ. Ἰδου

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΘΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ

ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ

KENTRO EKPAIDΕΥΤΙΚΩΝ ΜΕΛΕΤΩΝ

ΚΑΙ ΕΠΙΜΟΡΦΩΣΕΩΣ (ΚΕΜΕ)

ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΕΩΣ

Πρωξη 72/1979

Σήμερα, 5 Σεπτεμβρίου 1979 ημέρα Τετάρτη και ώρα 9.00 πρωινή, συνεδρίασε το Τμήμα Δημοτικής Έκπαιδευσης του Κέντρου Έκπαιδευτικών Μελετών και Επιμορφώσεως (ΚΕΜΕ) στην αίθουσα συνεδριάσεών του (Λεωφόρος 2, Αθήνα).

Ελάβαν μέρος στη συνεδρίαση, αφού προσκληθήθηκαν σύμφωνα με τη νόμιμη διαδικασία από τον Προεδρεύοντα του Τμήματος κ. Βασ. Κονιδισιδάκη, Σύμβουλο Β', οι κ.κ. Δημ. Ανδριόπουλος, Νικ. Βλουτίδης, Κων/νος Πασσάκης, 'Ιωάν. 'Αρβανίτης, Σύμβουλοι Β', και Στ. Παπασημακόπουλος, Εισηγητής του ΚΕΜΕ.Δέν παραβρέθηκαν στη συνεδρίαση ο Σύμβουλος Β' κ. Ν. Παπαδόπουλος γιατί απουσιάζει στο εξωτερικό για παρακολούθηση εργασιών και οι Εισηγητές Διον. Μελάς και 'Ιωάν. Χριστιδής γιατί είχαν άλλη υποχρεωτική απασχόληση.

Χρέη Γραμματέα έκανε η διοικητική υπάλληλος του ΥΠΕΠΘ Σοφία Στεφανίδου με βαθμό 50.

Θέματα ήμερησίας διατάξεως

- ΘΕΜΑ 1ο. Γνωμοδότηση για τη χρησιμότητα του βιβλίου Α. Γαβαλά-Φ. Λαυ-
ρεντάκη Μπούνα "Εμπειρίες και δραστηριότητες από τις Φυ-
σικές 'Επιστήμες".
- ΘΕΜΑ 2ο. Γνωμοδότηση για τη χρησιμότητα του βιβλίου Π. 'Αντωνόπουλου,
"Οί Δελφοί".
- ΘΕΜΑ 3ο. Γνωμοδότηση για τη χρησιμότητα του βιβλίου Β. Σιλαβόβου,
"Μαθητικοί αντίλαλοι".
- ΘΕΜΑ 4ο. Γνωμοδότηση για τη χρησιμότητα του βιβλίου Φ. Χατζηδημά,
"Λεξιλογικές άσκησης".
- ΘΕΜΑ 5ο. Γνωμοδότηση για τη χρησιμότητα του βιβλίου Κ. Δημάκου,
"Ποιός λερώνει τη θάλασσά μας".
- ΘΕΜΑ 6ο. Γνωμοδότηση για τη χρησιμότητα του βιβλίου Γ. Καμπερόπουλου,
"Τά πενήντα τραγούδια".

Στην αρχή επισημαίνεται το πρακτικό της προηγούμενης συνεδρίας.

ΘΕΜΑ 1ο. Γνωμοδότηση για τη χρησιμότητα του βιβλίου των Α.Γαβαλά-
Φ.Λαυρεντάκη Ηπούδια "Εμπειρίες και δραστηριότητες από τις
Φυσικές 'Επιστήμες".

Ο Εισηγητής κ. Στέφ. Παπασημανόπουλος, Εισηγητής του ΚΕΜΕ, ειση-
γείται για το θέμα τα ακόλουθα:

Τό πιο πάνω αναφερόμενο βιβλίο είναι μια αξιόποινη προσπάθεια
απλοποίησης της φυσικής στο επίπεδο παιδιών με ηλικία 6-12 ετών.
Διεγείρει την προσοχή και το ενδιαφέρον των παιδιών στα διάφορα φυσι-
κά φαινόμενα που συμβαίνουν γύρω του και τα παιδιά δεν τους δίνουν
τη σημασία που τους πρέπει αν και τα βλέπουν. Δίνει εξηγήσεις στοι-
χειώδεις και γενικά ο αναγνώστης του τέρπεται και ωφελεῖται συγχρό-
νως. Με έστοριες ελλεικτικές και διασκεδαστικά παιχνίδια οι συγγραφείς
καταφέρνουν με τη γνώση σε παιδαγωγούς δεξιότητες να κρατούν άμειω-
το το ενδιαφέρον του παιδιού-αναγνώστη. Όμως το βιβλίο αυτό δεν περιο-
ρίζει την χρήσιμη δράση του στον παιδοθεομο μόνο. Δίνει πολλές ιδέες
και στο δάσκαλο να αξιοποιήσει, να διευκολύνει και να τελειοποιήσει τη
διδασκαλία της φυσικής στην τάξη αλλά και έξω απ'αυτή, στην αυλή, στις
εξοχόμους, στους περιπάτους, σε τρόπο το μάθημα να μη γίνεται ούτε ανια-
ρό ούτε κουραστικό ούτε δύσκολο όταν φαίνεται τέτοιο στις σελίδες
του διδακτικού βιβλίου.

Οι συγγραφείς, ελεύθεροι από περιορισμούς σελίδων επεξηγούν, παραλ-
ληλίζουν, προβληματίζουν, διηγούνται με άνεση γιατί δεν είναι περιορι-
σμένοι από όρια σελίδων ή ποσότητα ύλης που έχει σχέση με ένα όρισμέ-
νο πρόγραμμα.

Ελεύθεροι σχεδιάζουν τα διάφορα φαινόμενα παρμένα από τη φύση
γύρω από το μαθητή με επιστημονικότητα και παιδαγωγικότητα αξιόποινη.

Η γλώσσα άνετη δημοτική βοηθά πολύ στην κατανόηση και ευχάριστη
και άνετη μελέτη.

Για τους πιο πάνω λόγους εισηγούμαι στο τμήμα να χαρακτηριστεί
το βιβλίο χρήσιμο για διδασκαλία, διδασκόμενους και σχολικές βιβλιο-
θήκες.

Τό Τμήμα άφού έλαβε ύπόψη του: α) τό έγγραφο άριθμ. Φ.309.71/128/Γ/3278/26-5-79 τοϋ 'Υπουργείου 'Εθνικής Παιδείας καί 'Θρησκευμά-των, β) τήν άπό 21-5-79 αίτηση τοϋ έκδότη Γ. Δάρεανου, γ) τήν είσή-γηση τοϋ Ν. Στέφ. Παπασημακόπουλου, Είσηγητή τοϋ ΚΕΜΕ καί δ) τή διε-ξοδική συζήτηση μεταξύ τών μελών:

έ μ ό φ ω ν α ά π ο φ α σ ί ν ε τ α ι

ότι τό βιβλίο τών Α.Γαβαλά καί Φ.Δαυρεντάκη-Μπούα "Εμπειρίες καί δραστηριότητες άπό τίς φυσικές 'Επιστήμες" είναι χρήσιμο γιά τούς λειτουργούς τής Δημοτικής 'Εκπ/σεως.

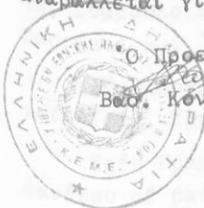

Τό Τμήμα έφωδ έλαβε ύπόψη του: α) τó έγγραφο άριθμ. Φ.309.4/40/Γ/
2310/7-4-79 τού ΥΠΕΠΘ, β) τήν από 4-4-79 αίτηση τού κ. Π. Άντωνό-
πουλου, γ) τήν είσήγηση τού κ. Δ. Άνδριόπουλου Συμβούλου Β' τού
ΚΕΜΕ καί δ) τή διεξοδική συζήτηση μεταξύ τών μελών,

ό μ ο φ ω ν α ά π ο φ α σ ί ν ε τ α ι

ότι τó βιβλίο είναι χρήσιμο γιά τούς Δασιόλους ώς έλεόθερο βοήθημα
άν καί ή ποιότητα τού στίχου σέ ώρισμένες περιπτώσεις δέν είναι
ίκανοποιητική.

Ή συζήτηση γιά τά θέματα 3, 4, 5 καί 6 τής ήμερήσιας διατάξεως
άναβάλλεται γιά μιά από τίς επόμενες συνεδρίες.

Ο Προεδρεύων
Βασ. Κωνιδιτσιώτης

Η Γραμματέας
Ε. Στεφανίδου

Handwritten signature

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΘΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ
ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΚΕΝΤΡΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΜΕΛΕΤΩΝ
ΚΑΙ ΕΠΙΜΟΡΦΩΣΕΩΣ (ΚΕΜΕ)
ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΕΩΣ

Πράξη 73/1979

Σήμερα, 7 Σεπτεμβρίου 1979 ημέρα Παρασκευή καί ώρα 9.30 πρωινή συνεδρίασε τό Τμήμα Δημοτικής 'Εκπαιδεύσεως τοῦ Κέντρου 'Εκπαιδευτικῶν Μελετῶν καί 'Επιμορφώσεως (ΚΕΜΕ) στήν αἴθουσα συνεδριάσεών του (Λεωχάρους 2, 'Αθήνα).

Ἔλαβαν μέρος ὅτῃ συνεδρίαση, ἀφοῦ προσκλήθηκαν σύμφωνα μέ τή νόμιμη διαδικασία ἀπό τόν Προεδρεθόντα τοῦ Τμήματος κ. Βασ. Κονιδιτσιδίου, Σύμβουλο Β', οἱ κ.κ. Δημ. 'Ανδριόπουλος, Νικ. Βλουτίδης, Κων/νος Πασσάνης καί 'Ιωάν. 'Αρβανίτης, Σύμβουλοι Β'.

Δέν παραβρέθηκαν στή συνεδρίαση οἱ Εἰσηγητές τοῦ ΚΕΜΕ Διον. Μελάς καί 'Ιωάν. Χριστιᾶς γιατί εἶχαν ἄλλη ὑπηρεσιακή ἀπασχόληση.

Χρέη Γραμματέα ἐκανε ἡ διοικητική ὑπάλληλος τοῦ ΥΠΕΠΘ Σοφία Στεφανίδου μέ βαθμό 5ο.

Θέματα ἡμερήσιας διατάξεως

ΘΕΜΑ 1ο. Γνωμοδότηση γιά τή χρησιμότητα τοῦ βιβλίου Γ.Καραμπερόπουλου "Τά πενήντα τραγούδια".

ΘΕΜΑ 2ο. Γνωμοδότηση γιά τή χρησιμότητα τοῦ βιβλίου Κ.Δημάκιου "Ποιός λερώνει τή θάλασσά μας".

ΘΕΜΑ 3ο. Γνωμοδότηση γιά τή χρησιμότητα τοῦ βιβλίου Φ.Χατζηθωμᾶ "Λεξιλογικές ἀσκήσεις".

ΘΕΜΑ 4ο. Γνωμοδότηση γιά τή χρησιμότητα τοῦ βιβλίου Β.Σηλαβοῦνου "Μαθητικοί ἀντίλαλοι".

Στήν ἀρχή ἐπικυρώνεται τό πρακτικό τῆς προηγούμενης συνεδρίας.

ΘΕΜΑ 1ο. Γνωμοδότηση γιά τή χρησιμότητα τοῦ βιβλίου Γ. Καραμπερόπουλου "Τά πενήντα τραγούδια".

'Αναβάλλεται γιά μιά ἀπό τίς ἐπόμενες συνεδρίες.

ΘΕΜΑ 2ο. Γνωμοδότηση για τη χρησιμότητα του βιβλίου της Κατερίνας Δημάκου "Ποιός λερώνει τη θάλασσά μας".

Ο Προεδρεύων του Τμήματος κ. Βασ. Κονιδιτσιώτης, Σύμβουλος Β', θέτει υπόψη του Τμήματος Εισηγήση για το θέμα αυτό του κ. 'Αντών. Μπενέκου, Ειδικού Συμβούλου παρά τῷ ΚΕΜΕ, που έχει ως εξής:

Πρόκειται για ένα καλοτυπωμένο και καλοδεμένο εικονογραφημένο φυλλάδιο (16/λίδο) που έχει θέμα τη μόλυνση του θαλάσσιου περιβάλλοντος.

Η εργασία αυτή δεν ανήκει τυπικά σε κανένα είδος λόγου - κατι μεταξὺ επιστημονικής πραγματείας, ρητορικού λόγου και υποθήκης - και δε διακρίνεται για συγγραφική ποιότητα.

Το θέμα δεν εξαντλείται ούτε δουλεύεται στις συνταρακτικές του διαστάσεις - και με συνταρακτικό τρόπο. Αλλά όμως που λέγονται - και όπως λέγονται - είναι άριστα να δικαιώσουν την έκδοσή. Ο,τιδήποτε μαθαίνει ο άνθρωπος για τις ενέργειες αυτόκαταστροφής του είναι από πολλές πλευρές χρήσιμο.

Μπορεί να διαβαστεί από οποιονδήποτε και από την ηλικία των 9 ετών. Δεν το νομίζω όμως κατάλληλο για "τίς κατώτερες τάξεις του δημοτικού σχολείου", όπως το ζητάει ο εκδότης, γιατί τα παιδιά αυτά δεν διαθέτουν την απαραίτητη υποδομή για την κατανόησή του.

Το Τμήμα αφού έλαβε υπόψη του: α) το έγγραφο αριθμ. Φ.309.71/120/Γ/3056/14-5-79 του Υπουργείου 'Εθνικής Παιδείας και Θρησκ/των, β) την 9-5-79 αίτηση του 'Εκδοτ. οίκου Π.Τόγνα Ο.Ε., γ) την εισήγηση του κ. 'Α. Μπενέκου, Ειδικού Συμβούλου παρά τῷ ΚΕΜΕ και δ) τη διεξοδική συζήτηση μεταξύ των μελών

αποφασίζεται

το βιβλίο "Ποιός λερώνει τη θάλασσά μας" της Κατερίνας Δημάκου, θεωρείται χρήσιμο για τις τέσσερις (4) ανώτερες τάξεις του Δημοτικού Σχολείου.

ΘΕΜΑ 3ο. Γνωμοδότηση για τη χρησιμότητα του βιβλίου του Θάπη Χατζη-
θαμίτ "Λεξιλογικές άσκησης".

Ο Πρεσβύτερος του Τμήματος κ. Βασ. Κονιδιτσιώτης, Σύμβουλος Β',
δίνει υπόψη του Τμήματος Εισήγηση για το θέμα αυτό του κ. Ιωάνη
Κιτσαρά, Ειδικού Συμβούλου παρά τῷ ΚΕΜΕ, που έχει ως εξής:

1. Το υπό κρίσιν βιβλίο είναι νέα έκδοση "Ξαναδουλεμένη και συμ-
πληρωμένη", "σύμφωνα με την αναπροσαρμοσμένη από το ΚΕΜΕ νέα γραμματι-
κή του Μανώλη Τριανταφυλλίδη, περιέχει δέ 11200 λεξιλογικές άσκησης"
και 500 επαναληπτικές άσκησης για όλα τα στοιχεία του λόγου! Άπεν-
δύεται προς τους μαθητές του Δημοτικού και του Γυμνασίου, αλλά και
προς τους ξηπαιδευτικούς, με βασικών σκοπών: να βοηθηθούν αυτενεργώς
είς την γραφήν εκθέσεων, την ὀρθήν χρησιμοποίησιν τῶν σχημάτων του
λόγου και τὸν πλουτισμὸν εἰς ἐγκυκλοπαιδικὰς γνώσεις, με ἀπώτερον,
πάντοτε, σκοπὸν τὴν μέσθεσιν καὶ μέθοδον ἐπιτυχίαν καὶ πρόδδον τῶν
μαθητῶν.

2. Το περιεχόμενόν του, διαιρεῖται εἰς ἐπτά (7) μέρη: ἀφοῦ προτάσ-
σεται μία σειρά κρίσεων καὶ κριτικῶν διαφόρων προσωπικοτήτων καὶ ὁ
πρόλογος τοῦ συγγραφέως, σελ. 5 κ.έ. Εἰδιδιότερα:

α.	Μέρος Πρῶτον: νοσητηκὰ ἐπὶθετα κ.τ.τ.	, σελ. 9 κ.έ.
β.	" δεύτερον: καλολογικὰ στοιχεῖα "	, σελ. 20 κ.έ.
γ.	" τρίτον : ὀρισμός	, σελ. 69 κ.έ.
δ.	" τέταρτον: Ὀμόνυμα, συνώνυμα "	, σελ. 76 κ.έ.
ε.	" πέμπτον : Μετωνυμία κ.τ.τ.	, σελ. 124 κ.έ.
ςτ.	" ἕκτο : Παροιμία "	, σελ. 139 κ.έ.
ζ.	" ἕβδομο : Ἀπαντήσεις , "	, σελ. 160 κ.έ.

Ἀκολουθεῖ σχετικὴ βιβλιογραφία, πλῆθος περιεχομένων, σελ. 183,
186, πλῆθος ἔργων τοῦ ἰδίου συγγραφέα καὶ συστατικὴ ἐπιστολὴ τῶν ἐν-
δόσεων "Φιλίππος".

3. Με σθεσημὰ καὶ μέθοδο ὁ συγγραφέας συνέλεξε, με τὴν μέθοδον τῆς
μελέσεως, πλοδοιο ὕλην ἀναφερόμενον εἰς τὰ "στοιχεῖα τοῦ λόγου", τὰ
"σχήματα τοῦ λόγου", τὰς λεξιλογικὰς άσκησεις, τοὺς "ὀρισμούς", τὰ
αἰσθητικὰ καὶ καλολογικὰ στοιχεῖα καὶ τὸ προσφέρει εἰς τὸν μαθητὴν, με
τὴν φιλοδοξίαν νὰ τὸν βοηθήσῃ με τὴν ὑποκινησὶν τοῦ εἰς αὐτενεργόν

αὐτοβοήθειά του καὶ εἰς τὸν διδασκαλὸν νὰ τὸν καθοδηγήσῃ ὑποδειγμα-
τικῶς εἰς ἐπιτυχίαν τῆς διδασκαλίας τῶν ἐκθέσεων. Φαίνεται δὲ ὅτι,
παρὰ τὸ γεγονὸς ὅτι δὲν δύνανται νὰ ἔχῃ καὶ ἐπιστημονικὰς ἀξιώσεις,
ἐπιτυχάνει ὁ συγγραφεὺς τοῦ σκοποῦ του. Ἕναι μὲν ἔργασίᾳ ἀξιόλογος,
περιποιούσα τιμὴ εἰς τὸν γνωστὸν καὶ ἀπὸ ἄλλας ἐργασίας του συγγραφέα.

Παρὰ ταῦτα ὅμως, δὲν θὰ πρέπει νὰ τύχῃ τῆς αἰτουμένης συστάσεως,
δι' ὃν λόγον πρέπει νὰ ἀποκλείωνται ὅλα τὰ ἔργα τοῦ εἴδους αὐτοῦ (βλ.
εἰσήγησι "ἐκθέσεις μὲ σχεδιαγράμματα κτλ).

Παρά ταῦτα ἔλαβε ὑπόψη του: α) τὸ ἔγγραφο ἀριθμ. Φ. 309.71/79/
Γ/1968/23-3-1979 τοῦ Ὑπουργείου Ἑθν. Παιδείας καὶ Θρησκ./των, β) τὴν
ἀπὸ 15-3-1979 ἀίτησιν τοῦ κ. Φ. Χατζηθωμᾶ καὶ γ) τὴν εἰσήγησιν τοῦ κ.
Ἰωάν. Κιτσαρᾶ, Εἰδικοῦ Συμβούλου παρὰ τῷ ΚΕΜΕ καὶ δ) τὴ διεξοδική συ-
ζήτησιν μεταξὺ τῶν μελῶν

ὁ μ ο φ ω ν α ἀ π ο φ α σ ῖ ν ε τ α ι

Τὸ βιβλίο "Λεξιλογικὲς ἀσκήσεις" τοῦ Φ. Χατζηθωμᾶ, θεωρεῖται χρήσιμο
ὡς ἐλεῦθερο βοήθημα γιὰ τὸ Δάσκαλο.

ΘΕΜΑ 4ο. Γνωμοδότηση για τη χρησιμότητα του βιβλίου του Β. Σηλαβοδούρου:
"Μαθητικοί Αντίλαλοι".

Ο Προεδρεύων του Τμήματος κ. Βασ. Κονιδιτσιάτης, Σύμβουλος Β', θέτει υπόψη του Τμήματος εισήγηση για το θέμα αυτό του κ. Ι. Κιτοα-
ρά, Επίδικου Συμβούλου παρά τη ΚΕΜΕ που έχει ως εξής:

1. Το υπό κρίση έγχειρίδιο απευθύνεται προς τους μαθητές των δύο τελευταίων τάξεων του Δημοτικού Σχολείου και όλων των τάξεων του Γυ-
μνασίου, φιλοδοξεί δέ "να αποτελέσει ένα ξενύημα για την ανάπτυξη
του καλλιτεχνικού λόγου" (σελ. 4). Τα περιεχόμενα εις αυτό θέματα
όντισονται "όπο τη ζωή και όπο τις εκδηλώσεις της" είναι δέ ως επί
το πλεόντων περιγραφικά, "ένω μερικά κάνουν ανάλυση κάποιων ψυχικών
καταστάσεων". Δεν ακολουθεί την καθιερωμένη αρχιτεκτονική: πρόλογος-
καταστάσεων". Δεν ακολουθεί την καθιερωμένη αρχιτεκτονική: πρόλογος-
θέμα-επίλογος, αλλά "άπλως δίνει απαραίτητες εκφραστικές γραμμές", για
να βοηθήση τον μαθητήν.

2. Περιέχει 44 θέματα και τον πρόλογον, καταλαμβάνοντα ξικαστον περί-
που δύο σελίδες. Χρονολογικώς τά θέματα είναι έποχικά με πρώτον τό
"Ξανανοίγει τό σχολείο" σελ. 5 και τελευταίον τό "Ένα σπουδαίο γεγο-
νός της ζωής μου", σελ. 101.

3. Πρόκειται περί ενός καλογραμμένου και άριστώνως φροντισμένου
έγχειριδίου, τό όποτον δύναται να αποτελέση βοήθημα των μαθητών εις
την γραπτήν και προφορικήν έκθεσιν και γενικώτερα εις την "ανάπτυξη
του λεκτικού των μαθητών σε τέτοιο βαθμό, ποδ να μπορούν με εύχέρεια
να εκφράζονται τις σιφείς τους, με πλούσιο λεκτικό, με βάθος και με
τρόπο καλλιτεχνικό".

Έν τοούτοις δεν θεωρείται σικδπιμος μια ούστασις του Υπουργείου
Παιδείας, λόγω άριότητος του είδους του βιβλίου αυτού, ποδ άφθονεί εις
τό έμπόριον.

Τό Τμήμα άφου έλαβε υπόψη του: α) τό έγγραφο έκδοσης 305.71/71/
108/Γ.2676/26-4-79 του ΥΠΕΠΘ, β) την από 18-4-79 αίτηση του κ. Βασ.
Σηλαβοδούρου, γ) την εισήγηση του κ. Ι. Κιτοαρά, δ) τόν έπίδικον Συμβούλου
παρά τη ΚΕΜΕ και δ) τη διεξοδική συζήτηση μεταξύ των μελών,

ό μ ο φ ω ν α ά π ο φ α σ ι ν ε τ α ι
τό βιβλίο "Μαθητικοί Αντίλαλοι" του κ. Β. Σηλαβοδούρου δεν χαρακτηρίζε-
ται ως χρησιμο, γιατί, παρά τις άρετές του ως προς τη γλώσσα, τό ύφος
και την έπιλογή και ανάπτυξη των θεμάτων, κυριαρχεί ο αυτό ή προσπά-

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΓΕΝΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΣΧΟΛΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

Θεωρείται από αυτόν έληξε ή συνεδρία.

06/05/79/1979

Ε Γραμματέας
ΣΟΦΙΑ ΣΤΕΦΑΝΙΔΟΥ

Εκδόθηκε από αυτόν έληξε ή συνεδρία.

Εγκρίσεις προτάσεων διατάξεων

- ΠΡΟΤΑΣΗ 1α. Κατάθεση αντιγράφου της έκθεσης 27/16-1-79 αριθμ. 100 ΚΕΚΕ.
- ΠΡΟΤΑΣΗ 2α. Γνωμοδότηση για τη χρησιμοποίηση των βιβλίων 3. Επιστημονική.
- ΠΡΟΤΑΣΗ 3α. Γνωμοδότηση για τη χρησιμοποίηση των βιβλίων 7. Επιστημονική.
- ΠΡΟΤΑΣΗ 4α. Γνωμοδότηση για τη χρησιμοποίηση των βιβλίων 8. Επιστημονική.
- ΠΡΟΤΑΣΗ 5α. Γνωμοδότηση για τη χρησιμοποίηση των βιβλίων 9. Επιστημονική.
- ΠΡΟΤΑΣΗ 6α. Γνωμοδότηση για τη χρησιμοποίηση των βιβλίων 10. Επιστημονική.
- ΠΡΟΤΑΣΗ 7α. Γνωμοδότηση για τη χρησιμοποίηση των βιβλίων 11. Επιστημονική.
- ΠΡΟΤΑΣΗ 8α. Γνωμοδότηση για τη χρησιμοποίηση των βιβλίων 12. Επιστημονική.

Πράξη 74/1979

Σήμερα, 13 Σεπτεμβρίου 1979, ημέρα Πέμπτη και ώρα 9.30 πρωινή, συνεδρίασε το Τμήμα Δημοτικής 'Εκπαιδεύσεως του Κέντρου 'Εκπαιδευτικών Μελετών και 'Επιμορφώσεως (ΚΕΜΕ) στην αίθουσα συνεδριάσεών του 'Λεωφόρος 2, 'Αθήναις).

'Ελαβαν μέρος στη συνεδρίαση, αφού προσκληθήναι σύμφωνα με τη νόμιμη διαδικασία από τον Προεδρεύοντα του Τμήματος κ. Βασ. Κονιδιτσιώτη, Σύμβουλος Β' οι κ.κ. Δημ. 'Ανδριόπουλος, Νικ. Βλουτίδης, Κωνστ. Πασσάκος, Νικ. Παπαδόπουλος, Σύμβουλοι Β' και οί Διον. Μελάς και 'Ιωάν. Χριστιδής, Εισηγητές.

Χρήη Γραμματέα έκανε ή διοικητική ύπλληλος του ΥΠΕΠΘ Σοφία Στεφανίδου με βαθμό 5ο.

Θέματα ήμερήσιας διατάξεως

ΘΕΜΑ 1ο. Χορήγηση αντιγράφου της άριθμ. 55/16-6-79 πράξεως του ΚΕΜΕ. στην κ. Πανν Βασιλάνη

ΘΕΜΑ 2ο. Γνωμοδότηση για τη χρησιμότητα του βιβλίου Θ.Κοτομανίδης: "Η σχολική επίδοση στην Α' τάξη".

ΘΕΜΑ 3ο. Γνωμοδότηση για τη χρησιμότητα του βιβλίου Γ.Καραμπερόπουλου "Τά πενήντα τραγούδια".

ΘΕΜΑ 4ο. Γνωμοδότηση για τη χρησιμότητα του βιβλίου "Έντυ Μπλάϋτον" "Οί Μυστικοί έφτά".

ΘΕΜΑ 5ο. Γνωμοδότηση για τη χρησιμότητα του βιβλίου Γιάννη Κιούση "Ταξίδι στα Καλάβρυτα".

ΘΕΜΑ 6ο. Γνωμοδότηση για τη χρησιμότητα του βιβλίου Τρ. Καραγεωργίου "Γαλάζια παρένθεση".

ΘΕΜΑ 7ο. Γνωμοδότηση για τη χρησιμότητα του βιβλίου Σ. Γιοάνη "Παίδι-κή Λογοτεχνία ('Ελληνικά παραμύθια).

ΘΕΜΑ 8ο. Γνωμοδότηση για τη χρησιμότητα του βιβλίου Β. Τάκη "Ποιητική ανθολογία για τό '21".

Στην άρχή έπικυρώνεται τό πρακτικό της προηγούμενης συνεδρίας.

ΘΕΜΑ 1ο. Χορήγηση αντιγράφου της αριθμ. 55/16-6-1979 πράξεως του ΚΕΜΕ στην κ. Παν. Βασιλάκη.

Ο Προεδρεύων του Τμήματος κ. Βασ. Κονιδιτσιώτης, Σύμβουλος Β', θέτει υπόψη του Τμήματος (α) τό έγγραφο αριθμ. Φ.309.71/197/Γ5094/31-8-1979 του Υπουργείου Εθνικής Παιδείας και Θρησκ/των, β) την 31-8-1979 του Υπουργείου Εθνικής Παιδείας και Θρησκ/των, με την οποία ζητεί αντί- από 28-8-79 αίτηση της κ. Παν. Βασιλάκη, με την οποία ζητεί αντί- γραφο της αριθμ. 55/79 πράξεως του Τμήματος Δημοτικής Επιτροπής κρι- του ΚΕΜΕ, που αναφέρεται στην ξγνριση πράξεως της Επιτροπής κρι- σεως των βιβλίων: 1) "Τό σύγχρονο παιδικό έντυπο και τά έξωσχολικά άναγνώσματα των παιδιών" και 2) "Διαλυμένη οίνογένεια και έπιδραση αυτής στη ψυχική υγεία των νηπίων" και εισηγείται να χορηγηθεί τό αίτομένο αντίγραφο.

Τό Τμήμα, ύστερα από συζήτηση

όμόφωνα αποφαινεται

να χορηγηθεί στην κυρία Παν. Βασιλάκη αντίγραφο της αριθμ. 55/16-6-79 πράξεως του Τμήματος Δημοτικής Εκπαιδεύσεως του ΚΕΜΕ, που αναφέρεται στα βιβλία: 1) "Τό σύγχρονο παιδικό έντυπο και τά έξωσχολικά άναγνώσματα των παιδιών" και 2) "Διαλυμένη οίνογένεια και έπιδραση αυτής στη ψυχική υγεία των νηπίων".

[Handwritten signature]

ΘΕΜΑ 2ο. Γνωμοδότηση για τή χρησιμότητα του βιβλίου:

Θ.Κοτσανιδής: "Η σχολική επίδοση στην Α' τάξη".

Ο Προεδρεύων του Τμήματος κ. Βασ. Κονιδιτσιώτης, Σύμβουλος Β', θέτει υπόψη του Τμήματος Εισηγήση για τό θέμα αυτό του κ. Γ. "Αραγκουδάκη, Ειδικού Συμβούλου παρά τῷ ΚΕΜΕ, ποῦ ἔχει ὡς ἑξῆς:

1. Παράθεση πραγματιῶν στοιχείων

- α. Ἡ ἐργασία τοῦ κ. Κοτσανιδῆ εἶναι προϊόν ἐρευνας, ποῦ εἶχε σκοπὸ τὴ μελέτη "τῆς σχολικῆς ἐπιδόσεως στὴν Α' τάξη κατω ἀπὸ τὸ φῶς διαφορετικῶν μεταβλητῶν".
- β. "Στατιστικὸ ὕλιν" τῆς ἐρευνας ἀπετέλεσαν 233 μαθητὲς ἀπὸ 7 σχολεῖα πόλεως Ν.Καβάλας καὶ ἀπὸ 17 σχολεῖα τῆς ὑπαίθρου μὲ 325 μαθητὲς. Σύνολο μαθητῶν 558, ἀπὸ τοὺς ὁποῖους 272 κορίτσια καὶ 286 ἀγόρια. Οἱ παραπάνω μαθητὲς καὶ μαθήτριες γεννήθησαν ἀπὸ 2-4-70 ἕως 1-4-71 καὶ γράφτηκαν στὴν Α' τάξη τοῦ Δημοτικοῦ σχολεῖου τὸ σχολ. ἔτος 1976-77.
- γ. Πρὶν ἀπὸ τὴ συλλογὴ τῆς ἐρευνας διατυπώθηκαν 14 ὑποθέσεις. Γιὰ τὴ διερεύνηση αὐτῶν τῶν ὑποθέσεων συντάχθηκε πειραματικὸ-ἐρωτηματολόγιον, ποῦ στάλθηκε στοὺς δασκάλους τῆς Α' τάξεως. Σὲ προσωματικὰς ἐπαφὰς τοῦ ἐρευνητῆ μὲ τοὺς παραπάνω δασκάλους δόθηκαν πρόσθετες καὶ ἀναλυτικότερες ὁδηγίες.
- δ. Γιὰ λόγους ποῦ ἀναφέρει ὁ ἐρευνητής, δὲν ἔγινε δυνατὴ "ἡ χρησιμοποίηση (στατιστικῶν) μεθόδων ὑψηλῆς πιστότητας καὶ ἀκρίβειας. Ἡ ἀπάντηση (στατιστικῶν) μεθόδων συγκρίσεις μόνο "μέσων ὁρων" (Μ.Ο", Γι' αὐτὸ θὰ χρησιμοποιοῦνται συγκρίσεις μόνο "μέσων ὁρων" (Μ.Ο", Γι' αὐτὸ θὰ χρησιμοποιοῦνται μεταξὺ τους χωρὶς νὰ κρατιοῦνται ὁρισμένους ἀπ' αὐτὲς σταθερές" σελ. 13.

[Handwritten signature]

Αν ή έρευνα αυτή είναι χρήσιμη ή όχι, πρέπει άναγκαστικά νά αξιολο-
γήσουμε αν τά άποτελέσματα της έρευνας είναι έγκυρα, χρήσιμα ή όχι.
Αυτό όμως πρέπει στη συνέχεια νά εξετασθεΐ σέ συνάρτηση μέ τό αν ή
έρευνα ανταποκρίνεται ή όχι μέ τούς όρους καί τίς προϋποθέσεις πού
άπαιτούνται γιά νά χαρακτηριθεΐ μέ έρευνα "έγκυρη καί αξιόπιστη
(δεΐγμα, μέσα της έρευνας, στατιστική άνάλυση δεδομένων κτλ).

"Όμως, τό άρθρο 7, παράγραφος θ τοΰ κανονισμού τοΰ ΚΕΜΕ, όρίζει
ότι τό Τμήμα Έρευνών καί Τετηηριώσεως "άποφάινεται περί της άποδο-
χής έρευνών παρ' έκπαιδευτικών λειτουργών καί άλλων ειδικών προσώ-
πων είτε ελεύθερας είτε υπό τήν καθοδήγησιν τοΰ ΚΕΜΕ".

Σύμφωνα μέ τά παραπάνω, έχω τή γνώμη, ότι τό Τμήμα Δημοτικής
είναι άναρμόδιο νά γνωμοδοτήσει γιά τή χρησιμότητα της έρευνας καί
προτείνω νά διαβιβαστεΐ γιά σχετική γνωμοδότηση στό άρμόδιο Τμή-
μα Έρευνών καί Τετηηριώσεως.

[Handwritten signature]

ΘΕΜΑ 3ο. Γνωμοδότηση για τη χρησιμότητα του βιβλίου Γ.Καραμπερόπουλου
"Τά πενήντα τραγούδια".

Ο Εισηγητής κ. Διον. Μελάς, Εισηγητής του ΚΕΜΕ, εισηγείται για
τό θέμα τα ακόλουθα:

Ο κ. Καραμπερόπουλος με αίτηση του που υπέβαλε στις 28-5-79
ζητάει να διατυπώσει γνώμη το Τμήμα για τη χρησιμότητα του βιβλίου

"Τά 50 τραγούδια" για τη Δ' τάξη του Δημοτικού σχολείου.

Το βιβλίο χωρίζεται σε δύο μέρη: Το πρώτο, το θεωρητικό, καλύπτει
τις απαιτήσεις του Α.Π., για τη θεωρία της μουσικής σ' αυτή την τάξη.

Η θεωρία δίνεται με απλό τρόπο και ακολουθείται από έρωτήσεις σχετι-
κές με την ύλη που διδάχτηκε. Το δεύτερο μέρος περιλαμβάνει πενήντα
παιδικά τραγούδια και έκκλησιαστικούς ύμνους. Από αυτά έννιά τραγού-
δια προβλέπονται από το Α.Π. για τη Δ' τάξη και ένα για την Ε'. Επίσης
τέσσερις από τους έκκλησιαστικούς ύμνους του βιβλίου προβλέπονται για
την τάξη αυτή από το Α.Π. Στο μέρος των τραγουδιών λοιπόν το βιβλίο
καλύπτει λιγότερο από το 1/4 των όσων προβλέπει το Α.Π.

Αν και δεν είμαι ειδικός, βρίσκω ότι το βιβλίο είναι καλογραμμένο
και μπορεί να βοηθήσει το δάσκαλο της Δ' τάξης να κάνει καλύτερα το
μάθημα της Μουσικής. Σ' αυτό θα βοηθήσει αναμφισβήτητα και η κασέτα,
που περιέχει τα τραγούδια του βιβλίου καθώς και οι οδηγίες για τα
μαθήματα. Η κασέτα υποβλήθηκε από τον έκδοτη άτυπα σε προσωπική έπα-

φή που είχαμε πριν από τη συζήτηση στο Τμήμα Δημοτικής.

Επειδή είναι κατετοπιστινέ το βιβλίο/μαζί με την κασέτα για το έργο
του δασκάλου της Δ' τάξης, προτείνω να κριθεί το βιβλίο "Τετράδιο
Μουσικής: Τά 50 τραγούδια για την Δ' Δημοτικού" μαζί με την κασέτα
που το συνοδεύει χρήσιμο ως ελεύθερο βοήθημα για τους δασκάλους.

Το Τμήμα, αφού έλαβε υπόψη του: α) το έγγραφο αριθμ. Φ.309.71/146/
Γ3586/8-6-79 του ΥΠΕΠΘ, β) την από 28-5-79 αίτηση του κ. Γ. Καραμπε-
ρόπουλου, γ) την εισήγηση του κ. Δ.Μελά, Εισηγητή του ΚΕΜΕ και δ)

τη διεξοδική συζήτηση μεταξύ των μελών
ό μ δ φ ω ν α α π ο φ α λ ν ε τ α ι

ότι το βιβλίο του Γ. Καραμπερόπουλου "Τά πενήντα τραγούδια" είναι
χρήσιμο βιβλίο για το δάσκαλο που διδάσκει στη Δ' τάξη ως ελεύθερο
βοήθημα για τη διδασκαλία του μαθήματος της Μουσικής.

Γνωμοδότηση για τή χρησθμότητα του βιβλίου

ΘΕΜΑ 4ο. "Εντυ Μπλάιτον: "Οί μυστινοί έφτά".

Ο Εισηγητής κ. Διον. Μελάς, Εισηγητής του ΚΕΜΕ, εισηγείται για
τό θέμα τά ακόλουθα:

Προβλεπεται για μία σειρά περιπετειών με αυτότελή έπεισόδια. Προ-
ταγωνιστές είναι έφτά παιδιά και ένας σκύλος.

Οί περιπέτειες παρουσιάζουν ενδιαφέρον για παιδιά 9-12 χρονών.
Η πλοκή είναι απλή. Ο διάλογος και η περιγραφή έναλλάσσονται κι
έτσι η διήγηση ρέει. Οί χαρακτήρες είναι συνηθισμένα παιδιά-αγόρια
και κορίτσια- που πάντα κατορθώνουν να φέρουν σε πέρας μία άποστο-
λή, την οποία τά ίδια θέτουν για την ομάδα τους.

Η σειρά αυτή των περιπετειών δεν έχει ιδιαίτερες αξιώσεις ως
παιδικό ανάγνωσμα. Παρουσιάζει έντονο τό πανομοιότυπο των "οίριαλ"
στην τηλεόραση, που άρκετ να ιδείς τό ένα, για να καταλάβεις τό
περιεχόμενο και την εξέλιξη και των άλλων.

Επειδή τά βιβλία αυτά της "Εντυ Μπλάιτον" δεν έχουν άμεση
σχέση με τό διδακτικό και σχολικό έργο ούτε είναι βιβλία με άπαιτή-
σεις λογοτεχνικές ή άλλου είδους, προτείνω να μην θεωρηθούν ως χρή-
σιμα για τούς μαθητές του δημοτικού σχολείου.

Τό Τμήμα άφου έλαβε ύπόψη του: α) Τό έγγραφο άρ.Φ.309.71/131/
3281/26-5-79 του ΥΠΕΠΘ, β) την άπό 21-5-79 αίτηση του ένόδτη Γ.
Δάρδανου, γ) την εισηγηση του κ. Δ. Μελά, Εισηγητή του ΚΕΜΕ και
δ) τη διεξοδική συζήτηση μεταξύ των μελών,

δμόφωνα αποφαινεται

τά βιβλία τας "Εντυ Μπλάιτον "Οί Μυστινοί έφτά" δεν θεωρούνται χρήσι-
μα γιατί δεν έχουν άμεση σχέση με τό διδακτικό και σχολικό έργο
ούτε είναι βιβλία με άπαιτήσεις λογοτεχνικές ή άλλου είδους.

Γνωμοδότηση για τη χρησθμότητα του βιβλίου
ΘΕΜΑ 4ο. "Εντυ Μπλάιτον: "Οί μυστικοί έφτά".

Ο Εισηγητής κ. Διον. Μελάς, Εισηγητής του ΚΕΜΕ, εισηγείται για
τό θέμα τά ακόλουθα:

Πρόκειται για μία σειρά περιπετειών με αυτότελή έπεισόδια. Προ-
ταγωνιστές είναι έφτά παιδιά και ένας σκύλος.

Οί περιπέτειες παρουσιάζουν ενδιαφέρον για παιδιά 9-12 χρονών.
Η πλοκή είναι άπλη. Ο διάλογος και ή περιγραφή έναλλάσσονται κι
έτσι ή διήγηση ρέει. Οί χαρακτηήρες είναι συνηθισμένα παιδιά-αγόρια
και κορίτσια- που πάντα κατορθώνουν νά φέρουν σέ πέρας μία άποστο-
λή, τήν όποία τά ίδια θέτουν για τήν όμάδα τους.

Η σειρά αύτή τών περιπετειών δέν έχει ιδιαίτερες αξιώσεις ως
παιδικό άνάγνωσμα. Παρουσιάζει ένετο τό πανομοιότυπο τών "οίριαλ"
στήν τηλεόραση, που άρκετ νά ιδεΐς τό ένα, για νά καταλάβεις τό
περιεχόμενο και τήν εξέλιξη και τών άλλων.

Έπειδή τά βιβλία αύτά της "Έντυ Μπλάιτον" δέν έχουν άμεση
σχέση με τό διδακτικό και σχολικό έργο ούτε είναι βιβλία με άπαιτή-
σεις λογοτεχνικές ή άλλου είδους, προτείνω νά μήν θεωρηθούν ως χρή-
σιμα για τούς μαθητές του δημοτικού σχολείου.

Τό Τμήμα άφού έλαβε ύπόψη του: α) Τό έγγραφο άρ.Φ.309.71/131/
3281/26-5-79 του ΥΠΕΠΘ, β) τήν άπό 21-5-79 αίτηση του ένόδτη Γ.
Δάρδανου, γ) τήν εισηγηση του κ. Δ. Μελά, Εισηγητή του ΚΕΜΕ και
δ) τή διεξοδική συζήτηση μεταξύ τών μελών,

όμόφωνα άποφάνεται

τά βιβλία τού "Έντυ Μπλάιτον "Οί Μυστικοί έφτά" δέν θεωρούνται χρήσι-
μα γιατί δέν έχουν άμεση σχέση με τό διδακτικό και σχολικό έργο
ούτε είναι βιβλία με άπαιτήσεις λογοτεχνικές ή άλλου είδους.

ΘΕΜΑ 5ο. Γνωμοδότηση για τη χρησιμότητα του βιβλίου του Γιάννη Κιούση:
"Ταξίδι στα Καλάβρυτα"

Ο Εισηγητής κ. Διον. Μελάς, Εισηγητής του ΚΕΜΕ, εισηγείται για
τό θέμα τα ακόλουθα:

Η πρόθεση του ποιητή να παρουσιάσει με τρόπο ποιητικό ένα όδοι-
πορικό στα Καλάβρυτα και να εξάρει τις όμορφιές του τοπίου και τα
θρησκευτικά και έθνικά μνημεία της περιοχής είναι αξιοπρόσεκτη.
Επίσης πρέπει να θεωρηθεί ως θετικό στοιχείο της εργασίας ή συλλογή
φωτογραφιών που παρά τη μετριότητα έκτύπωσή τους δίνουν στον άναγνώ-
στη μια ιδέα από τα τοπία και τα κειμήλια της περιοχής Καλαβρύτων.

Τό κείμενο όμως δεν κατορθώνει να φτάσει στο ύψος των προθέσεων
του κ. Κιούση. Προσπαθεί να γράφει στο δεκαπεντασύλλαβο των δημοτι-
κών τραγουδιών, τά όποια θέλει να μιμηθεί. Η άποτυχία του είναι φανε-
ρή ήδη από τον έμμετρο πρόλογό του.

Για να πετύχει όμοιοιαταληξία και κάποιο ρυθμό:

- α) παραμορφώνει λέξεις, π.χ. ήσαντε, εξώναν, ύψωναν (στον πρόλογο),
φιλοξενία (σ.13), έσελστη (σ.19),
- β) χρησιμοποιεί λέξεις άσχετες ή φτιαστές, π.χ. σχίζα (σ. 13) και
δυοθεδρατο (σ. 19),
- γ) χρησιμοποιεί λέξεις και φράσεις καιόηδες, π.χ. σάν φίδι γναστρω-
μένο (σ. 17) και
ν'άγνιομαχά μουγυρνίζοντας (σ. 17),
- δ) χρησιμοποιεί επαναλήψεις ή λέξεις και φράσεις χωρίς σκοπό για τό
νόημα, π.χ.
να πάρει λίγο άνασασμό, λίγο να ξαποστάσει (σ. 17)
και σάν τελειώσει ή διαδρομή τό διάβα της μαγείας (σ. 17) έσελ-
στη κι έκαμε μία βαθεία σχισμή και μία χαράδρα άνοίχτη..(σ.19)
- ε) δίνει ειόνδες αντιποιητικές, π.χ.
Μέχρι τή μέση είναι γυμνοί γδαρμένοι άπ'τό ποτάμι και τά χαστού-
κιατής βροχής σπανούς τούς έχει κάμει (σ. 19)
- στ) κάνει χασμώδες, άσυνταξίες και δέν άκολουθεί γραμματικούς κανό-
νες.

Η στίξη του στιχουργήματος δέν είναι πετυχημένη.
π.χ. στους δύο πρώτους στίχους της σελ. 15,
τέτοια δέ βρίσκται άλλοι στη Γής την Οίκουμένη (σελ. 19).

Γενικά ή προσπάθεια του κ. Κιούση να αποδώσει σέ στίχους ένα οδοιπορικό είναι αποτυχημένη, γιατί το ποιητικό στοιχείο είναι σχεδόν άνοπαρτο σέ όλο τό βιβλίο.

Προτείνω νά μήν κριθεῖ ὡς χρήσιμο γιά τίς σχολικές βιβλιοθήκες, γιατί τό κείμενό του μόνο ὡς κακό δείγμα ποιητικοῦ λόγου μπορεῖ νά χαρακτηριστεῖ.

Τό Τμήμα ἔφοῦ ἔλαβε ὑπόψη του: α) τό ἔγγραφο ἀριθμ. 9. 309.71/165/Γ/4118/28-6-79 τοῦ ΥΠΕΠΘ, β) τήν ἀπό 27-6-79 αἴτηση τοῦ κ. Γιάννη Κιοῦση, γ) τήν εἰσήγηση τοῦ κ. Α. Μελέ, εἰσηγητή τοῦ ΚΕΜΕ καί δ) τή διεξοδική συζήτηση μεταξὺ τῶν μελῶν ,

ὁ μ ὁ φ ω ν α ἀ π ο φ α σ ῖ ν ε τ α ι

τό βιβλίο τοῦ Γιάννη Κιοῦση "Ταξίδι στή Καλάβρυτα" δέν θεωρεῖται χρήσιμο γιατί τό ποιητικό στοιχείο εἶναι άνόπαρτο σ'όλο τό βιβλίο.

Ἐπειτά ἀπό αὐτά ἔληξε ἡ συνεδρία.

Ο Προεδρεύων

Βασ. Κωνιδισιώτης

Ἡ Γραμματέας

Σ. Στεφανίδου

[Handwritten signature]

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΘΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ
ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΚΕΝΤΡΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΜΕΛΕΤΩΝ
ΚΑΙ ΕΠΙΜΟΡΦΩΣΕΩΣ (ΚΕΜΕ)
ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΕΩΣ

Πράξη 75/1979

Σήμερα 18 Σεπτεμβρίου 1979, ημέρα Τρίτη και ώρα 10.30 πρωινή, το Τμήμα Δημοτικής Εκπαίδευσης του Κέντρου 'Εκπαιδευτικών Μελετών και 'Επιμορφώσεως (ΚΕΜΕ) συνεδρίασε στην αίθουσα συνεδριάσεών του (Λεωχάρους 2) 'Αθήνα με προεδρεύοντα τον κ. Βασ. Κονιδισιώτη, Σύμβουλο Β'.

Στη συνεδρίαση έλαβαν μέρος οι κ.κ. Δ. 'Ανδριόπουλος, Νικ. Βλουτίσης, Κων/νος Πασσάκος, Νικ. Παπαδόπουλος, Σύμβουλοι Β', 'Αριστ. Βουγιούκας, Γεώργ. Μαραγκουδάκης, 'Αντών. Μπενέκος, Είδινοι Σύμβουλοι του ΚΕΜΕ, Κων/νος Φούσιας, Διον. Μελάς και 'Ιωάν. Χριστιάνς, Εισηγητής του ΚΕΜΕ.

Χρέη Γραμματέα έκανε η διοικητική υπάλληλος του ΥΠΕΠΘ Σοφία Στεφανίδου με βαθμό 5ο.

Θέμα ημερήσιας διατάξεως

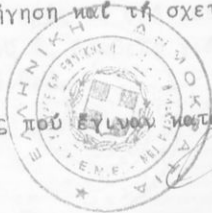
'Επιδιώξεις γενικών ενότητων Θρησκευτικών. Εισηγητής ο κ. Ν. Παπαδόπουλος, Σύμβουλος Β' του ΚΕΜΕ.

'Αφού διαπιστώθηκε άπαρτία και έπικυρώθηκε η προηγούμενη πράξη, το Τμήμα άρχισε την εξέταση του θέματος της ημερήσιας διατάξεως. 'Ο Εισηγητής του θέματος κ. Νικ. Παπαδόπουλος, Σύμβουλος Β', έθεσε υπόψη των μελών του Τμήματος γραπτή εισήγηση, προΐδ' συνεργασίας του με τον αΐδεσιμώτατο κ. Κων/νο Φούσια, Εισηγητή του ΚΕΜΕ.

'Ακολούθησε διεξοδική συζήτηση κατά την οποία έγινε ανταλλαγή γνώμων και προτάσεις για τη βελτίωση της εισήγησης σε όρισμένα ση-μεία της. Το Τμήμα, αφού έλαβε υπόψη την εισήγηση και τη σχετική συζήτηση,

αποφασίζει:

δέχεται όμοφωνα την εισήγηση με τις βελτιώσεις που έγιναν κατά τη συζήτηση, και η οποία έχει ως εξής:

ΕΠΙΔΙΩΞΕΙΣ ΓΕΝΙΚΩΝ ΕΝΟΤΗΤΩΝ ΤΩΝ ΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΩΝ

Γ* τάξη : 'Επιδιδίνεται οί μαθητές:

- 'Ενότητα 1η: Νά πληροφορηθούν τή δημιουργία τοῦ κόσμου ἀπό τό θεό καί νά κατανοήσουν τήν τάξη, τή σκοπιμότητα καί τό μεγαλεῖο τῆς δημιουργίας, ὥστε νά συναισθανθοῦν τήν παρουσία Του ὡς πανσόφου δημιουργοῦ καί στοργικοῦ πατέρα τοῦ κόσμου καί νά ἴδω ἀγαπήσουν .
- 'Ενότητα 2η: Νά γνωρίσουν τήν προσωπικότητα καί τή δράση τῶν πατριάρχων καί νά μπορέσουν νά ἐκτιμήσουν τήν ἀφοσίωση καί τήν ἀγάπη τους πρός τό θεό σέ μιᾶ ἐποχή μέλιστα πού ἡ θ. 'Αποκάλυψη δέν εἶχε δοθεῖ ὁλόκληρη.
- 'Ενότητα 3η: Νά ἐπισημάνουν τόν ἡγετικό ρόλο τοῦ Μωυσῆ στήν πορεία τοῦ λαοῦ ἀπό τήν Αἴγυπτο ὡς τήν ἐγκατάστασή του στή γῆ τῆς ἐπαγγελίας καί ἀκόμη τό γεγονός ὅτι ἡ πίστη στόν ἀληθινό θεό ἐνισχύει τό λαό καί τοὺς ἡγέτους του.
- 'Ενότητα 4η: Νά πληροφορηθοῦν τά γεγονότα τῆς ἐγκαταστάσεως τοῦ λαοῦ στή γῆ τῆς ἐπαγγελίας, τή νέα κοινωνική συγκρότηση καί γενικά τή ζωή τοῦ λαοῦ ἐτοι, ὥστε νά ἐπισημάνουν τά ἰδιαίτερα χαρακτηριστικά τῆς θρησκείας του ὡς πιστοῦ λαοῦ τοῦ θεοῦ.
- 'Ενότητα 5η: Νά ἀναγνωρίσουν τοὺς προφήτες ὡς θρησκευτικούς καί κοινωνικούς ἡγέτες καί νά ἐκτιμήσουν τό ἐνδιαφέρον τους ὅχι μόνον γιά τήν ὁρθή πίστη, ἀλλά καί γιά τήν πνευματική πρόοδο, τήν ἡθική συγκρότηση καί τή δικαιοσύνη τοῦ λαοῦ, ὥστε νά συνειδητοποιήσουν κατὰ τό δυνατόν τή θρησκευτική καί κοινωνική σημασία τοῦ ἔργου τους.
- 'Ενότητα 6η: Νά γνωρίσουν τά γεγονότα τῆς αἰχμαλωσίας τοῦ λαοῦ καί νά κατανοήσουν ὅτι αὕτη ὀφειλόταν στή διαίρεση, τίς μικρότητες καί τήν ἀπειθαρχία τοῦ λαοῦ πρός τό θεό καί ἀκόμη νά ἐπισημάνουν τή λούτρωση τοῦ λαοῦ ὡς βραβεῖο γιά τήν ἐνδοτικότητα του καί τήν ἀφοσίωσή του στό θεό.

Δ* τῆς

- Ενότητα 1η : Νά ἐπισημάνουν τὸ ρόλο τοῦ Προδρόμου καὶ τῆς Παναγίας στὴν ἔλευση τοῦ Χριστοῦ, νά συνειδητοποιήσουν τὴ γέννησή Του ὡς γεγονός κοσμοϊστορικό· νά πληροφορηθοῦν τὴ συνθήκη καὶ τὴν ἀπό τῆς ὁποῦς πέρασε ὁ Χριστὸς τὰ παιδικὰ του χρόνια.
- Ενότητα 2η : Νά γνωρίσουν τὴ δημόσια ἐμφάνιση τοῦ Χριστοῦ ὡς ὁρησίου τινος ἡγέτη καὶ ἀναμορφωτὴ νά κατανοήσουν τὰ κύρια σημεῖα τῆς διδασκαλίας του καὶ ἔτσι νά ἐντιμῆσουν τὸ μοναδικὸ περιεχόμενό της.
- Ενότητα 3η : Νά γνωρίσουν τὰ γεγονότα τῶν θαυμάτων τοῦ Χριστοῦ ἔτσι ὥστε νά τὸν ἀναγνωρίσουν ὡς κύριο καὶ ἐξουσιαστή τῆς φύσεως, τῆς ζωῆς καὶ τοῦ θανάτου.
- Ενότητα 4η : Νά ἐντιμῆσουν τὴν ὁλοκληρῶση τοῦ ἔργου τοῦ Χριστοῦ μὲ τὴ λυτρωτικὴ του θυσία πάνω στὸ σταυρὸ καὶ νά συναισθανθοῦν τὸ θρίαμβο τῆς ἀναστάσεως καὶ τῆς ἀναλήψεώς του.

Ἐπειτα ἀπὸ αὐτὰ ἔληξε ἡ συνεδρία.

Ὁ Πρόεδρος

Βασ. Κονιδιτσιώτης

Ἡ Γραμματεὺς

Σοφία Στεφανίδου

(Handwritten signature)

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΘΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ
ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΚΕΝΤΡΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΜΕΛΕΤΩΝ
ΚΑΙ ΕΠΙΜΟΡΦΩΣΕΩΣ (ΚΕΜΕ)
ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΕΩΣ

Πράξη 76/1979

Σήμερα 27 Σεπτεμβρίου 1979, ημέρα Πέμπτη και ώρα 11.30 πρωινή, το Τμήμα Δημοτικής Έκπαιδευσης του Κέντρου Έκπαιδευτικών Μελετών και Έπιμορφώσεως (ΚΕΜΕ) συνεδρίασε στην αιθούσα συνεδριάσεών του (Λεωχάρους 2) με προεδρεύοντα τον κ. Βασ. Κονιδιτσιώτη, Σύμβουλο Β',

στη συνεδρίαση έλαβαν μέρος οι κ.κ. Δ. Άνδριόπουλος, Κων/νος Πασσάκιος, Νικ. Παπαδόπουλος, Σύμβουλοι Β', Διον. Μελάς και 'Ιωάν. Χριστιάς, Εισηγητές του ΚΕΜΕ.

Έλαβε μέρος στη συνεδρίαση και ο κ. 'Ιωάν. Σκορδής Ειδικός Σύμβουλος του ΚΕΜΕ.

Δέν παραβρέθηκε στη συνεδρίαση ο κ. Ν. Βλουτίδης, Σύμβουλος Β' για οίνογενειακούς λόγους.

Χρέη Γραμματέα έκανε η διοικητική υπάλληλος του ΥΠΕΠΘ Σοφία Στεφανίδου με βαθμό 5ο.

Θέματα ήμερήσιας διατάξεως

ΘΕΜΑ 1ο. Εισαγωγή του άθλητισμού στο Δημοτικό σχολείο.

ΘΕΜΑ 2ο. Κρίση της πρότασης του κ. 'Αρ. Δημητράκη για τη μόρφωση και έπιμόρφωση εκπαιδευτικών της Δ.Ε.

ΘΕΜΑ 3ο. Σχέδιο Νόμου "περί ιδρύσεως 'Ανωτέρας Σχολής Νηπιοβρεφονημίων του ΠΙΚΠΑ.

ΘΕΜΑ 4ο. Γνωμοδοτήσεις για τη χρησιμότητα των βιβλίων:
(α) Γαλάζια παρένθεση Τρ. Κατωγραφίου
(β) Έκδόσεις με σχεδιαγράμματα Φ. Χατζηθαμι
(γ) Ποιητική Άνθολογία του '21, Β. Τάκη.

Άφου διαπιστώθηκε άπαικία και επικυρώθηκε η προηγουμένη πράξη, το Τμήμα άρχισε την εξέταση των θεμάτων της ήμερήσιας διατάξεως.

./.

ΘΕΜΑ 1ο. Εισαγωγή του αθλητισμού στο Δημοτικό Σχολείο.

Εισηγητής κ. 'Ι. Σιμοδύλης.

'Ο Εισηγητής θέτει υπόψη του Τμήματος τά εξής:

'Ο κ. Γεν. Γραμματέας με το αναφερόμενο έγγραφό του μας απέστειλε σχέδιο έγκυκλιού που αφορά την εισαγωγή του αθλητισμού στο Δημοτικό Σχολείο και μας παρακαλεί, σύμφωνα με το άρθρο 1 παρ. 2 και το άρθρο 2 παρ. 2 του Ν.186/75 να εκφέρουμε τη γνώμη μας.

Σχετινώς με το θέμα αυτό εισηγοῦμαι στο Τμήμα Δημοτ. 'Εκπαιδευ-
σεως τά εξής:

Α. Νά ἐγκρίνει τήν εισαγωγή του θεσμού των αθλητικών δραστηριο-
τήτων στο Δημοτ. Σχολείο.

'Η καθιέρωση του θεσμού θα συμβάλει, χωρίς αμφιβολία, στην όλο-
κλήρωση της αποστολής του Δημοτ. Σχολείου και στην αρμονικότερη και
εποδοτικότερη λειτουργία του. Μία πρώτη γνωριμία και μύηση των μαθη-
τών του Δ. Σχολείου με τον αθλητισμό θεωρείται αναγκαία, για την ισορ-
ροπη πνευματική και σωματική τους ανάπτυξη και αποτελεί απαραίτητη
προϋπόθεση, για τη σωστή και εξαίρετη γνωριμία των μικρών μαθητών με
τον αθλητισμό, γεγονός που θα τους βοηθήσει ν' αποκτήσουν ισχυρά βιώ-
ματα και σταθερές βάσεις για μία συστηματική ένασχόληση με τον αθλητι-
σμό στο μέλλον.

'Η βιολογία, ή 'Ιατρική, ή Φυσική 'Αγωγή και λοιπές σχετικές με
το θέμα αυτό επιστήμες αποδεικνύουν, ότι η καλύτερη ηλικία του ανθρώ-
που για την εκμάθηση μιας νέας κινήσεως, για την καλύτερη κινητική
του προσαρμογή και τη σωστή νευρική του καλλιέργεια είναι αυτή των
9-12 ετών. Είναι επιστημονικά αποδεδειγμένο, ότι ο άνθρωπος που δεν
δέχεται στην ηλικία αυτή τη σωστή επίδραση της Φυσ. 'Αγωγής ή την επί-
δραση μιας νέας κινητικής πορείας, δεν είναι δυνατόν πλέον, όσο και
έν αργότερα επιμελνεί, να φθάσει κινητικά σε ανώτατα, επίπεδα απόδοσης.

Πρακτική απόδειξη των αναφερομένων αποτελούν οι άπειρες περιπτώσεις
των ανθρώπων, που ασχολήθηκαν με τον αθλητισμό (κολύμβηση, στίβος, άθλο-

παιδιές κλπ) σε ώριμη ηλικία και που παρά την επιμονή και την πολυετή τους απασχόληση, δεν κατόρθωσαν ποτέ να τελειοποιήσουν την κινητική τους φόρμα και να πετύχουν ύψηλες επιδόσεις.

Με βεβαιότητα κατά συνέπεια μπορούμε να πούμε, ότι όσο σημαντική είναι η εγκαιρία πνευματική ανάπτυξη σε ένα άτομο, τόσο απαραίτητη και σοβαρή για τη σύμμετρη ανάπτυξη του είναι και η εγκαιρία εφαρμογής ο' αυτός μιας παράλληλης σωστής κινητικής άγωγης.

Β. Να εισηγηθεί: 'Ο θεσμός των αθλητικών δραστηριοτήτων να εφαρμόζεται στα Δημοτικά Σχολεία σταδιακά.

Μια ρεαλιστική εξέταση του θέματος αποδεικνύει πως μία καθολική εφαρμογή του θεσμού, σε όλα τα Δημοτικά Σχολεία και για όλες τις τάξεις (1.000.000 περίπου μαθητές) είναι με τα σημερινά δεδομένα τελείως αδύνατη. 'Η δυσκολία αυτή επιτείνεται φυσικά στα μεγάλα αστικά κέντρα, που τα προβλήματα του μεγάλου αριθμού σχολείων και μαθητών, της έλλειψης των αθλητικών χώρων και της μετακινήσεως μέσα στην πόλη είναι άνωπέρβλητα.

Δυνατή και σιόπηκη κατά συνέπεια θεωρείται η σταδιακή εφαρμογή του θεσμού, στην αρχή σε επαρχιακά Δ. Σχολεία και σε μικρό αριθμό σχολείων των πόλεων και πάντοτε σε αναλογία με την καταλληλότητα και την πρόθυμια του προσωπικού, την ύπαρξη αθλητικών χώρων και λοιπών εύρυχωρων και τη δυνατότητα της μεταφοράς των μαθητών από τα σχολεία τους στους αθλητικούς χώρους.

Γ. Τουλάχιστον για τα πρώτα χρόνια της εφαρμογής, οι Νομαρχιακοί Επιθεωρητές Φ. Αγωγής να έχουν ουσιαστική συμβολή στην καθιέρωση του θεσμού και έκδομη σε κάθε αθλητικό χώρο, που θα γυμνάζονται οι μικροί μαθητές, να παρευρίσκονται και να γυμνάζει ένας καθηγητής Φ. Α.

Οι Νομαρχιακοί Επιθεωρητές Φ. Α. θα κατευθύνουν το έργο των διδασκάλων με ενημερωτικές συγκεντρώσεις, με υποδειγματικές διδασκαλίες και παρακολούθησεις.

Οι Γυμναστές με τη διδασκαλία τους θα βοηθήσουν θετικά στην όρθη εφαρμογή του θεσμού, στη μεθόδευση της εργασίας, ώστε να γίνεται σωστή εκμετάλλευση του χώρου και του χρόνου και στον παράλληλο εμπλουτισμό των γνώσεων των διδασκάλων με τις ανάλογες εμπειρίες.

Δ. 'Ο τίτλος τῆς 'Εγχειρίδιου νά τροποποιηθεῖ ὡς ἑξῆς: Εἰσαγωγή τοῦ θεομοῦ τῶν ἀθλητικῶν δραστηριοτήτων στοῦ Δημοτ. Σχολεῖο.

'Ο τίτλος αὐτός ἀντανακρίνεται καλότερα καί ἀπό τήν ἀποψη τοῦ περιεχομένου τῶν δραστηριοτήτων καί ἀπό τήν ἀποψη τῆς καθιέρωσης τῶν θεομῶν.

Εἶναι γνωστό, ὡςχεῖως ἔν καί σέ ποιᾶ ἔκταση ἐφαρμόζεται, ὅτι ὁ ἀθλητισμός στοῦ Δημοτ. Σχολεῖο ἔχει εἰσαχθεῖ μέ τᾶ ποινίλια ἀναλυτικᾶ προγράμματα ἀπό πολλά χρόνια πρίν καί ὅτι κατὰ διαστήματα παρουσίασε πραγματικῇ ἀνθιση μέ τήν τέλεση σχολικῶν ἐγῶνων καί πρωταθλημάτων. Κατά συνέπεια ὁ νέος θεομός πού εἰσάγεται εἶναι αὐτός τῶν ἀθλητικῶν δραστηριοτήτων καί ὄχι τοῦ ἀθλητισμοῦ, καί

Ε. Νά ἐπιφέρει στήν ἐγχειρίδιο τίς ῥόμονες μικρές τροποποιήσεις, ὥστε αὐτῇ βᾶ γίνεῖ καταννητότερη ἀπό τοὺς παρᾶληπτες τῆς.

α) "Ὅπου στήν 'Εγχειρίδιο ἀναγράφεται "Εἰσαγωγή τοῦ ἀθλητισμοῦ ...σχολεῖων" νά ἀντικατασταθεῖ μέ τόν προτεινόμενο τίτλο.

β) Στήν 1 σελίδα ἡ 3η παράγραφος νά διαμορφωθεῖ ὡς ἑξῆς: Εἰδιονότερα μέ τήν ἔκδοση τῶν μαθητῶν στά διάφορα ἀθλήματα, σύμφωνα μέ τίς κλίσεις, τίς φυσικές ικανότητες καί τᾶ διαφέροντά τους, ἐπιδιδῶνται ἡ πληρέστερη παιδευτικῇ ἀξιοποίηση τῆς Φυσ. 'Αγωγῆς στοῦ Δημοτ. Σχολεῖο.

γ) Στή σελ. 3 στή 2 παράγρ. νά φύγη τὸ πρῶτο "θα" Στό α οἱ λέξεις "σε θέματα ἀθλητισμοῦ νά τοποθετηθοῦν μετὰ τίς λέξεις "1-3 ἡμερῶν".

Στό β ἀντί τῆς ἡμερομηνίας 1-30 Σεπ/βρίου "νά τοποθετηθεῖ ἡ φράση "σε σύντομο χρονικό διάστημα"

δ) Στή σελ. 4 στοῦ γ οἱ ἀθλοπαιδιές νά ἀναφερθοῦν ὅλες μέ τήν 'Ελληνική τους ὀνομασία καί μέσο σέ παρένθεση μέ τῇ ξένη π.χ. "Καλαθοσφαίρικα" (MINI BASKET), Πετόσφαιρα (VOLLEY BALL).

ε) Στή σελ. 6 ἡ 2 παράγρ. νά διαμορφωθεῖ ὡς ἑξῆς: "Επιδιδῶνται τοῦ ΥΠΕΠΘ εἶναι ὅλα τᾶ 'Ελληνόπουλα νά μάθουν νά κολυμποῦν καί γιὰ τὸ σκοπὸ ἡ πολιτεία κατασκευάζει Κολυμβητήρια σέ ὅλες τίς περιφέρειες τῆς 'Ελλάδας.

Στὴν παρ. 5 νά ἀπαλειφθοῦν οἱ τελευταῖες λέξεις "καί ἄλλα σχολεῖα"

Τό Τμήμα, άφοϋ έλαβε ύπόψη του: α) τό άριθμ. Φ. 72/992/Γ/5258/
6-9-79 έγγραφου τού ΥΠΕΠΘ, β) τήν είσήγηση τού κ. *Ιωάν. Σιοροδίνη, Εί-
δικου Συμβούλου τού ΚΕΜΕ καί γ) τή διεξοδική συζήτηση μεταξύ των μελών

δ μ δ φ ω ν α ά π ο φ α σ ί ν ε τ α ι

νά άναβληθεΐ ή λήψη άποφάσεως καί νά συζητηθεΐ τό θέμα σέ έπόμενη
συνεδρίαση μαζί μέ τό σχετικό θέμα που πρόκειται νά συζητηθεΐ
πολιτιστικές δραστηριότητες καί άθλητισμός.

*Η συζήτηση γιά τά θέματα 2,3 καί 4 τής ήμερήσιας διατάξεως άνα-
βάλλεται γιά μία άπό τίς έπόμενες συνεδρίες.

Έπειτα από αυτά έληξε ή συνεδρία.

Βασ. Κονιδουτσιώτης

*Η Γραμματέας
Σοφ. Στεφανίδου

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΘΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ
ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΚΕΝΤΡΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΜΕΛΕΤΩΝ
ΚΑΙ ΕΠΙΜΟΡΦΩΣΕΩΣ (ΚΕΜΕ)
ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΕΩΣ

Πράξη 77/1979

Σήμερα, 28 Σεπτεμβρίου 1979, ημέρα Παρασκευή καὶ ὥρα 11.00 πρωΐ-
νη, τὸ Τμήμα Δημοτικῆς Ἑπι/σεως τοῦ Κέντρου Ἑπι/κῶν Μελετῶν καὶ
Ἑπιμορφώσεως (ΚΕΜΕ) συνεδρίασε στὴν αἰθούσα συνεδριάσεων τοῦ (Λεωχά-
ρους 2, Ἀθήνα) μὲ προεδρεύοντα τὸν κ. Βασ. Κονιδιτσιώτη, Σύμβουλο Β'.

Στὴ συνεδρίαση ἔλαβαν μέρος οἱ κ.κ. Δ. Ἀνδριόπουλος, Ν. Βλουτίδης,
Κ. Πασσάνος, Ν. Παπαδόπουλος, Σύμβουλοι Β', Ἀρ. Βουγιούκας, Γεωργ.
Μαραγνιουδάκης, Ἀντ. Μπενέκος, Εἰδικοί Σύμβουλοι τοῦ ΚΕΜΕ, Κων/νος
Φούσικας, Διον. Μελάς καὶ Ἰωάν. Χριστιᾶς, Εἰσηγητὴς τοῦ ΚΕΜΕ.

Χρὴς Γραμματέα ἔκανε ἡ διοικητικὴ ὑπάλληλος τοῦ ΥΠΕΠΘ Σοφία Στε-
φανίδου μὲ βαθμὸ 50.

Θέμα ἡμερήσιας διατάξεως

Ἑπιδιώξεις γενικῶν ἐνοτήτων θρησκευτικῶν (συνέχεια, τάξεις Ε' & ΣΤ')

Ἀφοῦ διαπιστώθηκε ἀπαρτία καὶ ἐπικυρώθηκε ἡ προηγούμενη πράξη, τὸ
Τμήμα ἀρχίσε τὴν ἐξέταση τοῦ θέματος τῆς ἡμερήσιας διατάξεως.

Ὁ Εἰσηγητὴς τοῦ θέματος κ. Ν. Παπαδόπουλος, Σύμβουλος Β' ἔθεσε
ὕψην τῶν μελῶν τοῦ Τμήματος γραπτὴ εἰσήγηση, προὐδὼν συνεργασίας τοῦ
μὲ τὸν αἰδουμένον κ. Κων/νο Φούσικα, Εἰσηγητὴ τοῦ ΚΕΜΕ.

Ἀκολούθησε διεξοδικὴ συζήτηση κατὰ τὴν ὁποία ἔγινε ἀνταλλαγὴ γνώ-
μων καὶ προτάσεις γιὰ τὴ βελτίωση τῆς εἰσηγήσεως σὲ ὁρισμένα σημεῖα
τῆς.

Τὸ Τμήμα, ἀφοῦ ἔλαβε ὑπόψιν τὴν εἰσήγηση καὶ τὴ σχετικὴ συζήτηση,

ἀποφασίζεται

δέχεται ὁμόφωνα τὴν εἰσήγηση μὲ τίς βελτιώσεις ποὺ ἔγιναν κατὰ τὴ συ-
ζήτηση, καὶ ἡ ὁποία ἔχει ὡς ἑξῆς:

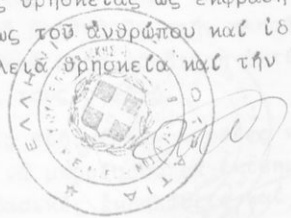
Ε' Τάξη

- Ενότητα 1η : Νά πληροφορηθούν τὰ γεγονότα τῆς ιδρύσεως τῆς Ἐκκλησίας, τῆς ζωῆς τῶν πρώτων Χριστιανῶν καὶ τῆς πρώτης προσπάθειας ἐξαπλώσεως καὶ ὁργανώσεως τῆς Ἐκκλησίας καὶ νά μπορέσουν νά ἐντιμῆσουν τὴ σημασία τῶν ἀγῶνων καὶ τῶν θυσιῶν στὴν ἐδραίωση τῆς χριστιανικῆς πίστεως.
- Ενότητα 2η : Νά πληροφορηθούν τὰ γεγονότα τῆς συγκροτήσεως καὶ ἐνότητος τῆς Ἐκκλησίας μὲ τὴ βοήθεια τῶν Συνόδων καὶ τῆ διδασκαλίας τῶν Πατέρων καὶ νά μπορέσουν νά ἐντιμῆσουν τὴν προσφορά τῶν ἐκκλησιαστικῶν πατέρων στὴν ἐδραίωση τῆς ἐνότητος καὶ τῆς ὁρθῆς πίστεως.
- Ενότητα 3η : Νά γνωρίσουν τὴ ζωὴ καὶ δράση τῆς Ἐκκλησίας στὸ Βυζάντιο καὶ τὴ Δύση καὶ τὴ συμβολὴ της στὴς ἐκδηλώσεις τοῦ κοινω- νικοῦ βίου τῶν λαῶν, ὥστε νά συνειδητοποιήσουν κατὰ τὸ δυνατόν τὴν προσφορά τοῦ Χριστιανισμοῦ κατὰ τὴν περίοδο αὐτῇ στὴν ἐξέλιξη τῆς Εὐρώπης καὶ στὸν πολιτισμό.
- Ενότητα 4η : Νά συνειδητοποιήσουν τὸ ρόλο τῆς Ἐκκλησίας στὴ διατήρηση τῆς ἐνότητος τοῦ Ἑλληνικοῦ ἔθνους κατὰ τὴν περίοδο τῆς Τουρκοκρατίας καὶ τὴν Ἐπανάσταση τοῦ 1821 καὶ τὴν προσφο- ρὰ της στὸ νεώτερο Ἑλληνισμό.
- Ενότητα 5η : Νά γνωρίσουν τὴ θέση τῆς Ὁρθοδοξίας στὸ Χριστιανικὸ κῶ- σμο καὶ γενικὰ στὴν Οἰκουμένη καὶ νά μπορέσουν νά ἐντιμῆ- σουν τὸ ρόλο ποὺ καλεῖται ἡ Ὁρθοδοξία νά παῖξει στὴ σύγ- χρονη ἐποχὴ.

ΣΤ' Τάξη

ΚΑΤΗΧΗΣΗ

- Ενότητα 1η : Νά κατανοήσουν τὸ φαινόμενο τῆς ὁρησιελίας ὡς ἔκφραση τῆς ἐσώτερης μεταφυσικῆς ἀναζητήσεως τοῦ ἀνθρώπου καὶ ἰδιαί- τερα τὸ Χριστιανισμό ὡς τὴν τέλει ὁρησιελία καὶ τὴν Ὁρ-

θοδοξία ὡς ὁλοκληρωμένη καὶ τέλεια ἔκφραση τοῦ Χριστιανισμοῦ καὶ νὰ συναισθανθοῦν τῇ σημασίᾳ τῆς συνδέσεώς τους μέ τὸ Θεό.

Ἑνότητα 2η : Νὰ κατανοήσουν τῆς βασικῆς ἀλήθειες τοῦ Χριστιανισμοῦ μέ βάση τὸ σύμβολο τῆς πίστεως καὶ νὰ ἐπισημάνουν τὴν ἀξία τους στὴν ἀτομικὴ τους καθημερινὴ ἀλλὰ καὶ τὴν κοινωνικὴ ζωὴ.

Ἑνότητα 3η : Νὰ γνωρίσουν τὰ κυριότερα σημεῖα τῆς διδασκαλίας τοῦ Μωσαϊκοῦ Νόμου καὶ τὸν ἀνώτερο ἡθικὸ νόμο τοῦ Εὐαγγελίου καὶ νὰ ἐπισημάνουν τὴν πρακτικὴ ἀξία του στὴ ζωὴ τους.

ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΗ

Ἑνότητα 4η : Νὰ ἀποκτήσουν βασικῆς γνώσεις γιὰ τὴν ἱστορίαν καὶ τὴ θεολογικὴν σημασίαν τοῦ τόπου τῆς δημοσίας προσευχῆς καὶ λατρείας ὥστε ἡ συμμετοχὴ τους νὰ εἶναι ἐνσυνείδητη.

Ἑνότητα 5η : Νὰ ἀποκτήσουν βασικῆς γνώσεις σχετικὰ μέ τὴ σύσταση, τὰ στοιχεῖα καὶ τὴν σημασίαν τῶν Μυστηρίων καὶ νὰ ἐπισημάνουν τὴ σπουδαιότητά τους ὡς τρόπων μέ τοὺς ὁποίους ἡ Θ. Χάρη παρέχεται λυτρωτικὰ στὸν κάθε πιστό(τελετουργικὴ καὶ δογματικὴ ἐκθεση).

Ἑνότητα 6η : Νὰ γνωρίσουν τὴ δομὴν, τὰ στοιχεῖα καὶ τὴν σημασίαν τῆς Λειτουργίας ὡς τοῦ κέντρου τῆς λατρείας καὶ νὰ μνησθοῦν σ' αὐτὴ ἔτσι, ὥστε νὰ συμμετέχουν σ' αὐτὴ ἐνσυνείδητα ἀλλὰ καὶ μέ δέος καὶ σεβασμὸ πρὸς τὸ λατρεύμενον Θεό.

Ἑνότητα 7η : Νὰ γνωρίσουν τοὺς βασικοὺς χρονικοὺς σταθμοὺς τῆς λατρείας ποὺ ἀποτελοῦν οἱ ἑορτές καὶ ἀκόμη τὰ σχετικὰ στοιχεῖα ὑμνογραφίας, γιὰ νὰ βοηθηθοῦν στὴν πληρέστερη γνώση τῆς λατρευτικῆς ζωῆς καὶ στὴν ὀρθότερην ἐντίμηση τῆς σημασίας τῆς συμμετοχῆς τους σ' αὐτή.

Ἑνότητα 8η : Νὰ γνωρίσουν μερικῆς ἀπὸ τῆς εἰδικῆς ἀκολουθίας καὶ τελετῆς τῆς Ἑκκλησίας καὶ νὰ μπορέσουν νὰ ἐπισημάνουν τὴ σχέση τους μέ τῆς βασικῆς ἐκδηλώσεως καὶ ἀνά-

γνης τοῦ πιotoῦ ἀπὸ τῆ γέννηση ὡς τὸ θάνατό τοῦ ἔτσι,
ὥστε νὰ ἐκτιμήσουν περισσότερο τὴ σημασία τῆς εὐσε-
βειας καὶ τῆς λατρείας τοῦ Θεοῦ στὴ ζωὴ τους καὶ γε-
νικά στὴ ζωὴ τοῦ Χριστιανοῦ.

Στὸ σημεῖο αὐτὸ ἔληξε ἡ συνεδρίαση.

Ἡ Γραμματέας

Σοφία Στεφανίδου
Σοφία Στεφανίδου

AW

Πρόξη 78/79

Σήμερα, 29 Σεπτεμβρίου 1979 ημέρα Σάββατο και ώρα 9.30 πρωινή, συνεδράσε το Τμήμα Δημοτικής Έκπ/σεως του Κέντρου Έκπ/κων Μελετών και Έπιμορφώσεως (ΚΕΜΕ) στην αίθουσα συνεδριάσεών του (Λεωχάρους 2, Αθήνα).

Έλαβαν μέρος στη συνεδρίαση, αφού προσκλήθησαν σύμφωνα με τη νόμιμη διαδικασία από τον Προεδρεύοντα του Τμήματος κ. Βασ. Κονιδι-τσιώτη, Σύμβουλο Β', οι κ.κ. Δημ. Ανδριόπουλος, Νικ. Βλουτίδης, Κων. Πασσακίος και Ν. Παπαδόπουλος, Σύμβουλοι Β' και οί Διον. Μελάς και Ίωάν. Χριστιάνς, Εισηγητές του ΚΕΜΕ.

Έπίσης πααβρέθηκε στη συνεδρίαση ό Γενικός Έπιθεωρητής Μ.Ε. (Μειονοτικων Σχολειων), κ. Ν. Κεφαλίδης.

Χρέη Γραμματέα έκανε ή διοικητική υπάλληλος του ΥΠΕΠΘ Σοφία Στεφανίδου με βαθμό 5ο.

Θέμα ήμερήσιας διατάξεως

Σχέδιο νέου 'Αναλυτικού Προγράμματος των Μειονοτικων Σχολειων για τα μαθήματα που διδάσκονται στην Έλληνική γλώσσα (Έλληνικά, Έστορία, Γεωγραφία και 'Αγωγή του Πολίτη).

Εισηγητής κ. Δ. Ανδριόπουλος.

Στην αρχή έπικυρώνεται τό πρακτικό της προηγούμενης συνεδρίας.

Ό κ. Εισηγητής θέτει υπόψη του Τμήματος τά ακόλουθα:

1. ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ

1. με έγγραφο του Γενικού Γραμματέα κ. 'Α. Καρρά, αριθμ. πρωτ.183/7-8-79 (παρ. από τον εισηγητή στις 15-8-79), διαβιβάζεται στο ΚΕΜΕ για γνωμοδότηση Σχέδιο 'Αναλυτικού Προγράμματος των Μειονοτικων Σχολειων και Έεροσπουδαστηρίων για τά μαθήματα που διδάσκονται στην Έλληνική γλώσσα (Έλληνικά, Έστορία, Γεωγραφία και 'Αγωγή του Πολίτη).

2. 'Επειδή, σύμφωνα με την παρ. 2 του άρθρου 2 του Ν.186/1975 το ΚΕΜΕ γνωμοδοτεί σε θέματα γενικής, επαγγελματικής και τεχνικής εκπαίδευσης, το Σχέδιο 'Αν. Προγράμματος που διαβιβάστηκε εισάγεται νομότυπα στο Τμήμα Δημ. 'Εκπ/σεως για συζήτηση και παροχή γνωματεύσεως.
3. Το σχέδιο, ύστερα από πολλές συσκέψεις, συντάχθηκε από δύο ομάδες εργασίας στις οποίες συμμετείχαν οι 4 'Επιθεωρητές Δημοτικές εργασίας στις οποίες συμμετείχαν οι 4 'Επιθεωρητές Δημοτικής των Μειονοτικών Σχολείων των περιφερειών Ξάνθης και Ροδόπης - Έβρου, 9 Έλληνες Φάσκαλοι μουσουλμανικών σχολείων και ένας καθηγητής Μ.Ε. 'Επόπτης και συντονιστής των ομάδων αυτών ήταν ο Γενικός 'Επιθεωρητής των Μειονοτικών Σχολείων κ. Ν. Κεφαλίδης.
4. Το σχέδιο του 'Αναλυτικού Προγράμματος, σύμφωνα με τις 'Ελληνο-Τουρκικές μορφωτικές συμφωνίες αφορά μόνο στα μαθήματα 'Ελληνικά, 'Ιστορία, Γεωγραφία και 'Αγωγή του Πολίτη. Για τη διδασκαλία τους διατίθεται χρόνος 79 ωρών, ενώ για τα 8 μαθήματα που θα διδάσκονται στην Τουρκική γλώσσα χρόνος 107 ωρών. Ειδικότερα, η κατανομή των ωρών κατά μάθημα έχει ως εξής: 'Ελληνικά: 11 ώρες στις τάξεις Α' και Β' και 10 ώρες στις τάξεις Γ', Δ', Ε' και ΣΤ' - 'Ιστορία: 2 ώρες στις τάξεις Δ', Ε' και ΣΤ', 'Αγωγή του Πολίτη: Γεωγραφία: 2 ώρες στις τάξεις Δ', Ε' και ΣΤ'. 1 ώρα στις τάξεις Δ', Ε' και ΣΤ'.

II. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Οι ομάδες εργασίας και ο αρμόδιος Γενικός 'Επιθεωρητής εργάστηκαν με ευσυνειδησία και εξαιρετική προσοχή και παρουσίασαν ένα πρόγραμμα πολύ ικανοποιητικό. 'Η πεύρα που έχουν απονομίσει από την καθημερινή επαφή τους με τα εκπαιδευτικά πράγματα, τα προβλήματα και την ιδιαιτερότητα των μειονοτικών σχολείων, υπήρξε πολύτιμη, στην επιλογή του ποσού και του ποιού, αλλά και τη δόμηση της διδασκίας ύλης των 4 μαθημάτων.
2. 'Από τη μελέτη του σχεδίου προκύπτει ότι οι συντάκτες του βασίστηκαν στο αναμορφωμένο ΕΑΠ του Δημοτικού σχολείου, τόσο για τον καθορισμό των γενικών και ειδικών σιοτών όσο και για την ύλη του κάθε μαθήματος. 'Η δόμηση της ύλης σε γενικές και ειδικές ενότητες είναι ικανοποιητική.

3. Στη σελ. 1, στιχ. 8 νά αντικατασταθεῖ ἡ λέξη "ἕνα" μὲ τὸ ἄρθρο "τὸ". Στην ἴδια σελίδα, στιχ. 31, νά διαγραφεῖ ἡ φράση "ἕνα στοι-χειῶδες" καὶ νά προστεθεῖ τὸ ἄρθρο "τὸ", ἐνῶ στὴ σελ. 6 στιχ. 20, ἡ φράση "ἕνα περιορισμένο" νά ἀντικατασταθεῖ μὲ τὴ φράση "τὸ ἀπαράττητο",

ἐπειδὴ

ἡ ἀπαίτησή μας γιὰ τὴν κατάνηψη ἀπὸ τὰ παιδιὰ τοῦ βασινοῦ λεξιλο-γίου, πρέπει, στὸ κείμενο τοῦ Α. Προγράμματος, νά εἶναι κατηγορη-ματικὴ, ἀνεξάρτητα ἀπὸ τὲς δυσκολίες ποὺ μποροῦν νά παρουσιαστοῦν.

4. Διαπιστώνεται ὅτι οἱ συντάκτες τοῦ σχεδίου ἔλαβαν ὑπόψη τους:
- α) τὴ γενικὴ ἀρχὴ τῆς παροχῆς ὥρων εὐκαιριῶν γιὰ ἐκπαίδευση σὲ ὅλα τὰ παιδιὰ ποὺ κατοικοῦν στὴ χώρα μας, ἀνεξάρτητα ἀπὸ θρησκευ-τικὲς πεποιθήσεις τους καὶ κάθε εἶδους διακρίσεις· πράγμα ποὺ ὑλο-ποιεῖ πληρέστερα τὸν ἐκδημοκρατισμὸ στὸ χῶρο τῆς ἐκπαιδεύσεως, ποιεῖ πληρέστερα τὸν ἐκδημοκρατισμὸ στὴ φοιτήσεως, ὥστε ἔτσι νά ἐνδῶνι μάλιστα καὶ τῆς ἑαυτοῦ ὑποχρεωτικῆς φοιτήσεως, ὥστε ἔτσι νά διασφαλίζεται ὁμοιομορφία γενικὰ μόρφωση μεταξὺ μουσουλμανοπαίδων καὶ ἐλλήνοπαίδων·
 - β) τὴ γλωσσικὴ κατάρτιση τῶν μουσουλμανοπαίδων, ποὺ κατὰ κανὼνα παρουσιάζεται ἐλλειπτικὴ·
 - γ) τὸ εἶδος τῆς ὁργανωτικῆς δομῆς καὶ λειτουργίας τῶν σχολείων τῆς κατηγορίας αὐτῆς, ποὺ βασίζεται σὲ εἰδικὲς διακριτικὲς μορφω-τικὲς συμφωνίες·
 - δ) τὴν εὐαίσθησιν ποὺ συνήθως παρατηρεῖται στὲς μειονότητες εἰδικὰ γιὰ τὰ μαθήματα τῆς ἱστορίας καὶ τῶν θρησκευτικῶν·
 - ε) τὴ "διακριτικὴ ἀμοιβαίότητα" μὲ τὴν ὅποια καθορίζεται ὁ ἀριθμὸς καὶ τὸ εἶδος τῶν μαθημάτων, ὁ χρόνος γιὰ τὴ διδασκαλία τους καὶ ἄλλες λεπτομέρειες καὶ
 - ς) τὲς ἀποφειδὲς τῆς ἀρμοδίας ὑπηρεσίας τοῦ Ὑπουργείου Ἐξωτερικῶν (σὺμφωνα μὲ προφορικὴ διαβεβαίωση τοῦ ἀρμοδίου Γενικοῦ Ἐπιθεωρητῆ).
5. Γενικὰ τὸ ὑπὸ κρῖση σχέδιο εἶναι πολὺ ἐκτετατικὸν τόσο στὴν ἔκτα-ση καὶ τὸ εἶδος τῆς ὕλης, τὴ δομὴ τῆς σὲ ἐνότητες καὶ γενικὲς ἐνότητες, ὅσο καὶ στὴν κατανομή τοῦ χρόνου διδ/λίας κατὰ μάθημα. Ἀνταποκρίνεται στὲς μορφωτικὲς ἀπαιτήσεις καὶ παιδαγωγικὲς ἀνάγκες τῶν παιδιῶν, καθὼς καὶ στὲς προδιαγραφές ποὺ ἀπορρέουν ἀπὸ τὴς διακριτικὲς συμφωνίες.

III ΠΡΟΤΑΣΗ

Εισηγοῦμαι στὸ Τμήμα Δ.Ε. νὰ γνωμοδοτήσει θετικά γιὰ τὸ ὑπὸ συζήτησης σχέδιο 'Αναλυτικοῦ Προγράμματος.

Τὸ Τμήμα, ἀφοῦ ἔλαβε ὑπόψη του: α) τὸ ἔγγραφο ἀριθμ. Πρωτ. 183/7-8-1979 τοῦ ΥΠΕΠΘ, β) τὸ συνημμένο σχέδιο ἀναλυτικοῦ προγράμματος μαθημάτων Μειονοτικῶν Δημοτικῶν Σχολείων, γ) τὴν εἰσήγηση τοῦ κ. Δ. 'Ανδριόπουλου, Συμβούλου Β' τοῦ ΚΕΜΕ καὶ δ) τῇ διεξοδικῇ συζήτησιν μεταξὺ τῶν μελῶν,

ὁ μ ο φ ω ν α ἀ π ο φ α σ ῖ ν ε τ α ι
δέχεται ὅπως εἶναι τὸ σχέδιο τοῦ νέου ἀναλυτικοῦ προγράμματος τῶν Μειονοτικῶν Σχολείων γιὰ τὰ μαθήματα ποὺ διδάσκονται στὴν 'Ελληνικὴ γλῶσσα ('Ελληνικά, 'Ιστορία, Γεωγραφία καὶ 'Αγωγή τοῦ Πολίτη).

Μετὰ ἀπὸ αὐτὰ τετέλεσε ἡ συνεδρίαση.

Προεδρεύων
Βασ. Κονιδιτσιώτης

Ἡ Γραμματεὺς
Σοφία Στεφανίδου
Σοφία Στεφανίδου

ΠΡΑΞΗ 79/1979

Σήμερα, 1 'Οκτωβρίου 1979, ημέρα Δευτέρα καί ώρα 10.30 πρωινή, συνεδρίασε τό Τμήμα Δημοτικής 'Εκπαιδεύσεως τοῦ Κέντρου 'Εκπαιδευτικών Μελετών καί 'Επιμορφώσεως (ΚΕΜΕ) στήν αἴθουσα συνεδριάσεών του (Λεωχάρους 2, 'Αθήνα).

'Ελαβαν μέρος στή συνεδρίαση, ἀφοῦ προσκλήθηκαν σύμφωνα μέ τή νόμιμη διαδικασία ἀπό τόν Προεδρεύοντα τοῦ Τμήματος κ. Βασ. Κονιδιώτη, Σύμβουλο Β', οἱ κ.κ. Δημ. 'Ανδριόπουλος, Νικ. Βλουτιδής, Κων. Πασσαῖκος καί Νικ. Παπαδόπουλος, Σύμβουλοι Β' καί οἱ Διον. Μελάς καί 'Ιωάν. Χριστιᾶς, Εἰσηγητές τοῦ ΚΕΜΕ.

Χρέη γραμματέα ἔκανε ἡ διοικητική ὑπάλληλος τοῦ ΥΠΕΠΘ Σοφία Στεφανίδου μέ βαθμό 5ο.

ΘΕΜΑΤΑ ΗΜΕΡΗΣΙΑΣ ΔΙΑΤΑΞΕΩΣ

- ΘΕΜΑ 1ο. Σχέδιο Νόμου "περὶ ἰδρύσεως 'Ανωτέρας Σχολῆς Νηπιοβρεφονόμων τοῦ ΠΙΚΠΑ". Εἰσηγητής κ. Ν. Παπαδόπουλος.
- ΘΕΜΑ 2ο. Κρίση τῆς προτάσεως τοῦ κ. 'Αριστ. Δημητράκη γιὰ τή μόρφωση καί ἐπιμόρφωση τῶν ἐμπ/κῶν τῆς Δ.Ε.". Εἰσηγητής κ. Ν. Παπαδόπουλος.
- ΘΕΜΑ 3ο. Πρόταση ἀνατυπώσεως διδακτικῶν βιβλίων τοῦ Δημοτικοῦ Σχολείου γιὰ τό Σχολιό ἐτος 1980-81" Εἰσηγητής κ. Βασ. Κονιδιώτης.
- ΘΕΜΑ 4ο. Γνωμοδοτήσεις γιὰ τή χρησιμότητα τῶν βιβλίων:
- (α) "Γαλάζια παρένθεση" τῆς κυρίας Τρ. Καραγεωργίου
 - (β) "Εὐθέσεις μέ σχεδιαγράμματα" τοῦ κ. Φ. Χατζηδημᾶ
 - (γ) "Ποιητική ἀνθολογία τοῦ '21" τοῦ κ. Β. Τσίπη.

Στήν ἀρχή ἐπικυρώνεται τό πρακτικό τῆς προηγούμενης συνεδρίας.

ΘΕΜΑ 1ο. Σχέδιο Νόμου "περί ίδρύσεως 'Ανωτέρας Σχολής Νηπιοβρεφονόμων του ΠΙΚΠΑ" . Εισηγητής κ. Ν. Παπαδόπουλος.

'Ο Εισηγητής κ. Ν. Παπαδόπουλος, Σύμβουλος Β' του ΚΕΜΕ εισηγείται για τὸ θέμα τὸ ἀκόλουθα:

"'Ο κ. Γεν. Γραμματέας τοῦ ΥΠΕΠΘ διαβιβάζει μὲ ἡμερομηνία 10-8-79/Ε/10154 σχ. Π.Δ/τος "περί ίδρύσεως 'Ανωτέρας Σχολής Νηπιοβρεφονόμων τοῦ ΠΙΚΠΑ" τῶν 'Υπουργείων Προεδρίας τῆς Κυβερνήσεως, 'Εθν. Παιδείας καὶ Θρησκευμάτων, Οἰκονομικῶν καὶ Κοινωνικῶν ὑπηρεσιῶν καὶ ζητεῖ τῇ σχετικῇ γνωμοδότησὶ μᾶς.

Τὸ παραπάνω σχέδιο Π.Δ/τος ἀποτελεῖται ἀπὸ ἓνα ἄρθρο καὶ δύο παραγράφους. 'Η 1η ἀναφέρεται στὴν ἱδρυση τῆς 'Ανωτέρας Σχολῆς Νηπιοβρεφονόμων τοῦ ΠΙΚΠΑ ποὺ θὰ εἶναι τριετοῦς φοιτήσεως, θὰ ἔχει ἔδρα τῇ θεσ/νικῇ καὶ θὰ δέχεται 75 σπουδαστριες τὸ χρόνο. 'Η 2η παράγραφος ἀναφέρεται στὰ θέματα λειτουργίας, προσόντων καὶ τρόπου εἰσαγωγῆς τῶν σπουδαστριῶν προγράμματος σπουδῶν κτλ καὶ κᾶνει μνεία τοῦ Νόμου 576/1977 μὲ βάση τὸν ὁποῖο καὶ θὰ ρυθμίζονται αὐτὰ τὰ θέματα.

Νομίζω ὅτι αὐτὸ τὸ Σχέδιο Νόμου γιὰ τὴν ἱδρυση 'Ανωτέρας Σχολῆς Νηπιοβρεφονόμων τοῦ ΠΙΚΠΑ ἔρχεται νὰ συμβάλει στὴν κάλυψη ἀναγκιῶν στὸν τομέα αὐτόν μὲ τὴν ἐκπαίδευση Νηπιοβρεφονόμων καὶ γνωρίζω -κυρίως ἀπὸ τὴν παρακολούθηση πρόσφατου σεμιναρίου γιὰ τὴν "ἐκπαίδευση τῶν γιαιτρῶν καὶ τῶν ἄλλων ἐπαγγελμάτων ὑγείας σὲ σχέση μὲ τὴν πρωτοβάθμια περίθαλψη" - ὅτι οἱ ἀνάγκες εἶναι στοὺς τομεῖς αὐτοὺς πολλές. Τὸ σχ. Ν. εἶναι ἐπλὸ, δὲν δημιουργεῖ ζητήματα. Γιὰ τοὺς λόγους αὐτοὺς εἰσηγοῦμαι νὰ ἐγκριθεῖ ὡς ἔχει".

Τὸ Τμήμα ἀφοῦ ἔλαβε ὑπόψη του; α) τὸ ἔγγραφο ἀριθμ.Ε/10154/10-8-79 τοῦ 'Υπουργ. 'Εθν. Παιδείας καὶ Θρησκ/των, β) τὸ σχέδιο Π.Δ/τος "περί 'Ιδρύσεως 'Ανωτέρας Σχολῆς Νηπιοβρεφονόμων τοῦ ΠΙΚΠΑ", γ) τὴν εἰσήγηση τοῦ κ. Ν. Παπαδόπουλου καὶ δ) τῇ διεξοδικῇ συζήτηση μεταξὺ τῶν μελῶν
ὁ μ ο φ ω ν α ἀ π ο φ α ῖ ν ε τ α ι

γνωμοδοτεῖ θετικὰ γιὰ τὴν ἱδρυση τῆς 'Ανωτέρας Σχολῆς Νηπιοβρεφονόμων τοῦ ΠΙΚΠΑ στὴ θεσσαλονίκῃ ὅπως ἀκριβῶς προβλέπει τὸ Σχέδιο Προ/νοῦ Διατάγματος.

ΘΕΜΑ 2ο. Κρίση της προτάσεως του κ. 'Αριστ. Δημητράκη για τη μόρφωση και επίμορφωση των εκπαιδευτικών της Δημοτ. 'Εκπαιδεύσεως".
Εισηγητής κ. Ν. Παπαδόπουλος.

Ο Εισηγητής κ. Ν. Παπαδόπουλος, Σύμβουλος Β* του ΚΕΜΕ, εόσηγεύται για το θέμα τὰ ἀνδλουθα:

Θέμα: Γνωμοδότηση για την πρόταση του κ. 'Αρ. Δημητράκη για τη "Μόρφωση των σπουδαστών των Παιδαγωγ. 'Ακαδημιών και επίμορφωση προσωπικού της ΔΕΕ".

"Τό ΥΠΕΠΘ με έγγραφο του υπογράφει ο Γεν. Γραμματέας κ. Καρράς στις 4-7-79 και με αριθμ. πρωτ. ΣΤ/6678 διαβιβάζει 8 σελιδη πρόταση του κ. 'Αριστείδη Δημητράκη, δασκάλου, για την καλύτερη οργάνωση και λειτουργία της Διοικήσεως του 'Υπουργείου Παιδείας της 10-9-78 που ἀναφέρεται στην "μόρφωση των σπουδαστών Παιδαγ. 'Ακαδημιών και επίμορφωση του διορισμένου διδακτικού προσωπικού Δημοτικής 'Εκπαιδεύσεως με προβολή κινήματογραφημένων υποδειγματικών διδασκαλιών και άλλου παιδευτικού υλικοῦ" και παρακαλεί για τις ἀποφεις μας πάνω στην πρόταση αυτή, σύμφωνα με το άρθρ. 3 παρ. 2 του Π.Δ. 428/15-6-79.

Τό παραπάνω Π.Δ. προβλέπει τη βράβευση προτάσεων βελτιώσεως της ἀποδοτικότητας των δημοσίων υπηρεσιών. Η ἀρμόδια υπηρεσία του 'Υπουργ. Υείου Προεδρίας της Κυβερνήσεως με έγγραφό της 23-6-79 προς τις ἀρμόδιες υπηρεσίες των 'Υπουργείων και κοινοποίηση του εγγράφου αυτού προς τους Γεν. Γραμματέες των 'Υπουργείων καθορίζει τις διαδικασίες της βραβεύσεως.

Η πρόταση του κ. Δημητράκη, που είναι μετεκπαιδευμένος δασκάλος και πτυχιούχος Φιλοσοφ. Σχολής, ἀποτελείται από μία σύντομη ἀνάλυση που ἀναφέρεται στην έλλιπή μόρφωση των σπουδαστών στις Παιδαγωγ. 'Ακαδημίες και στην έλλιπή και "ἀμφίβολη ωφέλεια" επίμορφωση του διδακτικού προσωπικού της Δ.Ε. Στη συνέχεια και με τὰ κεφάλαια "Σημερινές διαδικασίες των Παιδαγωγικών Συνεδρίων" και "Τρωτά και αδυναμίες της υφιστάμενης κατστάσεως" παραθέτει επιχειρήματα και τεμήρια για την ἀνεπαρκή και ἀνώφελη, όπως ισχυρίζεται, επίμορφωση που επίδιδνεται με τὰ παιδαγωγικά συνέδρια των κατὰ τδπους έπιθεωρητών και έποτών.

Η συγκεκριμένη πρότασή του συνίσταται στα εξής σημεία:

- 1) Νά κινήματογραφηθούν υποδειγματικές διδασκαλίες από το ΥΠΕΠΘ.
- 2) Νά οργάνωθούν παιδαγωγικά συνέδρια 1 τό χρόνο ή τη διετία κατ'νά κινήματογραφηθούν αξιόλογα σημεία,

- 3) Νά κινηματογραφηθούν διαλέξεις διδακτινής, παιδαγωγικής και ψυχολογικής φύσεως από αξιόλογα πρόσωπα,
- 4) Νά κινηματογραφηθούν βασικά θεωρητικά μαθήματα και ό,τι άλλο παιδευτικό ύλην.

Ο κ. Δημητράκης παραθέτει στη συνέχεια διάφορες απόψεις για τις ώφελειες από την εφαρμογή της προτάσεως σε 10 στοιχεία και μειονεκτήματα της προτάσεως του από τρία σημεία. Προτείνει δύο τρόπους προβολής διδασκαλιών και παιδευτικού υλικού α) τη χρήση του δικτύου της ΕΡΤ και τη χρήση του κινηματογραφημένου υλικού από τις 16 εκπαιδευτικές περιφέρειες με το σύστημα της κατά δέμηνο διαδοχικής χρήσεως.

Τέλος παραθέτει πίνακα δαπάνης εφαρμογής της προτάσεως αναλυτική και συνολική με το συνολικό ποσό του 1 έκατομ. δρχ. το χρόνο για τις έξι κινηματογραφήσεις:

1. Υποδειγματικές διδασκαλίες 2-3 ώρες
2. Κινηματογράφηση πρότυπου παιδαγ. συνεδρίου 5 ώρες
3. Κινηματογράφηση είδων διαλέξεων 2 ώρες
4. Κινηματογράφηση θεωρητικών ή πρακτικών μαθημάτων 1-2 ώρες

Από τη μελέτη των παραπάνω στοιχείων και όσων άλλων λεπτομερειών αναφέρονται στο υπόμνημα της προτάσεως του κ. Δημητράκη έχω την εντύπωση ότι η πρότασή του έχει άποσδηποτε θετική στοιχεία γιατί περιλαμβάνει την αξιόλογη για τη μάθηση όπτικο-ακουστική μέθοδο και η εφαρμογή της θα άποβετ άρνετά άπωφελής τόσο για τους σπουδαστές των Παιδαγωγικών Άνωδημιών όσο και για τους δασκάλους που ύπηρετούν.Τό κινηματογραφούμενο ύλην άπορετ άλλωστε, όπως και τό προτείνει, νά άνωνεύνετα και νά συμπληρώνετα.Τά διάφορα μειονεκτήματα όπωσδηποτε είναι λιγότερα άπροστά στα πλεονεκτήματα της προτάσεως. Γεγονός είναι ότι με την εφαρμογή της προτάσεως αύτης θα δημιουργηθετ ένα συγκεκριμένο όστημα άπιμορφώσεως με ποιότητα και δυνατότητα χρήσεως ποικίλης χωρινά και χρονικά, και τό τελευταίο είναι ιδιαίτερα αξιοπρόσεκτο γιατί ή διοργάνωση ζωντανών διαλέξεων και άλλων άπιμορφωτικών συνεδρίων δέν είναι πάντοτε και παντού εύκολη. Είσηγηθαι νά γίνουν δεκτές οι άπιμέρους προτάσεις του για κινηματογράφηση παιδευτικού υλικού άμπειρων και άξιόλογων προσώπων σχετικών πρós τά θέματα άπιμορφώσεως και νά χρησιμοποιούνται παράλληλα πρós τις άλλες γνωστές μορφωτικές ένέργειες και τά συνήθη μέσα ως πρós τη μόρφωση των σπουδαστών και πρós τις άπιμορφώσεις των ΣΕΛΔΕ και τά Παιδαγωγικά συνέδρια από τις άπεθύνες

υπηρεσίες".

Τό Τμήμα άφοϋ έλαβε ύπόψη του: α) τό έγγραφο άριθμ. ΣΤ/6678/4-7-79 τοϋ 'Υπουργείου 'Εθν. Παιδείας και Θρησκευμάτων, β) τήν πρόταση τοϋ κ. 'Αρ. Δημητρίκη μέ ήμερ. 10-9-78 γ) τήν είσήγηση τοϋ κ. Ν. Παπαδόπουλου, Συμβούλου Β' και δ) τή διεξοδική συζήτηση μεταξύ των μελών

ο μ δ φ ν α ά π ο φ ά ρ ν ε τ α ι

άποδέχεται τήν είσήγηση τοϋ κ. Παπαδόπουλου και γνωμοδοτεί θετικά ως πρός τήν πρόταση τοϋ κ. Δημητρίκη να γίνουν κινήματογραφήσεις ύποδειγματικών διδασκαλικών, Παιδαγωγικών συνεδρίων, διαλέξεων και μαθημάτων και να χρησιμοποιούνται παράλληλα για τή μόρφωση και έπι-μόρφωση των εκπαιδευτικών Δ.Ε. μέ τήν παρατήρηση ότι θα έχουν τό χαρακτήρα μέσου βοηθητικού και δε θα άμετακταστήσουν μέ κανένα τρόπο τή ζωντανή διδασκαλία.

- 8) 'Αντιστοιχία Α' τίτλου, Γαλ. Γ.
- 7) 'Αντιστοιχία Β' τίτλου, Θ. Γ.
- 8) Γραμματική Γ' τίτλου, Ν. Παπαδόπουλος.
- 9) Γραμματική Β, ΣΤ' τίτλου, Σο. Γ.
- 10) Παιδεία Διατήρηση Γ' τίτλου, 'Αντ. Καραϊσκάκης, Διτ. Γαλαξίας.
- 11) Καινή Διατήρηση Δ' τίτλου, Β. Διακονίδης.
- 12) 'Εκκλησιαστική 'Ιστορία Β' τίτλου, Β. Διακονίδης.
- 13) Λειτουργική-Κατήχηση, ΣΤ' τίτλου, Β. Διακονίδης.
- 14) Εόρταγεια της Εκκλησίας Β', ΣΤ' τίτλου, Κ. Διακονίδης.
- 15) 'Ιστορία Γ' τίτλου, Κ. Διακονίδης.
- 16) 'Ελληνική 'Ιστορία των Εκκλησιών χρόνων, Κ. Διακονίδης-Α. Καραϊσκάκης.
- 17) Γεωγραφία Γ' τίτλου, Κ. Καραϊσκάκης, Β. Καραϊσκάκης.
- 18) Γεωγραφία Δ' τίτλου, Α. Καραϊσκάκης, Κ. Διακονίδης-Α. Καραϊσκάκης.
- 19) Γεωγραφία Εόρτας, Β' τίτλου, Α. Καραϊσκάκης, Β. Καραϊσκάκης.
- 20) Γεωγραφία 'Εκκλησίας ΣΤ' τίτλου.
- 21) 'Αντιστοιχία Γραμματικής Γ' τίτλου, Γ. Διακονίδης.

ΘΕΜΑ 30 - Πρόταση ανάπτυξης διδακτικών βιβλίων του Δημοτικού Σχολείου για το σχολικό έτος 1980-81. Είσηγητής κ. Βασ. Κονιδιτσιώτης, Σύμβουλος Β'.

Ο κ. είσηγητής θέτει υπόψη του Τμήματος ότι έπειτα από την έκθεση και διάθεση των νέων διδακτικών βιβλίων του δημοτικού σχολείου είναι δυνατή και αναγκαία η έγκαιρη ανάπτυξή τους, ώστε από το διδακτικό έτος 1980-81 να εύρισκονται στα σχολεία πριν από την έναρξη των μαθημάτων.

Για το λόγο αυτό εισηγείται: α) την ανάπτυξη των εξής βιβλίων, αφού γίνει η διορθωση τυχόν σφαλμάτων και άτελειών:

- 1) 'Αλφαβητάριο, Α', Β' της Α' τάξεως, Ε. Βαλαβάνη, Ι. Τσουρέπη.
- 2) 'Ανθολόγιο για τα παιδιά τ.Α', 'Αρ. Βουγιούκα κ.ά.
- 3) 'Ανθολόγιο για τα παιδιά τ.Β', 'Αρ. Βουγιούκα κ.ά.
- 4) 'Ανθολόγιο για τα παιδιά, τ. Γ', 'Αρ. Βουγιούκα κ.ά.
- 5) 'Αναγνωστικό Γ' τάξεως, 'Αγγ. Βαρελλά.
- 6) 'Αναγνωστικό Δ' τάξεως, Γαλ. Γρηγοριάδου-Σουρέλη.
- 7) 'Αναγνωστικό Β' τάξεως, Θ. Γιαννόπουλου.
- 8) Γραμματική Γ' τάξεως, Ν. Πρεάρη.
- 9) Γραμματική Ε, ΣΤ' τάξεων, Χρ. Τσολάκη.
- 10) Παιδιά Διαθήκη Γ' τάξεως, 'Αντ. Μαθῶ, Λαζ. Γαβαλά.
- 11) Καινή Διαθήκη Δ' τάξεως, Β. Στεφανίδου.
- 12) 'Εκκλησιαστική 'Ιστορία Ε' τάξεως, Β. Σκιαδά.
- 13) Λειτουργική-Κατήχηση, ΣΤ' τάξεως, Β. Σκιαδά.
- 14) Εύαγγελικές Περικοπές Ε', ΣΤ' τάξεων, Κ. Γρηγοριάδη.
- 15) 'Ιστορία Γ' τάξεως, Κ. Καλοπανίδα.
- 16) 'Ελληνική 'Ιστορία των Νεωτέρων χρόνων, Ν. Διαμαντόπουλου-Α. Κυριαζόπουλου.
- 17) Γεωγραφία Γ' τάξεως, Μ. Κοτσώνα, Ε. Μουλλά.
- 18) Γεωγραφία Δ' τάξεως, Α. Κωστόπουλου, Β. Κωτούλοπούλου-Κωστοπούλου.
- 19) Γεωγραφία Εύρώπης, Ε' τάξεως, Α. Κωστόπουλου, Β. Κωτούλοπούλου-Κωστοπούλου.
- 20) Γεωγραφία 'Ηπείρων Στ' τάξεως,
- 21) 'Αριθμητική-Γεωμετρία Γ' τάξεως, Γ. Κωστήκη.

- 22) 'Αριθμητική-Γεωμετρία, Δ' τάξεως, Ι. Τζούφλα, Μ. Τζούφλα.
- 23) 'Αριθμητική-Γεωμετρία, ΣΤ' τάξεως, Π. Μέγα.
- 24) Φυτά καί Ζώα τῆς πατρίδας μας, Γ' τάξεως, Γ. Κονετᾶς.
- 25) Φυτά καί Ζώα τῆς πατρίδας μας, Δ' τάξεως, Γ. Κονετᾶς.
- 26) Φυσική Πειραματική καί Χημεία, Ε' τάξεως, 'Α. Θεοδοσιάδης.
- 27) Φυσική Πειραματική καί Χημεία, ΣΤ' τάξεως, Ζ. Νικολάου

Β) "Οτι δέν πρέπει νά ἀνατυπωθοῦν, ἐπειδὴ θά τυπωθοῦν γιὰ πρώτη φορά νέα, τὰ ἐξῆς τρία (3) βιβλία:

- 1) 'Αναγνωστικό, Β' τάξεως
- 2) 'Αναγνωστικό, ΣΤ' τάξεως
- 3) 'Αριθμητική-Γεωμετρία, Ε' τάξεως

Γ) Νά ληφθεῖ ὑπόψη ὅτι γράφεται ἤδη μέ ἀνάθεση ἡ 'Αγωγή τοῦ Πολίτη τῆς Ε' τάξεως.

Δ) "Οτι δέν πρέπει νά ἀνατυπωθοῦν τέλος τὰ ἐξῆς βιβλία, ἐπειδὴ πρόκειται νά γραφοῦν μέ ἀνάθεση:

- 1) Γραμματική, Δ' τάξεως
- 2) 'Ιστορία, Δ. τάξεως
- 3) 'Ιστορία, Ε' τάξεως
- 4) Φυσική 'Ιστορία, Ε' τάξεως
- 5) Φυσική 'Ιστορία, ΣΤ' τάξεως
- 6) 'Αγωγή τοῦ Πολίτη, ΣΤ' τάξεως

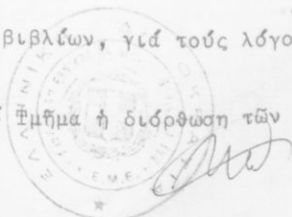
"Ἐπειτα ἀπὸ διεξοδική συζήτηση, τὸ Τμήμα

ὁμόφωνα ἀποφαινεται

Νά γίνῃ ἡ ἀνατύπωση γιὰ τὸ σχολικὸ ἔτος 1980-81 τῶν εἰκοσι ἐπτὰ (27) διδακτικῶν βιβλίων τοῦ δημοτικοῦ σχολείου, ὅπως προτείνονται στὴν εἰσήγηση.

Νά μὴ γίνῃ ἡ ἀνατύπωση τῶν ὑπολοίπων βιβλίων, γιὰ τοὺς λόγους ποὺ ἀναφέρονται στὴν εἰσήγηση.

Πρὶν ἀπὸ τὴν ἀνατύπωση νά γίνῃ ἀπὸ τὸ Τμήμα ἡ διόρθωση τῶν τυχόν σφαλμάτων τῶν εἰκοσι ἐπτὰ (27) βιβλίων.

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΘΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ
ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΚΕΝΤΡΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΜΕΛΕΤΩΝ
ΚΑΙ ΕΠΙΜΟΡΦΩΣΕΩΣ (ΚΕΜΕ)
ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΕΩΣ

Πράξη 80/1979

Σήμερα, 4 'Οκτωβρίου 1979, ημέρα Πέμπτη και ώρα 11.30 πρωινή, συνεδρίασε το Τμήμα Δημοτικής 'Εκπαιδεύσεως του Κέντρου 'Εκπαιδευ-
τικών Μελετών και 'Επιμορφώσεως στην αθόουσα συνεδριάσεών του (Λεω-
χάρους 2, 'Αθήνα).

'Ελαβαν μέρος στη συνεδρίαση, αφού προσιλήθησαν σύμφωνα με τη
νόμιμη διαδικασία από τον Προεδρεύοντα του Τμήματος κ. Βασ. Κονιδι-
τσιώτη, Σύμβουλο Β', οι κ.κ. Δ. 'Ανδριόπουλος, Νικ. Βλουτίδης, Κ.
Πασοάκος, Ν. Παπαδόπουλος, Σύμβουλοι Β', και οι Διον. Μελάς και 'Ιωάν.
Χριστιάνς, Εισηγητές του ΚΕΜΕ.

Χρήη Γραμματέα έκανε ή διοικητική υπάλληλος του ΥΠΕΠΘ Σοφία Στε-
φανίδου με 5ο βαθμό.

Θέματα ήμερήσιας διατάξεως

- ΘΕΜΑ 1ο. Γνωμοδότηση για το βιβλίο 'Αλφαβητάριο για τα 'Ελληνόπουλα
της Δυτ. Γερμανίας, τεύχος 2ο.
- ΘΕΜΑ 2ο. Γνωμοδότηση για το βιβλίο "Γαλάζια παρένθεση" της κυρίας Τρ.
Καραγεωργίου
- ΘΕΜΑ 3ο. Γνωμοδότηση για το βιβλίο "'Εκθέσεις με σχεδιαγράμματα" του
κ. Φ. Χατζηθωμά.
- ΘΕΜΑ 4ο. Γνωμοδότηση για το βιβλίο "Ποιητική ανθολογία του '21 " του
κ. Β. Τάνη.
- ΘΕΜΑ 5ο. Γνωμοδότηση για το βιβλίο "'Αγωγή του Πολίτη" του κ. Λαζ.
Γαβαλά.

Στην αρχή επικυρώνεται το πρακτικό της προηγούμενης συνεδριάς.

ΘΕΜΑ 1ο. Γνωμοδότηση για το 'Αλφαριθμητικό για τα 'Ελληνόπουλα της Δυτ. Γερμανίας, τεύχος 2ο.

Οί Εισηγητές κ. Β. Κονιδιτσιώτης, Σύμβουλος Β* και οί κ.κ. Διον. Μελάς και 'Ιωάν. Χριστιάνς, Εισηγητές του ΚΕΜΕ, μετά τη συνεργασία τους υπόβαλαν την εισήγησή τους που έχει ως εξής:

Ο 'Ενπαιδευτικός Σύμβουλος - 'Επόπτης Σύμβουλος 'Ενπαιδεύσεως 'Ελληνοπαίδων Δυτ. Ευρώπης έστειλε για έγκριση τό Β* τεύχος του 'Αλφαριθμητικού, που προορίζεται για τα 'Ελληνοπούλα της Δυτ. Γερμανίας. 'Υπενθυμίζεται ότι τό Α* τεύχος έχει ήδη έγκριθεϊ από τό Τμήμα Δημοτ. 'Ενπαιδεύσεως.

Όπως αναφέρεται στο συνοδευτικό έγγραφο του 'Ενπαιδευτικού Συμβούλου, τό τεύχος αυτό γράφτηκε από όμάδα ένπαιδευτικών, ή όποια έλαβε υπόψη πολλά έλληνογλωσσικά και ξένα αλφαριθμητικά, τίς ιδιαιτερές συνθήκες ένπαιδεύσεως των 'Ελλήνων μαθητών στη Γερμανία καθώς και τό αποτελεσματα από τήνπεριμετρική εφαρμογή του περιεχομένου του τεύχους σε ένα μικρό αριθμό τμημάτων 'Ελλήνων μαθητών της πρώτης τάξεως.

Οί γενικές παρατηρήσεις πάνω στο Β* τεύχος του 'Αλφαριθμητικού είναι οι εξής:

1. Στο περιεχόμενο θα πρέπει να ληφθεϊ υπόψη περισσότερο ή πραγματικότητα στην όποια ζούν οι μαθητές. Τα παιδιά αυτά δε ζούν μόνο με τη νοσταλγία και τήν παράδοση της Πατρίδας, αλλά ζούν και τήν ενετ πραγματικότητα. Το αλφαριθμητικό πρέπει να στηρίζεται στις έμπειρίες απ'αυτή τήν πραγματικότητα.

2. 'Επειδή τα ποιήματα είναι έργο δύο μόνο ανθρώπων και δεν είναι πάντοτε επιτυχημένα, θα πρέπει τα περισσότερα να άντικατασταθούν. 'Ενδεικτικά αναφέρουμε τα εξής:

- α) "Το καρναβάλι" της σ. 12 να άντικατασταθεϊ από τό ποίημα-τραγούδι της συλλογής Σπίνου και καρδερίνες (σ. 46) των Χ. Σακελλαρίου και 'Α. Καψάση-Λάμπρου.
- β) Το ποίημα της σ. 23 να άντικατασταθεϊ από τήν "25 Μαρτίου" του Κ. Καλαπινίδα από τη συλλογή Κουβέντα με τ' άστέρια" (σ. 22)
- γ) "Η Πασχαλιά" της σ. 36 να άντικατασταθεϊ από τό ποίημα του Χ. Σακελλαρίου "Ήρθε ή Πασχαλιά" (σ. 53 της συλλογής Σπίνου και καρδερίνες).

δ) Τό ποιήμα τῆς σελ. 53 εἶναι ἀναπόσπαστο. Νά βρεθεῖ ἄλλο πιό καλόν.

Οἱ ὑποδείξεις αὐτές γιά τά ποιήματα εἶναι ἐντελῶς ἐνδεικτικές. Πάντως νομίζω ὅτι εἶναι ἀπαράλιπτο νά ὑπάρχουν ποιήματα ἀπό μεγαλύτερο κλίμα δοκιμῶν ποιητῶν.

3. Πρέπει νά ὑπάρχουν τά κυριότερα ἢ τά δυσκολότερα στοιχεῖα γραμματικῆς καί στό Β* τεύχος τοῦ Ἀλφabetάρου, τό ὅποιο δέν παύει νά εἶναι βιβλίον γλώσσας. Τά παιδιά, ἀφοῦ θά ἔχουν ἀποκτήσει τό μηχανισμό τῆς ἀναγνώσεως στό Α* τεύχος, θά εἶναι σέ θέση νά κατανοήσουν καί νά ἐμπεδώσουν τά γραμματικά φαινόμενα, πού τότε, ὥς δέν ἔκωμαν κτήμα τους.

4. Νά προσεχτεῖ περισσότερο ἡ εἰκονογράφηση. Ἐπισημαίνουμε ἐδῶ ἐνδεικτικά τήν εἰκόνα τοῦ σκύλου μέ τίς δύο οὐρές (σ. 24) ὅπου ἡ πρέπει νά δείχνει κάποιον νά τόν φωνάζει ἢ καλότερα νά γίνεи ένας πραγματικός σκύλος. Ἐπίσης στή σ. 33 ἡ εἰκόνα νά δείχνει τόν ἐπιτάφιο (τό πᾶν μέ τό σῶμα τοῦ Χριστοῦ καί ὄχι μόνο τό κουβούκλιο τοῦ ἐπιταφίου.

5. Ἄν τά θέματα τοῦ χειμῶνα δέν ἔχουν καλυφθεῖ ἀπό τό περιεχόμενο τοῦ Α* τεύχους, θά πρέπει νά προστεθοῦν ὀρισμένα κεφάλαια γιά τό χειμῶνα. Τό πῆδημα ἀπό τό "Καρναβάλι", πού γιορτάζεται στήν καρδιά τοῦ χειμῶνα (σ. 11-12) στό "Χελιδόνια" καί ἡ ἀνοιξη" (σ. 15) εἶναι πολύ ἀπτόμο.

Οἱ εἰδικότερες παρατηρήσεις στά κείμενα τοῦ Β* τεύχους τοῦ Ἀλφabetάρου εἶναι οἱ ἑξῆς:

Σελ. 5 Στήν τρίτη σειρά τοῦ κειμένου ἡ λέξη "χαροῦμενα" νά ἀντικατασταθεῖ μέ τή λέξη "δυνατά" ἢ "συνέχεια" κ.τ.λ.

Οἱ δύο τελευταῖες σειρές νά ἀντικατασταθοῦν ὡς ἑξῆς: "Ξέρει ὅτι ἡ καθαριότητα εἶναι ὑγεία".

Σελ. 7 Νά φύγει ἡ πρώτη ἐρώτηση. Οἱ ἐρωτήσεις 2 καί 3 νά πᾶνε στό πρῶτο πληθυντικό πρόσωπο. Στήν ἐρώτηση 4 νά προστεθεῖ ἡ λέξη "ἄλλη" μετά τό "Πές μιά".

Σελ. 8 Τό περιεχόμενο θά μπορούσε νά εἶναι φυσικό ἕνα πρῶτο Κυριακή. Ἐρωτήσεις ὅπως "Πότε πρόλαβες..." σπάνια γίνονται ἀπό παιδιά. Τό σταυρόλεξο νά συμφωνεῖ ὡς πρός τό περιεχόμενο μέ τήν εἰκόνα.

Σελ. 9 Νά διορθωθεῖ ἡ λέξη "σχολεύουν" (τέταρτη σειρά ἀπό τό τέλος) μέ τό "σχολεύει".

- Σελ. 10 'Ο χρόνος τῶν τριῶν ὥρων, ποῦ ἔμμεσα τοὺς ὑποδεικνύεται
γιά μελέτη, εἶναι ὑπερβολικὸς.
- Σελ. 12 Νά δοθοῦν ὁδηγίες γιά τὴν ἄσκηση 2
- Σελ. 16 " " " " " " 2
- Σελ. 17 Στίς ἐρωτήσεις νά χρησιμοποιεῖ τὴ λέξη "χελιδόνι" ἀντὶ
"χελιδονάκι".
- Σελ. 18 Ποιὸς θά συμπληρώσει τὰ κενὰ γιά τίς ἐποχές;
- Σελ. 19 Στὴ δευτέρη παράγραφο, μετὰ τὴ λέξη "δακνύλα" νά προστεθεῖ
ὡς ὑποκείμενο "τὰ παιδιὰ" ἢ "ὅλοι μαζὶ".
- Σελ. 20 Τὰ παιδιὰ εἶναι πολὺ μικρά, νά κάνουν τέτοιες σιέψεις.
- Σελ. 22 Νά δοθοῦν ὁδηγίες γιά τὴν ἄσκηση 1
- Σελ. 33 Νά ἀντικατασταθεῖ τὸ κομμάτι: "Μᾶς τὸ εἶπε...μετὰ ἀναστή-
θηκε", ὡς ἑξῆς:
- "Α, ναι, εἶπε ὁ Μίμης.
θυμᾶμαι ὅτι ἡ δακνύλα μᾶς ἐξηγήσε ἀκόμα πῶς ὁ ἐπιτάφιος
συμβολίζει τὸν τάφο τοῦ Χριστοῦ. Στὸν τάφο ὁ Χριστὸς ἔμει-
νε τρεῖς μέρες κι ἔπειτα ἀναστήθηκε".
- Στὴν ἄσκηση 2 νά προστεθεῖ στίς ὁδηγίες μιὰ δευτέρη περὶ-
δος ὡς ἑξῆς: "Χρησιμοποίησε τίς λέξεις ποῦ εἶναι στὴν παρέν-
θεση".
- Σελ. 34 Στὴ δευτέρη παράγραφο, στίχος 4ος, νά φύγουν τὰ κόμματα.
Στὴν ἄσκηση 1, μετὰ τὸ "Ἑλληνες" νά προστεθεῖ "τὴ νόχτα
τῆς Ἀνάστασης.."
- Στὴν ἄσκηση 2, ἡ λέξη "ἔλεγαν" νά ἀντικατασταθεῖ μέ τὸ
"εὐχονταν"
- Σελ. 35 "ἤμαστε" καὶ ὅχι "ἤμασταν"
- Σελ. 35 Ἡ ἄσκηση 3 νά συμπληρωθεῖ ἔτσι: "Συζητήστε στὴν τάξη.."
- Σελ. 38 Νά δοθοῦν ὁδηγίες πῶς θά βροῦν τὴν ἀπάντηση
- Σελ. 40 Νά δοθοῦν ὁδηγίες γιά τὴν ἄσκηση 7
- Σελ. 51 Ἡ γιορτὴ τοῦ πατέρα γιορτάζεται τᾶρα καὶ στὴν Ἑλλάδα. Νά ἀλ-
λάξει τὸ περιεχόμενο.
- Σελ. 54 Τὰ ἀραβικά ψηφία νά ἀντικατασταθοῦν μέ λέξεις.
- Σελ. 55 Ἀγοράζουν μέ κιλὰ στὴ Γερμανία;
- Σελ. 56 Νά προστεθεῖ μιὰ παράγραφος εἰσαγωγῆς, ὅπου νά γράφεται μιὰ
ἐπίσκεψη στὴ συνεινία τους.

Σελ. 57 Τό νά κάνει στήν άσκηση 1;

Σελ. 67 Νά διατυπωθεΐ κáπως διαφορετικá ή πρώτη παράγραφος, γιά νά μή νομιστεΐ ότι οί "Έλληνες Έχουν όλοι τή δυνατότητα Έταν ζεσταίνονται νά βουτεΐν στή θάλασσα

Σελ. 69 Εΐναι άπαραίτητο νά γίνονται συνέχεια συγγραφές με τήν "Έλλάδα;

Σελ. 71 Νά εξεταστέΐ αν υπάρχουν γλώροι στις λήμες.

Γενικά, τό β' τεΐχος τοΐ αλφαβηταρίου με τίς βελτιώσεις καί διορθώσεις ποΐ προτείνονται καί πάνω θά μπορούσε νά χρησιμοποιηθεΐ γιά τό σκοπό γιά τόν όποιο προορίζεται, δεδομένου μάλιστα ότι δέν υπάρχει δυνατότητα έ-ιλογής μεταξύ άλλων βιβλίων γι'αυτήν τήν τάξη γιά τά "Έλληνόπουλα τής αυτ. Γερμανίας.

Τό τμήμα, άφού έλαβε όπόψη του: 1) τό έγγραφο άριθμ. 6.Ε14.131/535/2/616Ε/12-9-79 τοΐ "Υπουργείου "Εθν. Παιδείας καί Θρησκ/των, β) τήν είσήγηση τών είσηγητών κ. Ν. Κονιδιτσιώτη, Συμβούλου β' καί τών κ.κ. Σ. Ήελδ καί "Ι. Χριστιά, είσηγητών τοΐ ΚΕΜΕ καί γ) τή διεξοδική συζήτηση μεταξύ τών μελών,

ό μ ό φ ω ν α ά π ο φ α σ ί ν ε τ α ι

τό "Αλφαβητάριο γιά τά "Έλληνόπουλα τής αυτινής Γερμανίας (τεΐχος β') θά μπορούσε νά χρησιμοποιηθεΐ γιά τό σκοπό γιά τόν όποιο προορίζεται, δεδομένου μάλιστα ότι δέν υπάρχει δυνατότητα έπιλογής μεταξύ άλλων βιβλίων γι'αυτή τήν τάξη γιά τά "Έλληνόπουλα τής αυτ. Γερμανίας, αν γίνουν οί βελτιώσεις καί διορθώσεις ποΐ προτείνονται στήν είσήγηση τών είσηγητών.

Έπειτα από αυτά έληξε ή συνεδρία.

Ο Πρόεδρος

Ν. Κονιδιτσιώτης

Η Γραμματέας

Σοφία Στεφανίδου

rec

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΘΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ
ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΚΕΝΤΡΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΜΕΛΕΤΩΝ
ΚΑΙ ΕΠΙΜΟΡΦΩΣΕΩΣ (ΚΕΜΕ)
ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΕΩΣ

Πράξη 81/79

Σήμερα, 5 'Οκτωβρίου 1979, ημέρα Παρασκευή και ώρα 10.30 πρωινή, συνεδρίασε τό Τμήμα Δημοτικής 'Εκπ/σεως τοῦ Κέντρου 'Εκπαιδευτικῶν Μελετῶν καί 'Επιμορφώσεως (ΚΕΜΕ) στήν αἰθούσα συνεδριάσεών του (Λεω-
χάρους 2, 'Αθήνα).

'Ελαβαν μέρος στή συνεδρίαση, ἀφοῦ προσκληθῆσαν σύμφωνα μέ τή νόμιμη διαδικασία ἀπό τόν Προεδρεύοντα τοῦ Τμήματος κ. Βασ. Κονιδι-
τοιῶτη, Σύμβουλο Β*, οἱ κ.κ. Δημ. 'Ανδριόπουλος, Νικ. Βλουτίδης,
Κων/νος Πασσάνος, Σύμβουλοι Β*, οἱ κ.κ. 'Αρ. Βουγιούκας, Γεώργ.
Μαραγκουδάκης καί 'Αντών. Μπενέκος, Εἰδικοί Σύμβουλοι τοῦ ΚΕΜΕ καί
οἱ κ.κ. Διον. Μελάς καί 'Ιωάν. Χριστιᾶς, Εἰσηγητές τοῦ ΚΕΜΕ.

'Απουσάζεε ὁ κ. Νικ. Παπαδόπουλος, Σύμβουλος Β*. Χρέη Γραμματέα
ἐκάνε ἡ διοικητική ὑπάλληλος τοῦ ΥΠΕΠΘ Σοφία Στεφανίδου μέ βαθμό 50.

Θέμα ἡμερήσιας διατάξεως

Οἱ ἐπιδιώξεις τῶν γενικῶν ἐνοτήτων τῆς 'Ιστορίας.
Εἰσηγητές οἱ κ.κ. 'Αρ. Βουγιούκας καί Διον. Μελάς.

Στήν ἀρχή ἐπικυρώνεται τό πρακτικό τῆς προηγούμενης συνεδρίας.

Οἱ Εἰσηγητές τοῦ θέματος κ. 'Αρ. Βουγιούκας, Εἰδικός Σύμβουλος
τοῦ ΚΕΜΕ καί Διον. Μελάς, Εἰσηγητής τοῦ ΚΕΜΕ, θέτουν ὑπόψη τῶν μελῶν
τοῦ Τμήματος γραπτή εἰσήγηση προΐδον συνεργασίας τους.

'Ακολοῦθησε διεξοδική συζήτηση κατὰ τήν ὁποία ἐγίνε ἀνταλλαγή γνω-
μῶν καί προτάσεις γιά τή βελτίωση τῆς εἰσηγήσεως σέ ὀρισμένα σημεῖα
τῆς.

'Ο κ. Κων/νος Πασσάνος, Σύμβουλος Β*, παρατηρεῖ τὰ ἑξῆς:

Σέ ἀναφορά μέ τό ὅλο κείμενο τῶν κ.κ. εἰσηγητῶν γιά τίς ἐπιδιώ-
ξεις τῶν γενικῶν ἐνοτήτων τῆς 'Ιστορίας προβαίνουμε σέ δύο γενικές
παρατηρήσεις. Βρίσκομε ἀναγκαῖο νά περιοριστεῖ ἡ ἐκταση τοῦ ὅλου κει-
μένου μέ ἀπάλειψη τῶν στοιχείων τῆς ὕλης πού ἀναγράφονται σ' αὐτό ὥστε

Σε αναφορά με το όλο κείμενο των κ.κ. εισηγητών για τις επιδιώξεις των γενικών ενότητων της 'Ιστορίας προβαίνουμε σε δύο γενικές παρατηρήσεις. Βρίσκουμε άναγκαίο να περιορισθούμε ή έκταση του όλου κειμένου με απάλειψη των στοιχείων της ύλης που αναγράφονται σ' αυτό ώστε τα πράγματα να περιοριστούν μόνο σε επιδιώξεις όπως άλλωστε επιβάλλει η φύσις αυτή της εργασίας. Ής άλλου οι επιδιώξεις αναφέρονται στη μέγιστη πλειονότητά τους στο γνωστικό τομέα ενώ παραλείπονται ή πολύ περιωρισμένα αναφέρονται επιδιώξεις περί ανάπτυξης ψυχοκινητικών δεξιοτήτων εις την ιστορίαν καθώς επίσης και μάλιστα στο συναισθηματικό τομέα. Το μάθημα της 'Ιστορίας είναι κατ'έξοχην φρονηματιστικό μάθημα και επιδιώξεις που να αναφέρονται στην ανάπτυξη του πατριωτικού συναισθήματος και την καλλιέργεια της εθνικής συνειδήσεως πρέπει να έχουν κυρία θέση σ' αυτό. Στο κείμενο βέβαια γίνεται σε ώρισμένες περιπτώσεις αναφορά σε "εύαισθησία για τα δημοκρατικά "ιδεώδη" που είναι πράγματι κάτι τό σημαντικό. Δέν καλύπτει όμως τούς παραπάνω σημαντικούς σκοπούς. Τέλος ειδικά όσον αφορά στην πρώτη περίοδο του κειμένου έδω έστω και άνοησία γίνεται αναφορά στη μέθοδο διδασκαλίας της ιστορίας όπου δέν φαίνεται ό κατ'έξοχην ρόλος του διδασκάλου ιδιαίτερα μάλιστα στο μάθημα αυτό.

Και μετά τη γενομένη συζήτηση παραμένουμε στις παραπάνω άποψεις μας γιατί δέν έφάνη ή τυχόν ή όρθότητά τους.

Ο κ. Διον. Μελάς, Εισηγητής του ΚΕΜΕ δίνει γραπτή τη γνώμη του, που έχει ως έξης:

Μειοψηφία του Διουσίου Μελά ως προς τη διαγραφή της φράσης "και να κατανοήσουν" από την πρώτη παράγραφο της πρώτης και δεύτερης ένδεκτης στη σελ. 1 της γραπτής εισήγησης.

Αιτιολογικό:

Η γνώση πραγμάτων (ειδικές πληροφορίες, τρόποι και μέσα διαπραγμάτευσης των ειδικών γεγονότων, γενικά σχήματα όργάνωσης και άφαιρέσης) είναι ή βασική προϋπόθεση της όριζόντιας και κάθετης διαστρωμάτωσης των γνωστικών δεξιοτήτων και ικανοτήτων. Δέ λειτουργούν π.χ. οι διάφορες γνωστικές δεξιότητες και ικανότητες της 'Αξιόλογησης (όπως και κάθε άλλης κατηγορίας) χωρίς τη Γνώση.

Σ' αυτή τη διαστρωμάτωση ή κατανόηση, ως ικανότητα να συλλαμβάνει ό μαθητής την έννοια του περιεχομένου, είναι τό χαμηλότερο έλαχόν και τό βασικότερο έπίπεδο των ικανοτήτων που επιδιώκουμε. Είναι άπλη πρόκληση

φη καὶ δὲν ὑπάρχει ἀνάγκη νὰ τὸ συνδέσουμε μὲ κἀτι ἄλλο ἢ νὰ δοῦμε
ὅλες τὲς ὑποδηλώσεις τοῦ ὄρου.

Νομίζω ὅτι ἡ κατανόηση μὲ τὴν ἔννοια αὕτη εἶναι ἀπαραίτητη ἐπι-
δωξη γιὰ κἀθε βαθμίδα σὲ μιὰ ταξινόμηση τῶν ἐπιδιώξεων τοῦ μαθήματος.

Ὁ κ. Βουγιούκας καὶ ὁ κ. Μελάς ἐκθέτουν ἀναθεωρημένο σχέδιο
τῶν ἐπιδιώξεων τῆς ἱστορίας ποῦ ἔχει ὡς ἑξῆς:

ΕΠΙΔΙΩΞΕΙΣ ΓΕΝΙΚΩΝ ΕΝΟΤΗΤΩΝ
ΤΗΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ

Τὰ παιδιὰ, μὲ βάση τὴ μελέτη τοῦ πληροφοριακοῦ ὕλικου ποῦ συγγεν-
τρῶνουν ἀπὸ προσιτὲς πηγές, ἐπιδιδνέται νὰ γίνουν ἱκανά.

ΤΑΞΗ Γ*

Η ΖΩΗ ΤΟΥ ΠΡΟΪΣΤΟΡΙΚΟΥ ΑΝΘΡΩΠΟΥ

Ενότητα 1η: Ο ΑΝΘΡΩΠΟΣ ΣΤΗΝ ΕΠΟΧΗ ΤΗΣ ΠΕΤΡΑΣ

- Νὰ γνωρίσουν τὸ ἱστορικὸ πλαίσιο καὶ βασικὰ γεγονότα καὶ σκηνές
ἀπὸ τὴ ζωὴ καὶ τὴ δράση τῶν ἀνθρώπων τῆς ἐποχῆς, καθὼς καὶ μύθους
ποῦ ἀναφέρονται σ'αὐτήν.
- Νὰ ἐρμηνεύουν καὶ νὰ ἐκτιμῇσουν πὺν τρόπο ζωῆς καὶ τὲς δυσκολίες
ποῦ ἀντιμετώπισε ὁ πρωτόγονος ἄνθρωπος καὶ πῶς ἡ ἐπινόητικότητά
του τὸν βοήθησε νὰ τὲς ξεπεράσει καὶ νὰ κἀμει ἔτοι τὰ πρῶτα βήμα-
τα στὴν κατάνκτηση τῆς φύσης καὶ τὴ δημιουργία τοῦ πολιτισμοῦ.

Ενότητα 2η: Ο ΑΝΘΡΩΠΟΣ ΣΤΗΝ ΕΠΟΧΗ ΤΩΝ ΜΕΤΑΛΛΩΝ

- Μὲ ἄξονες σπουδῆς τὴ Μινωικὴ Κρήτη, τὴ Μυκηναϊκὴ Ἑλλάδα, τὸν Τρωι-
κὸ Πόλεμο καὶ τὴν Κάθοδο τῶν Δωριέων, νὰ γνωρίσουν τὸ ἱστορικὸ πλαί-
σιο, βασικὰ γεγονότα καὶ σκηνές ἀπὸ τὴ ζωὴ καὶ τὴ δράση τῶν ἀνθρώ-
πων τῆς ἐποχῆς, καθὼς καὶ μύθους ποῦ ἀναφέρονται σ'αὐτήν.
- Νὰ ἐρμηνεύουν καὶ νὰ ἐκτιμῇσουν τὸν τρόπο ζωῆς καὶ τὴν ἀνοδικὴ
πορεία τοῦ ἀνθρώπου στὴν ἐποχὴ τῶν μετάλλων, μὲ τὴν ἐπινόηση καὶ
τὴν ἀξιοποίηση ἀνώτερων μορφῶν τεχνολογίας καὶ οἰκονομίας καὶ τὴν
ἀνάπτυξη τῆς τέχνης.

Το Τμήμα μετά από διεξοδική συζήτηση

ό μ ο φ ω ν α

δέχθηκε τας γενικές επιδιώξεις της 'Ιστορίας της Γ' τάξεως όπως τροποποιήθηκαν καὶ βελτιώθηκαν.

Ἐπειτα ἀπὸ αὐτὰ ἔληξε ἡ συνεδρία.

Ο Προεδρεύων

Βασίλ. Κονιδιτσιάνης

Ἡ Γραμματέας

Σοφία Στεφανίδου

Π Ρ Α Ξ Η 82/79

Σήμερα, 9 'Οκτωβρίου 1979, ημέρα Τρίτη και ώρα 9.30 πρωινή, συνεδρίασε τό Τμήμα Δημοτικής 'Εκπαιδεύσεως τοῦ Κέντρου 'Εκπαιδευτιῶν Μελετῶν καί 'Επιμ/σεως (ΚΕΜΕ) στήν αἰθούσα συνεδριάσεών του (Λεωχάρους 2, 'Αθήνα).

'Ελαβαν μέρος στή συνεδρίαση, ἀφοῦ προσιλήθησαν σύμφωνα μέ τή νόμιμη διαδικασία ἀπό τόν Προεδρεύοντα τοῦ Τμήματος κ. Βασ. Κονιδιτσιώτη, Σύμβουλο Β', οἱ κ.κ. Δημ. 'Ανδριόπουλος, Νικ. Βλουτίσης, Κων. Πασσαῖος, Νικ. Παπαδόπουλος, Σύμβουλοι Β' καί οἱ Διον. Μελάς καί 'Ιωάν. Χριστιᾶς, Εἰσηγητές τοῦ ΚΕΜΕ.

Χρέη Γραμματέα ἔκανε ἡ διοικητινὴ ὑπάλληλος τοῦ ΥΠΕΠΘ Σοφία Στεφανίδου μέ βαθμό 50.-

Θέματα ἡμερήσιας διατάξεως

- Θ έ μ α 10.- Διατύπωση γνώμης γιά τή μή ἐπιλογή πρός χρήση τῶν σπουδαστῶν τῶν Παιδαγωγικῶν 'Ακαδημιῶν τοῦ βιβλίου τοῦ 'Απ. Μαριόπουλου "Ὁργάνωση καί διοίκηση τῆς 'Εμπ/σεως".
- Θ έ μ α 20.- Διατύπωση γνώμης γιά τή μή ἐπιλογή τοῦ βιβλίου τοῦ 'Ιουλ. Διανογιάννη "Αριθμητική Γεωμετρία Δ' τάξεως Δημοτικοῦ".
- Θ έ μ α 30.- Διατύπωση γνώμης γιά τό βιβλίο τῆς Τρ. Καραγεωργίου "Γαλάζια παρένθεση" ὡς 'Αναγνωστικὸ Δ' τάξεως τῶν Δημοτικῶν Σχολείων τοῦ 'Εξωτερικοῦ καί Γ' τάξεως τῶν Δημοτ. Σχολείων τοῦ 'Εσωτερικοῦ. Εἰσηγητής ὁ κ. Β. Κονιδιτσιώτης, Σύμβουλος Β'.
- Θ έ μ α 40.- Διατύπωση γνώμης γιά τό βιβλίο τοῦ Λαχ. Γαβαλά "Ἀγωγή τοῦ Πολίτη". Εἰσηγητής ὁ κ. Δ. 'Ανδριόπουλος, Σύμβουλος Β'.

Στήν ἀρχὴ ἐπισημαίνεται τό πρακτικὸ τῆς προηγούμενης συνεδρίας.

Θέμα 1ο.- Διατύπωση γνώμης για την μη επιλογή προς χρήση των σπουδαστών των Παιδαγωγικών 'Ακαδημιών του βιβλίου του 'Αποστ. Μαρινόπουλου "'Οργάνωση καὶ Διοίκηση τῆς 'Επι/σεως". Εισηγητής κ. Β. Κονιδιτσιώτης.

Μετά τή σχετική εισήγηση του κ. Κονιδιτσιώτη, τό Τμήμα, ἀφοῦ ἔλαβε ὑπόψη του: α) τό ἔγγραφο ἀριθ. Φ. 514.2/175009/18-8-79 τοῦ 'Υπουργ. Παιδείας, β) τήν αἴτηση τοῦ κ. 'Αποστ. Μαρινόπουλου μέ ἡμερ. 26-7-79, γ) τήν εισήγηση τοῦ κ. Β. Κονιδιτσιώτη, Συμβούλου Β' καὶ δ) τήν διεξοδικήν συζήτηση μεταξύ τῶν μελῶν,

ὁ μό φ ω ν α ἀ πο φ α σ ῖ τ α ι:

τό βιβλίο τοῦ κ. 'Αποστ. Μαρινόπουλου "'Οργάνωση καὶ Διοίκηση τῆς 'Επι/σεως" εἶναι κατάλληλο γιά τοὺς σπουδαστές τῶν Παιδαγωγικών 'Ακαδημιῶν καὶ γιά τό λόγο αὐτό εἶχε ἐπιλεγεῖ γιά τό σχολ. ἔτος 1978-79. Γιά τό ἔτος 1979-80 προκρίθηκε τό βιβλίο τοῦ κ. Δ. Παλυβοῦ "'Η νέα σχολική Νομοθεσία τῆς Δημοτ. 'Επι/σεως", ποῦ κυκλοφόρησε πρόσφατα καὶ ὑπεβλήθη γιά κρίση γιά πρώτη φορά, ἐπειδὴ θεωρήθηκε περισσότερο χρήσιμο γιά τοὺς σπουδαστές τῶν Παιδαγωγικών 'Ακαδημιῶν. Περιλαμβάνει νεώτερα στοιχεῖα καὶ παρουσιάζεται περισσότερο ἐνημερωμένο στά θέματα ποῦ ἐκθέτει.

[Handwritten signature]

Αριθμός 20.- Διατύπωση γνώμης για τη μή επιλογή του βιβλίου του
"Ιουλίου Διακογιάννη" - Αριθμητική - Βεωμετρία Δ' τάξεως
Δημοτικού". Εισηγητής κ. Β. Κονιδιτσιώτης.

Θ έ μ α 20.- Διατύπωση γνώμης για τη μή επιλογή του βιβλίου του
"Ιουλίου Διακογιάννη" - Αριθμητική - Βεωμετρία Δ' τάξεως
Δημοτικού". Εισηγητής κ. Β. Κονιδιτσιώτης.
Μετά τη σχετική εισήγηση του κ. Κονιδιτσιώτη, τό Τμήμα άφοϋ έλαβε
ΰπόψη του: α) τό έγγραφο άριθ. Γ/5053/22-8-79 του Υπουργ. Παιδείας,
β) τήν έπιστολή του κ. "Ιουλ. Διακογιάννη μέ ήμερομ. 15-6-79 (γ) τήν
εισήγηση του κ. Β' Κονιδιτσιώτη, Συμβούλου Β' τάξ. δ) τήν πράξη άριθμ.
12/3-2-1979 καί ε) τήν διεξοδική συζήτηση μεταξύ των μελών,

ό μ ό φ ω ν α ά π ο φ α λ ν ε τ α ι

ότι: (α) έκρινε τό πρακτικό τής Έπιτροπής σέ Δευτεροβάθμια κρίση,
(β) συμφώνησε όμόφωνα μέ τίς κρίσεις τής Έπιτροπής, (γ) άπό τίς
κείμενες διατάξεις (ΜΔ 749/70) δέν παρέχεται στο Τμήμα ή δυνατότητα
για περαιτέρω ενέργειες.

καί "αναγνωστικό καί "ανθολόγιο".

Θ έ μ α 3ο.-

Διατόπωση γνώμης για τό βιβλίο τής Τρ. Καραγεωργίου
"Γαλάζια παρένθεση" ως 'Αναγνωστικό τής Δ' τάξεως
τῶν Δημοτικῶν Σχολείων τοῦ 'Εξωτερικοῦ καί Γ' τάξεως
τῶν Δημοτ. Σχολείων τοῦ 'Εσωτερικοῦ. Εισηγητής ὁ κ.
Β. Κονιδιτσιώτης, Σύμβουλος Β'.

Μετά τή σχετική εισηγήση τοῦ κ. Κονιδιτσιώτη τό Τμήμα ἀφοῦ ἔλαβε
ὕψφη του: (α) τό ἔγγραφο ἀριθ. Φ. 309.71/141/Γ.3465/4-6-79 τοῦ 'Υπουργ.
Παιδείας, β) τήν αἴτηση τής δίδος Τριάδας Καραγεωργίου μέ ἡμερ. 27-4-
79, γ) τήν εισηγήση τοῦ κ. Β. Κονιδιτσιώτη, Συμβούλου Β' καί δ) τήν
διεξοδική συζήτηση μεταξύ τῶν μελῶν,

ὁ μ ο φ ω ν α ἀ π ο φ α σ ι ν ε τ α ι

ὅτι ἄν καί τά κείμενα τοῦ βιβλίου εἶναι ἀξιόλογα, δέν θεωρεῖται χρή-
σιμο γιά τά σχολεῖα τοῦ ἐξωτερικοῦ, ἐπειδή δέν περιέχει ἐνδότητες σχε-
τικές οὔτε μέ τήν 'Ελλάδα οὔτε μέ τήν Γαλλία. Δέν θεωρεῖται χρήσιμο
γιά τά σχολεῖα τής 'Ελλάδος, ἐπειδή σ' αὐτόν χορηγεῖται γιά κάθε τάξη
καί 'Αναγνωστικό καί 'Ανθολόγιο.

Handwritten signature

Θ έ μ α 4ο.- Διατύπωση γνώμης για τό βιβλίο τοῦ Λαζ. Γαβαλά "Ἀγωγή τοῦ Πολίτη". Εἰσηγητής ὁ κ. Δ. Ἀνδριόπουλος, Σύμβουλος Β'.

Ὁ Εἰσηγητής κ. Δ. Ἀνδριόπουλος, Σύμβουλος Β' εἰσηγεῖται γιά τό θέμα τά ἀνδλουθα:

I. Ε Ν Η Μ Ε Ρ Ω Σ Η

Τό βιβλίο τοῦ κ. Λ. Γαβαλά μέ τίτλο "Ἀγωγή τοῦ Πολίτη", ἔκδοση CUTENBERG, σελ. 101, περιέχει ὕλη τοῦ ὁμωνύμου μαθήματος τῶν τάξεων Ε' καί ΣΤ' τοῦ Δημοτικοῦ Σχολείου, ἡ ὁποία ταξινομεῖται σέ μεγάλες ἐνό- τητες, ὅπως: ἡ οἰκογένεια, τό σχολεῖο, ἡ κοινότητα, τό χωριό, ἡ πόλη, ἡ κοινωνία, κυκλοφοριακή ἀγωγή κ.ἄ.

Κάθε γενική ἐνότητα ὑποδιαιρεῖται σέ ὑποενότητες, τῶν ὁποίων ἡ ὕλη περίπου ἀντιστοιχεῖ στή προβλεπόμενα ἀπό τό ἐπίσημο Ἀναλυτικό Πρόγραμμα. Τά κείμενα ἐμπλουτίζονται μέ ποιήματα, φωτογραφίες καί εἰ- κόνες πού σχετίζονται μέ τήν ὕλη. Στό τέλος τῶν γενικῶν ἐνοτήτων δια- τύπωνονται σχετινές ἐρωτήσεις μέ σκοπό κυρίως τήν ἐμπέδωση καί τήν πιό πέρα διερεύνηση τοῦ κίθε θέματος.

II. Π Α Ρ Α Τ Η Ρ Η Σ Ε Ι Σ

1. Ἡ προσπάθεια τοῦ συγγραφέα νά προσφέρει στά παιδιά τό ὑπό κρίση πόνημα εἶναι ἀξιέπαινη.
2. Στό βιβλίο δέν περιλαμβάνονται ὁρισμένες πολύ σημαντικές ἐνότητες πού προβλέπει τό ΕΑΠ, ὅπως: Διεθνεῖς Σχέσεις, ὁ Ἑλληνας ὡς πολίτης τῆς Ἑνωμένης Εὐρώπης.
3. Ὅρισμένες ἐνότητες (τό σχολεῖο, ἡ ἐκκλησία, τοπική αὐτοδιοίκηση, ὁ φωτισμός, ἡ συγκοινωνία κ.ἄ) δέν ἔχουν ἀναπτυχθεῖ πλατύτερα καί σέ βάθος ὅπως θά ταίριαζε γιά μαθητές τῶν ἀνωτέρων τάξεων τοῦ Δημοτικοῦ Σχολείου.
4. Ὁ συγγραφέας διαπραγματεύεται μέ ἐπιτυχία τίς ἐνότητες "Προστασία τοῦ φυσικοῦ περιβάλλοντος" (σελ. 59-61) καί "Κυκλοφοριακή ἀγωγή" (σελ. 69-73).
5. Παρά τήν προσεγμένη διατύπωση τοῦ βιβλίου, ἐπισημαίνονται ὁρισμένα σημεῖα πού πραγματικά ἀδικοῦν τήν ἀξιέπαινη προσπάθεια τοῦ συγγραφέα. Ἐνδεικτικά ἀναφέρονται τά ἑξῆς: "Ὁ ὁμαδικός δηλ. βίος τοῦ δέν εἶχε μόνιμη διαμονή" (σελ. 10) ἢ "οἱ αἰῶνες πού πέρασαν ἀπό τότε πόσα δέν ἔχουν νά διηγηθοῦν..." κείμενο πού περιέχει τό λάθος τῆς ἀπόστασιο-

ποιήσεως, όπως ονομάζεται στη Λογική.

6. *Η έργασία αυτή:

α) δέν προσφέρει περισσότερα από όσα ένα σχολικό έγχειρίδιο, ώστε νά χαρακτηρισεῖτ ὡς σημαντική πηγή πληροφοριῶν,

β) δέν παρουσιάζει τίποτε τό ιδιαίτερο ὡς πρός τή γενική δόμηση καί τή διάταξη τῆς ὕλης (ἄν ἐξαιρέση κανείς τίς ἀσκήσεις - ἐρωτήσεις) καί

γ) παρά τή γενικά σωστή χρήση τῆς γλώσσας, δέν παρουσιάζει ιδιαίτερες λογοτεχνικές ἀξιώσεις. Ἔτσι δέν εἶναι δυνατό νά θεωρηθεῖ ὡς βιβλίο ποῦ διαφοροποιεῖται ἀπό τά συνήθη βιβλία τῆς κατηγορίας αὐτῆς, καί νά ἐπιτρέπει στό Τ.Δ.Ε. νά γνωμοδοτήσει θετικά.

ΙΙΙ Π Ρ Ο Τ Α Σ Η

Γιά τοῦς παραπάνω λόγους, εἰσηγοῦμαι στό Τμήμα νά γνωματεύσει ἀρνητικά.

Τό Τμήμα, ἀφοῦ ἔλαβε ὑπόψη του: α) τό ἔγγραφο ἀριθ. Φ. 30971/129/Γ. 3279/26-5-1979 τοῦ Ὑπουργείου Ἑθνικῆς Παιδείας καί θρ/των, β) τήν αἵτηση τοῦ κ. Γ. Δάρδανου μέ ἡμερ. 21-5-1979, γ) τήν εἰσήγηση τοῦ κ. Δ. Ἀνδριόπουλου, Συμβούλου Β' τοῦ ΚΕΜΕ καί δ) τήν διεξοδική συζήτηση μεταξὺ τῶν μελῶν,

ὁ μ ὁ φ ω ν α ἀ π ο φ α ῖ ν ε τ α ι

ὅτι τό βιβλίο τοῦ κ. Α. Γαβαλά "Ἀγωγή τοῦ Πολίτη" δέν θεωρεῖται χρήσιμο, ὡς ἐλεύθερο βοήθημα γιά τήν Β' καί ΣΤ' τάξη, γιά τοῦς λόγους ποῦ ἀναφέρονται στήν εἰσήγηση.

*Ἐπειτα ἀπό αὐτά ἔληξε ἡ συνεδρία.

Πρ. Προεδρεύων
*Βασ. Κονιδιτσιώτης

*Η Γραμματέας

Σοφία Στεφανίδου

Σοφία Στεφανίδου

Σω

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΘΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ
ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΚΕΝΤΡΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΜΕΛΕΤΩΝ
ΚΑΙ ΕΠΙΜΟΡΦΩΣΕΩΣ (ΚΕΜΕ)
ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΕΩΣ

Πράξη 83/1979

Σήμερα, 11 'Οκτωβρίου 1979, ημέρα Πέμπτη και ώρα 11.30 πρωινή, συνεδρίασε το Τμήμα Δημοτικής 'Εκπαιδεύσεως του Κέντρου 'Εκπαιδευτικών Μελετών και 'Επιμορφώσεως (ΚΕΜΕ) στην αίθουσα συνεδριάσεών του (Λεωφόρος 2, 'Αθήνα).

'Ελαβαν μέρος στη συνεδρίαση, αφού προσκλήθηκαν σύμφωνα με τη νόμιμη διαδικασία από τον Προεδρεύοντα του Τμήματος κ. Βασ. Κονιδιτσιώτη, Σύμβουλο Β', οι κ.κ. Δημ. 'Ανδριόπουλος, Νικ. Βλουτίδης, Κων/νος Πασσάνιος και Νικ. Παπαδόπουλος, Σύμβουλοι Β', και οι κ.κ. Διον. Μελάς και 'Ιωάννης Χριστιάνς, Εισηγητής του ΚΕΜΕ.

Χρέη Γραμματέα έκανε η διοικητική υπάλληλος του ΥΠΕΠΘ Σοφία Στεφανίδου με βαθμό 50.

Θέματα ημερήσιας διατάξεως

ΘΕΜΑ 1ο. Πρόταση συγγραφέων για άνανθεςεις συγγραφής Ξξη(6) βιβλίων

ΘΕΜΑ 2ο. Πρόταση δύο (2) μελών της 'Επιτροπής κρίσεως των εικονογραφήσεων.

Στην αρχή επικυρώνεται το πρακτικό της προηγούμενης συνεδρίας.

[Handwritten signature]

ΘΕΜΑ 1ο. Πρόταση συγγραφέων για αναθέσεις συγγραφής έχει (6) βιβλίων.

Ο Εισηγητής κ. Β. Κονιδιτσιάτης, Σύμβουλος Β', θέτει υπόψη του Τμήματος τα εξής:

Με το έγγραφο του κ. Γεν. Γραμματέα του ΥΠΕΠΘ, αριθμ. πρωτ. Γ/5030 της 19-9-79, ζητείται η πρόταση προσώπων καταλλήλων για τη συγγραφή και ανάρτηση των διδακτικών βιβλίων: 1) Γραμματική Δ', 2) Ιστορία Δ', 3) Ιστορία Β', 4) Αγωγή του Πολίτη ΣΤ', 5) Φυσική Ιστορία Ε' και 6) Φυσική Ιστορία ΣΤ', ύστερα από την 65/79 γνωμοδότηση του Τμήματος Δημοτικής του ΚΕΜΒ.

Επειτα από προσεκτική διερεύνηση και αναζήτηση προσώπων που να παρέχουν εγγυήσεις για συγγραφή αξιόλογων βιβλίων, εισηγώμαι στο Τμήμα να προτείνει τα εξής πρόσωπα, ένα για κάθε βιβλίο, με την απαραίτητη προθεσμία συγγραφής:

- 1) Γραμματική Δ', Πρεάρχης Ν., Παιδαγωγός, Συγγραφέας⁵⁶, Αθήνα, προθεσμία τριών (3) μηνών.
- 2) Ιστορία Δ', Αποστολίας Γ., Παιδαγωγός, Η' εκπ. περιφ. Αθηνών, προθεσμία τριών (3) μηνών.
- 3) Ιστορία Β', Συγγρός Κ., Ε.Τ. Επιθεωρητής Δ.Ε., φιλόλογος, Ξάνθου Β, Κυβέλη, προθεσμία (3) τριών μηνών.
- 4) Αγωγή του Πολίτη ΣΤ', Διαμαντόπουλος Ν., Ε.Τ. Διευθυντής Προτύπου Μαρσαλείου Π. Αναδημάς, Νομικός, Νικησούτσους 28 Παγκράτι, προθεσμία τριών (3) μηνών.
- 5) Φυσική Ιστορία Ε', Κονετός Γ. Παιδαγωγός, Προφ. Ηλία 29, Χαλάνδρι, προθεσμία τριών (3) μηνών, και
- 6) Φυσική Ιστορία ΣΤ', Ρόζα Ελ., φυσικός, Βαρβάκειος Πρότυπος Σχολή, προθεσμία τριών (3) μηνών.

Επειτα από εισφορική συζήτηση έγινε όμοφωνα αποδεκτό ότι οι προτείνόμενοι συγγραφείς παρέχουν εγγυήσεις για τη συγγραφή αξιόλογων βιβλίων για τους εξής λόγους:

- 1) Ο κ. Ν. Πρεάρχης, επειδή έχει γράψει αξιόλογη Γραμματική Γ' τάξεως, που βραβεύτηκε και ενδόθηκε πρόσφατα.

- 2) 'Ο κ. Γ. 'Αποστολίδης έπειδή είναι γνωστός ως αξιόλογος διδάσκαλος και παιδαγωγός με ικανοποιητικές δυνατότητες συγγραφής.
- 3) 'Ο κ. Κ. Συγγρός έπειδή έγραψε 'Ιστορία Β' τάξεως, κατά τον τελευταίο διαγωνισμό, που κρίθηκε ως αξιόλογη έργασια, ανώτερη, όμως των μαθητών της Β' τάξεως. Με την ανάθεση συγγραφής θα γίνει δυνατή ή έξ άρχης γραφή νέου βιβλίου, ώστε να ικανοποιητ με αύστηρά κριτήρια.
- 4) 'Ο κ. Ν. Διαμαντόπουλος έπειδή έγραψε αξιόλογη 'Ιστορία ΣΤ' τάξεως, που τυπώθηκε και χορηγήθηκε ήδη στα σχολεία, είναι νομικός και έχει άσχοληθετ με την 'Αγωγή του Πολίτη.
- 5) 'Ο κ. 'Ι. Κονετας έπειδή έγραψε δύο(2) αξιόλογα βιβλία φυσικής ιστορίας Γ' και Δ', που βραβεύτηκαν ήδη στα σχολεία και
- 6) 'Η δ. 'Ελ. Βόζα, έπειδή είναι φυσιογνώστρια, γνωστή ως αξιόλογο πρόσωπο, που παρέχει έγγύηση για αξιόλογη άποδοση.

Κατά τη συζήτηση ο κ. Κ. Πασσάνος, Σύμβουλος Β', επανέλαβε την άποψη που διατύπωσε στην 65/79 πράξη του τμήματος, κατά την όποία προτεινε αντί αναθέσεων την επανάληψη του διαγωνισμού.

Έπειτα από τίς διαπιστώσεις αυτές, το τμήμα

ό μ ο φ ω ν α ά π ο φ α σ ί ν ε τ α ι

Προτείνει την ανάθεση της συγγραφής των βιβλίων που αναφέρονται στην είσήγηση στους συγγραφείς που προτείνει ο είσηγητής, για τους λόγους που αναφέρει και στις προτεινόμενες προθεσμίες.

ΠΡΩΤΑ 20. Πρόταση 880 (2) μελών για την επιτροπή κρίσεως των εικονογρα-
φίσεων των διδαντικών βιβλίων.
Εισηγητής: Β. Κονιδιτσιώτης.

"Επειτα από διερεύνηση του θέματος προτείνω ως μέλη της επιτροπής
κρίσεως των εικονογραφίσεων τούς:

- 1) Κοκινιζίδης Δ., Καθηγητής Α.Σ.Κ.Τ.
- 2) Χαλάμης Κ., Πρόεδρος του Καλλιτεχνικού Επιμελητηρίου.

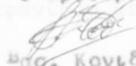
Μετά από διεξοδική συζήτηση το Τμήμα

ό μ ο ψ ν α α π ο φ α ν ε τ α ι

να προταθούν ως μέλη της επιτροπής κρίσεως των εικονογραφίσεων των διδα-
κτικών βιβλίων του δημοτικού σχολείου οι προτεινόμενοι από τον εισηγητή.

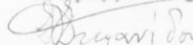
"Επειτα από αυτά έληξε η συνεδρία.

Ο Πρόεδρος

Β. Κονιδιτσιώτης

Η Γραμματέας

Σόφια Στεφανίδου

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΘΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ
ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΚΕΝΤΡΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΜΕΛΕΤΩΝ
ΚΑΙ ΕΠΙΜΟΡΦΩΣΕΩΣ (ΚΕΜΕ)
ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΕΩΣ

Π Ρ Α Ξ Η 84/1979

Σήμερα, 12 'Οκτωβρίου 1979, ημέρα Παρασκευή καὶ ὥρα 10.30' πρωινή, συνεδρίασε τὸ Τμήμα Δημοτικής 'Εκπ/σεως τοῦ Κέντρου 'Εκπαιδευτικῶν Μελετῶν καὶ 'Επιμορφώσεως στὴν αἰθούσα συνεδριάσεών του (Λεωχάρους 2, 'Αθήνα).

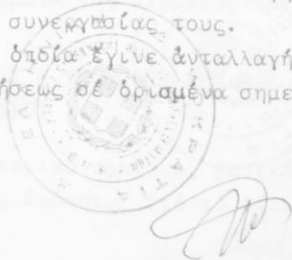
Ἐλαβαν μέρος στὴ συνεδρίαση, ἀφοῦ προσιλήθησαν σύμφωνα μὲ τὴ νόμιμη διαδικασία ἀπὸ τὸν Προεδρεύοντα τοῦ Τμήματος κ. Βασ. Κονιδιτσιώτη, Σύμβουλο Β' οἱ κ.κ. Δ. 'Ανδριδπουλος, Ν. Βλουτιδης, Κ. Πασσάκος, Ν. Παπαδόπουλος, Σύμβουλοι Β', οἱ κ.κ. 'Αρ. Βουγιούκας, Γ. Μαφαγιουδάκης καὶ 'Αντ. Μπενέκος, Εἰδικοί Σύμβουλοι τοῦ ΚΕΜΕ καὶ ὁ κ. Δ. Μελάς. Εἰσηγητὴς τοῦ ΚΕΜΕ.

Χρὴη Γραμματέα ἔκανε ἡ διοικητικὴ ὑπάλληλος τοῦ ΥΠΕΠΘ Σοφία Στεφανίδου μὲ βαθμὸ 5ο.

Θέμα ἡμερήσιας διατάξεως

Κατάρτιση τοῦ νέου 'Αναλυτικοῦ Προγράμματος:
Οἱ ἐπιδιώξεις τῶν γενικῶν ἐνοτήτων τῆς 'Ιστορίας τῶν Δ', Ε' καὶ ΣΤ' τάξεων.

Ὁ κ. 'Ι. Χριστιᾶς, Εἰσηγητὴς τοῦ ΚΕΜΕ, ἀπουσίαζε γιατί ἀπασχολήθηκε στὴν 'Επιτροπὴ κρίσεως τοῦ βιβλίου "'Αγωγή τοῦ Πολίτη" Ε' τάξεως. Οἱ Εἰσηγητὲς τοῦ θέματος κ. 'Αρ. Βουγιούκας, εἰδικὸς Σύμβουλος τοῦ ΚΕΜΕ καὶ κ. Διον. Μελάς, Εἰσηγητὴς τοῦ ΚΕΜΕ, θέτουν ὑπόψη τῶν μελῶν τοῦ Τμήματος γραπτὴ εἰσήγηση προὐδὸν συνηγορίας τους. Ἀκολούθησε διεξοδικὴ συζήτηση κατὰ τὴν ὁδὸν ἔγινε ἀνταλλαγὴ γνώμῶν καὶ προτάσεις γιὰ τὴ βελτίωση τῆς εἰσηγήσεως σὲ ὁρισμένα σημεῖα της.

Τ Α Ξ Η Δ'

ΟΙ ΙΣΤΟΡΙΚΟΙ ΧΡΟΝΟΙ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ
ΩΣ ΤΗΝ ΥΠΟΤΑΓΗ ΤΗΣ ΧΩΡΑΣ ΣΤΟΥΣ ΡΩΜΑΙΟΥΣ

Ενότητα 1η: Ο ΕΛΛΗΝΙΣΜΟΣ ΩΣ ΤΟΥΣ ΠΕΡΙΣΤΟΙΧΟΥΣ ΠΟΛΕΜΟΥΣ

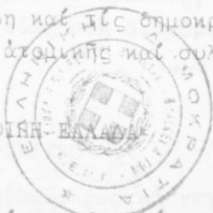
- Νά γνωρίσουν καί νά κατανοήσουν τό ιστορικό πλαίσιο, βασικά γεγονότα γιά τήν αποικιστική επέκταση τοῦ ἑλληνικοῦ κόσμου στή μητροπολιτική Ἑλλάδα καί τίς ἀποικίες καί σκηνές ἀπό τή ζωή καί τή δράση τῶν ἀνθρώπων τῆς ἐποχῆς.
- Νά κρίνουν καί νά ἀξιολογήσουν τούς βασικούς θεσμούς, τόν τρόπο ζωῆς, τούς κοινούς δεσμούς καί τίς διαφορές τῶν ἑλληνικῶν πόλεων.
- Νά δείχνουν εὐαισθησία γιά τά δημοκρατικά ἰδεώδη καί τίς δημοκρατικές διαδικασίες.

Ενότητα 2η: ΟΙ ΚΛΑΣΙΚΟΙ ΧΡΟΝΟΙ

- Νά γνωρίσουν καί νά κατανοήσουν τό ιστορικό πλαίσιο, βασικά γεγονότα ἀπό τήν περίοδο τῆς ἀκμῆς τοῦ ἑλληνικοῦ κόσμου (μέ τούς ἐθνικούς πολέμους, τήν πολιτιστική ἀύξηση καί τήν ἐμφύλια σύγκρουση) καί σκηνές ἀπό τή ζωή καί τή δράση τῶν ἀνθρώπων τῆς ἐποχῆς.
- Νά συσχετίσουν τούς παράγοντες καί τά γεγονότα ποῦ ὀδήγησαν στή συσπείρωση τῶν ἑλληνικῶν πόλεων καί τήν ἐξουδετέρωση τοῦ περσικοῦ κινδύνου καί ἐξασφάλισαν τούς ὁρους γιά τήν οἰκονομική καί πολιτιστική ἀνάπτυξη τοῦ ἑλληνισμοῦ.
- Νά κρίνουν καί νά ἐκτιμήσουν τούς βασικούς θεσμούς, τόν τρόπο ζωῆς τῶν κατοίκων, τήν οἰκονομική δραστηριότητα καί τήν καλλιτεχνική δημιουργία.
- Νά δείχνουν εὐαισθησία γιά τά δημοκρατικά ἰδεώδη καί τίς δημοκρατικές διαδικασίες καί ὑπευθυνότητα σέ θέματα τῆς ἀτομικῆς καί συλλογικῆς ζωῆς.

Ενότητα 3η: Ο ΜΑΚΕΔΟΝΙΚΟΣ ΕΛΛΗΝΙΣΜΟΣ ΚΑΙ Η ΥΠΟΜΟΝΗ ΕΛΛΑΔΟΣ
ΩΣ ΤΟ ΘΑΝΑΤΟ ΤΟΥ Μ. ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥ

- Νά γνωρίσουν καί νά κατανοήσουν τό ιστορικό πλαίσιο, βασικά γεγονότα γιά τήν πραγματοποίηση τῆς πανελληνίας ἐνότητας ἀπό τό Φίλιππο τῆς

Handwritten signature

Μακεδονίας και για την εδαφική και πολιτιστική επέκταση του ελληνισμού από τον 'Αλέξανδρο το Μέγα, και ~~συνεπώς~~ από τη ζωή και τη δράση των ανθρώπων της εποχής.

- Νά έρμηνεύσουν και νά αξιολογήσουν την πολιτική και τις μεθόδους που χρησιμοποίησαν ο Φίλιππος και ο 'Αλέξανδρος για την πραγματοποίηση των σχεδίων τους.
- Νά κρίνουν και νά εκτιμήσουν τη σημασία της Πανελλήνια ένότητας και της διάδοσης του ελληνικού πολιτισμού.

Ενότητα 4η: Η ΕΛΛΗΝΙΣΤΙΚΗ ΠΕΡΙΟΔΟΣ

- Νά γνωρίσουν και νά κατανοήσουν το ιστορικό πλαίσιο, βασικά γεγονότα για τους επιγόνους του Μ. 'Αλεξάνδρου και τα νέα μεγάλα πολιτιστικά κέντρα του ελληνισμού, και ~~σημνές~~ από τη ζωή και τη δράση των ανθρώπων της εποχής.
- Νά έρμηνεύσουν και νά εκτιμήσουν χαρακτηριστικές πλευρές από τη φυσιογνωμία του νέου κόσμου που διαμορφώθηκε από την επίδραση του ελληνικού πολιτισμού πάνω σε άλλους λαούς.

Τ Α Ξ Η Ε'

ΕΛΛΗΝΟΡΩΜΑΪΚΗ ΚΑΙ ΒΥΖΑΝΤΙΝΗ ΙΣΤΟΡΙΑ

Ενότητα 1η: Η ΡΩΜΑΪΚΗ ΑΥΤΟΚΡΑΤΟΡΙΑ, ΟΙ ΕΛΛΗΝΕΣ
ΚΑΙ Ο ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΣΜΟΣ

- Νά γνωρίσουν και νά κατανοήσουν το ιστορικό πλαίσιο, βασικά γεγονότα από τη σύγκρουση και τη συνδιαλλαγή της αρχαίας Ρώμης με το διασπασμένο ελληνικό κόσμο και τη χριστιανική βιοθεωρία, και ~~σημνές~~ από τη ζωή και τη δράση των ανθρώπων της εποχής.
- Νά έρμηνεύσουν και νά εκτιμήσουν το ρόλο του ρωμαϊνού κράτους, του ελληνικού πολιτισμού και της χριστιανικής θρησκείας στη διαμόρφωση μιας νέας κατάστασης πραγμάτων.

Ενότητα 2η: Η ΒΥΖΑΝΤΙΝΗ ΑΥΤΟΚΡΑΤΟΡΙΑ ΑΠΟ ΤΟ
Μ. ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟ ΜΕΧΡΙ ΚΑΙ ΤΟΝ ΙΟΥΣΤΙΝΙΑΝΟ

- Νά γνωρίσουν και νά κατανοήσουν το ιστορικό πλαίσιο, βασικά γεγονότα της περιόδου, και ~~σημνές~~ από τη ζωή και τη δράση των ανθρώπων της εποχής.

- Νά κρίνουν τήν πολιτική, τίς μεθόδους, τήν ικανότητα καί τό ἔργο τῶν αὐτοκρατόρων.
- Νά ἐρμηνεύσουν καί νά ἐκτιμήσουν τή σημασία πού εἶχε ἡ ἔδρευση τῆς Κων/πολῆς στό κέντρο τοῦ τότε γνωστοῦ κόσμου, ἡ ἐπιβολή τοῦ χριστιανισμοῦ ὡς ἐπίσημης θρησκείας τοῦ Κράτους καί τό πολιτιστικό ἔργο τοῦ Ἰουστινιανοῦ.
- Νά δείχνουν εὐαισθησία σ' κοινωνικῆς φύσεως προβλήματα καί ὑπευθυνότητα σέ θέματα τῆς ἀτομικῆς καί συλλογικῆς τους ζωῆς,

*Ενότητα 3η: Η ΒΥΖΑΝΤΙΝΗ ΑΥΤΟΚΡΑΤΟΡΙΑ ΑΠΟ ΤΟΝ
ΗΡΑΚΛΕΙΟ ΜΕΧΡΙ ΚΑΙ ΤΗ ΜΑΚΕΔΟΝΙΚΗ ΔΥΝΑΣΤΕΙΑ

- Νά γνωρίσουν καί νά κατανοήσουν τό ιστορικό πλαίσιο, βασικά γεγονότα τῆς περιόδου, καί σιητές ἀπό τή ζωή καί τή δράση τῶν ἀνθρώπων τῆς ἐποχῆς.
- Νά συσχετίσουν τά ποικίλα γεγονότα, ἐξωτερικῆς καί ἐσωτερικῆς πολιτικῆς, πού ὀδήγησαν τή Βυζαντινὴ αὐτοκρατορία στήν ἀκμή της.
- Νά κρίνουν τὴν πολιτικὴ, τίς μεθόδους, τὴν ἱκανότητα καί τό ἔργο τῶν αὐτοκρατόρων.
- Νά ἐρμηνεύσουν καί νά ἐκτιμήσουν τὸν πολυμέτωπο ἀγῶνα τοῦ Βυζαντίου ἐναντίον ἐξωτερικῶν ἐχθρῶν καί ἐσωτερικῶν δυσχερειῶν, τό βαθμιαῖο ἐξελληνισμό του καί τὴν πολιτιστικὴ ἀκτινοβολία του.
- Νά ἐκδηλώνουν ἐνδιαφέρον γιὰ τὴν εὐρύθη λειτουργία τοῦ κράτους, γιὰ τὴν κοινωνικὴ πρόοδο καί τὴν ἐθνικὴ ἐπιβίωση.

Ἐμῶν τε 4η: ΟΙ ΤΕΛΕΥΤΑΙΟΙ ΑΙΩΝΕΣ ΤΟΥ ΒΥΖΑΝΤΙΟΥ

- Νά γνωρίσουν καί νά κατανοήσουν τό ιστορικό πλαίσιο, βασικά γεγονότα τῆς περιόδου καί σιηνές ἀπό τή ζωή καί τή δράση τῶν ἀνθρώπων τῆς ἐποχῆς.
- Νά συσχετίσουν τά ποικίλα γεγονότα ἐξωτερικά καί ἐσωτερικά, πού ὀδήγησαν στή διάλυση τοῦ Βυζαντίου.
- Νά κρῖνουν τήν πολιτική, τίς μεθόδους, τήν ἐκπαίδευση καί τό ἔργο τῶν αὐτοκρατόρων.

- Νά ἐντιμῆσουν τὸ ρόλο τοῦ Βυζαντίου ὡς θεματοφύλακα τῆς ἐλληνικῆς καὶ χριστιανικῆς κληρονομίας καὶ τῇ σημασίᾳ του γιὰ τὴ διαμόρφωση καὶ τῇ συσπείρωση τοῦ νέου ἑλληνισμοῦ.

Τ Α Ξ Η ΣΤ'

ΜΕΤΑΒΥΖΑΝΤΙΝΗ ΚΑΙ ΝΕΩΤΕΡΗ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΙΣΤΟΡΙΑ

Ενότητα 1η: ΑΠΟ ΤΗΝ ΑΛΩΣΗ ΤΗΣ ΚΩΝ/ΠΟΛΗΣ ΑΠΟ ΤΟΥΣ ΤΟΥΡΚΟΥΣ
ΩΣ ΤΗΝ ΚΗΡΥΞΗ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΕΠΑΝΑΣΤΑΣΗΣ

- Νά γνωρίσουν καὶ νά κατανοήσουν τὸ ἱστορικὸ πλαίσιο, βασικὰ γεγονότα τῆς περιόδου στὸν ἐλληνικὸ καὶ τὸν εὐρωπαϊκὸ χῶρο καὶ σικηνές ἀπὸ τὴ ζωὴ καὶ τὴ δράση τῶν ἀνθρώπων.
- Νά ἐρμηνεύσουν καὶ νά ἐντιμῆσουν βασικὰ πράγματα ἀπὸ τίς ἐξελίξεις στὴ Δύση (γράμματα καὶ τέχνες, ἐπιστήμη, ἀνθρώπινα δικαιώματα).
- Νά ἐντιμῆσουν καὶ νά συσχετίσουν τοὺς ποικίλους παράγοντες καὶ τὰ γεγονότα ποὺ ἐξασφάλισαν τοὺς ὅρους γιὰ τὴν ἐπιβίωση τοῦ ἑλληνισμοῦ καὶ τὴν ἀνασύνταξη τῶν δυνάμεών του.
- Νά δείχνουν εὐαίσθησία σέ θέματα ποὺ ἀφοροῦν τὴν ἐθνικὴ ἐπιβίωση καὶ ἀνεξαρτησία.

Ενότητα 2η: Η ΕΠΑΝΑΣΤΑΣΗ ΤΟΥ 1821

- Νά γνωρίσουν καὶ νά κατανοήσουν τὸ ἱστορικὸ πλαίσιο, βασικὰ γεγονότα τῆς περιόδου καὶ σικηνές ἀπὸ τὴ ζωὴ καὶ τὴ δράση τῶν ἀνθρώπων.
- Νά κρίνουν τὸ ρόλο τῶν ἡγετιῶν προσώπων καὶ τοῦ λαοῦ στὴν προετοιμασία, τὴ διεξαγωγή καὶ αἵσια ἔκβαση τοῦ ἀγῶνα.
- Νά ἐντιμῆσουν καὶ νά συσχετίσουν τίς προϋποθέσεις, τοὺς παράγοντες, τοὺς ὅρους διεξαγωγῆς, τίς φάσεις καὶ διακυμάνσεις, τίς συνέπειες καὶ τὴ σημασία τοῦ ἀγῶνα τῆς ἀνεξαρτησίας.
- Νά παραδειγματιστοῦν ἀπὸ τὸ ὑψηλὸ φρόνημα καὶ τίς πράξεις αὐτοθυσίας τῶν ἀνθρώπων ποὺ ἔκαναν τὴν ἐπανάσταση.

Ενότητα 3η: Η ΠΟΡΕΙΑ ΤΟΥ ΝΕΟΥ ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ

- Νά γνωρίσουν καί νά κατανοήσουν τό ιστορικό πλαίσιο καί βασικές πτυχές από τίς τύχες καί τή δράση τοῦ νέου ἑλληνισμοῦ στόν ἐνάμιση αἰῶνα τοῦ ἐλεούθερου βίου του,
- Νά κρύνουν καί νά ἐκτιμήσουν τοὺς ἀγῶνες γιά τήν ἐθνική ὁλοκλήρωση, τά βήματα πρὸς τὸν ἐκδημοκρατισμό τοῦ πολιτεύματος καί τίς προσπάθειες γιά τὸν ἐκσυγχρονισμό τοῦ κράτους.
- Νά ἐκτιμήσουν τήν προσωπικότητα καί τὸ ἔργο κορυφαίων Ἑλλήνων σὲ χῶρο τῆς πολιτικῆς, τῆς ἐπιστήμης, τῶν τεχνῶν καί τίς λογοτεχνίας.
- Νά δείχνουν εὐαισθησία ἀπέναντι στή ἐπιτεύγματα τῆς νεοελληνικῆς πνευματικῆς δημιουργίας καί τοῦ λαϊκοῦ μας πολιτισμοῦ.

Τό Τμήμα μετά ἀπό διεξοδική συζήτηση

ὁ μ ο φ ω ν α

δέχτηκε τίς γενικές ἐπιδιώξεις τῆς Ἱστορίας τῆς Δ', Ε' καί ΣΤ' τάξεων ὅπως τροποποιήθηκαν καί βελτιώθηκαν.

Ἐπειτα ἀπό αὐτά ἔληξε ἡ συνεδρία.

Ὁ Πρόεδρος

Ἡ Γραμματέας

Σοφία Στεφανιάδου
ΣΟΦΙΑ ΣΤΕΦΑΝΙΑΔΟΥ

Ανδρέας

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΘΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ
ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΚΕΝΤΡΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΜΕΛΕΤΩΝ
ΚΑΙ ΕΠΙΜΟΡΦΩΣΕΩΣ (ΚΕΜΕ)
ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΕΩΣ

Πράξη 85/1979

Σήμερα, 24 'Οκτωβρίου 1979, ημέρα Τετάρτη και ώρα 10.30 πρωΐ-
νη, συνεδρίασε το Τμήμα Δημοτικής 'Εμπ/σεως του Κέντρου 'Εμπ/κών
Μελετών και 'Επιμορφώσεως (ΚΕΜΕ) στην αίθουσα συνεδριάσεών του
(Μεσογείων 396, 'Αγία Παρασκευή 'Αττικής).

'Ελαβαν μέρος στη συνεδρίαση, αφού προσκληθήθηκαν σύμφωνα με τη
νόμιμη διαδικασία από τον Προεδρεύοντα του Τμήματος κ. Βασ. Κονι-
διτσιώτη, Σύμβουλο Β' οι κ.κ. Δημ. 'Ανδριόπουλος, Νικ. Βλουτζίδης,
Κωνστ. Πασσάκος, Νικ. Παπαδόπουλος, Σύμβουλοι Β' και οι κ.κ. Διον.
Μελάς και 'Ιωάν. Χριστιάνς, Εισηγητές.

Χρήη Γραμματέα ξίανε ή διοικητική υπάλληλος του ΥΠΕΠΘ Σοφία
Στεφανίδου, με βαθμό 5ο.

Θέματα ήμερήσιας διατάξεως

ΘΕΜΑ 1ο. Πολιτιστικές έκδηλώσεις και 'Αθλητισμός, Εισηγητής κ.
Δημ. 'Ανδριόπουλος.

ΘΕΜΑ 2ο. Λειτουργία σχολείων κατά παρέκκλιση, Εισηγητής κ.
Κων/νος Πασσάκος.

Στην άρχή έπικυρώνεται το πρακτικό της προηγούμενης συνεδρίας.

. / .

Θέμα 1ο. Πολιτιστινές έκδηλώσεις 'Αθλητισμός.

Ο Εισηγητής κ. Δημ. Ανδριόπουλος, Σύμβουλος Β' του ΚΕΜΕ εισηγήται για το θέμα τὰ ακόλουθα:

1) Η Εισήγηση γίνεται με πρωτοβουλία του Τμήματος Δημοτικής 'Εκπαιδεύσεως (δέν έχει ληφθεῖ σχετικό ἐρώτημα) καὶ με ἀφορμή ὁρισμένες διαπιστώσεις ἀπὸ αὐτες συζητήσεις με ἐκπαιδευτικούς τῆς Δημοτικῆς 'Εκπαιδεύσεως, ἀλλὰ κυρίως τὰ συμπεράσματα τοῦ εισηγητῆ ἀπὸ τὴν μελέτη τῶν σχετικῶν με τὶς Π.Ε.Α. ἐκθέσεων τῶν 'Επιθεωρητῶν τῆς Δ.Ε. πού ἡ ΔΕΠΑ μᾶς ἔστειλε γιὰ ἐνημέρωση. Σημειώνεται ὅτι ἐλήφθη ὑπόψη καὶ σχετική εἰσήγηση γιὰ τὸν 'Αθλητισμὸ τοῦ κ. Ι. Σκορδῆλη, εἰδικοῦ Συμβούλου τοῦ ΚΕΜΕ.

2) Στὸ ἀναμορφωμένο 'Επίσημο 'Αναλυτικὸ καὶ 'Ωρολόγιο Πρόγραμμα (Ε.Α.Ω.Π.) - Π.Α. 1034/4-11-1977- προβλέπεται χρόνος 2 ὥρῶν ἑβδομαδιαίως γιὰ τὴν πραγματοποίηση τῶν Π.Ε.Α. σὲς ἀνώτερες τρεῖς τάξεις τῶν 4/θεσίων καὶ ἄνω σχολείων, με τὴν παρατήρηση ὅτι "ἡ ἡμέρα καὶ οἱ ὥρες πού θὰ γίνονται, ὁρίζονται με ἀπόφαση τοῦ συλλόγου τῶν δασκάλων καὶ σχολείου καὶ σύμφωνα με τὶς ἰδιαίτερες συνθῆκες λειτουργείας του". Γιὰ τοὺς ὑπόλοιπους τύπους σχολείων με τὸ ἄρθρο 4 τοῦ ἴδιου Π.Α. προβλέπονται 2 ὥρες γιὰ τὶς τάξεις Ε': καὶ ΣΤ': τοῦ 3/θεσίου, 2 ὥρες γιὰ τάξεις Δ': Ε': καὶ ΣΤ': τοῦ 2/θεσίου καὶ 2 ὥρες γιὰ τὶς τάξεις Α': Β': Γ': Δ': Ε': καὶ ΣΤ': τοῦ 1/θεσίου. Σημειώνεται ὅτι στὴν παρ. 3 τοῦ ἁρθρ. 5 τοῦ Π.Α. 1034 ἀναγράφεται ὅτι "σὲ ὅλους τοὺς τύπους Σχολείων οἱ Πολιτιστινές 'Εκδηλώσεις καὶ ὁ 'Αθλητισμὸς διδάσκονται ἀπὸ κοινὸν σύμφωνα με τὰ 'Ωρολόγια Προγράμματα. " 'Εξάλλου με τὴ γνωστὴ Διαταγή τοῦ 'Υπουργείου Παιδείας (Φ. 309.4/13/89669/9-8-78), καὶ ὕστερα ἀπὸ γνωμοδότηση τοῦ Τμήματος Δημοτικῆς 'Εκπαιδεύσεως, ἀποφασίστηκε νὰ γίνῃ δοκιμαστικὴ ἐφαρμογὴ τῶν Π.Ε.Α. κατὰ τὸ σχολικὸ ἔτος 1978-1979 μόνο στὴ ΣΤ' τάξη τῶν πολυθεσίων σχολείων. Γιὰ τὶς ὑπόλοιπες τάξεις ὅλων τῶν τύπων σχολείων κρύθηκε σιὸπιμο καὶ ἀποφασίστηκε τὸ προβλεπόμενο 2ωρο νὰ διατίθεται γιὰ τὴν ἐξυπηρέτηση ἄλλων μαθημάτων καὶ εἰδικότερα γιὰ τὴν ἐμπέδωση καὶ ἐφαρμογὴ, γνώσεων, προετοιμασία, ἐρευνα πηγῶν καὶ ἐλεύθερες ἐνασχολήσεις.

3) Κρίνεται ἰδιαίτερα χρήσιμο καὶ διαφωτιστικὸ νὰ γίνῃ ἐδῶ ἀναφορὰ στὰ ἀποτελέσματα τῆς δημοσκοπιτικῆς ἐρευνας ('Ιούλιος 1977) τῶν 'Υπουργείων Παιδείας καὶ Προεδρίας σχετικὰ με τὸν θεσμὸ τῶν Π.Ε.Α. Στὸ σύνολο τῶν γονέων καὶ ἄλλων προσώπων, πού ἐρωτήθηκαν σὲ 25 νομοὺς τῆς χώρας, τὰ 86,3% ἀπάντησαν θετικὰ καὶ θεώρησαν πρὸς

θεσμός έποικοδομητικός, 1,7% άρνητικά και 12% δήλωσαν άγνοια ή πα-
ρουσίασαν άδυναμία νά κρίνουν. Βέβαια ή έρευνα άφορούσε στην έφαρ-
μογή των Π.Ε.Α. στην Μ. Έκπαιδευση έντούτοις τά άποτελέσματα της
είναι ένδεικτικά του πως γενικά τό κοινό δέχτηκε τόν καινούργιο
θεσμό και έμμεσα πρέπει νά θεωρηθεί ως ευνοϊκό στοιχείο για την
εύρύτερη έφαρμογή τους στο χώρο της Δημοτικής Έκπαιδεύσεως.

4) Τά άποτελέσματα της δοκιμαστικής έφαρμογής των Π.Ε.Α. στην ΣΤ΄
τάξη των πολυθεσίων σχολείων της Α.Ε., όπως διαπιστώνεται από την
μελέτη σχετιών ένθέσεων των Έπιθεωρητών Α.Ε. (1978-1979,) είναι
ικανοποιητικά και επιτρέπουν αισιόδοξες προβλέψεις για τό μέλλον
του νέου θεσμού. Ταυτόχρονα, όμως, διαπιστώνεται ότι παρουσιάζονται
όρισμένες δυσχέρειες και προβλήματα που αναφέρονται -στην επέκταση
της έφαρμογής των Π.Ε.Α. στις άλλες τάξεις και στους άλλους τύπους
σχολείων, σύμφωνα μέ τό Π.Δ. 1034/4-11-77, πράγμα που σημαίνει
την άρση ή τροποποίηση της περιοριστικής Διαταγής (Φ.309.4/13/
86669/9-8-78), κατά τό μέρος που άφορά στο σημείο αυτό·

- στην καθορισμό τακτού χρόνου (ήμέρα) στο Άρολόγιο Πρόγραμμα για
την έφαρμογή τους:

- στο ρόλο των μαθητών, του δασκάλου της τάξης, του Διευθυντή του
Σχολείου και του Έπιθεωρητή για ό,τι άφορά στην έπιλογή και την
όργάνωση των ένδηλώσεων:

- στην όργάνωση ειδιικών σεμιναρίων κατά εκπαιδευτικές περιφέρειες,
μέ σκοπό την έννημέρωση, ανταλλαγή σκέψεων, ύποβοήθηση και γενιό-
τερα την κατάρτιση των δασκάλων στο θέμα των ΠΕΑ:

- στην ένπόνηση και έκδοση σχετικού μέ τις Π.Ε.Α. βιβλίου στο όποιο
νά περιλαμβάνονται ή θεωρητική θεμελίωση του θεσμού, θεματολογικό
πλαίσιο, όδηγίες και ένδεικτικά ύποδείγματα-διαγράμματα έφαρμογής
τους κατά κατηγορίες πολιτιστικών δραστηριοτήτων:

- τόν έξοπλισμό των σχολείων μέ κατάλληλα για την πραγματοποίηση
των ΠΕΑ μέσα (ραδιόφωνο, συσκευή τηλεόρασεως, σχολικός κινηματο-
γράφος, άλμπουμ κ.ά.)·

- την οικονομική κάλυψη όρισμένων δαπανών από την Πολιτεία και
κυρίως αυτών που άφορούν στη μεταφορά των μαθητών σε άρχαιολογι-
κούς χώρους, μουσεία, πινακοθήκες κ.ά:

- τη συνεργασία μέ τοπικές άρχές, κρατικούς φορείς και ιδρύματα
για τις περιπτώσεις που πραγματοποιούνται έπισκέψεις (εξόδηση,

ένημέρωση μαθητών, άπαλλαγή από είσιτήρια)·

- τή δημιουργία άθλητινών χώρων και τόν έφοδιασμό τους με κατάλληλα άθλητικά όργανα·
- τήν έκπόνηση γενικών πλαισίων στα όποια να έντάσσονται τα τοπικά πολιτιστικά στοιχεία και
- τήν ίδρυση ειδιων γραφείων στις 'Ανώτερες 'Ενπαιδευτικές Περιφέρειες με άρμοδιότητα τις Π.Ε.Α.

II. Π Ρ Ο Τ Α Σ Ε Ι Σ

1. Να έπενταθετ ή έφαρμογή των Π.Ε.Α. σύμφωνα με τις προβλέψεις του Α και ΩΠ (Π.Δ. 1034/4-11-77) στις τάξεις Δ*, Ε* και ΣΤ* των 4/θεσίων και άνω σχολείων, σε όλες τις τάξεις των 1/θεσίων, στις Δ*, Ε* και ΣΤ* των 2/θεσίων και στις Ε* και ΣΤ* των 3/θεσίων.
Για τις μικρές τάξεις των 2/θεσίων και άνω σχολείων προτείνονται ή συμμετοχή ή παρακολούθηση κατά την κρίση των διδασκόντων.
2. Για την πραγματοποίησή τους να διατίθεται ένα 4ωρο κάθε δεύτερο Σάββατο , χωρίς όμως να άποκλείεται ή παρέκκλιση, έφόσον σε όρισμένες περιπτώσεις τοϋτο ύπαγορεύεται από την έπικαιρότητα, τεχνικούς λόγους ή άπρόβλεπτους παράγοντες.
3. 'Η έπιλογή των θεμάτων και ή όργάνωση των Π.Ε.Α να γίνεται από τους μαθητές με τη συνεργασία και την ύποβοήθηση των δασκάλων. Σε καμιά περίπτωση δέν πρέπει να έπιβάλλονται θέματα ή τρόποι έφαρμογής των Π.Ε.Α από τους δασκάλους, τους Διευθυντές ή 'Επιθεωρητές Σχολείων.
4. Να συγκροτηθετ ομάδα έργασίας από δασκάλους ή άλλους ειδιούς σε κάθε έδρα 'Επιθεωρήσεως με σκοπό (α) την προσαρμογή του περιεχομένου των Π.Ε.Α στα τοπικά πολιτιστικά δεδομένα και (β) την ύποβοήθηση των δασκάλων.
5. Στην έδρα κάθε 'Ανώτερης 'Ενπαιδευτικής Περιφέρειας να άποσπασθετ κατάλληλος δασκάλος με άρμοδιότητα το συντονισμό και την ύποβοήθηση του έργου των 'Ομάδων έργασίας των 'Επιθεωρήσεων. 'Ακόμη, στα καθήκοντά του να είναι ή άμεση έπικοινωνία με το Τμήμα Δημοτικής 'Ενπαιδύσεως του ΚΕΜΕ το όποιο να ένημερώνει για ζητήματα και προβλήματα ποδ προκύπτουν κατά την έφαρμογή του θεσμού.

6. Νά οργανωθούν είδινά σεμινάρια στίς έδρες τών 'Επιθεωρήσεων γιά ένημέρωση τών δασινάων, τή μελέτη τρόπων έφαρμογής τών διαφόρων κατηγοριών τών Π.Ε.Α καί τήν εξέταση συναφών θεμάτων.
7. Νά συγκροτηθεῖ 'Επιτροπή ή όποία νά μεριμνήσει γιά τήν έκδοση βιβλίου Π.Ε.Α.Στό βιβλίο νά περιλαμβάνονται θεωρητικό μέρος, θεματολογικό πλαίσιο, οδηγίες καί υποδείγματα -διαγράμματα έφαρμογής τών Π.Ε.Α:
- Νά ζητηθεῖ άπό τούς 'Επιθεωρητές Δ.Ε. ή άποστολή 2-3 τέτοιων υποδειγμάτων πού νά συνοψίζουν τήν μέθοδο-τρόπο πού χρησιμοποίησαν οί δάσκαλοι τής περιφέρειας τους κατά τήν έφαρμογή συγνεκρισμένων πολιτιστινών δραστηριοτήτων στά σχολεία τους κατά τό σχολικό έτος 1979-1980. 'Από τό σύνολο τών υποδειγμάτων πού θά υποβληθούν ή 'Επιτροπή νά επιλέξει κατά κατηγορίες τά πλέον κατάλληλα τά όποια νά δημοσιευτούν στό νόμο τοῦ Π.Ε.Α.
8. Οί δάσκαλοι νά συνεργάζονται μέ τούς 'Επιθεωρητές Φυσικής 'Αγωγής σέ θέματα πού άφορούν στήν όργάνωση καί πραγματοποίηση τών άθλητινών δραστηριοτήτων.

Τό Τμήμα, άφοῦ έλαβε ύπόψη του: 1) Τό έγγραφο άριθμ. Φ.72/992/Γ/5258/6-9-1979 τοῦ ΥΠΕΠΘ, β) τήν είσήγηση τοῦ είσηγητή κ. Δ. 'Ανδριόπουλου, Συμβούλου Β', καί γ) τή διεξοδική συζήτηση μεταξύ τών μελών,

ό μ ο φ ω ν α ά π ο φ α σ ν ε τ α ι

- Νά έπενταθεῖ ή έφαρμογή τών Πολιτιστινών ένδηλώσεων καί 'Αθλητισμοῦ, σύμφωνα μέ τίς προβλέψεις πού έχουν γίνει στό 'Αναλυτικό Πρόγραμμα, στίς τάξεις Ε* καί ΣΤ* τών 2/θεσίων σχολείων καί άνω καί σέ όλες τίς τάξεις τών 1/θεσίων.
- Οί πιο μικρές τάξεις τών 2/θεσίων σχολείων καί άνω είναι δυνατόν νά παρακολουθοῦν ή καί νά συμμετέχουν κατά τή κρίση τών διδασκόντων. Κατά μειοψηφία ό κ. Δ. 'Ανδριόπουλος προτείνει ύποχρεωτική έφαρμογή καί στή Δ' τάξη.
- Οί ώρες τών Πολιτιστινών 'Ενδηλώσεων καί 'Αθλητισμοῦ σάββατο είναι νά τοποθετοῦνται σέ 4ωρα κατά 150ήμερο.

- 'Η ἐπιλογὴ τῶν θεμάτων καὶ ἡ ὀργάνωσις τῶν Πολιτιστικῶν 'Εκδηλώσεων καὶ 'Αθλητισμοῦ πρέπει νὰ γίνονται ἀπὸ τοὺς μαθητὲς μὲ τὴ συνεργασία καὶ ὑποβοήθησις τῶν Διδασκάλων καὶ νὰ μὴ ἐπιβάλλονται στοὺς μαθητὲς.
- Στὴν ἔδρα κἀκε 'Επιθεωρήσεως σκόπιμη εἶναι ἡ συγκρότησις μιᾶς 'Ομάδας ἐργασίας ἀπὸ διδασκάλους καὶ ἄλλους εἰδικοὺς γιὰ τὴ προσαρμογὴ τοῦ περιεχομένου τῶν Πολιτιστικῶν 'Εκδηλώσεων καὶ 'Αθλητισμοῦ στὶς τοπικὰς συνθῆκες καὶ τὴν ὑποβοήθησις τῶν Δ/λων.
- Στὴν ἔδρα κἀκε 'Ανώτερῃς 'Εκπαιδευτικῆς Περιφερείας νὰ ἀποσπασθεῖ κατ'ἀλληλὸς Δ/λος γιὰ τὸ συντονισμό τοῦ ἔργου τῶν 'Ομάδων 'Εργασίας τῶν 'Επιθεωρήσεων καὶ τὴν ὑποβοήθησις τοὺς στὸ ἔργο τοὺς μὲ στενὴ ἐπαφὴ μὲ τὸ Τμήμα Δημοτικῆς 'Εκπ/σεως τοῦ ΚΕΜΕ καὶ ἐνημέρωσιν τοῦ στὰ προβλήματα τῆς ἐφαρμογῆς τοῦ θεσμοῦ.
- Νὰ ὁργανώνονται εἰδικὰ Σεμινάρια στὶς ἑδρες τῶν 'Εκπ/σεων γιὰ τὴν ἐνημέρωσιν τῶν Δ/λων καὶ τὴ μελέτη τῶν συναφῶν προβλημάτων ἐφαρμογῆς τῶν Πολιτιστικῶν 'Εκδηλώσεων καὶ 'Αθλητισμοῦ σὲ συνεργασία μὲ τοὺς 'Εκπ/τέες τῆς Φυσικῆς 'Αγωγῆς.

Τὸ 2ο θέμα τῆς ἡμερήσιας διατάξεως ἀναβλήθηκε γιὰ μιὰ ἀπὸ τὶς ἐπόμενες συνεδρίες.

Ἐπειτα ἀπὸ αὐτὰ ἔληξε ἡ συνεδρία.

Προεδρεύων

Βασ. Κονιδιτσιώτης

Ἡ Γραμματέας

Σοφία Στεφανίδου

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΘΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ
ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΚΕΝΤΡΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΜΕΛΕΤΩΝ
ΚΑΙ ΕΠΙΜΟΡΦΩΣΕΩΣ (ΚΕΜΕ)
ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΕΩΣ

Πράξη 86/1979

Σήμερα 26 'Οκτωβρίου 1979, ημέρα Παρασκευή κατ'ώρα 10.30 πρωινή, το Τμήμα Δημοτικής 'Εκπαιδεύσεως του Κέντρου 'Εκπαιδευτικών Μελετών κατ'Επιμορφώσεως (ΚΕΜΕ) συνεδρίασε στην αΐθουσα συνεδριάσεών του (Μεσογείων 396, 'Αγία Παρασκευή 'Αττικής) με προεδρεύοντα τόν κ. Βασ. Κονιδιτσιώτη, Σύμβουλο Β*.

Στή συνεδρίαση έλαβαν μέρος οί κ.κ. Κων. Πασσάκος, Δημ. 'Ανδριόπουλος, Νικ. Βλουτίδης, Νικ. Παπαδόπουλος, Σύμβουλοι Β*, κατ'Ιωάνν. Χριστιδς, Εισηγητής του ΚΕΜΕ.

Χρή γραμματέα έκανε ή φιλόλογος Παρασκευή Παπαδημητρίου που ύπηρετεί με άποσπαση στό ΚΕΜΕ.

Δέν παραβρέθηκε στή συνεδρίαση ό κ. Διον. Μελάς, Εισηγητής του ΚΕΜΕ, γιατί είχε άλλη ύπηρεσιακή άπασχόληση.

Θέμα ήμερήσιας διατάξεως

"Έγκριση προγραμμάτων κατά παρέκκλιση σέ δύο ιδιωτικά σχολεία (Θεο/νικής κατ'Αάριοςας).
Εισηγητής κ. Κων. Πασσάκος, Σύμβουλος Β*.

'Αφού διαπιστώθηκε άπαρτία κατ'έπικυρώθηκε ή προηγούμενη πράξη, το Τμήμα άρχισε τήν εξέταση του θέματος τής ήμερήσιας διατάξεως.

'Ο Εισηγητής του θέματος κ. Κων. Πασσάκος, Σύμβουλος Β*, θέτει ύπόψη τών μελών του Τμήματος τήν είσήγησή του που έχει ως εξής:

"Τό Τμήμα Δ.Ε. με τήν ύπ'άρθμ. 118/17-8-78 πράξη του ένέκρινε τή χορήγηση άδειας στούς κ. Εύμορφόπουλο κατ'Π. Καραβάνα γιά διδασκαλία κατά δοκιμαστική παρέκκλιση άπό τό αναλυτικό πρόγραμμα σύμφωνα με τό πρόγραμμα, που ύποβάλλουν, γιά τό σχολικό έτος 1978-79, προσφευτικά άπό τήν Α' τάξη, με τή στενή συνεργασία του 'Επόπτη κατ'τήν ύποχρέωση να ύποβάλλουν στό ΚΕΜΕ στό τέλος του έτους τίς παρατηρήσεις, άπό τίς όποτες θά έξαρτηθετ ή συνέχιση ή μή τής παρεκκλίσεως".

Να

Ἡ ἀπόφαση αὐτῇ τοῦ Τμήματος ἐστηρίχθη στὸ ἄρθρο 4 τοῦ Ν.682/1-9-1977(Φ.Ε.Κ) 244) περὶ Ἰδιωτικῆς Ἑκπαιδεύσεως. Ἦδη ὁ κ. Εὐμορφόπουλος μὲ αἴτησίν του ἀπὸ 6-8-1979 ζητεῖ τὴ συνέχιση τῆς παρεκκλίσεως καὶ συνυποβάλλει γι' αὐτὸ τὰ ἀνδλουθα παραστατικὰ στοιχεῖα:

α) Ἀντίγραφο τοῦ προγράμματος κατὰ παρέκκλιση, ποὺ εἶχε ὑποβάλλει τὸ παρελθόν ἔτος, ποὺ ἀναφέρεται στὴ διδασκαλία τῶν μαθηματικῶν στίς τέσσερες πρῶτες τάξεις τοῦ Δημοτικοῦ Σχολείου,

β) Ἐκθεση παρατηρήσεων τοῦ ἑαυτοῦ "πάνω στὸ δοκιμαστικὸ πειραματισμό", στὴν ὁποία ἐκθέτει γενικὲς ἀποφεις του γιὰ τὴ διδασκαλία τῶν μαθηματικῶν καὶ παραπέμπει γιὰ τὰ συναφῆ τοῦ "πειραματισμοῦ" στὴν ἔκθεση τοῦ ἐποπτεύοντος, καὶ τέλος ζητεῖ νὰ συνεχισθεῖ ἡ ἐφαρμογὴ τοῦ ὑπὸ παρέκκλιση προγράμματος στίς τάξεις Α' καὶ Β' τοῦ σχολείου του,

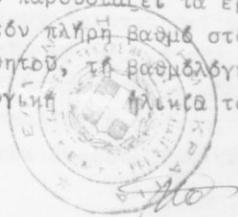
γ) Ἐκθεση "γιὰ τὸ δοκιμαστικὸ πειραματισμό" τοῦ ἐποπτεύσαντος τ. Εἰδικοῦ Συμβούλου τοῦ ΚΕΜΕ Γ. Τσαμπῆ. Ἡ ἔκθεση ἐντείνεται σὲ 28 δακτυλογραφημένους σελίδες καὶ περιλαμβάνει: θεωρητικὲς ἀποφεις γιὰ τὴν ἀξία τῶν "νέων μαθηματικῶν" καθὼς καὶ τίς ψυχολογικὲς καὶ ἄλλες προϋποθέσεις ποὺ ἐλήφθησαν ὑπόψη γιὰ τὴ δοκιμαστικὴ ἐφαρμογὴ τοῦ προγράμματος, τὴ σύνθεση τῶν δύο Τμημάτων τῆς Α' τάξεως ποὺ ἐχρησιμοποιήθησαν.

Ἡ διαλρεσὴ του δὲν ἔγινε μὲ τρόπο ποὺ νὰ ὑπάρξει πλήρης ἰσοδυναμία ἀπὸ πλευρᾶς ἐπιπέδου πνευματικῆς ὀριμότητος μαθητῶν καὶ κοινωνικο-οικονομικῆς προελεύσεώς των. Ἡ ἐξέταση μὲ τέστ νοημοσύνης RAVEN ποὺ ἔγινε ἐκ τῶν ὑστέρων φέρει τὰ δύο τμήματα ἀπὸ τὴν ἀποψη αὐτῇ περίπου ἰσοδύναμα μὲ ἐμφανὴ ὁπωσδήποτε ὑπεροχὴ τοῦ Τμήματος Α2. Στὴ συνέχεια παρουσιάζονται οἱ δυσχέρειες ποὺ ὑπῆρξαν γιὰ τὴν πραγματοποίηση τῆς δοκιμαστικῆς ἐφαρμογῆς καὶ ποὺ συνοφλίζονται στὰ ἀνδλουθα:

Ἀπειρία τοῦ διδακτικοῦ προσωπικοῦ καὶ "ἀδιαφορία" γιὰ τὸν πειραματισμό, ὁ περιορισμένος χρόνος, τὸ περιορισμένο δεῦγμα, δυσκολία κατανοήσεως νέων μαθηματικῶν ὅρων ἀπὸ μαθητὲς καὶ διδασκαλίσσεις, δυσχέρειες στὴν ἐξέταση τῶν μαθητῶν μὲ τὰ τέστ ἐπιδόσεων. Ἀκολουθεῖ τὸ χρονοδιάγραμμα τῆς ὅλης διδακτικῆς ἐργασίας, ἥτοι ἡ παράθεση τῶν ἀντικειμένων διδασκαλίας καὶ ὁ χρόνος ποὺ ἔγινε ἡ διδασκαλία τοὺς σὲ διαδοχικὴ σειρᾶ. Ἡ διδασκαλία ἐπεξετάθη σὲ 173 ἡμέρες ἐργασίας καὶ τὸ σύνολον τῶν ὥρων ποὺ διετέθησαν γι' αὐτὴ ἦσαν 124. Ἀναφέρονται στὴ συνέχεια συνοπτι-

νά τά ἀποτελέσματα τῆς ἐξετάσεως πῶν μαθητῶν μέ εἰδινα κριτήρια ἐπιδο-
σεως πού συντάχθηκαν ἐπὶ τοῦτῳ. Ἀπὸ τοὺς σχετινοὺς πλῆκτες φαίνεται
ὅτι ὑπῆρξε "καθολικὴ ἐπιτυχία" ἢ "ποσοστὸ ἐξαιρετικὰ ὑψηλὸ" ὡς πρὸς
τοὺς μαθητές πού ἐξετάσθηκαν στὰ διάφορα ἐρωτήματα τῶν τέστ. Οἱ πλῆ-
κτες ἔχουν συνταχθεῖ μέ μεγάλη προσοχή, τάξη καὶ ἀκριβεία. Κατὰ τὸ συντά-
κτη τῆς ἐκθέσεως "τὰ ἀντικείμενα διδασκαλίας πού ἔχουν περιληφθεῖ στὸ
ἀναλυτικὸ πρόγραμμα γιὰ τὸ ὅποιο ἔχει δοθεῖ ἡ ἔγκριση τοῦ Ὑπουργείου
Παιδείας καὶ Θρησκευμάτων δοκιμαστικῆς ἐφαρμογῆς εἶναι δυνατόν
νὰ διδαχθοῦν ἀνετα καὶ νὰ ἀφομοιωθοῦν ἀπὸ παιδιὰ ἡλικίας Α' Δημοτικοῦ
ὑπὸ τῇ βασικῇ προϋπόθεσιν ὅτι θὰ ἀκολουθηθεῖ ἡ δεῦσα μέθοδος διδαστικῆς
ἐργασίας καὶ θὰ χρησιμοποιοῦν τὰ κατάλληλα ἐποπτικὰ μέσα".

Καὶ ἐπίσης: "...ἡ διόταξη μέ τὴν ὁποία ἔχει γίνει ἡ παρουσίαση καὶ
ἐπεξεργασία τῶν ἐπὶ μέρους διδασκτικῶν ἐνοτήτων^α ἔχει καλῶς καὶ ὅτι κατὰ
συνέπεια δὲν ὑπάρχει λόγος μεταβολῆς γενικὰ τῆς σειρᾶς διδασκαλίας τῶν
διαφόρων θεμάτων τοῦ ἀναλυτικοῦ προγράμματος" (σ.26). Σημειώνεται, ἐν
τούτοις, ὅτι ὑπῆρξαν ὠρισμένα ἀξιοπρόσεκτα προβλήματα κατὰ τὴν τελικὴ
ἐξέταση τῶν μαθητῶν, καθόσον ἐστεροῦντο τῆς βελτιωμένης ἀναγνωστικῆς
δεξιότητος. Μία ἀκόμα ἐνδιαφέρουσα παρατήρηση τῆς ἐκθέσεως ἀφορᾷ στὴ
στάση τῶν μαθητῶν ἐναντι τοῦ μαθήματος τῶν μαθηματικῶν: "Ἐίδαμε", γρά-
φεται, "ἄλλωστε τὰ παιδιὰ αὐτὰ νὰ χαίρωνται τὴν ὥρα τῶν μαθηματικῶν ὅσο
ὥς δὲν χάρηκαν καμμιά ἄλλη ὥρα σχολικῆς ἐργασίας, ἐντὸς φυσικὰ ἀπὸ
τὰ διαλείμματα" (σ.28). Ὁ διευθυντὴς τῶν σχολείων ὑποβάλλει ἐπίσης
10 σελίδη δακτυλογραφημένη ἐκθεση ὅπου ἐντείνεται ἡμέρα μέ τὴν ἡμέρα
κατὰ σειρά καὶ τάξη, οἱ ἐπὶ μέρους διδασκτικὲς ἐνότητες καὶ οἱ ἡμερο-
μηνίες διδασκαλίας τους ἀπὸ τῆς 3-10-1978 ἕως 7-6-1979, συμπεριλαμβανο-
μένων καὶ τῶν ἡμερῶν χορηγήσεως τῶν τέστ. Σὲ ἓνα κείμενο πού ἐντείνεται
σὲ 37 δακτυλογραφημένους σελίδες ὁ ἐποπτεύων τὴν ἐφαρμογὴ τοῦ προγράμ-
ματος ἀναλῶει διεξοδικὰ καὶ τὰ 59 ἐπὶ μέρους ἐρωτήματα τοῦ τέστ καὶ
ἐκθέτει μέ κάθε λεπτομέρεια καὶ σαφήνεια τοὺς στόχους πού ἀπέβλεπε τὸ
καθένα ἀπὸ αὐτὰ καθὼς καὶ τοὺς τρόπους πού ἀπάντησαν σ' αὐτὰ οἱ μαθητές
καὶ τὸ ποσοστὸ ἐπιτυχίας ἐπίσης στὸ καθένα. Γιὰ τὸν καθένα μαθητὴ ἔχει
συνταχθεῖ καὶ συμπληρωθεῖ εἰδικὸ ἐντυπο πού παρουσιάζει τὰ ἐρωτήματα
τῶν τριῶν ὑποτέστ ἓνα πρὸς ἓνα στὴ σειρά, τὸν πλήρη βαθμὸ στὸ καθένα
ἀπ' αὐτὰ, τὸν καθένα ἰδιαίτερο βαθμὸ τοῦ μαθητοῦ, τὴν βαθμολογήσιν του
στὸ τέστ RAVEN (εὐφυΐας) τὴν ἀκριβή χρονολογικὴ ἡλικία του κατὰ τὸ

χρόνο της εξέτασεως καθώς και το γενικό βαθμό της διδασκαλίας με βάση τη γνωστή κλίμακα βαθμολογίας στο σχολείο 0-10. Έχουν άνομα υποβληθεί πίνακες ανάλυσεως όμως των απαντήσεων των μαθητών για το καθένα έρώτημα καθώς και συναφείς παρατηρήσεις, συμπεράσματα και προτάσεις για την κατάλληλότητα ή μη καθενός αντικειμένου μαθήσεως που έχει εξετασθεί με τα τέστ. Άνομα έχουν συνταχτεί πίνακες συσχετισμού πνευματικής και χρονολογικής ηλικίας με τις απαντήσεις στο καθένα έρώτημα χωριστά, καθώς και σχετικά σχόλια πάνω σ'αυτές. Στα συνυποβαλλόμενα καταλέγονται έπσης και άριετά αντίγραφα των αύτουςών τέστ στα όποια έχουν δοκιμασθεί οι μαθητές όπου φαίνονται ο τρόπος που άπάντησε ο καθένας, τα όρθά και τα έσφαλμένα και ό συνολικός του βαθμός στα κάθε τέστ.

Περιλαμβάνονται άκόμη πίνακες συγενερωτικών βαθμολογιών για όλους τους μαθητές κατά τμήμα τόσο στα τέστ έπιδοσεως όσο και σ'ένεινο το εύρους και έπσης προστίεται και ή βαθμολόγηση των διδασκαλισσών της τάξεως στην όποια και δέν παρατηρείται ή σχετική κλιμάκωση που θα περίμενε κάποιος.

Με τη χρησιμοποίηση των όρθων στατιστικών μεθόδων και τη σχετική έπεξεργασία των δεδομένων των ένιμήσεων έχει έξαχθεί ή κατανομή συχνότητας των βαθμών κατά ύποτέστ και Τμήματα μαθητών και έχουν σχεδιασθεί με άκρίβεια τα συναφή διαγράμματα που προκύπτουν. Με τη μέθοδο συναφείας έχει έξαχθεί ο συντελεστής(-ας) συναφείας μεταξύ βαθμολογίας στα τρία ύποτέστ και βαθμολογίας διδασκαλισσών, που βρίσκειται γενικά στο 0,75. Τουτό δηλώνει μία άριετά ύψηλή συνάφεια που ίσως δέ δικαιολογείται από την άπειρία των διδ/σών, όπως το άναφέρει ο ίδιος ο έποπτεύων.

Έν τέλει έμελετήθη και ή ένθεση του έόπτου ΙΑ* Άνωτέρας Έκπαιδ. Περιφέρειας Δ.Β., ο όποιος και παρακολούθησε κατά κάποιον τρόπο την έφαρμογή του ύπό παρένληση προγράμματος "με έπιθεωρήσεις και έπισκέψεις στα δύο πειραματιζόμενα τμήματα". Στην ένθεση μεταξύ άλλων άναγράφεται ότι δέν παρετηρήθη πώς το πρόγραμμα έπιφέρει άσυνήθιστη κόπωση και ότι οι μαθητές έδοκίμασαν "χαρά και ίκανοποίηση κατά την ένασχόλησή τους με τα μαθηματικά". "Ο έόπτης άκόμη θεωρεί ότι οι νέες μαθηματικές έννοιες και σχέσεις "...κατά την ένκλήση μας έχουν άπλοποιηθεί και προσαρμόσθαι έπιτυχώς, ώστε να μπορούν να διδαχθούν σε παιδια της βαθμίδος πνευματικής ώριμότητας της Α* τάξεως". "Ως προς το θέμα της κατανοήσεως και άφομοιώσεως των αντικειμένων διδασκαλίας ο έόπτης είναι σαφής και σχεδόν κατηγορηματικός. "Τά αντικείμενα διδασκαλίας που έχουν

περιληφθεῖ εἰς αὐτό" (τὸ Πρόγραμμα), γράφει, μποροῦν νὰ διδαχθοῦν ἀνετα σὲ μαθητὲς τῆς Α' τάξεως τοῦ δημοτικοῦ σχολείου, νὰ γίνουν καταννητὰ καὶ νὰ ἀφομοιωθοῦν ἀπὸ αὐτοὺς, ὑπὸ τῇ βασικῇ προϋπόθεσι βεβαίως ὅτι θὰ ἀκολουθηθεῖ ἡ δέουσα μέθοδος διδαντικῆς ἐργασίας..".

"Υστερα ἀπὸ τῇ προσεκτικῇ μελέτῃ ὧν τῶν παραπάνω στοιχείων καὶ τῇ μόρφωσι σχετικῆς προσωπικῆς γνώμης ἐξαῆρουμε ἰδιαίτερα τὴν ὑποδειγματικὴν θὰ λέγαμε παρακολούθησι τῆς ὅλης ἐργασίας, τὴν καθόλου ὁργάνωσιν τῆς καὶ μάλιστα τὴν ἐπιμελημένη λεπτομερὴ καὶ κατὰ πάντα ὁρθὴ ἀξιολόγηση.

*Ἐχοντας ὑπόψιν ὅλα τὰ παραπάνω προτείνω στὸ Τμήμα τὰ ἀκόλουθα:

- α) Νὰ γίνεῖ καὶ πάλι ἡ ἴδια ἐφαρμογὴ τοῦ κατὰ παρέκλιση προγράμματος γιὰ τῇ διδασκαλίᾳ τῶν Μαθηματικῶν στὴν Α' τάξη τοῦ σχολείου,
- β) Νὰ συνεχισθεῖ ἡ δοκιμαστικὴ ἐφαρμογὴ τοῦ προγράμματος καὶ στὴ Β' τάξη, στὰ παιδιὰ ποὺ κατὰ τὸ παρελθόν ἔτος ἦσαν στὴν Α' τάξη, σὲ ὅλα τὰ ἀντιτείνεμενα ὅπως ἔχουν προταθεῖ μετὰ τὴν ἐξαίρεσι τῶν ἀριθμῶν, τῶν ὁποίων ἡ ἐκμάθησι καθὼς καὶ οἱ σχετικὲς ἀριθμητικὲς πράξεις νὰ μὴν ἐνταθοῦν πέρα τοῦ 100,
- γ) Νὰ γίνεῖ ἡ πρότασι πρὸς τὸν Ἐπόπτη τῆς ΙΑ' Ἀνωτέρας Ἐκπαιδευτικῆς Περιφερείας Δ.Ε. νὰ ἐπιλέξει ὁ ἴδιος στὴν περιφέρειᾳ του 3-5 τμήματα μαθητῶν τῆς Α' τάξεως, ὥστε καὶ ἐκεῖ νὰ δοκιμασθεῖ τὸ ἴδιο αὐτὸ πρόγραμμα γιὰ ἐξαγωγή ἐγκυρότερων συναφῶν συμπερασμάτων.

Σχετικὰ μετὰ τὸ δευτερο ἰδιωτικὸν σχολεῖο τοῦ Π.Καραβάνα στὴ Λάρισα ποὺ καὶ σ'αὐτὸ εἶχε δοθεῖ ἡ ἀδεια γιὰ τὴν ἴδια ὅπως καὶ στὸ σχολεῖο τοῦ Εὐμορφόπουλου παρέκλιση στὸ πρόγραμμα καὶ στὸ ὅποιο ἐπόπτευσε τὴν ἐργασίᾳ ὁ ἴδιος Γ.Τσαμπῆς εἰσηγοῦμαι τὰ ἀκόλουθα:

Περὶ τοῦ τὰ ἴδια στοιχεῖα μᾶς ἔχουν ὑποβληθεῖ καὶ ἀπὸ τὸ σχολεῖο αὐτό, ἣτοι:

- α) Ἐγγραφο τοῦ ἰδιοκτῆτη τοῦ σχολείου Π.Καραβάνα ὅπου ἀναφέρονται τὰ συνυποβαλλόμενα,
- β) Πλῆκας τῆς διδασχέσεως ὅλης στὴν Α' τάξη, σύμφωνα μετὰ τὸ ἐγκεινριμένο κατὰ παρέκλιση πρόγραμμα, ἀπὸ 17-10-78 ἕως 7-6-79 καθὼς ἐπλῆσι καὶ συγκεντρωτικὸς πλῆκας ὥρῶν ἐργασίας ἡ κατανομὴ τους.
- γ) Ἀντίγραφα ἀτομικῶν τέστι ἐπιδόσεων εἰς τὰ Μαθηματικὰ ποὺ ἐχρησιμοποιοῖθησαν γιὰ τὴν ἐξέτασι τῶν μαθητῶν μετὰ τῆς ἀπαντήσεως τους καὶ τῇ βαθμολόγησιν τους,
- δ) Ἀναλυτικὸς πλῆκας βαθμολογίας κατὰ τέστι καὶ ἐπλῆσι κατὰ ἐρωτήματα ἀναλυτικὰ,

- ε) Καταστάσεις συγκεντρωτικής βαθμολογίας επί όλων των μαθητών και στα τρία τέστ. Αναγράφεται ο μέσος όρος βαθμολογίας και στα τρία τέστ, ο βαθμός της διδασκαλίας και ο βαθμός εύφυας κατά το τέστ RAVEN,
- στ) Κατανομές συχνότητας κατά τμήματα και κατά τέστ χωριστά καθώς και τα αντίστοιχα μ'αυτές διαγράμματα. Ανόμια υπάρχουν και πλάνες υπολογισμού συντελεστού συναφείας μεταξύ βαθμολογίας εις τα τρία τέστ και βαθμολογίας διδασκαλίας, Στο Τμήμα Α1 ο βαθμός συναφείας είναι τόσο εξαιρετικά υψηλός (0,92), ώστε να δημιουργεί επιφυλάξεις επί της αντικειμενικότητας της αξιολογήσεως επιδόσεως των μαθητών,
- ζ) Πλάνες (δείγματα) συσχετισμού πνευματικής και χρονολογικής ηλικίας αφ'ένός και ειδους απαντήσεων των μαθητών σε καθένα ξεχωριστό έρωτημα. Στα αποτελέσματα γίνονται και τα σχετικά σχόλια περί της καταλληλότητας των ερωτημάτων των τέστ και έμμέσως των αντικειμένων μαθήσεως του προγράμματος,
- η) Πλάνες συγκεντρωτικοί ποσοστών επιτυχίας των μαθητών στα έρωτήματα και των τριών επί μέρους τέστ.
- θ) Κείμενο παρατηρήσεων του Π.Καραβάνα όπου περιλαμβάνονται γενικά περί της αξίας των συγχρόνων μαθηματικών, ή συναφής μ'αυτά παιδαγωγική δεοντολογία και ειδικές παρατηρήσεις πάνω στο πρόγραμμα που έγινε ή εφαρμογή του. Έμφράζεται εδώ ή άποψη ότι είναι δυνατόν να κατανοηθεί το πρόγραμμα από μαθητές της Α' τάξεως με 4 ώρες διδασκαλίας την εβδομάδα και προστίθεται επίσης πως "...για να μπορέσουμε να επιβεβαιώσουμε τις πεποιθήσεις μας πρέπει να επαναληφθεί ή προσπάθειά μας με στενότερη συνεργασία της εποπτεύουσας αρχής... και με τον καθορισμό τμημάτων έλέγχου",
- ι) Έκθεση του εποπτεύοντος Γ.Τσαμπή που έντείνεται σε 53 δακτυλογραφημένες σελίδες, εξαιρετικά αναλυτική, ακριβώς, υποδειγματική θά έλεγγα, που αναφέρεται, στο πρώτο μέρος στο ιστορικό του "πειραματισμού" και στο δεύτερο μέρος στην λεπτομερή ανάλυση όλων και των 59 ερωτημάτων καθώς και των απαντήσεων που έδωσαν τα παιδιά σ'αυτά,
- ιβ) Δακτυλογραφημένο κείμενο περί των συμπερασμάτων του εποπτεύσαντος Γ.Τσαμπή.Σε αυτό αναφέρεται ότι είναι άφομολώσιμα τα διδαχθέντα αντικείμενα διδασκαλίας, ότι ή διάταξη έχει καλώς, ότι υπήρξαν δυσκολίες στην εφαρμογή του χρονοδιαγράμματος καθώς και στην τελική εξέταση των μικρών μαθητών με τα τέστ και ότι θά ήταν αναγκαίο και χρήσιμο να υπήρχαν και παράλληλες ομάδες έλέγχου.Στην εξαιρετικά συνοπτική έκθεση του έποπτου της Θ* ΑΕΠ της Δ.Ε αναφέρεται απλώς ότι υπήρξαν και

όμαδες έλέγχου επί "του πειραματισμού" χωρίς όμως να παρέχεται πάνω σ' αυτό κανένα στοιχείο σχετικό και σημειώνεται ότι "...διαπιστώθηκε ύπεροχή της πειραματικής ομάδας στη θετικότερη σύλληψη των έννοιών των αριθμών έναντι των ομάδων έλέγχου...".

"Υστερα από την έμπεριστατωμένη μελέτη όλων των παραπάνω στοιχείων και την κατά το δυνατόν αντικειμενική έντιμηση των πραγμάτων είσηγο-
μεθα στο Τμήμα:

- α) Νά επαναληφθεί ή δοκιμαστική έφαρμογή του προγράμματος στην Α* τάξη με κάθε δυνατό περιορισμό των έλλείψεων που παρουσιάστηκαν στην πρώτη έφαρμογή του,
β) Νά μή γίνει επέκταση, επί του παρόντος τουλάχιστον, της έφαρμογής του κατά παρέκκλιση προγράμματος στη Β* τάξη.

'Ακολούθησε διεξοδική συζήτηση μεταξύ των μελών του Τμήματος και ανταλλάχτηκαν απόψεις. Ειδικότερα ο κ. Παπαδόπουλος, Σύμβουλος Β*, είπε τα εξής:

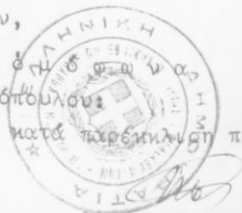
"Θεωρώ σκόπιμο να έπισημάνω και να θέσω υπόψη των ύπευθύνων της δοκιμαστικής έφαρμογής του προγράμματος το ότι ή συγκριτική βάση μετρήσεως της νοημοσύνης μόνο με ένα τέστ (TEST) είναι γενικά άνεπαρκής και μάλιστα το χρησιμοποιούμενο τέστ του RAVEN δεν έχει γενικότερα τύχει άναγνωρίσεως" ως προς την αξιοπιστία του και θεωρείται τέστ δευτέρης ή και τρίτης ποιοτικής κατηγορίας. Σημειώνω το θέμα αυτό για να έξετασθεί μήπως θα μπορούσε να χρησιμοποιηθεί άλλο τέστ ή να ένα δεύτερο τέστ μετρήσεως της νοημοσύνης, ώστε ή όλη έρευνα να στηρίζεται σε περισσότερο αξιοπρόσεκτα μεθοδολογικά στοιχεία".

Το Τμήμα, άφού έλαβε υπόψη του:

- α) Τά έγγραφα (αίτήσεις) των Κ. Εύμορφόπουλου και Π. Καραβάνα και λοιπά στοιχεία σχετικά με το δοκιμαστικό πειραματισμό, που έχουν ύποβληθεί από τους ενδιαφερόμενους στο ΚΕΜΕ, Τμήμα Δ.Ε.,
β) Το άρθρο 4 του Ν.682/1-9-1977,
γ) Την είσηγηση του κ. Κων. Πασσάνου, και
δ) Τη συζήτηση που έγινε μεταξύ των μελών,

αποφασίζεται όσον έπεται:

- 1) Για το 'Ιδιωτικό Σχολείο του Κ.Εύμορφόπουλου:
α) Νά γίνει και πάλι ή ίδια έφαρμογή του κατά παρέκκλιση προγράμματος

στην Α' τάξη του Σχολείου, και

- β) Νά συνεχιστεί η δοκιμαστική εφαρμογή του κατὰ παρέκκλιση προγράμματος και στη Β' τάξη, αλλά τόσο η διδασκαλία των αριθμών όσο και οι αριθμητικές πράξεις με αυτούς να έγκειται στην τάξη ως τον αριθμό 200.

2. Για το 'Ιδιωτικό Σχολείο του Π.Καραβάνα:

- α) Νά επαναληφθεί η δοκιμαστική εφαρμογή του προγράμματος στην Α' τάξη με κάθε δυνατό περιορισμό των έλλειψεων που παρουσιάστηκαν στην πρώτη εφαρμογή του, και
- β) Νά μη γίνει επέκταση, επί του παρόντος τουλάχιστον, της εφαρμογής του κατὰ παρέκκλιση προγράμματος στη Β' τάξη.

Το Τμήμα, εξάλλου, προτείνει η δοκιμαστική εφαρμογή του κατὰ παρέκκλιση προγράμματος των Μαθηματικών, όπως έγινε στο Σχολείο του Εύμορφόπουλου, να πραγματοποιηθεί και σε 3-5 τμήματα Α' τάξεως της ΙΑ' ΑΕΠ με την πρωτοβουλία και έποπτεία του 'Επόπτη της ως άνω περιφέρειας, πράγμα άλλωστε που και ο ίδιος το προτείνει στη σχετική έκθεσή του.

Στό σημείο αυτό έληξε η συνεδρίαση.

Ο Προδρεύων

Βασ. Κονιδιτσιώτης

Η Γραμματέας

Παρασκευή Παπαδημητρίου

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΘΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ
ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΚΕΝΤΡΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΜΕΛΕΤΩΝ
ΚΑΙ ΕΠΙΜΟΡΦΩΣΕΩΣ (ΚΕΜΕ)
ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΕΩΣ

Πράξη 87/1979

Σήμερα 31 'Οκτωβρίου 1979, ημέρα Τετάρτη και ώρα 9.30 πρωινή, το Τμήμα Δημοτικής 'Ενπαιδεύσεως του Κέντρου 'Ενπαιδευτικών Μελετών και 'Επιμορφώσεως (ΚΕΜΕ) συνεδρίασε στην αΐθουσα συνεδριάσεών του (Μεσογείων 396, 'Αγία Παρασκευή 'Αττικής), με προεδρεύοντα τον κ. Βασ. Κονιδιτσιώτη, Σύμβουλο Β*.

Στή συνεδρίαση έλαβαν μέρος οι κ.κ. Κων. Πασσάνος, Δημ. 'Ανδριόπουλος, Νικ. Βλουτίδης, Νικ. Παπαδόπουλος, Σύμβουλοι Β*, Διον. Μελάς και 'Ιωάν. Χριστιάνς, Εισηγητές του ΚΕΜΕ.

Χρέη γραμματέα έκανε ή φιλόλογος Παρασκευή Παπαδημητρίου που ύπηρετε με απόσπαση στο ΚΕΜΕ.

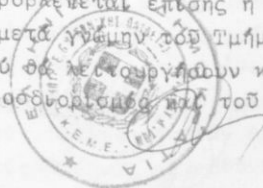
ΘΕΜΑ ΗΜΕΡΗΣΙΑΣ ΔΙΑΤΑΞΕΩΣ

Λειτουργία ΣΕΛΔΕ κατά το σχολικό έτος 1980-81. Εισηγητές κ.κ. Κων. Πασσάνος και Βασ. Κονιδιτσιώτης, Σύμβουλοι Β*.

'Αφού διαπιστώθηκε άπαρτία και επικυρώθηκε ή προηγούμενη πράξη, το Τμήμα άρχισε την εξέταση του θέματος της ήμερήσιας διατάξεως.

'Ο πρώτος εισηγητής του θέματος κ. Κων. Πασσάνος είπε τά εξής:

«Τό 'Υπουργείο Παιδείας (Γενική Διεύθυνση Γ.Ε, Διεύθυνση έφαρμογών Προγραμμάτων ΣΕΔΠ) με τό Γ/5683/25-9-1979 έγγραφό του, ζητετ ή γνώμη του Τμήματος για την όργάνωση μορφών έπιμορφώσεως κατά τό επόμενο σχολικό έτος 1980-81. Με τό άρθρο 1, παρ. 1 του 255/79 Π.Δ/τος προβλέπεται ή ίδρυση και άλλων ΣΕΛΔΕ-πλήν έκείνων που θά λειτουργήσουν ήδη είς 'Αθήνας και Θεσσαλονίκη-σε άλλες πόλεις. 'Εξ άλλου με βάση τό άρθρο 6, παρ. 1 του ίδιου διατάγματος προβλέπεται επίσης ή κατά μήνα 'Οκτώβριον έκδοση ή υπουργικής απόφάσεως μετά γνώμην του Τμήματος Δ.Ε. του ΚΕΜΕ περί των Σχολών έπιμορφώσεως που θά λειτουργήσουν κατά τό επόμενο διδακτικό έτος, ως επίσης και ό Πραόδιορισμός και του αριθμού

μοῦ τῶν διδασκάλων καὶ Νηπιαγωγῶν ποῦ θὰ κληθοῦν γιὰ φοίτηση καὶ τῶν Ἀνωτέρων Ἑκπαιδευτικῶν Περιφερειῶν ἀπ' ὅπου θὰ ἐπιλεγοῦν οἱ πρὸς ἐπιμόρφωση ἑκπαιδευτικοί. Προτείνουμε σχετικῶς τὰ ἀκόλουθα: α) Νὰ λειτουργήσουν κατὰ τὸ ἐπόμενο ἔτος ἄλλες δύο ΣΕΛΔΕ ἢ μία στὰ Ἰωάννινα καὶ ἡ ἄλλη στὸ Ἡράκλειο Κρήτης καὶ τοῦτο καὶ γιὰ λόγους γεωγραφικοῦς. Πρόκειται γιὰ τὲς περισσότερο ἀπομακρυσμένες περιοχὲς ἀπὸ τὰ κέντρα Ἀθηνῶν καὶ Θεσσαλονίκης— καὶ γιὰ λόγους ἐξευρέσεως διδασκτικοῦ προσωπικοῦ τῶν Σχολῶν αὐτῶν καθόσον ἐκεῖ λειτουργοῦν καὶ Πανεπιστημιακὲς Σχολές καὶ Παιδαγωγικὲς Ἀκαδημίες καὶ ἔδρες Ἐποπτῶν Ἑκπαιδεύσεως εἶναι. Σχετικὰ μὲ τὸν ἀριθμὸ τῶν ἑκπαιδευτικῶν γιὰ ἐπιμόρφωση προτείνω νὰ κληθοῦν ἀνὰ 100 διδάσκαλοι καὶ ἀνὰ 25 Νηπιαγωγοὶ σὲ κάθε μία ἀπὸ τὲς δύο νέες Σχολές (Γιὰ τὲς ΣΕΛΔΕ Ἀθηνῶν καὶ Θεσσαλονίκης νὰ μένει ὁ ἴδιος ἀριθμὸς, ὅπως καὶ κατὰ τὸ τρέχον ἔτος, ἦτοι 120 διδάσκαλοι καὶ 20 Νηπιαγωγοὶ στὴν Ἀθηνῶν καὶ 80 διδάσκαλοι καὶ 40 Νηπιαγωγοὶ στὴν Θεσσαλονίκης). Ὁ προτεινόμενος ἀριθμὸς δὲν εἶναι οὔτε πολὺ μικρὸς οὔτε καὶ ἰδιαίτερα μεγάλος, ὥστε νὰ ἐπιτυγχάνεται τὸ καλὺτερο δυνατὸ ἀποτέλεσμα ὡς πρὸς τὴν ἐπιμόρφωση. Σχετικὰ μὲ τὲς Ἀνώτερες Ἑκπαιδευτικὲς Περιφέρειες ἀπ' ὅπου θὰ κληθοῦν οἱ πρὸς ἐπιμόρφωση προτείνονται τὰ ἀκόλουθα: α) ΣΕΛΔΕ Ἀθηνῶν: Α.Ε.Π., Α', Β', Γ', Δ', Ε', Ζ' καὶ ΣΤ' πλὴν τῶν ἑκπαιδευτικῶν Περιφερειῶν Μεσολογγίου Α' καὶ Β', Ἀγρινίου, Α', Β' καὶ Γ', Ἀμφιλοχίας, Ναυπαιτίας, Ζακύνθου καὶ Κεφαλληνίας, ὡς καὶ τῶν περιφερειῶν Α' καὶ Β' Ρόδου, Καθόμνου καὶ Κῶ, β) ΣΕΛΔΕ Θεσσαλονίκης Α.Ε.Π., Θ', Ι', ΙΑ', ΙΒ', ΙΓ', ΙΔ', γ) ΣΕΛΔΕ Ἰωαννίνων Α.Ε.Π., Η' καὶ ἐπίσης οἱ ἑκπαιδευτικὲς Περιφέρειες Μεσολογγίου Α' καὶ Β', Ἀγρινίου Α', Β' καὶ Γ', Ἀμφιλοχίας, Ναυπαιτίας, Ζακύνθου καὶ Κεφαλληνίας καὶ δ) ΣΕΛΔΕ Ἡρακλείου Α.Ε.Π. ΙΕ' καὶ ἐπίσης οἱ ἑκπαιδευτικὲς περιφέρειες Α' καὶ Β' Ρόδου, Καθόμνου καὶ Κῶ.

Σχετικὰ μὲ τὴν ὁργάνωση καὶ ἄλλων τῶν ἐπιμορφώσεως ποῦ προβλέπονται ἀπὸ τὲς διατάξεις τῶν παρ. β', γ' καὶ δ' τοῦ ἀρθροῦ 2 τοῦ 255/79 Π.Δ/τος, προτείνονται τὰ ἀκόλουθα: α) Σὲ ἀναφορὰ μὲ τὴν ἐπιμόρφωση νεοδιοριζομένων ἑκπαιδευτικῶν προτείνεται ἡ ἐπὶ 6 πλήρεις ἐβδομάδες ἐπιμόρφωσὶ τους στὲς ἔδρες τῶν Α.Ε.Π. ὅπου τοποθετοῦνται, εὐθὺς μετὰ τὴν ὀρκωμοσίαν τους καὶ μὲ εὐδὴν τῶν κατὰ τὸπους ἐποπτῶν, β) Ὡς πρὸς τὴν ἐπιμόρφωση Ἐποπτικοῦ προσωπικοῦ προτείνεται ἡ ἐπὶ 4 πλήρεις ἐβδομάδες ἐπιμόρφωση ὅλων τῶν ἐπιθεωρητῶν Α' εἰς Ἀθήνας μὲ εὐδὴν τοῦ Τμήματος Δ.Ε. τοῦ ΚΕΜΕ, γ) Ὡς πρὸς τὴν ἐπιμόρφωση Διευθυντῶν πολυθεσίων Δημοτικῶν Σχολείων, προτείνεται ἡ ἐπιμόρφωσὶ τους εἰς Ἀθήνας μὲ εὐδὴν τοῦ

Τμήματος Δ.Ε. του ΚΕΜΕ επί 5 πλήρεις εβδομάδες. Η επιμόρφωση αυτή θα επαναληφθεί τρεις φορές κατά τη διάρκεια του σχολικού έτους 1980-81 και θα αναλαμβάνουν κάθε φορά από 50 Διευθυντές Σχολείων. Ξυμνόητον είναι ότι τά προγράμματα τών τριών αυτών τύπων επιμορφώσεως θα πρέπει να ανταποκρίνονται στις πραγματικές ανάγκες και τά πιο σημαντικά προβλήματα εκπαιδεύσεως τών επιμορφουμένων".

Ο δευτερος εισηγητής του θέματος κ. Β. Κονιδιτσιώτης είπε ότι υπάρχει ανάγκη να επιμορφωθούν περισσότεροι εκπ/κοί, αλλά υπάρχει δυσκολία στην αντιμετώπιση τους, ότι θα μπορούσαν να λειτουργήσουν δύο άκόμε ΣΕΛΔΕ, έντός απ'αυτές που λειτουργούν, και ότι υπάρχει κάποια δυσκολία για τις νηπιαγωγούς, σε περισσότερες ΣΕΛΔΕ, έντός από την Αθήνα και Θεσ/νίκη, λόγω έλλειψης κατάλληλου προσωπικού για την επιμόρφωσή τους. έπλσης ότι υπάρχει πρόβλημα κατανομής ως προς την περιφέρεια.

Στη συνέχεια ο κ. Κονιδιτσιώτης έδωσε τά παρακάτω στοιχεία τών υπηρετούντων δασκάλων και νηπιαγωγών κατά ΑΕΠ:

Α*	ΑΕΠ	Αθηνών	δασκαλοι	2907	νηπιαγωγοί	278
Β*	"	"	"	1894	"	241
Γ*	"	"	"	2348	"	306
Δ*	"	"	"	2336	"	223
Ε*	"	Λαμίας	"	1917	"	336
ΣΤ*	"	Πατρών	"	2895	"	322
Ζ*	"	Τριπόλεως	"	1794	"	168
Η*	"	Ιωαννίνων	"	1937	"	409
Θ*	"	Λάρισας	"	2602	"	477
Ι*	"	Κοζάνης	"	1168	"	357
ΙΑ*	"	Θεσ/νίκης	"	2661	"	525
ΙΒ*	"	Κατερίνης	"	1672	"	448
ΙΓ*	"	Καβάλας	"	1604	"	409
ΙΔ*	"	Κομοτηνής	"	908	"	231
ΙΕ*	"	Ηρακλείου	"	2008	"	301

Σύμφωνα με τά στοιχεία αυτά ο κ. Κονιδιτσιώτης είπε ότι οι δασκαλοι και νηπιαγωγοί είναι:

- 4
1. Στς/Α.Ε.Π. 'Αθηνών περίπου 11.000.
 2. Στς/Θεσ/νίκη μαζί με τς 'Εμπ/νές περιφ. Καβάλας και Κομοτηνής περίπου 5.000.
 3. Στς 'Εμπ/νές περιφ. Λάρισας, Κοζάνης και Κατερίνης περίπου 7.000 και
 4. Στς 'Εμπ/νές περιφ. Τριπόλεως και Πατρών περίπου 5.000.

Μετά από αυτά ο κ. Κονιδιτσιώτης έκανε τς έξης προτάσεις:

1. Για τό σχολ. έτος 1980-81 νά λειτουργήσει ή ΣΕΛΔΕ στήν 'Αθήνα και Θεσ/νίκη με τόν ίδιο αριθμό δασκάλων (120 'Αθήνα και 80 Θεσ/νίκη) και νά αύξηθετ ό αριθμός τών νηπιαγωγών από 20 σε 40 στήν 'Αθήνα και από 40 σε 60 στή Θεσ/νίκη.
2. Οί δύο νέες ΣΕΛΔΕ νά λειτουργήσουν στς πόλεις 'Ιωάννινα και Τρίπολη με αριθμό δασκάλων 120 στα 'Ιωάννινα και 80 στή Τρίπολη: Και στς δύο αυτές σχολές νά μή κληθούν νηπιαγωγοί, λόγω έλλείψεως διδακτικού προσωπικού για τήν επιμόρφωσή τους.
3. Οί 'Εμπαιδευτικές περιφέρειες από τς όποτες πρέπει νά επιλεγούν οί εκπ/κοί λειτουργοί Δ.Ε.σε κάθε ΣΕΛΔΕ νά είναι:
α) ΣΕΛΔΕ 'Αθηνών : ΑΕΠ, Α', Β', Γ', Δ', Ε' και ΙΕ',
β) ΣΕΛΔΕ Θεσ/νίκης : ΑΕΠ, ΙΑ', ΙΒ', ΙΓ', ΙΔ',
γ) ΣΕΛΔΕ 'Ιωαννίνων: ΑΕΠ, Η'Θ'Ι' και από τή ΣΤ' Α' και Β' Μεσολογίου, Α' και Β' και Γ' 'Αγρινίου, 'Αμφιλοχίας, Ναυπακτίας, Ζακύνθου και Κεφαλληνίας, και
δ) ΣΕΛΔΕ Τριπόλεως: ΑΕΠ, Ζ' και ΣΤ' εκτός από τς περιφ. που πηγαίνουν στή ΣΕΛΔΕ 'Ιωαννίνων.

4. Σχετικά με τήν οργάνωση και άλλου τύπου επιμορφώσεως ό κ. Κονιδιτσιώτης προτείνει νά γίνεται επιμόρφωση στους νεοδιοριζομένους, στους Δ/ντές τών Πολυθέσιων Σχολείων και στους 'Επιθ/τές ό χρόνος επιμορφώσεως για τούς νεοδιοριζομένους νά είναι 4 πλήρεις εβδομάδες και για τούς Δ/ντές και 'Επιθ/τές Α' δύο πλήρεις εβδομάδες.

'Ακολούθησε συζήτηση κατά τήν όποια ό κ. 'Ανδριόπουλος πρότεινε ή επιμόρφωση τών νεοδιοριζομένων νά διαρκει τρεις εβδομάδες, τών Δ/ντών δύο και τών 'Επιθ/τών μία.

Ο κ. Παπαδόπουλος συμφωνεί με τόν κ. 'Ανδριόπουλο για τό χρόνο τής επιμορφώσεως τών Δ/ντών και 'Επιθ/τών, αλλά για τούς νεοδιοριζομένους.

νους προτείνει ή επιμόρφωσή τους νά διαρκει Ένα μήνα.

Τό Τμήμα, άφοϋ έλαβε ύπόψη του:

- 1) Τό Έγγραφο άριθμ. Γ/5683/25-9-79 τής Δ/νσεως Έφαρμογής Προγραμμάτων ΣΕΔΠ,
- 2) Τό Π.Δ. 255/79 "Περί όργανώσεως καλ λειτουργίας Σχολών Έπιμορφώσεως Λειτουργών Δημοτικής Έκπ/σεως κ.λ.π."
- 3) Τίς είσηγήσεις των κ.κ. Κ. Πασσάνου καλ Β. Κονιδιτσιώτη καλ
- 4) Τή συζήτηση ποϋ άκολούθησε,

Όμωφωνα άποφάσινεται:

1. Νά λειτουργήσουν κατά τό έπόμενο διδακτικό Έτος 1980-81 δύο νέες ΣΕΛΔΕ, ή μία στό 'Ιωάννινα καλ ή άλλη στη Τρίπολη.
'Ο κ. Πασσάνος, προτιμάει ή μία άπό τίς δύο ΣΕΛΔΕ νά λειτουργήσει στό 'Ηράκλειο Κρήτης καλ όχι στην Τρίπολη.
2. Όμωφωνα : 'Ο άριθμός των Έκπαιδευτικών ποϋ θά κληθοϋν νά φοιτήσουν στίς ΣΕΛΔΕ νά είναι : Στήν 'Αθήνα ό ίδιος άριθμός δασκάλων (120, όπως καλ τοϋ τρέχοντος Έτους) καλ νά αύξηθετ ό άριθμός των νηπιαγωγών άπό 20 σέ 40. Έπίσης στη Θεσσαλονίκη ό ίδιος άριθμός δασκάλων (80) καλ νά αύξηθετ ό άριθμός των Νηπιαγωγών άπό 40 σέ 60.
Στίς δύο νέες ΣΕΛΔΕ 'Ιωαννίνων καλ Τριπόλεως νά κληθοϋν μόνο δάσκαλοι άνά 80 σέ κάθε ΣΕΛΔΕ καλ όχι Νηπιαγωγοί για τους λόγους ποϋ άναφέρει στην είσήγησή του ό κ. Κονιδιτσιώτης.
3. Κατά πλειοψηφία: Οί εκπ/νές περιφέρειες άπό τίς όποτες θά επιλεγοϋν οί Έκπ/νοί λειτουργοί Δ.Ε. σέ κάθε ΣΕΛΔΕ θά είναι οί έξης:
α) ΣΕΛΔΕ 'Αθηνών, ΑΕΠ, Α', Β', Γ', Δ', Ε' καλ ΙΕ',
β) ΣΕΛΔΕ Θεσ/νίκης, ΑΕΠ, ΙΑ', ΙΒ', ΙΓ', ΙΔ',
γ) ΣΕΛΔΕ 'Ιωαννίνων, ΑΕΠ, Η', Θ', Ι' καλ άπό τη ΣΤ' οί εκπ/νές περιφ. Μεσολογγίου Α' καλ Β', 'Αγρινίου Α', Β' καλ Γ', 'Αμφιλοχίας, Ναυπαιτίας, Ζακύνθου καλ Κεφαλληνίας, καλ
δ) ΣΕΛΔΕ Τριπόλεως, ΑΕΠ, Ζ' καλ ΣΤ', έντός άπό τίς περιφέρειες ποϋ πηγάζουν στη ΣΕΛΔΕ 'Ιωαννίνων.
'Ο κ. Πασσάνος διατόπωσε τη γνώμη, όπως καλ παραπάνω, για την Έδρευση τής ΣΕΛΔΕ στην Τρίπολη καλ όχι στο 'Ηράκλειο Κρήτης.
4. Κατά πλειοψηφία: Για την όργάνωση καλ άλλου τύπου έπιμορφώσεως: 'Η επιμόρφωση των νεοδιοριζομένων νά διαρκει 4 πλήρεις εβδομάδες

καί νά γίνεται στίς ἑδρες τῶν ΑΕΠ. Τῶν ἑπιθ/τῶν Α' νά διαρκεῖ ὁδο πλήρεις ἑβδομάδες καί νά γίνεται στήν Ἀθήνα, τῶν Δ/ντῶν νά διαρκεῖ 4 πλήρεις ἑβδομάδες, νά γίνεται στήν Ἀθήνα καί νά καλοῦνται 3 σειρές κατὰ τή διάρκεια τοῦ διδακτικοῦ ἔτους, ἀνά 50 πρόσωπα τήν κάθε φορά.

Μειοψήφησαν ὁ κ. Πασσάκος γιά τό χρόνο τῆς ἑπιμ/σεως τῶν ἑπιθ/τῶν καί θέλει τέσσερες ἑβδομάδες γιά τήν ἐπιμόρφωσιν τους ἀντί δύο καί οἱ κ.κ. Ἀνδριόπουλος καί Παπαδόπουλος γιά τό χρόνο ἐπιμορφώσεως τῶν Δ/ντῶν καί θέλουν 2 ἑβδομάδες ἀντί τέσσερες.

Με εἰσήγηση τοῦ κ. Ἰωάννη Χριστιᾶ, Εἰσηγητῆ τοῦ ΚΕΜΕ, τό Τμήμα προτείνει νά ὀργανωθεῖ ταχύρρυθμη δοκιμαστική ἐπιμόρφωση σέ μία ἀπό τίς ΑΕΠ Ἀθηνῶν γιά μελέτη καί συζήτηση συγκεκριμένων θεμάτων σχολικῆς πράξης. Ἡ ἐπιμόρφωση αὕτη θά γίνεται παράλληλα μέ τήν ἄσκηση τῶν καθηκόντων τῶν δασκάλων στά σχολεῖα, θά εἶναι προαιρετική καί δέ θά ἀπαιτεῖ δαπάνες.

Στό σημεῖο αὐτό ἔληξε ἡ συνεδρίαση.

Ο. Προεδρεύων

Βασ. Κονιδιτσιώτης

Ἡ Γραμματεῖς

Ἰωάννης Χριστιᾶ

Παρασκευή Παπαδημητρίου

Handwritten signature.

Πράξη 88/1979

Σήμερα 1 Νοεμβρίου 1979, ημέρα Πέμπτη και ώρα 11 πρωινή, το Τμήμα Δημοτικής Έκπαιδευσης του Κέντρου Εκπαιδευτικών Μελετών και Έπιμορφώσεως (ΚΕΜΕ) συνεδρίασε στην αΐθουσα συνεδριάσεών του (Μεσογέλων 396, Άγία Παρασκευή Άττικής) με προεδρεύοντα τον κ. Βασ. Κονιδιτσιώτη, Σύμβουλο Β*.

Στή συνεδρίαση έλαβαν μέρος οι κ.κ. Κων/νος Πασσάκος, Νικ. Βλουτίδης, Νικ. Παπαδόπουλος, Σύμβουλοι Β*, Άριστ. Βουγιούκας, Γεώργ. Μαραγκουφάκης, Άντών. Μπενέκος, Είδικοι Σύμβουλοι του ΚΕΜΕ, Διον. Μελάς και Ίωάν. Χριστιάνς, Εισηγητές του ΚΕΜΕ.

Χρήη γραμματέα έκανε ή φιλόλογος Παρασκευή Παπαδημητρίου που ύπηρετεϊ με άπδσπαση στο ΚΕΜΕ.

Δέν παραβρέθηκε στη συνεδρίαση ό κ. Δημ. Άνδριόπουλος, Σύμβουλος Β*, γιατί είχε άλλη ύπηρεσιακή άπασχόληση.

ΘΕΜΑ ΗΜΕΡΗΣΙΑΣ ΔΙΑΤΑΞΕΩΣ

Διατύπωση γνώμης για την άνάθεση διδασκαλίας στη ΣΕΛΔΕ Άθηνων για τό σχολικό έτος 1979-80.

Εισηγητής κ. Β. Κονιδιτσιώτης, Σύμβουλος Β*.

Άφου διαπιστώθηκε άπαρτία και έπικυρώθηκε ή προηγούμενη πράξη, ό εισηγητής του θέματος κ. Β. Κονιδιτσιώτης ένημέρωσε τό Τμήμα σχετικά με τό θέμα της ήμερησιας διατάξεως και διάβασε είσήγηση του 4/ντου της Σχολής Έπιμορφώσεως Λειτουργιών Δημοτικής Έκπαιδευσεως (ΣΕΛΔΕ) κ. Θεμ. Βαρδάκη, για τά πρόσωπα, τά μαθήματα και τίς ώρες διδασκαλίας και πρότεινε νά γίνει δεκτή ή είσήγηση του κ. Θεμ. Βαρδάκη, όπως έχει.

Ἀκολούθησε συζήτηση κατὰ τὴν ὁποία τὰ μέλη τοῦ Τμήματος ἀντάλλαξαν ἀπόψεις.

Τὸ Τμήμα, ἀφοῦ ἔλαβε ὑπόψη του: α) τὴν εἰσήγηση τοῦ Δ/ντῆ τῆς Σχολῆς Ἐπιμορφώσεως Λειτουργῶν Δημοτικῆς Ἐκπαιδεύσεως (ΣΕΛΔΕ) ^{ἡτ. 1979} κ. Θεμ. Βαρδάκη, β) τὸ Π.Δ. 255/79 "Περὶ ὀργανώσεως καὶ λειτουργίας Σχολῶν Ἐπιμορφώσεως Λειτουργῶν Δημοτικῆς Ἐκπαιδεύσεως (ΣΕΛΔΕ) κ.λ.π.", γ) τὴν εἰσήγηση τοῦ κ. Β. Κονιδιτσιώτη καὶ δ) τὴ συζήτηση μεταξὺ τῶν μελῶν,

ἀποφάσσει ὁ μὲν ὡς ἑξῆς:

- α) Νὰ γίνῃ δεκτὴ ἡ εἰσήγηση τοῦ Δ/ντῆ τῆς ΣΕΛΔΕ ^{ἡτ. 1979} κ. Θεμ. Βαρδάκη, ἡ ὁποία καὶ ἐπισημαίνεται στὴν πράξη αὐτῇ, γιὰ τὰ πρόσωπα ποὺ προτείνει νὰ διδάξουν κατὰ τὸ σχολικὸ ἔτος 1979-80, τὰ μαθήματα καὶ τὰς ὥρες διδασκαλίας στὴν παραπάνω Σχολή.
- β) Ὅτι τὸ περίγραμμα τῆς διδαντέας ὅλης τῆς "Προσχολικῆς Ἀγωγῆς" περιλαμβάνει ὅ,τι καὶ ἡ "θεωρία τῆς Ἀγωγῆς" προσαρμοσμένο στὴ νηπιακὴ ἡλικία. Συνέχειά του ὀργανικὴ ἀποτελεῖ τὸ μάθημα "Σύγχρονοι τάσεις καὶ κατευθύνσεις τῆς προσχολικῆς ἀγωγῆς".

Γιὰ τὸ λόγο αὐτὸ σιδηρικὴ εἶναι ἡ διδασκαλία τοὺς ἀπὸ τὸ ἴδιο πρόσωπο πρὸς ἀποφυγὴ ἐπιπλοῶν καὶ χάριν ἐνιαίας θεωρήσεως καὶ

γ) Ἡ διδασκαλία καὶ τῶν δύο αὐτῶν κλάδων νὰ γίνῃ τὸ β* τρίμηνο.

Στὸ σημεῖο αὐτὸ τερατίζθηκε ἡ συζήτηση.

Ὁ Προεδρεύων

Βασ. Κονιδιτσιώτης

Ἡ Γραμματέας

Παρασκ. Παπαδημητρίου

Αθήνα 30 Οκτωβρίου 1979

Αριθ. Πρωτ. 3

Π ρ ο ς

2561
1-11-79

τὸ Ὑπουργεῖο Ἑθνικῆς Παιδείας καὶ Θρησκευμάτων
διὰ τοῦ Κ.Ε.Μ.Ε.

Ἐ ν τ α ὤ θ α

Σύμφωνα με τὴν παραγρ. 2 τοῦ ἄρθρ. 4 τοῦ Π.Δ. 255/79 εἰσηγοῦμαι νὰ ἀνατεθεῖ ἡ διδασκαλία τῶν μαθημάτων πού προβλέπονται ἀπὸ τὸ ἄρθρ. 9 τοῦ αὐτοῦ Π.Δ. νὰ διδαχθοῦν στὴ Σ.Ε.Λ.Δ. ὡς ἑξῆς :

1. Ἀπὸ τὰ μαθήματα πού εἶναι κοινὰ γιὰ διδασκάλους καὶ νηπιαγωγούς :

1. τοῦ μαθήματος " Ἱστορία τῆς Φιλοσοφίας" στὸν Ἀνδριόπουλο Δημήτριο, Σύμβουλο Β' τοῦ ΚΕΜΕ, γιὰ δύο ὥρες τὴν ἐβδομάδα στὸ α' καὶ β' τρίμηνο. ἔχει εἰδικές σπουδές, διδακτικὴ πείρα σὲ ξένα Πανεπιστήμια καὶ συγγραφικὴ ἐργασία μὲ διεθνή προβολή. Δὲν εἶναι ἀπασχολημένος μὲ ἄλλη διδακτικὴ ἐργασία.

2. τοῦ μαθήματος " Σύγχρονοι Φιλοσοφικαὶ κατευθεύνσεις" στὸν Ἀνδριόπουλο Δημήτριο, Σύμβουλο Β' τοῦ ΚΕΜΕ, γιὰ δύο ὥρες τὴν ἐβδομάδα στὸ γ' τρίμηνο, γιὰ τοὺς λόγους πού ἀναφέρθηκαν πρὶν πάντων.

3. τοῦ μαθήματος " Κοινωνιολογία τῆς Ἀγωγῆς" στὸν Κονιδιτσιώτη Βασίλειο Προεδρεύοντα τοῦ Τμήματος Δημοτικῆς τοῦ ΚΕΜΕ καὶ ἀναπληρωτὴ Δ/ντῆ τῆς ΣΕΛΔΕ, γιὰ δύο ὥρες τὴν ἐβδομάδα στὸ γ' τρίμηνο. Ἀσχολήθηκε μὲ τὸ θέμα αὐτὸ ἐπὶ δεκαετίαι καὶ τὸ δίδαξε σὲ ἀνωτέρω σχολές καὶ σχολές ἐπιμορφώσεως ἐκπαιδευτικῶν.

4. τοῦ μαθήματος " Ψυχολογία τῆς σχολικῆς μαθήσεως" στὸ Γεωργίου Πα-ναγιώτῃ γιὰ τρεῖς ὥρες τὴν ἐβδομάδα στὸ α' τρίμηνο. εἶναι πτυχιούχος Παιδαγωγικῆς Ἀκαδημίας, Φιλοσοφικῆς, Παντείου καὶ Νομικῆς Ἀθηνῶν, MASTER καὶ διδακτορικὸ στὰ Παιδαγωγικὰ, εἰδικὸς ἐπιστήμονας τοῦ Πανεπιστημίου Κρήτης. διδάσκει ἀπὸ καὶ Παιδαγωγικὴ Ψυχολογία στὴ ΣΕΛΔΕ. Συνδύαζει ἐπιστημονικὴ κατάρτιση καὶ διδακτικὴ πείρα.

5. τοῦ μαθήματος " Ψυχολογία τῆς σχολικῆς ἡλικίας- βασικαὶ ἀνάγκαι παιδικῆς ἡλικίας, ἀτομικαὶ διαφοραὶ μαθητῶν, προβλήματα προσωπικότητος καὶ συμπεριφορῆς τοῦ μαθητοῦ, ἀντιμετώπισις αὐτῶν -Στοιχεῖα ψυχοπαθολογίας τοῦ παιδιοῦ":

α. στὸν Πασάκο Κων/τίνο, Σύμβουλο Β' τοῦ ΚΕΜΕ, γιὰ δύο ὥρες τὴν ἐβδομάδα τὸ α' τρίμηνο μὲ σκοπὸ νὰ διδάξει τὸ α' μέρος τοῦ μαθήματος: " βασικαὶ ἀνάγκαι παιδικῆς ἡλικίας, ἀτομικαὶ διαφοραὶ ". ἔχει εἰδικές σπουδές, διδακτικὴ πείρα καὶ σχετικὴ συγγραφικὴ ἐργασία.

β. στὸν Κουτσοῦ Μιχάλα, Σύμβουλο Β' τοῦ ΚΕΜΕ, γιὰ τρεῖς ὥρες τὴν ἐβδομάδα τὸ β' τρίμηνο μὲ σκοπὸ νὰ διδάξει τὸ β' μέρος τοῦ μαθήματος: " ψυχολογία τῆς σχολικῆς ἡλικίας, ἀτομικαὶ διαφοραὶ ". ἔχει εἰδικές σπουδές, διδακτικὴ πείρα καὶ σχετικὴ συγγραφικὴ ἐργασία.

κατα προσωπικότητας και συμπεριφορας του μηθητου, αντιμετωπισεις αυτων".

"Εχει ειδικες σπουδες και διδακτικη πειρα.

γ. εισηγηση για την αναθεση της διδασκαλιας του γ' μερους του μαθηματος "Στοιχεια ψυχολογιας του παιδιου" με προβλεψη να διδαχθου στο γ' τριμηνο θα γινει μελλοντικα.

6. του μαθηματος "Νεοελληνικη Γλωσσα και Γραμματεια" στο Βουγιούκα "Αριστεida", "ειδικα Σύμβουλο πορτοφ ΚΕΜΕ "για δυο ωρες την εβδομαδα στο α' και β' τριμηνο. "Εχει ειδικευση σε θεματα σχετικα με τα γλωσσικα μαθηκατα του δημοτικου σχολειου και την παιδικη λογοτεχνια που αποδεικνυεται απο τη συγγραφικη του εργασια

7. του μαθηματος "Αισθητικη Αγωγή του παιδιου" στο Μπανέο "Αντώνιο, ειδικό Σύμβουλο του ΚΕΜΕ για δυο ωρες την εβδομαδα στο β' και γ' τριμηνο. "Ασχολείται πολλα χρονια με το ειδικο αυτο θεμα και το διδαξε ευκαιρικα σε επιμορφωτικα σεμινάρια για εκπαιδευτικους.

8. του μαθηματος "Σύγχρονοι Εξελεξις εις την φυσικη και την βιολογια" στον Η. Κόκοτα, καθηγητή Φυσικων στο Βαρβάκειο, για δυο ωρες την εβδομαδα στο α' τριμηνο. "Εκτός απο το πτυχιο ελληνικου Πανεπιστημιου έχει MASTER και διδακτορικο Πανεπιστημιου της Ουαλλιας. "Εχει επίσης συγγραφικη εργασια που αναφέρεται και σε παιδαγωγικα θεματα και διδακτικη πειρα.

II. Από τα μαθηματα που διδασκονται μόνο στους δασκάλους :

1. του μαθηματος " Σύγχρονοι παιδαγωγικα κατευθύνσεις και εκπαιδευτικα συστήματα" στον Κονιδισιώτη Βασίλειο, Προεδρεύοντα του Τμήματος Δημοτικης του ΚΕΜΕ και "Ανεκπληρωτή Δ/ντή της ΣΕΛΔΕ για τρεις ωρες την εβδομαδα στο β' τριμηνο.

2. του μαθηματος " Η οργάνωσις και η διαδικασια της διδασκαλιας και της μαθήσεως γενικα και κατά μάθημα. "Η αξιολόγησις των μαθητων, "Αναλυτικό Πρόγραμμα" :

Στο Καραγκουδακη Γεώργιο, ειδικό Σύμβουλο του ΚΕΜΕ, για δυο από τις τρεις ωρες που προβλεπονται για το μάθημα αυτό στην εβδομαδα στο α' και β' τριμηνο με σκοπό να διδάξει το α' κ' πρώτο μέρος του μαθηματος αυτού " Η οργάνωσις και η διαδικασια της διδασκαλιας και της μαθήσεως γενικα και κατά μάθημα". "Από τη συγγραφικη του εργασια αποδεικνυεται πληρέστατα ενημερωμένος στις σύγχρονες θεωρίες για τη μάθηση και την επίδρασή τους στη διαμόρφωση νέων μεθοδολογικων σχημάτων περα απο έκτεναπού γνωρίζουν και εφαρμόζουν οι διδάσκαλοι στη σχολικη τους εργασια.

β. στο Χριστιά "Ιωάννη, εισηγητή του ΚΕΜΕ που προέρχεται από τη δημοτικη εκπαίδευση, για μια από τις τρεις ωρες που προβλεπονται για το μάθημα αυτό την εβδομαδα στο α' και β' τριμηνο με σκοπό να διδάξει περα από τα πρώτα μέρη του μαθηματος τα μέρη που αφορούν στην αξιολόγησι των μαθητων και το "Αναλυτικό πρόγραμμα. Το "Αναλυτικό πρόγραμμα δεν είναι μόνο

θέμα της διδακτορικής του διατριβής. Ήξακολουθεί νά είναι ό τομέας των άμεσων θεωρητικών καί πρακτικών διαφερόντων του στίς σύγχρονες όρμωτη-
ριότητες του.

Η σπουδαιότητα καί πολυμορφία του μαθήματος αύτου επιβάλλει τή
διάσπασή του καί τήν άνάθεση σέ ειδικούς κατό τμήματα.

3. του μαθήματος "τά μέσα διδασκαλίας" στό Μαραγκουδάκη Γεώργιο, ει-
δικό Σύμβουλο του ΚΕΜΕ, γιά δύο ώρες τήν έβδομάδα στό γ' τρίμηνο σέ
συνδυασμό μέ τό πρηγούμενο μάθημα πού διδάσκει καί γιά τούς ίδιους λό-
γους.

4. του μαθήματος " βασικά στοιχεία ψυχοπαιδαγωγικής έρευνας" στό
Κιέλλα, Θρασύβουλο γιά δύο ώρες τήν έβδομάδα στό α' τρίμηνο. Είναι πρυχιου-
χος Παιδαγωγικής Ακαδημίας καί μετεκπαιδευσες στό Μ.Δ.Δ.Ε καί διδάσκει
σέ δημοτικό σχολείο. Έχει δίπλωμα Παιδαγωγικών του Πανεπιστημίου Γενεύ-
ης μέ παραχώρηση πτυχίου MAITRISE στό Παιδαγωγικά από τό Γαλλικό Πανε-
πιστήμιο SAEN, ύποψήφιος διδάκτορας του αύτου Πανεπιστημίου-έπιβλέπων
καθηγητής G. HADARBY καί του Πανεπιστημίου Αθηνών- έπιβλέπων καθηγητής
Γ. Μποχλόγυρος- Έχει επίσης μεταπτυχιακές σπουδές ενός έτους στό Πανεπι-
στήμιο της Γενεύης μέ πιστοποιητικό εξειδικεύσεως στην Ψυχοπαιδαγωγική
έρευνα. Έχει σχετική μέ τό μάθημα αύτό συγγραφική έργασία.

II. Από τά μαθήματα πού διδάσκονται μόνο στίς Νηπιαγωγούς :

1. του μαθήματος " Σύγχρονος μεθοδολογία νηπιαγωγείου " στην Παπαβασι-
λείου Βασιλίκη, Καθηγήτρια στό Μ.Δ.Δ.Ε. γιά τρεις ώρες τήν έβδομάδα
στό α' καί β' τρίμηνο. Είναι πτυχιοϋχος της Φιλοσοφικής Σχολής Αθηνών
καί Πτυχιοϋχος -LICENSE- παιδαγωγικών του Πανεπιστημίου Γενεύης. Έχει
έπί πλέον δίπλωμα προσχολικής άγωγής του Ινστιτούτου J.J. ROUSSEAU Γε-
νεύης καί δίπλωμα άγωγής καθυστερημένων παιδιών.

2. του μαθήματος " διδακτικόνύλικόν είς τό νηπιαγωγείον " στην Παπα-
βασιλείου Βασιλίκη γιά δύο ώρες τήν έβδομάδα στό γ' τρίμηνο γιά τούς
λόγους πού αναφέρθηκαν πιο πάνω.

3. του μαθήματος " Ψυχολογία της προσχολικής ηλικίας" στό Σταύρου Σωάν
Κάμπρο, καθηγητή Παιδαγωγικών γιά δύο ώρες τήν έβδομάδα τό α' τρίμηνο.
Έχει Πτυχίο Φιλοσοφικής Σχολής Αθηνών, LICENSE καί MAITRISE Παιδαγω-
γικών, ψυχολογίας καί κοινωνιολογίας του Πανεπιστημίου Σορβόνης. Έχει
έπίσης D.E.A. Ψυχολογίας καί Κοινωνιολογίας του αύτου Πανεπιστημίου.

Δέν γίνεται εισήγηση γιά άνάθεση διδασκαλίας των κάτωθι μαθημάτων
πού προβλέπονται νά διδαχθούν τό β' καί γ' τρίμηνο με σκοπό νά βρεθούν
τά κατάλληλα πρόσωπα μέ κάποια σχετική πειρατική άνεμπειρία.

1. "Οργάνωση καί διοίκησης εκπαιδευτικής Τριτομιακής άγωγής καί
σχολείου"

2. "Είσοχα σημειωμάτων Παιδαγωγικού "

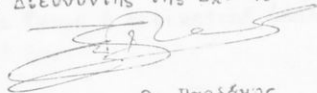
3. " Σύγχρονα Καθημερινά " , όλα κοινά για διδασκάλους και Νηπ/γούς
4. " Φυσική Αγωγή εις τό Δημοτικόν Σχολείον", μόνο για διδασκάλους
5. " Προσχολική "Αγωγή" και
6. " Φυσική Αγωγή νηπίων " και τὰ δύο μόνο για Νηπιαγωγούς.

Δόν γίνεται εισήγηση για τήν ανάθεση τῆς διδασκαλίας τοῦ μαθήματος " Σύγχρονοι τάσεις καί κατευθύνσεις τῆς προσχολικῆς ἀγωγῆς " γιατί, κατὰ τή γνώμη τῶν εἰδικῶν, ἡ διδασκαλία του θά ἀποστεροῦσε βασικό περιεχόμενο ἀπό τό μάθημα " Προσχολική ἀγωγή" ποῦ εἶναι μάθημα τό ὅποιο ἐξετάζεται υποχρεωτικά καί προβλέπεται νά διδαχθεῖ τό β' τρίμηνο.

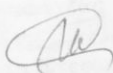
Διαβιβάσκει στό Τμήμα Δημοτικῆς τοῦ ΚΕΜΕ ἡ παράκληση τῶν εἰδικῶν νά καθορίσει ἀναλυτικά τό περιεχόμενο τοῦ μαθήματος " Προσχολική "Αγωγή" μέ σκοπό νά ἀποφευχθοῦν οἱ ἐπικαλύψεις.

Οἱ ὥρες ποῦ προβλέπονται γιά διδακτικές ἀσκήσεις καί παρακολούθησεις ὁργανώνονται ἀπό τόξ Διευθυντή τῆς Σχολῆς μέ τή συνεργασία τῶν κα.Καθηγητῶν καί ἰδιαίτερα ἐμεινῶν ποῦ διδάσκουν μαθήματα τοῦ διδακτικοῦ κύκλου.

Ὁ Διευθυντής τῆς Σχολῆς

Θ. Βαρόνης

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΘΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ
ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΚΕΝΤΡΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΜΕΛΕΤΩΝ
ΚΑΙ ΕΠΙΜΟΡΦΩΣΕΩΣ (ΚΕΜΕ)
ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΕΩΣ

Πράξη 89/1979

Σήμερα, 6 Νοεμβρίου 1979, ημέρα Τρίτη και ώρα 11.30 πρωινή, το Τμήμα Δημοτικής Έκπ/σεως του Κέντρου Έκπ/κων Μελετών και Έπιμορφώσεως (ΚΕΜΕ) συνεδρίασε στην αίθουσα συνεδριάσεών του (Μεσογείων 396- ΑΥ. Παρασκευή - Αττικής).

Έλαβαν μέρος στη συνεδρίαση, αφού προσιλήθηκαν σύμφωνα με τη νόμιμη διαδικασία από τον Προεδρεύοντα του Τμήματος κ. Βασ. Κονιδιτσιώτη, Σύμβουλο Β*, οι κ.κ. Δημ. Ανδριόπουλος, Νικ. Βλουτίδης, Κων/νος Μασσάκος, Σύμβουλοι Β* και οι Διον. Μελάς και Ίωάν. Χριστιάς, Εισηγητές. Χρή Γραμματέα έκανε ή διοικητική υπάλληλος του ΥΠΕΠΘ, Σοφία Στεφανίδου με βαθμό 5ο.

Θέματα ήμερήσιας διατάξεως

ΘΕΜΑ 1ο. "Ψυχολογία" του κ. Γ. Παπαγεωργίου στις Παιδαγωγ. Άναδη-
μεις.

ΘΕΜΑ 2ο. Διδακταλία του κ. Γ. Σιάππα στη ΣΕΛΔΕ Θεσσ/νίκης.

ΘΕΜΑ 3ο. "Συνοπτική Γραμματική τής Δημοτικής" κ. Άνδρ. Σαββίδη.

ΘΕΜΑ 4ο. Χορήγηση αντιγράφου πράξεως στον κ. Στρ. Τσάκωνα.

ΘΕΜΑ 5ο. Χορήγηση αντιγράφου πράξεως στην κ. Μ. Κυριαζοπούλου-
Μιράσχεζη.

Στην άρχή έπικυρώνεται το πρακτικό τής προηγούμενης συνεδρίας

Ή συνεδρίαση αναβάλλεται γιατί ό κ. Ν. Παπαδόπουλος Σύμβουλος Β* άπασχολήθηκε σε δύο συνεδριάσεις του Τμήματος Μέσης και του Τμήματος Έρευνών και δέν μπορούσε νά παραστεί και σε τρίτη συνεδρίαση.

Έπειτα από αυτά έληξε ή συνεδρία.

Ο Προεδρεύων

Βασ. Κονιδιτσιώτης

Ή Γραμματέας

Σοφία Στεφανίδου

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΘΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ
ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΚΕΝΤΡΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΜΕΛΕΤΩΝ
ΚΑΙ ΕΠΙΜΟΡΦΩΣΕΩΣ (ΚΕΜΕ)
ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΕΩΣ

Πράξη 90/1979

Σήμερα, 10 Νοεμβρίου 1979, ημέρα Σάββατο και ώρα 9.30 πρωινή, συνεδρίασε το Τμήμα Δημοτικής Έκπαιδευσεως του Κέντρου Έκπαιδευτικών Μελετών και Έπιμ/σεως (ΚΕΜΕ) στην αΐθουσα συνεδριάσεών του (Μεσογείων 396 Αγ. Παρασκευή-Άττινής).

Έλαβαν μέρος στη συνεδρίαση, αφού προσκλήθηκαν σύμφωνα με τη νόμιμη διαδικασία από τον Προεδρεύοντα του Τμήματος κ. Βασ. Κονιδιτσιώτη, Σύμβουλο Β*, οι κ.κ. Ν. Βλουτίδης, Κων. Πασσάνος, Σύμβουλοι Β*, οι κ.κ. Άρ. Βουγιούκας, Γεώργ. Μαραγιουδάκης και Άντων. Μπενέκος, Σύμβουλοι παρά τῷ ΚΕΜΕ και οι κ.κ. Διον. Μελάς, Ίωάν. Χριστιάνος και Στέφανος Παπασημακόπουλος, Εισηγητές του ΚΕΜΕ.

Δέν παραβρέθηκαν στη συνεδρίαση ο κ. Δ. Άνδριόπουλος, Σύμβουλος Β* επειδή ήταν άσθενής και ο κ. Ν. Παπαδόπουλος, Σύμβουλος Β*, επειδή απασχολήθηκε σε συνεδρίαση του Τμήματος Μέσης.

Χρήη Γραμματέα ξιανε η διοικητική υπάλληλος του ΥΠΕΠΘ Σοφία Στεφανίδου με βαθμό 50.

Θέμα ημερήσιας διατάξεως

Έπιδιδώεις των γενικών ένοτήτων της Γεωγραφίας.

Εισηγητές: κ. Β. Κονιδιτσιώτης, Σύμβουλος Β* και κ. Ί. Χριστιάνος, Εισηγητής.

Στην αρχή επικυρώνεται το πρακτικό της προηγούμενης συνεδρίας.

Οι Εισηγητές του θέματος κ. Β. Κονιδιτσιώτης, Σύμβουλος Β* και Ί. Χριστιάνος, Εισηγητής του ΚΕΜΕ θέτουν υπόψη των μελών του Τμήματος γραπτή εισήγηση, προΐδον συνεργασίας τους. Άκολούθησε διεξοδική συζήτηση κατά την όποια ξγινε ανταλλαγή γνώμων και προτάσεις για τη βελτίωση της εισήγησης σε όρισμένα σημεία της.

Έπειτα από τη συζήτηση το Τμήμα

ό μ α φ ω ν α ά π ο φ α σ ι ν ε τ α ι

γιά τή διατύπωση τῶν γενικῶν ἐνοτήτων τῆς Γεωγραφίας τῆς Ε' τάξεως
ποῦ θά ἐνσωματωθοῦν σὲ τελευταῖο πρακτικὸ τῶν ἐπιδιδάξεων τῶν γενικῶν
ἐνοτήτων τῆς Γεωγραφίας.

Ἐπειτα ἀπὸ αὐτὰ ἐληξε ἡ συνεδρία.

Ο Προεδρεύων

Βασ. Κονιδιτσιώτης

Ἡ Γραμματεὺς

Εὐφία Στεφανιάδου

Πράξη 91/1979

Σήμερα, 13 Νοεμβρίου 1979, ημέρα Τρίτη και ώρα 10.00 πρωινή, συνεδρίασε το Τμήμα Δημοτικής Έκπαιδευσης του Κέντρου Έκπαιδευτικών Μελετών και Έπιμορφώσεως (ΚΕΜΕ) στην αίθουσα συνεδριάσεών του (Μεσογείων 396 Αγ. Παρασκευή - Αττικής) .

Έλαβαν μέρος στη συνεδρίαση άφου προσκλήθησαν σύμφωνα μέ τή νόμιμη διαδικασία άπό τόν Προεδρεύοντα τοῦ Τμήματος κ. Βασ. Κονιδιτσιώτη, Σύμβουλο Β*, οί κ.κ. Δ. Άνδριόπουλος, Ν. Βλουτίδης, Κ. Πασσάκος, Σύμβουλοι Β*, ό κ. Άριστ. Βουγιούνας Σύμβουλος παρά τῷ ΚΕΜΕ καί ό κ. Ίωάν. Χριστιάς, Είσηγητής τοῦ ΚΕΜΕ.

Δέν παραβρέθησαν στη συνεδρίαση οί κ.κ. Ν. Παπαδόπουλος, Είσηγητής, έπειδή ήταν άσθενής, Γ. Μαραγκουδάκης, Σύμβουλος παρά τῷ ΚΕΜΕ, έπειδή ήταν άπασχολημένος στη ΣΕΛΔΕ, Ά. Μπενέκος, Σύμβουλος παρά τῷ ΚΕΜΕ καί Μ. Μελάς, Είσηγητής τοῦ ΚΕΜΕ γιά οίκογενειακούς λόγους.

Χρήη Γραμματέα έκανε ή διοικητική ύπάλληλος τοῦ ΥΠΕΠΘ Σοφία Στεφανίδου μέ βαθμό 50.

Θέμα ήμερήσιας διατάξεως

Έπιδιώξεις τῶν γενικῶν ένοτήτων τῆς Γεωγραφίας (συνέχεια συζητήσεων)
Είσηγητές: κ.κ. Β. Κονιδιτσιώτης, Σύμβουλος Β* καί Ί. Χριστιάς, Είσηγητής.

Στην άρχή έπικυρώνεται τό πρακτικό τῆς προηγούμενης συνεδρίας.

Οί Είσηγητές τοῦ θέματος κ. Β. Κονιδιτσιώτης, Σύμβουλος Β*, καί Ί. Χριστιάς, Είσηγητής τοῦ ΚΕΜΕ, θέτουν ύπόψη τῶν μελῶν τοῦ Τμήματος γραπτή είσηγηση, προΐδν τῆς συνεργασίας τους.

Άκολούθησε διεξοδική συζήτηση κατά τήν όποία έγινε ανταλλαγή

γνωμῶν καὶ προτάσεις γιὰ μὲν βελτίωση τῆς εἰσηγήσεως σὲ ὁρισμένα σημεῖα
τῆς.

Ἐπειτα ἀπὸ τῆς συζήτησης τὸ Τμήμα

ὁ μὲν φωνὰ ἀποφαινέται

γιὰ τὴν τελικὴ διατύπωση τῶν ἐπιδιώξεων τῆς Γεωγραφίας τῆς ΣΤ* τάξεως
καὶ γιὰ τὶς γενικὲς ἐνότητες 1 ἕως 4 δηλαδή: ἡ Γῆ, ἡ Εὐρώπη, ἡ Ἀσία
καὶ ἡ Ὠκεανία, οἱ ὁποῖες θὰ ἐνσωματωθοῦν στὸ ἐπόμενο πρακτικὸ μαζὶ μὲ
ὅλες τὶς ἐπιδιώξεις τῶν γενικῶν ἐνοτήτων τῆς Γεωγραφίας.

Ἐπειτα ἀπὸ αὐτὰ ἔληξε ἡ συνεδρία.

Ὁ Πρόεδρος

Βασ. Κονιδισιώτης

Ἡ Γραμματέας

Σοφία Στεφανίδου

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΘΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ
ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΚΕΝΤΡΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΜΕΛΕΤΩΝ
ΚΑΙ ΕΠΙΜΟΡΦΩΣΕΩΣ (ΚΕΜΕ)
ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΕΩΣ

Πράξη 92/1979

Σήμερα, 17 Νοεμβρίου 1979, ημέρα Σάββατο και ώρα 10.30 πρωινή, συνεδρίασε το Τμήμα Δημοτικής Έκπ/σεως του Κέντρου Έκπ/νων Μελετών και Έπιμορφώσεως (ΚΕΜΕ) στην αΐθουσα συνεδριάσεών του (Μεσογείων 396, Άγία Παρασκευή Άττικής).

Έλαβαν μέρος στη συνεδρίαση, άφου προσλήθησαν σύμφωνα με τη νόμιμη διαδικασία άπδ τόν Προεδρεύοντα του Τμήματος κ. Βασ. Κονιδιτσιώτη, Σύμβουλο Β*, οί κ.κ. Δ. Άνδριόπουλος, Ν. Βλουτίδης, Κ. Πασσάνιος, και Ν.κ. Παπαδόπουλος, Σύμβουλοι Β*, οί κ.κ. Άρ. Βουγιούκας, Γ. Μαραγκουδάκης και Άντ. Μπενέκος, Σύμβουλοι παρά τῷ ΚΕΜΕ και οί κ.κ. Διον. Μελάς, Ίωάν. Χριστιάνς και Στέφ. Παπασημακιδάπουλος, Είσηγητές του ΚΕΜΕ.

Χρήη Γραμματέα έκανε ή διοικητική ύπάλληλος του ΥΠΕΠΘ Σοφία Στεφανίλου, μέ βαθμό 5ο.

Θέμα ήμερήσιας διατάξεως -----

Έπιδιδξεις των γενικών ένότητων της Γεωγραφίας (συνέχεια συζητήσεως).

Στην άρχή έπικυρώνεται το πρακτικό της προηγούμενης συνεδρίας.

Οί Είσηγητές κ. Β. Κονιδιτσιώτης, Σύμβουλος Β* και κ. Ί. Χριστιάνς, Είσηγητής του ΚΕΜΕ θέτουν ύπόψη των μελών του Τμήματος γραπτή είσηγηση, προΐδν της συνεργασίας τους.

Άκολούθησε διεξοδική συζήτηση κατά την όποια έγινε ανταλλαγή γνώμων και προτάσεις για τη βελτίωση της είσηγήσεως σε όρισμένα σημεία της.

Έπειτα άπδ τη συζήτηση το Τμήμα

ό μ ο φ ω ν α ά πο φ α λ ν ε τ α ι

για τη τελική διατύπωση των έπιδιδξεων της Γεωγραφίας της ΣΤ* τάξεως και για τις γενικές ένότητες 5, 6 και 7, δηλαδή ή Άφρική, ή Άμερικη και ή Έλλάδα και ό Κόσμος.

Οί επιδιώξεις των γενικών έννοιών της Γεωγραφίας της Ε' καί ΣΤ' τάξεως είναι οι εξής:

*Επιδιώξεις γενικών έννοιών Γεωγραφίας

Τάξη Ε'

1. *Η Γη (ώρες 15)

Οί μαθητές χρησιμοποιώντας μεθόδους καί τεχνικές που θα τους βοηθήσουν να απεικονίζουν, να περιγράφουν, να αναλύουν, να ερμηνεύουν καί να κατανοούν γεωγραφικά δεδομένα:

Μελετούν τον πλανήτη Γη καί κατανοούν τις βασικές έννοιες που αναφέρονται σ' αυτόν.

Γνωρίζουν συνολικά τη γήινη επιφάνεια από γεωφυσική άποψη.

*Όνομαζουν καί συσχετίζουν τους βασικούς παράγοντες που καθορίζουν το κλίμα της Γης καί κατανοούν τη σημασία του για τη ζωή.

Περιγράφουν καί αναλύουν τα κυριότερα οίκοσυστήματα, όπως αυτά κατανέμονται στην επιφάνεια της Γης.

2. *Η Ελλάδα καί η Κύπρος (ώρες 12)

*Ορίζουν τη θέση της Ελλάδας καί της Κύπρου στον Παγκόσμιο χώρο καί ειδικότερα στο χώρο της Μεσογείου καί αναλύουν τους παράγοντες που καθορίζουν τη σπουδαιότητα της θέσεως αυτής.

*Ολοκληρώνουν τις γνώσεις τους σχετικά με τη γεωφυσική διαμόρφωση του ελληνικού χώρου καί το κλίμα καί κατανοούν τη σημασία των παραγόντων αυτών για τη ζωή του ελληνικού λαού.

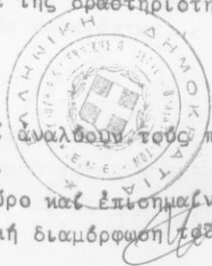
Περιγράφουν καί αναλύουν τους παράγοντες που καθορίζουν την οικονομική ανάπτυξη της χώρας, συνειδητοποιούν τα συναφή μ' αυτή προβλήματα καί εκτιμούν τα αποτελέσματα των κοινωνικών καί οικονομικών μεταβολών που έγιναν τα τελευταία χρόνια.

Κατανοούν την πολιτιστική δραστηριότητα του ελληνικού, μέσα καί έξω από την Ελλάδα καί εκτιμούν τα αποτελέσματα της δραστηριότητας αυτής.

3. *Η Βαλκανική χερσόνησος (ώρες 10).

*Ορίζουν τη θέση της Βαλκανικής χερσονήσου καί αναλύουν τους παράγοντες που προσδιορίζουν τη σπουδαιότητά της.

Γνωρίζουν από γεωφυσική άποψη το βαλκανικό χώρο καί επισημαίνουν την εξάρτηση που υπάρχει ανάμεσα στη γεωφυσική διαμόρφωση της εδά-

φους, τὸ κλίμα καὶ τῇ ζωῇ τῶν βαλκανικῶν λαῶν.

Γνωρίζουν τὲς πλουτοπαραγωγικὲς πηγές τῆς Βαλκανικῆς χερσονήσου καὶ ἀξιολογοῦν τοὺς τρόπους μὲ τοὺς ὁποίους γίνεται ἡ ἐνμετάλλευσή τους.

Ἐρχονται σὲ ἐπαφὴ μὲ τὸν πολιτισμὸ τῶν βαλκανικῶν λαῶν, ἐντιμοῦν τὴν πρόδο τούς, δελχνουν κατανόηση γιὰ τὰ προβλήματα τους καὶ ἀναγνωρίζουν τὴ σημασία τῆς βαλκανικῆς συνεργασίας.

4. Ἡ Ν. Εὐρώπη (*Ιταλικὴ καὶ *Ιβηρικὴ χερσονήσος) ὥρες 6.

Ὅρτζουν τῇ θέσῃ τῆς Ν.Εὐρώπης καὶ κατανοοῦν τὴ γενικότερη σημασία της.

Γνωρίζουν ἀπὸ γεωφυσικὴ ἀποψη τὸ χῶρο τῆς Ν.Εὐρώπης καὶ κατανοοῦν ὅτι, πέρα ἀπὸ τὴ γεωφυσικὴ διαμόρφωση τοῦ ἐδάφους, τὸ κλίμα καὶ τὸ φυσικὸ πλοῦτο, ἡ οἰκονομικὴ ἀνάπτυξη ἐξαρτᾶται ἀπὸ τὸ ἀνθρώπινο δυναμικὸ, τὴν τεχνικὴ ἐξέλιξη, τὴν ὀργάνωση τῆς παραγωγῆς καὶ τὴν ἐνμετάλλευση τῶν πλουτοπαραγωγικῶν πηγῶν.

Κατανοοῦν ὅτι ἡ ἐπέμβαση τοῦ ἀνθρώπου στὸ περιβάλλον εἶναι θετικὴ ἢ ἀρνητικὴ γιὰ τὴν οἰκολογικὴ ἱσορροπία (μόλυνση τῆς Μεσογείου κτλ.).

Ἀξιολογοῦν τὴν πρόδο τῶν χωρῶν αὐτῶν καὶ ἐπισημαίνουν τὴ σημασία ποὺ ἔχει ἡ διατήρηση καλῶν σχέσεων καὶ ἡ συνεργασία τῆς χώρας μας μὲ αὐτές.

5. Ἡ Β. Ἀφρικὴ (ὥρες 6)

Ὅρτζουν τῇ θέσῃ τῆς Β. Ἀφρικῆς καὶ γνωρίζουν τὸ χῶρο αὐτὸ ἀπὸ γεωφυσικὴ ἀποψη καὶ ὡς οἰκοσύστημα.

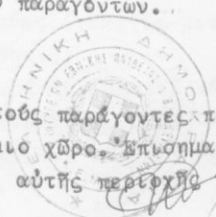
Ἀναζητοῦν τὲς σχέσεις ποὺ ὑπάρχουν ἀνάμεσα στὸν παρῶντα "ἔρημος Σαχάρας" καὶ στὸ κλίμα καὶ τῇ ζωῇ στὴν περιοχὴ αὐτή.

Κατανοοῦν μὲ τὴν ἀνάλυση τοῦ παραδείγματος "Αἴγυπτος δῶρο τοῦ Νεῖλου" τὸ ρόλο τοῦ φυσικοῦ περιβάλλοντος στὴν πρόδο τοῦ ἀνθρώπου καὶ γενικὰ στὴν ἀνάπτυξη τοῦ πολιτισμοῦ.

Ἐρχονται σὲ ἐπαφὴ μὲ τὸν πολιτισμὸ καὶ τὸν τρόπο ζωῆς τῶν ἀραβικῶν λαῶν τῆς περιοχῆς, συμμερίζονται τὰ προβλήματα τους καὶ κατανοοῦν ὅτι ἡ πρόδοος ἑνὸς λαοῦ εἶναι συνάρτηση πολλῶν παραγόντων.

6. Μικρὰ Ἀσία Μ. Ἀνατολὴ (ὥρες 9)

Ὅρτζουν τῇ θέσῃ τῆς Μ. Ἀνατολῆς καὶ ἀναλδοῦν τοὺς παράγοντες ποὺ προσδιορίζουν τὴ σπουδαιότητά της στὸν παγκόσμιο χῶρο. Ἐπισημαίνουν εἰδικότερα τὴ σημασία τῆς πετρελαιοφόρου αὐτῆς περιοχῆς γιὰ τὴν παγκόσμια οἰκονομία (ἐνεργειακὸ πρόβλημα).

Γνωρίζουν το χώρο της Μ. Ανατολής και γεωφυσική άποψη, ως οίκοσυστημα και ως κοιτίδα πολιτισμών.

Κατανοούν ότι η ἐνμετάλλευση των πλουτοπαραγωγικών πηγών είναι μία από τις προϋποθέσεις για την οικονομική ανάπτυξη και αξιολογούν τις πολιτικές, κοινωνικές και οικονομικές μεταβολές που έλαβαν χώρα στην περιοχή αυτή τα τελευταία χρόνια.

Αναλύουν τα προβλήματα που αντιμετωπίζουν οι λαοί της περιοχής αυτής, δείχνουν κατανόηση για αυτά, ενώ παράλληλα επισημαίνουν τη σημασία της περιοχής αυτής για τη χώρα μας. Ιδιαίτερα επισημαίνουν τα προβλήματα που υπάρχουν ανάμεσα στη χώρα μας και την Τουρκία.

Τάξη Στ'

Χρησιμοποιώντας μεθόδους και τεχνικές που θα τους βοηθούν να άπεικονίζουν, να περιγράφουν, να αναλύουν, να έρμηνεύουν και να κατανοούν γεωγραφικά δεδομένα:

1. *Η Γη (ώρες 8)

Ολοκληρώνουν τις γνώσεις τους για τη φυσική διαμόρφωση της γήινης επιφάνειας.

Κατανοούν τη θέση της Γης στο ήλιακό μας σύστημα και έρμηνεύουν τα αποτελέσματα των κινήσών της.

Γνωρίζουν τα επιτεύγματα του ανθρώπου στην προσπάθειά του για την κατάνκτηση του διαστήματος.

Συναισθάνονται το μέγεθος της Δημιουργίας.

2. *Η Εύρώπη (ώρες 19)

Ορίζουν τη θέση της Εύρώπης, γνωρίζουν το ευρωπαϊκό χώρο από γεωφυσική άποψη και διερευνούν τις εξαρτήσεις που υπάρχουν ανάμεσα στη γεωφυσική διαμόρφωση του έδαφους, το κλίμα και τη ζωή.

Γνωρίζουν τις πλουτοπαραγωγικές πηγές της Εύρώπης και κατανοούν ότι η οικονομική ανάπτυξη είναι συνάρτηση πολλών παραγόντων.

Κατανοούν ότι η εξέλιξη προς μία μορφή οικονομίας (γεωργία-βιομηχανία κτλ) εξαρτάται από διαφορετικές προϋποθέσεις.

Κατανοούν ότι η επέμβαση του ανθρώπου στο περιβάλλον μπορεί να έχει θετικά ή αρνητικά αποτελέσματα για την οικολογική ισορροπία και συνειδητοποιούν την ανάγκη για την προγραμματισμένη και την ορθολογική ἐνμετάλλευση των πλουτοπαραγωγικών πηγών.

"Έρχονται σ'ε έπαφή με τόν ευρωπαϊκό πολιτισμό και έντιμον τήν επίδρασή του (πολιτιστική-πολιτική κτλ) σ'όλοκληρο τόν κόσμο. Γνωρίζουν π'ήν πολιτική και τήν οικονομική οργάνωση τ'ης Εύρώπης, και κατανοοούν τή σημασία που έχει ή σύνδεση τ'ης χώρας μας με τήν ΕΟΚ.

3. *Η *Ασία (ώρες 9)

*Ορίζουν τή θέση τ'ης *Ασίας στόν παγκόσμιο χώρο, γνωρίζουν αὐτή ἀπό γεωφυσική, οικονομική και πολιτιστική άποψη και διερευνούν τ'ες άλληλεξαρτήσεις που υπάρχουν ανάμεσα στή γεωφυσική διαμόρφωση, τό κλίμα, τήν πολιτιστική και τεχνική ανάπτυξη και τόν τρόπο και τήν ποιότητα τ'ης ζωής.

Κατανοοούν ότι τά προβλήματα που προέρχονται ἀπό τήν πυκνότητα του πληθυσμού μπορούν νά λυθοούν με τήν οργάνωση του χώρου και ότι ή αύξηση του πληθυσμού τ'ης Γ'ης δημιουργεί προβλήματα που μπορούν έπίσης νά λυθοούν με τόν προγραμματισμό, τή διεθνή συνεργασία και άλληλεγγύη.

Δείχνουν κατανόηση για τόν τρόπο ζωής και τά προβλήματα που αντι-μετωπίζουν οί άσιατικοί λαοί και έντιμον τή συνεισφορά τους στήν παγκόσμια οικονομία και τόν πολιτισμό.

4. *Η *Ωκεανία (ώρες 3)

*Ορίζουν τή θέση τ'ης *Ωκεανίας στόν Παγκόσμιο χώρο και εξετάζουν αὐτή ἀπό γεωφυσική άποψη και ως οικοσύστημα.

*Εξετάζουν τή δραστηριότητα του ανθρώπου στο χώρο αὐτό και διερευνούν τ'ες άλληλεξαρτήσεις που υπάρχουν ανάμεσα στο φυσικό περιβάλλον και τή ζωή γενικά.

Κατανοοούν ότι οί άποστάσεις και τά φυσικά έμπόδια υπερνικούνται στήν εποχή μας με τήν ανάπτυξη των μέσων συγκοινωνίας και επικοινωνίας.

5. *Η *Αφρική (ώρες 6)

*Ορίζουν τή θέση τ'ης *Αφρικής και διερευνούν τους δρους που καθορίζουν τήν ιδιοτυπία που παρουσιάζει ο άφρικανικός χώρος ως οικοσύστημα.

*Αναζητούν και έρμηνεύουν τις άλληλεξαρτήσεις που υπάρχουν ανάμεσα στο φυσικό περιβάλλον, το φυσικό πλούτο, την πολιτιστική εξέλιξη και στον τρόπο και την ποιότητα της ζωής των αφρικανικών λαών. Γνωρίζουν τα προβλήματα που αντιμετωπίζουν οι αφρικανικοί λαοί δείχνουν κατανόηση γι'αυτά και συνειδητοποιούν ότι η κοινωνική και οικονομική ανισότητα όρισμένων κοινωνιών είναι προβλήματα κοινά για την ανθρωπότητα και ότι μπορούν να λυθούν με τη συλλογική προσπάθεια, την συνεργασία και την άλληλεγγύη.

6. *Η *Αμερική (ώρες 9)

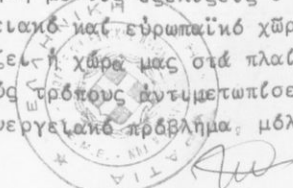
*Ορίζουν τη θέση της *Αμερικής, εξετάζουν αυτή από γεωφυσική άποψη και κατανοούν τους λόγους για τους οποίους η αμερικανική ήπειρος παρουσιάζει ποικίλα οίκουσυστημάτων. Κατανοούν ότι η οικονομική ανάπτυξη μιας χώρας εξαρτάται από τον φυσικό της πλούτο, το ανθρώπινο δυναμικό, την τεχνική εξέλιξη, την όργάνωση της παραγωγής και την αντιμετάλλευση των πλουτοπαραγωγικών πηγών, αλλά και από κοινωνικούς και πολιτικούς παράγοντες.

*Επιστημαίνουν τα προβλήματα που δημιουργούν η τεχνολογική εξέλιξη και η εκβιομηχανοποίηση και τους τρόπους αντιμετώπισής τους (ένεργειακό πρόβλημα, μόλυνση του περιβάλλοντος, αστικοποίηση). Έρχονται σε επαφή με τον πολιτισμό και τον τρόπο ζωής των λαών της *Αμερικής γνωρίζουν και αξιολογούν τα πολιτικά συστήματα των χωρών της *Αμερικής.

7. *Η *Ελλάδα και ο κόσμος (ώρες 6)

Οι μαθητές με βάση την έμπειρία και τη γνώση που απέκτησαν ως τώρα για τον κόσμο συνολικά:

Κατανοούν και εκτιμούν τη θέση της *Ελλάδας (γεωγραφική, οικονομική, πολιτική, πολιτιστική) σε συνάρτηση με τις εξελίξεις στο όλο τον κόσμο και ειδικότερα στο μεσογειακό και ευρωπαϊκό χώρο. Κατανοούν τα προβλήματα που αντιμετωπίζει η χώρα μας στα πλαίσια της σύγχρονης εξέλιξης και εκτιμούν τους τρόπους αντιμετώπισής τους (κοινωνική-πολιτιστική εξέλιξη, ενεργειακό πρόβλημα, μόλυνση περιβάλλοντος, χωροταξία).

Ταυτίζονται με τις τύχες του τόπου τους, συναισθάνονται την ευθύνη που έχουν ως μέλη της ελληνικής κοινωνίας και ως φορείς της πολιτιστικής παραδόσεως της φυλής τους, ενώ παράλληλα έντιμοι στην σημασία που έχει η διεθνής κατανόηση και συνεργασία.

*Επετά από αυτά εληξε η συνεδρία.

*Ο Πρόεδρος

Βασ. Κουλιτσιώτης

*Η Γραμματέας

Σοφ. Στεφανίδου

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΘΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ
ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΚΕΝΤΡΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΜΕΛΕΤΩΝ
ΚΑΙ ΕΠΙΜΟΡΦΩΣΕΩΣ (ΚΕΜΕ)
ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΕΩΣ

Πράξη 93/1979

Σήμερα, 19 Νοεμβρίου 1979, ημέρα Δευτέρα κατ' ώρα 10.30 πρωινή, συνεδρίασε τὸ Τμήμα Δημοτικής 'Εκπαιδεύσεως τοῦ Κέντρου 'Εκπαιδευτικῶν Μελετῶν κατ' 'Επιμορφώσεως (ΚΕΜΕ) στήν αἴθουσα συνεδριάσεών του ('Αγ. Παρασκευῇ 'Αττινῆς.

'Ελαβαν μέρος στή συνεδρίαση, ἀφοῦ προσιλήθησαν σύμφωνα μέ τή νόμιμη διαδικασία ἀπὸ τὸν Προεδρεύοντα τοῦ Τμήματος κ. Βασ. Κονιδιτσιώτη, Σὺμβουλο Β', οἱ κ.κ. Δημ. 'Ανδριόπουλος, Νικ. Βλουτζίδης, Κωνστ. Πασσάνιος, Σὺμβουλοι Β'.

Δέν παραβρέθησαν στή συνεδρίαση οἱ βίσηγητές τοῦ ΚΕΜΕ κ.κ. Διον. Μελάς κατ' 'Ιωάν. Χριστιᾶς ἐπειδὴ ἦταν ἀπασχολημένοι σ' ἄλλη ὑπηρεσιακὴ ὑποχρέωση.

Χρὴν Γραμματεᾶ ἔκανε ἡ διοικητικὴ ὑπάλληλος τοῦ ΥΠΕΠΘ Σοφία Στεφανίδου μέ βαθμὸ 50.

Θέματα ἡμερήσιας διατάξεως

- ΘΕΜΑ 1ο. 'Ανακοινώσεις
ΘΕΜΑ 2ο. Ψυχολογία τοῦ κ. Γ. Παπαγεωργίου στὶς Παιδαγωγικὲς 'Αναδημιές
ΘΕΜΑ 3ο. Διδακτορικὸ τοῦ κ. Γ. Σιάππα στή ΣΕΛΔΕ Θεσσαλονίκης.
ΘΕΜΑ 4ο. Γραμματικὴ τοῦ κ. 'Ανδρ. Σαββίδη.
ΘΕΜΑ 5ο. Χορήγηση ἀντιγράφου πράξεων στοὺς : α) κ. Στρ. Τοῦκιωνα, β) κ. 'Ιουλ. Διακογιάννη κατ' γ) στήν κυρία Μ. Κυριαζοπούλου-Μιράσχεζη.

Στὴν ἀρχὴ ἐπιφυλάσσεται τὸ πρακτικὸ τῆς προηγουμένης συνεδρίας.

ΘΕΜΑ 1ο. 'Ανακοινώσεις

'Ο Προεδρεύων τοῦ Τμήματος κ. Βασ. Κονιδιτσιώτης ἔκανε διάφορες ἀνακοινώσεις ποὺ ἀφοροῦσαν τὰ μέλη τοῦ Τμήματος.

ΘΕΜΑ 2ο. Ψυχολογία τοῦ κ. Γ. Παπαγεωργίου στίς Παιδαγωγικές 'Αναδη-
μίες.

Εισηγητής κ. Β. Κονιδιτσιώτης, Σύμβουλος Β'.

Μετά τή σχετική εἰσήγηση τοῦ κ. Β.Κονιδιτσιώτη, τὸ Τμήμα, ἀφοῦ
ἔλαβε ὑπόψη τοῦ α) τὸ ἔγγραφο ἀριθμ. Φ.514/Γ/5911/1-10-1979 τοῦ 'Υ-
πουργείου Παιδείας, β) τὴν αἵτηση τοῦ κ. Γεωργ. Παπαγεωργίου μὲ ἡμερ.
18-9-1979, γ) τὴν εἰσήγηση τοῦ κ. Β. Κονιδιτσιώτη, Συμβούλου Β'
καὶ δ) τὴ διεξοδική συζήτηση μεταξὺ τῶν μελῶν

δ μ δ φ ω ν α ἀ π ο φ α σ ῖ ν ε τ α ι

γιά τὸ βιβλίο τοῦ κ. Γεωργ. Παπαγεωργίου "Γενική Ψυχολογία", ὅτι:

- 1) Τὸ Τμήμα λαμβάνει σοβαρὰ ὑπόψη του τίς προτάσεις τῶν Σχολῶν, ἀλλὰ
δὲ δεσμεύεται ἀπὸ αὐτές.
- 2) Τὸ Τμήμα εἶχε προτείνει γιά τὸ σχ. ἔτος 1978-79 καὶ τὰ δύο(2) βιβλία
ἐπειδὴ ἀλληλοσυμπληρῶνται. Ἐπειδὴ κατὰ τὸ σχολικὸ ἔτος 1978-79
χορηγήθηκε μόνον ἡ Ψυχολογία τοῦ Γ. Παπαγεωργίου, τὸ Τμήμα κατὰ πλειο-
ψηφία πρότεινε γιά τὸ σχολ. ἔτος 1979-80 τὴ Ψυχολογία τοῦ Σπ. Παγια-
τάνη μὲ ἀλλαγὴ τίτλου καὶ ἀφαίρεση ὀρισμένης ὕλης, ποὺ δὲν περιλαμ-
βάνεται στὴ Γενική Ψυχολογία.
- 3) Τὸ ὅτι εἶναι γραμμένο στὴν καθαρεύουσα δὲν εἶναι κώλυμα γιὰτὶ ὁ
Ν.309/76 προβλέπει τὴ δημοτικὴ γιά τὴ Γενικὴ μόνον Ἑκπαίδευση.
- 4) ἩΨυχολογία τοῦ Γεωργ. Παπαγεωργίου δὲν εἶναι δυνατόν νὰ δοθεῖ σὰν
βοήθημα στίς Σχολές ποὺ τὴν ἔχουν προτείνει, ἐπειδὴ γιά ὅλα τὰ μα-
θήματα χορηγεῖται τὸ ἴδιο βιβλίο σὲ ὅλες τίς Σχολές.

[Handwritten signature]

ΘΕΜΑ 3ο. Διδασκαλία του κ. Γ. Σιάππα στη ΣΕΛΔΕ Θεσσαλονίκης.
Εισηγητής ο κ. Β.Κονιδιτσιώτης, Σύμβουλος Β*.

Μετά τη σχετική εισήγηση του κ. Β. Κονιδιτσιώτη, τό Τμήμα άφού έλαβε ύπόψη του: α) τό έγγραφο άριθμ. 75/18-10-1979 του Δ/ντου του 4/θεσίου Δημ. Σχολείου Καφοχώρας-Ήμαθίας, β) τήν αίτηση του κ. Γεωργ. Σιάππα μέ ήμερομ. 18-10-79, γ) τήν εισήγηση του κ. Β. Κονιδιτσιώτη, Συμβούλου Β* καί δ) τή διεξοδική συζήτηση μεταξύ των μελών,

ό μ ο φ ω ν α ά πο φ α σ η ν ε τ α ι

ότι ο κ. Γ. Σιάππας πρέπει νά άποτανθεϊ στο Διευθυντή ΣΕΛΔΕ Θεσσαλονίκης για τό θέμα του που άφορ ά τή "Δημιουργία νέων θέσεων Συμβούλων έποπτιών μέσων".

ΘΕΜΑ 4ο. Γραμματική του κ. 'Ανδ. Σαββίδη.

Μετά τη σχετική εισήγηση του κ. Β. Κονιδιτσιώτη, τὸ Τμήμα ἀφοῦ ἔλαβε ὑπόψη του: α) τὸ ἔγγραφο ἀριθμ. Γ/5907/4-10-1979 τοῦ Ὑπουργείου Παιδείας, β) τὴν αἴτηση τοῦ κ. 'Ανδρ. Σαββίδη μὲ ἡμερομ. 20-9-79, γ) τὴν εισήγηση τοῦ κ. Β. Κονιδιτσιώτη, Συμβούλου Β' καὶ δ) τὴ διεξοδική συζήτηση μεταξὺ τῶν μελῶν,

ὁ μ ὀ φ ω ν α ἀ π ο φ α σ ῖ ν ε τ α ι

ὅτι τὸ αἴτημα τοῦ κ. 'Ανδρ. Σαββίδη δὲν εἶναι δυνατόν νὰ πραγματοποιηθεῖ γιὰ τὸ Δημοτικὸ Σχολεῖο διότι ἐγράψαν νέες γραμματιές. Ἡ ἐργασία τοῦ κ. 'Ανδρ. Σαββίδη "Συνοπτικὴ Γραμματικὴ τῆς Δημοτικῆς" θὰ μελετηθεῖ μὲ προσοχή ἀπὸ τὸ Τμήμα Δημοτικῆς τοῦ ΚΕΜΕ καὶ θὰ ληφθεῖ ὑπόψη κατὰ τὴ σύνταξη τοῦ Ἀναλυτικοῦ Προγράμματος.

ΘΕΜΑ 5ο. Χορήγηση αντίγραφου πράξεων στούς κ.κ. α) Στρ. Τσάκωνα, β) 'Ιουλ. Διακογιάννη καί γ) τήν κυρία Μαρία Κυριαζοπούλου-Μιράσχεζη.

α) 'Ο Προεδρεύων κ. Βασ. Κονιδιτσιώτης, Σύμβουλος Β', θέτει υπόψη του Τμήματος: α) τό έγγραφο ἀριθμ. Γ/6343/19-10-79 του 'Υπουργείου Παιδείας, β) τήν ἀπό 11-10-1979 αἴτηση του κ. Στράτη Τσάκωνα μέ τήν ὁποία ζητᾷ ἀντίγραφο πράξεως του Τμήματος Δημοτινῆς του ΚΕΜΕ ποῦ ἀναφέρεται στήν ἔγνριση πράξεως τῆς 'Επιτροπῆς κρίσεως του βιβλίου "Ἡ γλῶσσα μου Γραμματική Δ' τάξεως Δημοτ. Σχολείου" καί εἰσηγοῦμαι νά τοῦ χορηγηθεῖ τό ἀντίγραφο αὐτό.

Τό Τμήμα, ὕστερα ἀπό συζήτηση

ἀ π ο φ α λ ν ε τ α ι ὁ μ ὁ φ ω ν α

νά χορηγηθεῖ στόν κ. Στρ. Τσάκωνα ἀντίγραφο τῆς πράξεως ποῦ ἀναφέρεται στό βιβλίο του "Ἡ γλῶσσα μου Γραμματική Δ' τάξεως Δημοτικοῦ Σχολείου".

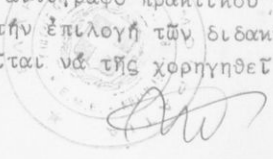
β) 'Ο Προεδρεύων του Τμήματος κ. Βασ. Κονιδιτσιώτης, Σύμβουλος Β', θέτει υπόψη του Τμήματος: α) τό έγγραφο ἀριθμ. Γ/6789/5-11-79 του 'Υπουργείου Παιδείας, β) τήν ἀπό 29-10-79 αἴτηση του κ. 'Ιουλίου Διακογιάννη μέ τήν ὁποία ζητᾷ ἀντίγραφο πράξεως του Τμήματος Δημοτινῆς του ΚΕΜΕ ποῦ ἀναφέρεται στήν ἔγνριση πράξεως τῆς 'Επιτροπῆς κρίσεως του βιβλίου "Αριθμητική-Γεωμετρία" γιά τή Δ' τάξη Δημοτικοῦ καί εἰσηγεῖται νά τοῦ χορηγηθεῖ τό ἀντίγραφο αὐτό.

Τό Τμήμα, ὕστερα ἀπό συζήτηση,

ἀ π ο φ α λ ν ε τ α ι ὁ μ ὁ φ ω ν α

νά χορηγηθεῖ στόν κ. 'Ιούλιο Διακογιάννη ἀντίγραφο τῆς πράξεως ποῦ ἀναφέρεται στό βιβλίο του "Αριθμητική-Γεωμετρία" γιά τή Δ' τάξη του Δημοτικοῦ Σχολείου.

γ) 'Ο Προεδρεύων του Τμήματος κ. Βασ. Κονιδιτσιώτης, Σύμβουλος Β', θέτει υπόψη του Τμήματος: α) τό έγγραφο ἀριθμ. Φ.5142/Γ.5832/9-10-79 του 'Υπουργείου Παιδείας, β) τήν ἀπό 29-9-79 αἴτηση τῆς κυρίας Μαρίας Κυριαζοπούλου-Μιράσχεζη μέ τήν ὁποία ζητᾷ ἀντίγραφο πρακτικοῦ του Τμήματος Δημοτινῆς του ΚΕΜΕ ποῦ ἀναφέρεται στήν ἐπιλογή τῶν διδακτικῶν βιβλίων τῶν Παιδαγωγικῶν 'Ακαδημιῶν καί εἰσηγεῖται νά τῆς χορηγηθεῖ τό ἀντίγραφο αὐτό.

Τὸ Τμήμα, ὕστερα ἀπὸ συζήτηση,

ἀποφασίζεται ὁμολοῦν

νὰ χορηγηθεῖ στὴν κυρία Μαρία Κυριαζοπούλου-Μιράσχεση ἀντίγραφο τῆς πράξεως ποὺ ἀναφέρεται στὴν ἀποστολὴ τῶν Πρωτοδικῶν τῆς ἐπαρχίας Σατυράς τοῦ ἀνδραγαθικοῦ ἀνδρὸς καὶ τοῦ ἀνδρὸς ἀπολαύσαντος.

Ἐπειτα ἀπὸ αὐτὰ ἔληξε ἡ συνεδρίαση.

Ὁ Πρόεδρος

Βασ. Κονιδισιώτης

Ἡ Γραμματέας

Σοφία Στεφανίδου

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΘΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ
ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΚΕΝΤΡΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΜΕΛΕΤΩΝ
ΚΑΙ ΕΠΙΜΟΡΦΩΣΕΩΣ (ΚΕΜΕ)
ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΕΩΣ

Πράξη 94/1979

Σήμερα, Σάββατο 24 Νοεμβρίου 1979 και ώρα 9.30 πρωινή, συνεδρίασε το Τμήμα Δημοτικής 'Επι/σεως του Κέντρου 'Επι/κων Μελετών και 'Επιμορ-
φώσεως (ΚΕΜΕ) στην αίθουσα συνεδριάσεών του (Μεσογείων 396 - 'Αγ.
Παρασκευή 'Αττινής).

'Ελαβαν μέρος στη συνεδρίαση, αφού προσιλήθησαν σύμφωνα με τη
νόμιμη διαδικασία από τον Προεδρεύοντα του Τμήματος κ. Βασ. Κονιδιτσιώ-
τη, Σύμβουλο Β* οι κ.κ. Δημ. 'Ανδριόπουλος, Νικ. Βλουτίδης, Κωνστ.
Πασσάκος και Νικ. Παπαδόπουλος, Σύμβουλοι Β* και οι κ.κ. Διον. Μελάς
και 'Ιωάν. Χριστιάνς, Εισηγητές του ΚΕΜΕ.

Χρήη Γραμματέα έκανε ή διοικητική υπάλληλος του ΥΠΕΠΘ Σοφία Στε-
φανίδου μέ βαθμό 5ο.

Θέματα ήμερήσιας διατάξεως

ΘΕΜΑ 1ο. Ένταση κειμένων και εικονογραφήσεων βιβλίων Δυτ. Γερμανίας.
Εισηγητής κ. Β. Κονιδιτσιώτης.

ΘΕΜΑ 2ο. 'Αμοιβή συγγραφέων για τά βιβλία αυτά.
Εισηγητής κ. Β. Κονιδιτσιώτης.

ΘΕΜΑ 3ο. "Σύστημα για την ανάπτυξη της μαθηματικής σκέψης" του κ.
Κλ. Μαρινάκη. Εισηγητής κ. Κων. Πασσάκος.

ΘΕΜΑ 4ο. Χορήγηση αντιγράφων πράξεων στους κ.κ. α) Τρύφωνα Γάκη,
β) Εύαγγελο Χαιρόπουλο και γ) κυρία Π. Τζάνου.
Εισηγητής κ. Β. Κονιδιτσιώτης.

Στην άρχή επικυρώνεται το πρακτικό της προηγουμένης συνεδρίας.

'Ο Εισηγητής και των δύο θεμάτων κ. Βασ. Κονιδιτσιώτης, Σύμβουλος
Β*, θέτει υπόψη του Τμήματος τά έξής:

Θέμα 1ο: Ένταση κειμένων και εικονογραφήσεως βιβλίων Αυτ.Γερμανίας.

Θέμα 2ο: Άμοιβή συγγραφέων για τα βιβλία αυτά.

Οι Εισηγητές και των δύο (2) θεμάτων κ.Β.Κονιδιτσιώτης, Σύμβουλος Β* θέτει υπόψη του Τμήματος έξης:

Έπειτα από προσετική μελέτη των στοιχείων που υποβάλλει ο Έν- παιδευτικός Σύμβουλος-Έπιδτης Συμβούλων, Έγκαιδεύσεως Δ.Ευρώπης κ. Κ. Χάρης επικοινωνήσα μαζί του τηλεφωνικώς δύο φορές και συζητήσαμε αντιλεγόμενα ή άσαφή σημεία των προτάσεων του.

Από τα στοιχεΐα που υποβάλλονται στο Τμήμα και από το έγγραφο του ΥΠΕΠΘ άρ. Φ.814.131/1572/Ζ/7794 τής 30-10-79 προκύπτει ότι αντί μετα- φράσεως και διασινευής των βιβλίων, προκρίθηκε από τον κ. Σύμβουλο-Έπιδ- πτη και από το ΥΠΕΠΘ ή συγγραφή βιβλίων γλωσσικώς διδασκαλίας για τις τάξεις Β*, Γ* και Δ* και βιβλίων Σπουδής του Περιβάλλοντος για τις τά- ξεις Α*, Β*, Γ* και Δ*.

Έπειτα από συσχέτιση των βιβλίων αυτών προς τα βιβλία που κυκλο- φορούν στην Ελλάδα και αφού έλαβα υπόψη τις ιδιαίτερες συνθήκες λει- τουργίας των σχολείων τής Δ. Γερμανίας προτείνω τα έξης:

- 1) Βιβλίο γλωσσικής διδασκαλίας Β* τάξεως. Ένταση συνδολου 13-14 τυπογραφικά, εικονογράφηση τό 1/5-1/4 του συνδολου και άμοιβή 400.000 δρχ.
- 2) Βιβλίο γλωσσικής διδασκαλίας Γ* τάξεως.
Ένταση συνδολου 14-15 τυπογραφικά, εικονογράφηση τό 1/6-1/5 του συνδολου και άμοιβή 400.000 δρχ.
- 3) Βιβλίο γλωσσικής διδασκαλίας Δ* τάξεως. Ένταση συνδολου 14-15 τυπογραφικά, εικονογράφηση 1/6-1/5 του συνδολου και άμοιβή 400.000 δρχ.
- 4) Βιβλίο Σπουδής του Περιβάλλοντος Α* τάξεως.
Ένταση συνδολου 6-7 τυπογραφικά, εικονογράφηση τά 3/4 του συνδολου χωρίς άμοιβή, έπειδή θά γραφεί από υπαλλήλους σε ώρες εργασίας.
- 5) Βιβλίο Σπουδής του Περιβάλλοντος Β* τάξεως. Ένταση συνδολου 7-8 τυπογραφικά, εικονογράφηση τά 3/4 του συνδολου και άμοιβή 200.000 δρχ.
- 6) Βιβλίο Σπουδής του Περιβάλλοντος Γ* τάξεως.
Ένταση συνδολου 8-10 τυπογραφικά, εικονογράφηση τά 2/5-1/2 του συνδ- λου και άμοιβή 200.000 δρχ. και
- 7) Βιβλίο Σπουδής του Περιβάλλοντος Δ* τάξεως.
Ένταση συνδολου 9-11 τυπογραφικά, εικονογράφηση τά 2/5-1/2 του συνδ- λου και άμοιβή 200.000 δρχ.

Τὸ Τμήμα ἄφοῦ ἔλαβε ὑπόψη :

α) Τὸ ἔγγραφο ἀριθμ. Φ. 814.131/572/Ζ/7794/30-10-79 τοῦ ΥΠΕΠΘ,

β) Τὴν εἰσήγηση τοῦ κ. Β. Κονιδιτσιώτη, Συμβοῦλου Β* καὶ

γ) τὴ διεξοδικιὴ συζήτηση μεταξὺ τῶν μελῶν

ὁ μ ὁ φ ω ν α ἂ π ο φ α ῖ ν ε τ α ι

δεχεται τὴν εἰσήγηση τοῦ κ. Εἰσηγητῆ ὅπως ἔχει.

ΘΕΜΑ 3ο. "Σύστημα για την ανάπτυξη της μαθηματικής σκέψης" του κ.
Κλ. Μαρινάκη.

Ο Εισηγητής του θέματος κ. Κωνστ. Πασσάκος, Σύμβουλος Β*, θέτει υπόψη του Τμήματος τα εξής:

Από το γραφείο του κ. Υπουργού Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων και με αριθμό Πρωτ. 8244 και ημερομηνία 7-9-1979 μās αποστέλλεται σχετική με το παραπάνω θέμα αλληλογραφία. Ο Πολιτικός μηχανικός Κλ. Μαρινάκης, υπογράφων και ως Πρόεδρος του "Ελληνικού Ινστιτούτου δια την Εφαρμογή της 'Επιστήμης", απέστειλε προς τον Υπουργό επιστολή την 20-8-1979 και πάλι άλλη την 4-9-79 και σε απάντηση σε επιστολή του Υπουργού προς αυτόν, εις την οποία και τον πληροφορεί ότι διεβίβαση ή έκθεσή του στο Τμήμα Δημοτικής Εκπαιδεύσεως του ΚΕΜΕ λόγω άρμοδιότητος, όπου εκθέτει τα σχετικά με ένα "σύστημα ανάπτυξεως της μαθηματικής σκέψεως των Έλληνοπαίδων εις το Δημοτικό Σχολείο" ίδινης του όπως γράφει επινόησεως. Ζητεί για το σκοπό αυτό να εκδοθεί σχετικό βιβλίο του "Οι βασικές έννοιες των Μαθηματικών που διδάσκονται στο Δημοτικό σχολείο" και έπισης να όρισθετ ένας "επόπτης" για να παρακολουθήσει τη σωστή εφαρμογή του συστήματος στα σχολεία. Το σύστημα αυτό περιλαμβάνει "την άυστηρή μαθηματική θεωρία των συνόλων" εφαρμοζομένη σε προβλήματα της καθημερινής ζωής και σε κείμενα εκθέσεων και ποιήματα. Δεν εκτίθεται στα γραπτά του γράφοντος το αναφερόμενο σύστημα στις λεπτομέρειές του. Όπωςδήποτε κατά τον Εισηγητή του συστήματος με αυτό πρέπει πρώτα οι διδάσκαλοι να αναπτύξουν τη δική τους μαθηματική σκέψη και στη συνέχεια να είναι δυνατό σ'αυτούς να την αναπτύξουν και στους μαθητές των. Ισχυρίζεται δε ό επιστολογράφος ότι έχει εφαρμόσει αυτό το σύστημα στους μετεκπαιδευόμενους διδασκάλους του Μ.Δ.Δ.Ε., όπου και έδίδαξε κατά το παρελθόν, και τα άποτελέσματα ύπηρεζαν έπιτυχή. Όσοοο να αναφέρει συγκεκριμένα και κατά τρόπο άντικειμενικό τα δεδομένα από την εφαρμογή αυτή. Συνοδευτικά ό ίδιος άποστέλλει και είσήγησή του που έκαμε σε συνέδριο το περασμένο έτος έδω στην Αθήνα. Από ό,τι γνωρίζουμε πρόκειται για ένα συνέδριο που όργάνωσε κάποια Αμερικανική Μοντεσοριανή Έταιρεία σχετικά με την προσχολική άγωγή.

Από τη μελέτη των παραπάνω στοιχείων και άλλες σχετικές πληροφορίες που συγκέντρωσα προκύπτει ότι δεν έπρόκειτο για καμία έπιτυχή εφαρμογή

συστήματος με αποτέλεσμα να αναπτυχθεί δήθεν η μαθηματική σκέψη των διδασκάλων του ΣΣ Μ.Δ.Δ.Ε που παρακολουθοῦσαν τον κ. Κλ. Μαρινάκη να τους διδάσκει μαθηματικά κατά το πρόγραμμα.

Όπωςδήποτε πάνω στο ίδιο θέμα προτείνουμε:

- α) Δεν απαιτείται η εφαρμογή κάποιας ειδικής τεχνικής για την ανάπτυξη της μαθηματικής σκέψης στους μαθητές, ή οποία άλλωστε αποτελεῖ μία άποψη της γενικής ικανότητας σκέψης. Αλλά ούτε και Παιδαγωγικά ενδεδειγμένα τοῦτο. Η ὅλη ἐκπαίδευση και ἀγωγή που συντελεῖται στο σχολείο ἀσφαλῶς τείνει και στην ἀνάπτυξη της μαθηματικής σκέψης.
- β) Κατά τη σύνταξη του νέου ἀναλυτικοῦ προγράμματος και μάλιστα ειδικότερα προκειμένου για το πρόγραμμα των μαθηματικῶν, σοβαρά λαμβάνεται ὑπόψη ἡ ἀνάπτυξη της μαθηματικής σκέψης στους μαθητές, που πραγματοποιεῖται και με τὴν κατάλληλη διδασκαλία και παρουσίαση ἀπὸ τὴν πλευρά του διδασκάλου και με τὶς κατάλληλες ἐπὶσης δραστηριότητες τῶν μαθητῶν.

Τὸ Τμήμα, ἀφοῦ ἔλαβε ὑπόψη του: α) τὸ ἔγγραφο ἀρ. 8244/7-9-79 τοῦ κ. Ὑπουργοῦ Παιδείας, β) τὴν ἀπὸ 4-9-1979 ἐπιστολή τοῦ κ. Κλέωνος Μαρινάκη, γ) τὴν εἰσήγηση τοῦ κ. Κων/νου Πασσάνου, Συμβούλου Β* και δ) τὴ διεξοφική συζήτηση μεταξύ τῶν μελῶν

ὁ μ ο φ ω ν α ἀ π ο φ α ῖ ν ε τ α ι

ὅτι τὸ "σῶστημα για τὴν ἀνάπτυξη της μαθηματικῆς σκέψης" τοῦ κ. Κλ. Μαρινάκη, δὲν θεωρεῖται χρήσιμο στους μαθητές τοῦ Δημοτ. Σχολείου ἐπειδὴ δὲν ἀπαιτεῖται ἡ ἐφαρμογή κάποιας ειδικῆς τεχνικῆς για τὴν ἀνάπτυξη της μαθηματικῆς σκέψης στους μαθητές.

Ἡ μαθηματικὴ σκέψη ἀναπτύσσεται με τὴν κατάλληλη διδασκαλία και τὶς κατάλληλες δραστηριότητες στο σύνολο τους και ὄχι με μία ειδικὴ τεχνική.

ΘΕΜΑ 4ο. Χορήγηση αντιγράφων πράξεων στους κ.κ. α) Τρ. Γάκη,
β) Ευάγγελο Χαιρόπουλο και γ) κυρία Πέπη Τζάνου.

α) *Ο Προεδρεύων του Τμήματος κ. Βασ. Κονιδιτσιώτης, Σύμβουλος Β*,
θέτει υπόψη του Τμήματος: α) το έγγραφο αριθμ. Γ/7123/15-11-79 του
ΥΠΕΠΘ, β) τις από 12-11-79 τέσσερεις(4) αιτήσεις του κ. Τρόφωνα Γάκη
μέ τις οποίες ζητά αντίγραφο του πρακτικού του Τμήματος Δημοτικής
του ΚΕΜΕ που αναφέρεται στην κρίση των βιβλίων του : "Γραμματική Γ'
Δημοτικού", "Γραμματική Δ' Δημοτικού", "Εικηλοισιαστική Ιστορία Ε'
Δημοτικού" και "Λειτουργική-Κατήχηση ΣΤ' Δημοτικού" και εισηγείται
να του χορηγηθούν τα αντίγραφα αυτά.

Τό Τμήμα, ύστερα από συζήτηση,

αποφαινεται όμόφωνα

να χορηγηθούν στον κ. Τρόφωνα Γάκη, αντίγραφο της πράξεως που αναφέρε-
ται στα βιβλία του: α) "Γραμματική Γ' Δημοτικού", β) "Γραμματική Δ'
Δημοτικού", γ) "Εικηλοισιαστική Ιστορία, Ε' τάξεως" και δ) "Λειτουργ-
ική-Κατήχηση ΣΤ' τάξεως".

β) *Ο Προεδρεύων του Τμήματος κ. Βασ. Κονιδιτσιώτης, Σύμβουλος Β*,
θέτει υπόψη του Τμήματος: α) το έγγραφο αριθμ. Φ 514/Γ/5632/1θ-9-79
του ΥΠΕΠΘ, β) την από 14-9-1979 αίτηση του κ. Ευάγγελου Χαιρόπουλου
που ζητά αντίγραφο του πρακτικού του Τμήματος Δημοτικής του ΚΕΜΕ που
αναφέρεται στην κρίση του βιβλίου του "ENGLISH FOR STUDENTS" και εί-
σηγείται να του χορηγηθεί το αντίγραφο αυτό.

Τό Τμήμα, ύστερα από συζήτηση

αποφαινεται όμόφωνα

να χορηγηθεί στον κ. Ευάγγ. Χαιρόπουλο αντίγραφο της πράξεως που αναφέ-
ρεται στην επιλογή διδακτικών βιβλίων για τους σπουδαστές των Παιδαγ.
Αναδημιών και των Σχολών Νηπιαγωγών.

γ) *Ο Προεδρεύων του Τμήματος κ. Βασ. Κονιδιτσιώτης, Σύμβουλος Β*,
θέτει υπόψη του Τμήματος α) το έγγραφο αριθμ. Φ.514.2/Γ/7232/13-11-79
του ΥΠΕΠΘ, β) την από 7-11-79 αίτηση της κυρίας Περασφόνης Πέπης Τζάνου
που ζητά αντίγραφο πρακτικού του Τμήματος Δημοτικής του ΚΕΜΕ που αναφέ-
ρεται στην κρίση του βιβλίου της "Διατροφή και Υγεία και εισηγείται να
της χορηγηθεί το αντίγραφο αυτό.

Τό Τμήμα, ύστερα από συζήτηση, άποφαινεται όμόφωνα,
να χορηγηθεί στην κυρία Περασφόνη-Πέπη Τζάνου αντίγραφο της πράξεως που
αναφέρεται στην επιλογή διδακτικών βιβλίων για τους σπουδαστές των Παι.

δαγωγιῶν Ἀναδημιῶν καὶ τῶν Σχολῶν Νηπιαγωγῶν.

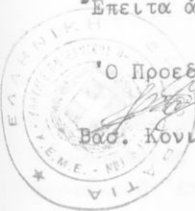
Ἐπειτα ἀπὸ αὐτὰ ἔληξε ἡ συνεδρίαση.

Ὁ Προεδρεύων

Βασ. Κονιδισιώτης

Ἡ Γραμματεὺς

Σόφια Στεφανίδου

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΘΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ
ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΚΕΝΤΡΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΜΕΛΕΤΩΝ
ΚΑΙ ΕΠΙΜΟΡΦΩΣΕΩΣ (ΚΕΜΕ)
ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΕΩΣ

Πράξη 95/79

Σήμερα, 27 Νοεμβρίου 1979, ημέρα Τρίτη και ώρα 11.30 πρωινή, συνεδρίασε το Τμήμα Δημοτικής Έκπ/σεως του Κέντρου Έκπ/κών Μελετών και Επιμορφώσεως (ΚΕΜΕ) στην αίθουσα συνεδριάσεών του (Μεσογείων 396 Αγ. Παρασκευή Αττικής).

Έλαβαν μέρος στη συνεδρίαση, αφού προσκληθήθηκαν σύμφωνα με τη νόμιμη διαδικασία από τον Προεδρεύοντα του Τμήματος κ. Βασ. Κονιδιτσιώτη, Σύμβουλο Β' οι κ.κ. Δ. Ανδριόπουλος, Ν. Βλουτίδης, Κ. Πασσάνος, Ν. Παπαδόπουλος Σύμβουλοι Β' και οι κ.κ. Δ. Μελάς και Ι. Χριστιάς, Εισηγητές του ΚΕΜΕ.

Χρήη Γραμματέα έκανε ή διοικητική υπάλληλος του ΥΠΕΠΘ Σοφία Στεφανίδου με βαθμό 50.

Θέματα ήμερήσιας διατάξεως

ΘΕΜΑ 1ο. Έγκριση πρακτικών έπιτροπής κρίσεως του βιβλίου της Αγωγής του Πολίτη, Ε' τάξεως.

Εισηγητές οι κ.κ. Β. Κονιδιτσιώτης Σύμβουλος Β' και Ι. Χριστιάς, Εισηγητής.

ΘΕΜΑ 2ο. Άμολή του συγγραφέα του βιβλίου Αγωγή του Πολίτη Ε' τάξεως.

Εισηγητής κ. Β. Κονιδιτσιώτης, Σύμβουλος Β'.

ΘΕΜΑ 3ο. Είσηγηση -άναφορά Γ.Σιάππα για ή "Δημιουργία νέων θέσεων Συμβούλων Έποπτικών μέσων".

Στήν άρχή έπικυρώνεται τό πρακτικό ής προηγούμενης συνεδρίας.

• / •

ΘΕΜΑ 1ο. Έγκριση πρακτικών έπιτροπής κρίσεως του βιβλίου της 'Αγωγής του Πολίτη, Ε* τάξεως Δημοτικού.
Εισηγητές ο κ. Β. Κονιδιτσιώτης, Σύμβουλος Β' κατ' ο.κ. 'Ι. Χριστιάνς, Εισηγητής του ΚΕΜΕ.

Οι Εισηγητές του θέματος κ. Β. Κονιδιτσιώτης, Σύμβουλος Β' κατ' ο.κ. 'Ιωάν. Χριστιάνς, Εισηγητής του ΚΕΜΕ, θέτουν υπόψη των μελών του Τμήματος, γραπτή εισήγηση, προϋδν συνεργασίας τους.

Με τδ αρ. Γ/6483/19-10-79 έγγραφο της Δ/νσεως 'Εφαρμογής Προγραμμάτων του ΥΠΕΠΘ διαβιβάζονται πρδς τδ ΚΕΜΕ, γιά τή λήψη άποφάσεως σδμφωνά με τδ άρθρο 2 παρ. 5 του Ν.186/75 κατ' τδ άρθρο 80 παρ. 4 του Ν.309/76, τά εξής:

1. Οι αρ. 1/7-9-79, 2/14-9-79, 3/21-9-79, 4/28-9-79, 5/5-10-79 κατ' 6/12-10-79 πρδξεως της έπιτροπής κρίσεως ποδ συζηροτήθηκε με τήν Γ/5004/17-8-79 άποφαση του 'Υπουργού Παιδείας, γιά τήν κρίση του διδακτικού βιβλίου "Αγωγή του Πολίτη Ε* τάξ. Δημοτικού", τδ όποιο γράφτηκε άποδ τδν κ. "Αγγελο Σαφαρίνα κατόπιν άναθέσεως με τήν Γ/1125/7-4-79 ύπουρ-γική άποφαση.

2. 'Η εισηγητική έκθεση των εισηγητών της έπιτροπής

3. 'Η άπάντηση του συγγραφέα στην εισηγητική έκθεση των εισηγητών της έπιτροπής, κατ'

4. "Ενα (1) άντίτυπο του βιβλίου ποδ κρίθηκε άποδ τήν ως άνω έπιτροπή.

'Η έπιτροπή κρίσεως με τήν αρ. 6/12-10-79 άποφαση της κρίνει όμόφωνα κατάλληλο τδ βιβλίο "Αγωγή του Πολίτη Ε* τάξεως Δημοτικού" του συγγραφέα "Αγγελου Σαφαρίνα κατ' θεωρετ' ότι τδ βιβλίο αυτό μπορεί νά έκδοθετ' γιά χρήση των μαθητών της Ε* τάξεως του δημοτικού σχολείου με τήν προϋπόθεση ότι ό συγγραφέας θά προβετ' στη δθδρωση κατ' βελτίωσή του με βάση τις παρατηρήσεις της έπιτροπής ποδ άναφέρονται άναλυτικά γιά κάθε κεφάλαιο του βιβλίου.

'Αφοϋ λάβαμε υπόψη:

1. Τίς διατάξεις του άρθρου 2 παρ. 5 του Ν.186/75 περί ΚΕΜΕ
2. Τίς διατάξεις του άρθρου 80 παρ. 4 του Ν.309/76 περί όργανώσεως κατ' διοικήσεως της Γενικής 'Εκπαιδεύσεως
3. Τίς διατάξεις του Ν.Δ. 749/1970 περί διδακτικών βιβλίων
4. Τίς διατάξεις του Π.Δ/τος 1034/4-11-77 περί των διδασκόντων μαθημάτων κατ' του 'Αναλυτικού κατ' 'Ωρολογίου Προγράμματος του Δημοτ. Σχολείου.

5. Τήν αρ. Φ.309.22/291/135138/16-11-77 ύπουργική απόφαση περί προη-
ρύξεως διαγωνισμού για τή συγγραφή διδακτικών βιβλίων του μαθήμα-
τος 'Αγωγή του Πολίτη
6. Τήν αρ. Γ/1125/7-4-79 ύπουργική απόφαση με τήν όποία ανατέθηκε ή
συγγραφή του έν λόγω βιβλίου στον κ. "Αγγελο Σαφαρίνα, καί

άφοϋ μελετήσαμε διεξοδικά τίς πράξεις τής έπιτροπής κρίσεως, τήν
είσηγηση των είσηγητών, τήν άπάντηση του συγγραφέα σέ αύτή καί τό
ύποβληθέν για κρίση βιβλίο, καταλήξαμε στά έξής:

Συμφωνούμε με τήν άπόφαση τής έπιτροπής ότι τό βιβλίο του
συγγραφέα "Αγγελου Σαφαρίνα, παρά τίς άδυναμίες που παρουσιάζει, όπως
είναι κυρίως ή θεωρητική διαπραγμάτευση των θεμάτων, είναι κατάλληλο
καί μπορεί νά έκδοθεί για χρήση ύπό τον όρο ότι ό συγγραφέας θά διορ-
θώσει καθ' όά βελτιώσει τό βιβλίο του σέ συνεργασία με τό Τμήμα Δημοτι-
κής του ΚΕΜΕ, σύμφωνα με τίς λεπτομερείς ύποδείξεις τής έπιτροπής.
Ύστερα άπό τίς διορθώσεις καί τίς βελτιώσεις αυτές ή άλλες που θά προ-
τείνει τό Τμήμα νομίζουμε ότι τό βιβλίο θά ανταποκριθεί σέ ίκανοποιητι-
κό βαθμό στό σκοπό του μαθήματος.

Προτείνουμε: Νά έγκριθεί: ή πράξη τής έπιτροπής ως έχει, ήτοι νά κριθεί
κατάλληλο καί νά έκδοθεί για χρήση των μαθητών τό βιβλίο
του συγγραφέα "Αγγελου Σαφαρίνα "Αγωγή του Πολίτη Ε' τά-
ξεως Δημοτικού με τούς όρους που αναφέραμε πιο πάνω.

Τό Τμήμα, άφοϋ έλαβε ύπόψη του: α) τό έγγραφο αριθμ. Γ/6483/
19-10-79 του ΥΠΕΠΘ, β) τήν είσηγηση των Είσηγητών καί γ) τή διεξοδι-
κή συζήτηση μεταξύ των μελών

όμοφωνα άποφάνεται

γνωμοδοτεί νά έγκριθεί ή πράξη τής 'Επιτροπής ως έχει.

ΘΕΜΑ 2ο. 'Αμοιβή τοῦ συγγραφέα τοῦ βιβλίου 'Αγωγή τοῦ Πολίτη Ε' τᾶξως.

Εισηγητής ὁ κ. Β. Κονιδιτσιώτης, Σύμβουλος Β'.

Ὁ κ. Εισηγητής προτείνει τὸν καθορισμὸ τῆς ἀμοιβῆς τοῦ συγγραφέα τοῦ βιβλίου "Ἀγωγή τοῦ Πολίτη" γιὰ τὴν Ε' τᾶξη τοῦ Δημοτικοῦ ἐπειδὴ καὶ ὁ καθορισμὸς τῆς ἀμοιβῆς τῶν συγγραφέων τῶν βιβλίων ποῦ γράφτηκαν μὲ βάση προκηρῶξεις μὲ βραβεῖα καὶ ἐπαλνοὺς ἔγινε ἔπειτα ἀπὸ πρόταση τοῦ Τμήματος Δημοτικῆς.

Ἐπειτα ἀπὸ ἐντίμηση τῆς ἐντάσεως καὶ τῆς ποιότητος τοῦ κειμένου τοῦ βιβλίου, προτείνει ὡς ἀμοιβή τὸ ποσὸν τῶν 200.000 δραχμῶν.

Ἐπειτα ἀπὸ διεξοδική συζήτηση τὸ Τμήμα

ὁ μ ὀ φ ω ν α ἂ π ο φ α ῖ ν ε τ α ι

γνωμοδοτεῖ καὶ προτείνει ὡς ἀμοιβή τοῦ συγγραφέα τοῦ βιβλίου τῆς 'Αγωγῆς τοῦ Πολίτη τῆς Ε' τᾶξως τὸ ποσὸν τῶν διακοσίων χιλιάδων (200.000) δραχμῶν.

Τὸ 3ο θέμα τῆς ἡμερήσιας διατάξεως ἀναβάλλεται γιὰ μιά ἀπὸ τίς ἐπόμενες συνεδρίες.

Ἐπειτα ἀπὸ αὐτὰ ἔληξε ἡ συνεδρίαση.

Ὁ Πρόεδρος
Βασ. Κονιδιτσιώτης

Ἡ Γραμματέας
Σοφία Στεφανίδου

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΘΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ
ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΚΕΝΤΡΟ ΕΚΠ/ΚΩΝ ΜΕΛΕΤΩΝ ΕΠΙΜ/ΣΕΩΣ (ΚΕΜΕ)
ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠ/ΣΕΩΣ

Π Ρ Α Ξ Η 96/79

Σήμερα, Σάββατο 1 Δεκεμβρίου 1979 καί ώρα 10.30 πρωΐνῃ, συνεδρίασε τὸ Τμήμα Δημοτικῆς Ἑκπ/σεως τοῦ Κέντρου Ἑκπ/κῶν Μελετῶν καί Ἑπι-μορφώσεως (ΚΕΜΕ) στήν αἴθουσα συνεδριάσεών του (Μεσογείων 396. Ἀγ. Παρασκευῇ - Ἀττικῆς).

Ἦλθαν μέρος στή συνεδρίαση, ἀφοῦ προσκλήθηκαν σύμφωνα μέ τή νό-μιμη διαδικασία ἀπό τόν Προεδρεύοντα τοῦ Τμήματος κ. Βασ. Κονιδιτσιώτη, Σύμβουλο Β' οἱ κ.κ. Κ. Πασσᾶκος Ν. Βλουτιδῆς, Σύμβουλοι Β', οἱ κ.κ. Γ. Μαραγκουδάκης, Ἀρ. Βουγιούκας καί Ἀντ. Μπενέκος, Εἰδ. Σύμβουλοι τοῦ ΚΕΜΕ καί οἱ κ.κ. Δ. Μελάς καί Ἰ. Χριστιᾶς, Εἰσηγητές τοῦ ΚΕΜΕ. Δέν παραβρέθηκε στή συνεδρίαση ὁ κ. Δ. Ἀνδριόπουλος, Σύμβουλος Β', γιά σοβαροῦς οἰκογενειακοῦς λόγους.

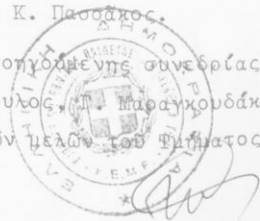
Χρέη Γραμματέα ἔκανε ἡ διοικητική ὑπάλληλος τοῦ ΥΠΕΠΘ Σοφία Στεφανίδου μέ βαθμό 50.-

Θέμα ἡμερήσιας διατάξεως

Κατάρτιση νέου ἀναλυτικοῦ προγράμματος ἐπιδιώξεις τῶν γενικῶν ἐνοτήτων Ἀριθμητικῆς-Γεωμετρίας Α' Β' καί Γ' τάξεων.

Εἰσηγητές: Δ. Ἀνδριόπουλος, Γ. Μαραγκουδάκης, Κ. Πασσᾶκος.

Στήν ἀρχή ἐπικυρώνεται τὸ πρακτικό τῆς προηγούμενης συνεδρίας. Οἱ Εἰσηγητές τοῦ θέματος κ.κ. Δ. Ἀνδριόπουλος, Γ. Μαραγκουδάκης καί Κ. Πασσᾶκος, Σύμβουλοι Β', θέτουν ὑπόψη τῶν μελῶν τοῦ Τμήματος γρα-πτὴ εἰσήγηση, προΐδν' τῆς συνεργασίας τους.

Ἀκολούθησε διεξοδική συζήτηση κατὰ τὴν ὁποία ἔγινε ἀνταλλαγή γνώμων καὶ προτάσεις γιὰ τὴ βελτίωση τῆς εἰσηγήσεως σὲ ὁρισμένα σημεῖα της.

Ἐπειτα ἀπὸ τὴ συζήτηση τὸ Τμήμα

ὁ μ ὄ φ ω ν α ἀ π ο φ α ῖ ν ε τ α ι

γιὰ τὴν τελικὴ διατύπωση τῶν ἐπιδιώξεων τῶν γενικῶν ἐνοτήτων τῶν μαθηματικῶν τῆς Α', Β' καὶ Γ' τάξεως πού θά ἐνσωματωθοῦν στίς ἐπιδιώξεις τῶν γενικῶν ἐνοτήτων τῶν μαθηματικῶν τῆς Δ', Ε' καὶ ΣΤ' τάξεως, ὥστε νά ἀποτελέσουν ἓνα ἐνιαῖο σύνολο.

Ἐπεὶτα ἀπὸ αὐτά ἔληξε ἡ συνεδρία.

Ἡ Γραμματέας

Σοφία Στεφανίδου

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΘΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ
ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΚΕΝΤΡΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΜΕΛΕΤΩΝ
ΚΑΙ ΕΠΙΜΟΡΦΩΣΕΩΣ (ΚΕΜΕ)
ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΕΩΣ

Πράξη 97/1979

Σήμερα, Πέμπτη 6 Δεκεμβρίου 1979 ώρα 9.30 πρωινή, συνεδρίασε το Τμήμα Δημοτικής Έπι/σεως του Κέντρου Έκπαιδευτικών Μελετών και Έπι-μορφώσεως (ΚΕΜΕ) στην αίθουσα συνεδριάσεών του (Μεσογείων 396, 'Αγ. Παρασκευή 'Αττικής).

Έλαβαν μέρος στη συνεδρίαση, άφου προσκλήθησαν σύμφωνα με τη νόμιμη διαδικασία άπδ τόν Προεδρεύοντα του Τμήματος κ. Βασ. Κονιδιτσιώτη, Σύμβουλο Β* οί κ.κ.Δ. 'Ανδριόπουλος, Κ. Πασσάκος και Ν. Βλουτίδης και 'Ι. 'Αρβανίτης, Σύμβουλοι Β* και ό κ. Δ. Μελάς, Εισηγητής του ΚΕΜΕ.

Δέν παραβρέθηκε στη συνεδρίαση ό κ. 'Ι. Χριστιάς, Εισηγητής του ΚΕΜΕ, έπειδή ήταν άπασχολημένος στη ΣΕΛΔΕ.

Χρήη Γραμματέα έκανε ή διοικητική ύπάλληλος του ΥΠΕΠΕ Σοφία Στεφαν-νίδου, με βαθμό 5ο.

Θέματα ήμερησίας διατάξεως

ΘΕΜΑ 1ο. 'Ανατόπωση διδακτιών βιβλίων

ΘΕΜΑ 2ο. 'Η σειρά διδασκαλίας τών ένοτήτων της 'Αριθμητικής-Γεωμετρίας

ΣΤ* τάξεως.
Εισηγητής ό κ. Β. Κονιδιτσιώτης, Σύμβουλος Β*.

ΘΕΜΑ 3ο. Παρέκκλιση άπδ τό 'Αναλυτικό πρόγραμμα του Δημοτικού σχολείου
"Μοντεσοριανή Σχολεία" Παρασκευοπούλου-Ζαχοπούλου.
Εισηγητής ό κ. Μελάς, Εισηγητής του ΚΕΜΕ.

Στην άρχή έπικυρώνεται τό πρακτικό της προηγούμενης συνεδρίας.

ΘΕΜΑ 1ο. 'Ανατύπωση διδακτινῶν βιβλίων

'Ο Εισηγητής τοῦ θέματος κ. Βασ. Κονιδιτσιώτης ἐνημερῶνει τὰ μέλη τοῦ Τμήματος.

Μετά ἀπὸ διεξοδική συζήτηση μεταξὺ τῶν μελῶν τὸ Τμήμα

ἀποφασίζει ὅτι

'Επειδὴ ἡ διαδικασία τῆς ἀναθέσεως συγγραφῆς ἔξι(6) βιβλίων τοῦ Δημοτικοῦ Σχολείου καὶ οἱ προθεσμίες, ποὺ προβλέπονται ὡς ἀναγκαῖες, δὲν ἐπαρκοῦν γιὰ τὴ συγγραφὴ καὶ τὴ χορήγησή τους με τὴν ἐναρξὴ τοῦ σχολ. ἔτους 1980-81 προτείνεται ἡ ἀνατύπωση ὅπως εἶναι τῶν ἑξῆς βιβλίων:

1. Γραμματικὴ Δ'
2. 'Ιστορία Δ'
3. 'Ιστορία Ε'

4. Φυσ. 'Ιστορία Ε'
5. Φυσ. 'Ιστορία ΣΤ'
6. 'Αγωγή τοῦ Πολίτη ΣΤ'

ΘΕΜΑ 2ο. 'Η σειρά διδασκαλίας τῶν ἐνοτήτων τῆς 'Αριθμητικῆς-Γεωμετρίας ΣΤ* τάξεως.

Εἰσηγητής, ὁ Σύμβουλος Β* κ. Β. Κονιδιτσιώτης

Ὁ κ. Εἰσηγητής γιὰ τὸ θέμα προτείνει τὰ ἀκόλουθα:

Νόσηται κατὰ τὴ διδασκαλία ἡ σειρά πού ἀκολουθεῖ τὸ διδακτικὸ βιβλίο γιὰτὶ ἡ παρουσίαση τῆς πρώτης μεγάλης ἐνότητας στὸ τέλος θά ἦταν παρουσίαση ἀχρηστοῦ μαθηματικοῦ ὕλικοῦ. 'Η σειρά τῆς ὕλης τοῦ βιβλίου ἐξασφαλίζει τὴν ἀνάπτυξη τῆς μαθηματικῆς σκέψεως τοῦ παιδιοῦ ὥστε ἀπὸ καλότερη θέση καὶ μέ σιγουριά νά μπορεῖ νά ἐφαρμόσει τὴ μαθηματικὴ γνῶση στὴ λύσ προβλημάτων τῆς καθημέρινῆς ζωῆς. Γιὰ τοὺς λόγους αὐτοὺς πρέπει νά ἀκολουθηεῖ ἡ σειρά τοῦ διδακτικοῦ βιβλίου.

Τὸ Τμήμα, ἀφοῦ ἔλαβε ὑπόψη: 1) τὸ ἀριθμ. Γ/7106/15-11-79 ἔγγραφο τοῦ ΥΠΕΠΘ, 2) τὸ ἀριθμ. 91353/5-11-79 ἔγγραφο τῆς Β* 'Επιθ/σεως Δ.Ε. Πειραιῶς, 3) τὴν εἰσήγησιν τοῦ κ. Εἰσηγητοῦ καὶ 4) τὴ διεξοδική συζήτηση μετὰξὺ τῶν μελῶν

ὁ μ ο φ ω ν α ἀ π ο φ α σ ῖ ν ε τ α ι

Τὸ 'Αναλυτικὸ Πρόγραμμα προσδιορίζει τὸ πλαίσιο καὶ τὸ περιεχόμενον τοῦ μαθήματος ὅχι ὅμως κατ'ἀνάγκη καὶ τὴ σειρά τῆς διδασκαλίας του. Οἱ συγγραφεῖς καὶ σύμφωνα μέ τὴν προκήρυξιν εἶναι ἐλεύθεροι νά ὀργανώσουν τὴν ὕλη τοῦ μαθήματος κατὰ τὸ προσφορώτερον σ'αὐτοὺς τρόπο. Εἶναι προτιμότερον ἡ διδασκαλία νά ἀκολουθῇ τὴ σειρά πού παρουσιάζονται τὰ ἀντικείμενα στὸ διδακτικὸ βιβλίο καὶ τοῦτο διότι τὸ ὅλο βιβλίο παρουσιάζει μιὰ ὀργανωμένη δομὴ. 'Εν τούτοις εἶναι δυνατόν ἐνεῖς ὅπου ὁ δάσκαλος σταθμίζοντας τὴν κατάστασιν τῶν μαθητῶν καὶ τὴν ἰδιαίτερην ἐκπαιδευτικὴν πραγματικότητά πού ἔχει μπροστά του νά ἀκολουθῇ καί ποια ἄλλη σειρά πού θά θεωροῦσε ἀποτελεσματικώτερη γιὰ τὴν περίπτωσιν.

ΘΕΜΑ 3ο. Παρέκκληση από το 'Αναλυτικό Πρόγραμμα του Δημοτικού Σχολείου
"Μοντεσσोरιανό Σχολείο" Παρασκεινουπόδλου-Ζαχοπούδλου.

Ο Εισηγητής για το θέμα αυτό κ. Δ. Μελέας, Εισηγητής του ΚΕΜΕ, ειση-
γείται τα ακόλουθα:

Η ιδιαιτερία των "Μοντεσσोरιανών Σχολείων" Παρασκεινουπόδλου-Ζαχο-
πούδλου θέτει υπόψη του Υπουργείου τον τρόπο λειτουργίας του Σχολείου
της και ζητεί την έγκρισή του "για καθαρώς τυπικούς λόγους".

Οι κυριότερες διαφορές, που αναφέρει το έγγραφο σχετική με την
έφαρμογή του προγράμματος στα "Μοντεσσोरιανά Σχολεία", είναι:

- α) Τα μαθήματα της Γυμναστικής, της Χειροτεχνίας και της Μουσικής διδά-
σκονται το Σάββατο από καθηγητές της σχετικής ειδίκευσης και
- β) Η μέθοδος διδασκαλίας και το ύψος είναι σύμφωνα με τις αρχές του
σχολείου εργασίας και τη μέθοδο Μοντεσσόρι.

Κατά τα άλλα εφαρμόζεται απόλυτως το 'Αναλυτικό Πρόγραμμα ως προς
την ύλη.

Εφόσον, όπως αναφέρει το έγγραφο της κ. Παρασκεινουπόδλου, ο επιθεω-
ρητής της Περιφέρειας εγκρίνει το ωρολόγιο Πρόγραμμα του Σχολείου προτε-
νω να εγκριθεί ή παρέκκληση αυτή από το Τμήμα Δημοτικής Εκπαίδευσης
του ΚΕΜΕ, γιατί την απαιτεί ο τύπος του σχολείου.

Το Τμήμα, αφού έλαβε υπόψη του: α) το αριθμ. Γ/6900/16-11-79 Εγ-
γραφο του ΥΠΕΠΘ, β) την από 8-10-79 αίτηση της κ. Αίκατ. Παρασκεινο-
πούδλου-Ζαχοπούδλου, γ) την εισήγηση του εισηγητή κ. Δ. Μελέα και δ) τη
διεξοδική συζήτηση μεταξύ των μελών

ο μ ο φ ω ν α α π ο φ α σ ι ν ε τ α ι

ότι έλαβε υπόψη τη μεθόδευση της διδακτικής εργασίας και αποφασίζεται
ότι η οργάνωση της διδασκαλίας είναι υπόθεση της Δ/νσεως του σχολείου
και έγκρίσεως των Επιθεωρητών.

Επειτα από αυτό έληξε η συνεδρίαση.

Ο Προεδρεύων
Βασ. Κονιδισιάνης

Η Γραμματέας
Σοφία Στεφανίδου

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΘΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ
ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΚΕΝΤΡΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΜΕΛΕΤΩΝ
ΚΑΙ ΕΠΙΜΟΡΦΩΣΕΩΣ (ΚΕΜΕ)
ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΕΩΣ

Πράξη 98/1979

Σήμερα, 10 Δεκεμβρίου 1979 ημέρα Δευτέρα και ώρα 10.30 πρωινή, συνεδρίασε το Τμήμα Δημοτικής Έκπαιδευσεως του Κέντρου Έμπ/νων Μελετών και Έπιμορφώσεως στην αΐθουσα συνεδριάσεών του (Μεσογείων 396 Έ.Αγ. Παρασκευή Έαττινής).

Έλαβαν μέρος στη συνεδρίαση, άφου προσκλήθησαν σύμφωνα μέ τη νόμιμη διαδικασία άπό τόν Προεδρεύοντα του Τμήματος κ. Βασ. Κονιδιτσιώτη, Σύμβουλο Β΄ οί κ.κ. Δ. Ένδριόπουλος, Ν. Βλουτίδης, Κ. Πασσάνος, Σύμβουλοι Β΄, οί κ.κ. Γ. Μαραγιουδάκης, Έ. Βουγιούνας και Έ. Μπενέκος, Είδικοί Σύμβουλοι του ΚΕΜΕ και οί κ.κ. Διον. Μελάς και Έ. Χριστιδής, Είσηγητές του ΚΕΜΕ.

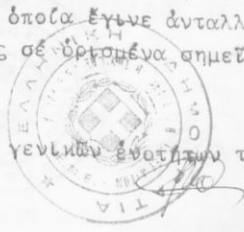
Δέν έλαβε μέρος στη συνεδρίαση ό κ. Έ. Έρβανίτης, Σύμβουλος Β΄ έπειδή ήταν άπασχολημένος σ΄άλλη ύπηρεσία.

Χρέη Γραμματέα έκανε ή Σοφία Στεφανίδου, Διοικητική ύπάλληλος του ΥΠΕΠΘ μέ 5ο βαθμό.

Θέμα ήμερήσιας διατάξεως

Κατάρτιση του νέου αναλυτικού προγράμματος έπιδιδξεις των γενικών ένοτήτων των μαθηματικών των Α΄, Β΄, Γ΄, Δ΄, Ε΄ και ΣΤ΄ τάξεων.
Είσηγητές : Δ. Ένδριόπουλος, Γ. Μαραγιουδάκης, Κ. Πασσάνος.

Στην άρχή έπικυρώνεται τό πρακτικό της προηγούμενης συνεδρίας.
Οί Είσηγητές κ.κ. Δ. Ένδριόπουλος και Κ. Πασσάνος, Σύμβουλοι Β΄ και ό κ. Γ. Μαραγιουδάκης, Είδικός Σύμβουλος του ΚΕΜΕ, θέτουν ύπόψη των μελών του Τμήματος, γραπτή είσήγηση, προΐδν της συνεργασίας τους.
Έκολοόθησε διεξοδική συζήτηση κατά την όποια έγινε ανταλλαγή γνώμων και προτάσεις για τη βελτίωση της είσηγήσεως σε όρταμένα σημεία της.
Έπειτα άπό τη συζήτηση τό Τμήμα
όμοφωνα άποφαίνεται
για την τελική διατύπωση των έπιδιδξεων των γενικών ένοτήτων των μαθηματικών όπως παρουσιάζονται στη συνέχεια:

ΜΑΘΗΜΑΤΙΚΑ

ΕΠΙΔΙΩΞΕΙΣ ΓΕΝΙΚΩΝ ΕΝΟΤΗΤΩΝ

Ἡ κάθε γενική ἐνότητα ἐπιδιώκει νὰ καθορίσει ἕνα ποσό ὕλης ὡς βάση γιὰ τὴν ἐπιλογή καὶ τὴν ὀργάνωση τῶν κατὰλληλων δραστηριοτήτων ποὺ πρέπει νὰ κάμουν οἱ μαθητὲς, προκειμένου νὰ οἰκοδομήσουν τὸ ἀνάλογο κατὰ γενική ἐνότητα γενικὸ πλαίσιο ἀναφορᾶς, ποὺ θὰ τοὺς βοηθήσει:

ΤΑΣΗ Α'

I. ΓΕΝΙΚΕΣ ΕΝΟΤΗΤΕΣ

1. Προμαθηματικές διαδικασίες καὶ ἔννοιες

2. Βασικές μαθηματικές ἔννοιες

3. Ἡ διαδικασία τῆς μέτρησης

4. Οἱ ἀρθροί 4-5 μαθηματικές πράξεις

II. ΕΠΙΔΙΩΞΕΙΣ

- Νὰ κατανοοῦν στοιχειώδεις ἔννοιες χάρου
- Νὰ ταξινομοῦν, νὰ ἀντιστοιχίζουσιν καὶ νὰ διατάσσουσιν ποικίλα ἀντικείμενα μὲ βάση ἕνα χαρακτηριστικὸ τοὺς.
- Νὰ ἐξοικειωθοῦν μὲ θεμελιώδεις μαθηματικές ἔννοιες.
- Νὰ δηλώνουν τὸ πλῆθος τῶν στοιχείων διαφόρων συνόλων μὲ ποικίλα ἀπλά φυσικά ἢ ἄλλα μέσα.
- Νὰ ἐκτελοῦν ἀπλές μετρήσεις καὶ νὰ ὀρίζουσιν κατὰ προσέγγιση διαφορά μεγέθη, μὲ τὴ βοήθεια ἀυθαίρετων μονάδων.
- Νὰ κατανοήσουν μὲ πληρότητα τὴν ἔννοια τῆς μονάδας καὶ τοὺς ἀριθμοὺς 1-5.
- Νὰ ἀποφασίζουν πότε θὰ χρησιμοποιοῦν τῆς πράξεις τῆς προσθέσεως καὶ τῆς ἀφαιρέσεως ὅταν λύνουν προβλήματα μέσα στὴν πρώτη πεντάδα.
- Νὰ ἐξοικειωθοῦν μὲ τὴν τεχνικὴ ἐκτελέσεως αὐτῶν τῶν πράξεων

5. Οι αριθμοί 6-10
μαθηματικές πρά-
ξεις

- Νά κατανοήσουν τους αριθμούς 6-10 και την έννοια της δεκάδας.
- Νά εισαχθούν στην έννοια του πολλαπλασιασμού.
- Νά αναπτύξουν την ικανότητα για τη λύση προβλημάτων μέσα στην πρώτη δεκάδα.
- Νά αποκτήσουν την υπολογιστική δεξιότητα για την εκτέλεση αυτών των πράξεων.

6. Οι αριθμοί 11-20
μαθηματικές πρά-
ξεις

- Νά κατανοήσουν τους αριθμούς 11-20 (μέ ιδιαίτερη έμφαση στην υπέρβαση της δεκάδας και στην αρίθμηση).
- Νά αποφασίζουν με άνδρα μεγαλύτερη εύχρηστικότητα πότε θα εκτελούν τις πράξεις της προσθέσεως, της αφαιρέσεως και του πολλαπλασιασμού όταν λύνουν πιο σύνθετα προβλήματα.
- Νά κάμουν μία πρώτη γνωριμία με την έννοια του μισού.

7. Βασικές γεωμετρικές
έννοιες

- Νά εξοικειωθούν με απλές γεωμετρικές έννοιες και σχήματα.
- Νά γίνουν ικανοί να επισημαίνουν τα γεωμετρικά σχήματα στο περιβάλλον τους.

ΤΑΞΗ Β'

1. Προμαθηματικές
διαδικασίες

- Νά ταξινομήσουν, να αντιστοιχίζουν και να διατάσσουν ποικίλα πράγματα με βάση περισσότερα από ένα χαρακτηριστικά τους.

2. Βασικές μαθηματικές
έννοιες

- Νά χειρίζονται σύνολα αντικειμένων κατά ποικίλους τρόπους.
- Νά εξοικειωθούν με πιο σύνθετες μαθηματικές έννοιες.
- Νά απεικονίζουν το πλήθος των στοιχείων διαφόρων συνόλων με μέσα που μοιάζουν περισσότερο με σύμβολα.

3. Μετρήσεις

- Νά εισαχθούν στην έννοια της μετρήσεως.
- Νά έντελοϋν απλές μετρήσεις όχι μόνο με αϋθαίρες αλλά και με τς κοινώς αποδεκτές μονάδες (σταθερές).
- Νά διακρίνουν την αναγκαιότητα και την αξία τών μονάδων μετρήσεως στη ζωή.

4. Οι αριθμοί
από 20-100

- Νά αριθμοϋν με ποικίλους τρόπους μέσα στην ένα-τοντάδα και να δημιουργοϋν και οι ίδιοι πρότυπα ακολουθίας αριθμών.
- Νά κατανοήσουν την έννοια της ένατοντάδας.
- Νά αντιληφθοϋν τον άπλυτο συσχετισμό ποϋ ύπάρχει ανάμεσα στη θέση ενός αριθμοϋ και στην αξία του (θεσιακή αξία τών αριθμών).
- Νά συλλάβουν τς έννοιες τοϋ μισοϋ, τοϋ τετάρτου, τών δύο και τριών τετάρτων.

5. Μαθηματικές
πράξεις στοϋς
αριθμοϋς 0-100

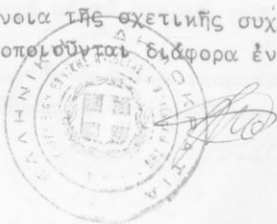
- Νά αποφασίζουν με άριετή βεβαιότητα ποτε θα χρη-σιμοποιοϋν τς πράξεις της προσθέσεως, της αφαιρέσεως και τοϋ πολλαπλασιασμοϋ όταν λϋνουν άνοικτέ αριθμητικές προτάσεις και προβλήματα.
- Νά αναπτξουν περισσότερο την ύπολογιστική δεξιότητα για την έντέλεση αϋτών τών πράξεων.
- Νά εισαχθοϋν στην έννοια της διαιρέσεως και στη διαδικασία της τεχνικής για την έντέλεση διαιρέσεων.
- Νά αντιληφθοϋν τς βασικές ιδιότητες της προσθέσεως.

6. Βασικές Γεω-
μετρικές έννοιες
(Άρες 8)

- Εισαγωγή στις έννοιες τοϋ τετραγώνου, όρθογωνίου και τριγώνου.

7. Εισαγωγή
στην έννοια
τών πιθανοτήτων

- Νά εισαχθοϋν στην έννοια της σχετικής συχνότητας με την όποια πραγματοποιούνται διάφορα ένδεχόμενα.

ΤΑΞΗ Γ*

1. Σύνολα

- Νά κάνουν διάφορες πράξεις πάνω στα σύνολα.
- Νά αντιλαμβάνονται τις σχέσεις υποσυνόλων με το γενικό σύνολο στο όποιο ανήκουν καθώς και την άξια τους ανεξάρτητα απ' αυτό.

2. *Αριθμοί έως το 1000 μαθηματικές πράξεις

- Νά αριθμούν με ποικίλους τρόπους μέσα στη χιλιάδα.
- Νά κατανοήσουν την έννοια της χιλιάδας.
- Νά κατανοήσουν τη θεσιακή άξια των αριθμών μέσα στη χιλιάδα.
- Νά αποφασίζουν με άκριμη μεγαλύτερη βεβαιότητα πότε θα χρησιμοποιούν την πράξη της διαιρέσεως* άκριμη, να άποιτήσουν τελειότητα στην τεχνική για την εκτέλεσή της.
- Νά τελειοποιήσουν την υπολογιστική δεξιότητα για την πράξη της διαιρέσεως.
- Νά λύνουν σύνθετα προβλήματα.

3. *Ιδιότητες μαθηματικών πράξεων

- Νά κατανοήσουν τις βασικές ιδιότητες του πολλαπλασιασμού.
- Νά αντιληφθούν τη μονάδα ως στοιχείο ταυτότητας για την ίδια πράξη.

4. *Άπλοκ κλάσματικο αριθμός

- Νά κατανοήσουν την έννοια του κλασματικού αριθμού και το συμβολικό σύστημα που συνδέεται με τα κλάσματα.

5. Γεωμετρικές έννοιες

- Νά διευρύνουν τις γνώσεις τους σχετικά με όρισμένες γεωμετρικές έννοιες και να έλθουν σε πρὸ τη συστηματική έπαφή με τὰ στερεά γεωμετρικά σώματα.
- Νά αναγνωρίζουν σωστά όρισμένα γεωμετρικά σχήματα και στερεά σώματα στο περιβάλλον τους.

6. Μετρήσεις
- Νά κατανοήσουν τη διαδικασία της μετρήσεως ως επανάληψη μιας σταθερής μονάδας πάνω σε διάφορα μεγέθη.
 - Νά γνωρίσουν συστηματικότερα τις σταθερές μονάδες μετρήσεως.
 - Νά αποκτήσουν τη δεξιότητα για άριστες μετρήσεις.
7. Εισαγωγή στην ιδέα των πιθανοτήτων
- Νά εισαχθούν συστηματικότερα στην έννοια της σχετικής συχνότητας, με την οποία πραγματοποιούνται διάφορα ενδεχόμενα.
 - Νά έθιστούν στην ταξινόμηση των στατιστικών δεδομένων που προκύπτουν από παρατήρηση ή μέτρηση ενός μεγέθους, καθώς και στη γραφική παράσταση της κατανομής των αντίστοιχων σχετικών συχνοτήτων.

ΤΑΞΗ Δ'

I. ΓΕΝΙΚΕΣ ΕΝΟΤΗΤΕΣ

1. Σύνολα (ώρες 5)
- Νά συμπληρώσουν τις γνώσεις τους αναφορικά με τα σύνολα και τις ιδιότητές τους.
2. Οι αριθμοί πέρα από το 1000* Μαθηματικές Πρόξεις (ώρες 18)
- Νά κατανοούν την αξία θέσεως των άκερων αριθμών.
 - Νά αναπτύξουν την ικανότητα λύσεως συνθετότερων προβλημάτων.
 - Νά βελτιώσουν την υπολογιστική δεξιότητά τους για την εκτέλεση των 4 αριθμητικών πράξεων (με πολυψήφιους αριθμούς).
 - Νά επινοούν προβλήματα που σχετίζονται με τις έμπειρες τους καθώς και ποικίλες διαδικασίες για τη λύση τους.
3. *Ιδιότητες μαθηματικών πράξεων (ώρες 7)
- Νά συλλάβουν τις ιδιότητες των αριθμητικών πράξεων και να επισημαίνουν τις συνέπειές τους.

4. Μετρήσεις· Είσα-
γωγή στους συμμι-
γεῖς ἀριθμούς
(ὥρες 15)

- Νὰ ἀναπτύξουν τὴ δεξιότητα μετρήσεως τοῦ χρόνου, τοῦ χρόνου καὶ τοῦ χρήματος μὲ τὴ χρη-
ση τῶν σταθερῶν μονάδων μετρήσεως καὶ τῶν
ὑποδιαίρεσέων τους.
- Νὰ ἀποδίδουν τὰ δεδομένα τῶν μετρήσεων μὲ
συμμιγεῖς ἀριθμούς.
- Νὰ εἰσαχθοῦν στὴν ἔννοια τῶν συμμιγῶν ἀριθ-
μῶν.

5. Κλασματικοὶ ἀριθ-
μοὶ (ὥρες 20)

- Νὰ κατανοοῦν τὰ κλάσματα ὡς μέρη συνόλων.
- Νὰ κατανοήσουν τὶς ἔννοιες τῶν ὁμώνυμων,
ἑτερώνυμων καὶ ἰσοδύναμων κλασμάτων.
- Νὰ ἀποκτήσουν τὴν ὑπολογιστικὴ δεξιότητα
προσθέσεως καὶ ἀφαιρέσεως ὁμώνυμων κλασμα-
των μέσα στὰ πλαίσια τῆς λύσεως ἀπλῶν προβλ-
μάτων.

6. Εἰσαγωγή στους
δεκαδικούς ἀριθ-
μούς (ὥρες 10)

- Νὰ εἰσαχθοῦν στὴν ἔννοια τῶν δεκαδικῶν ἀριθ-
μῶν μὲ ἀφετηρία τὰ δεκαδικὰ κλάσματα.
- Νὰ γίνουν ἱκανοὶ νὰ γράφουν δεκαδικούς ἀριθ-
μούς καὶ νὰ ἀντιλαμβάνονται τὴν ἔξελίξή τους.

7. Γεωμετρία
(ὥρες 10)

- Νὰ διευρύνουν τὶς γνώσεις τους πάνω σὲ ὀρι-
σμένες γεωμετρικὲς ἔννοιες.
- Νὰ γνωρίσουν συστηματικότερα διάφορα γεω-
μετρικὰ σῶματα.
- Νὰ ἀναγνωρίζουν τὰ σῶματα αὐτὰ στὸ περιβάλ-
λον τους.

8. Εἰσαγωγή στὴν
ἔννοια τῶν πιθανο-
τήτων (ὥρες 5)

- Νὰ κατανοήσουν τὴν ἔννοια τῆς σχετικῆς συχνό-
τητας, μὲ τὴν ὁποία πραγματοποιοῦνται διά-
φορα ἐνδεχόμενα.
- Νὰ χειρίζονται μὲ εὐχέρεια στατιστικὰ δεδο-
μένα ποὺ προκύπτουν ἀπὸ παρατήρηση ἢ μέτρηση
ἑνὸς μεγέθους καθὼς καὶ νὰ περιγράφουν γρα-
φικῶς τὴν κατανομὴ τῶν ἀντιστοιχούντων σχετι-
κῶν συχνότητων.

ΤΑΞΗ Ε*

1. Κλασματικοί
άρθρομοι
(ώρες 20)

- Νά αποκτήσουν την υπολογιστική δεξιότητα για την έντελέση των 4 πράξεων με κλάσματα, μέσα στα πλαίσια της λύσεως προβλημάτων.
- Νά κατανοήσουν τις έννοιες του μικτού αριθμού και του σύνθετου κλάσματος.

2. Συμμιγεῖς ἀριθ-
μοί (ώρες 5)

- Νά μετατρέπουν συμμιγεῖς ἀριθμούς
- Νά αποκτήσουν την υπολογιστική δεξιότητα για την πρόσθεση και την ἀφαίρεση συμμιγῶν ἀριθμῶν, μέσα στα πλαίσια της λύσεως προβλημάτων.

3. Σχέσεις κλασμα-
τινῶν δεκαδικοῦ
καὶ συμμιγῶν ἀριθ-
μῶν (ώρες 8)

- Νά ἀντιληφθοῦν τὲς σχέσεις ποῦ ὑπάρχουν ἀνάμεσα στοὺς κλασματικοὺς τοὺς δεκαδικοὺς καὶ τοὺς συμμιγεῖς ἀριθμούς.
- Νά κάνουν ποινίλλες μετατροπές ἀπὸ ἓνα εἶδος ἀριθμοῦ σὲ ἄλλο.

4. Οἱ ἀριθμοὶ πέρα ἀπὸ
τὸ 1.000.000
(ώρες 7)

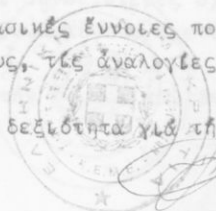
- Νά εἰσαχθοῦν στὴν ἔννοια τοῦ τετραγώνου τῶν ἀριθμῶν.
- Νά γίνουν ἱκανοὶ νά ἀποδίδουν ἓνα ἀριθμὸ με διάφορα συμβολικά μέσα.

5. Μαθηματικὰ προβλή-
ματα (ώρες 5)

- Νά ἀναπτύξουν τὴν ἱκανότητα γιὰ τὴ λύση σύνθετων μιτῶν προβλημάτων.
- Νά ἐπινόουν σύνθετα μιτὰ προβλήματα καθὼς καὶ διαφορεῖς τρόπους γιὰ τὴ λύση τους.
- Νά ἀντιληφθοῦν τὴν ἀξία ποῦ ἔχει γιὰ τὴ ζωὴ ἡ ἱκανότητα λύσεως σύνθετων μιτῶν προβλημάτων.

6. Εἰσαγωγή στὲς ἔν-
νοιες τῶν λόγων,
* Ἀναλογιῶν καὶ
Ποσοστῶν (ώρες 10)

- Νά κατανοήσουν βασικὲς ἔννοιες ποῦ σχετίζονται με τοὺς λόγους, τὲς ἀναλογίες καὶ τὰ ποσοστά.
- Νά ἀποκτήσουν τὴ δεξιότητα γιὰ τὴ λύση σχετιῶν προβλημάτων.

7. Άπλη μέθοδος των
τριών (ώρες 10)

- Νά εισαχθούν στη συλλογιστική της άπλης μεθόδου των τριών
- Νά γίνουν ικανοί νά λύνουν άπλά προβλήματα.

8. Γεωμετρία
(ώρες 15)

- Νά επισημαίνουν διαφορές καί όμοιότητες ανάμεσα σέ άπλά καί πολυγωνικά σχήματα.
- Νά έκτελοῦν μέ ακρίβεια μετρήσεις γωνιών καί περιμέτρων.
- Νά κατανοήσουν τήν έννοια τοῦ έμβαδού καί νά γίνουν ικανοί νά τό βρískουν σέ εύθόγραμ-
μα γεωμετρικά σχήματα.
- Νά εισαχθούν στήν έννοια τοῦ όγκου.
- Νά άντιληφθοῦν τή χρησιμότητα των παραπάνω γνώσεων στή ζωή.

9. Στοιχεῖα στατι-
στικής καί γρα-
φινικές παραστά-
σεις (ώρες 5)

- Νά συλλάβουν τήν έννοια τοῦ μέσου όρου.
- Νά άναγνωρίζουν προβλήματα τοῦ μέσου όρου.
καί νά άποκτήσουν τή δεξιότητα γιά τή λύση
τους.
- Νά άποδίδουν μέ γραφινικές παραστάσεις στατι-
στικά δεδομένα.

10. Είσαγωγή στή логи-
κή σκέψη (ώρες 5)

- Νά εισαχθοῦν στή διαδικασία τής συλλογιστικής

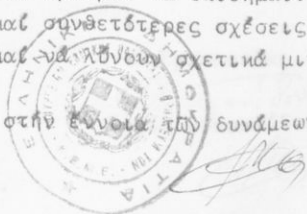
ΤΑΞΗ ΣΤ'

I. ΓΕΝΙΚΕΣ ΕΝΟΤΗΤΕΣ

1. Οί αριθμοί
(ώρες 20)

- Νά έδραιώσουν τίσ γνώσεις τους πάνω στά διάφορα είδη των αριθμών νά επισημαίνουν περισσότερες καί συνθετότερες σχέσεις ανάμεσα τους καί νά λύνουν σχετικά μικτά προβλήματα.
- Νά εισαχθοῦν στήν έννοια τής δυνάμεων των αριθμών.

II. ΕΠΙΛΟΓΕΙΣ

2. Είσαγωγή στούς
άρνητικούς αριθ-
μούς(ώρες 10)

- Νά αντιληφθούν τήν αξία καί σημασία τῶν θετι-
κῶν καί ἀρνητικῶν ἀριθμῶν.
- Νά συγκρίνουν καί νά συσχετίζουσιν θετικούς μέ
ἀρνητικούς ἀριθμούς.

3. Είσαγωγή στούς
γενικούς ἀριθμούς
καί τίς ἐξισώ-
σεις(ώρες 10)

- Νά ἀποιτήσουν τήν ἔννοια τῶν γενικῶν ἀριθμῶν
καί τῶν ἐξισώσεων.
- Νά εἰσαχθῶν στήν τεχνική λύσεως ἀπλῶν ἐξισώ-
σεων.

4. Συστηματικότερη ἐξε-
ταση Λόγων, Ἀναλο-
γιῶν, Ποσοστῶν
Σύνθετη μέθοδος
τῶν τριῶν(ώρες 10)

- Νά ἐμβαθύνουν στίς ἔννοιες Λόγων, Ἀναλογιῶν
καί ποσοστῶν.
- Νά εἰσαχθῶν στή συλλογιστική τῆς σύνθετης
μεθόδου τῶν τριῶν.
- Νά γίνουσιν ἱκανοί νά λύνουν σχετικᾶ προβλήματα.
- Νά κάμουν μιᾶ πρώτη γνωριμία μέ τήν ἔννοια τοῦ
τόπου.

5. Γεωμετρία
(ώρες 20)

- Νά κατακτήσουν τήν τεχνική εὐρέσεως ἐμβαδοῦ
ἐπιφανειῶν καί ὄγκου στερεῶν γεωμετρικῶν
σχημάτων.

6. Στοιχεῖα στα-
τιστικῆς καί
γραφικῆς παρα-
στάσεις(ώρες 10)

- Νά τελειοποιήσουν τή δεξιότητα λύσεως προβλη-
μάτων μέσου δροῦ.
- Νά εἰσαχθῶν στήν ἔννοια τῆς κατανομῆς
- Νά ἀποδίδουν μέ γραφικῆς παραστάσεις διάφορα
στατιστικᾶ δεδομένα.

7. Λογική σκέψη

- Νά εἰσαχθῶν σέ συνθετότερες μορφές συλλογι-
σμοῦ.

Μετά ἀπὸ αὐτά ἔληξε ἡ συνεδρία.

Ὁ Πρόεδρος
Βασ. Κονιδουλάκης

Ἡ Γραμματέας
Σοφία Στεφανίδου

Πράξη 99779

Σήμερα, 14 Δεκεμβρίου 1979 ημέρα Παρασκευή και ώρα 11.00 πρωινή, συνεδρίασε το Τμήμα Δημοτικής Έκπαιδευσεως του Κέντρου Έμπ/κων Μελετών και Έπιμορφώσεως (ΚΕΜΕ) στην αΐθουσα συνεδριάσεών του (Μεσογείων 396, 'Αγ. Παρασκευή-Άττικής).

Έλαβαν μέρος στη συνεδρίαση, άφοϋ προσκληθήκαν σύμφωνα με τη νόμιμη διαδικασία άπό τόν Προεδρεύοντα του Τμήματος κ. Βασ. Κονιδιτσιάτη, Σύμβουλο Β*, οί κ.κ. Δ. Άνδριόπουλος, Νικ. Βλουτίδης, Κων/νος Πασσάκος, Σύμβουλοι Β* και οί κ.κ. Διον. Μελάς και 'Ιωάν. Χριστιάς, Είσηγητές.

Δέν παραβρέθηκε στη συνεδρίαση ό κ. 'Ι. Άρβανίτης, Σύμβουλος Β* γιατί άπασχολήθηκε σ'άλλη ύπηρεσία. Χρέη Γραμματέα έκανε ή Δοφία Στεφαννίδου, διοικητική ύπάλληλος του ΥΠΕΠΘ με βαθμό 5ο.

Θέματα ήμερήσιας διατάξεως

ΘΕΜΑ 1ο. Παρέκκληση άπό τό 'Ωρολόγιο και 'Αναλυτικό Πρόγραμμα των τάξεων Α' και Β' και Γ'; Δότό 'Ιδιωτικό Σχολείο της κ. Βασ. Μαντά-Παπαδάτου, Είσηγητής ό κ. 'Ιωάν. Χριστιάς, Είσηγητής του ΚΕΜΕ.

ΘΕΜΑ 2ο. Μετάφραση βιβλίων δασικών του Γερμανικού οίκου WESTERMANN στην Έλληνική γλώσσα. Είσηγητές οί κ.κ. Κων/νος Πασσάκος, Σύμβουλος Β' και 'Ι. Χριστιάς, Είσηγητής του ΚΕΜΕ.

ΘΕΜΑ 3ο. Αίτηση Άντ. Δαμπρινίδη για χορήγηση άντιγράφων πρακτικών.

ΘΕΜΑ 4ο. Π.Δ. Έπιθεωρητών Είδικών Σχολείων Δ.Ε.

ΘΕΜΑ 5ο. Τελική διατύπωση Α.Π.Νηπιαγωγείου.

Στην άρχή έπικυρώνεται τό πρακτικό της προηγούμενης συνεδρίας.

ΘΕΜΑ 1ο. Παρένκλιση από τὸ Ὑπολόγιο καὶ Ἀναλυτικὸ Πρόγραμμα τῶν τάξεων Α', Β', Γ' καὶ Δ' τάξεων στὸ Ἰδιωτικὸ Σχολεῖο τῆς κ. Βασ. Μαντᾶ-Παπαδάτου. Εἰσηγητῆς ὁ κ. Ἰωάν. Χριστιᾶς, Εἰσηγητῆς τοῦ ΚΕΜΕ.

Ὁ Εἰσηγητῆς, εἰσηγεῖται γιὰ τὸ θέμα τὰ ἀκόλουθα:

Ἡ κ. Β. Μαντᾶ-Παπαδάτου, ἰδιοκτήτρια ἰδιωτικοῦ σχολείου, ζητεῖ, σύμφωνα με τὸ Ν.682 ἀριθμ. 4 παρ. 2 περὶ ἰδιωτικῶν σχολείων Γενικῆς Ἑκπαιδεύσεως, μετὰ τὴν ἀπὸ 6-11-79 αἵτησίν της, ποὺ διαβιβάζεται στὸ ΚΕΜΕ ἀπὸ τὸ γραφεῖο τοῦ κ. Ὑφυπουργοῦ Παιδείας(ἀρ. 4722/8-11-79), παρένκλιση ἀπὸ τὸ ἀναλυτικὸ καὶ τὸ ὑπολόγιο πρόγραμμα γιὰ τὸ μάθημα τῶν Μαθηματικῶν. Ὡς πρὸς τὸ ὑπολόγιο πρόγραμμα ζητεῖ αὐξηση τῶν ὥρῶν διδασκαλίας γιὰ τὶς τάξεις Α', Β', Γ' ἀπὸ τρεῖς(3) σὲ ἕξι (6) ὥρες τὴν ἐβδομάδα καὶ γιὰ τὴ Δ' τάξη ἀπὸ τρεῖς(3) σὲ πέντε(5). Ὡς πρὸς τὴν παρένκλιση ἀπὸ τὴν ὕλη, ποὺ προβλέπει τὸ ἀναλυτικὸ πρόγραμμα, ἡ κ. Μαντᾶ δὲν ἀναφέρει κατὶ σχετικὸ στὴν αἵτησίν της.

Σὲ παλαιότερη αἵτηση τῆς κ. Μαντᾶ τὸ Τμήμα Δημοτικῆς τοῦ ΚΕΜΕ μετὰ τὴν 169/1978 ἀπόφασίν του ἐνέκρινε γιὰ τὸ σχολεῖο τῆς κ. Μαντᾶ παρένκλιση ἀπὸ τὸ ἀναλυτικὸ πρόγραμμα καὶ αὐξηση τῶν ὥρῶν διδασκαλίας τῶν Μαθηματικῶν γιὰ τὶς τάξεις Α', Β' καὶ Γ' κατὰ μία(1) ὥρα τὴν ἐβδομάδα. Σύμφωνα μετὰ τὴν παραπάνω ἀπόφασιν ἡ κ. Μαντᾶ ὑποχρεοῦτο νὰ "ἐνημερώσει τὸ Τμήμα Δημοτικῆς τοῦ ΚΕΜΕ στὸ τέλος τοῦ ἔτους λεπτομερῶς μετὰ συστηματικὴ ἐκθεση γιὰ τὶς διαπιστώσεις καὶ τὰ ἀποτελέσματα ποὺ προέκυψαν ἀπὸ τὴν παρένκλιση ἀπὸ τὸ Α. καὶ Ω. Πρόγραμμα τοῦ δημοτικοῦ".

Ἡ κ. Μαντᾶ ἔρχομαι σήμερον δὲν ὑπέβαλε στὸ ΚΕΜΕ τὴν παραπάνω ἐκθεση, ὅπως εἶχε ὑποχρέωση νὰ κάμει. Γιὰ τὸ λόγο αὐτὸ καὶ ἐπειδὴ, γιὰ νὰ συζητηθεῖ τὸ Τμήμα τὴν παρένκλιση ποὺ ζητεῖ ἡ κ. Μαντᾶ, πρέπει νὰ γνωρίζοι τοὺς λόγους ποὺ ἐπιβάλλουν αὐτὴ, τὰ μέσα καὶ τὴ μέθοδο ποὺ θὰ χρησιμοποιοῦται κτλ, προτείνω νὰ ἀναβληθεῖ ἡ λήψιν ἀποφάσεως μέχρις ἔτους:

α) ὑποβάλλει ἡ κ. Μαντᾶ στὸ ΚΕΜΕ σύμφωνα μετὰ τὴν 169/78 ἀπόφασιν τοῦ Τ. Δημοτικῆς λεπτομερῆ ἐκθεση γιὰ τὶς διαπιστώσεις καὶ τὰ ἀποτελέσματα ποὺ προέκυψαν ἀπὸ τὴν παρένκλιση ἀπὸ τὸ Α καὶ Ω πρόγραμμα ποὺ ἐφαρμόστηκε κατὰ τὸ παρελθόν σχολικὸ ἔτος στὸ σχολεῖο της.

- β) υποβάλλει αναλυτικά στοιχεία γιά τήν παρένκλιση από τήν ύλη ποδ προβλέπει τό ίσχύον αναλυτικό πρόγραμμα, τό σκεπδ ποδ επιδιώκει ή παρένκλιση αὐτή, τά μέσα καί τή μέθοδο ποδ θά χρησιμοποιήσκει καί τά προσόντα τοῦ διδαντινοῦ προσωπικοῦ ποδ θά διδάξει.

Τό Τμήμα, ἀφοῦ ἔλαβε ὑπόψη τοῦ: ⁴⁾ τό ἔγγραφο ἀριθμ. 4722/8-11-79 τοῦ Γραφείου τοῦ κ. Ὑφυπουργοῦ Παιδείας, β) τήν ἀπό 6-11-79 αἴτηση τῆς κ. Βασιλειῆς Μαντᾶ - Παπαδάτου, γ) τήν εἰσήγηση τοῦ κ. Ἰωάν. Σριστιᾶ, Εἰσηγητῆ τοῦ ΚΕΜΕ καί δ) τῇ διεξοδικῇ συζήτηση μεταξῶ τῶν μελῶν:

ὁ μ ο φ ω ν α ἀ π ο φ α σ ῖ ν ε τ α ι

1. Νά υποβάλλει ή κ. Μαντᾶ στό ΚΕΜΕ σύμφωνα μέ τήν 169/78 ἀπόφαση τοῦ Τμήματος Δημοτινῆς Λεπτομερῆ ἔκθεση γιά τίς διαπιστώσεις καί τά ἀποτελέσματα ποδ προέκυψαν ἀπό τήν παρένκλιση ἀπό τό Ἀναλυτικό καί Ὁρολόγιο Πρόγραμμα ποδ ἐφαρμόστηκε κατὰ τό παρελθόν σχολ. ἔτος στό σχολεῖο τῆς καί
2. Νά υποβάλλει αναλυτικά στοιχεία γιά τήν παρένκλιση ἀπό τήν ύλη ποδ προβλέπει τό ίσχύον αναλυτικό πρόγραμμα καί τήν ὅποια πρόκειται νά ἐφαρμόσει, τό σκεπδ ποδ επιδιώκει ή παρένκλιση αὐτή, τά μέσα καί τή μέθοδο ποδ θά χρησιμοποιήσκει, τά προσόντα τοῦ διδαντινοῦ προσωπικοῦ κ.λ.π.

[Handwritten signature]

ΘΕΜΑ 2ο. Μετάφραση βιβλίων δασικάλων τοῦ Γερμανικοῦ οἰκοῦ WESTERMANN στὴν Ἑλληνικὴ γλῶσσα. Εἰσηγητὲς οἱ κ.κ. Κων/νος Πασσαῖος, Σὺμβουλος Β' καὶ Ἰ. Χριστιᾶς, Εἰσηγητὴς τοῦ ΚΕΜΕ.

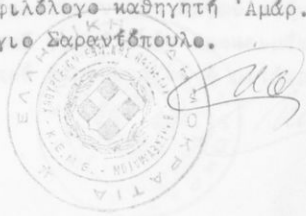
Οἱ ἀρμόδιοι γιὰ τὸ θέμα Εἰσηγητὲς κ.κ. Κ. Πασσαῖος κ. Ἰ. Χριστιᾶς θέτουν ὑπόψη τῶν μελῶν τοῦ Τμήματος τὰ ἀκόλουθα:

Μὲ τὸ ἀριθμ. Φ.814.131/621/2/8070/30-11-79 ἔγγραφο τῆς ΥΠΗΡ. ΕΕΕ καὶ ΕΜΕ ζητεῖται ἀπὸ τὸ ΚΕΜΕ νὰ γνωματεύσει ἐπὶ τῆς προτάσεως τοῦ Ἐμπ/κοῦ Συμβούλου Ἐπόπτη Σ.Ε Ἑλληνοπαιδῶν Δυτικῆς Εὐρώπης γιὰ τὴ μετάφραση στὰ ἑλληνικὰ τῶν βιβλίων δασικάλων τῶν Α', Β', Γ' καὶ Δ' τάξεων τοῦ ἐκδοτικοῦ οἰκοῦ WESTERMANN, προκειμένου τὰ βιβλία αὐτὰ νὰ χρησι-μοποιηθοῦν ἀπὸ τοὺς Ἑλλήνες δασικάλους ποὺ διδάσκουν σὲ ἑλληνικὰ δημο-τικὰ σχολεῖα τῆς Δυτ. Γερμανίας.

Μὲ τὸ ἔδιο ἔγγραφο διαβιβάζονται πρὸς τὸ ΚΕΜΕ σὲ φωτοτυπιᾷ ἀντί-γραφο τὸ ἀρ. 3676/12-11-79 ἔγγραφο τοῦ Ἐμπ/κοῦ Συμβούλου Ἐπόπτη Σ.Ε. Ἑλληνοπαιδῶν Δυτ. Εὐρώπης, καθὼς καὶ ἀπὸ ἑνα(1) ἀντίτυπο τῶν βιβλίων τοῦ δασικάλου τῶν Α', Β', Γ' καὶ Δ' τάξεων ποὺ προτείνονται νὰ μεταφραστοῦν.

Ὁ Ἐμπ/κὸς Σὺμβουλος τῆς Πρεσβείας τῆς Βόννης μὲ τὸ παραπάνω ἔγγρα-φο τοῦ εἰσηγεῖται τὴ μετάφραση τῶν βιβλίων αὐτῶν γιὰ χρῆση τῶν Ἑλλήνων δασικάλων ποὺ διδάσκουν στὰ ἑλληνικὰ σχολεῖα τῆς Δυτ. Γερμανίας καὶ προ-τείνει νὰ γίνῃ ἀνάθεση γιὰ τὴ μετάφρασή τους σὲ γερμανομαθεῖς ἐκπαιδευ-τικοὺς ποὺ ὑπηρετοῦν σὲ ἑλληνικὲς τάξεις τῶν σχολείων τῆς Δυτ. Γερμανίας, ὡς ἑξῆς:

1. Τὸ βιβλίο τοῦ δασικάλου Α' τάξεως στοὺς δασικάλους Κων/νο Μπενέιο καὶ Γεώργιο Ξειλᾶ καὶ στὴ φιλόλογο καθηγήτρια Στέλλα Παπιδάου,
2. Τὸ βιβλίο τοῦ δασικάλου Β' τάξεως στὸ μαθηματικὸ καθηγητὴ Γεώργιο Κοροβέση, καὶ στὸ φιλόλογο καθηγητὴ Γεώργιο Σταυρόπουλο,
3. Τὸ βιβλίο τοῦ δασικάλου Γ' τάξεως στὸ μαθηματικὸ καθηγητὴ Χρ. Ἰωαν-νίδη καὶ στὴ φιλόλογο καθηγήτρια Μαριαννὴν Δορμπανδίνη,
4. Τὸ βιβλίο τοῦ δασικάλου Δ' τάξεως στὸ φιλόλογο-καθηγητὴ Ἀμάρ. Ἀφεντου-λίδη καὶ στὸ μαθηματικὸ καθηγητὴ Γεώργιο Σαραντῆδουλο.

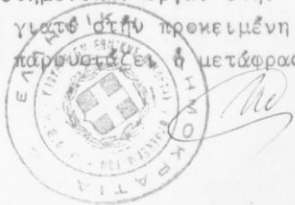

"Όπως είναι γνωστό στο Τμήμα, μεταφράστηκαν στα ελληνικά τα βιβλία των Α*, Β*, Γ* και Δ* τάξεων δημοτικού του έκδοτικού οθίνου WESTERMANN και χρησιμοποιούνται από τα Έλληνόπουλα της Δυτ. Γερμανίας. Για τις τάξεις αυτές υπάρχουν αντίστοιχα βιβλία δασκάλων. Τα βιβλία αυτά, στα όποια είναι ένσωματωμένα και τα βιβλία του μαθητή, περιέχουν οδηγίες για την εφαρμογή του βιβλίου του μαθητή και γενικά οδηγίες για τη διδασκαλία των Μαθηματικών. Τα βιβλία του δασκάλου σκοπό έχουν να βοηθήσουν το Γερμανό δάσκαλο να ανταποκριθεί καλύτερα στις απαιτήσεις της διδασκαλίας του μαθήματος, όπως αυτό έχει διαμορφωθεί ύστερα από την Εισαγωγή στο δημοτικό σχολείο της διδασκαλίας των σύγχρονων μαθηματικών. Ιδιαίτερα για τον Έλληνα δάσκαλο, που διδάσκει τα σύγχρονα μαθηματικά στα ελληνικά σχολεία της Δυτ. Γερμανίας, το βιβλίο του δασκάλου αποτελεί, κατά τη γνώμη μας, απαραίτητο βοήθημα. Για το λόγο αυτό συμφωνούμε ότι τα βιβλία αυτά θα πρέπει να μεταφραστούν.

Δέν μπορούμε βνά κρίνουμε κατά πόσο τα πρόσωπα που προτείνονται είναι ικανά να μεταφράσουν τα βιβλία αυτά, γιατί δέν αναφέρεται στο έγγραφο, πέρα από την εκπαιδευτική τους ιδιότητα, τα ιδιαίτερα προσόντα και οι τυχόν ιδιαίτερες έμπειρίες και ένασχολήσεις τους σχετικά με το θέμα. Θεωρούμε σκόπιμο να υπενθυμίσουμε ότι κατά την μετάφραση των αντίστοιχων βιβλίων για το μαθητή παρουσιάστηκαν προβλήματα και χρειάστηκε να συγκροτηθούν νέες επιτροπές στην Ελλάδα για τη διόρθωση και τη βελτίωση τους. Συμφωνούμε έντοταίς με την πρόταση του αρμόδιου Έκπ/κούς Συμβούλου, γιατί έν της θέσεώς του είναι σέ θέση να γνωρίζει τα πρόσωπα και πράγματα, με τη μόνη παρατήρηση ότι θεωρούμε απαραίτητη τη συνεργασία ένός μαθηματικού για τη μετάφραση του βιβλίου της Α* τάξεως όπως συμβάλνει όρθά με τα βιβλία των λοιπών τάξεων.

Ός κριτήριο για την άμειβή των εκπαιδευτικών, που θα αναλάβουν τη μετάφραση, δέν μπορεί να ισχύσει, όπως προτείνεται, η τρέχουσα τιμή που λαμβάνουν οι μεταφραστές γερμανικών έπιστημονικών έργων στην Ελλάδα, γιατί η τιμή αυτή δέν είναι σταθερή και γιατί στην προκειμένη περίπτωση πρέπει να ληφθεί υπόψη η δυσκολία που παρουσιάζει η μετάφραση:

Υστερα από τα παραπάνω προτείνουμε:

ΘΕΜΑ 2ο. Αίτηση 'Αντ. Λαμπρινίδη για χορήγηση αντίγραφων πρακτικῶν.

Ο Προεδρεύων τοῦ Τμήματος κ. Βασ. Κονιδιτσιώτης, Σύμβουλος Β' θέτει ὑπόψη τοῦ Τμήματος: α) τὸ ἔγγραφο ἀριθμ. Γ/7267/17-11-79 τοῦ ΥΠΕΠΘ, β) τὴν ἀπὸ 5-11-79 αἴτηση τοῦ κ. 'Αντώνη Λαμπρινίδη, μετὰ τὴν ὁποία ζητεῖ ἀντίγραφα πρακτικῶν τοῦ Τμήματος Δ.Ε. τοῦ ΚΕΜΕ ποὺ ἀναφέρονται στὴν ἐγκριση πράξεως τῆς 'Επιτροπῆς κρίσεως τῶν διδακτικῶν βιβλίων "ΑΛΦΑΒΗΤΑΡΙΟ" καὶ "ΑΝΑΓΝΩΣΤΙΚΟ Β' ΔΗΜΟΤΙΚΟΥ" καὶ εἰσηγεῖται νὰ χορηγηθεῖν τὰ αἰτούμενα ἀντίγραφα.

Τὸ Τμήμα ὑστερα ἀπὸ συζήτηση

ἀποφαινεται ὁμόφωνα

νὰ χορηγηθεῖν στὸν κ. 'Αντ. Λαμπρινίδη ἀντίγραφα τῶν πράξεων 37/1979 καὶ 40/1979 τοῦ Τμήματος Δημοτικῆς 'Εκπαιδεύσεως τοῦ ΚΕΜΕ, ποὺ ἀναφέρονται στὰ διδακτικὰ βιβλία "ΑΛΦΑΒΗΤΑΡΙΟ" καὶ "ΑΝΑΓΝΩΣΤΙΚΟ Β' ΔΗΜΟΤΙΚΟΥ" ἀντίστοιχα.

Τὰ, 4ο καὶ 5ο θέματα τῆς ἡμερήσιας διατάξεως ἀναβάλλονται γιὰ μίαν ἀπὸ τὶς ἐπόμενες συνεδρίες.

Μετὰ ἀπὸ αὐτὰ ἔληξε ἡ συνεδρία.

Ο Προεδρεύων
Βασ. Κονιδιτσιώτης

Ἡ Γραμματέας

Σοφία Στεφανίδου

Handwritten signature

Πράξη 100/1979

Σήμερα, 17 Δεκεμβρίου 1979, ημέρα Δευτέρα και ώρα 10.30 πρωινή, συνεδρίασε το Τμήμα Δημοτικής Επιπ/σεως του Κέντρου 'Εκπαιδευτικών Μελετών και 'Επιμορφώσεως (ΚΕΜΕ) στην αθούσα συνεδριάσειν του (Μεσογείων 39Θ 'Αγ. Παρασκευή-Αττικής).

'Ελαβαν μέρος στη συνεδρίαση, αφού προσκληθήκαν σύμφωνα με τη νόμιμη διαδικασία από τον Προεδρεύοντα του Τμήματος κ. Βασ. Κονιδισιώτη, Σύμβουλο Β', οι κ.κ. Δρ. 'Ανδριόπουλος, Νικ. Βλουτίδης, Κων. Πασαδάκης και 'Ιωάν. 'Αρβανίτης, Σύμβουλοι Β' και ο κ. 'Ιωάν. Χριστιδής, Εισηγητής του ΚΕΜΕ.

Δεν παραβρέθηκε στη συνεδρίαση ο Εισηγητής κ. Δ.Μελάς επειδή είχε κανονική άδεια.

Χρέη Γραμματέα έκανε η διοικητική υπάλληλος του ΥΠΕΠΘ Σοφία Στεφανίδου, με βαθμό 5ο.

Θέμα ημερήσιας διατάξεως

Τελική διατύπωση και έγκριση για δημοσίευση του νέου αναλυτικού και ωρολογίου προγράμματος της προσχολικής αγωγής.
Εισηγητής ο κ. Β. Κονιδισιώτης, Σύμβουλος Β'.

Στην αρχή επικυρώνεται το πρακτικό της προηγούμενης συνεδρίας.

'Ο κ. Εισηγητής, εισηγείται για το θέμα τα ακόλουθα:

'Επειτα από προσεχτική μελέτη, όλκιμης το μήνα Νοέμβριο, των άπαν-
τήσεων των νηπιαγωγών 45 'Επιθεωρήσεων, των μετεκπαιδευομένων στο
Μ.Δ.Δ.Ε 50 νηπιαγωγών και των Σχολών Νηπιαγωγών και έπειτα από πολυ-
μερη συνεργασία, προτείνουμε:

Α) Τίς εξής αλλαγές στο αρχικό σχέδιο:

Σελ. 2 :- 'Αντί 'Αντιμετωπίζει το νήπιο να γίνει:

Τό νήπιο αντιμετωπίζεται.....

- 'Αντί 'Αποσκοπεί να ευνεργήσει να γίνει:

Τό νηπιαγωγείο αποσκοπεί....

[Handwritten signature]

Σελ. 3 : Νά διαγραφεί η τελευταία σειρά.

Σελ. 5 : Η β*παράγραφος νά γίνει:

-Νά συνεργάζεται και νά διατυπώνει κανόνες κοινωνικής ζωής...

-Νά διαγραφεί η πρόταση: 'Ιδιαίτερη σημασία έχει η εύλαβής στάση της νηπιαγωγού.

-Τό 1γ) νά γίνει : γ) 'Ο έκνησιασμός σέ είδικές μέρες πρίν από τίς μεγάλες έορτές μέ κατάλληλη διευθέτηση της έκνησι-
ας και μέ προετοιμασία των παιδιών.

Σελ. 6 : Νά διαγραφούν οι λέξεις: μέ δέματα έως κ.τ.λ.

-Νά γραφεί τό 2α ώς έξής: α) 'Αγάπη και σεβασμός π ρ ό ς τό
σ υ ν ἄ ν θ ρ ω π ο κ α ι τ ὠ ν ἄ ν θ ρ ω π ο κ α ι θ ε
φ υ λ ῆ ς.

-Νά διαγραφεί τό 2γ) γιατί μεταφέρεται και τροποποιείται.

Σελ. 7 :-Νά γίνει τό δ) γ).

-Νά προστεθεῖ στό τέλος: δ) Τήν ὥ ρ α τῆς ἑ ρ γ α σ ῆ ς
σέ ὁ μ ἄ δ ε ς.

Σελ. 8 :-Νά γίνει τό δ) ε) και τό ε) στ)

-Νά προστεθεῖ ώς: 5) Κ υ κ λ ο φ ο ρ ι α κ ῆ ἄ γ ω γ ῆ.

Εἶναι ἀναγκαία ἡ ὑποβοήθηση τοῦ νηπίου, ὥστε νά γνωρίσει
τόν τρόπο τῆς ὁρθῆς και ἀκίνδυνης κυκλοφορίας.Μέ πρακτικούς
τρόπους ἡ νηπιαγωγός πρέπει νά γνωρίσει στό νήπιο τά κύρια
σήματα τῆς τροχαίας και τοὺς ἀπλοῦς κανονισμούς κυκλοφορίας

- Νά προστεθεῖ ώς: 6) Π ε ρ ι β α λ λ ο ν τ ι κ ῆ ἄ γ ω γ ῆ:

Εἶναι ἀπαραίτητη ἡ καθοδήγηση τοῦ νηπίου, ὥστε νά γνωρίσει
τῇ μεγάλῃ σημασία ποῦ ἔχει ἡ διαφύλαξη καθαροῦ τοῦ φυσικοῦ
περιβάλλοντος γιά τήν ὑγιεινή του διαβίωση.Μπορεῖ νά μάθει
νά μὴν πετᾷ κάτω χαρτιά, νά φροντίζει νά εἶναι καθαρό και
τακτοποιημένο τό δωμάτιό του, ἡ αἶθουσα τοῦ νηπιαγωγείου,
ὁ περίβολος τοῦ σχολείου, και νά ἐνδιαφέρεται νά εἶναι
καθαρός και πολιτισμένος ὁ τόπος ὅπου ζεῖ, τό χωριό του,
ἡ πόλη του και ἡ χώρα του.

- Νά γίνει τό 5) 7)

Σελ. 9 :- Νά γίνει τό 6) 8)

Σελ. 10: - Νά προστεθεῖ ὡς ι) Μ ι μ ι ν η, χ ε ι ρ ο ν ο μ ι α, κ ο υ ν η λ ο θ ε α τ ρ ο καὶ ἀ π λ η ἄ ν α π α ρ ᾶ σ τ α ο τ
- Νά γίνεῖ τὸ ι) ιι)
- Νά γίνεῖ τὸ ιι) ιιι) καὶ τὸ ιιι) ιV).

Σελ. 12: - Νά γίνεῖ : γ) Κ α τ α σ η ε υ * ε ς.

Σελ. 13: - Νά προστεθεῖ στὴν ἔκτη σειρά τοῦ δ) ἡ λέξη "αὐθόρμητα"
μετὰ τῇ λέξει παιδιὰ.
- Νά γίνεῖ τὸ δ) 9) .

Σελ. 15:-- Στὴν τελευταία σειρά νά διαγραφοῦν οἱ λέξεις "ἀγωγή καὶ
ὄχι διδασκαλία", καὶ νά προστεθοῦν οἱ λέξεις: "ἐρεθίσματα
γὰρ μάθηση καὶ τοῦτο ὄχι μὲ τῇ στενῇ ἔννοια τῆς διδασκα-
λίας".

Σελ. 18: - Στὴν πρώτη σειρά: Νά διαγραφοῦν οἱ λέξεις "ἐποπτικῶν μέ-
σων" καὶ νά ἀντικατασταθοῦν μὲ τὴν λέξη "ὕλινον".
- Στῇ δέκατῃ σειρά, μετὰ τῇ λέξει "νηπίων", νά προστεθοῦν
δύο τρλεῖτες καὶ : "ἐθνικὲς ἑορτές, γενέθλια, ἑορτὴ τῆς
μητέρας, ἑορτὴ λουλουδιῶν, ἀπειριῶς κ.ἄ.

Σελ. 20: - * Ἀλλαγὴ θέσεως τρίτης μὲ τέταρτη παράγραφο.

- Νά προστεθεῖ στὸ τέλος:

Π α ρ α τ ῆ ρ ῆ σ η : Τὸ διᾶλειμμα ρυθμίζεται ἀνάλογα μὲ
τὴς ἀνάγκες τῶν νηπίων καὶ ὄχι τῶν παιδιῶν τῶν δημοτικῶν
σχολείων ποῦ τυχόν συστεγάζονται.

- * Ἡ ὡρα προελεῦσεως τῶν νηπίων ρυθμίζεται ἀνάλογα μὲ τὴς
συνθήκες λειτουργίας τῶν μηπιαγωγείων καὶ ἐκαστῆς περιφέρειας.

Β) Τῇ δημοσίευσή τοῦ νέου * Ἀναλυτικοῦ καὶ * Ὁρολογίου Προγράμματος τοῦ
Νηπιαγωγείου.

Γ) Τὴν ὑποβολὴν στὸ ΚΕΜΕ τῶν παρατηρήσεων τῶν νηπιαγωγῶν στὸ τέλος τοῦ
πρώτου ἔτους τῆς ἐφαρμογῆς του.

* Ἀκολούθησε διεξοδικὴ συζήτηση τῶν προτεινομένων ἀπὸ τοὺς εἰσηγητὲς
βελτιώσεων.

* Ὁ κ. Βλουτρίδης Ν. στὴ σελίδα 5 παρ. γ προτείνει ὅτι ἐπιληθασμὸς νά
γίνεται μόνον πρὶν ἀπὸ τὴς μεγάλες ἑορτές ὅπου εἶναι δυνατόν.

* Ὁ κ. Πασσαῖος Κ. στὴ σελίδα 5 παράγρ. γ προτείνει ὅτι ἐπιληθασμὸς

νά γίνεται σε όρισμένες μέρες του χρόνου με κατάλληλη διευθέτηση της έκκλησίας και προετοιμασία των παιδιών και με συμμετοχή ένεύσια στο μυστήριο της θείας εύχαριστίας.

Έπειτα από διεξοδική συζήτηση τό Τμήμα, έντός από τη μειοψηφία των κ. Ν. Βλευτίδη και Κ. Πασσάκου, που με διαφορετική γνώμη έκφραζουν άλλη άποψη για τον έκκλησιασμό,

δ ι α φ ω ν α α π ο φ α σ ί ν ε τ α ι

- Α) Διατυπώνει τελικά τό νέο 'Αναλυτικό και 'Ωρολόγιο Πρόγραμμα του Νηπιαγωγείου.
- Β) Έγκρίνει τη δημοσίευση και εφαρμογή του.
- Γ) Προτείνει να υποβληθούν στο ΚΕΜΕ, έπειτα από τό πρώτο έτος της εφαρμογής του οι παρατηρήσεις των νηπιαγωγών, άφού συγκεντρωθούν και έπεξεργαστούν από τους 'Επιθεωρητές.

Η τελική διατύπωση του μέσου 'Αναλυτικού και 'Ωρολογίου Προγράμματος είναι ή έξής:

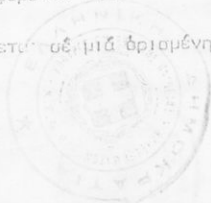
ΑΝΑΛΥΤΙΚΟ ΚΑΙ ΩΡΟΛΟΓΙΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΜΗΝΙΑΙΟΥΤΗΤΟΣ

Α) ΕΙΣΑΓΩΓΙΚΕΣ ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

Σε κάθε οργανωμένη προσπάθεια, απαραίτητη είναι η υποψη ενός προγράμματος. Λόγω όμως της φύσεως του Νηπιαγωγείου, της ειδικής αποστολής του και των ειδικών δυσκολιών της νηπιακής ηλικίας, το πρόγραμμα πρέπει να είναι εύκαμπτο και ελαστικό.

Οι λόγοι που επιβάλλουν την ελαστικότητα στο πρόγραμμα του Νηπιαγωγείου είναι:

- 1) Ο σεβασμός στην ατομικότητα του νηπίου.
- 2) Ο σεβασμός στη δραστηριότητα του νηπίου, που όφειλεται σε εσωτερική παρότρυνση. Είναι λάθος παιδαγωγικό να αποσπώσουμε το νήπιο από κάτι που το ενδιαφέρει, για να του δώσουμε αυτό το όριζει το πρόγραμμα.
- 3) Ο σεβασμός στην αυτοσυγκέντρωση του νηπίου. Όταν το ενδιαφέρον του νηπίου στραφεί σε ένα αντικείμενο, μπορεί να μείνει πολλές ώρες σ' αυτό. Η σοβαρότητα του νηπίου κατά την ώρα αυτή και η άφοιασή του, μαρτυρούν τη δύναμη της προσοχής και της αυτοσυγκέντρωσής του. Θα είναι σφάλμα να το διακόψουμε.
- 4) Τό περιβάλλον από το οποίο προέρχεται το νήπιο, και το οποίο άσκει τεράστια επίδραση στη διαμόρφωση της προσωπικότητάς του και συνεπώς διαφοροποιεί τα ενδιαφέροντά του.
- 5) Η ωριμότητα του νηπίου, που βρίσκεται σε μια όρισμένη φάση ανάπτυξης.

Για τους λόγους αυτούς, αντί ενός αναλυτικού προγράμματος, που θα υποχρέωνε τη Νηπιαγωγό να το τηρήσει επακριβώς, δίνονται ελαστικά πλαίσια μέσα στα οποία θα κινηθεί η ζωή του Νηπιαγωγείου.

β) Ο ΣΚΟΠΟΣ ΤΟΥ ΝΗΠΙΑΓΩΓΕΙΟΥ

"Ο σκοπός του Νηπιαγωγείου είναι να συμπληρώσει και να ενισχύσει την οίονογενειακή ανατροφήν δά της διδασκαλίας τρέπον εκφύσεως και συμπεριφοράς και διά της καλλιέργειας Έξωθεν διά των οποίων τα νήπια θα είναι "πυκνός", σωματικός και διανοητικός και θα προσεγγισθούν εις το φυσικόν και κοινωνικόν περιβάλλον" ("Άρθρο 4 Ν.309/1976).

"Ο γενικός σκοπός της προσχολικής αγωγής εντάσσεται στη πλαίσια της αγωγής του εξελισσόμενου ανθρώπου. Το νήπιο αντιμετωπίζεται στο σύμβολό του ως ένα όν με αυτοτέλεια, ιδιαιτερότητα και δυναμισμό.
Τό νηπιαγωγείο
αποσκοπεί να ευνοήσει την ανάπτυξη της σωματικής, ψυχικής και διανοητικής όφειας του νηπίου και να δραστηριοποιήσει όσο το δυνατό περισσότερο τις δυνάμεις του δυναμότητος. "Επιδίδκει να δώσει τη δυνατότητα στο νήπιο να εξερευνά, να κατακτά και να οργανώνει το περιβάλλον και να αναπτύσσεται δημιουργόντας.

"Αναλυτικά τό Νηπιαγωγείο επιδιώκει:

Α) Τήν ανάπτυξη τής συναισθηματικότητας του νήπιου φροντίζοντας:

- Νά διευκολύνει το νήπιο νά υπερπηδήσει τής συναισθηματικές δυσκολίες που δημιουργούνται με τήν απομόκρυνσή του από το οίκογενειακό περιβάλλον.
- Νά προσφέρει ευκαιρίες γιά δημιουργία ευχάριστων συγκινήσεων, ατομικών αλλά και μέσα στην ομάδα.
- Νά ενθαρρύνει το νήπιο στις ατομικές του προσπάθειες που υπαγορεύονται από τής ανάγκες του.

Β) Τήν ανάπτυξη τής κινητικότητας παρέχοντας στο νήπιο τής ευκαιρίες:

- Νά κινείται και νά παίζει.
- Νά εξερευνά το περιβάλλον.
- Νά υπερπηδά φυσικά εμπόδια.
- Νά αντιλαμβάνεται το σωματικό του έγω και τής δυνατότητές του σε σχέση με τά γύρω του άτομα.
- Νά ανακαλύπτει τής δυνατότητές του γιά πράξεις..
- Νά αποθετείται απέναντι στα αντικείμενα.
- Νά ελέγχει και νά συντονίζει τής κινήσεις του.

Γ) Τήν ανάπτυξη των γνωστικών λειτουργιών, βοηθώντας το νήπιο:

- Νά ενεργοποιεί τις δυνατότητές του και νά ικανοποιεί την περιέργειά του για το νέο και το άγνωστο.
- Νά ενεργεί επάνω στα αντικείμενα, προσφέροντάς του εύκαιρες για έργασια με συγκεκριμένο υλικό.
- Νά σχηματίζει την έννοια του χώρου και του χρόνου με κατάλληλες δραστηριότητες.

Δ) Τήν ανάπτυξη των μέσων έκφρασης, προσφέροντας στο νήπιο:

- Γλωσσικά πρότυπα,
- Εύκαιρίες για ελεύθερη γλωσσική έκφραση ότερική και μέσα στην ομάδα.
- Δυνατότητες νά εκφράζεται με το σώμα του, με αντικείμενα, με συμβολικά παιχνίδια, με χειροτεχνικά υλικά, με τραγούδι.

Ε) Τήν βαθμιαία κοινωνικοποίηση, βοηθώντας το νήπιο:

- Νά εξασφαλίζει το απαραίτητο προστατευτικό πλαίσιο στις προσωπικές του προσπάθειες για νά ένταχθεί στο ανθρώπινο περιβάλλον.
- Νά αποκτά προσωπικές εμπειρίες από τη σχέση με τα ~~παιδιά~~ ~~παιδιά~~ παιδιά και τους ενήλικες.
- Νά αξιολογεί τα αποτελέσματα των ενεργειών του.

- Νά αναγνωρίζει καί νά σέβεται τούς άλλους καί τά δικαιώματά του παράλληλα μέ τά δικά του δικαιώματα.
- Νά συνεργάζεται γιά νά διατυπώνει κανόνες κοινωνικής ζωής, τούς όπούλους έπειτα θά συνηθίσει νά τηρεῖ.

Γ) ΓΕΝΙΚΑ ΠΛΑΙΣΙΑ

1) Άγωγή τῆς θρησκευτικότητας

Ἡ ὁρθή άγωγή τῆς θρησκευτικότητας τοῦ νηπίου διευκολύνεται μέ τή δημιουργία κατάλληλης ατμόσφαιρας πού θά έμπνεύσει, θά συγκινήσει καί θά βοηθήσει τό νήπιο νά βιώσει τά θρησκευτικά συναίσθημα.

Μέσα γιά τήν άσκηση τῆς θρησκευτικῆς άγωγῆς εἶναι:

- α) Ἡ προετοιμασία θρησκευτικῶν έορτῶν, πού θά άποτελεῖ τό κέντρο διαφέροντος τῆς ἡμέρας ἥ καί ὁλόκληρης τῆς εβδομάδας.
- β) Ἡ ὁμαδική προσευχή. Πρέπει νά εἶναι κάτι πηγαῖο καί νά προέρχονται άπό τά βιώματα τῆς ἡμέρας.
- γ) Ὁ ἐκκλησιασμός σέ εἰδικές ἡμέρες πρίν άπό τίς μεγάλες έορτές μέ κατάλληλη διευθέτηση, τῆς ἐκκλησίας καί προετοιμασία τῶν παιδιῶν.

δ) Η έμπρακτη εκδήλωση χριστιανικής αγάπης.

1) Αγωγή της ήθελότητας

Είναι άναγκαία, μαζί με την άγωγή της θρησκευτικότητας, για την ψυχική καλλιέργεια του νηπίου. Εκδηλώνεται στους εξής τομείς:

α) Αγάπη και σεβασμός προς τόν κάθε άνθρωπο. Κέντρο διαφέροντος θά είναι διαδοχικά ο μικρός Έσκιμωος, ο μικρός Κινέζος, όλοι οι μικροί του κόσμου, με τά έθιμά τους, τίς συνήθειες τους. Έτσι, ή αΐθουσα του Νηπιαγωγείου θά παίρνει κάθε φορά ανάλογο χρώμα με τή σχετική διακόσμηση και τά παιδιά με τή διήγηση, με τίς εικόνες, με τή χειροτεχνία, με διάφορα αντί- κείμενα που προέρχονται από τόν κάθε τόπο, θά πλησιάζουν με τρόπο ζωντανό τούς ανθρώπους όλου του κόσμου, για νά τούς γνωρίσουν και νά τούς αγαπήσουν.

β) Η αξία της εργασίας και της ανθρώπινης προσπάθειας. θά διδα- τό νήπιο ότι όλοι οι άνθρωποι, σε κάθε χώρο, αγωνίζονται νά κάνουν τό σπίτι τους, νά καλλιεργήσουν τή γή τους, νά κατα- σκευάσουν τά πράγματα που τούς χρειάζονται και ότι με τήν εργασία προσφέρουμε ο καθένας κάτι στο σύγολο. γινόμεστε χρή- σιμοι άνθρωποι.

γ) Είλικρίνεια, έντιμότητα, συνασθημα εϋθύνης. 'Αποτελούν βασικά σημεία στην κολλιέργεια του ένδρϋπου, που πρέπει ιδιαιτέρω νά προσεχθούν στó νηπιαγωγείο, γιά νά μπορέσει τό παιδί έπό ούτή την ήλικία νά διαμορφώσει. Έναν ήθικό χαρακτήρα και νά γίνει όρ- γότερα Ένας εϋθός και υπεύθυνος ένθρως.

"Όλα αυτά τά στοιχεία γιά την ήθική άγωγή του νηπίου, πρέπει νά δίνονται Έχι σόν σχολαστική ήθικολογία, αλλά μέ τρόπο πρακτικό, μέσα όπό τή διήγηση, τό παραμύθι, τό κέντρο διαφέροντος, τό παί- χνίδι, μέσα σ'ένα κλίμα χαρής και πρό παντός μέ τό παράδειγμα τής νηπιαγωγού, που πρέπει νά τά ζεϊ ή ίδια γιά νά τά μεταδώσει.

3) 'Αγωγή τής κοινωνικότητας.

'Αποτελεί Έναν όπό τούς κύριους στόχους του νηπιαγωγείου. "Έχει σκοπό νά βοηθήσει τό νήπιο νά ένσωματωθεϊ στην όμάδο, μέ τή βαθμιαία υπερνίκηση του έγωκεντρισμού και νά γνωρίσει τή δύναμη και τή χαρά τής όμαδικής προσπάθειας. Αυτό θά κατορθωθεί:

- α) Τήν ώρα του κύκλου, όπου θά Έχει τό νήπιο τή δυνατότητα νά έκ- φράζει τίς χαρές και τίς λύπες του, νά άκούει τό Ένα παιδί, νά περιμένει τή σειρά του γιά νά μιλήσει, νά τραγουδά μαζί μέ τούς άλλους.
- β) Τήν ώρα του διαλέγματος, μέ τά κοινά παιχνίδια.
- γ) Τήν ώρα τής έξοτομικευμένης εργασίας, όπου θά χρειάζεται νά πε- ριμένει, γιανι τό όλικό που διάλεξε τό Έχει Έσως κάποιο άλλο παιδί.
- δ) Τήν ώρα τής εργασίας σε όμάδες

ε) Μέ την προσφορά δώρων προς τους γονείς ή προς τα παιδιά άλλων Ηηπιαγωγείων ή 'Ιδρυμάτων ή και στα παιδιά του Ηηπιαγωγείου την ημέρα των γενεθλίων τους, με είδη που θα ετοιμάσουν τα ίδια τα παιδιά.

τ) Σε όλες τις εκδηλώσεις της ζωής του Ηηπιαγωγείου, όπου το παιδί θα μάθει να φέρεται ευγενικά προς τους άλλους, να ανοίγει και να κλείνει την πόρτα χωρίς θόρυβο, να χαιρετά ευγενικά, να μιλάει σιγά κτλ. Γενικά, το παιχνίδι, οι κατασκευές, το ομαδικό σχέδιο, ή προετοιμασία μιας εορτής, αποτελούν ευκαιρίες για την άγωγή του κοινωνικού συναισθήματος.

4) Άγωγή της αυτονομίας

Είναι άπαραίτητο από αυτήν την ηλικία να αρχίσει το παιδί να αυτού-πηρετείται, ώστε σιγά-σιγά να γίνεται ανεξάρτητο. Θα μάθει να τοποθετεί τα πράγματα στη θέση τους, να πλένει τα χέρια του πριν και μετά το φαγητό, να ντύνεται, να τρώει, καθώς επίσης και να προσφέρει μικρές υπηρεσίες στο περιβάλλον του, ανάλογα με τις ικανότητές του.

5) Κυκλοφοριακή άγωγή. Είναι αναγκαία η υποβοήθηση του νηπίου, ώστε να γνωρίσει τον τρόπο της ορθής και ακίνδυνης κυκλοφορίας. Με πρακτικούς τρόπους ή νηπιαγωγός πρέπει να γνωρίσει στο νήπιο τα κύρια σήματα της τροχαίας και τους απλούς κανονισμούς της κυκλοφορίας.

6) Περιβαλλοντική άγωγή: Είναι άπαραίτητη η καθοδήγηση του νηπίου, ώστε να γνωρίσει τη μεγάλη σημασία που έχει η διαφύλαξη καθαρού του φυσικού περιβάλλοντος για την υγιεινή του διαβίωση. Μπορεί να μάθει να μην πετά κάτω χαρτιά, να φροντίζει να είναι καθαρό και τακτοποιημένο το δωμάτιό του, ή αΐθουσα του νηπιαγωγείου, ο περίβολος του σχολείου, και να ενδιαφέρεται να είναι καθαρός και πολιτισμένος ο τόπος όπου ζει, το χωριό του, ή πόλη του και η χώρα του.

7) Άγωγή της αντίληψης

α) Αντίληψη του σώματος. Είναι άναγκη να γνωρίσει το παιδί το σχήμα και τα μέρη του σώματός του, τις διάφορες στάσεις του, το χώρο που καταλαμβάνει, τον προσανατολισμό. Να μάθει ότι η θέση του κάε αντικειμένου δεν είναι απόλυτη, αλλά εξαρτάται από τη θέση που βρίσκεται το σώμα μας. 'Η πόρτα είναι δεξιά μας ή αριστερά, ανάλογα με

τῇ δικῇ μας θέσῃ. "Όλα αὐτά θά τά πετύχει τό παιδί μέ διάφορες ἀσκήσεις, μετακινήσεις μέσα στό χῶρο, μέ περαγγέλματα πού θά τοῦ δίνει ἡ νηπιογωγός μέ τή φυσιογόνικα (δυνατό παίζιμο: πῆ-
δημα πρὸς τὰ ἑμπρός, σιγὰς παίζιμο: πῆδημα πρὸς τὰ πίσω, κ τ λ),
μέ τή φιλογέρα, μέ τό πιάνο κ.ἄ. Μὲ τόν τρόπο αὐτό δίνεται στό
νήπιο ἐπὶ πλέον ἡ εὐκαιρία νά κινηθεῖ, πού τόσο ἔχει ἀνάγκη.

- β) Ἀντιληψὶς τῶν ἀντικειμένων. Τό παιδί θά ψηλαφῇ τὰ ἀντικεί-
μενα, θά τά ταξινομήσῃ ὡς πρὸς τό σχῆμα, τό μέγεθος, τό χρῶμα,
τῇ θέσῃ, τὸν προσανατολισμό, τό βάρος, τῇ σύστασιν, τῇ θερμκρα-
σίᾳ, τοὺς ἤχους, τὴν ὁσμὴ, τῇ γεύσῃ. Ἔτσι θά τά γνωρίσῃ μέ τίς
ἀσκήσεις καί ὅχι ἀπλῶς μέ τό ὄνομα τους, γιὰ νά μὴν περιπέσει
ἐντὶ λογοκλοπῆς.
Στίς σχετικές ἀσκήσεις θά βοηθῇ καί τῇ παιδαγωγική ἐλπίς καί τό ὁ-
λικό ταῦτ' ὅσον, διαφορῶν, μεγεθῶν, χρωμάτων, προσανατολισμοῦ, τύμ-
πολος, οἰκοδομῆς, ντόμιμο, πάζελ, ὥστε τό νήπιο παίζοντας φυσικά,
ἄβυσσα καί χαρούμενα, νά ἀντιληφθεῖ ὅλες τίς προδύνσεις.

8) Ἀγωγή τῆς νοήσεως.

- α) Ἀγωγή τῶν δεξιοτήτων. Τό παιδί πρέπει νά μάθῃ νά χρησιμοποιεῖ
τά διάφορα ὕλικά καί ἐργαλεῖα: τό χαρτί, τὴν πλαστιλίνη, τό μο-
λόβι, τό πινέλο, τίς μπογιές, τί ψαλίδι καί λοιπά. Ἐπίσης, νά
μάθῃ νά κουμπώνει, νά ξεκουμπώνει, νά κρεμᾷ, νά ξεκρεμᾷ, νά κλει-
νει, νά ἀνοίγει. Ἔτσι, θά καλλιεργῇ τίς δεξιότητές του καί θά
νιώσῃ ὅτι εἶναι μία ὄντοτητα, πού μπορεῖ νά μεταπορφεῖ τό γύρω
του περιβάλλον.

- β) Άγωγή του λόγου. Η γλωσσική άγωγή αποτελεί τον κορμό του Νηπιογωγείου. Υπεύθυνα για την πρώτη άγωγή, όφείλει να δώσει στην ανάπτυξη της μητρικής γλώσσας μιά από τις πρώτες θέσεις στις παιδαγωγικές δραστηριότητες. Το Νηπιογωγείο θα δώσει στο παιδί τη δυνατότητα να εκφραστεί σωστά, να πλουτίσει το λεξιλόγιό του και να κατανοήσει τον προφορικό λόγο. Έτσι, θα βοηθήσει το παιδί στη σωστή έκφραση.

Μέσα κολλητικής, έγωγής του λόγου είναι:

- ι) Μιμική, χειρονομία, κουκλοθέατρο και άλλη αναπαράσταση.
- ii) Λεκτικές άκτσεις είδικές, αλλά και όλες οι άκτσεις (αίσθητηριών, συσχετισμού, κατατάξεως κτλ), διάφορες άλλες έκδηλώσεις του Νηπιογωγείου (κέντρα διαφέροντος), καθώς και το παιδαγωγικό ύληό και την ύλη της εξατομικευμένης έργασίας, που μπορεί και πρέπει να αποτελούν εύκαιρες γλωσσικής άγωγής. Το παιδί πρέπει να εκφράζεται φυσικά, ήρεμα, αυθόρμητα.
- iii) Ποιήματα, που πρέπει να είναι σύντομα και απλά, όχι όμως άπλοκά. Πρέπει τα παιδιά να αισθανθούν την όμορφιά της ποίησης, έτσι και αν δεν μπορούν πάντοτε να συλλάβουν έντελώς το νόημα.
- iv) Παραμύθι. Το παραμύθι συγκινεί και γοητεύει το παιδί. Πρέπει όμως να είναι διαλεγμένα και να δίνεται στο παιδί με τρόπο έρθο (ζωντανή όμηση, χροματισμός φωνής, καθαρή έκφραση). Συνήθως το παραμύθι πρέπει να το διηγείται ο Νηπιογός και όχι να το διαβάζει.

γ) Μύηση στην αριθμητική σκέψη. Με κατάλληλα έρεθίσματα, θα οδηγηθεί το παιδί φυσικά και άβυστα στις έννοιες περισσότερο, λιγότερο, ίσο, ένα, κανένα, μερικά, όλα, πολλά, λίγα, τίποτα, μικρό, μεγάλο, ήμιο, διαφορετικό, μέσα, έξω, στρογγυλό, τετράγωνο, τρίγωνο, που πάνω σ'αυτές θα στηριχθεί μία μεταγενέστερη μαθηματική κατάρτιση.

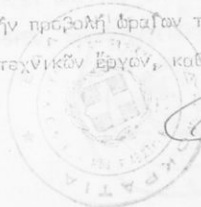
Τά έρεθίσματα θα τά δώσουν οι ασκήσεις, το παιδαγωγικό υλικό και ο γύρω χώρος. Έκείνο που πρέπει να προσεχθεί, είναι να συγκεντρώσουμε το ενδιαφέρον του παιδιού και να το οδηγήσουμε στην ανακάλυψη των αριθμών και όχι στην εκμάθησή τους. Θα καλέσουμε το παιδί να διατυπώσει ένα συμπέρασμα, να κατανοήσει γιατί το 3 είναι μικρότερο από το 4, να κάνει δμάδες, να συσχετίσει τά αντίκειμενα. Με αυτό τόν τρέπουμε στη θεμελίωση της αριθμητικής σκέψης και της λογικής.

9) Κολλιτεχνική άγωγή

Η κολλιτεχνική άγωγή καλλιεργεί αισθητικά το παιδί. Το δίνει τη χαρά της δημιουργίας. Επιπλέον όμως αναπτύσσει τη φαντασία του και το δίνει τη δυνατότητα να εκφράσει τόν έσωτερικό του κόσμο, τούς φόβους και τις αγωνίες του, τις λήπιες και τις χαρές του και έτσι να αυτάνεται. Συμβάλλει στην πνευματική και ψυχική του ίσορροπία.

Η κολλιτεχνική άγωγή έμπνέεται με τήν καθαριότητα, τήν τάξη, τήν απλή και έμορφη διακόσμηση, τήν έναλλαγή και τόν συνδυασμό τών χρωμάτων, τήν ήρεμια, τόν χαμηλό τόνο τής φωνής, τήν έμορφη διήγηση.

Έπίσης, με τήν άκρόαση καλής μουσικής, τήν προβολή έργων τοπίων, με περίπατους στην έξοχή, με κριτική άπλών κολλιτεχνικών έργων, καθώς και τών έρ-

[Handwritten signature]

γον των ίδιων των παιδιών, χωρίς να συσχετίζονται με το παιδί που
τά δημιούργησε. Σ' αυτή την ηλικία, το παιδί είναι καλλιτέχνης,
ποιητής, λογοπλάστης και χρειάζεται παρότρυνση για να εμπνευστεί
και να δημιουργήσει.

Μέσα καλλιτεχνικής άγωγής είναι:

- α) Τό σχέδιο. Πρέπει να είναι ελεύθερο, άτομικό κυρίως, συχνά
ύμωσ και ομαδικό, για να δοθεί η ευκαιρία συνεργασίας. Θά χρη-
σιμοποιήσει το παιδί κάθε τρόπο έκφρασης: μινέλ ο, μολύβια,
μαρκαδόρους, νερομπογιές, δακτυλομπογιές. Μπορεί επίσης να
ζωγραφίσει το περίγραμμα γεωμετρικών σχημάτων και να προχωρήσει
μετά σε ελεύθερη σύνθεση.
- β) Η χειροτεχνία. Δίνει απεριόριστες δυνατότητες στο παιδί για
δημιουργία, όσο απεριόριστα είναι τα υλικά που μπορεί να χρησι-
μοποιήσει: χαρτί, χαρτόνι, πανί, βαμμένα ζυμαρικά, όσπρια,
χάντρες, κουμπιά, βελανίδια και άλλους ξηρούς καρπούς, ζυμάρι,
ξερά φύλλα και λουλούδια κ.ά. Όλα αυτά το παιδί θά τα χρησι-
μοποιήσει με υπέλυτη ελευθερία και η δημιουργία θά του δώσει χα-
ρά και έμπιστοσύνη στις ικανότητές του.
Ειδικότερα, μπορεί να ασχοληθεί το παιδί με τη χορτοϋφαντική,
χαρτοδιπλωτική, χαρτοκολλητική, κέντημα σε χαρτόνι, σε λινάτσo,
σχέδια πάνω στο χαρτόνι με διάφορα υλικά (όσπρια, ζυμαρικά κ.τ.λ.),
με τόν ύφραειδ, για να κάνει τις κουβέρτες της καούκας, κ.τ.λ.
- γ) Κατασκευές. Το παιδί χτίζει σπίτια, πύργους κ.τ.λ., μόνο
του ή με τη συνεργασία άλλων παιδιών, προβληματίζεται, ρεφασει λό-

σεις, οδηγείται στη δημιουργία.

- δ) Κουκλοθέατρο. Κύριος σκοπός είναι η ανάπτυξη του κοινωνικού συναισθήματος. Παράλληλα, είναι ένα μέσο έκφρασης και διαλόγου, δίνει στο παιδί τη δυνατότητα της μιμήσεως, από σ'αυτή την ηλικία είναι σε πλήρη άνθηση και καλλιεργεί τη φαντασία. Το κουκλοθέατρο μπορεί να το παίζει ή να ηγείται, αλλά κυρίως πρέπει να το παίζουν τα παιδιά ^{αυθόρμητα} και τότε έχει μεγάλη παιδαγωγική και ψυχολογική αξία. Το παιδί νικά τη δειλία του, εκφράζει και εξωτερικεύει τον ψυχικό του κόσμο και λυτρώνεται.

9) Μουσική και ρυθμική αγωγή.

- α) Η μουσική αγωγή βοηθάει το παιδί να αισθανθεί τη μουσική, του δίνει τη δυνατότητα να εκφράσει τα αισθήματά του και να αναπνεύσει αρμονικά.

Τα μέσα για τη μουσική αγωγή είναι:

- i) Το τραγούδι. Συμβάλλει στη συναισθηματική ισορροπία του παιδιού, αναπτύσσει την προσοχή και τη μνήμη του. Συγχρόνως, το ημερικό τραγούδι είναι ένα πολύτιμο μέσο για τη διανοητική, ήθικη και κοινωνική ανάπτυξη του παιδιού. Το τραγούδι δημιουργεί χαρούμενη ατμόσφαιρα και καλλιεργεί τη φωνή και την άκοη. Είδη τραγουδιών: θρησκευτικά, πατριωτικά, τραγούδια από τη φύση και τον κόσμο του παιδιού, αυτοσχέδια τραγούδια που συνθέτουν τα ίδια τα παιδιά με τη βοήθεια της ηγηγούσας.
- ii) Οι ασκήσεις άκοης. Καλλιεργούν τη μουσική ευαισθησία και

πλουτίζουν την ακουστική συναισθηματικότητα του παιδιού.
'Η κατευθυνόμενη άκοη προσφέρει στο παιδί σημεία συγκρι-
σεως που του επιτρέπουν να ακούει καλύτερα και να εκτιμή
τή μουσική, και καταλήγει στην καθαρή ακρόαση που μπορεί
να ακινητοποιήσει δλόκληρη την προσοχή και τη συναισθημα-
τικότητα του παιδιού.

Κάθε τι το οποίο παράγει ήχο, μπορεί να χρησιμοποιηθεί στις
άσκήσεις άκοης: ή φωνή, τα ήχηρά αντικείμενα, τα μουσικά
έργονα, το πικ-άπ, το μαγνητόφωνο, επιτρέπουν προσδευτικές
άσκήσεις σε συνδυασμό με άλλες μουσικές δραστηριότητες. 'Η
πιο συνηθισμένη τοκτική που χρησιμοποιείται είναι η άνα-
γνώριση ενός ήχου ή ενός ματίβρου άνωμεσα σε άλλα. 'Εκείνο
που έχει σημασία είναι: ότι τα μουσικά στοιχεία που προσφέ-
ρουμε στο παιδί, πρέπει να είναι στα μέτρα του.

β) Ρυθμική άγωγή. Είναι μέρος της φυσικής άγωγής και βοηθά στον
σχηματισμό της προσωπικότητας του παιδιού. "Έχει σκοπό να διατη-
ρήσει και να άναπτύξει τις φυσικές του ικανότητες, να προβλέ-
ψει και να διαγνώσει μερικές κακές στάσεις του, να διατηρήσει μία
καλή σωματική υγεία, να εξασφαλίσει εύεξα σωματική και διανοητι-
κή, άναπτύσσοντας τις ψυχοκινητικές ικανότητες, καθώς και τις ι-
κανότητες προσαρμογής.

Δίνει στο παιδί τη δυνατότητα να ξεπεράσει τον έαυτό του, να κυ-
ριορχήσει στις φυσικές του τάσεις, να σεβασθεί τον άλλο, να δια-
τηρήσει τους κανόνες, να άνσωματοθεί με την άρετή, να άποθανεί
την άπευθυνότητα για την υγεία του. Μέσα για την ρυθμική άγωγή

είναι: ρυθμικές ασκήσεις, μιμητικά παιχνίδια που με ρυθμικές κινήσεις ζωντανεύουν μία ιστορία, παραδοσιακά παιχνίδια (δέν περνᾷς κυρά-Μαρία, περνᾷ-περνᾷ ἡ μέλισσα κτλ.), ἐκφραστικές κινήσεις ἀνάλογα με το νόημα τοῦ τραγουδιοῦ (ὁ περιβολάρης, ὁ γεωργός κτλ.).

Δ) ΓΕΝΙΚΕΣ ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

Τό κύριο χαρακτηριστικό τῆς παιδικῆς ἡλικίας εἶναι τό παιχνίδι, πού ἀποτελεῖ τό σπουδαιότερο παράγοντα γιά τήν ψυχοπνευματική καί σωματική ἀνάπτυξη τοῦ παιδιοῦ, ἓνα ἀπό τά κύρια μέσα ἐκφράσεώς του, τό ὄργανο πού τό ὀδηγεῖ, φυσικά καί ἀβίαστα, στή γνώση. Γι' αὐτό πρέπει νά κατέχει τήν πρώτη θέση στό νηπιαγωγεῖο καί νά ἀποτελεῖ τή βάση τῆς ὅλης ἐ. ω. γῆς.

Δέη ἔχει θέση στό νηπιαγωγεῖο ἡ γραφή καί ἡ ἀνάγνωση, πού ἡ ἐκμάθησή τους εἶναι ἔργο τῶν πρώτων τάξεων τοῦ Δημοτικοῦ Σχολείου. Συνεπῶς, δέ θά ὑπάρχουν τετράδια γραφῆς, βαθμοί, ἐργασία στό σπίτι.

Σκοπός τοῦ Νηπιαγωγείου εἶναι νά προσφέρει ἐρεθίσματα γιά μάθηση, ὅχι μέ στενή ἔννοια τῆς συστηματικῆς διδασκαλίας.

Επίσης στο Νηπιαγωγείο πρέπει να υπάρχει ελεύθερα κινήσεων. Νά μπορεί το παιδί να μετακινηθεί ελεύθερα από τη μία εργασία στην άλλη. Γι' αυτό καλό είναι να υπάρχουν δύο αίθουσες: μία για την ώρα της εξατομικευμένης εργασίας, με μικρά τραπέζια και καρέκλες, στα μέτρα των παιδιών, και μία για την ώρα των κατασκευών, της κούκλας και του ελεύθερου παιχνιδιού, του κύκλου κ τ λ.

Αι' όλα αυτά βγαίνει το συμπέρασμα ότι στο Νηπιαγωγείο να υπάρχει σταθερό πρόγραμμα, αλλά πλαίσια μέσα στα οποία θα κινηθεί η νηπιαγωγός ανάλογα με την εποχή, τον καιρό (όταν έχει καλό καιρό, θα παρατείνει την παραμονή των παιδιών στο υπαίθρο), το κέντρο ενδιαφέροντος, ειδικές ευκαιρίες (γενέθλια παιδιών, εορτές) κ τ λ. Γι' αυτό και το ημερήσιο πρόγραμμα που αναφέρεται ^{στο} τέλος είναι ενδεικτικό.

Ε) Η ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΤΗΣ ΖΩΗΣ ΤΟΥ ΝΗΠΙΑΓΩΓΕΙΟΥ.

1) Ο χώρος και η οργάνωσή του.

Ο όριθμός των νηπίων, ή ηλικία τους, το κοινωνικό τους περιβάλλον, το κτίριο είναι παράγοντες που πρέπει να λαμβάνονται υπόψη, για την ώρα οργάνωση της ζωής και της εργασίας του Νηπιαγωγείου.

Ο χώρος του Νηπιαγωγείου πρέπει να διαμορφώνεται σε "γωνιές" έτσι, ώστε η βέλτη οργάνωσή του να ανταποκρίνεται στις πνευματικές, κινητικές, συναισθηματικές και κοινωνικές ανάγκες των νηπίων και να διευκολύνει την ατομική και ομαδική εργασία.

Οι "γωνιές" πρέπει να ξεχωρίζουν μεταξύ τους και να είναι τέλεια ξεοπλισμένες. Ιδιαίτερη σημασία πρέπει να δίνεται στη "γωνιά" του παιδαγωγικού υλικού με μία πλούσια συλλογή παιδαγωγικού παιχνιδιού.

Τό νήπιο πρέπει νά μάθει νά προσανατολίζεται στό κτίριο τοῦ Νηπιαγωγείου, νά γνωρίζει τούς χώρους, τήν ἰδιαίτερη σκοπιμότητα κάθε χώρου καί νά μπορεῖ νά κατευθύνει καί ἄλλα νήπια. Ἐπίσης νά γνωρίζει τήν ξεχωριστή σημασία κάθε "γωνιάς", τίς ἰδιαίτερες ἀρχές καί κανονισμούς πού διέκουν τίς δραστηριότητές της. νά μάθει νά χειρίζεται σωστά τά μέσα ἐργασίας (πινέλ α, ψαλίδια κ τ λ.), νά καθοδηγεῖται στήν τεχνική ὁρισμένων δραστηριοτήτων, νά συνθέτει νά ἐκτιμᾷ τήν οἰκονομία τῶν ὑλικῶν ἐργασίας (χαρτιά - ὑδροχρόματα κ τ λ.), νά αἰσθάνεται τήν τάξη καί νά τακτοποιεῖ κάθε πρῶγμα καθαρῶ καί στή θέση πού ἀνήκει.

2) Οἱ ἐνασχολήσεις καί δραστηριότητες τῶν νηπίων.

Ἡ ἐργασία στό Νηπιαγωγεῖο πρέπει νά ὁργανώνεται σύμφωνα μέ τό "Κέντρο Διαφέροντος", οἱ δραστηριότητες νά ἐξελεῖσσονται μέ βάση τό Κ.Δ., ὅλῳ μέ κάποια ἐλαστικότητα κι εὐελιξία, ὥστε νά προσαρμόζονται περισσότερο πρὸς τίς ἀνάγκες καί τά διαφέροντα τῶν νηπίων.

Κάθε Κ.Δ. ἀπαιτεῖ μιὰ διαφορετική ὁργάνωση (ἐπισκεψή ἢ ἀνάλογη διαμόρφωση τῆς αἴθουσας) καί ἡ διάρκεια τῶν ἐνασχολήσεων εὐ ἐξορτηθεῖ ὅπῳ τά κίνητρα καί τά διαφέροντα τῶν νηπίων.

Στήν ἐργασία τοῦ Νηπιαγωγείου εἶναι ἀπορριπτὴ ἡ ἐνεργητικὴ συμμετοχή τῶν γονέων, πού πρέπει νά ἐνημερώνονται γιὰ τὰ σκοπὸς τῶν δραστηριοτήτων καί ἐνασχολήσεων τῶν νηπίων. Ἔτσι μποροῦν νά συμμετέχουν στήν ὁργάνωση ἐπισκέψεων, νά συνοδεύουν τὴ Νηπιαγωγὸ καί τὰ νήπια κατὰ τὴ διάρκεια μιᾶς ἐπισκέψεως καί νά βοηθοῦν στὴ συν-

κέντρωση ύλικού.

Ήν μάλιστα υπάρχουν γονεῖς εἰδικοί σέ ὀρισμένα θέματα, μποροῦν νά συμμετάσχουν ἐνεργητικά σέ μιᾶ συζήτηση ἢ σέ ἄλλες δραστηριότητες (π.χ. κουκλοθέατρο, παραμύθι ἢ σέ χειροτεχνικές κατασκευές κλπ.).

Οἱ περισσότερες δραστηριότητες τῶν νηπίων θά πρέπει νά πραγματοποιοῦνται σέ μικρές ὁμάδες ἔτσι ὥστε νά ἐκπληρώνεται καλῶς ὁ σκοπός τῆς κάθε δραστηριότητας καί νά διευκολύνεται ἡ κοινωνικοποίηση τῶν νηπίων.

Ἀπαραίτητη εἶναι ἡ ὀργάνωση ἑορτῶν καί ἐκδηλώσεων ἀνταποκρινομένων στίς ἀνάγκες καί τά διαφέροντα τῶν νηπίων: ἐθνικές ἑορτές, γενέθλια, ἑορτή τῆς μητέρας, ἑορτή λουλουδιῶν, ἀποκριᾶς κτλ.

3) Ὁ ρόλος τῆς Νηπιαγωγοῦ

Ὁ ρόλος τῆς νηπιαγωγοῦ εἶναι:

- Νά κατευθύνει καί νά παρωθεῖ τά νήπια στίς δραστηριότητες καί ἐνασχολήσεις τους, λαμβάνοντας ὑπόψη τίς ἰδιαίτερες ἀνάγκες καί τή ξεχωριστή προσωπικότητα κάθε νηπίου.
- Νά χρησιμοποιεῖ τό παιγνίδι σέ ὅλες τίς ἐκδηλώσεις του, ὡς μέσο ψυχαγωγίας, μαθήσεως καί ἐκφράσεως τῆς κινητικῆς δραστηριότητος τῶν νηπίων.

Ἰδιαίτερη σημασία πρέπει νά δίδεται στό παιδαγωγικό, στό συμβολικό, κοινωνικό καί στό παιγνίδι κανόνων γιά τήν ἀνάπτυξη τῶν κοινωνικῶν καί διαπροσωπικῶν σχέσεων τῶν νηπίων.

- Νά κεντρώει τὰ ἐνδιαφέροντά τους καί νά τὰ παρατρύνει στήν αὐτενέργεια καί τήν αὐθόρμητη δημιουργική ἐκφραση.
- Νά δημιουργεῖ ἐρεθισμοῦς γιά τήν καλλιέργεια καί ἐνάπτυξη τῶν πνευματικῶν ἱκανότητων τους.
- Νά τὰ παρακινεῖ νά παρατηροῦν μέ ἐνδιαφέρον τό περιβάλλον τους, τή φύση, τὰ φαινόμενά της, τὰ ζῶα, τὰ φυτά, νά κάνουν συλλογές καί νά ἀποκτοῦν ἐμπειρίες.
- Νά προάγει τή γλωσσική τους ἐξέλιξη μέ ἀνάλογες δραστηριότητες μορφοντάς τα νά συμμετέχουν σωστά στή συζήτηση.
- Νά υποβοηθεῖ τήν ἐνάπτυξη τῆς αἰσθητικῆς καλλιέργειας μέ τή μουσική (ἀκρόαση ἐκλεκτῆς μουσικῆς), τή λογοτεχνία (ἀνάγνωση ἀπλῶν ^{ριθμῶν} ἱστορ~~ει~~αίων, παιδικῶν λογοτεχνικῶν κειμένων καί ποιημάτων) καί μέ τή ζωγραφική (παρουσίαση ζωγραφικῶν ἔργων).
- Νά ὁργανώνει περιπάτους καί ἐπισκέψεις μέ εκπαιδευτικό καί ψυχαγωγικό σκοπό.
- Νά ἐμψεύσει στά νήπια τήν ἀγάπη γιά τίς παραδόσεις, τὰ ἁγία ἔθιμα καί τίς ἐορτές, συμβάλλοντας ἐπί ἐτή διατήρηση καί συνέχισή τῆς φυσιογνωμίας τῆς φυλῆς μας.

ΣΤ) ΗΜΕΡΗΣΙΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ

9 - 9.30 Ὑποδοχή τῶν νηπίων. Ὑποδοχή ἀτομικῶν ἐπισκέπων.

Ἀτομική ἀσχόληση μέ παιδαγωγικό ὕλικο.

9.30-9.45 Πρῶσηχ. Ἀνακοινώσεις.

9.45-10.00 Τραγούδι. Κέντρο διαφέροντος.

10.00-10.20 Αἰσθητηριακές ἀσκήσεις.

10.20-10.30 Ἐτοιμότητα γιά τὸ πρόγευμα (πλύσιμο, χερίων, τουαλέτ α).

10.30 - 11.00 Πρόγευμα (ἐλεύθερη ἀπασχόληση γιὰ τὰ παιδιὰ πού
δέν τρῶνε).

11.00 - 11.40 Ὑπαιθρο, ὅταν ὁ καιρὸς τὸ ἐπιτρέπει, ἢ διήγηση
ἢ παίχιδι με κοῦκλες καὶ κατασκευές. Τραγούδι

11.40 - 12.00 Σχέδιο. Κέντημα. Χαρτοκολλητική. (Ὅλα σύμφωνα
μέ τὸ κέντρο διαφέροντος).

12.00 - 12.15 Ἀσκήσεις ἰσορροπίας ἢ ρυθμικὲς ἀσκήσεις.

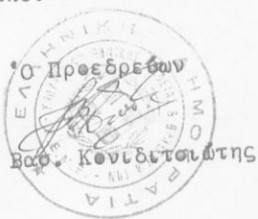
12.15 - 12.30 Προσευχή. Προετοιμασία γιὰ τὴν ἀναχώρηση.

Παρατηρήσεις: α) τὸ διάλειμμα ρυθμίζεται ἀνάλογα με τὶς ἀνάγκες
τῶν νηπίων καὶ ὅχι τῶν μαθητῶν τῶν δημοτικῶν σχολείων πού τυ-
χόν συστεγάζονται.

β) Ἡ ὥρα προσελεύσεως τῶν νηπίων ρυθμίζεται ἀνάλογα με
τὶς συνθήκες λειτουργίας τῶν Νηπιαγωγείων κάθε περιφέρειας.

Ἐπειτα ἀπὸ αὐτὰ ἐληξε ἡ συνεδρίαση.

Ἡ Γραμματέας

[Handwritten signature]
Σοφία Στεφανίδου

[Handwritten signature]

[Handwritten signature]

